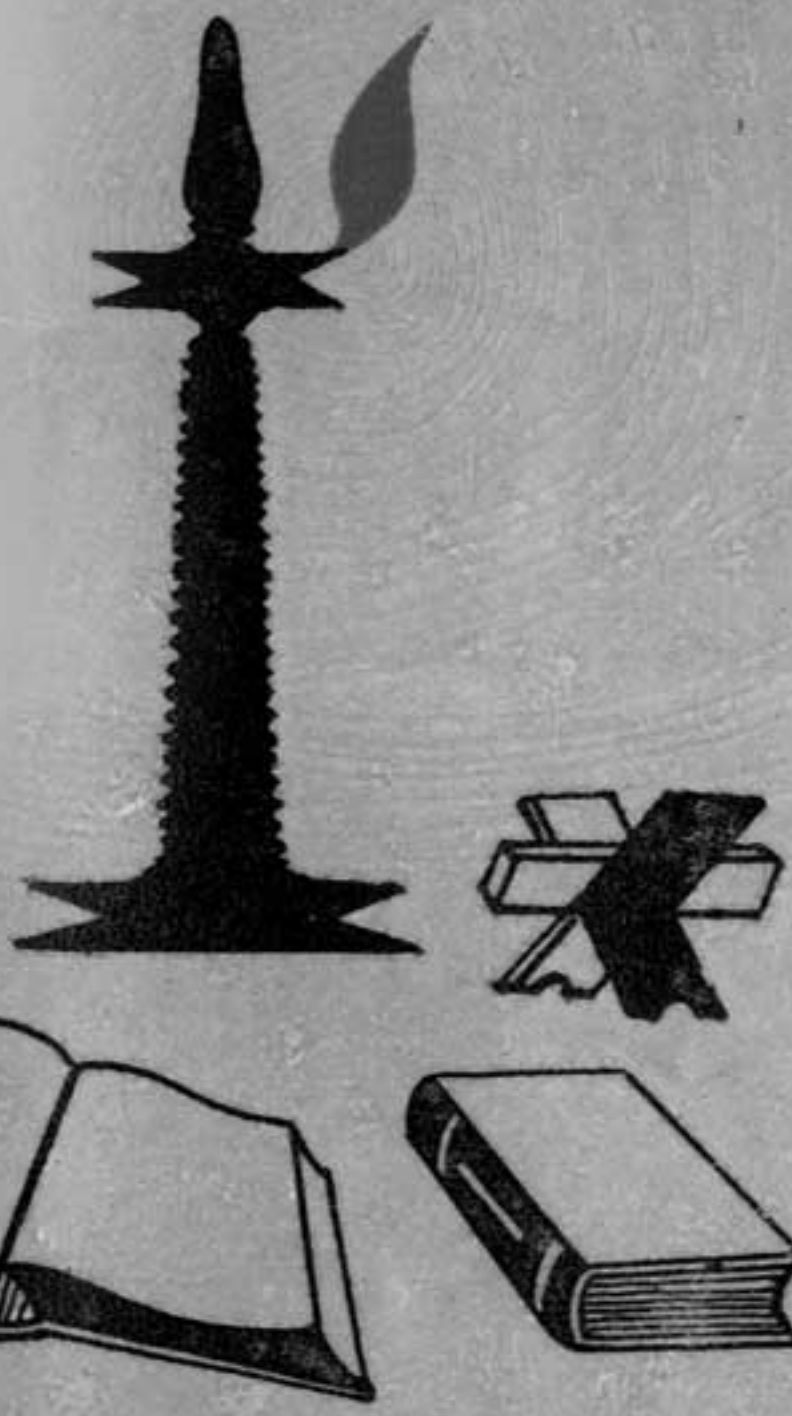
കേരള സാഹിത്യ ചരിത്രം

ഉള്ളൂർ

തിരുവിതാംകൂർ സർവ്വകലാശാലാ പ്രസിദ്ധീകരണം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം

നാലാം വാല്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന ഈ പുസ്തകത്തിൽ കേരളസാഹിത്യചരിത്രത്തിന്റെ നാല്പത്തിരണ്ടു മുതൽ അൻപത്താറുവരെയുള്ള പതിനഞ്ചദ്ധ്യായങ്ങളാണ് ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ബാക്കി എട്ടദ്ധ്യായങ്ങളാണ് ഉൾപ്പെട്ട അഞ്ചാം വാല്യത്തോടുകൂടി ഈ ഗ്രന്ഥപരമ്പര അവസാനിക്കുന്നതാണു്.

സ്വാതിതിരുനാൾ, ആയില്യം തിരുനാൾ, വിശാഖം തിരുനാൾ തുടങ്ങിയ മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ കാലത്തുള്ള സാഹിത്യസംരംഭങ്ങളും ഭാഷാശാസ്ത്രവിഷയകമായി വിദേശമിഷനറിമാർ ചെയ്ത പ്രയത്നങ്ങളും 47-ാമദ്ധ്യായംവരെ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. 48-ാമദ്ധ്യായം മുതൽ വെണ്മണി പ്രസ്ഥാനമാണു്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനുംപ്പെടെ കൊട്ടാരത്തിലുള്ള തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ ഭാഷാസേവനം ഇവിടെ പ്രത്യേകം ചർച്ചാവിഷയമായിട്ടുണ്ടു്. 50-ാമദ്ധ്യായം ആരംഭിക്കുന്നതു് കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ചരിത്രത്തോടുകൂടിയാണു്. എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ തിരുമേനി, മറ്റു കോവിലകങ്ങളിലെ രാജാക്കന്മാർ, ആശ്രിതന്മാരായ കവികൾ എല്ലാം ഇതിനോടനുബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 56-ാമദ്ധ്യായം 'മലബാറിലെ ചില കവികളെ' സംബന്ധിച്ചതാണു്. കൂട്ടത്തിൽ കവികളെക്കുറിച്ചുള്ള സമഗ്രമായ വിവരണത്തോടെ ഈ വാല്യം അവസാനിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

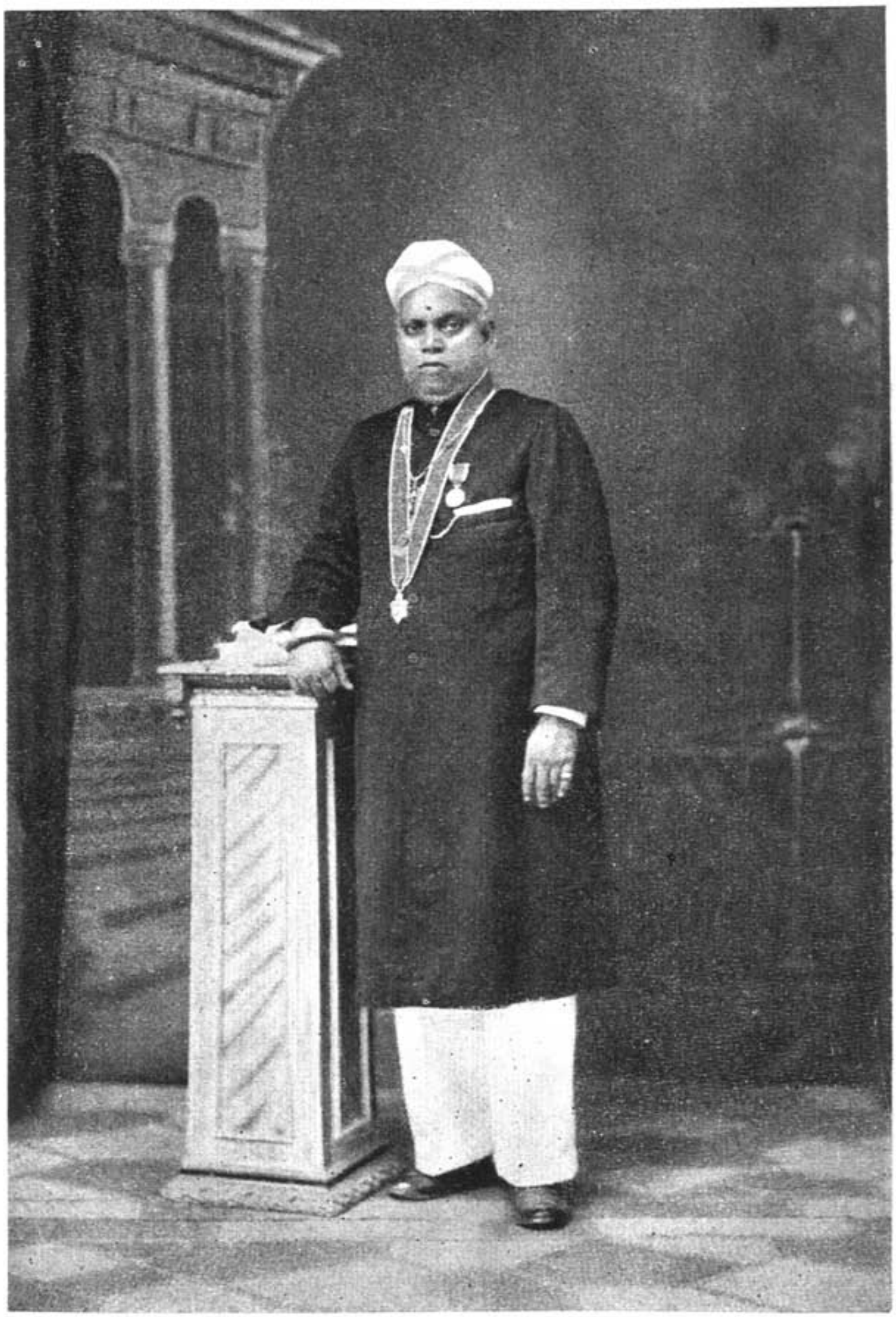
KERALA
SAHITYA CHARITRAM

by

RAO SAHIB, MAHAKAVI
ULLOOR S. PARAMESWARA AIYER

Part VI & VII

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

Travancore University Series No. 30.

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം

നാലാം ഭാഗം

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

റാവുസാഹിബ്, മഹാകവി

ഉള്ളൂർ എസ് പരമേശ്വരയ്യർ,

എം. എ. ബി. എൽ., എം. ആർ. എ. എസ്.

തിരുവിതാംകൂർ

സർവ്വകലാശാലാ പ്രസിദ്ധീകരണവകുപ്പ്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

First Impression Copies 1000

All Rights Reserved

Author: Ulloor S. Parameswara Iyer, M. A. B. L., M. R. A. S.

Printed by Kurur Neelakandhan Nambudiripad
at the Mathrubhumi Press, Kozhikode–1

Publishers:
The Superintendent, Department of Publications,
For the University of Travancore

January 1957

വില ഉ: 7—8—0

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിഷയവിവരം

ആറാം വാല്യം

നാല്പത്തിരണ്ടാമധ്യായം

സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവ്	988—1022	1
രുക്മിണീബായി രാജ്ഞിമാരി	984—1012	21
ചങ്ങനാശ്ശേരി രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ	989—1034	22
ഉത്രം തിരുനാൾ മഹാരാജാവു്	990—1036	23
അരിപ്പാട്ടു കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ	960—1014	28
രാമവർമ്മ വിജയചമ്പു		30
കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ ഗോദവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാൻ	975—1026	31

നാല്പത്തിമൂന്നാമധ്യായം

വിദ്വാൻ കിളിമാനൂർ രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ	987—1021	45
കിളിമാനൂർ ഉമാദേവിത്തമ്പുരാട്ടി	972—1011	57
കിളിമാനൂരിലെ മറ്റു ചില തമ്പുരാക്കന്മാർ		57
കിളിമാനൂർ മകയിരംനാൾ അംബാദേവി ത്തമ്പുരാട്ടി	1007—1062	58
അയ്യാഴി ജയന്തൻനമ്പൂരി	958—1030	58
പന്തളത്തു കൊട്ടാരത്തിലെ ചില തമ്പുരാക്കന്മാർ		59
ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യർ	965—1034	61
രവിവർമ്മൻതമ്പി	958—1031	64
അരിപ്പാട്ടു കൊച്ചുഗോവിന്ദവാരിയർ	985—1030	82
അരിപ്പാട്ടു രാമവാരിയർ	993—1030	85
അമ്പാടി കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പുതുവാൾ	987—1056	87
പട്ടത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാർ	980—1050	98
കടത്തനാട്ടു വാസുനമ്പി	980—1040	104
ചീരക്കുഴി ഭവദാസൻനമ്പൂരി	960—1030	108
വേദാന്തരാമാനുജാചാര്യർ		110
ഗോപാലസമുദ്രം സാംബശിവശാസ്ത്രി		112
കൃഷ്ണസുധി		113

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹംസസന്ദേശം		114
താഴമൺ പരമേശ്വരൻഭട്ടതിരി		116
വട്ടപ്പള്ളി ഭാസ്കരൻമൂസ്സതു്		117

നാല്പത്തിനാലാമധ്യായം

ആയില്യം തിരുനാൾ മഹാരാജാവു്	1007—1055	119
വിശാഖം തിരുനാൾ മഹാരാജാവു്	1012—1060	125
ബെൻജമിൻ ബെയ്ലി	980—1046	131
ജോസഫ് പീറർ	—1040	134
റിച്ചാർഡ് കോളിൻസ്	—1075	135
ജോജ്ജ് മാത്തൻ	995—1045	136
അയ്മനം പി. ജോൺ	1000—1069	141
ഉമ്മൻ പിലിപ്പോസ്	1013—1055	143
ആച്ച് ഡീക്കൻ കോശി	1001—1075	144
ഹെർമൻ ഗ്രണ്ഡർട്ട്	989—1068	148
വൈക്കത്തു പാച്ചുമൂത്തതു്	989—1058	155
വൈക്കത്തു നീലകണ്ഠൻമൂത്തതു്	1011—1047	168
കുഴിക്കാട്ട മഹേശ്വരൻഭട്ടതിരി	970—1040	169
കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി	1006—1064	172
പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള	1024—1072	176
ഫാദർ ജെറാർദ്		177
ആച്ച് ഡീക്കൺ ഉമ്മൻ	1005—1079	180

നാല്പത്തഞ്ചാമധ്യായം

ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികൾ	999—1062	182
ഇലത്തൂർ സുന്ദരരാജയ്യങ്കാർ ശാസ്ത്രികൾ	1016—1079	197
വിദ്വാൻ കോമ്പി അച്ചൻ	1006—1090	200
ആറുകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള	1011—1066	205
എഴുവത്തു നാണുക്കുട്ടിമേനോൻ	1000—1048	209
അഴകത്തു വിദ്വാൻ കുറുപ്പ്	980—1035	211
മടവൂർ കാളി ആശാൻ	1032—1063	216

നാല്പത്താറാമധ്യായം

പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ള ആശാൻ	1017—1112	219
കുമ്മമ്പള്ളി രാമൻപിള്ള ആശാൻ	1021—1087	225
വെളുത്തേരി കേശവൻവൈദ്യൻ	1014—1072	230
പെരുന്നെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ	1038—1069	233
കണ്ടിയൂർ കുഞ്ഞുവാരിയർ	1009—1078	238
മൂത്തേടത്തു വാസുദേവൻപോററി	1008—1068	242

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിലപട്ടത്തു രാഘവൻനമ്പിയാർ	996—1074	245
കുട്ടിക്കുഞ്ഞു തങ്കച്ചി	995—1079	248
തകിടിയേൽ മാത്തൻ ഇട്ടിയവിരാ	990—1054	254

നാല്പത്തേഴാമധ്യായം

കേരളവർമ്മൻ തിരുമുല്പാട്	1011—1064	256
വേക്കോട്ട് അച്യുതപ്പണിയ്ക്കർ	1014—1065	257
പട്ടത്തോൾ വിദ്വാൻ നമ്പൂരിപ്പാട്	998—1056	258
കിഴക്കേപ്പുല്ലത്തു ശങ്കരൻമൂസ്സതു്	1003—1063	260
ദേവജിദ്വീമജി	1004—1070	264
മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവറീതു്		265
വിദ്വാൻ കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർ	1008—1072	267
ഉപ്പോട്ട കണ്ണൻ	1000—1060	276
ആറാപുറത്തു ഇമ്പിച്ചൻഗുരുക്കൾ	1027—1076	277
മാടായി മന്ദൻഗുരുക്കൾ	1005—1037	279
കാരായി കൃഷ്ണൻഗുരുക്കൾ	1030—1063	280
നരിക്കുനി ഉണ്ണീരിക്കുട്ടിവൈദ്യൻ	1023—1084	281
റ്റി. കണാരൻ	1037—1072	283
പി. വേലായുധൻ	1032—1076	284
കക്കുഴി കുഞ്ഞിബാപ്പുഗുരുക്കൾ	1001—1083	285
മറ്റു ചില ഉത്തരകേരളീയരായ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ		286
മങ്കട ശ്രീവല്ലഭൻതമ്പുരാൻ	1034—1076	287
അകത്തൂട്ടു ദാമോദരൻകർത്താവു്	1025—1097	288
നല്ലേപ്പുള്ളി സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി	1004—1063	290
ഇടമന ഗണപതിപ്പോറ്റി	1036—1116	293

ഏഴാം വാല്യം

നാല്പത്തെട്ടാമധ്യായം

വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം		295
പൂന്തോട്ടത്തു് അച്ചൻനമ്പൂരി	996—1040	298
കോട്ടപ്പടിക്കൽ ഗോദവർമ്മൻ തിരുമുല്പാട്		302
പൂന്തോട്ടത്തു മഹൻനമ്പൂരി	1032—1121	303
വെണ്മണി അച്ചൻനമ്പൂരിപ്പാട്	992—1066	304
വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്	1019—1068	310

നാല്പത്തൊമ്പതാമധ്യായം

കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ	1033—1101	330
കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ	1040—1088	355

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പതാമധ്യായം

കേരളവർമ്മ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ	1020—1090	388
റാണി ലക്ഷ്മീബായി, സി. ഐ.	1023—1076	432
അനന്തപുരത്തു രാജരാജവർമ്മ മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാൻ	1013—1088	436

അമ്പത്തൊന്നാമധ്യായം

ചെങ്കളത്തു വലിയ കുഞ്ഞിരാമമേനോൻ	1033—1111	441
കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസുമാപ്പിള	1033—1079	444
കെ. എം. കൊച്ചീപ്പൻമാപ്പിള	1041—1111	456
സി. പി. അച്യുതമേനോൻ	1037—1112	457
പരവൂർ കേശവനാശാൻ	1034—1092	469
കോഴിക്കോട്ടു മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ	1020—1090	472
കടത്തനാട്ടു ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ	1040—1082	480
കടത്തനാട്ടു രവിവർമ്മതമ്പുരാൻ	1047—1089	485
കടത്തനാട്ടു ലക്ഷ്മിത്തമ്പുരാട്ടി	1020—1084	486

അമ്പത്തിരണ്ടാമധ്യായം

നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരി	1016—1088	488
നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരി	1043—1119	492
കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോൻ	1026—1085	498
ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരി	1032—1092	502
കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ	1036—1111	507
ഒടുവിൽ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ	1045—1091	513
ശീവൊള്ളി നാരായണൻനമ്പൂരി	1044—1081	520
തൃശ്ശൂർ തൈക്കാട്ടു നാരായണൻമൂസ്സതു്	1046—1083	526
കുത്തപാറ ദാമോദരൻനമ്പൂരി	1021—1073	528
പെട്ടരഴിയം വലിയ രാമനിളയതു്	1042—1110	532
മാപ്രാണം നാരായണപ്പിഷാരടി	1057—1116	537

അമ്പത്തിമൂന്നാമധ്യായം

രാജരാജവർമ്മ കൊച്ചുകോയിത്തമ്പുരാൻ	1018—1078	540
മാവേലിക്കര പുത്തൻകൊട്ടാരത്തിൽ ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാൻ	1019—1096	542
ഗ്രാമത്തിൽ രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ	1028—1091	544
ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ	1037—1075	550
എണ്ണയ്ക്കാട്ടു രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാൻ	1028—1092	561

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കോട്ടയത്തു് അനിഴംനാൾ കേരളവർമ്മ തമ്പുരാൻ	1028—1082	566
വയക്കര ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സതു്	1017—1077	567
പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയർ	1035—1107	575
കവിയൂർ രാമൻനമ്പിയാർ	1044—1077	577
മറിയപ്പള്ളി ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാൻ	1012—1107	580
മുരിങ്ങൂർ ശങ്കരൻപോററി	1018—1080	582
കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി	1030—1112	583

അമ്പത്തിനാലാമധ്യായം

ചമ്പത്തിൽ ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാർ	1032—1080	602
സി. എ. നാണുവയ്യാശാസ്ത്രി	1025—1088	610
മാക്കോത്തു കൃഷ്ണമേനോൻ	1022—1090	611
വരവൂർ ശാമുമേനോൻ	1050—1102	613
ചെറുശ്ശേരി ചാത്തുമേനോൻ	1038—1114	619
ഒടുവിൽ ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോൻ	1059—1120	622
നാലുകെട്ടിൽ കൃഷ്ണമേനോൻ	1033—1102	626
കൊച്ചി വലിയ ഇക്കുഅമ്മത്തമ്പുരാൻ	1019—1096	627
നാഗരുകോവിലിൽ കല്യാണിക്കുട്ടി അമ്മച്ചി	1014—1084	631
തോട്ടയ്ക്കാട്ടു് ഇക്കാവമ്മ	1039—1091	633
സി. ഗോവിന്ദൻ എളേടം	1040—1104	638
കോടശ്ശേരി കുഞ്ഞൻതമ്പാൻ	1022—1080	639
പാലിയത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചൻ	1056—1118	640
ആലത്തൂർ അനുജൻ നമ്പൂരിപ്പാടു്	1057—1118	642
കല്ലറയ്ക്കൽ കുട്ടപ്പമേനോൻ	1046—1100	646
കെ. പി. കറുപ്പൻ	1060—1113	648

അമ്പത്തഞ്ചാമധ്യായം

അഴകത്തു പദ്മനാഭക്കുറുപ്പു്	1044—1107	654
കരയംവെട്ടത്തു സുകുമാരപിള്ള	1043—1118	660
കല്ലമ്പള്ളി വിഷ്ണുനമ്പൂരി	1040—1112	663
കുമ്മനം ഗോവിന്ദപ്പിള്ള	1051—1117	664
പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ	1054—1094	666
പന്തളത്തു രാഘവവർമ്മത്തമ്പുരാൻ	1049—1116	683
മൂലൂർ എസ്. പദ്മനാഭപ്പണിക്കർ	1044—1106	684

അമ്പത്താറാമധ്യായം

വെള്ളാനശ്ശേരി വാസുണ്ണിമൂസ്സതു്	1030—1089	698
കെ. വി. അവിനാശി എഴുത്തച്ഛൻ	1039—1084	703

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കപ്പടത്ത ശങ്കരമേനോൻ	1029—1104	705
തേലപ്പുറത്ത നാരായണൻനമ്പി	1051—1099	706
മണന്തല നീലകണ്ഠൻമൂസ്സതു്	1043—1121	710
എം. കുഞ്ഞൻവാരിയർ	1047—1118	712
കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാർ	1048—1097	716
കടത്തനാട്ട കൃഷ്ണവാരിയർ	1043—1111	727
മീത്തലമാം ശങ്കരവാര്യർ	1015—1056	730
നീലഞ്ചേരി ശങ്കരൻനായർ	1050—1109	731
കുട്ടമത്ത കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പു്	988—1060	733
കുട്ടമത്ത ചെറിയ രാമക്കുറുപ്പു്	1022—1081	736
കുട്ടമത്ത കുഞ്ഞിക്കേളുക്കുറുപ്പു്	1038—1090	739
കുട്ടമത്ത കുഞ്ഞനമ്പുക്കുറുപ്പു്	1032—1086	740
കുട്ടമത്ത കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പു്	1056—1119	742

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം

ആറാം ഏഴാം വാല്യങ്ങൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പത്തിരണ്ടാമധ്യായം

പതിനൊന്നാം ശതകം, പൂർവാർദ്ധം

സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു്—(988–1022):—കൊല്ലം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിലെ കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ആരംഭിക്കേണ്ടതു് ഏതു നില നോക്കിയാലും തിരുവിതാംകൂർ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ജീവിതോപാഖ്യാനത്തോടുകൂടിത്തന്നെയാണു്. പുണ്യശ്ലോകനും സകലകലാവല്ലഭനുമായിരുന്ന ആ തമ്പുരാൻ കേരളത്തിലെ സാഹിത്യം, സംഗീതം, ഇതരകലകൾ, സംസ്കാരം ഇവയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടി സഹസ്രമുഖമായി അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള സേവനത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം വാചാമഗോചരമാകുന്നു.

ജനനം:—964–ാമാണ്ടു തുലാമാസം 3–ാംനു- ധർമ്മരാജാവു കോലസ്വരൂപത്തിൽനിന്നു രണ്ടു രാജകുമാരിമാരെ വഞ്ചിരാജവംശത്തിലേക്കു ദത്തെടുക്കുകയുണ്ടായി. അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായ ഭരണിതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുടെ മൂത്ത പുത്രി ആയില്യം തിരുനാൾ ഗൗരി ലക്ഷ്മീബായി 967–ാമാണ്ടു മീനം 24–ാംനു- ജനിച്ചു. ഭരണിതിരുനാൾ 983–ൽ മരിച്ചു. തന്നിമിത്തം അവിട്ടംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു് 986 തുലാം 24–ാംനു- നാടുനീങ്ങിയപ്പോൾ ഗൗരി ലക്ഷ്മീബായി തമ്പുരാട്ടി 986 മീനം 6–ാംനു- സിംഹാസനാരൂഢയായി. അവിടത്തെ ഭർത്താവു ചങ്ങനാശ്ശേരി രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനായിരുന്നു. അന്നു് ആ ദമ്പതിമാർക്കു രുക്മിണീബായി എന്ന ഒരു സ്ത്രീസന്താനംമാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ആയില്യംതിരുനാൾ രുക്മിണീബായി എന്ന ആ രാജകുമാരി 984 കുംഭം 19–ാംനു- ജനിച്ചു. നാടുവാഴ്ചയ്ക്കു പുരുഷപ്രജ ഇല്ലാത്ത ദുഃഖം റാണിയെ അധികകാലം ക്ലേശിപ്പിച്ചില്ല. 988 മേടം 6–ാംനു- അവിട്ടനു സ്വാതിതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനേയും തദനന്തരം 990 ചിങ്ങം 3–ാംനു- ഉത്രംതിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാനേയും പ്രസവിച്ചു. ഗൗരി ലക്ഷ്മീബായി 990 കന്നി 5–ാംനു- തീപ്പെട്ടകയാൽ ആ രാജകുമാരനെ സംരക്ഷിക്കേണ്ട ഭാരം അക്കാലത്തു പതിമ്മൂന്നു വയസ്സുപോലും തികയാത്ത ആ തമ്പുരാട്ടിയുടെ കനിഷ്ഠസഹോദരി ഉത്രട്ടാതിതിരുനാൾ ഗൗരി പാർവതീബായിയും പിതാവു രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനുംകൂടി വഹിക്കേണ്ടിവന്നു. രുക്മിണീബായിയെ തിരുവല്ലാ പുണർതംനാൾ രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 994–ാമാണ്ടു് ഇടവം 7–ാംനു- പള്ളിക്കെട്ടുകഴിച്ചു. ആ കോയിത്തമ്പുരാൻ 1033–ൽ മരിച്ചു. ആ രാജ്ഞിയുടെ പുത്രന്മാരിൽ ആയി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്യംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനെപ്പറ്റിയും വിശാഖംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനെപ്പറ്റിയും യഥാകാലം പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളാം. ജനനകാലത്തിൽ രാജകുടുംബത്തിൽ പുരുഷാംഗങ്ങൾ ഇല്ലാതെയിരുന്നതിനാൽ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു 'ഗർഭശ്രീമാൻ' എന്ന പ്രശസ്തിക്കു് അവകാശിയായിത്തീർന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസം:—ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ഒരവതാരപുരുഷനെന്നു പ്രേക്ഷകർക്കു തോന്നത്തക്കനിലയിൽ വിശേഷാത്തരമായ കുശാഗ്രബുദ്ധിയും മേധാസമ്പത്തും കാര്യഗ്രഹണപാടവവും പ്രദർശിപ്പിച്ച മഹാരാജാവിന്റെയും ഇളയതമ്പുരാന്റെയും വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ റാണി പാർവ്വതീബായിയും രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനും പ്രത്യേകശ്രദ്ധ പ്രകടിപ്പിച്ചു. പാർവ്വതീറാണിയെ 988–ാമാണ്ടു മകരം 2–ാംനു- കിളിമാനൂർ രാഘവവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ വിവാഹം ചെയ്തു. അദ്ദേഹം 997 തുലാം 15–ാംനു- മരിച്ചതിനുമേൽ പന്തളം ഗോദവർമ്മതമ്പുരാൻ കുറേക്കാലം കൂട്ടിരുന്നു. ആ റാണിയെ പുകഴ്ത്തി അനേകം ഗാനങ്ങൾ അന്നത്തെ ആസ്ഥാനകവിപുങ്ഗവനായിരുന്ന രവിവർമ്മൻ (ഇരയിമ്മൻ) തമ്പി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ മഹാകവി "പാരിടങ്ങളിലെങ്ങുമിങ്ങനെ വഞ്ചീശ്വരിയെപ്പോലെ ഭാഗ്യമുള്ളവരില്ല നൂനം" എന്ന പദത്തിൽ

"വാണീഗ്രണങ്ങൾ കേട്ടാൽ നാണിക്കുമമൃതവും
പാണിക്കു ദാനശീലമേറുമത്രയുമല്ല,
കാണിക്കും വൈരികളിലൂനം ഗോബ്രാഹ്മണപരി–
ത്രാണകർമ്മധുരീണശാസ്ത്രപുരാണനാടകഭാണകോവിദ–
വൈണികഗായകസഭയിലിരുന്നതിമോദംചെയ്യുന്ന വിനോദം"

എന്നു വർണ്ണിക്കുന്നതിനുപുറമേ "മനസാ കരുതുന്നിതൻപൊട്ട" എന്ന പദത്തിൽ അവിടത്തേക്കു "ഗാനനടനാദ്ദേശംചേന്നൊരു കളികളൊട്ട വിനോദം" ഉണ്ടായിരുന്നതായും പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുപോലെ തമ്പി കോയിത്തമ്പുരാനിൽ "ഇതുപോലെ സൗജന്യമില്ലാക്ഷം ഭൂതലേ" എന്ന പദത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു "സർവ്വവിദ്യകളറിഞ്ഞെഴുന്നൊരു മഹത്വവും"

"വാസിഷ്ഠാർത്ഥത്തിൽ
ദിവാനിശം ബഹുവിചാരവും
വിവേകിസഭയിൽ നിവാസവും
വിവാദയുക്തിയിൽ വിനോദവും
ശിവോഹമെന്നൊരു സുബോധവും"

പരിലസിച്ചിരുന്നതായി സ്തുതിച്ചുകാണുന്നു. വാസിഷ്ഠരാമായണത്തിൽ അവഗാഹം സിദ്ധിച്ച ഒരാൾ വിശിഷ്ടപണ്ഡിതനും അദ്വൈതാധ്വനിനനുമായിരുന്നിരിക്കണമല്ലോ. സ്യാനന്ദൂരപുരവർണ്ണനപ്രബന്ധത്തിന്റെ (സുന്ദരീ)വ്യാഖ്യാനത്തിലും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''കരബദരവദാസ്തേ യട്ട്യശോരോഗിമുഖ്യൈ–
രതികരണപദാർത്ഥഃ ശ്രീശുകാദ്യൈശ്ച മുഗ്യഃ
സ ഹി ഗുണഗണസിന്ധുർഭൂപിഭൂപാലതാതോ
ജയതി നൃപതിവര്യോ രാജരാജാഭിധാനഃ''

എന്നു് അദ്ദേഹത്തെ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നു. തഞ്ചാവൂരിൽനിന്നു ശേഷോപണ്ഡിതർ സുബ്ബാരായർ എന്ന പണ്ഡിതൻ 995–ാമാണ്ടു കുംഭം 15–ാംനു- വന്നു് അവിടത്തെ ഇംഗ്ലീഷ് അഭ്യസിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ആ ഭാഷയിലുള്ള അനന്യസുലഭമായ വൈദുഷ്യംനിമിത്തം ഇംഗ്ലീഷ്സുബ്ബാരായർ എന്ന പേരിൽ വിദിതനായിത്തീർന്ന അദ്ദേഹം പിൻകാലത്തു മഹാരാജാവിന്റെ ദിവാൻജിയായി. ധർമ്മരാജാവിനു് ഇംഗ്ലീഷ് അപരിചിതമല്ലായിരുന്നെങ്കിലും തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജകുടുംബത്തിൽ ആ ഭാഷ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അഭ്യസിക്കുവാൻ ആദ്യമായി സൗകര്യം ലഭിച്ചതു നമ്മുടെ കഥാപുരുഷനായിരുന്നു. 998–ൽ സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു് അരിപ്പാട്ടുനിന്നു കിഴക്കേവാരിയത്തു കൊച്ചുപിള്ളവാരിയരെ വരുത്തി. കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ അക്കാലത്തെ ഒരു പ്രസിദ്ധസംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിരുന്നു എന്നുമാത്രമല്ല, 992–ൽ പാവ്തീറാണി പ്രവൃത്തിപ്പള്ളിക്കൂടങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചപ്പോൾ അരിപ്പാട്ടുപള്ളിക്കൂടത്തിൽ ഭാഷ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു നിയമിതനായി; തദ്വാരാ അധ്യാപനവിഷയത്തിൽ വേണ്ട പരിചയവും സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. തെലുങ്കുഭാഷ പഠിപ്പിക്കുവാൻ സുബ്ബാരാമഭാഗവതർ എന്നൊരു പണ്ഡിതനെയാണു് നിയമിച്ചതു്. പേഷ്വുനിൽ ഉപരിപഠനത്തിനു കൊട്ടാരം മുൻഷി മദിരാശി സയ്യദ് നിസാംമൊയ്തീനുപുറമേ അവിടെ നിന്നുതന്നെ മുഹദീൻഷാ എന്നൊരു പണ്ഡിതനേയും വരുത്തി. സുബ്ബാരായർ ഇംഗ്ലീഷിനുപുറമേ മഹാരാഷ്ട്രഭാഷയും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. 998–ൽത്തന്നെ തിരുമനസ്സിലെപ്പറ്റി തിരുച്ചെന്തൂർ നാരായണക്കവിരായർ എന്നൊരു വിദ്വാൻ തമിഴിൽ ഒരു പാട്ടുണ്ടാക്കി സമർപ്പിക്കുകയും അതിനു് 700 പണം തൂക്കയ്തിൽനിന്നു സമ്മാനം വാങ്ങുകയും ചെയ്തതായി രേഖയുണ്ടു്. ആ കൊല്ലത്തിൽ തിരുനെൽവേലി വെങ്കടാചലമയ്യങ്കാർ പള്ളിവായനയ്ക്കായിട്ടു കഥകം എഴുതിക്കൊണ്ടുവരികയും പാരിതോഷികം പറ്റുകയും ചെയ്തു. 1000–ാമാണ്ടു് അവിടത്തെ സന്ദർശിച്ച കണ്ണൽ വെൽഷ് എന്ന ബ്രിട്ടീഷ്സേനാനി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൈനികസ്മരണകൾ (Military reminiscences) എന്ന പുസ്തകത്തിൽ അന്നുതന്നെ തിരുമനസ്സിലേക്കു മലയാളം, സംസ്കൃതം, ഇംഗ്ലീഷ്, പേഷ്വുൻ എന്നീ ഭാഷകളിൽ സിദ്ധിച്ചിരുന്ന അത്ഭുതാവഹമായ ജ്ഞാനത്തെപ്പറ്റി ''എല്ലാ ഭാഷകളിലും അവിടുന്നു് ഒന്നുപോലെ നൈപുണ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നതായി എനിക്കു തോന്നി'' എന്നു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടതിനുമേൽ ''എന്നെ അത്യധികം വിസ്മയിപ്പിച്ചതു ജ്യോമെട്രി എന്ന ശബ്ദം സംസ്കൃതത്തിലെ ജ്യാമിതി എന്ന സംസ്കൃതശബ്ദത്തിന്റെ തദ്ഭവമാണെന്നും, അതുപോലെ ഫൊക്സ്ഗൺ സെപ്റാഗൺ ഒക്റാഗൺ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഡെക്കഗൺ ഡുവോഡക്കഗൺ എന്നീ ശബ്ദങ്ങൾ യഥാക്രമം ഷഡ്ഭുജകോണം, സപ്തകോണം, അഷ്ടകോണം, ദശകോണം, ദ്വാദശകോണം എന്നീ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളുടെ രൂപഭേദമാണെന്നുള്ള പ്രസ്താവനയാകുന്നു'' എന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. മേൽക്കാണിച്ച ഭാഷകൾക്കുപുറമേ തമിഴിലും കണ്ണാടകത്തിലുംകൂടി അവിടുന്നു പാണ്ഡിത്യം നേടി. താൻ പഠിച്ച ഏതദ്ദേശീയഭാഷകളിലെല്ലാം കവനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പാടവവും അതോടുകൂടിത്തന്നെ സ്വായത്തമാക്കി. ''അഷ്ടാദശസുഭാഷാസു കവനം ച കരോതി യഃ'' എന്നും മറ്റും രാമവർമ്മവിജയചമ്പുവിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു വസ്തുസ്ഥിതികഥനമാണെന്നു് അനുമാനിക്കുന്നതിൽ അപാകമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ആബാല്യാൽത്തന്നെ സംഗീതത്തിലും ഭരതനാട്യത്തിലും തിരുമേനി ബഹുപ്രകാരത്തിൽ സുശിക്ഷിതനായിത്തീർന്നു.

രാജ്യഭരണം:—1004—ാമാണ്ടു മേടമാസം 10—ാംനു- 16 വയസ്സു പൂർത്തിയാകുകയാൽ മഹാരാജാവു കനിഷ്ഠമാതാവിന്റെ പക്കൽനിന്നു രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റു. സകലകലാകുശലനാണെങ്കിലും അവിടുന്നു ധീരലളിതനായി ജീവിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. വിദഗ്ധന്മാരായ മന്ത്രിമാർ സേവനസന്നദ്ധന്മാരായി ഉണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും ഓരോ കാര്യവും അവിടുന്നു നേരിട്ടുതന്നെയാണു് അന്വേഷിച്ചു തീരുമാനിച്ചുവന്നതു്. തന്റെ ആജ്ഞാബലത്തിന്റെ അപ്രതിഹതത്വനിമിത്തം അവിടത്തേക്കു ശക്തൻ രാജാവു് എന്ന ബിരുദം ഭയഭക്തിപരവശന്മാരായ പ്രജകൾ സമർപ്പണംചെയ്തു. പദ്മനാഭന്റെ ചരണാരവിന്ദങ്ങളിൽ അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയും പ്രജകളുടെ അഭീഷ്ടദാനത്തിൽ ആത്മാർത്ഥമായ ആസക്തിയും അവിടുത്തെ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളായിരുന്നു. ധർമ്മഭ്രംശം അവിടുന്നു്, അതിന്റെ ഉൽപത്തിസ്ഥാനം ഏതായിരുന്നാലും, സഹിച്ചിരുന്നില്ല. തന്റെ ഗുരുനാഥൻ സുബ്ബാരായർ ദിവാനായിരുന്ന കാലത്തു് ഒരവസരത്തിൽ കോഴ വാങ്ങിയതായി സംശയിച്ചു് അവിടുന്നു് അദ്ദേഹത്തെ പണിയിൽനിന്നു പിരിച്ചുവിടുകപോലും ചെയ്തു. വഞ്ചിരാജ്യത്തിലെ ഏതു ഭരണവകുപ്പിന്റെ ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാലും അതിന്റെ പ്രതിഷ്ഠാപകനോ പരിഷ്കർത്താവോ ആയി അവിടുന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതാണു്.

തിരുമനസ്സിലെ വിദ്യാവിഷയകമായ പരിഷ്കാരപരമ്പരയെപ്പറ്റി മാത്രമേ ഇവിടെ പ്രസ്താവിയ്ക്കേണ്ടതുള്ളൂ. 1009—ാമാണ്ടുവരെ സക്കാരിൽനിന്നു് ഇംഗ്ലീഷുവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു നേരിട്ടു് ഏർപ്പാടുകൾ ഒന്നും ചെയ്തുവന്നിരുന്നില്ല. ആ കൊല്ലം മിഥുനം 1—ാംനു- മഹാരാജാവു നാഗരുകോവിലിൽ സ്വന്തമായി ഒരു ഇംഗ്ലീഷുപള്ളിക്കൂടം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ജോൺ റോബർട്ട്സ് എന്ന ധ്വരയെ തിരുവനന്തപുരത്തു വരുത്തി രാജധാനിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്കൂൾ മാറ്റി സ്ഥാപിയ്ക്കുന്നതിനു് ഉപദേശിക്കുകയും സക്കാരിൽനിന്നു മാസംതോറും നല്ല ഒരു സംഖ്യ അദ്ദേഹത്തിനു സഹായധനമായി സംഭാവനചെയ്കയും ചെയ്തു. റോബർട്ട്സ് ആദ്യകാലങ്ങളിൽ ആലപ്പുഴെ സി. എം. എസ്. വക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരു സ്കൂളിൽ അധ്യാപകനായിരുന്നു. പിന്നീടാണു് നാഗരുകോവിലിലേക്കു പോയതു്. 1012–ൽ ആ സ്കൂളിനെ രാജാസു് ഫ്രീ സ്കൂൾ എന്ന പേരിൽ ഗവണ്മെൻറു സ്കൂളായി സ്വീകരിച്ചു ധരയെ അതിലെ പ്രധാനാധ്യാപകനാക്കി. അതിനെത്തുടന്നു കോട്ടാർ, തക്കല, ചിറയിൻകീഴു്, കായംകുളം എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഡിസ്ട്രിക്ടു് ഇംഗ്ലീഷു് സ്കൂളുകളും സ്ഥാപിച്ചു. 994–ാമാണ്ടുവരെ സർക്കാർ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകളിലെ മലയാളം എഴുത്തുകുത്തുകളും പ്രായേണ മലയാളവും തമിഴും അല്ലാത്തതും മലയാംതമിഴു് എന്നു പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നതുമായ ഒരുതരം ലിപിയിലാണു് നടത്തപ്പെട്ടുവന്നതു്. അതിനു ഗണനീയമായ ഒരു മാറ്റം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വരുത്തി തദ്വാരാ മലയാളഭാഷയ്ക്കു് ഉന്നമനം നല്കി. പാവ്തീബായി റീജൻറും ആ വിഷയത്തിൽ ദത്താവധാനയായിരുന്നു. 1012–ാമാണ്ടു തിരുവനന്തപുരത്തു നക്ഷത്രബങ്കുളാവു സ്ഥാപിക്കുകയും സല്പകാലം കഴിഞ്ഞു ജോൺ ആലൻ ബ്രൗൺ എഫു്. ആർ. എസു്. എന്ന സുപ്രസിദ്ധനായ ഗണിതശാസ്ത്രജ്ഞനെ വരുത്തി അതിൻറെ പരിവേക്ഷകനായി നിയമിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. തിരുവനന്തപുരത്തു പബ്ലിക്കു് ലൈബ്രറിക്കു് ഉദാരമായ സംഭാവനാ നല്കി. 1014–ാമാണ്ടുവരെ സർക്കാരിനു സ്വന്തമായി ഒരു മുദ്രാലയം ഇല്ലായിരുന്നതിനാൽ ആവശ്യമുള്ള അച്ചടിവേലകളും കോട്ടയത്തെ സി. എം. എസു്. അച്ചുക്കൂടംമുഖേനയാണു് നിവ്വഹിച്ചുവന്നതു്. ആ കൊല്ലത്തിൽ മഹാരാജാവു സർക്കാർവകയായി ഒരു അച്ചുക്കൂടം തിരുവനന്തപുരത്തു സ്ഥാപിക്കുകയും 1015–ലെ സർക്കാർപഞ്ചാങ്ഗം ആ അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ശില്പശാസ്ത്രത്തിലും അവിടുത്തേക്കു് അഭിനിവേശം ഉണ്ടായിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തു നക്ഷത്രബങ്കുളാവു്, രണ്ടുവിലാസം കൊട്ടാരം, പുത്തൻമാളിക, പത്മനാഭപുരത്തു ഡർബാർഹാൾ മുതലായ സൗധങ്ങളും അവിടത്തെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പണിയിച്ചവയാണു്. പൂജപ്പുര എഴുന്നള്ളത്തിനും മറ്റുമായി 1016–ൽ ഒരു രമണീയമായ രഥവും അവിടുന്നു തീപ്പിച്ചു. 1017 ചിങ്ങം 20–ാംനു യായിരുന്ന ആ വാഹനത്തിൽ ആദ്യമായി പട്ടണപ്രവേശം നടത്തിയതു്.

വിദ്വൽപ്രോത്സാഹനം—സങ്ഗീതം:—സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിൻറെ കൃതികളെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്നതിനുമുമ്പായി അവിടത്തെ വിശ്വവിശ്രുതമായ വിദ്വൽപ്രോത്സാഹനത്തെപ്പറ്റി സ്വല്പം പ്രസ്താവിക്കാം. ധർമ്മരാജാവിൻറെ കാലത്തെ സ്വാനന്ദപുരനഗരം അവിടുന്നു ഭാവനാചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു കണ്ടു; ആ നിലയിൽ അതിനെ വീണ്ടും ഉജ്ജീവിക്കണമെന്നുള്ള ആശ അവിടത്തേക്കു സ്വാഭാവികമായിത്തന്നെ അങ്കുരിക്കുകയും അതു പ്രതീക്ഷയിലധികം ഫലിക്കുകയും ചെയ്തു. സുപ്രസിദ്ധനായ ശരഭോജിമഹാരാജാവു ക്രി. പി. 1798മുതൽ 1832വരെ തഞ്ചാവൂർരാജ്യം ഭരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനു സകലലളിതകലകളിലും പ്രത്യേകിച്ചു സങ്ഗീതസാഹിത്യങ്ങളിലും അസാധാരണമായ അവഗാഹ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുണ്ടായിരുന്നു. ആ സമുദ്രങ്ങളിൽ അനുദിനം അവ്യാഹതമായി വിഹരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം രാജ്യഭാരംപോലും ബ്രിട്ടീഷുകാരെ ഏല്പിച്ചു. രാഘവചരിതം കാവ്യം, കുമാരസംഭവം ചമ്പു, മുദ്രാരാക്ഷസച്ഛായ മുതലായ സംസ്കൃതകൃതികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാങ്മയങ്ങളാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തു തഞ്ചാവൂർ, വിക്രമാദിത്യന്റെ കാലത്തെ ഉജ്ജയിനിയായിരുന്നു. 1007-ൽ അദ്ദേഹം മരിച്ചപ്പോൾ പണ്ഡിതലോകം അനാഥമായി. അവിടെനിന്നു് അനവധി കലോപജീവികൾ സ്വാതിതിരുനാൾമഹാരാജാവിനെ അഭയംപ്രാപിച്ചു. അതിനുമുൻപുതന്നെ ഒരു ഗായകനെന്നും സംഗീതകാരനെന്നുമുള്ള കീർത്തി അവിടുന്നു ദക്ഷിണഭാരതം മുഴുവൻ പ്രചരിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതു കർണ്ണാടകസംഗീതലോകത്തിലെ ത്രിമൂർത്തികളുടെ—അതായതു ത്യാഗരാജൻ, മുത്തുസ്വാമിദീക്ഷിതർ, ശ്യാമാശാസ്ത്രി എന്നീ അനുഗൃഹീതപുരുഷന്മാരുടെ—കാലമായിരുന്നു. അവരിൽ പ്രഥമഗണനീയനായ ത്യാഗരാജൻ (ത്യാഗബ്രഹ്മം, ത്യാഗയ്യാ) 935 മുതൽ 1023 വരെ ആ സാമ്രാജ്യസിംഹാസനം അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. 88-ാമത്തെ വയസ്സിൽ യശശ്ശരീരനായി. മുത്തുസ്വാമിദീക്ഷിതർ 60 വയസ്സുവരെ ജീവിച്ചിരുന്നു. 1010-ൽ മരിച്ചു. ശ്യാമാശാസ്ത്രി 64-ാമത്തെ വയസ്സിൽ 1002-ൽ ദേഹവിയോഗംചെയ്തു. അവർ മൂന്നുപേരും തഞ്ചാവൂരിന്റെ ഒരു പരിസരപ്രദേശമായ തിരുവാരൂരിലാണു് ജനിച്ചതു്. ത്യാഗരാജനു ശ്രീരാമചന്ദ്രനും, മുത്തുസ്വാമിദീക്ഷിതർക്കു സുബ്രഹ്മണ്യനും, ശ്യാമാശാസ്ത്രികു കാമാക്ഷീദേവിയുമായിരുന്നു ഇഷ്ടദേവതകൾ. വടിവേലു, ചിന്നയ്യാ, പൊന്നയ്യാ എന്നീ സഹോദരന്മാർ ദീക്ഷിതരുടെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു എന്നു പുരാവിത്തുകൾ പറയുന്നു. 1010-ൽ അവർ തങ്ങളുടെ മറ്റൊരു സഹോദരനായ ശിവാനന്ദത്തോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോന്നു, മഹാരാജാവിന്റെ ഗായകഗോഷ്ഠിയിൽ പ്രമാണികളായിത്തീർന്നു. അവരെക്കൂടാതെ ഹിന്ദുസ്ഥാനിപ്പാട്ടിലും വീണാവാദനത്തിലും പ്രവീണനായിരുന്ന തഞ്ചാവൂർ രങ്കയ്യങ്കാർഭാഗവതരും, സാരങ്ഗി എന്ന വാദ്യത്തിൽ വിദഗ്ധനായിരുന്ന തഞ്ചാവൂർ ചിന്താമണിഭാഗവതരും, വീണവായനയിൽ വിഖ്യാതനായിരുന്ന ചേലാപുരം രഘുനാഥരായരും, ത്യാഗരാജന്റെ ശിഷ്യനായ കന്നയ്യാഭാഗവതരും മഹാരാജാവിനെ ആശ്രയിച്ചു താമസിച്ചു. പാലക്കാട്ടു പരമേശ്വരഭാഗവതരുടെ നാമധേയവും പ്രകൃതത്തിൽ സ്മരണീയമാണു്. അദ്ദേഹം 1008-മാണ്ടു 18-ാമത്തെ വയസ്സിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നു മഹാരാജാവിന്റെ സദസ്യനായി. 77 വയസ്സുവരെ ജീവിച്ചിരുന്നു. വടിവേലുവും പൊന്നയ്യായും പരമേശ്വരഭാഗവതരും ഗാനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വടിവേലുവിനെ വിശേഷിയതു പ്രധാനമായി ഭരതനാട്യത്തിന്റെ പരിഷ്കരണത്തിനും പ്രചാരണത്തിനുമാണു്. അതുകൊണ്ടു വടിവേലുനാട്ടുവൻ എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹം സാധാരണമായി അറിയപ്പെടുന്നതു്. ആ കലാരാധകനു ഫിഡിൽവായനയിലും അത്യന്തം പ്രാവീണ്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ മഹാരാജാവു് ഒരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിലപിടിച്ച ദന്തഫിഡിൽ അദ്ദേഹത്തിനു സമ്മാനിക്കുകയുണ്ടായി. സ്വല്പകാലം തിരുവുള്ളക്കേടിന്റെ ഫലം അദ്ദേഹവും അനുഭവിച്ചു ഹരിപ്പാട്ടു താമസിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. വടിവേലു മരിച്ചതു് 1020-ലാണു്. തഞ്ചാവൂർ സുലൈമാൻ സേട്ടു് എന്ന സ്വരജിത്തുവായനക്കാരനും മഹാരാജാവിന്റെ സഭാസ്താരന്മാരിൽ അന്യതമനായിരുന്നു. അലാവുദീൻ എന്ന മറ്റൊരു മുസ്ലീംഭാഗവതക്കും കൊട്ടാരത്തിൽ അടുത്തുണ്ടു പതിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നു.

മേരുസ്വാമികവി:—'ഹരികഥാകാലക്ഷേപം' എന്ന ഗാനസാഹിത്യപ്രസ്ഥാനം കേരളത്തിലേക്കു് ആദ്യമായി ആനയിച്ചതും മഹാരാജാവുതന്നെയായിരുന്നു. മഹാരാഷ്ട്രദേശമാണു് അതിന്റെ ജന്മഭൂമി. അവിടെനിന്നു് അതു ശരഭോജി തഞ്ചാവൂരിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. ശരഭോജിയുടെ ആസ്ഥാനവിദ്വാനായിരുന്ന മേരുസ്വാമിഭാഗവതർ എന്ന മഹാരാഷ്ട്രബ്രാഹ്മണനെ 1008-ൽ സ്വാതിതിരുനാൾ വശത്തി, 1011 കുംഭം 1-ാംനു- കൊട്ടാരം ഭാഗവതരായി അവരോധിച്ചു; 110 രൂപ മാസികവേതനവും നല്കി. അനന്തപദ്മനാഭഗോസ്വാമി എന്ന പേർ ആ ഭാഗവതർ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നതിനുമേൽ സ്വീകരിച്ചതാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഭാഗവതരുടെ സ്വരമാധുര്യത്താൽ അപഹൃതചിത്തനായ മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനു കോകിലകണ്ഠൻ എന്ന ബിരുദനാമം സംഭാവനചെയ്തു. 1045 വരെ അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നു. ഹരിരായരായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൃദംഗവാദകൻ. നാദബ്രഹ്മമൂർത്തിയായ ത്യാഗരാജനോടു് അവിടുന്നു തിരുവനന്തപുരത്തു തന്റെ അതിഥിയായി ഒരവസരത്തിലെങ്കിലും വന്നുപോകണമെന്നു പലതവണ അഭ്യർത്ഥിച്ചു; എങ്കിലും വയോവൃദ്ധനായ അദ്ദേഹത്തിനു് ആ അഭ്യർത്ഥന വളരെ വൈമനസ്യത്തോടുകൂടി നിരസിക്കേണ്ടിവന്നുപോയി. തിരുമനസ്സിലെ സംഗീതകൃതികളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു. വടിവേലു കുറേക്കാലം ത്യാഗരാജന്റെ ശിഷ്യനായി അദ്ദേഹത്തിനു മൃദംഗവാദനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നു പഴമക്കാർ പറയുന്നു. ഏതായാലും കന്നയ്യാഭാഗവതരോടു ത്യാഗയ്യായുടെ ഗാനങ്ങൾ അദ്ദേഹം പഠിച്ചു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ദിവാൻ സുബ്ബാരായരും നല്ല സംഗീതജ്ഞനായിരുന്നു. സ്വരജിത്തുവായനയിൽ വിശേഷമായി പാണ്ഡിത്യം നേടിയിരുന്ന അദ്ദേഹം ആ വാദ്യവാദനം മഹാരാജാവിനെ പഠിപ്പിച്ചു. ഇനിയും 1 കൽക്കുളം ഭാസ്കരഭാഗവതർ, 2 ഭൂതപ്പാണ്ടി സുബ്ബുഭാഗവതർ, 3 കുനിയാർ ശേഷഭാഗവതർ, 4 പാലക്കാട്ടു ശേഷഭാഗവതർ, 5 പാളയംകോട്ട അണ്ണാസ്വാമിഭാഗവതർ, 6 കരമന അണ്ണാസ്വാമിഭാഗവതർ, 7 തഞ്ചാവൂർ വെങ്കടരാമഭാഗവതർ എന്നിങ്ങനെ പല വിദ്വാന്മാരും തിരുമനസ്സിലെ ഗായകസദസ്സിനെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗോവിന്ദമാരാർ:—തിരുമനസ്സിലെ ആശ്രിതന്മാരായ സ്വാതി ശികളിൽ അഗ്രഗണ്യനായ ഗായകൻ ഗോവിന്ദമാരാരായിരുന്നു. മാരാർ മൂവാറ്റുപുഴ രാമമംഗലം ദേശത്തുള്ള മാരാത്തു് എന്ന ഭവനത്തിൽ 970–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. എട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ വംശപാരമ്പര്യമനുസരിച്ചു ചെണ്ട, തിമില, ഇടയ്ക്ക എന്നീ വാദ്യങ്ങളുടെ പ്രയോഗത്തിൽ വിദഗ്ധനായി. 18–ാമത്തെ വയസ്സിൽ വാതോപദ്രവംമൂലം കൈവൃത്തി തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെവരികയാൽ തനിക്കു ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അത്യന്തം പ്രിയമായി തോന്നിയ സംഗീതം ഗ്രന്ഥമുഖമായി അഭ്യസിക്കണമെന്നുറച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോന്നു. അരിപ്പാട്ടു രാമസ്വാമിഭാഗവതരുടെ കീഴിൽ ആറു കൊല്ലം സംഗീതം അഭ്യസിച്ചു. അതിൽ പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചു. കാലക്രമേണ തിരുവിതാംകൂറിൽ ധാരാളമായി പ്രചരിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്ന ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സു സർവ്വോപരി ലയിച്ചതു്. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിച്ചു് അനുഗ്രഹം വാങ്ങിക്കണമെന്നു മാരാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. 1006–ൽ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തുണ്ടായിരുന്നതായി വൃദ്ധന്മാരുടെ മുഖത്തുനിന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. മാരാർ അന്നു ലായം കാര്യക്കാരായിരുന്ന നല്ലതമ്പിമുതലിയാരുടെ സാഹചര്യംവഴിക്കു തിരുമനസ്സിലെ മുഖം കാണിച്ചു തന്റെ കലാപാടവം പ്രകടിപ്പിച്ചു് അവിടത്തെ പ്രത്യേകമായ തിരുവുള്ളത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചു. മാരാർ ഏഴു തന്തികളുള്ള ഒരു തമ്പൂരാണു് സംഗീതോപകരണമായി ഉപയോഗിച്ചുവന്നതു്, അതിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ആറു കാലങ്ങളിൽ പല്ലവി പാടുന്നതിനുള്ള അദ്വിതീയമായ വൈദഗ്ധ്യം സിദ്ധിച്ചിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ ഷട്കാലഗോവിന്ദമാരാർ എന്നു് അന്നത്തെ ഗായകന്മാർ പ്രശംസിച്ചുവന്നു. ഗഞ്ചിറാ വായിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹം സമർത്ഥനായിരുന്നു. മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനു തമ്പൂരിൽ അലങ്കരിക്കുന്നതിനായി ഒരു വൈജയന്തി (കൊടി) സമ്മാനിച്ചു. നല്ലതമ്പിമുതലിയാരോടും വടിവേലുവിനോടുംകൂടി കൊടി കെട്ടിയ തന്റെ തമ്പൂരുമായി 1012–ൽ മാരാർ തിരുവാരൂരിൽ ചെന്നു് അന്നു സ്ഥവിരനായിരുന്ന ത്യാഗരാജസ്വാമികളെ കണ്ടു. തന്റെ സംഗീതം സ്വല്പം കേൾക്കണമെന്നുള്ള മാരാരുടെ അഭ്യർത്ഥന സ്വാമികൾക്കു മന്ദഹാസത്തെയാണു് ഉളവാക്കിയതു്. എങ്കിലും അദ്ദേഹം പാടിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ മട്ടെല്ലാം മാറി; ആ മഹാത്മാവു പുളകിതഗാത്രനായി ആനന്ദബാഷ്പം വാർത്തുകൊണ്ടു ഗോവിന്ദസ്വാമികൾ എന്ന ബിരുദം അദ്ദേഹത്തിനു നല്കുകയും "എന്തരോ മഹാനുഭാവ" എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഗാനം ആ സമ്മേളനത്തിന്റെ സ്മാരകമായി രചിച്ചു സ്വയം ഗാനം ചെയ്കയും ചെയ്തു. ഈ ലോകത്തിൽ മഹാനുഭാവന്മാർ പലരുമുണ്ടെങ്കിലും അവരെയെല്ലാം താൻ ബഹുമാനിക്കുന്നുവെന്നുമാണു് ആ പാട്ടിലെ ആശയം. തഞ്ചാവൂരിലേക്കു പോയ മാരാർ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു തിരിയെ വന്നില്ല. ത്യാഗരാജന്റെ മരണാനന്തരം അവിടെനിന്നു ബാംബേപ്രവിശ്യയിലെ സുപ്രസിദ്ധമായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പാണ്ഡരപുരിയിലെ പണ്ഡരപുരക്ഷേത്രത്തിൽ ഈശ്വരഭജനംചെയ്ത് അവിടെവെച്ചു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു രാഗമാലയും മറ്റു ചില വർണ്ണങ്ങളും നിർമ്മിച്ചതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയൊന്നും കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. ഗോവിന്ദസ്വാമിവർണ്ണങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ അവ തമിഴ്നാട്ടിൽ പ്രചരിച്ചിരുന്നുവത്രേ.

മാളിയക്കൽ കൃഷ്ണമാരാർ:—അക്കാലത്തു മാളിയക്കൽ കൃഷ്ണമാരാർ എന്നൊരു ഗായകനും തിരുമേനിയെ സേവിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു പാർത്തിരുന്നു. മാളിയക്കൽ കർത്താവിന്റെ ഭവനത്തിൽ സംഗീതാധ്യാപകനായിരുന്നതിനാലാണു് അദ്ദേഹത്തെ മാളിയക്കൽ കൃഷ്ണമാരാർ എന്നു പറയുന്നതു്. സ്വദേശം മലബാറിൽ വള്ളുവനാടുതാലൂക്കായിരുന്നു. ത്യാഗരാജന്റെ ചില ശിഷ്യന്മാരോടാണു് അദ്ദേഹം സംഗീതം അഭ്യസിച്ചതു്. തെലുങ്കിലും തമിഴിലും മാരാർ പാട്ടുകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പഴമക്കാർ പറയുന്നു. ഇടയ്ക്കുവായനയ്ക്കാണു് അദ്ദേഹം തൃക്കയ്യിൽനിന്നു സ്ഥാനം വാങ്ങിയതു്. അന്നു് ആ ഗായകൻ ഒരു യുവാവായിരുന്നു. സുമാർ 1060_ാമാണ്ടുവരെ ആ ഗായകൻ ജീവിച്ചിരുന്നതായി അറിയാം.

ക്ഷീരാബ്ധിശാസ്ത്രി:—ചോളദേശം ശിവരാമഗ്രാമം എന്നൊരു സിദ്ധനും അക്കാലത്തു തിരുവനന്തപുരത്തു തിരുമനസ്സിലെ അദ്വൈതഗുരുവായി താമസിച്ചിരുന്നു. ക്ഷീരാബ്ധിശാസ്ത്രി എന്ന നാമാന്തരത്താൽ സുവിദിതനായ അദ്ദേഹം "ബ്രഹ്മൈവ സത്യം" "നിത്യാനന്ദവെള്ളം" "രാമനില്ലാതിടമില്ലെ" "എല്ലാം ബ്രഹ്മമയം" എന്നിങ്ങനെ പല ഗാനങ്ങളും തമിഴിലും സംസ്കൃതത്തിലും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1012_ൽ ഷഷ്ടിപൂർത്തി കഴിഞ്ഞ അദ്ദേഹം 1031 വരെ തിരുവനന്തപുരത്തുണ്ടായിരുന്നു.

വിദ്വൽപ്രോത്സാഹനം—സാഹിത്യം:—സാഹിത്യത്തിൽ തിരുമനസ്സിലെ നിത്യസഹചാരികളും 1 കിഴക്കേമഠത്തിൽ രവിവർമ്മൻ തമ്പിയും, 2 കിളിമാനൂർ വിദ്വാൻ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനുമായിരുന്നു. തമ്പി സംഗീതത്തിലും അവിടുന്നുമായി സഹകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവരെ കൂടാതെ 3 അരിപ്പാട്ടു കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ, 4 അരിപ്പാട്ടു രാമവാരിയർ, 5 അരിപ്പാട്ടു കൊച്ചുഗോവിന്ദവാരിയർ, 6 വെങ്ങോട്ടു ശങ്കരനാഥൻ പണ്ടാല, 7 അമ്പാടി കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പൊതുവാൾ, 8 ഇരിങ്ങാലക്കുട പട്ടത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാർ എന്നീ കവികളും 9 രാമവർമ്മവിജയചമ്പൂകാരനായ അഗസ്ത്യേശ്വരത്തു മഹാദാനപുരം ഗ്രാമത്തിലെ ഒരു ബ്രാഹ്മണനും അവിടത്തെ ആശ്രിതകോടിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇവരിൽ ഓരോരുത്തരേയുംപറ്റി മേൽ പ്രസ്താവിക്കും.

പിന്നെയും 1 കളത്തോടി (കഴക്കൂത്തു്) അനന്തലക്ഷ്മി ആകാശമാണിക്യം, 2 മോടിവിദ്യ ഹൈദരാബാദ് ഖാൻസാ, 3 വീണ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വായന മധ്യാഹ്നം ഗോവിന്ദദീക്ഷിതർ, 4 കൃഷ്ണനാടകം മധ്യാഹ്നം ഗോപാലരായർ, 5 ഹിന്ദുസ്ഥാനിനാട്യം അയോധ്യാ സുകദേവൻ, 6 ഹിന്ദുസ്ഥാനിപ്പാട്ട് പഞ്ചാബ് രാമാഹ്നൻ, 7 മേല്പടി ബങ്ഗാളം ഹരിദാസ്, 8 കമ്പുകൊട്ടിപ്പാട്ട് കാശി ഗോവിന്ദദാസ്, 9 വീണവായന മൈസൂർ നന്ദരാം, 10 മേല്പടി മൈസൂർ മുകുന്ദരാം, 11 ഭരതനാട്യം തഞ്ചാവൂർ നീരജാക്ഷി, 12 മേല്പടി സത്യഭാമ, 13 വീണവായന കൊച്ചി കുഞ്ചുനമ്പൂരി, 14 പൂനാ സച്ചിദാനന്ദഭാഗവതർ, 15 തൃശ്ശിനാപ്പള്ളി മാതൃഭൂതഭാഗവതർ, 16 തഞ്ചാവൂർ നരസുഭാഗവതർ, 17 ഹിന്ദുസ്ഥാനിപ്പാട്ട് ഹൈദരാബാദ് കാശിഗങ്ഗ, 18 മേല്പടി കാശി ഗൗഡവാസുദേവശാസ്ത്രി, 19 തക്കം തിരുവട്ടാറു രാമസുബ്ബാശാസ്ത്രി, 20 തക്കവും വ്യാകരണവും മേൽനാത്തം നാരായണവിദ്യാത്ഥി, 21 വ്യാകരണം ചോളദേശം ഈശ്വരശാസ്ത്രി, 22 ചോളദേശം ഭട്ടാചാര്യർ എന്നിങ്ങനെ തൃക്കയ്യിൽനിന്നു വിവിധ വിദ്യാകലാചാടവത്തിനു സമ്മാനം വാങ്ങിയ സ്ത്രീകളുടേയും പുരുഷന്മാരുടേയും പേരുകൾ കുറിച്ചാൽ അറുമെത്തുകയില്ല. അനന്തരാമശാസ്ത്രി, ദത്താരാമശാസ്ത്രി മുതലായി അവരിൽ ചിലർ ചതുശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതന്മാരായിരുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ പടമെഴുതിയ ഷീഫ്ട് എന്ന ഒരു സായിപ്പിനു ലഭിച്ച പാരിതോഷികം 12000 ഉറുപ്പികയായിരുന്നു. മാവേലിക്കര വെറുണ്ടു പീറു സായിപ്പിനു മലയാളവ്യാകരണമെഴുതിയതിനു് ആയിരം രൂപ സമ്മാനം കൊടുത്തു. കോട്ടയത്തെ റവറണ്ടു ബെയ്ലി സായിപ്പിനു മലയാളം–ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിനു സകലവിധത്തിലുള്ള പ്രോത്സാഹനവും നല്കി; ആ വസ്തുത അദ്ദേഹംതന്നെ കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. പെൺകൊടയ്ക്കു ധനം യാചിക്കുവാനായി തിരുമനസ്സിലെ മുഖം കാണിക്കണമെന്നു് ആശിച്ച മലബാർകാരനായ ഒരു നമ്പൂരി രിക്തഹസ്തനായി രാജസന്നിധിയിൽ പ്രവേശിക്കരുതല്ലോ എന്നു കരുതി അക്കാലത്തെ മഹാകവികളിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന കൊട്ടങ്ങല്പുർ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാനെ മാഗ്ഗമധ്യേ കണ്ടു വിവരം അറിയിച്ചു. ഇളയതമ്പുരാൻ വിദ്യാധരന്റെ ഏകാവലിയിൽനിന്നു്

"ദാരിദ്ര്യസ്യ ദയാലുത്വം കിം ബ്രവീമി നരാധിപ
ആത്മനാശമനാദൃത്യ ഭവന്തം മാമദർശയൽ"

എന്ന പ്രകൃതോപയോഗിയായ ശ്ലോകം കുറിച്ചുകൊടുത്തയച്ചു. അതു വായിച്ചുനോക്കിയ മഹാരാജാവു "നമ്പൂരി വരുന്നവഴിക്കു കൊട്ടങ്ങല്പുർ കേറി ഇല്ലേ?" എന്നു മന്ദസ്മിതത്തോടുകൂടി ചോദിക്കുകയും, "അതേ" എന്നു നമ്പൂരി മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ "എന്നാൽ ഈ ശ്ലോകത്തിന്റെ പുമട്ടുകുലിയായി ഇതിരിക്കട്ടെ" എന്നു കല്പിച്ചു 4000 പണം അദ്ദേഹത്തിനു സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇതരകലകളും മറ്റും:—സംഗീതവും സാഹിത്യവും ഭരതനാട്യവും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാത്രമല്ല തിരുമനസ്സിലെ ശ്രദ്ധയെ ആകഷ്ടിച്ചതു്. ചിത്രമെഴുത്തു തിരുവിതാംകൂറിൽ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി മധുരയിൽനിന്നു് അക്കാലത്തെ ആലേഖ്യകാരന്മാരിൽ അപശ്ചിമനായിരുന്ന ഇളഗിരിനായിഡു എന്നൊരു കലാകുശലനെ തിരുവനന്തപുരത്തു വരുത്തി താമസിപ്പിച്ചു. ഉന്തത്തിൽ കൊത്തുപണി പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനും അവിടുന്നു കാര്യക്ഷമമായി ഉത്സാഹിച്ചു. ജാലവിദ്യക്കാർ, മന്ത്രവാദികൾ തുടങ്ങി ഏതു വിദ്യ സ്വാധീനമായവക്കും മഹാരാജാവിന്റെ ഉദാരമായ ആനുകൂല്യം സിദ്ധിച്ചു. അറേബിയാ, ജപ്പാൻ, നേപാളം, തുക്കി, മലയാ മുതലായ ദൂരദേശങ്ങളിൽനിന്നുപോലും കലാകോവിദന്മാർ വന്നു് അവിടത്തെ മുക്തഹസ്തമായ പ്രോത്സാഹനം സ്വീകരിച്ചു. അതിഭോജരാജനായ ആ മഹാത്മാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലം സകലകലകളുടേയും സുവർണ്ണയുഗം (Augustan age) ആയിരുന്നുവെന്നു വിശ്വംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് ഒരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാകുന്നു.

ചരമം:—തിരുമനസ്സിലെ ജീവിതം ഭാഗ്യപൂർണ്ണമായിരുന്നില്ല. 1012—ാമാണ്ടു കർക്കടകം 3—ാംനു- അവിടത്തെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരി രുക്മിണീബായി 29—ാമത്തെ വയസ്സിൽ നിര്യാതയായി. 1020—ൽ താൻ സഹോദരനിവ്വിശേഷമായി സ്നേഹിച്ചിരുന്ന വടിവേലുനട്ടുവൻ മരിച്ചു. 1021—ൽ അവിടത്തെ ബഹിശ്ചരപ്രാണനായിരുന്ന വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ 34—ാമത്തെ വയസ്സിൽ പരേതനായി. അച്ഛൻ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മരണവും ആ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെയാണു് സംഭവിച്ചതു്. അദ്ദേഹം 77 വയസ്സോളം ജീവിച്ചിരുന്നു. 1016—ാമാണ്ടു മേജർ ജനറൽ കല്ലൻസായിപ്പു് റസിഡണ്ടായി. അധികാരപ്രമത്തനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വരുതി കേട്ടനടക്കുന്നതിനു സന്നദ്ധനായ ഒരു നാട്ടുവാഴിയല്ലായിരുന്ന ധീരോദാത്തനായ മഹാരാജാവു്. തന്നിമിത്തം അവർ തമ്മിൽ നേരിട്ട രസക്ഷയം കാലാന്തരത്തിൽ ശത്രുതയായി വളർന്നു. റസിഡണ്ടു മദിരാശി ഗവർമ്മെൻറിലേക്കു പല റിപ്പോർട്ടുകളും അവിടത്തേക്കു വിരോധമായി എഴുതിയയയ്ക്കുകയും, അതിനെല്ലാം അവിടുന്നു സമാധാനം പറയണമെന്നുള്ള ഉരവാസ്ഥ വരികയും ചെയ്തു. ആ ഘട്ടങ്ങളിലെല്ലാം മഹാരാജാവുതന്നെയാണു് ജയിച്ചതെങ്കിലും ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു അധീശപ്രതിനിധിയുടെ പ്രതികൂലവർത്തിയ അവിടത്തേക്കു് ഒരു നിത്യശല്യമായിത്തോന്നി. ഐഹികങ്ങളായ വിഷയങ്ങളിൽ അവിടുന്നു് ഉത്തരോത്തരം വിരക്തനായി. അവശിഷ്ടങ്ങളായ ദിവസങ്ങൾ—അവ അത്യന്തം പരിമിതങ്ങളാണെന്നു് അവിടത്തേക്കു മുൻകൂട്ടി അറിയാമായിരുന്നു—ശ്രീപത്മനാഭനെ ഭജിക്കുന്നതിനായി ആ ആവൃത്തചക്ഷുസ്സു വിനിയോഗിച്ചു. ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു കൊല്ലം അവിടുന്നു രോഗഗ്രസ്തനായിരുന്നു എങ്കിലും ദേവാരാധനാ തുടങ്ങിയ നിത്യകർമ്മങ്ങൾക്കു യാതൊരു നേരുനീക്കവും വരുത്തിയില്ല. 1022—ാമാണ്ടു ധനുമാസം 13—ാംനു- 34—ാമത്തെ വയസ്സിൽ ആ പുണ്യശ്ലോകൻ പ്രപഞ്ചയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ തിരോധാനം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചെയ്തു. എത്ര ഹ്രസ്വമായ ജീവിതകാലം; എത്ര ദീർഘമായ കലാകൈങ്കര്യം!

കൃതികൾ:—സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു സംസ്കൃതത്തിൽ, 1 ഭക്തിമഞ്ജരി, 2 സ്യാനന്ദുരപുരവർണ്ണനപ്രബന്ധം (പദ്മനാഭപ്രബന്ധം) 3 ശ്രീപദ്മനാഭശതകം, 4 അജാമിളോപാഖ്യാനം, 5 കുചേലോപാഖ്യാനം എന്നീ അഞ്ചു കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയ്ക്കുപുറമേ, 6 നീലകണ്ഠദീക്ഷിതരുടെ അന്യാപദേശശതകത്തിനു പ്രതിപദ്യം അവതാരികയും എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്. ഭാഷയിൽ 7 ഉത്സവവർണ്ണനപ്രബന്ധം എന്ന പദ്യകൃതിയും, 8 മുഹനയുടെയും പ്രാസത്തിന്റെയും അന്ത്യപ്രാസത്തിന്റെയും വ്യവസ്ഥ എന്ന ഗദ്യോപന്യാസവും അവിടത്തെ വാങ്മയങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. അഷ്ടപദിയെ അനുകരിച്ചു നിർമ്മിതമായ യയാതിചരിതം നാടകം തിരുമനസ്സിലെ കൃതിയല്ല. ഇവ കൂടാതെ നിരവധി സംഗീതകൃതികളും അവിടുന്നു നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആദ്യമായി സാഹിത്യകൃതികളെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കാം.

ഭക്തിമഞ്ജരി:—ഭക്തിമഞ്ജരിയാണു് തിരുമനസ്സിലെ കൃതികളിൽ പലതുകൊണ്ടും പ്രധാനമെന്നു പറയേണ്ടതു്. മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ പേരിലുള്ള ഭക്തിയാണു് അതിലെ പ്രതിപാദ്യവിഷയം. അതിന്റെ പാരമ്യത്തെ കവി നൂറുവീതം ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയ പത്തു ശതകങ്ങളിലായി ഉപപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. പത്താമത്തെ ശതകത്തിൽ 101 ശ്ലോകങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഓരോ ശതകവും വിഭിന്നവൃത്തങ്ങളിലാണു് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഒടുവിൽ ശ്രീപദ്മനാഭന്റെ പ്രസാദത്തെ അഭ്യർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾകൂടി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"ഇത്ഥമച്യുത ഭവൽകൃപാബലാൽ
പൂർത്തിമദ്യ ഗമിതാ കഥഞ്ചന
പ്രീതിമാവഹതു പദ്മനാഭ തേ
തത്പദാംബുരുഹഭക്തിമഞ്ജരീ.

പുഷ്പസംഗമവശാദ്ധി സൂത്രമ—
പ്യുദ്ധൃതേ ശിരസി മാനവൈരുധാ
വർണ്ണ്യവൈഭവവശാൽ സതാം മുദേ
സ്യാൽ തഥേയമപി ഭക്തിമഞ്ജരീ"

എന്നിവയാണു് ആ ശ്ലോകങ്ങൾ. ആദ്യത്തിലും അവസാനത്തിലും അവിടുന്നു തനിക്കു് അചഞ്ചലമായ വിഷ്ണുഭക്തി സിദ്ധിക്കണമെന്നു തരളഹൃദയനായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ഭട്ടതിരിയുടെ നാരായണീയം കവിക്കു പ്രസ്തുതകൃതിയുടെ നിർമ്മാണവിഷയത്തിൽ പ്രേരകമായിരുന്നുവെങ്കിലും, രണ്ടു കാവ്യങ്ങളിലെയും വിഷയങ്ങൾ ഭിന്നങ്ങളാണു്. ആദ്യത്തെ നാലു ശതകങ്ങളിൽ പുരുഷാർത്ഥസാധനത്തിനു് ഉത്തമോപായം ഭക്തിയാണെന്നു മഹാരാജാവു പല പ്രമാണങ്ങൾകൊണ്ടും ഉപാഖ്യാനങ്ങൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊണ്ടും യുക്തികൊണ്ടും സ്ഥാപിക്കുന്നു. ഭക്തിയുടെ സാമാന്യസ്വരൂപവും ആ ഘട്ടത്തിൽ പ്രപഞ്ചനംചെയ്യുന്നുണ്ട്. നാലാം ശതകത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ അതിന്റെ വിവിധതത്ത്വത്തെ ഭാഗവതത്തിലെ പ്രഹ്ലാദവാക്യാനുസാരേണ

"ശ്രുതിവ്രത! കീർത്തനം സ്മരണമംഘ്രിസംസേവനം
രമാവര! തഥാർച്ചനം തവ ച വന്ദനം ദാസതാ
തവൈവ സഹ സഖ്യമച്യുത! നിവേദനം ചാത്മന—
സ്തവയീതി നവധാ സ്മൃതാ ഭവതി ഭക്തിരുത്തമാ"

എന്ന പദ്യത്തിൽ പരിഗണനം ചെയ്യുന്നു. ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ അഞ്ചുവിധത്തിലുള്ള ഭക്തിമാർഗ്ഗങ്ങളെ അഞ്ചുമുതൽ ഒൻപതുവരെയുള്ള ശതകങ്ങളിലും, ശേഷമുള്ളവയെ പത്താം ശതകത്തിലുമാണ് വിശദീകരിക്കുന്നത്. ഉപാഖ്യാനങ്ങളും ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിൽനിന്നുമാത്രമല്ല സങ്ഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളത്. വിഷ്ണുപുരാണം മുതലായ ഇതരവൈഷ്ണവഗ്രന്ഥങ്ങളേയും കവി ആശ്രയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലാളിത്യവും പ്രസാദവുമാണ് തിരുമനസ്സിലെ കൃതികളുടെ വ്യക്തിമുദ്രകൾ. അവ ഇതരകൃതികളിലെന്നപോലെ ഇതിലും അനുസ്യൂതമായി പ്രകാശിക്കുന്നു. ഓരോ ശ്ലോകവും ശ്രോതൃഹൃദയത്തിൽ ഭക്തിസുധ വർഷിക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ പാമരന്മാരുടെ വിഷയത്തിലും ഭക്തിസംവർധകമായ ഒരു കൃതി സംസ്കൃതത്തിൽ വേറെയില്ല. ഒരൊറ്റ ശ്ലോകംമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ആത്രുഡേ ദിനനായകേ സതി തമസ്തിഷ്ഠേന്നു പൂർവാചലേ?
മേഘേ വർഷതി നിർഭരം ന വിരമേൽ കിം ചാതകാനാം തൃഷാ?
രോഗാഃ കിം പ്രശമം ന യാന്തി സഹസാ ലബ്ധേ ഹി ദിവ്യൗഷധേ?
പ്രാപ്തേ തൽകരുണാരസേ കിമു ലയം നോ യാന്തി സർവാപദഃ?"

ഭക്തിമഞ്ജരി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അന്ത്യകാലത്തിൽ രചിച്ച ഒരു ആശ്വാസകവിതപോലെ തോന്നുന്നു.

സ്യാനന്ദൂരപുരവർണ്ണനപ്രബന്ധം:—ചമ്പൂരൂപത്തിൽ വിരചിതമായ ഈ കാവ്യമാണ് സദ്വാപരി തിരുമനസ്സിലെ മഹാകവിതാത്വത്തിനു നിദർശനമായി പരിലസിക്കുന്നത്. ഇതിൽ പത്തു സ്തബകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ അഞ്ചു സ്തബകങ്ങളിൽ അനന്തശയനക്ഷേത്രത്തിലെ ബിംബപ്രതിഷ്ഠാസംബന്ധിച്ചുള്ള പുരാവൃത്തവും മറ്റുമാണ് വിഷയം. ദിവാകരയതിയുടെ പൂജ തുടങ്ങിയുള്ള കഥ ആദ്യത്തെ മൂന്നു സ്തബകങ്ങളിൽ വിസ്തരിച്ചതിനുമേൽ നാലും അഞ്ചും സ്തബകങ്ങളിൽ ശ്രീപദ്മനാഭക്ഷേത്രത്തെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ആറുമുതൽ ഒൻപതുവരെ സ്തബകങ്ങളിൽ പ്രസ്തുതക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവവും, അതോടനുബന്ധിച്ചുള്ള ആറാട്ടും, പത്താം സ്തബകത്തിൽ ലക്ഷദീപമഹോത്സവവും വിസ്തരിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രഥമസ്തബകത്തിൽ മഹാരാജാവു തിരുവനന്തപുരത്തെ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"അസ്തി ധ്വസ്തസുപവ്നാഥനഗരശ്രീഗവ്ഭാരം പരം
ദുശ്ധാംഭോനിധികന്യകാനവരതക്രീഡാത്ഥ്സൗധായിതം
സ്യാനന്ദൂരമിതി ശ്രുതം ത്രിഭുവനേ പുണ്യസ്ഥലം നിസ്തുലം
യത്രാസ്തേ ജഗദീശ്വരഃ സ ഭഗവാൻ ശ്രീപദ്മനാഭോ ഹരിഃ."

ചതുത്ഥ്സ്തബകത്തിലും പ്രസ്തുതനഗരത്തിന്റെ നൈകവിധമായ വണ്ണനം വായിക്കാവുന്നതാണു്.

"ബിംബാരുണാതിമൃദുലാധരപല്ലവാസ്യ–
കിഞ്ചിദ്വികാസവിശദോജ്ജ്വലദന്തകാന്ത്യാ
നിഷ്പിഷ്ടനിസ്തുഷതുഷാരകരപ്രസപ്പ്–
ജ്ജ്യോത്സ്നാമദോ ഭുവനമോഹനമന്ദഹാസഃ"

മുതലായ പദ്യങ്ങളുടെ സൗന്ദര്യം ഹൃദയാകർഷ്കംതന്നെ!

"കിഞ്ച, ശയനീഭൂതമൃണാളധവളദ്വന്ദ്വശ്രുകപരിവൃഢാതിവിതതഫണാസഹസ്രമിഷാൽ" മുതലായ ഗദ്യങ്ങളുടേയും, പ്രത്യേകിച്ചു നവമസ്തബകത്തിലെ "അതിവിവശസുരമുനിപരിഷദ്ഭൂത്ഥനയാ" എന്നാരംഭിക്കുന്ന ശ്രീരാമസ്തോത്രത്തിന്റേയും "സുവിമലയദുവംശസലിലനിധിസുധാകര" എന്നാരംഭിക്കുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണസ്തോത്രത്തിന്റേയും രാമണീയകം അനന്യാദൃശമെന്നു് ഏതു പുരോഭാഗിയും മുക്തകണ്ഠം പ്രശംസിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. ദശമസ്തബകത്തിലെ

"നിത്യം ദൃശ്യമിദം യതസ്സമഭവദ്യസ്മിൻ യ ഏതൽ പുന–
ർഭാസാ യസ്യ വിരാജതേത്ഥ സകലം യേനേഹ വാ നിർമ്മിതം
യോ വാചാം മനസോപ്യഗോചരപദം മായാഗതോ ഭാസതേ;
തസ്മൈ ദേവ! നമോസ്തു വിശ്വഹരവേ! ശ്രീപത്മനാഭായ തേ"

എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്രീപത്മനാഭസ്തോത്രദശകം പുളകോദ്ഗമകാരിയാണു്. ആ ദശകത്തിലെ ഓരോ ശ്ലോകവും "തസ്മൈ ദേവ" ഇത്യാദി ചതുത്ഥ്പാദംകൊണ്ടു് അവസാനിക്കുന്നു. ഒടുവിൽ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള "ശംസ ദാലം നിദധ്യാൽ" എന്ന കലിവാക്യത്തിൽനിന്നു ഗ്രന്ഥം സമാപ്തമായതു് 1013–ലാണെന്നു കാണാം. ആ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെ പ്രസ്തുത പ്രബന്ധം ചോളദേശത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയ കണ്ണമംഗലം അയ്യാശാസ്ത്രി എന്നൊരു പണ്ഡിതനു 3500 പണം തൃക്കയ്യിൽനിന്നു പാരിതോഷികമായി നല്കുകയുണ്ടായി.

ശ്രീപദ്മനാഭശതകം:—പത്തു ദശകങ്ങളിലായി നൂറു ശ്ലോകങ്ങളടങ്ങിയ ഒരു സ്തോത്രമാണു് ശ്രീപദ്മനാഭശതകം. ദശകംതോറും വൃത്തം മാറുന്നു. ഉൽകടമായ ഭക്തിഭാവം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്നതാണു് ഈവയിൽ ഓരോ ശ്ലോകവും. നാരായണീയത്തെ ഇതിവൃത്തവിഷയത്തിലും മാറും കവി ധാരാളമായി ഉപജീവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരു ശ്ലോകം മാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ഭ്രഷ്ണേഷു കില ഹേമവജ്ജഗതി, മൃത്തികാവദഥവാ ഘടേ,
തന്തുജാലവദഹോ പടേഷ്വപി ച രാജിതാദ്വയരസാത്മകം
സ്വസത്താഹൃദയൈകസാക്ഷിണമിഹാതിമായനിജവൈഭവം
ഭാവയാമി ഹൃദയേ ഭവന്തമിഹ പദ്മനാഭ! പരിപാഹി മാം."

അജാമിളോപാഖ്യാനവും കുചേലോപാഖ്യാനവും:— ഈ രണ്ടുപാഖ്യാനങ്ങളും ഹരികഥാകാലക്ഷേപക്കാക്കുവേണ്ടി രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും ഇടകലത്തി അഷ്ടപദിയുടേയും ആട്ടക്കഥകളുടേയും മാതൃകയിലാണു് അവയുടെ നിർമ്മിതി. മഹാരാഷ്ട്രഭാഷയിലെ ഹരികഥകളെ അനുകരിച്ചു് ആര്യാവൃത്തത്തിൽ അനേകം ശ്ലോകങ്ങളും ആ കഥകളിൽ കാണുന്ന രാഗതാളങ്ങളും ഘടിപ്പിച്ചു പദങ്ങളും മഹാരാജാവു നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു; എന്നുമാത്രമല്ല, അജാമിളമോക്ഷത്തിൽ ആ ഭാഷയിൽ പ്രചുരപ്രചാരമായ 'ദിണ്ഡി' എന്ന ഷഡ്പദിയിലും ഒരു ശ്ലോകം ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. "സമാലോക്യാസൗ ബാലകം ഹസന്തം തു തോഷാസ്മ്ടോക്ത്യാഥ തം ലസന്തം" എന്നിങ്ങനെയാണു് ആ വൃത്തത്തിന്റെ ഗതി.

"ഉത്തുംഗക്ഷസി ഭാസിതേ സുവിമലേ സംവത്കാലോൽകട—
പ്രോദ്യൽകോടിവികത്തനച്ഛവിഘടാസംഗക്ഷേ കൗസ്തുഭേ
ദൃഷ്ട്വാ വർഷ്മ നിജം പ്രിയോരസി ഗതാമന്യാം വിശങ്കൃ ശ്രിയോ
രുഷ്ടായാ ഹൃദയാനുവർത്തനരതഃ ശ്രീപദ്മനാഭോവതു"

എന്ന അംബരീഷചരിതത്തിലെ അലങ്കാരമധുരവും

"ഗംഗാധരാദ്ഭുതമസംഗാശയാംബുരുഹഭൃംഗായിതം ദിതിഭുവാം
ഭംഗാവഹം വിധൃതതുംഗാചലം പൃഥുഭുജംഗാധിരാജശയനം
അംഗാനുഷംഗിമൃദുപിംഗാംബരം പരമനംഗാതിസുന്ദരതനും
ശൃംഗാരമൂർത്തിരസരംഗായിതം ഭജ തമംഗാബ്ജനാഭമനിശം"

എന്ന ദാദ്രുപ്രാസസുന്ദരവുമായ പ്രഥമശ്ലോകങ്ങളും സുപ്രസിദ്ധങ്ങളാണു്. കുചേലോപാഖ്യാനം മേത്തസ്വാമിഭാഗവതർ 1013 മകരം 18-ാംനു- പാടിയതിനു 3500 പണം പാരിതോഷികമായി നല്കിയതിനു രേഖയുണ്ടു്.

അന്യാപദേശശതകത്തിന്റെ അവതാരിക:— അന്യാപദേശശതകത്തിലെ ഓരോ ശ്ലോകത്തിനും മർമ്മസ്പൃക്കായ അവതാരികയാണു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എഴുതിച്ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്. "ഛായാവൃക്ഷമുപാശ്രയന്തി" എന്ന പ്രഥമശ്ലോകത്തിനു് "ഏകേനൈവ പ്രഭുണാ ബഹുഷു ജനേഷു സമം പാല്യമാനേഷു സത്സ്വപി, തത്ര കേചിൽ സ്വപ്രകൃത്യനുസാരേണ തസ്യൈവ പ്രഭോഃ ശ്രുതീനി അന്യേ തദിതരാണി ച മനസാ ധ്യായന്തീത്യാഹ" എന്ന വിവരണംതന്നെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നോക്കുക. അതിൽ അവിട്ടന്നു തന്റെ ചില കൃതഘ്നന്മാരായ അനുജീവികളെക്കൂടി പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നുകൂടി സംശയിക്കാവുന്നതാണു്.

ഉത്സവവർണ്ണനപ്രബന്ധം:—ഇതിനു് ഉത്സവപ്രബന്ധമെന്നും പേരുണ്ടു്. ശ്രീപത്മനാഭക്ഷേത്രത്തിൽ "ചന്തം ചേർന്ന വിളങ്ങുമുത്സവയുഗം പ്രത്യബ്ദമുണ്ടുത്തമം" എന്നുപക്രമിച്ചുകൊണ്ടു പത്തു ദിവസത്തേക്കു നീണ്ടുനില്ക്കുന്ന ഉത്സവത്തിൽ ഓരോ ദിവസത്തേയും എഴുന്നള്ളിപ്പിനെ (യാത്രയെ) വർണ്ണിക്കുക എന്നുള്ളതാണു് വിഷയം. ഓരോ ദിവസത്തെ എഴുന്നള്ളിപ്പും വിവരിക്കുവാൻ ഏതാനും ചില മണിപ്രവാള ശ്ലോകങ്ങളും അവയ്ക്കു പിന്നീടു് ഓരോ ഗാനവും വിനിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. ആകെ 42 ശ്ലോകങ്ങളും 13 ഗാനങ്ങളും അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. ഉത്സവപ്രബന്ധവും ഹരികഥാകാലക്ഷേപത്തിനുവേണ്ടി രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. അതിന്റെ നിർമ്മിതി 1014-ലായിരിക്കുവാൻ ഇടയുണ്ടു്. അന്നു പാലക്കാട്ടു പരമേശ്വരഭാഗവതർ അതു തിരുമുമ്പിൽവെച്ചു പാടി പാരിതോഷികം വാങ്ങിയതിനു രേഖയുണ്ടു്. അതിലെ

"ശ്രീമാധവന്റെ ചരിതങ്ങഠം കഥിപ്പതിനു
കാമം സമർത്ഥനഹമെന്നിതുരപ്പതല്ല;
സീമാവിഹീനദുരിതക്ഷതയേ തദീയ-
നാമാനുകീർത്തനമതേ പരമൌഷധായം?"

എന്ന ശ്ലോകം പ്രസിദ്ധമാണു്. ശ്ലോകങ്ങളെക്കാഠം ഗാനങ്ങഠംക്കാണു് സ്വാരസ്യം അധികം. മൂന്നാം ദിവസത്തെ ഉത്സവത്തിൽ കമലവാഹനത്തിൽ എഴുന്നള്ളുന്ന ഭഗവാനെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

ഉശാനി ചെമ്പട

പല്ലവി കനകമയമായീടും കമലവാഹനമതിന്മേൽ
കനത്തോരു കാന്തിയോടു ഗമിക്കുന്നതാരവനൗ?

ചരണങ്ങഠം

1 വലമഥനൻ വിഭവമോടേ വസുധയിൽ ചരിച്ചീടുന്നോ?
വലമഥനനൊങ്കിലെങ്കു വിലസും നേത്രസഹസ്രം? (കനക)

2 കളഭഗതേ! കുളിർമതിയോ കനിവോടേ വിലസുന്നു?
കുളിർമതിയെന്നാകിലുള്ളിലുളവാകുമങ്കമെങ്കു? (കനക)

3 ഗൗരീനായകനാകും കൈലാസാധീശ്വരനോ?
ഗൗരീനായകനെങ്കിൽ കമനി! മൂന്നാം നേത്രമെങ്കു? (കനക)

4 അതിമഹസാ വിലസീടും കതിരോനോ വദ ബാലേ?
കതിരോനാണെങ്കിലവൻ കഥമേവം ശാന്തനാവു? (കനക)

5 താരിത്തേന്മൊഴി! ബാലേ! ധനപതിയെന്നാകിലവൻ
ഭ്രരിവിരൂപാംഗ,നതോ നീരജനാഭൻ സ്വനം! (കനക)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രാസോപന്യാസം:—ഈ ഉപന്യാസത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം സങ്ഗീതവിഷയകമായി സാഹിത്യത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചുകാണുന്ന ശബ്ദാലങ്കാരത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥയാണു്. ഇതിന്റെ സംജ്ഞതന്നെ "മുഹനയുടേയും പ്രാസത്തിന്റേയും അന്ത്യപ്രാസത്തിന്റേയും വ്യവസ്ഥ" എന്നാണെന്നു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. തിരുമനസ്സിലെ സങ്ഗീതശാസ്ത്രകുശലതയ്ക്കു മൂർധാഭിഷിക്തോദാഹരണമായി പരിലസിക്കുന്ന ഈ ഉപന്യാസം ഭാഷയിൽ ആധുനികരീതിയിലുള്ള ആദ്യത്തെ ഗദ്യോപന്യാസമാണെന്നും സമർത്ഥിക്കാവുന്നതാണു്. പ്രസ്തുതവാങ്മയം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു:

"സങ്ഗീതവിഷയമായിട്ടുള്ള സാഹിത്യങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചുവരുന്ന ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങൾ മുഹന എന്നും പ്രാസമെന്നും അന്ത്യപ്രാസമെന്നും ഇങ്ങനെ മൂന്നു വിധത്തിൽ വ്യവഹരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആയതു മൂന്നിന്റേയും വിവരങ്ങൾ മേൽ പറയുന്നതുകൊണ്ടു വിസ്താരമായിട്ടു് അറിയപ്പെടുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ ഇതിനു് ഒരു വ്യവസ്ഥ ആസ്സ്വഭാഷയിലും ദ്രാവിഡഭാഷയിലും സലക്ഷണമായി ഉണ്ടെന്നുവരികിലും, വ്യാകരണപ്രയോഗസിദ്ധമായിരിക്കുന്ന സംസ്കൃതത്തിന്റെ രീതിക്കു് ആയതു ചിലതു വിരോധമായിട്ടു കാണുന്നതുകൊണ്ടു ശേഷയുങ്കാരുടെ കീർത്തനങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിൽ ആകയാൽ ആയതിൽ ഉള്ളതു ഇവിടെ ഗ്രാഹ്യമായിട്ടുള്ളൂ."

ഇവിടെ മഹാരാജാവു സ്മരിക്കുന്ന ശേഷയ്യങ്കാർ ശ്രീരങ്ഗത്തുകാരനും മാഗ്ഗദർശി ശേഷയ്യങ്കാർ എന്ന പേരിൽ സുവിദിതനും ക്രി. പി. പതിനാറാം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു മഹനീയനായ കീർത്തനകാരനുമായിരുന്നു. ശേഷയ്യങ്കാരുടെ കീർത്തനങ്ങളെ അവിടുന്നു് ഏറ്റവും വിലമതിച്ചിരുന്നു. മേൽ നിർദ്ദേശിച്ച മൂന്നു ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങളും എങ്ങനെ പ്രയോഗിക്കണമെന്നു് അവിടുന്നു സയുക്തികമായ വിമർശനംകൊണ്ടു സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടു്; അതുകൂടാതെ ഇവയിൽ ഒന്നിലും ചേരാത്ത 'തനിച്ചൊ'ല്ലിന്റെ സ്വരൂപവും വിശദമായി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ കൃതി 1011–നമേൽ രചിച്ചതാണു്. ഈ ഉപന്യാസത്തിന്റെ ഒരു സംസ്കൃതാനുവാദം തഞ്ചാവൂരിൽനിന്നു ലഭിച്ചതു് ഈയിടയ്ക്കു തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ നിർമ്മാതാവും തിരുമേനിയാണോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. ഏതായാലും അതു ഭാഷയിലെ ഉപന്യാസത്തിന്റെ വിവർത്തനമാണു്.

സംഗീതകൃതികർത്താവു:—ഒരു ഗാനസാഹിത്യകാരൻ എന്ന നിലയിൽ നോക്കുമ്പോൾ സ്വാതിതിരുനാൾമഹാരാജാവു കേരളത്തിൽ ആ സാമ്രാജ്യത്തിലെ ഏകച്ഛത്രാധിപതിയാണെന്നുമാത്രമല്ല, കർണ്ണാടകസങ്ഗീതലോകത്തിലെ ത്യാഗരാജാദിത്രിമൂർത്തികളുടെ സമശീർഷനും, ശബ്ദശുദ്ധി, ശയ്യാസുഖം മുതലായ ഉത്തമസാഹിത്യോപാധികളെ മാനദണ്ഡമാക്കി പരിശോധിച്ചാൽ അവർക്കും മേലേക്കിടയിൽ പരിലസി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കുന്ന ഒരു മഹാത്മാവുമാണെന്നു നിർമ്മത്സരന്മാരായ സഹൃദയന്മാർക്കു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്. തമിഴ്നാട്ടിൽ അവിടത്തെ ഗാനകൃതികൾ മറ്റുള്ളവരുടേതുപോലെ പ്രചരിക്കാത്തതിനു ദേശഭേദംതന്നെയാണു് പ്രധാനകാരണം. ഗായകന്മാർക്കു് അവിടത്തെ കൃതികൾ പാടുന്നതിനു മറ്റുള്ളവരുടെ വാഗ്ഗേയങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു് അധികം പാണ്ഡിത്യവും സാധനയും ആവശ്യകമാണെന്നുള്ളതും പരക്കേ അറിയപ്പെട്ടുന്ന ഒരു പരമാർത്ഥമാകുന്നു. എങ്കിലും "പന്നഗേന്ദ്രശയന" തുടങ്ങിയ അനേകം ഗാനങ്ങൾക്കു് അവിടെയും അവയുടെ രചനാകാലംമുതല്ക്കുതന്നെ പ്രചാരമുണ്ടു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അഞ്ഞൂറോളം പാട്ടുകൾ ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും 313 പാട്ടുകളേ ഇതുവരെ കിട്ടീട്ടുള്ളു. വേറെയും ചില പാട്ടുകൾ ഈയിടയ്ക്കുള്ള ഗവേഷണത്തിന്റെ ഫലമായി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവ തിരുമനസ്സിലെ വാഗ്ഗേയങ്ങൾതന്നെയോ എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. "പദ്മനാഭ" എന്ന മുദ്രയില്ലാത്ത പാട്ടുകൾ അവിടത്തേതല്ല എന്നു വിചാരിക്കുന്നതു് അബദ്ധമാണു്. മറ്റു മുദ്രയുള്ള പാട്ടുകളും ധാരാളമായുണ്ടെന്നു ഗവേഷകന്മാർ ധരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ഓരോ പാട്ടും ഉണ്ടാക്കിയാൽ ഉടൻ അതു് ഓലയിൽ പകർത്തിച്ചു തൃക്കൈവിളയാട്ടത്തോടുകൂടി അക്കാലത്തെ പല സംഗീതജ്ഞന്മാർക്കും അവിടുന്നു് അയച്ചുകൊടുത്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഇന്നിയും അവിടത്തെ സംഗീതകൃതികൾ നമുക്കു ലഭിക്കുവാൻ പാടില്ലായ്കയില്ല. അനേകം പാട്ടുകളിൽ രാഗമുദ്രയും കാണ്മാനുണ്ടു്. 313 പാട്ടുകളിൽ "ജയ ദേവകീകിശോര" എന്നും "പരമപുരുഷ ജഗദീശ്വര ജയ ജയ" എന്നുമുള്ള മണ്ഡളഗാനങ്ങൾ ഒഴിച്ചാൽ 197 സംസ്കൃതത്തിലും 63 മലയാളത്തിലും 37 ഹിന്ദുസ്ഥാനിയിലും 8 തെലുങ്കിലും 1 കണ്ണാടകത്തിലുമാണു് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഇവയ്ക്കുപുറമേ അഞ്ചു തില്ലാനകളുമുണ്ടു്. പ്രധാനങ്ങളായ സകലരാഗങ്ങളിലും അവിടുന്നു പാട്ടുകൾ രചിച്ചു കാണുന്നു. കണ്ണാടകസംഗീതത്തിൽ അക്കാലത്തു നടപ്പിലിരുന്ന സ്ത്രീപുരുഷപുരുഷസ്ത്രീരാഗങ്ങളിൽ ഒന്നുംതന്നെ അവിടത്തെ വിസ്മൃതിക്കു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടില്ല. 1 പൂവ്കാമോദരി, 2 ശുദ്ധധൈരവി 3 ദേവഗാന്ധാരി 4 ലളിതപഞ്ചമം, 5 മാളവി, 6 ഗോപികാവസന്തം എന്നീ രാഗങ്ങൾ അപൂർവങ്ങളാണെന്നു വിദേശീയരായ സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ പറയുന്നുവെങ്കിലും അവയിൽ ചിലതെല്ലാം അവിടത്തെ കാലത്തിനുമുൻപുതന്നെ കഥകളിസാഹിത്യത്തിൽ കാവികൾ പ്രയോഗിച്ചുവന്നിരുന്നു. ഹിന്ദുസ്ഥാനിയിൽനിന്നു് 1 ധ്രുവപദ്, 2 ഖ്യാൽ, 3 ധുമ്രി, 4 ഗസൽ, 5 ടപ്പാ, 6 ഖട്, 7 തില്ലാന തുടങ്ങിയ രാഗങ്ങൾ അവിടുന്നു സ്വീകരിച്ചു കേരളത്തിൽ ഇദംപ്രഥമമായി പ്രചരിപ്പിച്ചു. 1 സാകി, 2 ദിണ്ഡി, 3 ഓവി, 4 പഞ്ചചാമരം, 5 കേകാവലി എന്ന മട്ടുകൾ മഹാരാഷ്ട്രയിൽനിന്നു തിരഞ്ഞെടുത്തു" അവയെ ഹരികഥകളിൽ പ്രയോഗിച്ചു മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തു. തിരുമനസ്സിലെ സംഗീതവാഗ്ഗേയങ്ങളെ 1 കീർത്തനങ്ങൾ, 2 പദങ്ങൾ, 3 വർണ്ണങ്ങൾ, 4 തില്ലാനകൾ, 5 പ്രബന്ധങ്ങൾ എന്നു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അഞ്ചിനമായി വിഭജിക്കാം. പ്രബന്ധങ്ങളെപ്പറ്റി മുൻപുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

1 കീർത്തനങ്ങൾ:—കീർത്തനങ്ങൾ ഈശ്വരസ്തോത്രപരങ്ങളായ ഗാനങ്ങളാണു്. ആകെ 188 കീർത്തനങ്ങൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ 150 സംസ്കൃതത്തിലും 37 ഹിന്ദുസ്ഥാനിയിലും ഒന്നു കണ്ണാടകഭാഷയിലുമാണു് നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ തരത്തിലുള്ള ഗാനങ്ങൾ പ്രായേണ ശ്രീപദ്മനാഭസ്തോത്രങ്ങളാണെങ്കിലും അവയുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഗണപതി, നരസിംഹമൂർത്തി, ശ്രീകൃഷ്ണൻ, ശ്രീരാമൻ, ശ്രീകണ്ഠേശ്വരത്തു ശിവൻ, ശുചീന്ദ്രത്തു സ്ഥാണുമൂർത്തി, പദ്മനാഭപുരത്തു് ആനന്ദവല്ലി, വൈക്കത്തപ്പൻ, കുമാരനല്ലൂർ ഭഗവതി, ഹരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യൻ, ആറ്റിങ്ങൽ തിരുവാറാട്ടുകാവിൽ ഭഗവതി, പള്ളിയറ ഭഗവതി, ഹനുമാൻ ഈ ദേവതകളെപ്പറ്റിയുള്ള സ്തോത്രങ്ങളും കാണാം. ഇവ കൂടാതെ നവരാത്രകീർത്തനങ്ങളും നവരത്നമാലികാകീർത്തനങ്ങളും അവിടുന്നു് ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. നവരാത്രകീർത്തനങ്ങൾ നവരാത്രി ഒൻപതു ദിവസവും തിരുവനന്തപുരത്തു വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽ സരസ്വതീമണ്ഡപത്തിൽ പാടുന്നതിനായി രചിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഇന്ന ദിവസം ഇന്ന കീർത്തനം പാടണം എന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അന്നു നിശ്ചയിച്ചതുപോലെ ഇന്നും നടന്നുവരുന്നു. ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ ആറു കീർത്തനങ്ങൾ സരസ്വതീപരങ്ങളും മറ്റു മൂന്നു ദുർഗ്ഗാപരങ്ങളുമാകുന്നു. നവരത്നമാലാകീർത്തനങ്ങൾ "ശ്രുതിവരദകീർത്തനം" എന്ന ഭക്തിമഞ്ജരീപദ്യത്തിൽ അവിടുന്നു രചിച്ചിട്ടുള്ള നവവിധഭക്തിമാർഗ്ഗങ്ങൾക്കു് ഉദാഹരണങ്ങളാണു്.

പദങ്ങളും മറ്റും:—പദങ്ങൾ പ്രായേണ ശൃങ്ഗാരാത്മകങ്ങളും ഭരതനാട്യക്കാർക്കുവേണ്ടി രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയുമാണു്. ഈ ഇനത്തിൽ 65 പാട്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. അവയിൽ ൻപതു മലയാളത്തിലും, പത്തു സംസ്കൃതത്തിലും, അഞ്ചു തെലുങ്കിലും രചിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭാഷാപദങ്ങളിൽ ചിലതെല്ലാം കുറേയധികം പച്ചയായിപ്പോയി എന്നു പഴിക്കുന്നവരോടു് അവയിലെ നായകൻ ശ്രീപദ്മനാഭനും നായിക ഗോപസ്ത്രീയുമാണെന്നും ആ ഗാനങ്ങളുടെ നിഷ്കൃഷ്ടമായ പരിശോധനയിൽ ഭക്തി ശൃങ്ഗാരത്തെ അധഃകരിക്കുന്നതായാണു് ആസ്തികന്മാരുടെ അനുഭൂതിയെന്നും സമാധാനം പറയാവുന്നതാണു്. വർണ്ണങ്ങൾ ചൗക വർണ്ണങ്ങളെന്നും താനവർണ്ണങ്ങളെന്നും രണ്ടുതരത്തിലുണ്ടു്. ചൌകവർണ്ണങ്ങൾ രചിക്കുവാൻ സാമാന്യാധികമായ സരസ്വതീപ്രസാദം വേണം. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു 19 ചൗകവർണ്ണങ്ങളും 2 താനവർണ്ണങ്ങളും നിബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചൗകവർണ്ണങ്ങളിൽ 17 സംസ്കൃതവും ഒന്നു തെലുങ്കും ഒന്നു മലയാളവുമാണു്. അവിടത്തെ ചൗകവർണ്ണങ്ങൾ അദ്വിതീയങ്ങളെന്നാണു് അഭിജ്ഞോത്തമന്മാരുടെ ഐകകണ്ഠ്യേനയുള്ള അഭിപ്രായം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

താനാവണ്ണങ്ങൾക്കു സാഹിത്യത്തിന്റെ സാഹായ്യം ആവശ്യമില്ല. തിരു മനസ്സുകൊണ്ടു് ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ള രണ്ടു താനവണ്ണങ്ങളും തെലുങ്കാണു്.

ഉപസംഹാരം:—തിരുമനസ്സിലെ സംസ്കൃതഗാനങ്ങളിൽ ഒന്നും തന്നെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. ഉദ്ധരിച്ചാൽ പലതും പകർത്തേണ്ടിവരും. അതുകൊണ്ടു് അവയെല്ലാം അനുവാചക ന്മാർക്കു കെ. ചിദംബരവാധ്യാർ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള പുസ്തകം വാ യിച്ചു് ആനന്ദസാഗരതരംഗപരമ്പരകളിൽ മജ്ജനോന്മജ്ജനം ചെയ്തു കൊള്ളുവാൻ വിട്ടിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ ഭാഷാഗാനങ്ങൾ അവ യിലെ ശബ്ദമാധുര്യംകൊണ്ടും, അർത്ഥമൽകാരംകൊണ്ടും, രസപുഷ്ടി കൊണ്ടും ഉത്തമസാഹിത്യത്തിന്റെ ഉപരിതലത്തിലാണു് പരിലസിക്കു ന്നതു് എന്നുകൂടി പറയേണ്ടതുണ്ടു്. മാതൃകയായി ഒരു ഗാനംമാത്രം പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

നീലാംബരി—ആടന്ത

പല്ലവി:

കാമിനീ ഹന്ത ഞാനെന്തു ചെയ്‌വൂ?

അനുപല്ലവി:

താമസം സാരസനാഭൻ തരുണി
വരുവതിനെന്തഹോ ബാലേ! വദ ചാരുശീലേ! (കാമിനീ)

ചരണങ്ങൾ:

1 മട്ടുമലർശരനിതാ വന്നുമതിപ്പെടുതരശരങ്ങളെയ്യുന്നു
മടിയാതേ വരനെന്നു വന്നു മമ മന്മഥകദനം തീർക്കുന്നു?
വെടിവതിനിഹ കിന്നു സങ്ഗതി ഝടിതി രമണനകാരണം
സുമുഖി! മൃദുഭാഷിണി! സഖി! (കാമിനീ)

2 കിസലയവിരചിതതല്പം ഹന്ത! കിളിമൊഴി മമാനലകല്പം
അസമശരതാപമനല്പം മമ ഹലഹല! ദിനമൊരു കല്പം.
സസുഖമെന്നൊട്ടു മുന്നമാടിന സരസലീലകൾ കാന്തൻ മറന്നോ?
മമ മോഹമൊന്നോ? (കാമിനീ)

3 തരളമിഴി നീ ചെന്നു മെല്ലേ പ്രാണദയിതനോടിഹ
ശോകം ചൊല്ലേ
കരുണ തവ തെല്ലോളമില്ലേ നീ കമനി മൽപ്രിയസഖിയല്ലേ?
സ്മരസമാകൃതിയായ കണവനു ചതികൾ ചെയ്യുതുചിതമോ?
ലലനേ! കുരുവിന്ദരദനേ! (കാമിനീ)

തിരുമനസ്സിലെപ്പറ്റി ചില സമകാലികന്മാർ:—കിളിമാനൂർ വി ദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാൻ അവിടത്തെപ്പറ്റി

''വാണീ യസ്യ മനോരമാ കവലയാനന്ദപ്രദം യന്മുഖം
പാണീ സന്തതചിന്തിതാർത്ഥഘടനാചിന്താമണീ ചാർത്ഥിനാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മീമാംസാപദമേവ മധ്യമലഘുശ്രുത്യന്തസഞ്ചാരിണീ
ദുഷ്ടിസ്തം നൃപമന്തരാ ഭഗവതീ വിദ്യാ കുതോ വർത്തതേ?''

എന്നും, കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാൻ

''ഷഷ്ഠീതൽപുരുഷാഹ്വയോ നൃപതിഷു പ്രായേണ വിദ്വൽപ്രഭു–
ശ്ശബ്ദസ്സംപ്രതി കർമ്മധാരയതയാപ്യാഭോതി വഞ്ചീശ്വരേ
ഇത്യാകർണ്ണ്യ പുനർവ്വിലോക്യ ച ബഹുപ്രീഹിതത്വമേതൽപദേ
കിം ശോകാദിവനസ്ഥിതിഃ കചിദപി ദ്വന്ദ്വാവ്യയീഭാവയോഃ''

എന്നും വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റു ചില കവികളുടെ പ്രശസ്തിപദ്യങ്ങളും യഥാവസരം ഉദ്ധരിക്കാം. ധർമർ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള വിശിഷ്ടാഭിപ്രായങ്ങളും പകർത്തുന്നില്ല. ഇരയിമ്മൻതമ്പി അവിടത്തെ ദിനചര്യയെപ്പറ്റി

''വിദ്വൽകൃതനവസൂക്തിശ്രവണമോ
വിദ്യോതിതഹിതകൃത്യവിചാരമോ
ഹൃദ്യാരവവാദ്യവിനോദമോ
പാത്രോചിതബഹുവിത്തവിതരണമോ
ശാസ്ത്രനാദമോ, ഗായകസാർത്ഥഗാനമോ, സ്ത്രീഗണ–
നൃത്തയോഗമോ, മധുജിൽക്ഷേത്രഗമനമോ''

എന്നു പാടിയിരിക്കുന്നു.

രുക്മിണീബായി രാജകുമാരി (984–1012):—

സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരി ആയില്യംതിരുനാൾ രുക്മിണീബായി രാജകുമാരിയെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടത്തേക്കും സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളിൽ നല്ല വാസനയുണ്ടായിരുന്നു. ഇരയിമ്മൻതമ്പി ''കുലശേഖരനൃപസോദരിതന്നുടെ ഗുണവർണ്ണനമെങ്ങനെ?'' എന്നാരംഭിക്കുന്ന കീർത്തനത്തിൽ അവിടത്തേക്കു്

''സംഗീതാഞ്ചിതസാഹിത്യാദിവിധങ്ങളിലേറ്റം മോഹവും,
ശൃംഗാരാദിരസാനുചിതനാടകദുർഗ്ഗികാം കണ്ടു വിനോദവും,
മങ്ങാതുള്ളൊരു മംഗലതരനിയമങ്ങളൊടമലാചാരവും,
ഗംഗാധരഹരിഗൗരീപദഭജനങ്ങളിലതിവിശ്വാസവും''

മറ്റും ഉണ്ടായിരുന്നതായി വർണ്ണിക്കുന്നു. മുഖാരിരാഗത്തിൽ ''ശ്രീകണ്ഠേശ പാഹി'' എന്ന ഗാനം രചിച്ചിട്ടുള്ളതു് ആ തമ്പുരാട്ടിയാകുന്നു.

''ശ്രീകണ്ഠേശ! പാഹി! പാഹി! പാവ്തീപതേ!
ശ്രീ ഞങ്ങൾക്കു വളർത്തേണം ശ്രീപരമേശ! (ശ്രീകണ്ഠേശ)

സാദരം നീ തന്നവല്ലോ സോദരന്മാർ രണ്ടുപേരെ
സോദരിയേയും ലഭിപ്പാനാശയേറുന്നു. (ശ്രീകണ്ഠേശ)''

എന്നിങ്ങനെ ആ ഗാനം പുരോഗമിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

990 ചിങ്ങം 3–ാംനു- ജനിച്ച ഉത്രംതിരുനാൾ മാത്താണ്ഡവമ്മ ഇളയ തമ്പുരാനെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഉത്രത്തിനു സംസ്കൃത ത്തിൽ ഭാഗ്യം എന്നൊരു പര്യായമുള്ളതിനാൽ ഭാഗ്യോദയമാത്താണ്ഡ വമ്മാവെന്നു് അവിടത്തെ പറഞ്ഞുവരുന്നു. ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഗുരുനാഥന്മാർ തന്നെയായിരുന്നു അവിടത്തെയും ഗുരുനാഥന്മാർ. മലയാളത്തിനും തമി ഴിനും പുറമേ സംസ്കൃതം, ഇംഗ്ലീഷ്, ഹിന്ദുസ്ഥാനി, മഹാരാഷ്ട്രി എന്നീ ഭാഷകളിൽ അവിടുന്നും വൈദുഷ്യം സമ്പാദിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠനോളംതന്നെ പാണ്ഡിത്യം ഇല്ലായിരുന്നു എങ്കിലും ഇംഗ്ലീഷിൽ അവിടത്തേക്കാൾ അധികം അറിവു നേടുകയും അക്കാലത്തെ ധുരമാ രുടെ അതിരറ്റ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. അനേകം ഭൗതികശാസ്ത്രങ്ങളിലും വിശേഷിച്ചു രസതന്ത്രത്തിലും അവി ടുന്നു് ആർജ്ജിച്ചിരുന്ന ജ്ഞാനം വിപുലമായിരുന്നു. പാശ്ചാത്യരീതിയി ലുള്ള വൈദ്യവിദ്യയിൽ അവിടത്തേക്കുണ്ടായിരുന്ന വിചക്ഷണത ആർക്കും ആശ്ചര്യം ജനിപ്പിച്ചിരുന്നു. കൊട്ടാരത്തിൽ സ്വന്തമായി ഒരു ഡിസ്പെൻ സറി സ്ഥാപിച്ചു് അവിടെ രോഗികളെ താൻതന്നെ പരിശോധിച്ചു് അവർക്കു മരുന്നു കൊടുക്കുകയും ലഘുപരിമാണത്തിലുള്ള ശസ്ത്രക്രിയ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ അവിടുന്നു് അനുദിനം വ്യാപൃതനായിരുന്ന തായും അറിയാം. തിരുവനന്തപുരത്തെ സർക്കാർ ഇംഗ്ലീഷ് പള്ളിക്കൂട ത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയിലും അവിടുന്നു സദാ ജാഗരൂകനായിരുന്നു. ഉത്രം തിരുനാൾ 1022 ധനു 26–ാംനു- സിംഹാസനാരൂഢനായി. 1028 മേടം 28–ാംനു-യാണു് ഗൗരി പാർവ്വതീഭായി നാടുനീങ്ങിയതു്. 1024–ാ മാണ്ടു തഞ്ചാവൂർ മാധവരായരെ ആയില്യംതിരുനാൾ, വിശാഖംതിരു നാൾ എന്നീ കൊച്ചുതമ്പുരാക്കന്മാരെ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു നിയമിച്ചു. 1028വരെ അധ്യാപകവൃത്തി തുടർന്നതിനുമേൽ മാധവരാ യർ ഗവർമ്മെൻറു സർവീസിൽ ചേർന്നു് 1033 മകരം 6–ാംനു- തിരുമന സ്സിലെ ദിവാൻജിയായി. പിന്നീടു് ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാ വിന്റെ രാജ്യഭരണകാലത്തും 1047 മേടം 31–ാംനു-വരെ ആ ഉന്നത സ്ഥാനത്തെ അലങ്കരിച്ചു് അനന്യസുലഭമായ ഭരണകുശലതകൊണ്ടു വഞ്ചിരാജ്യത്തിനു പേരും പെരുമയും വളർത്തി. ആ മഹാനുഭാവനാണു് പിന്നീടു രാജാ സർ. റാവു. മാധവരായരായതു്. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ചില സംഗതികൾ മേലും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിവരും. 1033 കന്നി 22–ാംനു- മാവേലിക്കരനിന്നു രണ്ടു രാജകുമാരിമാരെ ദത്തെടുത്തു. അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായ ലക്ഷ്മീബായിയെ ചങ്ങനാശ്ശേരി കേര ളവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാനെക്കൊണ്ടു് 1034 മേടം 13–ാംനു- വിവാഹം ചെയ്യിച്ചു എന്നു പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അവിടുന്നാണു് പിന്നീടു കേരളസാഹിത്യചക്രവർത്തിയായിത്തീർന്ന വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ. മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു പതിമ്മൂന്നിൽച്ചിലപാനം കൊല്ലം രാജ്യഭാരം ചെയ്തു് 1036 ചിങ്ങം 4–ാനു- പരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ജ്യേഷ്ഠനെ അവിടുന്നു് ഈശ്വരനിർവ്വിശേഷമായി ആരാധിച്ചിരുന്നതിനാൽ ജ്യേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഷ്ണന്റെ കലാപോഷണപരിപാടി മിക്കവാറും അതേ നിലയിൽത്തന്നെ അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നു. ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ, വൈക്കത്തു പാച്ചു മൂത്തതു് മുതലായ ചില പുതിയ പണ്ഡിതമൂർദ്ധന്യന്മാരേയും ആസ്ഥാന പണ്ഡിതന്മാരായി അവിടത്തേക്കു കിട്ടി. താരതമ്യേന ജ്യേഷ്ഠൻ അധ്യ ഷ്യനും അനുജൻ അഭിഗമ്യനുമായിരുന്നു; ഓജസ്സിനും പ്രഭാവത്തിനും പകരം അവിടത്തേക്കുണ്ടായിരുന്നതു സർവ്വമനോരഞ്ജകമായ സൗമ്യതയാ യിരുന്നു. ഈ വസ്തുത ഇരയിമ്മൻതമ്പി അവിടത്തെ സ്ഥാനാരോഹണാ വസരത്തിൽ രചിച്ച രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളിൽ വ്യക്തമാക്കീട്ടുണ്ടു്.

"അക്കൻ പോയസ്തമിച്ചോരളവതിലുളവായ്—
വന്ന ഗാഢാന്ധകാരം
തക്കത്തിൽട്ടൂരെ നീക്കിക്കുവലയബഹളാ—
മോദമുണ്ടാക്കുവാനായ്
ചൊല്ലൊണ്ടീടുന്ന പൂർവ്വാചലശിരസി വിള—
ങ്ങുന്ന സാപൂർണ്ണചന്ദ്രൻ
ദിക്കെല്ലാം വെണ്മചേർക്കുന്നതിനുപമ ഭവാൻ
തന്നെ വഞ്ചിക്ഷിതീന്ദ്രാ!

കന്ദർപ്പൻ മൂർത്തിമാനോ? കനിവൊടവനിയിൽ—
ക്കല്പവൃക്ഷം ജനിച്ചോ?
പൊന്നിൻപൂമാതിനോവം കളിനിലമധുനാ
പദ്മനാഭൻ ചമച്ചോ?
ഇന്ദ്രൻ വന്നോ ധരിത്ര്യാം? കലയതു കുറയാ—
തുള്ള പൂർണ്ണേന്ദുതാനോ?
മന്യേ താപം ജനാനാം ശമയിതുമുളവാ—
യിങ്ങു മാർത്താണ്ഡദേവൻ."

കഥകളിയുടെ അഭിവൃദ്ധി:—ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ കേരളീയർ പ്രാധാന്യേന കൊണ്ടാടുന്നതു് അവിടുന്നു കഥകളിയുടെ ജീവാതുവായിരുന്നു എന്നുള്ളതുകൊണ്ടാണു്. അതിബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അവിടത്തേക്കു് ആ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ അസാധാരണമായ അഭിനിവേശ മുണ്ടായിരുന്നു. അവിടുന്നുതന്നെ കയ്യും മെയ്യും സ്വാധീനമാക്കി ഓരോ വേഷത്തിൽ അരങ്ങത്തു വന്നു് ആടി കാണികളെ രസിപ്പിക്കുകയും പാവ് തീറാണിയുടെ പക്കൽനിന്നു പാരിതോഷികം വാങ്ങിക്കുകയും ചെയ്തു വന്നിരുന്നതായി പഴമക്കാർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടു്. 1003—ാമാണ്ടു കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ നിര്യാണത്തിൽ ആശ്രയവിഹീന യായിത്തീർന്ന ആ വിശിഷ്ടകല അന്നു തിരുവിതാംകൂർ ഇളയതമ്പുരാനാ യിരുന്ന ഉത്രംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ വാത്സല്യപൂർണ്ണമായ പരിലാളന ത്തിൽ മേൽക്കുമേൽ വളർന്നു. ഇതരകലകളുടെ പുരശ്ചരണത്തിൽ ജാഗ രൂകനായിരുന്ന ജ്യേഷ്ഠൻ അതിന്റെ പോഷണഭാരംമാത്രം അനുജനിൽ നിക്ഷേപിച്ചതു് ആ വിഷയത്തിൽ അവിടത്തേക്കുള്ള പാടവവിശേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഷത്തെ അഭിനന്ദിച്ചതന്നെയായിരിക്കണം. ഇളയതമ്പുരാന്റെ വാസസ്ഥലം വലിയ കൊട്ടാരത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമായ ഭജനപ്പുരക്കൊട്ടാരത്തിലായിരുന്നു. കുറേ അകലെയുള്ള പൂജപ്പുരക്കൊട്ടാരവും അവിടത്തെ അധീനതയിലായിരുന്നതിനാൽ അവിടെവച്ചാണു് കഥകളി നടത്തിവന്നതു്. പല ദിക്കുകളിൽനിന്നും പ്രശസ്തന്മാരായ നടന്മാരെ വരുത്തിയും മുഖശ്രീയും വേഷച്ചേച്ചുയുമുള്ള യുവാക്കന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുത്തു് അഭ്യസിപ്പിച്ചും ഒരു നല്ല കഥകളിയോഗം അവിടുന്നു രൂപവൽകരിച്ചു. അതിനെ ആദ്യകാലത്തു പൂജപ്പുരക്കൊട്ടാരംവക കഥകളിയോഗമെന്നും തിരുമനസ്സിലെ സിംഹാസനാരോഹണത്തിനുശേഷം വലിയ കൊട്ടാരംവക കഥകളിയോഗമെന്നും ജനങ്ങൾ പറഞ്ഞുവന്നു. കപ്ലിങ്ങാടൻ, കല്ലടിക്കോടൻ, വെട്ടത്തു് എന്നീ മൂന്നു സംപ്രദായങ്ങളിലേയും വിശേഷഗുണങ്ങൾ സമ്മേളിപ്പിച്ചാണു് അവിടുന്നു കൊട്ടാരം കളിക്കാരെ പരിശീലിപ്പിച്ചതു്. കോട്ടയത്തിനു സമീപം കുടമാളൂർദേശത്തുകാരനായ വിളായിക്കോട്ടു നമ്പൂരിയാണു് ആ വിഷയത്തിൽ അവിടത്തേക്കു വിദഗ്ധോപദേശം നല്കുകയും നല്ല നടന്മാരെ യോഗത്തിൽ ചേർക്കുന്നതിനായി നാനാദേശങ്ങളിൽനിന്നു കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്തുവന്നതു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നേരിട്ടു പരിശോധിച്ചു തൃപ്തിപ്പെടാതെ ആക്കും ആ യോഗത്തിൽ നടനായി ചേരുവാൻ മാർഗ്ഗമുണ്ടായിരുന്നില്ല. വളരെ മെച്ചത്തിലുള്ള ഒരുകൂട്ടം കളിക്കോപ്പും ആ യോഗത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനായി അവിടുന്നു തീപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. അങ്ങനെ അല്പകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഈശ്വരപിള്ള, പഴയ കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ള, പുത്തൻ കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ള, പഴവങ്ങാടി നാണുപിള്ള, കണ്ടച്ചപ്പണിക്കർ, കൊച്ചപ്പപ്പണിക്കർ, വലിയ കൊച്ചയ്യപ്പപ്പണിക്കർ, ശേഖരവാരിയർ, കണ്ടിയൂർ പപ്പുപിള്ള, കിട്ടപ്പണിക്കർ, കിട്ടണ്ണി, നളനുണ്ണി എന്നിങ്ങനെ അനുഗൃഹീതന്മാരായ പല അഭിനേതൃമൂർധന്യന്മാരും ആ യോഗത്തിലെ അംഗങ്ങളായിത്തീർന്നു.

> ''കൊച്ചയ്യപ്പനു കത്തിയും കരിയുമാം പച്ചയ്ക്കിടിച്ചേന്നനും
> മെച്ചത്തിൽസ്സരസം പതിഞ്ഞപദമങ്ങാടീടുവാനുണ്ണിയും''

ഇത്യാദി ശ്ലോകത്തിൽ അവിടുന്നുതന്നെ അവരിൽ ചിലരുടെ സിദ്ധിവിശേഷങ്ങളെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നളനുണ്ണിയുടെ ശരിയായ പേരു് എന്തെന്നറിയുന്നില്ല. അദ്ദേഹവും കിട്ടുണ്ണിയും സഹോദരന്മാരായിരുന്നു. കൊച്ചയ്യപ്പപ്പണിക്കരെപ്പോലെ അലച്ചയ്ക്കു് ഒരു നടൻ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അവരെപ്പറ്റിയെല്ലാം തിരുമനസ്സിലേക്കു് അപാരമായ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആ നടരത്നഹാരത്തിൽ നടുനായകമായി ശോഭിച്ചതു് ഈശ്വരപിള്ളയാണു്. ഈശ്വരപിള്ള, അഥവാ കുമാരൻ ഈശ്വരൻ, വിളവംകോട്ടുതാലൂക്കിൽ ഒരു ദരിദ്രകുടുംബത്തിലെ അംഗമായിരുന്നു. നടനകലയിൽ അനുദിനം സമ്പാദിച്ച അഭൗമമായ പാടവംനിമിത്തം അദ്ദേഹം തിരുമനസ്സിലെ പ്രത്യേകപ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിക്കുകയും പള്ളിയറവിചാരിപ്പുകാരനായി നിയമിതനാകുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അവിടത്തെ മരണാനന്തരവും ആ കലാപ്രണയി പല സ്ഥലങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു ക്ഷേത്രപരിധികളിൽ ഉത്സവാവസരത്തിലും മറ്റും ചില കഥകളിയോഗങ്ങളിൽ സ്വയമേവ പങ്കുകൊണ്ടു ശാരദാദേവിയെ തന്റെ അഭിനയകൈങ്കര്യംകൊണ്ടു് ആരാധിച്ചുവന്നു. വിചാരിപ്പുകാർ 1028-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു തിരുമനസ്സിലെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു കേരളവിലാസം എന്നൊരു മുദ്രാലയം സ്ഥാപിക്കുകയും അതിൽ നിന്നു് 1033-ാമാണ്ടു് അൻപഞ്ചിനാലു ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകൾ എന്ന സുപ്രസിദ്ധമായ ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അതു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു് ഒരു പരമോപകാരമായി പരിണമിച്ചു. ആ മുദ്രാലയത്തിൽനിന്നുതന്നെ 1028-ൽ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെയും ഇരയിമ്മൻതമ്പിയുടേയും ചില കീർത്തനങ്ങളും മറ്റും പ്രകാശനം ചെയ്യുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അധ്യാത്മരാമായണം, നളചരിതം എന്നീ കിളിപ്പാട്ടുകളും അവിടെ മുദ്രണം ചെയ്തതായി കാണുന്നു. അതാണു് കേരളത്തിൽ ഗവൺമെന്റിന്റെയും മിഷണറിമാരുടെയും അല്ലാത്ത ആദ്യത്തെ അച്ചുക്കൂടം എന്നു തോന്നുന്നു. 54 ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥയിൽ വ്യോമാസുരവധംപോലെയുള്ള ചില പൊട്ടക്കൃതികളും കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ടെങ്കിലും പ്രായേണ നല്ല കഥകൾക്കേ പ്രവേശം അനുവദിച്ചുകാണുന്നുള്ളു. അതിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള ആട്ടക്കഥകളിലെ തെറ്റു തിരുത്തുന്നതിൽ 1031-ൽ യശശ്ശരീരനായ രവിവർമ്മതമ്പിക്കും ഒരു പങ്കുണ്ടായിരുന്നു എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്.

സിംഹധ്വജചരിതം ആട്ടക്കഥ:—തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അനേകം ആട്ടക്കഥകൾ തനിക്കു് അഭിമതന്മാരായിരുന്ന കവികളെക്കൊണ്ടു രചിപ്പിച്ചു. രവിവർമ്മൻതമ്പി

"ശ്രീരാമവർമ്മകുലശേഖരസോദരസ്യ
മാർത്താണ്ഡവർമ്മയുവഭൂമിപതേർന്നിദേശാൽ
കേനാപി തൽപദജുഷാ കില ദക്ഷയാഗ-
നാട്യപ്രബന്ധമുദിതം സുധിയഃ പുനന്തു"

എന്നു ദക്ഷയാഗത്തിലും, കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ

"നൃപേന്ദ്രകുലശേഖരക്ഷിതിപസോദരസ്യോജ്ജ്വല-
പ്രശാന്തഗുണശാലിനോ യുവമഹീപതേരാജ്ഞയാ
കൃതാം കിമപി കേനചിത്തവിനയോചിതാമുർവ്വശീ-
സ്വയംവരകഥാം ബുധാശ്ശ്രവണഗോചരീകുർവ്വതാം"

എന്നു് ഉർവ്വശീസ്വയംവരത്തിലും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിൽനിന്നു് ആ രണ്ടു കഥകളും അവർ നിർമ്മിച്ചതു് അവിടുന്നു യുവരാജാവായിരുന്നപ്പോൾ നല്കിയ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണെന്നു കാണാവുന്നതാണു്. അത്തരത്തിലുള്ള കൃതികൾക്കുപുറമേ താനും ഒരു കഥ രചിക്കുകയുണ്ടായി; അതാണു് സിംഹധ്വജചരിതം. ഇതിവൃത്തം കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ ശിവപുരാണ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിൽ പ്രതിപാദിതമായ കാശിമാഹാത്മ്യംതന്നെയാണു്. രംഗപ്രയോഗത്തിനു് അനുഗ്രണമായവിധത്തിൽ കവി ആ കഥയിൽ പല വ്യത്യാസങ്ങളും വരുത്തീട്ടുണ്ടു്. തമ്പുരാന്റെ സാഹിത്യം രണ്ടാംകിടയിലേ നില്ക്കുന്നുള്ളു. ഒരു ശ്ലോകവും അതിനോടു ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പദത്തിൽ ഏതാനും ഭാഗവും ഉദ്ധരിക്കാം.

''നീലകണ്ഠമകുടീധൃതാം നിഖിലപാപസഞ്ചയവിനാശിനീം
നിമ്നഗാമഥ നിഷേവിതും നിഭൃതമുദ്യതോ നൃപതിശേഖരഃ
നീലകണ്ഠകളഹംസമുഖ്യഖഗഭക്ഷിതാം നിഹതകണ്ടകോ
വിന്ധ്യകാനനഭുവം നിരീക്ഷ്യ കുതുകാനുഗതസ്സുപദി സോബ്രുവീൽ''

പല്ലവി: വിന്ധ്യാദ്രിദേശമിതു ബന്ധുരമഹോ!

അനുപല്ലവി: സന്തോഷചാരിയാം സരസിജശരൻതന്റെ
താരകേളീഗൃഹംപോലെ സാനുമാൻ വിലസുന്നു(വിന്ധ്യാ)

ചരണം: 1 അത്ഭുതസിതമണി സൽപ്രഭ തടവിന
ശുഭ്രതരജലഭരിതപദ്മാകരങ്ങൾ കണ്ടാൽ
കെല്പേറും വീരനാം ഒപ്പുകമഹീശനുടെ
വിഭ്രമമിയലുന്ന ഒപ്പുണമെന്നു തോന്നും. (വിന്ധ്യാ)

2 ഏകതു മോഹനകോകിലഗാനാനുകൂലം
കേകിനടീജാലങ്ങൾ സാകമതിമോദേനാ
മാകന്ദതരുനിബിഡമാകുന്ന കാനനോ
മാധുര്യമോടവിടെ മഞ്ജുതരമാടുന്നു. (വിന്ധ്യാ)

അരിപ്പാട്ട കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ (960–1014)—ജീവിതം:—

സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ സംസ്കൃതഗുരുവായ അരിപ്പാട്ട കൊച്ചുപിള്ളവാരിയരെ ഇതിനുമുൻപു പ്രസംഗവശാൽ സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അരിപ്പാട്ട കിഴക്കേടത്തെന്നും ചെമ്പകശ്ശേരിയെന്നും രണ്ടു പ്രസിദ്ധങ്ങളായ പാരശവഭവനങ്ങളുണ്ടു്. കൊല്ലം പത്താം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിലും പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലും ആ രണ്ടു വാര്യങ്ങളിലും അനേകം സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ കിഴക്കേടത്തുവാര്യത്തിലെ ഒരംഗമാണു് കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ. കൊച്ചുപിള്ള എന്നതു് ഓമനപ്പേരാണു്. ശങ്കരനെന്നായിരുന്നു സാക്ഷാൽ നാമധേയം. വാരിയർ 960–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽ അധ്യാപനത്തിനു ചങ്ങനാശ്ശേരി അച്ഛൻകോയിത്തമ്പുരാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു തിരഞ്ഞെടുത്തതു് ഇരയിമ്മൻതമ്പിയായിരുന്നു. 992മുതൽ അദ്ദേഹം പ്രവൃത്തിപ്പള്ളിക്കൂടം വാധ്യാരായിരുന്നു. 998–ലാണു് കൊട്ടാരത്തിൽ അധ്യാപനം ആരംഭിച്ചതു് എന്നും അനുവാചകന്മാർ ധരിച്ചിരിക്കുമല്ലോ. വാരിയർ പേരുകേട്ട ഒരു ജ്യോത്സ്യനുമായിരുന്നു. സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിനു 'വാരരാശാ'ന്റെ പേരിൽ അത്യന്തം സ്നേഹമുണ്ടായിരുന്നു. 998 മുതൽ നിരന്തരമായി തിരുവനന്തപുരത്തുതന്നെയാണു് വാരിയർ താമസിച്ചതു്. 1011–ൽ മഹാരാജാവു് അവിടത്തെ വടക്കൻയാത്രയിൽ അരിപ്പാട്ടു് എഴുന്നള്ളുകയും കിഴക്കേടത്തുവാര്യത്തു ചെന്നു് എല്ലാ അംഗങ്ങാംക്ഷം ഓണപ്പുടവ സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. വാരിയർ 1014–ാമാണ്ടു മരിച്ചതിനു രേഖയുണ്ടു്.

ഉവ്ശീസ്വയംവരം കഥകളി:—വാരിയരുടെ കൃതിയായി ഉവ്ശീസ്വയംവരം കഥകളിമാത്രമേ കിട്ടീട്ടുള്ളു. ഇംഗ്ലീഷു സുബ്ബരായരുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് ഈസോപ്പിന്റെ ചില സാരോപദേശകഥകൾ അദ്ദേഹം ഭാഷാഗദ്യത്തിൽ തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ളതായി പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ഭാഷാചരിത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണു്. ആ തർജ്ജമ മുപ്പതു കൊല്ലത്തിനുമുൻപു ഞാനും കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ചെറിയ വാചകങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ലളിതമായ ശൈലിയിലാണു് ആ വിവർത്തനം എന്നുമാത്രമേ ഇപ്പോൾ ഓർമ്മയുള്ളു. ഇന്നു് ആ കയ്യെഴുത്തുപുസ്തകം എവിടെയാണെന്നു് അറിയുന്നില്ല. ഉവ്ശീസ്വയംവരം ഉത്രംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണെന്നു മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. കാളിദാസന്റെ വിക്രമോർവ്വശീയത്തിലെ ഇതിവൃത്തത്തെത്തന്നെയാണു് കവി ഉപജീവിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സിംഹവക്ത്രൻ എന്ന അസുരനേയും മറ്റും അരങ്ങു കൊഴുക്കുന്നതിനായി പ്രവേശിപ്പിച്ചുകാണുന്നു. വാരിയരുടെ കവിത സിംഹധ്വജചരിതത്തിനു മേലേയാണെങ്കിലും ഒന്നാംകിടയിൽനിന്നു് അല്പം താഴെയേ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുള്ളൂ. അദ്ദേഹത്തിനു വ്യാകരണത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അവഗാഹത്തിനു് അതു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ടു്. ഒരു ശ്ലോകവും ഒരു പദ്യത്തിൽനിന്നു ചില വരികളും ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

ശ്ലോകം:

"സന്ധായേതി മനസ്സി സിന്ധുനിനദപ്രഖ്യം ധ്വനിഞ്ചോദ്യമൻ
ബന്ധുകദ്യുതിബാന്ധവാക്ഷിയുഗളീസന്ധുക്ഷമാണാനലഃ
സ്കന്ധാവാരധുരന്ധരൈരനുഗതോ ബന്ധുവ്രജൈർബന്ധുരൈ–
രന്ധാത്മാപ്യമൃതാന്ധസാം രിപുരസൗ രുന്ധന്നഭാണീന്നൃപം."

കുമ്മി: "മൈക്കുഴലിമാർക്കു രത്നഭൂതേ! സഖി!
ചൊല്ലൊണ്ടു വാഴുന്ന രതിലതേ!
ദിക്കരികുംഭം–തനിക്കുള്ളോരുൽക്കടഡംഭം–
ശമിപ്പിക്കും പൊല്ലാചകുംഭം–കുലുങ്ങവേ
സൽക്കലാരംഭം–കണ്ടീടുമ്പോ–
ളിക്കണ്ടൊരു മൈക്കണ്ണികളുൾക്കാമ്പു കുളിർംപടി
തകർത്തിൽക്കുമ്മിയടിക്ക ബാലേ! അതി–
നാക്കുള്ള വൈഭവം നിന്നെപ്പോലേ?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''വണ്ണം കൃാൽധരുവെന്ന വിശേഷം'' എന്ന വരിയിൽനിന്നു ഗാനനിഭ്ര മായ സാഹിത്യോദ്യാനത്തിലെ മന്ദമാരുതൻ അദ്ദേഹത്തെയും വീജനം ചെയ്തിരുന്നുവെന്നു് ഊഹിക്കാം.

രാമവമ്മവിജയം ചമ്പു:—സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ അപദാനങ്ങളെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സംസ്കൃതചമ്പുവാണു് രാമവമ്മവിജയം. അതു മുഴുവൻ കിട്ടീട്ടില്ല. തെക്കൻതിരുവിതാംകൂറിൽ മഹാദാനപുരം ഗ്രാമക്കാരനും കന്യാകുമാരി ഭഗവതിയുടെ ഭക്തനുമായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനാണു് അതിന്റെ പ്രണേതാവു്.

''വഞ്ചിഭൂപവാഞ്ഛിതാർത്ഥദായകസ്യ സന്നിശം
വഞ്ചിഭൂപചിത്തപദ്മപഞ്ജരസ്ഥിതോ ഹരിഃ
വഞ്ചിഭൂപസൽപ്രബന്ധവാഞ്ഛിതാർത്ഥസാധകഃ
പഞ്ചലാങ്ഗലാഗ്രഹാരവാസിനം സദാവതു''

എന്ന ശ്ലോകത്തിലെ 'പഞ്ചലാങ്ഗലാഗ്രഹാരം' മഹാദാനപുരത്തിന്റെ നാമാന്തരമാണു്. മഹാരാജാവിന്റെ കവിതാത്തേയും വിദ്വൽപ്രോത്സാഹനത്തേയും വർണ്ണിയ്ക്കുന്ന മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങളും ഒരു ഗദ്യവും താഴെ ചേർക്കുന്നു.

''യത്സാഹിത്യസുധാരസം ശ്രുതിപുടൈഃ പീത്വാ സദാ സൂരയഃ
കായക്ലേശമൃതേ ഭൃശം ബഹുവിധായാസേന ലബ്ധ്വാമൃതാൻ
മന്യന്തേ ദിവിഷദ്ഗണാനപി ഹൃദാ സോത്കർഷഭോഗ്യാൻ ക്ഷിതൗ
കസ്യ സ്യാൽ സ്തുതിഗോചരഃ കവിമണിർവ്വഞ്ചിക്ഷമാവല്ലഭഃ?

പ്രാപ്യാനുഗ്രഹമന്യദുല്ലഭമഹോ! ശ്രീപദ്മനാഭപ്രഭോ—
ശ്ചിത്തക്ലേശമൃതേ മനോജ്ഞകവനം ലോകോത്തരം സാംപ്രതം
കുർവൻ ശ്രീകുലശേഖരാഖ്യനൃപതിസ്സർവ്വാസു വിദ്യാസു യ—
ശ്ശാസ്ത്രജ്ഞാനവിശാരദോ വിജയതേ സാഹിത്യവിദ്യാപണഃ.

മുദ്രിതം പ്രതിസാഹിത്യം പദ്മനാഭസ്യ മുദ്രയാ
പദ്മനാഭനിയോഗേന നൂനം വഞ്ചിമഹീഭൃതാ''

ഗദ്യം: ''സ താവൽ പുനരിത്ഥമനവദ്യൈഃ പദ്യൈരതിഹൃദ്യൈർഗദ്യൈശ്ച പ്രതിപദം ജനാനാം പ്രമോദം ജനയൻ ഭോജരാജ ഇവാഭിനവകവനരസം സദാനുഭവന്നാസ്തേ; യസ്യ കില മാനസവിചിന്തിതപദ്മനാഭസ്യ വിതരണവിജിതചിന്താമണേഃ കവിമുഖാരവിന്ദതരണേഃ ശ്രീവഞ്ചിമഹാരാജചൂഡാമണേരപരിമിതഭാഷാവിരചിതകവനചാതുര്യം സകലജനാനാമാശ്ചര്യകം ഭവതി. ഏകൈകഭാഷയാ പ്രോക്തം കാളിദാസാദിഭിഃ, അനേനാനേകവിധസാഹിത്യമനേകഭാഷയാ.''

ഈ കവിയുടെ 'അഷ്ടാദശസു ഭാഷാസു' എന്ന ശ്ലോകാർദ്ധം മുൻപു് ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാൻ (975–1026)—പീഠിക:—സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ സമകാലികനായി കേരളദേശത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്ന മറെറാരു മഹാകവിമൂർദ്ധന്യനെപ്പറ്റിയാണു് ഇനി പ്രസ്താവിക്കുവാൻ പോകുന്നതു്. കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാൻ എന്ന പേരിൽ വിശ്വവിശ്രുതനായിത്തീർന്ന അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ സ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രരായ മഹാപുരുഷന്മാർ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ വളരെ വിരളമായേ അവതരിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ഒരു കവിസമ്രാട്ടെന്നുള്ളതിനുപുറമേ അദ്ദേഹം 1 വ്യാകരണം, 2 തർക്കം, 3 ജ്യോതിഷം, 4 സ്മൃതി എന്നീ വിഷയങ്ങളിലും പാരംഗതനായിരുന്നു; എന്നുമാത്രമല്ല 5 സംഗീതം, 6 വൈദ്യകം, 7 ശില്പശാസ്ത്രം, 8 അഭിനയം എന്നീ വിദ്യകളിലും വിസ്മയനീയമായ വിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ഈ വിഷയങ്ങളിൽ വ്യാകരണംമാത്രമേ ആ മഹാത്മാവു ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നു നിഷ്കൃഷ്ടമായി പഠിച്ചു എന്നു പറയുവാൻ നിവൃത്തിയുള്ളൂ. ശേഷമുള്ളവയിൽ അദ്ദേഹം നിഷ്ണാതനായതു പ്രാധാന്യേന വാസനയുടെ തള്ളിച്ചകൊണ്ടും പ്രയത്നത്തിന്റെ നൈരന്തര്യംകൊണ്ടും സർവ്വോപരി കുടുംബപരദേവതയായ ഭദ്രകാളിയുടെ പ്രസാദംകൊണ്ടുമാണെന്നു നിർണ്ണയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. യാവജ്ജീവം അധ്യേതാവും അധ്യാപകനുമായി കാലയാപനം ചെയ്ത അദ്ദേഹം ശിഷ്യസമ്പത്തുകൊണ്ടും രാജരാജനായിരുന്നു. വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം എന്ന സുപ്രസിദ്ധമായ ഭാഷാകവനപദ്ധതിക്കു ബീജാവാപം ചെയ്തതും അദ്ദേഹമാണെന്നു സ്ഥാപിക്കാം. ഉദാരചരിതനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാമധേയസ്മരണം സഹൃദയഹൃദയങ്ങളിൽ പ്രകൃഷ്ടമായ ആദരവൈവശ്യത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നു.

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാന്റെ നാമധേയം ഗോദവർമ്മ എന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ രാജകുടുംബത്തിൽ 957–ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ സ്വാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ച കുഞ്ഞിക്കുട്ടിത്തമ്പുരാട്ടിയുടെയും വെള്ളിങ്ങല്ലൂർ എളകുറിശ്ശി മാതൃദത്തൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെയും പുത്രനായി 975–ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ അവിട്ടം നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ശൈശവത്തിൽ കുലഗുരുവായ വളപ്പിൽ ആശാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ ചില പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചപ്പോൾ ആ ഭാഷയുടെനേർക്കു നമ്മുടെ ബാലനു് എന്തെന്നില്ലാത്ത അഭിനിവേശം തോന്നുകയും തനിക്കു് ആ മാർഗ്ഗത്തിൽ എങ്ങനെ സഞ്ചരിച്ചാൽ വിജയം സിദ്ധിക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹം അമ്മയോടു ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. അമ്മ "വിദ്യാരൂപിണിയായ നമ്മുടെ പരദേവതയെ സേവിച്ചാൽ മതി" എന്നു് ഉപദേശിക്കയാൽ അന്നുമുതൽ ഏകതാനനായി ആ വ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചു. 12–ാമത്തെ വയസ്സിൽ പ്രാതഃസ്നാനത്തിനായി കുളത്തിലിറങ്ങിയപ്പോൾ ഒരു മുതലയുടെ പുറത്തു ചവിട്ടി എങ്കിലും അതിന്റെ വാലിന്മേലുള്ള മുള്ളുകൊണ്ടു ചില മുറിവുകൾ ഉണ്ടായതല്ലാതെ വേറെ അപകടമൊന്നും പററിയില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"സ ബാല ഏവ സ്ഥിരധീശ്ശുഭാത്മാ
കാളീം കരുംബാമഭജന്മഹാത്മാ
യഥാ ധ്രുവോ മാതൃഗിരാ രമേശം
സർവ്വോത്തമം സ്ഥാനമവാപ്തുകാമഃ.
ആകണ്ഡമഗ്നശ്ശിരേ സ്മരൻ യഃ
കാളീം വ്രണം നാഗണയൽ പദേ സേ
കംഭീരപുച്ഛാസിവിഘട്ടനോത്ഥം
ധീരേഷു വിഘ്നാ ഹ്യഫലാ ഭവന്തി"

എന്നീ പദ്യങ്ങളിൽ കവിസാവ്ഭൗമൻ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'വിദ്വദ്ധുരാജചരിത'ത്തിൽ ഈ സംഭവങ്ങളെ അനുസ്മരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ സമാവർത്തനം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും ഗോദവർമ്മ കൊട്ടങ്ങല്ലൂരെ നാലാംമൂറത്തമ്പുരാനായിരുന്നു. അതിനുമേൽ പലതരത്തിലുള്ള കായികാഭ്യാസങ്ങളിലും ആയുധപ്രയോഗങ്ങളിലും പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചു. തദനന്തരം ദേശമംഗലത്തു കൃഷ്ണവാരിയരുടെ ശിഷ്യനായ ഒരു ശാസ്ത്രികളോട് സിദ്ധാന്തകൗമുദീപൂർവ്വാർദ്ധവും അതു കഴിഞ്ഞു വൈയാകരണകേസരിയായ ആറ്റൂർ അടിതിരിയോട് ഉത്തരാർദ്ധവും പ്രൗഢമനോരമയിൽ "അഥോച്യേത യുഗപദ്ധികരണമവചനതയാ" എന്ന കക്ഷ്യവരെയുള്ള ഭാഗവും പഠിച്ചു. അന്നു് അദ്ദേഹം മൂന്നാംമൂറയായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നീടു് അടിതിരിക്കു കൊച്ചിയിലെ ഒരു തമ്പുരാനെ ശാസ്ത്രാഭ്യാസം ചെയ്യിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തൃപ്പൂണിത്തുറെ താമസിക്കേണ്ടിവന്നു എങ്കിലും അദ്ദേഹം കൂടെക്കൂടെ കൊട്ടങ്ങല്ലൂരേക്കും പോയി തന്റെ ശിഷ്യോത്തമനു് ഉൽഗ്രന്ഥപാനത്തിൽ നേരിട്ടുന്ന സംശയങ്ങളും പരിഹരിച്ചുവന്നു. തർക്കശാസ്ത്രം തമ്പുരാൻ അഭ്യസിച്ചതു് ആരോടാണെന്നറിയുന്നില്ല. എങ്കിലും ആ ശാസ്ത്രത്തിലും ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണം ചെയ്യുന്നതിനും ശിഷ്യന്മാരെ ദിനകരംവരെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും വേണ്ട വൈദുഷ്യം അദ്ദേഹം സമ്പാദിക്കാതെയിരുന്നില്ല. ജ്യോതിഷത്തിൽ കുറേ ക്രിയാഭാഗം ബാല്യത്തിൽ അഭ്യസിക്കുകയും ഒരിക്കൽ തന്റെ ഭർത്തകുലത്തിലെ മാതുലനായ അയിരൂർ കോവിലകത്തെ ഒരു രാജാവിനോട് പഞ്ചബോധക്രിയകളുടെ യുക്തി ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തതല്ലാതെ ഉപാധ്യായന്മാരിൽനിന്നു താനൊന്നും പഠിച്ചിട്ടില്ലെന്നു് അദ്ദേഹം പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. 1027-ൽ തീപ്പെട്ട വീണക്കാരൻ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ വലിയ തമ്പുരാൻ വീണയ്ക്കു മട്ടു വയ്ക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള പ്രയോഗപാടവം കണ്ടു് അത്ഭുതപ്പെട്ടിരുന്നു; ഓടക്കുഴൽവായനയിലും അദ്ദേഹം വിദഗ്ധനായിരുന്നു. ആ വലിയ തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനാണു് തിരുവിതാംകൂർ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ആസ്ഥാനവിദ്വാനും കേരളവർമ്മദേവന്റെ സംഗീതവിദ്യാഗുരുവുമായിരുന്ന മഞ്ഞപ്ര വെങ്കടാദ്രിഭാഗവതരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ കല്യാണകൃഷ്ണഭാഗവതരും. ഇളയ തമ്പുരാൻ അഷ്ടാംഗഹൃദയവും ചില

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശിഷ്യന്മാരെ അഭ്യസിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. കുഷ്ഠരോഗിയായ ഒരു തന്ത്രവായനെ കർമ്മവിപാകമനുസരിച്ച് അനുഷ്ഠിക്കേണ്ട പരിഹാരങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊടുത്തു് ഉല്ലാഘനാക്കിയതായും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ഇതെല്ലാം നോക്കുമ്പോൾ

"സമസ്തശാസ്ത്രാംബുധിമന്ഥനാദ്രി-
മ്മൂലം പാൻ പാവിശ്രേഷ്ഠതോ യഃ
വ്യാഖ്യാസഹസ്രാത്മകനുബുദ്ധിഃ
പ്രകാശയാമാസ ഹരിത്തമാനാം"

എന്ന കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പ്രശംസയെ ആ സരസപതിവല്ലഭൻ പരിപൂർണ്ണമായി അർഹിക്കുന്നു.

ശിഷ്യന്മാർ:—വ്യാകരണത്തിൽ ഇളയതമ്പുരാന്റെ പ്രധാനശിഷ്യന്മാർ (1) കുംഭകോണം കൃഷ്ണശാസ്ത്രി (2) വൈക്കത്തു പാച്ചുമൂത്തതു് (3) കോയിക്കൽ മഠത്തിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തിരുമുല്പാടു് ഇവരായിരുന്നു. കൃഷ്ണശാസ്ത്രികൾ 1040മുതൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തെ വ്യാകരണാധ്യാപകനായി. 990മുതൽ 1074 കർക്കടകം 18—ാംനു-വരെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം. പാച്ചുമൂത്തതിനെപ്പറ്റി അന്യത്ര പ്രസ്താവിക്കും. കൊച്ചുണ്ണിത്തിരുമുല്പാടു് അന്നത്തെ വലിയ തമ്പുരാന്റെ കാര്യസ്ഥനായിത്തീർന്നതിനാൽ തന്റെ വ്യാകരണപാണ്ഡിത്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചില്ല. എങ്കിലും ആ ശിഷ്യവര്യനെ വ്യാകരണം അഭ്യസിപ്പിക്കുന്ന കാലത്താണു് 'തസ്യാപത്യം' (4_1_92) എന്ന പാണിനിസൂത്രത്തോടു് അനുബന്ധമായ

"തസ്യേദമിത്യുപത്യേപി ബാധനാർത്ഥം കൃതം ഭവേൽ
ഉത്സർഗ്ഗശ്ലിഷ്ട ഏവാസൗ വൃദ്ധാനുനുപ്രയോജനം"

എന്ന വാർത്തികശ്ലോകത്തിന്റെ അർത്ഥത്തിൽ ഗുരുനാഥനു സന്ദേഹം തോന്നുകയും അന്നു രാത്രി ആ വാർത്തികത്തിനു്

"തസ്യേദമിത്യേവ ഭവേദപത്യേ-
പ്യണീത്യുദസ്സൂത്രമിദം കിമർത്ഥം?
ആവശ്യകം ചേദിദമുത്സരാർത്ഥം
തർഹ്യസ്യ പാർത്ഥക്യമനർത്ഥകം സ്യാൽ.

അത്രോച്യതേ ബാധകബാധനാർത്ഥം
സൂത്രം വൃഥാ ഭാഷിതവാൻ മഹർഷിഃ
അശൈഷികാണാം നനു ശൈഷികസ്യ-
ബാധാ കഥം സ്യാദിതി ചേൽ ശൃണു ത്വം.

സൂത്രൈകദേശഃ ശബ്ദവിശേഷസംബ-
ന്ധോപതൃത്രുപോ ഭവതീഹ യോർത്ഥഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തസ്യൈവ താവൽ പ്രകൃതോപയോഗേ—
സ്യാശേഷതാത്പര്യസ്യ തതോപരസ്യ.

തഥാച വൃദ്ധാച്ഛ്രവിധിപ്രസംഗം
സ്യാദിത്യതഃ സൂത്രമിദം വിഭക്തം''

എന്ന വ്യാഖ്യാനം രചിച്ചതിനുമേൽ തൃപ്തിവരികയും ചെയ്തു. ജ്യോതിഷത്തിൽ ഇളയതമ്പുരാനു് 1 കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ രാമവർമ്മരാജാവു് 2 നാണു ജ്യോത്സ്യൻ 3 കുറത്തേടത്തു നമ്പൂരി മുതലായി പല ശിഷ്യന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു. രാമവർമ്മരാജാവു മൂപ്പുവാണു് 1041—ൽ തീപ്പെട്ടു. നാണു ജ്യോത്സ്യരുടെ താമസം ഗുരുനാഥന്റെ കൂടെത്തന്നെയായിരുന്നു. 84 വയസ്സുവരെ അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരിക്കുകയും ആ വിദ്യകൊണ്ടു ധാരാളം ധനം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. കുറത്തേടത്തു നമ്പൂരി യുക്തിഭാഷ പഠിച്ചു. മൂത്തേടത്തു കടലായി നമ്പൂരിപ്പാടു് ഇളയതമ്പുരാനോടു് അഭ്യസിച്ചതു മാതംഗലീലയാണു്. ആ ശിഷ്യൻ പിന്നീടു കൊച്ചിസക്കാരിലെ ആനമേൽവിചാരിപ്പുജോലി നോക്കീട്ടുണ്ടു്. കോയ്യ രാമച്ചാക്കിയാർ വാക്യം അടിനയവും പഠിച്ചു. ഇനിയും എളങ്കുറിശ്ശി രാമൻനമ്പൂരിപ്പാടു്, ആലുവാ മറപ്പുള്ളിയില്ലത്തു നാരായണൻനമ്പൂരി തുടങ്ങി വേറെയും പല ശിഷ്യന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ ഉപാസിച്ചു വിദ്വാന്മാരായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. വിജ്ഞാനവിതരണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വിസ്മയനീയമായ നിഷ്ഠയുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഒരു ശിഷ്യൻ അദ്ദേഹത്തെ കബളിപ്പിക്കുവാൻ നോക്കിയപ്പോൾ ആ പൂജ്യപാദൻ

''അഭഃ കിമഭ്യസ്തമഭൂൽ സതീത്യുതഃ
പ്രതാരണം യൽ കൃതവാ മഹാഗുരൗ
അദൃഷ്ടതൽകാലഫലാപി നേദൃശീ
പ്രശസ്യതേ വൃത്തിരുദക്ഷ്വഷിതാ''

എന്ന ശ്ലോകം ചൊല്ലി എന്നും, അതു പ്രഹരത്തെക്കാളും ഫലവത്തായി പരിണമിച്ചു എന്നും അഭിജ്ഞന്മാർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടു്.

കൃതികൾ:—ഇളയതമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ 1 ബാല്യകൃത്യവും അഥവാ മഹേന്ദ്രവിജയം എന്ന പതിനാറു സർഗ്ഗത്തിലുള്ള ഒരു മഹാകാവ്യം, 2 ശ്രീരാമചരിതം മഹാകാവ്യം, 3 രസസദനം ഭാണം, 4 തിപുരദഹനം, 5 ദശാവതാരദശകം, 6 ദേവദേവേശ്വരാഷ്ടകം, 7 മുരരിപുസ്തോത്രം, 8 ശ്രീപാദസപ്തകം, 9 സദാശിവി, 10 സുധാനന്ദലഹരി എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിലും 11 ഹേത്വാഭാസനവകം തർക്കത്തിലും 12 ആശൗചദീപികവ്യാഖ്യ, 13 ആശൗചദശകം, 14 ആശൗചഷോഡശകം, 15 ഗരുഡപ്രയാണപ്രമാണം ഇവ സ്മൃതിയിലും, 16 ഭാസ്കരീയഗണിതവ്യാഖ്യാനം, 17 ഗോളാധ്യായവ്യാഖ്യാനം ഇവ ജ്യോതിഷത്തിലും നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ബാല്യകൃത്യവും ബാല്യത്തിലെ കൃതിയാണു്. അതും നാലുമുതൽ പത്തുവരെയുമുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. പരമപ്രധാനങ്ങളായ കൃതികൾ രാമചരിതം മഹാകാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വ്യവും രസസന്ദനം ഭാണവും ആശ്ചര്യദീപകവ്യാഖ്യയുംതന്നെയാണു്. ഭാഷയിൽ 1 അഹല്യാമോക്ഷം, 2 ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം, 3 നളചരിതം എന്നീ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകളും, 4 പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ കാലകേയവധം ശീതങ്കൻതുള്ളലിലെ സ്വർഗ്ഗവർണ്ണനയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാങ്മയങ്ങളാണു്. രണ്ടും മൂന്നും അക്കമിട്ട പാട്ടുകൾ എനിക്കു വായിക്കുവാൻ സംഗതിവന്നിട്ടില്ല. ഇവ കൂടാതെ ഒട്ടനേകം മുക്തകങ്ങളും ഓരോ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചില കൃതികളെപ്പറ്റിമാത്രം ഇവിടെ ദിങ്മാത്രമായി ഉപന്യസിക്കാം.

സംസ്കൃതകൃതികൾ—രാമചരിതം:— പ്രസ്തുതമഹാകാവ്യത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ 12 സർഗ്ഗങ്ങളും 13–ാമത്തെ സർഗ്ഗത്തിലെ 31 ശ്ലോകങ്ങളും എഴുതിത്തീർന്നപ്പോൾ കവി അന്തരിച്ചുപോകയാൽ അതു പൂർത്തിയാക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല.

"ശ്രീരാമരാജചരിതാഭിരാമം
കാവ്യം മഹന്നൈഷധമാഘതുല്യം
ശ്രീകാളിദാസാഭിധസൽകവീന്ദ്ര–
കാവ്യോത്തമസ്മാരകമാദരേണ,

ആജാനകീരാക്ഷസചക്രവർത്തി–
സല്ലാപമത്യുജ്ജ്വലമാരചയ്യ
സമാപനാൽ പ്രാക് ത്രിദിവംഗതോ യഃ
ശ്രീരാമസങ്കീർത്തനപൂർവപുണ്യാൽ"

എന്നു് ഈ സംഭവം വിദ്വദ്വരരാജചരിതത്തിൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. ശേഷം ഭാഗം കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനാണു് രചിച്ചതു്. പ്രഥമസർഗ്ഗം ക്ഷീരാബ്ധിശായിയായ ശ്രീനാരായണന്റെ വർണ്ണനത്തോടുകൂടി ആരംഭിക്കുകയും പന്ത്രണ്ടാം സർഗ്ഗം യതിരൂപനായി പർണ്ണശാലയിൽ ആഗതനായ രാവണനെ സൽകരിക്കുവാനുള്ള സീതാദേവിയുടെ ഉപക്രമത്തോടുകൂടി അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. രാമായണകഥയുടെ ചർവിതചർവണമല്ല മഹാകവിയുടെ കാവ്യവ്യാപാരം. സീതാസ്വയംവരം കഴിഞ്ഞു് അയോധ്യാപ്രവേശംവരെയുള്ള ഇതിവൃത്തം ആദ്യത്തെ രണ്ടു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ സംക്ഷേപിച്ചിട്ടു മൂന്നുമുതൽ ഏഴുവരെയുള്ള അഞ്ചു സർഗ്ഗങ്ങളും ശ്രീരാമന്റേയും സീതയുടേയും രതിവർണ്ണനത്തിനും ഋതുവർണ്ണനത്തിനുമായി വിനിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. ദശരഥൻ ശ്രീരാമനെ യൌവരാജ്യത്തിൽ അഭിഷേചനം ചെയ്യുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നതു് എട്ടാം സർഗ്ഗത്തിൽമാത്രമാണു്. ഇളയതമ്പുരാന്റെ കാവ്യശൈലിക്കു സാരള്യമല്ല, ഗാംഭീര്യമാണു് പ്രധാനഗുണം. പണ്ഡിതന്മാർക്കുമാത്രമേ പല ശ്ലോകങ്ങൾക്കും വേണ്ടവിധത്തിൽ അർത്ഥഗ്രഹണം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. ഗ്രന്ഥഗ്രന്ഥികൾ അവിടവിടെ മനഃപൂർവമായി വിന്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹംതന്നെ തന്റെ ചില കൃതികളിൽ താഴെക്കാണുന്നവിധത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

"ശാസ്ത്രേഷു ശാതതമശസ്ത്രസമാപി ബുദ്ധിഃ
കാവ്യേഷു നവ്യനളിനാധികസൗകുമാരീ
യസ്യാസൃതാമരസലാസ്യരസാ ച വാണീ
ഹർഷം ന കസ്യ കുരുതേ യുവരാജ ഏഷഃ."

"വ്യാകൃത്യാദിസമസ്തശാസ്ത്രസമുദായാംഭോധികുംഭീസുതഃ
കാവ്യാലംകൃതിനാടകാത്ഥസുകൃതൗ കാവ്യസ്യ സത്യം സമഃ
പുണ്യഃ പണ്ഡിതരാജരാജിഗജതാകുംഭീന്ദ്രസംഭേദകോ
ദംഭോളിർയുവരാജകോവിദമണിർവ്വർത്തി സർവോപരി."

"അപപുരുകൃതരീദ്ധം പണ്ഡിതമ്മന്യമൂഢൈ—
ർമ്മമ തു സുകൃതിരത്നം ഹന്ത! ഗൃഹ്ണന്തി സന്തഃ
അവഗണിതമവജ്ഞൈർദ്ദുർജ്ജനൈരവ്യയാപ്യാഃ
കിമനണകമൂണാളം രാജഹംസാസ്ത്യജന്തി?"

തമ്പുരാന്റെ കല്പനകൗശലം അത്ഭുതാവഹമായ അച്ചംബിതത്വമുണ്ട്. പ്രഥമസർഗ്ഗത്തിൽ ഭഗവദ്വർണ്ണനം ആരംഭിക്കുന്നതുതന്നെ ഏതുവിധത്തിലാണെന്നു നോക്കുക.

"അസ്തി ത്രയാണാം ജഗതാം നിദാനം
നാരായണോ നാമ സുരാധിനാഥഃ
വിരാജമാനഃ ഫണിരാജതല്പേ
പീയൂഷഭോനാവിവ കൃഷ്ണസാരഃ."

ചതുർത്ഥസർഗ്ഗം ദ്രുതവിളംബിതത്തിലാണു് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അതിൽ കവി യമകപ്രയോഗപാടവംകൊണ്ടു മാഘത്തെപ്പോലും ജയിക്കുന്നു. പ്രസ്തുതകാവ്യത്തിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

രതോത്സവം:

"നതാനനായാ നിടിലം നതഭ്രുവഃ
കലാം വിധോശ്ചുംബതി തന്മുഖാംബുജേ
അവജ്ഞയേവ പ്രതിപക്ഷസംശ്രയേ
കരാബ്ജമസ്യാ നിരുരോധ തന്മുഹുഃ."

"സഹാഭിലാഷം സഭയം സകൗതുകം
സപീഡനം സാതിസുഖം സമൂർച്ഛനം
സവേപഥുശ്വാസനിരോഷസംഭ്രമം
സമാപതം ചാനുബഭൂവ സാ രതം"

വസന്തം:

"ഭ്രമരയൗവതഗാനലയീവൽ—
പരഭൃതാനകനാദിനി കാനനേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മലയമാരുതചാരുതമാധുത—
വ്രതതിസന്തതിസംഭൃതതാണ്ഡവേ

ഇതരപുഷ്ടവധൂമുഖഖണ്ഡിത—
സംഘലിതപല്ലവമണ്ഡിതഭൂതലേ
സകലദിക്തടഗാഹിസുഗന്ധിതാ—
വമനവാമനവാഗമശോഭിതേ.''

മന്ദവായു:

''തസ്മിൻ വിശത്യുപവനീമവനീന്ദ്രസൂനൗ
കാര്യദ്വയേ യുഗപദേവ ബഭൂവ വായോഃ
വല്ലീവധൂകുസുമവാസവിമോചനേ ച
ശ്രാന്തിച്ഛിദി വ്യജനകർമ്മണി ചാധികാരഃ.''

ഇതു് അഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണു്. വസന്തതിലകത്തിൽ നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഈ സർഗ്ഗത്തിന്റെ രാമണീയകം അന്യാദൃശമായിരിക്കുന്നു. ഇനി കഠിനതയ്ക്കുകൂടി ഒരുദാഹരണം കാണിക്കാം.

സൂര്യോദയം:

''പദ്മാമോദം ഹരിരിവ കരസ്പർശമാത്രേണ കുർവൻ
വൃത്രാഭാവം ജഗതി ജനയംസ്തദ്വദേവ പ്രകാമം
താദൃക്ഷോയം പുനരപി ലസൽപൃഷ്ടരേഭം വിലുമ്പ—
ന്നന്തർമ്മോദം ജനയതി നൃണാം ജ്യോതിഷാം ചക്രവർത്തീ.''

രസസദനം:—ആകെ 240 ശ്ലോകങ്ങളുള്ള ഈ ഭാണം കൊടുങ്ങല്ലൂർ താലപ്പൊലിയെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാകയാൽ ഇതിനു കാളീകേളിയാത്രാഭാണം എന്നും പേരുണ്ടു്. കേരളത്തിലെ പല വിനോദങ്ങളെയും പറ്റി പ്രസ്തുതഭാണത്തിൽ സരസമായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. രാമചരിതത്തിൽനിന്നു് ഒട്ടും താണതല്ല ഈ കൃതിയും. ഇവ രണ്ടും കവി ഇളമുറയായതിനുമേൽ നിർമ്മിച്ചതാണു്.

''നാനാഗ്രണാലംകൃതിശോഭമാനം
ഭാണം മനോജ്ഞം സദനം രസസ്യ
ചകാര യസ്സാധുതരം വിചിത്രം
യാത്രേതിവൃത്തം ഗിരിജോത്സവസ്യ''

എന്നാണു് വിദ്വദ്വരാജചരിതത്തിൽ ഇതിനെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ചില ശ്ലോകങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

പാർവതീപരമേശ്വരസ്തോത്രം:

''കേകാ രാജതി ജീവനാഥ! തയിതേ കാലോഹ്യയം വാഷ്ടികഃ
പ്രശ്നോയം തവയി, ന തവിയം പ്രതിവചഃ സാ ഭാരതീ കേവലം
ജിഹ്വാഗ്രേ തവ സാ കഥന്ന ശിരസി ബ്രഹ്മാ മയാ കല്പിതഃ
സർവം തൽകൃതമീശ്വരേതി ശിവയോസ്സംഭാഷണം പാതു നഃ.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരു അപകടംപിടിച്ച ശിവവന്ദനം:

"നിത്യം നശ്ചിത്തപദ്മേ പരിലസതു കപാ—
ലീ കപാലികപാലീ—
മാലാധാരീ സമസ്തപ്രമദജനകലാ—
പഃ കലാപഃ കലാപഃ
ഭൂതാ നിഷ്ഠാതി യസ്യാധികമസുസമരീ—
ണാമരീണാമരീണാ—
മുൽപേഷ്ടാ യശ്ച ദൂരീകൃതകമലമഹ—
സ്തോമഹസ്തോമഹസ്തഃ."

ചാക്കിയാർകൂത്തു°:

"മധ്യേ ദീപജ്വലനമധുരേ പാശ്വതഃ പാണിഘസ്രീ—
ചിത്രീഭൂതേ സരസഹൃദയൈർഭൂസുരൈർഭാസിതാഗ്രേ
പുഷ്പേ മാട്ടംഗികവിലസിതേ രംഗദേശേ പ്രവിഷ്ടഃ
സ്പഷ്ടാകൂതം നടയതി നടഃ കോപി കഞ്ചിൽ പ്രബന്ധം."

"ഭാവവ്യഞ്ജനമന്യദേവ ലളിതൈരുൽപാദിതം നേത്രയോഃ
സംജ്ഞായൈ വിഹിതാസു ഹസ്തതലയോർമ്മുദ്രാസു ചാന്യോ ഗ്രണഃ
വാണീ പ്രാകൃതസംസ്കൃതാത്മകതയാ ദ്വേധാപ്യുദീർണ്ണാ പുന—
ർവ്യാഖ്യാതാ ച പരൈവ ഷഡ്°ഗ്രണവതീ; സർവം തദസ്യാദ്°ഭുതം."

ഓട്ടൻതുള്ളൽ:

"ഗാഥാം കേരളഭാഷയാ വിരചിതാം ശൃങ്ഗാരഹാസ്യാദിഭിഃ
പൂർണ്ണാം പുണ്യപുരാണവർണ്ണനമയീം ഗായന്നയം നർത്തകഃ
താളോജ്ജൃംഭിതമട്ടളസ്വനസമം നൃത്യൻ ദൃശോർവ്വിഭ്രമൈ—
ർഭാവവ്യഞ്ജനകാരിഭിർവ്വിതനുതേ പ്രീതിം സഭാവാസിനാം."

കാമുകി കാമുകനോട്°:

"രൂപം തേ നയനാമൃതം മൃഗദൃശാം വിദ്യാ ച ഹൃദ്യാ പരം
ശീലം ചാഖിലലോകരഞ്ജനകരം ജാതിശ്ച മാന്യാ ജനൈഃ
ദാരിദ്ര്യസ്യ ച ലോഭനസ്യ ച ദിവഃപുഷ്പേണ തുല്യാ ദശാ
കോ ധന്യഃ ക്ഷിതിമണ്ഡലേ വിജയതേ തത്തഃ പരഃ പൂരുഷഃ?"

ഒരു സുന്ദരി:

"രാകാ മുഖേന ദശമീ ച കപോലകാന്ത്യാ
ഫാലേന പഞ്ചമതിഥിഃ പ്രതിപന്നഖാങ്കൈഃ
ഏഷാ കുഹൂരപി കചപ്രകരേണ ധത്തേ
പ്രായസ്സമസ്തതിഥിസംഗ്രഹഭാജനത്വം."

സ്തോത്രങ്ങൾ:—ഇളയതമ്പുരാൻ പല സ്തോത്രങ്ങളും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അവ കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ലെന്നും പറഞ്ഞുവല്ലോ. ആ സ്തോത്രങ്ങളെപ്പറ്റി വിദ്വദ്വരാജചരിതത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ബഹ്വനി കൃതാ ശിവവിഷ്ണുകാളീ-
സ്തോത്രാണി ചിത്രാണ്യുതിമങ്ഗലാനി
ഭക്ത്യാദിനാനാരസപൂരിതാനി
ലോകസ്യ യശ്ശങ്കരതാം പ്രപേദേ"

എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ആശൗചദീപകവ്യാഖ്യാ:—ഈ വ്യാഖ്യാനത്തെപ്പറ്റി ഞാൻ ഇരുപത്തേഴാമധ്യായത്തിൽ മൂലകാരനായ മഴമങ്ഗലത്തു പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയുടെ ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്തിയ അവസരത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പ്രസ്തുതവ്യാഖ്യ മങ്ഗലാചരണം കഴിഞ്ഞു് ഇങ്ങനെ ഉപക്രമിക്കുന്നു.

"പ്രീത്യൈ സതാം മഹിഷമംഗലനാമ്നി ഗേഹേ
ജാതേന ഭ്രസൂരവരേണ പുരാ കൃതം യൽ
ആശൗചദീപകമിദം വിവരീതുമദ്യ
ശ്രീകോടിലിംഗനിലയോ നൃപതിസ്സമീഹേ."

"നാഹം പാണ്ഡിത്യഗർവ്വേണ വ്യാഖ്യാം കർത്തും സമുദ്യതഃ
കിന്തു ബാലാനാം കേഷാഞ്ചിൽ സാഹല്യം കർത്തുമത്രനാം.
പ്രസീദന്തു തത്സർവേ ഭ്രസൂരാശ്ച സുരാശ്ച മേ
ദേവബാലാച്ചിതാ ദേവീ ശർവ്വാ ച പ്രസീദതു."

ആശൗചവിധിപരന്തമേ മൂലകൃതി തമ്പുരാൻ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ള എന്നു് ഇരുപത്തേഴാമധ്യായത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. സകലസന്ദേഹങ്ങളുംകൂടെ നിവൃത്തി വരുത്തുന്നതാണു് ഈ വ്യാഖ്യ; ഇതിൽനിന്നു തമ്പുരാനുള്ള സ്മാർത്തപരിജ്ഞാനം എത്ര ഗഹനമാണെന്നു കുമ്മാനുക്കു കാണാവുന്നതുമാണു്.

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞത:—തമ്പുരാന്റെ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞതയെപ്പറ്റി അത്ഭുതാവഹങ്ങളായ പല ഐതിഹ്യങ്ങളും കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായ മാറപ്പള്ളി (ഇടപ്പള്ളി) നമ്പൂരി തന്റെ ഉണ്ണിക്കുള്ള ബുദ്ധിമാന്ദ്യം അദ്ദേഹം ചാർത്തിക്കൊടുത്ത ഒരു മുഹൂർത്തത്തിൽ ഉപനയനം നടത്തി തദ്ഗ്രഹദോഷമാക്കി കാലാന്തരത്തിൽ ആ ബാലനെ നല്ല വേദജ്ഞനായ ഒരു നമ്പൂരിയാക്കി. തമ്പുരാനോടുകൂടി സദാ താമസിക്കേണ്ടിയിരുന്ന എളകുറിശ്ശി രാമൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു ജ്യേഷ്ഠപത്നിയുടെ ഋതുകാലത്തിൽ മാതാവിനു പാചകംചെയ്തുകൊടുക്കുവാൻ വെള്ളാങ്ങല്ലൂരേക്കു മാസത്തിലൊരിക്കൽ പോകേണ്ടിവരികയും ഋതുദിനം അനിശ്ചിതമാകയാൽ ഓരോ തവണയും ഇല്ലത്തു കുറേദിവസം താമസിക്കാതെ നിവ്വാഹമില്ലെന്നു വരികയും ചെയ്തു. ആ അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ നാളും ക്ഷണം അറിഞ്ഞപ്പോൾ ഋതുകാലത്തിനു് അഞ്ചു നാഴികയ്ക്കുമുൻപിൽമാത്രം അദ്ദേഹത്തെ തമ്പുരാൻ സഗൃഹത്തിലേക്കു പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയും ആ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാലഗണന എല്ലായ്പോഴും ശരിയായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. നിമിത്തം നോക്കി ആ ദൈവജ്ഞൻ ആഗാമികളായ പല സംഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചും മുൻകൂട്ടി അപ്രമാദമായി പ്രവചനം ചെയ്യുവന്നു.

"ലീലാവതീഭാസചരഭാവയോഗൈ—
സ്സംക്രീഡമാനം ഗണകേന്ദ്രമധ്യേ
വിലോക്യ ലോകാസ്ഥ യമിന്ദ്രജാല—
വിദ്യാവിദശ്ചം സ്മ വദന്തി ഗാഢം"

എന്നു കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതദ്വിഷയകമായ സിദ്ധിവിശേഷത്തെ പ്രശംസിച്ചിരുന്നു. അന്നത്തെ ജ്യോതിർവ്വിത്തുകളിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന കടത്തനാട്ട ശങ്കരവമ്മത്തമ്പുരാനും അദ്ദേഹമയച്ച ഒരു ശ്ലോകമാണും അടിയിൽ ചേർക്കുന്നതു്.

"ലങ്കായാം ബഡവാമുഖേ ച യുഗപന്മധ്യാഹ്നമധ്യം ഗതം
ഭാസ്വന്തം ശ്രിതവഹ്നികോണമുദിതം പശ്യന്തി യേ മാനവാഃ
തേഷാമഷ്ടഗുണപ്രമാണമഖിലജ്യാഗോളസംസ്ഥാവിദോ
വിദ്വാംസഃ കഥയന്തു ദേശഭിദയാ ജാതാഞ്ച കാലപ്രമാം."

സംസ്കൃതമുക്തകങ്ങൾ:—ഇളയതമ്പുരാന്റെ ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ അത്യന്തം പ്രൗഢോദാരങ്ങളാണും. അവയിൽ ചിലതു് ഇവിടെ എടുത്തുകാണിക്കാതെ മുന്നോട്ടു പോകുവാൻ നിവ്വാഹമില്ല.

വൃഷ്ടി:—മഴയെപ്പറ്റി തൈക്കാട്ട മൂസ്സതിന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു മഹാകവി ഈ ശ്ലോകം എളകുറിശ്ശി രാമൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ഏകസന്ധഗ്രാഹിത്വം പരീക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കി ച്ചൊല്ലിയതാണും. ആ പരീക്ഷയിൽ നമ്പൂരിപ്പാട്ട തോറ്റില്ല.

"ഗംഭീരാംഭോധിസംഭാവിതഘുമുഘുമിത—
ധ്വാനബദ്ധോവലേപ—
ഭ്രാന്താഭ്രോദ്ഭ്രാന്തവിദ്യുൽപടലപടുതരോ—
ദ്യോതവിദ്യോതിതദ്യൗഃ
ഝംഝാനിഃശ്ലാഷവഷ്ടിപ്രബലമരുദുരു—
ക്ഷോഭിതോവ്വീസമുദ്യ—
ദ്ധൂളീപാളീനിരുദ്ധദ്രുമചുരനികരാ
ഭ്രാജതേ വൃഷ്ടിരേഷാ."

ധൂമകേതു:

"ഇച്ഛാജന്യോ വിധാതുശ്ചരമഗിരിശിരഃ—
പ്രോത്ഥിതശ്വേതധാതു—
ർദ്ദണ്ഡോ ബ്രഹ്മാണ്ഡമാതുസ്തനരിവ ഹരിപ—
ര്യങ്കികാപന്നയാതുഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സായം സായം ന ജാതു സ്ഫുരദുഡുനവഫേ—
നാംബരാംഭോധിസേതു—
സ്ത്രൈലോക്യത്രാസഹേതുർഭരണദിശി ദരീ—
ദൃശ്യതേ കോപി കേതുഃ.''

ഇതും ഒരു നിമിഷകൃതിയാണു്.

സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു്:—സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെപ്പറ്റിയുള്ള തന്വൂരാന്റെ ''ഷഷ്ഠീതൽപുരുഷാഹ്വയോ നൃപതിഷു'' എന്ന ശ്ലോകം മുൻപു് ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അധോലിഖിതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളും അവിടത്തെക്കുറിച്ചുതന്നെ അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്.

''ആശാ ദശാപി പരിപൂരയസേ യശോദേ—
സ്ത്വം രാജരാജ! വലദിജ്യജലനാദികാനാം
കസ്ത്വാദൃശസ്യ പരിപൂരയിതും മമാശാം
യത്നസ്ത്വേതി കിമപി പ്രതിബോധയാമി.''

''അശ്രാന്തം സുന്ദരാംഗീവദനമിവ മിഥശ്—
ഛിദ്രഹീനൈസ്സുമാനൈ
ശ്രുദ്ധബ്രഹ്മാത്മദിര്യസ്സുര ഇവ സരസി
ശ്രീഗൃഹാമോദജാലൈഃ
സന്മാഗ്ഗാദസ്ഖലദ്ഭിർവസകര ഇവ
പ്രാപ്തരൂപൈർവ്രതിജേന്ദ്രൈഃ
ശ്രീമാനാശ്രീയതേസൗ ജയതി വസുമതീ—
മണ്ഡലേ വഞ്ചിരാജഃ.''

കുടല്ലൂർ വാസുദേവൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു കൊടുങ്ങല്ലൂരോളം വന്നുപോകുവാനുള്ള അപേക്ഷ:

''ഭോ ഭോ ഭൂമീസുരേന്ദ്രാ മതിമഥിമഥിതാ—
നേകശാസ്ത്രാംബുരാശി—
പ്രോദ്ഭൂതജ്ഞാനചന്ദ്രസ്ഫുരണവിമലിത—
സ്വാന്തഭാഗാന്തരീക്ഷാഃ
യൂഷ്മാകാലോകനീയാം മമ ചിരജനിതാം
പുഷ്പയധ്വേധുനാ യാം
നോ ജാനീമഃ കിമു സ്യാൽ കിമുത ഫലവതീ
സാവകേശിന്യുതാഹോ.''

താൻ വായിച്ചുകേട്ട ഒരു കവിതയെപ്പറ്റി സ്തുതിപരമായും നിന്ദാപരമായും അഭിപ്രായം:

''കവിതാ പരമരസാഢ്യാ മുഖതോ ഗളിതാ നിരർഗ്ഗളം ഭവതഃ
ധ്വനിമുഖ്യാപിച ധീമൻ! വിബുധാഃ കുർവന്ത്യലങ്കാരം.''

ചില പാണ്ഡിത്യമണ്ഡിതങ്ങളായ സ്തുതിവാക്യങ്ങൾ:

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''അന്യാധീനതയാ സകൃദ്യദി ഭവേദേഷോവനീവച്യുതേ
ന ത്വാമിത്യനുലാപവൈഭവമഹാമേദസ്വിതാന്തശ്ശയേ
വ്യാസേധാന്മമ ദൃയതേ മനസി ചേൽ കിം ദോഷ ഇത്യാഹിതോ
മയ്യേവായമനേന ദോഷ ഇതി ചേദ്ദ്രഷ്ടാസി കിം കഥ്യതേ?''

''ലോകേ സുന്ദരി സർവ്വഥാപി വദതി ത്വയ്യേവ വേശ്യാപദം
പ്രാഗേതദ്വചനം തഥേതി കലിതം സംപ്രത്യുദഃ പ്രായികം
സൗന്ദര്യാദിഗുണൈരപൂരി ഭവതീ ന്യൂനം തഥാപ്യത്ര യഃ
കൃത്യപ്രത്യയ ഏവ ബോധയതി മാം നൈവ സ്വശക്യാൽഥതാം.''

''അസ്യാമേന്യപ്രകൃത്യാം മദകളശിഖിനീ—
കോമളാലപ്രകൃത്യാം
സത്യാം സ്നഞ്പ്രത്യയസ്യ പ്രകൃതിഷു കതമോ
നഞ്പ്രകൃത്യാ വിനാസ്തേ?
ദാനീമോ മേ ദവിഷ്ഠാ പ്രകൃതിരയി സഖേ!
മന്മഥേ കൽപ്രകൃത്യാ
ശിഷ്ടോധേയപ്രകൃത്യാ പ്രകൃതിരിതി യസോ
ജ്ഞായതാം ക്വസ്പ്രകൃത്യാ.''

പന്താവൂരു് എന്നു് ഇല്ലപ്പേരുള്ള ഒരു ഉണ്ണിനമ്പൂരി മറവണ്ണികളെ ക്കാൾ ചാട്ടത്തിൽ പാടവം കാണിച്ചപ്പോൾ അവരിൽ ഒരാൾ താനും ഒരു ചാട്ടം ചാടിക്കൊണ്ടു ''പന്താവൂരായ മന്നൻ ചാടയേതാം'' എന്നു തട്ടിവിടുകയും അപ്പോൾ അടുത്തു നിന്നിരുന്ന അരുരടിതിരി ശിഷ്യനോടു് അതൊരു ശ്ലോകമായി പൂരിപ്പിക്കുവാൻ ആജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ശ്ലോകമാണു് താഴെക്കാണുന്നതു്.

''വാസുകിം വലയം ചക്രേ യോ യശ്ചാനന്തമീശ്വരഃ
തൽപന്താവൂരായമന്നഞ്ചാടയേതാം ഹരിശ്ച മേ.''

ഭാഷാകൃതികൾ:—ഇനി ഇളയതമ്പുരാന്റെ ഭാഷാകൃതികളെപ്പറ്റിയും സ്വല്പം ഉപന്യസിക്കാം. അവയിൽ അഹല്യാമോക്ഷം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടിൽനിന്നു് ഒരു ഭാഗം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

''നാലുവട്ടവുമുണ്ടിഹ വല്ലികാ
ജാലമൊട്ടല്ലതിന്റെ ദലങ്ങളും
വേലി കെട്ടിയപോലേ ചുഴലവും
പാലവെട്ടിമരങ്ങളുമുണ്ടഹോ.
താലി കെട്ടിയവനിഹ വന്നാലും
തോലി കിട്ടുകയില്ല നമുക്കെടോ.
വാലു തൊട്ട വലിയ കരിമ്പുലി
പോലെ മട്ടലർബാണൻ കയക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാലു പെട്ടഴലുന്ന ഭൂശമതു–
മൂലമെട്ടടിമാനെന്നപോലെ ഞാൻ.
നീലപങ്കജലോചനേ! നിന്നുടെ
കോലമാകിയ കുഞ്ജനിലയത്തിൽ
ചാലവേ മമ മോഹമൊളിപ്പിച്ചു
പാലിച്ചീടുക താമസമെന്നിയേ.''

പൂന്തോട്ടത്തു നമ്പൂരി കൊടുങ്ങല്ലൂർവച്ചാണു് കാലകേയവധം ശീതങ്കൻ തുള്ളൽ എഴുതിയതു്. അതിൽ സഭ്യവർണ്ണനത്തിനുള്ള അവസരം വന്നപ്പോഠം ആ ഭാഗം തമ്പുരാൻതന്നെ എഴുതിക്കൊടുക്കണമെന്നു് അപേക്ഷിയ്ക്കുകയും അദ്ദേഹം ആ അപേക്ഷ അങ്ഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വർണ്ണനത്തിൽനിന്നു ചില വരികളാണു് ചുവടെ പകർത്തുന്നതു്.

''മന്ദാരവൃക്ഷങ്ങഠം നില്ക്കുന്ന കണ്ടു
മധുരതരമവയുടെയ വിഭവമതു കണ്ടു
മന്ദേതരങ്ങളാം പുഷ്പങ്ങഠം കണ്ടു
മണമിയലുമതിലധികമധുവിതതി കണ്ടു
മന്ദാനിലൻ വന്നു വീശുന്ന കണ്ടു
മധുമിളിതകുസുമതതിപതനമതു കണ്ടു
വൃന്ദാരകസ്ത്രീജനാഗമം കണ്ടു
വിവിധതരമവരുടെയ ലളിതഗതി കണ്ടു.''

ഭാഷാമുക്തകങ്ങഠം:—തമ്പുരാന്റെ ഒരു ഭാഷാശ്ലോകം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

''പാതിക്കെട്ടു കൊതിച്ചു ഞാൻ പലതരം തൽപ്പ്രാതിയിൽപ്പ്രാതിയിൽ
പാതിതുതൊട്ടു പാതിയാടി പലതും പാഹീതിമുൻപായഹോ
പാതിച്ചോർനടയാഠംകു പാതിനയനംപോലും വിടന്നീലയി–
പ്പ്രാരുഷ്യത്തിനു പാതിവിന്ദശരനും പാതിപ്പെട്ടന്നീലഹോ.

''ചിന്നീ നീലക്കരിങ്കുണ്ടികളിളവരിവ–
ണ്ടിണ്ടലും പൂണ്ട മീൻ കാ–
ങ്കെന്നേ കഷ്ടം മയങ്ങീ ചലനമിനിയട–
ങ്ങീല പൂങ്കോരകാന്തേ
മിന്നുന്നു ഫുല്ലപത്മേ ചില ചടുലപയോ
ബിന്ദു താമ്രാധരേ ചൊ–
ല്ലെന്നോടിത്താമരപ്പൊയ്കയിലവശമിറ–
ങ്ങീടിനോരാരിദാനീം?''

ഏന്ന പ്രസിദ്ധമായ ശ്ലോകവും അദ്ദേഹത്തിന്റേതാണെന്നു ചിലർ പറയുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാനു കേരളസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ഇടയിലുള്ള സ്ഥാനം എത്രമാത്രം സമുൽകൃഷ്ടമാണെന്നു് അനുവാചകന്മാർക്കു് ഇപ്പോഴും അവധാരണം ചെയ്യാവുന്നതാണല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തു് ആ കോവിലകത്തു മുളച്ചു പിന്നീടു വടവൃക്ഷംപോലെ വാച്ചുതഴച്ച വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റി മറ്റൊരധ്യായത്തിൽ വിവരിക്കും.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പത്തിമൂന്നാമധ്യായം

പതിനൊന്നാം ശതകം, പൂർവാർദ്ധം

വിദ്വാൻ കിളിമാന്തൂർ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ—(987-1021) ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ സന്തതസഹചാരിയായിരുന്ന മഹാകവി വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാനെപ്പറ്റിയാണു് ഇനി പ്രതിപാദിക്കേണ്ടതു്. 980-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കിളിമാന്തൂർക്കൊട്ടാരത്തിൽ ഭരണസാമർത്ഥ്യമുള്ള പുരുഷന്മാർ ആരുമില്ലായിരുന്നതിനാൽ, 964-ൽ തിരുവിതാംകൂർരാജകുടുംബത്തിലേക്കു കോലത്തുനാട്ടുനിന്നു ദത്തെടുത്ത ഭരണിതിരുനാൾ ആറ്റിങ്ങൽ മൂത്തറാണിയുടെ ഭർത്താവായ കിളിമാന്തൂർ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ വടക്കേ മലബാറിൽ തളിപ്പറമ്പിൽനിന്നു് അണിമംഗലത്തു നാരായണൻനമ്പൂരിയെ വരുത്തി അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു തന്റെ സഹോദരിയായ രോഹിണിനാൾ തമ്പുരാട്ടിയെ വിവാഹം ചെയ്യിച്ചു. അണിമംഗലത്തു നമ്പൂരി 945-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. കോട്ടയം പഴശ്ശിരാജാവിന്റെ സുഹൃത്തായി അന്നത്തെ കലാപങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ച ഒരു വീരപുരുഷനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. രോഹിണിനാൾ തമ്പുരാട്ടിക്കു് ഉത്രംനാൾ തമ്പുരാട്ടിയെന്നും ഉമാദേവിത്തമ്പുരാട്ടിയെന്നും രണ്ടു് അനുജത്തിമാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ഉത്രംനാൾ തമ്പുരാട്ടിയെ വടക്കുൻതിരുവിതാംകൂറിൽ ആയാംകുടി അയ്യോഴി നമ്പൂരിയും ഉമാദേവിയെ തെക്കേ മലബാറിൽ കിഴക്കാഞ്ചേരി നാരായണൻനമ്പൂരിയും പരിഗ്രഹിച്ചു. അയ്യോഴി നമ്പൂരി വൈശാഖമാഹാത്മ്യം എന്നൊരാട്ടക്കഥ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഉമാദേവിത്തമ്പുരാട്ടി വിഷ്ണുമായാചരിതം തുള്ളലിന്റെ പ്രണേത്രിയായിരുന്നു എന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കിഴക്കാഞ്ചേരി നമ്പൂരി ഒരു നല്ല പണ്ഡിതനും ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിന്റെ അത്ഥചച്ചയിൽ അദ്വിതീയനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാൻ രാവണവിജയം ആട്ടക്കഥയുടെ ആരംഭത്തിൽ താഴെക്കാണുന്നവിധത്തിൽ പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"ശ്രീമദ്ഭാഗവതാത്ഥതത്വകഥനേ യോ വാചരശ്ശ്രീശുകോ
ദ്വേധാ മദ്ധുരനായകോ ദ്വിജവരോ നാരായണാഖ്യോനിശം
അന്തർമ്മോഹമഹാന്ധകാരപടലം നിർശ്ലേഷമുത്സാരയ-
ന്നന്തേവാസിജനേഷ്ടപാരകരുണാസിന്ധുഃ പ്രസന്നോസ്തു മേ."

ആ ദമ്പതികളുടെ സന്താനമാണു് നമ്മുടെ കവിപുങ്ഗവൻ. വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ആചാര്യദത്തമായ നാമധേയം രാജരാജവർമ്മ എന്നായിരുന്നു എങ്കിലും ചെറുണ്ണി എന്ന ഓമനപ്പേരിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ചുവന്നതു്. ഗൗരി പാർവതീറാണിയെ പള്ളിക്കെട്ടു കഴി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചതു കിളിമാന്നൂർ രാഘവവർമ്മത്തമ്പുരാനായിരുന്നു. അച്ഛൻതന്നെ യാണു് അതിബുദ്ധിശാലിയായ കുമാരനെ ബാല്യത്തിൽ കാവ്യങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിച്ചതു്. പത്താമത്തെ വയസ്സിൽ ഒരു ദിവസം കിളിമാന്നൂർ കൊട്ടാരത്തോടനുബന്ധിച്ചുള്ള വേട്ടക്കരുമൻകോവിലിൽ അമ്മയോ ടൊരുമിച്ചു പ്രദക്ഷിണംവെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആ ബാലൻ പെ ട്ടെന്നു കിരാതരുദ്രപരമായി

"വിതതകുടിലകേശം വിദ്യുമാനേന്ദുലേശം
കമലശരവിനാശം കാളമേഘപ്രകാശം
വനചരതനുമീശം വൈരിണാം കാലപാശം
ശുകഹരിണപുരേശം ഭാവയേ പാവ്തീശം"

എന്നൊരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലി അമ്മയെ വിസ്മയിപ്പിച്ചു. ആയി ടയ്ക്കു പാവ്തീറാണി കിളിമാന്നൂർക്കൊട്ടാരത്തിൽ എഴുന്നള്ളിയപ്പോൾ ആ ശ്ലോകം കേട്ടു് ഉടൻതന്നെ ചെറുണ്ണിയെ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാ രാജാവിന്റെ സതീർത്ഥ്യനാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അങ്ങനെ ബാല്യംമുതല്ക്കുതന്നെ മഹാരാജാവും കോയിത്തമ്പുരാനും സഖാക്കളായി വളർന്നു.

മഹാരാജാവും കോയിത്തമ്പുരാനും:—തിരുവനന്തപുരത്തെ താമസം കോയിത്തമ്പുരാനെ ഒരു വിശിഷ്ടസംസ്കൃതപണ്ഡിതനും വശ്യവാക്കായ കവിയും മർമ്മജ്ഞനായ ഗായകനുമായി വികസിപ്പിച്ചു. തിരുമനസ്സു കൊണ്ടു് 1004–ൽ സിംഹാസനാരൂഢനായപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രതിമാസം 100 രൂപ അടുത്തുൺ പതിച്ചുകൊടുത്തു. കോയിത്തമ്പു രാന്റെ ആശുകവനസാമർത്ഥ്യം അവിടുന്നു പലപ്പോഴും പരീക്ഷിച്ചു് ആനന്ദതുന്ദിലനായിട്ടുണ്ടു്. 1015–ാമാണ്ടു് ഒരിക്കൽ മതിലകത്തു് ഉത്സവത്തിൽ ശ്രീപദ്മനാഭസ്വാമിയെ കാഴ്ചശ്രീവേലിക്കു് എഴുന്നള്ളി ച്ചപ്പോൾ തിരുമേനി "ശിബികായാം വിഭാത്യേഷ ഭഗവാനംബുജേ ക്ഷണഃ" എന്നു് ഒരു ശ്ലോകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധം ഉണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലി ഉത്ത രാർദ്ധം ഉണ്ടാക്കുവാൻ കോയിത്തമ്പുരാനോടാജ്ഞാപിച്ചു. "കനകാദ്രി സമാരൂഢഘനകാന്തിം വിഡംബയൻ" എന്നു് ഒരു ക്ലേശലേശംകൂടാതെ കവി അതു പൂരിപ്പിച്ചപ്പോൾ അവിടുന്നു് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു് ഒരു ജോഡി വൈരക്കടുക്കൻ സമ്മാനിച്ചു. പിന്നീടു് ഒരവസരത്തിൽ മഹാരാജാവു മതിലകത്തെ ആറാട്ടിനു കാൽനടയായി കടൽപ്പുറത്തേക്കു് എഴുന്നള്ളു മ്പോൾ നിരത്തിന്റെ ഇരുവശത്തുമുള്ള മേടകളിൽ അലംകൃതകളായി കിളിവാതിലുകളിൽക്കൂടി എത്തിനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന സുന്ദരിമാരെ ക്കണ്ടു്

"രാകാശശാങ്കകലിതായതമാലികേവ
സീമന്തിനീവദനപംക്തിരിഹാവിഭാതി"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നു മറെറാരു ശ്ലോകത്തിൻെറ പൂവ്വാദ്ധം നിമ്മിച്ചു് ഉച്ചരിച്ചു. കോയിത്തമ്പുരാൻ അതിൻെറ ഉത്തരാദ്ധം

''കിഞ്ചാത്ര പങ്കജധിയാ മധുപാവലീവ
ദൂരാൽ സമാപതതി കാമിജനാക്ഷിപംക്തിഃ''

എന്നു തൽക്ഷണംതന്നെ നിഷ്പ്രയാസം പൂരിപ്പിച്ചു. പൂവ്വാദ്ധത്തിൻേറയും ഉത്തരാദ്ധത്തിൻേറയും സാമഞ്ജസ്യം ആ കാഴ്ച ഇക്കാലത്തും കണ്ടിട്ടുള്ള സഹൃദയന്മാക്കു് അത്യന്തം ആസ്വാദ്യമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ആ പൂരണത്തെ അകമഴിഞ്ഞു് അഭിനന്ദിച്ചാണു് ''വിദ്വാൻ'' എന്ന ബിരുദം മഹാരാജാവു പിറേറ ദിവസം പണ്ഡിതസദസ്സിൽവച്ചു നല്കി കവിയെ ചരിതാർത്ഥനാക്കിയതു്. മറെറാരിക്കൽ മഹാരാജാവു കടൽപ്പുറത്തു കൊട്ടാരത്തിനു സമീപം എത്തിയപ്പോൾ ചുറ്റും കൂടിയിരുന്ന ആസ്ഥാനവിദ്വാന്മാരോടു കൊട്ടാരത്തിൽ എത്തുന്നതിനുമുൻപു ശ്രീപത്മനാഭനും തനിക്കും യോജിപ്പിക്കാവുന്ന നിലയിൽ രണ്ടർത്ഥത്തിൽ ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കണമെന്നു കല്പിച്ചു. കോയിത്തമ്പുരാനും ഇരയിമ്മൻ തമ്പിയും മാത്രമേ ആ അഗ്നിപരീക്ഷയിൽ വിജയം പ്രാപിച്ചുള്ളൂ. കോയിത്തമ്പുരാൻെറ ശ്ലോകമാണു് ചുവടേ കാണുന്നതു്.

''വിശ്വാമിത്രാഗ്രകർമ്മപ്രശമരതസുധാ–
ഹൃത്കണപ്രത്യേകം
ധൃത്വായം സായകാഗ്ര്യം ഹരിവരപൃതനാ–
സംയുതസ്സാനുജന്മാ
ആയാതോ രാമരാജസ്സ്വയമിതി ജനതാ–
ഭാഷണേനൈവ സിന്ധു–
സ്സന്തുസ്താത്മാ രരാസോത്തരതരളതരം–
ഗോച്ചലദ്ബാഹുരുച്ചൈഃ.''

ഭാഷാകവനവിഷയത്തിലും കഥാപുരുഷൻ ആ സാമർത്ഥ്യം വെളിപ്പെട്ടത്തീട്ടുണ്ടു്. ഒരിക്കൽ സന്ധ്യയ്ക്കു തിരുമേനി സല്ലാപമധ്യേ ''നാഴികമണിയാറായീ'' എന്നു കല്പിച്ചു. ഉടനേ കോയിത്തമ്പുരാൻ അതിനെ ഒരു സമസ്യാരൂപത്തിൽ സ്വീകരിച്ചു ''നാരീണാം ഭൂഷണൗഘമണിയാറായീ'' എന്നു് ആ ശ്ലോകത്തിൻെറ ദ്വിതീയപാദം ചൊല്ലി. എന്നാൽ ശേഷംകൂടി കേൾക്കട്ടെ എന്നായി മഹാരാജാവു്;

''വാസരമണയാറായീ കോകീനാമശ്രുജാലമണയാറായീ''

എന്നു് അതിൻെറ ഉത്തരാർദ്ധവും ചൊല്ലി ആ സരസ്വതീവല്ലഭൻ അവിടത്തെ സംതൃപ്തനാക്കി. മഹാരാജാവു് 1016–ൽ ഇദംപ്രഥമമായി പുഷ്യരഥം ഉണ്ടാക്കിച്ചപ്പോൾ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതന്മാരെല്ലാം അതിനെ അവരുടെ സരസ്വതീപ്രസാദത്തിനു് അനുഗ്രഹമായവിധത്തിൽ പ്രകീർത്തനം ചെയ്തു. അന്നും അവരുടെ മുന്നണിയിൽ നിന്നതു കോയിത്തമ്പുരാനും തമ്പിയും തന്നെയായിരുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന വർണ്ണനശ്ലോക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിൽ ആ വാഹനത്തെ മഹാരാജാവിനോടും ശ്രീകൃഷ്ണനോടും അർജ്ജുന നോടും ഭീമസേനനോടും ഉപമിച്ചു നാലത്ഥംവരെ കോയിത്തമ്പുരാൻ ഉഗ്രംകൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജിഷ്ണുവിനെ ഇന്ദ്രപര്യായമായി കരുതുമ്പോഗ അഞ്ചാമതൊരത്ഥവും വിദ്വാന്മാക്കു കല്പിക്കാവുന്നതാണു്.

"യം ശംസന്തി സദാഗതിപ്രണയിനം സർവേ ജനാസ്സന്തതം
സ്വസ്ഥാനാദരിണാഗതം ഹി പുരതോ യേനൈവ ഭോഗീശിതുഃ
സോയം പുഷ്യരഥോ ബിഭർത്തി തുലനാം ശ്രീവഞ്ചിഭൂമീഭൃതാ
കൃഷ്ണേനാപിച ജിഷ്ണുനാ ബകജിതാ ചിത്രാംഗദാമാശ്രിതഃ."

ഈ ശ്ലോകത്തിനു മഹാരാജാവു കവിക്കു രണ്ടു കൈയ്യും രത്നഖചിതമായ വീരശൃംഖല നല്കി.

കരീന്ദ്രൻ:—വിദ്വാൻ എന്ന ബിരുദത്തിനുപുറമേ മഹാരാജാവു കോയിത്തമ്പുരാനു "കരീന്ദ്രൻ" എന്നൊരു നാമസംജ്ഞയും സമ്മാനിച്ചിരുന്നു. അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേചകസ്നിഗ്ധമായ വർണ്ണത്തെയും സ്പൃഹണീയമായ ശരീരദാർഢ്യത്തെയും രമണീയമായ ഗതിവിശേഷത്തെയും ആസ്പദമാക്കിയായിരുന്നു എന്നു പഴമക്കാർ പറയുന്നു. ബാല്യത്തിൽ അന്നത്തെ ക്ഷത്രിയസംപ്രദായമനുസരിച്ചു കച്ചകെട്ടി കായികാഭ്യാസരീതികളും പരിശീലിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം പില്ക്കാലത്തു തത്സംബന്ധമായി പല അത്ഭുതകാര്യങ്ങളും നിർവഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നറിയുന്നു. 1005–ൽ കടത്തനാട്ടു് അപ്പുത്തമ്പാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നു തന്റെ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രപാണ്ഡിത്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു മടങ്ങിയതിന്റെശേഷം കോയിത്തമ്പുരാനു് ആ ശാസ്ത്രംകൂടി അഭ്യസിക്കണമെന്നു തോന്നുകയാൽ അതിലേക്കായി കൂട്ടൻപേരൂരിൽനിന്നു ബാലരാമൻപിള്ളയെ വരുത്തി മഹാരാജാവു രാജധാനിയിൽ താമസിപ്പിച്ചു. അതിനുംപുറമേ അദ്ദേഹം അശ്വലക്ഷണജ്ഞനായ ഒരു അശ്വാരോഹണകുശലനുമായിരുന്നു. അങ്ങനെയെല്ലാം തിരുമനസ്സിലെ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിച്ച ആ മഹാകവിക്കും മറ്റുപ്പുറത്തു നമ്പിപ്പോററി എന്നൊരു ഏഷ്ണിക്കാരന്റെ കുതന്ത്രങ്ങളിൽ വിശ്വസിച്ചുപോയ അവിടത്തെ അപ്രീതിനിമിത്തം കുറേക്കാലത്തേക്കു രാജധാനി വിട്ടു മാറിത്താമസിക്കേണ്ടിവന്നു. ആ അവസരത്തിൽ തന്റെ അശരണദശയെ നിവേദനം ചെയ്യുന്ന ഒരു പദ്യലേഖം അദ്ദേഹം തിരുമേനിക്കു സമർപ്പിച്ചു. അതിലെ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾമാത്രമേ കിട്ടീട്ടുള്ളൂ. അവ അടിയിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ കരീന്ദ്രമുദ്ര ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"ഇതോ മാമുദ്ധർത്തും ശിവശിവ ചിരാദപ്യവഹിതാ–
സ്തടസ്ഥാ നോ ശക്താസ്തരളമതയോ ഹന്ത സുഹൃദഃ
അയേ ഭൂമീനാഥ! പ്രചുരതരകാരുണ്യജലധേ!
കരീന്ദ്രേ കാരുണ്യം കലയിതുമയം ഖലവസരഃ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യാനേ വാ ശയനേ കഥാപ്രഹസനേ ഗാനേപി വാ യന്മയാ
ദീനേനാകൃതബുദ്ധിനാ കൃതമഘം സർവ്വം സഹസ്വ പ്രഭോ!
ജാനേ നൈവ പരാങ്മുതിം തദഖിലം ജാനാസി സർവ്വംസഹാ-
ജാനേ! കിം ബഹുനാ? ദയാപരവതാം ദീനാവനം വോ ധനം.''

ആ ശ്ലോകങ്ങൾ വായിച്ച നിമിഷത്തിൽ സാനുശയനായ മഹാരാജാവു കവിയെ പൂർവ്വാധികം തന്റെ സ്നേഹഭാജനമാക്കി.

ചില ഉക്തിപ്രത്യുക്തികൾ:—കോയിത്തമ്പുരാൻ രചിച്ച ഒരു ശ്ലോകത്തിൽ ഉഷാപരിണയകർത്താവായ ആമ്പല്ലൂർ ഇളയിടത്തു ഭട്ടതിരി ഒരു പ്രമാദം ഉദ്ഭാവനംചെയ്തു; ഭട്ടതിരിയുടെ അഭിപ്രായം ശരിയല്ലെന്നു കോയിത്തമ്പുരാൻ വാദിച്ചു; ഭട്ടതിരി പിന്നെയും അടിയുറപ്പിച്ചുതന്നെ നിന്നു. അവർതമ്മിൽ തത്സംബന്ധമായി ഉക്തിപ്രത്യുക്തിരൂപത്തിൽ പല ശ്ലോകങ്ങളും വിനിമയം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. അവയിൽ ചില ശ്ലോകങ്ങളാണു താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതു്.

കോയിത്തമ്പുരാൻ:

''ഗാംഭീര്യേണ രസാതലസ്പൃഗധികപ്രോദ്ദാമമാധുര്യയാ
വൃത്ത്യാ ധിക്കൃതശക്കരാ സുകവിതാസവ്സ്വസങ്കേതഭൂഃ
കിഞ്ചാപാരദുരാപശബ്ദപദവീസഞ്ചാരിണീ ധീർയത-
സ്തത്തേ വാചി വയം കഥം കുശധിയോ നിശ്ചിന്മഹേ ഗൗരവം?
വിജ്ഞാനാം വിവിധാഗമേഷു ഭണിതൗ ഭർത്രോപി ചേത്തം ബുധാ
മൃഷ്യന്തേ ഖലു ഗച്ഛതഃസ്ഖലനമിത്യാപാദയന്തോ ഹ്രസാൻ
അജ്ഞാനാമിഹ സാഹിതീപ്രലപനേ കാ വാ കഥാ മാദൃശാ-
മവ്യക്താക്ഷരകോമളാം ശിശുഗവീം നോദ്വാഹരിഷ്യന്തി ചേൽ?''

ഭട്ടതിരി:

''മധ്യാഹ്നോദ്യതസപ്തസപ്തിനികരവ്രാതേ ജഗന്മണ്ഡലീ-
മാക്രമ്യാഖിലതേജസാം കൃതപദേ മൂർധ്നാപദവ്യന്ദകേ
ഖദ്യോതസ്യ കുതഃ കഥേതി ഹൃദയാച്ഛ്വാന്താന്ധതീയാൻ ഭവേ-
ദ്ഭാരത്യേവ കുശാദപസ്ഥലതയാ പ്രോദ്ദേത്യസൗ വിസ്തൃതാ.''

ഇങ്ങനെ ആ വാക്സമരം തുടർന്നുപോകുന്നു. ഓരോ ശ്ലോകത്തിനും സ്തുതിപരമായും നിന്ദാപരമായും അർത്ഥം കല്പിക്കാവുന്നതാണു്. കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അടുത്ത ലേഖനത്തിലെ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

''സീമാതിഗപ്രണയശാലിഷു വക്രവാചഃ
പ്രേമാധികപ്രകടനം ഖലു നാത്ര ശങ്കാ
സീമന്തിനീകുടിലനീലകടാക്ഷപാതാ-
ദ്ധീമൻ! കഥം പ്രണയഭങ്ഗികഥാപ്രസങ്ഗഃ?

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബുദ്ധിശ്ശാകുന്തളാശിക്ഷണപടവിബുധോ–
ല്ലംഘിനീ താവകീനാ
കിഞ്ചാസൗ സഞ്ചകാസ്തീ പ്രവിതതരഘുവം–
ശാന്തരോദ്ഗീർണ്ണസാരാ
ഏതൽ സർവം സമഞ്ചേദപി മതിവിഷയേ
ദൂരതസ്താവതസ്താം
ധീമൻ ശ്രീകാളിദാസസ്തവമസി ഖലു യതോ
മേഘസന്ദേശകർത്താ.''

''ബുദ്ധിശ്ശാകുന്തളാ'' എന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ പ്രണേതാവിനോട് ഏതു സഹൃദയനാണ് ആദരാതിശയം തോന്നാത്തത്? പ്രേമാതിരേകമിളിതയാണെങ്കിലും വാമയായ ബന്ധുവാണി മനീഷികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ശങ്കയെയാണ് ജനിപ്പിക്കുന്നതെന്നും അതിനു ശ്രീകൃഷ്ണവാക്യംകൊണ്ടു ശങ്കിതയായ രുക്മിണീദേവിതന്നെ ഉദാഹരണമാണെന്നുമായി ഭട്ടതിരി; അതു ശരിയല്ലെന്നും

''പത്ന്യസ്തു ഷോഡശസഹസ്രമഹോ! മുരാരേ
രത്നാകരസ്യ രസഭാരവഹാ ഇവാസൻ
ഏകൈവ താദൃശവിനോദനഹേതുരസ്യ
സാ ഭീഷ്മഭീഃ പ്രിയതമാത്ര ഖലു പ്രമാണം''

എന്നു കോയിത്തമ്പുരാനും തർക്കിച്ചു. ഒടുവിൽ ആ കലഹം നിവ്യുളീകമായ പരസ്പരബഹുമാനത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു നിശ്ശേഷം ശാന്തമായി. ഭട്ടതിരി കോയിത്തമ്പുരാന്റെ കവിതയെ താഴെക്കാണുന്ന വിധത്തിൽ പ്രശംസിച്ചു.

''പ്രാജ്ഞ! തവ വദനാരവിന്ദവിഗളത്സാഹിത്യരൂപാമൃത–
പ്രത്യക്കാരധുരീണശുദ്ധമകരന്ദാസ്വാദതൃപ്താത്മനാ
ആനന്ദാംബുധിമഗ്നമാനസതയാ വാണീം തവദീക്ഷ്യത്തരാം
ഓതും ഭൂപ! വിളംബിതം നനു മയാ നാന്യത്രിതോ! കാരണം.

പായം പായം പ്രതിപദമപി തവദവചോരൂപമാധ്വീം
നാലംഭാവം വ്രജതി ഹൃദയം മാമകം മാനുകീർത്തേ!
കോ വാ ലോകേ ഭവതി വിബുധോത്തംസ! സംതൃപ്തചേതാഃ
പ്രാണാധീശാധരദലസുധാപാരണാകാരണേന?
തവദീക്ഷിതമാധുര്യധുരീരസജ്ഞൈഃ
സവ്യാദ്ദീനാനീമമരൈന്നിരസ്തം
പലായമാനം തവമൗനം കഥഞ്ചി–
ജ്ജലേ തിരോഭൂയ ഭിയാ കിമാസ്തേ?''

ഭട്ടതിരിയെ അപേക്ഷിച്ചു യുവാവായിരുന്ന കോയിത്തമ്പുരാനും പ്രശ്രയാവനതമായ സ്വരത്തിൽ അതിനു താഴെ കാണുന്ന മറുപടി എഴുതി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ന കിഞ്ചിദപി മത്സരാന്ന ച പരാവമാനേ രസാ—
ന്ന വാദവിഷയാശയാ കിമപി യന്മയാ ഭാഷിതം
തടദ്ഗവിടപച്ഛടാവികടരോധസംക്ഷോഭിതോ—
ച്ചലത്തരതരംഗിണീപടുഭവദ്വചഃകൗതുകാൽ."

താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം തിരുവല്ലാ കഴിക്കോട്ട് അഞ്ചാംമൂറ ഭട്ടതിരിക്കയച്ചതാണു്.

"താതാതാതതയാ തനോഷി വിരഹേ വാരാംഗനാനാം ശതം
സാസാസാസസരാസമാനരസമപ്യേതദ്ദുശോസ്ത്വാനുഖം
മീമീമീമിമിയാമിനീശനിടിലപ്രോദ്യച്ഛിഖാബന്ധനം
മാമാമാമമ! നിർമ്മകാനനഭുവാം മാമാശു സഞ്ജീവയ"

994—ൽ മഹേശ്വരൻഭട്ടതിരിയുടെ പുത്രനായി ജനിച്ച അക്കീരമൻഭട്ടതിരിയായിരിക്കാം ആ അഞ്ചാമൻ എന്നു ഞാൻ അനുമാനിക്കുന്നു.

ദാമ്പത്യം:—1013—ൽ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു ചെല്ലും കാര്യക്കാരനുമായുള്ള ഭവനമായ കല്ലമ്പള്ളിയിൽ ഒരു തങ്കച്ചിയെ സംബന്ധംചെയ്തു. ഒരിക്കൽ കിളിമാനൂരേക്കു പോകുന്ന വിവരം പ്രിയതമയെ അറിയിച്ചപ്പോൾ ആ സുന്ദരി അതിനു് അനുവാദം നല്കിയില്ല. ആ അവസരത്തിൽ മഹാകവിയുടെ മുഖത്തുനിന്നു നിഗ്ഗളിച്ചതാണു് അടിയിൽ കാണുന്ന മനോഹരമായ ശ്ലോകം.

"ഗമനാദിമുഖേ മയി ക്ഷമായാം
ഗളദശ്രുപ്രസരാൻ വിസാരയന്തീ
രുരുധേ ഗതിമാനമനുഖേന്ദുഃ
സ്ഫുടചന്ദ്രഭ്രമമാകലയ്യ ബാലാ."

മരണം:—ഈശ്വരൻ ദീർഘായുരാരോഗ്യംകൊണ്ടുമാത്രം അനുഗ്രഹിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ കോയിത്തമ്പുരാനു കവിലോകത്തിൽ ഹസ്തപ്രാപ്യമല്ലാത്ത സ്ഥാനം യാതൊന്നുംതന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ 1020—ാമാണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു പ്രമേഹരോഗത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ കണ്ടുതുടങ്ങുകയും 1021 ധനുമാസത്തിൽ അതു മൂർച്ഛിച്ചു ദേഹവിയോഗം സംഭവിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണുണ്ടായതു്. കിളിമാനൂരിൽവച്ചുതന്നെയായിരുന്നു ആ അത്യാഹിതം. തന്റെ മഹാരാജാവിനൊക്കാം ഒരു കൊല്ലം മുൻപു ജനിക്കുകയും ഒരു കൊല്ലം മുൻപു മരിക്കുകയും ചെയ്ത അദ്ദേഹം അവിടത്തേക്കു് ഇഹലോകത്തിലെന്നപോലെ പരലോകത്തിലും അന്തരംഗസഹചാരിയായിരുന്നുവോ എന്നു ഭാവനാകുശലന്മാക്കു തോന്നിപ്പോകും. രണ്ടുപേരും മേടമാസത്തിൽ ജനിച്ചു; ധനുമാസത്തിൽ യശഃശരീരന്മാരുമായി.

കൃതികൾ:—സംസ്കൃതകവനത്തിൽ വാചാമഗോചരമായ കൗശലം പ്രദർശിപ്പിച്ച കോയിത്തമ്പുരാൻ ആ ഭാഷയിൽ 1 കിരാതവിംശതി എന്ന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്തോത്രവും 2 രണ്ടു കീർത്തനങ്ങളുമേ രചിച്ചതായി അറിവുള്ളൂ. കിരാത വിംശതി 1020-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു രോഗിയായതിനുമേൽ എഴുതിയതാണു്. എന്നാൽ ഈശ്വരകാരുണ്യംകൊണ്ടു സംസ്കൃതത്തിനു ലഭിക്കാത്ത അനുഗ്രഹം ഭാഷയ്ക്കു കിട്ടി. അത്യന്തം ഹൃദയഹാരികളായ 3 രാവണവിജയം ആട്ടക്കഥയും 4 സന്താനഗോപാലം ശീതങ്കൻതുള്ളലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളാണു്. സന്താനഗോപാലം പൂർത്തിയാക്കുവാൻ സംഗതി വന്നില്ല. അർജ്ജുനൻ ശ്രീകൃഷ്ണസന്നിധിയിൽവച്ചു ചെയ്യുന്ന വികത്ഥനത്തിനു മറുപടിയായി ബ്രാഹ്മണൻ

"പൊണ്ണപ്പൂതം പറയുന്നതൊന്നുമെൻ—
കണ്ണുത്തിലേറുന്നതില്ലെന്റെ ഫല്ഗുന!
ഖണ്ഡിച്ചതന്നേ കഥിക്കുന്നു നീ വൃഥാ
ണ്ഡിച്ചിടേണ്ടെടോ ദേവരാജാത്മജ!
മുന്നം നിനയ്ക്കാതെ മോഹിച്ചുചാടിയാൽ
പിന്നേ നിനച്ചാൽ ഫലമില്ലറിയണം."

എന്നീ ഈരടികളോടുകൂടി ഗ്രന്ഥം മധ്യത്തിൽ മുറിഞ്ഞുപോകുന്നു.

കിരാതവിംശതി:—ഈ സ്തോത്രത്തിൽപ്പെട്ട പതിനൊന്നു ശ്ലോകങ്ങളേ കിട്ടീട്ടുള്ളൂ. ഒന്നാമത്തേയും പതിനൊന്നാമത്തേയും ശ്ലോകങ്ങളാണു് താഴെക്കാണുന്നതു്.

"ചലച്ചാരുതാപിഞ്ഛരഞ്ജാവതംസോ—
ല്ലസച്ചഞ്ചളീകോജ്ജ്വലൽകേശഭാരം
ശരൽപഞ്ചമീചന്ദ്രഭായാദഫാലം
നമസ്കുർമ്മഹേ ശാബരാകാരമീശം."

"അഗാണ്ഡീവതാഡൈരതാപിഞ്ഛരചൂഡൈ—
രനാഖേടഘോഷൈരകാഛാംഗഭൂഷൈഃ
അകൈരാതഭാവൈരധൈര്യാനുഭാവൈ—
രനായാസഖേടൈരലം ദേവമാത്രൈഃ."

കീർത്തനങ്ങൾ:—രണ്ടു കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നു പാർവ്വതീദേവിയേയും മറ്റൊന്നു ഭൂതനാഥനേയും വർണ്ണിക്കുന്നതാണു്. രണ്ടാമത്തേതു വിശിഷ്യ ഹൃദയമോഹനമായിരിക്കുന്നു. ചുവടേ ഉദ്ധരിക്കുന്ന രണ്ടാമത്തെ ചരണം നോക്കുക.

"ശാരദേന്ദുരുചിരുചിരതരാനനഭാസം—കലിതജന—
ദുർന്നിവാരകലികാലജകലുഷനിരാസം—തിലകുസുമ—
തോലനശീലസമുന്നതസുന്ദരനാസം—രദനകരു—
ചിന്ദമണിദ്യുതികന്ദളമഞ്ജുളഹാസം—വികചനവ—
സാരസദലനയനാഞ്ചലധൃതകാരുണ്യം—സരസീരുഹ—
സായകമഞ്ജിമഭഞ്ജനചണലാവണ്യം—രിപുനിവഹ—

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭൂരിവീര്യപരിഭൂതജനൈകശരണ്യം—ഭുവി നിജാവ—
താരസമാകലിതാഖിലപരിജനപുണ്യം—വിശദരുചി—
ഹാരസംവലിതകന്ധരം—രുചിരഹാടകാഭരണബന്ധുരം—
താരകാരമണമദഹരമുഖസുവിലാസ—മദസഞ്ചാരതരളഭൃഷ്ടം
ഭൂരികൃപാലയം ഭാവയേ.''

രാവണവിജയം ആട്ടക്കഥ:—ആട്ടക്കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഗ്രിമമായ സ്ഥാനത്തെ അലങ്കരിക്കുന്ന രാവണവിജയത്തെപ്പറ്റി ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അധികമൊന്നും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ല. കഴിഞ്ഞ നൂറുകൊല്ലങ്ങൾക്കുമേലായി അതിന്റെ പ്രചാരം അത്രമാത്രം അപ്രതിഹതമായിലസിക്കുന്നു. സംഗീതമാധുര്യംകൊണ്ടും സാഹിത്യസൗഭഗംകൊണ്ടും അഭിനയൗചിത്യംകൊണ്ടും അതിനെ അതിശയിക്കുന്ന കഥകൾ ചുരുക്കമാണു്. വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാടു് മുരിങ്ങൂർ പോറ്റിക്കു നല്കിയ ഒരു പ്രശംസാപത്രത്തിൽ പ്രാസ്താവികമായി

''കോട്ടംവിട്ടൊരു കോട്ടയംകഥകൾ നാലഞ്ചാതെ വഞ്ചീശ്വര—
ശ്രേഷ്ഠൻതന്നുടെ നാലു തമ്പിയുടെ മൂന്നൊന്നക്കരീന്ദ്രന്റെയും''

എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിൽനിന്നു രാവണവിജയത്തിനു് അനന്തരകാലികന്മാരായ കവിപുങ്ഗവന്മാരുടെ ഇടയിലുള്ള മതിപ്പു് എത്രത്തരത്തിലുള്ളതാണെന്നു നിർണ്ണയിക്കാവുന്നതാണു്. ദേവന്മാരെയോ രാജാക്കന്മാരെയോ നായകന്മാരായി സ്വീകരിക്കുന്ന രീതി വിട്ടു രാക്ഷസചക്രവർത്തിയായ രാവണന്റെ ബാഹുപരാക്രമത്തെയും മറ്റും പ്രകീർത്തനം ചെയ്തു് ഒരു കഥകളി നിർമ്മിക്കുവാൻ അക്കാലത്തു ധൈര്യപ്പെട്ട കവിയെ അഭിനന്ദിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കൈലാസോദ്ധാരണത്തിൽ ആ ധീരോദ്ധതൻ പ്രദർശിപ്പിച്ച ദോർമ്മദം ശ്രീപരമേശ്വരൻ ശമിപ്പിക്കുന്നതോടുകൂടി ഇതിവൃത്തം സമഞ്ജസമായ ഒരു ഘട്ടത്തിൽ സമാപ്തമാകുന്നു. രംഭാപ്രവേശമാണു് കാവ്യത്തിലെ നടുനായകമായ ഭാഗം; ആ ഭാഗം ആടി ഫലിപ്പിക്കുന്ന നടന്മാരെ ഇന്നും അഭിജ്ഞന്മാരായ പ്രേക്ഷകന്മാർ സശിരഃകമ്പം ശ്ലാഘിക്കുന്നു. കോയിത്തമ്പുരാന്റെ പ്രസ്തുതകൃതി ആപാദചൂഡം ശ്രോത്രമനോഭിരാമമാണു്. ദിങ്മാത്രമായി ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിക്കാതെ തൂലിക മുന്നോട്ടു നീങ്ങുവാൻ മടിക്കുന്നു.

ശ്ലോകങ്ങൾ:

''നിത്യം ശ്രീനീലകണ്ഠാച്യുതനിപുണമതിസ്സിദ്ധവിദ്യാധരാണാ—
മുത്തംസീഭൂതപാദാംബുജയുഗളരുചിശ്ശ്രീനിവാസൈകധാമാ
അത്യന്തം ശംഖപദ്മാദിഭിരനുപമിതൈസ്സാദരം സേവ്യമാനോ
വിഷ്വക്സേനാഭിധഃപ്തേ നിജനഗരവരേ രാജരാജോ രരാജ.''

ഈ ശ്ലോകത്തിനു കുബേരപരമായ പ്രസ്തുതാർത്ഥത്തിനുപുറമേ ശ്രീപദ്മനാഭപരമായും മഹാരാജപരമായും ചില അംശങ്ങളിൽ കവിപരമായും കൂടി അർത്ഥമുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കാലേ കാളാഗരുശ്യാമളബഹളതമഃകാളകൂടം കരാഗ്രൈഃ
പ്രാലേയാംശൗ നിപീയോരസി നിഹിതപദേ നീലകണ്ഠോപമാനേ
കല്പാരോദ്യന്മധൂളീപരിമളപവനാമോദിതോപാന്തഭൂമൗ
രേമേ രാമാസമേതസ്സുരതരുജടിലാരാമദേശേ ധനേശഃ."

"കലിതപുണ്യജനൈകസമാഗമാം
പൃഥുനിതംബവതീമളകാഞ്ചിതാം
അലഘുപീനപയോധരമണ്ഡിതാ—
മചലഭൂമിമസൗ സമുപാവിശൽ."

"മാ മാ സ്പൃശേതി മുഹുരപുനരയാചിതോപി
രാജീവകോരകകരാഞ്ജലിമുദ്രയൈവ
ഹാഹാ! തദ്സ്മരസി കാമദവാതുരാത്മാ
ചിക്രീഡ തന്നിശി നിശാചരകുഞ്ജരോയം."

"സാമഗാനപരിമോദമാനമഥ നാമനാശിതജനാമയം
ശ്യാമളാംബുരുഹരാമണീയകവിരാമദാമലഗളാഞ്ചിതം
കാമിനീകലിതസാമിദേഹമഹിദാമശോഭിതഭുജാന്തരം
യാമിനീചരലലാമമാനമദസീമഭൂമവിഭവം ഭവം"

"മാനിനിമാർകുലമണേ! മാമകജായേ", "പുണ്യജനാധിപതേ നിയതം", "നളിനായതനേർമിഴി ബാലേ!", "രാകാധിനാഥരുചിരഞ്ജിതനിശായാം" തുടങ്ങിയ പദങ്ങളുടെ മാധുര്യവും, "യാഹി യാഹി നിശാചരാധമ" മുതലായ പദങ്ങളുടെ പ്രൗഢിയും പ്രശംസാപരിധിയെ അനായാസേന അതിലംഘിക്കുന്നു.

സന്താനഗോപാലം തുള്ളൽ:—ഒരു വശ്യവാക്കായ പണ്ഡിതകവിക്കു സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ എത്രതന്നെ ഉച്ചത്തിൽ സഞ്ചരിക്കാമെങ്കിലും, ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ എങ്ങനെ സാമാന്യജനങ്ങളെ അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരുത്തനായി നിന്നുകൊണ്ടു് ആനന്ദിപ്പിക്കാമെന്നുള്ളതിനു സന്താനഗോപാലം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ ഒരു ഉത്തമനിദർശനമാകുന്നു. അതു കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ തുള്ളലുകളോടു സമസ്കന്ധമായി സമുല്യസിക്കുന്നു; മറൊരു കവിയുടെ തുള്ളലും ആ മേന്മയെ അഹ്നിക്കുന്നില്ല.

"മായാമനുജനായ് വന്നുചിന്നു ഭ—
വായാസഖേദം കളവാൻ ജഗത്തിന്നു—
മേയാനുഭാവനാകുന്ന മുകുന്ദൻ ക—
ളായാതികോമളശ്യാമളാകാരനായ്"

"പൂജ്യന്മാരായിടുന്ന ഭ്രസുരന്മാക്കൊരു ദിക്കിൽ
ഭോജ്യമുണ്ടെന്നു കേട്ടാൽ പുരുഷാർത്ഥമതുതന്നെ."

"വാരാളും മുകിലോടു പോരാളും തിരുമേനി
നീരാളംതുകിൽ ചാർത്തിപ്പാരോളം മനംതന്നിൽ"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ഉണ്ണിക്കുമാരാ! ചതിച്ചിതോ പൈതലേ!
കണ്ണും നിറുത്തിക്കിടക്കുന്നതെന്തു നീ?"

"ആരെടാ നീയെന്റെ സങ്കടം കേഠംക്കുവാ—
നാരെന്നെനിക്കു തിരിഞ്ഞില്ല; കേഠംക്കണം."

ഇത്യാദി ഭാഗങ്ങൾ വികാരനിർഭരതയോടുകൂടിയല്ലാതെ ആർക്കും വായിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതല്ല. പ്രത്യേകിച്ചും മനഃക്ഷോഭകരമാണു് ബ്രാഹ്മണന്റെ ശ്രീകൃഷ്ണനെക്കുറിച്ചുള്ള പരിവാദം.

"ചുട്ടകത്തീടുന്ന ശോകരോഷങ്ങളാൽ
മുട്ടും മുറിയും മറന്നു മഹീസുരൻ
കുട്ടക്കിടാവിന്റെ ദേഹം തിരുമുമ്പി—
ലിട്ടുംകളഞ്ഞു ദുർഭാഷണം ചൊല്ലിനാൻ.
കട്ടുനടക്കുന്ന കള്ളനെക്കൊണ്ടന്നു
പട്ടവും കെട്ടിപ്പടവിയിൽ വാഴിച്ചു
ശിഷ്ടരായുള്ള ജനങ്ങൾക്കു വന്നൊരു
പൊട്ടത്തരം പറഞ്ഞാലൊടുങ്ങീടുമോ?
ചെട്ടിക്കു കിട്ടിയ കള്ളപ്പണംപോലെ
മുട്ടിച്ചു ചോദിപ്പതിന്നും വഴിയില്ല.
എട്ടു സഹസ്രമിരട്ടിച്ച പെണ്ണുങ്ങ—
ളെട്ടും വിശേഷിച്ചതിലുള്ള മക്കളും
കൂട്ടിയും തള്ളയും കൂടിയാടും നിന്റെ
ചട്ടം നിനയ്ക്കിലിന്നുണ്ണിയില്ലാതുള്ള
തട്ടും തരക്കേടുമയ്യോ മനക്കാമ്പി—
ലൊട്ടും തിരിവതിന്നില്ലെടോ സങ്ഗതി.
മൂഷ്മമായഷ്ടി കഴിച്ചങ്ങിനേ നല്ല
പട്ടമെത്തപ്പുറംതന്നിലനാരതം
പട്ടണിപ്പോർമുലമാരുടേ നൽക്കൊങ്ക—
മൊട്ടു രണ്ടും പുണർന്നാപാദമസ്തകം
കെട്ടിപ്പിണഞ്ഞു കിടക്കുന്ന കാമികൻ
പട്ടിണിക്കാരന്റെ പാടറിഞ്ഞീടുമോ?
പെറാ പെണ്ണല്ലാതെ പേറിന്റെ നൊമ്പലം
മറവുള്ളപേരറിഞ്ഞീടുന്നതെങ്ങനെ?"

എന്നിങ്ങനെ പോകുന്ന ആ ഉപാലംഭം

"ആളല്ല നീയിത്തൊഴിലിനെന്നാലിനി—
ക്കാലിയും മേച്ചുനടക്കുന്നതേ ഗുണം.
നിർമ്മര്യാദം തുടങ്ങുന്ന നിന്നുടെ
ദുർമ്മദപ്രാഭവം കൂട്ടാക്കയില്ല ഞാൻ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ധർമ്മസംരക്ഷണം ചെയ്കയില്ലെങ്കിലോ
ധർമ്മാസനത്തിങ്കൽനിന്നിറങ്ങീടെടാ!
പുമ്മാ നിനക്കങ്ങിരിപ്പാൻ ചമച്ചോരു
കുമ്മായമിട്ടുള്ള കുഡ്യമല്ലിന്നിതു്.''

എന്നീ വാക്യത്തിൽ അവസാനിക്കുന്നു.

''കൊമ്പന്റെ വഴിതന്നെ പിടിയെക്കണക്കേ ഞാൻ
മുമ്പിലുള്ളോരു മാർഗ്ഗം മുറിയാതേ നടപ്പാനായ്''

എന്നു കവി വാഗ്ദേവതയോടു് ഉപക്രമത്തിൽ ചെയ്യുന്ന പ്രാർത്ഥന കരുണാശീലയായ ആ ദേവി ആദ്യന്തം ഫലിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

രണ്ടു ഭാഷാമുക്തകങ്ങൾ:—കോയിത്തമ്പുരാൻ ഭാഷയിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള രണ്ടു മുക്തകങ്ങൾകൂടി പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ പ്രകരണം സമാപിപ്പിക്കാം.

ധർമ്മരാജാവിന്റെ ''ഹേമാംഭോജിനി'' എന്ന സംസ്കൃതശ്ലോകത്തിന്റെ ഏകദേശവിവർത്തനം:

''പൊന്നിൻപൂമാല മൂടും സുരനിധി! ഭവതീ—
യാസവം ഭാഗ്യമുള്ളോ—
രന്നങ്ങൾക്കെന്നിയേ മറ്റാളികുലകളഭ—
ങ്ങൾക്കു കിട്ടീടുവോന്നോ?
എന്നാലും ഞാനിരക്കുന്നതിനൊരു കാവി—
ല്ലേതുമേ പാർത്തുകണ്ടാ—
ലന്യായം ന്യായമെന്നുള്ളറിവുകതളിരിൽ—
ക്കാണുമോ കാമുകാനാം?''

ഇവിടെ കളഭപദപ്രയോഗം കരീന്ദ്രനായ കവിയേയും പരാമർശിക്കുന്നതായി ചില വയോവൃദ്ധന്മാർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടു്.

ഒരു ശൃങ്ഗാരശ്ലോകം:

''ചോദിക്കാമെന്നു മോഹം, ശിവശിവ! ചിത—
മല്ലെന്നു ചൊല്ലീടുവോര—
ച്ചാതിക്കാരൻ വിവേകം; പാവതിനു മടി—
ക്കുന്നതെന്തെന്നു കാമം;
ബോധിപ്പിച്ചീടുവാനോ വരുമൊരു തരമി—
ല്ലിനു വേണ്ടെന്നു നാണം;
സാധിക്കുന്നെങ്ങനേ ഞാൻ സരസിജനയനേ!
നിങ്കലുള്ളോരു കാര്യം?''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കിളിമാന്തൂർ ഉമാദേവിത്തമ്പുരാട്ടി:—കിളിമാന്തൂർ ഉമാദേവിത്തമ്പുരാട്ടി വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ മാതാവാകുന്നു. 972—ലായിരുന്നു അവിടത്തെ ജനനം. 1011—ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ മരിച്ചു. പാവ്വതീറാണിയും സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവും ആ തമ്പുരാട്ടിയുടെ വൈദുഷ്യത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു പല പാരിതോഷികങ്ങളും നല്കുകയുണ്ടായി. വിഷ്ണുമായാചരിതം എന്നൊരു ഓട്ടൻതുള്ളൽ ആ കവയിത്രി രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ.

"അഞ്ജരിപുതാനൊരു ദിവസം
മഞ്ജുലരൂപിണി മേനജയോടും
മഞ്ജാതനൊരു വനഭൂവി ചെന്നതി—
ഭഞ്ജിയിലോരോ ലീല തുടന്നു."

എന്നാണു് ആ തുള്ളലിന്റെ ആരംഭം.

കിളിമാന്തൂരിലെ മറ്റു ചില തമ്പുരാക്കന്മാർ—രോഹിണിനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുടെ സന്താനങ്ങൾ:—രോഹിണിതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുടെ മൂത്തപുത്രനാണു് പുണർതംനാൾ രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ. അദ്ദേഹം 982—ാമാണ്ടു് ഇടവമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. ശൈശവത്തിൽത്തന്നെ കുടുംബത്തിൽ കാരണവരായി. 1045 തുലാമാസത്തിൽ മരിച്ചു. സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും ഒന്നുപോലെ നിപുണനായിരുന്ന അദ്ദേഹം 1034—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു സീതാവിജയം ആട്ടക്കഥ രചിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്ത സഹോദരിയായ അനിഴംനാൾ തമ്പുരാട്ടിയാണു് രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മാതാവു്. ആ തമ്പുരാനെയും രോഹിണിത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ അഞ്ചാമത്തെ പുത്രിയായ മകയിരംനാൾ തമ്പുരാട്ടിയേയും കുറിച്ചു മേൽ പ്രസ്താവിക്കും.

ഉത്രംനാൾതമ്പുരാട്ടിയുടെ സന്താനങ്ങൾ:—ഉത്രംനാൾതമ്പുരാട്ടിയുടെ മൂത്തപുത്രനായ ചോതിനാൾ ഗോദവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 985—ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. 1045 മകരത്തിൽ മരിച്ചു. സ്വന്തമായി ഒരു നാഴികമണി ഉണ്ടാക്കി അതിനു വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു സമ്മാനം വാങ്ങീട്ടുണ്ടു്. മണിക്കാരൻ തമ്പുരാൻ എന്നു് അദ്ദേഹത്തെ സമകാലികന്മാർ ബഹുമാനപൂർവ്വം വിളിച്ചുവന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു് അശ്വവിദ്യയിലും നളീകവിദ്യയിലും പല രഹസ്യങ്ങളും അറിയാമായിരുന്നു. തോക്കിന്റെ മുഖം മൂടിക്കെട്ടി വീണ്ടും ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ തുറക്കുക, മൃഗങ്ങളെ വരുത്തി വെടിവെയ്ക്കുക തുടങ്ങിയ സിദ്ധികളും ആ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടവയാണു്. അവയെല്ലാം കേരളവർമ്മവലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ യഥാകാലം ഗ്രഹിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും ഭരണിനാൾ കോയിത്തമ്പുരാനിൽനിന്നുമായിരുന്നു. മുചുകുന്ദമോക്ഷം എന്ന ആട്ടക്കഥ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ ഭരണിനാൾ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 987—ൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജനിച്ചു. അദ്ദേഹമാണു് ചിത്രമെഴുത്തിനു് അക്കാലത്തു് ഇടംപ്രഥമമായി വൈദഗ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചതു്. മകയിരംനാൾതമ്പുരാട്ടിയുടെ പുത്രനും വിശ്രുതനുമായ ചിത്രമെഴുത്തു രവിവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ആചാര്യനും മാർഗ്ഗദർശിയുമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ദാരുകവധം എന്ന ആട്ടക്കഥ അദ്ദേഹം എഴുതിയതാണു്. വൈദ്യത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലുംകൂടി അദ്ദേഹം പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ഗോദവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനും രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനും ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ സവിശേഷമായ പ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിച്ചതിൽ ആശ്ചര്യമില്ലല്ലോ.

മകയിരംനാൾ അംബാദേവിത്തമ്പുരാട്ടി (1007–1062):—വിശ്രുതനായ ചിത്രമെഴുത്തു രവിവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ മാതാവാണു് ഈ തമ്പുരാട്ടി. 1007–ാമാണ്ടു മേടം 25–ാംനു- ജനിച്ചു. 1062 മകരം 18–ാംനു- മരിച്ചു. അംബാദേവി എന്നായിരുന്നു പേർ. അവിടത്തേക്കു സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളിലെന്നപോലെ ചിത്രമെഴുത്തിലും പ്രകൃഷ്ടമായ വാസനയും അഭ്യാസവുമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനെല്ലാംപുറമേ ബാലചികിത്സയ്ക്കും നേത്രചികിത്സയ്ക്കുംകൂടി അവിടുന്നു കീർത്തിപ്പെട്ടിരുന്നു. നീലകണ്ഠന്റെ പുത്രനായ ശ്രീകുമാരൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു അവിടത്തെ ഗുരുനാഥൻ. അവിടത്തെ വകയായി പാവ്തീസ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ എന്ന ഒരു കൃതിമാത്രമേ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളൂ. മൂന്നു ഭാഗങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ആ കൃതി 1033–ാമാണ്ടു രചിച്ചതാണു്. അതിൽനിന്നു് ഒരു ഭാഗം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

> ''കയത്തു കാലാരിദേഹം വിയത്തു കൈകളം രണ്ടുമ–
> ങ്ങുയർത്തി കാൽകൊണ്ടു ഭൂവിലുയത്തി കായവുമൊന്നു
> ഞെളിഞ്ഞു കാളിയിലാശ കുറഞ്ഞു കാമന്റെറനേരേ
> തിരിഞ്ഞു കാരുണ്യലേശം കളഞ്ഞു കോപവുമുള്ളിൽ
> വിളഞ്ഞു പാരാതെപൊങ്ങി നിറഞ്ഞു ചില്ലിവല്ലികളം
> വളഞ്ഞു ചിത്തജനപ്പോളിളിഞ്ഞു കണ്ണുകളം രണ്ടും
> മിഴിച്ചു കാമന്റെ ദേഹം വിറച്ചു മൂന്നാം തൃക്കണ്ണു
> വിടിന്നു മാലോകർ ഭാവം പകർന്നു ധൂമജാലങ്ങ–
> ളെഴുന്നു തീപ്പൊരിയോടങ്ങുയർന്നു ജ്വാലമാലകളം
> നിരന്നു നാലു ദിക്കിലും പരന്നു.....''

സാമാന്യം നല്ല ഒരു തുള്ളലാണു് പാവ്തീസ്വയംവരം എന്നു പുരുക്കത്തിൽ പറയാം.

അയ്യാഴി നമ്പൂരി:—വൈശാഖപുരാണം ആട്ടക്കഥയുടെ നിർമ്മാതാവായ ഈ നമ്പൂരിയുടെ പേർ ജയന്തൻ എന്നായിരുന്നു. പിതാവിന്റെ നാമധേയവും അതുതന്നെ. ഗൃഹം വൈക്കത്തു് ആയാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൂടിയിലാണെന്നും ഉത്രംനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുടെ ഭർത്താവായിരുന്ന എന്നും പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ജീവിതകാലം 958–ൽ 1030–ൽ ഇടയ്ക്കായിരുന്ന എന്നറിയുന്നു. വൈശാഖപുരാണത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

"കല്പാന്തോദ്ഭ്രാന്തധാരാധരതുലിതതനു–
ച്ഛാദിതാശാപ്രകാശാഃ
പ്രോച്ചണ്ഡരുദ്രഹാസൈശ്ശ്രുതിപുടകടുഭിഃ
സ്തംഭിതാംഭോധിനാദാഃ
ക്രോധാന്ധാശ്ശ്രുകണൂത്തുടനപടുകുപാ–
ണോജ്വലദ്ബാഹുദണ്ഡാ
രാജദ്വാരം ഗതാസ്തം ഝടിതി യമഭടാ–
സ്സംഗരായാഹ്വയന്ത."

പന്തളത്തുകൊട്ടാരത്തിലെ ചില തമ്പുരാക്കന്മാർ:— കൊല്ലം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ പന്തളത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ ചില വിശിഷ്ടന്മാരായ ശാസ്ത്രപണ്ഡിതന്മാർ ജീവിച്ചിരുന്നു. ശിഷ്യന്മാരെ വ്യാകരണാദിശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു അവരുടെ പ്രധാനവൃത്തി. അവരിൽനിന്നു വലിയ വാങ്മയസമ്പത്തൊന്നും നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും വിശിഷ്ടങ്ങളായ ചില മുക്തകങ്ങൾ കിട്ടീട്ടുണ്ടു്. ആ തമ്പുരാക്കന്മാരിൽ ചിലരെപ്പറ്റി ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കാം.

ആദ്യകാലത്തെ കവികൾ:— കൊല്ലം 900–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു രവിവർമ്മത്തമ്പുരാനെപ്പറ്റിയാണു് ആദ്യമായി നാം കേൾക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹം വേദങ്ങളിലെ ചില പ്രധാനഭാഗങ്ങൾ സംഗ്രഹിച്ചു ലളിതമായ ഭാഷയിൽ ഒരു പദ്യഗ്രന്ഥമുണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതായി പുരാവിത്തുക്കൾ പറയുന്നു; ആ ഗ്രന്ഥം ഇപ്പോൾ കാണ്മാനില്ല. അദ്ദേഹത്തെ ആദിത്യനോടു സാമ്യപ്പെടുത്തി സമകാലികനായ ഒരജ്ഞാന പണ്ഡിതൻ രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്ന പദ്യം.

"ഗഗനമണിർഭരണിമണിർഭിന്നബന്ധുർഭിന്നബന്ധുരുഷ്മളതൗ
രവിരവിരാജൗ ജയതാം പത്മസുഹൃജ്ജഗതി പദ്മനാഭസുഹൃൽ"

കൊല്ലം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിൽ പന്തളത്തു മറ്റൊരു രവിവർമ്മ തമ്പുരാൻ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിദ്വാൻ എന്ന ബിരുദത്താൽ വിദിതനായിത്തീരുകയും അന്നത്തെ സാമൂതിരിപ്പാട്ടുമായി വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരി തനുഭംഗിത്തമ്പുരാട്ടിയും ഒരു വിദുഷിയായിരുന്നുവത്രേ.

പൂരുരുട്ടാതിനാൾ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ:— കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ പന്തളത്തു നീരാഴിക്കോട്ടുകൊട്ടാരത്തിൽ 971–ാമാണ്ടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജനിച്ചു. 1045 കുംഭത്തിൽ മരിച്ചു. അവിട്ടന്നു് ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികളുടേയും ഭാഗിനേയൻ പന്തളം പാവ്തീപുരത്തു കേരളവർമ്മ (കേളപ്പൻ) തമ്പുരാന്റേയും അവിടെത്തന്നെ വടക്കേക്കൊട്ടാരത്തിൽ രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാന്റേയും മുനക്കര ശങ്കരവാരിയരുടേയും ഗുരുനാഥ നായിരുന്നു. ആ ശങ്കരവാരിയരാണു് എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയി ത്തമ്പുരാന്റെ പ്രഥമഗുരു. വാരിയരുടെ ജീവിതകാലം 999–നും 1058–നും ഇടയ്ക്കായിരുന്നു. നീരാഴിക്കെട്ടിൽ തമ്പുരാൻ സ്വാതിതിരു നാൾ മഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ച രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"ശുഭ്രാംഗീ കവിഗീഷ്പതീ സുകവിതാം വാശ്യോരണീം താവകീം
ശ്രുത്വാത്മീയയശോവിഭംഗചകിതൗ തൽകണ്ണജാഹം ഗതൗ
ഹ്രീണൗ വക്തുമുപാംശു കുണ്ഡലയുഗപ്രത്യർപ്പഹീരച്ഛലാൽ
സ്വാമിൻ! പാലയ നൗ കൃപാലയ! നുപേത്യേവം സദാ തിഷ്ഠതഃ."

"ശ്രീമദ്വഞ്ചിനൃപേന്ദ്ര! താവകയശസ്സന്ദോഹദുഗ്ധാബ്ധിനാ
ധൈവ്വാണീ സരണിർഭവേദതിതരാമാക്രമ്യമാണാ ചിരാൽ
ഇത്യേവം മനസാകലസ്യ തരണിം തത്രോഡുപം ചാത്ഭുതം
(ശശ)ദ്വിശ്വജനീനസൃഷ്ടിനിപുണശ്ശങ്കേ സസർജ്ജാത്മഭൂഃ."

രേവതിനാൾ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ:—ഇദ്ദേഹമാണു് പാവ്തീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിലെ കേളപ്പൻതമ്പുരാൻ. 991–ൽ ജനിച്ചു; 1060–ൽ മരിച്ചു. മരിക്കുന്നതിനുമുൻപു് ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാ രാജാവിന്റെ ജന്മർക്ഷമഹം സംബന്ധിച്ചു് ഒരു ചമ്പു രചിച്ചു് അടി യറവച്ചു. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ പതിനാറാമത്തെ വയ സ്സിൽ രചിച്ച തിരുനാൾപ്രബന്ധവും അക്കാലത്തുതന്നെ ആവിർഭവിച്ചു. പ്രസ്തുതചമ്പു കിട്ടീട്ടില്ല. കേളപ്പൻതമ്പുരാന്റെ ഒരു ശ്ലോകമാണു് താഴേ കാണുന്നതു്.

"അപഭ്രംശം ബ്രൂതേ പണിനജപടം കശ്ചിദപര–
സ്സുശ്ലിഷ്ടം ച ബ്രൂതേ തദിഹ സദസദ്വ്യക്തിനിപുണാഃ
തയോരാദ്യം പ്രാഹുർജ്ജഗതി വിബുധാനാം പ്രിയ ഇതി
ദ്വിതീയം ദേവാനാം പ്രിയ ഇതി ച സന്തസ്സമധിയഃ."

മേടയിൽക്കൊട്ടാരത്തിൽ പൂയംനാൾ രവിവർമ്മത്തമ്പുരാൻ:—മേടയിൽക്കൊട്ടാരത്തിൽ രവിവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 1003–ാമാണ്ടു ജനിച്ചു; 1035 ധനുമാസത്തിൽ മരിച്ചു. കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ഗുരുനാഥനായ അത്തംനാൾ ഗോദവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗിനേയനും ശിഷ്യനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വാതി തിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ച രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളാണു് മുമ്പടേ ചേർക്കുന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''വിജയസി യശസാ നരേന്ദ്ര, കാന്ത്യാ
മദനസി, കണ്ണസി നിത്യദാനരീത്യാ,
ബലസി ഭുജബലേന, രാമവമ്മ–
ക്ഷിതിവര! ധമ്മബലേന ധമ്മസി ത്വം.

കസ്യ,സ്യഹസ്തരജസി, സ്മരസി പ്രകാമം
വാണ്യാ, മയാ, വിതരണേന, വപുർഗുണേന;
പാർത്ഥസ്യനീകഭവി, ദുർജ്ജയശത്രുഹന്താ
പായാസ്തരാം വസുമതീം കുലശേഖരേന്ദ്ര!''

അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ ഇങ്ങനെ പ്രശംസിക്കുന്നു.

''ശ്രീമൽപാണിനിസൂത്ര(ദുഗ്ധ)ജലധിം നിർമ്മഥ്യ ചേതോഹര–
ക്ഷുബ്ധേന പ്രതിഭാഗ്രഹേണ മഹതാ ശബ്ദാർത്ഥസാരാമൃതം
യോപീപ്യന്നിജപാദപല്ലവതലച്ഛായാജുഷോ വിഷ്ണവ–
ദ്ധീമാൻ കേരളവമ്മപന്തളമഹീപാലോ വിജേജീയതേ.''

മറ്റു ചില പന്തളത്തു തമ്പുരാക്കന്മാരെപ്പറ്റി വേറൊരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കും.

ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യർ (965–1034)—ജീവിതം:—ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യർ (ശങ്കരൻപണ്ടാല എന്നും പറയും) 965–ാമാണ്ടിടയ്ക്ക് ഉത്തരകേരളത്തിൽ പയ്യന്നൂരിനുസമീപം കരിവള്ളൂരംശത്തിൽ വങ്ങാട്ട് ഉണിത്തിരിമാരുടെ പ്രസിദ്ധമായ കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പൂർവ്വനാണ് ഉത്തരരാമായണം ഗദ്യത്തിന്റെ പ്രണേതാവെന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. മുപ്പത്തൊന്നാമത്തെ വയസ്സിലാണ് മാതാവ് അദ്ദേഹത്തെ പ്രസവിച്ചതു്. വിദുഷിയായ അവർക്കു വേറെ സന്താനങ്ങളൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ സുചരിതയുടെ രക്ഷണത്തിലാണ് ശങ്കരൻ വളർന്നതു്. അന്നത്തെ രീതിക്കു കുറേ മലയാളവും സംസ്കൃതവും പഠിച്ചുവെങ്കിലും കായികാഭ്യാസത്തിലായിരുന്നു സദാ ആസക്തി. അതുകൊണ്ട് ഒരു ദിവസം വ്യസനാക്രാന്തയായ അമ്മ ''ഉണ്ണി! കുതിരയുടെ വയറ്റിൽ പിറന്ന നീ ഇങ്ങനെ കഴുതയായിപ്പോയല്ലോ'' എന്നു നീരസഭാവത്തിൽ ആക്രോശംചെയ്തു. അതു കേട്ട ക്ഷണത്തിൽ കുമാരന്റെ ആത്മാഭിമാനവും ആരുരുക്ഷുതാവും വിജൃംഭിച്ചു. അന്നുതന്നെ നാടു വിട്ടു പരദേശത്തേക്കു പോയി കാശിയിൽച്ചെന്നു വരാഹാചാര്യൻ എന്ന ഒരു സിദ്ധന്റെ ശിഷ്യനായി ജ്യോതിഷം, പക്ഷിശാസ്ത്രം, അദ്വൈതവേദാന്തം എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ കുറേക്കാലംകൊണ്ടു പരിനിഷ്ഠിതമായ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. പിന്നീടു പല പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു കാഞ്ചീപുരത്തു കാമാക്ഷീദേവിയെ ഭക്തിപൂർവം ഭജിച്ചു; അവിടെ പാലാറ്റിൽ സ്നാനംചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ദേവിയുടെ ഒരു മനോഹരമായ വിഗ്രഹം കണ്ടുകിട്ടി, അതിന്റെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിത്യപൂജകൊണ്ടു മഹായശസ്വിയായിത്തീന്നു. "ജ്യോതിഷശാസ്ത്രം കൊണ്ടും പക്ഷിശാസ്ത്രത്തെക്കൊണ്ടുമോതിന വാക്കൊക്കെയും വേദവാക്കായിത്തീന്നു" എന്നു് ആ സംഭവത്തെക്കുറിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ ആറ്റുകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള ദേവീമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഉപക്രമത്തിൽ ഗാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പല രാജാക്കന്മാർക്കും ഭാവിഫല നിർണ്ണയംകൊണ്ടു പ്രീതി വരുത്തി ധാരാളം ധനം സമ്പാദിക്കുകയെങ്കിലും അതെല്ലാം ലോകോപകാരത്തിനായി വിനിയോഗിച്ചു. കാശിയിൽ മണികർണ്ണികാഘട്ടത്തിൽ ഒരു സത്രം പണിയിച്ചു. അതു് ഇന്നും "ജോഷിഘട്ട"് എന്ന നാമത്താൽ അറിയപ്പെടുന്നു. അങ്ങനെയിരിക്കേ ലാഹൂരിലെ സിംഹം എന്നു പ്രസിദ്ധനായ രണജിത്സിംഹമഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധികൗശലം പരീക്ഷിച്ചു വിസ്മിതനായി തന്റെ വിദ്വത്സഭാനാഥനും അധ്യാത്മവിദ്യോപദേഷ്ടാവുമായി ക്ഷണിച്ചു വരുത്തി അദ്ദേഹത്തെ രാജധാനിയിൽ താമസിപ്പിച്ചു. ആഫ്ഗാന്മാരുമായി അക്കാലത്തു് ആ പരാക്രമശാലി നടത്തിയ യുദ്ധത്തിൽ നമ്മുടെ ജ്യോത്സ്യരും ഭാഗഭാക്കാകുകയും ആ യുദ്ധത്തിൽ ഖഡ്ഗംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു "ഗണ്ഡമണ്ഡലത്തിൽ" ഉണ്ടായ ഒരു മുറിവിന്റെ പാടു് യാവജ്ജീവം നിലനില്ക്കുകയും ചെയ്തു. രണജിത്സിംഹനെയാണു് ആ സമരത്തിൽ വിജയലക്ഷ്മി വരിച്ചതു്. ജ്യോത്സ്യരുടെ പ്രയാണലഗ്നനിർദ്ദേശത്തിൽ സന്തുഷ്ടനായ മഹാരാജാവു തന്നിമിത്തം പല മഹാഹ്സംഭാവനകളും നല്കി ജ്വാലാമുഖി തുടങ്ങിയ പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഭജനത്തിനു സൗകര്യവും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു.

സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവും ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യരും:—വിശിഷ്ടനായ ഒരു കേരളീയദൈവജ്ഞൻ രണജിത്സിംഹന്റെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതനായി താമസിക്കുന്ന വിവരമറിഞ്ഞു സർവ്വവിദ്യാനിധിയായ സ്വാതിതിരുനാൾമഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തെ സ്വസന്നിധിയിൽ വരുത്തണമെന്നാഗ്രഹിക്കുകയും ആ അഭിലാഷം ബ്രിട്ടീഷുഗവർമ്മെൻറുമുഖേന രണജിത്തിനെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ജ്യോത്സ്യർക്കു് ആ ക്ഷണം അഭിമാനകരമെന്നു കണ്ടതിനാൽ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പൊയ്ക്കൊള്ളുവാൻ മഹാരാജാവു് അനുവദിച്ചു. ലോർഡ് വില്യംബെന്റിങ്ക് ഗവർണ്ണർജനറലായിരുന്ന കാലത്താണു് ജ്യോത്സ്യർ സ്വദേശത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടതു്. "ഉത്തമപുരുഷനിർമ്മലബുദ്ധേ് ജോഷി ശങ്കരനാഥ്, ടി സ്പിരിച്വൽ അഡ്വൈസർ ഓഫ് ഹിസ് ഹൈനെസ് റൺജിത്സിംഗ് ടി ലയൺ ഓഫ് ലാഹോർ" എന്ന വിലാസത്തിൽ നിബ്ബാധമായ യാത്രയ്ക്കു ബെന്റിങ്കിന്റെ ഒരു പിടിപാടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈവശം ഉണ്ടായിരുന്നു. 1005_ാമാണ്ടിനും 1010_ാമാണ്ടിനും ഇടയ്ക്കായിരുന്നു തിരുവനന്തപുരത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗമനം.

"സ്വാതിഭോഗൃത്താലൂഴി ഭരിച്ചോരുവ്വീശ്വരൻ
സ്വാതിനക്ഷത്രജാതനഖിലകലാനിധി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ദ്വേമില്ലാതേ പ്രജാപാലനംചെയ്തിട്ടു സാ—
കേതാധിപതിയാകും ശ്രീരാമസ്വാമിപോലെ
ആതുരന്മാരിലനുകമ്പയാ വത്തിച്ച ഭൂ—
പതിവീരന്മാക്ക്ധിപതിയാം ശ്രീവഞ്ചീശൻ
തൻതിരുമ്പിൽച്ചെന്നു തൻതിരുപ്പാദം കൂപ്പി—
ച്ചന്തമേറീടും പല കാഴ്ചകൾ വച്ചീടിനാൻ''

എന്നു് ശങ്കരപ്പിള്ള ആ അനന്തരസംഭവം വർണ്ണിക്കുന്നു. ഔത്തരാഹങ്ങളായ പല അനഗ്ഘവസ്തുക്കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠം, ദേവീഭാഷ്യം, നാമഭാഷ്യം, കാശീഖണ്ഡം, ഗൗരീതന്ത്രം തുടങ്ങിയ പല അപൂർഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹം അടിയറവച്ചു. ആ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പ്രഥമഗണനീയമായി തിരുമനസ്സിലേക്കു തോന്നിയതു ദേവീഭാഗവതമാണു്. ഉടൻതന്നെ മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തെ സദർകോടതി ജഡ്ജിയായി നിയമിച്ചു. കുറേക്കാലം ആ പണി നോക്കിയതിനുമേൽ കൊട്ടാരത്തിൽ പൗസദാരി കമ്മീഷണറുദ്യോഗത്തിൽ നിയുക്തനായി. 1027—ൽ ശങ്കരനാഥപണ്ടാലജ്യോത്സ്യൻ ആ ഉദ്യോഗം നോക്കിയിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു രേഖയുണ്ടു്. അനേകം ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തിയതിൽ പാലക്കാട്ടെ അന്നസത്രം പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണു്. 1034—ൽ മരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ ആറുകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള മുൻസിഫിനെപ്പറ്റി യഥാകാലം പ്രസ്താവിക്കും.

ദേവീഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ടു്:—ജ്യോത്സ്യർ കൊണ്ടുവന്ന ദേവീഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ടുരീതിയിൽ മലയാളത്തിൽ വിവർത്തനംചെയ്യണമെന്നു സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തോടു് ആജ്ഞാപിച്ചു.

''പഞ്ചമപുരാണമാമിദ്ദേവീഭാഗവതം
പഞ്ചമിന്നാട്ടിലതുകൊണ്ടതും കൊണ്ടുവന്നേൻ.
പഞ്ചബാണാരിപ്രിയാമാഹാത്മ്യമൊന്നാലിപ്പ—
പഞ്ചത്തിൻ നിദാനത്തെക്കണ്ടുബോധിക്കായ്കയും.
തഞ്ചത്തിലോരോ ദിശി സഞ്ചരിക്കുന്ന കാലം
പഞ്ചാബ്ദേശത്തിൽനിന്നു കൊണ്ടുവന്നിപ്പുരാണം.
വഞ്ചീശനിവ കേട്ടു സന്തോഷിച്ചതുമല്ല
സഞ്ചിതപുണ്യാത്മാവെന്നോതിനാനെൻതാതനെ.
ഇപ്പുരാണത്തിൻതത്വം മൽപ്രജകൾക്കെല്ലാർക്കു—
മുപ്പുവിലെത്തുവോളം ഭാഷയായ്ച്ചമയ്ക്കണം.
ഇപ്രകാരമബ്ഭൂമിപാലകൻനിയോഗത്തെ
മൽപിതാവാദരിച്ചു വഴങ്ങിവാങ്ങീ തദാ.
പ്രഥിതപ്രഭാവത്തോടച്ഛനെ വഞ്ചീശ്വരൻ
പ്രഥമപ്രാഡ്വിവാകസ്ഥാനത്തിലാക്കീടിനാൻ''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നാണു് ശങ്കരപ്പിള്ള ആ ആജ്ഞയെപ്പററി പറയുന്നതു്. ആ ഗ്രന്ഥത്തിലും വിഷ്ണുപുരാണത്തിലെന്നപോലെ പന്തണ്ടു സ്കന്ധങ്ങാം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കാമാക്ഷീദേവിയുടെ പരമഭക്തനായ ജ്യോത്സ്യക്കു് ആ കല്പന ഒരനുഗ്രഹമായി. എട്ടു സ്കന്ധങ്ങളോളം അദ്ദേഹംതന്നെ തജ്ജമ ചെയ്തു എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം മൂന്നും നാലും സ്കന്ധങ്ങാം നശിച്ചുപോകയാൽ അവയും ഒൻപതും പത്തും സ്കന്ധങ്ങളും ശങ്കരപ്പിള്ളമൂൻസിഫ് ഭാഷപ്പെടുത്തി. 11_12 ഈ സ്കന്ധങ്ങാം അദ്ദേഹത്തിനും വിവർത്തനം ചെയ്യുവാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായില്ല. ജ്യോത്സ്യർ തജ്ജമ ചെയ്ത ഭാഗത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും സ്കന്ധങ്ങാംമാത്രമേ മുദ്രിതങ്ങളായിട്ടുള്ളൂ.

മാതൃക:—കവിതയ്ക്കു വലിയ ഗ്രന്ഥമില്ല. പ്രഥമസ്കന്ധത്തിൽനിന്നു ചില ഈരടികാം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"വരദാനത്താലവർ ദർപ്പിതന്മാരായിതു
പരന്മാർകളെക്കൂടെ ദ്രോഹിച്ചുതുടങ്ങിനാർ.
യുദ്ധമ്മദന്മാരായ് സഞ്ചരിച്ചീടുംനേരം
ബദ്ധമോദം ബ്രഹ്മാവെക്കണ്ടു പത്മത്തിൻമീതേ.
ദൈത്യന്മാരിരുവരും ധാതാവെക്കണ്ടനേരം
സത്വരം ധാതാവോട്ടു ചൊല്ലിനാരിരുവരും.
വീരഭോഗ്യമായുള്ള കമലാസനം വിട്ടു
ദൂരത്തിൽപ്പോക വേഗമല്ലെങ്കിൽ യുദ്ധംചെയ്ക.
ഇത്തരം ദൈത്യവാക്യം കേട്ടപ്പോാം വിധാതാവും
സത്വരം ഭയംപൂണ്ടു വിഷണ്ണഹൃദയനായ്
യുദ്ധത്തിലിവർ നമ്മെജ്ജയിക്കുമെന്നങ്ങോത്തു
ബദ്ധമോദേന പത്മനാളത്തിനുള്ളിൽച്ചെന്നു
വിഷ്ണുവെക്കണ്ടു വിധി; നിദ്രയിലിരിക്കുന്ന
വിഷ്ണുവെയുണർത്തുവാൻ ശക്തിയില്ലൊരുത്തക്കും."

ജ്യോത്സ്യരുടെ ഒരു മുക്തകം:—ഒരിക്കൽ കാശിക്കുപോകാൻ തന്നെ അനുവദിക്കണമെന്നു നിവേദനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ജ്യോത്സ്യർ മഹാരാജാവിനു് അടിയറവച്ചതാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകം.

"വഞ്ചീനാഥ! തവാംഘ്രിസേവനമഹോ! മദ്വംശകൃത്യം വിഭോ!
ത്യക്ത്വാ രാജവരാംസ്തഥാ പരിജനാൻ പ്രാപ്തസ്തവാംഘ്രിദ്വയം;
അദ്യശ്വോഭവിതാശയാ തവ കൃപാനീതം മയാ യൗവനം
ദേഹി ത്വം കൃപയാ നരേശ്വരവര! ശ്രീകാശിദേശം വരം."

രവിവമ്മൻ തമ്പി (958_1031)—കുടുംബവും പേരും:—ധർമ്മരാജാവിന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരനായ രവിവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാനെപ്പററി മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ തമ്പുരാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു കരമന ആണ്ടിയിറക്കത്തു പുരാതനമായുള്ള പുതുമന അമ്മവീട്ടിൽനിന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രണ്ടു സഹോദരിമാരെ വിവാഹം ചെയ്തു. അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠത്തിയുടെ പുത്രിയായ പാവ്തിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചിയാണു് രവിവർമ്മൻതമ്പിയുടെ മാതാവു്. അനുജത്തിയുടെ പുത്രനായ കൃഷ്ണൻതമ്പിയുടെ ഭാഗിനേയനാണു് 986_ൽ നാടുനീങ്ങിയ അവിട്ടംതിരുനാൾ ബാലരാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ മന്ത്രി ഉമ്മിണിത്തമ്പി ദിവാൻജി. പാവ്തിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചിയുടെ ഒരു സഹോദരിയെ ബാലരാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ പുത്രൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻതമ്പിയും പരിഗ്രഹിക്കുകയുണ്ടായി. ഇങ്ങനെ പലവിധത്തിൽ രവിവർമ്മൻതമ്പിക്കു തിരുവിതാംകൂർരാജകുടുംബവുമായി ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. പാവ്തിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചിയെ വിവാഹം ചെയ്തതു ചേത്തലെ നടുവിലെക്കോവിലകത്തു കേരളവർമ്മ(കേളരു)തമ്പാനായിരുന്നു. ചേത്തലെ അക്കാലത്തു് ഒട്ടനേകം തമ്പാന്മാരുടെ കുടുംബങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു; ആ കുടുംബാംഗങ്ങളെയെല്ലാം ധർമ്മരാജാവു സ്വകീയങ്ങളായി പരിഗണിച്ചു രക്ഷിച്ചുവരികയും ചെയ്തു. അവർ ആ കാരുണ്യത്തിനു സർവ്വഥാ അർഹന്മാരായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു ചാതകസന്ദേശത്തിലെ

"കേചിദ് ഗീതേഷ്വധികനിപുണാഃ കേപി ശാസ്ത്രപ്രവീണാഃ
കേചിൽ കാരേ്യഷ്വപിച കുശലാഃ കേപി സർവം ദധാനാഃ
സർവേപ്യുർവീശ്വരകരുണയാ ലബ്ധവന്തോ വിഭൂതിം
ഗ്രാവീം കുർവന്ത്യയി സുകൃതിനഃ ക്ഷത്രിയാ യത്ര വാസം"

എന്ന ശ്ലോകം തെളിവു നല്കുന്നു. കേരളവർമ്മതമ്പാൻ ശാസ്ത്രജ്ഞനും സഹൃദയവരേണ്യനുമായിരുന്നതിനാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ "ശാസ്ത്രി" എന്നാണു് വിളിച്ചുവന്നതു്. ആ ശാസ്ത്രിത്തമ്പാന്റേയും പാവ്തിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചിയുടേയും പുത്രനായി രവിവർമ്മൻതമ്പി 958_ാമാണ്ടു തുലാമാസം പൂരുരുട്ടാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ഭൂജാതനായി. അന്നു തമ്പാന്റേയും തങ്കച്ചിയുടേയും താമസം കോട്ടയ്ക്കകത്തു വിരകുപുരക്കോട്ടവാതിലിനു സമീപമുള്ള കിഴക്കേമഠം എന്ന ഭവനത്തിലായിരുന്നു. ആ ഗൃഹവും പുരയിടവും ധർമ്മരാജാവു തമ്പാനു ദാനം ചെയ്തതാണു്. ആ തറവാട്ടു് ഇന്നുമുണ്ടു്. പൂതുമനത്തമ്പിമാരുടെ മൂലകുടുംബം വിളവങ്കോട്ടതാലൂക്കിൽ ഇടയ്ക്കോട്ടു പുളിയറത്തലവീടാണു്. പാവ്തിപ്പിള്ളയ്ക്കു പത്മനാഭൻതമ്പി എന്നും ഒരു സഹോദരനുണ്ടായിരുന്നു. രവിവർമ്മൻതമ്പി യെപ്പറ്റിയുള്ള കൊട്ടാരംരേഖകളിൽ "ആണ്ടിയിറക്കത്തു കണക്കു തമ്പി പത്മനാഭൻ ഇരയുമൻ" എന്നാണു് പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നതു്. ഇരയുമൻ ഇരയിമ്മന്റെ രൂപാന്തരവും ഇരയിമ്മൻ രവിവർമ്മൻ എന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ തദ്ഭവവുമാണു്. അതു മാതാമഹന്റെ നാമധേയവുമാണല്ലോ.

ജീവിതം:—986വരെ തമ്പിയുടെ പ്രഥമഗുരു സ്വപിതാവുതന്നെയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽ ഒരു നിത്യനെന്ന നിലയിലാണു് ബാല്യത്തിൽ കാലയാപനം ചെയ്തതു്. പൂർവ്വജന്മസംസ്കാരത്താൽത്തന്നെ പൂതനായ അദ്ദേഹത്തിനു് ആ അസുലഭമായ സാഹചര്യം വിദ്യാസമ്പാദനത്തിനു് അത്യന്തം പ്രയോജകീഭ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിച്ചു. സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും ഒന്നുപോലെയുള്ള ഉൽകഷ്ടം യൗവനോദയത്തിനുമുൻപു സംസിദ്ധമായി. പതിന്നാലാമത്തെ വയസ്സിൽ ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കി അടിയാവച്ചപ്പോഠം ധർമ്മരാജാവു് ഉള്ളുകൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു എങ്കിലും അത്തരത്തിലുള്ള വ്യവസായം ആ ബാലന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു പ്രതിബന്ധമാകരുതല്ലോ എന്നു കരുതി അല്പം നീരസഭാവമാണു് പ്രകടിപ്പിച്ചതു്. പിന്നീടു മൂത്താട്ടു ശങ്കരനിളയതു് എന്ന പണ്ഡിതനോടു സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങഠം വായിക്കുകയും വ്യാകരണാദിശാസ്ത്രങ്ങഠം പാഠിക്കുകയും ചെയ്തു. ബാലരാമവർമ്മമഹാരാജാവു രാജ്യഭരണത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ച അപാടവം എങ്ങനെയിരുന്നാലും വിദ്വൽപ്രോത്സാഹനത്തിൽ അവിടുന്നു തന്റെ പൂർവ്വഗാമിയുടെ പാദമുദ്രകളെത്തന്നെയാണു് പിൻതുടർന്നതു് എന്നു ഞാൻ മുൻപു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കീചകവധം, ഉത്തരാസ്വയംവരം എന്നീ രണ്ടോട്ടക്കഥകളും തമ്പി ആ മഹാരാജാവിന്റെ മരണത്തിനുമുൻപു് എഴുതി അരങ്ങിനായിപ്പിച്ചതായാണു് ഐതിഹ്യം. ധർമ്മരാജാവുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു വലിയ കൊട്ടാരം നിത്യച്ചെലവിൽ അടുത്തുൺ പതിച്ചു കൊടുത്തിരുന്നു. കീചകവധത്തിൽ കവി തന്റെ ഗുരുനാഥനേയും മാതാവിനേയും താഴെക്കാണുന്ന പദ്യങ്ങളിൽ യഥാക്രമം വന്ദിക്കുന്നു.

"സർവ്വജ്ഞം ബുധപരിഷത്സന്നുതഗുണധാമ ഗിരിജയോപേതം
മദനാതങ്കനിദാനം ശങ്കരസംജ്ഞം ഗുരും വന്ദേ."

"മന്ഥാദ്രിക്ഷുബ്ധദുഗ്ധാംബുധിപരിവില്യാ—
ത്തുംഗത്തുംഗപ്രകാണ്ഡ—
സ്തോമസ്തോകേതരശ്രീഹരണചണയശോ—
മണ്ഡിതാശാവകാശം
കല്പാന്തോന്നിദ്രരൗദ്രദ്യുമണിഗണകന—
ദ്ദീപ്തദീപപ്രകാശം
വന്ദേ മാതാമഹം മേ മുഹുരപി രവിവ—
ന്മാദിധം വഞ്ചിഭൂപം."

അക്കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു കവിതാദേവി വശ്യയായിരുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുത മേലുദ്ധരിച്ച ശ്ലോകങ്ങളും പോരെങ്കിൽ കീചകവധത്തിലെ ചിത്രാൽഭഗവതിയെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള

"നവ്യാംഭോദകളേബരാം കമലഭവവ്യായുധാഗ്ന്യന്തക—
ക്രവ്യാദേശ്വരപാശപാണിപവനദ്രവ്യാധിപാദ്യഞ്ചിതാം
സവ്യാസവ്യകരാരവിന്ദവിലസദ്വിവ്യായുധോസ്ത്രാമരാം
ഭവ്യാം സിദ്ധഗിരിസ്ഥിതാം ഭഗവതീമവ്യാജരമ്യാം ഭജേ"

എന്ന അഷ്ടപ്രാസാലംകൃതമായ വന്ദനശ്ലോകവും പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നു.

വിവാഹം:—മുൻപറഞ്ഞ കുഞ്ഞൻതമ്പിയുടെ പുത്രി ഇടയ്ക്കോട്ടു കാളിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചിയെയാണു് തമ്പി വിവാഹം ചെയ്തതു്. അദ്ദേഹ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിന്റെയും ആ സാധ്വിയുടേയും പുത്രിയായി 995–ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ അനിഴംനാളിൽ ജനിച്ച കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചിയെപ്പറ്റി യഥാവസരം പ്രസ്താവിക്കും. ഒരിക്കൽ തന്റെ പ്രിയതമയുടെ കേശപാശത്തിന്റെ ദൈഘ്ര്യാദിഹ്രസ്വവിശേഷങ്ങൾ കണ്ട തമ്പി 'കാളീ കാളീ' എന്നിങ്ങനെ ആവശ്യം ഉച്ചരിക്കുകയും, തന്നെ അങ്ങനെ പരിഹസിക്കുന്നതിൽ ഭേദം സാക്ഷാൽ കാളിയെപ്പറ്റി ഒരു വന്ദനശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കുകയായിരിക്കും എന്നുള്ള ആ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ മറുപടി കേട്ടു് "ആനമ്രധ്വാന്തകേളീവിഹരണകുരളീ" എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഒരു ശ്ലോകം പെട്ടെന്നു നിർമ്മിച്ചു ചൊല്ലുകയും ചെയ്തു. കാളിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചി 1022–ൽ ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

ജീവിതം 986–ൻ മേൽ:—ഉമ്മിണിത്തമ്പിയുടെ നിഷ്ക്രാസനത്തിനുമേൽ അദ്ദേഹവുമായുള്ള ചാച്ചുനിമിത്തം രവിവർമ്മൻതമ്പിയുടെ ധനസ്ഥിതി ക്ഷീണമായി എന്നു് ഊഹിക്കുന്നതു ശരിയല്ല. "മഹീപതേ ഭാഗവതോപമാനം" എന്നും മറ്റുമുള്ള വിധത്തിൽ ഓരോ ആവശ്യം പുരസ്കരിച്ചു് അഭീഷ്ടപ്രാർത്ഥനാരൂപത്തിലുള്ള പദ്യങ്ങൾ അടിയറവയ്ക്കുന്നതു് അക്കാലത്തെ കവിശൈലിയായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ തമ്പി 973, 986 എന്നീ കൊല്ലങ്ങളിൽ നാട്ടുനീങ്ങിയ മഹാരാജാക്കന്മാരുടേതുപോലെതന്നെ 1028–ൽ നാട്ടുനീങ്ങിയ റാണി ഗൗരിപാർവ്വതീബായിയുടേയും വിശേഷപ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിച്ചിരുന്നു. 990 മുതൽക്കാണു് അദ്ദേഹം വലിയകൊട്ടാരത്തിലെ ആസ്ഥാനകവികളിൽ അഗ്രേസരനായിത്തീർന്നതു്. അന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു 32 വയസ്സു പ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. പാർവ്വതീറാണിയേയും രുക്മിണീബായി രാജകുമാരിയേയും സ്വാതിതിരുനാൾ ഉത്രംതിരുനാൾ എന്നീ മഹാരാജാക്കന്മാരേയുംപറ്റി അദ്ദേഹം സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും അനേകം ശ്ലോകങ്ങളും പാട്ടുകളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയ്ക്കു വിഷയീഭവിക്കാത്ത യാതൊരു സംഭവവും വലിയകൊട്ടാരത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. 1. 1003–ലെ മുറജപം, 2. 1004–ലെ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ സിംഹാസനാരോഹണം, 3. 1005–ൽ ഉത്രംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാന്റെ തിരുമാടമ്പു്, 4. 1014–ൽ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കുലശേഖരമണ്ഡപാദിനവീകരണം, 5. 1015–ൽ പൂരാടംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാട്ടിയുടെ പള്ളിക്കെട്ടു്, 6. 1017 മീനം 20–ാംനു- സ്വാതിതിരുനാളുടെ രഥത്തിലെഴുന്നള്ളത്തു്, 7. 1027–ൽ ശ്രീമഹാറാണി അയച്ച പ്രതിപത്രികയുടെ സ്വീകാരം, 8. 1028–ൽ കെയിറു് എന്ന ധരയുടെ വ്യോമസഞ്ചാരം, 9. 1029–ൽ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ഹിരണ്യഗർഭം, 10. 1030–ൽ അത്തംതിരുനാൾ രാജകുമാരന്റെ ജനനം ഇങ്ങനെയുള്ള വിഷയങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹം തന്റെ നിസർഗ്ഗമനോഹരമായ കവനാത്തിനു വിഷയീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രാജകീയകവി (Poet Laureate)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്ന ബിരുദത്തിനു കേരളത്തിൽ ഒരു കവി അഹ്നായി ജീവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതു് അദ്ദേഹംമാത്രമാകുന്നു.

1015–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു പാരദേശികന്മാരായ രണ്ടു ശാസ്ത്രിമാർ തിരുമനസ്സിലെ സന്നിധിയിൽ ഗഹനാർത്ഥങ്ങളായ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ അടിയറവച്ചു; തമ്പി അവയ്ക്കു് ഉടൻതന്നെ അർത്ഥം പറഞ്ഞു എന്നുമാത്രമല്ല അവയെക്കാൾ കഠിനമായി രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി അവയ്ക്കു് ആ പണ്ഡിതന്മാരിൽനിന്നു് അർത്ഥവിവരണം ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അതു സാധിക്കാത്തതിനാൽ അവർ പരാജയം സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. അനായാസേന നേടിയ ആ വിജയം കണ്ടു സന്തോഷിച്ച മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനു രണ്ടു കൈയ്ക്കും വീരശൃംഖല സമ്മാനിച്ചു. ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവും അനവധി സമ്മാനങ്ങൾ നല്കിയതുകൂടാതെ ഒരു പല്ലക്കും കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. അക്കാലത്തെ പഞ്ചാംഗങ്ങളിൽ അനേകം കവികളുടെ പദ്യങ്ങൾ ചേർത്തുവന്നിരുന്നു എങ്കിലും അവരിൽ ''കവി'' എന്ന വിശേഷണംകൊണ്ടു തമ്പിയെമാത്രമാണു് വിശേഷിപ്പിച്ചുകാണുന്നതു്. ആ ബിരുദം സ്വാതിതിരുനാളോ ഉത്രംതിരുനാളോ കവികൾക്കു നല്കിയിരുന്നതായിരിക്കണം. അങ്ങനെ തിരുവിതാംകൂറിലെ നാലു മഹാരാജാക്കന്മാരുടേയും രണ്ടു മഹാരാജ്ഞിമാരുടേയും അനിവ്വചനീയമായ ആദരത്തിനും വാത്സല്യത്തിനും ഭാജനമായി ജീവിച്ച നമ്മുടെ മഹാകവിമൂർധന്യൻ 1031–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസത്തിൽ 73–ാമത്തെ വയസ്സിൽ യശശ്ശരീരനായിത്തീർന്നു.

കൃതികൾ:—രവിവർമ്മൻതമ്പി, 1 കീചകവധം, 2 ഉത്തരാസ്വയംവരം, 3 ദക്ഷയാഗം എന്നീ മൂന്നു് ആട്ടക്കഥകൾ, 4 സുഭദ്രാഹരണം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 5 മുറജപപ്പാന, 6 നവരാത്രിപ്രബന്ധം, 7 ഓമനത്തിങ്കൾക്കിടാവോ എന്നാരംഭിക്കുന്ന താരാട്ടു്, 8 വാസിഷ്ഠം കിളിപ്പാട്ടു്, 9 രാസക്രീഡ, 10 രാജസേവാക്രമം മണിപ്രവാളം, 11 സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും നിരവധി ശ്ലോകങ്ങൾ, പാട്ടുകൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള വാങ്മയങ്ങളുടെ പ്രണേതാവാണെന്നറിയാം. ഇവയിൽ വാസിഷ്ഠവും രാസക്രീഡയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല; ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ഭാഷാചരിത്രത്തിൽ അവയുടെ നാമനിർദ്ദേശം കാണുന്നു. അച്ഛൻ കോയിത്തമ്പുരാൻ വാസിഷ്ഠത്തിൽ പ്രത്യേകം പ്രതിപത്തിയുള്ള ഒരു പണ്ഡിതനായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിയോഗമനുസരിച്ചു തമ്പി ആ വിഷയത്തെ ആസ്പദമാക്കി ഒരു കിളിപ്പാട്ടു രചിച്ചിരിക്കുവാൻ ഇടയുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ള കൃതികളിലെല്ലാം ആരംഭത്തിലോ അവസാനത്തിലോ

''രമ്യചൂതംപികവനം പ്രവിശേത്യത്ര സൂചിതാ
അത്രിവർണ്ണാദ്യാദ്യപാദേ യാ കവേർമ്മാനദാഭിധാ''

എന്നു് ഒരു മുദ്രാലംകൃതപദ്യം ഘടിപ്പിച്ചുകാണുന്നു. ഒന്നാം പാദത്തിൽ ഒന്നാമക്ഷരവും രണ്ടാം പാദത്തിൽ രണ്ടാമക്ഷരവും മൂന്നാമത്തേതിലും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാലാമത്തേതിലും യഥാക്രമം മൂന്നും നാലും അക്ഷരങ്ങളും, വീണ്ടും ഒന്നാം പാദത്തിൽ ആദ്യത്തെ മൂന്നു കഴിച്ചുള്ള അക്ഷരങ്ങളും ചേർത്തു വായിച്ചാൽ ''രവിവമ്മാതംപികവനം'' എന്ന പദം കിട്ടുന്നതാണു്.

ആട്ടക്കഥകൾ:—തമ്പിയുടെ മൂന്നു കൃതികളിൽ ആദ്യത്തേതു കീചകവധവും ഒടുവിലത്തേതു ദക്ഷയാഗവുമാകുന്നു. ഉത്തരാസ്വയംവരം കീചകവധത്തിന്റെ തുടച്ചയാണെന്നു് അനുമാനിക്കത്തക്കവണ്ണമാണു് അതിലെ ''നിശമ്യ വാർത്താമഥ കീചകാനാം'' എന്ന പ്രഥമശ്ലോകം രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ദക്ഷയാഗം സ്വാതിതിരുനാൾ തിരുമേനിയുടെ വാഴ്ചക്കാലത്തു് ഉത്രംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞാനുരോധേന രചിച്ചതാണെന്നുള്ളതിനു്

''ശ്രീരാമവർമ്മകുലശേഖരസോദരസ്യ
മാർത്താണ്ഡവർമ്മയുവഭൂമിപതേർന്നിദേശാൽ
കേനാപി തൽപദജുഷാ കില ദക്ഷയാഗ—
നാട്യപ്രബന്ധമുദിതം സുധിയഃ പുനന്തു''

എന്ന ശ്ലോകം ലക്ഷ്യമാണു്. ഈ മൂന്നു കഥകളും കഥകളിസാഹിത്യത്തിൽ ത്രികൂടശിഖരങ്ങൾപോലെ അംബരചുംബികളായി, അഭൗമമായ ആകർഷണശക്തി പ്രസരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ഇന്നും പരിലസിക്കുന്നു. ''കോട്ടംതീർന്നൊരു കോട്ടയംകഥകൾ നാല്'' എന്ന വെണ്മണിമഹന്റെ ശ്ലോകത്തിൽ ''തമ്പിയുടെ മൂന്നു'' കഥകളേയുംകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ. സംഗീതഭംഗികൊണ്ടു കോട്ടയവും സാഹിത്യമാധുരികൊണ്ടു് അശ്വതിയും, രസസ്ഫൂർത്തികൊണ്ടു് ഉണ്ണായിയുമാണു് മെച്ചം നേടീട്ടുള്ളതെങ്കിൽ, ഏതുപാധികൊണ്ടു പരിശോധിച്ചാലും അവരുടെ കൃതികളോടു സമപ്രഭാവങ്ങളും പദങ്ങളിലെ ശബ്ദഘടനാവൈഭവംകൊണ്ടു് അവയ്ക്കു മീതേ നിലകൊള്ളുന്നവയുമാണു് തമ്പിയുടെ കൃതികൾ. കേരളത്തിൽ അങ്ങോളമിങ്ങോളം അവയ്ക്കു് —പ്രത്യേകിച്ചു് ഉത്തരപ്രദേശങ്ങളിൽ കീചകവധത്തിനും, ഉത്തരാസ്വയംവരത്തിനും—അസാമാന്യമായ പ്രചാരമുണ്ടു്. കീചകവധത്തിലെ 1 ''ശശിമുഖി! വരിക സുശീലേ'' 2 ''മാലിനീ രുചിരഗുണശാലിനീ കേവംക നീ'' 3 ''ഹരിണാക്ഷീജനമൗലിമണേ'' 4 ''കാന്ത കൃപാലോ കാത്തുകൊൾക'' എന്നും, ഉത്തരാസ്വയംവരത്തിലെ 5 ''സമയമതി മോഹനം'' 6 ''പ്രണയവാരിധേ കേവംക മേ വചനങ്ങൾ'' 7 ''സുന്ദര ശൃണു കാന്ത'' 8 ''ജയ ജയ നാഗകേതന'' 9 ''കൗരവേന്ദ്ര നമോസ്തുതേ'' 10 ''മൂഢമതേ രണനാടകമാട്ടുക'' 11 ''അരവിന്ദമിഴിമാരേ ഗിരമിന്നു കേവംക മേ'' 12 ''കണ്ണ സുമതേ മമ ഗിരം'' 13 ''കണ്ണ പാർത്ഥസദൃശനാരിഹ'' എന്നും, ദക്ഷയാഗത്തിലെ 14 ''പൂന്തേൻ വാണീ ശൃണു മമ വാണീ പൂവണിഞ്ഞനവേണീ'' 15 ''കണ്ണിണയ്ക്കാനന്ദം'' 16 ''നീലകണ്ഠ ഗുണസിന്ധോ'' 17 ''കന്യകമാർമൗലിമണേ കല്യാണശീലേ'' 18 ''അറിയാതേ മമ പുത്രിയെ നല്കിയതനുചിത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മായിതഹോ'' 19 ''അരവിന്ദഭവതനയ സുമതേ'' 20 ''ശങ്കരഗിരീന്ദ്രശിഖരേ'' 21 ''ശുഭമാം മദേന ചന്ദ്രചൂഡമന്ദിരത്തിൽ വന്നു'' 22 ''കാരുണ്യാകരം ഗൗരീകാന്തുദാരം'' 23 ''മണ്ഡലമുത്തിയായുള്ള മഹാശനെ'' 24 ''യാഗശാലയിൽനിന്നു പോക ജവാൽ'' 25 ''തിങ്കൾമൗലേ കേൾക്ക വാചം ദേവദേവ മേ'' 26 ''ശങ്കര ജയ ഭഗവൻ'' 27 ''അന്തകാന്തകവൈഭവം'' 28 ''ചന്ദ്രചൂഡ നമോസ്തു തേ ജയ'' എന്നും മറ്റുള്ള പദങ്ങളുടേയും സർവ്വോപരി കീചകവധത്തിലെ ദണ്ഡകത്തിന്റേയും ഉത്തരാസ്വയംവരത്തിലെ കുന്തിയുടേയും മനോമോഹനത വാചാമഗോചരമാകുന്നു. ഉത്തരാസ്വയംവരവും ദക്ഷയാഗവും തമ്മിൽ തട്ടിച്ചുനോക്കിയാൽ ഗുണാധിക്യം ഏതിനാണെന്നു പറയാൻ പ്രയാസമുണ്ടെങ്കിലും എന്റെ ഹൃദയത്തെ ദക്ഷയാഗമാണു് ഒന്നുകൂടി വികാരതരളമാക്കുന്നതു്. വേറേ ചിലർക്കു മറിച്ചും തോന്നാം. കീചകവധം മറ്റു രണ്ടു കഥകളേയും അപേക്ഷിച്ചു് അല്പം താഴെയേ നില്ക്കുന്നുള്ളൂ.

മാതൃകകൾ:—ആപാദചൂഡം അദൃഷ്ടചരമായ ശബ്ദാഢ്യസൗന്ദര്യം തുളുമ്പിത്തുളുമ്പുന്ന തമ്പിയുടെ കഥകളിൽനിന്നു് ഏതു ഭാഗമാണു് ഉദ്ധരിക്കേണ്ടതു്? ഏതു ഉദ്ധരിച്ചാലാണു് മതിയാകുന്നതു്? എങ്കിലും ചടങ്ങനുസരിച്ചു് ഓരോ കഥയിൽനിന്നും ഓരോ ശ്ലോകവും പദവും പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

കീചകവധം—ശ്ലോകം:

''മാകന്ദോൽക്കരമഞ്ജരീമധുധരീമത്താന്യപുഷ്ടാംഗനാ—
ചഞ്ചൂദഞ്ചിതപഞ്ചമാഞ്ചിതതരേ കേളീവനേ മോഹനേ
സച്ചന്ദം വിഹരൻ കദാചിദുദിതം ദൃഷ്ട്വാ വിധോർമ്മണ്ഡലം
പ്രാവോചൽ പ്രമദാകുലോ നരപതിർന്നേദീയസീഃ പ്രേയസീഃ.''

പദം:

''ശശിമുഖി! വരിക സുശീലേ! മമ നിശ്ചയ ഗിരമയി ബാലേ!
ഗജഗമനേ! പികലാപേ! കച്ചവിജിതകലാപികലാപേ!
ഞാനഹോ! നീ സുകപോലേ! സാക്ഷാൽ ചാരുത വിലസുകപോലേ?
ഇന്നിഹ നിന്നുടെ വേഷം കണ്ടു വന്നിതു മമ ഹൃദി തോഷം.
ഇന്ദിരയോ രതിതാനോ? സുരസുന്ദരികളിലാരാനോ?
മന്മഥൻതാനും കണ്ടീടുംനേരം മലരടികൾ പണിഞ്ഞീടും.
കനിവൊട്ടു വദ പരമാർത്ഥം മമ മനമിഹ കലയ കൃതാർത്ഥം.''

ദണ്ഡകം:—കഥകളിസാഹിത്യത്തിൽ ദണ്ഡകത്തിനുള്ള സ്ഥാനം അപ്രധാനമല്ലല്ലോ. കീചകവധത്തിലെ ദണ്ഡകംപോലെ ഒന്നു മറൊരു കഥയിലും സഹൃദയന്മാക്കു കാണുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ദക്ഷയാഗത്തിലെ ''ഏണാങ്കമൗലിയുടെ ചേണാർന്ന രൂപം'' എന്ന ദണ്ഡകത്തിൽ കലാശില്പം വിരളമാണു്. നോക്കുക, കീചകവധത്തിലെ ദണ്ഡകം;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''ക്ഷോണീന്ദ്രപതിയുടെ വാണീം നിശമ്യ പുന–
രേണീവിലോചന നട്ടങ്ങീ
മിഴിയിണ കലങ്ങീ—വിവശതയിൽ മുങ്ങീ—
പല തടവുമതിനു പുനരവളൊട്ടു പറഞ്ഞളവു
പുരുഷമൊഴി കേട്ടടനടങ്ങീ 1

ദാസ്യം സമസ്തജനഹാസ്യം നിനച്ചു നിജ–
മാസ്യം നമിച്ചു പുനരേഷാ
വിജിതസുരയോഷാ—വിഗതപരിതോഷാ—
ശ്രമസലിലബഹുലതരനയനജലമതിലൂടനെ
മുഴുകി ബത മലിനതരവേഷാ 2

ഗാത്രം വിറച്ചിതതിമാത്രം കരത്തിലഥ
പാത്രം ധരിച്ചവിടെ നിന്നൂ
പരിചൊട്ടു നടനൂ—പഥി കിമപി ചെന്നൂ—
ഹരിണരിപുവുരസഹിതദരിയിലിഹ പോകുമൊരു
ഹരിണിയുടെ വിവശത കലർന്നൂ 3

നിശ്വസ്യ ദീർഘമഥ വിശ്വസ്യ നാഥമപി
വിശ്വസ്യ ചേതസി സുജാതാ
ധൃതിരഹിതചേതാ—ധൃതപുളകജാതാ—
സൂതസുതനുടെ മണിനികേതമതിലവാം ചെന്നു
ഭീതിപരിതാപപരിഭൂതാ.'' 4

ഉത്തരാസ്വയംവരം—ശ്ലോകം:

''താവൽ കല്പാന്തകാലോൽകടപവനബലാൽപുഷ്കലാവർത്തകാഭ്ര–
പ്രധ്വാനാഖർവഗർവത്രുടനപടുതരസ്ഫാരവിഷ്ഫാരനാദഃ
അദ്ധാ ലാലാടദേശപ്രവികടകുടിലഭ്രൂകുടീദുർനിരീക്ഷോ
ബദ്ധാടോപം കിരീടീ പ്രതിഭടപടലീമാഹവായാജുഹാവ.''

കുമ്മി:

''വീര! വിരാടകുമാര! വിഭോ! ചാരുതരഗുണസാഗര! ഭോ!
മാരലാവണ്യ! നാരീമനോഹാരിതാരുണ്യ! ജയ ജയ
ഭൂരികാരുണ്യ! വന്നീടുക
ചാരത്തിഹ പാരിൽത്തവ നേരൊത്തവരാരുത്തര!
സാരസ്യസാരമറിവതിന്നും നല്ല
മാരസ്യ ലീലകളും ചെയ്വതിന്നും. 1

നാളീകലോചനമാരേ! നാം പ്രീള കളഞ്ഞു വിവിധമോരോ
കേളികളാടി മുദാ രാഗമാലകളും പാടിക്കരം കൊട്ടി–
ച്ചാലവേ ചാടിത്തിരുമ്പിൽ
താളത്തൊട്ട മേളത്തൊട്ട മേളിച്ചനുകൂലത്തൊട്ട–

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാളികളേ നടനം ചെയ്യേണം നല്ല
കേളി ജഗത്തിൽ വളത്തിടേണം. 2

ഹൃദ്യതരമൊന്നു പാടീടുവാനുദ്യോഗമേതും കുറയ്ക്കുതതേ!
വിദ്യുല്ലതാംഗി! ചൊല്ലീടുക ഗദ്യങ്ങളാം ഭംഗികലർന്ന നീ
സദ്യോ മാതംഗി! ധനംതുക്—
തളിമിത്തഥയ്യതത്തോംതത്തോമെന്നു
മട്ടളം വാദ്യ, ചന്ദ്രലേഖേ! നല്ല
പദ്യങ്ങൾ ചൊല്ക നീ രതനലേഖേ! 3

പാണിവളകൾ കിലുങ്ങീടവേ പരം ചേണാറ കൊങ്ക
കലുങ്ങീടവേ
വേണിയഴിഞ്ഞും നവസുമശ്രേണി പൊഴിഞ്ഞും സഖി! ഹേ!
കല്യാണീ! ഘനവേണീ! ശുകവാണീ! സുശ്രോണീ! നാ—
മിണങ്ങിക്കുമ്മിയടിച്ചിടേണം നന്നായ്
വണങ്ങിക്കുമ്മിയടിച്ചിടേണം 4

ഇതുപോലെയൊരു കുമ്മി മലയാളഭാഷയിൽ വേറെയില്ല. ഇതിനടുത്തു നില്ക്കുന്നതു പ്രസ്തുതകവിതന്നെ റാണി ഗൗരിപാർവ്വതീബായിയുടെ അപദാനങ്ങളെ പ്രകീർത്തനം ചെയ്തു രചിച്ചിട്ടുള്ളതും "ശ്രീമദനന്തപുരത്തിൽ വാഴും സ്വാമി ശ്രീപദ്മനാഭന്റെ പാദപത്മം" എന്നു തുടങ്ങുന്നതുമായ കുമ്മിയാകുന്നു.

"ശങ്ക വെടിഞ്ഞു സഭനടുവിൽ വേഗം മങ്കമാരേ നിങ്ങൾ വന്നീടുവിൻ
കങ്കണജാലം കിലുങ്ങവേ ചെങ്കയ്യിൽത്താളം പിടിച്ചു നി—
രംകുശശീലം ഗുരുപാദപങ്കജമൂലം നിനച്ചു നാം
രംഗത്തിൽ മൃദംഗധ്വനിസംഗീതവിധങ്ങൾക്കനു—
കൂലത്തിൽക്കുമ്മിയടിച്ചീടേണം നല്ല മേളത്തിൽക്കുമ്മിയടിച്ചീടേണം"

എന്നിങ്ങനെയാണു് ആ കുമ്മി പുരോഗമിക്കുന്നതു്. "വീര വിരാട കുമാര വിഭോ" എന്ന കുമ്മിയിൽക്കൂടി നാം കാണുന്നതു മത്സ്യരാജധാനിയിലെ നർത്തകിമാരുടെയല്ല, സാക്ഷാൽ സരസ്വതീദേവിയുടെതന്നെ സർവ്വാംഗസുന്ദരമായ സരസനർത്തനമാകുന്നു.

ഭിക്ഷായാഗം—ശ്ലോകം:

"ശ്യാമാം സോമാഭിരാമദ്യുതിമുഖലസിതാം താരഹാരാതിരമ്യാം
കാമോല്ലാസാനുകൂലാം കുവലയബഹളാമോദസൗഭാഗ്യദാത്രീം
ശ്രീമാനാലോക്യ ഭിക്ഷാസ്സുരസുപഗതാമേകദാ ജാതരാഗ—
പ്രേമാനന്ദാകുലാത്മാ പ്രഹസിതവദനാം പ്രേയസീം വ്യാജഹാര."

പദം:

"പൂന്തേൻവാണീ! ശൃണു മമ വാണീ പൂവണിഘനവേണീ!
കാന്തേ സമയമഹോ! രമണീയം കനിവൊട്ടു വിലസുന്നു
രജനീയം. (പൂ)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കണ്ടാലും ശശിബിംബമുദാരം കൃഷ്ണകാളജടാലങ്കാരം
തണ്ടാർബാണമഹോത്സവദീപം തരുണീ നിരാകൃതതിമിരാടോപം.
(പൂ)

പനിമതിബിംബം മുഖസമമിഹ തേ പണിതുടരുമ്പോളംശുകളിതേ
വനജേ ദുഃസ്ഥിതനാം വിധി ന്യൂനം മതിയാക്കീ ബത
ശില്പവിധാനം. (പൂ)

കാമോദ്ദീപനകാരണഭൂതേ! കാമിനി! നീ മമ വരിക സമീപേ
സാമോദം മധുരാധരമയി തേ സാമജഗാമിനി തരിക മേ
ദയിതേ. (പൂ)

"ജയ ജയ നാഗകേതന ചൊല്ലിയാടുക" എന്ന ശൈലി ഭാഷയിൽ ദുഷ്ടന്മാരെ സേവിക്കുക എന്ന അർത്ഥത്തിൽ പ്രചുരപ്രചാരമായിത്തീന്നിട്ടുണ്ട്.

സുഭദ്രാഹരണം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്:—ഇതു കവി 12 വൃത്തത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ചേതോഹരമായ ഒരു ഭാഷാഗാനമാണു്. കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ രുക്മിണീസ്വയംവരം പത്തുവൃത്തത്തിന്റെ അദ്ധ്യാസനം ഈ കൃതി അവകാശപ്പെടുന്നു. ഇതു പാടാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാത്ത ബാലികകൾ ഇക്കാലത്തുപോലും കേരളത്തിലെ നാട്ടിൻപുറങ്ങളിൽ ഉണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. "പാതിവ്രത്യമിയലും" (പ്രഥമവൃത്തം) "അന്നൊരുനാളിൽ ഗദൻ" (ദ്വിതീയവൃത്തം) "ഇന്ദുകുലോജ്ജ്വലമണിയാം" (തൃതീയവൃത്തം) "നാളീകലോചനൻ കൃഷ്ണൻ" (ചതുർത്ഥവൃത്തം) "കാമസുന്ദരൻ പാർത്ഥനിങ്ങനെ" (നവമവൃത്തം) ഇവയ്ക്കു പ്രചാരം കൂടും. പ്രഥമവൃത്തം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

"പാതിവ്രത്യമിയലും പാർവതീദേവിതന്നെ—
പ്രീതിയുടലിനോട്ടു ചേർത്തു ചെമ്മേ
പ്രീതിവളർന്നിട്ടുടൻ പാതിയിലഴകോട്ടു
ഭൂതിയണിഞ്ഞു പാർത്തിപ്പുലിത്തൊലിയും
കാറൊണ്ണും ഭൂഷണങ്ങളേറാം ധരിച്ചു വാനോ—
രാറിൻതിര കളിക്കും ചെഞ്ചിടയിൽ
തിങ്കൾക്കിടാവും നല്ല ചെങ്കനൽമിഴിയാകും
കുങ്കുമതിലകവും ഭംഗിയോടേ
വെണ്മഴു ശൂലം കയ്യിൽ വെണ്മയിൽച്ചേർത്തങ്ങിരു—
കൺമുനയിൽ നിറഞ്ഞ കാരുണ്യവും
കൈക്കൊണ്ടു മോദമോടേ വൈക്കത്തു വാഴും പെരു—
ന്തൃക്കോവിലപ്പനെ ഞാൻ കൈതൊഴുന്നേൻ."

എന്തൊരു ശബ്ദസൗഷ്ഠവമാണു് ഈ വരികളിൽ കളിയാടുന്നതു്!

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുറജപപ്പാന:—1003–ാമാണ്ടു ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിൽ നടന്ന മുറജപത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു പാനയാണു് ഇതു്. 993–ാമാണ്ടത്തെ മുറജപമാണു് ഈ കൃതിയിൽ തമ്പി വർണ്ണിക്കുന്നതു് എന്നു ചിലർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു നിർമ്മൂലംതന്നെ. 993–ാമാണ്ടു് ഒരു മുറജപവർഷമല്ല; എന്നുതന്നെയല്ല തമ്പിതന്നെ ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ

"കലി നാലായിരത്തിത്തൊള്ളായിരം
നലമോടിരുപത്തൊൻപതാണ്ടായി"

എന്നു് അതിന്റെ നിർമ്മാണകാലത്തെപ്പറ്റി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നുമുണ്ടു്. തമ്പി ആ മുറജപത്തെപ്പറ്റി പാനയ്ക്കുപുറമേ സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും അനേകം ശ്ലോകങ്ങളും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"കേ യൂയം പാതകൗഘാ വയമിഹ തു കുതോ
നിർഗ്ഗമോ വഃ സകാലേ
ബാലശ്രീവഞ്ചിരാജാദ്ഭുതധരണിസുരാ–
മ്നായഘോഷോത്സവോത്ഥൈഃ
പുണ്യൗഘൈർബാധിതത്വാദിഹതിരിഹ വിധേ–
യാ ന കിം വാ ക്രിയാണാം?
സാ ന സ്യാദ്യുഷ്മദീനോ നിവസതി ഭഗവാൻ
സന്തതം പദ്മനാഭഃ.

ഇത്യാശാന്തഗിരീന്ദ്രകന്ദരജുഷാം പ്രത്യുത്ഥിപൃഥ്വീഭുജാം
പാപാനാഞ്ച സവിസ്തരം ബഹുവിധം യുഷ്മദ്യശസ്സൂചനം
സല്ലാപം നിശമയ്യ കിന്നരമുഖാദിന്ദ്രേ ഹരം പശ്യതി
ക്ലാന്തിം യാന്തി സുരദ്രുമാസ്സുരഗണാ നൈവാദ്രിയന്തേ സുധാം."

"ഇന്ദ്രൻ വഞ്ചീശനുണ്ടിങ്ങമരഹ്രദ ദിവാൻ വെങ്കടാഖ്യൻ നിനച്ചാൽ
പിന്നെ ശ്രീപത്മനാഭൻ സുരതരു സുരഭീ പാവ്തീറാണി സാക്ഷാൽ
വെള്ളാനപ്രൗഢനുണ്ടിദ്ദ്രുരയവർകഥം ബുധന്മാക്കുമിങ്ങാറമില്ലാ
സച്ഛം ഭൂലോകമത്രേ പ്രഥമനമൃതിനെക്കാഥം വിശേഷം വിശേഷം."

എന്നീ ശ്ലോകങ്ങളും ആ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണു്. 997 കർക്കടകംമുതൽ 1005 വൃശ്ചികംവരെയായിരുന്നു വെങ്കടരായർദിവാൻജിയുടെ ഭരണകാലം; 'രായരായരായ'സ്ഥാനം ബ്രിട്ടീഷ്ഗവൺമെൻറിൽനിന്നു നേടിയ അദ്ദേഹം റെസ്റ്റിരായർ എന്ന വെങ്കടരായരിൽനിന്നു ഭിന്നനാണു്. 979–ൽ നടന്ന മുറജപത്തെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു പാനയെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിനെ മനസ്സിൽ വച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കാം തമ്പി പ്രസ്തുതകൃതി നിർമ്മിച്ചതു്. രണ്ടിനും തമ്മിൽ കവിതയിൽ വളരെ അന്തരമുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ചില വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"എങ്ങുമാക്കമിളകരുതാതെകണ്ടന്നാനാടിധമ്മം പ്രതിഷ്ഠിച്ചു
മുടങ്ങിടാതെ ഭദ്രദീപോത്സവം തുടങ്ങിച്ചിതു നീളേ മഹാമതി
മകരം കക്കി രണ്ടിലും ഭാസ്കരൻ പകരുന്നതിനേഴദിനം മുൻപേ
അഞ്ചിതമായ ഭദ്രദീപോത്സവം വഞ്ചിരാജ്യത്തിൽമാത്രം നടക്കുന്നു."
"ശ്രീപതിയുടെ ദിവ്യോത്സവത്തെയും ഭൂപതിയുടെ പൂണ്ണഭാഗ്യത്തെയും
ഭൂനിവാസികൾക്കുള്ള മോദത്തെയും പുണ്യശാലികൾതന്റെ വൃന്ദത്തെയും
ഏകകാലത്തു കാണ്മതിന്നാഗ്രഹാലെന്നപോലെ രജനിയും വന്നിതു.
നാലു ജാതി ജനങ്ങളുമന്നേരം നാലു ഗോപുരമാർഗ്ഗമകംപുക്കു
തിങ്ങിയങ്ങു വരുന്നതു കണ്ടുപ്പാളിങ്ങനെ വിബുധന്മാരും ശങ്കിച്ചു.
തങ്കലെന്നും പിരിയാതെ വാണിടും പങ്കജാലയാവല്ലഭനെപ്പോലും
വഞ്ചിവാസവൻതന്നുടെ രാജ്യത്തിൽ സഞ്ചിതാനന്ദം വാഴ്കയാലിക്കാലം
വാരിരാശിയും ശ്രീമധുവൈരിയെ വന്ദിച്ചീടുവാനിങ്ങു വരികയോ?"

നവരാത്രിപ്രബന്ധം:—ഇതു ഗേയരൂപത്തിലാണു് കവി നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഇതിൽ സ്വാതിതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ നവരാത്രികീർത്തനങ്ങളെ അനുകരിച്ചിട്ടില്ല. പൂജയെടുപ്പിനു മഹാരാജാവു് എഴുന്നള്ളുമ്പോൾ ആ കാഴ്ച കാണുന്ന സുന്ദരിമാരുടെ വികാരം വർണ്ണിക്കുന്ന ഭാഗത്തിൽനിന്നാണു് താഴെ കാണുന്ന വരികൾ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

"പെണ്മണിജനങ്ങളുടെ കൺമുനപ്രഭാളിയപ്പോൾ
പേശലമുഖാംബുജത്തിലാശ്ലേഷമെന്നു പതിച്ചും
മൗലിതന്നിലിന്ദീവരമാലയായ് വളർപഞ്ചമീ—
മതിതുലിതനിടിലതടമതിലേണമദമായ്
ഉല്ലസിക്കും ചില്ലികളാം മുല്ലശരവല്ലിണയി—
ലൊട്ടനേരം ഞാണായിക്കെട്ടുപെട്ടുകിടന്നും
ഇരുമിഴിത്താമരയിലുള്ള കരുമണിയാം വണ്ടുകളോ—
ടിണപൊരുതു നാണമൊട്ടു പണിപ്പെട്ടു പിരിഞ്ഞും
അധരമാം പൈമ്പരുത്തിതന്നിൽ മധുരസം കൊതിച്ചിരുന്നു—
മാനനപ്രഭാനദിയിൽ മീനങ്ങളായ്ക്കളിച്ചും
കാമതുല്യനുപതിയുടെ കോമളശരീരത്തിന്റെ
കാന്തിചക്രമതിൽ ഭ്രമിച്ചു താന്തി പാരം വളർന്നും
പല്ലവാണ്ടിമാരവനിവല്ലഭനെക്കണ്ടിവണ്ണം
പരമസുഖമാമൃതത്തിരകടലിൽ മുഴുകി."

താരാട്ടു്:

"രാമനത്തിങ്കൾക്കിടാവോ—നല്ല കോമളത്താമരപ്പൂവോ?
പൂവിൽ നിറഞ്ഞ മധുവോ?—പരിപൂർണ്ണേന്ദുതന്റെ നിലാവോ"

എന്നാരംഭിക്കുന്ന തമ്പിയുടെ പ്രസിദ്ധമായ താരാട്ടു് ഒന്നുകൊണ്ടുമാത്രം ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു ജന്മസാഫല്യം വന്നതായി അഭിമാനിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അതുപോലെ ഒരു ഉറക്കുപാട്ടു കൈരളിയിലെന്നല്ല ഇതരഭാഷകളിൽപ്പോലും ഇല്ലെന്നാണു് എന്റെ അറിവു്. പ്രസ്തുതകൃതിക്കു പുറമേ മറ്റൊന്നും വേണ്ട തമ്പിയെ മഹാകവിമൂർദ്ധന്യനാക്കുവാൻ. ഏതു രാജകുമാരനെ ഉദ്ദേശിച്ചാണു് അതിന്റെ നിർമ്മിതി എന്നറിയുന്നില്ല.

രാജസേവാക്രമം:—ഇതു സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഭാഷാകൃതിയാണു്. ഗ്രന്ഥം പൂർണ്ണരൂപത്തിൽ കിട്ടിയിട്ടില്ല. ഒരു ശ്ലോകം മുമ്പടേ ചേർക്കുന്നു.

"തിരുവുള്ളമിങ്ങു കുറവില്ല നമ്മിലെ—
ന്നൊരു ഭള്ളുകൊണ്ടു ഞെളിയായ്കയോരിക്കലും,
പരസൂക്ഷ്മരന്ധ്രമതു നോക്കി നില്ക്കണം
നരപാലകന്നു ചെവി കണ്ണു നിർണ്ണയം."

കഥാശ്ലോകങ്ങൾ:—രവിവർമ്മൻതമ്പിയുടെ മഹാകവിതാത്തിനു പ്രത്യേകനിദർശനങ്ങളായി ശോഭിക്കുന്ന പല മുക്തകങ്ങളും സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലുമുണ്ടു്. സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളിലാണു് ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളിലെക്കാൾ രചനാസൗഷ്ഠവവും ആശയവൈചിത്ര്യവും അധികമായി കാണുന്നതു്. നൂറോളം ശ്ലോകങ്ങളും ഓരോ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതായി എനിക്കറിയാം. അവയിൽ ഏതാനും ചിലതുമാത്രമേ ഇവിടെ എടുത്തുകാണിക്കുവാൻ നിവൃത്തമുള്ളുവല്ലോ.

സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളും:—

1 വടശ്ശേരി ബാലകൃഷ്ണൻ:

"പട്ടഃ ക്ഷോണീഭാരവ്യസനഹരണേ, ഗോപവനിതാ—
വിടഃ, ശ്രോണീദേശാകലിതവിലസൽകിങ്കിണിഗണഃ,
വടശ്രേണീവാസോ, വലരിപുശിലാഭോത്ര, ദിതിഭ്ര—
ഭടശ്രേണീഹന്താ, ഭവതു ഭവമോക്ഷായ ഭവതാം."

2 ചെങ്ങന്നൂർ ഭഗവതി:

"സ്ഥാണുർഭർത്താ തുഹിനഗിരിജേ! തത്തനൂജോ വിശാഖഃ
കിഞ്ചാപണ്ണാ ജഗതി ഭജതാം പ്രാക്തനീ കല്പവല്ലീ
സത്യപ്യേവം ജയതി ഭവതീ പൃഷ്ഠവത്യുത്ര ചിത്രം
ശോണാദ്രീശ! തവ തു മഹിമാ കോവിദം ദുർവിഭാവ്യഃ."

3 പാർവതീറാണിഭയാട്ടു് ഒരഭ്യർത്ഥന:

"ജ്ഞാതപ്രാ ദാസ്യുത്യഭീഷ്ടം സപ്രയമഖിലമപി
സ്വാമിനീത്യാത്തമൗനേ
ചിത്തേപ്യുദാരാമശാന്താം പ്രതിദിനവിവശാം
വീക്ഷ്യ മേ സാഹിതീയം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്യാഹം സാധയിഷ്യാമ്യഭിമതമയി തേ
മാ വിഷീദേതി ചൈനാ—
മാശ്വാസ്യ ത്വാമുപേതാ; വിദുഷി! തവ പരം
പക്ഷപാതോ ഹ്യമുഷ്യാം.''

4 മറെറാന്നു് (തൻെറ ഭാര്യക്കു് ഓണപ്പുടവ നല്കാത്തതിനെപ്പററി):

''പ്രാചീനാവനിഭൃദ്ഭ്യോ യദുദയോ യോസൗ രവിർനാമതോ
ജായാസ്തസ്യ ദിശോ ദശാപി സതതം രാജ്ഞി! ത്വയാലംകൃതാഃ
തേജഃസംപൃത്തിസുവർണ്ണഭാസുരയശശ്ശുഭ്രാംശുകൈസ്ത്വാദൃശാ—
പ്യേഷാ ത്വദ്വസനേന മേ പ്രിയതമാ നാലംകൃതാ കിം കൃതാ?''

5 സാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു്:

''ഭാഗ്യനാമയി ശേവധേ! പദമിദം ലക്ഷ്മീശ്ചിരാൽ സേവതേ
മാതാ രക്ഷതി സന്തതം വസുമതീം കാലേ വിധാതും വധൂം
വിദ്യായാം രമതേ മനസ്ത്വവ തഥാപ്യേഷാഭിയാത്യനുഗഹം
കാന്താം ത്വാമിഹ ദക്ഷിണം നരപതേ! താരുണ്യുദ്ഗാ ശനൈഃ.''

6 മറെറാന്നു്:

''യദ്ഗണ്ഡൗ മണിദർപ്പണൗ സുമഹിതം യസ്യ സ്മിതം കൗമുദീ
യൽകണ്ഠസ്സുമനോരമഃ പരിലസന്നുക്തവല്ലിസ്സുധാനിഃ
ശ്രീമൽകൗസ്തുഭശാലി യസ്യ ഹൃദയം തസ്യാഗ്രതസ്തേ വിഭോ!
നിശ്ശങ്കം കവയാമി ഹന്ത മഹതീം നില്ല്ജ്ജതാം പശ്യ മേ.''

7 രഥവർണ്ണനം:

''ലക്ഷ്മീനിത്യാധിവാസോ നവഘനസുഷമോ
വൈജയന്ത്യാത്തശോഭ—
സ്താർക്ഷ്യസ്കന്ധോഹ്യമാനസ്സുവിമലതപനീ—
യാംശുകച്ഛത്രധാരീ
ആസേവ്യശ്ചാമരൗഘൈരനുദിവസമഹീ—
നോത്തുഭോഗാവലംബോ
വഞ്ചീന്ദ്രാനന്ദദായീ ജഗതി വിജയതേ
പദ്മനാഭോ രഥശ്ച.''

8 മറെറാന്നു്:

''വാഹിന്യോ നിസ്സരന്തി പ്രചലിതതരവാ—
ര്യുജ്ജ്വലാ യസ്യ പാർശ്വേ
ജ്യോതിശ്ചക്രഭ്രമശ്രീരുപയതമുദിതാ
യദ്ഗുണഃ ഖലവഹ്നിനഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗന്ധവ്വാളീ യദഗ്രേ ലസതി രഥവരഃ
കിം നു ചായം കാഞ്ചനാദ്രി–
വ്വിഞ്ചിക്ഷ്മാവാസവോസൗ ഭജതി ബത ജയ–
ന്തോനു ചാത്ര പ്രമോദം.''

9 ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് 1029–ൽ നിവ്വഹിച്ച പദ്മഗർഭം:

''ഭോ രാജഹംസ! ഭവതഃ ഖലു പദ്മഗർഭ–
വാസോദ്ഭമാദി വിഹിതം നനു തത്ര ചിത്രം?
യൽപദ്മഗർഭകലനാത്തവ നീലകണ്ഠ–
ശ്ചിത്രം ഭവാതി കുശലം സ ഹി മാനസൗകാഃ.''

10 ഒരു ശൃങ്ഗാരശ്ലോകം:

''അണുപരിമാണം മന ഇത്യഖിലബുധാനാം യ സൂനൃതാ വാണീ
യദ്ദിയം നിഖിലജനാനാമുജ്ജൃത്യ മനാംസി യാതി തനുഃംഗീ.''

11 അന്യാപദേശം:

''ഭോഭോ മാരുത! വാരിതാഖിലജഗൽസന്താപ! ഹന്താധികം
ഗ്രീഷ്മോഷ്മപ്രസരപ്രഭൂതതൃഷയാ താമത്ഥയേ ചാതകഃ
ഏഷാ മേഘമതല്ലികാഖിലജഗൽപ്രാണേന നന്നാ തയാ
സാധോ! സാധു ഭവാതു ജീവനമനന്യാലംബനായാദ്യ മേ.''

12 സമസ്യാപൂരണം:

''പ്രാചീ യദാ ഭജതി ഭാനുകരാനുഷങ്ഗ–
മഭ്യേത്യ മാമവ തദാ കുരു മാ വിളംബം
ഉച്ചൈരവമശ്രുസലിലൈസ്സഹ ചക്രവാകീ
ചന്ദ്രോദയ വിരഹിണീ രമണം മുമോച.''

ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളും:—''ദിവ്യം കിഞ്ചന വെള്ളുണ്ടൊരു മുറിസ്സോ മൻ കവപ്പും ഗളേ'' എന്നും ''മഹീപതേ ഭാഗവതോപമാനം'' എന്നുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങളും സുപ്രസിദ്ധങ്ങളാണല്ലോ. വേറെ ചില ശ്ലോകങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

1 ഹരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യൻ:

''ആതങ്കധ്വാന്തദൂരീകരണനിപുണമാം
താരുമന്ദസ്മിതശ്രീ–
ശീതജ്യോത്സ്നാഭിരാമം തവ തിരുമുഖമാം
ചന്ദ്രനെക്കൈവിടാതെ
ഭ്രാതൃസ്നേഹേന ചേന്നിട്ടഴകൊടു മരുവും
കണ്ണമാം ദിവ്യശംഖം
ചേതോമോഹം വരുത്തും ധനിയൊടു ഹൃദയേ
ചേർത്തുഞാൻ കൈതൊഴുന്നേൻ.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

2 പാത്ഥസാരഥി:

''കാളാംഭോദാളി ലാളിച്ചടി തൊഴുമഴകാ—
ണ്ടുള്ള കാർകുന്തൽ കെട്ടി—
ച്ചാലേ മൈൽപ്പീലി ചാത്തീട്ടനഘനവമണി—
ശ്രോണി മിന്നും കിരീടം
ലോലംബാലോലനീലാളകരുചി ചിതറി—
ത്തൂളി മേളിച്ച കിഞ്ചിൽ
സേവാംസ്സാൽ നനഞ്ഞുള്ളൊരു തൊടുകുറിയും
ഹന്ത! ലോകാഭിരാമം.''

3 മുറജപം:

''അന്നം കെട്ടിയെടുക്കയും ബഹുരസം കൊണ്ടോട്ടവും വേലയിൽ—
സ്സന്നാഹാദിയുമോക്കിലോ മുറജപം ചൊല്ലുന്ന നിത്യോത്സവം
എന്നും വഞ്ചിനൃപാലകീർത്തി കൊടി താഴ്ത്തീടാതെ വിപ്രൗഘവും
വന്നാറാട്ടു ദധിസ്രുവേഷു കബളം കൈക്കൊണ്ടു ചെയ്യുന്നഹോ.''

4 വലിയ കൊട്ടാരത്തിലെ വിഷുക്കൈനീട്ടം:

''ചൊല്ലീഴായുണ്ടു ചക്രീശ്വരനപിച കരേ
ചക്രമുണ്ടന്തമെന്യേ
ചക്രപ്രീതിം വരുത്തുന്നവനൊരുവനഹോ!
ഹന്ത കണ്ണായിരിപ്പോൻ
ചൊല്ലൊള്ളും വഞ്ചിരാജ്യ മലർമകളകണവൻ
ചക്രവർത്തിത്വമാന്നാൽ—
ച്ചക്രം വാരിക്കൊടുക്കുന്നതു വിഷുദിവസേ
ചിത്രമല്ലോർത്തുകണ്ടാൽ.''

5 ആറാഞ്ഞലേക്കു് എഴുന്നള്ളിയ പാവ്തീറാണി:

''താരിൽത്തനുഭീമണാളൻസവിധഭുവി നുണാം
നന്ദ മേന്മേൽ വരുത്താൻ
ഭൂരിസ്നേഹേന പൂരിച്ചൊരു സുകൃതദശാ—
ല്ലാസിവാടാവിളക്കേ!
ദൂരത്തൻപോടു വാഴും ജനനി! ഭവതിയെ—
ച്ചേറു കാണാഞ്ഞെനിക്കി—
ന്നേരത്തുള്ളോരവസ്ഥാം ദിനകുമുദിനിയെ—
ക്കണ്ടു ബോധിച്ചിടേണം.''

6 ഉത്രംതിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മാ:

''കന്ദർപ്പൻ മൂർത്തിമാനോ? കനിവൊടവനിയിൽ—
ക്കല്പവൃക്ഷം ജനിച്ചോ?
പൊന്നിൻപൂമാതിനേവം കളിനിലമധുനാ
പദ്മനാഭൻ ചമച്ചോ?

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇന്ദ്രൻ വദനാ ധരിത്ര്യാം? കലയത്ര കായാ—
ത്തുള്ള പൂണ്ണേന്ദുതാനോ?
മന്യേ താപം ജനാനാം ശമയിതുമുളവാ—
യിങ്ങു മാർത്താണ്ഡദേവൻ.''

അന്നത്തെ ഭാഷാകവികളുടെ ഇടയിൽ തമ്പിതന്നെയായിരുന്ന പ്രഥമ ഗണനീയനെന്നു് ഈ ശ്ലോകങ്ങളും തെളിയിക്കുന്നു.

പാട്ടുകഥ:—ഇത്രയുംകൊണ്ടുതന്നെ സമ്പൂർണ്ണമെന്നു സമർത്ഥിക്കാവുന്ന തമ്പിയുടെ വിജയം ഇവിടെയും നിലയ്ക്കുന്നില്ല. സംഗീതകൃതികളും രചിച്ചിട്ടുള്ള കേരളീയകവികളുടെ ഇടയിൽ തമ്പിക്കുള്ള സ്ഥാനം അദ്വിതീയമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതഗീതങ്ങളിൽ ഭൂരിഭാഗവും സ്വാതിതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ ഗീതങ്ങൾക്കു താഴെയല്ല; ഭാഷാഗീതങ്ങളും അവിടത്തേവയെക്കാളും പ്രായേണ ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളുമാണു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അപ്പോഴപ്പോൾ രചിക്കുന്ന പാട്ടുകളും തമ്പിയും തമ്പി രചിക്കുന്നവ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും പരിശോധിച്ചതിനുമേലേ വെളിയിൽ വന്നിരുന്നുള്ളു. തമ്പിയുടെ 29 സംഗീതകീർത്തനങ്ങളും 27 മണിപ്രവാളകീർത്തനങ്ങളും സംസ്കൃതത്തിലും മണിപ്രവാളത്തിലുമായി പദങ്ങളും 5 വർണ്ണങ്ങളുംകൂടി ആകെ 61 ഉരുപ്പടികളും നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സ്വാതിതിരുനാളുടെ ശൃംഗാരകീർത്തനങ്ങളിലും വർണ്ണങ്ങളിലും എങ്ങനെ ശ്രീപദ്മനാഭൻ നായകനാകുന്നുവോ അതുപോലെ തമ്പിയുടെ ശൃംഗാരകീർത്തനങ്ങളിലും വർണ്ണങ്ങളിലും സ്വാതിതിരുനാളും അവിടത്തെ കാലത്തിനുമേൽ ഉരുംതിരുനാളുമാണു് പ്രായേണ നായകന്മാർ. നായികയുടെ വിരഹാവസ്ഥാവർണ്ണനമാണു് അവയിൽ പലതിലും പ്രതിപാദ്യം. ''പ്രാണനാഥനെനിക്കു നല്കിന പരമാനന്ദരസത്തെ'', ''ആരോടു ചൊൽവേനഴലുള്ളതെല്ലാം'', ''ഒരുനാൾ നിശി ചെയ്ത ലീലകളും'' എന്നിവയെ പച്ചപ്പദങ്ങൾ എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നു. അത്രമാത്രം നഗ്നമായ ശൃംഗാരവർണ്ണനമാണു് കവി ആ പദങ്ങളിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അന്യഥാ അവയും ആസ്വാദ്യതമങ്ങൾതന്നെ. ''കരുണചെയ്വാനെന്തു താമസം കൃഷ്ണ'' എന്നും മറ്റുമുള്ള കീർത്തനങ്ങൾ കേരളത്തിൽ എവിടെയും പ്രസിദ്ധങ്ങളാണു്. വിക്രമോർവ്വശീയത്തിലെ ''കഥാകാരം ശശലക്ഷ്മണഃ കഥ കുലം ഭ്രയോപി ദുശ്യേത സാ'' എന്ന ശ്ലോകം

'കുളിർമതിതൻകുലമെവിടെ? കുസുതകാരുമിതെവിടെ?
ഇളമാരിമാൻകണ്ണിയെ ഞാനിനിയുമുണ്ടോ കണ്ടാറൂ?
പ്രകൃതി തെളിഞ്ഞിഹ മനമേ! പ്രാപിച്ചീടുക ധൈര്യം
സുകൃതി യുവാവേതൊരുവൻ സുഖമധരം ബത നുകരും?''

എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള വരികളിൽ തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു് ഒരു കീർത്തനവും ഭാഷയിൽനിന്നു് ഒരു പദവും ഉദ്ധരിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1 ശുചീന്ദ്രത്തു ശിവൻ:

പല്ലവി: ശംഭോ! ഗൗരീശ! സദാശിവ!
ശംഭോ! മേ ശംഭോ!

അനുപല്ലവി: കുംഭസംഭവമുഖാച്ചിത! നതസുഖ–
ലംഭനാതിലമ്പട! പ്രകാമം. (ശംഭോ)

ചരണങ്ങൾ:

ശാരദേന്ദുരുചിഗർവ്വഖണ്ഡനവിശാരദാതിരുചിരാങ്ഗ!
വാരിജാക്ഷശര! മേരുചാപ! ശശിവാസരാധിപരഥാങ്ഗ!
സാരവാസുകിഗ്രണ! ത്രയീതുരഗ! ശങ്കര! ക്ഷിതിശതാങ്ഗ!
സാരസാസനസുസാരഥേ! ത്രിപുരശാസനോരുദയാവിലസദപാങ്ഗ! 1

പാണ്ഡവായ നിയമാവധൗ ശബരഭാവഭാജി ശതധാരം
കാണ്ഡജാലമഭിവർഷതേ ഭവതി കാലകാല! യുധി ഘോരം
ഗാണ്ഡിവാഹതശിരാ ഭവാനദിത കാമിതാസ്രുതസാരം
താണ്ഡവപ്രിയ! കൃതാപരാധമപി ദാസലോകമവസി സദാരം. 2

ചാരുഭദ്രചരണാങ്ഗുലീക്ഷപിതസാരരാവണസുഗീത!
ഭൂരിഭദ്രകരലീല! നന്ദിമുഖഭൂതജാലസമവേത!
വീരഭദ്രപരിഭൂതദക്ഷമഖ! വിസ്മിതാമരപരീത!
വീരരുദ്ര! പരിപാഹി മാമജിത! വേദവേദ്യ! ഗജമുഖഗ്രഹതാത! 3

ബാലചന്ദ്രകലിതാവതംസ! കൃതബാണഗോപുരനിവേശ!
• കാളകൂടഗരളാശനാവിതമുകണ്ഡുനന്ദന! ഗിരീശ!
ഹേലയാഹതമതങ്ഗജാസുര! മഹേന്ദ്രവന്ദ്യ! ജഗദീശ!
ഫാലലോചന! ശുചീന്ദ്രവാസ! ജയ പദ്മനാഭവിധിരൂപ! മഹേശ! 4

2 വിരഹിണീവിലാപം:

പല്ലവി: എന്തു ഞാനിഹ ചെയ്‌വൂ–ങ്ങഴ–
ലിന്നാരോടു ചൊല്‌വൂ?,

അനുപല്ലവി: ഹന്ത മൽപ്രിയനിന്നു–എന്നെ–
യകതാരിൽ മറന്നു.

ചരണങ്ങൾ:

വിധിയും പ്രതികൂലൻ, മലർവിശിഖൻ ഖലശീലൻ,
വിധുവും കനൽപോലെ രുചി വിതറുന്നിതു കാലേ. 1

കളമാം കയിൽനാദം മമ കാതിന്നതിഖേദം
ഇളതാം തളിർതല്പം പുനരെരിയും ശിഖികല്പം. 2

മണമാന്നൊരു തെന്നൽക്കിഹ മാറാപ്പകയെന്നിൽ
ഇണവേറിട്ട കോകാങ്ഗനയ്ക്കെതിരായ് ഞാനേകാ. 3

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിവിധാലങ്കാരം പ്രിയവിരഹേ തനുഭാരം
അവശം പതിഹൃദയം എന്നിലധുനാ കഥമഭയം? 4

നിശതാനൊരു യുഗമോ? ശരനികരം കാമനയുതമോ?
അശനിക്കെതിരെല്ലാം സുമമല്ലല്ലിതു ചൊല്ലാം. 5

കുളിയും തൊടുകുറിയും നവകുസുമാഭ്യുചിതരുചിയും
കളിവാക്കുകളും സരസം മമ കളവല്ലിഹ വിരസം. 6

അമിതാമൃതു പൊഴിയും മൃദുഹസിതാഞ്ചിതമൊഴിയും
കമലായതമിഴിയും മമ കണ്ഠാലഴലൊഴിയും. 7

ഇത്യാദി. ഉത്തമോത്തമന്മാരായ ഭാഷാകവിസാർവ്വഭൗമന്മാരുടെ മധ്യത്തിലാണു് രവിവർമ്മൻതമ്പി സമാജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള മഹനീയമായ സ്ഥാനം എന്നു് ഇനി വിശേഷിച്ചു പറയേണ്ടതുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

അരിപ്പാട്ടു കൊച്ചുഗോവിന്ദവാരിയർ (985—1030)

ചരിത്രം:—കൊച്ചുഗോവിന്ദവാരിയരും അരിപ്പാട്ടു കിഴക്കേ വാരിയത്തിലെ ഒരംഗമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കൊച്ചുപിള്ളവാരിയരുടെ അനുജന്റെ മകനായിരുന്നു എന്നറിയുന്നു. ആ കവി കൊച്ചുകുഞ്ഞു് എന്ന ഓമനപ്പേരിലും അറിയപ്പെട്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛന്റെ യഥാർത്ഥനാമധേയവും കൊച്ചുപിള്ളവാരിയരുടേതുപോലെ ശങ്കരൻ എന്നായിരുന്നുവത്രേ. കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർതന്നെയായിരുന്നു കൊച്ചുഗോവിന്ദവാരിയരുടെ ഗുരു. അദ്ദേഹം 985–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു എന്നും 1030–ൽ മരിച്ചു എന്നും അറിയുന്നു. കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ സ്വാതിതിരുനാൾമഹാരാജാവിനെ സംസ്കൃതം പാഠിപ്പിക്കുവാൻ 998–ൽ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോകുമ്പോൾ ഗോവിന്ദവാരിയർ കൂടെ പോന്നു. 1014–ൽ അദ്ദേഹം മരിച്ചപ്പോൾ രാജഗുരുസ്ഥാനത്തിൽ ആരൂഢനായി. 1028–ൽ പാർവ്വതീറാണിയുടെ മരണത്തെപ്പറ്റിയും 1029–ൽ ഉത്രം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ഹിരണ്യഗർഭത്തെപ്പറ്റിയും അദ്ദേഹം ശ്ലോകങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഹിരണ്യഗർഭത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു ശ്ലോകമാണു് താഴെച്ചേർക്കുന്നതു്.

"ബാഹുലാഭരണോല്ലസൽകരാഗ്ര—
പ്രവിലോളത്തരവാരിപൂർവ്വദാനൈഃ
നൃപതേ! തവ ജൈത്രയാത്രയാസൗ
സമതാം ഗച്ഛതി പദ്മനാഭകീർത്തിഃ."

അദ്ദേഹം 1027–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് ഒരു നായർയുവതിയെ പരിഗ്രഹിച്ചു എന്നും ആ ദമ്പതികളുടെ സന്താനമാണു് ആദ്യകാലത്തു മലയാള നാടകക്കാരുടെ ഇടയിൽ പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന രാമൻകുട്ടിഭാഗവതരെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. സ്വജാതിയിൽ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികാ:—ഈ കവിയുടെ കൃതികളായി 1 സംസ്കൃതത്തിൽ ഗോവിന്ദബ്രഹ്മാനന്ദീയം എന്ന ശാകുന്തളവ്യാഖ്യയും, 2 ഭാഷയിൽ ഭീഷ്മവിജയം ആട്ടക്കഥയും, 3 ശാകുന്തളം, 4 വല്ലീപരിണയം, 5 ദേവസേനാസ്വയംവരം എന്നീ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകളും, 6 കൃഷ്ണ ലീലാമൃതം താലോലംപാട്ടും കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

ഗോവിന്ദബ്രഹ്മാനന്ദീയം:—തിരുപ്പതിക്ഷേത്രത്തിലെ വൈഖാനസാച്ചകനും കൗശികഗോത്രോത്ഭവനും തിമ്മയപണ്ഡിതന്റെ പുത്രനുമായ ശ്രീനിവാസാചാര്യരുടെ ശാകുന്തളടീക സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം കൊല്ലം പത്താം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധമായിരുന്നു. ആ വ്യാഖ്യാനം കേരളത്തിൽ വന്നുചേർന്നപ്പോൾ അതു വായിച്ച് അതിന്റെ സാരസ്യത്താൽ ആകൃഷ്ടനായി ഗോവിന്ദവാരിയർ അതിനെ സംഗ്രഹിച്ചു ഗോവിന്ദബ്രഹ്മാനന്ദീയം രചിച്ചു. വാരിയർ ആ കൃതിയുടെ ആരംഭത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

"അസ്തി ശ്രീഹരിഗീതാഖ്യോ ദേശസ്സുവ്രത വിശ്രുതഃ
യത്രാസ്തേ ഭഗവാൻ സ്കന്ദോ ലോകസംരക്ഷണോത്സുകഃ.

തത്രൈവാപരതന്ത്രശ്ച തദാരിജശിഖാമണിഃ
വഞ്ചീശചരഗ്രഹുർദ്ധീമാൻ ശങ്കരാഖ്യോ ഭവൽ സുതഃ.

തൽപുത്രോ വഞ്ചിഭൂപാലകൃപാപീയൂഷവർദ്ധിതഃ
ബാലോപി ഗുരുകാരുണ്യാൽ പ്രാംശുലഭ്യഫലം സ്പൃഹേ.

വിഖ്യാതശ്രീനിവാസാഭിധബുധവരജി—
ഹ്വാഗ്രന്ഥത്സരസ്വ—
ത്യർത്ഥാവാപ്ത്യുത്സുകാനാമപി ഗഹനതയാ
യത്നമാത്രം കൃതാനാം
കേഷാഞ്ചിൽ പ്രാർത്ഥനാഭിഃ ഖലു സപദി മയാ
ബാലഗോവിന്ദനാമ്നാ
വ്യാഖ്യാം സംക്ഷിപ്യ ശാകുന്തളമിതി വിദിത—
സ്യോച്യതേ നാടകസ്യ."

സംക്ഷിപ്തശ്രീനിവാസീയം എന്നും ഒരു പേർ പ്രസ്തുതവ്യാഖ്യാനത്തിനു ഗോവിന്ദവാരിയർ നല്കിക്കാണുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ വാരിയരുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിനു യാതൊരു പൂർത്തിയുമില്ല. ശ്രീനിവാസന്റെ പംക്തികളിൽ ഗദ്യഭാഗങ്ങൾ വിട്ട ബാക്കി ഭാഗം പകർത്തി എഴുതുന്നു എന്നേയുള്ളൂ. അങ്ങിങ്ങ് ഏതാനും പദങ്ങൾക്കുമാത്രം പര്യായങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു നിബന്ധനത്തിനു ബ്രഹ്മാനന്ദീയം എന്നു നാമകരണം ചെയ്തതു കുറേ കടന്നുപോയി എന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഭീഷ്മവിജയം:—ഈ ആട്ടക്കഥയും ഗോവിന്ദവാരിയരുടെ കൃതിയാണെന്നു മുമ്പേ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകം തെളിയിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ആകല്പം ഹരിഗീതനാഥപദപാഥോജസേവാപരാ—
ദേഞ്ചിശ്രീപുരുഹൂതദേശികസുതാദേതദ്ധി രംഗോചിതം
ഗോവിന്ദാഭിധവാരിജന്മകുസുമാദ്ദർഭ്രതമേതദ് ബുധാഃ
പായംപായമനഗ്ഘലഭീഷ്മവിജയാഖ്യം സാധു തുപ്യന്തു തേ."

ശാകുന്തളം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്:—പതിന്നാലുവൃത്തങ്ങളിൽ രചിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ പാട്ട് ഏറ്റവും മനോഹരമാണ്. ഇതുവാരിയരുടെ പാണ്ഡിത്യത്തിനും കവിതത്തിനും ഒന്നുപോലെ നിദർശനമായി പരിലസിക്കുന്നു. ചില വരികൾ നോക്കുക.

1 നായാട്ട്:

"കാട്ടിൻനടുവിൽച്ചരിച്ചും—പിന്നെ കാട്ടുമൃഗത്തെ വിളിച്ചും
മുട്ടിച്ചുടുത്തുപിടിച്ചും—തള്ളിപ്പൊട്ടക്കിണറ്റിൽ മറിച്ചും
വട്ടത്തിൽച്ചുറ്റിക്കളിച്ചും—കൊണ്ടു വേട്ടവെടിയണ്ടു വച്ചും
ചുട്ടറാ നായ്ക്കൾ കുരച്ചും—പുലിക്കുട്ടികളെപ്പോയ്ക്കുടിച്ചും
നീട്ടി വലകൾ വിരിച്ചും—പല ഹൃഷ്ടികളെ പ്രഹരിച്ചും
ഈട്ടിമുനകൾ തറച്ചും—കിടി വാട്ടം കലർന്നു മരിച്ചും
ഒട്ടു വധിപ്പാൻ മടിച്ചും—പല കൂട്ടിൽ പിടിച്ചുങ്ങടച്ചും
കൂട്ടത്തെത്തല്ലിപ്പിരിച്ചും—ചില പോട്ടിൽക്കടന്നങ്ങൊളിച്ചും
വെട്ടുകളേറ്റു വിറച്ചും—കലക്കുട്ടങ്ങൾ താഴെപ്പതിച്ചും
ഗോഷ്ടികൾ കാട്ടി മരിച്ചും—കയർ കെട്ടിവലിച്ചുങ്ങിഴച്ചും
ദുഷ്ടജന്തുക്കളെക്കൊന്നാ—ലൊരു കഷ്ടമില്ലെന്നിരിക്കയാൽ
എന്നിവയെല്ലാം ഭവിക്കു—മതിലൊന്നുമുളവായതില്ല."

2 ദുഷ്മന്തന്റെ വിരഹതാപം:

"കളഭഗതേ! മമ പിഴ തേ കരുതരുതേ ഹൃദി ദയിതേ!
സുമുഖി ഭൃശം തവ വെറുതേ വിമുഖതയിന്നരുതരുതേ!
സരസരതോത്സവവിരുതെന്നുരസി മുദാ തുടരുക തേ
സുരുചിരസല്ലാപകൃതേ സുഖയ ഹി രാജർഷിസുതേ!
തെളിവിയലും മുഖമിന്നെൻ കരളിലഹോ തെളിയുന്നേ
ഒളികരുതീടരുതെന്നേ കളമൊഴി! ഞാൻ തളരുന്നേൻ.
ഹിമകരനിന്നതിവേലം സമയമറിഞ്ഞിതുകാലം
മമത കുറഞ്ഞനുവേലം വൃഥയതി മാം രതിലോലം."

അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളത്തിൽ കവി ആമഗ്നമാനസനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

വല്ലീപരിണയവും ദേവസേനാസ്വയംവരവും:—വല്ലീപരിണയത്തിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു വൃത്തങ്ങളും ദേവസേനാസ്വയംവരത്തിലെ ആദ്യത്തെ ഒൻപതു വൃത്തങ്ങളുമേ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. "ക്ഷോണീ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പതിഗ്രഹ മൽഗ്രഹ'' എന്നീ ആദ്യത്തെ കൃതിയിൽ കവി കൊച്ചുപിള്ളവാ
വാരിയരെ വന്ദിക്കുന്നതിനു പുറമേ

''വ്യക്തം ഹരിഗീതമന്ദിരേ വാഴുന്ന
മൽകുലദൈവതം സുബ്രഹ്മണ്യം
ഭക്തിപുരസ്സരം വന്ദിക്കുന്നേൻ''

എന്ന വരികളിൽ അരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യനേയും

''ദീനാനുകമ്പിയെന്നന്നദാതാ വഞ്ചി—
വാനോർപതിയെയും വന്ദിക്കുന്നേൻ''

എന്ന ഈരടിയിൽ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനേയും സ്തുതിക്കുന്നു.

അരിപ്പാട്ടു രാമവാരിയർ (993—1030) ചരിത്രം:— അരിപ്പാട്ടു ചെമ്പകശ്ശേരി എന്ന പേരിൽ മറെറാരു വാരിയമുള്ളതായി പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. ചെമ്പകശ്ശേരിവാരിയന്മാരുടെ മൂലകുടുംബം കുട മാളൂരിനു സമീപമുള്ള ആപ്പുക്കരെയാണു്. അവിടെയും ഒരു സുബ്രഹ്മ ണ്യക്ഷേത്രമുണ്ടു്. ആ വാരിയത്തിൽ പത്താം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാ ർദ്ധത്തിൽ ശങ്കരവാരിയർ എന്നൊരു പണ്ഡിതൻ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം കാര്യവശാൽ പുനക്കരയ്ക്കും അവിടെനിന്നു് അരിപ്പാട്ടേയ്ക്കും പോന്നു കൊച്ചുപിള്ളവാരിയരുടെ സഹോദരിയെ വിവാഹംചെയ്തു ചെമ്പകശ്ശേരിവാരിയം പണിയിച്ചു. ആ ദാമ്പത്യബന്ധത്തിൽ ജനിച്ച കൃഷ്ണവാരിയർ തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു മൻസിപ്പായി. അദ്ദേഹ ത്തിനു ജ്യോതിഷത്തിൽ നല്ല പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്നു. കൃഷ്ണവാരിയ രുടെ ജനനാനന്തരം അധികം താമസിയാതെ ശങ്കരവാരിയർ അന്തരിക്കു കയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ യുവതിയായ വിധവ ഹരിപ്പാട്ടു ക്ഷേത്രത്തിൽ മേൽശാന്തിയായിരുന്ന മാച്ചിപ്പുറത്തു പോററിയുടെ പത്നിയായി. അവ രുടെ സന്താനമായി രാമവാരിയർ 993–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. സംസ്കൃ തത്തിൽ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ഉറച്ച ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ച അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തു സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പ്രോത്സാഹന ത്തിൽ ഉത്രംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാന്റെ അമ്മച്ചിയേയും മക്കളേയും സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു താമസിച്ചു. 38–ാമത്തെ വയസ്സിൽ 1031–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് അവിടെവച്ചുതന്നെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം അവിവാഹിതനായിരുന്നു.

ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം ആട്ടക്കഥ:—രാമവാരിയരുടെ കൃതി യായി ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം ആട്ടക്കഥമാത്രമേ കിട്ടീട്ടുള്ളൂ. അതിലെ കവനകുശലത തരക്കേടില്ല; കഥയ്ക്കു പ്രചാരമില്ലാതെപോയതിനുള്ള പ്രധാനകാരണം ഇതിവൃത്തത്തിന്റെ ശുഷ്കതയാണു്. ആ നിബന്ധ ത്തിലെ ''പൂർണ്ണചന്ദ്രവദനേ'' എന്ന ശൃങ്ഗാരപ്പദത്തിനു മുൻപുള്ള

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''ദിഷ്ടേസ്മിൻ പരപുഷ്ടസുഷ്ടമധുരോദ്ഘുഷ്ടേ സുധാംശുപ്രഭാ–
പുഷ്ടേ തുഷ്ടിദചൂതയഷ്ടിമധുവൃഷ്ട്യാമോദിതോദ്യാനകേ
ദൃഷ്ടാ സേവഷ്ടതമാം ഹി സുഷ്ടമദനാവിഷ്ടാന്തരങ്ഗഃ പ്രിയാം
ഹൃഷ്ടോസൗ ശുഭഗാമഭീഷ്ടകുശലാം സ്പഷ്ടം സമാചഷ്ട താം''

എന്ന ശ്ലോകം ഉത്രംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാൻ കേട്ട ചെവി പൊത്തിക്കൊണ്ട് ''ഇന്ന മതി വാരരേ'' എന്ന കല്പിച്ചതായി ഐതിഹ്യവാദികൾ പറയുന്നു. എന്നാൽ ''പൂർണ്ണചന്ദ്രവദനേ'' എന്ന പദം ആ ന്യൂനത ഒട്ടൊന്നു പരിഹരിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരിക്കുന്നു.

''കാന്തേ നീ വസന്തദ്യുതികൊണ്ടു ചന്തമെഴും തരുതതി പൂത്തു
ഹന്ത! തളിർത്തു വിടാതി കാൺക സചാന്തം തെളിഞ്ഞു സുദതി!
കാമിനിമാർകുലമോഹനേ! കാപി പികാംഗന ശോഭനേ!
നന്മധുവുണ്ടിഹ കാനനേ നലമൊട്ടു രമയതി കാന്തനെ
ബന്ധുരതരമദമന്ഥരതരസിന്ധുരഭംഗിതരംഗിതഗമനേ. (പൂർണ്ണ)

ഇന്നു മാന്താർശരൻ കോപം പാരമാന്തടനയേ സാടോപം
നന്നായ് വലിച്ചു പൂഞ്ചാപം മമ തന്നിടുന്നു പരിതാപം.
മന്ദരഗിരിശുചിചോരണം മലയജപങ്കവിഭൂഷണം
കന്ദശരാത്തിനിവാരണം കളർമൂല തന്നുടനിക്ഷണം
മണ്ഡലരൂപിണി തിങ്കിന കുതുകാൽ ഭണ്ഡ്യാ കുരു നീ
മലർബാണരണം.''

ഇവ ആ പദത്തിലെ രണ്ടു ചരണങ്ങളാണ്.

''ഇത്ഥം കാന്താം യഥാകാലം ലാളയൻ കേളിഭേദൈഃ
സചാനരൂപം സുതം ലബ്ധ്വാ രാജാഭൂദ്ഭൂരിമംഗലഃ''

എന്ന ശ്ലോകത്തോടുകൂടി പ്രബന്ധം അവസാനിക്കുന്നു. ഇന്ദുമതിയുടെ ദേഹവിയോഗവും മാറും പ്രകൃതത്തിനു് അനുചിതമാകയാൽ കവി വർണ്ണിക്കുന്നില്ല.

അനേകം അവസരങ്ങളിൽ കൊട്ടാരത്തിലെ ഓരോ സംഭവത്തെ വിവരിച്ചു രാമവാരിയർ പദ്യങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1020 മേടം 18–ാംനു- ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു കന്യാകുമാരിക്കു പോയി. ഇടവം 21–ാംനു- തിരുവനന്തപുരത്തു തിരിയെ എഴുന്നള്ളി. ആ യാത്രയെക്കുറിച്ചു് അനേകം ശ്ലോകങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ ഒന്നു രണ്ടെണ്ണം അടിയിൽ ചേർക്കുന്നു.

''ദുർഗ്ഗാധീശേ നിധാതും ഗജമുഖമുപദാ–
സഞ്ചയം സഞ്ചിനു ദ്രാ–
ഗിത്ഥം സചാജ്ഞാകരോക്ത്യാ ചലതി ഗജമുഖേ
നന്ദനേ വത്സലത്വാൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൈവം വത്സ! ഭ്രമോയം തചിതി സരസഗിരാ
സാന്ത്വമാപാദയന്തം
തം കാന്തം ഹൈമവത്യാ നരപതിരഭജ–
ദ്ധൃപുദീപം സമഫ്പു.''
''ശാസ്ത്രാഭ്യാസാദിഹീനോ നൃപതിലകചരി–
ത്രാദികം വണ്ണയൻ കോ
വിദ്യാവൃദ്ധോതിഫുദ്ധേ സുകൃതിമതി ഭവൽ–
സന്നിധൗ മോദകാരീ?
ഏവംഭാവേ മമൈഷ ശ്രമ ഇഹ വിഫല–
സ്യാന്നഹീത്ഥം വിശങ്കാ
പൂവ്വം വിഷ്ണോഃ കചേലപ്രണിഹിതപൃഥുകോ–
പ്യാദരൗ പൂണ്ണമോദം.''

അമ്പാടി കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പുതുവാൾ (987—1056)

ചരിത്രം—ബാല്യകാലം:—അമ്പാടി കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പുതുവാൾ 987–ാമാണ്ടു് മകരമാസത്തിൽ തൃശ്ശൂരിൽ അമ്പാടി എന്ന പ്രസിദ്ധമായ തറവാട്ടിൽ ജനിച്ചു. ആ തറവാട്ടുകാക്കു സ്ഥലത്തെ വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രത്തിൽ കഴക വൃത്തി ഉണ്ടായിരുന്നതിനുപുറമേ ചാലക്കുടി സമീപം മൂഴിക്കുളത്തും ചേത്തലത്താലൂക്കിൽ തുറവൂരും വസ്തുവകകളും മറ്റും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ കുടുംബത്തിലെ കൃഷ്ണപ്പുതുവാൾ എന്നൊരു പൂവ്വപുരുഷൻ ധർമ്മരാജാവിന്റെ കാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു കാര്യക്കാരായി പണി നോക്കിയിരുന്നതായും അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രീതനായ മഹാരാജാവു തൃശ്ശൂരിൽ ഒരു വലിയ ഭവനം പണിയിച്ചുകൊടുത്തതായും ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പുതുവാൾ ബാല്യത്തിൽ പാരമ്പര്യമനുസരിച്ചു കുലവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. അതോടുകൂടിത്തന്നെ അക്കാലത്തെ ഒരു വലിയ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിരുന്ന തൃശ്ശൂർ താഴയ്ക്കാട്ടു ചെറിയ നാരായണപ്പുതുവാളോടു സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു. താഴയ്ക്കാട്ടുകുടുംബത്തിൽ അതിനുമുൻപു വലിയ ശങ്കരപ്പുതുവാൾ, ചെറിയ ശങ്കരപ്പുതുവാൾ, വലിയ നാരായണപ്പുതുവാൾ (നാണു) എന്നീ പേരുകളിൽ ചില വിദ്വാന്മണികൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ചെറിയ നാരായണപ്പുതുവാൾ തോന്നിക്കൽ കുഞ്ഞിട്ടി രാഘവൻനമ്പിയാരുടെ ശിഷ്യനായിരുന്നു. നമ്മുടെ കവി നാരായണപ്പുതുവാളിൽനിന്നു ശാസ്ത്രമൊന്നും അഭ്യസിച്ചില്ലെങ്കിലും സംസ്കൃതത്തിൽ ബുദ്ധിയുടെ തീക്ഷ്ണതകൊണ്ടു ലോകവ്യുൽപത്തി വേഗത്തിൽ സാധിനമാക്കി. തന്റെ ഗുരുനാഥന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം വ്യാസോൽപത്തി തുള്ളലിൽ താഴെക്കാണുന്ന പ്രകാരം വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

''അൻപതുമൊന്നുമുള്ളക്ഷരത്തെ നാവി–
ലൻപോടെഴുതീട്ടു മൂന്നം മണലിന്റെ
മുൻപിൽ പരിശ്രമിപ്പിച്ചോരു ദേശിക–
ത്തമ്പുരാൻ നാരായണാഖ്യൻ ദയാപരൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗംഭീരചിത്തൻ മൃദുസ്മേരമുഗ്ധവ–
ക്ത്രാംഭോരുഹൻ ശബ്ദശാസ്ത്രേ വിചക്ഷണൻ
അംഭഃപ്രവാഹത്തെ വെല്ലുമാറുള്ള വാ–
ഗ്ഗുംഭപ്രഭാവമുടയദേഹൻ മഹ–
ത്സംഭാവനീയൻ സരസപ്രതീകാരുണ്യ–
സമ്പത്സുധാസാരസംപൂർണ്ണഭാജനം.
വൻപെഴും വിദ്വജ്ജനങ്ങളിൽ വച്ചൊരു
മുൻപുണ്ട മൽഗ്രന്ഥത്തെയെല്ലാറിലും.
നാടകാലങ്കാരകാവ്യപ്രഭാവങ്ങ–
ളൂടേ പറഞ്ഞു പഠിപ്പിച്ച വിദ്യയും
പാകംചെയ്യിക്കുവാൻ വിശേഷിച്ചൊരു
പാടവമുണ്ടെന്നതും ലോകസമ്മതം.
ബുദ്ധിച്ചുരുക്കം ഭവിച്ചവനെങ്കിലും
വർദ്ധിച്ച മാന്ദ്യമുൾക്കൊണ്ടവനെങ്കിലും
സിദ്ധമായ്ച്ചൊല്ലാമചേതനതേ്രനൈവ
കൊത്തിവച്ചുള്ള മരപ്പാവയെങ്കിലും
അധ്യാപനേ താനൊരുമ്പെട്ടുവെങ്കിലൊ–
രധ്വാനമേതുമേ കൂടാതെ നാലഞ്ചു
സപ്താധ്യായമങ്ങനെ ചൊല്ലുംവിധൗ ചിത്ത–
ശ്രദ്ധ്യാ ഭവിക്കും വിശേഷേണ ശിഷ്യനും.
ആചാര്യവൈഭവം മറെന്തിതിൽ പരം?
നീചാല്പബുദ്ധികളെക്കൂടെ വിദ്യയാ
വാചസ്പതിയോട്ടു തുല്യരാക്കുമെന്നു
വാചാ പറഞ്ഞാലതു പോരുമല്ലയോ?
കാണാദശാസ്ത്രവും കൗമുദീഗ്രന്ഥവും
കാണാതെചൊല്പാൻ തടവും തനിക്കില്ല.
ക്ഷോണീസുരന്മാരിലുള്ള വണക്കവും
കാണികഠം മറോരിലുള്ളോരിണക്കവും
പ്രാണിപ്രപഞ്ചങ്ങളിലെക്കരുണയും
പ്രാണാവസാനപര്യന്തം കുറവില്ല.
ഏണാങ്കചൂഡങ്കലെബ്ഭക്തിശ്രദ്ധിയും
ക്ഷീണം ഭവിക്കാത്ത നൽബുദ്ധിശക്തിയും
താണ നിലയും തനിച്ചോരു വിദ്യയും
കാണാൻ പ്രയാസമൊരാളെയേവംവിധം.''

ആദ്യത്തെ കവിത:—ഭാഷയുടെ ലാളിത്യം, ഫലിതത്തിന്റെ സമൃദ്ധി എന്നിവയാണു് പുതുവാളുടെ കാവ്യശൈലിക്കുള്ള മുഖ്യഗുണങ്ങൾ. കൊടുങ്ങല്ലൂർ താമസിക്കുകയുണ്ടായിട്ടില്ല എങ്കിലും വെണ്മണി അച്ഛന്റേയും പൂന്തോട്ടത്തിന്റേയും കവനസംപ്രദായംതന്നെയാണു് അദ്ദേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹത്തിലും വേരുന്നി വികസിച്ചതു്. ആ വികാസം ആദ്യകാലത്തു കടം ബകോരകനുായേന സംഭവിച്ചതായിരുന്നു എങ്കിലും പിൽക്കാലത്തു് ആ ഭാഷാകവിപുംഗവന്മാർ ചില അവസരങ്ങളിലെല്ലാം ഒന്നിച്ചുകൂടി സാഹിത്യവിനോദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുക ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്.

പുതുവാളിനു പത്തുപന്ത്രണ്ടു വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള ഒരു കാലത്തു തേച്ചുകുളിക്കുന്നതിനു് എണ്ണയെടുത്തുകൊടുക്കുവാൻ തന്റെ ചിറ്റമ്മയോടു് ആവശ്യപ്പെടുകയും ആ ബാലന്റെ മരുമകളായ ഒരു കുഞ്ഞിനെ ഉറക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ ക്ലേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ചിറ്റമ്മ കുട്ടിയെ ഉറക്കാമെങ്കിൽ എണ്ണയെടുത്തുകൊടുക്കാമെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. ഉടൻതന്നെ ആ പൈതലിനെ കയ്യിൽ വാങ്ങി ഒരു താലോലംപാട്ടുണ്ടാക്കി പാടി. അതാണു് ആ വാസനാകവിയുടെ ആദ്യത്തെ വാങ്മയം.

"കുഞ്ഞിയെടുത്ത പാരം കൊഞ്ചിക്കളിപ്പിക്കുമ്പോ—
ളിഞ്ചികടിച്ചു കാവു കരയുന്നെന്തേ?
അമ്മയുമിങ്ങു വന്നെന്നമ്മിണിക്കുട്ടിക്കു ന—
ല്ലുമ്മിഞ്ഞ തന്നു 'വാവാ' ഉറക്കും പിന്നെ.
കുഞ്ഞിക്കൈകൊണ്ടു നല്ലോരമ്മിഞ്ഞ താങ്ങിക്കൊണ്ടു
കുഞ്ഞേ! നീ കുടുകുടെക്കുടിച്ചുകൊാംക.
അച്ഛനുമിങ്ങു വന്നെൻകൊച്ചിനെയെടുത്തിട്ടു—
ങ്ങുച്ചത്തിൽപ്പാടിപ്പാടിക്കളിപ്പിച്ചീടും."

കല്ലൂർ നമ്പൂരിപ്പാടു് 1010—ാമാണ്ടോണല്ലോ മരിച്ചതു്. ആ കാലത്തോടടുപ്പിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആവശ്യം പ്രമാണിച്ചു ചങ്ങണംകുന്നിൽ ഭഗവതിയെപ്പറ്റി എഴുതിയ ഒരു വന്ദനശ്ലോകമാണു് താഴെ ചേർക്കുന്നതു്.

"രാരാജദ്ഘനരാജിമേദുരകചാ, ഹാരാങ്കഹീരാംകുര—
സ്ഫാരോത്തുംഗകുചാനതാംഗലതികാ, ശ്രീചങ്ങണാദ്ര്യാലയാ,
ആരാതീയപരേതരാജപുരുഹൂതാരാതിപാരമ്പരീ—
കാരാഗാരകഠോരധാരശരചാപാസ്ത്രാം പുരസ്ത്രാദുമാ."

പുതുവാം തിരുവനന്തപുരത്തു്:—സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നാടുനീങ്ങുന്നതിനു് അല്പകാലംമുൻപായി പുതുവാം തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നു് അവിടത്തെ മുഖം കാണിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബകഥ അറിവുണ്ടായിരുന്ന ആ മഹാനുഭാവൻ കവിയെ യഥോചിതം സൽകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒരിക്കൽ മഹാരാജാവു സവാരിക്കെഴുന്നള്ളിയ അവസരത്തിൽ ഏതോ ഒരു ചുവരിൽ "അട്ടിക്കിൽനിന്നറവലേ മുറയിട്ടിടുന്നു" എന്നൊരു ശ്ലോകപാദം ആരോ എഴുതിവച്ചിരുന്നതു കണ്ടു തിരിയെ എഴുന്നള്ളിയപ്പോാം പുതുവാളോടു് അതൊരു സമസ്യയായി പരിഗണിച്ചു പൂരിപ്പിക്കുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. പുതുവാാം അതു് അടിയിൽ കാണുന്നവിധത്തിൽ പൂരിപ്പിക്കുകയും തിരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മനസ്സുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു വീരശൃംഖല സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു.

"മുക്കാലു വാണിയുമകത്തൊരു കാൽ പുറത്തും
ദുഷ്കാലവൈഭവവശാലൊരു ഭിത്തിമാതാ
പദ്യക്കിടാവിനെയഹോ മുഴുവൻ പൊറാഞ്ഞി—
ട്ടട്ടിക്കിൽനിന്നറവലേ മുറയിട്ടിടുന്നു."

അതിനെ പുതുവാളുടെ കുടുംബക്കാർ ഇന്നും വീരശൃംഖലാശ്ലോകം എന്നു സാഭിമാനം സ്മരിക്കുന്നുണ്ടു്. 1022—ൽ സ്വാതിതിരുനാളുടെ കാലാനന്തരം ഉത്രംതിരുനാൾക്കു മൂപ്പുകിട്ടിയപ്പോൾ നമ്മുടെ കവി "പട്ടാഭിഷേകം" എന്നൊരു തുള്ളലുണ്ടാക്കി തിരുമുമ്പിൽ പാടിക്കേൾപ്പിക്കുകയും അതിൽ ജ്യേഷ്ഠന്റെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം വർണ്ണിക്കുന്ന ഘട്ടം കേട്ടു മഹാരാജാവു കണ്ണുനീർ വാർക്കുകയും ചെയ്തുവത്രേ. പ്രസ്തുതകൃതി കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. ആ തമ്പുരാന്റെ കല്പനയനുസരിച്ചാണു് 1 കൃഷ്ണാവതാരം, 2 കാളിയമർദ്ദനം, 3 കേശിവധം എന്നീ ആട്ടക്കഥകൾ രചിച്ചതു്. 1036—ാമാണ്ടു് ആയില്യംതിരുനാൾ സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്യുന്നതുവരെ പുതുവാൾ കൂടെക്കൂടെ തിരുവനന്തപുരത്തായിരുന്നു താമസം. ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ നാട്ടിലേക്കു പോയി മടങ്ങിവരാൻ താമസിച്ചതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിനു വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽ പതിച്ചിരുന്ന ആഴ്ചമുറയെണ്ണാധികൃതന്മാർ നിറുത്തിക്കളഞ്ഞു. അതിനെപ്പറ്റി മഹാരാജാവിനോടു സങ്കടമുണർത്തിക്കുവാൻ ആയുധശാലയിൽ എഴുന്നള്ളിയ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു നല്ല സന്ദർഭം കിട്ടുകയും അതു് അദ്ദേഹം താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുവാൻ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

"ഉലകീശ വിഭോ! ഭവൽകൃപാണീ—
പതഗാദ്യായുധജാലശാലതന്നിൽ
പല ഹേതികൾ മൂച്ചുകൂട്ടിയിട്ടീ
സ്ഥലമോരോന്നിലിരുപ്പതേഷ കണ്ടേൻ.

ഒരു വാളതിലുണ്ടു പുത്തനായ—
ക്കരവാളത്തിലഹോ! തുരുമ്പു കേറി
ചില ദിക്കു ദ്രവിച്ചിടുന്ന രാജൻ!
പലനാളായി മെഴുക്കിടായ്കമൂലം."

ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ ഒരിക്കൽ മുഖം കാണിച്ചപ്പോൾ "കുഞ്ഞുകൃഷ്ണനെ കണ്ടിട്ടു കാലം കുറച്ചായല്ലോ" എന്നു് അവിടുന്നു കല്പിച്ചു. അപ്പോൾ ഉണ്ടാക്കി ചൊല്ലിയതാണു് ചുവടേ കുറിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ.

"കഞ്ജത്താരമ്പനെച്ചുട്ടൊരു പരമപുമാൻ
തമ്പുരാനാണ സത്യം
നെഞ്ചത്തെച്ചോറിറങ്ങാ കിനവിലുമടിയൻ
തൽപദാബ്ജം മറന്നാൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പഞ്ഞപ്പെട്ടങ്ങുമിങ്ങും പടുതരമുഴലും
ഭാഗ്യഹീനക്ക മുമ്പാം
കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണൻകുടുംബത്തിനു ഗതി ഭവതോ—
രാധനം പണ്ടുപണ്ടേ.
കായില്ലാമരമെന്നപോലെ മരുവും മറവുള്ള ഭൂപാലരെ—
പ്പോയല്ലോ പഴുതേയണഞ്ഞുമരുവുന്നാഹന്ത! ദേഹാവധി
ആയിലുംതിരുനാളിൽ വന്നവതരിച്ചുള്ളോരു കല്പദ്രുമ—
ത്തയ്യല്ലോ വളരുന്നു വാഞ്ഛിധരണൗ വാഞ്ഛരിച്ചുതേകീടുവാൻ.''

പുതുവാഠം ഏറെനാഠം താമസിയാതെ തന്റെ താമസം മൂഴിക്കുളത്തേക്കു മാറ്റി. അവിടെ തേക്കിൻകാട്ട് എന്നൊരു വീട്ടിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനു സംബന്ധം. അവിടെവച്ചു പല വിഷയങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഫലിതസാഹിത്യം നിരങ്കുശമായി വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരിക്കൽ സഹൃയം കവിതക്കാരിയെന്നു് അഭിമാനിച്ചുവന്ന ഒരു സ്ത്രീ താനുണ്ടാക്കിയ ഒരു ശ്ലോകം അദ്ദേഹത്തെ കാണിച്ചു് അതിനു തനിക്കു് രണ്ടു് ഓണപ്പുടവ ആരെങ്കിലും തരേണ്ടതാണെന്നു വാദിച്ചു. അതു കേട്ടു പുതുവാഠം മുഖം നോക്കാതെ

''തരുണീമണി മേലിലിത്തരം കൊ—
ള്ളരുതാത്തുള്ളവ തീർത്തുകൊണ്ടിരുന്നാൽ
മുറിമുണ്ടുകളല്ല, നല്ല വേലി—
ത്തറികൊണ്ടൊന്നു തരും തരം വരുമ്പോഠം.''

എന്നു തട്ടിവിട്ടു് ആ പാവത്തെ ക്ഷീണസഹൃയാക്കി മടക്കിയയച്ചു. പിന്നെയൊരിക്കൽ ഒരു നമ്പൂരി ''വനിതാരത്നമേ യത്നമായി'' എന്നു് ഒരു സമസ്യ താൻ മുൻപു കൊടുത്തിരുന്നതു പൂരിപ്പിക്കാത്തതിനു പുതുവാളോടു് അല്പം രസക്ഷയം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ആ നമ്പൂരിക്കു് അടുത്തുള്ള ഒരു ചാക്കിയാർഭവനത്തിലായിരുന്നു സംബന്ധം. അപ്പോഠം അദ്ദേഹം അമ്പലക്കിണറ്റിൽനിന്നു വെള്ളം കോരി താൻതന്നെ കുടവും ചുമന്നുകൊണ്ടു ഭാര്യാഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുകയുമായിരുന്നു. അതു കണ്ടിട്ടു പുതുവാഠം ആ സമസ്യ ഇങ്ങനെ പൂരിപ്പിച്ചു കേഠംപ്പിച്ചു.

''അത്യാവേശംനിമിത്തം ഭവതിയൊടൊരുമി—
ച്ചതു ഞാൻ പോന്നുവന്നി—
ക്കൃത്യാകൃത്യേ ഭയം തീർന്നിരവുപകൽ കഴി—
ക്കുന്നുവെന്നാകിലും കേഠം
ഭൃത്യന്മാരെന്നപോലേ പലതുമറിയുമാ—
റമ്പലത്തീന്നിവണ്ണം
നിത്യം വെള്ളം ചുമക്കുന്നതിനിഹ വനിതാ—
രത്നമേ! യത്നമായി.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വേറൊരു നമ്പൂരി തന്റെ ഭാര്യയുടെ വാക്കു കേട്ടു പൂഴവക്കത്തുള്ള ചന്തിര പ്പുരച്ചുവരിൽ പുതുവാളെ അധിക്ഷേപിച്ചു:

"അമ്പാടിയെന്നു പറയുന്നൊരു പത്തനത്തിൽ
ഡംഭേറെയുള്ളൊരു നിവാസിയതായ കൃഷ്ണൻ
വമ്പേറെയുള്ള ധരണീസുരനോടു തോറ്റി–
ങ്ങമ്പോടു പോന്നു മരുവുന്നിതു കാടുതന്നിൽ."

എന്നൊരു നാല്ക്കാലി കരികൊണ്ടു വരച്ചുവച്ചു. പുതുവാൾ അതു കണ്ടു് അരിശം സഹിക്കാതെ അദ്ദേഹത്തെയും ഭാര്യയേയും പറ്റി അനേകം ശ്ലോകങ്ങളും പ്രത്യുത്തരരൂപത്തിൽ അയച്ചുകൊടുത്തു. അവയിൽ ഓരോന്നു താഴെ ചേർക്കുന്നു.

"യന്ത്രപ്പണിത്തരവശേന മറഞ്ഞുനിന്ന–
ച്ചന്ത്രപ്പുരച്ചുവരു തന്റെടുപാശിയാക്കി
മന്ത്രപ്പയറുകളിൽ നില്ക്കിനിയെട്ടുപത്തു
പന്ത്രണ്ടു നാളിനകമങ്ങറിയിച്ചുവയ്ക്കാം.

ഒരുത്തനുണ്ടാം പ്രിയമെന്നുവെച്ചി–
ട്ടൊരുത്തനെക്കൊണ്ടു ദുഷിക്കൊലാ നീ
തരത്തിലേ നല്ല പണിത്തരം കേ–
ളൊരുത്തി നീ; മറ്റതൊരുത്തനാണു്."

1040–ാമാണ്ടിനുമുൻപു് ഒരിക്കൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തു പോയിരുന്നപ്പോൾ പൂന്തോട്ടത്തു നമ്പൂരി അർത്ഥമില്ലാത്ത ഒരു സംസ്കൃതശ്ലോകം ശബ്ദാഡംബരത്തോടുകൂടി ഉണ്ടാക്കി "കുഞ്ഞുകൃഷ്ണാ! ഈ പഴയ ശ്ലോകത്തിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലായോ?" എന്നു ചോദിച്ചു. "ഒരിക്കൽക്കൂടി കേൾക്കട്ടെ" എന്നായി പുതുവാൾ. വീണ്ടും ചൊല്ലിയപ്പോൾ മനസ്സിലായി എന്നു പറഞ്ഞു. എന്താ മനസ്സിലായതെന്നു പൂന്തോട്ടവും അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന വെണ്മണിഅച്ഛനും വീണ്ടും ചോദിച്ചതിനു് "അർത്ഥമില്ലെന്നതന്നെ" എന്നായിരുന്നു ലക്ഷണജ്ഞനല്ലെങ്കിലും ലക്ഷ്യജ്ഞനായ പുതുവാളുടെ മറുപടി.

മൂഴിക്കുളത്തെ ഒരു മാരാർസ്ത്രീയെപ്പറ്റി മാരാവാഹനം എന്നൊരു ദുഷ്കവിതയും പുതുവാൾ നിർമ്മിച്ചു. അതൊരു ശീതങ്കൻതുള്ളലാണു്. പുതുവാളുടെ ഏതോ ഒരു പാട്ടിൽ സംഗീതവിദുഷിയായിരുന്ന ആ സ്ത്രീ വൈകല്യമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞതാണു് കലഹത്തിന്റെ കാരണം.

"ശ്രീഹംസയാനാലയേ വിളങ്ങീടുന്ന
ശ്രീഹംസരാജാഗ്നിനേത്രൻ പുരാന്തകൻ
മോഹം സഫലമാക്കീടുവാനായ്ക്ക–
ദേഹം സഹചരിക്കേകിയ തമ്പുരാൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാഹം സമർത്ഥനെന്നാലുമതിനു നി—
ർവ്വാഹം ഭഗവാനുളവാക്കുമെന്നൊരു
മോഹം മനസ്സിൽ ജനിക്കകൊണ്ടിത്തുള്ള—
ലാഹന്ത! കെട്ടിച്ചമയ്ക്കാൻ തുടങ്ങുന്നു.''

എന്നിങ്ങനെയാണു് ആ കൃതി ആരംഭിക്കുന്നതു്. ഇതെല്ലാം തികഞ്ഞ കന്നത്തമാണെങ്കിലും അന്നത്തെ സ്ഥിതിക്കു് അതു ഗഹ്യമായി സാഹിത്യ രസികന്മാർ കരുതിയിരുന്നില്ല.

ശങ്കരവാരിയർദിവാൻജിയുടെ കാലത്തു് ഇരിഞ്ഞാലക്കുട വാരിയ ന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി പുതുവാളന്മാർക്കു് അമ്പലവാസികളോടൊന്നിച്ചു ക്ഷേത്രസദ്യയ്ക്കു് ഇലവയ്ക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നു ശാഠ്യം. അതു കീഴ്മര്യാ ദയ്ക്കു വിപരീതമായിരുന്നതിനാൽ പുതുവാൾ ദിവാൻജിക്കു പദ്യത്തിൽ ഒരു ഹർജി എഴുതി സമർപ്പിച്ചു തന്റെ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടവർക്കു് ആ ക്ഷേത്രത്തിലെ അമ്പലവാസിസ്സദ്യയിൽ ഒന്നാമതായി ഇലവയ്ക്കേണ്ടതാ ണെന്നു് ഉത്തരവു വാങ്ങിച്ചു. താഴയ്ക്കാട്ടു പാഠിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സതീർത്ഥ്യരായിരുന്ന ശങ്കരവാരിയരുടെ പുത്രന്മാരും പിന്നീടു കൊച്ചിയിലെ ദിവാൻജിമാരുമായ തോട്ടയ്ക്കാട്ടു ശങ്കുണ്ണിമേ നോനും ഗോവിന്ദമേനോനും. ആ ഹർജിയിലെ ഒരു ശ്ലോകം അടിയിൽ ചേർക്കുന്നു.

''പണ്ടേ മാമൂലമായിപ്പലരുമൊരുമയേ—
ന്നുണ്ടുപോരുന്ന കാര്യം
കൊണ്ടേതാനും ചിലർക്കീയിട രുചി കുറവായ്—
ച്ചെന്നു കോയിമ്മകേറി
പണ്ടാരക്കാരിയസ്ഥപ്രവരപരിസരേ
കേട്ടതിൽക്കോട്ടമസ്മൽ—
പ്പുണ്ടങ്ങാംക്കായിവന്നെന്നതുമിഹ വളരെ—
സ്സങ്കടം മന്ത്രിവര്യ!''

അവസാനകാലം:—1050—ാമാണ്ടിനുമേൽ മൂഴിക്കുളത്തുള്ള താമസം മതിയാക്കി പെരുവനത്തു ചിറമ്മർ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ആശ്രിതനായി പുതുവാൾ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞുകൂടി. അവിടെവച്ചു് ആ നമ്പൂ രിപ്പാട്ടിലെ നിദേശമനുസരിച്ചാണു് കംസവധം എന്ന നാലാമത്തെ ആട്ടക്കഥ രചിച്ചതു്. സംഗീതകുശലനായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആട്ടക്കഥകളിൽ ഒന്നിനും പ്രചാരമില്ലാതെപോയതിനുള്ള കാരണം അവ വായിച്ചാലേ കണ്ടുപിടിക്കാൻ തരമുള്ളൂ. ആ കഥകൾ ഒന്നും സമഗ്ര രൂപത്തിൽ കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. 1054—ാമാണ്ടോടുകൂടി തൃശ്ശൂർ കുടുംബ ഗൃഹത്തിലേക്കു തിരിച്ചുപോന്നു. അവിടെ വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു തിരുവാഭരണം കളവുപോയപ്പോൾ ക്ഷേത്രോപജീവികളുടെ അന്ന ഭവത്തിനുള്ള ചോറു സർക്കാരിൽനിന്നു നിറുത്തി. കേസ്സുനേടിക്കുന്ന തിനു വന്ന ഒരു പോലീസ്സുദ്യോഗസ്ഥന്റെ മുമ്പിൽ വയോധിക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നായ പുതുവാഠം അനന്തരവന്മാരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി വന്നുചേർന്നു. അതുമൂലം ശരീരത്തിനു ക്ഷീണത എങ്ങനെ വന്നു എന്നു് ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ചോദിച്ചതിനു വിശപ്പു സഹിക്കുവാൻ പാടില്ലാഞ്ഞിട്ടാണെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു.

"പോല്ലീസ്സിൽക്കാരിയക്കാരവരുടെ തിരു—
മുമ്പാകെ ചെന്നൊന്നു കണ്ടാൽ
വില്ലീസ്സിൻമാട്ടവംതേടുമൊരുമുതഗിരാ
ചിത്തരംഗം തണുക്കും
വല്ലാതീച്ചൂടടക്കുന്നതിനൊരു വഴി കാ—
ണാഞ്ഞു യുഷ്മൽപ്രദേശേ
മെല്ലെത്തപ്പിത്തടഞ്ഞിട്ടൊരുവിധമരിക—
ത്തെത്തിനോന്നാത്ത്ബന്ധോ!

ശിവനിമ്മാല്യുമാണസ്സൽഭവനപ്പൊഴുതിക്കഹോ
കവനം ക്ഷുത്തടക്കുന്നീലവനംചെയ്യണേ ഭവാൻ."

തൃശ്ശൂർ പൂരത്തിനു പാറമേക്കാവുകാരെ ദൂഷിച്ചു വെണ്മണി മഹൻ നമ്പൂരി എതാനും ശ്ലോകങ്ങളെഴുതിയപ്പോഠം പാറമേക്കാവുകാരുടെ കക്ഷി പിടിച്ചു പുതുവാഠം പത്തു ശ്ലോകങ്ങളാം അതിനു മറുപടിയായി "പാറമേക്കാവു തേതി" എന്ന കള്ളപ്പേരിൽ കുറിച്ചു് അയച്ചുകൊടുത്തു. അതു പുതുവാളാണെന്നു തീച്ചയാക്കി വെണ്മണി ചീന്തി തീയിലിട്ടു. ഉടനേ ആ ശ്ലോകങ്ങളാംതന്നെ വീണ്ടും പകർത്തി ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകത്തോടുകൂടി പുതുവാഠം വീണ്ടും അദ്ദേഹത്തിനയച്ചു.

"വായിച്ചീടാതെ കാവ്യാദികളാം പലപൊഴുതും
കോപി ദേവീപ്രസാദാ—
ലായീപോൽ പണ്ടു വിദ്വന്മണി; പുനരവന—
ത്രേ മഹാൻ കാളിദാസൻ;
ആയീ തൽകാലമിങ്ങുള്ളൊരു തരുണിയഹോ!
പാറമേൽക്കാവിലമ്മ—
സ്ഥായീലവണ്ണമിപ്പോഠം വിദൂഷി, കവിതയ—
ത്തേതിയാം കാളിദാസി."

ഒരിക്കൽ ശങ്കുണ്ണിമേനോൻദിവാൻജിയെക്കണ്ടു പുതുവാഠം പുതയ്ക്കുവാൻ ഒരു "പ്ലാൻ" വേണമെന്നു് അഭ്യർത്ഥിച്ചതു താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകത്തിലായിരുന്നു.

"പുതപ്പാൻ പ്ലാനെന്നാലതിശയ,മതിനുണ്ടു വളരെ—
പ്പുതുപ്പും മെയ്ച്ചൂടും; മുഷികിലുമലക്കിച്ചുകളയാം;
അതിപ്പോഠംചിന്തിച്ചാലിതരജഗമാളായിവരുമോ?
അതുഠംപ്രേമത്തോടൊന്നുതരുകിലതിപ്രീതിജനകം."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പുതുവാഠം രോഗം പിടിപെട്ടകിടക്കുമ്പോഠം തൈക്കാട്ട മൂസ്സതിനു് ആവ
ലാതിയായി കുറേ ശ്ലോകങ്ങഠം ഉണ്ടാക്കി അയച്ചതിൽ ഒന്നു് ഉദ്ധരിക്കാം.

"ദിക്കെട്ടെന്നല്ല പത്തും പുകഴിയ പഴ—
നെല്ലിപ്പുറത്തുജ്ജ്വലിക്കും
തൈക്കാട്ടെന്നാഖ്യ തേടീടിന ശുഭനിലയാ—
വാസി വൈദ്യാഗ്രഗണ്യൻ
മെയ്ക്കെട്ടും വ്യാധിജാഡ്യും നിഖിലമപനയി—
ച്ചീടുമെന്നോത്തു പോന്നോൻ
ചക്കിട്ടത്തിൽത്തിരിച്ചിട്ടടിയനെ വലയി—
ച്ചീടൊലാജീവനാന്തം."

1056 മകരമാസത്തിൽ സരസനായ ആ വാസനാകവി പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

കൃതികഠം:—കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പുതുവാഠം 1 കൃഷ്ണാവതാരം, 2 കാളിയ മർദ്ദനം, 3 കേശിവധം, 4 കംസവധം എന്നീ നാലാട്ടക്കഥകളും, 5 വ്യാസോൽപത്തി, 6 മാരാവാഹനം (പത്തുവൃത്തം) എന്നീ തുള്ളലു കളും, 7 പാത്രചരിതം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവ യ്ക്കുപുറമേ അനവധി ഓറ്റശ്ലോകങ്ങളും പാട്ടുകളും അദ്ദേഹം സന്ദർഭാനുസാ രേണ നിർമ്മിച്ചതായി അറിയാം. അവയിൽ പാത്രചരിതംമാത്രമേ മുദ്രിതമായിട്ടുള്ളൂ. വ്യാസോൽപത്തിയേയും മാരാവാഹനത്തേയും കുറിച്ചു മുൻപു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു.

ആട്ടക്കഥകളിൽനിന്നു ചില ഭാഗങ്ങഠം:—താഴെക്കാ ണുന്ന വന്ദനശ്ലോകം ആദ്യകാലത്തെ മൂന്നാട്ടക്കഥകളിൽ ഏതോ ഒന്നിൽ ഉഠപ്പെട്ടതാണു്. അതു് ഏതാണെന്നു നിശ്ചയമില്ല.

"ഭാസദ്ബാലേന്ദുബിംബപ്രകടിതശിരസം
ഭസ്മരേഖാഭിരാമം
ഭാസച്ചന്ദ്രീതാംശുവൈശ്വാനരനയനലസ—
ദ്വക്ത്രപങ്കേരുഹം തം
രുദ്രാണീമുദ്രിതാംശം മുനിജനവിനുതം
കാദ്രവേയാങ്കിതാംഗം
രുദ്രം ഭദ്രം സുഭദ്രാപതിശരവരദം
നൗമി ഭദ്രാദ്രിനാഥം."

ആട്ടത്തതായി ചേക്കുന്നതു കംസവധത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകവും അതോടു ചേർന്ന പദത്തിലെ ഒരു ഭാഗവുമാണു്.

"തസ്മിൻ കാലേഥ ബാലാനിലദരവിദല—
ന്മല്ലികാമാലതീക—
പ്രോദ്യൽസൗരഭ്യപൂരാങ്കിതപരിലസിത—
സ്വീയഹർമ്മ്യോതിരമ്യേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആസീനോ ഭോജരാജഃ സ്മരശരവിവശോ
രാഗസിന്ധൗ നികാമം
മജ്ജൻ മജ്ജൻ സലജ്ജാനതമധുരമുഖീം
പ്രാഹ തൽപ്രേയസീം താം.''

''മതിബിംബമനോഹരവദനേ! മദവാരണമന്ഥരഗമനേ!
മദിരാക്ഷിജനാനതചരണേ! മദനാത്തികഷായിതശരണേ!
വേണീനിചയേന മറച്ചയി! വാണീടുന്നെന്തു മുഖാബ്ജം?
താണീടണമെന്നതെ ദൃഷ്ടികഥം കേണീടണമെന്നു നിനച്ചോ?
കരികുംഭമൊടെതിർപൊരുതും നിൻ കുചകുംഭം മാറിലണച്ചു
പരിരംഭണമേകുവതിന്നായ് പരഭൃതമൊഴി! വരികെന്നരികിൽ.''

പാത്രചരിതം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്:—

''മാത്താണ്ഡനന്ദന! കണ്ണ! സഖേ! പാര—
മാത്തന്മാരായിപോൽ പാണ്ഡവന്മാർ.
ഏകച്ഛത്രാധിപനാകിയ ധർമ്മജ—
നേകാദശിയായി നാളതോറും.
ആശ്ചര്യമിക്കാലമയ്യോ വൃകോദര—
നച്ഛനെത്തന്നെയോ ഭക്ഷിക്കുന്നു?
പാകാരിപുത്രനാം ഫല്ഗുനനുമിനി—
ച്ചാകാനുമേറെട്ടിവസം വേണ്ട.
അശ്വിനീദേവകളോഷധികൊണ്ടുട—
നാത്മജന്മാരെപ്പുലർത്തുന്നല്ലീ?
ആനയോടത്ഭുതയാനങ്ങളും മറി—
മാനുകളോടു കടാക്ഷങ്ങളും
കാനനേയഭ്യാസം താനങ്ങു ചെയ്കയാ—
ലൂണിങ്കൽക്കൃഷ്ണയ്ക്കും തുഷ്ടിയില്ല.''

''ശിവപേരുർ വാണരുളും ശിതികണ്ഠസ്വാമിയേയും
ശിവയായ ദേവിയേയും ശിരസാ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നേൻ''

എന്നിങ്ങനെയാണു് പ്രസ്തുതകൃതി ആരംഭിക്കുന്നതു്.

കുറഞ്ഞശ്ലോകങ്ങൾ:—

1 ഇരിങ്ങാലക്കൂടക്ഷേത്രത്തിൽ താഴികക്കുടംവച്ച അവസരത്തിൽ:

''താഴികക്കുടമതിന്റെ ശോഭയി—
ന്നാഴിയിൽ പ്രതിഫലിക്കയാലഹോ!
ആഴിവർണ്ണനുടെയമ്പലത്തിലെ—
പ്പൂഴിമണ്ണു കനകപ്പൊടിപ്രഭേ.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

2 കുണ്ടൂർ തേവരെപ്പറ്റി:

''കുന്നിൻമാതിൻമണാളൻ കുതുകമൊടകമേ
കൂറുകൊണ്ടേടൊ വെള്ളി—
ക്കുന്നിൻമീതേ വസിക്കുന്നതു നിയതമഹോ!
പാവ്തിക്കുള്ള ഭാഗ്യം
എന്നോരോ ദുർവിചാരൈരലമഴലമരീ—
നിർഗ്ഗയ്ക്കുള്ളിലുണ്ടാ—
മെന്നുള്ളാശങ്കകൊണ്ടോ കിമു കുസുമശരാ—
രാതി കുണ്ടൂരിലാസ്തേ?''

പാട്ടുകഥ:—1 ഒരിക്കൽ പൂന്തോട്ടത്തു നമ്പൂരി എങ്ങോ ഒരു സ്ത്രീയെ ദൃഷ്ടിച്ചു് ഒരു പാട്ടുണ്ടാക്കി. അതിനെതിരായി നമ്പൂരിയെ ശകാരിച്ചു് ഒരു പാട്ടുണ്ടാക്കിത്തരണമെന്നു് ആ സ്ത്രീ അപേക്ഷിച്ചതിനു പുരുഷാം അവരുടെ സൗന്ദര്യത്തെത്തന്നെ വർണ്ണിച്ചു് ഒരു പാട്ടെഴുതിക്കൊടുത്തു് അങ്ങനെ പ്രതിയോഗിയെ തോല്പിച്ചു. അതു രവിവർമ്മൻ തമ്പിയുടെ ''പ്രാണനാഥനെനിക്കു നല്കിയ'' എന്ന ഗാനത്തിന്റെ മട്ടിൽ രചിച്ചതാണു്.

''പാർത്തലത്തിലിങ്ങനെയുള്ളൊരു
(മൂർത്തി) വാഴ്ത്താതൊരുവരില്ല നൂനം.
കാത്തിടുന്നതുവേലമവളെ—
ക്കാത്യായനി നിജമകളെപ്പോൽ. (പാർത്തല)

കാർകൊണ്ടെഴുന്ന മേഘം കൈവണങ്ങിടുന്നൊരു
വാർകുന്തലതു ബഹുനീളം തിരണ്ടു മധുനേർമൊഴി—
യാംക്കണ്ണടിയോളം
ഉണ്ടതു നന്നായ് വേർപെടുത്തതിൽ
മുല്ലമല്ലികാ വേർപെടാതെയലങ്കരിച്ചൊരു
വാർകുഴലിന്റെ മനോഹരമായ സുഗന്ധം
നിറയുന്നു ദിഗന്തം.''

2 മൂഴിക്കുളത്തു ലക്ഷ്മണനെപ്പറ്റി:

''ചിന്തയേ ഭവന്തം ലക്ഷ്മണ! ബന്ധുരാകൃതേ!
നിൻതിരുവടിക്കെന്തു ചേതമയ്യോ! ബന്ധമോചനം തരിക.
(ചിന്തയേ)
കുറാമറാ പരിശ്രുത്യയായുറാമായൊഴുകുമുദാരനദീ—
തീരശോഭിതം തിരുമൂഴിക്കുളം സൈരമാസ്സാവിലസും വീരരാമാനുജ!
(ചിന്തയേ)''

ചങ്ങണംകുന്നു ഭഗവതിയെപ്പറ്റിയും ഒരു നല്ല പാട്ടു് അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കവിപകപാവലി:—അക്കാലത്തെ ചില കവികളെ പഴങ്ങളോട് ഉപമിക്കുന്ന ഒരു പ്രസിദ്ധമായ ശ്ലോകമുണ്ട്. അതിനു കവിപകപാവലി എന്നാണ് പേരു്.

"ഉച്ചത്തിൽപ്പറയുന്ന ഞാൻ സരസനാം പട്ടത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിയെ—
ന്നൊച്ചപ്പെട്ട വസിച്ചിടും കവിവരൻ കേടറ്റ നേന്ത്രപ്പഴം;
അച്ഛൻ വെണ്മണി ചിങ്ങനാണു; പുതുവാളമ്പാടി പൂവമ്പഴം;
അച്ഛൻകണ്ടനറച്ചിടുന്നിരുമൂടിക്കുന്നനേറ മാണിപ്പഴം."

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ പട്ടത്തു നമ്പിയാരെക്കുറിച്ചുള്ള ഭാഗം ആറാട്ടുപുഴയ്ക്കടുത്തുള്ള അച്ഛൻകണ്ടത്തു നമ്പിയാരും, വെണ്മണി അച്ഛനെപ്പറ്റിയുള്ള ഭാഗം പുതുവാളും, പുതുവാളിനെപ്പറ്റിയുള്ളതു വെണ്മണി അച്ഛനും, അച്ഛൻകണ്ടത്തു നമ്പിയാരെക്കുറിച്ചുള്ളതു വെണ്മണി അച്ഛനും ഒരു സദസ്സിൽവച്ചുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലിയെന്നാണ് കേട്ടിട്ടുള്ളതു്. കവിപകപാവലിക്കു മേലാണ് കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോന്റെ കവിപുഷ്പമാലയുടേയും കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കവിഭാരതത്തിന്റെയും ആവിർഭാവം.

പട്ടത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാർ (980—1050) ചരിത്രം:—പട്ടത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാർ കൊച്ചിരാജ്യത്തു് ഇരിങ്ങാലക്കുടകൂടൽമാണിക്യം ക്ഷേത്രത്തിനു വടക്കുവശം ഒരു ഫർലാംഗ് അകലെയുള്ള വെളുത്തപട്ടത്തു് എന്ന ഗൃഹത്തിൽ ജനിച്ചു. വെളുത്തപട്ടത്തിനു വടക്കേപ്പെട്ടം എന്നും പേരുണ്ടു്. പട്ടത്തു് എന്നതു് അതിന്റെ ഹ്രസ്വരൂപമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർവ്വന്മാർ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാക്കന്മാരെ ആശ്രയിച്ചു ചിലപ്പോൾ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചിരുന്നു. ആ ബന്ധം ഇരിങ്ങാലക്കുടക്ഷേത്രത്തിലെ ചില അവകാശങ്ങൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനു് അടങ്ങിയ കാലംമുതല്ക്കാണെന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നു. ആ വഴിക്കു കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാരുടെ അച്ഛൻ നാരായണൻനമ്പിയാരും 973—ൽ തീപ്പെട്ട ധർമ്മരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായിത്തീർന്നു. 984—വരെ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചതിനുമേൽ അദ്ദേഹം സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങി. കുഞ്ഞുണ്ണി എന്നതു് ഓമനപ്പേരാണു്. ജയന്തൻ എന്നായിരുന്നു പിതൃദത്തമായ നാമധേയം. ജനനം ഏതു കൊല്ലത്തിലാണെന്നു നിശ്ചയമില്ല. 980—ാമാണ്ടിടയ്ക്കായിരിക്കണം. കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാരും, കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പുതുവാളെപ്പോലെ വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞതിനുമേൽ തിരുവനന്തപുരത്തു സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെയും ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെയും സദസ്യനായി ഏതാനും വർഷം കഴിച്ചുകൂട്ടി. കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാർ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു് അടിയറവച്ച ഒരു ശ്ലോകമാണു് താഴെ കാണുന്നതു്.

"വീണാവാദാദിദാനീം വിരമ സുരമുനേ!
കോണകാണ്ഡൈരകാണ്ഡേ
കോ വാ കോലാഹലോയം നിഖിലബുധ—
മനോനന്ദനേ നന്ദനേസ്മിൻ?

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീവഞ്ചിക്ഷോണിഭർത്തുപ്രചുരവിതര–
ണാകർണ്ണനാൽ കല്പകദ്രോർ–
പ്രീളാനമ്രാഗ്രശാഖാസുമഹരണഭവ–
സ്സുഭ്രൂവാമഭ്രവാഹ!''

ഉത്രംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ കാലത്താണു് രസരത്നാകരം എന്ന സംസ്കൃതഗദ്യത്തിന്റെ നിർമ്മിതി. വഞ്ചീശപരന്റെ ആജ്ഞാനുസാരമാണു് അതു രചിച്ചതെന്നു കവിതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1029 മിഥുനം 23–ാംനു- ആ മഹാരാജാവു ഹിരണ്യഗർഭദാനം നിർവ്വഹിച്ച അവസരത്തിൽ നമ്പിയാർ തിരുവനന്തപുരത്തുണ്ടായിരുന്നു. ആ വിഷയത്തെ അധികരിച്ചു് അദ്ദേഹം രചിച്ച രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

''സദ്ഭക്തസ്സാധുവൃത്തപ്രഥമമധുരിമാകൃഷ്ടലോകഃ കലാഭിഃ
കവ്ൻ മോദം ബുധാനാമമൃതരുചികരസ്സാധുവൃത്തസ്സിതാഢ്യഃ
ശ്രീവഞ്ചിക്ഷോണിഭർത്തുർവ്വിലസതി കമലാലംകൃതാനന്ദമൂർത്തി–
സ്സോയം ശ്രീപദ്മഗർഭോത്സവ ഇഹ വിധുവൽ കിന്തവസൗ നിഷ്കളങ്കഃ.

വഞ്ചിക്ഷ്മാധിപതേഃ പ്രതാപമതുലം ശ്രീപദ്മഗർഭോത്സവേ
പ്രൗഢാം തൽപദവീം വിലോക്യ വിമനാഃ സ്വർധാനിബദ്ധാശയഃ
മാത്താണ്ഡോന്തരിതഃ പയോദിപടലേ സാക്ഷാൽ സഹസ്രേക്ഷണോ
മന്ദംമന്ദമുഞ്ചദശ്രുകണികാ വഷ്ട്മലാന്നിശ്ചലാഃ.''

1030–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കവി ഇരിങ്ങാലക്കുടയ്ക്കു തിരിയെപ്പോയി. 1031–ാമാണ്ടു് അവിടത്തെ ക്ഷേത്രത്തിൽ ദിവാൻ ശങ്കരവാരിയർ നടത്തിച്ച പഞ്ചസന്ധ എന്ന മഹത്തെപ്പറ്റി ഒരു തുള്ളൽ ഉണ്ടാക്കി. 1036–ൽ ഇരിങ്ങാലക്കുടക്ഷേത്രത്തിലെ ധ്വജപ്രതിഷ്ഠയെക്കുറിച്ചു് അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ച ഒരു ശ്ലോകമാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

''ധർമ്മാത്മാ രവിവർമ്മഭൂപതിർദ്ധ്വജാന്നലേപാദികൈഃ
കല്യാണാംബുനിധിസ്സമസ്തജനതാം സന്തർപ്പ്യ സന്തുഷ്ടധീഃ
സാക്ഷാൽ സങ്ഗമനായകസ്യ പുരതഃ സർവ്വാർത്ഥദാം കാഞ്ചന–
ശ്രീമദ്ധ്വജപ്രവരാധിവാസവിലസൽകേതുപ്രതിഷ്ഠാം വ്യധാൽ.''

നമ്പിയാർ 1050–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു മരിച്ചു. വിശാഖനാക്ഷത്രത്തിലായിരുന്നു മരണം. കവിചകോരാവലിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരുമുണ്ടെന്നു മുൻപു കാണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

കൃതികൾ:—കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാർ 1 രസരത്നാകരം ഭാണം, 2 ഭഗവദ്ദൂതു് ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 3 പഞ്ചസന്ധ തുള്ളൽ എന്നിവയ്ക്കുപുറമേ, 4 അഷ്ടപദി കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു് എന്നീ ഗ്രന്ഥവും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഒരു ഉറച്ച സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും ആ ഭാഷയിൽ കവനത്തിനു പ്രാഗല്ഭ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഭാഷാകവിത അത്രതന്നെ വിശേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഷമാണെന്നു പറയാനില്ല. എങ്കിലും അതിലെ ഫലിതങ്ങൾക്കു് ആസ്വാദ്യതയുണ്ടു്. ഭഗവദ്ദൂതു കൊച്ചിയിൽ കുറേക്കാലം ദിവാനായിരുന്ന ചെറുചാമ്പിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണു്.

"ചൊല്ലേറീടുന്ന ചെറുചാമ്പി—
ലുല്ലാസമോടേയമരും
മല്ലാരിഭക്തനാം കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ
ചൊല്ലാലേ തീർക്കുന്നേനിന്നിതു ഞാൻ"

എന്നു് ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നു. അനേകം നൂതനവൃത്തങ്ങൾക്കു കവി അതിൽ പ്രവേശനം നല്കീട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഒരു സംഗീതജ്ഞനായിരുന്നു എന്നും പ്രസ്തുതകൃതി സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

രസരത്നാകരം:—ഈ പ്രബന്ധത്തിൽ ആദ്യമായി സംഗമേശ്വരനേയും അനന്തരം ശ്രീപരമേശ്വരനേയും കവി വന്ദിക്കുന്നു. താഴെ കാണുന്നതു ശിവവന്ദനമാണു്.

"പൗലസ്ത്യേന പുരാ പുരാരിനിലയേ കൈലാസശൈലോത്തമേ
ലീലാതോലനകൗതുകേന മനസാ ദോർദ്ദണ്ഡപിണ്ഡീകൃതേ
മാനാക്രാന്തശിവാസസംഭ്രമപരിരംഭാതിമോദോദ്ഭവാഃ
പ്രീതിം വഃ പുളകാങ്കുരാഃ പ്രതിദിനം കുർവ്വന്തു ഗൗരീപതേഃ."

മുവടേ ചേർക്കുന്നതു വഞ്ചിമഹാരാജപ്രശസ്തിയാണു്.

"ചണ്ഡതരഭുജദണ്ഡമണ്ഡിതകോദണ്ഡമണ്ഡലവിനിർഗ്ഗതപുണ്ഡരീകരിപുഖണ്ഡരുപശരാഖണ്ഡഷണ്ഡഖണ്ഡിതാരാതിമുണ്ഡമണ്ഡലസ്യ, ശംബരാരിശരനികരകരംബിതനിഖിലനിതംബിനീജനനികുരുംബമനോമയമുകുരബിംബിതബിംബാധരശോഭമാനചാരുതരവദനശാരദേന്ദുബിംബസ്യ, സകലശാസ്ത്രപരമ്പരാസാരപാരാവാരപാരങ്ഗതസ്യ, സപ്രേശപരികല്പിതതല്പാകല്പഭൂതപദ്മനാഭപാദപദ്മസമർപ്പിതാനല്പഗുണഗ്രാമസമ്പൂർണ്ണാത്മനഃ, സച്ഛേതരസന്ത്രാനാല്പീകൃതകല്പപാദപസ്യ, ആകല്പസഞ്ചിതസകലസഞ്ചിതകീർത്തിസഞ്ചയസഞ്ചരാദിതവിരിഞ്ചപ്രപഞ്ചസ്യ, വഞ്ചിമഹാരാജസ്യാദേശാൽ, ശ്രീസംഗമേശകരുണാപാങ്ഗഭങ്ഗീനികരവിഹരണോദ്യാനഭൂതസ്യ, സുമനോഹരചരിതസ്യ, നാനാഗമപരിചയാശ്ചര്യഹൃദയനിബദ്ധകലാധിധാനസ്യ, കസ്യചിദ്വിദുഷഃ പുത്രേണ സന്തതസന്തോഷിതഗുരുചരണാന്തസേവിനാ ജയന്തകവിനാ നിബദ്ധമഭിനവം സകലരസഭാണ്ഡഭൂതം രസരത്നാകരം നാമ കമപി ഭാണം"

അതിലെ വേറേ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും:

"കുവലയദലനീലലോചനായാം
കുസുമശരാസനധർമ്മദേവതായാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗുരുതരകുചവൃദ്ധിചിന്തയേവ
പ്രതിദിനമേഷ്യതി കാശ്യമേഷ മധ്യഃ.''

''സപ്രഭാവാനതുച്ചേന സച്ഛേനാപി ഹി വസ്തുനാ
സന്തഃ സന്തോഷമേഷ്യന്തി പൃഥുകേനേവ മാധവഃ.''

ഭഗവദ്ദൂതു:—ഇതിൽ കവി കുഞ്ചൻനമ്പിയാരെ ഒട്ടധികം ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. രചനാഭംഗിയും കുറവാണു്. താഴെക്കാണുന്ന വന്ദനശ്ലോകം ഇരിങ്ങാലക്കുടത്തേവരെപ്പറ്റിയാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

''ഹമാലങ്കാരഭാമാ മൃദുലചലരമാദൃഷ്ടിലോലംബരാമാ
രാമാത്മാഖ്യാതഭൂമാ നിരുപമപരമാനന്ദപീയൂഷധാമാ
ശ്രീമാടക്ഷേമകാമാ ദിനമനു പരമാ ദേവതാ ഭാഗ്യസീമാ
ശ്യാമാ ലോകാഭിരാമാ ദിശതു മമ സുഖം സങ്ഗമാധീശനാമാ.''

ചില വരികൾ:

1 ''പുരക്കുട്ടങ്ങളെച്ചുട്ട കരിക്കട്ടയാക്കി നല്ല
കരിക്കൂട്ടിത്തോലെടുത്തങ്ങരക്കെട്ടിൽച്ചേർത്തുകൊണ്ടു
പറക്കാട്ട മേവും ദൈവം തെരിക്കെന്നു മമ കാര്യം
തരക്കേടു വരുത്താതെ ശരിക്കെട്ടിത്തരേണമേ;
പൊടുക്കെന്നിക്കഥ തീപ്പാൻ മിടുക്കുണ്ടെന്നോർത്തുപോയേൻ
മുടക്കം വരാതെകണ്ടിങ്ങൊടുക്കത്തിലടിയനെ
മിടുക്കനാക്കുവാനിന്നു മുടക്കന്നൂർഭഗവതി
കടക്കണ്ണു തുറന്നൊന്നു കടാക്ഷിച്ചരുളേണമേ.''

2 ''കളഭവരന്റെ ഗദീരവിലാസം കരഭകുലത്തിനുണ്ടായ്വരുമോ?
കളഹംസങ്ങടെ വാണീമധുരത കരടകുലത്തിനു വരുമോ പാർത്താൽ?
കാച്ചിയെടുത്തൊരു കാഞ്ചനകളരുചികാക്കപ്പൊന്നിനുകാണ്മാനുണ്ടോ?
മിത്രൻതന്നുടെ തേജസ്സിപ്പോഠം മിന്നമിനുങ്ങിനുമുണ്ടായ്വരുമോ?''

അഷ്ടപദി കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു:—ഇതിലെ ശ്ലോകങ്ങളും ജയദേവന്റേതുതന്നെയാണു്. പദങ്ങൾമാത്രമേ കവി തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ.

''വദന്തളീശപതിയരുളാലേ ഞാനുമിന്നു
ജയദേവകവികീർത്തിജനനിയാമഷ്ടപദി
കളവാണിമാർക്കു പാടിക്കളിപ്പാനായൊരു ഗാന—
മുളവാക്കാൻ തുനിയുന്നേനളിവർണ്ണ കൃഷ്ണ വന്ദേ''

എന്ന വരികളിൽനിന്നു് അതു നിർമ്മിക്കുന്ന കാലത്തു കവി ഇടപ്പള്ളിത്തമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായിരുന്നു എന്നു് ഊഹിക്കാവുന്നതാണു്. ഓരോ അഷ്ടപദി ഓരോ വൃത്തമാക്കി രചിച്ചിരിക്കുന്നു. ശൈലി രാമപുരത്തു വാരിയരുടേതിനെക്കാൾ ഹൃദ്യമാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പഞ്ചമവൃത്തം:

"ചോരുമധരസുധാരസമാധുര്യം ചേരുന്നോരോടക്കുഴലും
ഇളകും കടാക്ഷംകൊണ്ടിളകും തിരുമുടി ലളിതകപോലേ വിളങ്ങും
കണ്ണാലങ്കാരവും രാസരതിയിങ്കൽ വണ്ണനീയമാം കളിയും
ഇന്നും മനക്കാമ്പിലിങ്ങനെയൊക്കെയും തോന്നുന്നു സുന്ദരി കഷ്ടം!
എന്നൊപ്പരിഹസിച്ചീടുന്നുവെങ്കിലും നന്ദതനൂജങ്കൽത്തന്നെ
പിന്നെയും പിന്നെയുമെന്നുടെ മാനസം ചെന്നു ലയിക്കുന്നു കഷ്ടം!

ചാലവേ ചന്ദ്രകചാരുവാകം മയില്പീലികാം കോത്തുകെട്ടി
നീലനിറമാം തിരുമുടിക്കെട്ടുമാലോകനം ചെയ്തിടുമ്പോഠം
ഇന്ദ്രധനുസ്സുകളോടിടചന്തിസുന്ദരമാം മേഘംപോലെ (ഇന്നും മന)"
ഇത്യാദി.

പഞ്ചസന്ധ കാട്ടൻതുള്ളൽ:—

"ശങ്കരവാരിയരായ ദിവാനിജി ശങ്കാരഹിതമൊരുത്തരവെഴുതി
ശങ്കരവാരിയരെന്നിങ്ങനെയൊരു *ശയനവുമിട്ടു മടക്കിക്കെട്ടി
മുദ്രയുമിട്ടു മുകുന്ദപുരം തഹസീൽദാക്കുഞ്ചൽവഴിയെയയച്ചു.
ഉത്തരവിൽപ്പറയുന്നൊരു വാചകമെത്രയുമങ്ങു ചുരുക്കിച്ചൊല്ലാം.
മുഖ്യമതാകിയൊരാവണിമാസം മൂന്നാം തീയതി സിതപഞ്ചമിയും
അത്തം വെള്ളിക്കിഴമയുമെല്ലാമൊത്തൊരുമിച്ചൊരു പുണ്യദിനത്തിൽ
സംപ്രതി സംഗമവാസികളാകിയ നമ്പൂതിരിമാർ പലരുംകൂടി
†പഞ്ചോതയ്യരു മുതിന്നീടുന്നതിനഞ്ചോ പത്തോ വേണമതെന്നാൽ
ചേതംകൂടാതുള്ള സഹായം ചെയ്യുകൊടുക്കണമതുകൂടാതെ
പിന്നെ വിശേഷിച്ചത്തച്ചമയവുമന്നേ ദിവസം വന്നതുകൊണ്ടും
അതിനും വേണ്ട സമസ്തപദാർത്ഥവുമതിശയമായിക്കൂട്ടീടേണം.
അധികമതായിട്ടധികച്ചെലവും പതിവിൽക്കവിയും വന്നീടാതെ
വട്ടംകൂട്ടിയെഴുന്നള്ളത്തിനു വേണ്ടതുമൊക്കെയൊരുക്കീടേണം.
ഇത്തരമുത്തരവഞ്ചൽവഴിയേ സത്വരമെത്തിയ സമയത്തിങ്കൽ
ശക്തനാതാകിയ തഹസീൽദാരും ഭക്ത്യാ വാങ്ങിച്ചാദരവോടേ
മുദ്ര പൊളിച്ചു മടക്കു നിവർത്തി വായിച്ചുടനേ തത്വമറിഞ്ഞാൻ."

രണ്ടു മുക്തകങ്ങൾ:—താഴെക്കാണുന്ന നമ്പിയാരുടെ ഒറ്റ ശ്ലോകത്തിനു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും വെവ്വേറെ അർത്ഥമുണ്ടു.

"രാധേയംതടിനീകേളിവനേ സഹസാകളാളിരാഗമതരുതേ
ചപലകളായവനരുചിപ്രിയതമമാമോദയാർദ്രതാ ബഹുചതുരം."

അടുത്തതായി ചേർക്കുന്നതും ഒരു സരസശ്ലോകമാണു.

"ജഗത്തൊക്കെ നന്നായ്പ്പുരന്നിട്ടു പണ്ടേ—
യിരിപ്പുണ്ടു നേരെന്നു പേരായ വസ്തു;

---

* ശയനം = സൈൻ (ഒപ്പു) † പഞ്ചോത = പഞ്ചസന്ധ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്രമത്താലതിപ്പോാം ചുരുങ്ങിച്ചുരുങ്ങി—
പ്പണത്തോളമേയുള്ളുവെന്നായിവന്നു."

മൂതവാകൃം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ:—ഇതു് ആരുടെ കൃതിയാ ണെന്നോ എപ്പോാം വിരചിതമായെന്നോ അറിവില്ല. പട്ടത്തു നമ്പി യാരുടെ മൂതവാകൃത്തെക്കാാം നല്ലതാണു്. കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ ശൈലി അങ്ങിങ്ങു സമർത്ഥമായി കവി അനുകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഹസ്തിനപുര ത്തേക്കു വന്നുചേരുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണനെ ഗോസായിമാർ, കൊങ്കണബ്രാഹ്മ ണർ, തുളുപ്പോററിമാർ, തമിഴ്ബ്രാഹ്മണർ എന്നിവരെക്കൊണ്ടു് അവ രവരുടെ ഭാഷയിലാണു് വന്ദിപ്പിക്കുന്നതു്.

സുന്ദരിമാരുടെ വർണ്ണനം:

"മേടകാംതന്നിലിരിക്കും മൃഗപ്പേടക്കണ്ണികളെ നോക്കും കിളി—
മോടി കലന്നൊരു വാക്കും പറവതിൽപ്പാടവമില്ലിപ്പോളാക്കും.
തണ്ടാർമിഴികടെ ചുണ്ടും കണ്ടാൽ തൊണ്ടിപ്പുഴങ്ങളും മണ്ടും.
നീണ്ടു ചുരുണ്ട തലമുടി കാണുമ്പോാം മണ്ടിയൊളിച്ചിടും വണ്ടും വരി—
പങ്കജമൊട്ടിനോടങ്കം ചെയ്യ സംഖ്യാവിഹീനമാമങ്കം ചേർക്കും
കൊങ്കകാം കണ്ടാൽ മുനീശ്വരന്മാർക്കുള്ളിൽ സങ്കടമുണ്ടാമടങ്കം"
ഇത്യാദി.

അർജ്ജുനന്റെ പ്രഭാവം:

"കീശധ്വജൻ പണ്ടു കൈരാതമൂർത്തിയാ—
മീശന്റെ കേശാദിപാദവും പാദാദി—
കേശവുമാശു വിൽകൊണ്ടടിച്ചപ്പൊഴാ—
ക്കേശബന്ധസ്ഥരാം ഗണ്ഡയും ചന്ദ്രനും
ആ കീശവാഹന്റെ തല്ലുകൊണ്ടെതുയു—
മാകാശമാഗ്രത്തു ചാടി മണ്ടീടിനാർ.
ലോകേശവാഹിനിക്കന്നുമുതല്ലഹോ!
ആകാശഗണ്ഡയെന്നുണ്ടായി നാമവും.
പീയൂഷഭോനുവിന്നത്താഡനംകൊണ്ടു
മെയ്യു മുറിഞ്ഞു ചികിത്സിച്ചുണക്കിനാൻ.
അയ്യോ! ശിവശിവ! ചന്ദ്രനിന്നാ വ്രണം
പൊയ്യല്ല പാരം കളങ്കമായ്ത്തീർന്നതേ.
സ്ഥാണുദേവൻതന്റെ കയ്യിലിരിക്കുന്നൊ—
രേണക്കിടാവും ഭയപ്പെട്ടു മണ്ടിനാൻ.
ക്ഷീണം കലർന്നു നടക്കുന്നതു കണ്ടു
ചേണാർന്ന കാരുണ്യശാലിയാം ചന്ദ്രനും
പ്രാണവിശ്വാസമായ്ത്തങ്ങളിലെതുയും
വാണോരവസ്ഥയും ചേടിച്ചു മണ്ടുന്ന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രാണിരക്ഷാഗ്രഹണപ്രാപ്തിയും ചിന്തിച്ചു
പാണിതലംകൊണ്ടെടുത്തു മടിതന്നിൽ
പ്രീണനംചെയ്തു വസിപ്പിക്ക കാരണാ—
ലേണാങ്കനെന്നുള്ള പേരും ഭവിച്ചുതേ.''

കടത്തനാട്ടു വാസുനമ്പി (980—1040)—ചരിത്രം:— ബ്രിട്ടീഷ്മലബാറിൽ കുറുമ്പ്രനാട്ടുതാലൂക്കിൽ വടകരയ്ക്കു കിഴക്കു മേമുണ്ട അംശത്തിൽ ലോകമലയാർകാവിൽ (ലോകനാർകാവു്) കിഴക്കേമഠം എന്നു പേരായി നമ്പീശന്മാരുടെ ഒരു ഭവനമുണ്ടു്. ആ മഠത്തിൽ വാസുനമ്പി 980—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ ആ കാവിലെ ദേവിയുടെ ഭക്തനായിരുന്നതിനാൽ കാവിൽ വാസു എന്നും പറയും. കുറുമ്പ്രനാട്ടുതാലൂക്കിൽ നാടുവന്നൂരിനു സുമാർ രണ്ടു നാഴിക വടക്കുകിഴക്കായി കോട്ടൂർ എന്നു് ഒരമ്പലമുണ്ടു്. ആ അമ്പലത്തിലെ കഴകക്കാരായ നമ്പീശന്മാരുടെ കുടുംബങ്ങളിൽ ഒന്നിന്റെ ശാഖയാണു് കിഴക്കേമഠം. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ സംസ്കൃതം നിപുണമായി അഭ്യസിച്ചു തർക്കത്തിലും വ്യാകരണത്തിലും ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ച നമ്മുടെ കവി കടത്തനാട്ടുരാജവംശത്തിൽ അന്നു മൂപ്പു വാണിരുന്ന കുറിപ്പുറത്തു് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായി മിക്കവാറും ആ കോവിലകത്തുതന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂടി. 1056—ൽ തീപ്പെട്ട ആ തമ്പുരാനെ അദ്ദേഹം അനേകം ഹൃദയംഗമങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സീമന്തിനീചരിതം എന്ന ആട്ടക്കഥ അദ്ദേഹം രചിച്ചതു് ആ തമ്പുരാന്റെ മരുമകൻ ആജ്ഞാപിക്കുകകൊണ്ടാണെന്നു മുമ്പടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു കാണാം.

''ക്ഷാന്ത്യാ സർവ്വജ്ഞതായാം ഭവതി ച വിജയ—
ത്യനവദ്യം വീരതായാ—
മൗർവ്വീരേ കല്പദാദ്ര്യയതി ഹരയതി യഃ
പ്രാഭവേ ച പ്രതാപേ
സോയം സൽകീർത്തിസംപൂരിതസകലഹരി—
ന്മണ്ഡലഃ പുണ്യശീലഃ
ശ്രീഭൈമിക്ഷ്വോണിസമ്രാഡുദയനനൃപതി—
ർഭാതി പാണ്ഡിത്യശാലീ.

തദ്ഭോഗിനേയനുചരത്തനിയോഗബീജാ—
ദുദ്ഭാവ്യതേ രസനയാ മമ യാ കഥാഞ്ചിൽ
സീമന്തിനീചരിതനാമകസൂക്തിവല്ലീ
സൽകർണ്ണദാരുപരിവേഷ്ടനമാതനോതു.''

താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളും ഉദയവർമ്മപ്രശസ്തിപരങ്ങളാണു്.

''ശ്രീഭൈമിക്ഷിതിപുണ്യവൈഭവ! ഭവൽകീർത്ത്യാ ജഗത്യജ്ഞനി—
ർഭൃതേ ഭൃതപതിസ്സുഖേന രമതേ സാസങ്ഗയാ ഗങ്ഗയാ;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മനേ നാത്ര നഗാധിരാജതനയാമാനാവകാശോ യത—
സ്സംജാതഃ കബരീഭരേ ധവളിമാ സ്വസ്ഥാവരഭ്രാന്തികൃൽ.''

''മൈമേിക്ഷ്വാപുരുഹൂത! താവകമഹാഭാഗ്യോദയപ്രാഭവ—
പ്രഖ്യാപ്യൈ കിമനേകദിക്ഷു യുഗപദ്ധാവന്ത്യനേകേ ഗ്രണാഃ?
ദൂരാൽസ്സമ്മുഖമാപതന്ത്യുരുതരാഃ കിം മാഗ്ഗണാസ്തേ ധനു—
ർവിദ്യാനിസ്സലവൈഭവാൽ കഥയിതും സർവ്വത്ര നിശ്ശ്രുതാം?''

''മൈമേിഭൂപ! തവ ഭാതി ഭൂരിയം
ഭാസുരേണ യശസാ ച തേജസാ
നിത്യമത്യമരഭൂരുഹോദയ—
ച്ചന്ദ്രകാ വിതരണേ മഹാമതേ!''

ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകത്തിലെ ചതുർത്ഥപാദത്തിൽ കവി താനിക്ക തമ്പുരാൻ ഒരു ചന്ദ്രകാവി (വസ്ത്രം) തരണമെന്നുകൂടി സമഞ്ജസമായി അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. നമ്പിക്ക വാതത്തിന്റെയും കാസത്തിന്റെയും ശല്യമുണ്ടായിരുന്നു. വാതശമനത്തിനായി ഗുരുവായൂരപ്പനെ ഭജിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ അവസരത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു ശ്ലോകമാണ് അടിയിൽ പകർത്തുന്നത്.

''അങ്ഗം തേ സുകുമാരമംബുധിസുതാനേത്രാന്തലേഹ്യം വപു—
ർനേത്രം നൈകരസായനം സുമധുരം കിഞ്ചേന്ദുകാന്തം മുഖം;
ഇത്ഥം വാതപുരേശ! ദോഷജമയം ത്വാം സേവമാനസ്യ മേ
വ്യാധിർന്നാധികരഃ പ്രശാമ്യതി; രമാജാനേ! ന ജാനേ കുതഃ?''

മരണത്തിനു ഹേതുവായ രോഗം കാസമായിരുന്നു. ആ അവസരത്തോടടുപ്പിച്ച് അദ്ദേഹം രചിച്ച രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളാണ് താഴെ കാണുന്നത്.

''കാസാമയോ ലഘുതരഃ കുരുതേ മമാർത്തിം
നാസാവുപൈതി ശമനം തവ സേവയാപി;
ദാസായ മേ യദി ശിവേ! കലയസ്യുപേക്ഷാം
ഹാസായ തേ കിമു ഭവേദിതി മേ വിഷാദഃ.''

''ജാതാ ശയ്യാ മമ സഹചരീ യഷ്ടിരിഷ്ടപ്രജാസീ—
ന്നൈരുച്യം മേ സുഹൃദപി പരാ ദേവതാ ഗ്ലാനിരങ്ഗേ
ഗാത്രം ധാതുപ്രഥമരചനാപ്രക്രിയാജ്ഞാനസൂത്രം
സ്വാമിന്നേവം ബത! പരിണതാ മദ്ദശാ കാസഹേതോഃ.''

''ജാതാ ശയ്യാ'' എന്ന ശ്ലോകം കടത്തനാട്ടു തമ്പുരാൻ രോഗസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു് എഴുതി അയച്ചതാണ്. 1040-ാമാണ്ടു മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—വാസുനമ്പിയുടെ കൃതികളായി സീമന്തിനീചരിതം എന്നൊരാട്ടക്കഥയും വള്ളുത്തനാടത്തിൽ 'കട്ടിയ'ത്തിനു ചൊല്ലിവന്ന ഒരു കീർത്തനവും കുറേ സംസ്കൃതമുക്തകങ്ങളും മാത്രമേ കിട്ടീട്ടുള്ളൂ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം ബാലകാവ്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തിലെ ഒരു പൂർവ്വന്റെ കൃതിയാണെന്നു ഞാൻ മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ കവിയുടെ പേർ ഗോവിന്ദൻനമ്പീശൻ ആണെന്നറിയുന്നു. കടത്തനാട്ടു ലോകനാർകാവിലെ ദുർഗ്ഗയാണു് വാസുനമ്പിയുടെ ഇഷ്ടദേവത; കോട്ടൂർ വിഷ്ണുവിനെ അദ്ദേഹം ഒരിടത്തും വന്ദിച്ചുകാണുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് അതു വാസുനമ്പിയുടെ കൃതിയല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്താവുന്നതാണു്.

സീമന്തിനീചരിതം:—അങ്ങിങ്ങു് ഒന്നാംകിടയിലേയ്ക്കു കടന്നുനില്ക്കുന്ന ഒരാട്ടക്കഥയാണു് സീമന്തിനീചരിതം. ആ കൃതിക്കു് അതു് അർഹിക്കുന്ന പ്രചാരം സിദ്ധിക്കാത്തതു പരിതാപകരംതന്നെ. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ള "കാരുണ്യാപാങ്ഗ" എന്നും "വന്ദേ വന്ദാരുവൃന്ദാരക" എന്നുമുള്ള പദ്യങ്ങളും "സീതഭുജഗഭൂഷം" ഇത്യാദി പദ്യംപോലെ അതിലെ വന്ദനശ്ലോകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന വന്ദനശ്ലോകങ്ങളും നമ്പി ആ ഘട്ടത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്.

"ധത്തേ സ്വനമ്രജനതാസകലാന്തരായ—
മത്തേഭമസ്തകവിദാരണകേസരിത്വം
ദത്തേ മനോരഥഗണാനഖിലാംശ്ച യത്ത—
ച്ചിത്തേ സദാ ലസതു ഗാണപതം പദം മേ.
വാല്മീകിപാണിനികണാദമുഖാനുനീന്ദ്രാൻ
വാണീം വിരിഞ്ചരമണീമവനീസുരേന്ദ്രാൻ
വാഞ്ഛാഫലാവഹനകല്പതരൂൻ ഹരുംശ്ച
വന്ദേ സദാ പരമമീ കുശലം ദിശന്തു."

ഒരു ശ്ലോകവും ഒരു പദത്തിൽ ഒരു ഭാഗവും വീതമേ ചേർക്കുന്നുള്ളു.

"ദൃഷ്ട്വൈവ മോദിതമനാ യമുനാവിഹാരേ
സദ്യോനയാതപൂതനാപതിഭിഃ കദാചിൽ
ധീരോ നിരേത്യ നികഷാ യമുനാം തദാനീ—
മാരാദുപാഗതമുവാച സ ദാശരാജം."

തക്ഷകന്റെ ശൃങ്ഗാരപദത്തിൽനിന്നു്:

"കല്യാണഗാത്രി മമ വല്ലഭേ വരികെടോ
അല്പോട്ട നേരിട്ടം നല്ല ചികുരംതന്നിൽ
ഉല്ലാസമേറും മുഖം മെല്ലെ മറയുന്നെന്തേ? (കല്യാ)
നന്നയൊട്ടു നിൻമുഖം നാനുഖൻ നിർമ്മിക്കയാൽ
നമ്മുടെ ഭുവനത്തിൽ വെണ്മതിയില്ലാഞ്ഞതും.
എനുഖങ്ങളായിരം നിർമ്മിച്ചീലയെന്നാകിൽ
തേന്മൊഴി! കഥം മമ ചുംബനേ തുപ്തിവരും? (കല്യാ)"

നമ്പിയുടെ ശക്തി മുഴുവൻ പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ പ്രതിഫലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുക്തകങ്ങൾ:—ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളുടെ കർത്താവെന്ന നിലയിലാണു് നമ്പി സഹൃദയധുരീണന്മാരുടെ ശ്ലാഘയെ സർവ്വോപരി ആർജ്ജിക്കുന്നതു്. അനേകം ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇനിയും ചിലതുകൂടി പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ടു്.

1 വിഷ്ണുവിനേയും ശിവനേയും യൗഗപദ്യേന പരാമർശിക്കുന്ന ഒരു വന്ദനശ്ലോകം:

"നിത്യം യസ്യോത്തമാങ്ഗേ ഘനകുസുമരുചാ
ഭാതി ദിവ്യഃ കലാപോ
വാമാങ്ഗേ ചാരു ഗൗരീ ത്രിഭുവനരമണീ
യസ്യ കാന്തേ നിതാന്തം
യോ വാ കംസം ജഘാനാഖിലഭയജനകം
യോജിതഃ കാമദാതാ
ദേവോ മേ ദേഹസൗഖ്യം വിതരതു കൃപയാ
കേശവോ വാ ശിവോ വാ."

2 കുറിപ്പൂത്തു കോവിലകത്തിനു് ഒരു നാഴിക തെക്കുകിഴക്കായുള്ള നരിക്കാട്ടമ്പലത്തിൽ തൊഴുമ്പോൾ ചൊല്ലിയ ശ്ലോകം:

"ദൈത്യപ്രദോഷദിഹസ്ഥാസ്ഥദമമിതഭുജക്രാന്തിമത്തൈത്യചക്ര–
ഗ്രീവാനാളാന്തരാളപ്രഗളിതരുധിരസ്രാവധൗതാവതാരം
ശാർങ്ഗ്ഗാരണ്യദിവ്യാലയവിലസദമേയപ്രഭാപൂരിതാശം
തേജസ്സൗദർശനം തദ്ദഹതു മമ മഹാരോഗദുർദ്ദൈവതൗഘം."

3 "ചേതോബാലക ഏഷ താവകനിഷേവാർത്ഥം കഥഞ്ചിന്മയാ
നീതോപി ക്ഷണമപ്യസൗ ന വസതി തത്സന്നിധാവംബികേ!
ദൂരം ധാവതി തത്തതസ്തു വിഷയാരണ്യേഷ തസ്താൽപദ–
സ്ഥാണായാം സപദി തവൈവ കരുണാരജ്ജാ ദൃഢം ബധ്യതാം."

4 കൊട്ടാരക്കര വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാന്റെ ഒരു സമസ്യ പൂരിപ്പിച്ചതു്:

"സന്ദുക്ഷിതേപി നിതരാം മദനാഗ്നിനാ
ഹംസസ്യ ഗോപ്രസരമാത്രകൃതാവലംബം
തസ്യാ മമസ്വസുരഹോ ഹൃദയാഭിധാനം
ഹൈയങ്ഗവീനമനലേ കഠിനം ബഭൂവ."

ഈ ശ്ലോകത്തിലെ ചതുർത്ഥപാദമാണു് തമ്പുരാന്റെ സമസ്യ.

5 മറെറാരു സമസ്യാപൂരണം:

"ആഷാഢമാസദോഷാസു യോഷാസംസക്തചേതസാം
കേഷാഞ്ചിദ്ധൃദയാവതാം മാർഗ്ഗേ പാഷാണഃ പല്ലവായതേ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

6 ഒരിക്കൽ കവിത നേരേ തോന്നാഞ്ഞിട്ട്:

"ജഡതാസതതാനുവർത്തനാൽ
കവിതാ കിം കൃപിതാ മനോരമാ
വിമുഖീ മയി വർത്തതേ? ശിവേ!
കരുണാ തേ കച ഗതേഷ്ടസാധനീ?"

7 ഒരു ദിവസം കടത്തനാട്ടുകോവിലകത്തെ ഊണിനെപ്പറ്റി:

"ഗ്രണേ ഗ്രണോ നേതി കണാദവാദോ
യഥാർത്ഥ ഏവേതി കൃതാർത്ഥഭാവഃ
ഭവാമി ഭൈമീശ്വര! താവകീന—
ഗ്രണേ ഗ്രണസ്യാപി കണോ ഹി നാസ്തി."

ഈ വാസുനമ്പിയുടെ അനന്തരവനോ മറ്റോ ആയി ചെറിയ വാസു എന്നൊരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹം "സൂര്യം സഹസ്ര കിരണം ശരണം പ്രപദ്യേ" എന്നു് എല്ലാ ശ്ലോകങ്ങളും അവസാനി ക്കുന്ന ഒരു സൂര്യാഷ്ടകമെഴുതിയിട്ടുണ്ടെന്നും അറിയുന്നു. അദ്ദേഹത്തി ന്റേയും ഒരു മുക്തകം പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"കുശഃ കുശാന്വജ്ജാഃര കഫാകുല—
സ്തനസ്തനാഭ്യാം സമേത്യരോചകാൽ
സദാ സദാഹജ്വരയുക്തകാസത—
ശ്ശിരശ്ശിരോധീ മമ വേദനാകുലേ."

ചീരക്കുഴി ഭവദാസൻനമ്പൂരി: (960—1080)—ചീരക്കുഴി:—ചീരക്കുഴിയില്ലത്തു ഭവദാസൻനമ്പൂരി ഭാഗവതം ഏകാദശസ്കന്ധത്തിനു "പദയോജന" എന്നൊരു വ്യാഖ്യാനം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ ഇല്ലത്തിനു പല്ലിക്കാടെന്നും പേരുണ്ടു്. അതു തെക്കേമലബാറിൽ കോട്ടയ്ക്കൽനിന്നു സുമാർ പന്ത്രണ്ടു നാഴിക അകലെയുള്ള തകരപുരം എന്ന സ്ഥലത്താണു് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. തകരപുരം സംസ്കൃതത്തിൽ സാഗരപുരം എന്ന സംജ്ഞയാൽ അറിയപ്പെടുന്നു. വള്ളുവനാട്ടുതാലൂക്കിൽപ്പെട്ടതാണു് തകരപുരം.

കാലം:—നമ്പൂരി ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്തെപ്പറ്റി ക്ലൃപ്തമായി ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ഉപോൽഘാത ത്തിലുള്ള താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളാം പ്രകൃതത്തിൽ ശ്രദ്ധേയങ്ങളാകുന്നു.

"കൃഷ്ണം മരകതശ്യാമം ഭക്തനാമഘനാശിനം
സദാനന്ദചിദാത്മാനം പരം ബ്രഹ്മമുപാസ്മഹേ.

ചന്ദ്രാർദ്ധാഭരണസ്യ സാഗരപുരക്ഷേത്രേശിതുസ്സന്നിധൗ
ജാതം വാസുകനിമ്നധാന്നി ഭവദാസാഖ്യം ദ്വിജന്മാലയേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആനീതം സപ്തഭൈവ്വികൃഷ്യ ഗിരിസിന്ധുക്ഷ്മാപതേസ്സോദരീ
ചച്ചാം ഭാഗവതസ്യ കത്തുമശിഷദ്രാജ്ഞീ കദാചിൽ സ്വയം.

ശ്രീമാനവിക്രമസഹോദരയാ മുകുന്ദ–
ല്ലീലാമരന്ദരസലോലഹൃദാ ച രാജ്ഞ്യാ
ആജ്ഞാപിതോ മഹിതഭാഗവതാത്ഥരത–
മാലാവിലേഖനകൃതേ പ്രയതാമഹേദ്യ.

സംപ്രത്യേകാദശസ്കന്ധവ്യാഖ്യാനമഥ ലിഖ്യതേ
അസ്മാദിരാജ്ഞയാ രാജ്ഞ്യാ വിജ്ഞാനവിശദാത്മനഃ.

രാജ്ഞ്യാഃ സപ്രാജ്ഞാനുസാരേണ പ്രീതിലാഭോ മഹാംശ്ച നഃ
ശ്രീഗോവിന്ദപ്രസാദശ്ച വിഃബാധശ്ച ത്രയം ഫലം.

പ്രായശശ്ശ്രീധരാചാര്യഗ്രന്ഥ ഏവാത്ര ലിഖ്യതേ
അനുഗ്രന്ഥാശ്ച കുത്രാപി സപ്ല്വ ഏവ സപ്രകല്പിതഃ.''

ഓരോ അധ്യായത്തിന്റെയും അവസാനത്തിൽ ''ശ്രീവാസുദേവ തീർത്ഥാവഗാഹപവിത്രകീർത്തഃ, ശ്രീവീരരായസംജ്ഞശ്രീമാനവിക്രമ സഹോദരായാഃ, പൂവ്വാലയകമലലക്ഷ്മ്യാഃ, ശ്രീമദുത്തരാഷാഢാജാതായാ, അഭിനവലക്ഷ്മ്യാ രാജ്ഞ്യാ ആജ്ഞയാ, സപ്രാജ്ഞാനധ്വാന്തചിത്രഭാനു ശ്രീപുരുഷോത്തമപാദഭ്രമരകേതിമതാ, ശ്രീമദരുണാദ്രിഭ്രമരനാഥാനുക്ഷണ ശിക്ഷിതേന, ഭവദാസേന പൂരിതപദയോജനായാം, ശ്രീധരസ്വാമിവിര ചിതായാമേകാദശവ്യാഖ്യായാം'' എന്നൊരു സൂചകവചനം ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്.

ഈ ഉദ്ധാരണങ്ങളിൽനിന്നു ഗ്രന്ഥകാരനെപ്പറ്റി ചില വിവരങ്ങൾ നമുക്കു ഗ്രഹിക്കുവാൻ സാധിക്കും. സാമൂതിരികുടുംബത്തിലെ ശാഖകളിൽ ഒന്നായ കിഴക്കേക്കോവിലകത്തെ ഉത്രാടംതിരുനാൾ രാജ്ഞിയാണു് ഭവദാസൻനമ്പൂരിയോടു് ഏകാദശസ്കന്ധത്തിനു വ്യാഖ്യാനം നിർമ്മിക്കുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചതു്. ആ രാജ്ഞിക്കു പക്ഷേ ലക്ഷ്മി എന്നും ഒരു നാമധേയമുണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. സാക്ഷാൽ മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ജന്മനക്ഷത്രം സ്വാതിയാകയാൽ ആ വിശേഷിയല്ല പ്രസ്തുതവ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ കാരയിത്രി; തന്നിമിത്തം ആ ഗ്രന്ഥം മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയാണു് നിർമ്മിച്ചതെന്നും, വേദാന്തപ്രതിപാദകമായ ഏകാദശസ്കന്ധം തനിക്കു വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിനു് അർഹതയില്ലാത്തതിനാൽമാത്രം അതിൽ തന്റെ ആശ്രിതനായ നമ്പൂരിയുടെ പേർ ആ രാജ്ഞി ഘടിപ്പിച്ചതാണു് എന്നുമുള്ള ഐതിഹ്യം അനാസ്പദമായി പരിണമിക്കുന്നു. മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ സഹോദരിമാരായി ഉത്രാടംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ച രണ്ടു രാജ്ഞിമാർ കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു് ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ മാതാവാണു് മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ മൂത്ത പുത്രി; ആ രാജ്ഞി 954 മുതൽ 1014വരെ ജീവിച്ചിരുന്നു. ജ്യേഷ്ഠത്തിയായ കുഞ്ഞുത്തമ്പുരാട്ടി 973 തുലാത്തിൽ ജനിച്ചു് 1022 കുംഭത്തിൽ പുണർതംനാളിൽ തീപ്പെട്ടു; അനുജത്തിയെ കുട്ടിയനുജത്തി എന്നു വിളിച്ചുവന്നു; ആ തമ്പുരാട്ടി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1070 മകരത്തിൽ നാടുനീങ്ങി. ആ രണ്ടുപേരും ജനിച്ചതു് ഉത്രാടം നാളിലാണു്. അവരിൽ കുഞ്ഞുത്തനൂരാട്ടിയുടെ നിദേശമനുസരിച്ചാണു് ചീരക്കുഴി പദ്മയാജനു നിർമ്മിച്ചതു്. 1031-ൽ സ്ഥാനാരോഹണംചെയ്ത വലിയേട്ടൻതമ്പുരാൻ ആ രാജ്ഞിയുടെ സഹോദരനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു വീരരായനെന്നും പേരുണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. 1003-ൽ പകർത്തിയെഴുതിയ പദ്മയോജനായുടെ ഒരു മാതൃക ഭാഷാചരിത്രകാരൻ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള കാണുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ആ വഴിക്കു നോക്കുമ്പോൾ 993-നും 1003-നും ഇടയ്ക്കാണു് പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മിതി എന്നു വ്യക്തമാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലം 960-നും 1030-നും ഇടയ്ക്കായിരുന്നു എന്നു് ഊഹിക്കാം. ഗ്രന്ഥകാരൻ തനിക്കു പുരുഷോത്തമനെന്നും അരുണഗിരിയെന്നും രണ്ടു ഗുരുനാഥന്മാരുണ്ടായിരുന്നതായും വ്യാഖ്യാനം രചിക്കുമ്പോൾ അരുണഗിരി ജീവിച്ചിരുന്നതായും പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. അവർ ആരെന്നറിയുന്നില്ല. സുഖബോധിനീവ്യാഖ്യയുടെയും മറ്റും പ്രണേതാവായ ദേവരാജൻ സ്മരിക്കുന്ന അരുണാദ്രി മറ്റൊരു പണ്ഡിതനാണു്.

പദ്മയോജനഃ—ശ്രീധരീയവ്യാഖ്യയെ സുഗമമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടിമാത്രമാണു് വേദാസൻ പദ്മയോജനം നിർമ്മിച്ചതു്. അതിൽ ശ്രീധരീയത്തെ പ്രധാനമായും കൃഷ്ണപദ്ധതി മുതലായ ഇതരവ്യാഖ്യാനങ്ങളെ ഒട്ടിച്ചാത്രമായും ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും ചില അവസരങ്ങളിൽ സ്വപ്രതിഭയനുസരിച്ചും സമഞ്ജസമായി അർത്ഥകല്പന ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

വേദാന്തരാമാനുജാചാര്യർ—വേദാന്തരാമാനുജൻ എന്നൊരു ശ്രീവൈഷ്ണവബ്രാഹ്മണൻ മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ പുത്രനും കുട്ടണ്ണി എന്ന നാമാന്തരത്താൽ വിദിതനുമായ സാമൂതിരി ശക്തൻ മാനവിക്രമൻതമ്പുരാനെ ആശ്രയിച്ചു കോട്ടയ്ക്കൽ താമസിക്കുകയും മാനവിക്രമീയം എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപദാനങ്ങളെ പ്രകീർത്തനംചെയ്യുന്ന ഒരു സംസ്കൃതകാവ്യം രചിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ആ സാമൂതിരി തീപ്പെട്ടതു് 1031-ലാണു്. കവി പാരമ്പര്യേശികനും, ശ്രീവത്സഗോത്രജനായ രഘുനാഥാചാര്യരുടെ പുത്രനും, വാധൂലവംശജനായ ഗോപാലസൂരിയുടെ ശിഷ്യനുമാണെന്നും അദ്ദേഹംതന്നെ പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്.

"യദ്വക്ത്രാംഭോജനിർഗ്ഗദ്ധുരമധുധുനീ-
സോദരോദ്ഗാമവാണീ-
ധാരാധൂതാ വിഷാദം ഭജതി സുരസരിൽ
സന്തതം ഭംഗ്യുപേക്ഷതാ;
താന്താ വാഗ്ദേവതേയം നിവസതി സതതം
കാനനേ ലജ്ജയാ കിം?
സോയം ഗോപാലസൂരിർമ്മമ ഹൃദി മഹിത-
ശ്രേയസേ സന്നിധത്താം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീമദ്വ്യാധൂലവംശാമൃതജലധിവിധുർ—
ജ്ഞാനസവ്വസ്വസിന്ധുഃ
ശ്രീമദ്ഗോപാലസൂരിർജ്ജഗതി വിജയതേ
വ്യാഘ്രകേതുസിംഹഃ
യച്ഛിഷ്യാ ജൈത്രകേതും പ്രതികഥകഘടാ—
മത്തമാതങ്ഗസംഘാ—
ന്നൽപാടൃാശാന്തസൗധേ പ്രതിഹതവിമതാഃ
സ്ഥാപയാമാസുരദ്ധാ.

തച്ഛിഷ്യഃ കവികുഞ്ജരഃ കുശലധീഃ ശ്രീവത്സവംശാംബുധേ—
ശ്ശീതാംശോ രഘുനാഥദേശികമണേസ്സാഹിത്യരത്നാംബുധേഃ
നാനാശാസ്ത്രവിദുത്തമസ്യ തനയോ വേദാന്തരാമാനുജാ—
ഭിഖ്യസ്സൽകരുണാകടാക്ഷലഹരീസിന്ധുഃ പ്രിവത്തഃത.''

താൻ നൂതനമായി ഒരു ചമ്പു രചിക്കുന്നതിനുള്ള സമാധാനം കവി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

''പ്രബന്ധാഃ പ്രാചീനാ ജഗതി വിലസന്ത്യദ്ഭുതതമാ—
സ്തഥാപ്യങ്ഗീകുര്യുമ്മമ കൃതിമിഹാല്പാമപി ബുധാഃ
മഹാവസ്ത്രൽകഷ്ടാജ്ജഗതി ജലധിഭ്ജഹ്നുതനയാ—
മുഖാനാം സിന്ധൂനാം പതിരപി ന രുന്ധേല്പസരിതഃ.
ദോഷാകുലാപി കൃതിരുത്തമവസ്തുയോഗാദ്
ഭ്രഷ്ടാ ഭവേൽ സുമനസാം മഹതാം മദീയാ;
യുക്തതാപി കണ്ടകകുലൈരിഹ കേതകീ സ—
ന്ത്യുക്തതാ ഭവേൽ സുരഭിണീ കിമു ചഞ്ചരീകൈഃ.''

തദനന്തരം സാമൂതിരിരാജാക്കന്മാരുടെ പ്രധാനരാജധാനിയായ കോഴിക്കോടിനെയും കിഴക്കുക്കോവിലകത്തെയും (പ്രാകപുരി) വണ്ണിച്ചതിനു മേൽ ''നിരന്തരനമനപരാമരനികരകരംബിതസ്ഥലീ ശ്വേതക്രോഡാദിധാനാ മഹാസ്ഥലീ'' എന്നു വെങ്കടക്കോട്ടയെ (കോട്ടയ്ക്കൽ) സ്മരിച്ച് അവിടത്തെ ശിവനെ ഉപശ്ലോകനം ചെയ്യുന്നു. മാനവിക്രമന്റെ ജനനം, ബാല്യം, വിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങിയ സകലവിഷയങ്ങളും കവി ചമൽകാരയുക്തമായി വിവരിക്കുന്നു. രഘുനാഥൻ എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുനാഥന്റെ പേർ.

''അഥ രംഗനാഥബുധമൗലിമുക്തികോ
ബുധപുണ്ഡരീകകുലചണ്ഡദീധിതിഃ
പരിമണ്ഡനായ ജഗതാം, പ്രവാദിനാം
മദഖണ്ഡനായ ച പുരീമിമാമഗാൽ''

എന്നാണു് ആ ഗുരുവിനെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രസ്താവന ആരംഭിക്കുന്നതു്. ആകെ ഒൻപതു സ്തബകങ്ങളുണ്ടു്. മാനവിക്രമന്റെ മധുര, രാമേശ്വരം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുതലായ ദേശങ്ങളിലേക്കുള്ള യാത്രയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുവായൂർ, തൃശ്ശൂർ എന്നീ ക്ഷേത്രസന്ദർശനവും വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗുരുവായൂരപ്പനെ ത്തൊഴുമ്പോൾ ചൊല്ലിയ ശ്ലോകങ്ങളും അദ്ദേഹംതന്നെ ഉണ്ടാക്കിയവ യാണു്. അദ്ദേഹം ഒരു സാഹിത്യപ്രണയിയായിരുന്നു. കേരളചരിത്ര പരിശോധന എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വേദാന്തരാമാനുജൻ ഒരു സരസനായ സംസ്കൃതകവിയായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സന്ദേഹമില്ല. കാലം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധമായിരിക്കണം. ദേശമേ തെന്നു് അറിയുന്നില്ല.

ഗോപാലസമുദ്രം സാംബശിവശാസ്ത്രി—ചില വിവര ങ്ങൾ:—കോഴിക്കോട്ടെ ഏതോ ഒരു മാനവിക്രമരാജാവിന്റെ സദസ്യ നായി സാംബശിവശാസ്ത്രി എന്നൊരു കവി ജീവിച്ചിരുന്നു. ഗോപാല സമുദ്രം തിരുനെൽവേലിജില്ലയിലെ ഒരു ഗ്രാമമാണു്. അദ്ദേഹം ശ്രീവ ത്സഗോത്രജനായ കനകസഭാപതിയുടെ സീമന്തപുത്രനും ഭാരദ്വാജഗോ ത്രോദ്ഭവനായ ആപദുദ്ധാരണശാസ്ത്രികളുടെ പുത്രൻ സ്വാമിശാസ്ത്രി കളുടെ ശിഷ്യനുമാണു്. ഈ വസ്തുതകൾ ചുവടേ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോക ങ്ങളിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു.

"ശ്രീഗോപാലസമുദ്രഗ്രാമേ മുദ്ദസൂക്തിമല്ലീകാരാമേ
കനകസഭാപതിവിദ്വജ്ജ്യേഷ്ഠസുതോ യസ്യ കീർത്തിമാൻ ലോകേ."

"ശ്രീമാൻ യസ്യ ഗുരുർവിദ്വദാപദുദ്ധാരണാത്മജഃ
ഭാരദ്വാജകുലോത്തംസഃ സ്വാമീ ശാസ്ത്രീ ബുധാഗ്രണീഃ."

"ശ്രീവത്സഗോത്രകലശാംബുധിപൂർണ്ണചന്ദ്രോ
വിജ്ഞാതസർവ്വകവിബന്ധവിചിത്രരീതിഃ
സത്സാഹിതീജ്ഞാനഭരിഹ ദാക്ഷിണാത്യ—
സ്സോയം ചകാസ്തി ഖലു സാംബശിവഃ കവീന്ദ്രഃ."

"ആലങ്കാപുരമാസുമേരു ധരണാവൃത്ത്യായമുച്ചൈശ്ശ്രയൻ
ശ്രീമാൻ ശൈലപയോധിരാഡ വിജയതാം ഭൂമണ്ഡലാഖണ്ഡലഃ."

തന്റെ കവനചാതുര്യത്തെപ്പറ്റി

"മനോജധനുരാഹിതസ്ഫുടസരോജഗർഭസ്ഫുര—
ന്മരന്ദമധുരോരണീസരസമാധുരീസോദരീ
സുവൃത്തിരസരീതിഭാക്സ്ഫുടസശബ്ദവത്യുജ്ജ്വലാ
കവേർജ്ജയതി സാംപ്രതം ജഗതി തസ്യ സാ സാഹിതീ"

എന്നു പ്രശംസിച്ചതിനുമേൽ "തേന മഹാകവിനാ രചിതം ശൃംഗാരവിലാ സം നാമ ഭാണമഭിനയദ്ഭിരസ്മാഭിർന്നിതരാമാപാദ്യത ഇതി ശ്രീമാനവിക്രമ മഹാരാജവിദ്വൽസാമാജികഹൃദയാനന്ദഃ" എന്നു പറയുന്നു. 1053—ാമാ ണ്ടിടയ്ക്കു പകർത്തിയെഴുതിയതായി കാണുന്നതിനാൽ അതിനുമുൻപാണു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മിതി എന്നു സിദ്ധമാകുന്നു. കവിതാരീതി വ്യക്തമാക്കുവാൻ ഒരു ശ്ലോകംകൂടി ഉദ്ധരിക്കാം.

"മന്ദാനിലേന മധുനാ രജനീവിടേന
മൈത്രീം സമാരചയതോ മകരധ്വജസ്യ
ആജ്ഞാമിതല്ലലഘുശാം സകലാതിശായി
താരുണ്യമസ്യ തരുണൈരുപഗീയമാനം."

സരസനായ ഒരു കവിതന്നെയാണു് സാംബശിവശാസ്ത്രി.

കൃഷ്ണസുധി (കാവ്യകലാനിധി):—കൊല്ലം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ കോലത്തുനാട്ടു രവിവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായി തൊണ്ഡമണ്ഡലത്തിൽ പാലാറിന്റെ പോഷകനദിയായ ചെയ്യാറിന്റെ തെക്കേക്കരയിലുള്ള ഉത്തരമേരൂർ എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ ജനിച്ച കൃഷ്ണസുധി എന്നൊരു പണ്ഡിതൻ ജീവിച്ചിരുന്നു. ചെയ്യാറിനു സംസ്കൃതത്തിൽ സ്കന്ധം എന്നും മറ്റുമാണു് പേർ നല്കിയിരിക്കുന്നതു്. ശ്രീരാമഭക്തനായ അദ്ദേഹം കൊല്ലം 1020-ൽ കാവ്യകലാനിധി എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ അലങ്കാരഗ്രന്ഥത്തെ 1 നായകപ്രകരണം, 2 ശബ്ദാർത്ഥനിർണ്ണയം, 3 അർത്ഥനിർണ്ണയം, 4 ധ്വനിനിരൂപണം, 5 ഗുണീഭൂതവ്യംഗ്യനിരൂപണം, 6 ശബ്ദാർത്ഥചിത്രണം, 7 ദോഷനിരൂപണം, 8 ഗുണനിരൂപണം, 9 ശബ്ദാലങ്കാരനിരൂപണം, 10 അർത്ഥാലങ്കാരനിരൂപണം എന്നിങ്ങനെ പത്തു കുസുമങ്ങളായി കൃഷ്ണസുധി വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉദാഹരണശ്ലോകങ്ങളെല്ലാം രവിവർമ്മപരങ്ങളാണു്. "ഇതി കാഞ്ചീമണ്ഡലേ സ്കന്ധസരിദ്ദക്ഷിണദിശ്യുത്തരമേരുഗ്രാമവാസിനാ പണ്ഡിതരായനാരായണോപദ്രഷ്ടൃവംശമുക്താമണിശിവരാമസൂരിസൂനുകവിഭാസ കൃഷ്ണസൂരികലിതേ കാവ്യകലാനിധൗ" എന്ന ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കാണുന്ന സൂചീവാക്യത്തിൽനിന്നു് അദ്ദേഹം ഉപദ്രഷ്ടാവെന്ന ബിരുദത്താൽ വിദിതനായ നാരായണസൂരിയുടെ കുലത്തിൽ ജനിച്ച ശിവരാമസൂരിയുടെ പുത്രനാണെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. അവരുടെ പേരുകൾ ശിവരാമസുധി എന്നും കൃഷ്ണശാസ്ത്രി എന്നുമാണു് മറ്റു ചില കുറിപ്പുകളിൽ കാണുന്നതു്.

"കാവ്യാലങ്കാരജിജ്ഞാസോർമ്മുദേ കാവ്യകലാനിധിം
കവേ: കൃഷ്ണസുധീഃ കോലഭൂപാലകയശശ്ശ്രിയം.
ന സാമാന്യഃ കോലരാജോ യോജ്ജ്വനശ്രീർദ്ധരാകരഃ
സുമനോവല്ലഭഃ പൂർണ്ണകാമോ ഗുരുകവീശ്വരഃ.

കിഞ്ച,

ജലധ്യുപഹിതാ ഭൂമിർധ്രിയതേ യേന ലീലയാ
കോലരാജസ്യ തസ്യാദ്യ കീർത്തിഃ കിം ന കവിപ്രിയാ?

തദ്വംശേ രവിവർമ്മേതി രാജചൂഡാമണിസ്സുതാം
സ താമന്വിതരാപേക്ഷം നിതരാം തനുതേ ശ്രിയം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തസ്യൈവ ഖലു,

പദ്മിനീവല്ലഭഃ കോലഭൂപാലോ രവിപാർത്ഥിവഃ
ഇതി നാമാനി കല്പദ്രുമീയന്തി വിബുധശ്രിയേ.

കോലരാജസ്യ തസ്യാദ്യ ഗ്രണാ ലോകോത്തരാശ്രയാഃ
പണ്ഡിതൈഃ പാമരൈശ്ചാപി പാഠ്യന്തേ പരിതോ യതഃ.

അഹം തു കോലരാജേന്ദ്രഗ്രണാൻ സ്തോതും യതേധുനാ
ധീരാസ്സമർത്ഥിതാ ഭൂയാസേഽതദാശീർവ്വചോസ്മ നഃ.''

എന്നീ ശ്ലോകങ്ങളിൽ കവി തന്റെ പ്രബന്ധോദ്ദേശം വിവരിക്കുന്നു. അവസാനത്തിൽ ഉള്ളവയാണു് താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ.

''കല്യാണാനി കരോതു പങ്കജഭുവഃ പത്നീ കവീനാം ശ്രിയോ
ഭൂയാസുഃ കൃതയോ ജയന്തു ജഗതാം നാഥാശ്ച കീർത്ത്യാശയാഃ
ധർമ്മിഷ്ഠാ വിജയം ഭജന്തു വിബുധാനന്ദൈകഹേതുസ്സദാ
ഭൂയാൽ കാവ്യകലാനിധീ രവികുലക്ഷ്മാപാലകീർത്ത്യാ സഹ.

യന്നാമാഖിലരാജമൗലിരസനാരംഗസ്ഥലീനർത്തകീ
യന്നാരീവചസാ കപോശ്ച ഹൃതഭൂങ്നീഹാരഭാനുർബഭൗ
യൽപാദാബ്ജരജശ്രിലാമപി വധൂം തേനേ മുനേസ്സൽഗ്രണ_
ശ്ലാഘ്യഃ കാവ്യകലാനിധിർജ്ജയതു മേ രാമാംഘ്രിസേവാ ഭുവി.

കാഞ്ചീമണ്ഡലമണ്ഡനേ കരനദീനീരോല്ലവല്ലണ്ഡനേ
ശ്രീമത്യുത്തരമേരുനാമനി പുരേ ശ്രീശൈലജേശാകരേ
വാസീ കാവ്യകലാനിധിം വ്യരചയൽ കൃഷ്ണഃ കവിവ്യംഗ്യധീ
സന്ധേധാവികലിപ്രസിദ്ധശരദി ശ്രീമല്ലസൽസമ്പദി.''

'സന്ധേധാവി' എന്നതു കലിവർഷസൂചകമായ ഒരു പദമാണു്. അതിൽ നിന്നു പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മിതി 1020_ാമാണ്ടാണെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

ഹംസസന്ദേശം:—ഹംസസന്ദേശം എന്ന പേരിൽ കൊല്ലം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ വിരചിതമെന്നു കരുതാവുന്ന ഒരു കാവ്യം കണ്ടുകിട്ടീട്ടുണ്ടു്. അതു മറ്റു സന്ദേശങ്ങളെന്ന പോലെ പൂർവ്വഭാഗവും ഉത്തരഭാഗവുമായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മന്ദാക്രാന്തതന്നെയാണു് വൃത്തം. പൂർവ്വസന്ദേശത്തിൽ 83_ം ഉത്തരസന്ദേശത്തിൽ 88_ം ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. പൂർവ്വഭാഗത്തിന്റെ ആരംഭത്തിലുള്ളതാണു് താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം:

''ശ്രീമത്യംഭോരുഹസുരഭിതേ ക്രീഡതോസ്സുപ്രമോദം
ലീലാരാമേ ഗുരുനിധുവനക്ലാന്തധാമ്നോഃ കയോശ്ചിൽ
യാമിന്യാം കാചന നിശിചരീ ഭക്ഷിതും തം ഗൃഹീത്വാ
ലങ്കോദ്യാനേ സപദി സരമാകാന്തവാചാ മുമോച.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രസ്തുതസന്ദേശത്തിലെ നായകനും നായികയുമായി സുഖിക്കുന്ന ഒരു വസരത്തിൽ നായകനെ ഒരു രാക്ഷസി ഭക്ഷിക്കുന്നതിനായി ലങ്കയിലെ ഉദ്യാനത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുകയും അവിടെവച്ചു വിഭീഷണചക്രവർത്തിയുടെ ആജ്ഞയാൽ മോചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. നായികയുടെ ഭവനം കവണാറിന്റെ (മീനച്ചിലാറിന്റെ) തീരത്തുള്ള കുടമാളൂരാണെന്നു കവി പറയുന്നു.

"യാതവ്യം തേ യുവതിനയനച്ഛായനീരാജിതം തദ്
ഗൗണാവീചീചയമുഖരിതം കുംഭമോലൂരദേശം
ഇക്ഷുശ്രേണീകലിതരശനം ഹംസ! യസ്മിൻ മഹിയോ
മാകന്ദാഖ്യം നയനസുഭഗം മന്മഥക്ഷേത്രമസ്തി"

സന്ദേശഹരൻ ഹംസമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. നായകൻ ഹംസത്തെ സേതുദർശനം, താമ്രവർണ്ണിതീരം, മണലൂർ, സഹ്യപർവ്വതം ഇവ കടന്നു കേരളത്തിൽ എത്തുവാൻ ഉപദേശിക്കുന്നു. അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകത്തിൽ കവി കേരളത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

"പശ്ചാദസ്യ ക്ഷിതിധരപതേഃ പുഷ്കലം കേരളാഖ്യോ
നീവൃദ് ഗ്രീഷ്മേപ്യുടകമനിശം മുച്യതേ വാരിവാഹൈഃ
യത്രോത്തുംഗാഃ പരിണതഫലാഃസ്ഥാമനാമ്രോത്തമാംഗാ
വർത്തന്തേ യേ മരിചവലിതാ നാളികേരാശ്ച പൂഗാഃ."

തദനന്തരം കന്യാകുമാരി, മരുത്വാമല, ശുചീന്ദ്രം ഇവയുടെ വിവരണത്തിലാണ് കവി വ്യാപൃതനാകുന്നതു്. മരുത്വാമലയിലെ വക്രഗിരി എന്നാകുന്നു സന്ദേശത്തിൽ കാണുന്ന സംജ്ഞ. ശുചീന്ദ്രത്തു് അക്കാലത്തു നടപ്പിലിരുന്ന കൈമുക്കൽ എന്ന ശുദ്ധികർമ്മത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

"നിത്യം ഭൂതപ്രഭുതിഭിരമാ പാർവതീപ്രാണനാഥോ
യസ്മിന്നാസ്തേ നിഖിലവിബുധൈസ്സന്തതം സേവ്യമാനഃ
തത്രൈ സ്നേഹേ സ്ഥിരമിഹ ജനൈർല്ലോമനാഗോചരാണാ-
മാലോക്യന്തേ പ്രിയസഖി! ഫലാന്യാത്മകർമ്മാൽകരാണാം."

അതിൽപ്പിന്നീടു ഹംസം ചെന്നെത്തേണ്ടതു തിരുവനന്തപുരത്താണു്.

"പ്രാതസ്തത്രാ തദനു ഗിരിശം ഭക്തിനമ്രേണ മൂർധ്നാ
സ്യാനന്തരം ദുരിതനികരാച്ഛുദ്ധദക്ഷം ശ്രയേഥാഃ
പുഷ്യല്പോധ്രപ്രസവധവളേ ഗ്രുദ്ധപാന്നാഥരൂപേ
തല്പേ ശേഷേ സഹ കമലയാ പദ്മയാ പദ്മനാഭഃ."

ആ ഘട്ടത്തിൽ കവി വഞ്ചിമഹാരാജാവിനെ അത്യന്തം സുജ്ജ്വലമായ രീതിയിൽ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നു. തദ്വിഷയകമായ ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം പകർത്താം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''സന്താഗ്ഗസ്സസ്സവിമലകലാവൃന്ദദേവീപുമാനോ
ഭാസചത്താരാവലിവലയിതോ മിത്രസംവർദ്ധിതാത്മാ
ലക്ഷ്മീവാൻ യോ ജിതബുധകവിശ്വക്രവർത്തീ തമോനു-
ദ്ദ്രാകാശീതച്ഛവിരിവ ഭവാൻ രാജതേ രാജരാജ.''

തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു വടക്കോട്ടേക്കു രണ്ടു വഴികളുണ്ടെങ്കിലും അവയിൽ ഒന്നു് 'ക്ഷിതിധരവനഗ്രാവരുക്ഷ'മായ 'കടവാവാ'കയാൽ അതിനെ തൃജിച്ചിട്ടു 'പാഥോനിധിതടതല'ത്തിൽക്കൂടിയുള്ള മാർഗ്ഗത്തെ സ്വീകരിക്കണമെന്നു നായകൻ ഹംസത്തോടു നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. കൊല്ലത്തു ചെന്നാൽ അവിടെ ധാരാളം ധവരമാരെക്കാണാം.

''പുഷ്യല്പോധ്രപ്രസവസുമനോധൂസരാ ഹ്രണലോകാ
മത്താത്മാനോ നവമദിരയാ ചോളസുന്ദരാദിതാംഗാഃ
തത്താദൃഭിഃ പ്രിയസഖ! സമം കാമിനീദിമ്മനോജ്ഞേ
പ്രാസാദാനാം മഹതി ശിഖരേ യത്ര നിത്യം രമന്തേ.''

തദനന്തരം ഹംസം അമ്പലപ്പുഴെച്ചെന്നു ''വിലസദതസീമാമനീലപ്രതീക''നായ ശ്രീകൃഷ്ണനെ തൊഴുതുംകൊണ്ടു കടമാല്ലൂരേക്കു പോകണം. അത്തരത്തിലാണു് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം.

കവിയാരെന്നു് അറിയുന്നില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനും തന്റെ പ്രിയതമയ്ക്കെന്നപോലെ കടമാല്ലൂർതന്നെയായിരുന്നു ജന്മഭൂമി എന്നു് ഊഹിക്കാവുന്നതാണു്. ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ച കാലത്തു ശുചീന്ദ്രക്ഷേത്രത്തിൽ കൈമുക്കും കൊല്ലത്തു സായ്പന്മാരുടെ താമസവുമുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു പുറമേ, കൊട്ടാരക്കരനിന്നു കോട്ടയത്തേക്കുള്ള പാത പരിഷ്കരിച്ചിരുന്നില്ലെന്നും നാം കണ്ടുവല്ലോ. ശുചീന്ദ്രത്തു കൈമുക്കൽ നിന്നതു് 1019-ാമാണ്ടാണു്; അതിൽപ്പിന്നീടു കുറേക്കാലം തിളയ്ക്കാത്ത എണ്ണയിൽ കൈമുക്കിവന്നിരുന്നു. ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്താണു് അതു നിശ്ശേഷം നിന്നതു്. ഇതുകൊണ്ടു് 1019-ാമാണ്ടിനുമുൻപാണു് ഹംസസന്ദേശത്തിന്റെ ആവിർഭാവമെന്നും, അതോടുകൂടി സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവു സിംഹാസനാരൂഢനായ 1004-ാമാണ്ടിനു മേലാണെന്നും നിർണ്ണയിക്കാം.

താഴമൺ പരമേശ്വരഭട്ടതിരി:—തിരുവിതാംകൂറിലെ സുപ്രസിദ്ധമായ ചെങ്ങന്നൂർക്ഷേത്രത്തിലെ ശ്രീപരമേശ്വരനെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു ദീർഘമായ സ്തോത്രമാണു് സാഹസ്രിക. നാരായണീയത്തിന്റെ ഛായയിൽ താഴമൺ പരമേശ്വരൻതന്ത്രി രചിച്ച പാരമേശ്വരം സാഹസ്രിക അഥവാ ശോണാദ്രീശസ്തോത്രം എന്ന കൃതിയിൽ ചെങ്ങന്നൂർ സ്ഥലപുരാണത്തിലെ കഥകളായ ആയിരം ശ്ലോകങ്ങളാണു് അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ പാരമേശ്വരകാരനു കവിയെന്ന നിലയിൽ ഗണനീയമായ സ്ഥാനത്തിനു് അവകാശമൊന്നും കാണുന്നില്ല. മാതൃക കാണിക്കുവാൻ നാലെണ്ണം ഉദ്ധരിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ലോകാനാമിയമുത്തമാ വസുമതീ ദ്വീപോയമത്രോത്തമഃ
പ്രത്യേകം നവഖണ്ഡമണ്ഡിതഗിരിശ്രേഷ്ഠേ തതോ ഭാരതേ
മുഖ്യം ഭാഗ്യവദ്ഭൂതലം സുമഹിതോ ദേശസ്തതോ ദക്ഷിണാൽ
സോസ്മിൻ ശോണഗിരിർവിഭാതി ഭഗവത്സാന്നിധ്യഭൂരുദ്ഭൂതഃ.
അസ്മിൻ ശോണഗിരൗ സ്വയം സമുദിതോ ലിങ്ഗാത്മനാ ശങ്കരഃ
സാക്ഷാൽ ഭക്തജനാവനായ കൃപയാ കല്പദ്രുകല്പോ വിഭുഃ
അസ്മിൻ ബ്രഹ്മണി ശങ്കരേ സുലഭതാം പ്രാപ്തേ ജഗദ്ഭാഗ്യതഃ
കിഞ്ചിന്നാന്യദിഹാസ്തി സേവ്യമമുതേ ലബ്ധ്വേ തു കിം ഭോജനൈഃ?"

"രവിശശിഗഗനാനിലാനലാംഭഃ—
ക്ഷിതിപുരുഷാഷ്ടകമിത്യസി ത്വമേകഃ
ജഗതി വിമൃശതാം ന വിദ്യുതേന്യൽ
കിമപി വിഭോ! പരമാത്മനേ നമസ്തേ.
ശോണാചലേശ! പദപങ്കജയുഗ്മകം തേ
ജംഘേ ച ജാനുയുഗളേ ച തവോരുയുഗ്മം
നാഭീം തവോദരമുരോ വദനം കിരീട—
കോടീലസച്ഛശികലാമവലോകയേഹം."

"നാമത്രയോജ്ജ്വലമിദം നിഗമോപഗീതം
സ്തോത്രഞ്ച മൽകൃതമവൈമ്മഹിമോദയാച്ച്വിഃ
സാഹസ്രികേതി പുനരഷ്ടകമാലികേതി
സ്യാൽ പാരമേശ്വരമിദം പഠതാം രുചായ."

എഴുമൺ, ചെങ്ങന്നൂർ, ഏറുമാനൂർ മുതലായ പല ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ തന്ത്രിമാരാണു് ചെങ്ങന്നൂർ താഴമണ്ണില്ലത്തെ പോറ്റിമാർ. അവരിൽ പരമേശ്വരൻ എന്ന ഒരു തന്ത്രിയുടെ കൃതിയാണു് പ്രസ്തുതസ്തോത്രമെന്നു് ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. അദ്ദേഹം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നതായി അറിയുന്നു. പാരമേശ്വരത്തിനു സാഹസ്രി കയെന്നും അഷ്ടകമാലികയെന്നുംകൂടി പേരുകൾ ഉള്ളതിനാലാണു് 'നാമ ത്രയോജ്ജ്വലം' എന്ന വിശേഷണം കവി പ്രയോഗിക്കുന്നതു്.

വട്ടപ്പള്ളി ഭാസ്കരൻമൂസ്സതു്:—ശ്രീരാമോദന്തത്തിന്റെ കർത്താവിൽ വാത്തെടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു കാവ്യമാണു് ശ്രീകൃഷ്ണോദന്തം. അതിനു പ്രചാരം തീരെയില്ല. കവിതാഗുണവും ശൂന്യംതന്നെ. ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ദശമം, ഏകാദശം എന്നീ രണ്ടു സ്കന്ധങ്ങളിലും പ്രതിപാദിതമായിരിക്കുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണചരിതമാണു് ഇതിവൃത്തം. ഗ്രന്ഥം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

"മാധവം പ്രണിപത്യാഹം മായാക്രീഡാകൃതക്ഷണം
ശ്രീകൃഷ്ണോദന്തമാഖ്യാസ്യേ വേദവ്യാസപ്രകീർത്തിതം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പുരാ കദാചിദ്വസുധാ ദുഷ്ടഭാരേണ പീഡിതാ
ബ്രഹ്മാണം ശരണം പ്രാപ്യ തസ്മൈ തൽ സംന്യവേദയൽ.''

ഒടുവിൽ

''ഇത്ഥം മായാപടാന്തർഹിതവപുരഖിലാൻ
മോഹയൻ വിഷ്ണുരുർവീ-
മാസാദ്യാഗത്യ രങ്ഗം നട ഇവ ജഗതാം
നായകശ്ചാരുവേഷഃ
നാനാരൂപൈർവിലാസൈസ്സകലജനമനഃ-
പ്രീതിമാധായ പശ്ചാ-
ദങ്ഗീകൃത്യ സ്വരൂപം ഗമിതനിജപദോ
യോഗനിദ്രാമുവാഹ''

എന്ന സന്ദർഭരീതിയിൽ ഘടിതമായ ഒരു ശ്ലോകത്തോടുകൂടി അവസാനിക്കുന്നു. അതിനുമേൽ

''കൃതമിദം ഹരിണശ്ചരിതം ശുഭം
സകലപാപഹരം പഠതാം നൃണാം
ഗുരുഗൃഹാലയഹൈമവതീകൃപാ-
ലവയുതേന തു ഭാസ്കരശർമ്മണാ''

എന്നൊരു ശ്ലോകവും കാണ്മാനുണ്ട്. അതിൽനിന്നു ഭാസ്കരൻ എന്നൊരു കവിയാണു് ശ്രീകൃഷ്ണോദന്തത്തിന്റെ പ്രണേതാവെന്നും അദ്ദേഹം ആ കൃതി രചിച്ചതു് 1025-ാമാണ്ടാണെന്നും വിശദമാകുന്നു. ''വട്ടപ്പള്ളി ഭാസ്കരൻ'' എന്നുകൂടി ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഒരു കുറിപ്പുണ്ടു്. ആ ഖഴിക്കു നോക്കിയാൽ ശുചീന്ദ്രത്തു വട്ടപ്പള്ളിയില്ലത്തെ ഭാസ്കരൻ മൂത്തതാണു് ഗ്രന്ഥകാരൻ എന്നു് ഊഹിക്കാം. ''ഗുരുഗൃഹാലയം'' എന്തെന്നു് അറിയുന്നില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പത്തിനാലാമധ്യായം

പതിനൊന്നാം ശതകം, പൂർവാർദ്ധം

ആയില്യംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു് (1007—1055)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—ആയില്യംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു് 1007-ാമാണ്ടു മീനമാസം 2-ാംനു- ൽകുമിണീബായിത്തമ്പുരാട്ടിയുടെയും തിരുവല്ലാ പാലിയക്കരക്കോയിത്തമ്പുരാന്റെയും (പുണർതംനാൾ രാമവർമ്മാ) ദ്വിതീയപുത്രനായി തിരുവവതാരംചെയ്തു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ സങ്ഗീതസാഹിത്യങ്ങളിൽ അനന്യസാധാരണമായ വാസന പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്ന അവിട്ടനു് അനുസ്യൂതമായ അഭ്യാസ ബലംകൊണ്ടു് അവ രണ്ടിലും ഒന്നുപോലെ നിഷ്ണാതനായി എന്നു മാത്രമല്ല, വ്യാകരണാദിശാസ്ത്രങ്ങളിലും വൈദുഷ്യം സമ്പാദിച്ചു. മാതാവു ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ തീപ്പെട്ടുപോയെങ്കിലും, പിതാവിന്റെ വാത്സല്യപൂർണ്ണമായ ലാളനത്തിൽ വളരുന്നതിനു് അവിട്ടത്തേക്കും അനുജൻ വിശാഖംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്നും ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചു. രാമവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ 980-ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. 1033 കന്നിയിൽ മരിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു നല്ല സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിരുന്നു എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഇംഗ്ലീഷിലും തിരുമേനിക്കുള്ള പാണ്ഡിത്യം അപാരമായിരുന്നു. പേരുക്കട അപ്പിവാരിയരായിരുന്ന സംസ്കൃതത്തിൽ ആദ്യത്തെ ഗുരുനാൻ. പിന്നീടു് അന്നത്തെ രാജകീയവിദ്വത്സദസ്സിലെ അങ്ങങ്ങളായിരുന്ന പല ശാസ്ത്രിവര്യന്മാരോടും പല വിഷയങ്ങളും അഭ്യസിച്ചു വാക്യാർത്ഥ വിവരണപാടവം സ്വായത്തമാക്കി. ഇംഗ്ലീഷിൽ ആദ്യത്തെ ഉപാധ്യായൻ സുബ്ബരായരും പിന്നീടു കോട്ടയത്തു ശങ്കരമേനോനുമായിരുന്നു. ശങ്കരമേനോൻ കോട്ടയത്തെ സെമിനേരിയിൽ ബേക്കർസായിപ്പിന്റെ ശിഷ്യനാണു്. 1024-ൽ വിശ്വവിശ്രുതനായ മാധവരായർ ഗുരുനാഥനായി. ഈ ഭാഷകൾക്കുപുറമെ തമിഴു്, തെലുങ്കു്, കണ്ണാടകം, ഹിന്ദുസ്ഥാനി, മഹാരാഷ്ട്രം എന്നീ ഭാഷകളും അവിടത്തേക്കു സ്വാധീനമായിരുന്നു. 1022-ൽ യുവരാജാവു് ഉത്രംതിരുനാൾ സിംഹാസനാരൂഢനായപ്പോൾ ആ മഹാരാജാവിനെ അവിട്ടനു സകലരാജ്യകാര്യങ്ങളിലും ക്ഷേതിവിശ്വാസപൂർവം സഹായിച്ചുതുടങ്ങി. ജ്യേഷ്ഠൻ ബുദ്ധിമാന്ദ്യംനിമിത്തം സ്വസ്ഥജീവിതം സ്വീകരിക്കേണ്ടിവന്നതിനാൽ അവിട്ടനുതന്നെയാണു് ഇളയതമ്പുരാന്റെ കൃത്യങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നതു്. 1026-ൽ മാതുലന്റെ പുത്രി കല്യാണിക്കുട്ടിത്തങ്കച്ചിക്കു പട്ടം കച്ചയും നല്കി. ആ സ്ത്രീരത്നത്തിനും സങ്ഗീതസാഹിത്യങ്ങളിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആ മഹതിയുടെ മരണത്തിനുമേൽ 1037-ൽ മാതുപ്പുള്ളി കല്യാണിക്കുട്ടിയമ്മയെ പരിഗ്രഹിച്ചു. സ്വാതിതിരുനാൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മഹാരാജാവിന്റെ സകലകലാപോഷകസ്ഥാനവും ആ തിരുമേനിതന്നെയാണു് അധിരോഹണം ചെയ്തതു്. ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു കഥകളിയോടുണ്ടായിരുന്ന അഭിനിവേശാധിക്യംനിമിത്തം അവിടത്തേക്കു് അന്യകലകളിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കുന്നതിനു സമയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആയില്യംതിരുനാൾക്കുള്ള വിദ്യാവിഷയകമായ സിദ്ധിവിശേഷത്തെപ്പറ്റി ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ 1033-ൽ രചിച്ച കീർത്തിവിലാസംചമ്പുവിലും കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ 1036-ൽ നിർമ്മിച്ച തിരുനാൾപ്രബന്ധത്തിലും സുജ്ഞാതമായ രീതിയിൽ കീർത്തനംചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. പാച്ചുമുത്തതിന്റെ ശ്രീരാമവർമ്മചരിതത്തെക്കുറിച്ചു മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ.

1033-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതന്മാരിൽ പ്രമുഖന്മാർ 1 അനന്തരാമശാസ്ത്രി, 2 അപ്പാദീക്ഷിതർ, 3 വെങ്കടരാമശാസ്ത്രി, 4 ശ്രീനിവാസയ്യങ്കാർശാസ്ത്രി, 5 സുബ്ബാദീക്ഷിതർ, 6 പണ്ഡിതർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രി, 7 അപ്പുവയ്യങ്കാർശാസ്ത്രി, 8 മാസ്ത്രി പൗരാണികൻ, 9 ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രി എന്നിവരായിരുന്നു. ആയില്യംതിരുനാളെപ്പറ്റി ഇലത്തൂർമഹാകവി

> "സൗജന്യവാദാന്യകയോസ്സഹസ്ഥിതി-
> സ്സാഹിത്യപാണ്ഡിത്യവിലാസയോരപി
> ഛായാതപൈകസ്ഥിതിവത്സുദുർല്ലഭാ
> വ്യാഭാതി യസ്മിൻ നരലോകപാലകേ"

എന്നു പ്രശംസിയ്ക്കുന്നു. അവിടുന്നു പണ്ഡിതരോടു താഴെ കാണുന്ന വിധത്തിൽ അരുളിച്ചെയ്യുന്നതായിട്ടും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

> "അദ്യാരഭ്യ ദിനേദിനേ മമ സദസ്യാഗമ്യതാം, പണ്ഡിതൈഃ
> കാലേ/സാവനുഗൃഹ്യതാം പ്രതി മിഥോ മാത്സര്യമുത്സൃജ്യതാം,
> വാക്യാർത്ഥഃ പ്രവിചാര്യതാം, ശ്രുതിശിരസ്സീമന്തസീമാന്തഗോ-
> ര്യച്ചാനന്യനിധിഃ പ്രണീതമമലം പ്രസ്ഥീയതാം ശാസനം."

ആ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു ശാസ്ത്രികളുടെ വാക്യാർത്ഥസദസ്സു് എന്നും അവിടുന്നു് എഴുന്നള്ളിത്താമസിച്ചിരുന്ന ഭജനപ്പുരക്കൊട്ടാരത്തിൽ നിർവ്വിഘ്നമായി നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു; ശാസ്ത്രസദസ്സു് അവസാനിച്ചാൽ ഉടൻ സംഗീതസദസ്സായി. അതു രണ്ടും കഴിഞ്ഞിട്ടേ സായങ്കാലത്തെ സവാരിക്കു് അവിടുന്നു് എഴുന്നള്ളാറുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണം:—മലയാളത്തിൽ അക്കാലത്തും പദ്യശാഖയെ പോഷിപ്പിച്ചുവന്ന പണ്ഡിതകവികൾ പലരുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ പുതിയ രൂപത്തിലുള്ള ഗദ്യശാഖ അങ്കുരിക്കുകപോലും ചെയ്തിരുന്നില്ല. രാജ്യത്തേയും ഭാഷയേയും അത്യധികമായി സ്നേഹിച്ച ആ യുവരാജാവിനു് അതു് അസഹ്യമായ ഒരു ഹൃദയശൂന്യതയായിത്തോന്നി. അവിടുന്നു പല സന്ദർഭങ്ങളിലും ഒരു പരിഷ്കർത്താവിന്റെ നിലയിലാണു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചതു്. സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു ഭാഷയിൽ സ്ഥായിയായ അഭിരുചിയും ഭാഷയ്ക്കുതന്നെ ശാശ്വതമായ ഉൽകർഷവും സിദ്ധിക്കണമെങ്കിൽ ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ആവിർഭാവം അപരിത്യാജ്യമാണെന്നു് അവിടത്തേക്കു ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ബോധപ്പെട്ടു. തന്നിമിത്തം ഭാഷ ആ സ്ഥാനത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതിനു യുവരാജാവായിരുന്നപ്പോഴും സിംഹാസനാരൂഢനായതിനുമേലും പല കാര്യക്ഷുദ്രങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും അവിടുന്നു് ഏർപ്പെട്ടുകയുണ്ടായി. യുവരാജാവായിരുന്ന കാലത്തു് ആ തിരുമേനി രചിച്ച രണ്ടു ഗദ്യകാവ്യങ്ങളാണു് മീനകേതനചരിതവും ഭാഷാശാകുന്തളവും. ആ രണ്ടു പുസ്തകങ്ങളും അവിടത്തെ മരണാനന്തരം വിശാഖംതിരുമനസ്സിലെ രാജ്യഭാരകാലത്തിൽ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഭാഷാശാകുന്തളം അച്ചടിപ്പിച്ചതു് 1057 വൃശ്ചികത്തിലാണു്. അന്നു് അവിടുന്നതന്നെ ആ നാടകത്തിന്റെ തർജ്ജമയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

രാജ്യഭാരം:—ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു വിദ്യാവിഷയകമായി പ്രജകൾക്കു നല്കിയ അനുഗ്രഹങ്ങളെപ്പറ്റിമാത്രമേ പ്രകൃതത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. 1043-ൽ പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ മലയാളം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ചെയ്കയും, താലൂക്കുതോറും ഓരോ മലയാളം പള്ളിക്കൂടവും തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒരു ശിക്ഷാക്രമപാഠശാലയും സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. നാട്ടുഭാഷാവിദ്യാഭ്യാസം പ്രത്യേകം ഒരു ഡയറക്ടരുടെ മുമതലയിലാക്കി. 1046-ൽ പകൃതികളിലും (അന്നു പ്രവൃത്തികൾ) ഭാഷാവിദ്യാലയങ്ങൾ ഉൽഘാടനം ചെയ്തു. 1047-ൽ മുപ്പതു ഡിസ്ട്രിക്ട്പള്ളിക്കൂടങ്ങളും 141 പ്രവൃത്തിപ്പള്ളിക്കൂടങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. 1042-ൽ ഇദംപ്രഥമമായി ബുക്കുകമ്മിറ്റി എന്ന പേരിൽ പാഠശാലകൾക്കും മറ്റും ആവശ്യമുള്ളതും സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു ജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിനു് ഉതകുന്നതുമായ പുസ്തകങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിനു് ഒരു സമിതി രൂപവൽകരിച്ചു. 1043-ൽ അതിനെ പുനഃസംഘടിപ്പിച്ചു കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ അധ്യക്ഷനായി നിയമിച്ചു. അധ്യക്ഷനെ സഹായിക്കുവാൻ മൂന്നു് അംഗങ്ങളെയും തിരഞ്ഞെടുത്തു. ഭാഷാപണ്ഡിതന്മാരെക്കൊണ്ടു വിജ്ഞേയങ്ങളായ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രസംഗങ്ങൾ എഴുതി വായിപ്പിച്ചു. ആ വഴിക്കുള്ള ജോഇന്റു് മാത്തന്റെ വ്യവസായങ്ങളെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. തിരുവിതാംകൂറിൽ നാട്ടുഭാഷാവിദ്യാഭ്യാസം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമത്തിൽ അവിടത്തെക്കു കനിഷ്ഠസഹോദരൻ വിശാഖംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാനും കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും മന്ത്രിപുങ്ഗവൻ മാധവരായരും ഗണനീയമായ വിധത്തിൽ സഹായം നല്കിവന്നു. ആയില്യംതിരുമേനിയും വിശാഖംതിരുമേനിയും തമ്മിൽ വളരെക്കാലത്തേക്കു് അനുദ്ദാമമായ സൌഭ്രാത്രം പുലർത്തിയിരുന്നു. പാച്ചുമുത്തതിന്റെ ശ്രീരാമവർമ്മചരിതത്തിൽ ആ വസ്തുത അത്യന്തം ഹൃദ്യമായി ചിത്രണംചെയ്തിട്ടുണ്ടു് എന്നു വായനക്കാർ ധരിച്ചുകഴിഞ്ഞു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഞ്ഞുവല്ലോ. "ശ്രീമദ്വിശാഖാന്വഗതഃ കലാനിധിഃ" എന്നു് ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളും അവിടത്തെ സ്തുതിക്കുന്നു. ഭാഷാഗദ്യസാഹിത്യത്തിന്റെ ഉന്നമനത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠനെപ്പോലെയോ അതിലധികമോ സമുത്സുകനായിരുന്ന അനുജനും.

സാഹിത്യം:—രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റതിനുമേലും ആയില്യംതിരുമേനി ശാസ്ത്രീയചിന്തയിൽ വ്യാപൃതനായിരുന്നു. പണ്ഡിതന്മാരെ പരിതുഷ്ടന്മാരാക്കുന്നതിനു് അവിടത്തെ സുധാമധുരമായ സൂക്തിയും മുക്തഹസ്തമായ ധനവിശ്രാണനവും പ്രയോജകീഭവിച്ചു. അനവധി ആസ്ഥാനപണ്ഡിതന്മാർ അക്കാലത്തു തിരുവനന്തപുരത്തുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ പലരും അമ്മാവന്റെ കാലത്തുതന്നെ അവിടത്തെ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിച്ചിരുന്നവരുമാണു്.

"ആലോകാലോകലോകപ്രഥിതപൃഥുയശാ
വേദവേദാംഗ്ഗവിദ്യാ—
പാരാവാരാവഗാഹീ ബുധധരണിമരു—
ന്മണ്ഡലീചക്രവർത്തീ
സദ്യോ വിദ്യോതമാനേ നൃവിശത സദസി
ശ്രീകുമാരസ്യ വിദ്വൽ—
കോടീകോടീരനീരാജിതപദകമലോ—
നന്തരാമാര്യഭട്ടഃ"

എന്നു കീർത്തിവിലാസത്തിൽ വർണ്ണിതനായ അനന്തരാമശാസ്ത്രിയായിരുന്നു ആ സദസ്സിന്റെ അധ്യക്ഷൻ. പട്ടതോഽം വിദ്വാൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വൈദുഷ്യത്തിനു വീരശൃംഖല സമ്മാനിച്ചപ്പോഽം പുളകഭൂഷിതനായ ആ വൈയാകരണൻ മഹാരാജാവിന്റെ സമ്മാനമല്ല, താൻ വ്യാകരണത്തിൽ നല്ല വിദ്വാനാണെന്നു ശാസ്ത്രികഽം തിരുമനസ്സറിയിച്ചതാണു് തന്നെ വികാരതരളിതനാക്കിയതെന്നു് ആ സ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രനോടു പറഞ്ഞതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. വിദേശീയപണ്ഡിതന്മാരും രാജസദസ്സിൽ ധാരാളമായി വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അവരിൽ ഒരാളാണു് "കൗമുദീസോമം" എന്ന നാടകത്തിന്റെ പ്രണേതാവായ തഞ്ചാവൂരിലെ പരുത്തിയൂർ കൃഷ്ണശാസ്ത്രി. അദ്ദേഹം 1042—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു മഹാരാജാവിനെ മുഖം കാണിച്ചു. കൗമുദീസോമത്തിൽ അവിടത്തെപ്പറ്റി "അസ്തി സമസ്തരാജരാജമകുടമണിപുഞ്ജകിഞ്ജല്കിതചരണാരവിന്ദോ, ദശാതിരിക്ത ഇവാവതാരഃ ഫണിരാജപര്യങ്കസ്യ ഭഗവതഃ പദ്മനാഭസ്യ, പരിഷ്കാരമണിരിവ വസുന്ധരായാഃ, സാദരസങ്കീർത്തിത സദ്ഗുണസന്ദോഹസഞ്ചിതാനന്ദസുരസുരസുന്ദരീവൃന്ദോ രാജാ രാമവർമ്മ നാമാ" എന്നും

"പാഥോധിഃ പരിഖായതേ, സ മലയഃ പ്രാകാരകൂഡ്യായതേ,
പഞ്ജനൃഃ പരിരബ്ധഭൂരശിരശ്ശ്രേണീവിതാനായതേ,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീരശ്രീരമണസ്സുഭാപി ഭഗവാൻ സേനാധിനാഥായതേ,
ധർമ്മോ വർമ്മശതായതേ തവ വിഭോ! ഇദ്യം കിമാശാസ്മഹേ?''

എന്നും മറ്റും ആ കവി പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്നത്തെ ആസ്ഥാന വിദ്വാന്മാരിൽ ഞാൻ മുൻപു സൂചിച്ച വേങ്കടരാമശാസ്ത്രി ഒരു ദോഷൈകദൃക്കായിരുന്നു. തന്റെ ഒരു ശ്ലോകത്തിൽ എന്തോ ഒരു സ്ഖലിതമുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞപ്പോൾ ആ യുവാവു നിർഭയനായി മഹാരാജാവിനു്

''കവീന്ദ്രകലഹാരവിഹാരബന്ധോഃ
കാന്തസ്യ വഞ്ചിക്ഷിതിവല്ലഭേന്ദോഃ
കലായമാനേഷു കലാധികേഷു
കളങ്കവദ്വേങ്കടരാമശാസ്ത്രീ.

വിശൃംഖലക്രീഡിതരാജഹംസേ
വിദളൽപ്രകാണ്ഡാംബുരുഹാവതംസേ
ശ്രീവഞ്ചിരാജസ്യ സഭാതടാകേ
ശൈവാലവദ്വേങ്കടരാമശാസ്ത്രീ''

എന്നും മറ്റുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കി അടിയറവച്ചു. കൊട്ടാരത്തിൽ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാന്റെ രാമചരിതം മഹാകാവ്യം പൂനയിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചതും അവിടുന്നുതന്നെയാണു്.

സംഗീതം:—തിരുമനസ്സിലേക്കു വാസ്സാട്ടിൽ അസുലഭമായ വാസനയും അഭ്യാസവുമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടത്തെ സമകാലികനായിരുന്ന അരിപ്പാട്ടു രാഘവഭാഗവതരും മഹാരാജാവും പലപ്പോഴും ശംഖും മുഖത്തുകൊട്ടാരത്തിൽവച്ചു് അവരുടെ ഗാനകലാവൈദഗ്ധ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചുവന്നിരുന്നു. 1047–ൽ അക്കാലത്തു ദക്ഷിണാപഥത്തിലെ ഗായകമൂർദ്ധന്യനായ മഹാബോത്തിഭാഗവതർ തിരുവനന്തപുരത്തു വരികയും മഹാരാജാവും അദ്ദേഹവും രാഘവഭാഗവതരുമായി വാസ്സാട്ടിൽ മത്സരിച്ചു് അവിടത്തെ വിശേഷാത്തരമായ കലാകോവിദതയെ തലകുലുക്കി സമ്മതിക്കയും ചെയ്തു. രാഘവഭാഗവതരെക്കൂടാതെ സഹോദരിതിരുനാളുടെ കാലത്തുതന്നെ തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു പോന്ന പരമേശ്വരഭാഗവതർ, വൈണികൻ പാലക്കാട്ടു കല്യാണകൃഷ്ണഭാഗവതർ, ഫിഡിൽ മഹാദേവഭാഗവതർ എന്നീ ഒന്നാംകിടക്കാക്കുപുറമേ കിട്ടുഭാഗവതർ, രഘുപതിഭാഗവതർ, രാമസ്വാമിഭാഗവതർ, ഗണപതിഭാഗവതർ, അനന്തുഭാഗവതർ, ചാത്തുഭാഗവതർ തുടങ്ങി വേറേയും പല സംഗീതമാന്ത്രികന്മാരായ യുവാക്കന്മാർ ജീവിച്ചിരുന്നു. അവർ പില്ക്കാലത്തു് അനാശ്വരമായ യാശാധനം ആർജ്ജിക്കുകയും ചെയ്തു.

മീനകേതനചരിതം:—ഇനി അവിടുത്തെ രണ്ടു ഗദ്യകൃതികളെയുംപറ്റി അല്പം പ്രസ്താവിക്കാം. അവ മീനകേതനചരിതവും ഭാഷാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശാകുന്തളവുമാണെന്നു സൂചിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ. ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ജോജ്ജ്വോമാത്തന്റെ സത്യവാദഖേടനത്തിനുമുൻപു രചിക്കപ്പെട്ടതാകയാൽ, ആധുനികരീതിയിലുള്ള ആദ്യത്തെ ഭാഷാഗദ്യകാവ്യങ്ങൾ എന്നു പറയാവുന്നതാണ്. കൊച്ചുപിള്ളവാരിയരുടെ ഈസോപ്പിന്റെ കഥകൾക്കു കാവ്യത്വമുണ്ടെന്നു പറവാൻ നിവൃത്തിയില്ലല്ലോ. അറബിക്കഥകളിൽ ദൈഘ്ര്യംകൊണ്ടും സചാരസ്യംകൊണ്ടും പ്രഥമഗണനീയമാണ് Kamaralzanean and Princess Budur എന്ന ആഖ്യാതകം. അതാണ് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വിവർത്തനത്തിനു തിരഞ്ഞെടുത്തതു്. ആ കഥയുടെ പാത്രസംജ്ഞകൾകൊണ്ടും, കാലദേശാദിവർണ്ണനംകൊണ്ടും, സംഭാഷണരീതികൊണ്ടും തികച്ചും പ്രാചുര്യം വരുത്തുവാൻ അവിടുന്നു ശ്രമിക്കുകയും ആ ശ്രമത്തിൽ പരിപൂർണ്ണമായി വിജയം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സചണ്ഡദീപ് എന്ന രാജ്യത്തിലെ രാജാവായ കാഞ്ചനകേതുവിന്റേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മപത്നിയായ വിദ്യുല്ലതികയുടേയും പുത്രനാണ് മീനകേതനൻ എന്ന രാജകുമാരൻ. അദ്ദേഹം പ്രതാപസൂര്യന്റേയും ചന്ദ്രമുഖിയുടേയും പുത്രിയായ തടിൽപ്രഭയെ വിവാഹം ചെയ്യുന്നു. മതംഗമഹർഷിയുടെ ശാപത്തിനു വിധേയനായ ചിത്രരഥനെന്ന ഗന്ധർവ്വനാണ് അവരുടെ വിവാഹത്തിനു ഘടകനായിത്തീരുന്നതു്. "ജനാൻ രഞ്ജയതീതി രാജാ" "നാവിഷ്ണുഃ പൃഥിവീപതിഃ" "രാജ്യാന്തേ നരകം ധ്രുവം" ഇത്യാദി പൂർവ്വസൂക്തികൾ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

"ഉഡുരാജമുഖീ മൃഗരാജകടി-
ഗ്രജരാജവിരാജിതമന്ദഗതിഃ
യദി സാ വനിതാ ഹൃദയേ വസതി
കാ ജപഃ കാ തപഃ കാ സമാധിരതിഃ"

എന്ന പ്രാചീനപദ്യത്തിനും പ്രവേശമനുവദിച്ചുകാണുന്നു. തിരുമേനിയുടെ ഗദ്യസരണിക്കു രാജകീയമായ ഒരൊജ്ജ്വലതയും ആകാരസുഷമയും പ്രത്യേകമായുണ്ട്. തടിൽപ്രഭയുടെ അദ്ഭുതലാവണ്യം, കാഞ്ചനകേതുവിന്റെ വിലാസമന്ദിരം ഇവയുടെ വർണ്ണനം ഹൃദയത്തിനു് അമൃതസേചനം ചെയ്യുന്നതുപോലെയുള്ള അനുഭവം സഹൃദയന്മാരായ വായനക്കാർക്കു സംജാതമാക്കാതെയിരിക്കുകയില്ല. ആകെ ഒൻപതു് അധ്യായങ്ങൾ പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ഭാഷാശാകുന്തളം:—ഇതു് അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളനാടകത്തിന്റെ വിവർത്തനമാണ്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അംഗീകരിച്ച മൂലം ശാകുന്തളത്തിന്റെ വംഗീയപാഠമാണ്. എന്നാൽ സന്ദർഭാനുഗ്രഹണമായി പല ആവാപോദ്വാപങ്ങളും ചെയ്യുന്നതിനു് അവിടുന്നു മടിച്ചിട്ടുമില്ല. "പുരുവംശോദ്ഭവനായിരിക്കുന്ന ദുഷ്യന്തമഹാരാജാവു് ഒരു ദിവസം ധനുഷ്പാണിയായിട്ടു കാഞ്ചനമയമായിരിക്കുന്ന രഥത്തിൽ കയറി ഒരു മഹാരണ്യത്തിന്റെ മധ്യത്തിങ്കൽ വന്നു മൃഗങ്ങളെ പിൻതുടർന്നുകൊണ്ടു പ്രവേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശിക്കുന്നു.'' എന്നിങ്ങനെയാണു് ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉപക്രമം. തിരുമനസ്സിലെ ശൈലിയിൽ അങ്ങിങ്ങു സംസ്കൃതത്തിന്റെ അനുകരണം കാണാമെങ്കിലും ആകെക്കൂടി ഒരു സുഭഗമായ സ്വാച്ഛന്ദ്യമാണു് ആപാദചൂഡം കളിയാടുന്നതു്. ഒരു ഉദാഹരണം പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

രണ്ടാമങ്കം വിദൂഷകന്റെ സ്വഗതം:—''ഇതെന്തൊരു നേരംപോക്കായിരിക്കുന്നു! എനിക്കോ മരണകാലം അടുത്തപോലെ ആയിരിക്കുന്നു. ഈ രാജാവിന്റെ ബുദ്ധി ഇതു വിപരീതമായിട്ടു് എന്തിനു പ്രവർത്തിച്ചു? നിരുപയോഗികളായും നിരപരാധികളായും ഇരിക്കുന്ന മൃഗങ്ങളെ വധിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ഇതു തല്പരനായി തീർന്നിരിക്കുന്നതു് എന്തുകൊണ്ടാകുന്നു? അങ്ങോട്ടു് ഒരു സൂകരം ഓടി എന്നും ഇങ്ങോട്ടു് ഒരു വ്യാഘ്രം ചാടി എന്നും പായുന്നതുതന്നെയേ കേൾക്കുന്നുള്ളു. മധ്യാഹ്നകാലത്തിങ്കൽപ്പോലും ശ്രമപരിഹാരം ചെയ്കകൊള്ളാതെ മൃഗങ്ങളെപ്പോലെ മൃഗങ്ങളെ പിൻതുടർന്നു നടക്കുന്നു. ഓഹിച്ചാൽ കുടിക്കുന്നതിനു നല്ല വെള്ളം കിട്ടുകയില്ല. ചൂക്കാംപാറവെള്ളം കുടിച്ചു മൂത്രവ്യാധി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. ക്ഷുൽബാധയുണ്ടായാൽ ഭക്ഷിക്കുന്നതിനു ഹരിണത്തിന്റെ അപക്വമാംസമേയുള്ളു. അതുകൊണ്ടു് ഉദരരോഗം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. ഇതുകൂടാതെ മൂർഖനായിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ രാജാവു ശകുന്തളാ എന്ന നാമത്തോടുകൂടി ഒരു ഋഷികന്യകയെ കണ്ടു മോഹാതുരനായിട്ടു സ്വദേശത്തുപോലും വരുന്നില്ല. എന്തൊരാശ്ചര്യമായിരിക്കുന്നു!''

ഇതു തർജ്ജമയല്ല, സ്വതന്ത്രമായ ഒരു പരാവർത്തനമാണു്. ''സായങ്കാലത്തിൽ സരസമായുള്ള മേഘങ്ങളാം സൂര്യകിരണങ്ങളെ പ്രാപിച്ചു സുവർണ്ണമയമായിരിക്കുന്ന കാന്തിയോടു രേഷ്ടിതങ്ങളായിരിക്കുന്നപോലെ നീലവർണ്ണമായിരിക്കുന്ന മേഘമണ്ഡലത്തിന്റെ മധ്യത്തിൽ ശോഭായമാനമായിരിക്കുന്ന പർവ്വതം'' എന്നു് ഒരിടത്തു് എഴുതുന്ന തമ്പുരാൻതന്നെയാണു് മറ്റൊരിടത്തു് ''വലിയ വിഷമമായിരിക്കുന്നു. ഒരു ഭിക്കിൽ ഋഷീശ്വരന്മാരുടെ ആജ്ഞ, ഒരു ഭിക്കിൽ മാതാവിന്റെ കല്പന. ഈ രണ്ടിൽവച്ചു് ഏതിനെ തിരസ്കരിക്കാവൂ?'' എന്നും എഴുതുന്നതു്. ആധുനികഭാഷാഗദ്യത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാക്കന്മാരിൽ പ്രമുഖനായ ആ തിരുമേനി നമ്മുടെ കൃതകേതരമായ കൃതജ്ഞതയ്ക്കു നിശ്ശ്വയമായും പാത്രീഭവിക്കുന്നു.

വിശാഖംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു്—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—വിശാഖംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു് 1012-ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 8-ാംനു- ജനിച്ചു. അവിട്ടം തുക്കുമിണീബായിത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും പാലിയക്കര രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റേയും കനിഷ്ഠപുത്രനായിരുന്നു. ആ കൊല്ലം കർക്കടകം 3-ാംനു- മാതാവു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. പണ്ഡിതനായ പിതാവു് ആ കുമാരന്റെ പോഷണത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ളിൽ ഒന്നു് ആ പിടത്തേക്കു ശൈശവംമുതല്ക്കുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്ന ശരീരത്തൊർബല്യമായിരുന്നു.

''ഏതസ്യ മാതാ മഹിതാ ഗ്രണൌഘൈഃ
സാ രുക്മിണീ സാരധിയാം വരിഷ്ഠാൽ
സാവല്ലഭാദല്ലഭദേശനാഥാ—
ല്ലേഭേ സുതാൻ പഞ്ച സുതാദ്വയം ച''

എന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ വിശാഖവിജയത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ അഞ്ചു പുത്രന്മാരിൽ മൂന്നാമൻ ശൈശവത്തിൽത്തന്നെ തീപ്പെട്ടുപോയി. ജ്യേഷ്ഠപുത്രനായ ഉത്രംതിരുനാളെപ്പോലെ ദ്വിതീയപുത്രനായ ഉത്രാടംതിരുനാളും മുഗ്ധബുദ്ധിയുമായി. തന്നിമിത്തം വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു് ഉത്തമാധികാരികളായി അവശേഷിച്ചതു് ആയില്യം തിരുമേനിയും വിശാഖംതിരുമേനിയും മാത്രമായിരുന്നു. അവർതമ്മിലുള്ള അന്യാദൃശമായ ഭ്രാതൃസ്നേഹത്തെപ്പറ്റി മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1047വരെ ആ സ്നേഹം അഭംഗുരമായി നിലനിന്നു. ആയില്യംതിരുമനസ്സിലേക്കു മാധവരായർദിവാൻജിയുടെ പേരിലുള്ള അപ്രീതി വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുഹൃത്തമനായ സഹോദരന്റെ പേരിലും അതു വ്യാപിച്ചു. മാധവരായരിൽനിന്നു് ആയില്യംതിരുമേനി വളരെയൊന്നും പഠിച്ചില്ല, അതിനുമുൻപുതന്നെ അവിടത്തെ ഇംഗ്ലീഷ്വിദ്യാഭ്യാസം അവസിതപ്രായമായിരുന്നു. എന്നാൽ വിശാഖംതിരുമേനിയുടെ അവസ്ഥ അതല്ലായിരുന്നു. അവിടുന്നു മാധവരായരുടെ അന്തേവാസിയായി നാലു കൊല്ലമേ കഴിച്ചുകൂട്ടിയുള്ളൂ. അപ്പോഴേക്കും രാജ്യസേവനത്തിനു് ആ വീരപുരുഷനെ അന്നു നാടുവാണിരുന്ന ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു നിയോഗിക്കേണ്ടിവന്നു. പക്ഷേ ശാതബുദ്ധിയും സതതോത്സാഹിയുമായ വിശാഖംതിരുനാൾക്കു് ആ ഹ്രസ്വകാലത്തെ പഠനംകൊണ്ടുതന്നെ സകലസിദ്ധികളും ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. തമിഴ്, ഹിന്ദുസ്ഥാനി, മറാത്തി ഈ ഭാഷകളിൽ അവിടുന്നു പ്രായോഗികമായ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചതിനുപുറമേ സംസ്കൃതത്തിൽ അവഗാഢമായ വ്യുൽപത്തിയും ആർജ്ജിക്കുകയുണ്ടായി. സംസ്കൃതത്തിൽ പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും പാലിയക്കരക്കോയിത്തമ്പുരാൻ ആയില്യംതിരുനാളേയും വിശാഖംതിരുനാളേയും അഭ്യസിപ്പിച്ചിരുന്നിരിക്കണം. വിശാഖംതിരുനാളെസ്സംബന്ധിച്ച വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ വിശാഖവിജയത്തിൽ ''തതഃ സപ്തതാദ്യമധ്യഗീഷ്ട ഗ്രന്ഥാനനേകാനചിരേണ ധീമാൻ'' എന്നു് ആ വസ്തുത പ്രകടമായിത്തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ അധ്യയനം സമാവർത്തനത്തിനുമുൻപായിരുന്നു. ജ്യേഷ്ഠനും അനുജനും ഇതരഭാഷാഭ്യസനവിഷയത്തിലുള്ള ഉത്സുക്കന്മാർ ഭിന്നഥാരായിരുന്നില്ല. ജ്യേഷ്ഠനു സംസ്കൃതത്തിൽ ശാസ്ത്രവിഷയകമായും അനുജനു സാഹിത്യവിഷയകമായുമാണു് ജ്ഞാനോൽകർഷം ലഭിച്ചതു്. അനുജനു സംഗീതവാസനയുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷിൽ അക്കാലത്തു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അവിടത്തേക്കു തുല്യനായ ഒരു പണ്ഡിതൻ ഭാരതത്തിൽ യാതൊരു രാജകുടുംബത്തിലും ജീവിച്ചിരുന്നില്ല. ഊജ്ജതന്ത്രം തുടങ്ങി ധനതന്ത്രം വരെയുള്ള സകലപാശ്ചാത്യശാസ്ത്രങ്ങളിലും അവിടുന്നു നിഷ്ണാതനായിരുന്നു എന്നുള്ളതും പ്രകൃതത്തിൽ വിശിഷ്യ വക്തവ്യമാണു്.

ഉത്തംതിരുമനസ്സിലെ ആംഗ്ലഭാഷാപരിജ്ഞാനം:—ഇംഗ്ലിഷ്ഭാഷയിൽ ഉപന്യാസരചനയ്ക്കു തിരുമനസ്സിലേക്കു് അത്ഭുതാവഹമായ പാടവമുണ്ടായിരുന്നു. ക്രി. പി. 1854-ൽ നടന്ന ക്രിമിയൻയുദ്ധത്തെപ്പറ്റി അവിടത്തേക്കു തോന്നിയ വൈരസ്യം "യുദ്ധത്തിന്റെ ക്രൂരതകളും സമാധാനത്തിന്റെ നന്മകളും" (Horrors of war and Benifits of peace) എന്നൊരു ലേഖനം എഴുതുവാൻ പ്രേരകമായിത്തീർന്നു. ആ ലേഖനം അന്നു മദിരാശിപ്രവിശ്യയിലെ പ്രധാനസേനാധിപനായ ജനറൽ ആൻസാന്നു് അയച്ചുകൊടുക്കുകയും അദ്ദേഹം അതു വായിച്ചുനോക്കി അതിലെ ആശയങ്ങളുടെ ക്രമീകരണവും ശൈലിയുടെ ഭംഗിയും അഭിനന്ദനീയമാണെന്നു കാണിച്ചു് അന്നു 17 വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുണ്ടായിരുന്ന അവിടത്തേക്കു് ഒരു പ്രശംസാപത്രം സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു മദിരാശിയിൽ ജെ. ബി. നോർട്ടൺ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവന്ന അതീനിയം എന്ന പത്രത്തിലേക്കു് "എതദ്ദേശീയരാജകുമാരന്മാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം" (Education of Native Princes) എന്ന പ്രമേയത്തെപ്പറ്റി അവിടുന്നു് അയച്ച ഉപന്യാസം സാഹിത്യവിജയത്തിനു രാജരഥ്യയില്ലെന്നുള്ള കുറിപ്പോടുകൂടി പത്രാധിപർ മടക്കിയയച്ചു എങ്കിലും അടുത്ത കൊല്ലത്തിൽ "തിരുവിതാംകൂറിലെ രാജ്യകാര്യവിവരണം" (Political Sketch of Travancore) എന്ന പേരിൽ മറ്റൊരു വിശിഷ്ടോപന്യാസം ആ പത്രത്തിൽത്തന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിപ്പിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളെ ആവർജ്ജിച്ചു. ആ സംഭവം നടന്നതു് 21-ാമത്തെ വയസ്സിലാണു്. 1036 ചിങ്ങത്തിൽ "എഫ്. എൻ. മാംട്ട്ബി റസിഡൻറായി വന്നപ്പോൾ എഫ്. എൻ. മാംട്ട്ബിക്കുള്ള പ്രമേയങ്ങൾ" എന്ന ശീർഷകത്തിൽ ഒരു ലേഖനപരമ്പര ജെ. ബി. നോർട്ടൺ അക്കാലത്തു പുതുതായി മദിരാശിയിൽ ആരംഭിച്ച ഇൻഡ്യൻ സ്റ്റാറ്റ്സ്മാൻ എന്ന ഇംഗ്ലീഷ്വാരികയിൽ ബ്രൂട്ടസ് എന്ന വ്യാജനാമത്തിൽ തുടച്ചയായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിനുമേൽ ഫിലാലെത്തീസ് എന്നും മറ്റുമുള്ള പേരുകളിൽ വേറെയും ചില ലേഖനങ്ങൾ അവിടുന്നു് എഴുതി അതിൽത്തന്നെ മുദ്രണം ചെയ്യിച്ചു. അവയ്ക്കുംപുറമേ 1. Human Greatness (മാനവമഹിമ), 2. The relation between Nature and Art (പ്രകൃതിക്കും കലയ്ക്കും തമ്മിലുള്ള സംബന്ധം), 3. Our Morals (നമ്മുടെ സദാചാരങ്ങൾ), 4. Our Industrial Status (നമ്മുടെ വ്യവസായസ്ഥിതി) എന്നിങ്ങനെ വിവിധവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയും മുജപം, തുലാഭാരം, ഹിരണ്യഗർഭം മുതലായ മഹാദാനകർമ്മങ്ങളെപ്പറ്റിയും അവിടുന്നു് ഓരോ അവസരത്തിൽ ഉപന്യാസങ്ങൾ രചിച്ചു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തായി കാണുന്നു. അവയിൽ ചിലതു് ഇളയതമ്പുരാനായിരുന്നപ്പോൾ എഴുതിയതാണു്.

ആയില്യംതിരുമനസ്സിലെ കാലം:—1047-ൽ മാധവരായർ ദിവാൻഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു് ഒഴിഞ്ഞപ്പോൾ വിശാഖംതിരുനാൾ സുപ്രസിദ്ധമായ കൽക്കട്ടാ റിവ്യൂ എന്ന മാസികയിൽ A Native Statesman (എതദ്ദേശീയനായ ഒരു രാജ്യതന്ത്രകുശലൻ) എന്ന ശീർഷകത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഒരു ഉപന്യാസം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിനു രണ്ടു കൊല്ലംമുൻപു മദിരാശിയിലെ ഗവർണ്ണറായിരുന്ന ലോർഡ് നേപ്പിയർ അതു വായിച്ചുനോക്കി അവിടത്തെപ്പറ്റി യൂറോപ്പിൽപ്പോലും ഇതര രാജ്യങ്ങളിൽ ഇംഗ്ലീഷുകൊണ്ടു് അത്ര ഭംഗിയായി കൈകാര്യം ചെയ്യാവുന്ന ഒരു രാജകുമാരനുണ്ടോ എന്നു താൻ സംശയിക്കുന്നതായി അഭിപ്രായപ്പെടുകയുണ്ടായി.

സഭാഷാപോഷണം:—മലയാളത്തിലെ ഗദ്യദാരിദ്ര്യം പരിഹരിക്കുന്നതിനു് അവിടുന്നു പല പ്രകാരത്തിൽ കാര്യക്ഷമമായി പ്രയത്നിച്ചു. ബുക്കുകമ്മിറ്റിയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അവിടുന്നു ശ്രദ്ധാലുവായ ഒരു സഹകാരിയായിരുന്നു. അവിടത്തെ ബഹിശ്ചരപ്രാണനായിരുന്ന കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനായിരുന്നു 1043മുതൽ ആ സമിതിയുടെ അധ്യക്ഷൻ എന്നു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. അക്കാലത്തു തിരുമേനി 1 സത്യം, 2 വിദ്യാഭ്യാസം, 3 പരോപകാരം, 4 ദേഹരക്ഷ എന്നീ പ്രമേയങ്ങളെ അധികരിച്ചു പ്രൌഢങ്ങളായ ഉപന്യാസങ്ങൾ ഭാഷയിൽ രചിച്ചു. മിസ്സസ് ഗ്ലാസ്സൺ എഴുതിയ The Management of Sick Home എന്ന ചെറിയ പുസ്തകം "രോഗസംരക്ഷണം" എന്ന തലക്കെട്ടിൽ തർജ്ജിമ ചെയ്തു. ക്ഷാമവൃത്താന്തം എന്ന മറ്റൊരു ചെറിയ പുസ്തകവും അവിടുന്നു നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയ്ക്കുപുറമേ മാണ്ടർസായിപ്പിന്റെ "മഹച്ചരിതഭാണ്ഡാഗാരം" (Treasury of Biography) എന്ന പുസ്തകത്തിൽനിന്നു് അലെക്സാണ്ടർ, ആൽഫ്രഡ്, ആർക്കിമിഡിസ്, അരിസ്റ്റോട്ടിൽ, ബേക്കൺ എന്നീ അഞ്ചു മഹാന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങൾ വിവർത്തനം ചെയ്തു. വേറെയും ചിലരുടെ ജീവചരിത്രങ്ങൾ എഴുതണമെന്നു് അവിടത്തേക്കു് ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും 1055 മിഥുനം 19-ാംനു- മൂപ്പു കിട്ടുകയാൽ അത്തരത്തിലുള്ള വ്യവസായങ്ങളിൽനിന്നു വിരമിക്കേണ്ടിവന്നു. ഉടൻതന്നെ താൻ എഴുതിയ അഞ്ചു ചരിത്രങ്ങളും വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു് ഇംഗ്ലീഷിൽ ഒരു നിർദ്ദേശത്തോടുകൂടി അയച്ചുകൊടുത്തു. അതിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "അപ്രകാരം ഒരു പുസ്തകം നമ്മുടെ പള്ളിക്കൂടങ്ങളിൽ പാഠത്തിനായി ഉപയോഗിച്ചാൽ നന്മയുടേയും മഹിമയുടേയും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ യുവജനങ്ങൾക്കു സഭാവസിദ്ധമായി മനസ്സിലുണ്ടായിരിക്കാവുന്ന ശ്രേഷ്ഠങ്ങളും ധർമ്മ്യങ്ങളുമായ വിചാരങ്ങളുടെ അങ്കുരങ്ങളെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതാകുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടഫലം സദാചാരപര്യവസായിയായി ജനിക്കാൻ ഇടയുണ്ടെന്നും എനിക്കു തോന്നി."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1056_ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു തിരുമനസ്സിലെ ആദിമുഖ്യത്തിൽ ആരംഭിച്ച ''വിദ്യാവിലാസിനി'' എന്ന മാസികയിൽ ഈ അഞ്ചു ചരിത്രങ്ങൾക്കുപുറമേ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ എഴുതിയ ബെൻറം, ബക്ക് മുതലായി ഒൻപതുപേരുടെ ചരിത്രങ്ങൾകൂടി പ്രകാശനം ചെയ്കയും, ഒടുവിൽ ആ പതിനാലു ചരിത്രങ്ങളും ഒന്നിച്ചു ചേർത്തു് ഒരു പുസ്തകം കേരളവിലാസം അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു മുദ്രണം ചെയ്കയും ചെയ്തു. തിരുവനന്തപുരത്തു രാജകീയമഹാപാഠശാലയിലും മറ്റും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പലപ്പോഴും മലയാളത്തിൽത്തന്നെ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്തുവന്നു. ആ പ്രസംഗങ്ങൾക്കു് ആശയത്തിലും ശൈലിയിലുമുള്ള ഗാംഭീര്യം അദ്ഭുതപൂർവ്വമായിരുന്നു. ഭാഷയിൽ വാസനയുള്ള അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവാക്കന്മാരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നുള്ളതു് അവിടത്തെ നിത്യവ്രതമായിരുന്നു. Lambs' Tales From Shakespeare എന്ന ഷേക്സ്പീയർകഥകളിൽനിന്നു് As You Like It, Winter's Tale (കാമാക്ഷീചരിതം, വഷ്കാലകഥ) എന്നീ രണ്ടു കഥകൾ തർജ്ജമചെയ്ത കെ. ചിദംബരവാധ്യാർ അവിടത്തെ വിശേഷപ്രീതിക്കു ഭാജനമായിത്തീർന്നു. സംസ്കൃതജ്ഞനും കവിയുമായ വെളുത്തേരി കേശവൻവൈദ്യനു വീരശൃംഖല സമ്മാനിച്ചു. സ്വഭാവപോഷണവിഷയത്തിൽ യുവാക്കന്മാക്കുള്ള കർത്തവ്യത്തെപ്പറ്റി അവസരം ലഭിക്കുമ്പോഴെല്ലാം അവിടുന്നു് അവരെ അനുസ്മരിപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. സംസ്കൃതഭാഷാഭ്യസനം അപരിത്യാജ്യമെന്നായിരുന്നു അവിടത്തെ മതം. ഇളയതമ്പുരാനായിരുന്നപ്പോൾത്തന്നെ നല്ല പുസ്തകങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നു മലയാളത്തിൽ തർജ്ജമചെയ്യുന്നതിനു മൂവായിരം ഉറുപ്പികയുള്ള ഒരു നിധി മദിരാശിയിൽ വണ്ണാക്കുലർ ലിറ്ററേച്ചർ സൊസൈറ്റി എന്ന സമാജത്തെ ഏല്പിച്ചു് അതിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന പലിശകൊണ്ടു് ആ കാര്യം നിർവ്വഹിക്കണമെന്നു് അവിടുന്നു വ്യവസ്ഥാപനം ചെയ്തിരുന്നു എന്നുള്ളതും പ്രകൃതത്തിൽ സ്മരണീയമാണു്.

രാജ്യഭാരം:—1055 മിഥുനം 9_ാംനു- ആരംഭിച്ച തിരുമനസ്സിലെ രാജ്യഭാരം 1060 കർക്കടകം 21_ാംനു- അവസാനിച്ചു. കിഴവൻ രാജാവിനു പിന്നീടു തന്റെ കുടുംബത്തിൽ ആർക്കും ദീർഘായുരാരോഗ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നും ഉത്രംതിരുമനിയേയും ആയില്യംതിരുമനിയേയും പോലെ താനും 48_ാമത്തെ വയസ്സിൽ അന്തരിക്കുമെന്നും ആ സർവ്വജ്ഞകല്പൻ മുൻകൂട്ടിക്കണ്ടു. അതുകൊണ്ടു് അഞ്ചു കൊല്ലത്തേക്കുമാത്രം നീണ്ടുനിന്ന അവിടത്തെ വാഴ്ചക്കാലം പ്രജാക്ഷേമകരങ്ങളായ ഭരണപരിഷ്കാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിബിഡീകരിക്കുവാൻ അവിടുന്നു പകലും രാവും പണിപ്പെട്ടു. ആ സദ്വ്യവസായം സർവ്വഥാ സഫലമാകുകയും ചെയ്തു. ആ പരിഷ്കാരങ്ങളെക്കുറിച്ചു സാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നതു് അപ്രസക്തമാകുമെന്നു കരുതി അതിനു് ഒരുങ്ങുന്നില്ല.

രോഷാകൃതികർത്താവു്:—1 സത്യം മുതലായ നാലു വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഉപന്യാസങ്ങൾ, 2 മഹച്ചരിതസംഗ്രഹത്തിലെ അഞ്ചു് ഉപ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്യാസങ്ങളാം, 3 ദീനസംരക്ഷണം, 4 ക്ഷാമവൃത്താന്തം എന്നിവ യാണു് തിരുമനസ്സിലെ ഭാഷാകൃതികളം എന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുവല്ലോ. മാതൃക കാണിക്കാൻ സത്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഉപന്യാസത്തിൽനിന്നു് ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം. "സത്യംതന്നെ ഈശ്വരൻ, ഈശ്വരൻതന്നെ സത്യം, എന്ന ശ്രുതി പ്രസിദ്ധമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു യാവനൊരു ത്തൻ സത്യത്തെ വിചാരത്തിലും വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും എല്ലാ സമയങ്ങളിലും എല്ലാ അവസ്ഥകളിലും സ്വീകരിക്കുന്നുവോ, അവൻ അവനെ സർവ്വാവസ്ഥകളിലും രക്ഷിക്കുന്നവനായും ജഗന്നിയന്താവായു മിരിക്കുന്ന ഈശ്വരനെ പ്രസാദിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിനു വിപരീതമായി ണസത്യനിരതനായ മനുഷ്യൻ ദൈവദ്വേഷിയതേ ആകുന്നു. സത്യം എന്നുള്ളതില്ലെങ്കിൽ പ്രപഞ്ചവ്യവഹാരം ഒന്നും നടക്കുന്നതല്ല. മാതാ വിന്റെ ഗർഭപാത്രത്തിൽനിന്നും പുറത്തായകാലംമുതൽ സത്യം സർവ്വാ ത്മനാ തങ്ങൾക്കു ഹിതമാണെന്നും ണസത്യം സർവ്വാത്മനാ ണഹിത മാണെന്നും മനുഷ്യർക്കു ബോധം വരാൻ പലതും ഹേതുക്കളം ഉണ്ടു്. ഒരു ശിശു യഥാർത്ഥമായിട്ടു വിശക്കുന്ന സമയം കരഞ്ഞാൽ അതിന്റെ അമ്മ പാലു കൊടുക്കും. അതല്ലാതെ കരഞ്ഞു് അമ്മയെ അടുത്തു വരുത്തി സ്തന്യപാനവ്യാജേന സ്തനങ്ങളം പല്ലുകളെക്കൊണ്ടു മുറിപ്പെ ടുത്തിയാൽ ഒന്നുരണ്ടു പ്രാവശ്യം അങ്ങനെ ആവുമ്പോളം യഥാർത്ഥമാ യിട്ടു വിശപ്പുണ്ടായിക്കരയുന്ന സമയവും അതിനെ അമ്മ വിശ്വസി ക്കുകയില്ല. ഇപ്രകാരം ശൈശവാവസ്ഥയിൽക്കൂടിയും സത്യം ഹിതക രമാണെന്നുള്ള അറിവുണ്ടാകുന്നു."

താഴെ കാണുന്ന പംക്തികളം ആൽഫ്രഡിനെപ്പറ്റിയുള്ള ഉപന്യാ സത്തിൽനിന്നുദ്ധരിക്കുന്നു: "എന്നാൽ ആൽഫ്രഡിന്റെ യുദ്ധവിജയ ങ്ങളം അദ്ദേഹം രാജ്യത്തിലേക്കു ചെയ്ത ഉപകാരങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു് ഏറ്റവും തുച്ഛങ്ങളം എന്നതന്നെ പറയാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാജ്യ ഭാരത്തിന്റെ നിഷ്കൃഷ്ടകൊണ്ടു ചൌര്യം എന്നുള്ളതു് അശ്രുതമായി രുന്നു. രാജമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ സ്വർണ്ണകണങ്ങളെ കെട്ടിത്തൂക്കിയിരുന്നു എന്നും അവയെ ആരും സ്പർശിക്കപോലും ചെയ്തില്ലെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. "വാതോപി നാസ്രംസയദംശുകാനി കോ ലംബയേദാഹരണായ ഹസ്തം" എന്നു രഘുവംശത്തിൽ കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനനെ ഉദ്ദേശിച്ചു കാളിദാസൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് ആൽഫ്രഡിൽ യോജിക്കുന്നതാകുന്നു. അദ്ദേഹം 24 മണിക്കൂറായ ഒരു അഹോരാത്രത്തെ മൂന്നു സുഭാഗമായി വിഭജിച്ചു് ഒന്നിനെ ദൈവസേവയ്ക്കും, ഒന്നിനെ രാജ്യയോഗക്ഷേമത്തിന്റെ അന്വേ ഷണത്തിനും, ഒന്നിനെ വിശ്രമവിഹാരാദികർമ്മങ്ങൾക്കും ആയിട്ടു് ഉപയോ ഗിച്ചു. "വിഭജ്യ നക്തന്ദിവമസ്തതന്ദ്രിണാ" എന്നുള്ള കിരാതാർജ്ജുനീയ ശ്ലോകത്തെ ഇവിടെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താം. പ്രജകളിൽനിന്നും വാങ്ങുന്ന കരങ്ങളുടെ സമുദായത്തെ രണ്ടു സമഭാഗങ്ങളായി വിഭജിച്ചു ഒന്നിനെ ലൌകികവിഷയങ്ങളിലും ഒന്നിനെ വൈദികവിഷയങ്ങളിലും വ്യയം ചെയ്തു. ഈ പ്രശസ്തകൃത്യങ്ങളംകൂടാതെ എല്ലാത്തിനും മകുടീഭൂതമായിരുന്ന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മഗുണം. അദ്ദേഹം പ്രകൃത്യാ ഉപശാന്തനും പ്രസന്നനും പ്രിയംവദനും ദയാവാനും സൈരസമാഗമത്തിനും ദോഷഹീനങ്ങളായ വിഹാരങ്ങൾക്കും വിരോധമില്ലാത്തവനും ആയിരുന്നു.''

അവിടത്തെയും വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെയും ഗദ്യശൈലി തൈരാംദിനമുള്ള സാഹചര്യംകൊണ്ടു പ്രായേണ ഏകരൂപമായിത്തന്നെ വികസിച്ചു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ എഴുതിയ മഹച്ചരിതത്തിൽ ഒരു ഭാഗം അവിടത്തേക്കു സമ്മതമായോ എന്നറിയുന്നതിനായി സമർപ്പിച്ചപ്പോൾ അവിടന്നു് അതു തിരിയെ അയച്ചുകൊടുത്തതു് ''അവിടത്തെ ഭാഷാന്തരീകരണം എന്റേതുപോലെതന്നെ എനിക്കു സമ്മതമാണു്'' എന്നുള്ള കുറിപ്പോടുകൂടിയായിരുന്നു.

മൂകകങ്കാഠം:—വിശാഖംതിരുമേനിക്കു താൻ ഒരു കവിയാണെന്നു് അഭിമാനമില്ലായിരുന്നു എങ്കിലും ഓരോ സന്ദർഭത്തിൽ അനേകം ശ്ലോകങ്ങൾ അവിടന്നു നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയെല്ലാം ദ്രുതനിർമ്മിതങ്ങളെന്നാണു് കേട്ടിട്ടുള്ളതു്. പലതിലും പ്രകൃഷ്ടമായ ഫലിതം ചരിസ്ഫുരിച്ചിരുന്നു. മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ ചുവടേ ചേർക്കാം.

1 മാധവരായരെപ്പറ്റി:

''മാധവമുഖ്യാ ദ്രുതമോ മാധവമുഖ്യാശ്ച വേദഭാഷ്യകൃതഃ
മാധവമുഖ്യാ ദ്രുമോ മാധവമുഖ്യാശ്ച രാജ്യഭാരഭൃതഃ.''

2 ധൂമകേതു ഉദിച്ചിരുന്ന ഒരവസരത്തിൽ സുഹൃത്തായ കരമന സുന്ദരശാസ്ത്രിക്കു് അയച്ചതു്:

''ഭോഭോസ്സുന്ദരശാസ്ത്രിൻ യുഷ്മൽഫാലസ്ഥഗോപികാപുണ്ഡ്രഃ
നിതരാം വിരാജതേ/സൌ പ്രാതർവ്യോമസഥധൂമകേതുരിവ.''

3 കിരാങ്ങാട്ടു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു് അയച്ചതു്:

''ദ്വിജാനാം ശുഭ്രപക്ഷാണാം ജീവനായ ന കേവലം
സരസാം ചാതിശോഭായൈ ഭവതീഹ സരസ്ഥിതിഃ.''

ബെൻജമിൻ ബെയ്ലി (980–1048)—ബെയ്ലിയുടെ ഭാഷാസേവനത്തിന്റെ ആരംഭം:—ക്രി. പി. 1814–ൽ ഒരു നൂതനനിയമമനുസരിച്ചു ബ്രിട്ടീഷ്ഗവൺമെൻറ് ഇൻഡ്യയിൽ വിദേശീയരായ മിഷണറിമാരുടെ സുവിശേഷപ്രചാരണത്തിനുണ്ടായിരുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നീക്കി. ആ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ഫലമായി തെക്കൻതിരുവിതാംകൂറിൽ ലണ്ടൻമിഷൻസഭയും വടക്കൻതിരുവിതാംകൂറിൽ ചർച്ചുമിഷൻ(ആംഗ്ലിക്കൻ)സഭയും അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. ലണ്ടൻമിഷന്റെ കേന്ദ്രം നാഗർകോവിലും ചർച്ചുമിഷന്റേതു കോട്ടയവുമായിരുന്നു. ആദ്യത്തെ ആംഗ്ലിക്കൻമിഷനറിയായ തോമസ്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നോർട്ടൺ 1816 മേയ്മാസത്തിലും അദ്ദേഹത്തെ തുടർന്നു ബെൻജമിൻ ബെയ്ലി, ജോസഫ് ഫെൻ, ഹെൻറി ബേക്കർ (സീനിയർ) എന്നീ മൂന്നു മിഷണറിമാരും ആലപ്പുഴയിൽ വന്നിറങ്ങി. ബെയ്ലി സപത്നീകനായി ആഗമിച്ചതു് 1816 നവംബർമാസത്തിലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഷാഭ്യസനത്തിൽ പ്രശംസനീയമായ ഔത്സുക്യവും വാസനയുമുണ്ടായിരുന്നു. മലയാളഭാഷ വേഗത്തിൽ പാഠിച്ചു് അതിൽ 1818 മുതൽ പ്രസംഗിച്ചുതുടങ്ങി. അതിനെത്തുടർന്നു സിറിയക്കു്, സംസ്കൃതം എന്നീ ഭാഷകളിലും പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. കോട്ടയം സെമിനേരിയിൽ 1817മുതൽ അധ്യാപകവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നപ്പോഴും അവിടത്തെ മൂൻഷിമാരുടെ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിച്ചാണു് അദ്ദേഹം ഇത്തരത്തിൽ വിവിധഭാഷാവൈജ്ഞാനികനായതു്.

കോട്ടയത്തു് അച്ചുക്കൂടം:—പീലിപ്പോസ് റമ്പാന്റെ ബൈബിൾ തർജ്ജമയുടെ സ്വരൂപത്തെപ്പറ്റി നാല്പത്തൊന്നാമധ്യായത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ തർജ്ജമ ആക്ഷേപതൃപ്തികരമായിത്തോന്നായ്കയാൽ അതു നല്ലപോലെ പരിഷ്കരിച്ചു് ഒരു പുതിയ പതിപ്പു പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്നു ബെയ്ലിസ്സായിപ്പു നിശ്ചയിച്ചു. അക്കാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിലേയും കൊച്ചിയിലേയും റസിഡൻറായിരുന്ന കണ്ണൽ ജോൺ മൺറോ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രസ്തുതവിഷയത്തിൽ വേണ്ട സഹായമെല്ലാം ചെയ്തു. 1761–ാമാണ്ടു മദിരാശിയിൽ എസ്. പി. സി. കെ. പ്രസ്സ് എന്നൊരു ക്രിസ്തീയമുദ്രണാലയം ഭാരതീയഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അതിൽ പ്രായേണ തമിഴ്പുസ്തകങ്ങളേ അച്ചടിച്ചിരുന്നുള്ളു. 1805—1812 ഈ വർഷങ്ങൾക്കിടയിൽ അവിടെ മലയാളത്തിലും ചില ചെറിയ പുസ്തകങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതായി റിക്കാഡുകളിൽനിന്നറിയുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവ ഏതെല്ലാമെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നില്ല. 1812–ൽ മദിരാശിയിൽ കോളേജ് ഓഫ് ഫോർട്ട് സെൻറ് ജോർജ്ജ് (College of Fort St. George) എന്ന വിദ്യാലയം സ്ഥാപിക്കുകയും അതിന്റെ പര്യവേക്ഷകസമിതിയിൽ എഫ്. ഡബ്ല്യു. എല്ലിസ് എന്ന പണ്ഡിതനെക്കൂടി അധികൃതന്മാർ നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. എല്ലിസ് മലയാളഭാഷയെപ്പറ്റി വിജ്ഞേയങ്ങളായ ചില ഉപന്യാസങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം 1819–ാമാണ്ടു യൗവനത്തിൽത്തന്നെ മരിച്ചുപോയി. ബെയ്ലിയുടെ ആഗ്രഹം തന്റെ തർജ്ജമ കോട്ടയത്തുതന്നെ ഒരു മുദ്രാലയം സ്ഥാപിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്നായിരുന്നു. 1821–ാമാണ്ടു് ഒക്ടോബർ 18–ാംനു-ബോംബേമാഗ്രമായി ഒരു അച്ചുക്കൂടവും അതിനുവേണ്ട ഇംഗ്ലീഷ്ലിപികളും ഇംഗ്ലണ്ടിൽനിന്നു കോട്ടയം സെമിനേരിയിൽ വന്നുചേർന്നു. പിന്നീടു മലയാളമക്ഷരങ്ങളും സമ്പാദിക്കുവാനുള്ള ശ്രമമായി. മുൻപറഞ്ഞ ഫോർട്ട് സെൻറ് ജോർജ്ജ് കോളേജിൽനിന്നു് ആവശ്യമുള്ള മലയാളമക്ഷരങ്ങളും കൊത്തിയുണ്ടാക്കി ബെയ്ലിക്കു് അയച്ചുകൊടുത്തു. എങ്കിലും അവ ഉപയോഗശൂന്യങ്ങളായാണു് അനുഭവത്തിൽ കാണപ്പെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ട്ടുള്ളൂ. അപ്പോഴേക്കും പരിഷ്കരിച്ച തജ്ജമ തയാറായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആ വിഷയത്തിൽ വൈദ്യനാഥയ്യർ എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണന്റേയും ചില നായന്മാരുടേയും സാഹായ്യം ബെയ്ലിക്കു ലഭിച്ചു. സുറിയാനിഭാഷയിലെ മൂലത്തിൽനിന്നുള്ള വ്യത്യാസം വരുത്താതേയും, എന്നാലും ഭൂരിപക്ഷത്തോടല്പം സൂരിപക്ഷത്തിനും രുചിക്കത്തക്ക നിലയിലുമാണ് ആ തജ്ജമ നിവൃഹിക്കേണ്ടതെന്നു് അദ്ദേഹം ആശിച്ചു. ആ ആശ ഒരുവിധമെല്ലാം ഫലിക്കുകയും ചെയ്തു. എങ്കിലും അച്ചുകളില്ലാതെ പുസ്തകം എങ്ങനെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കും? താൻതന്നെ പല പുസ്തകങ്ങളും നോക്കിയും ബുദ്ധികൊണ്ടാലോചിച്ചും കോട്ടയത്തു് ഒരു ആശാരിയേയും രണ്ടു കൊല്ലന്മാരേയുംകൊണ്ടു് ആ വ്യവസായശീലൻ ആവശ്യമുള്ള അച്ചുകളെല്ലാം കൊത്തിച്ചു. 1824-ൽ ആ ബൈബിൾതജ്ജമ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽനിന്നു വന്ന അച്ചടിയന്ത്രവും പഴകിപ്പോകയാൽ മരംകൊണ്ടു് ഒരു പുതിയ മുദ്രണയന്ത്രം 1829-ൽ ഉണ്ടാക്കിച്ചു. അതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശില്പവിദ്യാകൗശലത്തിനു നിദർശനമാണു്. 1828-ൽ വേറേ രണ്ടു് അച്ചടിയന്ത്രങ്ങൾകൂടി വരുത്തി. 1014-ൽ മാത്രമാണു് സ്വാതിതിരുനാൾമഹാരാജാവു സക്കാർവകയായി ഒരച്ചുക്കൂടം തിരുവനന്തപുരത്തു സ്ഥാപിച്ചതെന്നും അതുവരെ ഗവൺമെൻറിലേക്കാവശ്യമുള്ള അച്ചടിപ്പണി മുഴുവൻ ഈ സി. എം. എസ്. പ്രസ്സിലായിരുന്നു നിവൃഹിച്ചുവന്നതു് എന്നും മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

രണ്ടു മലയാളനിഘണ്ടുക്കൾ:—ബെയ്ലിയുടെ പുസ്തകങ്ങളിൽ അതിപ്രധാനമായി പരിഗണിക്കേണ്ടതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ്ഡിക്ഷണറിതന്നെയാണു്. എച്ചു്. എച്ചു്. വിൽസന്റെ സംസ്കൃത-ഇംഗ്ലീഷ്ഡിക്ഷണറി 1832-ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. ആ പുസ്തകത്തെ അനുകരിച്ചാണു് ബെയ്ലി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ്നിഘണ്ടു നിർമ്മിച്ചതു്. അതിൽ സംസ്കൃതപദങ്ങളെയാണു് അധികമായി പ്രവേശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നും ഭാഷാപദങ്ങൾ കുറവാണെന്നും ചിലർ പറയാറുണ്ടു്. അതു ശരിതന്നെ. എന്നാൽ ഏതു പ്രസ്ഥാനത്തിലും ഒരു മാർഗ്ഗദർശനമുണ്ടാകാവുന്ന ക്ലേശങ്ങളെപ്പറ്റി അല്പമെങ്കിലും പര്യാലോചിക്കുവാൻ ഹൃദയമുള്ളവർക്കു പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം ഒരു ഭഗീരഥപ്രയത്നത്തിന്റെ ഫലമാണെന്നു ബോധപ്പെടാതെയിരിക്കുകയില്ല. ബൈബിൾതജ്ജമ കഴിഞ്ഞു സായിപ്പു് ആരംഭിച്ച ആ നിഘണ്ടു 1846-ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. അതോടുകൂടിത്തന്നെ അദ്ദേഹം എഴുതിത്തീർത്ത ഇംഗ്ലീഷ്-മലയാളംഡിക്ഷണറി 1848-ലും അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു. മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ്നിഘണ്ടു സ്വാതിതിരുനാൾമഹാരാജാവിനാണു് ഭക്തിബഹുമാനപുരസ്സരം സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സമർപ്പണനിവേദനത്തിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ അവിടുന്നു് അതിന്റെ നിർമ്മിതിയിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ച ഔത്സുക്യത്തേയും, പൊതുവേ സാഹിത്യകൃഷിയുടെ ഇടയിൽ വിദ്യാഭ്യാസവർദ്ധനത്തിനും സാഹിത്യോന്നമനത്തിനും നല്കിവന്ന പ്രോത്സാഹനങ്ങളേയും മുക്തകണ്ഠമായി ശ്ലാഘിച്ചിരിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മറ്റു കൃതികൾ:—ബെയ്ലി ഈ മൂന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കൂടാതെ 4 പള്ളിയുടെ ഉപയോഗത്തെപ്പറ്റി ഒരു സംവാദം, 5 ഡോക്ടർ വാക്കിന്റെ ഒന്നും രണ്ടും ചോദ്യോത്തരപുസ്തകങ്ങൾ, 6 മറേസായിപ്പിന്റെ വ്യാകരണസംഗ്രഹം, 7 രണ്ടു് ആട്ടിൻകുട്ടികൾ, 8 രാമമോഹനറോയിയുടെ ഉപനിഷദ്വ്യാഖ്യാനം, 9 മിസ്സ് ഷെർവുഡിന്റെ ഭാരതീയതീർത്ഥാടകൻ (Indian Pilgrim) ഇവയും മലയാളത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

മരണം:—ബെയ്ലിസ്സായിപ്പിനു കുടെക്കുടെ തലവേദനയുടേയും മറ്റും ഉപദ്രവം ഉണ്ടാകാറുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും അതൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുസ്ഥിരമായ കൃത്യനിഷ്ഠയ്ക്കു ശൈഥില്യം വരുത്തിയില്ല. കോട്ടയത്തു സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു് അടിസ്ഥാനമുറപ്പിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയായിരുന്നു. 1830—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ശീമയ്ക്കു പോയി എങ്കിലും ഏറെത്താമസിയാതെ തിരിയെപ്പോന്നു. 1839—ൽ കോട്ടയത്തെ മനോഹരമായ ആംഗ്ലിക്കൻപള്ളിയുടെ പണി ആരംഭിച്ചു് അതു് അചിരേണ പൂർത്തിയാക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രി 1824—ൽ കോട്ടയത്തുവച്ചു മരിച്ചുപോയി. 1840—ൽ മൂത്ത പുത്രൻ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ വേണ്ട പരിശീലനം കഴിഞ്ഞു തിരിയെ വന്നു സി. എം. എസ്. അച്ചുക്കൂടം സൂപ്രണ്ടായി ജോലിനോക്കി. 1850—ൽ മുപ്പത്തിനാലു വർഷത്തെ മതസംബന്ധവും ഭാഷാസംബന്ധവുമായ തന്റെ കൈങ്കര്യം നിസ്തുലമായ സാമർത്ഥ്യത്തോടുകൂടി നിർവഹിച്ചതിനുമേൽ നാട്ടിലേക്കു മടങ്ങുകയും 1871—ൽ 80—ാമത്തെ വയസ്സിൽ പരഗതിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ബെയ്ലിസ്സായിപ്പിന്റെ പാവനമായ നാമധേയം ഭാഷാഭിമാനികളായ കേരളീയർ ഒരു കാലത്തും വിസ്മരിക്കുന്നതല്ല.

ജോസഫ് പീറർ (1040):—ബെൻജമിൻ ബെയ്ലിയെപ്പോലെ ജോസഫ് പീറും ഒരു ആംഗ്ലിക്കൻമിഷനറിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1833—ൽ തിരുവിതാംകൂറിൽ വന്നു കുറേക്കാലം കോട്ടയം കോളേജ്പ്രിൻസിപ്പലായി പണിനോക്കി. 1838—ൽ മാവേലിക്കരെ മിഷണറിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1841—ൽ മലയാളഭാഷയ്ക്കു് ഒരു പുതിയ വ്യാകരണം നിർമ്മിച്ചു. ആ വ്യാകരണത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ പതിപ്പു് 1854—ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. ഇംഗ്ലീഷുകാരിൽ ഒന്നാമതായി റോബർട്ട് ഡ്രമ്മണ്ഡും രണ്ടാമതായി എഫ്. സ്പ്രിംഗ്ഹം മൂന്നാമതായി പീറുമാണു് മലയാളഭാഷയ്ക്കു വ്യാകരണം നിർമ്മിച്ചതു്. ഡ്രമ്മണ്ഡിനെപ്പോലെ സ്പ്രിംഗ്ഹം തന്റെ വ്യാകരണം രചിച്ചതു് ഈസ്റ്റിൻഡ്യാകമ്പനിയുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ആവശ്യത്തെ പുരസ്കരിച്ചാണു്. ആ വ്യാകരണം 1839—ൽ മുദ്രിതമായി. പീറ്സായിപ്പിന്റെ വ്യാകരണം, അതിനു മുൻപുള്ള രണ്ടു വ്യാകരണങ്ങളെക്കാൾ ഭേദമാണു്. 964—ാമാണ്ടുമുതല്ക്കുള്ള പഴയ മലയാളം എഴുത്തുകുത്തുകൾ അതിൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വ്യാകരണത്തിനുപുറമേ ആ കൈരളീബന്ധു ബഹുമി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യന്റെ വിശ്വവിശ്രുതമായ പിൽഗ്രിംസ് പ്രോഗ്രസ് എന്ന ഇംഗ്ലീഷുകൃതി തർജ്ജമ ചെയ്യുകയും തന്റെ ഓവർ കോശിയെക്കൊണ്ടു് ഒരു ഭൂമിശാസ്ത്രം രചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. 1845-ൽ ശീമയ്ക്കു പോയി. 1849-ൽ തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു തിരിയെ വന്നു. ഈ നാട്ടിലെ ശീതോഷ്ണാവസ്ഥ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരസ്ഥിതിക്കു യോജിച്ചില്ല. 1865-ൽ രക്തസമ്മർദ്ദംനിമിത്തം മാവേലിക്കരവെച്ചു മരിച്ചു.

റിച്ചാർഡ് കോളിൻസ്:—മലയാളവാക്കുകൾക്കു മലയാളത്തിൽത്തന്നെ അർത്ഥവിവരണം ചെയ്യുന്ന ഒരു നിഘണ്ടു ആദ്യമായി നിർമ്മിച്ചതു റെവറണ്ട് റിച്ചാർഡ് കോളിൻസ് എന്ന ആംഗ്ലിക്കൻ മിഷണറിയാണു്. കോളിൻസ് 1854 ഡിസംബർ 20-ാംനു- മദിരാശിയിൽ വന്നിറങ്ങി. അദ്ദേഹം കേംബ്രിഡ്ജിലെ സെൻറ് ജോൺസ് കോളേജിൽ പഠിച്ച ഒരു പണ്ഡിതനായിരുന്നു. 1855 മാർച്ച്മാസത്തിൽ കോട്ടയം സെമിനേരിയുടെ ചാർജ്ജു കിട്ടി. 1867 വരെ കോട്ടയം കോളേജ് പ്രിൻസിപ്പലായി ജോലിനോക്കി. പിന്നീടു സിലോണിൽ ഒരു സി. എം. എസ്. കോളേജിലെ അദ്ധ്യാപകനായിപ്പോയി. അവിടെയും മിഷണറിപ്രവർത്തനം നടത്തിയതിനു ശേഷം ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കു തിരിയെപ്പോയി. 1900-ാമാണ്ടു മരിച്ചു. കോട്ടയത്തുവച്ചു തന്റെ സ്വന്തം മുൻഷിയായ രാമവാരിയരുടേയും കോളേജ്മുൻഷിയായ വൈവള്ളിക്കൽ സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റിയുടേയും മറ്റും സഹായത്തോടുകൂടി മേല്പറഞ്ഞ ഡിക്ഷണറി നിർമ്മിച്ചു് 1865-ൽ അച്ചടിപ്പിച്ചു. അതിന്റെ ഒരു പരിഷ്കരിച്ച പതിപ്പു് 1905-ലും മറ്റൊന്നു് 1918-ലും പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. സംവൃതോകാരം പീറ്റ് ഉപന്യസിച്ചതുപോലെ അകാരമല്ലെന്നും അരയുകാരമാണെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ബെയ്ലിയുടെ മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ്ഡിക്ഷണറിയെക്കാൾ കൂടുതൽ ശബ്ദങ്ങൾ കോളിൻസിന്റെ പുസ്തകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടു്. എങ്കിലും ഭാഷാപദങ്ങളെക്കാൾ ഭാഷയിൽ പ്രചരിക്കുന്ന സംസ്കൃതപദങ്ങൾക്കാണു് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നല്കീട്ടുള്ളതു്. ഗണേരുകാ (വേശ്യകളുടെ തായ്ത്തിഴവി) ഖോഡ (മുടന്തുള്ള) തുടങ്ങിയ അനേകം അപ്രസിദ്ധസംസ്കൃതപദങ്ങളേയും സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വിൽസൺ, വിൽകിൻസൺ മുതലായ പാശ്ചാത്യന്മാരുടെ ഡിക്ഷണറികളെ വേണ്ടതിലധികം ഉപജീവിക്കുകനിമിത്തമാണു് ആ വൈകല്യം സംഭവിച്ചതു്. എങ്കിലും ഭാഷയ്ക്കു് ഏറ്റവും ഉപയോഗമുള്ള ഒരു നിഘണ്ടുവായിത്തന്നെയാണു് അതു് ഇന്നും പരിലസിക്കുന്നതു്. ഒട്ടവിൽ പ്രധാനസംസ്കൃതധാതുക്കൾക്കു ധാതുമഞ്ജരി എന്ന പേരിൽ ഇംഗ്ലീഷിൽ അർത്ഥം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു അനുബന്ധവും സംഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഡിക്ഷണറിക്കുമുൻപു ഭാഷയ്ക്കു് ഒരു ലഘുവ്യാകരണവും കോളിൻസ് രചിക്കുകയുണ്ടായി,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജോഇജ്ജ്മാത്തൻ (995–1045)—ഉപോൽഘാതം:—ഭാഷയിൽ ഓരോ കാലത്തുത്ഭവിച്ച പല ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളെപ്പറ്റിയും ഇതിനു മുൻപു പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായല്ലോ. 1 ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ, 2 ചാക്കിയാന്മാരുടെ അഭിനയത്തിനുള്ള രൂപകങ്ങളുടെ പരാവർത്തനങ്ങൾ, 3 പാഠകക്കാർക്കു പ്രവചനത്തിനുള്ള കഥനങ്ങൾ, 4 ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം ഉത്തരരാമായണം ഭാഷാഭാഗവതം തുടങ്ങിയ അപൂർവം ചില സ്വതന്ത്രനിബന്ധങ്ങൾ—ഇവയാണു് പ്രധാനമായി നമുക്കു് ആ കൂട്ടത്തിൽ ദൃശ്യങ്ങളാകുന്ന വാങ്മയങ്ങൾ. ഇവയെല്ലാം ഹിന്ദുക്കൾ പ്രായേണ സംസ്കൃതശൈലിയവലംബിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണു്. ക്രിസ്ത്യാനികൾ വർത്തമാനപ്പുസ്തകം മുതലായി എത്രയോ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയിലെ ശബ്ദകോശവും വാക്യശൈലിയും അസംസ്കൃതമായ വ്യാവഹാരികഭാഷയിൽ പെടുന്നതാകയാൽ സാഹിത്യദൃഷ്ട്യാ ഉത്തമകോടിയിൽ പരിഗണിക്കുന്നതിനു് അർഹങ്ങളല്ല. വാസ്തവത്തിൽ വ്യവസ്ഥിതമായ ഒരു ഗദ്യരീതി ഭാഷയ്ക്കു സിദ്ധിച്ചതു കേരളത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷുഭാഷ പ്രചരിച്ചുതുടങ്ങിയതിനുമേൽ ആ ഭാഷയിൽ പാണ്ഡിത്യം നേടിയ ഭാഷാഭിമാനികളുടെ പരിശ്രമം നിമിത്തമാണു്. ഇംഗ്ലീഷിനുപുറമേ സംസ്കൃതത്തിലും പര്യാപ്തമായ ജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ച ഒരാൾക്കല്ലാതെ അത്തരത്തിലുള്ള പരിശ്രമംകൊണ്ടു് എന്തെങ്കിലും സാധിക്കുന്നതിനു മാർഗ്ഗമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ ആ പന്ഥാവിൽ സഞ്ചരിക്കുവാൻ ആദ്യകാലത്തു് ആരും അത്രതന്നെ ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. പാശ്ചാത്യസമ്പ്രദായത്തിലുള്ള ഒരു ഗദ്യപദ്ധതി ഭാഷയിൽ ഇദം പ്രഥമമായി അവതരിപ്പിച്ചു് ആ പദ്ധതിയിൽ വിവിധവിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചു പുസ്തകങ്ങളും ഉപന്യാസങ്ങളും രചിച്ച ഒന്നാമത്തെ കേരളീയൻ റെവറന്റ് ജോഇജ്ജ്മാത്തനാണു്. ആ പദ്ധതി വേണ്ടവിധത്തിൽ പരിഷ്കരിച്ചു വികസിപ്പിച്ചു് അനവദ്യവും സർവാംഗരമണീയവുമാക്കിത്തീർത്തതു കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനാണെന്നും പറയേണ്ടതുണ്ടു്.

ജനനം:—ജോഇജ്ജ്മാത്തന്റെ കുടുംബം കൊച്ചിയിൽ കുന്നംകുളത്തിനു സമീപമുള്ള ആർത്താറ്റുനിന്നു മധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ ചെങ്ങന്നൂർത്താലൂക്കിൽപ്പെട്ട പുത്തൻകാവിൽ കുടിയേറിപ്പാർത്ത ഒന്നാണു്. പുത്തൻകാവിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവായ മാത്തൻതരകൻ ആറ്റുളയ്ക്കുസമീപമുള്ള കിടങ്ങന്നൂർ എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ താമസമുറപ്പിച്ചു. അതു് ഒരു യാക്കോബായകുടുംബമായിരുന്നു. ആ തരകന്റേയും പുത്തൻകാവിൽ പുത്തൻവീട്ടിൽ അന്നാമ്മയുടേയും പുത്രനായി ജോഇജ്ജ്മാത്തൻ 1819 സെപ്റ്റംബർ 25–ാംനു- ജനിച്ചു. റെവറന്റ് ജോഇജ്ജ്മാത്തൻ എന്നും ഗീവറുഗീസ് പാദ്രിതിരി എന്നും മല്ലപ്പള്ളിലച്ചൻ (മല്ലപ്പള്ളച്ചൻ) എന്നുമുള്ള പേരുകളിൽ അദ്ദേഹം അറിയപ്പെടുന്നു. മല്ലപ്പള്ളിയിൽ മറിയാമ്മയെ പരിഗ്രഹിക്കുകയും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വളരെക്കാലം അവിടെ മിഷൻസേവനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ട താമസിക്കുകയും ചെയ്കയാലാണു് ഒടുവിലത്തെ നാമാന്തരം അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചതു്.

ചരിത്രം:—ഗീവറുഗീസിന്റെ പിതാവു നമ്മുടെ കഥാപുരുഷൻ ഗർഭസ്ഥനായിരുന്നപ്പോഴത്തന്നെ മരിച്ചുപോകയാൽ പിതൃസഹോദരനായ കുര്യൻകത്തനാരുടെ സംരക്ഷണത്തിലാണു് അദ്ദേഹം ബാല്യകാലത്തിൽ വളർന്നതു്. കത്തനാർ ഗീവറുഗീസിനെ വൈദികവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു് ഒരു പട്ടക്കാരനാക്കണമെന്നാഗ്രഹിച്ചു. ഒൻപതു വയസ്സു പ്രായമായപ്പോഴാ മെത്രാപ്പൊലീത്താ "കാറോയാ" എന്ന ഒന്നാമത്തെ പട്ടം നല്കി. പിന്നീടു കോട്ടയത്തു പഴയ സെമിനാരിയിൽ പഠിത്തം ആരംഭിച്ചു. അവിടെ ഇംഗ്ലീഷ്, ഗ്രീക്ക് എന്നീ ഭാഷകളും അഭ്യസിക്കുന്നതിനുവേണ്ട സൌകര്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. പ്രജ്ഞാശാലിയായ നമ്മുടെ ബാലൻ ആ സൌകര്യങ്ങളെല്ലാം വഴിപോലെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. 1837—ൽ ആ സെമിനാരി പ്രിൻസിപ്പലായിരുന്ന വൈയാകരണൻ പീറുസായിപ്പു് അദ്ദേഹത്തെ ഉപരിവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി മദിരാശിയിലേക്കയച്ചു. അവിടെ ബിഷോപ്പു് കോറിസു് ഗ്രാമർ സ്കൂളിൽ പഠിച്ചു് അക്കാലത്തെ കേമവികേട്ട ഒരു പണ്ഡിതനായി ഉയർന്നു. മദിരാശിയിൽവച്ചു് ആംഗ്ലിക്കൻസഭയിൽ ചേർന്ന തമിഴും തെലുങ്കും ഹിന്ദുസ്ഥാനിയുംകൂടി അവിടെ താമസിച്ചപ്പോഴും പഠിച്ചു. 1844—ൽ ശെമ്മാശനും 1847—ൽ പ്രെസ്ബിറ്ററുമായി. ഉടൻതന്നെ മല്ലപ്പള്ളിയിൽ മിഷൻസേവനത്തിനു നിയുക്തനാകുകയും അവിടെ പതിനാറു കൊല്ലം പണിനോക്കുകയും ചെയ്തു. അതിൽപ്പിന്നീടുള്ള പ്രവർത്തനം തിരുവല്ലാ തുകലശ്ശേരി ഇടവകയിലായി. 1869—ൽ മദിരാശിയിലെ ബിഷപ്പു് അദ്ദേഹത്തെ തന്റെ ഡൊമസ്റ്റിക് ചാപ്ലെയ്നായി നിയമിച്ചു തലവടി ഇടവകയിലേക്കു സ്ഥലം മാറി. 1870—ാമാണ്ടു മാർച്ചുമാസം 4—ാംനു- പ്രമേഹരോഗം മൂർച്ഛിച്ചു പരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. നാട്ടുകാരിൽ അതുവരെ ആർക്കും ലഭിക്കാത്ത സ്ഥാനമാനങ്ങളാണു് ആംഗ്ലിക്കൻസഭ അദ്ദേഹത്തിനു സംഭാവന ചെയ്തു. 1858—ൽ തിരുവിതാംകൂർദിവാൻജിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ട മാധവരായരെക്കു (പിന്നീടു രാജാ സർ. ടി. മാധവരായർ) ഒരു ഭാഷാപണ്ഡിതനെന്നും സമുദായനേതാവെന്നും വിദ്യാഭ്യാസതൽപരനെന്നും മറ്റും പല നിലകളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിലുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളും അളവറ്റതായിരുന്നു. പല ഉദ്യോഗങ്ങളും സ്വീകരിക്കുന്നതിനു് ആ മഹാത്മാവു കഥാപുരുഷനോടു് അനേകം പ്രാവശ്യം ആവശ്യപ്പെട്ടുകയുണ്ടായി എങ്കിലും ഒരു മിഷണറിയായിത്തന്നെയാണു് അദ്ദേഹം യാവജ്ജീവം കാലയാപനം ചെയ്തതു്. ദേശാഭിമാനം ഭാഷാഭിമാനം ദീനാനുകമ്പ മുതലായ പല വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രകാശിച്ചിരുന്നു.

ജോജ്ജ്മാത്തനും മലയാളഭാഷയും:—മലയാളഭാഷയുടെ കഴിവുകളെപ്പറ്റി ഗീവറുഗീസ്കത്തനാർക്കു വലിയ ശ്രദ്ധപ്രതീക്ഷയാണുണ്ടായി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രുന്നതു്. ഒരവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു: "മലയാണ്മയുടെ ജാത്യം വിചാരിക്കുമ്പോഴും അതു ഭംഗിക്കും ശക്തിക്കും എതു ഭാഷയോടും നേരിടത്തക്കതായിരിക്കുന്നു. അതിൽ വാക്കുകൾക്കുള്ള മാറ്റങ്ങളും എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതും വാചകങ്ങളെ കുഴച്ചിൽ വരാതെ കൂട്ടിക്കെട്ടാവുന്നതും കൂടാതെ സ്വരഭേദങ്ങളാംകൊണ്ടു് ഓരോ മനോവികാരങ്ങളെ വെളിപ്പെടുത്താൻ നല്ല പാങ്ങുള്ളതുമാകുന്നു. വന്നു, വന്നേ എന്നുള്ള ഭാവഭേദങ്ങളും ഇംഗ്ലീഷിൽ വരുത്താൻ ശ്രമിച്ചാൽ സാധിക്കുകയില്ല. എഴുതിയേച്ചു്, എഴുതിപ്പോയി എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഭാവനകളെ ആ ഭാഷയിൽ എഴുതണമെങ്കിൽ ബഹുപുറിക്കെട്ടുവേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇതു ഫലിതവാചകത്തിനു മട്ടുകുന്നില്ല എന്നു് "ആത്മമാറാട്ടം" എന്ന ഭാഷാന്തരംകൊണ്ടും അനുകാരവാക്കിനു മുന്തുന്നു എന്നു "ജ്ഞാനനിക്ഷേപ"ത്തിലെ സംഭാഷണങ്ങളാംകൊണ്ടും വർണ്ണനാശക്തിക്കു യോഗ്യം എന്നു "ഹൽമോറി" എന്ന കഥകൊണ്ടും തെളിവായിരിക്കുന്നു. അഗാധജ്ഞാനത്തേയും സൂക്ഷ്മവ്യവഹാരങ്ങളേയും വിവരിക്കുന്നതിനു് ഇംഗ്ലീഷിനെക്കാൾ ഇതു പുറകെയല്ലെന്നു "സംയുക്തി" എന്ന പരിഭാഷ മൂലത്തോടു് ഒത്തുനോക്കി വായിക്കുന്നവർക്കു് ഒക്കെയും ബോധ്യമാകും."

ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു ഭാഷാഗദ്യത്തിന്റെ അഭ്യുന്നമനത്തിലുള്ള ഔത്സുക്യം അത്യന്തം ഗാഢമായിരുന്നു. ഗദ്യശാഖ പുഷ്ടിപ്പെടാതെ യാതൊരു ഭാഷയിലെ സാഹിത്യവും യഥാർത്ഥമായി വികസിക്കുകയില്ലെന്നു് അവിടത്തേക്കും മാധവരായർക്കും ബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. മാധവരായരെ ആ വിഷയത്തിൽ അവസരോചിതമായ ഉപദേശംകൊണ്ടു മല്ലപ്പള്ളിലച്ചനും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്.

കൃതികം:—കത്തനാർ 1861-ൽ സത്യവാദഖേടം എന്നൊരു ഗദ്യപ്രബന്ധം എഴുതിയയച്ചു തിരുവിതാംകൂർഗവൺമെൻറിൽനിന്നു് അതിലേക്കു നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന പ്രഥമസമ്മാനത്തിനു് അർഹനായിത്തീർന്നു. 1863-ൽ ആ കൃതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അക്കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ "മലയാണ്മയുടെ വ്യാകരണം" എന്ന ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥവും അച്ചടിപ്പിച്ചു. 1851-ൽ ഗുണ്ടർട്ടുസായിപ്പിന്റെ വ്യാകരണത്തിലെ ആദ്യഭാഗം പ്രസിദ്ധീകൃതമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എങ്കിലും "മലയാണ്മയുടെ വ്യാകരണം" രചിക്കുന്ന കാലത്തു ഗ്രന്ഥകാരനു് അതു വായിക്കുവാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ലെന്നാണു് കേട്ടിട്ടുള്ളതു്. ആ വ്യാകരണത്തിന്റെ നൂറു പ്രതികൾ മാധവരായർ സർക്കാരിലേക്കു വിലയ്ക്കു വാങ്ങി അദ്ദേഹത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. ഏകദേശം പ്രസ്തുതവ്യാകരണത്തോളംതന്നെ പ്രശംസാവഹമായ ഒരു ഗ്രന്ഥമാണു് ജോർജ്ജുമാത്തന്റെ "വേദസംയുക്തി." അതു് ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രസിദ്ധമായ ജോസഫു് ബട്ട്ലരുടെ "അനോളോജി ഓഫു് റിലിജൺ" എന്ന മതഗ്രന്ഥം ഒന്നാം ഭാഗത്തിന്റെ വിവർത്തനമാണു്. രണ്ടാം ഭാഗം പൂർത്തിയാക്കുവാൻ അനുവാദകനു സാധിച്ചില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഈ മനു ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കും പുറമേ, 4 കാശിയിൽ ഗുരുദാസപണ്ഡിതരും ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്ജഡ്ജിയുമായുണ്ടായ സംവാദം, 5 ബാലാഭ്യസനം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ ആദ്യത്തേതു ഡോക്ടർ മുള്ളസ്സിന്റെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്പുസ്തകത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണു്. ഇവ കൂടാതെ 1 ഭൂമി ഉരുണ്ടതാകുന്നു, 2 ചുരുക്കത്തായത്തിലുള്ള ദോഷങ്ങൾ, 3 അദ്വൈതം, 4 ആകാശത്തുള്ള ഗോളങ്ങൾ, 5 അന്തരീക്ഷം, 6 മനുജന്മം, 7 സ്ത്രീകളുടെ യോഗ്യമായ സാമൂഹ്യസ്ഥിതി, 8 സാധാരണ ചികിത്സാശാല, 9 കൊഴു മുതലാബ മുതലായ പ്രമേയങ്ങളെപ്പറ്റി ഉപന്യാസങ്ങളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. 1860 മുതൽ 1870 വരെയുള്ള പത്തു വർഷങ്ങളിലാണു് ഈ സാഹിത്യസമ്പത്തിൽ ഒട്ടുമുക്കാൽ ഭാഗവും അദ്ദേഹം കൈരളിക്കു പ്രദാനം ചെയ്തതു് എന്നോർമ്മിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തീവ്രമായ ഭാഷാപോഷണതൽപരതയെപ്പറ്റി ആർക്കാണു് ആശ്ചര്യം തോന്നാത്തതു്?

മലയാണ്മയുടെ വ്യാകരണം:—ഈ ഗ്രന്ഥംതന്നെയാണു് ജോർജ്ജ്മാത്തന്റെ കൃതികളിൽ പ്രഥമഗണനീയമായിട്ടുള്ളതു്. അ, എ, ഇ, ഒ, ഉ എന്ന അഞ്ചു ഹ്രസ്വാക്ഷരങ്ങളും ആ, ഏ, ഈ, ഓ, ഊ എന്ന അഞ്ചു ദീർഘാക്ഷരങ്ങളും മേന്മ ഭാഷയിൽ പത്തു സ്വരാക്ഷരങ്ങളേ ഉള്ളുവെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. ഐ, ഔ, എന്നിവ ദ്വിതാക്ഷരങ്ങളെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്ഷം. ഋ, ൠ, ഌ, ൡ, ഇവ ഭാഷാസ്വരങ്ങളല്ലാത്തതിനാൽ അവയെ അദ്ദേഹം പരിത്യജിച്ചതിൽ അനൗചിത്യമില്ല. 214 വശമുള്ള ആ പുസ്തകം കഥാപുരുഷന്റെ ഭാഷാഗവേഷണകുശലതയ്ക്കു പര്യാപ്തമായ നിദർശനമാണെന്നു ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം.

വേദസംയുക്തി:—ഇതരകൃതികളിൽ പ്രാധാന്യേന സ്മരിക്കേണ്ടതു വേദസംയുക്തിയാകുന്നു. മൂലഗ്രന്ഥം അത്യന്തം കഠിനമാകയാൽ സാമാന്യന്മാരായ വിവർത്തകന്മാരെ അതു പരാജയപ്പെടുത്തും. എന്നാൽ കർത്താവാകട്ടെ ആ പരിശ്രമത്തിലും വിജയംതന്നെയാണു് സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു്. പ്രസിദ്ധീകൃതമായ പ്രഥമകാണ്ഡത്തിൽ എട്ടു് അധ്യായങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. തർജ്ജമയുടെ മാതൃക കാണിക്കാൻ ചില പങ്ക്തികൾ ഉദ്ധരിക്കാം. "മനുഷ്യർക്കു പരലോകത്തിൽ ഒരു ജീവിതമുണ്ടു്. എല്ലാവർക്കും ശിക്ഷാരക്ഷകളുണ്ടാകും. ആ ശിക്ഷാരക്ഷകൾ മനുഷ്യരുടെ സുകൃതദുഷ്കൃതങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കും. പരലോകത്തിലേക്കു നമ്മെ പ്രാപ്തന്മാരാക്കുന്നതിനുള്ള അഭ്യസനവും പരിശോധനയുമാണു് ഈ ലോകത്തിലെ ജീവിതത്തിനിടയിൽ നടക്കുന്നതു്. അവനവന്റെ ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള വാദം ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മാധിപത്യത്തിനു വിരോധമായി ഭവിക്കുന്ന ഒരാക്ഷേപമാകയില്ല. ഈ ലോകം വീഴ്ചയിലും ദുഷ്ടതയിലും നാശത്തിലും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ അജ്ഞാനം ദൈവത്തിന്റെ ജ്ഞാനത്തിനും നന്മയ്ക്കും പ്രതിബന്ധമാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യിരിക്കാം. മനുഷ്യൎക്കു തങ്ങളെക്കുറിച്ചും തങ്ങളുടെ ധൎമ്മത്തെക്കുറിച്ചുമുള്ള അജ്ഞത വൎദ്ധിക്കുമ്പോഴാണു അവരുടെ ഇടയിൽ ഒരു പ്രത്യേകവേദമാഗ്രഹമുണ്ടാകയെന്നുള്ളതു് ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒരു കാര്യമാണു്. പ്രസ്തുതവേദമാഗ്രഹത്തിൽ അദൃഷ്ടപൂൎവ്വമായും വിചാരാതീതമായുമുള്ള പല കാര്യങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.''

1041-ലാണു് സംയുക്തി മുദ്രിതമായതു്. ജോജ്ജുമാത്തന്റെ വിദഗ്ധവും വാത്സല്യപൂൎണ്ണവുമായ പരിലാളനത്തിൽ ഭാഷാഗദ്യം എത്രമാത്രം വളൎന്നു എന്നു കാണിക്കുവാൻ 1031-ാമാണ്ടു മീനമാസം 14-ാംനു-പാതീയാക്കീസുബാവാ മലങ്കരയിലെ പള്ളികൎമ്മകയച്ച ഒരു സൂറിയാനിക്കല്പനയുടെ തൎജ്ജമ അതുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കിയാൽ മതി.

''ഇന്തുക്കെട്ടിലെ മലങ്കരെയുള്ളവരും ഞാനത്തിൽ നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ടവരും ബഹുമാനമുള്ളവരും ആയ മേൽപട്ടക്കാരക്കും നമ്മുടെ മക്കളായ അഴകുതായ പട്ടക്കാരക്കും കൈക്കാരന്മാക്കും മൂപ്പന്മാക്കും ശേഷം പേക്കും ബാവാതമ്പുരാങ്കൽനിന്നും തന്റെ പുത്രനും നമ്മുടെ കൎത്താവും ആകുന്ന ഈസോമിശിഹായിൽനിന്നും വാഴ്വും സ്വസ്തതയും ഉണ്ടാകുമാറാക. ആയതു തമ്പുരാനെപ്പറ്റി മത്തമറിയത്തുമ്മായുടേയും സകലമാന പുണ്യവാളന്മാരുടേയും പ്രാൎത്ഥനകളാൽതന്നെ.

''നിങ്ങളുടെ ഉപവിയോടു നാം അറിയിക്കുന്നതെന്തെന്നാൽ നാം അന്ത്യോകൃായിലെ പത്രോസിനടുത്ത ശ്രേഷ്ഠമാന സിംഹാസനത്തിന്മേൽ കരയേറിയതുമുതൽ നിങ്ങളുടെ കരസ്ഥർ വന്നു നിങ്ങളെ കാണണമെന്നു് ഉള്ളുത്താലേ കൊതിച്ചിരുന്നു. കൎത്താവു നമുക്കു തുണനിന്നു നാം ഇങ്ങു് എത്തുകയും നമ്മുടെ ആശ നിറവേറ്റുകയും ചെയ്തയാലതെനിക്കു സ്തുതി.''

സത്യവാദഖേടം:—സത്യവാദഖേടത്തിൽ 93 വശങ്ങാം ഉം ക്കൊള്ളുന്നു. വളരെ രസകരമായ ഒരു പ്രബന്ധമാണു് ഇതു്. ഇത്തരത്തിലുള്ള പ്രബന്ധങ്ങാം എങ്ങനെ രചിക്കണമെന്നുള്ളതിനു മാഗ്ദൎശകമായും ഇതു നിലകൊള്ളുന്നു. താഴേ ചേൎക്കുന്ന പംക്തികാം നോക്കുക.

''ഒരു കള്ളസാക്ഷ്യം നേരെന്നു ബോധിപ്പാൻതക്കവണ്ണം ചേൎച്ച ഒപ്പിച്ചുപറയുന്നതു മഹാസമൎത്ഥന്മാരാൽതന്നെയും പ്രയാസമാകുന്നു. കാരണകാരൃങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും, സാഹചൎൃങ്ങളിൽ എങ്കിലും, വൃാജത്തിനു ചില അസംബന്ധങ്ങാം വന്നുപോകും. ആകയാൽ കോൎട്ടുവൃവഹാരങ്ങളിലും മറ്റും ചിലർ കള്ളസാക്ഷ്യം ബോധിപ്പിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി വിസ്താരക്കാർ മുറ്റുള്ള ചോദ്യം ചെയ്താൽ നേരും കള്ളവും തെളിച്ചെടുക്കുന്നതിനു് എളുപ്പമാകുന്നു. പിന്നെയും ഒരുത്തനു താൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്ന പരമാൎത്ഥം മറയ്ക്കുണ്ടം എന്നു് എത്രമേൽ താൽപൎയ്യമുണ്ടായിരുന്നാലും സാഹസം, ആശ്ചൎയ്യം, ഭയം, കോപം, ദുഃഖം എന്നി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങനെയുള്ള മനോവികാരാവസ്ഥയിൽ അവൻ ഭാഷണം ചെയ്യുമ്പോൾ സത്യം ഓർമ്മകൂടാതെ സ്വയമായി വെളിയിൽ പുറപ്പെട്ടുപോകുന്നു. ഒരു കൊല്ലൻ തന്റെ പണിക്കത്തിയെ അപായപ്പെടുത്തുകമൂലം വിസ്താരത്തിൽ ഉറപ്പെട്ടാറേ കൊലപാതകം ചെയ്തതിരിക്കുന്നുറയ്ക്കൂ് അവൻ അനേകം പാറാപ്പുള്ളികളോടുകൂടെക്കിടക്കുന്ന വിലങ്ങിടത്തിൽ ജഡ്ജി ഒരു ദിവസം പെട്ടെന്നു ചെന്നു കൊല്ലത്തിയെ കൊന്ന കൊല്ലൻ എവിടെയെന്ന ധ്വനിയോടെ ചോദിച്ചതിനു് ''തമ്പുരാനേ അടിയൻ ഇവിടുണ്ടേ'' എന്നു വിചാരംകൂടാതെ ഉത്തരം പറഞ്ഞുപോയപ്രകാരം ഒരു കേമ്പവിയുണ്ടല്ലോ. ആകയാൽ വ്യാജവാദം സ്വഭാവവിരോധമാകകൊണ്ടു് ആയതു ദൈവവിരോധവുമാകുന്നു.''

മറെറ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ:—''പണ്ഡിതരും ജഡ്ജിയുമായുള്ള സംവാദം'' കോട്ടയത്തു സി.എം.എസ്സുകാരുടെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്ന വിദ്യാസംഗ്രഹം എന്ന ത്രൈമാസികപത്രികയിലാണു് പ്രകാശിതമായതു്. അതിൽ കഥാപുരുഷന്റെ ഷഡ്ദർശനവിജ്ഞാനം പ്രതിഫലിച്ചുകാണുന്നു. ''ബാലാഭ്യുദയ''ത്തിൽ മുപ്പത്തിമൂന്നു വൃത്തങ്ങളേയുള്ളു. അതു ഗവർമ്മെൻറിലെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ 1867-ൽ കൊല്ലം ഡിവിഷൻകച്ചേരിയിൽ അന്നു ദിവാൻപേഷ്കാരായിരുന്ന ടി. രാമരായരുടെ (പിന്നീടു ദിവാൻ) അധ്യക്ഷതയിൽ ചെയ്ത ഒരു പ്രസംഗമാണു്. പ്രസംഗത്തിനു പാകമെന്നായിരുന്നു അക്കാലത്തെ പേർ. ആ പ്രസംഗത്തിൽനിന്നാണു് ''മലയാണ്മയുടെ ജാത്യം'' എന്ന ഖണ്ഡികഞാൻ മുൻപു പ്രദർശിപ്പിച്ചതു്. ബാക്കിയുള്ളവ ചെറിയ ഉപന്യാസങ്ങളും ജ്ഞാനനിക്ഷേപം, വിദ്യാസംഗ്രഹം എന്നീ പത്രികകളിൽ അദ്ദേഹം ഓരോ അവസരത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചവയുമാണു്. ആകെക്കൂടി ആധുനികഭാഷാഗദ്യത്തിനു ജോജ്ജുമാത്തൻ സുസ്ഥിരമായ ഒരു സ്ഥിവാരം പണിതു സകലകേരളീയരേയും തനിക്കു് അധമർണ്ണരാക്കിത്തീർത്തു എന്നുള്ള വിഷയത്തിൽ പക്ഷാന്തരത്തിനു് അവകാശലേശമേ ഇല്ല.

അയ്മനം പി. ജോൺ:—പതിനൊന്നാം ശതകം പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലെ ഗദ്യകാരന്മാരുടെ ഇടയിൽ അയ്മനം പി. ജോണിനും ഒരു സ്ഥാനത്തിനു് അവകാശമുണ്ടു്. അദ്ദേഹം 1000-ാമാണ്ടു് (1825 ആഗസ്റ്റു് 7-ാംനു-) കോട്ടയംതാലൂക്കിൽ ചേന്ന അയ്മനം എന്ന സ്ഥലത്തു ജനിച്ചു. അയ്മനത്തുനിന്നു് ആംഗ്ലിക്കൻമിഷണറിമാർ ഉൽകൃഷ്ടവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു തിരഞ്ഞെടുത്ത നാലുപേരിൽ ഒരാൾ അദ്ദേഹമായിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസാനന്തരം ആദ്യം കൊച്ചിയിൽ ഒരു ജോലിയിലിരുന്നു. പിന്നീടു കോഴിക്കോട്ടു ഗവർമ്മേൻറു പാഠശാലയിൽ ഒന്നാം മുൻഷിയായും പിന്നീടു തലശ്ശേരി സബ്കോടതിയിൽ ശിരസ്തദാരായും പണിനോക്കി. 1055-ാമാണ്ടു പണിയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞു. പിന്നെയും പതിന്നാലു കൊല്ലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നു 1069-ൽ (1893 ഡിസമ്പർ 8-ാംനു-)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മരിച്ചു. നിയമസംബന്ധമായും മറ്റും ഒന്നരണ്ടു പുസ്തകങ്ങളും അദ്ദേഹം മലയാളത്തിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയെപ്പറ്റി ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ല.

ഇൻഡ്യാചരിത്രം:—എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇൻഡ്യാചരിത്രം ഭാഷാഭിമാനികളുടെ സ്മരണയെ പ്രത്യേകം അർഹിക്കുന്നു. ഭാഷയിലെ ഒന്നാമത്തെ ഇൻഡ്യാചരിത്രം എന്ന നിലയിൽമാത്രമല്ല അതിനു പ്രശസ്തിയുള്ളതു്. ജോണിന്റെ ഗദ്യശൈലിക്കു് അനപലപനീയമായ ആസ്വാദ്യതയുണ്ടു്. ആ പുസ്തകം "എല്ലാവക പള്ളിക്കൂടങ്ങളുടേയും" ഉപകാരത്തിനായിട്ടു് അദ്ദേഹം എഴുതി "1035—ാമാണ്ടിടക്കു (1860—ൽ) കോട്ടയം സി. എം. എസ്. അച്ചുക്കൂടത്തിൽ നിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. മോറിസ്സായിപ്പിന്റെ ഇൻഡ്യാചരിത്രമാണു് ജോൺ തർജ്ജമയ്ക്കു തെരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നതെങ്കിലും" അദ്ദേഹം വിട്ടുകളഞ്ഞിരിക്കുന്ന അനേകം പ്രധാനസംഗതികളെ മി. വിൽസൺ, ഗാറ്റാറർ എന്നിവരുടെ പുസ്തകങ്ങളിൽനിന്നുംകൂടെ എടുത്തുചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. "മലയാളഭാഷ പഠിക്കുന്നതിനു് ആഗ്രഹമുള്ള ബിലാത്തിക്കാർക്കും ഈ പുസ്തകം ഉപയോഗമായിവരുന്നതിനുവേണ്ടി വാചകമൊക്കെയും കഴിയുന്നേടത്തോളം സ്പഷ്ടമായും മലയാളഭാഷയുടെ രീതിപ്രകാരവും ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു" എന്നു വിവർത്തകൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണു്. ഒരു ഭാഗം പകർത്തിക്കാണിക്കാം: "1789—ാം കൊല്ലത്തിന്റെ ഒടുക്കം ഡിപ്പു തിരുവിതാംകൂർരാജ്യം വളഞ്ഞു. അവൻ അതിനെ ആക്രമത്താൽ പിടിക്കുന്നതിനു ശ്രമിച്ചു എങ്കിലും അതു സാധ്യമാകായ്കകൊണ്ടു് അവൻ പാളയമടിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്തിനു് അല്പം ദൂരെ കണ്ട ഒരു ഗ്രഡവഴിയുടെ കോട്ടയ്ക്കകത്തു കടക്കേണ്ടതിനു ശ്രമിച്ചു. കോട്ടയെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിനു് ആദ്യംചെയ്ത തടസ്ഥങ്ങൾ ഒക്കെയും ജയിച്ചു് അവന്റെ സൈന്യങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ അകത്തു പ്രവേശിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കോട്ടയുടെ ഒരു ഭാഗം ഇടിച്ചുകളയുന്നതിനു പടയാളികൾക്കു കല്പന കൊടുത്തുവച്ചു തന്റെ സൈന്യങ്ങളിൽ വലിയ ഭാഗം കിടന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു കോട്ടയുടെ മുന്നിൽക്കൂടെ അവൻ ചെന്നു. അപ്പോൾ ഹിന്തുക്കളിൽ എതാനുംപേർ വെച്ച വെടികൊണ്ടു പിന്നോക്കം ഓടി. പിന്നാലേ ഓടിയവർ കോട്ടയുടെ ഒരു ഭാഗം പൊളിച്ച വിവരം ഓർക്കാതെ മുൻപോട്ട തള്ളുകയാൽ മുന്നണിയിൽനിന്നവരിൽ വളരെപ്പേർ കോട്ടയുടെ വിള്ളലിൽക്കൂടെ ഉരുണ്ടുവീണു് അവരിൽ എറിയപേക്കു് അപജയം വന്നുപോയി. സുൽത്താൻതന്നെയും വളരെ പ്രയാസത്തോടെ രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇതിനാൽ അവന്റെ കോപം ജ്വലിച്ചു. ശ്രീരംഗപട്ടണത്തിൽനിന്നു് എതാനും വലിയ തോക്കുകൾ വരുത്തി കോട്ടയെ നശിപ്പിച്ചു. രാജാവിന്റെ രാജ്യത്തു കടന്നു വളരെ ക്രൂരതകളും അഴിമതികളും ചെയ്തു."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1035വരെയുള്ള ഭാഷാഗദ്യത്തിന്റെ വളച്ചയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ജോണിന്റെ ശൈലി ഏറ്റ സഹൃദയനും ആദരണീയത ജനിപ്പിക്കുന്നതാണു്.

ഉമ്മൻ പിലിപ്പോസു് (1013–1055):—ഉമ്മൻ പിലിപ്പോസു് ആശാൻ 1013–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു തിരുവല്ലാതാലൂക്കിൽ കലയപ്പാറപ്പുകുതിയിൽ കലയ്ക്കൂർ എന്ന കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചു. ഉമ്മൻ എന്നതു പിതാവിന്റെ പേരാണു്. മാതാപിതാക്കന്മാർ ബാല്യത്തിൽ മരിച്ചുപോകനിമിത്തം മാതൃസഹോദരനായ ജോജ്ജുകുരിയൻ പാതിരിയുടെ സംരക്ഷണത്തിൽ വളർന്നു. കുരിയൻ കേരളത്തിലെ സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ പൂർവചരിത്രത്തെ ആസ്പദമാക്കി ഒരു പ്രബന്ധം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം കൊച്ചിയിൽ ഡി. എം. എസു്. പട്ടക്കാരനായി പണിനോക്കിയിരുന്ന കാലത്തു് അവിടെയും കോട്ടയത്തുമായി പിലിപ്പോസു് പാഠിച്ചു കൊച്ചിയിൽ ഒരു ഗ്രാൻറ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ അധ്യാപകനായി. 1042–ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനഗ്രന്ഥമായ "ആത്മമാറാട്ടം" പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയപ്പോഴും ആ ജോലിയിൽത്തന്നെയാണു് ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതു്. കൊച്ചിയിൽ അക്കാലത്തു വെസ്റ്റേൺ സ്റ്റാർ എന്ന പേരിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷുപത്രം വാക്കർ (Walker) എന്നൊരു സായിപ്പു നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതിനോടനുബന്ധിച്ചു പശ്ചിമതാരക എന്നൊരു മലയാളപത്രം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെ ആധിപത്യം പിലിപ്പോസു് ആശാനു കിട്ടി. 1880 ജൂലായി 20–ാംനു കോട്ടയത്തു് ഒളശ്ശയിൽ ഭാര്യാഗൃഹമായ പുന്നാതിക്കൽവച്ചു മരിച്ചു. മരിക്കുന്നതുവരെയും പശ്ചിമതാരക നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതു് അദ്ദേഹം തന്നെയാണു്. ആശാൻ നല്ല ഒരു പത്രാധിപരായിരുന്നു എന്നും അക്കാലത്തു പല അഴിമതികളേയും നിശിതമായി വിമർശിച്ചിരുന്നു എന്നും കേൾവിയുണ്ടു്.

കൃതികൾ:—മലയാളത്തിലെ ഒരു പഴയ പത്രാധിപർ എന്ന നിലയിൽമാത്രമല്ല നാം ആശാനെ അറിയുന്നതു്. അദ്ദേഹം 1 ആത്മമാറാട്ടമെന്നും 2 അമരകോശപ്രദീപികയെന്നും രണ്ടു പുസ്തകങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ രണ്ടാമത്തേതു് ഇപ്പോൾ കിട്ടുന്നില്ല. "ആത്മമാറാട്ടം, അഥവാ ഒരു നല്ല കേളിസല്ലാപം" എന്ന പുസ്തകം 1866 നവംബർമാസത്തിൽ (1042–ാമാണ്ടു്) വെസ്റ്റേൺ സ്റ്റാർ ആഫീസിൽ നിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതു ഷേക്സ്പിയരുടെ കോമെഡി ഓഫ് എറെഴ്സ് (Comedy of Errors) എന്ന നാടകത്തിലെ ഇതിവൃത്തത്തിന്റെ ഒരു സ്വതന്ത്രവിവർത്തനമാണു്. "ഇംഗ്ലീഷുകവിശ്രേഷ്ഠൻ വില്യം ഷെയ്ക്സ്പീയർ എന്ന ജഗൽപ്രസിദ്ധൻ വകഞ്ഞുണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്ന നാടകങ്ങളിൽനിന്നു" എന്നു ഗ്രന്ഥകാരൻതന്നെ ആ വസ്തുത നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഭാഷയിലെ ആദ്യത്തെ നോവൽ അതാണെന്നു പറയണം. ആത്മമാറാട്ടത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ "ഈ പുതുമ പര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സമ്മതമാണെന്നും ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രബന്ധങ്ങളിൽ വായനക്കാർക്ക് ഇമ്പവും താല്പര്യവും ഉണ്ടെന്നു കണ്ടാൽ ഇതിനെക്കാൾ വലിപ്പവും വിശേഷവും കൂടിയ കൃതികൾ പലതും കുറേനാൾകൂടി വെച്ചിട്ടുള്ളതും താമസിയാതെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതുമാകുന്നു'' എന്നും രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

ആർച്ച് ഡീക്കൻ കോശി (1001-1075):—ആർച്ച് ഡീക്കൻ കോശി 1075-ാമാണ്ടുവരെ ജീവിച്ചിരുന്നു എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തെ പല കാരണങ്ങൾകൊണ്ടും ഈ ഘട്ടത്തിൽ സ്മരിക്കുന്നതു സമീചീനമായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു.

ജീവിതചരിത്രം:—കോശി മധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ തിരുവല്ലാതാലൂക്കിൽ തോട്ടപ്പുഴശ്ശേരി എന്ന പ്രദേശത്തിൽ മുല്ലശ്ശേരിൽ വീട്ടിൽ 1825-ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവിന്റെ പേരും കോശി എന്നുതന്നെയായിരുന്നു. കാണ്ടമ്മയാണു് മാതാവു്. അന്നത്തെ നാട്ടുനടപ്പനുസരിച്ചുള്ള ബാലപാഠം കഴിഞ്ഞതിനുമേൽ 1835-ാമാണ്ടു കോട്ടയത്തെ പഴയ സെമിനേരിയിൽ അനന്തരവിദ്യാഭ്യാസം ആരംഭിച്ചു. അവിടെയും പുത്തൻസെമിനേരിയിലുമായി (സി. എൻ. ഐ.) 1844-ാമാണ്ടു് അവസാനംവരെ പഠിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞു് മാവേലിക്കര മിഷണറിയായിരുന്ന പീറ്റർസായിപ്പിന്റെ റൈറ്ററായി. ബാല്യംമുതല്ക്കുതന്നെ മലയാളഭാഷയിൽ വായിക്കുകയും എഴുതുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ അടിസ്ഥാനീയമായ വാസന പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു പീറ്റരുമായുള്ള സമ്പർക്കം എല്ലാവിധത്തിലും ശുഭാവഹമായി പരിണമിച്ചു. സംസ്കൃതം, ഇംഗ്ലീഷ്, ലത്തീൻ തുടങ്ങി വിവിധഭാഷകളിൽ കഥാപുരുഷൻ ആർജ്ജിച്ചിരുന്ന ജ്ഞാനം സാഹിത്യവ്യവസായത്തിനു സഹായകവുമായി. ഏകദേശം ആയിടയ്ക്കുതന്നെ പരദേശിമോക്ഷയാത്ര (ബണിയന്റെ Pilgrims Progress) എന്ന സുപ്രസിദ്ധമായ ഇംഗ്ലീഷു പുസ്തകത്തിന്റെ പ്രഥമഭാഗം ഭാഷയിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തു. അതിനെയാണു് പീറ്ററിന്റെ വിവർത്തനമായി ചിലർ ഗണിക്കുന്നതു്. 1845-ൽ പീറ്റർ ശീമയ്ക്കു പോയപ്പോൾ ഹോങ്കുസുവത്ത് മാവേലിക്കരെ മിഷണറിയായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം ''ആയയും മദാമ്മയും'' ''പത്തു വയസ്സുള്ള ഒരു പെണ്ണെന്തൽ'' എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു ചെറിയ കൃതികൾ ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നു തർജ്ജമചെയ്തു. 1848വരെ തിരുവല്ലാ തുകലശ്ശേരിയിലും സേവനമനുഷ്ഠിച്ചു. 1856 മാർച്ചു മാസത്തിൽ ഡീക്കണായി അവരോധിക്കപ്പെട്ടു. പിന്നീടു കുറേക്കാലം തലവടിയിൽ ജോലി നോക്കിയതിന്റെശേഷം 1859മുതൽ 1867 വരെ ഒളശ്ശയിലും അതിനുമേൽ സ്വല്പകാലം ഇലന്തൂരും കഴിച്ചുകൂട്ടി. 1870-ൽ ജോർജ്ജ്മാത്തൻ മരിച്ചപ്പോൾ തലവടിയിലേക്കു വീണ്ടും നിയമിതനായി. 1873-ൽ കോട്ടയത്തേക്കു സ്ഥലമാറ്റം കിട്ടി. 1885-ൽ കാൻറർബെറിയിലെ ആർച്ചുബിഷപ്പ് ആർച്ച്ഡീക്കൺ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്ഥാനം നല്കി അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിച്ചു. നാട്ടുകാരിൽ ഒന്നാമത്തെ ആർച്ചുഡീക്കൺ അദ്ദേഹമായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. 1872–ൽ എഴുപ്പെട്ടുത്തിയ വേദപുസ്തകപരിഷ്കരണക്കമ്മിറ്റിയിൽ അദ്ദേഹവും ഒരംഗമായിരുന്നു. തദ്ദേശീയകമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹനീയ സേവനത്തെക്കൂടി അഭിനന്ദിച്ചാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് ആർച്ചുബിഷപ്പു് ആ ബഹുമതി സംഭാവന ചെയ്തതു്. കാൻറർബറി ആർച്ചുബിഷപ്പിൽനിന്നു ഡോക്ടർ ഓഫ് ഡിവിനിറ്റി എന്ന ബിരുദവും അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചു. 1075–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസത്തിൽ മരിച്ചു. അതിസാരമായിരുന്നു രോഗം.

കൃതികൾ:—മുൻപു നിർദ്ദേശിച്ച 1 പരദേശിയുടെ മോക്ഷയാത്ര ഒന്നാം ഭാഗം, 2 ആയയും മകനും, 3 പത്തു വയസ്സുള്ള ഒരു പെണ്പൈതൽ എന്നീ പുസ്തകങ്ങൾക്കു പുറമേ, ആർച്ചുഡീക്കൺകോശി, 4 പുല്ലേലിക്കുഞ്ചു, 5 കന്നീറവുപദേശം, 6 തിരുപ്പോരാട്ടം, 7 ഭസ്മക്കുറി, 8 തിരുവവതാരമാഹാത്മ്യം, 9 സത്യം, 10 വസ്തുധാരണം, 11 മലയാളഭാഷാവിഷയത്തെപ്പറ്റി പ്രസംഗങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ അനേകം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ജ്ഞാനനിക്ഷേപം എന്ന പേരിൽ ഒരു പത്രം ചർച്ചുമിഷൻസഭ 1015–ൽ കോട്ടയത്തുനിന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങി. അതാണു് കേരളത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ വർത്തമാനപ്പത്രം. അതിൽ അന്നന്നുള്ള ലോകവർത്തമാനങ്ങളുടെ സംക്ഷേപം, മതപരവും സാമൂഹികവുമായ കാര്യങ്ങൾ, സുറിയാനിസഭയിലെ അനാചാരങ്ങൾ, റോമൻകത്തോലിക്കാമതോപദേശങ്ങളുടെ ഖണ്ഡനങ്ങൾ ഇങ്ങനെയുള്ള വിഷയങ്ങളെയാണു് പ്രായേണ പ്രതിപാദിച്ചുവന്നതു്. അതിൽ കഥാപുരുഷൻ ഹിന്ദുമതത്തേയും അവസരംപോലെ ഖണ്ഡിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ ശ്രമത്തിന്റെ ഫലമാണു് പുല്ലേലിക്കുഞ്ചു. 1042വരെ ജ്ഞാനനിക്ഷേപം പ്രചരിച്ചു. വളരെക്കാലം അതിന്റെ പ്രസാധകനായിരുന്നതു ഡോക്ടർ കോശിതന്നെയാണു്. വിദ്വാൻകുട്ടി എന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ 1861–ൽ ജസ്റ്റസ് ജോസഫ് എന്ന പേർ സ്വീകരിച്ചു് ആംഗ്ലിക്കൻസഭയിൽ ചേരുകയും 1875–ൽ ആ മതത്തിൽത്തന്നെ ഒരു നവീനസഭ സംവിധാനംചെയ്തു് അതിന്റെ അധ്യക്ഷനാകയും ചെയ്തു. ആ സഭയുടെ പേർ യുയോമയം എന്നാണു്. കരുനാഗപ്പള്ളിയിൽ കണീറവു് (കന്നോറി) എന്ന സ്ഥലമായിരുന്നു ആ സഭയുടെ കേന്ദ്രം. കന്നീറവുപദേശം രണ്ടു ഭാഗങ്ങളിലായി കോശി എഴുതിയതു സഭയുടെ തത്വങ്ങളെ ഖണ്ഡിക്കുന്നതിനാണു്. തിരുപ്പോരാട്ടം, പരദേശിയുടെ മോക്ഷയാത്രയെഴുതിയ ബന്നിന്റെ ഹോളീ വാർ (Holy war) എന്ന മറൊരു പ്രസിദ്ധഗ്രന്ഥത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണു്. ഭൂലോകത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായ നരാന്തപുരി എന്ന പട്ടണം ആകേൽകറുതാ പിടിച്ചെടുത്തതിനെ തിരിച്ചെടുക്കാനായിട്ടു് എമ്മാനുവൽമഹാരാജാവു ചെയ്ത യുദ്ധമാണു് അതിൽ വർണ്ണിക്കുന്നതു്. ഭസ്മക്കുറി ഹിന്ദുക്കളുടെ ഭസ്മധാരണാചാരത്തെ അവഹേളിക്കുന്നു. തിരുവവതാരമാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹാത്മ്യം ക്രിസ്തുവിന്റെ അവതാരത്തെ വിഷയീകരിച്ചുള്ള ഒരു പെറിയ കൃതിയാണു്. 1872മുതൽ 1898വരെ ബൈബിൾ പരിഷ്കരണക്കമ്മിറ്റിയിൽ ഒരംഗമായിരുന്നു് ആ വിഷയത്തിലും തന്റെ ഭാഷാപാണ്ഡിത്യം അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു് എന്നു സൂചിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ. പുല്ലേലിക്കുഞ്ചു, പ്രസംഗങ്ങൾ ഇവയിൽനിന്നുമാത്രം ഉദാഹരണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

പുല്ലേലിക്കുഞ്ചു:—ഹിന്ദുമതത്തിലെ അനാചാരങ്ങൾ, ജാതിവ്യത്യാസം പുലർത്തുന്നതുകൊണ്ടു് അതിൽ വന്നുചേർന്നിട്ടുള്ള വൈകല്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയ സാമൂഹ്യപരിഷ്കരണപ്രയോജനങ്ങളായ വിഷയങ്ങളെ പ്രസന്നവും സരസവും ഫലിതനിർഭരവുമായ ഭാഷയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു കൃതിയാണു് പുല്ലേലിക്കുഞ്ചു. ഈ പുസ്തകരൂപത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു് 1057–ലായിരുന്നു. ക്രിസ്ത്യാനിയായ ഒരു മുതൽപിടിക്കാരൻ, കൈതപ്പുള്ളി രാമപ്പണിക്കർ, പുല്ലേലിക്കുഞ്ചുപിള്ള, നെടുങ്ങാട്ടുമഠത്തിൽ ശാമു അണ്ണാവി, നെടുവേലിമനയ്ക്കൽ മൂത്ത നമ്പൂതിരിപ്പാടു്, കൈതപ്പുള്ളി മാധവൻകുട്ടി എന്നിവരാണു് പ്രധാനകഥാപാത്രങ്ങൾ. രാമപ്പണിക്കരെ ഒരു കടുത്ത യാഥാസ്ഥിതികനായും കുഞ്ചുപിള്ളയെ ഒരു ഒന്നാംതരം ഉൽപതിഷ്ണുവായും ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അജ്ഞാനകാരത്തിൽനിന്നു "കൊത്തിപ്പണി ചെയ്ത തീർത്ത ബിംബങ്ങളും" തുടങ്ങിയ ചില വരികൾ ഇതിൽ പകർത്തിയിട്ടുണ്ടു്. ആകെ മൂന്നു ഭാഗങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഗ്രന്ഥം അത്ര വലുതല്ല. ചില പാഠഭാഗങ്ങൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

വെള്ളക്കാരെപ്പറ്റി രാമപ്പണിക്കർ കുഞ്ചുപിള്ളയോടു്:—"നീ എന്താണിഞ്ഞു പറയുന്നു കുട്ടി? ഈ വെള്ളക്കാരുടെ ഉത്ഭവംതന്നെ നിനക്കു മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടോ? പണ്ടു ശ്രീരാമൻ തന്റെ വാനരപ്പടയുമായി രാവണനോടു യുദ്ധത്തിനു പോയിരുന്നപ്പോൾ വാനരന്മാരോടുള്ള കൂടിപ്പുണരലുകൊണ്ടു് അവിടെ അനേകം സ്ത്രീകൾക്കു ഗർഭമുണ്ടായി. ശ്രീരാമൻ അതറിഞ്ഞാറേ സ്ത്രീവധം ചെയ്യാൻ മനസ്സില്ലായ്കകൊണ്ടു് അവരെ ഒക്കെപ്പാടെ ഒരു ഉരുവിൽ കയറി കടലിലേക്കു് ഒരു തള്ളു കൊടുത്തു. ആ തള്ളലിന്റെ ബലത്താൽ ഉരു ഓടിയോടി ഒരു ദ്വീപിൽ ചെന്നടുത്തു. അതുകൊണ്ടു "ബലാലെത്തി" എന്നും ആ ദ്വീപിനു പേരുണ്ടായി. ബലാലെത്തി എന്നുവെച്ചാൽ ശ്രീരാമന്റെ തള്ളിന്റെ ബലത്താൽ എത്തിയ ഇടം എന്നർത്ഥം. ഇപ്പോൾ നാം പദം ചുരുക്കി ബിലാത്തി എന്നു പറയുന്നു. വെള്ളക്കാരുടെ കൂട്ടം അശേഷവും ഈ സ്ത്രീകളുടെ സന്തതികളത്രേ. നീ ചിരിക്കണ്ട കുഞ്ചു. ഇതു സത്യമാണു്. വേണ്ടാ, നല്ല വെള്ളക്കാക്കു വാലില്ലയോ എന്നും അടുത്തു നില്ക്കുന്നവരോടു് അന്വേഷിച്ചോ."

കുഞ്ചുപിള്ള രാമപ്പണിക്കരോടു്:—"ഈ ചട്ടം(ജാതിനിയമം)നിമിത്തം സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള വേറൊരു മഹാദോഷം വിചാരിക്കുമ്പോൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഞാൻ ഇതുവരെ പറഞ്ഞതൊക്കെയും ഏതുമില്ലാത്തപ്രകാരം ഇരിക്കുന്നു. സകലമനുഷ്യർക്കും അന്യോന്യം വേണ്ടുന്ന സ്നേഹം എന്ന മഹാസുകൃതം എവിടെ എന്റെ പണിക്കരേ. അമ്പോ! സ്നേഹം! ഭഗവാന്റെ കണ്ണിനു് അത്യന്തം ഓമനയായുള്ള സ്നേഹം, ഉത്തമസൃഷ്ടികളെ പരമാനന്ദപ്പെടുത്തുന്ന സ്നേഹം. ഇതു് എവിടെ പോയിമാഞ്ഞു? നാടെല്ലാം തണുക്കുമാറും നാനാഗ്രഹങ്ങളും തഴയ്ക്കുമാറും, നാലു ദിക്കിലുംനിന്നൊഴുകേണ്ട ഈ ആകാശഗംഗയെ ജാതിഭേദം എന്ന നരകാസുരൻ വന്നു ചിറയിട്ടു തടുത്തുകളഞ്ഞില്ലയോ? അതിനാൽ സ്നേഹം എന്ന കനകജലം അവിടവിടെ കെട്ടിനിന്നിട്ടു കൊഴുത്തു കറുകി വാറിവാറിപ്പോകുന്നുവല്ലോ. മനുഷ്യകുലം എന്ന ഏകശരീരത്തെ ഈ പാതാളക്കോടാലി വന്നു തുണ്ടംതുണ്ടമായി വെട്ടിമുറിച്ചു് അതാ തല വേറെ ഉടൽ വേറെ കൈ വേറെ കാൽ വേറെ ആക്കിയിട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ ഛിന്നഭിന്നമായിപ്പോയ ശരീരം ഇനി ഏതൊരു കാലത്തു് ഒരുമ്പെട്ടു കാണ്മാൻ സംഗതിവരുമെന്നെറീശ്വരാ.''

ഉത്തമഗദ്യത്തിന്റെ മാതൃകകാംതന്നെയാണു്, ഉദ്ധൃതങ്ങളായ ഈ ഭാഗങ്ങാം.

പ്രസംഗങ്ങാം:—സത്യത്തെപ്പറ്റി 1881—ലാണു് ഡോക്ടർ കോശി പ്രസംഗിച്ചതു്. അതിൽ കാണുന്ന ഉദാഹരണങ്ങളെല്ലാം ഹൈന്ദവസാഹിത്യത്തിൽനിന്നു തിരഞ്ഞെടുത്തവയാണു്. തിരുവനന്തപുരം ഗവർമ്മേൻറുകോളേജിൽ അദ്ദേഹം മലയാളഭാഷയെപ്പറ്റി ചെയ്ത നിഷ്പക്ഷമായ പ്രഭാഷണം ഇന്നും അധ്യാപകന്മാരുടേയും അധ്യേതാക്കളുടേയും ശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയീഭവിക്കേണ്ടതാണു്. ആ പ്രഭാഷണത്തിൽ ഗദ്യാഖ്യാനം മലയാളത്തിൽ കഥാസംഗ്രഹരൂപത്തിൽ വിവർത്തനം ചെയ്യേണ്ടതു് എങ്ങനെയാണെന്നും അദ്ദേഹം കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അന്യഭാഷകളിൽനിന്നു പദങ്ങാം കടം വാങ്ങുമ്പോഴും ഭാഷാവിഭക്തിപ്രത്യയങ്ങാം ചേർത്തു വേണം അവയെ പ്രയോഗാർഹങ്ങളാക്കുവാൻ എന്നു് ആ പണ്ഡിതൻ സമഞ്ജസമായി സിദ്ധാന്തിക്കുന്നുണ്ടു്. ആ ഘട്ടത്തിലുള്ളതാണു് അധോലിഖിതമായ ഭാഗം.

ഭാഷയിലേക്കു കടം വാങ്ങുന്ന പദങ്ങാം:—''എന്നാൽ വാക്കുകാം എടുക്കേയൊവൂ. വിഭക്തികാം മലയാണ്മയുടെ സ്വന്തമുള്ളതുതന്നെയായിരിക്കണം. 'ചേതസ്സുകൊണ്ടു വരിച്ചു' എന്നല്ലാതെ 'ചേതസാ വരിച്ചു' എന്നു പറയരുതു്. എഴുത്തച്ഛൻ മുതലായ മഹാന്മാരുടെ കൃതികളിൽ സംസ്കൃതത്തിലെ വിഭക്തിരൂപങ്ങാം പലതും പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശരിതന്നെ. പദ്യബന്ധങ്ങളുടെ ആവശ്യംനിമിത്തം അവർ അങ്ങിനെ ചെയ്തതായിരിക്കും. എങ്കിലും അതു ന്യായരഹിതമാകുന്നു. എത്ര വലിയവനും അന്യന്റെ വീട്ടിൽ ചെന്നാൽ ആ വീട്ടിലെ ദിനചര്യാക്രമങ്ങാം താനും അനുസരിച്ചു പാർക്കുന്നതല്ലാതെ അതു സ്വന്തഭവനം എന്നപോലെ വിചാരിക്കുകയോ തന്റെ ഗൃഹത്തിലെ ചട്ടങ്ങാം അവിടെ നടത്തുവാൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭാവിക്കുകയോ ചെയ്യ° അങ്ങനെ ആ വീട്ടുകാക്കു ശമ്മലയുണ്ടാക്കുന്നു°. സംസ്കൃതത്തിലെ വിഭക്തിരൂപങ്ങാം മലയാഴ്മയിൽ നാടപ്പാക്കുവാൻ വിചാരിച്ചാൽ അതു° ഒരുത്തൻ അന്യന്റെ ഭവനത്തിൽ അധികാരം ചെലുത്തുന്നതുപോലെയിരിക്കും.''

ഗീവറുഗീസുകത്തനാരും ആർച്ചുഡീക്കൺകോശിയും:—സംസ്കൃതത്തിൽ കത്തനാരോളം പരിജ്ഞാനം ആർച്ചുഡീക്കനുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുതന്നെയായിരുന്ന അധികമായ അവഗാഹം. ഗഹനങ്ങളായ ശാസ്ത്രീയവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി കത്തനാരും സാധാരണങ്ങളായ ലൌകികവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി ആർച്ചുഡീക്കണും ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണം ചെയ്യുന്നതിനു സമർത്ഥന്മാരായിരുന്നു എന്നു ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം. ഗീവറുഗീസിനെ കോശിയുടെ സാഹിത്യദേശികനായി പരിഗണിക്കുന്നതിൽ വിരോധമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കാലക്രമത്തിൽ കേരളവർമ്മദേവന്റേയും മറ്റും ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പാരായണവും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രയോജകീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും സ്വകൃതികളിലെല്ലാം സ്വന്തം വ്യക്തിമുദ്രതന്നെ സ്പഷ്ടമായി പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നാണു° എന്റെ അഭിപ്രായം.

ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട്° (1889—1068):—പല വിദേശീയവിദ്വാന്മാരും ഭാഷയുടെ പല പ്രകാരത്തിൽ കൈങ്കര്യം അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവരിൽ പ്രഥമപദത്തെ അലങ്കരിക്കുന്നതു ഡോക്ടർ ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട്° എന്ന ജർമ്മൻപണ്ഡിതനാകുന്നു. അദ്ദേഹം പാലാഴിയിൽ നിന്നു ദേവാമൃതമെന്നപോലെ കടഞ്ഞെടുത്തു കൈരളിക്കു കാഴ്ചവച്ച മലയാളം—ഇംഗ്ലീഷ്°നിഘണ്ടുപോലെ ഒരു മഹാഗ്രന്ഥം മലയാളത്തിൽ വേറെയില്ല. തങ്ങാം ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഏതൊരു കാര്യവും സമർത്ഥമായി, സൂക്ഷ്മമായി, സാങ്ഗോപാങ്ഗസുഭഗമായി, ചെയ്തീർക്കുന്നതിനു ജർമ്മൻദേശക്കാരായ മനീഷികൾക്കുള്ള അഭൌമമായ ധിഷണാശക്തിയും ക്ലേശസഹിഷ്ണുതയും വിശ്വവിദിതമാണു°. അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അപശ്ചിമമായ ഒരു സ്ഥാനത്തിനു° ഏതു നിലയ്ക്കു നോക്കിയാലും ഗുണ്ടർട്ട്°സായിപ്പിനും അവകാശമുണ്ടു°.

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട്° 1814—ാമാണ്ടു ഫെബ്രുവരിമാസം 14—ാംനു- ലൂദ്വീഗ° ഗുണ്ടർട്ടിന്റേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നി ക്രിസ്റ്റ്യാനേ ഏൻഡിലിന്റേയും തൃതീയപുത്രനായി ജർമ്മനിയിൽ സ്റ്റുട്ട്°ഗാർട്ട്° എന്ന നഗരത്തിൽ ജനിച്ചു. 1816—17 ഈ വർഷങ്ങളിൽ ജർമ്മനി ആകമാനം യുദ്ധാനന്തരമുള്ള ഭയങ്കരമായ ക്ഷാമത്തിൽ വലയുകയാൽ മാതാപിതാക്കന്മാർ മക്കളെ വളരെ അരിഷ്ടിച്ചാണു° വളർത്തിയതു°. അഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ യറമിയാപ്പാത്തു° എന്ന ഒരു ഉപാധ്യായനോടു ഗുണ്ടർട്ട്° സ്വഭാഷയുടെ പുറമേ ലത്തീനും പഠിച്ചുതുടങ്ങി. ബാല്യകാലത്തു° ഒരു യോദ്ധാവാകണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹം. തന്നിമിത്തം ഈശ്വരവിശ്വാസം അദ്ദേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹത്തിൽ അന്നു വേരുന്നിയില്ല. പിന്നീടു ഡോക്ടർ ഡേവിഡ് സ്ട്രൌസ് (Dr. David Strauss) എന്ന പണ്ഡിതന്റെ ശിഷ്യനായി 1831–ൽ ട്യൂബിൻജൻസവ്കലാശാലയിൽ ചേന്നു തത്വശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചു. അതിനുമേൽ 1833–ൽ സ്വിറ്റ്സർലാൻഡിൽ ചെന്നു് അവിടത്തെ വിശ്വവിദ്യാലയത്തിൽനിന്നു ഡോക്ടർ ഓഫ് ഫിലോസൊഫി എന്ന ബിരുദം നേടി.

ആദ്യകാലത്തെ മിഷൻപ്രവർത്തനം:—ആ ഇടയ്ക്കു് ആദ്യം ബാഗ്ദാദിലും പിന്നീടു് ഇൻഡ്യയിലും ക്രിസ്തുമതം പ്രചരിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നോറിസ് ഗ്രോവ്സ് (Norris Groves) എന്ന ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്പാതിരി, ജോർജ്മില്ലർ എന്ന തന്റെ ബന്ധുവായ മറൊരു പാതിരിയോടു് ഇൻഡ്യയിൽ മിഷൻപ്രവർത്തനത്തിനു ജർമ്മനിക്കാരനായി ആരെയെങ്കിലും കിട്ടുമോ എന്നു ചോദിക്കുകയും മില്ലർ ഗ്രണ്ഡട്ടിന്റെ പേർ അതിലേക്കു നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. 1834 ജൂൺ 27–ാംനു-മുതൽ ഒരു നല്ല ക്രിസ്ത്യാനിയായി ജീവിതം നയിച്ചുവന്നിരുന്ന കഥാപുരുഷൻ ആ ഉദ്യോഗം സ്വീകരിച്ചു് ആറു മാസം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ താമസിച്ചു് ഇംഗ്ലീഷുഭാഷ കുറേക്കൂടി വശമാക്കി 1836–ൽ ഇൻഡ്യയിലേക്കു ഗ്രോവ്സുമായി പുറപ്പെട്ടു. കപ്പലിൽവച്ചു ബംഗാളി, തെലുങ്കു്, ഹിന്ദുസ്ഥാനി എന്നീ ഭാഷകളും പഠിച്ചു. ജൂലൈമാസം 8–ാംനു- ആ കപ്പൽ മദിരാശിയിൽ ഇറങ്ങി. അവിടെവച്ചു തെലുങ്കിനു പുറമേ തമിഴും അഭ്യസിച്ചു. 1837വരെ മദിരാശിയിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു മതപ്രചരണം ചെയ്തു. 1838–ൽ തിരുനെൽവേലിയിൽ ലണ്ടൻമിഷൻസഭയിൽ ജോലി തുടരുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ആ വർഷം ജൂലൈ 23–ാംനു- യൂലിയാ ഡിബോവാ എന്ന ഫ്രഞ്ചുയുവതിയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ആഗസ്റ്റ് 29–ാംനു- തിരുനെൽവേലിയിലെത്തി ക്രിസ്തുവിന്റെ ജനനംവരെയുള്ള കഥകളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു് ഒരു പുസ്തകം തമിഴിൽ എഴുതി.

ബാസൽമിഷൻ:—എന്നാൽ മലയാളഭാഷയുടെ ഭാഗ്യംകൊണ്ടു ഗ്രണ്ഡട്ടിനു തമിഴ്നാടു വിട്ടു കേരളത്തിൽ തന്റെ ഔദ്യോഗികമായ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുവാൻ ഉടൻതന്നെ ഇടവന്നു. അക്കാലത്തു സ്വിറ്റ്സർലൻഡിലെ ഒരു മിഷൻസംഘം "ബാസൽമിഷൻ" എന്ന പേരിൽ തെക്കൻകണ്ണാടകത്തിൽ മതപ്രചരണം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഡോക്ടർ ഗ്രണ്ഡട്ടിനു് അതിലെ ഒരംഗമായി തന്റെ സേവനം അനുഷ്ഠിക്കണമെന്നു് ആഗ്രഹം തോന്നി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപേക്ഷയ്ക്കു മിഷനിൽനിന്നു് അനുകൂലമായ മറുപടി കിട്ടുകയാൽ 1838 ഒക്ടോബർ 1–ാംനു- മംഗലാപുരത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. മാർഗ്ഗമധ്യേ തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചു മലയാളഭാഷയെപ്പറ്റി ആദ്യമായി കേൾക്കുകയും ആ ഭാഷ അദ്ദേഹത്തെ ആശ്ചര്യകരമാംവണ്ണം ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്തു. നവംബർ 1–ാംനു- സപത്നീകനായി സായിപ്പു മംഗലാപു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രത്തെത്തി. എങ്കിലും അവിടെ അദ്ദേഹത്തിനു് അധികകാലം താമസിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. 1839 ജനുവരിയിൽ മലബാറിൽ ആ മിഷന്റെ ഒരു ശാഖ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുമോ എന്നന്വേഷിക്കുന്നതിനു് അധികാരികൾ അദ്ദേഹത്തെ നിയോഗിച്ചു. ആ അന്വേഷണം ഫലവത്തായി. ബാസൽമിഷന്റെ ആദ്യത്തെ മലബാർശാഖ തലശ്ശേരിയിൽ 1839-ൽത്തന്നെ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. തലശ്ശേരിയിൽനിന്നു് അഞ്ചരക്കണ്ടിയിലേക്കുള്ള പാതയിൽ നിട്ടൂരിൽ ഇല്ലിക്കുന്നു് എന്ന സ്ഥലത്തു് ബാസൽമിഷനു് ഒരു ബങ്കളാവുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ താമസിച്ചുകൊണ്ടു് ഗ്രണ്ഡട്ട് ക്രൈസ്തവസേവനവും കൈരളീസേവനവും നിർവിച്ചുനടത്തി. 1846-ൽ സ്വദേശത്തേക്കു പോയെങ്കിലും 1847 ജനുവരിയിൽ വീണ്ടും തലശ്ശേരിയിൽ വന്നുചേർന്നു. ഇല്ലിക്കുന്നിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു കല്ലച്ചിൽ ആ വർഷം നവംബർമാസം 1-ാംനു- മലയാളത്തിൽ ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 1849 മേമാസത്തിൽ ഗ്രണ്ഡട്ടിനെ തലശ്ശേരിയിലേക്കു മാറ്റി. അവിടെ ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിനു യോജിച്ച പരിതഃസ്ഥിതി ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം ഓരോ പുസ്തകമായി എഴുതുകയും അതോടുകൂടി താൻ ചിരകാലമായി ആഗ്രഹിച്ചിരുന്ന നിഘണ്ടുവിന്റെ രചനയ്ക്കു വേണ്ട സാമഗ്രികളും സംഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. 1853-ൽ പടിഞ്ഞാറേക്കരയിലെ ബാസൽമിഷൻസംഘത്തിന്റെ അധ്യക്ഷനായി. 1856 ഫെബ്രുവരിയിൽ മംഗലാപുരത്തേക്കു പോയി. 1852-ൽ മദിരാശിഗവർമ്മെൻറ് അദ്ദേഹത്തെ മലയാളം, കണ്ണാടകം എന്നീ ജില്ലകളിലെ ഒന്നാം സ്കൂൾ ഇൻസ്പെക്ടരായി നിയമിക്കുകയും മിഷൻജോലിക്കു വിഘ്നംകൂടാതെ ആ പണികൂടി അദ്ദേഹം രണ്ടു കൊല്ലത്തേക്കു നിപുണമായി നിർവഹിക്കുകയും ചെയ്തു. 1859 ഏപ്രിൽ 11-ാംനു- രക്തസാക്ഷിസാരത്തിന്റെ ഉപദ്രവംനിമിത്തം ശീമയ്ക്കു പോയി. പിന്നെ തിരിയെ വന്നില്ല. അങ്ങനെ 21 കൊല്ലക്കാലം അദ്ദേഹം മലബാറിൽ അത്യന്തം ജനോപകാരപ്രദങ്ങളായ പല കാര്യപരിപാടികളിലും ഏർപ്പെട്ടു് അവയിലെല്ലാം ഒരുപോലെ വിജയം നേടി.

വീണ്ടും ശീമയിൽ:—1859 മേ 24-ാംനു- വീണ്ടും ബാസൽ നഗരത്തിലെത്തി. ജർമ്മനിയിൽ മതപരങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു വലിയ പണ്ഡിതസംഘം അക്കാലത്തു സജീവമായി പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഗ്രണ്ഡട്ട് ആ സമിതിയുടെ അധ്യക്ഷനായ ബാത്തിനെ (Barth) ആദ്യം സഹായിക്കുകയും പിന്നീടു് അതിന്റെ അധ്യക്ഷപീഠം അലങ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെ ആദ്യത്തെ പത്തു കൊല്ലങ്ങൾ യാതൊരു തരത്തിലുള്ള പരസഹായവും കൂടാതെ തന്റെ നിഘണ്ടു പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനുതക്കവണ്ണം സജ്ജീകരിച്ചു. കൽവ് എന്ന ഗ്രാമത്തിലായിരുന്നു മരണംവരെ താമസം. മലബാറിലും ശീമയിലും യഥാർത്ഥമായ സഹകരണംകൊണ്ടു തന്നെ ചരിതാർത്ഥനാക്കിയ പ്രേയസി 1885-ൽ അന്തരിച്ചു. 1890-ൽ മഹോരഃവ്യാധി പിടിപെടുകയും അതിൽനിന്നു ശമനം ലഭിക്കാതെ 1893

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഏപ്രിൽ 25–ാം തീയതി 80–ാമത്തെ വയസ്സിൽ ആ മഹാൻ അന്ത്യ വിശ്രമം നേടുകയും ചെയ്തു.

കൃതികൾ:—ഗ്രണ്ഡട്ട് ഓരോ കാലത്തായി പല പുസ്തകങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ 1 പഴയ നിയമം, 2 പുതിയ നിയമം, 3 സ്ഥിരീകരണത്തിനുള്ള ഉപദേശങ്ങൾ, 4 മനുഷ്യചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ദൈവം കല്പിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരം, 5 വേദചരിത്രസാരം, 6 സത്യവേദ ഇതിഹാസം, 7 ക്രിസ്തുസചരിതം, 8 ശമ്മാന, 9 സന്മരണവിദ്യ, 10 മനുഷ്യഹൃദയം, 11 മതവിചാരണ, 12 ദേവവിചാരണ എന്നീ പുസ്തകങ്ങൾ ക്രിസ്തുമതപരങ്ങളാണ്. 13 വജ്രസൂചി എന്തെന്നറിയുന്നില്ല. 14 മഹമ്മദുചരിതം എന്നൊരു ഗദ്യകൃതിയും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 15 നളചരിതസാരശോധന, തത്സംബന്ധമായ ഹൈന്ദവകഥയെ ആസ്പദമാക്കി എഴുതീട്ടുള്ളതാണ്. 16 പാഠമാല, 17 മലയാളം–ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു, 18 മലയാളഭാഷാവ്യാകരണം, 19 മലയാളവ്യാകരണം ചോദ്യോത്തരം, 20 കേരളപ്പഴമ, 21 പഴഞ്ചൊൽമാല ഇവയാണ് പൊതുജനങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറവു പ്രധാനകൃതികൾ. അക്ഷരത്തിൽ നിഘണ്ടുവും അതു കഴിഞ്ഞാൽ വ്യാകരണവും പ്രമുഖസ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്നു. അവയിൽ ചിലതിനെപ്പറ്റി അല്പം ഉപന്യസിക്കാം. ഇവ കൂടാതെ "Madras Journal of Literature and Science" "Indian Antiquity" എന്നീ പത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ മലയാളഭാഷയെപ്പറ്റിയും മറ്റും അനേകം വിശിഷ്ടങ്ങളായ ഉപന്യാസങ്ങളും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി.

പാഠമാല (Malayalam Anthology):—പാഠമാല പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു് 1860–ലാണ്. വിവിധകൃതികളിൽനിന്നു രസകരങ്ങളായ വാങ്മയസുമങ്ങൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു പ്രയോജകീഭവിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ ഇദംപ്രഥമമായി ശേഖരിച്ചു ഗ്രഥിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് പ്രസ്തുതമാല. അതിൽ ഗദ്യപാഠങ്ങളും പദ്യപാഠങ്ങളും അടങ്ങീട്ടുണ്ട്. ഗദ്യപാഠങ്ങൾ പ്രായേണ ഗ്രണ്ഡർട്ടുതന്നെയാണ് എഴുതിച്ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്. പദ്യപാഠങ്ങൾക്കു് 1 ഇട്ടിക്കൊമ്പിമന്നവന്റെ എന്നു് അദ്ദേഹം പറയുന്ന കല്ലേക്കുളങ്ങര രാഘവപ്പിഷാരടിയുടെ പഞ്ചതന്ത്രം, 2 അതേ കവിയുടെ വേതാളചരിതം, 3 നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടു്, 4 ഭാരതം കിളിപ്പാട്ടു്, 5 മുദ്രാരാക്ഷസം, 6 ചാണക്യസൂത്രം കിളിപ്പാട്ടു്, 7 ജ്ഞാനപ്പാന, 8 കേരളവർമ്മരാമായണം, 9 ഉത്തരരാമായണം കിളിപ്പാട്ടു്, 10 ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം കിളിപ്പാട്ടു്, 11 ഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ടു്, 12 ശീലാവതി, 13 മോക്ഷദായകം, 14 വൈരാഗ്യചന്ദ്രോദയം, 15 ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം എന്നീ പ്രസിദ്ധകൃതികളിൽനിന്നു മാത്രമല്ല, 16 നിദാനം, 17 അഞ്ചടി, 18 ഏകാദശീമാഹാത്മ്യം ഗാഥ, 19 ചന്ദ്രസംഗ്രഹം, 20 സഹദേവവാക്യം എന്നീ അപ്രസിദ്ധകൃതികളിൽനിന്നുംകൂടി ഉദാഹരണങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചുകാണുന്നു. രാമ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചരിതത്തിൽനിന്നും ആറു പാട്ടുകളും എടുത്തുചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. ആകെക്കൂടി ഭാഷയ്ക്കും ഏറ്റവും ഉപയോഗമുള്ള ഒരു പുസ്തകമാണു് പാഠമാല. ഇൻസ്പെക്ടരായിരുന്ന കാലത്തു പള്ളിക്കൂടങ്ങളിൽ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണു് അതിലെ പാഠങ്ങൾ ഗ്രണ്ഡട്ടു് സംവിധാനം ചെയ്തതു്.

പഴഞ്ചൊൽമാല:—പഴഞ്ചൊൽമാല 1845–ൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു. ഗ്രണ്ഡട്ടിന്റെ ആദ്യകാലത്തെ കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അതിനെ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണു്. "പഴഞ്ചൊല്ലിൽ പതിരു് ഉണ്ടെങ്കിൽ പശുവിൻപാലും കൈയ്ക്കും" എന്നിങ്ങനെയാണു് അതു് ആരംഭിക്കുന്നതു്. ആയിരം പഴഞ്ചൊൽ എന്നും അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചതായി ഒരു പുസ്തകത്തിന്റെ പേർ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അവ രണ്ടും ഭിന്നങ്ങളാണോ എന്നറിവില്ല.

കേരളപ്പഴമ:—ഇതു ഗ്രണ്ഡട്ടു് രചിച്ച ഒരു പ്രസിദ്ധമായ കേരളചരിത്രഗ്രന്ഥമാണു്. പതിനാറാം ശതകത്തിൽ പോർത്തുഗലിനും കേരളത്തിനും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധത്തെ ഗ്രന്ഥകാരൻ "ബറോസ മുതലായ പറങ്കിപ്പുസ്തകങ്ങൾ" പരിശോധിച്ചു സവിസ്തരമായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഗ്രണ്ഡട്ടിന്റെ ഗവേഷണനൈപുണ്യത്തോടൊപ്പം ഗദ്യശൈലിയുടെ സൗകുമാര്യവും മനസ്സിലാക്കുവാൻ പ്രസ്തുതകൃതി പ്രയോജനപ്പെടുന്നു.

മലയാളഭാഷാവ്യാകരണം:—1851–ൽ ഗ്രണ്ഡട്ടു് ഈ വ്യാകരണത്തിൽ ആദ്യത്തെ 552 വകുപ്പുകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 1860–ൽ പള്ളിക്കൂടങ്ങളുടെ ആവശ്യത്തെ പുരസ്കരിച്ചു മലയാളവ്യാകരണം ചോദ്യോത്തരം അച്ചടിപ്പിച്ചു. അതു തിരുത്തി ഒരു പതിപ്പു, താൻ ശീമയ്ക്കു പോയതിനുമേൽ തന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു താൻ കേരളത്തിൽ അധികാരപ്പെടുത്തിയിരുന്ന ഈ. ഡീയസു് (E. Diez) ആദ്യം മദിരാശിഗവർമ്മെൻറിന്റെ മലയാളം ട്രാൻസിലേറരും പിന്നീടു മലബാർ സ്കൂൾ ഇൻസ്പെക്ടരുമായ എൽ. ഗാർത്തുവേയിറാ് എന്നിവരെക്കൊണ്ടു പ്രകാശിപ്പിച്ചു. ഗാർത്തുവേയിറാ് ഗ്രണ്ഡട്ടിന്റെ ഒരു വിനീതശിഷ്യനും ദൂരാനയായിയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പഞ്ചതന്ത്രം, ചാണക്യസൂത്രം, നളചരിതം, വേതാളചരിത്രം, ഭാരതസംഭവപർവ്വം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വരികൾ തിരിച്ചും ചിഹ്നങ്ങൾ കാണിച്ചും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. വലിയ വ്യാകരണം 569–ാം വകുപ്പുവരെയേ ഗ്രണ്ഡട്ടു് രചിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ബാക്കി ഡീയസു് ഗാർത്തുവേയിറിന്റെ സഹായം അവലംബിച്ചു കൂട്ടിച്ചേർത്തതാണു്. ആകെ 878 വകുപ്പുകൾ (നിധാനങ്ങൾ എന്നാണു് ഗ്രണ്ഡട്ടു് കൊടുത്തിട്ടുള്ള പേർ) അതിലടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അക്ഷരകാണ്ഡം, പദകാണ്ഡം, വാക്യകാണ്ഡം എന്നു മൂന്നു ഭാഗങ്ങളായിട്ടാണു് ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതു്. 857–ാംവകുപ്പുമുതൽ അലങ്കാരമാണു് പ്രതിപാദ്യം. അവതാരികയിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇങ്ങനെ കാണുന്നു: "മലയാളഭാഷ ദ്രമിളം എന്നുള്ള തമിഴിന്റെ ഒരു ശാഖയാകുന്നു. അതു തെലുങ്കു്, കണ്ണാടകം, തുളു, കുടകു് മുതലായ ശാഖകളെക്കാൾ അധികം തമിഴരുടെ സ്വന്തങ്ങളോടു് ഒത്തുവരികയാൽ ഉപഭാഷയത്രേ. എങ്കിലും ബ്രാഹ്മണർ ഈ കേരളത്തെ അടക്കിവാണു്, അനാചാരങ്ങൾ നടപ്പാക്കി, നാട്ടിലെ ശൂദ്രരുമായി ചേർന്നുപായതിനാൽ, സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളും വാചകങ്ങളും വളരെ നുഴഞ്ഞുവന്നു ഭാഷയുടെ മൂലരൂപത്തെ പലവിധത്തിലും മാറിയിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ കാലക്രമത്തിലുണ്ടായ കേരളഭാഷയുടെ വ്യാകരണം ചമപ്പാൻ സംസ്കൃത വ്യാകരണവും തമിഴ്നാലും നോക്കിയിട്ടു വേണം. എങ്കിലും ഭാഷയിൽ ആക്കിയ മഹാഭാരതം, രാമായണം, പഞ്ചതന്ത്രം, വേതാളചരിത്രം, ചാണക്യസൂത്രം മുതലായതിന്റെ പദ്യവും, കേരളോല്പത്തി, കണക്കുസാരം, വൈദ്യശാസ്ത്രം തുടങ്ങിയുള്ളതിന്റെ ഗദ്യവും അനുഭവത്തിനും ഉദാഹരണത്തിനും പ്രമാണം എന്നു തോന്നിയിരിക്കുന്നു."

ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ഗ്രന്ഥംതന്നെയാണു് മലയാളഭാഷയിൽ ആദ്യത്തെ പ്രമാണഭൂതമായ വ്യാകരണം. 1053-ൽ കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ കേരളകൗമുദിയിൽ

"ഗുണ്ടർട്ടന്ന പ്രബലമതിമാനിട്ട നൂലൊട്ടു കൊള്ളാം;
ഗീർവ്വാണം പുനരൊരുതരം ചേർത്തതും നന്നു പാർത്താൽ;
ഗുണ്ടർട്ടിൻനൂലുപരി കലനം ചെയ്തിതഗ്രാന്ഥവെയ്റ്റും,
പൂർവ്വന്മാരാമവരെയനുകൂലിപ്പനാവോളമെല്ലാം."

എന്നു് ആ പണ്ഡിതൻ അതിന്റെ അവതാരികാപഞ്ചകത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനുപുറമേ ഗുണ്ടർട്ടുസായിപ്പിന്റെ പുസ്തകം എനിക്കു് ഇതിലേക്കു വളരെ ഉപകരിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും തന്റെ കൃതജ്ഞതയെ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു:—ഗുണ്ടർട്ടിനു പതിനെട്ടു ഭാഷകൾ അറിയാമായിരുന്നുവെന്നു പറയുന്നു. ഒട്ടുവളരെ ഭാഷകളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വിസ്മയാവഹമായ വിജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ഭാഷാവിഷയകമായുള്ള ഏതു കാര്യത്തെസ്സംബന്ധിച്ചും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുതന്നെയായിരുന്നു പ്രാമാണികത. ഭാഷാശബ്ദങ്ങളുടെ ധാതുസ്ഥനിർണ്ണയം, പഴയ ചൊല്പ്പെടുകളുടെ താൽപര്യവിവേചനം മുതലായി നിരവധി പ്രമേയങ്ങൾക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗവേഷണംനിമിത്തം പ്രശംസനീയമായ പ്രകാശം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അന്നുവരെ യാതൊരു കേരളീയനും പേർപോലും കേട്ടിട്ടില്ലാത്ത അനേകം താളിയോലഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം സംഭരിക്കുകയും ഓരോന്നും നിഷ്കൃഷ്ടമായി വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കി തന്റെ നിഘണ്ടുവിൽ നിരവധി ശബ്ദങ്ങൾ ഉദാഹരിക്കുന്നതിനു പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. തലശ്ശേരി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെ പഴയ സക്കാർറിക്കാർ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഡുകഠം പരിശോധിച്ചു് അവയിലെ ശബ്ദങ്ങളും തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ടു്. പല തരത്തിലും തൊഴിലിലും സ്ഥാനങ്ങളിലുമുള്ള നാനാജാതിമതസ്ഥന്മാരായ ജനങ്ങളുമായി സംഭാഷണത്തിലേപ്പെട്ടു് അവരവരുടെ ഇടയിൽമാത്രം പ്രചാരമുള്ള ശബ്ദങ്ങളും സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. രാമചരിതവും പയ്യന്നൂർപ്പാട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥസമുച്ചയത്തിൽ അവയുടെ പ്രാചീനതനിമിത്തം അത്യന്തം മഹനീയമായ ഒരു സ്ഥാനത്തെ അലങ്കരിക്കുന്നു. രാമചരിതം നമുക്കു പിന്നീടു കിട്ടുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പയ്യന്നൂർപ്പാട്ടു് അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചു് അന്തർദ്ധാനം ചെയ്തതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ''സ്വഗ്രത്തിൽവച്ചും ഓരോ പുതിയ ഭാഷ പാഠിക്കുവാൻ എനിക്കു് അവസരം കിട്ടിയാൽ എന്തൊരു സന്തോഷമായിരിക്കും'' എന്നു് ഒരവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോഗതിയുടെ അതിശയോക്തിസ്പർശമില്ലാത്ത പ്രതിഫലനംമാത്രമാണു്. 25 കൊല്ലത്തെ നിരന്തരമായ ഭാഷാപഠനത്തിന്റെയും നിഷ്കൃഷ്ടമായ ശബ്ദാഗമഗവേഷണത്തിന്റെയും ഫലമായി അദ്ദേഹം എഴുതി 1872-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ്നിഘണ്ടു ഭാഷയ്ക്കു് ഒരനഗ്ഘനിധിയാകുന്നു. ഭാഷാശബ്ദങ്ങൾക്കു സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളെക്കാൾ പ്രാധാന്യം നല്കി, ഭാഷയിൽ പ്രചുരപ്രചാരങ്ങളായ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളെമാത്രം ഉൾപ്പെടുത്തി, പ്രാചീനകാലത്തേയും മധ്യകാലത്തേയും ഭാഷാകൃതികളിൽനിന്നു് അന്നു നടപ്പിലിരുന്നവയും ഇന്നു പ്രചാരലുപ്തങ്ങളുമായ ശബ്ദങ്ങൾ കഴിയുന്നിടത്തോളം തിരഞ്ഞെടുത്തു, നാടോടിശ്ശബ്ദങ്ങൾക്കും വിദേശീയഭാഷകളിൽനിന്നു കടന്നുകൂടിയിട്ടുള്ള ശബ്ദങ്ങൾക്കും പ്രവേശനം അനുവദിച്ചു, ഓരോ ശബ്ദത്തിന്റെയും ആഗമം നിർദ്ദേശിച്ചു, വിവിധഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും മറ്റും അവയുടെ അർത്ഥാവബോധത്തിനുതകുന്ന ഉദാഹരണങ്ങളുദ്ധരിച്ചു, പഴഞ്ചൊല്ലുകളും ശൈലികളും അവസരോചിതമായി എടുത്തുകാണിച്ചു് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള പ്രസ്തുതനിഘണ്ടുവിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ വാചാമഗോചരങ്ങളെന്നേ ചുരുക്കത്തിൽ പറയുവാൻ നിവൃത്തിയുള്ളൂ.

ഗ്രണ്ഡ്ട്ടിന്റെ ഗദ്യശൈലി:—ഗ്രണ്ഡ്ട്ടിന്റെ ഗദ്യം ഏതു തരത്തിലുള്ളതാണെന്നുകൂടി അനുവാചകന്മാരെ അറിയിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. അതിലേക്കു് ഒന്നുരണ്ടു് ഉദാഹരണങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

അംബുക്കെക്കു് കൊച്ചിയിൽ കോട്ട കെട്ടിച്ചതു്:—''അനന്തരം പെരിമ്പടപ്പു 'നിങ്ങൾ എന്നെ രക്ഷിച്ചു പ്രതിക്രിയ ചെയ്യും ഇരിക്കുന്നു. ഞാൻ പ്രത്യുപകാരം എന്തു ചെയ്യേണ്ടു?' എന്നു ചോദിച്ചാറെ 'പാണ്ടിശാലയുടെ രക്ഷയ്ക്കായി ഒരു കോട്ട എടുപ്പിപ്പാൻ സ്ഥലം തരണം' എന്നുണർത്തിച്ചാറെ, രാജാവു പുഴവായിൽതന്നെ ഒരു കുന്നും പണിക്കു വേണ്ടുന്ന മരങ്ങളും കൊടുത്തു. അംബുക്കെക്കു് ഉടനെ സകലപോർത്തുഗീസരെക്കൊണ്ടും പണി എടുപ്പിച്ചു. തെങ്ങു മുതലായ മരങ്ങളെ ഇരുമ്പുപട്ടകളെ ചേർത്തു ചുവരാക്കി നടുവിൽ കല്ലും ഇട്ടു നികത്തി കോട്ടയാക്കി ക്ഷണത്തിൽ തീർക്കുകയും ചെയ്തു. (കന്നി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1503_ൽ) ആ വേല കാണ്മാൻ രാജാവു താൻ ചിലപ്പോഴം വന്നു' 'ഇവർ അന്യന്മാർ എങ്കിലും മഴയും വെയിലും സഹിച്ചു' അധ്വാനിക്കുന്നു. കഷ്ടം. എന്തു കൂലിക്കാരെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിക്കാത്തതു?' എന്നു ചൊല്ലി അതിശയിച്ചു നോക്കിനിന്നു. പറങ്കികൾ കോട്ടയെ തീർത്തപ്പോൾ മാന്വവൽകോട്ട എന്നു പേരുമിട്ടു. വലിയ കുഴെ പെരിക്കുടക്കീഴിൽ എഴുന്നള്ളിച്ചു പ്രദക്ഷിണം കഴിച്ചു.'' (കേരളപ്പഴമ)

ഒരു കഥ:—''വെന്നഗരമെന്നു പേരായ ഒരു ഊരിൽ ഒരു കിഴവി ഉണ്ടായിരുന്നു. അവളുടെ വീട്ടിൽ ഒരു തീകായുന്ന ചട്ടിയും ഒരു കോഴിയുമുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു ദിവസവും വെളുക്കുംകാലത്തു് ആ കോഴി കൂവുന്നോൾ ആ ഊരിൽ ഉള്ളവർ ഒക്കെയും എഴുന്നീറ്റു് ഈ കിഴവിയുടെ വീട്ടിൽ വന്നു തീ മേടിച്ചുംകൊണ്ടു പോകും. ഇങ്ങനെ ഏറെക്കാലം കഴിഞ്ഞു പിന്നെ ഒരു ദിവസം ആ കിഴവി 'എന്റെ കോഴി കൂവുന്നതുകൊണ്ടു നേരംവെളുക്കുന്നു. എന്റെ വീട്ടിൽ തീ ഇരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ ഊരിൽ ഒക്കെയും തീ മേടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി വെയ്പുകഴിച്ചു ഭോജനം ചെയ്യുന്നു. ഞാൻ ഈ ഊർ വിട്ടുപോയാൽ ഇവിടെ എങ്ങനെ നേരം വെളുക്കും? ഈ ഊരിൽ ഉള്ളവർ എങ്ങനെ ഭോജനം കഴിക്കും? ഇതറിയണം' എന്നു വിചാരിച്ചു് ആരോടും പറയാതെ കോഴിയേയും തീ കായുന്ന ചട്ടിയേയും എടുത്തുകൊണ്ടു് ആ ഊരിൽനിന്നു വളരെ ദൂരത്തിലുള്ള കാട്ടിലേക്കു ചെന്നു് അവിടെ ഇരുന്നു.'' (പാഠമാല)

വൈക്കത്തു പാച്ചുമൂത്തതു് (989—1058):—പതിനൊന്നാം ശതകം പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലെ കവികളുടേയും പണ്ഡിതന്മാരുടേയും മധ്യത്തിൽ പാച്ചുമൂത്തതിനുള്ള സ്ഥാനം അദ്വിതീയമാണു്. ആധുനിക ഭാഷാഗദ്യത്തിന്റെ ആദ്യകാലപരിഷ്കർത്താക്കന്മാരിൽ അനുത്തമൻ എന്ന നിലയിലും അദ്ദേഹം നമ്മുടെ കൃതജ്ഞതയെ സവിശേഷമായി അർഹിക്കുന്നു. പദ്യകാരനെന്നും ഗദ്യകാരനെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു രണ്ടു സ്ഥാനങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും, സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സകലസാഹിത്യവ്യാപാരങ്ങളേയും ഈ അധ്യായത്തിൽത്തന്നെ സംഗ്രഹിക്കാമെന്നുദ്ദേശിക്കുന്നു.

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—പാച്ചുമൂത്തതു വൈക്കത്തു പടിഞ്ഞാറേടത്തില്ലത്തിൽ നീലകണ്ഠൻമൂത്തതിന്റെ പുത്രനായി 989_ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 25_ാംനു- ജനിച്ചു. പാച്ചു പരമേശ്വരൻ എന്ന സംജ്ഞയുടെ തദ്ഭവമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. 1000_ാമാണ്ടു സമാവർത്തനം കഴിയുന്നതുവരെ അക്ഷരജ്ഞാനംകൊണ്ടുമാത്രം തൃപ്തനായി കഴിഞ്ഞുകൂടി. 1001 വൃശ്ചികത്തിൽ മഹാവിദ്വാനായ തൃപ്രങ്ങോട്ടു കുഞ്ഞുണ്ണിമൂസ്സതിനോടൊന്നിച്ചു് ആ സ്ഥലത്തു പോയി താമസിച്ചിട്ടും അഞ്ചിൽച്ചിലവാനം കൊല്ലംകൊണ്ടു ശ്രീരാമോദന്തത്തിൽ 40 ശ്ലോകങ്ങളോളം പഠിക്കുന്നതിനേ സാധിച്ചുള്ളൂ. കാലക്ഷേപത്തിനു കുലവൃത്തിയല്ലാതെ മാർഗ്ഗമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ ആദ്യമായി നല്ലൂർ നമ്പൂതിരിയോടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചിത്രമെഴുത്തും 1009–ാമാണ്ടു വെച്ചൂർമൂത്തതിനോടു പാഠകവും പഠിച്ചു. 1012–ാമാണ്ടു്, അതായതു് ഇരുപത്തിമൂന്നാമതൊ വയസ്സിൽമാത്രമേ ശരിയായ അധ്യയനം ആരംഭിച്ചുള്ളു. പടിഞ്ഞാറേടത്തില്ലത്തേക്കു പെരുവനത്തും തൃപ്പറയാറും അടുത്ത ചാച്ചുക്കാരുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ പെരുവനത്തു താമസിച്ചു താഴത്തുവാട്ടു കണ്ണൻപുതുവാളോടു കുവലയാനന്ദവും തർക്കസംഗ്രഹവും അഷ്ടാധ്യായിയിൽ ആദ്യത്തെ നാലധ്യായവും പഠിച്ചു. ഉത്തരാർദ്ധം പഠിക്കുവാൻ കൊടുങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാന്റെ അന്തേവാസിയായി 1013 കർക്കടകത്തിൽ കൂടി 1015 തുലാം വരെ അവിടെ താമസിച്ചു. അങ്ങനെയിരിക്കെ തപഃക്ഷോഭം ബാധിക്കുകകൊണ്ടു വൈക്കത്തേക്കു പോന്നു. 1016 മേടംമുതൽ 1017 തുലാം വരെ വീണ്ടും കൊടുങ്ങല്ലൂരേക്കു പോയി കൌടി മുഴുവൻ ഹൃദിസ്ഥമാക്കി. 1018–ൽ കോട്ടയത്തു തിരുനക്കര ചോഴിയത്തു നമ്പൂരിയിൽനിന്നു് അഷ്ടാംഗഹൃദയം അഭ്യസിച്ചു. അപ്പോഴേക്കു തപഃക്ഷോഭം ഒന്നിനൊന്നു മൂർച്ഛിച്ചുവരികയാൽ പെരുന്തൃക്കോവിൽക്ഷേത്രത്തിൽ അത്യന്തം കൃച്ഛ്രസാധ്യവും അതിനുമുൻപു് അപൂർവ്വം ചില സിദ്ധന്മാരാൽമാത്രം അനുഷ്ഠിതവുമായ സംവത്സരഭജനം നടത്തുന്നതിനു തീച്ചപ്പെടുത്തി. 1019 മകരം 1–ാംനു തുടങ്ങി ആ അസിധാരാവ്രതം 1020 മകരം 1–ാംനു-യോടുകൂടി അവസാനിപ്പിച്ചു. ആ കൊല്ലം മേടമാസത്തിൽ മസൂരിബാധിച്ചു കളിച്ചപ്പോൾ പഴയ രോഗം നിശ്ശേഷം മാറി. വൈക്കത്തപ്പൻ പരിപൂർണ്ണമായി പ്രസാദിച്ച ആ യുവാവു വേഗത്തിൽ ഒരു സ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രനായ മഹാപുരുഷനായി പരിലസിച്ചു. ഭജനകാലത്തു ചാളദേശത്തുനിന്നു രംഗശാസ്ത്രി എന്നൊരു മഹാപണ്ഡിതൻ പെരുവനക്ഷേത്രപ്പന്റെ ആരാധകനായി അവിടെ കുറേക്കാലം താമസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു വ്യാകരണത്തിൽ ശബ്ദകൌസ്തുഭവും പൂർവ്വമീമാംസയിൽ ഭാട്ടദീപികയും പഠിച്ചു. അതുകൂടാതെ ചിദംബരം പിച്ചുശാസ്ത്രികളിൽനിന്നു ശബ്ദശാസ്ത്രത്തിൽ വേറെയും ചില ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങളും വേദാന്തവുംകൂടി പഠിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ ശാസ്ത്രങ്ങളൊക്കെല്ലാംപുറമേ 1021–ൽ കുമാരനല്ലൂർ വട്ടപ്പള്ളിമൂത്തതിൽനിന്നു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രവും സാംഗോപാംഗമായി ഗ്രഹിച്ചു. തദനന്തരം ഛാത്രന്മാരെ വിവിധശാസ്ത്രങ്ങളും അഭ്യസിപ്പിക്കുകയും ആയുർവ്വേദചികിത്സ വൃത്തിമാർഗ്ഗമായി സ്വീകരിച്ചു് അതിൽ നിപുണമായി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു.

പാച്ചുമൂത്തതു കൊച്ചിയിൽ:—1023–ാമാണ്ടു കൊച്ചിയിൽ ദിവാനായിരുന്ന ശങ്കരവാര്യരുക്കു പിടിപെട്ട ഒരു രോഗം ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കുകയാൽ കഥാപുരുഷനു് ആ സർക്കാരിൽനിന്നു നാമമാത്രമായ ഒരു മാസികവേതനം ലഭിച്ചു. 1027–ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ അന്നത്തെ കൊച്ചിമഹാരാജാവായ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നു വീഴുകയും തന്നിമിത്തമുണ്ടായ ശീലായ്മ മൂത്തതു ശമിപ്പിക്കുകയാൽ അവിടത്തെ വാത്സല്യത്തിനു പ്രത്യേകഭാജനമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ തമ്പുരാൻ 1027 കക്കടകത്തിൽ കാശിക്കു് എഴുന്നള്ളിയപ്പോഠം മൂത്തതിനെക്കൂടി കൊണ്ടുപോയി. ആ വഴിക്കു പല പുണ്യസ്ഥലങ്ങളും സന്ദശ്രിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. 1028 കുംഭത്തിൽ കാശിയിൽവച്ചു് അവിടുന്നു തീപ്പെട്ടകയാൽ വിഷണ്ണനായി തിരിയെപ്പോന്നു. 1029 ചിങ്ങം 5–ാംനു- വൈക്കത്തു തിരിച്ചെത്തി. പിന്നീടു കൊച്ചിയിലേക്കു പോയില്ല. ആ സഞ്ചാരത്തെപ്പറ്റി കാശിയാത്രാപ്രബന്ധം എന്ന പേരിൽ സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രൗഢമായ ഒരു ചമ്പുവും കാശിയാത്രാവിവരണം എന്ന പേരിൽ ഭാഷയിൽ ഒരു ഓട്ടൻതുള്ളലും രചിച്ചു. അതിനുമുൻപു സംസ്കൃതത്തിൽ സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസംമാത്രം ലഭിച്ചിരുന്ന ഒരു കാലത്തു നിർമ്മിച്ചതാണു് മുചുകുന്ദമോക്ഷം ആട്ടക്കഥ. ആ ആട്ടക്കഥയെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഥമകൃതിയായി കരുതാം. 1015–ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു് അതിന്റെ നിർമ്മിതി എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്.

പാച്ചുമൂത്തതു തിരുവനന്തപുരത്തു്:—അങ്ങനെയിരിക്കെ 1029 മിഥുനമാസത്തിൽ അന്നു തിരുവനന്തപുരത്തു സദർകോട്ടിൽ ഒന്നാം ജഡ്ജിയായിരുന്ന ചൊവ്വർ പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒരു ചികിത്സയ്ക്കായി മൂത്തതിനു പോകേണ്ടിവന്നു. ആയില്യംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാനേയും പൂരാടംതിരുനാൾ ആറാറിങ്ങൽ മൂത്ത തമ്പുരാനേയുംകൂടി തദനന്തരം ചികിത്സിച്ചു ശീലായ്മ ഭേദമാക്കുവാൻ ഇടവന്നതിനാൽ അവരുടെ പ്രീതിക്കും അദ്ദേഹം പാത്രീഭവിച്ചു. അന്നു നാടു വാണിരുന്ന ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് ഏറ്റം ചില സമ്മാനങ്ങൾ കൊടുക്കുകയും പിന്നീടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചികിത്സകൊണ്ടു തനിക്കും ഫലം സിദ്ധിച്ചപ്പോൾ കൊട്ടാരംവൈദ്യനായി നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. മഹാപണ്ഡിതനായ ആയില്യംതിരുമേനിയുടെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ രാജസൂയപ്രബന്ധത്തിനു് അഭ്രവിമർശിനി എന്ന പേരിൽ സവിസ്തരമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനം രചിച്ചു. അതിന്റെ സമാപ്തി 1033 ഇടവം 21–ാംനു-യായിരുന്നു.

പാച്ചുമൂത്തതും ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവും:—1036–ാമാണ്ടു് ആയില്യംതിരുനാൾ സിംഹാസനാരൂഢനായ ദിവസംമുതൽ വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തു് 1058 ചിങ്ങം 4–ാംനു- ചരമഗതിയെ പ്രാപിക്കുന്നതുവരെ പാച്ചുമൂത്തതിനു തുടരെത്തുടരെ സിദ്ധിച്ചുവന്ന രാജപ്രസാദം അപരിമേയമായിരുന്നു. അതെല്ലാം ആ മഹാത്മാവു പരിപൂർണ്ണമായി അറിക്കുകയും ചെയ്തു. ആയില്യംതിരുമേനിക്കു ഭാഷാഗദ്യത്തിന്റെ അഭ്യുന്നതിയിൽ അത്യധികമായ ഔത്സുക്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. 1042–ൽ "ബാലഭൂഷണം" എന്ന പേരിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു് ഉപയുക്തമായ ഒരു പുസ്തകം രചിച്ചു. 1043–ൽ തിരുവിതാംകൂർചരിത്രം ഉണ്ടാക്കി. 1051–ൽ കേരളഭാഷാവ്യാകരണം എന്ന പുസ്തകം അച്ചടിപ്പിച്ചു. 1053–ൽ കേരളവിശേഷനിയമവിവരം എന്നൊരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കരിച്ചു. ആ പുസ്തകം താനും തന്റെ ശിഷ്യകോടിയിൽപ്പെട്ട കൃഷ്ണ പുരത്തു കേരളവർമ്മൻതിരുമുല്പാടും തമ്മിൽ വലിയ വാദപ്രതിവാദങ്ങൾക്കു കാരണമായിത്തീർന്നു. ആയില്യംതിരുമനസ്സിലെ രാജ്യഭാരാരംഭത്തെ വർണ്ണിച്ചു ശ്രീരാമവർമ്മചരിതം എന്നൊരു സംസ്കൃതകാവ്യം അദ്ദേഹം ആദ്യംതന്നെ രചിക്കുകയുണ്ടായി. അതിനുപുറമേ വൈക്കത്തു വച്ചു പെരുന്തൃക്കോവിലപ്പനെപ്പറ്റി നക്ഷത്രമാലാ എന്നൊരു ലഘുകാവ്യവും സുഖബോധകം എന്നൊരു ആശൌചനിർണ്ണായകമായ കൃതിയും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുഖസാധകം എഴുതി സമാപ്തമായതു് 1057 ചിങ്ങം 23-ാംനു-യാണു്. പാച്ചുമൂത്തതിന്റെ പ്രഥമഗണനീയമായ കൃതി ഹൃദയപ്രിയം എന്ന വൈദ്യഗ്രന്ഥമാണു്. അതു 1040 ധനു 29-ാംനു-യാണു് എഴുതിത്തീർത്തതു്. "ഗ്രന്ഥോസൗ ലോകഹൃദ്യഃ" എന്ന കലിസംഖ്യകൊണ്ടു് ആചാര്യൻതന്നെ ആ വസ്തുത സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. 1057-ൽ വൈക്കത്തുവച്ചു് ഒരു പണ്ഡിതസദസ്സു നടത്തി. 1043-ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യോതിഷജ്ഞാനത്തിന്റെ നിദർശനമായി ഭൂഗോളം കെട്ടിയുണ്ടാക്കി പ്രദർശിപ്പിച്ചു.

വട്ടപ്പള്ളിസ്ഥാനികർ:—സുപ്രസിദ്ധമായ ശുചീന്ദ്രംശിവക്ഷേത്രത്തിൽ വട്ടപ്പള്ളി എന്ന കുടുംബത്തിലെ ശിവദ്വിജന്മാർക്കു പ്രത്യേകമായി ചില അവകാശങ്ങളും സ്ഥാനമാനങ്ങളുമുണ്ടു്. പുരാതനകാലത്തു സകലശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലും മൂത്തതന്നാക്കായിരുന്നു പൂജാധികാരം. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണു് അവർക്കു ശിവദ്വിജന്മാർ എന്ന പേർ സിദ്ധിച്ചതും. 1045-ൽ പാച്ചുക്കാരനായ നാരായണൻമൂത്തതു മരിച്ചു. പ്രസ്തുത കുടുംബത്തിൽ അവകാശികളില്ലാതെ തീർന്നപ്പോൾ പാച്ചുമൂത്തതിനേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ നീലകണ്ഠൻമൂത്തതിനേയും ആ ഇല്ലത്തേക്കു് ആയില്യംമഹാരാജാവു് അവിടത്തെ മനയ്ക്കന്മാരുടെ അനുമതിയോടുകൂടി ഒത്തുപൂകിച്ചു. അങ്ങനെയാണു് പാച്ചുമൂത്തതിനു വട്ടപ്പള്ളിസ്ഥാനികർ എന്ന പദവി സിദ്ധിച്ചതു്. ആയില്യംതിരുമേനി അദ്ദേഹത്തിനു വ്യാകരണത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലുമുള്ള പാണ്ഡിത്യത്തേയും കവനപാടവത്തേയും അഭിനന്ദിച്ചു് ഒരു പ്രശംസാപത്രവും നല്കുകയുണ്ടായി.

ശിഷ്യന്മാർ:—പാച്ചുമൂത്തതിനു വ്യാകരണത്തിലും വൈദ്യത്തിലും അനേകം ശിഷ്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. വ്യാകരണത്തിൽ 1 കിടങ്ങൂർ രാഘവപ്പിഷാരോടി, 2 കൃഷ്ണപുരത്തു കേരളവർമ്മൻതിരുമുല്പാടു്, 3 പിണക്കാമിറ്റത്തു നമ്പൂരി, 4 ഋഷിനമ്പൂരി, 5 താമരക്കാട്ടു നമ്പൂരി, 6 അനുജൻ നീലകണ്ഠൻമൂത്തതു് എന്നിവരും, വൈദ്യത്തിൽ 7 അനന്തപുരത്തു രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ, 8 കാവിയൂർ പരമേശ്വരൻമൂത്തതു്, 9 ഏവൂർ കുട്ടനുണ്ണി എന്നിവരും മുഖ്യശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു. കേരളവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തോടു് അഷ്ടാംഗഹൃദയം അഭ്യസിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൗതുകം:—പാച്ചുമൂത്തതിനു വ്യാകരണം, തർക്കം, മീമാംസ, വേദാന്തം, വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം എന്നീ ആറു ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ അവ ഗാഹമുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുത ആരേയും ആശ്ചര്യപരതന്ത്രരാക്കുന്നതാണു്. അവയിൽ വ്യാകരണത്തിലും വൈദ്യത്തിലുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനു കുലംകഷമായ ജ്ഞാനം. സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും സരസമായി ഗദ്യപദ്യങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിനും ആ പരിണതപ്രജ്ഞനു കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹം 1 ശ്രീരാമവർമ്മചരിതം കാവ്യം, 2 കാശിയാത്രാപ്രബന്ധം, 3 നക്ഷത്രമാലാ, 4 അഷ്ടവിമർശിനി എന്ന രാജസൂയവ്യാഖ്യാ, 5 ഹൃദയപ്രിയം, 6 സുഖസാധകം, 7 സുഖബോധകം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളും, ഭാഷയിൽ 8 മുചുകുന്ദമോക്ഷം ആട്ടക്കഥ, 9 കാശിയാത്രാവർണ്ണന തുള്ളൽ, 10 ബാലഭൂഷണം, 11 തിരുവിതാംകൂർചരിത്രം, 12 കേരളഭാഷാവ്യാകരണം, 13 ആത്മകഥാസംക്ഷേപം എന്നിവയും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ കാശിയാത്രാവർണ്ണനംമാത്രം ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. 1029മുതൽ 1058വരെ 27 കൊല്ലംകൊണ്ടാണു് ഇവയിൽ മുചുകുന്ദമോക്ഷമൊഴികെ ബാക്കിയെല്ലാം എഴുതിത്തീർത്തതെന്നു് ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ നമുക്കു് അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ആദരാതിശയം ദുർഗ്രഹമായിത്തീരുന്നു. സമീപകാലത്തിൽ സംസ്കൃതത്തേയും ഭാഷയേയും സമരീതിയിൽ പോഷിപ്പിച്ച ഒന്നാമത്തെ കേരളീയൻ അദ്ദേഹമാണെന്നു പറയാം. സന്ദർഭവശാൽ അനേകം മുക്തകങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഗ്രഹീതമായ തൂലികയിൽനിന്നു് ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇനി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളെപ്പറ്റി അല്പം പ്രസ്താവിക്കാം.

സംസ്കൃതകൃതികൾ.—ശ്രീരാമവർമ്മചരിതം:—ഇതു കവി എട്ടു സർഗ്ഗത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു പ്രൌഢമായ കാവ്യമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്യാദൃശമായ വ്യാകരണപാണ്ഡിത്യത്തിനു് ഇതിലെവിടെയും, പ്രത്യേകിച്ചു പ്രഥമസർഗ്ഗത്തിലും ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണാം. "സർഗ്ഗോത്ര സൂത്രമിളിതഃ പ്രഥമോ ഗതോഽൽ" എന്നാണു് അദ്ദേഹം അതിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. ആ സർഗ്ഗത്തിലെ പ്രഥമശ്ലോകത്തിൽനിന്നുതന്നെ തദ്വിഷയകമായ കവിവിവക്ഷ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണു്. ആ ശ്ലോകം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

"ശ്രിയഃ പദം സന്ദധദാത്മനാ വിഭും
യമക്ഷരാമ്നായമയം ഫണീശ്വരഃ
സമാഹനോദ്വ്യാകൃതിഭാഷ്യമദ്ഭുതം
പദം തദീയം ശ്രുതിദം വഹാമ്യഹം."

കഥാനായകൻ ആയില്യംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവാണു്. വിശാഖംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാന്റെ അപദാനങ്ങളേയും സന്ദർഭാനുരോധനധാരാളമായി വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ടു്. ഇടയ്ക്കു പ്രകൃതമുണ്ടാക്കി വീരമാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാ തുടങ്ങിയുള്ള അവിടത്തെ പൂർവ്വന്മാരുടെ ചരിത്രവും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സംക്ഷിപ്തമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നു. തൃതീയസർഗ്ഗത്തിലെ രാജനീതിവിവരണം ഏറ്റവും ഹൃദയഹാരിയാണു്.

"വിജിഗീഷുരപി ദ്വിഷന്തപഃ
പ്രബലം നാഭിഭവേദ്വിഷം രുഷാ
ഭുജഗാഃ പവനാൻ പ്രഭുഞ്ജതേ
ന ഗരുത്മതമുഖമാഗ്മനിഗ്മതാൻ"

എന്ന ശ്ലോകവും ആ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ടതാകുന്നു. സപ്തമസർഗ്ഗത്തിൽ ശ്രീപദ്മനാഭക്ഷേത്രത്തിന്റെയും ആറാട്ടിനുള്ള എഴുന്നള്ളിപ്പിന്റെയും സുജ്ജ്വലമായ ഒരു വർണ്ണനയുണ്ടു്. ആ പ്രകരണത്തിലുള്ളതാണു് അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം.

"ഹരിദ്ധ്വനിവമാലികാപരാഗൈഃ
പവനഹൃതൈരണദ്ഭിസ്സുരേന്ദ്രരാമാഃ
നിബിഡതരപരിഷ്കൃതാളകാന്താ
വിയതി വിരേജുരയത്നഹൃഷ്ടകാന്താഃ."

ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ

"ഇത്ഥം ശ്രീവഞ്ചിപൃഥ്വീശ്വരചരിതമിദം
കിഞ്ചിദൂനം പ്രസിദ്ധം
ശ്രീമദ്ധ്യാഹ്ലാലയാധീശ്വരചരണയുഷാ
കേനചിൽ പദ്യരൂപം
പ്രോദ്യച്ഛ്രീപദ്മനാഭപ്രഥിതഗുണഗണ—
തേന വാ കീർത്തിലവ്യാ—
ദ്വഞ്ചിക്ഷ്മാപാലകാനാം സുവിമലയശസാം
സൽകവീനാം മുദേ സ്തു."

എന്നൊരു ശ്ലോകം ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. 5—ാം സർഗ്ഗത്തിന്റെ ഒടുവിൽ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ദേഹവിയോഗവും 6—ാം സർഗ്ഗത്തിൽ ആയില്യംതിരുനാളുടെ സിംഹാസനാരോഹണവും അരിയിട്ടുവാഴ്ചയും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് 1037—ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു് പ്രസ്തുതകൃതിയുടെ നിർമ്മിതി എന്നനുമാനിക്കാം.

കാശിയാത്രാപ്രബന്ധം:—ഇതിന്റെ രചനയ്ക്കുള്ള കാരണത്തെപ്പറ്റി മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

"കൈലാസേ വാ കാളിയാഹീന്ദ്രഭോഗേ
നൃത്താദ്യാസീ മാമകേ ചിത്തരങ്ഗേ
നൃത്തം കുർവ്വൻ സർവ്വദാ രാഗപൂർവ്വം
ദുർഗ്ഗൽഭടഃകം നിർഭയം മർദ്ദയേന്നഃ"

എന്ന ശ്ലോകംമാത്രം ഇതിൽനിന്നു പകർത്തുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നക്ഷത്രമാലാ:—"വ്യാഘ്രാലയേശനക്ഷത്രമാലാ" എന്നാണു് ഇതിന്റെ പൂണ്ണമായ സംജ്ഞ. ശിഖരിണീവൃത്തത്തിലാണു് പ്രസ്തുത കാവ്യം രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

"ഹരിബ്രഹ്മാദ്യാനാം ഹരിദധിപതീനാം സുരമുനി—
പ്രകീർണ്ണാനാം നിത്യം പ്രണമനപദം താവകപദം
സ്മരത്താപവ്രാതപ്രശമനവിധിപ്രാംശുനഖരം
സ്മരാമഃ ശ്രീവ്യാഘ്രാലയവിലസിതാത്മൻ പശുപതേ!"

എന്ന ശ്ലോകം അതിലുള്ളതാണു്.

അത്ഥവിമർശിനി:—മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ പ്രബന്ധങ്ങളിൽ രാജസൂയംപോലെ കഠിനമായി മറ്റൊന്നില്ല. മഹാകവി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യാകരണത്തിലും മീമാംസയിലുമുള്ള അനന്യാദൃശമായ പാണ്ഡിത്യം മുഴുവൻ അതിൽ പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥമാണു് ആയില്യംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാനായിരുന്നപ്പോൾ പാച്ചുമൂത്തതിനോടു വ്യാഖ്യാനിക്കുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചതു്. അതുമൊരു നിദേശമെന്നപോലെ പരീക്ഷണവുമായിരുന്നു. ആ പരീക്ഷണത്തിൽ മൂത്തതു് അനായാസേന വിജയിച്ചു. വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ താഴെ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളും കാണുന്നു.

"മാത്താണ്ഡവഞ്ചീശചരഭാഗിനേയഃ
സവ്വ്യപ്രജാനാമപി ഭാഗധേയം
സദ്ധർമ്മവർമ്മപ്രതിഗൃഹ്യദേഹഃ
ശ്രീരാമവർമ്മാ നൃപതിർവ്വിഭാതി.

സുധർമ്മായാമിന്ദ്രസ്യദസി വിദുഷാം ഭോജനൃപതിഃ
ദ്വിജശ്രേണീമധ്യേ പുനരമൃതഗ്രഃ കല്പകതരുഃ
സുരോദ്യാനേ ലോകൈരിഹ യദവലോകേ സതി സമം
പ്രദർശ്യന്തേ സോയം ജഗതി സുഗ്രണാശ്ലേഷനൃപതിഃ.

ആജ്ഞാചിതസ്തൽപദാഭ്യാമജ്ഞോഽപി ഗ്രന്ഥകർമ്മണി
യതേ സതി മഹാലംബേ കേന കിം കിം ന സാധ്യതേ.

വ്യാഘ്രാലയേശദാസോഽഹം ശിവദ്വിജകുലോദ്ഭവഃ
പ്രബന്ധം രാജസൂയാഖ്യം വ്യാചിഖ്യാസേ യഥാമതി.

ആലോചയുക്ഷിപദാം വാണീ മമ മൂർദ്ധ്നി സുമായതാം
അന്യപ്രമാണോ യസ്ത്വന്യഃ കേന മാന്യേന മാന്യതേ?

വൃത്തൌ നാനാപ്രമാദാ വിവൃതിഷു കഥിതാ
മാധവാദ്യൈശ്ച സവ്വ്യ—
വ്യാഖ്യാസാഖ്യായി ദോഷാ ബഹുലമഘടിതം
പ്രക്രിയാ കാവ്യപങ്ക്തൌ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാമവ്യാഖ്യാസചനന്തം കില തദിഹ മഹാ–
കോവിദൈരചുവാര്യാ
വിഭ്രാന്തിശ്ചേൽ കുശാഭ്യാസിനി കുശധിഷണേ
മാദൃശേ കിന്നു വാചുംഃ

അനചയക്രമതോ വ്യാഖ്യാ തന്യതേ/ത്ഥവിമശ്രിനീ
അഭിധാനപ്രക്രിയയോരഭിധാഃനൈരുഥോചിതം.''

ഹൃദയപ്രിയം:—വൈദ്യകമാണു് ഈ മഹാഗ്രന്ഥത്തിലെ വിഷയം. ആകെ നാലു ഖണ്ഡങ്ങളെക്കൊണ്ടു സംപുടിതമായ പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ നാല്പത്തെട്ടു് അധ്യായങ്ങളടങ്ങിയ ആദ്യത്തെ മൂന്നു ഖണ്ഡങ്ങളിൽ അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിലെ 120 അധ്യായങ്ങളിൽ അന്തർവിക്കുന്ന സകലവിഷയങ്ങളും സമഞ്ജസമായി സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിനുമേൽ യോഗഖണ്ഡം എന്നു നാലാമതായി ഒരു ഖണ്ഡംകൂടി 12 അധ്യായങ്ങളിൽ

''അഥ തത്തച്ചികിത്സോക്തൻ യോഗാനാചാര്യസമ്മതാൻ
യഥാക്രമം ലിഖാമുത്ര യോഗഖണ്ഡോയമുചുതേ''

എന്ന പ്രതിജ്ഞയോടുകൂടി എഴുതിച്ചേർത്തിരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം ഹൃദയപ്രിയത്തിന്റെ കാര്യകാരിത്വം വളരെ വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തന്റെ കൃതിയുടെ സചരൂപത്തെപ്പറ്റി ആചാര്യൻ

''പ്രായേണാഷ്ടാംഗഹൃദയപ്രോക്തൈഃ പദൈന്നവൈരപി
തദർത്ഥാനുസൃതൈഃ കുവ്വേ ബാലാനാം ഹൃദയപ്രിയം''

എന്നു പറയുന്നു. അനുഷ്ടുപ്പുവൃത്തത്തിൽത്തന്നെയാണു് ഗ്രന്ഥം പ്രായേണ ആദ്യന്തം നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. നാലു ഖണ്ഡങ്ങളുടെയും അവസാനത്തിൽ യഥാക്രമം ചുവടെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളും ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

''നിത്യം ശ്രീപരമേശചരസ്യ ഭജതാ വ്യാഘ്രാലയാധീശിതുഃ
പാദാബ്ജം പരമേശചരേണ ശിവഭട്ടേവാനചയോദ്ഭതിനാ
സംക്ഷിപ്തേ ഹൃദയപ്രിയേ പ്രകലിതഃ ഖണ്ഡോത്ര കല്പാഭിധോ
മോദായാസ്തു ഗ്രണോത്തരോ വിമുശതാം മാത്സര്യവജ്ജം സതാം.''

''വ്യാഘ്രാലയേശചരണം ശരണം ഗ്രഞ്ച
യാതേന ശുദ്ധഹൃദയം ഹൃയദയപ്രിയേസ്മിൻ
സ്പഷ്ടാത്ഥപദ്യപരമേ പരമേശചരേണ
ഭൂയാദിയം ഭുവി ഹിതാ വിഹിതാ ചികിത്സാ.''

''വ്യാഘ്രാലയേശപദകല്പകപുഷ്പകാന്തി–
ജ്യോത്സ്നാവികാസിതമനോമയകൈരവേണ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശൈവദ്വിജേന രചിതേ ഹൃദയപ്രിയേസ്മിൻ
വൃത്തം ചികിത്സിതമിദം പരമേശ്വരേണ.''

''കൃച്ഛ്രാനനിഷ്ടാനഭാരൈരഗദസമൂഹൈ—
ർദ്ദുർല്ലഭൈർമ്മിശ്രചിതൈനെ—
ർവ്വിസ്തീർണ്ണാൽ പുസ്തകൌഘാൽ പ്രചകിതമനസാം
പ്രാർത്ഥനാൽ സംപ്രണീതഃ
ഗ്രന്ഥോസൌ ലോകഹൃദ്യഃ കലിതബഹുരുജാ—
ലക്ഷണസ്സിദ്ധയോഗോ
ഭൂയാദായുസ്സുഖാനാമയസുചരിതദഃ
ശംഭുവൽ സാശ്രിതാനാം.''

ഹൃദയപ്രിയവും സുഖസാധകവും ഗ്രന്ഥകാരന്റെ കാലത്തുതന്നെ പ്രചുര പ്രചാരങ്ങളായിത്തീർന്നു. ഇന്നും അവയുടെ യശസ്സ് അഭംഗുരമായി പരിലസിക്കുന്നു.

സുഖസാധകം:—സുഖസാധകത്തിൽ ആകെ 12 ഖണ്ഡങ്ങളുണ്ട്. ആദ്യത്തേതു സാമാന്യാധികാരവും ഒടുവിലത്തേതു് അവശിഷ്ടവുമാണു്. താഴെ കാണുന്ന ഉപക്രമശ്ലോകങ്ങൾ അതിലുൾപ്പെടുന്നു.

''ബ്രഹ്മദക്ഷാശ്വിമഘവദാത്രേയാദീൻ നതോസ്മ്യഹം
ആയുർവേദവിദോ വൈദ്യാൻ ലോകത്രയഹിതൈഷിണഃ.

ആയുശ്ശാസ്ത്രാൽ തൽപ്രണീതാൽ സംഗൃഹ്യ വ്യാധിലക്ഷണം
സിദ്ധൌഷധഗുണോപേതം ലിഖ്യതേ സുഖസാധകം.''

അവസാനത്തിൽ ആചാര്യൻ ഇങ്ങനെയും പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

''വ്യാഘ്രാലയേ ശുചിന്ദ്രാഖ്യേ സ്ഥിതോപി പരമേശ്വരഃ
വസ്തൂഷ്ടുകയേവാസൌ ദീനാനാം കുരുതേ സുഖം.

തൽപ്രസാദാന്നിർമ്മിതോയം ഗ്രന്ഥസ്സാധൂപകാരകഃ
സമാസമനയദ്യുത്ര സർവ്വായുർന്നിഗമാമൃതം.

ശിവദ്വിജേന ഭിഷജാ ധിയാദായ കലീദൃശഃ
ഗ്രന്ഥഃ കേനാപ്യുനുതന്ത്രാദ്രോഗിണാം സുഖസാധകഃ.''

ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ കലിസംഖ്യ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഹൃദയപ്രിയത്തിന്റെ സംക്ഷേപംതന്നെയാണു് സുഖസാധകം. ആയുർവേദാമൃതമെന്നു് അതിനെ ഗ്രന്ഥകാരൻ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് അസ്ഥാനത്തിലല്ല.

സുഖബോധകം:—സുഖബോധകം ആശൌചസംബന്ധിച്ച ഒരു ഗ്രന്ഥമാണു്. പല പൂർവസൂരികളുടേയും മതങ്ങൾ നിഷ്പക്ഷപാതമായി വിവേചനം ചെയ്തു് അവയിൽ അംഗീകാര്യമായ അംശം സംഗ്രഹി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചാണ് ആചാര്യൻ ഇതു രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആകെ അൻപത്തിമൂന്നു് അനുഷ്ടുപ്പുശ്ലോകങ്ങളും അവയുടെ ഭാഷാവ്യാഖ്യാനവും അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. ആരംഭത്തിലും അവസാനത്തിലുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങളാണു് ചുവടെ ചേർക്കുന്നതു്.

"യസ്യ ജ്ഞാനേന വിധിവന്നിവ്വികല്പസുഖാത്മനഃ
ജന്മേതരനിദാനാഘം തൃക്ത്വാ ശ്രുത്യുതി തല്പരേ"

ഈ സ്തുതി പരബ്രഹ്മപരമാണു്. ഇതിനു് ആശൌചപരമായും അർത്ഥമുണ്ടു്.

"ഏവമാശൌചശാസ്ത്രസ്യ സങ്ഗ്രഹസ്സുഖബോധകഃ
അനഘായാനുമോദായ ഭവേന്മതിമതാം സതാം."

ഭാഷാകൃതികൾ—മുചുകുന്ദമോക്ഷം:—ഏഴു സംസ്കൃതകൃതികളെന്നപോലെ ഏഴു ഭാഷാകൃതികളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി ഉണ്ടെന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. അവയിൽ കാലംകൊണ്ടു് ഒന്നാമത്തേതാണു്, മുചുകുന്ദമോക്ഷം ആട്ടക്കഥ. ആ കൃതിക്കു വലിയ ഗ്രന്ഥമില്ല. എങ്കിലും അതുംകൂടി 54 ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥയിൽ ചേർത്തു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു് 1033-ാമാണ്ടു കവിക്കു തിരുവനന്തപുരത്തുണ്ടായിരുന്ന പ്രശസ്തിയെ പരിഗണിച്ചായിരിക്കുമെന്നു് ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

"ലലനാലലാമമേ ജലജന്മയനേ! ജായേ!
മലർബാണകേളിസൌധമേ!
തരുണേനമെൻസുകൃതപരിപാകമാമൃത—
പരിപൂർണ്ണമായ കുചഭരഹേമകലശമിപ്പോൾ"

മുതലായി ഒന്നരണ്ടു പദങ്ങളും സാമാന്യം നന്നായിട്ടുണ്ടു്.

ബാലഭൂഷണം:—ഇതു വളരെ വിശിഷ്ടമായ ഒരു കൃതിയാണു്. സംസ്കൃതത്തിലെ സുപ്രസിദ്ധമായ വിശാഖദത്തന്റെ മുദ്രാരാക്ഷസത്തിനെ അനുകരിച്ചു സുമതിയെന്നും കുമതിയെന്നും രണ്ടു സ്ത്രീകളെ കഥാപാത്രങ്ങളാക്കി കുമതിയെക്കൊണ്ടു് ഓരോ വിഷയത്തിന്റേയും പൂർവ്വപക്ഷവും സുമതിയെക്കൊണ്ടു സിദ്ധാന്തപക്ഷവും വിവരിപ്പിച്ചു ബാലന്മാർക്കു സാന്മാർഗ്ഗികാദിരുചി വളർത്തുകയാണു് പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥംകൊണ്ടു കവി സാധിക്കുന്നതു്. ആകെ ഇരുപത്തൊന്നധ്യായങ്ങൾ പുഷ്പങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹം ഇതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. ഗുരുജനഗൌരവം, ഈശ്വരവിചാരം, സത്യം, ദയ, തപസ്സു് എന്നിവ തുടങ്ങി പുനർവിവാഹശങ്കാപരിഹാരം, രാജധർമ്മം, ശീലഗുണം എന്നിവയിൽ ഗ്രന്ഥം അവസാനിക്കുന്നു. ഗ്രഹചാരാദിഫലം ഭൂഗോളസിദ്ധാന്തം തുടങ്ങിയ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രപ്രമേയങ്ങളേയും സമീചീനമായി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗദ്യത്തിലാണ്° വാദപ്രതിവാദസരണി തുടരുന്നതെങ്കിലും ധാരാളം ഭാഷാപദ്യങ്ങളും സങ്ഗ്രമിപ്പിച്ചുകാണുന്നു. മൂത്തതിന്റെ വിവക്ഷയെന്തെന്നു താഴെ ചേർക്കുന്ന പ്രഥമപുഷ്പത്തിലെ പദ്യങ്ങളിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്°.

"വിചാരമല്ലോ തെളിവിന്നു കാരണം
പക്ഷദ്വയജ്ഞാനമതിന്നു ഹേതുവാം
വിശുദ്ധമാഗ്ഗ്ഗം തെളിച്ചുകാട്ടുവാൻ
വിരോധിവാക്കൊട്ടു കലന്നു ചൊല്ലുവൻ.

വാക്കിന്നനുപ്രായഗ്രണങ്ങളും കൂട്ടിയാൽ
നോക്കുന്ന ബാലക്കറിവാൻ പ്രയാസമാം
ഓക്കാനെളുപ്പത്തൊട്ടു വാക്കു മാലയായ°—
ക്കോക്കുന്നു ഞാനിന്നൊരു ബാലഭൂഷണം.

സുമതിയെന്നൊരു മാനിനി തന്നുടേ
തനയനോട്ടു ഗ്രണം പറയുന്ന നാം
കുമതിയെന്നൊരു പെണ്ണു യദ്ദൃച്ഛയാ
വ്യവഹരിച്ചതു കേൾക്കുക ബാലരേ."

മൂത്തതിന്റെ സുഭാഷിതവും ധാരാവാഹിയുമായ ഗദ്യരീതിക്കു് ഒരു ഉദാഹരണം രണ്ടാം പുഷ്പത്തിൽനിന്നു പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"ഭൂമി, ജലം, അഗ്നി, ആദിത്യൻ, ഗ്രഹങ്ങൾ, നക്ഷത്രങ്ങൾ ഇങ്ങനെ ചിലതു ധാരണശക്തികൊണ്ടും ഉഷ്ണം മുതലായ സ്വഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടും ആകൃതികൊണ്ടും തേജസ്സുകൊണ്ടും നമ്മളെക്കാൾ വളരെ അധികങ്ങളായി കാണപ്പെടുന്നു. വായുവാകാശങ്ങൾ അപ്രത്യക്ഷങ്ങളായിട്ടു കാണുന്നതിനൊക്കെയും വ്യാപാരത്തിങ്കൽ സഹായം ചെയ്യുന്നു എന്നും അറിയപ്പെടുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു° ഇനിയും ഇതിവണ്ണം നമ്മുടെ കാഴ്ച കിട്ടാതെ ചില വിശേഷശക്തിമാന്മാരുണ്ടെന്നും അവർക്കു ഭൂമിയില്ലാതെ ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കാമായിരിക്കുമെന്നും വിചാരിക്കണം. എന്നാൽ വൃക്ഷങ്ങൾ മൃഗപക്ഷികളേയും അതുകൾ മനുഷ്യരേയും അവരുടെ ശക്തിയേയും എങ്ങനെ മൂഢൻ അറിയാതെ ഇരിക്കുന്നു, അതിനുണ്ണം മനുഷ്യരും തങ്ങൾക്കു സുഖദുഃഖങ്ങളെ ചെയ്വാൻ ശക്തന്മാരായിട്ടു കാണുന്നതല്ലാതേയും ചിലർ ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നും അവരുടെ ശക്തിയെ നമുക്കു° അറിഞ്ഞുകൂടാ എന്നും ഉള്ള അറിവുണ്ടാകും. പിന്നെ വിചാരിക്കുമ്പോൾ കണ്ടറിവാൻ വഹിയാത്തതിനെ കേട്ടറിയണമെന്നും വരും; അപ്പോൾ സത്യവചനം ഉപയോഗിക്കുന്നതായാൽ ദേവന്മാരുണ്ടെന്നുള്ള സജ്ജനവാക്കു ബോധപ്പെടും."

1042—ാമാണ്ടു രചിച്ച ഈ കൃതിയിലെ ഗദ്യം ഒട്ടുമിക്കവാറും ഇന്നത്തെ പരിഷ്കൃതരീതിയിലുള്ള ഗദ്യംപോലെതന്നെ ശുദ്ധമായിരിക്കുന്നു. ബാലഭൂഷണത്തിനുമുൻപാണു° താൻ അത്ഥവിമർശിനിയും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീരാമവമ്മചരിതവും ഹൃദയപ്രിയവും നിമ്മിച്ചതെന്നു ഗ്രന്ഥകാരൻ ഒടുവിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

തിരുവിതാംകൂർചരിത്രം:—തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി പ്രഥമമായി ഒരു പുസ്തകം എഴുതിയതു പാച്ചുമൂത്തതാണെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ക്ലേശസഹിഷ്ണുവും കുശാഗ്രബുദ്ധിയുമായ ഒരു ചരിത്രഗവേഷകന്റെ നിലയിലാണു് അദ്ദേഹം ഇതിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു്. മരക്കലംപാട്ടു്, കൊച്ചുകണ്ടപ്പിള്ളയുടെ കുറിപ്പുകൾ, ഇടശ്ശേരി ഉണ്ണിത്താന്മാരുടെ നീട്ടു്, കേശവപിള്ളപേഷ്കാർ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന റിക്കാർട്ടുകൾ മുതലായവയാണു് കൊല്ലം 898–ാമാണ്ടുവരെയുള്ള ചരിത്രനിമ്മിതിക്കുള്ള രേഖകൾ; 899മുതൽ 1002വരെയുള്ളതിനു നിത്യച്ചെലവിൽ കാര്യക്കാരായിരുന്ന അപ്പിഅണ്ണാവിയുടെ റിക്കാർട്ടുകളും കായങ്കുളംയുദ്ധത്തെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനു തലവടി കുഞ്ഞുണ്ണിമൂത്തതിന്റെ രേഖകളും പ്രയോജനപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. 1036–ാമാണ്ടു് ആയില്യംതിരുനാൾ സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്ത കാലംവരെയുള്ള ചരിത്രം സംക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്നത്തെ സ്ഥിതിക്കു് മൂത്തതു് അത്രമാത്രം യാതൊരു എത്തും പിടിയുമില്ലാത്ത ആ വിഷയത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥരചനയിൽ വിജയീഭവിച്ചതു് ഒരു അതിമാനുഷകർമ്മമായി പരിഗണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ശങ്കുണ്ണിമേനോൻപേഷ്കാർ താൻ ഇംഗ്ലീഷിൽ രചിച്ച തിരുവിതാംകൂർചരിത്രത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ പല ഘട്ടങ്ങളിലും ഉപജീവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

കേരളഭാഷാവ്യാകരണം:—1050–ൽ കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി കേരളകൗമുദി രചിച്ചു എങ്കിലും 1053–ൽമാത്രമേ അതു മുദ്രണം ചെയ്യപ്പെട്ടുള്ളൂ. 1051–ലാണു് പാച്ചുമൂത്തതിന്റെ വ്യാകരണം പ്രകാശിതമായതു്. നെടുങ്ങാടിക്കു തമിഴിൽ സാമാന്യമായ ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു; മൂത്തതിനു് അതില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു തന്റെ വ്യാകരണം അത്ര പ്രശസ്യമായ രീതിയിൽ നിമ്മിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ചോദ്യോത്തരരൂപത്തിൽ രചിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രസ്തുതപുസ്തകത്തിൽ "മലയാളഭാഷയ്ക്കു സംസ്കൃതരീതിയെ മുഖ്യമായി അനുസരിച്ചു വ്യാകരണം എഴുതുന്നു" എന്നാണു് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. അക്ഷരകാണ്ഡം, സന്ധികാണ്ഡം, പദകാണ്ഡം, സമാസകാണ്ഡം എന്നിങ്ങനെ പൂർവ്വഭാഗത്തിൽ നാലും, ധാതുകാണ്ഡം, ക്രിയാകാണ്ഡം, പ്രയോഗകാണ്ഡം, അലങ്കാരകാണ്ഡം എന്നിങ്ങനെ ഉത്തരഭാഗത്തിൽ നാലുമായി ആകെ എട്ടു കാണ്ഡങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. അലങ്കാരകാണ്ഡത്തിൽ വൃത്തത്തെപ്പറ്റിയും പ്രതിപാദിക്കുന്നു. വിജ്ഞേയങ്ങളായ അംശങ്ങൾ പലതും ഈ വ്യാകരണത്തിലുമുണ്ടു്.

കേരളവിശേഷനിയമവിവരം:—കേരളത്തിലെ വിവിധജാതികളുടെ ഉത്ഭവത്തേയും പെരുമാക്കന്മാരുടെ വാഴ്ചയേയും മറ്റും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം ഒരു പുതിയ കേരളോൽപത്തിയാണെന്നു പറയാം. കേരളമാഹാത്മ്യം തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അവിശ്വസനീയങ്ങളാണെന്നു മുത്തതു കാരണസഹിതം തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. "കേരളമാഹാത്മ്യത്തിൽ അർത്ഥവാദങ്ങൾ അധികമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ ചിലതിനെ സ്തുതിപ്പാനായിട്ടും ചിലതിനെ നിന്ദിപ്പാനായിട്ടും ദോഷംകൂടി പറയുകയാകുന്നു. 'സ്തുതിനിന്ദാഫലകമധികാർത്ഥവചനമർത്ഥവാദഃ' എന്നു പ്രമാണം. വർണ്ണനകവനങ്ങൾക്കു ശുദ്ധകൃത്രിമമായും സങ്കീർണ്ണകൃത്രിമമായും ചില വൃത്താന്തങ്ങളേയും ചേർത്തു വളരെ അർത്ഥവാദങ്ങളുള്ള കേരളമാഹാത്മ്യത്തിലെ ശ്ലോകങ്ങളെ പ്രമാണമാക്കി എഴുതുകയോ പറയുകയോ ചെയ്താൽ പാരതന്ത്ര്യംകൊണ്ടു ബുദ്ധിവൈഭവനയും നല്ല യുക്തികളുമുള്ള ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ ശ്രോത്രമാത്രത്തിങ്കൽനിന്നു ദൂരെ വർജ്ജ്യമാകുമെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടതാകുന്നു" എന്നാണു് പറയുന്നതു്.

ആത്മകഥാസംക്ഷേപം:—ഭാഷയിലെ ആദ്യത്തെ ആത്മകഥ പാടിപ്പുകഴ്ത്തിയതിനേറ്റവുമാണെന്നു് ഒരു മെച്ചം പ്രസ്തുതകൃതിക്കു നിസ്സംശയമായുണ്ടു്. ജനനംമുതൽ 1047-ാമാണ്ടുവരെയുള്ള സംഭവങ്ങളാണു് അതിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതു്.

ചില മുക്തകങ്ങൾ:—മുത്തതിന്റെ ചില മുക്തകങ്ങൾകൂടി ഉദ്ധരിക്കാതെ മുന്നോട്ടു പോകുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

1 ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെപ്പറ്റി:

"മാർത്താണ്ഡോയം മദീയാം ഭുവമതിവിപുലാം
ദ്യോതയത്യംബരസ്ഥാ
നിർവിഘ്നം വസ്തു ദേയം കിമപി ഖലു മയാ
തോഷചിഹ്നം തദസ്മൈ
ഇത്യാലോച്യാസ്യ ദൂരസ്ഥിതദുരധിഗമ—
തേജസാ നൂനം വിഷണ്ണാ
തന്നാമ്നേ തുല്യധാമ്നേ മണിമനഘമദാ—
ദ്ധൂണരാജ്ഞീ നൃപായ."

2 "പകച്ചു തരുവിക്കണേ" എന്നു് ഉത്രംതിരുനാളോടപേക്ഷിക്കുന്ന ഒരു രഥബന്ധശ്ലോകം:

"പദ്മനാഭം വീരമണേ! സചകരാക്ഷിപ്തദിക്കരിൻ!
സമച്ചയൻ ഭൂവി ഭവാൻ ഭാതി ദൃതരുദ്ഭരിദ!"

3 ഒരു സമസ്യാപൂരണം:

"കൃഷ്ണാമുവാച ഗിരിശോ ഗിരിരാജകന്യാം
മഹ്യം പ്രസീദ ദയിതേ! ത്യജ വൈപരീത്യം;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നോ ചേല്ലവിഷ്യതി ജഗത്യധുനൈവ വാത്താ
ഭസ്മീചകാര ഗിരിശം കില ചിത്തജന്മാ.''

വൈയ്യത്തു നീലകണ്ഠൻമൂത്തതു് (994–1047):-

വൈക്കത്തു പടിഞ്ഞാറേടത്തു നീലകണ്ഠൻമൂത്തതു പാച്ചുമൂത്തരിന്റെ അനുജനാണു്. ഒരു പദ്യകൃത്തായ അദ്ദേഹത്തെ സൗകര്യമുദ്ദേശിച്ചു ഈ അധ്യായത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുവെന്നേയുള്ളൂ. 994–ാമാണ്ടു മീ മാസത്തിൽ ജനിച്ചു. വട്ടപ്പള്ളിസ്ഥാനികനായി ജ്യേഷ്ഠനോടുകൂ അദ്ദേഹവും 1045–ൽ ശ്രുചീന്ദ്രത്തു ഒത്തുകേറി എന്നും വ്യാകരണത്തിൽ ഗുരുനാഥൻ ജ്യേഷ്ഠൻതന്നെ ആയിരുന്നുവെന്നും 1047–ൽ മരിച്ചു എന്നും മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. നല്ല ഒരു വൈയാകരണനു അക്കാലത്തെ പാഠകന്മാരിൽ അദ്വിതീയനുമായിരുന്നു. പാഠകത്തിനു് ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു വീരശൃംഖല സമ്മാനിക്കുകയുണ്ടാ യിട്ടുണ്ടു്. 1 പ്രഹ്ലാദചരിതം ആട്ടക്കഥയും, 2 അഷ്ടമിപ്പാനയും വൈക്കത്തമ്പലത്തിൽ പാടിവരുന്ന ചില സ്തോത്രങ്ങളും എതാനും ഒറ ശ്ലോകങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളായി നമുക്കു കിട്ടീട്ടുണ്ടു്.

അഷ്ടമിപ്പാന:—വൈക്കത്തു വൃശ്ചികമാസത്തിൽ ആഘോഷിക്കപ്പെടുന്ന അഷ്ടമീമഹോത്സവത്തെ അധികരിച്ചാണു് ഈ പാന കവി രചിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഇതിന്റെ ആമുഖരൂപത്തിൽ സ്തുതിപ്പാന എന്ന പേരിൽ പെരുംതൃക്കോവിലിലെ മാഹാത്മ്യത്തെ വിവരിക്കുന്ന ഒരു ഭാഗവും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അഷ്ടമീവർണ്ണനത്തിൽനിന്നു ചില ഈരടി കൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

''വൻപെഴും നല്ല പട്ടുക്കുടയത്രം
പൊൻപിടിയുള്ള വെഞ്ചാമരങ്ങളും
അമ്പിളിപോലെയാലവട്ടങ്ങളും
പിൻപുറത്തു പിടിച്ചങ്ങുയർത്തുന്നു.
അൻപിനോടേ കുട തഴയെന്നിവ
മുമ്പിലൊക്കെ നിരത്തിപ്പിടിക്കുന്നു.
ചട്ട തൊപ്പിയും തോക്കും ധരിച്ചുള്ള
പട്ടാളത്തിൻശിപായിമാരെത്തുന്നു.
ശിഷ്ടന്മാർ ചിലർ നാമം ജപിക്കുന്നു;
[illegible]ഷ്ടിയോടേ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നു.
[illegible]രാജന്നു തുല്യമതാകുന്ന
[illegible]ാവുണ്ടു കൊട്ടിത്തുടങ്ങുന്നു.
അഖണ്ഡമോക്ഷമാനന്ദം നല്കുന്ന
തകിലുണ്ടു തകർത്തുതുടങ്ങുന്നു.
ഘോരമേറും ഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടതി–
ചാരുനാഗസ്വരങ്ങൾ തുടങ്ങുന്നു.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചില മുക്തകങ്ങൾ:—

1 ഒരു പ്രാർത്ഥന:

"ജാതസ്സുവോ മ്രിയേത ധ്രുവമിഹ ഭഗവം—
സ്തേന നാഹം വിഷാദീ
തൽപാദാംഭോജസേവാവിധിപരരതതാ
നാസ്തി ചേൽ സൈവ ഖേദഃ
യാവജ്ജീവന്തു തസ്മാത്തവ ഭജനവിധൗ
സക്തയേ ശക്തയേ ച
ശ്രീമച്ഛ്യാഫ്രാലയാധീശ പുരഹര ഹരേ!
ദേഹി മേ ദേഹസൗഖ്യം."

2 ശുചീന്ദ്രത്തു സ്ഥാണുമൂർത്തിയോടു്, അനേകം മരണങ്ങൾ ഇല്ലത്തു സംഭവിച്ചപ്പോൾ:

"സർവം മമേദമഹമേവ ഗൃഹേ പ്രധാന
ഏവം ഗതാഃ കതി ജനാഃ കതി ഗാമിനശ്ച
മധ്യേഗതോഹമിഹ താവകസേവകസ്യാം
നിത്യം ശുചീന്ദ്രപുരനാഥ! നമോസ്തു ശംഭോ!"

3 ഉദയനാപുരത്തപ്പനോടു്:

"ദേഹനജനകോപി ത്വം ഭക്താൻ കരോഷി ഹി ശീതളാൻ
ഭവസുഖകരോപി ത്വം തേഷാം ഭവസ്യ വിനാശനഃ
ഉദയനപുരാധീശോപ്യസ്തം നയസ്യഖിലാശുഭാൻ
നഹി നഹി മഹാൻ നിർണ്ണേതവ്യസ്ഥിതിവ വിബോധയൻ."

കുഴിക്കാട്ടു മഹേശ്വരൻഭട്ടതിരി (970–1040)—

ചരിത്രം:—തിരുവല്ലാത്താലൂക്കിൽ കുഴിക്കാടു് എന്ന പേരിൽ സുപ്രസിദ്ധമായ ഒരു താന്ത്രികകുടുംബമുണ്ടെന്നും അതിലെ അഞ്ചുമായി എട്ടാം ശതകത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ശങ്കരൻഭട്ടതിരി ക്രിയാസംഗ്രഹം, പരാസ്തുതി എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ഇരുപത്തേഴാമധ്യായത്തിൽ വിവരിച്ചുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ. തന്ത്രപദ്ധതിയുടെ മറുകര കണ്ട രണ്ടു ഭട്ടതിരിമാർ കൊല്ലം 21-ാതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധത്തിൽ ആ കുടുംബത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. അവരിൽ അച്ഛൻ മഹേശ്വരൻഭട്ടതിരി 970മുതൽ 1040വരെയും, മകൻ അക്കീരമൻ(അഗ്നിശർമ്മൻ)ഭട്ടതിരി 994മുതൽ 1060വരെയും ജീവിച്ചിരുന്നു. മഹേശ്വരൻ അക്കാലത്തെ സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരുടെ ഇടയിൽ പ്രമുഖനും വ്യാകരണം, ജ്യോതിഷം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽക്കൂടി നിഷ്ണാതനുമായിരുന്നു. മകനും വൈദുഷ്യത്തിൽ ഒട്ടും കുറഞ്ഞ ആളായിരുന്നില്ല. മഹേശ്വരനുമായാണു് വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാൻ വാദത്തിലേപ്പിട്ടതു് എന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹവും സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആശ്രിതനായിരുന്നു. മഹേശ്വരൻ സ്വപുത്രന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി തന്ത്രസമുച്ചയത്തിനും ശേഷസമുച്ചയത്തിനും വിസ്തൃതവും മർമ്മസ്പർശിയും സർവ്വസംശയച്ഛേദിയുമായ ഓരോ വ്യാഖ്യാനം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു കേരളത്തിലെ ദേവപൂജകന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരുടെയിടയിൽ ഇക്കാലത്തുമുള്ള പ്രചാരവും പ്രാമാണികതയും അനന്യാദൃശമാണ്. മഹേശ്വരൻഭട്ടതിരിയെ താന്ത്രികന്മാർ അവരുടെ ഒരു പരദൈവമായി പരിഗണിക്കുന്നതിൽ ആശ്ചര്യമില്ല. അദ്ദേഹം എത്തദ്വിഷയകമായ വ്യവസായംകൊണ്ട് അവരെ അനുഗ്രഹിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഇന്നു സംസ്കൃതഭാഷ ശരിക്കു പഠിക്കാത്ത പല തന്ത്രിമാർക്കും കേവലവൃത്തി തുടർന്നുകൊണ്ടു പോകുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലായിരുന്നു.

തന്ത്രസമുച്ചയവ്യാഖ്യ:—ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ ആചാര്യന്റെ അധോലിഖിതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളും കാണുന്നു.

"വിഷ്ണ്വീശേശാച്യുതാംബാഗ്രഹഗണപതിശാ—
സ്ത്രാഖ്യയാ ഖ്യാതമൂർത്തിം
നതാത്മാനം പരം തം ശ്രുതിശിരസി ഗതം
സച്ചിദാനന്ദരൂപം
ശ്രീമന്നാരായണാഖ്യേജിവരവിദുഷൈ—
കതു തന്ത്രം സമുച്ചി—
ത്യാബദ്ധം വ്യാകരിഷ്യാമ്യഹമിഹ വിദുഷാം
ഭാഷയാ തോഷണായ.

വന്ദിച്ചു വാരണമുഖം വിരവോടു വാണീം
കന്ദപ്രഭാം ഭഗവതീം ഗുരുനാഥനേയും
ചെമ്മേ സമുച്ചയമതിന്നിഹ ഭാഷയായി
നിർമ്മിപ്പതിന്നു വിവൃതിം തുനിയുന്നഹോ ഞാൻ.

ശ്രീചർമ്മശൈല*നിലയൻ ശശിമൗലിതാനും
ശ്രീവല്ലഭേശ്വരനുമിങ്ങനകമ്പയോടേ
ശ്രീഭദ്രകാളി പരദേവതയും നമുക്കു
ശ്രീഭദ്രസന്തതികളും നല്കുക സർവ്വകാലം.

ഇല്ലെങ്കിലും മതിബലം മമ തെല്ലുപോലു—
മുല്ലാസമാർന്നു ഗുരുനാഥകൃപാബലത്താൽ
മെല്ലെന്നുരപ്പതിനു പാരമൊരുമ്പെടുന്നേൻ
നല്ലോരു സജ്ജനകളനുഗ്രഹമേകിടേണം."

ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെയും പറയുന്നു:

"അത്യുക്തിവക്തവ്യാനുക്തിസങ്കീർണ്ണോക്തിദുരുക്തയഃ
യേ ദോഷാ ഇഹ ജായേരന്നാർത്ഥികാശ്ലിഷ്ടികാശ്ച വാ,

---

* ചർമ്മശൈലം—ഉകലശ്ശേരി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിമൃശ്യോപാസ്യ സന്തസ്താനന്യാനാധായ തൽസ്ഥലേ
ഇമം സമഞ്ജസീകൃത്യ പ്രബന്ധം തന്ത്രപാരഗാഃ.''

''ഗത്താരണ്യമഹേശ രക്ഷിതിസുരൻ ബാലപ്രബോധാഢ്യമായ°
വൃത്തിം തന്ത്രസമുച്ചയത്തിനു ചമച്ചൻപോടു ഭാഷാമയീം;
ഉൾത്തട്ടിൽക്കുതുകേന സജ്ജനമിദം ശോധിച്ചു ചെമ്മേ കൃപാ-
ശക്ത്യാ സാധു പരിഗ്രഹിച്ചു സതതം നല്ലീടണം മണ്ഡലം.

ഭക്തിശ്രുതിമേധ്യോപഹരണവിഹിതാ
ശ്രേയസീ യത്സപര്യാ
പര്യാപ്നോത്യച്ചകേഭ്യോ മഹിതതരപദ-
വ്യഗ്രവിശ്രാണനായ
ഹന്താപ്രാജ്ഞോപ്യകാഷ്ഠം ഖലു വിവൃതിമിമാം
യൽപ്രസാദാൽ ക്രിയാസു-
ർദ്ദേവാസ്തേ ജഹ°നകന്യാകലിതപദപയോ-
ജാദിമാം മണ്ഡളം വഃ.''

'ദേവാസ്തേ ജഹ°നകന്യാ' എന്ന കലിവാക്യത്തിൽനിന്നു പ്രസ്തുതകൃതി സമ്പൂർണ്ണമായതു° 1026 ധനുമാസം 9-ാംനു-യാണെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു.

ശേഷസമുച്ചയവ്യാഖ്യഃ—പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

''ശ്രീമദ്ഗുരും ഗണേശം ബ്രഹ്മാദീർദ്ദേവതാശ്ച നത്വാഹം
ശേഷസമുച്ചയവിഷയാം വിമൃശാമി യഥാമതി വ്യാഖ്യാം.

കാരുണ്യാർദ്രഗുരുനായകസ്യ ഗുരുണോ ഗുഹ്യസ്യ ഭാഷാമയീം
കൃത്വാ തന്ത്രസമുച്ചയസ്യ വിവൃതിം ലഘ്വീമഥൈതാദൃശീം
കർത്തും ശേഷസമുച്ചയസ്യ വിവൃതിം സംബധ°നതാമുദ്യമം
കല്യാണം കലയന്തു നഃ കമലയോന്യക്കാദികാ ദേവതാഃ.

അല്പജ്ഞനാകിലുമഹം കരുണാർദ്രമാകും
കല്പദ്രുമം തൊഴുതു മൽഗുരുസൽകടാക്ഷാൽ
നാല്പാടശേഷമപി ശേഷസമുച്ചയാർത്ഥം
താല്പര്യമോടെഴുതുവാൻ തുനിയുന്നിദാനീം.''

തന്ത്രസമുച്ചയത്തിലെ പ്രഥമശ്ലോകത്തിന്റെ വിവൃതി:—ട്ടേതിരിയുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ രീതി കാണിക്കുവാൻ പ്രഥമശ്ലോകവ്യാഖ്യമാത്രം പകർത്താം. ''ശ്രീമദ°ഷഡ°ഗുണസംഭൃതം....ഇതി—അസ്യാർത്ഥഃ വേദശാസ്ത്രപുരാണാദികളിൽ അധിഗതനായി അപരിച്ഛേദ്യനായിരിക്കുന്ന ഈശ്വരനെ വിടാതെ സമീചീനമാംവണ്ണം ആരാധിക്കണമേ. ശ്രദ്ധാ ഭക്തി എന്നിവയെക്കൊണ്ടു ശ്രുതങ്ങളായിരിക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങളുണ്ടല്ലോ, അപ്പു°, പൃഥ്വി, ആകാശം, വായു, തേജസ്സു° എന്നീ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭൂതമയങ്ങളായിരിക്കുന്ന ജലഗന്ധപുഷ്പാദിനിവേദ്യങ്ങളാം, അവറെ ക്കൊണ്ടു പൂർണ്ണമായിരിക്കുന്ന ആനന്ദാനുഭവത്തെ അനുഭവിക്കുന്നൊരുത്ത നെങ്കിലും, സന്തുഷ്ടനായിട്ടു തേജോമയനായി ജ്ഞാനസന്തോഷനിത്യ സ്വാതന്ത്ര്യാവിഷ്കങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ദേഹത്തെ ആശ്രയിച്ചിട്ടു വിധിക്കു തക്കവണ്ണം പൂജിക്കുന്നതു് ആ ഈശ്വരനെ എന്നു താല്പര്യം.''

കുഴിക്കാട്ടുപച്ച എന്ന പേരിൽ ഒരു തന്ത്രഗ്രന്ഥവും മഹേശ്വരൻ ഭട്ടതിരി ഭാഷയിൽ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു സമുച്ചയവ്യാഖ്യയിൽനിന്നു വളരെ വ്യത്യസ്തമല്ല. ദ്രേകാളിയെസ്സംബന്ധിച്ചുള്ള ക്രിയാഭാഗവും മറ്റും കൂട്ടിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ടു് എന്നേയുള്ളു ഭേദം.

കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി (1006–1064)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—ബ്രിട്ടീഷ് മലബാർ വള്ളുവനാടുതാലൂക്കിൽ നടുവട്ടം അംശത്തിൽ തൊടുകാടു് എന്നൊരു ദേശമുണ്ടു്. അവിടെയുള്ള മേലേതിൽ എന്ന ഭവനത്തിൽ മുള്ളത്തു് ഉണ്ണിരാരിച്ചൻ വെള്ളോടിയുടേയും കുഞ്ചിക്കോവിലമ്മയുടേയും പുത്രനായി കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി 1006–ാമാണ്ടു ചിങ്ങം 16–ാംനു- ജനിച്ചു. 15 വയസ്സുവരെ കളിച്ചും അഹങ്കരിച്ചും നടന്നതല്ലാതെ യാതൊന്നും പഠിച്ചില്ല. 1021–ൽ വാഴയൂർ തച്ചയിൽ ഏറാടി എന്ന പണ്ഡിതന്റെ അന്തേവാസിത്വം സ്വീകരിച്ചു സംസ്കൃതം സിദ്ധരൂപംമുതൽ അഭ്യസിച്ചുതുടങ്ങി. രണ്ടു മൂന്നു കൊല്ലംകൊണ്ടു മാഘനൈഷധാദികാവ്യങ്ങളും സിദ്ധാന്തകൗമുദിയും തർക്കസംഗ്രഹവും വശമാക്കിയതിനുപുറമേ ജ്യോതിഷത്തിലും സാമാന്യമായ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. കുടുംബത്തിന്റെ ധനസ്ഥിതി ശോചനീയമായിരുന്നതിനാൽ തദനന്തരം സ്വല്പവേതനത്തിൽ ചില കോവിലകങ്ങളിലും മറ്റും പറഞ്ഞുകൂടി അവിടങ്ങളിലെ ബാലന്മാരെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. 1027–ൽ അമരമ്പലം കുപ്പുസ്വാമിശാസ്ത്രികളോടു് മുക്താവലി അഭ്യസിച്ചു. 1028 വൃശ്ചികം 20–ാംനു- വരെ ആ അഭ്യസനം തുടർന്നു. അപ്പോഴേക്കും വ്യാകരണവും തർക്കവും ജ്യോതിഷവും ഒരുമാതിരി സ്വാധീനമാക്കിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ഉദ്യോഗങ്ങൾ:—1036–ൽ നെടുങ്ങാടി കോഴിക്കോട്ടു പ്രോവിൻഷ്യൽ സ്കൂളിൽ ഒരു മുൻഷിയായി. 1041 കുംഭത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു മദിരാശി പ്രസിഡൻസികോളേജിൽ മുൻഷിയായി കയറാംകിട്ടി. അവിടത്തെ ശീതോഷ്ണാവസ്ഥ യോജിക്കാത്തതുകൊണ്ടു് ആ പണി 1044 ധനു 5–ാംനു- രാജിവെച്ചു. 1047 മേടം 13–ാംനു- തിരുവനന്തപുരത്തു രാജകീയമഹാപാഠശാലയിൽ മലയാളം മുൻഷിയായി. അതിനുമുൻപു തന്നെ ടിപ്പുവിന്റെ കലാപകാലത്തു നെടുങ്ങാടിയുടെ കുടുംബം വഞ്ചിമഹാരാജാവിനെ അഭയംപ്രാപിച്ച ഒന്നായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ആ പുതിയ ജോലി ആനന്ദപ്രദമായിത്തോന്നി. അവിടെനിന്നു് 1050 മേടം 13–ാംനു- ആലുവാ ജില്ലാക്കോടതിയിൽ സർക്കാർവക്കീലായി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ആ പണി പല കോടതികളിലുമായി 1055 വൃശ്ചി കമാസംവരെ നോക്കി. മേൽക്കയെറാത്തിനു വഴികാണായ്കയാൽ അതും രാജിവച്ചു പിരിഞ്ഞു. പിന്നീടു കവളപ്പാറ മൈനുടെ അധ്യാപക നായി കുറേക്കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടി. 1064 മകരം 15-ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികഠം:—കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടിയുടെ പ്രധാനകൃതി കേരളകൗ മുദി എന്ന വ്യാകരണഗ്രന്ഥമാണു°. പാച്ചുമൂത്തതിനെപ്പോലെ അദ്ദേഹം വ്യാകരണത്തിനുപുറമേ ഒരു ആത്മകഥാസംക്ഷേപവും എഴുതീട്ടുണ്ടു°. നെടുങ്ങാടിയുടെ ഭാഷാവിഷയകമായ ജ്ഞാനം സർവതോമുഖമായിരുന്നു. 1047-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തു പണി ആരംഭിച്ചതോടുകൂടി തമിഴ°ഭാഷ പഠിച്ചു നന്നായ് ഹൃദിസ്ഥമാക്കി. ആ ഭാഷയിൽ വേണ്ട പരിജ്ഞാനമി ല്ലാതെ മലയാളത്തിനു° ഒരു വ്യാകരണം നിർമ്മിക്കുവാൻ ആർക്കും അധി കാരിഭാവമില്ലെന്നു° ആ സമീക്ഷ്യകാരി മുൻപുതന്നെ ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. 1050-ാമാണ്ടു മീനമാസം കേരളകൗമുദിയുടെ രചന പൂർത്തിയായെന്നു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിലുള്ള 'കല്യാണസൗഖ്യോദയം' എന്ന കലി വാചകത്തിൽനിന്നു കാണാവുന്നതാണു°. ആ കൊല്ലം മേടത്തിലാണല്ലോ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരം വിട്ടതു°. ആത്മകഥാസംക്ഷേപത്തിൽ 1057 മിഥുനം 15-ാംനു- തന്റെ മാതാവു മരിക്കുന്നതുവരെയുള്ള ചരിത്രഭാഗമേ കണ്ടുകിട്ടീട്ടുള്ളു.

കേരളകൗമുദി:—ഭാഷയ്ക്കു° അമൂല്യമായ ഒരു നിധിയാണു° കേര ളകൗമുദി. അതിനെക്കാഠം ഗുണപുഷ്കലമായ ഒരു വ്യാകരണം എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ കേരളപാണിനീയംമാത്രമേയുള്ളൂ.

"കൊട്ടാരക്കര കോട്ടയത്തരചനും കോട്ടയുമുണ്ണായിയും
കൂട്ടക്കാരവരൊത്തു തൊട്ട തിലകപ്പൊട്ടാമെഴുത്തച്ഛനും
വാട്ടംവിട്ടൊരു വഞ്ചിവീരധരണീപട്ടം ധരിച്ചോർകളും
കോട്ടംവിട്ടൊരു കുഞ്ചനും കൃതികളിന്നേട്ടിൽ പ്രമാണങ്ങളാം.

*കവികളിലവരാരും കണ്ട നൂലിട്ട കാട്ടീ-
ലവികലമതുകൊണ്ടിന്നേട്ടിലും കാട്ടുകെട്ടീ;
കവിയുമഴിനിലയ്ക്കീ നൂലു മാലാനരൂപം
കവികളിലുരചെയ്യാം ബാലബോധാർത്ഥമേവം."

ഇവ കഴിഞ്ഞാണു° അന്യത്ര ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ള "ഗ്രന്ഥകർത്തൃ പ്രബലമതി മാൻ" ഇത്യാദി പദ്യം.

"ഗാഢം പാണിനിസൂത്രവും തമിഴനന്നൂലും ഗ്രഹിച്ചുജ്ജസാ
ഗൂഢം കേരളസമ്പ്രദായമഖിലഗ്രന്ഥപ്രയോഗങ്ങളും
വ്യൂഢം ചേതസി യേന തേന ഗുരുണൈവാലോകനീയം തചിരം
മൂഢന്മാരിതു കണ്ടുടൻ പരിഹസിച്ചാലും സമുക്കെന്തഹോ"

---

* കവികഠം=പദ്യങ്ങഠം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്ന ഉപോൽഘാതപദ്യങ്ങളിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ തനിക്കു പൂർവ്വസൂരികളുടെ നേർക്കുള്ള ഋണമുണ്ണ്യം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ആ പഴയ വ്യാകരണങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രകൃതപദ്യങ്ങളുടെ വൃത്തിയിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. ''അവ പല വിഷയങ്ങളിലും ശ്ലാഘിക്കത്തക്കതെങ്കിലും ചില ന്യൂനതകളാൽ ഈ മലയാളികൾക്കു് ഉണ്ടാകേണ്ടുന്ന പ്രയോജനം മുഴുവനും ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുമാത്രമല്ല ചില അപകടങ്ങളും വന്നിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ എന്റെ ഈ ഉത്സാഹത്തിന്റെ നിമിത്തം മേല്പറഞ്ഞവരുടെ പ്രവൃത്തിയാകയാൽ ഞാൻ അവർക്കു വണക്കം പറയുന്നു. എന്നുതന്നെയല്ല ഗ്രന്ഥട്ടു സായിപ്പവർകളുടെ പുസ്തകം എനിക്കു് ഇതിലേക്കു് വളരെ ഉപകരിച്ചിരിക്കുന്നു. കഴിയുന്നിടത്തോളം ഞാൻ ഇതിൽ അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെ പിൻതുടരുകയും ചെയ്യും.''

ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സ്വരൂപം:

''വർണ്ണം പേർ പൊരുൾ സന്ധി ശബ്ദപദവും നാമം ക്രിയാ ചാവ്യയം
വർണ്ണം വാക്യസമാസവൃത്തവുമലങ്കാരം തഥാ ധാതുവും
നിർണ്ണീതിശ്ച കലാക്രമാദുപചിതാലോകൈകരിയം ദ്ധ്യുഷ്ടുഭിഃ
പൂർണ്ണാ കേരളകൗമുദീഹ കരുതാം കല്യാണസൗഖ്യോദയം''

എന്ന ഒടുവിലത്തെ പദ്യത്തിൽ പൂർണ്ണചന്ദ്രികപോലെയാണു് തന്റെ കൗമുദി എന്നും 16 കലകൾപോലെ ഈതിൽ 16 ആലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നും ആചാര്യൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ വർണ്ണത്തിനു് അക്ഷരമെന്നും രണ്ടാമത്തേതിനു വിശേഷമെന്നും പേരിനു സംജ്ഞയെന്നും പൊരുളിനു പരിഭാഷയെന്നും നിർണ്ണീതിക്കു് അഭ്യാസമെന്നുമാണു് അർത്ഥം കല്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഭാഷാകൃതികൾക്കു സാമാന്യമായി വേണ്ട പാണിനിസൂത്രങ്ങളും നന്നൂൽസൂത്രങ്ങളും ഓരോ പ്രകരണത്തിലും കൗമുദിയിൽ സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആദ്യം സംസ്കൃതസൂത്രങ്ങളും പിന്നീടു ദ്രാവിഡസൂത്രങ്ങളും എടുത്തു കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. ''സംസ്കൃത ഹിമഗിരിഗളിതാ ദ്രാവിഡവാണീകളിന്ദജാമിളിതാ'' എന്ന അക്ഷരാലോകത്തിലെ മണ്ഡലശ്ലോകത്തിൽനിന്നു നെടുങ്ങാടി മലയാളത്തിന്റെ ഉത്ഭവം സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നാണു് എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതായി ചിലർ ശങ്കിക്കുന്നു. ആ ശങ്ക അസ്ഥാനത്തിലാണെന്നു്

''സംസ്കൃതോച്ചാരണം പ്രായസ്സൽകൃതം കേരളോക്തിയിൽ;
എങ്കിലും താവഴിക്കത്രേ തങ്കലേ രീതിയൊക്കയും''.

എന്ന ആലോകത്തിലെ ചതുർത്ഥകാരിക വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. അവതാരികയായി ചേർത്തിട്ടുള്ള അഞ്ചു ശ്ലോകങ്ങളും ഒഴിച്ചാൽ 388 ശ്ലോകങ്ങളും കാരികാരൂപത്തിലും മറ്റും കൗമുദിയിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കാരികകൾ നിർമ്മിക്കാൻ നെടുങ്ങാടിക്കു് അസാധാരണമായ വൈഭവമുണ്ടായിരുന്നു. ധാതുക്കളെപ്പോലും അദ്ദേഹം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ആട്ട ഓട്ട ക്കൂട്ട കോട്ട ചാട്ട ചൂട്ട ഞേട്ടവും
തേട്ട നേട്ട പാട്ട പൂട്ട പോട്ട മാട്ട വാട്ടവും
വീട്ട ഊരു കോരു ചാരു വാരു കാളു ചൂളുവും
മൂളു മരുവു പൂചു തടവു ഓതുവേരിവ"

ഇത്യാദി പദ്യരൂപത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. ഉദാഹരണങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ആചാര്യൻ ചില സ്വകീയപദ്യങ്ങളും ഉണ്ടാക്കി അവയെ അവസരോചിതമായി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. താഴെച്ചേർക്കുന്ന മൂന്നു പദ്യങ്ങൾ ആ കൂട്ടത്തിൽപ്പെടുന്നു.

"കൊടുവെയിൽകൊണ്ടുടൽ മുടിയും ചുടുമണലടികൊണ്ടു ചുട്ടു
നെടുവയൽനടുവേ കഷ്ടം കിടുകിടയാരാണ്ടു മണ്ടുന്നു. [തന്നടിയും

കറുമൊഴിനറുമലരാലും പുതുമട്ടു മുതുമുത്ത വണ്ടിനുണ്ണരുതോ
അറുകുല കരുതിത്താനേ തുറുമിഴിയോട്ടം പറക്കുന്നു?

നിലത്തുന്നിത്തന്നേ തളിരടി തുടുത്തായിതയി! തേ
മുഖശ്രീ മോഹിച്ചംബുജമൊട്ടു വെറുക്കുന്ന വിധുവും
നിലയ്ക്കാനോ കൊങ്കത്തടമൊടിനടുക്കെട്ടു വലിയാൽ
സുഖം കാലൈകുത്തിന്നുടുകതപമാണ്ടോ നാളിനവും?"

ഏതു വ്യാകരണം ആരു പുത്തനായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചാലും ബാലന്മാർ ശരിക്കു മലയാളം അഭ്യസിക്കണമെങ്കിൽ കേരളകൗമുദി നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിക്കുകതന്നെ വേണം.

"ഭുവിൽക്കലന്നൊരു സമന്തഭവ*പ്രണാളീ—
കാവിൽക്കുലോദ്ഭവനേ ജനവാന്മേവും
†കോവില്ലിടാവുകുതിയാമിതു ബാലകാനാം
നാവിൽക്കളിക്ക കടലിൽത്തിരമാലപോലെ"

എന്നു നെടുങ്ങാടി ഗ്രന്ഥാന്തത്തിൽ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ആശംസ തികച്ചും സഫലമായിട്ടുണ്ട്.

ചില മുക്തകങ്ങൾ:—

1 ഒരു ശൃങ്ഗാരശ്ലോകം:

"പണ്ടേ കണ്ടറിവില്ല കണ്ടതിലകത്തൻപോടു രണ്ടക്ഷരം
മിണ്ടീട്ടില്ലതിനുശു ബന്ധുമെനിക്കുണ്ടായതില്ലെങ്കിലും
വണ്ടാർപൂങ്കുഴലാളതായ ഭവതിക്കെങ്കൽ പ്രിയം ലേശമൊ—
ന്നുണ്ടാമോ മധുവാണിമാർകുലമണിഞ്ഞീടുന്ന പൂമാലികേ?"

---

* പ്രണാളീകാവിൽക്കുലോദ്ഭവനം—തൊടുകാടുവംശത്തിൽ മേലേതെന്ന ഭവനം.

† കോവിൽക്കിടാവു°—കോവുണ്ണി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

2 ഒരു സമസ്യാപൂരണം:

"ശാമോദരകരാഘാതവിഹ്വലീകൃതചേതസാ
ദുഷ്ടം ചാണൂരമല്ലേന ശതചന്ദ്രം നഭസ്ഥലം."

പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള (1024–1072)—ജീവചരിത്രം:—പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള തിരുവനന്തപുരം ശ്രീകണ്ഠേശ്വരത്തു കുളവറവിളാകത്തുവീട്ടിൽ 1024–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. അച്ഛൻ തിരുവനന്തപുരത്തു പുന്നപുരത്തു കവണഗ്ഗേരിവീട്ടിൽ പപ്പുപിള്ള മൻസീഫായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ മണക്കാട്ടു പപ്പുപിള്ള എന്നും പറയും. 1048–ൽ ബി. എ. പരീക്ഷ ജയിച്ചു; കോളയിൽ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പ്രഥമാധ്യാപകനായി കുറേക്കാലം ജോലി നോക്കി. അയ്യിലുംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കൃപകൊണ്ടു് 1049–ൽ വലിയ കൊട്ടാരം സംപ്രതിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ആ പണിയിൽനിന്നു സവ്വാധികാര്യക്കാരായി ഉയന്നു. അങ്ങനെയാണു് ഗോവിന്ദപ്പിള്ളസവ്വാധികാര്യക്കാരെന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹം വിശ്രുതനായതു്. ആ മഹാരാജാവിന്റെ ആനുകൂല്യംമൂലം 1054–ാമാണ്ടു കന്നി 8–ാംനു- അഗസ്ത്യേശ്വരം താലൂക്കിൽ വേമ്പന്നൂർദേശത്തു പുതുവീട്ടിലേക്കു ദത്തെടുക്കപ്പെട്ടു. വിശാഖം തിരുനാൾ മഹാരാജാവു സിംഹാസനാരൂഢനായതോടുകൂടി സവ്വാധിയുദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പിരിയേണ്ടിവന്നു. പിന്നീടു വക്കീലായി തിരുവനന്തപുരത്തുതന്നെ വ്യവഹരിച്ചു. നെയ്യാറിൻകരത്താലൂക്കിൽ വിളപ്പിൽ മുല്ലൂർവീട്ടിൽ പാവ്വതിയമ്മയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നി. 1072–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 23–ാംനു- മരിച്ചു. ശബ്ദതാരാവലിയുടെ പ്രണേതാവായ ശ്രീകണ്ഠേശ്വരം ജി. പദ്മനാഭപിള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗിനേയനായിരുന്നു.

മലയാളഭാഷാചരിത്രം:—ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയ്ക്കു മാതൃഭാഷാസേവനത്തിൽ അത്യധികമായ ആസക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽ ഉദ്യോഗം ലഭിച്ചതോടുകൂടി ബാല്യംമുതല്ക്കുതന്നെ തന്നിൽ അന്തർല്ലീനമായിരുന്ന ഒരാഗ്രഹം സഫലീഭവിപ്പിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹം നിരന്തരമായി പ്രയത്നിച്ചു. അതു മലയാളഭാഷാചരിത്രത്തിന്റെ നിർമ്മാണമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അതിനുവേണ്ടി വലിയ കൊട്ടാരം ഗ്രന്ഥപ്പുരയിലെ ഗ്രന്ഥസമുച്ചയം അദ്ദേഹം നിപുണമായി പരിശോധിച്ചു; വെളിയിൽ പല വിദ്വാന്മാക്കും എഴുതിയയച്ചു വിവരങ്ങളും വരുത്തി; അന്നു് അത്തരത്തിലുള്ള ഉദ്യമങ്ങളെ സഹായിക്കുന്നതിനുവേണ്ട് സന്മനസ്സും സാമർത്ഥ്യവും കേരളത്തിൽ വളരെപ്പേർക്കുണ്ടായിരുന്നു. 1056–ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 18–ാംനു-യാണു് ആ പുസ്തകത്തിന്റെ ഒന്നാം പതിപ്പു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു്. മുഖവുരയിൽ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു: "ഇടയ്ക്കിടെ സംഭവിച്ച പ്രത്യൂഹവ്യൂഹങ്ങളെ എതിർത്തുനിന്നു് ഇപ്പോൾ മലയാള

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിനു് അലങ്കാരമായി തീർന്നിരിക്കുന്ന കവിപുങ്ഗവന്മാരാരെല്ലാമായിരുന്നു എന്നു് അറിയുന്നതിനുള്ള ആവശ്യത്താലും, ഇനിയെങ്കിലും ഈ ഭാഷയുടെ ന്യൂനതകളെ അറിഞ്ഞു് അവയെ തീർക്കുന്നതിനും വിസ്മരണസാഗരത്തിൽ മഗ്നങ്ങളായിപ്പോയ കവിതകളെ ഉദ്ധാരണം ചെയ്യുന്നതിനും, ഇപ്പോഴുള്ളവതന്നെ മറവിയിൽ അകപ്പെട്ടുപോകാതിരിക്കുന്നതിനും, നവീനകവിതകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനു് അത്യുത്സാഹം ജനിപ്പിക്കുന്നതിനും ഏവമാദികളാൽ നമ്മുടെ ഭാഷയെ ഒന്നു നന്നാക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്താലുമാണു് ഞാൻ, വളരെ പഴമ പരിചയമുള്ള ആളുകളുടേയും അനേകവിദ്വാന്മാരുടേയും സഹായത്തോടുകൂടി, മലയാളഭാഷാചരിത്രമെന്ന ഈ പുസ്തകത്തെ ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നതു്.'' ആ പുസ്തകം പരിഷ്കരിച്ചു വിസ്തൃതമാക്കി രണ്ടാം പതിപ്പു് 1064–ൽ അച്ചടിപ്പിച്ചു. അത്തരത്തിൽ ഒരു പുസ്തകം അതിനുമുമ്പു് ആരും എഴുതിയിരുന്നില്ല. അത്രമാത്രം ക്ലേശസാധ്യമായ സദ്വ്യവസായംകൊണ്ടു മലയാളഭാഷയെ ധന്യമാക്കിയ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയെ ആർക്കും ഒരിക്കലും മറക്കാവുന്നതല്ല. അദ്ദേഹം പണിത അസ്ഥിവാരത്തിന്മേലാണു് അനന്തരകാലികന്മാർ അവരുടെ സാഹിത്യചരിത്രകുടീരങ്ങൾ പണിയിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹം അക്കാലത്തു് അങ്ങനെ ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ അവരെല്ലാം പല ഘട്ടങ്ങളിലും യാതൊരെത്തുംപിടിയും കിട്ടാതെ നട്ടം തിരിയുമായിരുന്നു.

മറ്റു ഭാഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾ:—ഭാഷാചരിത്രം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനു മുൻപുതന്നെ സർക്കാരുദ്യോഗത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കേണ്ടതായിവന്നു എങ്കിലും ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ സാഹിത്യപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു ഹസ്താവലംബം നല്കുവാൻ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ സദാ ജാഗ്രുകനായിരുന്നതുകൊണ്ടു വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ആനുകൂല്യം ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയ്ക്കു് ഏറെക്കുറെ സമ്പാദിക്കുവാൻ സൗകര്യം കിട്ടി. തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒന്നിലധികം മുദ്രാലയങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തിലും പ്രവർത്തനത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു പങ്കുണ്ടായിരുന്നു. മഴമങ്ഗലത്തിന്റെ ഭാഷാനൈഷധചമ്പു വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 1060–ൽ അച്ചടിപ്പിച്ച റോമൻചരിത്രമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനഗദ്യകൃതി. ഇംഗ്ലീഷിലും "A Handbook of Travancore" എന്നും മറ്റും ചില പുസ്തകങ്ങളും അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കി അച്ചടിപ്പിച്ചു. വെബ്സ്റ്റർസായ്പിന്റെ ഇംഗ്ലീഷു നിഘണ്ടുവിൽ ചേർന്നിട്ടുള്ള ഇംഗ്ലീഷുവാക്കുകൾക്കു് അർത്ഥവും മലയാള അർത്ഥത്തോടുകൂടി ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്–മലയാളനിഘണ്ടു രചിക്കണമെന്നുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ പ്രവൃത്തിപഥത്തിയിൽ എത്തിയില്ല.

ഫാദർ ജെറാർദ്—അലങ്കാരശാസ്ത്രം:—ജെറാർദ് എന്നൊരു പാതിരി അലങ്കാരശാസ്ത്രം എന്ന പേരിൽ ദീർഘമായ ഒരു പുസ്തകം 1056–ാമാണ്ടു (ക്രി. പി. 1881) പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അദ്ദേഹം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കമ്മലീത്താ ദേസ്ക്കാംസ്സ്സഭയിലെ അംഗമായ ഒരു സുറിയാനിക്രിസ്ത്യാനിയായിരുന്നു. പുസ്തകം വരാപ്പുഴെ മച്ചലിന്യസാ ദെസാന്ത ത്രേസ്യാ എന്ന മതാധ്യക്ഷനു സമർപ്പിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുമതി വാങ്ങിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. ജെറാർദിനെപ്പറ്റി മറ്റു യാതൊരു വിവരവും ലഭിക്കുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു ലത്തീൻ, ഗ്രീക്കു മുതലായ പാശ്ചാത്യഭാഷകളിൽ പരിനിഷ്ഠിതവും, സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും സാമാന്യവുമായ ജ്ഞാനവും, ഗദ്യരചനയിൽ നല്ല പരിചയവുമുണ്ടായിരുന്നതായി പ്രസ്തുതകൃതിയിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു. പഞ്ചതന്ത്രം, ചാണക്യസൂത്രം, ഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ടു്, രാമായണം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം, അജ്ഞാനകാണ്ഡം, മരണപവ്വം, നരകപവ്വം, ഉത്ഥാപവ്വം മുതലായ ക്രിസ്തീയഗാനങ്ങൾ ഇവയിൽനിന്നാണു് പ്രായേണ പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഒവീദ്യൻ (Ovid) വൃജീല്യൻ (Virgil) ഒരാസ്യൻ (Horace) തുടങ്ങിയ പാശ്ചാത്യകവികളുടെ ചില പദ്യാംശങ്ങൾ സ്വയമേവ വളരെ ക്ലേശിച്ചു തർജ്ജമചെയ്യാം ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. ഗദ്യത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കേണ്ട ഭാഗങ്ങൾ താൻതന്നെ വിവർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു; മാത്തൻ ഗീവറുഗീസിന്റെ ഒന്നുരണ്ടു ഖണ്ഡികകളും പകർത്തീട്ടില്ലെന്നില്ല.

ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം:—1056—ാമാണ്ടുവരെ പ്രഭാഷണകലയെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന യാതൊരു ഗ്രന്ഥവും ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആവശ്യകത മതപ്രസംഗം ചെയ്യുന്ന ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു പ്രത്യേകം അനുഭവപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ ന്യൂനത പരിഹരിക്കുന്നതിനാണു് ജെറാർദ് ഈ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം രചിച്ചതു്. അദ്ദേഹം തന്നെ മുഖവുരയിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "കിരീടത്തിനു രത്നമണിപോലെയും, ശരീരത്തിനു വസ്ത്രാഭരണങ്ങൾപോലെയും, സത്രൂപത്തിനു സുവർണ്ണങ്ങൾപോലെയും, അക്ഷരവിദ്യയ്ക്കു് അലങ്കാരശാസ്ത്രം തേജസ്സും ശോഭയുമായിരിക്കുന്നുവെന്നതു സർവ്വസമ്മതമാകുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, ഈ ഉത്തമശാസ്ത്രം വ്യക്തമായും ഗൗരവമായും പ്രസംഗിക്കുന്നതിനും, കാന്തം ഇരുമ്പിനെ ആകർഷിക്കുന്നതുപോലെ കേൾവിക്കാരെ വചനമാധുര്യത്താൽ പറഞ്ഞിണക്കി വശീകരിക്കുന്നതിനും, പ്രതിവാദങ്ങളേയും ആക്ഷേപങ്ങളേയും വിരോധിച്ചു ഖണ്ഡിക്കുന്നതിനും, തക്ക മുറയും ക്രമവും പാലിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ ഇതിനെ അഭ്യസിക്കുന്നതു തങ്ങളുടെ ഉത്തമപ്രസംഗത്താൽ സുവിശേഷസത്യങ്ങളെ, അജ്ഞാനാന്ധകാരങ്ങളിൽ സൂര്യോദയംപോലെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനും, സത്യവേദത്തിന്മേൽ വേദവിരോധികളാൽ ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന ദൂഷണങ്ങളെ ആക്ഷേപിച്ചു ഖണ്ഡിക്കുന്നതിനും, പാപാന്ധകാരത്താൽ കുരുടരായവർക്കു ജ്ഞാനദീപമായി മോക്ഷമാർഗ്ഗത്തെ കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്നതിനും ഉദ്യോഗപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വൈദികപ്രസംഗികർക്കുമാത്രമല്ല, വക്കീലന്മാർ തുടങ്ങിയ ലൗകികപാകർമ്മാക്കും അതിപ്രയോജനകരവും ആവശ്യവുമാണു്."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സ്വരൂപം:—ഇംഗ്ലീഷിൽ റെറ്റൊറിക്ക് (Rhetoric) എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടന്ന പുസ്തകങ്ങളിൽ അടങ്ങുന്ന വിഷയങ്ങളെല്ലാം അലങ്കാരശാസ്ത്രത്തിലും പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. യൂറോപ്യൻഭാഷകളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള മൂന്നു നാലു് അലങ്കാരഗ്രന്ഥങ്ങളെ സാമാന്യമായും, അരിസ്റ്റോട്ടിൽ, സീസർ, കിൻറിലിയൻ മുതലായ പൂർവ്വസൂരികളുടെ പ്രമാണങ്ങളും സമാഹരിച്ചു ഡിക്കോളോന്യുമോമീനിക്കൻ (Dominico Decolomica) എന്ന പണ്ഡിതൻ ലത്തീൻഭാഷയിൽ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള അലങ്കാരഗ്രന്ഥത്തെ പ്രത്യേകമായും ഉപജീവിച്ചാണു് അച്ചൻ ഈ പുസ്തകം രചിച്ചതെന്നു പറയുന്നു. പ്രശ്നോത്തരരൂപത്തിലാണു് ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഗതി. 1 അലങ്കാരശാസ്ത്രം എന്തെന്നും അതുകൊണ്ടുള്ള സാധ്യം ഇന്നതെന്നും, 2 അലങ്കാരവിദ്യയുടെ വിഷയം, അഥവാ അതിൽ വിവരിക്കപ്പെട്ടന്ന സംഗതികൾ എന്തെല്ലാമെന്നും, 3 അതിന്റെ ഭാഗങ്ങൾ ഏതുയെന്നും എന്തെല്ലാമെന്നും, 4 അതിന്റെ വിശേഷതയും ഉപകാരങ്ങളും ഇന്നതെന്നും, 5 അലങ്കാരശാസ്ത്രത്തിന്റെ പൂർണ്ണ അറിവു സമ്പാദിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപകരണങ്ങളും പോംവഴികളും എന്തെല്ലാമെന്നും അദ്ദേഹം പ്രപഞ്ചനം ചെയ്യുന്നു. സങ്കല്പന, അനുക്രമണം, അലങ്കരണം, ഉച്ചാരണം എന്നിങ്ങനെ നാലു കാണ്ഡങ്ങൾ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അടങ്ങീട്ടുണ്ട്. ഓരോ കാണ്ഡത്തേയും ഭാഗങ്ങളായും, ഓരോ ഭാഗത്തേയും അധ്യായങ്ങളായും വിഭജിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചതുർത്ഥകാണ്ഡത്തിൽ ഒരധ്യായമേയുള്ളൂ. ഈ പുസ്തകം ശരിക്കു് അഭ്യസിച്ചാൽ ഒരാൾക്കു് ഏതു സദസ്സിലും ഒരു പ്രവക്താവിന്റെ നിലയിൽ ഏറെക്കുറെ ശോഭിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണു്. ഗ്രന്ഥകാരൻ അക്കാര്യത്തിൽ ഡെമെസ്തനെയെ(ഡെമാസ്തിനീസിനെ)യാണു് ദൃഷ്ടാന്തമായി കാണിച്ചുതരുന്നതു്. "ഈ വിദ്വാൻ ആദ്യത്തിൽ നാലു വാക്യങ്ങളെ കൂട്ടിപ്പറയുന്നതിനു വശഹീനനായിരുന്നു എങ്കിലും പിന്നീടു് അഭ്യസനംകൊണ്ടും താൽപര്യംകൊണ്ടും അതിവാചാലതയോടെ പറവാൻതക്ക ഉത്തമപ്രസംഗിയായിച്ചമഞ്ഞു. അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്ന കൊഞ്ഞ മുഴുത്ത ചരൽ വായിലിട്ടുച്ചരിച്ചുകൊണ്ടു തീർത്തു. കടലോരത്തു ചെന്നുനിന്നു കടലിന്റെ സ്വരത്തെക്കാൾ സ്വരമുയർത്തിപ്പറയുന്നതിനും നിലവിളിക്കുന്നതിനും അഭ്യസിച്ചുകൊണ്ടു് അയാളുടെ പതിഞ്ഞ സ്വരം ഉച്ചസ്വരമാക്കി മഹാഗൗരവത്തോടെ പ്രസംഗിക്കുന്നതിനു പ്രാപ്തനാക്കുകയും ചെയ്തു" എന്നു് അദ്ദേഹം ഉൽബോധിപ്പിക്കുന്നു.

ഗദ്യശൈലി:—സാങ്കേതികശബ്ദങ്ങളുടെ വിവർത്തനത്തിലും മറ്റും അച്ചനു ചില പ്രമാദങ്ങളും പറ്റീട്ടുണ്ടു്. വിശേഷ്യങ്ങൾക്കു പകരം വിശേഷണങ്ങളും പ്രയോഗിക്കുന്ന വിലക്ഷണതയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്യങ്ങളിൽ അങ്ങിങ്ങു കാണാം. അപഹ്നുതി പഹ്നുതിയായി രൂപഭേദം കൈക്കൊള്ളുന്നു. ഇങ്ങനെ ചില ദോഷങ്ങളും വിസ്മരിക്കത്തക്കതല്ലെങ്കിലും ഇത്തരത്തിൽ സർവ്വവ്യാപകമായ ഒരു സാഹിത്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം എഴുതി ഭാഷയെ പോഷിപ്പിച്ച ഫാദർ ജൊർദ്ദു് നമ്മുടെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗാഢമായ കൃതജ്ഞതയുള്ള പാത്രീഭവിക്കുന്നു. എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ സാഹിത്യസാഹൃത്തിനു പൂർവ്വഗാമിയായ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അതിലുള്ളതിലധികം വിഷയങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ട്. ഇതു തൊണ്ണൂറു പരിഷ്കരിച്ചു് ഏതെങ്കിലും ഒരു പണ്ഡിതൻ പുനഃപ്രസാധനം ചെയ്യുമെങ്കിൽ അതു ഭാഷയ്ക്കു വലിയ ഉപകാരമായിരിക്കും. അച്ചനു കഥനത്തിനും മറ്റും യോജിച്ച ഒരു സരളമായ ഗദ്യശൈലി സ്വാധീനമായിരുന്നു എന്നു താഴെ ചേർക്കുന്ന ഉദാഹരണത്തിൽനിന്നു വ്യക്തമാകുന്നതാണു്.

"പണ്ടു നമ്മുടെ ശരീരത്തിലുള്ള അവയവങ്ങൾ ഇപ്പോഴുള്ളതു പോലെയല്ല, ഓരോന്നിനു തനതു് ആലോചനകളും അഭിപ്രായങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ശേഷം അവയവങ്ങളെല്ലാം ഒന്നിച്ചുകൂടി നാം ചെയ്യുന്ന അനിഷ്ടത്തിന്റെയും വേലയുടേയും ബുദ്ധിമുട്ടിന്റേയും ഫലങ്ങളെല്ലാം വയറ്റത്തു അനുഭവിക്കുന്നതു്. അവൻ യാതൊരു വേലയും ചെയ്യാതെ നമ്മിൽ നമ്മുടെ പ്രയത്നത്തിന്റെ ഫലങ്ങളെല്ലാം അനുഭവിച്ചു്, ആനന്ദമത്തനായി സുഖേന കിടക്കുന്നു. ഇവനെ ഒന്നു പാഠിപ്പിക്കണം എന്നാലോചിച്ചു്, ഇനി കൈ യാതൊന്നും വായിൽ വെയ്ക്കയില്ലെന്നും, വെച്ചാൽ വാ കൈക്കൊള്ളുകയില്ലെന്നും, നാവു രസിപ്പിയ്ക്കയില്ലെന്നും, പല്ലു ചവക്കയില്ലെന്നും ഇങ്ങനെ ഉപവാസമിട്ടു് ഉദരത്തെ ക്ഷയിപ്പിക്കണമെന്നും നിശ്ചയിച്ചു. കുറേ ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, കരങ്ങൾ ക്ഷീണിച്ചു; നാവു് ഇളക്കാൻ മേലാതായി; വാ തുറക്കാൻ മേലാതായി; ശരീരം മുഴുവനും നശിക്കാറായി; അപ്പോൾ വയറിന്റെ സഹായം തങ്ങൾക്കു് ആവശ്യമാണെന്നും, തങ്ങൾ ഉദരത്തെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ തങ്ങൾക്കു ജീവനും യുക്തിയും വയറു തരികയാണെന്നും, തന്റെ സദാപ്രവൃത്തികൊണ്ടും യത്നംകൊണ്ടും എല്ലാ അവയവങ്ങൾക്കും രക്തത്തെ ഞരമ്പുടെ വയറു നൽകുന്നുവെന്നും ഗ്രഹിച്ചു്, ആ നാശകരമായ കലഹം അമർത്തുകയുംചെയ്തു."

1056–ാമാണ്ടത്തെ ഗദ്യമാണു് ഇതു് എന്നു് ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ ഗ്രന്ഥകാരന്റെ പേരിലുള്ള ബഹുമാനം ആർക്കും വർദ്ധിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും.

ആച്ചു് ഡീക്കൺ ഉമ്മൻ (1005–1079)—ജീവിതം:—ആച്ചു് ഡീക്കൺ ഉമ്മൻ മാവേലിക്കരത്താലൂക്കിൽ ആലുമ്മൂട്ടുവീട്ടിൽ ക്രി. പി. 1830–ാമാണ്ടു മാച്ചു് 23–ാംനു- ജനിച്ചു. മാമ്മൻ എന്നായിരുന്നു അച്ഛന്റെ പേർ. അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം മാമ്മൻ ഉമ്മൻ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. മകൻ പിറന്നു് 22–ാം ദിവസം അച്ഛൻ മരിച്ചുപോകയാൽ അമ്മ ആ കുഞ്ഞിനെ നിരണംപള്ളിക്കു് അടിയറവച്ചു. ബാല്യത്തിൽ "മറ്റു കുട്ടികളെപ്പോലെതന്നെ നിഗളവും കോപവും തൻകാര്യശീലവുമുള്ളവനായി ഞാൻ വളർന്നു. എന്റെ അപ്പനോ അമ്മയോ വലിയപ്പനോ എന്റെ ആത്മാവിന്റെ പേക്കു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രാർത്ഥിപ്പാൻ എന്നെ എപ്പോഴെങ്കിലും പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയിക്കുന്നു'' എന്നു് അദ്ദേഹം അന്നത്തെ അവസ്ഥയെ പില്ക്കാലത്തു രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. മാതാവിന്റെ ഇളയ സഹോദരിയെ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്ന തരിയനച്ചന്റെ സംരക്ഷണത്തിൽ 1839–ൽ മാവേലിക്കര പീറ്റർസായിപ്പിന്റെ സ്കൂളിൽ ചേർന്നു. 1841–ൽ അമ്മ വീണ്ടും വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുകയാൽ ആ ബാലൻ കേവലം അനാഥനായിത്തീർന്നു. ആ അവസരത്തിൽ സഹായിച്ചതു ഹാക്സ്വർത്തു സായിപ്പായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉമ്മനെ കോട്ടയത്തു പ്രൊട്ടസ്റ്റാന്റു സെമിനേരിയിൽ പഠിപ്പിച്ചു. 1850–ൽ സെമിനേരി വിട്ടു. 1851 ഒക്ടോബറിൽ വിവാഹിതനായി. പിന്നീടു് ആറു കൊല്ലം തിരുവല്ലാ മിഷനിൽ ജോലിനോക്കി. 1856 മാർച്ചു് 16–ാംനു- ഡീക്കണും 1859 നവമ്പർ 8–ാംനു- പ്രസ്ബിറ്റരുമായി. ആലപ്പുഴ, തൃശ്ശൂർ, മല്ലപ്പള്ളി, കൊടുകുളഞ്ഞി, ഇലന്തൂർ, ചങ്ങനാശ്ശേരി, ഒളശ്ശ, മാവേലിക്കര എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം മിഷൻസേവനം അനുഷ്ഠിച്ചു ഡോക്ടർ കോശി മരിച്ചപ്പോൾ ആച്ചു് ഡീക്കണായി ഉയർന്നു. 1904 ആഗസ്തു് 23–ാംനു-യായിരുന്നു ഉമ്മന്റെ മരണം.

കൃതികൾ:—ആച്ചു് ഡീക്കൺ ഉമ്മന്റെ പ്രധാനകൃതി ശലോമോന്റെ (സോളമൻ) സുഭാഷിതങ്ങളാണു്. അതു് അദ്ദേഹം ചങ്ങനാശ്ശേരിയിൽ ജോലി നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് 1882 ജനുവരി 17–ാംനു- പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിനുപുറമേ ബാലപ്രിയൻ, സുകൃതമുള്ള സ്ത്രീ എന്നീ രണ്ടു ചെറുകഥകൾകൂടി അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി അറിയാം. തന്നോടു സഹകരിക്കാത്ത തന്റെ പത്നിയെപ്പറ്റി പശ്ചാത്താപംനിമിത്തം മനസ്സു നീറി എഴുതിയ കഥയാണു് സുകൃതമുള്ള സ്ത്രീ.

ശലോമോന്റെ സുഭാഷിതങ്ങൾ:—സാമാന്യം നല്ല ഒരു ഗദ്യപുസ്തകമാണു് ഉമ്മൻ 1053–ൽ പ്രസാധനം ചെയ്ത സുഭാഷിതങ്ങൾ. അതിന്റെ മുഖവുരയിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. ''ഈ പുസ്തകം വായനക്കാർക്കു് ഒരു മുഖക്കണ്ണാടിപോലാകുന്നു. കണ്ണാടിയിൽ നോക്കി മുഖത്തുള്ള കുറങ്ങൾ അറിവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ ഇതിനെ ക്ഷമയോടെ വായിക്കട്ടെ. വെള്ളത്തിൽ നോക്കി മുഖം കാണണമെങ്കിൽ വെള്ളം കലങ്ങാതെയിരിക്കണം. അപ്രകാരം ഈ പുസ്തകത്താൽ പ്രയോജനം വരണമെങ്കിൽ ഭക്തിയോടും ധൃതികൂടാതെയും ഒത്തുവാക്യങ്ങൾ വിട്ടുകളയാതെ വായിക്കണം. ഹൃദയം വഞ്ചനയുള്ളതാകയാൽ സ്വന്തം കുറവു് അറിവാൻ അഹംഭാവം സമ്മതിക്കയുമില്ല. ഇതിനെ വായിക്കുന്നവർക്കു വേണ്ടിയ വിശേഷലക്ഷണം വിനയമാകുന്നു. ദൈവശിക്ഷയാൽ ഹൃദയം താഴ്ത്തവനു് ഈ പുസ്തകത്തിൽനിന്നു പ്രയോജനം വരുവാൻ പ്രയാസമെന്നു ഞാൻ ദുഃഖത്തോടു് അറിയിക്കുന്നു.'' ഈ ഖണ്ഡികയിൽനിന്നുതന്നെ ആച്ചു് ഡീക്കന്റെ ഗദ്യരചനയുടെ സ്വരൂപം വായനക്കാർക്കു് ഏറെക്കുറെ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണല്ലോ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പത്തഞ്ചാമധ്യായം

പതിനൊന്നാം ശതകം, പൂർവാർദ്ധം

ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികൾ (999–1062)—

മഹാകവിതുല്യം:—കൊട്ടാരക്കര വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാൻ 1026–ൽ മരിച്ച അവസരത്തിൽ കേരളത്തിലെ മഹാകവിമൂർധന്യസ്ഥാനത്തിനു് അർഹനായിത്തീർന്നതു് ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളാകുന്നു. 1036–ാമാണ്ടോടുകൂടി കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും തത്തുല്യമായ ഒരു പദവിക്കു് അവകാശിയായിത്തീർന്നു. ശാസ്ത്രികൾക്കും വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും തമ്മിൽ സാഹിത്യവിഷയത്തിൽ ഗുരുശിഷ്യബന്ധമാണുണ്ടായിരുന്നതു്. വിശാഖവിജയമഹാകാവ്യത്തിൽ അവിടുന്നു ശാസ്ത്രികളെ "സ്വസ്യ സാഹിത്യദേശികം" എന്നു ഭക്തിപുരസ്സരം സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ മൂന്നു മഹാശയന്മാരേയും കവികളെന്ന നിലയിൽ ഏകദേശം സമസ്ഥാനന്മാരായി പരിഗണിക്കാം.

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ 999–ാമാണ്ടു തുലാമാസം 24–ാംനു- പൂരാടംനക്ഷത്രത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ ചെങ്കോട്ടത്താലൂക്കിലുൾപ്പെട്ട ഇലത്തൂർദേശത്തിൽ പടിഞ്ഞാറേ അഗ്രഹാരത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു് ആണ്ടിശാസ്ത്രികൾ എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധനായ ശങ്കരനാരായണശാസ്ത്രികളായിരുന്നു. ഹരിതഗോത്രക്കാരാണു് ആ കുടുംബക്കാർ. രാമസ്വാമി അതിബാല്യത്തിൽത്തന്നെ സമീപവാസിയായ കൃഷ്ണാപുരം ലക്ഷ്മീനാരായണശാസ്ത്രികളോടു ചില കാവ്യനാടകഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാഠിച്ചതിനുമേൽ ഉപരിവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു പന്തളത്തേക്കു പോയി. ഇലത്തൂർദേശം 996വരെ പന്തളം രാജകുടുംബത്തിന്റെ അധീനത്തിലായിരുന്നതിനാൽ ആ ബാലനെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു് അവിടുത്തെ തമ്പുരാക്കന്മാർക്കു പ്രത്യേകം ഔത്സുക്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. പന്തളത്തുകോയിക്കൽ ചെന്നപ്പോൾ നമ്മുടെ ബാലനു മാങ്ങാക്കറിയും നെയ്യും കൂട്ടി ഊണു കഴിക്കുവാൻ ഇടവരികയും അതു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അതു സാമ്രാജ്യഭുക്തിയാണെന്നു പ്രശംസിച്ച ആ കുട്ടിയുടെ ധിഷണാബലം കണ്ടു തമ്പുരാക്കന്മാർ അത്ഭുതപ്പെടുകയും ചെയ്തു. "ശുഭ്രാംശൗ കവിഗീഷ്പതീ" എന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ പ്രണേതാവായ അവിടുത്തെ നീരാഴിക്കോട്ടു കൊട്ടാരത്തിൽ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനെപ്പറ്റി മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അദ്ദേഹത്തോടു രാമസ്വാമി വ്യാകരണവും തർക്കവും അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീടു മൂകാംബികയ്ക്കു പോയി അവിടത്തെ കവിതാകാമധേനുവായ ദേവിയെ കുറേക്കാലം ഉപാസിക്കുകയും, തദനന്തരം കാശി കുംഭകോണം മുതലായ പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു തദ്ദേശീയന്മാരായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിദ്വാന്മാരുമായി ശാസ്ത്രവാദം നടത്തുകയും, വേദാന്തശാസ്ത്രവും മന്ത്രശാസ്ത്രവും കൂടി പഠിക്കുകയും ചെയ്തു. 1024_ാമാണ്ടിടയ്ക്കു തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോന്നു° ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതന്മാരിൽ അന്യതമനായി. പന്തളത്തെ ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാൻ കുറേക്കാലം പാവ്തീറാണിക്കു കൂട്ടിരുപ്പായിരുന്നതുകൊണ്ടും മറ്റും ആ രാജകുടുംബത്തെക്കുറിച്ചു° ഉത്രംതിരുനാൾക്കു വലിയ മതിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അതും ശാസ്ത്രികളുടെ സഭാപ്രവേശത്തിനു സഹായമായിപ്പരിണമിച്ചു. തിരുവനന്തപുരത്തു° അക്കാലത്തു സകലശാസ്ത്രങ്ങളിലും പാരംഗതത്വം നേടിയ പണ്ഡിതന്മാരുണ്ടായിരുന്നു എന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവരുമായുള്ള നിരന്തരസഹവാസംനിമിത്തം ശാസ്ത്രികൾക്കു തന്റെ വിവിധശാസ്ത്രങ്ങളിലുള്ള വൈദുഷ്യം വീണ്ടും വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം ലഭിച്ചു എങ്കിലും വ്യാകരണവും സാഹിത്യവുമാണു° അദ്ദേഹത്തെ അത്യധികമായി ആകഷ്ടിച്ചതു°. ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിലും അദ്ദേഹം നിരന്തരം വ്യാപൃതനായിരുന്നു. ഇലത്തൂർഗ്രാമത്തിനു° ഉദ്ദേശം പതിനഞ്ചു മൈൽ വടക്കുള്ള ശങ്കരനൈനാർകോവിൽ എന്ന മഹാക്ഷേത്രത്തിലെ ഗോമത്യംബ (പാവ്തീദേവി) ആയിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടദേവത. തന്നിമിത്തം ശാസ്ത്രികളുടെ നിബന്ധങ്ങളിൽ പ്രായേണ "ഗോമതീദാസൻ" എന്ന മുദ്ര കാണാവുന്നതാണു°.

നാലു മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ സുഹൃത്തു°:—ഉത്രംതിരുനാൾ, ആയില്യംതിരുനാൾ, വിശാഖംതിരുനാൾ, ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ എന്നീ നാലു മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ പ്രിയസുഹൃത്തായി കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യം ശാസ്ത്രികൾക്കു സിദ്ധിച്ചു. അവരുടെ വാഴ്ചക്കാലങ്ങളിൽ എഴുതീട്ടുള്ള പല കൃതികളിലും അദ്ദേഹം അവരുടെ പേർകൂടി ഘടിപ്പിച്ചുകാണുന്നു. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനമായ സാഹിത്യവ്യവസായം ആയില്യംതിരുമേനിയുടെ കാലത്തുതന്നെയായിരുന്നു എന്നു പറയാം. അന്നാണല്ലോ അതിനു കായികവും മാനസികവുമായ ശക്തിയും അധികം ഉണ്ടായിരിക്കാവുന്നതു°. ഗോമതീദേവിയുടെ അനുഗ്രഹം നിമിത്തം ശാസ്ത്രികൾക്കു° അമാനുഷങ്ങളായ ചില സിദ്ധിവിശേഷങ്ങളും സ്വായത്തങ്ങളായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടു°. ഒരിക്കൽ ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു സൗവർണ്ണവും പഞ്ചമുഖവുമായ ഒരു ഹനുമദ്വിഗ്രഹം കയ്യിൽ മറച്ചുവച്ചുകൊണ്ടു° അതു° എന്തെന്നു കണ്ടുപിടിച്ചുപെട്ടെന്നു° ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലണമെന്നു° അന്നത്തെ സഭാസദസ്യന്മാരോടു° ആജ്ഞാപിച്ചു. ശാസ്ത്രികൾ ഉടനടി താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ചൊല്ലി.

"ശ്രീമാൻ ശ്രീരാമദാസോ ജയതി വസുമതീ—
താതതാതാര്യജാതഃ
ശ്രീരക്ഷോനാഥപക്ഷക്ഷിതിധരകുലിശ—
പ്രായദംഷ്ട്രാകരാളഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീഃ ശ്രീരാമസേവാസമരസമനസാം
ശ്രീധരോദാരബാഹുഃ
ശ്രീദാശാദ്രിശചാപപ്രതിഭടതനുമാൻ
പഞ്ചവഃക്രുാ ഹനുമാൻ.''

അവിടത്തേക്കും വിശാഖംതിരുമേനിക്കും മറ്റും നിരന്തരം വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ഗദ്യപദ്യമയങ്ങളായ സംസ്കൃതപത്രികകൾക്കു പ്രത്യുത്തരം തയ്യാറാക്കുന്നതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃത്യങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു. ആയില്യംതിരുമേനിയോടു് ഒരിക്കൽ അകൃതോഭയനായി അവിനീതമായ ഒരു പ്രശ്നത്തിനു മറുപടി പറയുകനിമിത്തം അവിടത്തെ അപ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിച്ചുപ്പോം ''വിസ്തീർണ്ണാ പൃഥിവീ, ജനാശ്ച ബഹവഃ കിം കിം ന സംഭാവ്യതേ'' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു രാജധാനി വിട്ടു വീണ്ടും ഒരു വിദേശപര്യടനത്തിൽ ഏർപ്പെടുകയും കാശിയിലെ ബാലശാസ്ത്രി, കല്ക്കത്തയിലെ താരാനാഥതർക്കവാചസ്പതി മുതലായ പണ്ഡിതപ്രവേകന്മാരുടെ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾ സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. താൻ അനന്തശയനത്തുകാരനായ ഒരു ദേശസഞ്ചാരിയാണെന്നു നാമ്മുടെ കഥാനായകൻ ബാലശാസ്ത്രികളോടു പറഞ്ഞ അവസരത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസത്തിനു വ്യാഖ്യാനമെഴുതിയ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളെ അറിയുമോ എന്നു് അദ്ദേഹം ചോദിച്ചതിനു് അതു താൻതന്നെയാണെന്നു നിവേദനം ചെയ്തയും അതു കേട്ടു വിസ്മയസ്തിമിതനായ ആ തേധാവൃദ്ധൻ അദ്ദേഹത്തെ ആലിംഗനംചെയ്തു് ആശീർവ്വചനങ്ങൾ വർഷിക്കുകയും ചെയ്തവത്രേ. ഏതാനും മാസത്തേക്കുമാത്രമേ ആ വിരഹം നീണ്ടുനിന്നുള്ളൂ. അതിനിടയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാന്നിധ്യം അപരിഹാര്യമായിത്തീരുകയാൽ മഹാരാജാവുതന്നെ അദ്ദേഹത്തെ ആളയച്ചു തിരിയെ വരുത്തി വീണ്ടും തന്റെ സദസ്സിലെ പണ്ഡിതസാവ്ഭൗമനായി അവരോധിച്ചു. ശാസ്ത്രികൾ പ്രകൃത്യാ വിരക്തനായിരുന്നു; ഐഹികങ്ങളായ അഭ്യുദയങ്ങൾ യാതൊന്നിലും അദ്ദേഹത്തിനു് അഭിസന്ധിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ തിരുവനന്തപുരം സദർ(ഹൈ)ക്കോടതിയിലെ പണ്ഡിതസ്ഥാനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്യുവാൻ ആയില്യംതിരുമേനി ക്ഷണിച്ചു എങ്കിലും തന്റെ ദേവ്യുപാസനയ്ക്കു പ്രതിബന്ധമായിത്തീരുമെന്നു തോന്നിയതിനാൽ ശാസ്ത്രികൾ ആ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചില്ല. ഗോമത്യംബയെ മന്ത്രശാസ്ത്രപ്രോക്തമായ ശക്തിരൂപത്തിൽ ആരാധിക്കുക, ഛാത്രന്മാരെ ശാസ്ത്രങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിക്കുക, സുഹൃത്തുക്കളായ പണ്ഡിതന്മാരുമായി വാക്യാർത്ഥവിചാരം ചെയ്യുക, വിവിധവിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക ഇവമാത്രമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിയമേനയുള്ള കൃത്യപരിപാടിയിൽ പെട്ടിരുന്നതു്. ഗണിതശാസ്ത്രത്തിലും ശാസ്ത്രികൾ കാലാന്തരത്തിൽ വിസ്മയനീയമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. കുടെക്കുടെ ഇലത്തൂർഗ്രാമത്തിൽ പോയി കുറേ ദിവസം താമസിക്കുകയും താൻ നവീകരണം ചെയ്ത ഗ്രാമവാപിയുടെ തീരത്തിൽ തന്റെ പ്രേലവിൽ ഒരാലിന്റെ ചുവട്ടിൽ പ്രതി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഷ്ടിച്ച ഗണപതിയെ (അശ്വത്ഥഗണനാഥൻ) സേവിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. 1062 കർക്കടകമാസം 31-ാംനു- ആ ആശ്ചര്യവിദ്യാനിധി തിരുവനന്തപുരത്തുള്ള സച്ഗൃഹത്തിൽവച്ചു യശശ്ശരീരനായി ശിവസായുജ്യം പ്രാപിച്ചു.

ശിഷ്യന്മാർ:—ശാസ്ത്രികൾക്കു തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒട്ടുവളരെ ശിഷ്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ പ്രഥമഗണനീയൻ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. കവികർമ്മത്തിനു പുറമേ അവിടുന്നു വേദാന്തവും മന്ത്രശാസ്ത്രവും ആ മഹാനോടു് അഭ്യസിച്ചു. മന്ത്രശാസ്ത്രത്തിൽ അവിടുത്തെ ജ്യേഷ്ഠൻ അനന്തപുരത്തു രാജരാജവർമ്മ മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്നു. ഗുരുനാഥന്റെ മരണത്തിൽ പരിതപ്തനായ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ജ്യേഷ്ഠനു്

"ശ്രീശങ്കരോപമാനാഃ ശ്രീമദാനന്ദനാഥഗുരുചരണാഃ
ശ്രീമോദിനീസനാഥാഃ ശ്രീപുരമേവാപുരദ്യ പൂർവ്വാഹ്ണേ."

എന്ന ശ്ലോകം അയച്ചുകൊടുത്തു. മദാനാനന്ദൻ എന്നതു് ആ ആചാര്യനു സമ്പ്രദായസിദ്ധമായ നാമധേയമാകുന്നു. അടുത്ത പടിയിൽ ഗണിക്കേണ്ട ഒരു ശിഷ്യനാണു് അന്നത്തെ ഒരു നല്ല ഭാഷാകവിയായ ആറുകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി മേൽ പ്രസ്താവിക്കും. ശങ്കരപ്പിള്ള ശാസ്ത്രികളെ ദേവീഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ടിൽ താഴെക്കാണുന്ന വിധത്തിൽ സ്തോത്രംചെയ്യുന്നു.

"നരതാവ്യാജേന വന്നവതാരത്തെച്ചെയ്താ—
രിലത്തുർബ്രഹ്മജ്യോതിസ്സൊന്നിഹ വിളങ്ങുന്നു.
യാതൊന്നിൻ ഗുണശ്രേണി ചൊല്ലുവാനാക്കും പണി;
യാതൊന്നിൻ കീർത്തിവല്ലി നീർജ്ജിതാശേഷമല്ലി;
യാതൊന്നിൻ കൃപാർദ്രദൃഷ്ടി പീയൂഷപ്രഭാകരി;
യാതൊന്നിൻ തത്വബോധം പാർക്കിലോ ഭൂര്യഗാധം;
യാതൊന്നിൻ ധ്യാനരൂപം ചിൽകലാസൂക്ഷ്മദീപം;
യാതൊന്നിൻ നിത്യകൃത്യം യോഗികൾക്കതിസ്തുത്യം;
യാതൊന്നിൻ കാവ്യബന്ധം ഗണനേ സദാനന്ദം;
യാതൊന്നിൻ കൃപാശീലം ചൊല്ലുവാനഹം നാലം;
യാതൊന്നിൻ തിരുനാമം രാമശർമ്മാഭിരാമം;
യാതൊന്നിൻ സുകിങ്കരൻ പാർക്കിലിന്നിശ്ശങ്കരൻ."

കുതികാൽ:—ശങ്കരപ്പിള്ള "യാതൊന്നിൻ കാവ്യബന്ധം ഗണനേ സദാനന്ദം" എന്ന ഗാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണു്. അതുവളരെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ശാസ്ത്രികൾ രചിക്കുകയുണ്ടായി. കവിയശസ്സിൽ കാംക്ഷയില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജീവിതകാലത്തിൽ സദ്വൃത്തരത്നാവലിയും ശ്രീരാമസ്തുതിരത്നവും എന്ന കൃതിയെഴിച്ചു മറ്റു് അധികമൊന്നും പ്രസിദ്ധീകൃതമായില്ല. മരണാനന്തരം അനേകം വാങ്മയങ്ങൾ നശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ടു്. മലയാളത്തിൽ 1 ജലന്ധരാസുരവധം ആട്ടക്കഥയും, 2 വിജ്ഞപ്തികഥ എന്നൊരു ചെറിയ ഗദ്യകൃതിയും മാത്രമേ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളൂ. വിജ്ഞപ്തികഥ പ്രജകൾ അനുഭവിച്ചുവന്ന ചില സങ്കടങ്ങളെപ്പറ്റി വിശാഖം മഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ച ഒരു നിവേദനമാണു്. 1056-ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ വീരമാർത്താണ്ഡവർമ്മചരിതം ആട്ടക്കഥയിലെ ആദ്യത്തെ മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകതന്നെ. 3 ഗണനക്രിയാക്രമം എന്നൊരു മണിപ്രവാളകൃതിയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടേയുള്ളൂ. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളെ കാവ്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ, ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ, സ്തോത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ, വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ നാലു വകുപ്പുകളായി പിരിക്കാം. കാവ്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ 1 സൂര്യപരാഘവം മഹാകാവ്യം, 2 കീർത്തിവിലാസചമ്പു, 3 ഗാന്ധാരചരിതം, 4 പാർവ്വതീപരിണയം, 5 അംബരീഷചരിതം, 6 തുലാഭാരപ്രബന്ധം, 7 അന്യാപദേശദ്വാസപ്തതി, 8 ഗൗണസമാഗമം, 9 കാശിയാത്രാനുവർണ്ണനം എന്നീ ഒൻപതു ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ 10 കൈവല്യവല്ലീപരിണയം നാടകം തുടങ്ങിയ വാങ്മയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. കൈവല്യവല്ലീപരിണയത്തിൽ കുറേ ഭാഗം ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇപ്പോൾ അതു് ഒരിടത്തും കാണാനില്ല. ഇവയ്ക്കും പുറമേ 11 തിരുമാസപ്രബന്ധം, 12 ശ്രീധർമ്മസംവർദ്ധനീമാഹാത്മ്യം (അഥവാ ഇലത്തൂർ സ്ഥലപുരാണം), 13 പന്തളപുരീമാഹാത്മ്യം, 14 ശാകുന്തളം ചമ്പു എന്നീ കൃതികൾകൂടി ശാസ്ത്രീകൾ രചിച്ചതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഇവ കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ 15 സദ്വൃത്തരത്നാവലി, 16 രാമോദയം, 17 ക്ഷേത്രതത്ത്വദീപിക ഇങ്ങനെ മൂന്നുണ്ടു്. ശ്രീരാമസ്തുതിരത്നം സദ്വൃത്തരത്നാവലിയുടെ ഒരനുബന്ധംതന്നെ. സ്തോത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു സംഖ്യയില്ല. അവയിൽ 18 ദേവ്യഷ്ടപ്രാസശതകം, 19 ശിവാഷ്ടപ്രാസശതകം, 20 വിഷ്ണ്വഷ്ടപ്രാസശതകം, 21 ദേവീവർണ്ണമുക്താവലി, 22, 23 രണ്ടു് ആര്യാശതകങ്ങൾ, 24 ശ്രീകൃഷ്ണദണ്ഡകം, 25 തൃപുരസുന്ദരീകേശാദിപാദസ്തവം, 26 ശ്രീരാമാശ്രയസ്തോത്രം, 27 മധുസൂദനാഷ്ടകം, 28 ഹനുമദഷ്ടകം, 29 കലിനാശനസ്തോത്രം, 30 പുണ്ഡരീകപുരേശസ്തോത്രം, 31 ശ്രീകണ്ഠേശ്വരസ്തോത്രചിന്താമണി, 32 ധർമ്മസംവർദ്ധനീസ്തോത്രം, 33 ശ്രീലളിതാപ്രാതഃസ്മരണസ്തോത്രം, 34 അശ്വത്ഥഗണനാഥാഷ്ടകം എന്നിങ്ങനെ ചിലതെല്ലാം ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ദേവീവർണ്ണമുക്താവലിയിൽ അ മുതൽ ക്ഷ വരെയുള്ള അക്ഷരങ്ങളെക്കൊണ്ടു യഥാക്രമം ആരംഭിക്കുന്ന അൻപതൊന്നു ശ്ലോകങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ആര്യാശതകദ്വയം ഗോമതീസ്തുതിപരമാണു്. ആദ്യത്തെ ശതകത്തിൽ നൂറെട്ടു ശ്ലോകങ്ങളും ഉള്ളതുകൊണ്ടു് അതിനെ ആര്യാഷ്ടോത്തരശത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കമെന്നും പറയും. ശ്രീത്രിപുരസുന്ദരീകേശാദിപാദവും ശ്രീരാമാശ്രയ സ്തോത്രവും ഗോപികാഗീതിയുടെ മട്ടിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. കലിനാശനസ്തോത്രത്തിൽ കവി നളമഹാരാജാവിനേയും, പുണ്ഡരീകപുരേശ സ്തോത്രത്തിൽ വൈക്കത്തപ്പനേയും, ശ്രീകണ്ഠേശ്വരസ്തോത്രചിന്താമണി യിൽ ശ്രീകണ്ഠേശ്വരത്തു ശിവനേയും, ധർമ്മസംവർദ്ധനീസ്തോത്രത്തിൽ ഇലത്തൂർ ദേവിയേയും, അശ്വത്ഥഗണനാഥാഷ്ടകത്തിൽ താൻ ഇലത്തൂ രിൽ പ്രതിഷ്ഠിപ്പിച്ച ഗണപതിയേയും സ്തുതിക്കുന്നു. ശാസ്ത്രികളുടെ ദേവീസ്തോത്രങ്ങളിൽ ചിലതിനു സൌന്ദര്യലഹരിപോലെ മന്ത്രശാസ്ത്ര സിദ്ധമായ മാഹാത്മ്യവുമുണ്ടു്. ശ്രീകൃഷ്ണഭണ്ഡകം രാസക്രീഡാവർണ്ണനാ ത്മകമായ ഒരു ലഘുകൃതിയാകുന്നു. സ്വകീയഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കുള്ള ടീകകൾ കൂടാതെ ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസംമാത്രമേ വ്യാഖ്യാനിച്ചതായി അറിവുള്ളൂ. ആ വ്യാഖ്യാനത്തിനു മഞ്ജുഭാഷിണി എന്നാണു് പേർ. ഇങ്ങനെ മുപ്പതിൽ ച്ചിലധികം കൃതികൾ അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചതായി തെളിയുന്നു; അവയിൽ ചിലതിനെപ്പറ്റിമാത്രം അല്പം പ്രസ്താവിക്കാം.

സുഭദ്രാപരിണയം മഹാകാവ്യം:—സുഭദ്രാപരിണയത്തിലെ ഇതിവൃത്തം രാമായണംതന്നെയാണു്. ഭട്ടികാവ്യത്തിന്റേയും മറ്റും രീതിയിൽ വ്യുൽപത്തിസുകരംക്കു വ്യാകരണത്തിൽ പരിനിഷ്ഠിതമായ ജ്ഞാനം ലഭിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണു് കവി പ്രസ്തുതകാവ്യം നിർമ്മിച്ചി ട്ടുള്ളതു്. ഈകെ പതിനഞ്ചു സർഗ്ഗങ്ങൾക്കുമേലുണ്ടെന്നു് അഭിയുക്ത ന്മാർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അഷ്ടമസർഗ്ഗത്തിൽ മുപ്പത്തിമൂന്നാമത്തെ ശ്ലോകംവരെയുള്ള ഭാഗമേ എനിക്കു വായിക്കുവാൻ ഇടവന്നിട്ടുള്ളൂ. ശാസ്ത്രകാവ്യമാകയാൽ ഗ്രന്ഥകാരൻതന്നെ വിസ്തരിച്ചു് ഒരു വ്യാഖ്യാ നവും എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. വ്യാകരണസൂത്രോദാഹരണങ്ങൾക്കുപുറമേ യഥോചിതം ഹൃദ്യങ്ങളായ അലങ്കാരങ്ങളും സന്നിവേശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കാവ്യം പണ്ഡിതന്മാർക്കെന്നപോലെ ഭാവുകന്മാർക്കും ആനന്ദപ്രദമാകുന്നു. ശാസ്ത്രികളുടെ പാണിനീയമർമ്മജ്ഞതയ്ക്കും, അലങ്കാരപ്രയോഗചാതുര്യ ത്തിനും, ദേശാഭിമാനവിജൃംഭണത്തിനും, ഫലിതരസികതയ്ക്കും ഉദാഹര ണമായി ഓരോ ശ്ലോകം ഉദാഹരിക്കാം.

1 സ്ത്രീപ്രത്യയം—ദശരഥന്റെ പൂജാഗൃഹം:

"യത്ര പ്രവേണീഷു സുലോഹിനീഷു
മൃദ്വീഷു കാളീഷു ച ലാക്ഷികീഷു
ഏനീഷു ശോണീഷു സുവർണ്ണലിപ്തീ—
ഷ്വധ്യാസനം തേ പരിതോ നിഷേദുഃ."

2 അലങ്കാരം—അഹല്യാമോക്ഷം:

"സംസർഗ്ഗമാത്രേണ പരസ്യ പുംസഃ
പാഷാണഭൂയം രമണീമണീതാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പാദാനുഷംഗേണ പരസ്യ പുംസോ
യോഷിന്മണീഭ്രയമഗാൽ പുനസ്സാ.''

3 ദേശാഭിമാനം—അഭിഷേകസംഭാരം:

''പരിഹിതനവവസ്ത്രൈർമ്മൗലിഭാസച്ഛിരസ്ത്രൈർ—
വൃതവിവിധതനുത്രൈഃ കാത്തികീചന്ദ്രവക്ത്രൈഃ
ധൃതകനകവിഭൂഷൈന്നാഗരൈർമ്മഞ്ജുവേഷൈ—
രജനി രജനിസീമാ കേരളശ്രാവണീവ.''

4 ഫലിതം—മന്ഥരയും അവളുടെ സഖി കാരീഷഗന്ധിയും തമ്മിലുള്ള സംവാദം:

''സഖി—
ഹേ! വക്രേ കുടിലേ ജഹാഹി ധിഷണാം രാമാ മയാ നോച്യതേ
ഭ്രയോ വച്മ്യഭിഷേക്ഷ്യതി ക്ഷിതിപതിസ്ത്വം കൗശലേയം പ്രിയം.
മന്ഥര—
കാ വാ സാ കുശലാ യദീയതനയം രാജ്യേഭിഷേക്ഷ്യത്യസൗ?
സഖി—
നാഹം വച്മി തഥാതിവേല്ലിതമതേ! ത്വം സാവധാനാ ശൃണു
യോ വീരോ ജനകാത്മജാമുദവഹത്തസ്യാഭിഷേകോധുനാ.
മന്ഥര—
കോ വീരോ ഭഗിനീം നിജാമുവഹദ്യസ്യാ ന പത്യന്തരം?
സഖി—
കൗടില്യം കുടിലേ! വിമുഞ്ച സരളീഭൂയ ത്വയാ ശ്രൂയതാം
മാഹേയീരമണസ്യ സർവ്വസുഖദസ്യാദ്യാഭിഷേകോത്സവഃ.
മന്ഥര—
യം ഭ്രമീരമണോഭിഷേക്ഷ്യതി മുദാ കോ വാ വൃഷസ്ഥാദ്ധശോ?
സഖി—
മുഗ്ധേ! നാവസരസ്ത്വയാ പ്രലപിതും യാമ്യാളയോഗ്രേ ഗതാഃ.''

കീർത്തിവിലാസചമ്പു:—ഈ ചമ്പുവിന്റെ ഒരു ഉല്ലാസം മാത്രമേ കിട്ടീട്ടുള്ളൂ. 94 പദ്യങ്ങളും ഏതാനും ചില ഗദ്യങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ കവി ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തു് ആയില്യംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാന്റെ അപദാനങ്ങളെ അനുകീർത്തനം ചെയ്യുന്നു. 1033–ലാണു് ഇതിന്റെ നിർമ്മിതി എന്നു പഴമക്കാർ പറയുന്നു. ഇതിലെ വസ്തുനിർദ്ദേശാത്മകമായ പദ്യമാണു് താഴെ ചേർക്കുന്നതു്.

''ധർമ്മോ ദൃഷ്ടഃ ശ്രുതോ വാ സകൃദപി മനസാ
സംസ്മൃതഃ കീർത്തിതോ വാ
നാകം ലോകം ത്രിലോകം നയതി നഹി മൃഷാ
തത്ര വേദാഃ പ്രമാണം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തസ്മാച്ഛ്രീരാമവർമ്മാഹ ചയയുവനൃപതേ—
ർധർമ്മവിശ്രാമഭൂമേഃ
കീർത്തിം വിശൈചകഹൃദ്യാം വിബുധജനമുദേ
വർണ്ണയേ വർണ്ണനീയാം.''

ഒരു ശിവരാത്രിദിവസം ശ്രീപരമേശ്വരനെ യുവരാജാവു ഭക്തി പൂർവ്വം ഉപാസിക്കുന്നു. തനിക്കു ധർമ്മചിന്തയും പരമാത്മബോധവും ഉണ്ടാകണമെന്നു് അവിടുന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചപ്പോൾ ''വേദാന്തശ്രവണവിധിം വിധിത്സ സദ്യഃ'' എന്ന ഭഗവാന്റെ അശരീരിവാക്യം കേൾക്കുന്നു. പിറേ ദിവസം ആസ്ഥാനപണ്ഡിതന്മാരെ ആനയിച്ചു് അവരുമായി പല സല്ലാപങ്ങളിലും ഏർപ്പെടുന്നു. ആ പണ്ഡിതന്മാരിൽ അനന്തരാമ ശാസ്ത്രികളെപ്പറ്റിയുള്ള കവിയുടെ തൂലികാചിത്രം ഞാൻ അന്യത്ര പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിനു പുറമേ അപ്പാദീക്ഷിതർ, പണ്ഡിതർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രി, വെങ്കടരാമശാസ്ത്രി, ശീനുഅയ്യങ്കാർ, അപ്പുഅയ്യങ്കാർ ഇവരേയും കവി വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ടു്. കവി തന്നെപ്പറ്റി എഴുതീട്ടുള്ള ശ്ലോകമാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

''പാടീരദ്രവസിക്തചമ്പകലതാവാടീലസന്മാലതീ—
കോടീനിർദ്ദരിണാമാധവഫലാനീശൗടിർയ്യഹൃന്മാധുരീം
ശ്ലോടീനാമനുകുർവ്വതീം സ്വവശയൻ ധാടീം ജവാൽ സാഹിതീം
കോടീരാനതഗോമതീചരണഭാഗാടീകതായം കവിഃ.''

രാജസദസ്സിൽ വൈയാകരണൻ, താർക്കികൻ, മീമാംസകൻ, അദ്വൈതി മുതലായവർ അവരവരുടെ ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. സന്ധ്യയോടുകൂടിയാണു് സമ്മേളനം സമാപിക്കുന്നതു്. പ്രസ്തുതചമ്പുവിലെ ''പ്രതിദിവസമുജ്ജൃംഭമാണമഹോത്സവാരംഭാഭ്യുന്മണ്ഡലകുശലാനയോഗസംഭൃതസമുദ്യോഗസമുത്സേധസൗധനിരവഗ്രഹവിഹാരമാണരമണീയരമണീശിരോമണീഗണ'' ഇത്യാദി കേരളദേശവർണ്ണനാത്മകമായ ഗദ്യം വിശേഷിച്ചും മോഹനമായിട്ടുണ്ടു്.

ഗാന്ധാരചരിതം തുടങ്ങിയുള്ള മൂന്നു ലഘുകാവ്യങ്ങളും:—ഹരികഥാകാലക്ഷേപത്തിന്റെ പ്രോത്സാഹനത്തിൽ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെന്നതുപോലെ ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനും കൗതുകമുണ്ടായിരുന്നു. അതിലേക്കു് അവിടുന്നും തഞ്ചാവൂരിൽനിന്നു ചില പുതിയ ഭാഗവതരെക്കൂടി വരുത്തുകയുണ്ടായി. അവരുടെ ഉപയോഗത്തിനു മഹാരാഷ്ട്രശൈലിയനുസരിച്ചു പ്രായേണ ആര്യ, പഞ്ചചാമര മുതലായ സംഗീതഗന്ധികളായ വൃത്തങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളാണു് ഗാന്ധാരചരിതവും പാർവ്വതീസ്വയംവരവും അംബരീഷചരിതവും. പാർവ്വതീസ്വയംവരത്തിലെ ശ്ലോകങ്ങളും യമകാലംകൃതങ്ങളാണെന്നു് ഒരു വിശേഷംകൂടിയുണ്ടു്. ഗാനങ്ങളും പ്രത്യേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കമായി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. ഗാന്ധാരചരിതത്തിലെ ഇതിവൃത്തം ഇങ്ങനെ സംഗ്രഹിക്കാം. ഗാന്ധാരൻ എന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ഗോകർണ്ണത്തേക്കു പോയി ഒരു ശിവരാത്രിദിവസം ശ്രീപരമേശ്വരനെ പൂജിച്ചു. തദനന്തരം അയാൾ ഒരു ദാശസ്ത്രീയിൽ ആസക്തനായിത്തീരുകയും അവളുമായി താൻ ചെയ്ത ഉടമ്പടിയനുസരിച്ച് എന്നും അവർക്കു മാംസാഹാരം കൊണ്ടുചെന്നു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. അങ്ങനെയിരിക്കെ ഒരിക്കൽ ഒരു മഹർഷിയുടെ ആശ്രമമൃഗം വെള്ളം കുടിക്കാൻ ഒരു സരസ്സിൽ ഇറങ്ങി; അതിനെ ആ ബ്രാഹ്മണബ്രുവൻ അമ്പെയ്തു കൊന്നു. മഹർഷി അയാൾ ജ്വരതൃഷ്ണാർത്തനായി മരിക്കട്ടേ എന്നു ശപിച്ചു. ഗാന്ധാരൻ തിരിയെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയതും ജ്വരാർത്തനായതും ഒന്നിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ദാഹം അസഹ്യമാകയാൽ ഭാര്യയോടു കുറേ വെള്ളം കൊണ്ടുവരണമെന്നു താഴെ കാണുന്ന വിധത്തിൽ ഉച്ചരിച്ചു.

"അയി ശശിവദനേ സുകേശി വാമേ
ദ്രുശിവസുധോവ്ശിവാരി ദേഹി ശീഘ്രം"

തദ്ഗാരാ 'ശിവ ശിവ' എന്നു രണ്ടാവൃത്തി അയാൾക്കു ശിവനാമം ഉച്ചരിക്കുവാൻ ഇടവന്നു. അതുനിമിത്തം ശിവന്റെ പാർഷദന്മാർ യമദൂതന്മാരെ ആട്ടിയോടിക്കുകയും ആ മഹാപാപി പിന്നീടു വളരെക്കാലം സുകൃതകല്മഷനായി ജീവിച്ചു് ആയുരന്തത്തിൽ ശിവസായുജ്യം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. പാർവതീസ്വയംവരത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകമാണു് താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതു്. വൃദ്ധവേഷനായ ശിവൻ തപസ്സുചെയ്യുന്ന പാർവതിയോടു് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

"അഹ്നമപണ്ണമഗോത്രം ഹ്നനിനി സുവണ്ണേ സുഗോത്രവരജാതേ
ഗിരിശം ലിപ്സസി കിമയേ ഹ്നനിനി സുവണ്ണേ സുഗോത്രവരജാതേ."

പാർവതീദേവിയുടെ ജനനംമുതൽ കുമാരസംഭവംവരെയുള്ള കഥ ഇതിൽ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. അംബരീഷചരിതത്തിൽ ഇരുപത്തിരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളേയുള്ളു.

തുലാഭാരപ്രബന്ധം:—ശാസ്ത്രികളുടെ കവനകലാകുശലതയ്ക്കു മുദ്രാഭിഷിക്തമായ ഉദാഹരണമായി പരിലസിക്കുന്ന ഒരു കൃതിയാണു് തുലാഭാരപ്രബന്ധം. വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് 1060-ൽ നടത്തിയ തുലാപുരുഷദാനമാണു് വിഷയം. നൂറിലധികം ശ്ലോകങ്ങളാൽ ഈ കൃതി യിൽ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. ഒന്നാമത്തെ ശ്ലോകമാണു് അടിയിൽ ചേർക്കുന്നതു്.

"തേജസാ ഭീ മേദിനീഭൃദ്വിബുധപരിവൃഢ—
സ്സുവ്രതാകരോസ്മീ—
ത്യുത്സേകാദുഞ്ഛിഭൃൽകുലതിലകവിശാ—
ഖേന സാകം തുലായാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആരൂഢഃ സപ്ണ്ണരത്നപ്രകരമയവപു-
ന്നീചകൈമ്മേരുരാസീൽ
സാമ്യം വാഞ്ഛൻ മഹദ്ഭിഃ പ്രകടയതി ലഘു-
ന്നീചതാമേവ നൂനം.''

ഒരു ശ്ലോകംകൂടി പകർത്തുന്നു.

''ശ്രീമൻ വിശാഖക്ഷിതിപാലമൗലേ!
തവൽകീർത്തിമുക്താഫലജാലമാര്യാഃ
ഹാരം വിധാതും ഭവതോ ഗുണാനാ-
മന്തം വിചിനവന്തി ന തം ലഭന്തേ.''

ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ചില ഫലിതശ്ലോകങ്ങളും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

''അവൻ വരാനവൻ നിത്യമിവൻ നാരീമനോ ഹരൻ
മലയാളംകൃതമഹീ പോത്തിമാരാരിവൽ സുഖം.''

ആ ശ്ലോകം കേട്ടാൽ വ്യുൽപന്നന്മാർ അതു ഭാഷയാണെന്നു സംശയിച്ചു പോകും. ഇതാ അതുപോലെ മറെറാരു ശ്ലോകം.

''ആസേദിവാൻ ശ്രിയം രാജാ ബഹിഷ്കാരപരോ/സതാം
ശിരസ്ഥദാരിതശ്രീകപട്ടഃ സവ്വാധികാരവാൻ.''

ഇതിൽ കവി ദിവാൻ, പേഷ്കാർ, ശിരസ്തദാർ, സവ്വാധികാര്യക്കാർ എന്നീ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ സ്മരണയെക്കൂടി അക്ലിഷ്ടമായി ഉത്ഥാപനം ചെയ്തിക്കുന്നു.

അന്യാപദേശദാസപ്തതി:—പേരുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ കൃതിയിൽ 72 ശ്ലോകങ്ങളാണ് അടങ്ങീട്ടുണ്ടെന്നു കാണാവുന്നതാണല്ലോ. ഒരിക്കൽ ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു് ഒരു ശില്പി ദന്തംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു ത്രാസ് അടിയറവയ്ക്കുകയും ഉടൻ ആ ത്രാസിനെപ്പററി ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കി ചൊല്ലണമെന്നു് അവിടുന്നു് അടുത്തു നിന്നിരുന്ന ശാസ്ത്രികളോടു് ആജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ശാസ്ത്രികളാരും ത്രാസോടൊപ്പം മഹാരാജാവിനേയും പരാമർശിച്ചുകൊണ്ടു് അന്യാപദേശരൂപത്തിൽ താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ഉച്ചരിച്ചു.

''ഉച്ചൈഃ പ്രാപയസേ പദം ലഘുതരാനത്ഥാനധസ്ഥാദ്ഭുതാൻ
ജിഹ്മാം ലോലതമാം ബിഭേഷി കുടിലാ വിസ്രംസിനസ്തേ ഗുണാഃ
അപ്യേവം ധട! താരതമ്യകലനാചാതുര്യധൗരേയതാ
തവ്യാധീയത യേന സവ്വവിദുസൌ ധാതൈവ കിം ബ്രൂമഹേ?''

മഹാരാജാവു ശ്ലോകം കേട്ടു കുപിതനായില്ല. പ്രത്യുത ആ രീതിയിൽ ഒരു കാവ്യംതന്നെ രചിക്കണമെന്നു കല്പിച്ചു. ഒരു ശ്ലോകംകൂടി മാതൃകയായി കാണിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ധനവാന്റെ മിത്രമായ ദരിദ്രന്റെ പിന്നാലെയും ധനാത്മികാ പാഞ്ഞുചെല്ലുന്നതു":

"അസ്ഥീന്യേവ വിഭൂഷണാനി കുരുതാം ധത്താം കപാലം കരേ
വസ്ത്രാം വാ ഗജചർമ്മ ലിമ്പതു ചിതാഭസ്മാനി വാ ഭിക്ഷതാം
അസ്താം വാ പിതൃകാനനേ തദപി നോ ജാതപ്രതിഭിർമ്മുച്യതേ
ശ്രീകണ്ഠോസ്യ സഖാ ധനേശ ഇതി യദ്വാത്താ ജഗദ്വിശ്രുതാ."

ഗൗണസമാഗമം:—ഇതു കൊല്ലം 1038-ാമാണ്ടു തിരുവനന്തപുരം സന്ദർശിച്ച ലോഡ് നേപ്പിയർ എന്ന മദിരാശിഗവർണ്ണരുടെ ആഗമനത്തേയും ആ അവസരത്തിൽ നടന്ന മഹോത്സവങ്ങളേയും സരസമായി വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു കാവ്യമാണു്. ഗൗണപദംകൊണ്ടാണു് കവി ഗവർണ്ണരെ വ്യപദേശിക്കുന്നതു്. മഹാരാജാവിനെ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു ഗൗണത്വം പോയി മുഖ്യത്വം വന്നുവത്രേ.

"ശ്രീവഞ്ചിക്ഷിതിപാദശാസനസഭാം യാതസ്യ ഗൗണപ്രഭോ-
സ്സൽകാരൈരഭിയാനസൂക്തികരദാനാഗ്രാസനോപക്രമൈഃ
മുഖ്യൈവ പ്രഭുതാ തദാ സമഭവദ്ഗൗണീ പുനർഗ്ഗൗണതാം
ത്രുപസ്യോപഗതസ്യ ഹേഹ്രളികാം കാ നാമ ദുർവ്വർണ്ണതാ?"

മഹാരാജാവു പ്രതിസന്ദർശനത്തിനു പോകുന്ന ഘട്ടം അത്യന്തം മനോമോഹനമായ ഒരു ഗാഥകൊണ്ടാണു് കവി നിർവ്വഹിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അതിൽനിന്നു ചില വരികൾമാത്രമേ എടുത്തുകാണിക്കുവാൻ തരമുള്ളൂ.

"രാജീവാദിവിതാനിതതോരണരാജീരാജിതരാജപഥേ
ജൃംഭമഹോമഗിരാവിവ ശനകൈരുത്തി തുരംഗേ പുഷ്യരഥേ
നാളീകോദിതഭീഷണഘോഷണപാളീവിചലിതശൈലകുലം
ചിത്രധ്വജപടരാജിസുവീജിതമിത്രരഥാശ്വശതാംഗ്രഗണം
സുന്ദരഘണ്ടാഘണഘണനികണമന്ദരമന്ദഗദന്തികുലം
തുംഗതുരംഗ്രഖുരോദ്ധുതധൂളീസംഗ്രപിശംഗ്രിതമേഘപഥം"

എന്നിങ്ങനെ ആ ഗാഥ പുരോഗമിക്കുന്നു.

കാശിയാത്രാനുവർണ്ണനം:—വിശാഖംതിരുനാൾ 1057-ൽ കാശിക്കെഴുന്നള്ളി തിരിച്ചുവരുന്നതുവരെയുള്ള സംഭവങ്ങളെ കവി ആര്യാവൃത്തത്തിൽ 120 ശ്ലോകങ്ങളാംകൊണ്ടു് ഈ കാവ്യത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു.

സദ്വൃത്തരത്നാവലി:—സദ്വൃത്തരത്നാവലി സവ്യാഖ്യാനം ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു ശാസ്ത്രീകൻ രചിച്ചു. 1053-ൽ അതു തിരുവനന്തപുരം സക്കാരച്ചുള്ളടത്തിൽനിന്നു കേരളലിപിയിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ അതു ബൃഹത്തും വിശദതോമുഖവുമായ ഒരു ഗ്രന്ഥം സംസ്കൃതത്തിൽ വേറെയില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അതിനെ ശാസ്ത്രികളുടെ വാങ്മയങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേതായിത്തന്നെ പരിഗണിക്കാവുന്നതാണു്. ഡാക്ടർ ബണ്ടൽ പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം വായിച്ചു നോക്കി ഒരു ആധുനികഭാരതീയനാണു് അതിന്റെ പ്രണേതാവെന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരും വിശ്വസിക്കയില്ലെന്നുപോലും അഭിപ്രായപ്പെടുകയുണ്ടായി. ഉപക്രമത്തിൽ ആയില്യംതിരുമേനിയെ പ്രശംസിക്കുന്ന മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടു്. അവയിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു് ചുവടേ കുറിക്കുന്നതു്.

"ശ്രുഷ്മാണപ്രതിപക്ഷകക്ഷദഹനേ ചക്രേണ ലോകാവനേ
ശൂലേനാത്മിജനേഷു താപഹരണേ രാജാനപാദശ്രിതാം
സൂത്രാമാണയശസ്സു ജീവവചനേ സ്വാത്മാനഭൂതേഷ്വിതി
പ്രേഷ്ഠാ യോ ഭവതി ക്ഷിതൗ സ ജയതി ശ്രീരാജരാജോ മഹാൻ"

വൃത്തരത്നാകരത്തോടു തനിക്കുള്ള കടപ്പാടു വലുതാണെന്നു ശാസ്ത്രികൾ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടു്.

"ഭാനുതേജോമയരസലിങ്ഗാത്മാതിഗഭീരിമാ
വൃത്തരത്നാകരോപാരോ രത്നാകര ഇവാപരഃ.
വൃത്തരത്നാകരോന്നീതൈവ്വർണ്ണമാത്രാഗണാത്മകൈഃ
ഗ്രഥ്യതേ ഛാന്ദസൈർവൃത്തൈർവൃത്തരത്നാവലീ മയാ"

എന്നാണു് അദ്ദേഹം പറയുന്നതു്. ശ്രീരാമസ്തുതിരത്നം എന്നു് 162 ശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒരു കൃതികൂടി അനുബന്ധരൂപത്തിൽ എഴുതിച്ചേർത്തു് അതിൽ ബൃഹത്യാദിച്ഛന്ദസ്സുകളിൽ ഒടുങ്ങിയ അപ്രസിദ്ധങ്ങളും എന്നാൽ ഗ്രാഹ്യങ്ങളുമായ പല വൃത്തങ്ങളേയും ലക്ഷണസമേതം ഉദാഹരിച്ചിരിക്കുന്നു.

രാമോദയം:—ഇതു് ഒരു അലങ്കാരഗ്രന്ഥമാണു്. ചന്ദ്രാലോകത്തിന്റെയും മറ്റും രീതിയിൽ പൂർവ്വാർദ്ധം ലക്ഷണവും ഉത്തരാർദ്ധം ലക്ഷ്യവുമായി വസന്തതിലകവൃത്തത്തിലുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടു് എല്ലാ അർത്ഥാലങ്കാരങ്ങളേയും ശാസ്ത്രികൾ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചുകാണുന്നു. ലക്ഷ്യവിഷയം രാമസമനായ ആയില്യംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവുതന്നെ. ശ്ലോകങ്ങൾ ഏറ്റവും ലളിതങ്ങളാണു്. പ്രതിവസ്തൂപമയെപ്പറ്റിയുള്ള ശ്ലോകം നോക്കുക.

"സ്യാദ്വാക്യയോരുദ്ഭടയോഃ പൃഥഗേകധർമ്മോ
നിർദ്ദിശ്യതേ തദുപമാ പ്രതിവസ്തുപൂർവ്വാ
ഓജോഭരേണ ഭുവി രാജതി രാമരാജ—
സ്തേജോഭരേണ ദിവി ദീവ്യതി രശ്മിമാലീ."

ക്ഷേത്രതത്പദീപിക:—ഇതു് ഇംഗ്ലീഷിലെ 'ജോമെട്രി'യുടെ രീതിയനുകരിച്ചു ശാസ്ത്രികൾ രചിച്ച ഒരു ക്ഷേത്രവ്യവഹാരഗ്രന്ഥ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാകുന്നു. ഇതിൽനിന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു വാദ്ധ്യകൃത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷിലും പ്രായോഗികമായ ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു തെളിയുന്നു. ഹാറൺ ക്ഷേത്രഗണിതം (Hatton's Geometry) എന്ന പുസ്തകമാണു് അദ്ദേഹം പ്രായേണ ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നതു്. യൂക്ലിഡിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിലെ എല്ലാ പ്രമേയങ്ങളും സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല; അതിലില്ലാത്ത ചിലതെല്ലാം കൂട്ടിച്ചേർത്തിട്ടുമുണ്ടു്.

സ്തോത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ:—സ്തോത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ. ഓരോന്നിന്റെയും സ്വരൂപം ഇവിടെ പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ സൗകര്യമില്ല. ദിങ്മാത്രമായി ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"ആകാശാദിനിദാനമാദിപുരുഷം ശ്രീകാമുകാദ്യുച്ചിതം
ഭ്രുകാഗ്ന്യാഗ്രുഗഖാക്ഷസോമയജമാനാകാരമേകാധിപം
ലോകാനാം ഭജതാമഭീഷ്ടഫലദം ശോകാമയധ്വംസനം
പാകാനുഗ്രഹശേഖരം പശുപതിം ശ്രീകാളകണ്ഠം ഭജേ.

പാകാരാതിസഹോദരപ്രഭൃതിഭിർന്നാകാലയൈസ്സേവിതം
ശാകാംഭഃപവനാശനൈശ്ശമധനൈരേകാഗ്രചിത്തൈസ്സദാ
ഏകാന്തേ പരിചിന്തിതം ശിവകരം നൗകായമാനാംഘ്രികം
ശോകാംഭോനിധിമുത്തരീതുമനസാം ശ്രീകാലകാലം ഭജേ."

എന്നിങ്ങനെ പോകുന്ന ശിവാഷ്ടപ്രാസത്തിന്റെ മഹിമ അനന്യാദൃശം തന്നെ. അതിനോടു കിടനില്ക്കുന്ന ഒരു കൃതി രാമഭദ്രദീക്ഷിതരുടെ രാമാഷ്ടപ്രാസമേയുള്ളൂ.

"ഗന്ധർവീകൃതകൃത്തിമേതരവചഃ! പത്നീകൃതശ്രീപതേ!
ഭൂമിസ്യന്ദന! സാരഥീകൃതവിധേ! മൗർവ്വീകൃതാഹീശ്വര!
കോദണ്ഡീകൃതകാഞ്ചനാചല! പുരാ ജേതും പുരാണാം ത്രയം
ശ്രീകണ്ഠേശ്വര! ചന്ദ്രശേഖര! വിഭോ! ഗൗരീപതേ! പാഹി മാം"

എന്ന സ്തോത്രം ശ്രീകണ്ഠേശ്വരസ്തോത്രചിന്താമണിയിലുള്ളതാണു്. ഇനിയും സാമാന്യമായി, ആട്ടാണകമാല, ഇലത്തൂർ ബ്രാഹ്മണസമുദായത്തിനു ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ കാലത്തു വിവാഹാവസരങ്ങളിലും മറ്റും പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ എഴുതിക്കൊടുത്ത ഒരു ദീർഘമായ മംഗളാശംസ ഇങ്ങനെ ചില വാഗ്മയങ്ങൾകൂടി കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. അവയെപ്പറ്റി ഒന്നും ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

മഞ്ജുഭാഷിണി:—ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസത്തിനു ശാസ്ത്രീകം മഞ്ജുഭാഷിണി എന്ന വ്യാഖ്യാനം രചിച്ചതു വിശാഖംതിരുമേനിയുടെ നിദേശമനുസരിച്ചാണെന്നു് അദ്ദേഹംതന്നെ ആ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ഉപക്രമത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''ആദേശേന വിശാഖഭൂവലരിപോര്യാവന്മനീഷാബലം
ശ്രീമൽകൃഷ്ണവിലാസകാവ്യതിലകം വ്യാഖ്യാതുമദ്യാരഭേ''

എന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

''ചതുസ്സഹസ്ര്യാം നവഭിർഹൃതായാം
ശതൈശ്ചതുസ്സപ്തതിസംഖ്യയാപി
അതീതവത്യാം കലിവത്സരാണാം
വ്യാഖ്യാ കൃതാ മഞ്ജുളഭാഷിണീയം''

എന്ന വചനത്തിൽനിന്നു് 1047–ലാണു് അതിന്റെ നിർമ്മിതിയെന്നും അന്നു വിശാഖംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാൻമാത്രമേ ആയിരുന്നുള്ളൂ എന്നും കാണാവുന്നതാണു്. ആദ്യത്തെ അഞ്ചു സർഗ്ഗങ്ങൾക്കുള്ള വ്യാഖ്യാനമേ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ഗ്രന്ഥം പൂർണ്ണമായിട്ടില്ലെന്നാണു് അറിവു്. ''വ്യാഖ്യാതൃണാം സ്മരാമി പൂർവ്വേഷാം'' എന്ന ശാസ്ത്രികൾ പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും ചില പുതിയ അർത്ഥങ്ങളും അവിടവിടെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നുണ്ടു്. ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ ''ശ്രിയഃ സദ്മ'' എന്ന ഭാഗത്തിനു് അർത്ഥവിവരണം ചെയ്യുമ്പോൾ ''യദാ ശ്രിയോ ദേവ്യാസ്ത്രിപുരസുന്ദര്യാഃ സദ്മ ഗൃഹം; സുമേരോർദ്ധേവിവാസസ്ഥാനത്വം പ്രസിദ്ധം; ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണേ സുമേരുമധ്യശൃംഗസ്ഥേത്യാദൗ ദേവ്വാസസ്യാപ്യുപബൃംഹിതം'' എന്നു് ഉപന്യസിക്കുന്നതു നോക്കുക.

മുക്തകങ്ങൾ:—അതിമനോഹരങ്ങളായ അനവധി മുക്തകങ്ങൾ ശാസ്ത്രികളുടെ മുഖത്തുനിന്നു് ഓരോ അവസരത്തിൽ നിർഗ്ഗളിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

1 ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു സിംഹാസനാരൂഢനായ അവസരത്തിൽ ശാസ്ത്രികളോടു ശൃംഗാരം, നീതി, വൈരാഗ്യം എന്നീ മൂന്നു വിഷയങ്ങളേയും യുഗപദ്വ്യനെ പരാമർശിക്കുന്ന ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കുവാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ചൊല്ലിയതാണു് താഴെച്ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകം.

''രമ്യാസാവനിതാപുരോഭ്യുപനതാ യാ ഭർത്തുരന്തർഹിതം
ഖദ്യോവിഷ്ണുരുതേ ശ്രുതിപ്രണയവത്സാരസ്യവച്ചാരുടുക്
യോഗാഭ്യാസബലേന യത്ര ഭവതി ത്രൈവർഗ്ഗികീ ധന്യതാ
നിസ്സാരസ്സധരാശ്രയൈകവശഗാ സമ്യഗ്വിവിക്തേ രതിഃ.''

ഒരിക്കൽ ഇലത്തൂർ കൃഷ്ണസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുൻവശത്തുവച്ചു ചില കുട്ടികൾ കുരുവി എന്ന വാക്കു ഘടിപ്പിച്ചു് ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കണമെന്നപേക്ഷിച്ചു. ശാസ്ത്രികൾ അവരുടെ അഭീഷ്ടം അടിയിൽ കാണുന്നവിധം പൂരിപ്പിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കരു വീശചരവാഹ! ത വം കാക്കായതവിലോചന!
മയി ലക്ഷ്മീം കൃപാസിന്ധോ! *രാജാളീവദനാളക!"

ഭാഷാകൃതികഥം—ജലന്ധരാസുരവധം ആട്ടക്കഥ:—
ജലന്ധരാസുരവധം 1028-ൽ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കല്പനയനുസരിച്ചു രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണു്. ആ മഹാരാജാവിനെ കവി പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ ഇങ്ങനെ വണ്ണിക്കുന്നു.

"സോമം മാർത്താണ്ഡരാജോ ജയതി ഭുവനമാ-
ക്രമ്യ യസ്യ പ്രതാപേ
ഭൗമം ഹൃത്വാ രസാംശം കലയതി സമയേ
കാഞ്ചനാമോഘവൃഷ്ടിം
മാർത്താണ്ഡസാധികാരപ്രചലനചകിത-
സ്സൽപഥേ വർത്തമാനഃ
പ്രാദക്ഷിണ്യക്രമാഖ്യം പ്രചരതി നിയമം
സർവ്വദേവാലയസ്യ."

ജലന്ധരാസുരവധത്തിലെ ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും പ്രായേണ സംസ്കൃതമയങ്ങളാണെങ്കിലും ഏറ്റവും ഹൃദ്യങ്ങളാണു്. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകവും പദവും പരിശോധിക്കുക.

"കാലകാലമഥ ഹാലലാലസദരാളബാലശശിജാലകം
കാലകൂടഗരകാളശോഭിഗളനാളലോലഫണിജാലകം
ബാലയാ ലളിതമാലയാ മിളിതമേത്യ ശൈലകുലകന്യയാ
പാലകം ധൃതകപാലകം ത്രിദശപാലകഃ സ്മൃതിഗിരാലപൽ."

"ഹാലാവിലോചന! പാലയ മാമഘജാലവിമോചന! പാലയ മാം.
ശൈലസുതാകുചകുംകുമപങ്കില! ശൈലവരാലയ! പാലയ മാം.
നീലവിലോഹിത! ലോകപതേ! ഹരിനീലമനോഹര! ഭൂതപതേ!
കാലനിഷൂദന! ദേവ നമോ ഹര! ബാലകലാനിധിശേഖര! തേ.
മാരകളേബരതൂലശുചേ! സുകുമാരശരീരസുചാരുരുചേ!
കാരണകാരണ! ചാരണവന്ദിത! പാഹി നതാംബുജതിഗ്മരുചേ!
കാമിമനോരഥകാമധനോ! ജയ ഹൈമവതീപരിശോഭിതനോ!
സോമവിഭാകരപാവകലോചന! സാമപരായണ! പാഹി വിഭോ!
ഭൂരിധരാധരചാപപതേ! വരവാരിരുഹാസന! സൂതപതേ!
വാരിജനേത്രശരായ ധരാരഥവേദഹയായ നമോ ഭവതേ."

വാഗ്ദേവതയുടെ ലാസ്യരങ്ഗവും താണ്ഡവമണ്ഡപവുമായിരുന്ന ഗോമതീദാസന്റെ അനുഗൃഹീതമായ രസനാഞ്ചലം. ആ മഹാപുരുഷൻ അർഹിക്കുന്ന യശസ്സിന്റെ ഒരു അല്പമായ അംശംപോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ

* രാജാളി ഒരു പക്ഷിവിശേഷമാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികളുടെ അമുദ്രിതത്വവും അവയിൽ പലതിന്റേയും അപൂർണ്ണത്വവും നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല.

ഇലത്തൂർ സുന്ദരരാജയ്യങ്കാർ ശാസ്ത്രികൾ (1016–1078):—ജനനവും കുടുംബവും:—സുന്ദരരാജയ്യങ്കാർ ശാസ്ത്രികൾ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ ജന്മദേശമായ ചെങ്കോട്ട ഇലത്തൂർഗ്രാമത്തിൽ 1016–ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിൽ രേവതീനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ശ്രീവൈഷ്ണവന്മാരുടെയിടയിൽ പാഞ്ചരാത്രന്മാരെന്നും വൈഖാനസന്മാരെന്നും രണ്ടു ശാഖകളുണ്ടു്. അവയിൽ വൈഖാനസശാഖയിൽപ്പെട്ടതാണു് ശാസ്ത്രികളുടെ കുടുംബം. ആത്രേയമാണു് ആ കുടുംബക്കാരുടെ ഗോത്രം. ആ കുടുംബത്തിൽ സുന്ദരരാജന്റെ പുത്രനായ വരദരാജൻ കൃഷ്ണാംബയെ പാണിഗ്രഹണംചെയ്തു. അവൾക്കു് ഏഴു പുത്രന്മാരും ഒരു പുത്രിയും ജനിച്ചു. അവരിൽ സീമന്തപുത്രനാണു് നമ്മുടെ കവി. ഈ വസ്തുതകളിൽ ചിലതെല്ലാം വൈദഭീവാസുദേവം നാടകത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ അദ്ദേഹം ഉപന്യസിക്കുന്നുണ്ടു്.

> ''താദൃഗ്വഞ്ചികുലാബ്ധിജസ്യ നഗരീ ശ്രീമദ്വിശാഖക്ഷമാ–
> നാഥേന്ദോഃ കരമാശ്രിതാ കുവലയത്യവ്യാമിലത്തൂരിതി
> ആസീൽ സുന്ദരരാജനാമസുമതിസ്തത്രാത്രിഗോത്രേ കൃതീ
> തൽപുത്രോ വരദാര്യനാമസുമനാഃ കൃഷ്ണാംബയാസീദ്ഗൃഹീ.
>
> തസ്യാത്മജേഷു സുഹൃണ്മേഷു വിഭാതി സോയം
> ജ്യായാൻ ദശാസ്യരിപുദ്യുതദയൈകപാത്രം
> യോ വൈഷ്ണവീമിഹ ദധാതി ശുഭാമഭിഖ്യാം
> പൈതാമഹീമപി മഹീസുമനോഗ്രഗണ്യഃ.''

'ചെല്ലം' എന്നായിരുന്ന കവിയുടെ ഓമനപ്പേർ.

വിദ്യാഭ്യാസം:—തന്റെ ബാല്യകാലത്തിൽ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ ഇലത്തൂരിൽ താമസിച്ചിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നുതന്നെ ചെല്ലം കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും, വ്യാകരണത്തിൽ പ്രാഥമികപാഠങ്ങളും അഭ്യസിച്ചു. അപ്പോഴേക്കു ശ്രീനാഥനു തിരുവിതാംകൂർമഹാരാജാവിന്റെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതനായി തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കേണ്ടിവന്നതിനാൽ ഉപരിശാസ്ത്രപഠനത്തിനു് എട്ടയാപുരം സംസ്ഥാനത്തിലെ പണ്ഡിതസഭാധ്യക്ഷനും വല്ലീപരിണയചമ്പു തുടങ്ങിയ കൃതികളുടെ പ്രണേതാവുമായ സ്വാമിദീക്ഷിതരുടെ അന്തേവാസിയായി. (സ്വാമിദീക്ഷിതരുടെ പിതൃദത്തമായ നാമധേയം യജ്ഞസുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതരെന്നാണു്) കവികേസരി എന്ന ബിരുദത്താൽ സുവിദിതനായിരുന്ന അദ്ദേഹം സുന്ദരരാജനെ വ്യാകരണപാരഗതനാക്കിയതോടുകൂടി കവിതാസരണിയിൽ സച്ഛന്ദസഞ്ചാരം ചെയ്യുന്നതിനും ശക്തിമാനാക്കി. അതിനുപുറമേ കഥാപുരുഷൻ ജ്യോതിഷം, മന്ത്രശാസ്ത്രം, ആഗമം മുതലായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിദ്യകളിലും വൈചക്ഷണ്യം സമ്പാദിച്ചു. ഹനുമന്മന്ത്രം ജപിച്ചു സിദ്ധിവരുത്തി. തന്റെ മഹാകവിത്വത്തിനു കാരണം ഹനുമാന്റെ അനുഗ്രഹമാണെന്നു് അദ്ദേഹം ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ കംസവധപ്രബന്ധത്തിനു് അദ്ദേഹം രചിച്ച സുമനോരഞ്ജിനി എന്ന വ്യാഖ്യാനത്തിൽ "ശ്രീരഘുനന്ദനദത്തചരണാരവിന്ദസപര്യാസമാസാദിതകലാവിലാസേന" എന്നു വിശേഷണം ഘടിപ്പിച്ചുകാണുന്നു. ഹനുമദ്വിജയം എന്നൊരു നാടകവും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി വൈദ്യഭീവാസുദേവത്തിൽനിന്നു നാം അറിയുന്നു.

അനന്തരകാലജീവിതം:—ശാസ്ത്രികാം ഇലത്തൂരിൽത്തന്നെയാണു് സ്ഥിരമായി താമസിച്ചുവന്നതു്. 25-ാമത്തെ വയസ്സിൽ വെങ്കടലക്ഷ്മ്യംബയെ വിവാഹംചെയ്തു. ആ പത്നി യൌവനത്തിൽത്തന്നെ മരിച്ചുപോയി. പിന്നീടു ദാരസംഗ്രഹം ചെയ്തില്ല; കവി സന്താനലാഭത്താൽ അനുഗൃഹീതനായുമില്ല. ഗ്രന്ഥരചനയിലും സംസ്കൃതാധ്യാപനത്തിലുമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആയുസ്സിൽ ഭൂരിഭാഗവും കഴിഞ്ഞുകൂടിയതു്. ശാസ്ത്രികാംക്കു് ഒരു വലിയ ശിഷ്യസമ്പത്തുണ്ടായിരുന്നു. ശിഷ്യന്മാരിൽ പ്രമുഖൻ തിരുനെൽവേലിയിൽ വളരെക്കാലം അഭിഭാഷകനായിരുന്ന കൃഷ്ണസ്വാമിഅയ്യരായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽ വിശാഖം മഹാരാജാവു്, മൂലംമഹാരാജാവു്, വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഇവരുടെയും എട്ടയാപുരം രാജാവിന്റേയും പാരിതോഷികങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈദ്യഭീവാസുദേവം മുടങ്ങിയ കൃതികാം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു കൃഷ്ണസ്വാമി അയ്യരാണു്. സുന്ദരരാജയ്യങ്കാർ 1079-ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ ശുക്ലചതുർത്ഥീദിനത്തിൽ പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

കൃതികാം:—ശാസ്ത്രികാം 1 മോക്ഷോപായപ്രദീപിക, 2 ലക്ഷ്മീവിശിഷ്ടാദ്വൈതഭാഷ്യോദ്ധരണം, 3 വൈഖാനസമഹിമാമഞ്ജരി എന്നീ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും, 4 നീതിരാമായണം, 5 രാമഭദ്രവിജയചമ്പു, 6 രാമഭദ്രസ്തുതിശതകം, 7 കൃഷ്ണാര്യാശതകം എന്നീ കാവ്യങ്ങളും, 8 വൈദ്യഭീവാസുദേവം, 9 ഹനുമദ്വിജയം, 10 പദ്മിനീപരിണയം, 11 സംക്ഷാവിജയം എന്നീ രൂപകങ്ങളും, 12 വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ കംസവധത്തിനു സുമനോരഞ്ജിനി എന്നും, 13 തന്റെ ഗുരു സ്വാമിദീക്ഷിതരുടെ വല്ലീപരിണയചമ്പുവിനു രത്നദീപിക എന്നും, 14 കേശവകവിയുടെ ഗോദാപരിണയചമ്പുവിനു സുമനോരഞ്ജിനി എന്നും മൂന്നു വ്യാഖ്യാനങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ മൂന്നാമതായി അക്കമിട്ടിരിക്കുന്നതു വൈഖാനസാഗമത്തെ പരാമർശിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമാണല്ലോ. അതിനുപുറമേ 15 ഉത്തമബ്രഹ്മവിദ്യാസാരം എന്നൊരു സ്വതന്ത്രഗ്രന്ഥവും, 16 ശ്രീനിവാസദീക്ഷിതരുടെ പാരമാത്മികോപനിഷദ്വ്യാഖ്യയ്ക്കു് ഒരു ഭാഷ്യവുംകൂടി ആ ആഗമശാസ്ത്രം സംബന്ധിച്ചു് അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. കേരളത്തിൽ വൈദ്യഭീവാസുദേവത്തിനാണു് പ്രസിദ്ധി അധികം; ആ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതി കടത്തനാട്ട് ഉദയവമ്മതമ്പുരാൻ ഭാഷപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. അതു് അഞ്ചങ്കത്തിലുള്ള ഒരു സരസനാടകമാണു്. തമിഴ് ബ്രാഹ്മണഗൃഹങ്ങളിൽ സ്നുഷകളെ ശ്വശ്രൂക്കളും നാത്തൂന്മാരും സമീപകാലംവരെ വളരെ ക്ലേശിപ്പിച്ചുവന്നിരുന്നു. ആ ദുരവസ്ഥയെ പരാമർശിച്ചു് ഒട്ടവിൽ സ്നുഷതന്നെ വിജയം പ്രാപിക്കുന്നതായി വിവരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സാമൂദായികരൂപകമാണു് സ്നുഷാവിജയം. ആ രൂപകത്തിൽ കവി ദുരാശയെന്ന ശ്വശ്രൂവിനും, സുശീലനെന്ന ശ്വശ്രൂരനും, ചാരുവൃത്തയെന്ന ശ്വശ്രൂവിന്റെ സഖിക്കും, സുഗ്രണനെന്ന സ്നുഷയുടെ ഭർത്താവിനും, സച്ചരിതയെന്ന സ്നുഷയ്ക്കും, ദുർല്ലളിതയെന്ന സുഗ്രണന്റെ സഹോദരിക്കും അനവദ്യമായി പേർ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഒരാപ്തമിത്രവുംകൂടിയായിരുന്ന തിരുനെൽവേലി വക്കീൽ കൃഷ്ണസ്വാമി അയ്യരുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചാണു് കവി കംസവധം വ്യാഖ്യാനിച്ചതു്. വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ ശാസ്ത്രികളുടെ പ്രകൃഷ്ടമായ വ്യാകരണപാണ്ഡിത്യം പ്രതിഫലിക്കുന്നു. കവിതയ്ക്കു പ്രസാദവും ഒഴുക്കുമുണ്ടു്. പ്രാകൃതഗ്രംഥനാത്തിൽ നല്ല പാടവമുണ്ടായിരുന്നതായി നാടകങ്ങളിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

''വചോ മധുമുഖോദ്ഭൂതം നവനീതം ശുഭദ്യുതി
അക്ഷജന്മാനമാസാദ്യ യുക്തം കാനനതാം ജഹൗ''

(നീതിരാമായണം)

''ഗോപീകുചതലലോലാ വാപീ കരുണാരസസ്യ കാപി കലാ
പാപീയസാമസുലഭാ സാ പീതാംബരവിലാസിനീ പാതു''

(കൃഷ്ണാര്യാശതകം)

സീതാരാമസംവാദം:

''ശ്വശ്രൂം ശുശ്രൂഷമാണാ ഭവ സുമുഖി! നുപേത്യ-
പ്യാചരന്തീ വിനീതിം;
നാഥാര്യ ത്വം യിയാസുഃ കഥ? ജനകതനയേ!
കാനനം; കോത്ര ഹേതുഃ?
ആജ്ഞാ താതസ്യ വസ്തും; മമ ച വനഭുവി
സ്യാൽ കുതോ നാവകാശഃ?
സതൈഃ ക്രൂരൈർഹി ഭീമം വനതല;മിഹ കിം
ന്യസ്യ ശൗര്യം പ്രയാസി?'' (രാമഭദ്രവിജയം)

''ദിഷ്ട്യേന ദൂരഗമിതോ ഹിമഗ്രഃ കളങ്കീ
ശ്രീമാൻ സ്വതസ്സ വസുമാനിഹ മാമുപേത്യ
ദൂരീകരിഷ്യതി തമാംസി നിജൗജസേതി
മോദാൽ പുരന്ദരദിശാ ഹസതീവ കാമം.''

(വൈഭവീവാസുദേവം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ജാമാതാ ഗൃഹമാഗതോ യദി തദാ ക്ഷൗമം ച കന്ഥായതേ
ഹൃദ്യം ഭാരു പരിച്ഛദോചിതമഹോ ശ്രുഷ്ഠന്ധനം ജായതേ
സപ്പിസ്സിന്ധുജലായതേ ദധി പരം മന്താരനാളായതേ
കിം വാകൈർബ്ബഹുഭിഃ ഫലം? സുരുചിരം കാചായതേ കാഞ്ചനം."
(സംസൃഷ്ടവിജയം)

വിദ്വാൻ കോമ്പിഅച്ചൻ (1006—1090)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—പാലക്കാട്ട തരൂർസ്വരൂപത്തിൽ കിഴക്കേമേലേടത്തു് എന്ന ശാഖയിൽ ഒരംഗമായി കോമ്പിഅച്ചൻ 1006-ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 22-ാംനു- ജനിച്ചു. ശേഖരിവമ്മരാജവംശം എന്നാണു് പാലക്കാട്ട രാജകുടുംബത്തിനു പേർ പറയുന്നതു്. കോമ്പിഅച്ചൻ അതിബാല്യത്തിൽത്തന്നെ വിജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിൽ വിസ്മയനീയമായ ആസക്തി പ്രകടിപ്പിച്ചു. ആദ്യത്തെ ഗുരു കവളപ്പാറ രാമനെഴുത്തച്ഛനായിരുന്നു. 13-ാമത്തെ വയസ്സിൽ ആട്ടത്തിൽ കച്ചകെട്ടി കേരളത്തിലെ നൃത്യകലയുടെ മർമ്മങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി ഗ്രഹിക്കുകയും നാലു കൊല്ലത്തോളം വേഷം കെട്ടി ആടുകയും ചെയ്തു. അതിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരു ഒരു ഗോവിന്ദനാണെന്നറിയാം. അക്കാലത്തു സവിശേഷം വകയായി ഒരു കഥകളിയോഗമുണ്ടായിരുന്നു. 1020-നമേൽ മാത്രമേ സംസ്കൃതം വേണ്ടവിധത്തിൽ അഭ്യസിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചുള്ളൂ. 1023മുതൽ ഗോവിന്ദപുരം രാമജ്യോത്സ്യരോടും തന്റെ അമ്മാവനും വിദ്വാനുമായ ചാത്തുഅച്ചനോടും കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾ പഠിച്ചു. തന്റെ ഗുരുനാഥന്മാരിൽ രാമജ്യോത്സ്യക്കാണു് കവി പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചുകാണുന്നതു്. 1025-ൽ കുംഭകോണത്തുനിന്നു പഴമാനേരിഗ്രാമക്കാരനായ സ്വാമിശാസ്ത്രികൾ എന്നൊരു പണ്ഡിതൻ പാലക്കാട്ടു വന്നുചേർന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു ന്യായശാസ്ത്രത്തിൽ അസാമാന്യമായ അവഗാഹമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ വശീകരിച്ചു കൊടുത്തു് അന്നത്തെ പാലക്കാട്ടരാജാവു തന്റെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതനായി നിയമിച്ചു. സ്വാമിശാസ്ത്രികളോടു കോമ്പിഅച്ചൻ പ്രധാനമായി അഭ്യസിച്ചതു ന്യായംതന്നെയാണെങ്കിലും മീമാംസയിൽ സാമാന്യമായ ജ്ഞാനംകൂടി നേടി. പിന്നീടു പതിന്നാലുദേശക്കാരൻ ആട്ടല നമ്പൂരിയുടെ അടുക്കൽനിന്നു പഞ്ചബോധഗണിതവും 1031-ൽ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽനിന്നു് ആയുർവ്വായഗണിതവും ഗ്രഹിച്ചു. ഈ ആട്ടലനമ്പൂരി ലാടവൈദ്യഗണിതം എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മന്ത്രശാസ്ത്രത്തിൽ തനിക്കു "ശങ്കരാര്യൻ" എന്നൊരു ഗുരുകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നതായി അച്ചൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അതാരെന്നു് അറിയുന്നില്ല. ജ്യോതിഷത്തിലും തർക്കത്തിലും കോമ്പിഅച്ചൻ അത്യധികം പ്രശസ്തനായിത്തീർന്നു. വിവിധശാസ്ത്രങ്ങളിലുള്ള വിജ്ഞാനത്തെ ബഹുമാനിച്ചു് അദ്ദേഹത്തെ സമകാലികന്മാർ വിദ്വാനെന്നു വിളിച്ചുവന്നി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രുന്നു. തന്റെ ഗുരുനാഥന്മാരിൽ മിക്കവരേയും അദ്ദേഹം താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്.

"രാമാഖ്യാദിഗുരുംശ്ച നൃത്തകരണേ ഗോവിന്ദമാപ്തം ഗുരും
കാവ്യേ രാമമഹീസുരഞ്ച നൃപതിം ശ്രീശാസ്തവമ്മാഹ ചയം
ശാസ്ത്രേ സ്വാമിധരാസുരഞ്ച ഗണിതേ ശ്രീകേരളക്ഷ്മാസുരം
മന്ത്രാപ്തൗ കില ശങ്കരാര്യമമലം വന്ദേഹമന്യാനപി."

അങ്ങനെ പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലത്തോളം കോമ്പിഅച്ചൻ നിർബ്ബാധമായി അധ്യേതൃജീവിതം നയിച്ചു. 1031-ൽ മാതാവു മരിച്ചുപോവുകകൊണ്ടു താവഴിക്കാര്യങ്ങളും മുഴുവൻ താൻതന്നെ നേരിട്ടു അനുവർത്തിക്കേണ്ടിവന്നതിനാൽ പിന്നീടു ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങളും പ്രായേണ സ്വഗൃഹത്തിൽ വച്ചുതന്നെയാണു പരിശീലിച്ചതു.

അനന്തരജീവിതം:—1074-ൽ കോമ്പിഅച്ചൻ അഞ്ചാംമുറത്തമ്പുരാനായി. 1086 കുംഭം 11-ാംനു- വലിയ രാജാവിന്റെ സ്ഥാനത്തിൽ അഭിഷേകം ചെയ്യപ്പെട്ടു. മൂന്നിൽച്ചിലപ്രാമം കൊല്ലം ആ സ്ഥാനം അലങ്കരിച്ചതിനുമേൽ 1090 കന്നി 3-ാംനു- 84-ാമത്തെ വയസ്സിൽ യശശ്ശരീരനായി. സദ്വൃത്തനെന്നും സാധുസംരക്ഷകനെന്നുമുള്ള ഖ്യാതിക്കു പാത്രമായി, അനാഡംബരമായ ജീവിതം നയിച്ച അദ്ദേഹം 1060-നുമേൽ കേരളത്തിൽ പല പ്രകാരത്തിൽ വിജൃംഭിച്ച സാഹിത്യസംരംഭങ്ങളിൽ ഒന്നും പങ്കുകൊണ്ടില്ല. കല്ലേക്കുളങ്ങര ഭഗവതി പാലക്കാട്ടു രാജാക്കന്മാരുടെ കുടുംബദേവതയാണെന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ ദേവിക്കു ഹേമാംബിക എന്ന അഭിധാനത്തിലാണു സംസ്കൃതഭാഷയിൽ പ്രസിദ്ധി. അവിടത്തെ പരമാരാധകനായിരുന്ന കോമ്പിഅച്ചനെന്നും, തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹം വളരെക്കാലം അന്തർമ്മുഖനായാണു ജീവിച്ചിരുന്നതെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ടു. 1090-ാമാണ്ടുവരെ അരോഗദൃഢഗാത്രനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആയുഷ്കാലം നീണ്ടുനിന്നിരുന്നുവെങ്കിലും പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ പ്രകൃതത്തിൽ സ്മരിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണവും അതുതന്നെയാണു.

കൃതികൾ:—വൈദുഷ്യത്തിനു യോജ്യമായുള്ള വാങ്മയം അധികമൊന്നും കോമ്പിഅച്ചനിൽനിന്നു ജനിച്ചിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ചില കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു. അക്ലിഷ്ടതകൊണ്ടുള്ള ആകർഷകത അവയ്ക്കുണ്ടു. ചില സ്തോത്രങ്ങൾ ഹൃദയദ്രവീകരണക്ഷമങ്ങളുമാണു. 1028-ൽ അമ്മാവൻ ചാത്തുഅച്ചന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു 1 ശ്രീകൃഷ്ണജയന്തീമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടായി രചിച്ചു. 1038-ൽ അന്നത്തെ പാലക്കാട്ടു രാജാവായ ഇട്ടിക്കോമ്പിഅച്ചന്റെ കല്പനപ്രകാരം 2 നീലാസുരവധമെന്നും 3 സിംഹാവതാരമെന്നും രണ്ടു ആട്ടക്കഥകൾ ഉണ്ടാക്കി. ചാത്തുഅച്ചനും അന്നു ജീവിച്ചിരുന്നു. ഈ മൂന്നുമാണു കോമ്പിഅച്ചന്റെ പ്രധാനകൃതികൾ. കടിയംകുളത്തു ശുപ്പുമേനോന്റെ കാവേരീമാഹാത്മ്യത്തിൽ പതിനഞ്ചാമധ്യായത്തിലും പതിനാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

റാമധ്യായത്തിൽ ആദ്യഭാഗത്തിലുമുള്ള നൂറിൽച്ചില ചാനം ശ്ലോകങ്ങളുടെ തർജ്ജമ എട്ടിൽ കാണാത്തതുകൊണ്ട് ആ ശ്ലോകങ്ങളും നമ്മുടെ കവി വിവർത്തനം ചെയ്ത് അതിൽ ചേർത്താണ് ആ പുസ്തകം 1063-ൽ അച്ചടിപ്പിച്ചതെന്നു മുൻപു കാണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. സംസ്കൃതത്തിൽ 5 ഹേമാംബികാസ്തവം, 6 ഭുവനാംബാസ്തവം, 7 ദേവീസ്തവം, 8 ഭുവനേശ്വരസ്തവം എന്നിങ്ങനെ നാലു സ്തോത്രങ്ങളും ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ആദ്യത്തേയും മൂന്നാമത്തേയും സ്തോത്രങ്ങളും വസന്തതിലകത്തിലും രണ്ടാമത്തേതു ശിഖരിണിയിലുമാണ് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആദ്യത്തേതിൽ നാല്പത്തഞ്ചും രണ്ടാമത്തേതിൽ പതിനാറും ശ്ലോകങ്ങളാം ഉൾപ്പെടുന്നു. ഭുവനേശ്വരസ്തവം 1048-ലാണ് രചിച്ചതു്. ഹേമാംബികാസ്തവം എൺപത്തിമൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ നിർമ്മിച്ചതാണ്. കാലടിക്ഷേത്രപ്രതിഷ്ഠയ്ക്കു വന്ന ശ്രീശങ്കരാചാര്യർക്കും സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്ത കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കും മറ്റും പദ്യരൂപത്തിൽ പത്രികകളും സമർപ്പിച്ചുകാണുന്നു.

ശ്രീകൃഷ്ണജയന്തി:—പ്രസ്തുതകൃതി ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

"ഗണനായകൻ ദേവൻ ഫണിഭൂഷണൻ ഭക്ത-
ഗണവത്സലൻ വരഗുണസഞ്ചയനിധി
തുണയായ്വന്നീടണമണയത്തിരുന്നിഹ
ഭണനേയതിനു കാലിണയേ കലയേ ഞാൻ.

നന്ദനന്ദനൻ കൃഷ്ണൻ സുന്ദരകളേബര-
നിന്ദുബിംബാസ്യൻ പരാനന്ദചിദ്രൂപൻ ഹരി
മന്ദനാമടിയന്റെ മന്ദത കളഞ്ഞുടൻ
നന്ദനീയമാം വരമിന്നു നല്കണം മമ.

മോഹനശീലാ സരോമധ്യവാസിനി ജഗ-
ന്മോഹിനി ഹേമാംബികേ! സന്തതം നമോസ്തു തേ.
കരുണാലയൻ മമ ഗുരുവാം രാമാചാര്യൻ
ഗുരുകാരുണ്യംപൂണ്ടു തുണപ്പാൻ വന്ദിക്കുന്നേൻ."

ആട്ടക്കഥകൾ:—ഈ ആട്ടക്കഥകൾ അച്ചടിപ്പിച്ച അവസരത്തിൽ കോമ്പിഅച്ചൻ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. "ആ കാലത്തു് (1038) നമ്മുടെ സ്വരൂപംവകയായി നടത്തിയിരുന്ന ആട്ടക്കഥാഭ്യാസത്തിൽ ഈ കഥകളെ നാംതന്നെ കൂടിയിരുന്ന കുട്ടികളെ അഭ്യസിപ്പിക്കുകയും അന്നു പാട്ടുകാരായിരുന്ന കരുമനശ്ശേരി കൃഷ്ണൻകുട്ടിഭാഗവതർ മുതലായ നാലാളുകളെ ഈ കഥകൾ പാടിപ്പിക്കുകയും അതിനുശേഷം നാലു കൊല്ലം ഈ കഥകളെ ആടിച്ചുവരികയും ചെയ്തിരുന്നു." നീലാസുരവധത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ താഴെ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളും കാണുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ഹേമക്ഷ്മാധരമന്ദിരാ പദജുഷാം കാമപ്രദാത്രീ നൃണാം
ശ്രീമദ്ഗ്രാവതടാകമധ്യനിലയാ വാമാ ജഗന്മോഹിനീ
ഹേമാദ്രീശചരപ്രാപ്തഭാഗ്യവിഭവാ സോമാനനാ ചിന്മയീ
ഹേമാംബാ പരദേവതാ കലയതാം ക്ഷേമാണ്യസീമാനി വഃ.

കവ്യ ഭൂസുരവരാ മമ മംഗലാനി
രാമദ്വിജേന്ദ്രമുഖമണ്ഡിരവസ്ഥാനേ
ഹേമാംബികാചരണഭക്തിരസാനുജീവീ
ശ്രീശാസ്ത്രാധ്യയതി ശേഖരിവമ്മവംശ്യഃ.

തദ്ഭാഗിനേയനുവരേണ ഹി കേരളീയ—
സദ്ഭൂകഥാനകലിതാ മഹതീ ശ്രുതൈഷാ
സദ്ഭാവിനോത്ര നിതരാം നിരതാ ഭവന്തു
യദ്ഭാവനാ ഖലു ദൃഢാ നിഖിലേഷു തുല്യാ."

ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും "തദ്ഭാഗിനേയ" എന്നതിലെ പൂർവാർദ്ധത്തിൽ കഥാസൂചനത്തിനു് ആവശ്യകമായ വ്യത്യാസം വരുത്തി ആ ശ്ലോകം സിംഹാവതാരത്തിലും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നീലാസുരവധത്തിലെ ഇതിവൃത്തം കേരളീയമാണു്. ബ്രാഹ്മണരുടെ സൈരവാസത്തിനായി പരശുരാമൻ വരുണനെ ഭയപ്പെടുത്തി കേരളം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അതു കേട്ടു കോപിഷ്ഠനായ ദുർവാസസ്സു പരശുരാമന്റെ കൃത്യം ദുഷ്കൃതാപഹാരമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കലശൽ കൂട്ടുകയും നാരദൻ സമരോദ്യോഗികളായ അവരെ പിരിച്ചുവിടുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ടും അരിശം തീരാതെ സഹജാമഷ്ഠനായ ആ മഹർഷി നീലാസുരന്റെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നു ഭാർഗ്ഗവൻ കുടിയേറിയ ബ്രാഹ്മണരെ ഉപദ്രവിക്കണമെന്നും താനും അതിൽ സഹായമായി ഒരു ഭൂതത്തെ അയച്ചുതരാമെന്നും പറയുന്നു. നീലൻ ഭൂതത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ഭാർഗ്ഗവനുമായി യുദ്ധം ചെയ്യുകയും ഭൂതം മഹർഷിയെ ജയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ പരശുരാമൻ ശത്രുസംഹാരത്തിനു ദുർഗ്ഗയെ ഉപാസിക്കുന്നു; ദുർഗ്ഗ ഹേമാംബികാരൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചു നീലാസുരനെ വധിച്ചു് ആഢ്യാഞ്ചേരിത്തമ്പ്രാക്കളെ കേരളാധീശനായി വാഴിക്കുന്നു. ഈ കഥ അഭിനയയോഗ്യമായ വിധത്തിൽ കവി നൃത്യപ്രബന്ധമായി രചിച്ചു. സിംഹാവതാരത്തിലെ ഇതിവൃത്തം നരസിംഹാവതാരമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. നീലാസുരവധത്തിൽ ചെറിയ നീലാസുരനും വലിയ നീലാസുരനും സിംഹാവതാരത്തിൽ ചെറിയ ഹിരണ്യനും വലിയ ഹിരണ്യനും യഥാകാലം പ്രവേശമുണ്ടു്. രണ്ടും ആടിക്കാണ്മാൻ കൊള്ളാവുന്ന കൃതികൾതന്നെ. എന്നാൽ സാഹിത്യദൃഷ്ട്യാ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ അവയ്ക്കു വലിയ മെച്ചമൊന്നുമില്ല. നീലാസുരവധത്തിലെ ഒരു പദ്യത്തിൽനിന്നുമാത്രം ചില വരികൾ ചേർക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പരശുരാമൻ ഹേമാംബികയോട്ട്:

"ജനനി! ജയ താവകചരണം—നൗമി
മുനിവരഹൃദംബുജശരണം.
ഭ്രമയസി സദാ നിഖിലം ഭുവനം—ദേവി!
ശമയ മമ പരിതാപഗഹനം.
ജലനിധിജലേ ചിരം മുങ്ങി—പ്പോയ
തലമപി ച: പാശിയൊട്ടു വാങ്ങി
ഗിരികളെ വിദാരണം സമയേ—യെയ്തു
സ്ഥലമഹഹ സമമാക്കി സദയേ!
അവനിവിബുധാനപഖേദം—യുണ്ണ-
മഹമതിലിരുത്തി സാമോദം.
അസുരവരബാധയാലമരം—ദേവി!
ദിശി ദിശി ഗമിച്ചു പരമചിരം.
അസുരകുലമാകവേ കൊന്നു—മമ
വസുമതീതലം തരികിന്നു."

സ്തോത്രങ്ങൾ:—

"ബാലോ ഹി ദുസ്തിരയങ്ക മമേതി മാതഃ
കാലസ്യയം സുചിതസ്തവ രക്ഷിതും മാം
ബാലം ത്യജേദ്യദി കുബുദ്ധിമപി പ്രസൂസ്ത്വം
കോ വാഭിരക്ഷതി പുനർഭുവനേ മഹേശി?"

"സംസാരനാടകഗൃഹേ ബഹുരൂപധാരീ
ഹാ! യോനികായവനികാന്തരതോ നിരേത്യ
അഗ്രേ തവാംബ! ചിരനർത്തനതോധുനാതി—
ശ്രാന്തോസ്മി തേലമിതി യുക്തവചോസ്മ ദേയം."
(ഹേമാംബികാസ്തവം)

"അവശ്യം ഭോക്തവ്യം ഭവതു കൃതം പ്രാക്കൃതഫലം
ന മേ സ്യാത്തദ്ബാധാ ജനനി! യദി ജാതാ തവ കൃപാ
അകർത്തും കർത്തും വാ പുനരിതരഥാ കർത്തുമഖിലം
തവമേകൈവ പ്രായഃ പ്രഭവസി ഹി കാരുണ്യനിലയേ!"
(ഭുവനാംബാസ്തവം)

രണ്ടു ഭാഷാശ്ലോകങ്ങൾ:—

ശൃങ്ഗാരം: "ചേരാ ചേരാത്തവൻതാൻ ത്രിഭുവനമഖിലം
നല്കിയാലും വധൂനാം
ചേരുന്നോനാകിലഗ്ഗൗ ഝടിതി മുഴുകുവാൻ
പൊല്ലിലും ചേരുമത്രേ;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാരീണാം ശീലമിത്ഥം പരിചൊട്ട തരസാ
കാട്ടിനാത്ത ചണ്ട സീതാ
നേരേ ശ്രീരാമനോട്ടം ബലമുടയ ശേ–
ഗ്രീവനോട്ടം വിശേഷാൽ''

വൈരാഗ്യം:

''ഇന്നോ വാ നാളയോ മറിനിയൊരു ദിവസം
തന്നെയോ കാലധൂതൻ
വന്നീടുന്നാളിലോത്താലിതിനൊരു കഴിവി–
ല്ലെന്ന ചിത്തേ നിനപ്പിൻ;
മുന്നേതാൻ പത്മനാഭൻചരണനളിനമിങ്ങു–
ള്ളിലാക്കീട്ട നിത്യാ–
നന്ദ! ശ്രീകൃഷ്ണ! നാരായണ! വരദ! രമേ–
ശേതി കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടുവിൻ.''

ആറകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള (1011–1066)—ജനനം:—സദർക്കോർട്ടജഡ്ജിയായിരുന്ന ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യരുടേയും തിരുവനന്തപുരത്തു് ആറകാൽ ചൊകരവീട്ടിൽ ലക്ഷ്മിഅമ്മയുടേയും പുത്രനായി ശങ്കരപ്പിള്ള 1011–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസത്തിൽ സ്വാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. സ്വകുടുംബത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ദേവീഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഉപോൽഘാതത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

''പ്രഥിതപ്രഭാവത്തൊടച്ഛനെ വഞ്ചീശ്വരൻ
പ്രഥമപ്രാഡ്വിവാകസ്ഥാനത്തിലാക്കീടിനാൻ.

അഥ ധർമ്മശാസ്ത്രത്തിൻ പൊരുളാകവേ നോക്കി
വിധിചെയ്തവ ബ്രഹ്മവിധിയായക്കാലത്തിൽ.

പതിയായുന്ന പുണ്യപുരുഷനതിൽപ്പിന്നെ–
സ്സുതിയാം ലക്ഷ്മീദേവിയാകുമെൻ മാതാവിനു്.

അതിലഞ്ചു പേർ മക്കളമ്മയ്ക്കു; മത്താതനു
സുതനായ് ഞാനുമൊരു ഭഗിനിയിളയവാം.''

ശങ്കരപ്പിള്ളക്കു് ഒരു കനിഷ്ഠസഹോദരിക്കൂടി ജ്യോത്സ്യരുടെ മകളായി ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു് ഒടുവിലത്തെ വരികളിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസം:—ശങ്കരപ്പിള്ള പഴവങ്ങാടി ഉടയാൻപിള്ളയോടു മലയാളവും പാലക്കാട്ടു് അപ്പാശാസ്ത്രിയോടു സംസ്കൃതത്തിൽ കാവ്യനാടകാദികളും ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളോടു വ്യാകരണവും മന്ത്രശാസ്ത്രവും അഭ്യസിച്ചു. ഈ മൂന്നു ഗുരുക്കന്മാരേയും ദേവീമാഹാത്മ്യത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ അദ്ദേഹം വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളെപ്പറ്റിയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉജ്ജ്വലമായ പ്രശസ്തി മുൻപു് ഉദ്ധൃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തമായിട്ടുണ്ടല്ലോ. മറ്റു രണ്ടു പേരേയും കവി താഴെക്കാണുന്നവിധത്തിലാണു് സ്തുതിക്കുന്നതു്.

"ഉടയാനാദ്യാചാര്യനമലാന്തരാത്മാവോ—
ടുടയോനനേകാന്തേവാസികളോടുമെന്നിൽ
കൂടികൊള്ളുമാ ശ്രീമാനാവതും തുണയ്ക്കുവാ—
നടിയൻ മൂടി കൂപ്പിപ്പണിയുന്നേറാം ഭക്ത്യാ.

ഇപ്പാരിൽ പ്രസിദ്ധികേട്ടെപ്പേരുംബോധമാം
കല്പകത്തൈവിത്തു തൻശിഷ്യഹൃൽകേദാരത്തിൽ
ശില്പമായ് മുളപ്പിച്ചൊരെൻഗുണസ്വാമിയാകു—
മപ്പാശ്രീശമ്മാവുതൻ തൃപ്പാദം പണിയുന്നേൻ."

അച്ഛൻതന്നെയാണു് ഹിന്ദുസ്ഥാനി പാഠിപ്പിച്ചതു്. ജ്യോതിഷശാസ്ത്രവും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നുതന്നെ ഗ്രഹിച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കേ ഒരിക്കൽ അന്നു ബ്രിട്ടീഷ്റസിഡണ്ടായിരുന്ന കല്ലൻസായിപ്പു ജ്യോത്സ്യരോടു മകനെ ഇംഗ്ലീഷുകൂടി പരിശീലിപ്പിക്കണമെന്നു് ഉപദേശിക്കുകയാൽ പ്രായം കുറേ അതിക്രമിച്ചുപോയെങ്കിലും ആദ്യം പ്രൈവറായും പിന്നീടു ഫ്രീസ്കൂൾവിദ്യാർത്ഥിയായും രണ്ടു കൊല്ലത്തോളം പഠിച്ചു് ആ ഭാഷയും സ്വാധീനമാക്കി.

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ:—ഉദ്ദേശം 20—ാമത്തെ വയസ്സിൽ ശങ്കരപ്പിള്ള തിരുവനന്തപുരത്തു ഹജൂരാഫീസിൽ ഒരു ഗുമസ്തരായി സർക്കാർസേവനം ആരംഭിച്ചു. അവിടെനിന്നു സദർക്കോട്ടിൽ പ്രധാനപരിഭാഷകനായും തദനന്തരം ജൂഡീഷ്യൽവകുപ്പിൽ മുൻസിഫായും ഉയർന്നു. തിരുവല്ലാ, മൂവാറ്റുപുഴ, ആലപ്പുഴ, ചിറയിൻകീഴു്, ഹരിപ്പാടു് എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ മുൻസിഫുപണി നോക്കി. 1057 തുലാമാസത്തിൽ പെൻഷൻ പറ്റി. പിന്നീടു ബുക്കുകമ്മിറ്റിയിലെ ഒരംഗമായും ഗവർമ്മെൻറിനെ സേവിച്ചു. 1066—ാമാണ്ടു ധനുമാസം 24—ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—ശങ്കരപ്പിള്ളയുടെ പ്രധാനകൃതികൾ 1 ഭാഷാദേവീഭാഗവതത്തിലെ ചില സ്കന്ധങ്ങൾ, 2 ശ്രീമദ്വിശാഖരാജവിജയം, 3 ഹിന്ദുശാസ്ത്രസാരസംഗ്രഹം എന്നിവയാണു്. ഒടുവിലത്തേതു് ഒരു തർജ്ജമയാണെന്നു് അറിയുന്നു. ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. ഇവകൂടാതെ പല അവസരങ്ങളിലായി ഓരോ കാര്യംപ്രമാണിച്ചു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ശ്ലോകങ്ങളും പാട്ടുകളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്; അവ കിട്ടിയിടത്തോളം സമാഹരിച്ചു ശങ്കരകൃതി എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹത്തിൻറെ പുത്രൻ എസ്. കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപിള്ള പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുമുണ്ടു്. അവികലമല്ലെങ്കിലും അക്ലിഷ്ടമായ ശബ്ദഘടനയും, അവിരളമല്ലെങ്കിലും സമുചിതമായ അർത്ഥകല്പനയും, സരസമായ ഫലിതപ്രയോഗത്തിനും അദ്ദേഹത്തിൻറെ കൃതികളിൽ ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണാവുന്നതാണു്. ആസന്നമരണനായി കിടക്കുന്ന അവസരത്തിൽപ്പോലും ഒരു സ്നേഹിതൻ "ആശാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സുണ്ടോ?'' എന്നന്വേഷിച്ചതിന്നു് ''ആശ്വാസമുണ്ടു്; ആ ശ്വാസമില്ല'' എന്നായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി.

ദേവീഭാഗവതം:—ദേവീഭാഗവതം എട്ടു സ്കന്ധങ്ങളോളം ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യർ ഭാഷയിൽ കിളിപ്പാട്ടായി രചിച്ചു എന്നും അവയിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടു സ്കന്ധങ്ങൾമാത്രമേ നഷ്ടശിഷ്ടമായി ലഭിച്ചുള്ളു എന്നും തൃതീയസ്കന്ധവും ഒൻപതും പത്തും സ്കന്ധങ്ങളും മാത്രം ശങ്കരപ്പിള്ള തർജ്ജമചെയ്തു എന്നും മുൻപു നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിലും മൂന്നാം സ്കന്ധവും ദശമസ്കന്ധത്തിലെ വിന്ധ്യമർദ്ദനം, മന്വന്തരം എന്നീ രണ്ടുപാഖ്യാനങ്ങളും മാത്രമേ ഇപ്പോൾ കാണുന്നുള്ളൂ. തൃതീയസ്കന്ധം കേകയിലും ദശമസ്കന്ധം അന്നനടയിലുമാണു് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ദേവ്യുപാസകനായ ശങ്കരപ്പിള്ള പ്രസ്തുതപുരാണം വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനു വിശിഷ്യ അർഹനായിരുന്നു. തൃതീയസ്കന്ധത്തിന്റെ ഉപക്രമത്തിൽ ചുവടേ ചേർക്കുന്ന പിതൃവന്ദനശ്ലോകം കാണുന്നു.

''കാമാക്ഷീചരണാരവിന്ദഭജനാദ്ധർമ്മാത്മകാമൈശ്ശ്രിതാ
വിഖ്യാതാ യശസാ നരേന്ദ്രമഹിതാ ജ്യോതിർവ്വിഭ്രേസരാഃ
യേ നന്ദന്തി ബുധേന്ദ്രസംസദി ചതുർഭ്രേണ ഭദ്രേണ താൻ
ശ്രീമച്ഛങ്കരനാഥതാതചരണാൻ ഭക്ത്യാ നമസ്കുർമ്മഹേ.''

നവരാത്രിമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടു് എന്ന പേരിൽ 1055-ൽ അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പുസ്തകം തൃതീയസ്കന്ധത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗംതന്നെയാണു്. അതു വായിച്ചുനോക്കി ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ താഴെ കാണുന്ന പ്രശംസാപത്രംകൊണ്ടു ശിഷ്യനെ ധന്യനാക്കി.

''അലങ്കാരൈർഹൃദ്യൈർദ്രവിഡഗിരമണീയാ ഗുണവതീ
രസവ്യക്തിം വാക്യൈർമ്മധുരപദവിന്യാസവിധതീ
സ്ഫുരദ്ഭാവാ ശയ്യാമധിഗതവതീ ശങ്കരകൃതിർ—
ബുധേ കസ്മിൻ പ്രീതിം ന ദിശതി ഗഭീരേവ വനിതാ?''

ഭാഷാകവിസമ്രാട്ടെന്ന ബിരുദം കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും സമ്മാനിച്ചു. തൃതീയസ്കന്ധത്തിലെ ദേവീസ്തുതിയിൽനിന്നു ചില വരികൾ ചുവടേ പകർത്തുന്നു.

''ചിന്മയീ തവൽപാദാബ്ജപാംസുവേല്ലയാൽ ലോക—
സമ്മതന്മാരായ് ഞങ്ങൾ സൃഷ്ട്യാദി നടത്തുവാൻ.
താമസഗുണമെനിക്കജനു രജോഗുണം
ശ്യാമളേ! സത്വഗുണം ഹരിക്കുമേകിയല്ലോ.
ഒക്കണിപോലേറിപ്പോയും വ്യോമയാനത്തിൽനിന്നു
കാണായ്വന്നവയെല്ലാം നീ കാണിച്ചവയല്ലോ.
വാണികൊണ്ടിഹ വാഴ്ത്തി സ്തുതിപ്പാനൊരുത്തനും
കാണിപോലുമില്ലല്ലോ നൈപുണ്യം മഹാമായേ!

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പേണിയുമല്ലൽ തീർത്തുമെങ്ങളെക്കടാക്ഷിപ്പാൻ
പാണികൊണ്ടേറാറം ഭക്ത്യാ താണുകൂപ്പിനേനഹം.''

എഴുത്തച്ഛന്റെ പേരിൽ കവിക്കു് അപാരമായ ഭക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പറയുന്നതു നോക്കുക.

''പഞ്ചഭൂതത്താൽ പരികല്പിതമിക്കാണും പ്ര–
പഞ്ചമാകവേ മിഥ്യാഭൂതമെന്നോക്കാതവർ
വഞ്ചിതന്മാരായ്പുരം കേരളീയന്മാരെന്നു
നെഞ്ചകംതന്നിലോർത്തു വിരിഞ്ചനതുവഴി
തഞ്ചുന്നിലയച്ചോരു ഗന്ധവ്വനല്ലോ വന്നു
തുഞ്ചത്തിലാചാര്യനായ് ജനിച്ചപ്പുമാൻതാനും.
പഞ്ചമില്ലാതെ പല ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ചമയ്ക്കയാൽ
സഞ്ചിതപുണ്യാത്മാക്കളായല്ലോ മനുഷ്യരും.''

വിശാഖരാജവിജയം:—ഇതു് ഒരു മണിപ്രവാളകൃതിയാണു്. ഇതിനെ പൂർവ്വഭാഗമെന്നും ഉത്തരഭാഗമെന്നും രണ്ടായി പിരിച്ചു് ഓരോന്നിലും നന്നാലു് ആശ്വാസങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. വിശാഖം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കാശിയാത്രയും മറ്റുമാണു് പ്രതിപാദ്യം. അതോടുകൂടി പ്രസക്താനുപ്രസക്തമായി രാമായണസാരസംഗ്രഹവും നിബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കവിതയുടെ ഗുണം പോരാ. ഭാഷാവൃത്തങ്ങളിലെന്നപോലെ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ കവനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പാടവം കവിക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു് അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

വലവക:—ശങ്കരകൃതിയെന്ന പുസ്തകത്തിൽ കവിയുടെ പല ചില്ലറ കൃതികളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഇവയിൽ കണ്ണപവ്വത്തിന്റെ രീതിയിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള പണപ്പവ്വം സഹൃദയന്മാരുടെ ശ്രദ്ധയെ സവിശേഷമായി ആകർഷിക്കുന്നു. ഒരിക്കൽ കവി ഒരാളോടു കുറേ പണം ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അയാൾ പെട്ടി തുറന്നു ''നോക്കണം, എത്ര ഭംഗിയായി അടുക്കിവച്ചിരിക്കുന്നു! ഈ ചെറിയ തുക എടുത്താൽ പോയില്ലേ അതിന്റെ ഭംഗി'' എന്നു തന്റെ പിശുക്കിനു യോജിച്ച വിധത്തിൽ മറുപടി പറഞ്ഞു. ''എന്നാൽ ഈ ഇതു മേടിച്ചോളൂ'' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കവി എഴുതി അയച്ചതാണു് പണപ്പവ്വം.

''ചെറുപ്പകാലത്തിലിത്തുക കിട്ടീലാ?
മുതുക്കനായപ്പോൾ ധനികനായി ഞാൻ.
ധനത്തെ ഞാനൊന്നങ്ങണച്ചു നോക്കട്ടേ;
ധനത്തെ ഞാനൊന്നു പിണച്ചുവയ്ക്കട്ടേ;
ധനത്തെ ഞാനൊന്നു പരത്തിവയ്ക്കട്ടേ;
ധനത്തെ ഞാനൊന്നു കരത്തിൽ വയ്ക്കട്ടേ;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ധനത്തെ ഞാനൊന്നു പൊടിച്ചുനോക്കട്ടേ;
ധനത്തെ ഞാനൊന്നു കടിച്ചുനോക്കട്ടേ;
ധനത്തെ ഞാനൊന്നങ്ങുലച്ചുനോക്കട്ടേ;
ധനത്തെ ഞാനൊന്നു തെളിച്ചുനോക്കട്ടേ;
ധനത്തെ ഞാനൊന്നു വളച്ചുനോക്കട്ടെ;
ധനത്തെ ഞാനൊന്നു വലിച്ചുനോക്കട്ടെ;
മരിച്ചുവരിപ്പോഴം തിരിച്ചുവന്നെങ്കിൽ
ധരിപ്പിച്ചുവയ്പ്പേനൊരു തുലാം സ്വർണ്ണം.
പെരുവഴിയിൽ ഞാനിതുനേരം ചെന്നി-
ട്ടൊരുമിച്ചു വിളി ബഹുതരം കൂട്ടാം.
വിളിച്ചുപോ,ലവർ വിളിയും കേട്ടീലാ;
ചളിച്ചു മാനസം ചുടലയിൽച്ചെന്നാൻ.
ഒടിഭാര്യമാരുണ്ടായൊരുത്തനേകദാ;
ഒടിധാ വിടാഗിച്ചു ധനത്തെയങ്ങവൻ.
അരപ്പണത്തൂക്കം സുവർണ്ണമേറിപ്പോയ്;
വെറുപ്പതിൽവച്ചിട്ടൊരുത്തിക്കുണ്ടായി.
കറുപ്പും കഞ്ഞിവും കൊടുത്തവൻ പള്ളി-
ക്കുറുപ്പുമായെന്നേ പറയേണ്ടൂ പിന്നെ.
ഒരുക്കിവെക്കുന്ന ധനമൊരുത്തനും
മരിക്കുമ്പോളനുഗമിക്കുമാറില്ല.''

എഴുവത്തു നാണുക്കുട്ടിമേനോൻ—(1010-1048)

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ കേരളത്തിന്റെ ഇതരഭാഗങ്ങളിലുള്ള കവികൾ കിളിപ്പാട്ടുകൾ രചിക്കുന്നതിൽ സാമാന്യേന വൈമുഖ്യമാണു പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നതു്. എന്നാൽ തുഞ്ചത്തു് എഴുത്തച്ഛന്റെ സമാധിസ്ഥലമായ വടക്കൻ ചിറക്കരയിൽ ജനിച്ച ആ വിഷയത്തിൽ ഒരു ഭക്തോത്തമൻ യഥാശക്തി സാഹിതീസേവനം ചെയ്യുവാനുണ്ടായി. അദ്ദേഹമാണു് എഴുവത്തു നാണുക്കുട്ടിമേനോൻ. നാണുക്കുട്ടിമേനോൻ വടക്കൻചിറക്കരയിൽ കുളപ്പുര എഴുവത്തു വീട്ടിൽ 1010-ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. ഇട്ടിച്ചിരിയമ്മയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവു്. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞനായ ഗോപാലമേനോൻ എന്നൊരു സഹോദരനും, കുഞ്ഞിയമ്മ, ലക്ഷ്മിയമ്മ എന്നു രണ്ടു സഹോദരിമാരും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. പിതാവു സുപ്രസിദ്ധമായ എക്കണത്തുതറവാട്ടിലെ ഗോവിന്ദനുണ്ണിയാണു്. എക്കണത്തു ശങ്കുണ്ണി എന്ന കവിയെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അദ്ദേഹം നാണുക്കുട്ടിമേനോന്റെ മാതാമഹനും ഗ്രന്ഥകർത്താക്കന്മാരിൽ അന്യതമനുമായിരുന്നു എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ശങ്കുണ്ണിയുടെ മകൻ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മറൊരു ഗുരുവായിരുന്നു. ഇവർ രണ്ടുപേരെയും കവി തന്റെ ഭാഗവത സാരസംക്ഷേപത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ

"ശങ്കരഗുരോഃ പാദപങ്കജദ്വയങ്ങളെ—
മെൻകുലഭൂഷൻ ഗുണസങ്കലൻ ബാലകൃഷ്ണ—
ദേശികൻ മാതുലനുമാശയേ വിളങ്ങണം"

എന്ന വരികളിൽ സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 12—ാമത്തെ വയസ്സുവരെ അച്ഛന്റെ ഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു സംസ്കൃതം പഠിച്ചു. അനന്തരകാലത്തെ പ്രധാനാധ്യാപകൻ എക്കണത്തു ദാമോദരനുണ്ണിയായിരുന്നു.

"കരുത്തിന്നജ്ഞാനത്തെത്തിരുത്തിച്ചിത്തശുദ്ധി
വരുത്തിച്ചിന്മാത്രമായിരുത്തിക്കാത്തുകൊണ്ടു
പരമകാരുണികൻ പരിതാപോന്മൂലനൻ
ഗുരുവാം ദാമോദരചരണാംബുജങ്ങളും
അച്ഛമാനസനായോരച്യുതഗുരുവിന്റെ
സച്ഛപാദാബ്ജങ്ങളും നിശ്ചലമുറപ്പിച്ചു" എന്നും

"വൻകനിവാലേ ഭവസങ്കടം തീർത്തു കൃപ
തങ്കും ദാമോദരാംഘ്രിപങ്കജദ്വയങ്ങളും
സച്ചിദാനന്ദമൂർത്തി നിശ്ചലൻ നിരുപമ—
നച്യുതഗുരുതന്റെ സച്ഛപാദാബ്ജങ്ങളും"

എന്നുമുള്ള ഈ കിളിപ്പാട്ടിലെ ഈരടികളിൽ കവി അദ്ദേഹത്തെയും അച്യുതനെന്ന മറൊരു ഗുരുനാഥനേയും വന്ദിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. ഇവർ കവിയുടെ അദ്വൈതവിദ്യോപദേശകന്മാരായിരുന്നു. അച്യുതനെപ്പറ്റി വഴിയെ പ്രസ്താവിക്കാം.

ജ്യൗതിഷികനും വേദാന്തിയും:—22—ാമത്തെ വയസ്സിൽ കാട്ടൂർ എന്ന സ്ഥലത്തു സംബന്ധം ചെയ്തു. ആ വഴിക്കു് അവിടെ ഒരു വാരിയരാശാനോടു ജ്യോതിഷം സാംഗോപാംഗമായി അഭ്യസിച്ചു. ക്രമേണ ഫലനിർണ്ണയത്തിൽ അത്യന്തം സമർത്ഥനായിത്തീർന്നു. 28—ാമത്തെ വയസ്സിൽ പ്രമേഹരോഗം ബാധിക്കുകയാൽ സ്വന്തം ജാതകം ഗണിച്ചുനോക്കുകയും 38—ാമത്തെ വയസ്സിൽ മൃത്യുലക്ഷണം കാണുകയും ചെയ്തു. ആറു മാസത്തിനകം ആ രോഗം ഭേദപ്പെട്ടുവെങ്കിലും അതിൽപ്പിന്നീടു് അദ്ദേഹം കുടുംബകാര്യങ്ങൾ മരുമകനെ ഏല്പിച്ചു് ആയുശ്ശേഷം ഈശ്വരഭജനത്തിനും വേദാന്തവിചാരത്തിനുമായി വിനിയോഗിക്കുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. 1042—ൽ ചിറമർ ചിറേടത്തു് അച്യുതമേനോൻ എന്ന സിദ്ധനെ അദ്വൈതഗുരുവായി വരിച്ചു. അച്യുതമേനോൻ 992 മേടത്തിൽ പൂരുരുട്ടാതിനാളിൽ ജനിച്ചു. 1061 കർക്കടകം 9—ാംനു- സമാധിസ്ഥനായി. അദ്ദേഹത്തിനു കേരളത്തിലും പരദേശങ്ങളിലും നിരവധി ശിഷ്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. ഗ്രന്ഥപരിചയത്തിലല്ല

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്വാനുഭൂതിയിലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈശിഷ്ട്യം അധിഷ്ഠിതമായിരുന്നതു്.

ഗ്രന്ഥരചനയും മരണവും:—1043മുതൽ 1045വരെ ഭാഗവതസാരസംക്ഷേപരചനയിൽ വ്യാപൃതനായി. അന്നത്തെ എഴുതുന്ന ഭാഗങ്ങൾ ഗുരുനാഥനെ കാണിച്ചു സംശയം തീർത്തുവന്നു. 1046 കന്നിമാസത്തിൽ ഗുരുവായൂർക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി അവിടെ 12 ദിവസം ശ്രീകൃഷ്ണനെ ഭജിക്കുകയും ഭഗവത്സന്നിധിയിൽ തന്റെ ഗ്രന്ഥം ഒരാവൃത്തി പാരായണം ചെയ്കയും ചെയ്തു. തദനന്തരം ആ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെ കോഴിക്കോട്ടെ ഒരു അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു് ആ പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിനുമേൽ തനിക്കു് ഐഹികമായി യാതൊരു കർത്തവ്യവുമില്ലെന്നു കരുതി അച്യുതഗുരുവിനോടു കാശിയാത്രയ്ക്കു് അനുവാദം ചോദിച്ചു. 1047-ൽ തന്റെ ആയുസ്സിന്റെ ഹ്രസ്വതയെക്കുറിച്ചു ഗുരുനാഥനെ അറിയിച്ചപ്പോൾ ആ യാത്രക്കു് അദ്ദേഹം അനുജ്ഞ നല്കി. ആ കൊല്ലം അവസാനത്തോടുകൂടി കാശിയാത്രയും അതിൽ പിന്നീടു രാമേശ്വരയാത്രയും നിർവിഘ്നമായി നിർവഹിച്ചു. കർക്കടകം ഒടുവിൽ സ്വഗൃഹത്തിൽ തിരിച്ചെത്തുകയും 1048 ചിങ്ങത്തിൽ താൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നതുപോലെ മുപ്പത്തെട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽത്തന്നെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ചിറ്റൂർ ദേവിയും ചിദംബരത്തിലെ നടരാജനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടദേവതകളായിരുന്നു. ചിദംബരത്തു പല പ്രാവശ്യവും പോയി ഭജനം നടത്തീട്ടുണ്ടു്. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു സാമാന്യം പാണ്ഡിത്യവും ഭാഗവതത്തിൽ അതലസ്പർശിയായ അവഗാഹവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ലൗകികകാര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം വിദഗ്ധനായിരുന്നു എന്നും ഗ്രന്ഥമെഴുത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചു നിപുണനായിരുന്നു എന്നുംകൂടി അറിവുണ്ടു്.

കൃതികൾ:—നാണുക്കുട്ടിമേനോന്റെ പ്രധാനകൃതി ഭാഗവതസാരസംക്ഷേപംതന്നെയാണു്. അതുകൂടാതെ അദ്ദേഹം 1 സുന്ദരീസ്വയംവരം ആട്ടക്കഥ 2 ചിദംബരാഷ്ടകം (സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും), 3 കാളിയാക്കു് എന്നീ വാണ്മയങ്ങളുടേയും കർത്താവാണു്. ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം ആദ്യത്തെ പതിനെട്ടധ്യായം ഭാഷാന്തരീകരിച്ചിട്ടുള്ളതായി പഴമക്കാർ പറയുന്നു; ആ ഗ്രന്ഥം ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.

ഭാഗവതസാരസംക്ഷേപം കിളിപ്പാട്ടു്:—ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഒന്നാം ഭാഗത്തിൽ ഭാഗവതം പ്രഥമാദിനവമസ്കന്ധപര്യന്തവും രണ്ടാം ഭാഗത്തിൽ ദശമസ്കന്ധവും കവി സംഗ്രഹിക്കുന്നു. മൂന്നാം ഭാഗത്തിന്റെ ആമുഖം എന്ന നിലയിലേ അവയെ ഗണിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. ആ ഭാഗത്തിൽ ഗഹനമായ ഏകാദശസ്കന്ധം ശ്രീധരീയവ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടി പൂർവപക്ഷസിദ്ധാന്തങ്ങൾ വിവരിച്ചു തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നാലാം ഭാഗത്തിൽ ദ്വാദശസ്കന്ധവും വിസ്തരിച്ചുതന്നെ വിവർത്തനം ചെയ്കകാണുന്നു. ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ മേനോൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''കടൽമാനിനീകാന്തനുടയ കഥ ചൊല്പാൻ
പടുത നടിച്ചിട്ടല്ലടിയൻ തുനിയുന്നു.
നല്ലാതെ ഹരികഥ ചൊല്ലിയാലും പാപങ്ങ–
ളെല്ലാം പോയ് വാകുശുദ്ധിയാമല്ലോ എന്നോത്തിട്ടത്രേ.
മന്ദനാമടിയന്റെറയുന്നതസാഹസത്തെ–
ക്ഷനുന്മാർ ക്ഷമിച്ചുകൊണ്ടോന്നനുഗ്രഹംചെയ്യിൻ.
പിഴകളശേഷവും പഴമയുള്ള നിങ്ങടം
വഴിയേ തീപ്പിൻ യുഷ്മൽക്കഴലേ ശരണം മേ.''

എന്നു തന്റെറ വിനീതി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. കവിതയ്ക്കു മാധുര്യാദിഗ്രണങ്ങടം വളരെ കുറയും. ഏകാദശം 26–ാമധ്യായം കളകാഞ്ചിയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു നോക്കുക. എങ്കിലും കവിക്കു് അത്ഥനിഷ്കൃഷ്ടധാരാളമായുണ്ടു്. ശ്രീകൃഷ്ണന്റെറ ദേഹത്തിൽ ജരൻ ശരം പ്രയോഗിക്കുന്ന ഘട്ടം താഴെക്കാണുന്നവിധത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു.

''ഘനശ്യാമം ശ്രീവത്സകാങ്കം സന്തപ്ത–
കനകവച്ചുസം ലസൽകൗശേയകം
സുവസ്തുയുഗ്മേന പരിവീതം സദാ
സുമംഗളം ചാരുസ്മിതവക്ത്രാംബുജം
സുനീലകുന്തളലളിതം നാളീക–
മനോഭിരാമാക്ഷം മകരകുണ്ഡല–
വിരാജിതം ശ്രീമൽകിരീടമണ്ഡിതം
സ്ഫുരൽകടകകങ്കണാംഗദധരം
സുരുചിരഹാരലസിതകൗസ്തുഭ–
മണിവിരാജിതം കടിസൂത്രോജ്ജ്വലം
സ്ഫുരദ്ബ്രഹ്മസൂത്രവനമാലാധരം
ശരീരിഭിന്നിജായുധൈർവിരാജിതം
മനോജ്ഞപങ്കജാരുണവാമപാദം
മനോഭിരാമദക്ഷിണോരുവിൽച്ചേർത്തു
സമാസീനം നാഥം മുഴുവൻ കാണാതെ
കമലകോമളപടംമാത്രം കണ്ടു
ജരനെന്ന പേരായൊരു കാട്ടാളനും
പുരാ മുസലശേഷനിർമ്മിതമായ
ശരംകൊണ്ടു ഹരിചരണപത്മത്തെ–
ത്തരസാ ഭേദിച്ചാൽ മൃഗാസ്യമെന്നോത്തു.''

ചിദംബരാഷ്ടകം (സംസ്കൃതം):—ഇതു മത്തേഭവൃത്തത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്തോത്രമാണു്.

''തൃക്ഷം മഹോക്ഷരഥമക്ഷീണപുണ്യചയലക്ഷ്യം വിപക്ഷപടലീ–
കക്ഷാശുശുക്ഷണിമദക്ഷാക്ഷമാവിനയദക്ഷാധ്വരപ്രശമനം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യക്ഷാധിപാദിസുരലക്ഷാച്ചിതം പ്രണതമാക്ഷ്ടാവരം തന്വഭൂതാ—
മീശം ചിദംബരസഭേശം നിരസ്തഭവപാശം ഭജേഹമനിശം.''

സുന്ദരീസ്വയംവരം:—സുന്ദരീസ്വയംവരത്തെ വിഷയീകരിച്ചു പലരും ആട്ടക്കഥകൾ എഴുതീട്ടുണ്ടു്. കുന്നത്തു സുബ്രഹ്മണ്യൻ പോറ്റിയുടെ കഥയെക്കുറിച്ചു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. മേനോന്റേതു് അതിനെക്കാൾ മെച്ചമാണു്. അതിലെ ''തൃക്ഷക്ഷുദ്രവിപക്ഷ പക്ഷ'' ഇത്യാദി ശ്ലോകം ചി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

കാളിയാക്കു്:—ഇതു ചിറമ്മർ ദേവിയെപ്പറ്റിയുള്ള കേശാദിപാദവർണ്ണനപരമായ ഒരു സംസ്കൃതസ്തോത്രമാണു്.

''അരുണസ്ഫടികിരീടോല്ലസിതേ!
തരുണേന്ദുനോപമസുരുചിരചികുരേ!
ഹരിണാങ്കകലാകലിതോത്തംസേ!
കരുണാകരി! തിലകാഞ്ചിതഫാലേ!
സ്മരചാപോപമചില്ലീലതികേ!
സരസീരുഹദളലോചനയുഗളേ!
സുരുചിരനാസേ! സുന്ദരഹാസേ!
വരപല്ലവതാമ്രാധരി! വിമലേ!
കരവകകുഡ്മളകോമളദന്തേ!
ഗിരിതനയേ! കളകോകിലവചനേ!''

ഇവ അതിലെ ചില വരികളാണു്.

അഴകത്തു വിദ്വാൻ കുറുപ്പു് (980–1035)—ജീവചരിത്രം:—കരുനാഗപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽ ചവറയിൽ അഴകത്തുവീട്ടിൽ വിദ്വാൻ കുറുപ്പു പതിനൊന്നാം ശതകം പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലെ അവിസ്മരണീയനായ ഒരു കവിയാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനമരണവർഷങ്ങളെപ്പറ്റി സൂക്ഷ്മമായി ഒന്നും അറിയുന്നില്ലെങ്കിലും ജീവിതകാലം 980–നും 1035–നും ഇടയ്ക്കാണെന്നു് ഉദ്ദേശമായി പറയാം. പേരെന്തെന്നും അറിവില്ല. തിരുവനന്തപുരത്തു ശ്രീപദ്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലെ എട്ടരയോഗം എന്ന സുപ്രസിദ്ധമായ ഭരണസമിതിയിൽ ആ കുടുംബത്തിലെ കാരണവന്മാർക്കു് ഒരു സ്ഥാനവും ശ്രീകരണം പള്ളിയാടി, അഥവാ കരണത്താക്കുറുപ്പു്, എന്നൊരു ഔദ്യോഗികനാമധേയവുമുണ്ടു്. കരണത്താൻ എന്നാൽ കണക്കപ്പിള്ള എന്നർത്ഥം. ചരിത്രപുരുഷൻ ബാല്യത്തിൽ സംസ്കൃതഭാഷ വഴിപോലെ പഠിക്കുകയും വേദാന്തശാസ്ത്രത്തിൽ വിശിഷ്യ വിജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. അതൊന്നാനന്ദം കിളിപ്പാട്ടിൽ അദ്ദേഹം രണ്ടു ഗുരുക്കന്മാരെ വന്ദിച്ചുകാണുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ദാസനാമെൻമനോവാസനയെബ്ഭക്തി–
ഭാസുരയാക്കിച്ചമച്ച കൃപാനിധി
ഭൂസുരന്മാരിലഗ്രേസരനീശ്വരോ–
പാസനാതൽപരൻ കേശവൻതന്നുടെ
ഭാസമാനശ്രീപദസരോജാന്തര–
പാംസുനാ നിർമ്മലേ മന്മനോദർപ്പണേ
വാസുദേവൻ പ്രതിഭാസിക്കണം സദാ
വ്യാസാദികളുമനുഗ്രഹിക്കേണമേ.
കംസാരിസേവനതൽപരൻ കൃഷ്ണാഖ്യ–
ദേശികൻതന്നെയും സഞ്ചിന്തയാമി ഞാൻ."

ഇവരിൽ കേശവൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണൻ ആരാണെന്നു് അറിയുന്നില്ല. തേവലക്കരപ്പുകുതിയിൽ കോട്ടൂർ കൃഷ്ണനാശാനാണു് കൃഷ്ണൻ. വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞു വിഖ്യാതനായതിനുമേൽ തിരുവനന്തപുരത്തു പോയി അന്നു നാടുവാണിരുന്ന സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ മുഖം കാണിക്കുകയും അവിടുന്നു കവുപ്പിന്റെ ബഹുമുഖമായ പാണ്ഡിത്യത്തെ അനുമോദിച്ചു "വിദ്വാൻ" എന്ന ബിരുദം സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. മരിച്ചതു സ്വഗൃഹത്തിൽവച്ചുതന്നെയാണു്. ചവറ പുതുക്കാട്ടുമുറിയിൽ മാത്തിൽവീട്ടിൽ ഇടിക്കാളിഅമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകനും വിദ്വാനുമായ പുതുക്കാട്ടുമഠത്തിൽ കൃഷ്ണനാശാനെപ്പറ്റി മേൽ പ്രസ്താവിക്കും.

കൃതികൾ:—അദ്വൈതാനന്ദം എന്ന കിളിപ്പാട്ടാണു് കവുപ്പിന്റെ പ്രധാനകൃതി. അതിനുപുറമേ മാർക്കണ്ഡേയചരിതം എന്ന പേരിൽ ഒരു ആട്ടക്കഥയും ലക്ഷ്മീസ്തവം എന്ന കീർത്തനവും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"കുംഭിമുഖവനെക്കുമ്പിട്ടുകൊണ്ടു ഞാ–
നംഭോജസംഭവൻതൻ തിരുമാതിനെ
കമ്പമൊഴിഞ്ഞുള്ളിലാമ്മാറുറപ്പിച്ചു
സമ്പത്തു നല്കുവാൻ പാലാഴിമാതിനെ"

വാഴ്ത്തുകയാണെന്നു കവി പറയുന്ന ലക്ഷ്മീസ്തവം നിർഗ്ഗുണമാണു്.

മാർക്കണ്ഡേയചരിതം ആട്ടക്കഥ:—മാർക്കണ്ഡേയചരിതം തരക്കേടില്ലാത്ത ഒരാട്ടക്കഥയാണു്. രാഷ്ട്രവർദ്ധനൻ എന്ന രാജാവിന്റെ വർണ്ണനത്തോടുകൂടി കഥ ആരംഭിക്കുന്നു. അദ്ദേഹമാണു് മാർഗ്ഗനിരോധം ശമിപ്പിച്ചു മൃകണ്ഡുമഹർഷിക്കു കാശിയിൽ വിശ്വനാഥഭജനത്തിനു വേണ്ട സൗകര്യം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതു്. ആടിക്കാണുവാൻ പ്രസ്തുത കഥ പ്രത്യേകിച്ചും കൊള്ളാം. "മാമുകിൽവാസിനി"യായ പാർവ്വതീദേവിയെ കവി ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ ധ്യാനിക്കുന്നു. അതു് ഏതു ക്ഷേത്രത്തിലെ മൂർത്തിയാണെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകവും ഒഴുക്കാസ്മൃതിതന്നെ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ഉദ്ഗ്രാമാശു ബഹിർമ്മുഖൈഃ പ്രണതസംസദ്ഗ്രാം ച ബഹിർമ്മുഖൈഃ
സച്ഛാധീശനിഷേവിതാം പദജുഷാം സച്ഛാപവാഗ്പ്രദാം
ഭദ്ഗ്രാനന്ദവിധായിനീം മദസൂഹൃച്ഛാന്തദാം ചിന്മയീം
ഉദ്ഗ്രാം സന്തതമാശ്രയേ ഭഗവതീം സദ്ഗ്രാന്തരക്ഷാകരീം."

ഒരു ചരണം—രാജാവു മാഗ്ഗനിരോധിയായ കാട്ടാളനോട്:

"ഝടിതി കൊടിയ പടിമ പെരിയൊരടികളിടികംകൊണ്ടു നിൻെറ
തടിയതുടയ വടിവു ഘടന വെടിയുമിന്നെടാ!
നിജ്ജനേ വനേ വസിച്ചു സജ്ജനത്തെയുജ്ജസിച്ചു—
പാജ്ജിതാത്മവജ്ജ്യഭോജ്യസജ്ജ ഉമ്മതേ!
അശനിസദൃശനിശിതവിശിഖനിരകംകൊണ്ടു സപദി നിൻെറ—
യശ്ശുടപിശുനകുശലപശുത തീരുമിന്നെടാ!"

അദ്വൈതാനന്ദം:—അദ്വൈതാനന്ദം നിരവധി വേദാന്ത തത്ത്വങ്ങളെ സ്പഷ്ടവും ലളിതവുമായ ഭാഷയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടമായ കിളിപ്പാട്ടാണു്. അതിൽ ആറധ്യായങ്ങളാം കവി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നും അഞ്ചും അധ്യായങ്ങളാം കാകളിയിലും, രണ്ടും ആറും അധ്യായങ്ങളാം കേകയിലും, മൂന്നും നാലും അധ്യായങ്ങളാം യഥാക്രമം പാനയിലും അന്നനടയിലുമാണു് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഗ്രന്ഥശിഷ്യോപദേശരൂപത്തിൽ നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്ന ആ ഗാനത്തിൽ ഗ്രന്ഥവെങ്കടാചലസ്വാമി എന്ന ബ്രഹ്മജ്ഞനുത്തമനാണു്. പഞ്ചീകരണമാണു് പ്രഥമാധ്യായത്തിലെ പ്രകരണം. ദാദശവർണ്ണകം എന്ന ഗ്രന്ഥത്തെയാണു് കവി പ്രായേണ ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഒടുവിൽ "വേദാന്തമഹാശാസ്ത്രം മനനം സാംഖ്യസാരം ദാദശസംഖ്യൈരുക്തം വർണ്ണകമിദം പൂർണ്ണം" എന്നു കവിതന്നെ ആ വസ്തുത പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കവിപ്പിൻെറ കാവ്യസരണി കാണിക്കുവാൻ ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

"മത്സ്യകേതനനാകും കൈവർത്തൻ നരന്മാരാം
മത്സ്യസഞ്ചയങ്ങളെ നിഗ്രഹിപ്പതിനായി
സുന്ദരീവഗ്ഗമാകും ബളിശം സംസാരമാ—
കുന്നോരു സമുദ്രത്തിൽസ്സന്തതം ക്ഷേപിക്കുന്നു.
മോഹനാംഗികളുടെയധരമാംസത്തിനെ
മോഹിച്ചു ചാടിക്കൊത്തി വലയുന്നെന്നേ വേണ്ടൂ.
പിന്നെയിമ്മത്സ്യവൃന്ദത്തെയനുരാഗ—
വഹനിയിൽപ്പചിപ്പതും കന്ദർപ്പവൃത്തിയല്ലോ.
ഉരുക്തിയെന്തിന്നേറേം ശ്ലോഷിച്ചുപറയുന്നു?
വിരക്തിയുണ്ടെന്നാകിൽജ്ജയിക്കാം മനസ്സിനെ.
അശക്തനെന്നാകിലും ഭക്തിയുണ്ടാകുന്നേര—
മസക്തി സർവേന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളിലുണ്ടാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അസക്തികൊണ്ടുതന്നെ വിരക്തി വന്നീടുന്നു,
വിമുക്തപാപന്മാരാം ഭക്തന്മാക്കെല്ലാപേക്ഷം.
ബഹിരിന്ദ്രിയജയമായൊരു ദമമേവം
ഗ്രഹണം ചെയ്തീടുക മനസാ ശുഭമതേ!''

1068–ാമാണ്ടു് അഴകത്തു പത്മനാഭക്കുറുപ്പു് അച്ചടിപ്പിച്ച ഈ പുസ്തകം ഇപ്പോഴും ഒരിടത്തും കിട്ടുന്നില്ല. കേരളത്തിൽ എവിടെയും പ്രചുരപ്രചാരം സിദ്ധിക്കേണ്ട ഒരു ഭാഷാഗാനത്തിനാണു് ഈ ശോചനീയാവസ്ഥ സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

മടവൂർ കാളിദാസൻ (1032–1063)—കുടുംബവും ജനനവും:—മടവൂർ കാളിദാസൻ 1032–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസത്തിൽ സ്വാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ചിറയിൻകീഴ്താലൂക്കിൽ മടവൂർപകുതിയിൽ കോവിൽവീടാണു് തറവാട്ടു്. ആ വീട്ടിൽ മാർത്താണ്ഡനാശാൻ എന്നൊരു പണ്ഡിതൻ 990മുതൽ 1021വരെ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു ജ്യോത്സ്യനും മന്ത്രവാദിയും വൈദ്യനും ചില ചില്ലറ ഭാഷാഗാനങ്ങളുടെ പ്രണേതാവുമായിരുന്നു. 998–ൽ ആ കുടുംബത്തിലെ പരദേവതയായിരുന്ന ഭദ്രകാളിയെ വെട്ടൂർ പെരുമൺ എന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നു മടവൂർ കളരിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. കോവിൽവീട്ടുകാർ ആ ദേവിയെ തദനന്തരം പൂർവ്വാധികമായി ആരാധിച്ചുതുടങ്ങി. ആ മാർത്താണ്ഡനാശാന്റെ സഹോദരി നാരായണിഅമ്മയുടേയും ചെറുകര ബാലകൃഷ്ണപിള്ളആശാന്റേയും പുത്രനാണു് കാളിദാസൻ. പിതൃദത്തമായ നാമധേയം കാളിദാസൻ എന്നായിരുന്നു എന്നും അതു ലോപിച്ചാണു് കാളി എന്നായതെന്നും പറയുന്നു. മലയാളം പഠിപ്പിച്ചതു പിതാവുതന്നെയായിരുന്നു.

ജീവിതചരിത്രം:—അക്കാലത്തു കിളിമാനൂർകൊട്ടാരത്തിൽ സംസ്കൃതാധ്യാപകനായിരുന്ന കിളിമാനൂർ കോട്ടൂർ നീലകണ്ഠപ്പിള്ളആശാനായിരുന്നു ആദ്യത്തെ സംസ്കൃതഗുരു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തേവാസിയായി അഞ്ചാറു മാസമേ കഴിച്ചുകൂട്ടിയുള്ളു എങ്കിലും ശൈശവത്തിൽത്തന്നെ അസാധാരണമായ പ്രതിഭാശക്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന കഥാനായകനു സാഹിത്യത്തിൽ കുവലയാനന്ദംവരെയും ഗണിതത്തിൽ ലീലാവതിവരെയും അതിനിടയ്ക്കു പഠിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. പിന്നീടു യാവജ്ജീവം ഒരധ്യേതാവായി വ്യാകരണത്തിലും തർക്കത്തിലും യഥാകാലം പരിചയം സമ്പാദിച്ചു. അപ്പോഴേക്കു 15 വയസ്സു പ്രായമായിരുന്ന ആ ബാലൻ സ്വല്പകാലം ഒരു പ്രവൃത്തിപ്പള്ളിക്കൂടം വാധ്യാരായും പിന്നീടു മാമണ്ണൂർ ഇല്ലത്തെ ഉണ്ണികളുടെ അധ്യാപകനായും ജീവിതം നയിച്ചു. അനന്തരം ജ്യോത്സ്യൻ എന്ന ഖ്യാതി പ്രസരിച്ചപ്പോഴാണു് അതുതന്നെ കാലക്ഷേപമാർഗ്ഗമായിത്തീർന്നു. 1063–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 10–ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—കാളിദാസനു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ഒന്നുപോലെ കവനംചെയ്യാൻ പാടവമുണ്ടായിരുന്നു. പന്ത്രണ്ടാമത്തെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വയസ്സിൽത്തന്നെ ചില പാട്ടുകൾ എഴുതി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ 1 പ്രഹ്ലാദചരിതം ആട്ടക്കഥ, 2 ശങ്കരാചാര്യചരിതം കിളിപ്പാട്ട്, 3 ശകുന്തളാസല്ലാപം സംസ്കൃതചമ്പു എന്നിവയ്ക്കാണു് പ്രാധാന്യം. പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം കിളിപ്പാട്ടും സോമവാരവ്രതമാഹാത്മ്യം തുള്ളൽപ്പാട്ടുംകൂടി അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ളതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവ ഇപ്പോൾ അലഭ്യങ്ങളാണു്.

പ്രഹ്ലാദചരിതവും ശങ്കരാചാര്യചരിതവും:—പ്രഹ്ലാദചരിതം ആട്ടക്കഥയും ശങ്കരാചാര്യചരിതം കിളിപ്പാട്ടും കോട്ടർ നീലകണ്ഠപ്പിള്ളആശാന്റെ നിദേശാനുസരണം നിർമ്മിച്ച കൃതികളാണു്.

"ശ്രീമൽകീരൈണരാഷ്ട്രക്ഷിതിവലഭിഭുഃ—
പ്രീതിഭാഗാര്യശിഷ്യൻ—
ശ്രീമന്മൗലിർമ്മഹാത്മാ തരളസരളധീ—
ർന്നീലകണ്ഠാഭിധാനഃ
ഭീമശ്രീപാദസേവീ ഗ്രഹനിഖിലകലാ—
പേശലോ ദൂരദർശീ—
സ്തോമോത്തംസോ യശസ്വീ മമ ഗുരുരിഹ ജേ—
ജീയതേ ധന്യശീലഃ"

എന്നു് ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ കൃതിയിലും,

"മൽഗുരുവരനായ മംഗലമണിദീപം
സൽഗുണാകരൻ ക്രോഡഗ്രാമനാമകധാമാ
മേദുരിതോരുഹോരാതതാത്ഥസാരതന്ത്ര—
യാദസാംപതിലോപായുദ്ഗാസുനാഥൻ ശുഭൻ
ദേവബ്രാഹ്മണസാധുപൂജനരതൻ സവ്യ—
കോവിദാവലീമുഖകൈരവരാകാചന്ദ്രൻ
നീലകണ്ഠാഭിധാനൻതൻതിരുപ്പാദം നിത്യ—
മാലംബിച്ചിതാ വീണ വണങ്ങീടുന്നേനഹം."

എന്നു രണ്ടാമത്തേതിലും ആ ഗുരുവിനെ കവി വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രഹ്ലാദചരിതം സാമാന്യം നല്ല ഒരാട്ടക്കഥയാണു്. ഒരു മണ്ഡളശ്ലോകവും ഒരു പദത്തിൽനിന്നു ചില വരികളും എടുത്തുകാണിക്കാം.

"യദ്ബീജാംകുരിതം ക്രമൈധിതമിദം ചാദ്യോ മദീയം വപു—
ർല്ലോകേ സംക്രമിതം യദീയയശസഃ കിഞ്ചിച്ച്ഛുഭം മദ്യശഃ
യച്ഛിക്ഷാസുപടുത്വതോഹമധുനാ സദ്യഃ പ്രബുദ്ധാക്ഷര—
സ്തം താതം ഹൃദി ചിന്തയേ ബുധവരം യോ ബാലകൃഷ്ണാഹ്വയഃ."

ദേവേന്ദ്രൻ ശചീദേവിയോടു്:

"സൂര്യബിംബം പോയ്മറഞ്ഞു പാരിജാതങ്ങാം കരിഞ്ഞു
സാരകാന്തവിയോഗേന നാരിതന്റെ മുഖംപോലെ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

താരേശനുദിച്ചുയർന്നു കൈരവങ്ങാം തെളിയുന്നു
ചാരു നിൻമുഖശ്രീ കണ്ടു പാരമെൻമാനസംപോലെ.
അഞ്ചിതകോകിലവൃന്ദം പഞ്ചമങ്ങാം പാടിടുന്നു;
പിഞ്ഛരവും വിരുത്തു ശിഖിസഞ്ചയങ്ങളാടിടുന്നു.
വണ്ടുകളും മധുരസുണ്ടു ഷഡ്ജം പാടിടുന്നു
തണ്ടലർസായകൻതന്റെ കൊണ്ടാട്ടം ഞാണൊലിപോലെ.
മന്ദവായുസഞ്ചലിതമന്ദാരവല്ലികാം കാണുക
മന്ദം നമ്മെ വിളിക്കുന്നിതെന്നുതന്നെ തോന്നിടുന്നു.
മാരനായ വീരൻ വന്നു ക്രൂരനൃകാം ചൊരിയുന്നു
വാരണഗമനേ! മനതാരിൽ മാൽ പെരുകീടുന്നു.''

ശങ്കരാചാര്യചരിതം അപൂർണ്ണമാണു്.

ശപകാകസല്ലാപം:—ഈ കൃതിയാണു് കാളഅശാന്റെ വാങ്മയങ്ങളിൽ ഏറ്റവും സരസമായി എനിക്കു തോന്നീട്ടുള്ളതു്. ഇതും മുഴുവൻ കിട്ടീട്ടില്ല. തന്റെ ഗുരുനാഥനായ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള ഒരവസരത്തിൽ തിരുവല്ലാ നെടുമ്പുറത്തു കൊട്ടാരത്തിൽ തമ്പുരാനുമായുള്ള ഏതോ ഒരു വാദത്തിൽ തോറ്റു എന്നു ദുഷ്പ്രവാദം പരത്തിയ 'കുനൻ നമ്പിയാർ' എന്നൊരു കലഹപ്രിയനെ പരിഹസിക്കുന്നതിലേക്കായി കവി രചിച്ചതാണു് പ്രസ്തുതചമ്പു. അത്തരത്തിലുള്ള വാദകോലാഹലങ്ങളിൽ കാളഅശാൻ പലപ്പോഴും ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു. കാവ്യം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

''ജഗദ്ഗുരും ഗുരും വന്ദേ സംശ്ലിഷ്യൽസവ്മങ്ഗലം
വൃഷധ്വജം നീലകണ്ഠം സൽകലാനിധിശേഖരം.

ശപകാകസല്ലാപ ഇതീര്യതേ മയാ
പ്രബന്ധ ഏഷോല്പധിയാപി കശ്ചന
അയം സമാലോക്യ നിരന്തരം ബുധൈ—
ർവിശുദ്ധ ഊരീക്രിയതാം ക്ഷമാപരൈഃ.''

ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ ഗുരുവന്ദനവും കാണാവുന്നതാണു്. അനന്തരം അമ്പലപ്പുഴക്ഷേത്രത്തെ കവി ഒരു പ്രൗഢമായ ഗദ്യത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു.

''സകലജഗൽപരിപാലനലീലാകരണൈകതാനതത്പരവിഹിതപൃഥുരോമകമഠസ്ഥബ്രുരോമനരകണീരവാകണുവാമനധൃതപരശുകോദണ്ഡമുസലരാമപരമഭാഗധേയാനുചിതരാധാനാമധേയാദ്യാഖിലഗോപികാലോലംബ്യാരാമഗോവിന്ദധരാസുഗതസൗഗതാസജ്ജനദുരാചാരധാരണപ്രചാരണനിപുണദോർദ്ദണ്ഡപരിമണ്ഡിതഖഡ്ഗവതാരശ്രീമുകുന്ദൈകവാസസുക്ഷേത്രഭ്രാജിഷ്ണുസകലകല്യാണമയമംബരനദീപുരാഖ്യമങ്ഗളവിഷയം'' എന്നു് ആ ഗദ്യം അവസാനിക്കുന്നു. ആ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഊട്ടുപുരയ്ക്കു വെളിയിൽ ദീർഘകർണ്ണനെന്ന ശ്രുനകനും ജവനനെന്ന കാകനുംതമ്മിൽ നടക്കുന്ന സംഭാഷണമാണു് പ്രതിപാദ്യവിഷയം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പത്താറാമധ്യായം

പതിനൊന്നാം ശതകം, ഉത്തരാർദ്ധം

പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ളആശാൻ (1017–1112):— പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ളആശാൻ 1017–ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ ജനിച്ചു 96 വയസ്സോളം ജീവിച്ചിരുന്നു. 1112–ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 12–ാംനു- മരിച്ചു. അത്ര ദീർഘമായ ആയുസ്സിനാൽ മേല്പുത്തൂർ നാരായണഭട്ടതിരിയല്ലാതെ കേരളീയസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ മറ്റാരും അനുഗൃഹീതന്മാരായിരുന്നതായി അറിവില്ല. 12–ാമത്തെ വയസ്സിൽ തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥരചന അദ്ദേഹം മരണകാലംവരെ ഏറെക്കുറെ നിർവ്വിഘ്നമായിത്തന്നെ നിർവഹിച്ചു എന്നുള്ളതു മറെറാരു അപൂർവ്വസംഭവമാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും 11–ാം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിലാണു് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതു് എന്നുള്ളതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ ആ കാലഘട്ടത്തിലെ ഒരു ഗ്രന്ഥകാരനായി പരിഗണിച്ചാൽ മതിയാകുന്നതാണു്.

കുടുംബം:—രാമൻപിള്ളആശാന്റെ മൂലകുടുംബം ചിറയിൻകീഴ് താലൂക്കിൽ ആറാറിങ്ങൽ മേവക്കൽദേശത്തു പട്ടിളക്കൈപ്പള്ളിവീടാണു്. അവിടെനിന്നു് ഒരു സ്ത്രീ 975–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ഭർത്തൃഗൃഹമായ വക്കല ഒറവർ കിഴക്കേവീട്ടിൽ താമസമായി. ആ സ്ത്രീയുടെ പുത്രിയാണു് ആശാന്റെ മാതാവായ പാവ്തിയമ്മ. പാവ്തിയമ്മയ്ക്കു് ഇരവിപ്പിള്ള എന്നൊരു ജ്യേഷ്ഠസഹോദരനുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഇരവിപ്പിള്ളയ്ക്കു തിരുവനന്തപുരത്തു വലിയകൊട്ടാരത്തിൽ ഒരു ജോലി കിട്ടി. അദ്ദേഹം താമസിച്ചതു തന്റെ ഒരു ബന്ധുവും സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പള്ളിയറവിചാരിപ്പുകാരനുമായിരുന്ന പേട്ടയിൽ കരിമ്പാലിവീട്ടിൽ അനന്തൻപിള്ളയോടുകൂടിയായിരുന്നു. അനന്തൻപിള്ള പാവ്തിയമ്മയെ 1007–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു വിവാഹം ചെയ്തു. അവരുടെ തൃതീയസന്താനമാണു് രാമൻപിള്ള. ഇരവിപ്പിള്ളയുടെ അനന്തരവനായതുകൊണ്ടു് ഇരവി രാമൻപിള്ള എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹം പില്ക്കാലങ്ങളിൽ അറിയപ്പെട്ടു. അനന്തൻപിള്ളയുടെ അച്ഛന്റെ വകയായ പേട്ടയിൽ ഈഴവിളാകത്തുവീടും കാലക്രമത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു കിട്ടി.

വിദ്യാഭ്യാസം:—അനന്തൻപിള്ള ആദ്യം നീലകണ്ഠപ്പിള്ളആശാനെക്കൊണ്ടു മലയാളവും ശാമിപ്പിള്ളയെക്കൊണ്ടു തമിഴും മകനെ കുറേക്കാലം അഭ്യസിപ്പിച്ചതിനുമേൽ 1030–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു മാവേലിക്കരെ നിന്നു പപ്പുപ്പിള്ള എന്നൊരാശാനെ വരുത്തി 1036–ാമാണ്ടുവരെ സംസ്കൃതത്തിലും ചില കാവ്യങ്ങളും പഠിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ആ ബാലൻ പ്രതിഭാശാലിയാണെങ്കിലും പഠിത്തത്തിൽ പറയത്തക്ക ഔത്സുക്യം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രദർശിപ്പിച്ചില്ല. തദ്വിഷയകമായ ആലസ്യത്തെക്കുറിച്ചു് അദ്ദേഹം പിന്നീടു വളരെ വ്യസനിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പേട്ടയിൽ ഇംഗ്ലീഷ്‌വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു വേണ്ട സൗകര്യമെല്ലാമുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും അതിലും അദ്ദേഹത്തിനു ദൃഷ്ടിവയ്ക്കുവാൻ തോന്നിയില്ല. 1036–ൽ രാമൻപിള്ളയുടെ ഗ്രന്ഥമുഖമായ അഭ്യാസം അവസാനിച്ചു എന്നുതന്നെ പറയാം. അതിനിടയ്ക്കു് അദ്ദേഹം പ്രധാനമായി സമ്പാദിച്ചതു കഥകളിപ്പദങ്ങൾ പാടുന്നതിനുള്ള സാമർത്ഥ്യമാണു്. അതിനുവേണ്ട സകലസാഹചര്യങ്ങളും അന്നു വലിയകൊട്ടാരത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പോരാത്തതിനു് അമ്മാവൻ ഇരവിപ്പിള്ളയും ഒരു നല്ല ആട്ടപ്രാട്ടുകാരനായിരുന്നു. ഉണ്ണായിവാര്യരുടെ നളചരിതമാണു് രാമൻപിള്ളയുടെ ഹൃദയത്തെ ഐദംപര്യേണ വശീകരിച്ചതു്.

ജീവിതചരിത്രം:—1037–ൽ തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാക്കോടതിയിലും പിന്നീടു ഡിവിഷൻകച്ചേരിയിലും സല്പകാലം ഒരു ഗ്രമസ്ഥന്റെ പണിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു എങ്കിലും അത്തരത്തിലുള്ള വൃത്തിയിൽ വൈരസ്യം തോന്നി 1040–ാമാണ്ടു പേട്ടയിൽ സ്വന്തമായി ഒരു മലയാളം പള്ളിക്കൂടം സ്ഥാപിച്ചു വിദ്യാർത്ഥികളെ പഠിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. അതുവഴിക്കാണു് രാമൻപിള്ളക്കു് ആശാൻ എന്ന ബിരുദനാമം വന്നുചേർന്നതു്. 1051–ൽ ആ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ജ്ഞാനപ്രജാഗരസംഘം എന്നൊരു സമാജം സംഘടിപ്പിച്ചു് ആ സമാജത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ വേദാന്തവിഷയകമായും മറ്റും വാദപ്രതിവാദങ്ങളും നടത്തിച്ചു. ആശാനും അനേകം തമിഴ്പുസ്തകങ്ങളും വായിച്ചു വേദാന്തത്തിൽ ഗാഢമായ ജ്ഞാനം സമാർജ്ജിച്ചിരുന്നു. 1050–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് ഒന്നുമുതൽ അഞ്ചുവരെ കാപ്പിപ്പുസ്തകങ്ങളും ഉണ്ടാക്കി ക്ലനമ്മാവു് അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചുവരുത്തി അംഗീകരണത്തിനായി ഗവൺമെൻറിലേക്കു സമർപ്പിക്കുകയും ഗവൺമെൻറു് അദ്ദേഹത്തിനു് 500 രൂപ പാരിതോഷികം നല്കുകയും ചെയ്തു. 1083–ാമാണ്ടുവരെ ആ കാപ്പിപ്പുസ്തകങ്ങൾതന്നെയാണു് തിരുവിതാംകൂറിലെ പള്ളിക്കൂടങ്ങളിൽ ഉപയോഗിച്ചുവന്നതു്. അങ്ങനെ ആശാനു നിയതമായ ഒരു ധനാഗമമാർഗ്ഗമുണ്ടായി. ആ പുസ്തകങ്ങളുടെ മുദ്രണത്തിനുവേണ്ടി പേട്ടയിൽ ഭാഷാഭൂഷണം എന്ന പേരിൽ സ്വന്തമായി ഒരച്ചുക്കൂടം സ്ഥാപിച്ചു. മൂന്നാംനമ്പർ പുസ്തകത്തിലെ "ഓമനക്കുട്ടികൾ ഔഷധം തിന്നു" മുതലായി ചില വാക്യങ്ങൾ ഇക്കാലത്തും ചിലർക്കു് ഓർമ്മയുണ്ടായിരിക്കും. നാലുമഞ്ചും നമ്പരുകളിലെ ശീർഷകങ്ങൾ ഗദ്യരീതിയിലുള്ളവയാണു്. "അർത്ഥനാകേൾക്കണേ—ആശ്രിതവത്സലാ", "എങ്ങും കലാലയം—പെറുമാറാകണേ", "ഓമൽസഖാക്കളേ—സത്യം വദിക്കണേ" എന്നിങ്ങനെ മറ്റുമാണു് അവയിൽ ചില തലക്കെട്ടുകൾ. 1048–ൽ ആശാൻ ഗൗരിയമ്മ എന്നൊരു യുവതിയെ വിവാഹംചെയ്തു. ആ സ്ത്രീ 1052–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു മരിച്ചുപോയി. പിന്നീടു് ആയുരന്തംവരെ വിഗതഭാര്യനായിത്തന്നെയാണു് കാലയാപനംചെയ്തതു്. 1061–ാമാണ്ടു തുലാമാസം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1_ാംനു- ഒരു മാസികയായി പുറപ്പെട്ട മലയാളിയുടെ അധിപരായി ഭാരവാഹികാം അദ്ദേഹത്തെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. നിലവിലിരിക്കുന്ന പത്രങ്ങളിൽ അതിനാണു് വയസ്സുമൂപ്പു്. ആ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെ മിഥുനമാസം 5_ാംനു- കഥാവാദിനി എന്ന പേരിൽ ഒരു മാസിക തിരുവനന്തപുരത്തു് ആരംഭിച്ചു് അതിൽ അറബിക്കഥകാം കിളിപ്പാട്ടുരീതിയിൽ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങി. ഒരു കൊല്ലത്തേയ്ക്കു തപാൽക്കൂലിയുംപ്പെടെയുള്ള വരിസംഖ്യ ആ മാസികക്കു് ഒരു രൂപ പത്തണമാത്രമേ ആയിരുന്നുള്ളൂ. പിന്നീടു സ്വസ്ഥനായി താമസിച്ചു പല ഗ്രന്ഥങ്ങാം രചിച്ചുകൊണ്ടും വിവിധസ്ഥാനങ്ങളിലുള്ള സുഹൃത്തുക്കളെ മധുരമായ ഗാനാലാപംകൊണ്ടും ഫലിതമയമായ സംഭാഷണങ്ങാംകൊണ്ടും ആനന്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ഒരു ശതകാലം കഴിച്ചുകൂട്ടി. 12_ാമത്തെ വയസ്സിൽ ദാക്ഷായണീസ്വയംവരം എന്ന വഞ്ചിപ്പാട്ടോടുകൂടി ആരംഭിച്ച സാഹിത്യവ്യവസായം 1111_ൽ സത്യസന്ധത എന്ന കാവ്യത്തോടുകൂടി അവസാനിച്ചു.

കൃതികാം:—ആശാന്റെ പ്രധാനപദ്യകൃതികാം 1 ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം നാലു ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥ, 2 രാമാഭിഷേകം, 3 ക്ഷുദ്രോദനവിജയം, 4 ഗോവിന്ദപട്ടാഭിഷേകം എന്നീ ആട്ടക്കഥകളും, 5 അറബിക്കഥ, 6 ഹിതപ്രദാനം, 7 തുളസീദാസരാമായണം ബാലകാണ്ഡം എന്നീ കിളിപ്പാട്ടുകളും, 8 രജതജൂബിലിഘോഷം, 9 കല്യാണമഹോത്സവം എന്നീ വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളും, 10 ഗൃഹസ്ഥാശ്രമമാഹാത്മ്യം, 11 മാനസോദ്യാനം, 12 നൈഷധം, 13 സത്യസന്ധത എന്നീ കാവ്യങ്ങളുമാകുന്നു. 1 കേരളീയവാണിജ്യവൈഭവും, 2 സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസം, 3 അധ്യാത്മരാമായണസദാചാരങ്ങാം എന്നീ പ്രമേയങ്ങളെ അധികരിച്ചു തിരുവനന്തപുരം പബ്ലിക് ലെക്ചർ കമ്മിറ്റിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പ്രസംഗങ്ങാം എഴുതി വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ ചില കൃതികളെപ്പറ്റിമാത്രം അല്പം പറയാം.

ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം:—ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം നാലു ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥതന്നെയാണു് ആശാന്റെ കൃതികളിൽ പ്രഥമഗണനീയമായികരുതേണ്ടതു്. അതു് 1044_ാമാണ്ടാണു് രചിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചതെങ്കിലും 1055_ന മേലേ പൂർത്തിയായുള്ളൂ. 1062_ലാണു് അച്ചടിപ്പിച്ചതു്. ഒരു കാലത്തു് ആ കഥയ്ക്കു മലബാറിൽപ്പോലും നല്ല പ്രചാരമുണ്ടായിരുന്നു. ശ്ലോകങ്ങളെല്ലാം മലയാളത്തിലാണു് കവി നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതു്; അവയ്ക്കു ഗുണാം പോരാ. എന്നാൽ പദങ്ങളുടെ നില അതല്ല. അവയിൽ പലതും പാടിക്കേൾക്കുവാൻ കൊള്ളാവുന്നതാണു്. ആശാന്റെ പ്രസ്തുതകൃതിക്കുള്ള മേന്മയും അതിലല്ലാതെ അഭിനയാഹ്തയിലല്ല അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നതെന്നു് അഭിജ്ഞന്മാർ പാഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നാം ദിവസത്തെ കഥയിൽ വസിഷ്ഠന്റെ വിഷ്ണുസ്തോത്രവും വിശ്വാമിത്രന്റെ ശിവസ്തോത്രവും, രണ്ടാം ദിവസത്തെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിൽ ''മകനേ—ഗോമതീതീരശയനേ—മണലാകൃമാസ്ഥരണേ, ശസ്ത്രീക്ഷനോ നിർമ്മലനേ'' എന്നും, മൂന്നാം ദിവസത്തേതിൽ ''എന്നിനിക്കാണുന്നു ഞാൻ പ്രിയതമാ'' എന്നും ആരംഭിക്കുന്ന പദങ്ങളും നന്നായിട്ടുണ്ട്. ഒടുവിൽ സൂചിപ്പിച്ച പദത്തിൽനിന്നു രണ്ടു ചരണങ്ങളും ഉദ്ധരിക്കാം.

''പാണിഗ്രഹണംചെയ്ത വേണാന്ന ദിനംമുതൽ
കാണിനാഴികനേരം പ്രാണനായകാ! നിന്നെ
കാണാതെ വാണിതെന്നാൽ പ്രാണവേദന പൂണും
പ്രാണിക്കീ വിധി വന്നാൽ ത്രാണികാണുമോ താങ്ങാൻ? (എന്നിനി)

പുതുമധുവതു തുകും മുഗ്ധകേളിവചനങ്ങളും
അതുലമാം ഭംഗിയോടേ അരുളുന്നതെന്നു കേൾപ്പൂ?
അതുമല്ല സുതനാം ലോഹിതനച്ഛനെക്കാണുവാൻ
കൊതിപൂണ്ടു കരയുമ്പോളതിനെന്തു ചെയ്വൂ പാത്താൽ?
(എന്നിനി)''

നാലാം ദിവസത്തെ കഥയിൽ ലോഹിതാശ്വന്റെ ''മാതാവേ മമ സഹിക്കാവതല്ലഹോ സദാ ഭൂദേവൻ ചെയ്യും ഹിംസയും'' എന്ന പദവും അതിനു് ഉത്തരമായ ചന്ദ്രമതിയുടെ ''അയ്യോ മാമകനന്ദന എന്തോന്നിതിന്നു ചൊയ്യുന്നു ഞാനുമധുനാ?'' എന്ന പദവും മറ്റും കണ്ണീർ പൊഴിക്കാതെ വായിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല.

ക്ഷുദ്രോദനവിജയം:—സദ്യയുണ്ണുന്നവക്കു് ആ അവസരത്തിൽ കേട്ടു രസിക്കുന്നതിനു തദ്വിഷയകമായി ആശാൻ 1075–ൽ രചിച്ച ഒരു പ്രബന്ധമാണു് ക്ഷുദ്രോദനവിജയം. ഇതിൽ ആകെ 17 രംഗങ്ങളുണ്ടു്. ഓദനൻ എന്ന രാജാവു നവനീതാംഗനയെന്നും സൂപാംഗനയെന്നും പേരുള്ള രണ്ടു പത്നിമാരോടും ദധിധൂനിയെന്ന കലഹരുചിനോടും പഞ്ചപ്രഥമന്മാരെന്ന അഞ്ചു സഹോദരന്മാരോടും കാളൻ എന്ന പ്രധാനമന്ത്രിയോടും ഓലൻ എന്ന ഉപമന്ത്രിയോടും സിതഗ്രളപകപാദി സൈന്യങ്ങളോടുംകൂടി ഉദരരാജ്യപരിപാലനംചെയ്തു് ഓദനപുരം എന്ന രാജധാനിയിൽ വസിക്കുന്നു. അപ്പോൾ തൃഷ്ണയെന്ന ഭാര്യ, ക്രോധമെന്ന മന്ത്രി, രുചിയെന്ന സാരഥി, കാമാദിമനോവൃത്തികളാകുന്ന ഭടന്മാർ ഇവരോടുകൂടി രസാതലത്തിൽ താമസിക്കുന്ന ക്ഷുത്തെന്ന അസുരന്റെ സഹോദരിയായ ബുഭുക്ഷ ഭൂലോകത്തു വരികയും തേജോമയനായ ഓദനരാജാവിനെ രംഭാപത്രപ്രദേശത്തുവച്ചു കണ്ടു കാമിക്കുകയും ഒരു ലളിതയുടെ വേഷത്തിൽ തന്നെ പരിഗ്രഹിക്കണമെന്നു് അർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഓദനനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരന്മാരും ആ അഭ്യർത്ഥന നിരസിച്ചതുകൊണ്ടു കുപിതയായി അവൾ പാൽപ്രഥമനെ ബലാൽക്കാരേണ ചുംബിക്കുകയും പാൽപ്രഥമൻ അവളുടെ നാസാധരങ്ങൾ ഛേദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതറിഞ്ഞു ക്ഷുത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യുദ്ധസന്നദ്ധനായി എത്തുകയും മന്ത്രിയായ കാളനെ തോല്പിക്കുകയും ഉപമന്ത്രിയായ ഓലനെ ഓടിക്കുകയും ചെയ്തു. തദനന്തരം ദധി മുനിയുടെ പത്നിയായ സിതാങ്ഗിയെ സീതയെന്നു ഭ്രമിച്ചു് ക്ഷുത്തു് ഒന്നു ചുംബിക്കുകയും രുചിയാൽ നിവാരിതനായി അവൻ നീങ്ങി നില്ക്കവേ സിതാങ്ഗി ഭർത്താവിനോടു് അവനെ ശാപംകൊണ്ടു സംഹരി ക്കണമെന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനിടയ്ക്കു ഓദനാനിൽ നിന്നു വിവരം ഗ്രഹിച്ച പഞ്ചപ്രഥമന്മാർ യുദ്ധം തുടരുന്നു എങ്കിലും ശത്രു ആക്രമം നല്കുതല്ലെന്നു് അറിവുള്ള ദധിമുനി അവിടെയെത്തി ഇരുകക്ഷികളേയും സമാധാനപ്പെടുത്തി അന്യോന്യം താംബൂലദാനം ചെയ്യുവാൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ശത്രുക്കളെ ബന്ധുക്കളാക്കി യാണു് ആശാൻ കഥ സമാപിപ്പിക്കുന്നതു്. ഈ അപൂർവ്വമായ ഇതി വൃത്തഘടനയിൽ ആശാന്റെ മഃനാധർമ്മപ്രസരം പ്രത്യേകം അഭിനന്ദ നീയമായിരിക്കുന്നു. പദങ്ങളാം എല്ലാംതന്നെ സരസങ്ങളാണു്. സി താങ്ഗി ക്ഷുത്തിനു നല്കുന്ന പ്രത്യുത്തരത്തിൽനിന്നു് ഒരു ഭാഗമാണു് അടിയിൽ പകർത്തുന്നതു്.

"പരനാരിമാരെത്തേടും വിടനോ?—ക്രീ പാരീരേഴും
ഒരുപോലെ കീർത്തിപെറാ ശാനോ?—പോരിനായിങ്ങു
കരുതിവന്നോരിലൊരു ഭടനോ?—ഗ്രണദോഷങ്ങ—
ളറിയപ്പോകാത മഹാജഡനോ?
ചൊല്ലുകല്ലെങ്കിൽ നിന്നുടെ—രാഗാദിദോഷം വേരോടേ
ഛേദിച്ചൊഴിക്കുമെന്നുടെ—ശാപകോരം കയ്യോടേ;
ഓക്ക നീ നടേ."

അറബിക്കഥ:—ആശാന്റെ ആട്ടക്കഥകൾ കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നീടു സഗ്രണങ്ങളെന്നു പറയാവുന്നതു കിളിപ്പാട്ടുകളാണു്. അവ യിൽ അറബിക്കഥ 1062—ലാണു് രചിച്ചതെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അതിനു് ആനന്ദാമൃതസാഗരം എന്നൊരു പേരും കവി കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. കഥാവാദിനി എന്നതു മാസികയുടെ പേരാണു്. ആശാനു് ഇംഗ്ലീഷ് പരിചയമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ തമിഴ്ഭാഷയിലുള്ള ഒരു വിവർത്തനത്തെ ആശ്രയിച്ചാണു് പ്രസ്തുതകൃതി രചിച്ചതു്. അവതാരികയിൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "ഒരു തൊഴിലാളി തന്റെ തൊഴിലിനു വേണ്ടും വണ്ണവും മിനുസവുമായുള്ള ഉപകരണങ്ങളും ഇല്ലെങ്കിൽ അവന്റെ യഥാർത്ഥമായ യോഗ്യത എങ്ങനെ പ്രകാശിപ്പിക്കും? വെളിച്ചംകൊണ്ടേ ഇരുൾ നീങ്ങുകയുള്ളു. അതുപോലെതന്നെ അറിവുകൊണ്ടേ മൂഢതയും പോകൂ. ഈ അറിവോ ആയുഷ്കാലത്തിന്റെ പരിമാണം നോക്കുമ്പോൾ സാമാന്യമായെങ്കിലും ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു സമ്പാദിപ്പാനേ കഴിവുള്ളു താനും. ഇങ്ങനെയിരിക്കയാൽ നമ്മുടെ പരിഷ്കാരത്തിനു പ്രധാന തടസ്ഥമായിക്കാണുന്ന ഗ്രന്ഥലോപമെന്ന ന്യൂനതയെ തീർക്കുന്നതിനു് ഇതരഭാഷകളിലുള്ള കഥകളെ മലയാളഭാഷയിലാക്കി ഗദ്യമായിട്ടോ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പദ്യമായിട്ടോ ചമച്ചടിപ്പിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതു മതിയായിട്ടുള്ളതെന്നു കരുതി കഥാവാദിനി എന്നു പേരോടുകൂടി ഈ പത്രികയെ ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു.'' ആശാന്റെ ഊർജ്ജിതമായ ഭാഷാപോഷണോത്സുകൃത്തിനു് ഒരു നിദർശനമാണു് ഈ ഖണ്ഡിക. ആദ്യവും പതിനൊന്നു ദിവസത്തോളമുള്ള കഥയുമേ അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ളതായി കേട്ടിട്ടുള്ളൂ. ഗ്രന്ഥം മുഴുപ്പിച്ചതായി അറിവില്ല.

ഹിതപ്രദാനം:—1085-ൽ രചിച്ച ഹിതപ്രദാനമാണു് 1091-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ആശാന്റെ കിളിപ്പാട്ടുകളിൽവച്ചു് ഉത്തമമായി എനിക്കു തോന്നിട്ടുള്ളതു്. നാരദമഹർഷിയെ മഹാവിഷ്ണു വാനരമുഖനാക്കി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഹങ്കാരം ശമിപ്പിക്കുന്നതാണു് ഇതിലെ ഇതിവൃത്തം. അനവധി സദാചാരതത്ത്വങ്ങൾ കവി ഇതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കവിത നാലു ഖണ്ഡങ്ങളായി വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു. ചില ഈരടികൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

''ചെറിയ ചെറിയ നീർച്ചാലുമൂറും ചേൽ
പെരിയൊരാറ്റുക്കോടൊഴുകുന്നതു പാക്കിൽ
കൃശതാദൗർബ്ബല്യങ്ങളൊഴിച്ചു വഴിപോലെ
വിശദമാകുംവണ്ണം പുഷ്ടിശക്തികൾ നല്കും
ഒരുമിപ്പാകുമൈകമത്യമെന്നതു കാട്ടു—
മുരുസൽഗുണപാഠം തരുമായതു സദാ.
വല്ലികൾ വൃക്ഷങ്ങളിൽ മെല്ലവേ ചുറ്റിപ്പറ്റി
നല്ലപോലിടച്ചേൽ പടർന്നുകിടപ്പതു
തന്നെത്താൻ ജീവിപ്പതിന്നൊന്നുമാകാത്തോർ ചെന്നു
ധനുരസ്സുമാശ്രയിക്കെന്നു സൂചിപ്പിയ്ക്കുന്നു.''

1086-ൽ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ രാജ്യഭരണത്തിന്റെ രജതജൂബിലിസംബന്ധിച്ചും 1110-ൽ നടന്ന കാർത്തികതിരുനാൾ രാജകുമാരിയുടെ വിവാഹംസംബന്ധിച്ചും ആശാൻ നിർമ്മിച്ച വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളെപ്പറ്റി ഇവിടെ വിശേഷവിധിയായി ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ല.

കാവ്യങ്ങൾ:—ആശാൻ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള കാവ്യങ്ങൾക്കു താരതമ്യേന ഗ്രന്ഥം കുറയും. 1084-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച മാനസോദ്യാനം പാഠ്യപുസ്തകരൂപത്തിലുള്ള ഒരു കൃതിയാണു്; ആകെ 434 ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടു്. അവ ഉപജാതിവൃത്തത്തിൽ നിബന്ധിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു സദാചാരപ്രതിപാദകമായ ഈ കൃതിയിൽ അതിനു യോജിച്ച ചില ചെറിയ കഥകളും അന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1065-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് എഴുതിയ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമമാഹാത്മ്യമാണു് താരുശങ്കരളായ ആശാന്റെ കാവ്യങ്ങളിൽ മുഖ്യമായിട്ടുള്ളതു്. സുധരാവൃത്തത്തിൽ 100 ശ്ലോക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങനെ അടങ്ങീട്ടുള്ള ഈ കൃതിയിൽ കവി ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിന്റെ വിശേഷോൽകൃഷ്ടതയെ വിശദമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നു. 'ഇങ്ങില്ല അങ്ങുണ്ടു", 'ഇങ്ങുണ്ടു് അങ്ങില്ല', 'ഇങ്ങുമില്ല അങ്ങുമില്ല', 'ഇങ്ങുമുണ്ടു് അങ്ങുമുണ്ടു" എന്നു് ഒരു ഗുരു തന്റെ ശിഷ്യനായ ഒരു രാജകുമാരനോടു നാലു തരത്തിലുള്ള ജീവിതങ്ങളെപ്പറ്റി പറയുകയും തപസ്വിയെ ആദ്യത്തെ അവസ്ഥയും, വേശ്യയെ രണ്ടാമത്തേതിനും, യാചകനെ മൂന്നാമത്തേതിനും, ഗൃഹസ്ഥനെ നാലാമത്തേതിനും ഉദാഹരണമായി വർണ്ണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഗൃഹസ്ഥനെ "ഈ ലോകത്തുള്ള ധർമ്മോചിതസുഖമഖിലം ന്യായമായുണ്ടുമീയാഠം മേലിൽക്കാലം കഴിഞ്ഞാൽ സുകൃതഫലസുഖം പിന്നെയങ്ങും ഭുജിക്കും" എന്നാണു് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതു്. രാജകുമാരന്റെ സന്യാസസ്വീകാരാകാംക്ഷ അതോടുകൂടി അസ്തമിക്കുന്നു.

അധ്യാത്മരാമായണസദാചാരങ്ങൾ:—അധ്യാത്മരാമായണം കിളിപ്പാട്ടിലെ ചില സദാചാരവാക്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു് ആ വാക്യങ്ങളനുസരിച്ചു മനുഷ്യൻ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതിന്റെ അഭിലഷണീയതയെ ഉപപാദിക്കുകയാണു് ആശാൻ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ചെയ്യുന്നതു്. അദ്ദേഹം 1065-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ലെക്ചർകമ്മിറ്റിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ എഴുതി വായിച്ച മൂന്നു ഗദ്യപ്രബന്ധങ്ങളിൽ ഇതുമാത്രമേ പിന്നീടു വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളു. ഈശ്വരഭക്തി, ഗുരുഭക്തി, രാജഭക്തി, പിതൃഭക്തി മുതലായി അനേകം പ്രമേയങ്ങളെ ഇതിൽ ആശാൻ ചർച്ചചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

ഒരു കവി, ഭാഷാപോഷകൻ, അദ്ധ്യാപകൻ, സമുദായപരിഷ്കാരി, ലോകസേവകൻ എന്നിങ്ങനെ പല നിലകളിൽ പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ള ആശാൻ സ്മരണീയനാണു്.

കുമ്മമ്പള്ളി രാമൻപിള്ളആശാൻ (1021–1087)—കുടുംബവും ബാല്യവും:—കൃഷ്ണപുരത്തു കുമ്മമ്പള്ളി രാമൻപിള്ളആശാൻ സമീപവാസികളുടെ ഇടയിൽ തട്ടപുരയ്ക്കൽ ആശാൻ എന്ന പേരിലാണു് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നതു്. കുമ്മമ്പള്ളി എന്നതു മൂലകുടുംബത്തിന്റെയും തട്ടപുരയ്ക്കൽ എന്നതു് അതിന്റെ ഒരു ശാഖയുടെയും പേരാകുന്നു. രാമൻപിള്ള തട്ടപുരയ്ക്കൽവീട്ടിൽ 1021-ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസത്തിൽ അശ്വതിനാളിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു കായംകുളത്തിനു നാലുമൈൽ വടക്കുള്ള രാമപുരംഗ്രാമത്തിൽ കീഴ്പേരിമഠത്തിൽ ഗണപതിപ്പോറ്റിയും മാതാവു പാർവ്വതിഅമ്മയുമായിരുന്നു. ഈ വിവരങ്ങളെല്ലാം നമ്മുടെ കവി താഴെച്ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്.

"യസ്യാംബാ ഹരിപാദജാനവയഭവാ പാർവ്വത്യഭിഖ്യാ പിതാ
യസ്യ ശ്രീപതിവക്ത്രജോ ഗണപതിർവ്വേലായുധഃ പൂർവ്വജഃ
ഗേഹം കുമ്മവിഹാരനാമകമതോ ദേശോസ്തി കൃഷ്ണാലയ–
സ്തേനൈതൽ കില വല്ലലസ്ഥലമഹാമാഹാത്മ്യമേവം കൃതം."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ദേഹത്തിനു വേലായുധൻപിള്ള എന്നൊരു ജ്യേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നതായി ഈ ശ്ലോകത്തിൽനിന്നറിയുന്നു. ബാല്യത്തിൽ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം മാത്രമേ ലഭിച്ചുള്ളൂ. തറവാട്ടിലേക്കു് ഒരു വേലവിരുത്തി ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ എട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ വേലകളിക്കു കച്ചകെട്ടി. അതു കഴിഞ്ഞു കഥകളിയിൽ വേഷം കെട്ടി ആടുന്നതിനു വിദഗ്ധനായി. അങ്ങനെയിരിക്കെ, സംസ്കൃതജ്ഞാനമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു രാമൻപിള്ള ഒരവസരത്തിൽ കാണിച്ച കൈ പിഴയ്ക്കുകയും അതു കണ്ടു കൂട്ടുകാരിൽ ഒരു നടൻ ആ ബാലനെ അല്പം അപഹസിയ്ക്കുകയുംചെയ്തു. തദനന്തരം സംസ്കൃതം പഠിക്കാതെ വേഷം കെട്ടുകയില്ലെന്നു് ആ അഭിമാനധനനും ശപഥംചെയ്തു. അപ്പോഴേക്കു പതിനഞ്ചു വയസ്സു തികഞ്ഞിരുന്നു.

കൈലാസശാസ്ത്രികളും രാമൻപിള്ളയും:—അക്കാലത്തു തിരുനെൽവേലിയിൽ കടയനല്ലൂരിനുസമീപമുള്ള വീരശിഖാമണിഗ്രാമത്തിൽനിന്നു കൈലാസശാസ്ത്രികൾ എന്ന ഒരു പ്രസിദ്ധനായ സംസ്കൃതപണ്ഡിതൻ കായംകുളത്തു് എരുവയിൽ അപ്പൻകളങ്ങരമഠത്തിൽ താമസിച്ചു പലരേയും സംസ്കൃതഭാഷ പഠിപ്പിച്ചുവന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു ശിഷ്യന്മാരെ വളരെ വേഗത്തിൽ വ്യുൽപന്നന്മാരാക്കുന്നതിനു് അന്യാദൃശമായ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നു. രാമൻപിള്ള അവിടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തേവാസിയായി അഞ്ചു കൊല്ലത്തോളം താമസിച്ചു. ആദ്യം കുറേക്കാലത്തേക്കു് ആട്ടത്തിനും പോയിക്കൊണ്ടിരുന്നു എങ്കിലും ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞാനിമിത്തം ആ കൃത്യാന്തരത്തിൽനിന്നു വിരമിച്ചു് ഏകാഗ്രതയോടുകൂടി സംസ്കൃതസാഹിത്യം അഭ്യസിച്ചു. ആ അഭ്യാസം അദ്ദേഹത്തെ 20–ാമത്തെ വയസ്സിൽ ഒരു നല്ല പണ്ഡിതനായി ഉയർത്തി. ശിഷ്യനു ഗുരുവിന്റെ നേർക്കുള്ള ഭക്തിയും ഗുരുവിനു ശിഷ്യന്റെ നേർക്കുള്ള വാത്സല്യവും അനന്യസാധാരണമായിരുന്നു. ഗുരുവിനെ വന്ദിക്കാതെ ശിഷ്യൻ ഒരു കൃതിയും രചിച്ചിട്ടില്ല. ശിഷ്യനു പല പ്രകാരത്തിലുള്ള ആശിസ്സുകളും ഗുരുവും നല്കീട്ടുണ്ടു്. രാമൻപിള്ളആശാന്റെ പ്രബന്ധങ്ങളിൽ സചീകരിച്ചിരിക്കുന്ന രാമദാസൻ എന്ന പേർതന്നെ ഗുരുദത്തമാണു്. വക്കലക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യത്തിൽ കവി അദ്ദേഹത്തെ ഇങ്ങനെ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നു.

"വീരശിഖാമണിഗ്രാമവാസീ, മഹാ–
ധീരൻ, ധരാദേവവാരശിഖാമണി,
ഘോരസംസാരവാരാശിതിതീഷ്ണയാ
താരകബ്രഹ്മസമർപ്പിതമാനസൻ,
വേദവേദാംഗതത്ത്വജ്ഞാനശേവധി,
വൈദികസ്മാർത്തകർമ്മണ്യൻ, കലാനിധി,
സാദരം സർവപുരാണവക്താ, ശിഷ്യ–
ഖേദാപഹൻ, സർവമോദാവഹൻ, സുധീ,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാരുണ്യവാരിധി, കൈലാസനാഥ,നി–
പ്പാരിൽസ്സമസ്തവിദ്വജ്ജനപൂജിതൻ,
ചാരു*'ദീപ്പാതപാ'ഖ്യേ സുദേശേ പുരാ
നാരായണക്ഷേത്രസന്നിധൗ സൽഗൃഹേ
പാരാതെ പാർത്ത യഥാഹ്നം സശിഷ്യരെ
നേരായ ശാസ്ത്രസാരത്തെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു.''

സുഭ്രോഹരണം തുള്ളലിൽ

''വാണീചാരുകടാക്ഷഭൃംഗപടലീവാസന്തികാമൃദ്ധിമം
ക്ഷോണീഭൃഷണലബ്ധവർണ്ണമുകുടീകോടീരനീരാജിതം
മാണിക്യം ചിജമാത്മവേദിനമഹം കൈലാസനാഥം ഗുരും
വാണീവർണ്ണഗുണാപ്തയേ ഗുണനിധിം ധ്യായാമി ചിത്തേ ഭൃശം''

എന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൈലാസ ശാസ്ത്രി ആ ശിഷ്യനു്

''വിദ്യാജന്യമഹാമതിത്വയശസാ രായാ ച ദിവ്യൗഷധൈ–
സ്സൗശീല്യാദിഭിരന്തരംഗസുഹൃണൈശ്ശുശ്രൂഷയാ സാദരം
സമ്യഗ്ധ്യാനപരാത്മധാമജനിതാനന്ദേന മൽപൂജനം
സംഭൃതം തവ രാമഭാസ! ഭഗവാൻ സ്യാച്ഛ്രേയസേ ശങ്കരഃ''

എന്നു് ഒരു സവ്സ്പുക്കായ പ്രശംസാപത്രവും നല്കീട്ടുണ്ട്. ശാസ്ത്രികൾക്കു നിരവധി ശിഷ്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു; എങ്കിലും അവരിൽ പ്രഥമഗണനീയനായി രാമൻപിള്ളയെത്തന്നെയാണു് അദ്ദേഹം കരുതിയിരുന്നതു്. ആ മഹാപുരുഷൻ വാർദ്ധക്യത്തിൽ സന്യസിച്ചു മാവേലിക്കരെവച്ചു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. രാമൻപിള്ള 20–ാമത്തെ വയസ്സിൽത്തന്നെ ഗുരുനാഥന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി മനയംമനക്കോട്ടു് എന്ന സ്ഥലത്തു താമസിച്ചുകൊണ്ടു ദേവികുളങ്ങരക്ഷേത്രത്തിലെ കളിത്തട്ടിൽവച്ചു പല ബാലന്മാരേയും സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി.

ജ്യോതിഷം:—അധ്യാപകവൃത്തിക്കു ജ്യോതിഷജ്ഞാനം ആവശ്യകമാണെന്നു്, അപ്പോഴേക്കും ആശാനായിക്കഴിഞ്ഞ രാമൻപിള്ളയ്ക്കു തോന്നി. അതിലേക്കുവേണ്ടി ഒരു പണ്ഡിതനെ ഉപസമ്പ്രണംചെയ്തു; എങ്കിലും അദ്ദേഹം അതിനു വൈമുഖ്യമാണു് പ്രദർശിപ്പിച്ചതു്. തന്നിമിത്തം കൈലാസശാസ്ത്രികൾതന്നെ ആ വിദ്യ അഭ്യസിപ്പിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം അപേക്ഷിച്ചു. ശാസ്ത്രികൾ ആ വിഷയത്തിൽ യാതൊരു ജ്ഞാനവുമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ അന്നു് ഏതുവയിൽ പടയത്തുവീട്ടിൽ താമസിച്ചിരുന്ന മാത്തൂർ പണിക്കരോടു് അദ്ദേഹംതന്നെ അതുസംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രഥമപാഠങ്ങൾ ഓരോ ദിവസവും പഠിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു ശിഷ്യനെ പഠിപ്പിച്ചു. പിന്നീടു് ആശാൻതന്നെ

---

* ദീപ്പാതപം—(എരിവെയിൽ) എതുവെയിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പണിക്കരുടെ ശിഷ്യനായി ലീലാവതി തുടങ്ങിയ ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങൾ കുലങ്കഷമായി അഭ്യസിച്ച് ആ ശാസ്ത്രത്തിൽ അത്യന്തം നിഷ്ണാതനായിത്തീർന്നു. അതിനുമേൽ പള്ളിക്കൽ കട്ടച്ചിറ ചെമ്പകശ്ശേരിപ്പോറ്റിയോട് വൈദ്യവും ശ്രീധരയോഗിയോട് വേദാന്തവും പരിശീലിച്ചു. അതുമായപ്പോൾ ആശാന് വയസ്സ് ഇരുപത്തിമൂന്നായി.

അനന്തരജീവിതം:—വേദാന്തവിചാരത്തിന്റെ ഫലമായി ആശാന് വൈരാഗ്യം അങ്കുരിക്കുകയും തന്നിമിത്തം ഉടൻതന്നെ അദ്ദേഹം കാശിക്കായി പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു എങ്കിലും ബന്ധുക്കളുടെ നിർബ്ബന്ധം കൊണ്ടു തിരിയെ പോന്നു. ചെല്ലാപ്പാപിള്ള എന്ന പ്രസിദ്ധനായ ജഡ്ജിയെ കാദംബരിയും ദശകുമാരചരിതവും പഠിപ്പിച്ചു. പിന്നീട് പുതുപ്പള്ളി ചേവണ്ണൂർവീട്ടിൽ താമസിച്ചു മുപ്പത്തിരണ്ടു വർഷം തുടച്ചയായി പലരേയും കാവ്യനാടകാദിഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചു യശസ്വിയും ധനവാനുമായിത്തീർന്നു. അത്തരത്തിലുള്ള ഒരധ്യാപകനും അനഗ്ലവും അപരിമിതവുമായ ശിഷ്യസമ്പത്തുണ്ടായതിൽ ആശ്ചര്യമില്ലല്ലോ. ആ ശിഷ്യന്മാരിൽ 1 വെളുത്തേരി കേശവൻവൈദ്യൻ, 2 പെരുന്നെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ, 3 പുതുക്കാട്ടു മാത്തിൽ കൃഷ്ണനാശാൻ, 4 മണിപ്പുഴ കൃഷ്ണപ്പണിക്കർ, 5 വാരണപ്പള്ളി കുഞ്ഞുപണിക്കർ എന്നിവരുടെ പേരുകൾ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയേണ്ടതായുണ്ട്. ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമികളും അദ്ദേഹത്തോടു കുറേക്കാലം സംസ്കൃതം പഠിക്കുകയുണ്ടായി. കാർത്തികപ്പള്ളി, കരുനാഗപ്പള്ളി, മാവേലിക്കര എന്നീ താലൂക്കുകളിൽ പതിനൊന്നാം ശതകം ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ പലരിലും ദൃശ്യമായിരുന്ന സംസ്കൃതാഭിനിവേശത്തിനു പ്രധാനഹേതുഭൂതന്മാർ കൈലാസശാസ്ത്രികളും രാമൻപിള്ളആശാനുമായിരുന്നു. 1067–ൽ അരിപ്പാട്ടും ആനന്ദവല്ലീശ്വരത്തും ധ്വജപ്രതിഷ്ഠയ്ക്കു മുഹൂർത്തം ഛാർത്തിക്കൊടുത്തതു് ആശാനാണു്. തന്റെ മരണദിവസം മുൻകൂട്ടി ആ ജ്യോതിർവിത്തു ഗണിച്ചു് അതിനു് ഒരു കൊല്ലംമുൻപുതന്നെ തട്ടുപുരയ്ക്കലേക്കു താമസം മാറി. 1087–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസത്തിലെ ശുക്ലദ്വാദശിയോടു ചേർന്ന അശ്വതിനക്ഷത്രത്തിൽ കഥാപുരുഷൻ ബ്രഹ്മസായുജ്യം പ്രാപിച്ചു.

കൃതികൾ:—ആശാന്റെ കൃതികളിൽ 1 വക്കലസ്ഥലമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടും, 2 പ്രബോധചന്ദ്രോദയം ഭാഷാനാടകവുമാണു് പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു്. അവയ്ക്കുപുറമേ 3 സുഭദ്രാഹരണം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 4 ഭഗവന്നാമസ്തുതിമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടു്, 5 പട്ടണത്തുപിള്ളയാർപാട്ടു്, 6 ബാലപ്രബോധാമൃതം, 7 കാദംബരീകഥാസാരം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വേറെയും കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം, സത്യാസ്വയംവരം എന്നീ ആട്ടക്കഥകൾ, ഷാണ്മാതുരമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടു്, സുബ്രഹ്മണ്യസ്തോത്രമാല, നേതൃഭട്ടചരിതം മുതലായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളുംകൂടി രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി കേട്ടുകേൾവിയുണ്ടെങ്കിലും അവയൊന്നും കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടില്ല. പേട്ടയിൽ ആശാനൊന്നപോലെ കുമ്മമ്പള്ളി ആശാനും ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിൽ കവനം ചെയ്യുന്നതിനായിരുന്നു സ്വാധീനത.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വക്കലെസ്ഥലമാഹാത്മ്യം:—ഈ കൃതി 1077-ാമാണ്ടു കന്നി മാസത്തിൽ ആരംഭിച്ചതായി കാണുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡ പുരാണത്തിലെ ക്ഷേത്രകാണ്ഡമെന്ന വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതെന്നു സ്വയം ഘോഷിക്കുന്നതും 13 അധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയതുമായ ഒരു ഗ്രന്ഥം ആ പേരിലുണ്ട്. അതിനെ ആശാൻ വളരെ വിസ്തരിച്ചു കിളിപ്പാട്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. പ്രാജാപത്യമെന്നും, ജനാർദ്ദനമാഹാത്മ്യമെന്നും, വാസിഷ്ഠമെന്നും, പാണ്ഡുരാജീയമെന്നും, ക്ഷേത്രയാത്രാവിധാനമെന്നുമുള്ള പേരുകളിൽ അഞ്ചു കാണ്ഡങ്ങൾ ഇതിലുണ്ട്. ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ഖലനധികനികൃതിപരനായധർമ്മിഷ്ഠനായ്
ഖവേതരം പാപമാർജ്ജിച്ചിരുന്നു നീ.
പരതരുണിരതി ചതിവു കളവു മൂർത്തം തഥാ
പാരാതെ ദുർവ്യവഹാരം ദുരാചാരം
സുജനമൊട്ടു കലഹമതിശഠരൊടനുകൂലവും
സൂത്രത്തിലായുധനാപഹരണങ്ങളും
ഇവ പലതുമനുദിവസമീടാൻ ചെയ്തു നീ—
യില്ലംവക സ്വത്തശേഷം നശിപ്പിച്ചു.
തിന്നു തവ ബഹുതരമനാവശ്യകത്തിനു
താല്പര്യമോടുമേററം കടം വാങ്ങിനാൻ.
ഒരു ദിവസി ഗ്രണനിലയനാം ധരണീസുര—
നുത്തമണ്ണൻ ഭവാനെത്തടുത്തീടിനാൻ."

പ്രബോധചന്ദ്രോദയം:—ഇതു സംസ്കൃതത്തിൽ കൃഷ്ണമിശ്രൻ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള സുപ്രസിദ്ധമായ നാടകത്തിന്റെ ഭാഷാനുവാദമാണ്. ഈ കൃതി 1077 കർക്കടകത്തിൽ രചിച്ചതായി കവി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പരമാത്മധ്യാനതൽപരനായ തനിക്കു ശൃങ്ഗാരരസപ്രധാനങ്ങളായ നാടകങ്ങളോടു വൈമുഖ്യമാണുള്ളതെങ്കിലും ശിഷ്യന്മാരുടെ പ്രാർത്ഥനാനിമിത്തവും "ജേതാവായിരിക്കുന്ന പ്രധാനനായകൻ വിവേകവും ജേതവ്യനായിരിക്കുന്ന പ്രതിനായകൻ മഹാമോഹവും പരമാത്മജ്ഞാനോദയം ഫലവും ആയിരിക്കയാൽ സംസ്കൃതത്തിൽ അധികപരിചയമില്ലാത്തവരായുള്ള ആസ്തികജനങ്ങൾക്കു് ആത്മബോധോദയത്തിനു മാർഗ്ഗമായിത്തീരും" എന്നുള്ളതുകൊണ്ടു താൻ ആ വിവർത്തനത്തിനു് ഉദ്യമിച്ചതാണെന്നു് അദ്ദേഹം വിജ്ഞാപനംചെയ്യുന്നു. അപൂർവം ചില ശ്ലോകങ്ങളേ ഇതിൽ നിർദ്ദോഷങ്ങളായുള്ളൂ.

സുഭദ്രാഹരണം ഓട്ടൻതുള്ളൽ:—ഇതു് 1053-ൽ എഴുതി.

"അങ്ങുമശേഷം പരുപരെയായീ"
"സങ്ഗതിയെന്തിച്ചൊറിയുളവാകാൻ?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"മഞ്ജുലശീലേ! ചന്ദനമാണേ"
"എങ്ങു ലഭിച്ചൂ ചന്ദനമിപ്പോൾ?"
"ശാസ്താനടയിൽക്കൂടി വരുമ്പോൾ
ശാന്തിക്കാരൻ തന്നിതു കളഭം"
"കളഭമണിഞ്ഞാൽ പരിമളമില്ലേ?
പൊളിയെന്തിനു മാം ചൊല്ലീടുന്നു?"
"പൊളി പറകല്ലേ; നമ്പ്യാതിരിമാർ
വിറകിൻമുട്ടമരച്ചുകൊടുക്കും."

മറ്റു കൃതികൾ:—ഭഗവന്നാമസൂത്രമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ട് 1058–ൽ

"സ്പഷ്ടം ശ്രീവിശാഖതാരോത്ഭവൻ പ്രജകൾക്കു
തുഷ്ടിപുഷ്ടിയെസ്സദാ നല്കും രാജഷ്ടിശ്രേഷ്ഠൻ"

രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തിരുന്ന കാലത്താണു് രചിച്ചതു്. പട്ടണത്തു പിള്ള എന്ന സിദ്ധന്റെ തമിഴ്പാട്ടുകൾ ശ്ലോകരൂപത്തിൽ തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണു് പട്ടണത്തുപിള്ളയാർപാട്ടു് എന്ന ഗ്രന്ഥം. ബാല പ്രബോധാമൃതത്തിലെ ആദ്യത്തെ ഒന്നരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾമാത്രമേ ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുള്ളൂ.

"ശ്രീകൈലാസപതിം നത്വാ ഗുരുമാനന്ദവിഗ്രഹം
ലിഖേനഹയാദിബോധാർത്ഥം ബാലാനാം പ്രത്യയാൻ പ്രതി."

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽനിന്നു വ്യാകരണമാണു് അതിലെ വിഷയമെന്നറിയാം. ഗ്രന്ഥവും പക്ഷേ സംസ്കൃതമായിരിക്കാം. കാദംബരീകഥാസാരം ഒരു ഗദ്യകൃതിയാണു്. കാദംബരിയിലെ ഇതിവൃത്തം മുഴുവൻ അതിൽ വളരെ സാമർത്ഥ്യത്തോടുകൂടി സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഒരു കവി എന്നതിനെക്കാളധികം ഒരു സംസ്കൃതാധ്യാപകൻ എന്ന നിലയിലാണു് ആശാൻ കേരളീയരുടെ കൃതജ്ഞതയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

വെളുത്തേരി കേശവൻവൈദ്യൻ (1014–1072)—ജീവചരിത്രം:—കേശവൻവൈദ്യൻ തിരുവനന്തപുരത്തു മണക്കാടെന്ന സ്ഥലത്തു തോട്ടത്തിൽ വെളുത്തേരി എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഈഴവകുടുംബത്തിൽ 1014–ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽ കുറെയെല്ലാം സംസ്കൃതം അഭ്യസിക്കുകയും കവിതകൾ എഴുതുകയും ചെയ്തതിനുമേൽ ഉപരിവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി വാരണപ്പള്ളിവീട്ടിലേക്കു പോയി അവിടെ കുമ്മമ്പള്ളി രാമൻപിള്ളആശാന്റെ അന്തേവാസിയായി താമസിച്ചു. ഏതാനും കൊല്ലം നാടകവും അലങ്കാരവും പഠിച്ചപ്പോൾ ശിഷ്യൻ പ്രതിഭാബലംകൊണ്ടു ഗുരുവിനു തുല്യനായ ഒരു പണ്ഡിതനായിത്തീർന്നു. ആശാനെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പാറി വൈദ്യൻ തന്റെ ബാലിസുഗ്രീവസംഭവം എന്ന വഞ്ചിപ്പാട്ടിൽ ഇങ്ങനെ ഗാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

"ഗുരുമതിയാം കൈലാസക്ഷിതിസുരശിഷ്യനാകു—
മുത്തരപുണ്യശാലി പുരുഷരത്നം
ഉലകെങ്ങും പുകഴ്ന്ന പൊങ്ങി വിലസും ശ്രീരാമാഖ്യനാം
നലമെഴും മമ ഗുരുവരൻതന്നുടെ
തിരുവടിമലരിണ കരുതീടുന്നേനനിശം
വരമതിൽപ്പരമെന്തിങ്ങെനിക്കു പാത്താൽ?"

1056—ൽ തിരുവനന്തപുരത്തു വിദ്യാവിലാസിനി എന്ന മാസിക പ്രചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴാ അതിൽ കുവലയാനന്ദം തജ്ജമചെയ്തു "അർത്ഥാലങ്കാരം" എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. ചില ഉദാഹരണങ്ങളിൽ വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ നാമധേയംകൂടി ഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു.

"വിശാഖക്ഷിതിനാഥന്റെ വിഭ്രാജൽകീർത്തിമണ്ഡലം
അന്നത്തരുണിയെന്നോണം ചെന്നെത്തുന്നഭ്രഗങ്ങയിൽ"

എന്ന ഉപമാലങ്കാരത്തിനുള്ള ഉദാഹരണം ആ ഇനത്തിൽപ്പെട്ടതാണു്. പണ്ഡിതപ്രിയനായ മഹാരാജാവു് അതിന്റെ പ്രണേതാവിനെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കുകയും വിദ്വാനും കവിയുമാണെന്നറിഞ്ഞതിനാൽ സന്തോഷിച്ചു തിരുമുമ്പിൽ വരുത്തി ഒരു വീരശൃംഖല സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു വൈദ്യത്തിൽ പറയത്തക്ക ജ്ഞാനമില്ലായിരുന്നു. അഷ്ടാങ്ഗഹൃദയം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു് അഭ്യസിക്കണമെന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഉപദേശിക്കുകയാൽ മലബാറിലും മറ്റും പോയി ക്ഷണത്തിൽ വൈദ്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ സാങ്ഗോപാങ്ഗമായി പഠിച്ചും ചികിത്സാപദ്ധതികൾ സമ്പ്രദായാനുസാരേണ പരിശീലിച്ചും തിരിച്ചെത്തി വീണ്ടും അവിടത്തെ മുഖം കാണിച്ചു. ഭജനപ്പുരയിൽ എഴുന്നള്ളിത്താമസിച്ചിരുന്ന തന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ ഉത്രംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ വൈദ്യനായി മഹാരാജാവു് ഉടൻതന്നെ അദ്ദേഹത്തെ നിയമിച്ചു നിത്യച്ചെലവിൽ ശമ്പളവും പതിച്ചുകൊടുത്തു. വിശാഖംതിരുമേനിയെപ്പറ്റി വൈദ്യൻ സംസ്കൃതത്തിൽ ഒരു കാവ്യവും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അങ്ങനെ സാഹിത്യകാരനെന്നും കൊട്ടാരം വൈദ്യനെന്നുമുള്ള നിലയിൽ സ്വസമുദായത്തിനും സ്വദേശത്തിനും ഏറ്റവും അഭിമാനകരമായ ജീവിതം നയിച്ചു് 1072—ാമാണ്ടു മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—കേശവൻവൈദ്യൻ സംസ്കൃതത്തിൽ 1 വിശാഖവിലാസകാവ്യവും, ഭാഷയിൽ 2 ബാലിസുഗ്രീവസംഭവം വഞ്ചിപ്പാട്ടും, 3 അർത്ഥാലങ്കാരം, 4 പ്രസന്നരാഘവം ഭാഷാനാടകം എന്നീ കൃതികളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ വഞ്ചിപ്പാട്ടല്ലാതെ മറ്റൊന്നും പൂർണ്ണമായിട്ടുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. ഇവയ്ക്കുപുറമേ തിലോത്തമാവിജയം ആട്ട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കഥ, ബാലപാഠാമൃതം, ഹിതോപദേശം ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളും, അഷ്ടാങ്ഗ ഹൃദയം ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളും എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളുകൂടി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അവ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.

വിശാഖവിലാസം:—

"ശ്രിയാം നിധിഃശ്രീപതിദാസശേഖരോ
മഹീപതിർദ്ദക്ഷിണകേരളാധിപഃ
വിശാലവിഖ്യാതമതിർമ്മഹാഭുജോ
വിശാഖരാജോഽയ വിഭാതി വിശ്രുതഃ.

അഭാവതോ യസ്യ ചിരാദ്വ്യധാജുഷോ
ഭുവേ മഹാരാജമിഷേണ സോധുനാ
ബുധേപ്സിതാർത്ഥപ്രതിപത്തിലാലസോ
വിശാഖകല്പദ്രുരധായി വേധസാ."

അർത്ഥാലങ്കാരം:—"യത്രചനേത്രസമാന" എന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ വിവർത്തനം.

"കണ്ണോടൊത്ത കറുത്ത താമരയിതാ തണ്ണീരിൽ മുങ്ങീ പ്രിയേ!
തുണ്ടത്തോടെതിരായ വെണ്മതി പ്പനേ തിണ്ണെന്ന മങ്ങീടിനാൻ
നിന്നോടൊത്തു നടക്കുമന്നനിരയും ചെന്നെത്തിനാർ മാനസേ
പൊന്നേ! നിന്നൊട്ടു തുല്യവസ്തുവുപി മേ ദൈവം പൊറുത്തീലഹോ!"

പ്രസന്നരാഘവനാടകം:—ഇതു ജയദേവകൃതമായ സംസ്കൃതനാടകത്തിന്റെ പരിഭാഷയാണു്. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"ചാതുര്യമുള്ള ജനമനുമനോരഥത്തെ—
ബ്ബോധിച്ചിടുന്ന പുനരാകൃതികൊണ്ടുമാരും
ഗർഭത്തിലാഴുമൊരു കേതകിതൻ പ്രസൂനം
ഷഡ്പാദിജാലമറിയുന്ന മണത്തിനാലേ."

ബാലിസുഗ്രീവസംഭവം:—1058-ാമാണ്ടു രചിച്ച ഈ കൃതി ഏറ്റവും മനോഹരവും സാമാന്യം ദീർഘവുമായ ഒരു വഞ്ചിപ്പാട്ടാണു്. അച്ഛന്റെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണെന്നും മകൻ മന്ദാകിനിക്കു് ഒരു കാലത്തു് അതു ഗാനം ചെയ്യാൻ ഇടവരുമെന്നും കവി പറയുന്നു.

"പരിഭൂതി ലവലേശം വരുമോ? മാമകതാതൻ
കരുണ പൂണ്ടനുഗ്രഹിച്ചതിമോദേന
'മകനേ! നീയിതു ചെയ്തേ മതിയാവൂ' എന്നൊരുന്നാൾ
മനം തെളിഞ്ഞാജ്ഞാപിച്ച മഹിമയാലും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മകളായ ''മന്ദാകിനി'' വളരുവോളിത്ര മുറവും
മഹിതസന്തോഷം പാടി രസിച്ചിടാനും
സകലനായകൻതന്റെ തിരുവുള്ളം വരേണമെ—
ന്നകതാരിൽ വളരുന്ന കരുതലാലും''

എന്നീ ഈരടികൾ നോക്കുക. വൈദ്യന്റെ കവിതാരീതി പ്രസ്തുകൃതിയിൽ രാമപുരത്തു വാരിയരുടേതിനോടു് ഒട്ടൊക്കെ സമീപിക്കുന്നു എന്നു ചൂവടേ ചേർക്കുന്ന വരികളിൽനിന്നു വെളിവാകുന്നതാണു്.

''ജയിക്ക വിശ്വകർത്താവേ! ജയിക്ക വിരിഞ്ചമൂർത്തേ!
ജയിക്ക ഭാരതീജാനേ! ജയിക്ക നിത്യം.
നിനയ്ക്കുമ്പോൾ നിനക്കെന്തു വഹിയ്ക്കയില്ലുബ്ജയോനേ!
സനൽക്കുമാരാദികൾക്കും ശരണം നീയേ.
തുറക്കുമ്പോൾ ത്രിഭുവനം പിറക്കുന്നു നയനങ്ങ—
ളിറുക്കുമ്പോൾ പ്രളയവും ഭവിച്ചീടുന്നു.
ഒരുത്തനെ പ്രഭുവായുമൊരുത്തനെബ്ഭൃത്യനായു—
മൊരുത്തനെസ്സുവ്വിത്തിനും കരുത്തനായും
പിറപ്പിച്ചു വളർത്തിസ്സംഹരിപ്പതും നീയല്ലയോ?
മറപ്പൊരുളായതും നീ മതിയിലോർത്താൽ.
എവമ്പിൽത്തൊട്ടെണ്ണിക്കൂടാതുള്ള ജീവിജാലങ്ങൾക്കു
പരൻ പുരുഷനാം ഭവാൻ പരമതാതൻ.
ഹരൻതിരുവടിതാനും കരിമ്പുവില്ലൻപിതാവും
നിരന്തനായീടും നീയും നിനയ്ക്കിലൊന്നേ.
അണുമിണുമെങ്ങും നിറഞ്ഞഖിലാണ്ഡവും കവിഞ്ഞു
തിങ്ങിവിങ്ങി വിളങ്ങീടും ഭഗവാനേ! നീ
ഇന്ദ്രിയമാനസശ്വാസസന്ദമനാവിശ്രുരാ—
ന്നന്തയോഗികളുടെ ഹൃന്നളിനത്തിൽ
സാന്ദ്രമോദം പള്ളികൊണ്ടു സവ്സിദ്ധികളും നല്കും
കാന്ദിശീകപരിത്രാണപരനേ! പോററി!''

ഈ കൃതിയിൽ ബാലിയുടെ മാതാവിന്റെ കേശാദിപാദാന്തവർണ്ണനം കവി അചുംബിതങ്ങളായ അനവധി ഉല്പേക്ഷകളെക്കൊണ്ടു നിർവ്വഹിച്ചിരിക്കുന്നു.

പെരുന്നെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ (1038—1069)—

ചരിത്രം:—പെരുന്നെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യനു പി. കെ. കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ എന്ന പേരിലാണു് പ്രസിദ്ധി. അദ്ദേഹം 1038—ാമാണ്ടു കുംഭം 8—ാംനു തിരുവനന്തപുരത്തു മുട്ടത്തറദ്ദേശത്തു പെരുന്നെല്ലി എന്ന ഗൃഹത്തിൽ ജനിച്ചു. ആ തറവാടിനു പുതുപ്പുരയ്ക്കൽ എന്നും പേരുണ്ടു്. വൈദ്യന്റെ പിതാവായ മുട്ടത്തറ പുലാങ്കൽവീട്ടിൽ കുട്ടിയപ്പി പരിഷ്കൃതനും കരകൗശലവിദ്യകളിൽ വിദഗ്ധനുമായിരുന്നു. ആദ്യത്തെ ഗുരുവായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ളആശാന്റെ ശിക്ഷാനൈപുണ്യത്താൽ പത്തു വയസ്സു തികയുന്നതിനുമുൻപുതന്നെ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ നല്ല പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ച കഥാപുരുഷൻ പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വയസ്സുമുതൽ പതിനാലാമത്തെ വയസ്സുവരെ പരവൂർ പൊഴിക്കര കായലഴികത്തു ഗോവിന്ദനാശാനോടു സംസ്കൃതത്തിലെ പ്രഥമപാഠങ്ങളും, 15-ാമത്തെ വയസ്സിൽ ദാമോദരൻകർത്താവിനോടു രഘുവംശവും കുമാരസംഭവവും അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീടു് അക്കാലത്തു കുമ്മമ്പള്ളി രാമൻപിള്ളആശാന്റെ അന്തേവാസിത്വംകൊണ്ടു തന്റെ ഒരു ബന്ധുവായ വെളുത്തേരി കേശവൻ വൈദ്യൻ പ്രശസ്തപണ്ഡിതനായിത്തീർന്നതു കണ്ടു തനിക്കും ആ ഗുരുവിനോടു സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കണമെന്നു് ആഗ്രഹം തോന്നി വാരണപ്പള്ളിയിലേക്കു പോയി.

വാരണപ്പള്ളിയിൽ താമസം:—അന്നു ധനാഢ്യമായ വാരണപ്പള്ളി വീട്ടിലെ കാരണവരും സാഹിത്യരസികനുമായ കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ (1035–1077) ബാലന്മാരായ ഈഴവരെ തന്റെ ചെലവിൽ കൂടെത്താമസിപ്പിച്ചു രാമൻപിള്ളയെക്കൊണ്ടു് അധ്യാപനം ചെയ്യിക്കുന്നതിൽ തൽപരനായിരുന്നു. വൈദ്യൻ പതിനാറാമത്തെ വയസ്സുമുതൽ ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സുവരെ ആശാനോടു കാവ്യനാടകങ്ങളും അലങ്കാരശാസ്ത്രവും അഭ്യസിച്ചു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ പ്രായത്തിൽക്കവിഞ്ഞ കവിതാവാസന പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം അവിടെവച്ചു് 1 കഥാചരിതം അമ്മാനപ്പാട്ടു്, 2 കുകുത്സുവിജയം ആട്ടക്കഥ, 3 മഴമംഗലഭാണത്തിന്റെ പരിഭാഷ തുടങ്ങിയ ചില കൃതികൾ കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു രചിക്കുകയുണ്ടായി. കഥാചരിതം ഒരു കാലത്തു വളരെ പ്രചാരത്തിലിരുന്ന ഒരു പാട്ടാണു്. മണവൂർ ഗോവിന്ദനാശാൻ കായംകുളം കെ. സി. കുഞ്ഞൻവൈദ്യൻ തുടങ്ങി പിള്ളാലത്തു പ്രസിദ്ധന്മാരായിത്തീർന്ന ചില യുവാക്കന്മാർ അന്നു വൈദ്യന്റെ സതീർത്ഥ്യന്മാരായിരുന്നു. കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ സ്വന്തമായി ഒരു കഥകളിയോഗം നടത്തിയിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തെ ഒരു കവി "നാട്യപ്രചാരപരന്തിവിഹാരനാഥൻ" എന്നു വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ യോഗക്കാരാണു് കുകുത്സുവിജയം ആദ്യമായി അഭിനയിച്ചതു്.

ശാസ്ത്രോപാനം:—21-ാമത്തെ വയസ്സിൽ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു തിരിയെ പോന്ന കടയം സുബ്രഹ്മണ്യാദീക്ഷിതരുടെ അനുജനും പ്രസിദ്ധ വൈയാകരണനുമായ നാണുശാസ്ത്രികളോടു സ്വല്പം സിദ്ധാന്തകൗമുദി പഠിച്ചു. അന്നു് അദ്ദേഹം നെടുമങ്ങാട്ടു തഹശീൽദാരായിരുന്നതിനാൽ അവിടെ താമസിച്ചുകൊണ്ടാണു് ആ ശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചതു്. അഷ്ടാംഗഹൃദയവും കുറെയെല്ലാം കുമ്മമ്പള്ളി ആശാനിൽനിന്നു വശമാക്കിയിരുന്നുവെങ്കിലും അതുകൊണ്ടു് അലംഭാവം വരാതെ ഇരുപത്തിനാലാമത്തെ വയസ്സിൽ അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനായി ആ ശാസ്ത്രവും സമഗ്രമായി ശീലിച്ചു. ആശാനെയും മൂത്ത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കോയിത്തമ്പുരാനെയുമാണ് കവി തന്റെ പരമഗുരുക്കന്മാരായിക്കരുതിയിരുന്നതു് എന്നുള്ളതിനു മലയാളമനോരമയിൽ അദ്ദേഹം ഒരവസരത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച

"ശ്രീമൽകൈലാസാദ്രിധഭ്രമീദേവപ്രവീണവരശിഷ്യൻ
ധീമാന്മാരടിപണിയും രാമാഭിധ്യപ്രസിദ്ധകവിമണിയും

ചൊല്ലൊണ്ടീടിന പണ്ഡിതാവലി മുദാ ചുറ്റും ചുഴന്നങ്ങിരു-
ന്നുൽപന്നാദരമെപ്പൊഴും മടിയിൽവച്ചൊപ്പം തലോടിത്തഥാ
സൽഭക്ത്യാ സുപചരിച്ചുപചരിച്ചീടുന്നൊരോമൽപദ-
പ്പൊല്ലവാന്നൊരു പപ്പുഭ്രമണനും മദ്ഗുരുകന്മാർ വിഭോ!"

എന്ന ശ്ലോകങ്ങളും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. വീണ്ടും സ്വഗൃഹത്തിലെത്തി തിരുവനന്തപുരത്തു കരമനെ ആണ്ടിയിറക്കത്തു സ്വന്തമായി ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചു ചികിത്സ നടത്തിത്തുടങ്ങി. അന്നും സഹജമായ ജ്ഞാനതൃഷ്ണ അദ്ദേഹത്തെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞില്ല. പുന്നപുരത്തു നാരായണൻപോറ്റിയോടു തർക്കവും പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ളആശാനോടു തന്നെ വേദാന്തവും പഠിച്ചു. അദ്ദേഹവുമായുള്ള സാഹചര്യംനിമിത്തം തമിഴിലും പ്രായോഗികമായ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു.

സാഹിത്യവ്യവസായം:—ആ സുഹൃത്തുക്കളോടുകൂടി സാഹിത്യസേവനവും കവി മുറയ്ക്കു നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മലയാളമനോരമ, കേരളനന്ദിനി, സുജനാനന്ദിനി മുതലായ പത്രങ്ങളിൽ പല ശ്ലോകങ്ങളും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ എടുപ്പെടുകയും ചെയ്തു കേരളമെങ്ങും വിഖ്യാതനായി. മുൻപറഞ്ഞ കൃതികൾക്കുപുറമേ വാരണപ്പള്ളി കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ആവശ്യപ്രകാരം അലങ്കാരത്തിൽ 4 പദദോഷപ്രകരണവും, 5 കൊക്കോകം മണിപ്രവാളവും, 6 സ്ത്രീധർമ്മം മണിപ്രവാളവും കുഞ്ഞൻവൈദ്യന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ച് 7 അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിൽ രോഗോൽപാദനംവരെയുള്ള ഭാഗത്തിന്റെ ഭാഷാനുവാദവും, 8 ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം ഭാഷാചമ്പുവിൽ കുറേ ഗദ്യപദ്യങ്ങളും, അവകൂടാതെ 9 അരുവിപ്പുറം സ്ഥലമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടും, 10 വയ്ക്കം യാത്രാശതകം മണിപ്രവാളവും, 11 ഭദ്രാസ്തവാഷ്ടകവും, 12 സുന്ദരീസ്വയംവരം വഞ്ചിപ്പാട്ടും, 13 തിരുക്കുറളിന്റെ തർജ്ജമ ഏതാനും ഭാഗവും, 14 ഒരു മാരൻപാട്ടും, 15 തന്റെ ഒരു സുഹൃത്തായ കുമാരപിള്ളവക്കീലിന്റെ വീട്ടിൽ നടന്ന ഒരു കെട്ടുകല്യാണത്തെ വിഷയീകരിച്ചു രണ്ടാശ്വാസത്തിൽ 175 ശ്ലോകങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു കല്യാണവൃത്തം മണിപ്രവാളവും അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഒടുവിൽ 1069-ാമാണ്ടു് രചിച്ച 16 സുഭദ്രാഹരണം നാടകമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അത്യുൽകൃഷ്ടമായ കൃതി. അതു ഗ്രന്ഥകാരന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പേട്ടയിൽവച്ചു് അഭിനയിക്കപ്പെട്ടു. സൂത്രധാരനായി രംഗപ്രവേശംചെയ്തതു നല്ല വേഷഭൂഷയും അഭിനയപാടവവുമുള്ള കവിതന്നെയായിരുന്നു. 1067-ൽ കോട്ടയത്തുവച്ചു വറുഗീസു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാപ്പിളയുടെ ഉത്സാഹത്തിൽ നടന്ന കവിസമാജത്തിൽ മത്സരപരീക്ഷകഠംക്കു ചേന്ന പ്രശംസാപത്രങ്ങഠം വാങ്ങി വശ്യവാക്കെന്ന സവ്വ്വ സമ്മതി നേടിയതിനുമേലാണു് ആ കൃതി അദ്ദേഹം നിമ്മിച്ചതു്.

അകാലമരണം:—1069–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 29–ാംനു- മൂപ്പത്തിരണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ വിഷൂചിക ബാധിച്ചു പരലോകപ്രാപ്തനായി. കുറേക്കാലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നു എങ്കിൽ സുഭദ്രാഹരണംപോലെ അനശ്വരങ്ങളായ വേറെയും ചില പ്രബന്ധരത്നങ്ങഠംകൊണ്ടു കൈരളിയെ അദ്ദേഹം അലങ്കരിക്കുമായിരുന്നു.

വെണ്മണിമഹൻനമ്പൂരിയും കൃഷ്ണൻവൈദ്യനും:—തെക്കരിൽ ആദ്യമായി വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിൽ കവിതയെഴുതിത്തുടങ്ങിയതും, വെണ്മണിമഹനെ പ്രത്യേകിച്ചു് അനുകരിച്ചതും കൃഷ്ണൻവൈദ്യനായിരുന്നു. ആ പദഘടനാചാതുരി, ആ പ്രാസപ്രതിപത്തി, ആ സ്തോഭജനകമായ വണ്ണനാവൈഭവം, ആ അശ്ലീലാഭിരുചി ഇത്യാദി ലക്ഷണങ്ങഠം പ്രായേണ രണ്ടുപേരിലും ഒന്നുപോലെ കാണാവുന്നതാണു്. ഫലിതം വെണ്മണിയോളംതന്നെ വൈദ്യന്നില്ല. ചില അസ്ഥാനസങ്ങളായ തെക്കൻപദങ്ങഠം അങ്ങിങ്ങു കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഉല്ലേഖപാടവം വെണ്മണിയെക്കാഠം കൂടും. ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോഠം വെണ്മണിയോളം കയറാം കവിതയുണ്ടെന്നു പറയാൻ നിവ്വാഹമില്ല. എങ്കിലും കൃഷ്ണൻവൈദ്യന്റെ കവിതകഠംക്കു വെണ്മണിച്ചുവയുണ്ടെന്നു് അക്കാലത്തെ സഹൃദയന്മാർ ഐകകണ്ഠ്യേന സമ്മതിച്ചിരുന്നു. രണ്ടു പേക്കും മടികൊണ്ടു തങ്ങളുടെ പല പ്രബന്ധങ്ങളും മുഴുമിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. "ഒന്നാണൊന്നാമതൊന്നാന്തരമൊരു മടിയാണേതിലും കാതലിന്മേ" എന്നു വൈദ്യൻതന്നെ തന്റെ ആ സ്വഭാവവൈകല്യം വിളിച്ചുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഇനി ചില കൃതികളിൽനിന്നു് ഏതാനും ഭാഗങ്ങഠം പകത്തിക്കാണിക്കേണ്ട ഭാരമേ അവശേഷിക്കുന്നുള്ളൂ.

കുചേലസുവിജയത്തിലെ ഒരു കമ്മി:—ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിനു മുൻപു രചിച്ച ഒരാട്ടക്കഥയാണിതെന്നു മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ.

"എണമിഴികളേ വന്നീടുവിൻ നാണം വിനാ നേരേ നിന്നീടുവിൻ
പാണിയിൽത്താളം പിടിച്ചു സുശ്രോണീ! നിന്നോളം കളിപ്പതി–
നാരും നഹി ചേരുന്നതി ചേരുന്നൊരു നീയിന്നിഹ
ദൂരത്തു പോകൊലാ സോമലേഖേ! വേഗം
ചാരത്തു വന്നാലും കാമലേഖേ! 1

മട്ടോലുംവാണികളേ! മദനൻ തൊട്ട കുറികളേ! നിങ്ങളെല്ലാം
വട്ടത്തിൽനിന്നു വടിയൊട്ടു തുഷ്ടി കലന്നു പിഴയാതെ
തട്ടിക്കരമിഷ്ടം പലവട്ടം ശുപവിട്ടെന്നുടെ
വട്ടൊത്തകൊങ്കകളേ! കളിപ്പിൻ കൈകഠം
കൊട്ടിത്തിരിഞ്ഞിനിയും നടിപ്പിൻ. 2

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാഞ്ചനവല്ലീ! കനകലതേ! കാഞ്ചനസന്നിഭകായലതേ!
ചാഞ്ചല്യം വിട്ട സന്തോഷഭരമാം ചില മട്ട സരഭസം
പാടിക്കളി തേടിബ്ഭശമാടിസ്സുഖമോടിങ്ങതി—
മോടി കൂട്ടീടുവാനൊന്നു ചൊല്ലാമതി—
ന്നോടിയടുക്കുവിൻ നിങ്ങളെല്ലാം. 3

സാരംഗലോചനേ! കേൾക്ക സഖീ! സാരംഗം പാട്ട നീ ചന്ദ്രമുഖീ!
ഈ രംഗംതന്നിൽ മഹാശ്രുപൂരങ്ങൾ മിന്നി വിളങ്ങുന്ന
ധീരം നരവീരം ബുധഹീരം ഗുണസാരം ബഹു—
യോഷാമണേ! പരിതോഷയ നീ ചാരു—
വേഷാഞ്ചിതേ! ഗാനം ശ്ലോഷയ നീ.'' 4

സ്ത്രീധർമ്മം:—ഒരു പത്നി ഭർത്താവിനോടു് എങ്ങനെ പെരുമാറണമെന്നു് ആ സ്ത്രീയുടെ മാതാവു് ഉപദേശിക്കുന്ന രൂപത്തിലാണു് ഈ കൃതി രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

''ആർക്കും മഹാധനമെഴുന്നൊരു തമ്പുരാക്ക—
ന്നാർക്കും ദരിദ്രപദമെത്തുമതോർത്തിടാതെ
മൂർഖത്വമാൻ ചിലരിന്നടിയാരൊടേല്ക്കും
കാർക്കശ്യമോർത്തു ശിവനേ! തളരുന്നു കായം.''

സുഭദ്രാഹരണം:—ഇതു് ആറങ്കത്തിലുള്ള ഒരു ഭാഷാനാടകമാണു്. ഒരു കാലത്തു് ഇതിലെ പല ശ്ലോകങ്ങളും ഹൃദിസ്ഥമാക്കാത്ത യുവാക്കന്മാർ തിരുവനന്തപുരത്തും പരിസരപ്രദേശങ്ങളിലും ചുരുക്കമായിരുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

1 ''ചിക്കിക്കെട്ടീടുവാനാച്ചികുരുരമഴി—
ക്കുന്ന കാലത്തു കാലിൻ
വക്കിന്നും താണുവീണദ്ധരണിയിലതു സൽ—
ഗന്ധമേല്പിച്ചിടുന്നു;
ഇക്കാര്യം തെല്ലുപോലും മതിയതിലറിയാ—
ഞ്ഞാണു ഭ്രമിക്ക ഗന്ധം
തക്കഞ്ഞാർ തകർക്കുന്നതു തടവു വെടി—
ഞ്ഞില്ലഹോ! കില്ല തെല്ലും.''

2 ''നീരിൽത്താരും നെടുങ്കണ്ണിണയുമണയെ നി—
ന്നൊന്നു മല്ലിട്ടു തല്ലും—
നേരത്തത്താർ മടങ്ങിസ്സുപടി മദനനെ—
ച്ചെന്നു സഖ്യം പിടിച്ചു;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്രൂരമ്പാത്തീൻകൊണ്ടക്കുവലയമിഴിയെ—
ക്കൊല്ലുവാനായിടാനീ—
മാരംഭിക്കുന്നുപോലും; ഹരഹരശിവനേ!
ഹന്ത! നാമെന്തു ചെയ്യും.''

3 ''കാലിൻചോട്ടകാം കാണുകിൽക്കമലവും കൈക്കുപ്പിടും മേനിതൻ—
മേലുള്ളോരു മൃദുത്വമോക്കിലുടനേ വാകയ്ക്കു ശോകം വരും;
ചേലേറും ചെറുചെങ്കുരുപ്പയമിദം കണ്ടാകിലുണ്ടാകുമ—
ത്യാലസ്യം തളിരാൽത്തണുത്ത തരുണത്തെന്മാവിനും മാനസേ.''

കണ്ടിയൂർ കുഞ്ഞുവാരിയർ (1009—1078)—ചരിത്രം:—കുഞ്ഞുവാരിയർ 1009—ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസത്തിൽ ചോതിനാളിൽ മാവേലിക്കരെ കണ്ടിയൂർവാരിയത്തിൽ ജനിച്ചു. യഥാർത്ഥനാമധേയം ഇക്കണ്ടൻ (ശ്രീകണ്ഠൻ) എന്നാണു്. അച്ഛൻ മാവേലിക്കര മറത്തു വാരിയത്തിൽ രാമവാരിയരും അമ്മ പാവ്വതിവാരസ്യാരുമായിരുന്നു. രാമവാരിയർ ഒരു മൻസിഫായി ജോലി നോക്കീട്ടുണ്ടു്. കുഞ്ഞുവാരിയരുടെ ഗുരു മറത്തു പരുത്തിക്കാട്ടു ഭാസ്കരൻനമ്പ്യാതിരിയായിരുന്നു. ആ വസ്തുത കവിതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുചേലവൃത്തം തുള്ളലിൽ

''ഗുരുവാം ഭൂസുരനാശ്രിതജനസുര—
തരുവാം ഭാസ്കരസംജ്ഞനുദാരൻ
വിരവൊടെനിക്കിഹ മംഗലമനവധി
വരുവാൻ തുണചെയ്കരുളീടേണം.''

എന്ന വരികളിൽ പ്രഖ്യാപനംചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. നമ്പിയാതിരി അദ്ദേഹത്തെ കാവ്യനാടകങ്ങാംമാത്രമല്ല, വ്യാകരണവും തർക്കവും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രവുംകൂടി പാഠിപ്പിച്ചു. വാരിയരുടെ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനം ക്രമേണ ദേശാന്തരങ്ങളിലും പ്രസിദ്ധമായി. ഫലഭാഗത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദീർഘദർശനങ്ങാം പ്രായേണ ഫലിച്ചിരുന്നു. കണ്ടിയൂർ ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ ഭജനവും ശിഷ്യന്മാരുടെ അധ്യാപനവുമായിരുന്നു ഇതര കൃത്യങ്ങാം. ക്ഷേത്രസംബന്ധമായ കുലവൃത്തി അതോടുകൂടി മുടങ്ങാതെ അനുവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. ശിഷ്യന്മാരിൽ പില്ക്കാലത്തു് അധികം യശസ്സു സമ്പാദിച്ചതു കണ്ടിയൂർ മഹാദേവശാസ്ത്രിയാണു്. ആറാട്ടുപുഴയിൽ താമസിച്ചിരുന്ന മിസ് തക്കർ എന്ന മദാമ്മയേയും അദ്ദേഹം സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1078—ാമാണ്ടു കന്നിമാസം തൃക്കേട്ടനാളിൽ മരിച്ചു.

കൃതികാം:—വാരിയരാശാൻ 1 ബാല്യത്വവം, 2 ദൂതവാക്യം എന്നീ രണ്ടു് ആട്ടക്കഥകാം, 3 കുചേലവൃത്തം, 4 വാമനാവതാരം, 5 പ്രതിപ്രയാണം, 6 വിശാഖരാജവിജയം (തുലാഭാരം) എന്നീ ഓട്ടൻതുള്ളലുകാം, 7 ശങ്കരവിജയം കിളിപ്പാട്ടു് (തർജ്ജമ), 8 ഓണാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഘോഷം വഞ്ചിപ്പാട്ട്, 9 കുചേലവൃത്തം മണിപ്രവാളം, 10 നള ചരിതം നാടകം, 11 ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം തിരുവാതിരപ്പാട്ട്, 12 കണ്ണീശ കീർത്തനം എന്നീ കൃതികൾക്കുപുറമേ 13 കിളിമാനൂർ വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ സന്താനഗോപാലം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ പൂരിപ്പിച്ചി ട്ടുണ്ട്. ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ കൃതിയാണ് അദ്ദേഹത്തെ സാമാന്യകവിക ളിൽനിന്നു് ഉയർത്തുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽനിന്നു ചില ഭാഗങ്ങൾ പകർത്താം.

ബാല്യത്വഭവം:

"കദാചന മഹീപതിഃ പ്രചുരകൗതുകാവിഷ്കൃധീ—
രുദാരഭുജപൗരുഷോ രുചിരഭൂഷണാഢ്യോജ്ജ്വലഃ
മദാകുലമതങ്ഗജപ്രവരഗാമിനീം കാമിനീ—
മിദം വചനമൂചിവാൻ സ ഖലു നന്ദനാന്തേ വസൻ."

ദൂതവാക്യം പദം:

"താമ്രാധരി സൽഗുണവസതേ! താരേശലസന്മുഖി! ദയിതേ!
താപം ഹൃദി മന്മഥമഥിതേ താരണിവേണീ! ഹര, ലളിതേ! 1

മുന്നിടമതിലെന്നുടെ കീർത്തി ചന്ദ്രികപോൽ വിലസുകമൂലം
ഉന്നതരിപു തിമിരംപോലെ സന്നത കലരുന്നിതു പാരം. 2

ആരാമമിതത്ഭുതമധികം ചാരുപവനലോളിതലതികം
മാരാഹവകേളിസുചിതം കീരാളിപികാരവമിളിതം." 3

തുലാഭാരം തുള്ളൽ:

"നൽകണ്ണീപുരമതിൽ മരുവീടും മുക്കണ്ണനാതാം ഭഗവാൻതന്നുടെ
തൃക്കാലിണയും സേവിച്ചുണ്ടു ലഭിക്കും ചോറതുകൊണ്ടു കുടുംബം
മിക്കതുമിണ്ടു പുലർത്തിക്കൊണ്ടൊരു വക്കാണത്തിന്നാരൊട്ടുമൊന്നും
പൊയ്യെന്നുള്ളാതൊരു കോണിലിരുന്നുകഴിക്കും കഞ്ചന പാരശവൻ ഞാൻ
ഇക്കാലത്തു തുലാഭാരോത്സവമൊക്കെക്കേട്ടതിവിസ്മിതനായി
ചൊല്ലുന്നുള്ളൊന്ന മഹീപതിവരനെ വെക്കം ചെന്നു മുഖം കാണിക്കാ—
നൊക്കും കാര്യമതല്ലടിയനൊരു ലക്ഷമതില്ല നിനയ്ക്കുംനേരം.
തൃക്കയ്യിൽബ്ബുത ചെന്നതു ചേരാൻ തക്കവിധത്തിൽപ്പുതുമയച്ചാൽ
തൃക്കൺപാർക്കുമിതെന്നൊരു സജ്ജനവാക്യമതൊന്നു നമുക്കവലംബം."

നളചരിതം നാടകം:—ഉണ്ണായിവാരിയരുടെ പ്രബന്ധത്തിലെ രണ്ടാംദിവസത്തെ കഥമുതലുള്ള ഭാഗമാണ് ഇതിൽ ഇതിവൃത്തമായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു കേട്ടുകേൾവിയുണ്ടു്. ആദ്യന്തഭാഗങ്ങൾ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. ഒരു ശ്ലോകം ചേർക്കാം.

"ഉണ്ടാം കഞ്ചുകിസഞ്ചയങ്ങളകമേ വേണ്ടോളമക്കാട്ടിലും
കണ്ടാൽ നല്ലൊരു കാന്തിയുള്ള മഹിഷീപാശ്വേ വസിക്കായ്വരും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കണ്ണുതപം തവ വേണ്ടെടോ കലകളെക്കൊണ്ടും പ്രസാദിച്ചിടാം
മിണ്ടാതങ്ങു ഗമിക്ക നീ, ധരണിയെപ്പാലിച്ചിടും പുഷ്കരൻ.''

പ്രതിപ്രയാണം:—ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം രാവണവധാനന്തരം പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ സീതയോടുകൂടി തിരിയെ വരുന്ന ശ്രീരാമൻ ആ ദേവിക്കു വഴിയിൽ കാണുന്ന വസ്തുക്കളെപ്പറ്റി നല്കുന്ന വിവരണമാകുന്നു. രഘുവംശത്തിലെ പദ്ധതിതന്നെയാണു് കവി ഇതിലും സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്; മറ്റു കൃതികളെപ്പറ്റി ഒന്നും പറയേണ്ടതില്ല. ശങ്കരവിജയവും കുചേലവൃത്തവും മണിപ്രവാളവും കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല.

സന്താനഗോപാലം:—ആശാൻ ഒരു വിനോദരസികനായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു് മഹാകവി വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ തുള്ളൽ പൂരിപ്പിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു ധൈര്യമുണ്ടായതു്. ഒരു സഹൃദയനും കവിയുമായ ചെറുകടൽ വിഷ്ണുപ്പോറ്റിയുടെ നിർബ്ബന്ധമാണു് കാരണം. കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഭാഗംപോലെ കവിത ഉൽകൃഷ്ടമാണെന്നു പറയുവാനില്ലെങ്കിലും ഒട്ടൊക്കെ നന്നായിട്ടുണ്ടു്. നോക്കുക, ചില ഈരടികളുടെ മാധുര്യം:

''ഈറനോവങ്ങു തുടങ്ങീ കുടുംബിനി—
ക്കേറെ പരിഭ്രമം പൂണ്ടു വിപ്രേന്ദ്രനും.
ഈറപുരയുടെ മുന്നിൽ നടക്കയും
മൂറും വിചാരിച്ചിടയ്ക്കിടേ നില്ക്കയും
ഫല്ഗുനന്റെ മുഖത്തമ്പോടു നോക്കയും
വല്ഗുസ്മിതദ്യുതി കണ്ടു മോഹിക്കയും
അക്കൻ വസിക്കുന്ന ദിക്കു കുറിക്കയും
തക്കിച്ചു പഞ്ചാംഗമമ്പോടു നോക്കയും
സേദജലങ്ങളൊലിക്കുന്നതൊട്ടൊട്ടു
വേദജ്ഞനാശു തുടച്ചുകളകയും
വേദാന്തവേദ്യനാമാദിദേവന്തന്റെ
പാദാന്തമുള്ളിലുറപ്പിച്ചിരിക്കയും
അച്ചിമാരെ വിളിച്ചാശു ചോദിക്കയും
കൊച്ചിൻകരച്ചിൽ കേൾക്കുന്നുവെന്നോക്കയും
നേച്ചുകളോരോന്നു നേന്നാശുവയ്ക്കയും
വേഴ്ചയുള്ളാളുകൾക്കാളയയ്ക്കയും
അച്യുതാനന്തേതി നാമജാലങ്ങളെ—
ങ്ങുച്ചത്തിലാമ്മാവു ഭക്ത്യാ ജപിക്കയും
നിശ്ചയിച്ചുള്ളോരു ദാനത്തിനൊക്കയു—
മച്ഛിന്നകൗതുകം വച്ചങ്ങൊരുക്കയും
അച്ചിമാക്കായി നിനച്ചു തരംതരം
കച്ച മുറിച്ചങ്ങു പെട്ടെന്നു വയ്ക്കയും.....

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇപ്രകാരം ചൊവ്വനേരം കഴിച്ചിതു
വിപ്രകുലോത്തമനെന്നേ പറയേണ്ടൂ.''

മുക്തകങ്ങൾ:—ഓരോ അവസരത്തിൽ വാരിയർ പല ഒറ്റ ശ്ലോകങ്ങളുമുണ്ടാക്കീട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ഒന്നുരണ്ടെണ്ണം ഉദ്ധരിക്കാം.

1 കണ്ടിയൂർക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവത്തിനു വെടിക്കെട്ട്:

''ബാണപ്രിയൻതാൻ ശിവനെന്നു കേട്ടോ
ബാണപ്രയോഗം ബഹു ചെയ്തിടുന്നു?
വേണ്ടുന്നതല്ലീവക തത്ഫലമോക്കാ—
താണേ തുടങ്ങുന്നതു നിങ്ങളിപ്പോഠം.''

2 കണ്ടിയൂർതേവരെപ്പറ്റി:

''രാജീവാസനവിഷ്ണുമുഖ്യമകുടഭ്രാജിഷ്ണുരത്നപ്രഭാ—
രാജൽപാദസരോരുഹം സുരസരിദ്ഗോത്രേന്ദ്രജാകാമുകം
രാജാക്കാഗ്നിവിലോചനം പ്രണതലോകാശേഷതാപാപഹം
ഭ്രാജന്തം പ്രണമാമി ശങ്കരമഹം കണ്ടീപുരേ ഭാസുരേ.''

വാരിയരുടെ ഫലിതം:—വാരിയരുടെ ഫലിതം വളരെ പ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. സംഭാഷണത്തിലാണു് അതു് അധികമായി പ്രകാശിച്ചിരുന്നതു്. ഒരിയ്ക്കൽ വാര്യത്തിന്റെ സമീപമുള്ള വഴിയിൽക്കൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു സ്നേഹിതൻ രാത്രി പതിവായി പോകാറുണ്ടായിരുന്നു. വാരിയർ അതിനെപ്പറ്റി ചോദിച്ചപ്പോൾ 'ലാ' പഠിക്കാനാണെന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. 'രാ' കഴിഞ്ഞിട്ടു 'ലാ' പഠിക്കയല്ലേ നല്ലതു് എന്നു് ആശാൻ ചോദിച്ചു. മറ്റൊരിക്കൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ തന്റെ മകൻ അപ്പു എന്ന കുട്ടിയെ അന്വേഷിച്ചു് ''അപ്പു വാര്യത്തുണ്ടോ?'' എന്നു ചോദിച്ചു. ''അയ്യോ! അപ്പു ഇതേവരെ വാര്യത്തുണ്ടായിരുന്നു; ഇപ്പോളാണു് അമ്പലത്തിൽ കൊടുത്തതു്'' എന്നായിരുന്നു വാരിയരുടെ മറുപടി. വേറെ ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ക്ഷേത്രക്കുളത്തിൽ കുളിക്കുവാൻ ചെന്നപ്പോൾ കടവു മൂഴുവൻ വൃത്തികേടായിക്കിടക്കുന്നതു കണ്ടു് ''ഈ കടവു കണ്ടാൽ കുളിക്കണമെന്നു തോന്നും'' എന്നു പറഞ്ഞു് അവിടെനിന്നു പോയി. മരിക്കുന്നതുവരെ ആ ഫലിതധോരണി അദ്ദേഹത്തെ പരിത്യജിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം ആസന്നമരണനായിക്കിടക്കുന്ന അവസരത്തിൽ അന്നുവരെ തിരിഞ്ഞുനോക്കാത്ത ഒരു വക്കീൽ അവിടെ കേറിച്ചെന്നു രോഗത്തെപ്പറ്റി അന്വേഷിച്ചു. അപ്പോൾ ''സ്നേഹിതാ! ഇവിടെ ഈരങ്കി കഴിഞ്ഞിരിക്കയാണു്. ഇനി വിധി പ്രസ്താവിക്കേണ്ട താമസമേയുള്ളൂ. അതിനു വക്കീലിന്റെ ആവശ്യമില്ല'' എന്നു പറഞ്ഞു വാരിയർ ആ സുഹൃത്തിനെ ഇളിഭ്യനാക്കി അവിടെനിന്നു തള്ളിവിടുകയാണു് ചെയ്തതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൂത്തേടത്തു വാസുദേവൻപോററി (1008–1068)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—വാസുദേവൻപോററി ചെങ്ങന്നൂർ ചെറിയനാട്ടുദേശത്തു മൂത്തേടത്തുമഠത്തിൽ നാരായണൻപോററിയുടേയും നങ്ങയ്യ (ആര്യ) അന്തർജ്ജനത്തിന്റേയും പുത്രനായി 1008–ാമാണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ വിശാഖംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽത്തന്നെ അക്ഷരാഭ്യാസം ആരംഭിച്ച ആ ബാലന്റെ വിസ്മയനീയമായ പ്രതിഭാവൈഭവം കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ പിതാവു മാവേലിക്കര ഇടശ്ശേരി അത്തക്കാട്ടു് ഉണ്ണിത്താനെ വരുത്തി സംസ്കൃതത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലും പ്രഥമപാഠങ്ങളും എട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ ഉപനീതനായതിനുമേൽ കവളപ്പാറ മുണ്ടനാട്ടു തുപ്പൻനമ്പൂരിയെക്കൊണ്ടു വേദവേദാംഗങ്ങളും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. പത്താമത്തെ വയസ്സിൽ കഠിനമായ നേത്രരോഗം ബാധിക്കുകയും തന്നിമിത്തം പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ ആന്ധ്യത്തിനു വിധേയനാകുകയും ചെയ്തു. ഭാഗ്യവശാൽ അതിനുമുൻപുതന്നെ നാടകാലങ്കാരങ്ങൾക്കുപുറമേ കഴിക്കാട്ടു മഹേശ്വരൻഭട്ടതിരിയോടു വ്യാകരണവും പാഠിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ജ്യോതിഷത്തിലും വിപുലമായ ജ്ഞാനം ആയിടയ്ക്കുതന്നെ സമ്പാദിക്കുവാൻ സാധിച്ചു.

അനന്തരജീവിതം:—താൻ കുടുംബത്തിലെ ഏകസന്താനമായിരുന്നതിനാൽ വാസുദേവൻപോററിക്കു് അച്ഛന്റെ നിർബ്ബന്ധംനിമിത്തം 17–ാമത്തെ വയസ്സിൽ ദാരസംഗ്രഹം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. ശ്രൗതസ്മാർത്തകർമ്മങ്ങൾ ലോപംകൂടാതെ അനുഷ്ഠിക്കുകയും, ശിഷ്യന്മാരെ സംസ്കൃതവും ജ്യോതിഷവും അഭ്യസിപ്പിക്കുകയും മാത്രമായിരുന്ന പിന്നീടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനദിനകൃത്യങ്ങൾ. 34–ാമത്തെ വയസ്സിൽ വീണ്ടും ഒന്നുകൂടി വേൾക്കേണ്ട ആവശ്യം നേരിട്ടു. ആദ്യത്തെ പത്നിയിൽ നാരായണൻപോററി, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻപോററി, കുഞ്ഞുപ്പോററി എന്നീ പുരുഷസന്താനങ്ങൾ ജനിച്ചു. അവർ മൂന്നുപേരും കാലക്രമത്തിൽ കവിതാവാസനയാലും കുഞ്ഞുപ്പോററി അതോടുകൂടി വൈദുഷ്യത്താലും അനുഗൃഹീതന്മാരായിത്തീർന്നു. ദ്വിതീയപത്നിയിൽ ജനിച്ച പുത്രിയുടെ മകനാണു് ഇക്കാലത്തെ സിദ്ധഭൈഷജ്ഞനായ പുലിയൂർ പുരുഷോത്തമൻനമ്പൂരി. 1038–ൽ കാര്യവശാൽ അന്നു വലിയകൊട്ടാരം വിദ്വത്സദസ്സിലെ അധ്യക്ഷനും സദർകോർട്ടുപണ്ഡിതരുമായിരുന്ന അനന്തരാമശാസ്ത്രികളെ സന്ദർശിക്കുകയും പോററിയുടെ പാണ്ഡിത്യവും കവിതാവും കണ്ടു് ആശ്ചര്യഭരിതനായ ശാസ്ത്രികൾ അദ്ദേഹത്തിനു ''ഗീർവ്വാണകവി'' എന്ന ബിരുദം സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു ''വാസുദേവഗീർവ്വാണകവി'' എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹം അറിയപ്പെട്ടുന്നതു്. 1068–ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 24–ാംനു- രേവതിനാൾ അദ്ദേഹം യശശ്ശരീരനായി. പെരുമ്പാറ വാസുദേവഭട്ടതിരി, പെരുങ്ങാലാ ശ്രീധരയോഗി, താഴമൺമഠത്തിൽ പ്രഭാകരൻതന്ത്രി എന്നീ പണ്ഡിതന്മാർ പ്രസ്തുതകവിയുടെ ശിഷ്യവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടവരായിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികാം:—വാസുദേവൻപോററിക്ക സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും ഒന്നുപോലെ സരസമായി കവനം ചെയ്യാൻ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതികാം 1 കംസവധം കാവ്യം (നാലു സർഗ്ഗം), 2 കുചേലവൃത്തം കാവ്യം, 3 സ്ഥാനം ചമ്പു, 4 വിഷ്ണുദാസചരിതം, 5 വൃഷലാഷ്ടകം, 6 പരശുരാമചരിതം, 7 ത്രിപുരദഹനം എന്നീ രണ്ട് ആട്ടക്കഥകാം, 8 ഭദ്രോൽപത്തി കിളിപ്പാട്ട്, 9 ശുചീന്ദ്രസ്ഥലമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ട്, 10 ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം തിരുവാതിരപ്പാട്ട് ഇവയാകുന്നു. ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ അഞ്ചു കൃതികാം സംസ്കൃതമാണ്. സ്ഥാനം ചമ്പു പൂർണ്ണമായിട്ടില്ല. ശുചീന്ദ്രസ്ഥലമാഹാത്മ്യം എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കവേ കവി അന്തരിച്ചുപോകയാൽ ഗ്രന്ഥം അപൂർണ്ണമാണ്. 18—ാമത്തെ വയസ്സിൽ ഉണ്ടാക്കിയ കംസവധം അഗ്നിബാധയിൽ നഷ്ടമായിപ്പോയി. ത്രിപുരദഹനവും ഗജേന്ദ്രമോക്ഷവും കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വംശ്യവചസ്സാം ചില ശ്ലോകങ്ങാം ഉദ്ധരിച്ചു വിശദീകരിക്കാം.

കുചേലവൃത്തം കാവ്യം:—

"ഹവ്യാ നവ്യാരുണധ്വംസീ ഭവ്യാനി ഭജതാം ദിശൻ
അവ്യാജകരുണോ യുഷ്മാനവ്യാദിഭമുഖസ്സദാ."

ചമ്പുക്കാം:—ചെറിയനാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിയായിരുന്നു പോററിയുടെ ഇഷ്ടദേവത. ആ ദേവന് ഉപഹാരരൂപത്തിൽ സമർപ്പിക്കുവാൻ രചിച്ചതാണ് സ്ഥാനം ചമ്പു. സംസ്കൃതത്തിൽ ആ ഇതിവൃത്തത്തെ ഉപജീവിച്ചു വേറേ ഒരു ചമ്പു ഉണ്ടെന്നറിഞ്ഞപ്പോാം അദ്ദേഹം തന്റെ ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു പിൻവാങ്ങി. വിഷ്ണുദാസചരിതം പൊതിയിൽ നാരായണച്ചാക്കിയാക്കുവേണ്ടി എഴുതിക്കൊടുത്തതാണ്. ഈ നാരായണച്ചാക്കിയാരും കവിയും തമ്മിൽ ഒരിക്കൽ വലിയ രസക്ഷയത്തിനു കാരണമുണ്ടായി. പതിനെട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ ചെറിയനാട്ടുക്ഷേത്രത്തിൽ ആ സുപ്രസിദ്ധനായ ചാക്കിയാരുടെ കൂത്തു കോംക്കുവാൻ പോററി പോയി. അപ്പോാം പോററിയെ ധൃതരാഷ്ട്രരാക്കി അവഹേളനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ചാക്കിയാർ കൂത്തു തുടർന്നു. അതു പോററിക്കു സഹ്യമായില്ല. തിരിയെ മഠത്തിൽപ്പോയി

"പ്രാപ്താ ദോഷേണ പിത്രോരധികതരജുഷ—
സ്സാടിപന്നാമവസ്ഥാം
കൈവല്യാർത്ഥം തതസ്തേ പുനരിഹ ഭഗവ—
ച്ചേഷ്ടിതോക്തൗ നിയുക്താഃ
ആരബ്ധാസ്സൽകഥായൈ ദ്വിജവരപരിഷദ്—
ഭർത്സനം തത്ര സമ്യക്
കൃത്വാ സമ്പാദയന്തി ദ്രവിണമപി കഥം
ജായതേ പുണ്യമേഷാം?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്ന ശ്ലോകം അയച്ചുകൊടുത്തു. ചാക്കിയാർ അതു കണ്ടു പുഞ്ചിരി ക്കൊണ്ടതേയുള്ളൂ. പിന്നീടു് അവർ തമ്മിൽ സുഹൃത്തുക്കളാകുകയും യഥാകാലം ആ നമ്മമമ്മജ്ഞൻ തന്റെ പുത്രനായ ശങ്കരനാരായണനുച്ചാക്കിയാരെ പോററിയെക്കൊണ്ടു സംസ്കൃതം പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. തുള സീമാഹാത്മ്യമാണു് വിഷ്ണുദാസചരിതത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം. അതിൽ നിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

"കർത്തും കാർത്തികമാസി ജാതു ഹരിജാഗര്യാം വിനിർയാതവാ—
നേകാകീ സ നിശാന്തയാമസമയാരംഭേ നിശാന്താന്നിജാൽ
പാണിദ്വന്ദ്വധൃതാഹ്നോപകരണശ്രേണിസ്സമഭ്യാഗതാ—
മാരാദൈക്ഷത രാക്ഷസീം വിദധതീം പഥ്യാരവം ഭൈരവം."

ശൂദ്രാഷ്ടകം:—ശൂദ്രാഷ്ടകത്തിൽ കവി ശൂദ്രരുടെ ഉൽകൃഷ്ടവർണ്ണത്വത്തെ സമർത്ഥിക്കുന്നു.

"പാഥോജാസനപാകശാസനമുഖൈർബ്രഹ്മ്മുഖൈരർഹിതം
പാദാബ്ജം പരിലാള്യമാനമനിശം വിശ്വൈകമാത്രാ ഹരേഃ
സിദ്ധാനാം ഹൃദി വിദ്ധി ബദ്ധവസതിം ശ്രദ്ധാവതാം ബുദ്ധിമ—
ന്യേഷാം ജന്മഭുവം വദന്തി വൃഷലാ,സ്തേ നിന്ദനീയാ ന കിം?"

പരശുരാമവിജയം ആട്ടക്കഥ:—

"കദാചന വിരോചനേ നിശി വിശാരദേ ശാരദേ
വിഭൂഷയതി യോഷിതോ നിജകരേണ കാഷ്ഠാമയീഃ
സ്വയാ സ ഹി മഹേലയാ സഹ സഹേലയാ ഹേഹയോ
ഗതോടവിനദി ലോലയാ നൃഗദൃത്സുകോ ലീലയാ."

ഭദ്രോൽപത്തി:—ഭദ്രോൽപത്തിയാണു് കവിയുടെ ഭാഷാകൃതികളിൽ സർവ്വോത്തമമായി പരിലസിക്കുന്നതു്. അതു് അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാരുടെ പ്രേരണനിമിത്തം മുപ്പത്തൊന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ (1039) ഉണ്ടാക്കി. ഭദ്രകാളിയുടെ ഉൽപത്തിയും ദാരുകന്റെ വധവുമാണു് വിഷയം. ആകെ പത്തു് അധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ചില ഈരടികൾ ചുവടേ ചേർക്കാം.

"പവനസഖദിവസകരരജനീകരലോചനേ!
പഞ്ചമഹാപാതകാദിസംഹാരിണീ!
പരമശിവനിടിലതടനയനദഹനോത്ഭവേ!
പാവനീ! ശ്രീഭദ്രകാളീ! നമോസ്തു തേ!
അനവരതമവനതരിലനുപമമനുഗ്രഹ—
മവ്യാജമാത്മാവു ചെയ്യുന്ന ചണ്ഡികേ!
അയി! ഭുവനജനനി! ജയ ജയ ജയ മഹേശ്വരീ
ആര്യേ! സതാ ഭദ്രകാളീ! നമോസ്തു തേ!

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മഴമുകിലൊട്ടുപമയെഴുമഴകുടയ ചായലും
മണ്ഡനമായിട്ടു മൗലിയിലിന്ദുവും
നിടിലഭുവി കനൽ ചിതറുമൊരു നയനവും തവ
നിത്യം നിരുപമം കാളീ! നമോസ്തു തേ!
നവനളിനദലലളിതനയനയുഗളോജ്ജ്വലേ!
നക്ഷത്രനാഥബിംബാഭിരാമാനനേ!
മൃദുഹസിതപരിലസിതദശനവസനദ്വയേ!
മാതങ്ഗകുണ്ഡലേ! കാളീ! നമോസ്തു തേ!''

നിരർഗ്ഗളമായ ഈ സരസ്വതീപ്രവാഹം ഒരു നയനവികലന്റെ രസനാഞ്ചലത്തിൽനിന്നാണെന്നു് ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ ഏതു സഹൃദയന്റെ ശരീരമാണു് കോരിത്തരിച്ചുപോകാതിരിക്കുക? സംസ്കൃതഭാഷയിൽ കവനം ചെയ്യുന്നതിനാണു് തനിക്കു് അധികം ഔത്സുക്യമെന്നു് അദ്ദേഹം ഒരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

''ദോഷജ്ഞശ്രേഷ്ഠ! കേട്ടീടുക ഭവദനയോ—
ർഗോത്തരം വിസ്തരിക്കാ—
തീഷന്മാത്രം കഥിക്കാം പ്രതനകൃതിമതം
കേട്ടറിഞ്ഞിട്ടു പണ്ടേ
ദോഷാപദ്യേഷു പാരം മനസി രസമെനി—
ക്കില്ല ദുശ്ശീലുമല്ലേ,
തോഷം ഗീർവ്വാണപദ്യേ സതതമതു മമ—
സ്ഥാനനല്ലാദരോഹം.''

അതു പരമാത്മാണെങ്കിലും ഭാഷയിലും അദ്ദേഹത്തിനു് ഏറ്റവും വിശിഷ്ടങ്ങളായ പ്രബന്ധങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിനു പ്രയാസമില്ലായിരുന്നു എന്നു ഭദ്രോൽപത്തി വിശദീകരിക്കുന്നു.

ചില മുക്തകങ്ങൾ:—

ഒരു സുഹൃത്തിനു്:

''ശ്രുതാ ശ്രുതാഭിജ്ഞ! സുതാസ്യുതോ മയാ
ഗണാ ഗുണാനാമഗണേയപുണ്യ! തേ
തദാദി വഷ്ടാസു മരാളവംശവൽ
സദാ ഭവാൻ മാനസ ഏവ വർത്തതേ.''

മറ്റു പ്രശ്നോത്തരം:

''കാ നാമ വിഷ്ണുപത്നീ? ക്ഷിതിസുനുഃ കശ്ച? സർവ്വോകൃതാ കഃ?
കിം വാ നിഷേധവാക്യം? വിശ്വവിജേതാ ച കോ? മാരഃ.''

വില്വമംഗലത്തു രാഘവൻനമ്പിയാർ (996–1074)—

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—രാഘവൻനമ്പിയാർ 996–ാമാണ്ടു് ഇടവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാസത്തിൽ തിരുവോണംനക്ഷത്രത്തിൽ തിരുവല്ലാ വിലച്ചട്ടത്തുതറവാട്ടിൽ ജനിച്ചു. വിലച്ചട്ടത്തുതറവാട്ടുകാക്കു പരമ്പരയ്ക്കു ആ ദേശത്തെയും സമീപദേശങ്ങളിലെയും ആശ്രയസ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. നമ്പിയാരുടെ ജനനകാലത്തു് ആ തറവാട്ടിൽ പുരുഷന്മാരില്ലായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദുഷിയായ മാതാവുതന്നെയാണു് കുലവൃത്തി നോക്കിവന്നതു്. ആ മാതാവിനോടു ബാലൻ സംസ്കൃതത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലും പ്രഥമപാഠങ്ങൾ പഠിച്ചു. കുഴിക്കാട്ടു മഹേശ്വരൻഭട്ടതിരിയോടു കാവ്യനാടകങ്ങളും അഭ്യസിച്ചു. ശാസ്ത്രം പഠിക്കുവാൻ സൗകര്യം കിട്ടിയില്ല.

അനന്തരജീവിതം:—തിരിയെ ഗൃഹത്തിൽ വന്ന നമ്പിയാർ ശിഷ്യന്മാരെ സംസ്കൃതവും ജ്യോത്സ്യവും അഭ്യസിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. അധ്യാപനവിഷയത്തിൽ അസാമാന്യമായ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലും ഓരോ മാന്യന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി താമസിപ്പിച്ചു് അവരുടെ ആവശ്യം നിർവഹിച്ചുവന്നു. ആദ്യകാലത്തു തിരുവല്ലാ പാലിയക്കരക്കൊട്ടാരത്തിൽ കൊച്ചുതമ്പുരാക്കന്മാരെ പഠിപ്പിച്ചു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം എഴുതിക്കൊടുത്തിട്ടു് ഏറെത്താമസിയാതെ അവിടം വിട്ടുപോയി.

"വേറുള്ളോരുപജീവനം കരുതി ഞാൻ പോകുന്ന വല്ലേടവും
ചോറിന്നേവരെയുണ്ടതിന്നു വളരെക്കുറുണ്ടുതാനും വിഭോ!
നൂറുണ്ടേ പണമതുനിന്നു വരുവാൻ, ചോദിച്ചിടാ കാണിയും;
കാറില്ലാത്ത ശരൽഘനത്തൊടുകം യാചിക്കുമോ ചാതകം?"

പിന്നെയും വേറേ ചിലരെ പഠിപ്പിച്ചതിനുമേൽ കോട്ടയത്തു ബിഷപ്പു് പീച്ചു്ലി എന്ന സായിപ്പിന്റെ മുൻഷിയായി; തദനന്തരം പാഠശാലയിൽ ഒരു യൂറോപ്യൻമിഷനറിയെ മലയാളം പഠിപ്പിച്ചു; അതിനുമേൽ കോട്ടയത്തു പഴയ സെമിനേരിയിൽ 1055വരെ മുൻഷിപ്പണി നോക്കി. ഒടുവിൽ മരണംവരെ പതിനെട്ടു കൊല്ലം അവിടെത്തന്നെ സി. എൻ. ഐ. ഇൻസ്റ്റിട്യൂഷൻമുൻഷിയായും അധ്യാപകവൃത്തി തുടർന്നു; മലയാളമനോരമയ്ക്കു പലതരത്തിലുള്ള പ്രോത്സാഹനം നമ്പിയാരിൽനിന്നു് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിനു ജ്യോതിഷത്തിനുപുറമേ വൈദ്യം, സംഗീതം, ചിത്രമെഴുത്തു, കൊത്തുപണി, തച്ചുശാസ്ത്രം, കഥാപ്രവചനം എന്നീ വിഷയങ്ങളിലും ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു. പാഠകത്തിനു മാധവരായർദിവാൻജിയോടു സമ്മാനം വാങ്ങീട്ടുണ്ടു്.

കൃതികൾ:—രാഘവൻനമ്പിയാർ 1 ആറന്മുളവിലാസം മണിപ്രവാളം, 2 മനുഷ്യാലയചന്ദ്രികയുടെ വ്യാഖ്യാനം, 3 മാതംഗലീല ഭാഷ എന്നീ കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മാതംഗലീല കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയ്ക്കു പറയത്തക്ക ഗുണമില്ല. ഒരു ഫലിതരസികനും വാഗ്പ്രതിവാദകുശലനുമായ ആശാൻ എന്ന നിലയിലാണു് സമകാലികന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിച്ചുവന്നതു്. പത്രപംക്തികളിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ദേഹം പല വിനോദപ്രദങ്ങളായ ഉക്തിപ്രത്യുക്തികളിൽ ഏർപ്പെടുകയും അവയിൽ പ്രായേണ വിജയം നേടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ആറന്മുളവിലാസം:—ആറന്മുളക്ഷേത്രത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യമാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം. വിവിധസംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ ഈ കൃതി രചിച്ചു 1067-ാമാണ്ടുമുതൽ 1070-ാമാണ്ടുവരെ മലയാളമനോരമയിൽ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉത്തിട്ടാതിവള്ളംകളിയെപ്പറ്റിയും മറ്റും തന്മയത്വത്തോടുകൂടി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"കളഭമഴകിൽ നല്ലീട്ടെഴുതിയും ഭക്തിപൂവ്വം
കളഭനിധിയൊട്ടും വന്ദിച്ചൊരക്കുബ്ജനെന്നെ
കള ഭവതി വപുഃകൗടില്യമെന്നാശു ചൊല്ലി—
ക്കളഭഗമനയാക്കിത്തീർത്തതിദ്ദേവനല്ലോ."

"കാഠിന്യാൽക്കാലവഷ്ക്കളിയുടെ, മലയിൽ—
ക്കുന്നുകഠംകൊട്ടിളക്കം
പാടേ തട്ടീട്ടു ചോടേ ചിലതിളകിമറി—
ഞ്ഞാറാമാമാറൊഴുക്കിൽ
കൂടീട്ടീടൊത്തുരുണ്ടും ത്വരിതമിഹ വരും
കാഴ്ചയൊന്നോക്കുവോരീ
മോടിക്കുള്ളോരു വള്ളംവരവതു വലിയോ—
രുത്സവം കാങ്കിലാക്കും."

നമ്പിയാരും വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും:—1042-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കോട്ടയത്തു സി. എം. എസ്. അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു ഡബ്ലിയു. എച്ച്. മൂർ എന്ന സായിപ്പു ട്രാവൻകോർ ഹെറാൾഡ് എന്ന ഒരു ഇംഗ്ലീഷു പത്രവും അതിന്റെ അനുബന്ധമായി സന്ദിഷ്ടവാദി എന്നൊരു മലയാളപത്രവും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിൽ ദിവാൻ മാധവരായരുടെ രാജ്യഭരണത്തെപ്പറ്റി സ്തുതിച്ചു നമ്പിയാർ സ്വാമിഭക്തൻ എന്ന പേരിലും, കുറ്റം കണ്ടുപിടിച്ചു കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ രാജഭക്തൻ എന്ന പേരിലും ഒരു വാദപ്രതിവാദം നടത്തി. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തന്റെ ശ്ലോകങ്ങളും നമ്പിയാരുടേതുപോലെ ഭാഷയിൽത്തന്നെ എഴുതി. താൻ ആരെന്നറിയരുതെന്നു തമ്പുരാനു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ നമ്പിയാരെപ്പോലെയുള്ള കവികളുടെ നാടോടിശ്ശൈലിയാണു് സ്വീകരിച്ചതു്. എങ്കിലും സ്വല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവർ അന്യോന്യം ആരെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുകയും നമ്പിയാർ വാദം നിവൃത്തുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ മറ്റൊരാൾ സ്വാമിഭക്തനെന്ന പേരിൽ വീണ്ടും ആ വാദം ഉത്ഥാപനംചെയ്തു. അതിനു മറുപടിയായി വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''മുന്നം സ്വാമിസ്തവംചെയ്തൊരു കവിവരനാം
സ്വാമിഭക്തനെറ വാക്കി–
ന്നെന്നേ മറാനുരാം ദുഷ്ടവികളുടെയബ–
ദ്ധോക്തികഠംകരുത്തരങ്ങഠം
ഇന്നിപ്പോഠംച്ചൊല്ലുവാൻ കിഞ്ചന കുതുകമെനി–
ക്കില്ലെടോ; ബുംഹിതം കേ–
ട്ടെന്നേ കണ്ണീരവൻതൻ മനസി ചൊടി ഭവി–
ച്ചീടുമോ ബുക്കനത്താൽ?''

എന്നെഴുതി. ഒടുവിൽ നമ്പിയാരുടെ പ്രത്യുക്തിക്രമത്തിന്റെ ഭംഗി കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു

''ഭാഷാകവിതാസാമ്രാജ്യധുരേയായ കിമപ്യഹം
സാംപ്രതം സ്വാമിഭക്തായ പ്രദിത്സേ പാരിതോഷികം''

എന്നൊരു പ്രശംസാപത്രം നല്കിയതിനുപുറമേ 1050–ൽ തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നു മുഖം കാണിച്ചപ്പോഠം ''സ്വാമിഭക്തനല്ലേ'' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു് ഒരു വൈരംവച്ചു മോതിരം സമ്മാനമായി കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

നമ്പിയാരും മുരിങ്ങൂർ പോററിയും:—ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ഫലിതമയമായ ശ്ലോകം നമ്പിയാർ മറൊരു വാദപ്രതിവാദകോലാഹലത്തിൽ മുരിങ്ങൂർ ശങ്കരൻപോററിക്കു് എഴുതിയതാണു്.

''വിലപട്ടം വൃദ്ധനായീ, വിരുതൊടിവനുമാ–
യൊന്നടുക്കാം, പിടിക്കാം,
മല്ലിട്ടിപ്പോഠം മടക്കാമിതി മനസി മുരി–
ങ്ങൂർദ്വിജനുണ്ടു മോഹം;
പല്ലില്ലെന്നെണ്ണിയണ്ണാക്കൊളമിടുക കരം–
താനിതെന്നാകിലപ്പോഠം
നല്ലോണം മോണകൊണ്ടും വിരലറുകെ മുറ–
ക്കിക്കടിക്കും മുതുക്കൻ.''

കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചി (995–1079)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—മഹാകവി രവിവർമ്മൻതമ്പിയുടെ പുത്രിയായ കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചി, തമ്പിയുടെ പൂർവ്വകുടുംബമായ വിളവങ്കോട്ടുതാലൂക്കിൽ ഇടയ്ക്കോട്ടുദേശത്തു പുളിയറത്തലവീട്ടിൽ 995–ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ അനിഴംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മൂന്നു മാസത്തിനകം തിരുവനന്തപുരത്തു കോട്ടയ്ക്കകത്തു തമ്പിക്കു് അമ്മവഴിക്കു കിട്ടിയ കിഴക്കേമഠത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവരപ്പെട്ടു. പിന്നെ അവിടെത്തന്നെയായിരുന്നു സ്ഥിരമായ താമസം. ലക്ഷ്മിപ്പിള്ള എന്നാണു് യഥാർത്ഥമായ നാമധേയമെങ്കിലും ഓമനപ്പേരായ കുട്ടിക്കുഞ്ഞു എന്ന പേരാണു് പ്രതിഷ്ഠയെ പ്രാപിച്ചതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തങ്കച്ചിയുടെ ഒരു മാതൃസഹോദരി അവിട്ടംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻതമ്പിയുടെ പത്നിയായിരുന്ന എന്ന മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ സഹോദരിയുടെ പുത്രിയെയാണ് ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രൻ ശ്രീനീലകണ്ഠൻതമ്പി വിവാഹം ചെയ്തത്. തങ്കച്ചിയുടെ ബാല്യകാലത്തിൽ രവിവർമ്മൻതമ്പി സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ബഹിശ്ചരപ്രാണനായി വലിയകൊട്ടാരത്തിൽത്തന്നെയാണ് മിക്ക സമയവും കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട് മലയാളവും തമിഴും പഠിച്ചതിന്റെശേഷം സംസ്കൃതത്തിലെ പ്രഥമപാഠങ്ങളും തങ്കച്ചിക്ക മഹാരാജാവിന്റെ ഗുരുവായ അരിപ്പാട്ട കൊച്ചുപിള്ളവാരിയരോടുതന്നെ അഭ്യസിക്കുവാൻ സംഗതിവന്നു. വാരിയർ സ്വഗൃഹത്തിനു പോയതിനുമേൽ കാവ്യനാടകങ്ങളിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങളും പഠിപ്പിച്ചത് അച്ഛൻതന്നെയായിരുന്നു. ഈ രണ്ട ഗുരുനാഥന്മാരെമാത്രമേ തങ്കച്ചി സ്വകൃതികളിൽ വന്ദിച്ചുകാണുന്നുള്ളൂ.

"അത്യാദരേണ വിദുഷാമമലാശയാനാ—
മഗ്രേസരേണ ഗുരുണാ രവിവർമ്മനാമ്നാ"

എന്ന ശ്രീമതീസ്വയംവരത്തിലും "ധീമാൻ വിദ്വജ്ജനാഢ്യോ ഗുരുരപി രവിവർമ്മാഭിധോ മൽപിതാ യഃ" എന്ന പാർവതീസ്വയംവരത്തിലും

"ശ്രീബാഹുലേയഭജനൈകപരായണാഢ്യഃ
ശ്രീമാൻ വിശിഷ്ടഗുണവാൻ ഗുരുനാഥനും മേ
പ്രഖ്യാതി ചേർത്തു കവനേ രവിവർമ്മനാമ്നാ
വിഖ്യാതനാം ജനകനും ഗുണചെയ്ക നിത്യം."

എന്ന മിത്രസഹമോക്ഷത്തിലും അവരെ വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ട്. വാരിയരെ സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നതു് ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധത്തിലാണ്.

വിവാഹവും സാഹിത്യസംരംഭവും:—14—ാമത്തെ വയസ്സിൽ രവിവർമ്മൻതമ്പാന്റെ പിതാവായ ശാസ്ത്രീതമ്പാന്റെ ഭാഗിനേയിയുടെ പുത്രൻ ചേത്തല വാരനാട്ട നടുവിലെക്കോവിലകത്തു കുഞ്ഞൻതമ്പാൻ തങ്കച്ചിയെ പരിഗ്രഹിച്ചു. അക്കാലത്തുതന്നെ പുത്രിയിൽ പ്രകൃഷ്ടമായ കവിതാവാസനയും പ്രശസ്യമായ സംഗീതപാടവവും അച്ഛൻ കണ്ടു സംഗീതത്തിൽക്കൂടി ഉപരിപഠനത്തിനുവേണ്ട ഏർപ്പാടു ചെയ്തു. തിരുവാതിരക്കളിയിൽ പില്ലാലത്തു നമ്മുടെ കവയിത്രിക്കു സിദ്ധിച്ച സാമർത്ഥ്യം ആ അഭ്യാസത്തിന്റെ ഫലമാണ്. ആ സാമർത്ഥ്യം പല നല്ല ഭഗവൽകീർത്തനങ്ങളും രചിക്കുന്നതിനും അവക്കു സഹായമായിത്തീർന്നു. ആദ്യകാലത്തു കവിതാരചനയ്ക്കു് അച്ഛൻ അനുകൂലനല്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും പിന്നീടു് അതിൽ സന്തുഷ്ടി പ്രദർശിപ്പിച്ച പുത്രിയുടെ കൃതികളും ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു സമർപ്പിക്കുകയും അവിടുന്നു തങ്കച്ചിക്കു സമുചിതമായ രീതിയിൽ പാരിതോഷികങ്ങളും നല്കുകയും ചെയ്തു. 1030—ാമാണ്ടു് അച്ഛൻതന്നെയാണ് തങ്കച്ചിയെ ശ്രീമതീ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്വയംവരം എന്ന ആട്ടക്കഥ എഴുതുവാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചതു്. പ്രസ്തുതകൃതി മുഴുവനാകുന്നതിനുമുമ്പു 1031–ൽ ആ മഹാത്മാവു കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചു. തന്നിമിത്തം വിഷണ്ണയായ തങ്കച്ചി കുറേക്കാലം സാഹിത്യവ്യവസായത്തിൽനിന്നു വിരമിച്ചു എങ്കിലും പിന്നീടു് അതിൽ പൂർവ്വാധികമായി ശ്രദ്ധ പതിയിച്ചു.

അനന്തരജീവിതം:—ഈശ്വരഭജനം, ഗ്രഹഭരണം, ഗ്രന്ഥപാരായണം, സാഹിത്യനിർമ്മാണം ഇവയിൽ വ്യാപൃതയായി ആ സാധ്വി സകലജനങ്ങളുടേയും സമാരാധനത്തിനു പാത്രമായി ആയുശ്ശേഷം നയിച്ചു. പാർവതീറാണിമുതല്ലുള്ള തമ്പുരാട്ടിമാരുടേയും സ്വാതിതിരുനാൾമുതല്ലുള്ള മഹാരാജാക്കന്മാരുടേയും പ്രകൃഷ്ടമായ പ്രീതി തങ്കച്ചി സമാർജ്ജിച്ചിരുന്നു. പല സമ്മാനങ്ങളും ആ തിരുമേനിമാരെല്ലാം അവർക്കു കൊടുക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ആയില്യംതിരുമേനി പാരിതോഷികങ്ങൾക്കുപുറമേ മുൻപു പതിഞ്ഞിരുന്ന അടുത്തുൺ വർദ്ധിപ്പിക്കുകകൂടി ചെയ്തു. ഒടുവിൽ കുറേക്കാലം നേത്രരോഗംകൊണ്ടു വായിക്കുവാനും എഴുതുവാനുമുള്ള ശക്തി ഇല്ലാതെയായപ്പോൾ കവിത പറഞ്ഞുകൊടുത്തു മറ്റുള്ളവരെക്കൊണ്ടു് എഴുതിച്ചുവന്നു. 1078–ാമാണ്ടു് ആരംഭംമുതൽ അതിനും ശരീരദൗർബ്ബല്യം അനുവദിച്ചില്ല. എങ്കിലും നിത്യകർമ്മാദികം ഭക്തിപൂർവ്വം നിർവ്വിഘ്നമായിത്തന്നെ അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നു. സപ്തശ്ലോകിലേകാദശീമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടാണു് ഒടുവിലത്തെ പ്രബന്ധം. 1079–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 1–ാംനു- പ്രാതഃസ്മരണീയയായ് ആ സുചരിതപരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ആവർത്തമാനം അറിഞ്ഞപ്പോൾ തങ്കച്ചിയുടെ മകൻ ചിത്രമെഴുത്തു പദ്മനാഭൻതമ്പിക്കു് അയച്ച ഒരു അനുശോചനലേഖനത്തിൽനിന്നാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്ന വാക്യം ഉദ്ധരിക്കുന്നതു്. "ഒരു നല്ല വിദുഷിയും പല സന്ദർഭങ്ങളിലും അഭിമുഖമായി കണ്ടുസംസാരിക്കുന്നതിനു സംഗതി വന്നിട്ടുള്ള ഒരു സരസവക്ത്രിയുമായ കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചി ഇഹലോകവാസം ഉപേക്ഷിച്ചുപോയതിൽ എനിക്കുള്ളതുപോലെ ഗാഢമായ വ്യസനം മറ്റു ചുരുക്കം ചിലർക്കേ ഉണ്ടാകാനിടയുള്ളൂ." ആ സരസവക്തൃത്വത്തിനു സാക്ഷ്യംവഹിക്കുവാൻ എനിക്കും സാധിക്കും.

കൃതികൾ:—കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചി 1 ശ്രീമതീസ്വയംവരം, 2 പാർവതീസ്വയംവരം, 3 മിത്രസഹമോക്ഷം (മൂന്നും ആട്ടക്കഥകൾ), 4 തിരുവനന്തപുരം സ്ഥലപുരാണം, 5 വയ്ക്കം സ്ഥലപുരാണം, 6 സപ്തശ്ലോകിലേകാദശീമാഹാത്മ്യം (മൂന്നും കിളിപ്പാട്ടുകൾ), 7 ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം, 8 സീതാസ്വയംവരം, 9 നാരദമോഹനം (മൂന്നും തിരുവാതിരപ്പാട്ടുകൾ), 10 ഗംഗാസ്നാനം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 11 സേതുസ്നാനം പാന, 12 കിരാതം, 13 നളചരിതം (രണ്ടും കൂത്തിപ്പാട്ടുകൾ), 14 അജ്ഞാതവാസം (നാടകം), 15 സ്വാഹാസുധാകരം (ഊഞ്ഞാൽപ്പാട്ടു്), 16 ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം, 17 പ്രഹ്ലാദചരിതം (രണ്ടും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സങ്കീർത്തനങ്ങൾ), 18 കല്യാണാഘോഷം (മണിപ്രവാളം) എന്നീ കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ ഗംഗാസ്നാനം ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കാശിയാത്രയെപ്പറ്റിയും, സേതുസ്നാനം വിശാഖം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ രാമേശ്വരയാത്രയെപ്പറ്റിയും, കല്യാണാഘോഷം ആ മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രിമാരുടെ താലികെട്ടുകല്യാണത്തെ വർണ്ണിച്ചും എഴുതീട്ടുള്ളതാണ്. സേതുസ്നാനം സമർപ്പിച്ചപ്പോൾ വിശാഖം തിരുമേനി അതെന്താണെന്നു ചോദിക്കുകയും അതിനു തങ്കച്ചി "അടിയങ്ങൾക്കു യാതൊന്നുകൊണ്ടു കൈകാര്യം ചെയ്യാമോ ആ പാന" എന്നു ഫലിതരൂപത്തിൽ മറുപടി തിരുമനസ്സറിയിക്കുകയും ചെയ്തതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. വാതിൽതുറപ്പാട്ട്, കുമ്മി, താരാട്ട് ഈ ഇനങ്ങളിലും ചില ചെറിയ കൃതികൾ ഓരോ സന്ദർഭവശാൽ ആ കവയിത്രി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവയ്ക്കെല്ലാംപുറമേ തിരുവട്ടാറ്റു് ആദികേശവൻ, നെയ്യാറ്റിൻകര ശ്രീകൃഷ്ണൻ, ഗുരുവായൂരപ്പൻ, മൂകാംബിക ഇത്യാദി ദേവതകളെപ്പറ്റി ഭജനകീർത്തനങ്ങളും പല മുക്തകങ്ങളും ആ മഹതിയുടെ തൂലികയിൽ നിന്നു് ഓരോ അവസരങ്ങളിൽ നിർഗ്ഗളിച്ചതായി കാണുന്നു.

ആട്ടക്കഥകൾ:—അംബരീഷന്റെ പുത്രിയായ ശ്രീമതിയുടെ കഥ ശ്രീമതീസ്വയംവരം ചമ്പുവിനെ പരാമർശിച്ച അവസരത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. മിത്രസഹമോക്ഷത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം ശാപഗ്രസ്തനായ മിത്രസഹനെന്ന സാകേതരാജാവിനു ഗോകർണ്ണേശ്വരനായ ശിവന്റെ ഭജനംനിമിത്തം ലഭിക്കുന്ന കൈവല്യമാണ്. തങ്കച്ചിയുടെ മൂന്നു കഥകളിലുംവച്ചു മെച്ചം മിത്രസഹമോക്ഷത്തിനു കൂടുമെന്നാണു് അഭിയുക്തമതം; അതാണു് അവരുടെ ഒടുവിലത്തെ നൃത്യപ്രബന്ധവും. ആ കഥയിൽനിന്നു് ഒരു പദത്തിലെ ചില വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

മുനിപത്നിയുടെ വിലാപം:

"ഹര ഹര കിന്തു കരവൈ ഞാൻ?
നാഥാ! ഗമിച്ചിതോ നീയേവം ചതിച്ചെന്നെ?
പുരഹരവിധിമതം പുനരാക്കിതൊഴിക്കാവൂ?
ഒരു നാളും മമ ദുഃഖം വരുമെന്നീദൃശം ചിത്തേ
കരുതിയില്ലേ ഞാൻ കിനാവിലും.
ഗതിയപരമില്ല പാർത്താൽ—മതിയിലെഴുതല്ലേ താപം;
വിധി സദയനല്ലേ ഹാഹാ!—പതിയൊടിനിയനുഗതിയതുചിതം."

താഴെക്കാണുന്നതു് അതിൽത്തന്നെയുള്ള ഒരു ശ്ലോകമാണ്.

"മന്ദോന്മീലൽസുഗന്ധീമൃദുമലയജഗൽ—
പ്രാണവിക്ഷിപ്തമല്ലീ—
ചഞ്ചൽശൂളീകലാപാം നവസുരഭിസുമ—
വ്രാതസഞ്ജാതശോഭാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അത്യന്തോത്താളക്കുജൽപരഭൃതമധുരാ—
ലാപസമ്പൂരിതാശാം
കാന്താം കാന്താരലക്ഷ്മീം സ തു നൃപതിരവേ—
ക്ഷ്യാഹ കാന്താം കദാചിൽ."

ഗംഗാസ്നാനം തുള്ളൽ:—

"ആറും പനിമതി ചീറും പാമ്പൊട്ട
നീറും വെണ്മയിലേറുമെലിമ്പും
വേറുപെടാതിഹ മാന്നും മഴുവും
മാറിൽ ബ്രഹ്മകപാലവുമങ്ങനെ
ക്രൂരോടരയിൽക്കരിയുടെ തോലാം
ക്രൂരയുമങ്ങു വഹിക്കും നാഥൻ
കാറും നല്ലൊരു കായാംപൂവും
ചീറും നാണമിയന്നഥ പിറകേ
മാറും നിർമ്മലകാന്തിവിലാസമ—
തേറും കോമളിമശ്രീകണ്ഠൻ
ഏറിയ ഭക്തജനങ്ങളിലനിശം
കൂറിയലുന്നൊരു കരുണാശീലൻ."

കിരാതം കൂറത്തിപ്പാട്ട്:—മലയാളത്തിലെ കൂറത്തിപ്പാട്ടുകളിൽ തങ്കച്ചിയുടെ കിരാതത്തിനാണു് സഹൃദയന്മാർ പ്രഥമസ്ഥാനം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. കൂറത്തിപ്പാട്ടുകളിൽ 'ഇരട്ടി' എന്ന വൃത്തഭേദം ഇടം പ്രഥമമായി ഇടകലർത്തി അവയുടെ ആകർഷകത വർദ്ധിപ്പിച്ചതും ആ കവയിത്രിതന്നെയാണു്. കവിതയും വളരെ ഹൃദ്യമായിട്ടുണ്ടു്. ചില ഈരടികൾ നോക്കുക.

"കറുത്ത കുക്കുരത്തലവന്മാരുടെ കഴുത്തിൽച്ചങ്ങല പൂട്ടി
കരത്തിലങ്ങടൻ പിടിക്കെ വേടന്മാർ തരത്തിലങ്ങു നടന്നു.
പെരുത്ത ബാണങ്ങൾ തറച്ചു മണ്ടുന്നോരുരുത്ത പന്നികൾ പിൻപേ
ഉറപ്പിലാത്തുകൊണ്ടടനെത്തിശ്ശരം തൊടുത്തവ മെയ് പിളർന്നു.
ചാടുമേണങ്ങളോടു ബാണങ്ങൾ കൂടെയങ്ങു തുടർന്നു
ആടൽപൂണ്ടോരോ കന്ദരങ്ങളെത്തേടിപ്പോന്നഞ്ഞൊളിച്ചു.
ഏണലോചനയായ ദേവിതൻ വേണെഴുന്ന കടാക്ഷം
എന്നമോടടൻ ബാണവുംകൊണ്ടു നാണിച്ചിട്ടെന്നപോലെ.
പല ഗിരിയിലും വനതതിയിലും പരിചൊടു വേട്ടയാടി
കല കരികളും പല ഹരികളും പെരിയൊരു ഭയം തേടി
കലയും പുലിയും കലയും പേടമാൻകുലവും പേടിപൂണ്ടോടി
തലയും മുലയുമലയെ നടന്നമ്മലമകംമുഖം വാടി."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇതാ മറെറാരു ഭാഗം:

''കടില! ദുർമ്മതേ! ജള! ഭോന്നടെ പടുത നന്ന നന്നേററം
മടിയാതെന്നടെ മഹിതബാണത്തെത്തൊടുവാനെന്തെടാ മൂഢാ?
പടുതപുള്ള നീ ശരങ്ങാം മോഷ്ടിപ്പാൻ പാടിച്ച വിദ്യയിതോടാ?
പിടിച്ചുമേടിപ്പാൻ പരസ്ത്രമിങ്ങനെ നടിച്ച ഭക്തിയുമുള്ളിൽ
കളിച്ച പൊയ്ത്തയിൽപ്പുലർകാലേ ചാമ്പൽ കുഴച്ച മെയ്യെങ്ങും തേച്ച
ഒളിച്ച കൈതവമകമേ ദന്തവും വെളിപ്പിച്ചുഴകോടേ
അടച്ച കണ്ണുകളതികപടം നീ ഭജിക്കുമിത്തൊഴിൽ കൊള്ളാം.''

അജ്ഞാതവാസം:—ഈ നാടകം 1065–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഇതിൽ തങ്കച്ചി തന്റെ അച്ഛൻ കീചകവധം, ഉത്തരാസ്വയംവരം എന്നീ ആട്ടക്കഥകൾക്കു തിരഞ്ഞെടുത്ത ഇതിവൃത്തത്തെ സ്വീകരിച്ചു കുറേ ശ്ലോകങ്ങളും വാക്യങ്ങളും എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ നന്നായിട്ടുണ്ട്. അതിൽക്കൂടുതലായി ഒന്നും ഇതിനെപ്പററി പറയേണ്ടതുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പക്ഷേ, മലയാളത്തിൽ അക്കാലത്തു പല സ്വതന്ത്രനാടകങ്ങളിൽ നൂറിനു തൊണ്ണൂറെറാൻപതിന്റെയും നില അതിൽനിന്നു വിഭിന്നമല്ലായിരുന്നു എന്നും നാം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു ശ്ലോകം പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

''തുള്ളിച്ചാടുന്ന പുള്ളിക്കനകമൃഗത്തി–
ക്കുള്ളൊരാടോപമെല്ലാം
തള്ളിപ്പാരം കെടുക്കും ചടുലമിഴി! മടോ–
ന്മത്തമാതങ്ഗയാനേ!
ഉള്ളിൽക്കാമാർത്തനായ് പ്പുണ്ടഹിമകിരണനും
സൂനെപ്പുല്കിയില്ലേ?
ചൊല്ലീടന്നെന്തു മാനക്ഷയമതിലുളവാ–
യാനഹാനംബുജാക്ഷി?''

മുക്തകങ്ങൾ:—ഇനി ചില ഒറശ്ലോകങ്ങൾ എടുത്തുകാണിക്കാനുണ്ട്.

പുത്രന്മാർ കാശിക്കു പോയിരുന്നപ്പോൾ അയച്ച ഒരു കത്തിൽനിന്ന്:

''അതിബാഹുബാഹുരത്താത്മജന്മാരെ വേറി–
ട്ടഹരഹഃ നയിക്കും മാതൃസൗഖ്യപ്രകാരം
അറിവതിനിഹ നേരോടാരു കൗസല്യ പിന്നെ
ധ്രുവജനനിയുമെന്നോ ഹന്ത! ചിന്തിച്ചുകണ്ടാൽ?''

ഒരാൾ അജ്ഞാതവാസം വെറുതേ കിട്ടണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചതിന്:

''അണ്ണോജമംബുധരമംബുധി കാട്ട മാട്ട
പണ്ണങ്ങാം ഭാരു ശിലയെന്നിവയെക്കുറിച്ചും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വണ്ണിപ്പതല്ലതഴതല്ല കവിസ്വഭാവ—
മിന്നെങ്കിലും സകലവജ്ജ്യമപാത്രദാനം.''

3 ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ പഞ്ചചാമരയിൽ ഒരു സംസ്കൃത ശ്ലോകം രചിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ:

''ക്ഷണപ്രഭാഗണപ്രഭാസമപ്രഭാലസൽപ്രഭാ—
കരപ്രഭാധികസ്ഫുരന്മണിപ്രദീപ്തഭൂഷണാ
ഹരിപ്രിയാദ്യശേഷഖേചരപ്രിയാനുഭാവിതാ
ഹരപ്രിയാ ജഗൽപ്രിയാ വരപ്രദാസ്തു മേ സദാ.''

4 കല്യാണാഘോഷത്തിലെ പട്ടണപ്രവേശത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകംകൂടി പകർത്തണമെന്നു തോന്നുന്നു.

''ഇടിയും മലയും ശ്രുവിക്കി,ലെന്ന—
ല്ലിടിയും സത്വരമങ്ങുടൻ മടങ്ങും,
വെടിതൻ പട്ടനാദഘോഷമോർത്താൽ
വെടിയല്ലുഷ്ടഗജങ്ങളും നടുങ്ങും.''

കേരളത്തിലെ ഭാഷാകവയിത്രികളുടെ സംഖ്യാനത്തിൽ കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചിതന്നെയാണു് കനിഷ്ഠികാധിഷ്ഠിതയായി പ്രശോഭിക്കുന്നതു്. സങ്ഗീതസാഹിത്യാദികളിലെന്നപോലെ സദാചാരനിഷ്ഠയിലും അദ്വിതീയയായിരുന്ന ആ മഹതി കേരളസ്ത്രീകൾക്കു് എല്ലാവിധത്തിലും ഒരു ഉൽകൃഷ്ടമാതൃകയായിരുന്നു.

തകടിയേൽ മാത്തൻ ഇട്ടിയവിരാ (990—1054)— കോട്ടയം തകടിയേൽ മാത്തൻ ഇട്ടിയവിരാ 990—ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. അദ്ദേഹം റോമൻ കത്തോലിക്കാ സുറിയാനി തെക്കുംഭാഗം സമുദായത്തിലെ ഒരങ്ങവും ഇടയ്ക്കാട്ടു പള്ളി ഇടവകക്കാരനുമായിരുന്നു. 1054—ാമാണ്ടു മരിച്ചു. ആ കവിയുടെ പ്രധാനപദ്യകൃതികൾ സമാഹരിച്ചു ജ്ഞാനകീർത്തനം എന്ന പേരിൽ ഒരു പുസ്തകമാക്കി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ 1075—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

കവിത:—സാമാന്യം നല്ല വാസനയുള്ള ഒരു കവിയായിരുന്നു ഇട്ടിയവിരാ. അദ്ദേഹം ബൈബിളിലെ കഥകൾമാത്രമേ പ്രതിപാദനത്തിനു തിരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നുള്ളു. വിസ്മയസ്വയംവരം, സ്ഥാറിയാസുതോദന്തം, ഓടനത്തനം, പാസവൃത്തം ഇവ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. സ്ഥാറിയാസുതോദന്തവും ഓടനത്തനാവും വഞ്ചിപ്പാട്ടുരീതിയിലാണു് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആദ്യത്തേതിൽ യോഹന്നാൻ സ്നാപകന്റേയും രണ്ടാമത്തേതിൽ ക്രിസ്തുവിന്റേയും ജീവിതത്തിലെ പ്രധാനസംഭവങ്ങൾ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പാസവൃത്തം ക്രിസ്തുവിന്റെ പരഗതിക്കുശേഷം വിശുദ്ധമറിയത്തിന്റേയും മാർഗം വിലാപത്തെ വിവരിക്കുന്ന ഒരു കൃതിയാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''മാണിക്യമായുള്ള ദേഹത്തിലുള്ള
ആണികളൊക്കെയഴിച്ചിട്ടടനെ
വാങ്ങീട്ട സജ്ജനം താങ്ങിപ്പിടിച്ചു
തേങ്ങീട്ട ശിഷ്യർ കരത്തിലെടുത്തു.''

അജ്ഞാനകാരത്തിൽ പ്രയുക്തമായ വൃത്തത്തിലാണ് അതിന്റെ രചന. സ്ഥിയാസുതോദന്തത്തിൽനിന്ന ചില വരികളാണ് താഴെച്ചേർക്കുന്നതു്.

ശിശുവധം:

''കണ്ണുമേറാം കടുത്തുള്ളോരന്തകന്മാർ പുറപ്പെട്ടു
കണ്ടകണ്ട കുട്ടികളെയൊക്കയും കൊന്നു.
തോളുതന്മേൽ തള്ളുമാരിട്ടുറക്കുന്ന കുട്ടികളെ
വാളുകൊണ്ടു ഹനിപ്പതിനെന്തൊരു കുറവു?
തൊട്ടിലാട്ടിപ്പാട്ടു ചൊല്ലിക്കളിപ്പിക്കും കുട്ടികളെ
വെട്ടി രണ്ടു തുണ്ടമാക്കി വധിച്ചാരന്നു.
ദൈണ്ഡംകൊണ്ടിട്ടെണ്ണ പൊത്തിക്കുളിപ്പിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴം
തിണ്ണെന്നങ്ങു ഖണ്ഡമാക്കിഗ്ഗമിച്ചാരന്നു.
കെട്ട കൂട്ടം നിലവിളിച്ചട്ടഹാസത്തോടുകൂടെ—
ക്കെട്ടി മാവ്വത്തണച്ചുകൊണ്ടോടുമൊരോട്ടം
ഇടയ്ക്കോടിത്തടുക്കയും മുടിക്കെത്തിപ്പിടിക്കയും
പിടിച്ചിങ്ങു പറിച്ചുന്ന ഹനിച്ചീടുന്നു.
ഉണ്ണിനാശം ഭവിച്ചുള്ള വധുക്കടെ മുറ കേട്ടാൽ
കണ്ണിനേതും കനിവില്ല സേവകന്മാക്കു്.
ക്രൂക്കിവിളിച്ചാണ്ടെ വരുന്നപ്പുറത്തു പിടിച്ചോളിൻ
മൂർഖരിത്ഥം പലവിധം കഥകൾ ചെയ്തു.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പത്തേഴാമധ്യായം

പതിനൊന്നാം ശതകം, ഉത്തരാർദ്ധം

കേരളവർമ്മൻ തിരുമുല്പാടു് (1011–1064):—കേരളവർമ്മൻ തിരുമുല്പാടു് 1011–ാമാണ്ടു കായംകുളത്തിനുസമീപമുള്ള കൃഷ്ണപുരത്തു ചെത്തിവേൽകോവിലകത്തു ജനിച്ചു. കുടുംബം ചേലക്കലൊപകാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിനെ അടയംപ്രാപിച്ചുവയിൽ ഒന്നാണു്. അമ്മാവന്റെ പേർ കുട്ടിച്ചേത്തു് അദ്ദേഹത്തെ ഗോപാലൻ കേരളവർമ്മൻ തിരുമുല്പാടു് എന്നു വ്യവഹരിച്ചുവന്നിരുന്നു. 1024–ൽ തിരുമുല്പാടു തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോന്നു. 1026 മേടത്തിൽ ഉത്രംതിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ പുത്രി പാനപ്പിള്ള മാധവിലക്ഷ്മിയമ്മയെ കെട്ടുകല്യാണം കഴിച്ചു. തദനുരോധേന മാപ്പിളത്തിരുമുല്പാടു് എന്ന പേരിൽ വിഖ്യാതനായി. പരിഗ്രഹിച്ചതു സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പ്രഥമപത്നി പാനപ്പിള്ള കാളി മാധവിഅമ്മയുടെ സഹോദരി ജാനകിപ്പിള്ള പാർവതിപ്പിള്ള തങ്കച്ചിയെയായിരുന്നു. അപ്പു അയ്യങ്കാർ ശാസ്ത്രികളുടേയും പാച്ചുമൂത്തതിന്റേയും ശിഷ്യനായി സംസ്കൃതത്തിൽ ഗാഢമായ വ്യുൽപത്തിയും വ്യാകരണത്തിൽ വിശേഷപാണ്ഡിത്യവും സമ്പാദിച്ചു. കേരളാചാരവും നാരായണീയവ്യാഖ്യയുമാണു് അദ്ദേഹം ഭാഷയിൽ സമ്മാനിച്ച രണ്ടു കൃതികൾ. പാച്ചുമൂത്തതിന്റെ കേരളവിശേഷനിയമവിവരം എന്ന പുസ്തകത്തിൽ കേരളത്തിലെ ക്ഷത്രിയസ്ത്രീകൾക്കു് അപകഷ്ടമുണ്ടാക്കുന്നതായി തോന്നിയ ചില പ്രസ്താവനകൾ കണ്ടു ക്ഷുബ്ധനായി തിരുമുല്പാടു് ആ പ്രസ്താവനകളെ എതിർക്കുകയും അതേതരത്തിലുള്ള അപവാദം ശിവദ്വിജജാതിക്കു മുമ്പുണ്ടെന്നു സമർത്ഥിക്കുവാൻ ഒരുമ്പെടുകയും ചെയ്തു. അതിന്റെ ഫലമാണു് കേരളാചാരക്രമം. മൂത്തതന്മാർ മരുമക്കത്തായക്കാരാണെന്നുപോലും അതിൽ സത്യവിരുദ്ധമായി അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചു. രണ്ടു ഗ്രന്ഥകാരന്മാരും ആയില്യംതിരുമേനിയുടെ ആശ്രിതന്മാരായിരുന്നതിനാൽ കേരളാവകാശക്രമത്തിൽ ചില ഖണ്ഡികകൾ തള്ളി ആ പുസ്തകം വീണ്ടും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിൽ വിരോധമില്ലെന്നു് അവിടുന്നു് ഒരു മദ്ധ്യസ്ഥവിധി കല്പിച്ചു. അതിൽ തൃപ്തനാകാതെ പാച്ചുമൂത്തതു കോടതിയിൽ ഒരപകീർത്തിക്കേസ്സു കൊടുക്കുകയും സദർകോർട്ടു ജഡ്ജിമാർ തിരുമനസ്സിലെ അഭിപ്രായം അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രസ്തുതപുസ്തകത്തിൽ എട്ടധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. 2–ാമധ്യായം കേരളത്തിലെ ജാതിവിഭാഗങ്ങൾ, 3–ാമധ്യായം ക്ഷേത്രവും ഊരാണ്മയും, 4–ാമധ്യായം വിവാഹം, 5–ാമധ്യായം ദായക്രമം, 6–ാമധ്യായം ഭാഗം, 7–ാമധ്യായം ഗൃഹഭരണം, 8–ാമധ്യായം ഒത്തു് ഈ വിഷയ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങളെ പരാമർശിക്കുന്നു. പൊതുവിൽ പൂവ്വാചാരങ്ങളെപ്പറ്റി പലതും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം. എന്നാൽ അതിനെക്കാൾ തിരുമുല്പാടിന്റെ യശസ്സു നിലനില്ക്കുന്നതു നാരായണീയത്തിനു് അദ്ദേഹം രചിച്ച വിപുലവും വിശിഷ്ടവുമായ വ്യാഖ്യാനംകൊണ്ടാകുന്നു. അതു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു് 1054–ലാണു്. 1064–ാമാണ്ടു മകരമാസം 8–ാംനു- തിരുവനന്തപുരത്തു മതിലകം തെക്കേ നടയിൽ സക്കാർമാത്തിൽവച്ചു തിരുമുല്പാടു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

നാരായണീയവ്യാഖ്യ:—നാരായണീയത്തിലെ ഓരോ ശ്ലോകത്തിനും പദവും വിഭക്തിയും, അന്വയം, അന്വയാർത്ഥം, പരിഭാഷ, ഭാവം ഇവയെല്ലാം ഒരു പരിണതപ്രജ്ഞനായ പണ്ഡിതന്റെ നിലയിൽ വ്യാഖ്യാതാവു വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ സ്വരൂപം ഗ്രഹിപ്പിക്കുവാൻ ''സാന്ദ്രാനന്ദാവബോധാത്മകം'' എന്ന പ്രഥമപദ്യത്തിന്റെ ഭാവത്തിൽനിന്നു ചില പംക്തികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

'ഗുരുപവനപുരം' എന്ന പദത്തിനു ശ്രേഷ്ഠമായ ശരീരം എന്നുകൂടി പരിഭാഷയിൽ വിവരിച്ചതിന്റെ സാരത്തെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ''ഏറ്റവും മഹത്തായ ഒരു വടവൃക്ഷത്തിങ്കൽ അസംഖ്യേയങ്ങളായ ഫലങ്ങളും, ആ ഫലങ്ങളിൽ ഓരോന്നിന്റേയും ഉള്ളിൽ അസംഖ്യേയങ്ങളായ ബീജങ്ങളും, ആ ബീജങ്ങളിലൊക്കെയും ഓരോ വടവൃക്ഷങ്ങളും, ആ വടവൃക്ഷങ്ങളിലും പൂർവ്വോക്തപ്രകാരംതന്നെ ഫലങ്ങളും ബീജങ്ങളും എങ്ങനെ അവസാനമില്ലാതെ കാണപ്പെടുന്നുവോ, അതുപ്രകാരം കാര്യകാരണരൂപേണ സകലങ്ങളായ സ്ഥാവരജംഗമപ്രപഞ്ചങ്ങളിൽ പരമാത്മാവു ജീവൻ എന്നുള്ള സംജ്ഞയോടുകൂടി നിറഞ്ഞും, ആ ജീവയുക്തങ്ങളായ പ്രപഞ്ചങ്ങളാം ഈശ്വരൻ എന്നുള്ള സംജ്ഞയോടുകൂടിയ ആ പരമാത്മാവിങ്കലും ആകുന്നു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്.'' ഈ പുസ്തകം ഇടക്കാലത്തു വീണ്ടും അച്ചടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്.

വേക്കോട്ടു് അച്യുതപ്പണിക്കർ (1014–1065):—വേക്കോട്ടു് അച്യുതപ്പണിക്കരുടെ സ്വദേശം മലബാറിൽ തിരുമാന്ധാംകുന്നു് എന്ന ദേവീക്ഷേത്രത്താൽ സുവിദിതമായ കോങ്ങാടാണു്. അദ്ദേഹം 1014–ാമാണ്ടു തുലാമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. 1065 ധനുവിൽ മരിച്ചു. മലബാറിൽ വിദ്യാലയങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിനു ചില പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളും രചിച്ചതിനുപുറമേ ഹരിശ്ചന്ദ്രപുരാണസംഗ്രഹം, മുഹമ്മദ് ചരിതം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു നല്ല ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വളരെക്കാലം മദിരാശി ഗവൺമെൻറിന്റെ കീഴിൽ മലയാളം ട്രാൻസ്ലേറ്ററായി പണിനോക്കി. മൈലാപ്പൂരിൽ ആദ്യമായി വീടു വാങ്ങി താമസം തുടങ്ങിയ മലയാളി അദ്ദേഹമായിരുന്നുവത്രേ.

ഹരിശ്ചന്ദ്രപുരാണസംഗ്രഹം:—അന്നത്തെ കാലസ്ഥിതിക്കു പണിക്കരുടെ ഗദ്യശൈലി ആസ്വാദ്യമാണെന്നുതന്നെ പറയണം. ഒരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഖണ്ഡിക ഉദ്ധരിക്കാം. ''കിരീടം, ആഭരണങ്ങൾ, ഭേരി മുതലായ വാദ്യങ്ങൾ, വെഞ്ചൊറക്കുട, വെഞ്ചാമരങ്ങൾ, ചതുരംഗങ്ങൾ എന്നീ രാജചിഹ്നങ്ങൾ ഒന്നുംകൂടാതെ നമ്മുടെ രാജാവു് അരമനവാതിൽ വിട്ടു കാൽനടയായി പോകുന്നുവല്ലോ. കഷ്ടം! കൊടി കെട്ടിയ തേരിലും, ആനമേലും, പല്ലക്കു മുതലായ അനേകം വാഹനങ്ങളിലും കരേറി, സൈന്യസമേതം വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടി എഴുന്നള്ളേണ്ടുന്ന രാജാവു് ഒരകമ്പടിയും കൂടാതെ മലിനമായ വേഷത്തോടും മങ്ങിയ മുഖത്തോടും പോകേണ്ടതിനു് എന്തൊരു പാപകർമ്മം ചെയ്തു. അതുമല്ല, ബാലനായ ഈ കുലപുത്രനും അതിമൃദുവായ കാൽകൊണ്ടു വെയിലിൽ കഠിനമായ ഭൂമിയിൽക്കൂടി നടക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ഇതു ചാരിത്രവതിയായി, ശീലവതിയായി, ഗുണാനുചിതയായിരിക്കുന്ന ഈ ചന്ദ്രമതിക്കും ഈവിധം കഷ്ടങ്ങൾക്കു് ഇടവന്നതു് എന്തൊരു പാപപരിപാകം! 'ധർമ്മം ആർ ചെയ്യുന്നുവോ അവർക്കു നന്മ' എന്നു ജനങ്ങൾ പറയുന്നു. എന്നാൽ ഇതു ധർമ്മിഷ്ഠനായ രാജാവിനു് ഈവിധമായ കഷ്ടം വരുവാൻ കാരണമെന്തു്?''

പട്ടത്തോൾ വിദ്വാൻ നമ്പൂരിപ്പാടു് (998–1056)—ചരിത്രം:—മൂവാറ്റുപുഴത്താലൂക്കിൽ പാഴൂർദേശത്തു പട്ടത്തോൾ എന്നൊരു ആഢ്യഗൃഹമുണ്ടു്. വിദ്വാൻ നമ്പൂരിപ്പാടു് ആ ഗൃഹത്തിൽ 998–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. സുബ്രഹ്മണ്യൻ എന്നായിരുന്നു നാമധേയമെങ്കിലും വിളിച്ചുവന്ന ഓമനപ്പേർ കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻ എന്നാണു്. മാതാവു് ഉമയും പിതാവു വാസുദേവൻനമ്പൂരിയുമായിരുന്നു. കൂടല്ലൂർമന അമ്മാത്തായിരുന്നതിനാൽ അവിടത്തെ വാസുദേവൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ അന്തേവാസിയാകുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചു. പട്ടത്തോളിനെ വ്യാകരണം അഭ്യസിപ്പിച്ചതു് ആ മഹാപണ്ഡിതനാണു്. അതിൽപ്പിന്നീടു തൃപ്പൂണിത്തുറെ താമസിച്ചു് അന്നു് അവിടെ സഭാപണ്ഡിതനായിരുന്ന വെങ്കട സുബ്ബാദീക്ഷിതരോടു തർക്കവും വേദാന്തവും പഠിച്ചു. പട്ടത്തോളിന്റെ ശേഖരവ്യാഖ്യയുടെ ആരംഭത്തിൽ താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

''ശ്രീശങ്കരം ഗുരും നത്വാ ശ്രീദേവീമപി സാദരം
വാസുദേവമുമാം ചൈവ ശേഖരം വിവൃണോമ്യഹം.

യദാനനേന്ദോർമൃദുഹാസകൗമുദീ
മനോ രമായാ നനു നന്ദയത്യലം
ഗളസ്ഥസൽകൗസ്തുഭരത്നഭൂഷണം
ശ്രീവാസുദേവം ഗുരുമീശ്വരം ഭജേ.

ഗുരുണാം ചരണാംഭോജപരിചര്യാഗ്രണോദിതഃ
ശബ്ദേന്ദുശേഖരസ്യാപി പ്രകാശോയം പ്രകാശ്യതേ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്പർദ്ധയാ യദി കേഷാഞ്ചിദ്വിചാരോ ദോഷഗോചരഃ
തൃണായ തമഹം മന്യേ വിദ്വാംസസ്സന്തി ഹി ക്ഷിതൗ.

ആലോകമാത്രമപി കോ ന കരോത്യുഷ്ണിൻ
നിർമ്മൂലയുക്തിഘടിതേ മമ വാക്യജാലേ?
ചേദപ്യുദാരമതയോ ഗ്രഹണലിപ്സവസ്തേ
ഗ്രഹ്ണീയുരേവ യദി കിഞ്ചിദപേഹി സമ്യക്.''

ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിലെ ശങ്കരൻ പാഴൂർക്ഷേത്രത്തിലെ ശിവനും ശ്രീദേവി കൂടല്ലൂരിനു സമീപമുള്ള മൂക്കോലയ്ക്കൽ ഭഗവതിയുമാകുന്നു. വാസുദേവനെയും ഉമയേയും കുറിച്ചു പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. മൂന്നാമത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ തന്റെ ഗ്രുനാഥനെ വന്ദിക്കുന്നു. ശബ്ദകൗമുദി, മനോരമ, ശബ്ദകൗസ്തുഭം എന്നീ വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പരിനിഷ്ഠിതമായ ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നതായി ഇതിൽ നിന്നു കാണാം. ശ്ലേഷസാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടു തുപ്പൂണിത്തുറെയപ്പനേയും ഈ ശ്ലോകത്തിൽ സ്തുതിക്കുന്നു.

ക്രമേണ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ പാണ്ഡിത്യകീർത്തി ഭാരതമെങ്ങും പ്രസരിച്ചു. കേരളത്തിലെ രാജാക്കന്മാരെക്കൊണ്ടെല്ലാം അദ്ദേഹം സ്മാർത്താദിവിഷയങ്ങളിൽ ഉപദേഷ്ടാവായിത്തീർന്നു. അക്കാലത്തെ സ്ഥിതിക്കു് അദ്ദേഹത്തെ ഒരു തികഞ്ഞ ഉൽപതിഷ്ണുവായി പരിഗണിക്കാവുന്നതാണു്. രാജകുടുംബങ്ങളിലെ അകന്ന ശാഖകൾ തമ്മിൽ അവയുടെ നാമമാത്രമായ പൂർവ്വബന്ധുത്വത്തെ ആസ്പദമാക്കി ആശൗചം പരിപാലിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നു് അദ്ദേഹം തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനെയും കൊച്ചി മഹാരാജാവിനെയും ഉൽബോധിപ്പിച്ചു. ആ വിഷയത്തെ അധികരിച്ചു് ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു് 1047 മിഥുനം 7-ാംനു- അദ്ദേഹം അയച്ച ലേഖനത്തിലുള്ളതാണു് താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം.

''വിദിതസകലവേദ്യോ രാമരാജഃ പൃഥിവ്യാം
ജയതി വിബുധവൃന്ദശ്ലാഘിതാത്മാപദാനഃ
വ്യലിഖദിദമിദാനീമാജ്ഞയാ തസ്യ രാജ്ഞഃ
പടുധവളനിജാഖ്യഃ പണ്ഡിതസ്തദ്ധിതാർത്ഥീ.''

പണ്ഡിതശബ്ദപ്രയോഗത്തിന്റെ സാരസ്യത്തിൽനിന്നു് അദ്ദേഹം അതിനുമുൻപുതന്നെ വിദ്വാൻ എന്ന ബിരുദത്താൽ വിദിതനായിരുന്നു എന്നു കാണാവുന്നതാണു്. പടുധവളം എന്നാൽ പടുതോം എന്നർത്ഥം. അതിനുമുൻപുതന്നെ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തെ നവരാത്രിവിദ്വത്സദസ്സിൽ സംബന്ധിക്കുകയും ആ മഹാരാജാവിനോടു വീരശൃംഖല സമ്മാനമായി വാങ്ങുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കൊച്ചിയിലെ പണ്ഡിതസദസ്സിൽ അദ്ദേഹം നിത്യനായി കൂടി അവിടെ വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന വിദേശീയരായ പണ്ഡിതന്മാരുമായി വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു വിജയം നേടി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വന്നു. 1056 മേടം 26–ാംനു- മരിച്ചു. ഈ വസ്തുത വെണ്മണിഅച്ചൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു ചരമശ്ലോകത്തിൽനിന്നു വെളിവാകുന്നു.

പ്രസാദം:—നാഗേശഭട്ടന്റെ ലഘുശബ്ദേന്ദുശേഖരത്തിനു നമ്പൂരിപ്പാട്ട രചിച്ച വ്യാഖ്യയാണു് പ്രസാദം. അതിനെപ്പറ്റി സൂചനയുള്ള ശ്ലോകം ഞാൻ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആ വ്യാഖ്യാനം പൂർണ്ണമായിട്ടുണ്ടോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. മൂലഗ്രന്ഥം ആദ്യമായി കേരളത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നതു പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളായിരുന്നു. പ്രസാദം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

"വൃദ്ധിരാദൈജിതി പ്രഥമതോ മങ്ഗലാർത്ഥം വൃദ്ധിശബ്ദപ്രയോഗസ്യ ഭഗവതാ പാണിനിനാ കൃതത്വാൽ ശിഷ്ടാചാരാനുമിതകർത്തവ്യതാകം മങ്ഗലം ശിഷ്യശിക്ഷായൈ നിബദ്ധുംനംശ്ചികീഷ്ടിതം പ്രതിജാനീതേ—പാതഞ്ജല ഇത്യാദിനാ. അഞ്ജലേഃ പതിത ഇതി വിഗ്രഹേ മയൂരവ്യംസകാദിത്വാൽ സമാസേ തത്രൈവ നിപാതനാദിതശബ്ദസ്യ ലോപേ പൃഷോദരാദിത്വാദ്വാ തസ്യ ലോപേ സാധുഃ. ഗോനർദ്ദേശേ കസ്യചിദ്ഭഷോരഞ്ജലേഃ സന്ധ്യാകരണസമയേ പതിത ഇത്യൈതിഹ്യസ്യ വക്ഷ്യമാണത്വാൽ പതഞ്ജലിശബ്ദഃ ഭാഷ്യകാരേ രൂഢഃ; തസ്മാൽ കൃതേ ഗ്രന്ഥേ ഇത്യണി പാതഞ്ജല ഇതി രൂപം. ഏതേന ഭാഷ്യകാരസ്യ അയോനിജത്വം ഭഗവദവതാരത്വപതഞ്ജ്ഞ ധ്വനിതം; തേന ച മഹാഭാഷ്യസ്യ അതിശയിതപ്രാമാണ്യം അധ്യേതൃാദീനാം പരമപുരുഷാർത്ഥഹേതുത്വഞ്ച സൂചിതം. ഏതേന മഹാഭാഷ്യശബ്ദസ്യ വ്യാകരണഭാഷ്യേ രൂഢത്വേന പാതഞ്ജല ഇതി വിശേഷണോപാദാനം വ്യർത്ഥമിത്യുപാസ്തം."

ഒരു മുക്തകം:—ശങ്കരൻതമ്പുരാൻ 1031–ൽ മരിച്ചതിൽപ്പിന്നെ ഒരിക്കൽ നമ്പൂരിപ്പാട്ട കോഴിക്കോട്ടു കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിൽ അങ്കുരിച്ച വികാരമാണു് അധോലിഖിതമായ പദ്യത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നതു്.

"ന യത്ര സ്ഥേമാനം ദധുരതിഭയോദ്ഭ്രാന്തനയനാ
ഗളദ്ഗാനോദ്ഗാമഭ്രമദളികദംബാഃ കരടിനഃ
ല്യാനുക്ഷതാഹാരേ ഭവതി പരലോകം ഗതവതോ
ഹരേരദ്യ ദ്വാരേ ശിവശിവ! ശിവാനാം കളകളഃ."

കിഴക്കേപ്പുല്ലത്തു ശങ്കരൻമൂസ്സതു് (1003–1063)—

ചരിത്രം:—ഒരു ഗ്രന്ഥകാരൻ എന്ന നിലയിലല്ല ശങ്കരൻമൂസ്സതിന്റെ പ്രശസ്തി നിലനില്ക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന കേരളത്തിലെ കേളികേട്ട ഒരു വ്യാകരണപണ്ഡിതനും സംസ്കൃതാധ്യാപകനും വൈദ്യോത്തമനുമായിരുന്നു. 1003–ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ ബ്രിട്ടീഷ്മലബാർ, പൊന്നാനിത്താലൂക്കു്, തൃപ്രങ്ങോടംശത്തിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പിതാവു് അക്കാലത്തെ ഒരു പ്രധാനവൈദ്യനായിരുന്ന പരമേശ്വരൻ മൂസ്സതായിരുന്നു. ശങ്കരൻമൂസ്സതിനെ തുപ്പങ്ങോട്ടു മൂസ്സെന്നും കുഞ്ഞുണ്ണിമൂസ്സതു് എന്നുംകൂടി പറയും. "കുഞ്ഞുണ്ണി" എന്നതു് ഓമനപ്പേരാണു്. സ്വഗൃഹത്തിൽ അച്ഛനോടുതന്നെയാണു് മൂസ്സതു വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തതു്. വ്യാകരണത്തിലും വൈദ്യത്തിലും അസാധാരണമായ നൈപുണ്യം സമ്പാദിച്ചു. പിന്നീടു് അധീതിബോധാചരണപ്രചാരണങ്ങൾക്കായി ആയുഷ്കാലം മുഴുവൻ വിനിയോഗിച്ചു. തദനന്തരം അനവരയശസ്വികളായിത്തീർന്ന പല അന്തേവാസികളേയും ശാസ്ത്രാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു. നിത്യനൈമിത്തികകർമ്മങ്ങളിൽ അത്യന്തം ശ്രദ്ധാലുവായി ജീവിതം നയിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനശിഷ്യന്മാരാണു് പൂന്ന ശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മ, വെള്ളാനശ്ശേരി വാസുദേവൻമൂസ്സതു്, മണന്തല നീലകണ്ഠൻമൂസ്സതു് എന്നീ സുഗൃഹീതനാമാക്കൾ. കോളദേശത്തിൽ ശ്രീരങ്ഗം, ചിദംബരം, കാഞ്ചീപുരം, മധുര, തിരുവയാറു് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ വൈദ്യനെന്ന നിലയിൽ സഞ്ചരിക്കുകയും അവിടത്തെ സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരുമായി വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു പാരിതോഷികങ്ങൾ വാങ്ങുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. 1063 മകരം 13-ാംനു-മരിച്ചു.

ചില ശ്ലോകങ്ങൾ:—സംസ്കൃതത്തിൽ ശിവകേശാദിപാദ സ്തവം തുടങ്ങിയ ചില സ്തോത്രങ്ങൾമാത്രമേ അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ഓരോ അവസരത്തിൽ പാണ്ഡിത്യപ്രകടനത്തിനുവേണ്ടിയും മറ്റും ചില മുക്തകങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

1 താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം സിദ്ധാന്തകൗമുദി ഉത്തരാർദ്ധത്തിലെ "പ്രഹാസേ ച മനോപപദേ" എന്ന സൂത്രം പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഉണ്ടാക്കിയതാണെന്നു പറയുന്നു.

"കിം കാമ്യതേ, കാ മധുരാ, ക ഈഡ്യഃ,
സ്ത്രീഭൂഷണം കിം, മധുലോലുപഃ കഃ,
കോ നുകംപരഃ, കീദൃഗഭൂദ്ദശാസ്യോ
രാമാസ്യപാളീനിഹതോ ബഭൂവ."

2 വ്യാകരണാഭ്യാസം പൂർത്തിയായശേഷം നിർമ്മിച്ച ശ്ലോകം:

"ആസാദിതം ബുധജനൈരിതരൈരലഭ്യം
ശബ്ദാഗമാബ്ധിമഥനോത്ഥിതസാരഭൂതം
ശ്രീകൗസ്തുഭപ്രഭൃതിസോദരതാം ദധാനം
ഭട്ടോജിദീക്ഷിതവചോമൃതമാസ്വദധ്വം."

3 വെള്ളാനശ്ശേരി വാസുണ്ണിമൂസ്സതു് ആദ്യം ഒരു കഥകളിയോഗത്തിൽ ചേർന്നു തുപ്പങ്ങോട്ടു ചെന്നു് അവിടെ ഒരു കളി കളിപ്പിക്കണമെന്നപേക്ഷിച്ചു. ആഗതനായ യുവാവിനു് അന്നു് അശേഷം വ്യുൽപ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അപ്പോഠം മൂസ്സതു കഥകളിയോഗക്കാരെ ആക മാനം അല്പമൊന്നു് അവഹേളനം ചെയ്തുകൊണ്ടു്

"ദചിത്രുംഗ്രലപരീണാഹജിഹചാചലനഭീരവഃ
സവ്വാങ്ഗൈരപ്യഹോ ക്ലേശം മൂഢാഃ കേചന കുവ്തേ"

എന്നൊരു ചെറിയ ശ്ലോകമുണ്ടാക്കി ചൊല്ലി. അതിന്റെ അത്ഥം അവിടെ പഠിച്ചു താമസിച്ചിരുന്ന ചിലരോടു ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കിയ ക്ഷണത്തിൽ വാസുണ്ണിമൂസ്സതു കഥകളിയോഗത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായി.

4 ശങ്കരൻമൂസ്സതു് ശുചീന്ദ്രത്തു തൊഴാൻ പോയപ്പോഠം ചൊല്ലിയതാണു് മുവടേ ചേക്കുന്ന ശ്ലോകം. അവിടെ ശിവനും വിഷ്ണുവിനും അടുത്തടുത്തു ശ്രീകോവിലുണ്ടു്. ആ രണ്ടു ദേവന്മാരെയും പരാമശ്രിക്കുന്നതാണു് പ്രസ്തുതശ്ലോകം.

"ബിഭ്രാണഃ കമലാദി പാണികമലൈഃ സൽപുണ്ഡരീകച്ഛദം
നേത്രേണാകലയൻ വിനായകകുമാരാദ്യൈഃ സദോപാസിതഃ
ചന്ദ്രോല്ലാസിതമൗലിരബ്ജിജനുഷാ കണ്ഠേ ശ്രിയാലിങ്ഗിതോ
ദേവീവിതു ശുചീന്ദ്രമന്ദിരഗതശ്ചിത്തേ ഹരോ വാ ഹരിഃ."

രാമവാരിയരെ പരീക്ഷിക്കുന്നതിനായി എഴുതിയ "യസ്യാക്കാതിശയാ" എന്ന ശ്ലോകം മേൽ ഉദ്ധരിക്കും.

5 ശിവകേശാദിപാദത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകം:

"വിദ്യുൽപുഞ്ജനിഭപ്രഭാ ദശ ദിശോ വിദ്യോതയന്തുശ്രീയാ
ബദ്ധോസ്സാധു ഭുജങ്ഗമേന്ദ്രലതയാ സംസാരബന്ധച്ഛിദഃ
രാജദ്ധാകലാകലാപവിഗളൽപീയൂഷബിന്ദുപ്രഭൈഃ
ക്ലിന്നാസ്സ്രവസ്സുരിദ്ധമ്മിഭിർദ്ദിശതു വഃ ക്ഷേമം ജടാ ധൂർജ്ജടേഃ."

ഒരാചാര്യനെന്ന നിലയിൽ പുന്നശ്ശേരിനമ്പി അദ്ദേഹത്തെ താഴെക്കാണുന്ന നിലയിൽ വണ്ണിക്കുന്നു.

"പ്രജ്ഞാവൈഭവമന്ഥദണ്ഡമഥിതാന്നിശ്ശേഷശാസ്ത്രാംബുധേഃ
സാരാത്ഥാനമൃതം സ്വയം സുമധുരം സമ്പാദയൻ പായയൻ
ശിഷ്യാൻ വത്സലതാഭരാൽ സുമനസസ്ഥാനവാൻ ബുധാൻ ഗീയതേ
യഃ സവ്വത്ര നതോസ്മി തം ഗുരുവരം ശ്രീശങ്കരം സാദരം."

ചില പഴയ മുദ്രാലയങ്ങളും വൃത്താന്തപത്രങ്ങളും—

1 തിരുവനന്തപുരം കേരളവിലാസം:—ഗവമ്മെണ്ടുകളുടേയും മിഷണറിമാരുടേയുമല്ലാതെ മറവുള്ളവരുടെ ഉടമസ്ഥതയിൽ ആദ്യകാലത്തു കേരളത്തിൽ യാതൊരു മുദ്രാലയവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 1028-ാമാണ്ടു തിരുവനന്തപുരത്തു് ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ആനുകൂല്യത്തോടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൂടി ഈശ്വരപിള്ള വിചാരിപ്പുകാർ സ്ഥാപിച്ച കേരളവിലാസമാണു് അവയിൽ ഒന്നാമത്തേതെന്നു തോന്നുന്നു. ഉദ്ദേശം 1065_ാമാണ്ടുവരെ അതു് ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുവന്നതായി കാണുന്നു. അതിൽനിന്നാണു് കേരളത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ സാഹിത്യമാസിക എന്നു പറയാവുന്ന വിദ്യാവിലാസിനി 1056 മീനമാസത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങിയതു്. വിജ്ഞേയങ്ങളായ വിവിധവിഷയങ്ങൾ അതിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെയും കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെയും അനുഗ്രഹം അതിനു പര്യാപ്തമായ പരിമാണത്തിൽ ലബ്ധമായി. അവർ രണ്ടുപേരും മഹച്ചരിതങ്ങളെ അധികരിച്ചും മറ്റും അനേകം ഉപന്യാസങ്ങൾ അതിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളനാടകത്തിന്റെ ഭാഷാനുവാദവും ഇടംപ്രഥമമായി അതിലാണു് പ്രകാശിതമായതു്. നിലമ്പൂർ മാനവിക്രമ ഇളയരാജാവിന്റെ ഉത്തരരാമചരിതം ഗദ്യനാടകത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗവും അതിൽത്തന്നെയാണു് അല്പം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു്. അപ്പോഴേക്കു് അതു മുടങ്ങിപ്പോയി.

2 കോഴിക്കോട്ടു വിദ്യാവിലാസം:—1036_ൽ കോഴിക്കോട്ടു കാളഹസ്തിയപ്പമുതലിയാർ എന്ന ഒരു വിദേശീയനായ മഹാശയൻ സ്ഥാപിച്ച മുദ്രാലയമാണു് വിദ്യാവിലാസം. അദ്ദേഹം അക്കാലത്തു് അവിടെ മുൻസിഫായിരുന്നു. ഭാഷാപോഷണത്തിലും മതപ്രചാരണത്തിലും ഉത്സുകനായിരുന്ന അദ്ദേഹം തമിഴ്നാട്ടിലെന്നപോലെ കേരളത്തിൽ ഹിന്ദുക്കൾക്കു സ്വമതഗ്രന്ഥങ്ങൾ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു് ഒരു മുദ്രാലയം ഇല്ലാതിരുന്ന ശോചനീയാവസ്ഥ പരിഹരിക്കണമെന്നുറച്ചു് അതിലേക്കുവേണ്ടി വിദ്യാവിലാസം സ്ഥാപിക്കുകയും അവിടെനിന്നു തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ, കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ മുതലായ മഹാകവികളുടെ വാങ്മയങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ആ പുസ്തകങ്ങളുടെ വില വളരെ അധികമായിരുന്നു. ഭാരതത്തിനു് അഞ്ചും ഭാഗവതത്തിനു് പത്തും ഉറുപ്പിക കൊടുത്താണു് ആ പുസ്തകങ്ങൾ അന്നു് അവിടെനിന്നു വാങ്ങേണ്ടിയിരുന്നതു് എന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ നമുക്കു് ആശ്ചര്യം തോന്നുന്നു.

3 കൊച്ചി സെൻറ് തോമസ് അച്ചുക്കൂടം:—ഈ അച്ചുക്കൂടം ബ്രിട്ടീഷുകൊച്ചിയിൽ 1037_നും 1040_നും ഇടയ്ക്കു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. ഉടമസ്ഥൻ കുന്നംകുളത്തു കുത്തൂർപാറമേൽ ഇട്ടുപ്പായിരുന്നു. ആ അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു രാമായണവും മറ്റും, വിദ്യാവിലാസത്തിൽനിന്നു കൃപ്പെട്ടുത്തിയതിൽ പകുതി വിലയ്ക്കു വില്ക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. സാധാരണന്മാക്കു പുസ്തകപാരായണത്തിനു് അതു് അത്രമാത്രമെങ്കിലും സഹായമായി.

4 വെസ്റ്റേൺ സ്റ്റാർ:—ഏതാനും വർഷങ്ങൾകൂടി കഴിഞ്ഞു ബ്രിട്ടീഷുകൊച്ചിയിൽത്തന്നെ വെസ്റ്റേൺ സ്റ്റാർ എന്നൊരച്ചുക്കൂടം ഒരു യൂറോപ്യൻ സ്ഥാപിക്കുകയും അവിടെനിന്നു് അതേ പേരിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷു പത്രം പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു "പശ്ചി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മതാരക–കേരളപതാക'' എന്ന പേരിൽ 1048–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് ഒരു മലയാളപത്രവും പ്രചരിച്ചുതുടങ്ങി. ''ആത്മമാറാട്ടം'' എന്ന കഥയുടെ പ്രണേതാവായ പീലിപ്പോസാശാനും, റവ. ജെ. പൈലിയുമാണു് പ്രാരംഭദശയിൽ അതിന്റെ ആധിപത്യം വഹിച്ചതു്. വെസ്റ്റേൺ സ്റ്റാറിന്റെ ഒരു ഭാഷാന്തരവാദമായിരുന്ന പ്രായേണ ആ പത്രം.

5 കേരളമിത്രവും ദേവജിഭീമജിയും (1004–1070):—ബോംബേ പ്രവിശ്യയ്ക്കു സമീപമുള്ള കച്ചു്സംസ്ഥാനത്തിൽ ഭീമജികേസരിയുടേയും കല്യാണീബായിയുടേയും പുത്രനായി ദേവജിഭീമജി ക്രി. പി. 1829 (1004)–ൽ ജനിച്ചു. ദാരിദ്ര്യദുഃഖംനിമിത്തം സ്വദേശം വിട്ടു് ആ ബാലൻ പത്താമത്തെ വയസ്സിൽ കൊച്ചിയിലേക്കു പോന്നു. അവിടെ സജാതീയനായ തുക്കുരളീധർ എന്ന വണികുപ്രമുഖനു് ആ അശരണനിൽ അനുകമ്പ തോന്നുകയും അദ്ദേഹം ദേവജിയെ വേണ്ടവിധത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു് ആ യുവാവു് അന്നു കൊച്ചിയിലെ മറൊരു വാണിജ്യധുരന്ധരനായ ധർമ്മസിംഗിന്റെ കീഴിൽ കണക്കെഴുത്തുപണിക്കു നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 25 വയസ്സുവരെ അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. ഉൽകഷ്േച്ഛുവായ അദ്ദേഹത്തിനു് ആ വൃത്തിയിൽ വിരക്തി തോന്നി. വാണിജ്യസംബന്ധമായുള്ള പല ഉദ്യമങ്ങളിലും ഏർപ്പെട്ടു. അവയിലൊന്നും പറയത്തക്ക ധനലാഭമുണ്ടായില്ല. അന്നു കൊച്ചിയിലെ മുഖ്യമായ ആവശ്യം ഒരു നല്ല അച്ചുക്കൂടമായിരുന്നു. ആദ്യമായി കേരളമിത്രം അച്ചുക്കൂടം എന്ന പേരിൽ ഒരു കല്ലച്ചുയന്ത്രവും മറ്റും സംവിധാനം ചെയ്തു് അവിടെ ശ്രീരാമകർണ്ണാമൃതം മുതലായ ചില പുസ്തകങ്ങളും അച്ചടിപ്പിച്ചു. 1042–ൽ ഒരു മരപ്രസ്സും ഉപകരണങ്ങളും വാങ്ങി. കുറേക്കഴിഞ്ഞു ബോംബയിൽനിന്നു് ഒരു ആൽബിയൻപ്രസ്സു വാങ്ങി. അതിൽ രാമായണം, ഭാരതം മുതലായ അനവധി കൃതികളും അച്ചടിപ്പിച്ചു കേരളത്തിലെ പുസ്തകവ്യാപാരികളിൽ പ്രഥമഗണനീയൻ എന്ന പേർ സമ്പാദിച്ചു. 1881 (1056) ജനുവരി 1–ാംനു-മുതൽ ശനിയാഴ്ചതോറും ''കേരളമിത്രം'' എന്ന സുപ്രസിദ്ധമായ വൃത്താന്തപത്രം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിന്റെ ആദ്യത്തെ അധിപർ സുഗൃഹീതനാമാവായ കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസുമാപ്പിളയായിരുന്നു. അതിലെ മുദ്രാവാക്യമായ ''ഭൂരിസൂരിപരിഷന്മുദമത്രം'' ഇത്യാദി സംസ്കൃതപദ്യം വറുഗീസുമാപ്പിള, ആറന്മുള കൊച്ചുരാമൻപിള്ള വൈദ്യനെക്കൊണ്ടു് ഉണ്ടാക്കിച്ച ചേർത്തതാണു്. വറുഗീസുമാപ്പിള ആ പണിയിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ കൊല്ലം കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഞാൻ കുട്ടിക്കാലത്തു നിയമേന വായിച്ചുവന്ന വർത്തമാനക്കടലാസ്സു കേരളമിത്രമായിരുന്നു. എത്ര ആനന്ദപാരവശ്യത്തോടുകൂടിയാണു് അതു് എന്നെ അഭിമുഖീകരിച്ചതു് എന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ടു്. ആ വാരികകൊണ്ടു ദേവജിഭീമജി ഭാഷയെ സമർത്ഥമായി പോഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വളരെക്കാലം അതു നിർവ്വിഘ്നമായി പ്രചരിച്ചു. .അതിനുംപുറമേ കൊച്ചിയിൽ രാമേശ്വരം മുറിയിൽ കേരളമിത്രം ശാഖാമുദ്രാലയം എന്ന പേരിൽ ഒരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുദ്രാലയംകൂടി ഉൽഘാടനം ചെയ്തുയും അവിടെനിന്നു മഹാരാഷ്ട്രിയിൽ ''കേരളകോകിൽ'' എന്നൊരു മാസികയും നാഗരലിപിയിൽ അമര കോശം മുതലായ സംസ്കൃതകൃതികളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാപോഷണപരിശ്രമത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു തിരുവിതാംകൂറിലേയും കൊച്ചിയിലേയും മഹാരാജാക്കന്മാർ വിലയേറിയ പാരിതോഷികങ്ങളും നല്കുകയുണ്ടായി. 1894 (1070) ഒക്ടോബർ 27-ാംനു- ദേവജിഭീമജി പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു മാത്രം ധനാഢ്യനായിത്തീർന്ന അദ്ദേഹം തന്റെ ഒസ്യത്തിൽ പല ധർമ്മ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ധാരാളം ധനം നീക്കിവയ്ക്കുകയുണ്ടായി.

6 കുന്നംകുളം വിദ്യാരത്നപ്രഭയും മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവാറിയരും (1028–1110):—ബ്രിട്ടീഷുകൊച്ചിയിൽ സെൻറ് തോമസ് അച്ചുക്കൂടം സ്ഥാപിച്ച കുന്നംകുളത്തു് അങ്ങാടിയിൽ പാറമേൽ ഇട്ടപ്പുതന്നെയാണു് കുന്നംകുളത്തു വിദ്യാരത്നപ്രഭയെന്ന അച്ചുക്കൂടവും സ്ഥാപിച്ചതു്. ഇട്ടപ്പു് ഒരു തികഞ്ഞ ഭാഷാഭിമാനിയായിരുന്നു. സെൻറ് തോമസ് അച്ചുക്കൂടംതന്നെ സ്വദേശത്തേക്കു മാറ്റി അതിനു പുതിയ പേർ കൊടുക്കുകയാണു് അദ്ദേഹം ചെയ്തതു് എന്നും ചിലർ പറയുന്നുണ്ടു്. ആ രണ്ടു് അച്ചുക്കൂടങ്ങൾക്കും പിന്നീടു തൃശ്ശൂർ കേരളകല്പദ്രുമത്തിനും ഭാരതവിലാസത്തിനും സിദ്ധിച്ച പ്രശസ്തിക്കുള്ള കാരണം വിദ്വാൻ കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർക്കു് അവയുമായുള്ള സാഹിത്യബന്ധമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുരസ്കർത്താവും ബഹിശ്ചരപ്രാണനുമായിരുന്ന മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവാറിയരതിനേയും ഈ ഘട്ടത്തിൽ സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവാറിയരു ദേവജിഭീമജിയെക്കാളും വലിയ ഒരു മുദ്രാലയപ്രവർത്തകനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1028 മേടം 6-ാംനു- മലബാറിൽ പൊന്നാനിത്താലൂക്കു വെയ്ലത്തൂരംശത്തിൽ ജനിച്ചു. 1040-ൽ അച്ഛടിവേല പഠിക്കുവാൻ കൊച്ചിയിൽ ഒരു അച്ചുനിരത്തുകാരനായി മാസമൊന്നിനു മൂന്നുറുപ്പിക ശമ്പളത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആ വേതനം അടുത്ത കൊല്ലത്തിൽ അഞ്ചുറുപ്പികയായി. ചാവക്കാടു, പാവറട്ടി തുടങ്ങി കോഴിക്കോടുവരെയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം പണി നോക്കി, അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിപ്പിച്ച പുസ്തകങ്ങൾ ചുമന്നുകൊണ്ടുചെന്നു വിറ്റുകിട്ടുന്ന ആദായം ഉടമസ്ഥന്മാർക്കു കൊടുത്തുവന്നു. എട്ടു വർഷം അവിടെ ജോലി ചെയ്തതിനുശേഷം കുന്നംകുളം വിദ്യാരത്നപ്രഭ അച്ചുക്കൂടത്തിൽ നിയമിതനായി. ആറു വർഷത്തോളം അവിടെയും ജോലിനോക്കി. വിദ്യാരത്നപ്രഭയിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ച രാമായണാദിഗ്രന്ഥങ്ങൾ സെൻറ് തോമസ് പ്രസ്സിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചവയെക്കാൾ കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്കു വില്ക്കുന്നതിനു കുഞ്ഞുവാറിയരതിനു സാധിച്ചു. അതിനുമുൻപുതന്നെ കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയരെക്കൊണ്ടു ചില സംസ്കൃതപുസ്തകങ്ങളും മറ്റും വ്യാഖ്യാനിപ്പിച്ചു സെൻറ് തോമസ് പ്രസ്സിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവന്ന അദ്ദേഹത്തിനു വിദ്യാരത്നപ്രഭയിൽനിന്നു് ആ മഹാപണ്ഡിതന്റെ ഇതരഗ്രന്ഥങ്ങളും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനും സൗകര്യം ഉണ്ടായി. 1062 മിഥുനം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1_ാംനു- തൃശ്ശൂർ കേരളകല്പദ്രുമം അച്ചുക്കൂടം മാനേജരായി. അന്നുമുതൽ മാനേജർ കുഞ്ഞുവറിയതു് എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹം അറിയപ്പെട്ടു വന്നതു്. സുപ്രസിദ്ധമായ ആ അച്ചുക്കൂടം ചെമ്പുക്കാവിൽ റാഫേൽ തുടങ്ങിയ പന്ത്രണ്ടു ക്രിസ്തീയപ്രമാണികഠം സ്ഥാപിച്ചതാണു്. അനന്തരം അവിടെത്തന്നെ ഭാരതവിലാസം എന്നും വാണീകളേബരം എന്നും രണ്ടു മുദ്രാലയങ്ങഠം സ്ഥാപിച്ചു. 1081മുതൽ ഏതാനും കൊല്ലം മേടമാസത്തിൽ പൂരക്കാലത്തിൽ ഭാഷാപോഷണത്തെ പുരസ്കരിച്ചു ഭാരതവിലാസം സഭ നടത്തി. ക്രിസ്തുവേദചരിത്രംതുടങ്ങി പതിനാലോളം ക്രിസ്തുമതഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. 1110_ാമാണ്ടു (1935 ജൂൺ 29_ാംനു-) കുഞ്ഞുവറിയതു മരിച്ചു.

7 കൊല്ലം വിദ്യാഭിവർദ്ധിനി:—കൊല്ലം വിദ്യാഭിവർദ്ധിനി അച്ചുക്കൂടം 1062_ൽ എളിയ നിലയിൽ സ്ഥാപിച്ച സുബ്ബയ്യാ തെന്നാട്ടറെഡ്ഡിയാരെപ്പറ്റിയും നമുക്കു പ്രകൃതത്തിൽ കൃതജ്ഞതാപൂവ്വം സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. റെഡ്ഡിയാർ 1047_ൽ ജനിച്ചു; 1090_ൽ മരിച്ചു. അദ്ദേഹം പുസ്തകപ്പെട്ടിയും ചുമന്നുകൊണ്ടു ബാല്യത്തിൽ ഓരോ സ്ഥലത്തായി ഉത്സവാവസരങ്ങളിലും മറ്റും പോയി ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വിലയുള്ള പുസ്തകങ്ങഠം വിറ്റു കേരളത്തിൽ ദരിദ്രന്മാക്കുപോലും ഗ്രന്ഥസഞ്ചയനം സുകരമാക്കിത്തീർത്തു് ഒടുവിൽ ലക്ഷപ്രഭുവായി ആട്ടക്കഥകളും തുള്ളൽക്കഥകളും മറ്റും ശേഖരിച്ചു് അവയെയും നാമമാത്രമായ മൂല്യത്തിനു വിക്രയംചെയ്ത ഉദാരശീലനാണു്. വിദ്യാഭിവർദ്ധിനിപോലെ ലഘുവായ വിലയുള്ള പുസ്തകങ്ങഠം പ്രകാശിപ്പിച്ച ഒരു മുദ്രാലയത്തേയോ, റെഡ്ഡിയാരെക്കാഠം പുസ്തകവ്യാപാരത്തിന്റെ മർമ്മങ്ങഠം ധരിച്ച ഒരു വാണിജ്യനിപുണനേയോ കേരളം അറിയുന്നില്ല. അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ച ആ മുദ്രാലയം ഇന്നും നല്ല നിലയിൽ അതിന്റെ പ്രവർത്തനം തുടർന്നുപോരുന്നു.

ചില പത്രങ്ങഠം:—"പശ്ചിമതാരക_കേരളപതാക"യെയും "കേരളമിത്ര"ത്തെയും സ്മരിച്ചുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ. "പ്രാചീനതാരക" എന്നൊരു പത്രം കെ. പി. പീറ്റർ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിന്റെ ഉദയകാലം ഏതെന്നറിയുന്നില്ല.

3 സത്യനാദകാഹളം:—സത്യനാദകാഹളമാണു് നാളതുവരെ നിന്നുപോരുന്ന കേരളത്തിലെ ഭാഷാവൃത്താന്തപത്രങ്ങളിൽ അത്യന്തം പുരാതനമായിട്ടുള്ളതു്. അതിന്റെ ആദ്യത്തെ ലക്കം 1052_ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 28_ാംനു- ആവിർഭവിച്ചു. മാസാദ്യത്തിലും മാസമധ്യത്തിലും അങ്ങനെ മാസത്തിൽ രണ്ടുതവണയാണു് അതു് ആരംഭകാലത്തു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവന്നതു്. കുനമ്മാവായിരുന്നു അതിന്റെ ജന്മദേശം. രണ്ടുമൂന്നു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു് അതിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം വരാപ്പുഴയ്ക്കു മാറ്റി. പത്തുപതിന്നാലു കൊല്ലം അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രുന്നതിനുശേഷം എറണാകുളത്തേക്കു് അച്ചുക്കൂടവും പത്രവും നീങ്ങി. സല്പകാലത്തേക്കു മുടങ്ങിയെങ്കിലും വീണ്ടും ഉജ്ജ്വീതമായി. 1076_ാമാണ്ടോടടുപ്പിച്ചു പേർ മാറി സത്യനാദമായി. ആദ്യകാലത്തു പത്രാധിപർ ഫാദർ കാന്തിദോസു് (Fr. Candidus) എന്നൊരു വൈദികനായിരുന്നു എന്നു പഴയ ലക്കങ്ങളിൽ കാണാമെങ്കിലും വാസ്തവത്തിൽ ആ സ്ഥാനം വഹിച്ചിരുന്നതു മുൻപു പശ്ചിമതാരക നടത്തിയിരുന്ന റവ. ജെ. പൈലിയായിരുന്നു. പൈലി പിന്നീടു നസ്രാണിദീപികയുടെ അധിപരായി. വൈദികവിഷയങ്ങൾമാത്രമല്ല സത്യനാദകാഹളത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചുവന്നതു്. ഒന്നാമത്തെ ലക്കത്തിൽത്തന്നെ 1 റോമ, 2 യൂഗവിസ്മയം, 3 പുറനാട്ടുവർത്തമാനം, 4 തൻനാട്ടുചെയ്തി, 5 കടംകഥ എന്നീ പ്രമേയങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകാണുന്നു. 1 സന്ദിഷ്ടവാദി, 2 പശ്ചിമതാരക_കേരളപതാക, 3 സത്യനാദകാഹളം എന്നീ പത്രങ്ങൾ കേരളമിത്രത്തിനും കോഴിക്കോട്ടനിന്നു് 1060_ാമാണ്ടിടയ്ക്കു പുറപ്പെട്ട കേരളപത്രികയ്ക്കും മാന്നാനത്തെ നസ്രാണിദീപികയ്ക്കും കുറേയെല്ലാം മാർഗ്ഗദർശകങ്ങളായിരുന്നുവെന്നു സങ്കല്പിക്കുന്നതിൽ അനുപപത്തിയില്ല. കോട്ടയം സി. എം. എസ്. അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു മലയാളമിത്രം എന്നൊരു പത്രികയും കുറേക്കാലത്തേക്കു പ്രകാശിപ്പിച്ചുവന്നു.

വിദ്വാൻ കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർ (1008–1072):—വിദ്വാൻ കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയരെപ്പോലെ സർവ്വവിദ്യാപാരീണനായ ഒരു സംസ്കൃതപണ്ഡിതൻ കേരളത്തെ പതിനൊന്നാം ശതകത്തിൽ അലങ്കരിച്ചിട്ടില്ല. പുതിയ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള വിദ്യാലയപാഠപദ്ധതിയിൽ സംസ്കൃതഭാഷയ്ക്കു ലഭിച്ച സ്ഥാനം അതിലഘ്വനീയമായിരുന്നില്ല. അതു പഠിക്കുവാൻ പൂർവ്വകാലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സൗകര്യം ക്രമേണ കുറഞ്ഞുവരികയുംചെയ്തു. ആ ദുഃശയിൽനിന്നു രാമവാരിയർ നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു സുഗ്രഹമായ രീതിയിൽ ഭാഷാവ്യാഖ്യാനങ്ങൾ രചിച്ചു് അവയെ സെൻറ് തോമസ്, വിദ്യാരത്നപ്രഭ, കേരളകല്പദ്രുമം, ഭാരതവിലാസം എന്നീ അച്ചുക്കൂടങ്ങളിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിപ്പിച്ചു, ദൈവ്വാണീപ്രേമികളെ അനുഗ്രഹിച്ചു. മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവറിയതു് ആ സുഹൃത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബഹിശ്ചര പ്രാണനായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ.

ബാല്യകാലം:—രാമവാരിയർ കൊച്ചിയിൽ തലപ്പള്ളിത്താലൂക്കു ചെങ്ങഴിക്കോട്ടപ്രവൃത്തി കടങ്ങോട്ടദേശത്തു കൈക്കുളങ്ങരെ കിഴക്കേവാരിയത്തു നാരായണിവാരസ്യാരുടേയും കൈതക്കോട്ടു ഭട്ടതിരിയുടേയും പുത്രനായി 1008_ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസത്തിൽ സ്വാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ആദ്യംമുതല്ക്കുതന്നെ അതിമാനുഷമായ മേധാശക്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചുവന്ന ആ ബാലനെ മന്ത്രശാസ്ത്രത്തിൽ നിപുണനായ പിതാവു നിഷ്കൃഷ്ടയോടുകൂടി വളർത്തി. പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വയസ്സിനകം രാമൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആദിത്യമണ്ഡലാന്തർഗ്ഗതയായ ധേനുസരസ്വതീദേവിയെ ഉപാസിച്ചു സിദ്ധിവരുത്തിയതായി പറയപ്പെട്ടുന്നു. അന്നു കൈക്കുളങ്ങരവാരിയത്തിൽ രാമനെന്നും കൃഷ്ണനെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മാവന്മാരായ രണ്ടു സഹോദരന്മാർ ജീവിച്ചിരുന്നു. അവരിൽ രാമവാരിയക്കു വൈദ്യത്തിലും കൃഷ്ണവാരിയക്കു ജ്യൗതിഷത്തിലുമായിരുന്ന പാണ്ഡിത്യം. അവരോട് ആ രണ്ടു ശാസ്ത്രങ്ങളിലേയും പ്രഥമപാഠങ്ങൾകൂടി കഥാനായകൻ ബാല്യത്തിൽ അഭ്യസിച്ചു. അന്നു കുഞ്ഞിട്ടി രാഘവൻനമ്പിയാരുടെ ശിഷ്യനും അനേകശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നിഷ്ണാതനുമായ പാലപ്പുറത്തു പുതിയടത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാർ തൃപ്പൂണിത്തുറാക്കോവിലകത്തു താമസിച്ചു കൊച്ചുതമ്പുരാക്കന്മാരെ ശാസ്ത്രാഭ്യാസം ചെയ്യിക്കുകയായിരുന്നു. അവിടെ രാമവാരിയരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായിക്കൂടി മൂന്നു കൊല്ലം കൊണ്ടു് അലങ്കാരം, വ്യാകരണം, തർക്കം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ പരിനിഷ്ഠിതമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു.

വാരിയരും യോഗാനന്ദസ്വാമികളും:—തനിക്കു ഗുരുദക്ഷിണയായി വല്ലതും തന്നേ കഴിയൂ എന്നു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടെങ്കിൽ അതു വൃദ്ധയായ തന്റെ മാതാവിനെ ഒരു കുറി മഹാഭാരതം വായിച്ചുകേൾപ്പിക്കുകയാണെന്നു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാർ നിർദ്ദേശിക്കുകയാൽ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തു ചെന്നു രാമവാരിയർ ആ കർത്തവ്യം മൂന്നു കൊല്ലം കൊണ്ടു നിർവ്വഹിച്ചു. പിന്നീടു കുറേക്കാലം തൃശ്ശിവപേരൂർ തെക്കേക്കുറുപ്പത്തു രാമഞ്ചിറമഠത്തിൽ താമസിച്ചു് ആ മഠത്തിൽ ചിലരെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിക്കുകയും പ്രസിദ്ധനൈയായികനായ ഭീമാചാര്യരോടു തർക്കശാസ്ത്രത്തിൽ ചില ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾകൂടി പഠിക്കുകയും ചെയ്തു. തദനന്തരം പുന്നത്തൂർ രാജകുടുംബത്തിലെ ചില തമ്പുരാക്കന്മാരെ കുറേക്കാലം സംസ്കൃതം അഭ്യസിപ്പിച്ചു. അതിനുമേൽ വിദേശപര്യടനത്തിൽ ഉത്സുകനായി സ്വഗൃഹത്തിൽനിന്നു നിഷ്ക്രമിച്ചു വടക്കോട്ടു പോയി കർണ്ണാടകദേശത്തിൽ കുമ്പഴരാജസ്വരൂപത്തിലെ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ അധ്യാപകനായി മായിപ്പാടിക്കോവിലകത്തു് ഏതാനും കൊല്ലം താമസിച്ചു. അതിനു സമീപത്തുള്ള ഇളനീർമഠം സ്വാമിയാരുടെ അതിഥിയായി യോഗാനന്ദസ്വാമികൾ എന്നൊരു സിദ്ധൻ അക്കാലത്തു് അവിടെ വന്നുചേർന്നു. അദ്ദേഹം പൂർവ്വാശ്രമത്തിൽ ആ സ്ഥലത്തെ ഒരു എമ്പ്രാന്തിരിയുടെ പുത്രനായിരുന്നു. പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ ആ ദിവ്യൻ കാശിക്കു പോയി വരദരാജയോഗീശ്വരന്റെ ശിഷ്യനായിത്തീർന്നു. യോഗാനന്ദനോടു രാമവാരിയർ ശങ്കരഭഗവൽപാദരുടെ ബ്രഹ്മസൂത്രഭാഷ്യം തന്നെ അഭ്യസിപ്പിക്കണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും ചാതുർമ്മാസ്യവ്രതം അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിമാത്രം അവിടെ താമസിച്ച സ്വാമികളിൽനിന്നു മൂന്നു മാസത്തിനകം ആ മഹത്തായ വേദാന്തശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം സരഹസ്യം അഭ്യസിക്കുകയും ചെയ്തു. യോഗാഭ്യാസപരിപാടികളിലും ആ യതിവരൻതന്നെയായിരുന്നു കഥാപുരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഷനു° ആചാര്യനായിത്തീന്നതു°. പിന്നെയും ശിഷ്യനിലുള്ള വാത്സല്യാതിരേകംകൊണ്ടു സ്വാമികഥം മൂകാംബികയിലും കൂടശാദ്രിയിലുമായി മൂന്നു മാസംകൂടി അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചു താമസിക്കുകയും, ഒടുവിൽ വാഗ്വാസൻ, രാമാനന്ദനാഥൻ, പണ്ഡിതപാരശവേന്ദ്രൻ എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു ബിരുദനാമങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിനു സമ്മാനിച്ചു° അവിടെനിന്നു° പിരിഞ്ഞുപോവുകയും ചെയ്തു. അതിനിടയ്ക്കു രാമവാരിയർ ഋഗ്വേദത്തിലും യജുർവേദത്തിലുംകൂടി അസാധാരണമായ ജ്ഞാനം നേടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നെ കുറേക്കാലം വെട്ടത്തുനാട്ടിൽ മുൻസിഫായിരുന്ന ഉള്ളാട്ടിൽ അച്യുതൻനായരുടെ പത്നി പരുവക്കാട്ടു° അമ്മുഅമ്മയെ കാവ്യനാടകാദിഗ്രന്ഥങ്ങളും പാഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു തൃക്കണ്ടിയൂരിൽ താമസിച്ചു. അവിടെവച്ചു കിഴക്കേച്ചിറയ്ക്കു സമീപമുള്ള തെക്കേവാരിയത്തു കുട്ടിവാരസ്യാരെ വിവാഹംചെയ്തു.

രാമവാരിയരും അച്ചുക്കൂടങ്ങളും:—ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനംകൊണ്ടും മറ്റും മാതൃഭാഷയെ സമർത്ഥമായി പോഷിപ്പിക്കണമെന്നു വാരിയർ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. പാറമേൽ ഇട്ടപ്പു° കുന്നംകുളത്തെ വിദ്യാരത്നപ്രഭ അച്ചുക്കൂടം സ്ഥാപിച്ചതോടുകൂടി ആ ആഗ്രഹം സഫലീഭവിക്കുന്നതിനുള്ള സന്ദർഭം സമാഗതമായി. അതിനുമുൻപുതന്നെ ഇട്ടപ്പു° അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനിപ്പിച്ചു സെൻറ° തോമസ° അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചിരുന്നു. വിദ്യാരത്നപ്രഭയുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി 1058—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു° അദ്ദേഹം വാരിയരെ സകുടുംബം കുന്നംകുളത്തു വരുത്തി അഞ്ഞൂരുക്ഷേത്രത്തിനു സമീപം താമസിപ്പിച്ചു പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതിച്ചുതുടങ്ങി. അപ്പോഴേക്കാണു° മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവാരിയരും അവിടെ വന്നുചേന്നതു°. ഇട്ടപ്പുവിന്റെ ധനം, കുഞ്ഞുവാരിയരുടെ കൈങ്കര്യം, വാരിയരുടെ വൈദുഷ്യം ഇവ മൂന്നുംകൂടി സമഞ്ജസമായി സമ്മേളിച്ചപ്പോൾ പുസ്തകനിർമ്മിതിക്കുവേണ്ടിയുള്ള പുരുഷദ്രവ്യസമ്പത്തു പൂർണ്ണമായി. വാരിയരുമായുള്ള നിരന്തരസഹവാസംകൊണ്ടു° കുഞ്ഞുവാരിയരും ക്രമേണ ഒരു ഭാഷാപണ്ഡിതനായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുസ്തകങ്ങൾ പലതും ആ ശിഷ്യനാണു° പകർത്തിയെഴുതിയതു°. ആദ്യമായി വാരിയർ എഴുത്തച്ഛന്റെ അധ്യാത്മരാമായണവും ഭാരതവും മറ്റും പിഴ നീക്കു° അച്ചടിപ്പിക്കുവാൻ കൊടുത്തു; അതുവരെ പ്രമാദജടിലങ്ങളായി ിടന്നിരുന്ന പല വരികളുടേയും അർത്ഥം പൊരുജനങ്ങൾ ശരിക്കു ഹിച്ചതു° അപ്പോൾമാത്രമാണു°. 1060_ാമാണ്ടു മേടം 3_ാംനു- ത്തുവാരിയരു വിദ്യാരത്നപ്രഭ വിട്ടു സെൻറ° തോമസ്സിലേക്കു വീണ്ടും ായി; അപ്പോൾ ആ അച്ചുക്കൂടത്തിലേക്കു പിന്നേയും ചില പുസ്തക ം വാരിയർ എഴുതി. 1062 മിഥുനം 1_ാംനു- തന്റെ ശിഷ്യൻ ളകല്പദ്രുമം മാനേജരായി പോകുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപേക്ഷ രിച്ചു വാരിയർ തൃശ്ശൂരിൽ താമസമുറപ്പിച്ചു നിരവധി പുസ്തക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങളം നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു. അക്കാലത്താണു് എടമന കൃഷ്ണൻ എമ്പ്രാന്തിരി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തേവാസിയായിത്തീർന്നതു്. വാരിയരുടെ ശിഷ്യന്മാരിൽ പ്രഥമഗണനീയൻ പരമസാത്വികനും വിശിഷ്ടവേദാന്തിയും മഹാമന്ത്രജ്ഞനുമായ അദ്ദേഹമാണെന്നതന്നെ പറയാം. അവിടെവച്ചു കൊച്ചിയിലെ രാജഗുരു ശാകോപാചാര്യരോടു വാരിയർ തർക്കത്തിൽ വീണ്ടും ചില ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങളം പഠിക്കുകയും അതിനു ഗുരുദക്ഷിണയെന്നപോലെ അദ്ദേഹത്തെ വ്യാകരണത്തിൽ ചില ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങളം അഭ്യസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന "വിജ്ഞാനചിന്താമണി" പത്രികയുടെ വാരിയരിൽനിന്നു പലതരത്തിലുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങളും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പ്രസ്തുതപത്രത്തിൽ ഔചിത്യാകരണമുദ്രണനായ എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ഒരിക്കൽ

"മൗലൗ മാലാഹി മുക്താസ്രജ ഭുജലതയോ—
രന്തരാളപ്രദേശേ
ഫാലേ മാലേയധൂളീതിലക കടിതടേ
ശാടയേത്യുൽക്കടാ യാ
ഉദ്വാഹേ ഭസ്മഭൂഷാജ്ഞമലമചരീ—
കസ്തൂരാം കൃത്തിചേലം
സാസ്മാന്മന്ദസ്മിതശ്രീഗ്ഗിരിവരദുഹിതുഃ
പാഹിപാഹീതി പായാൽ"

എന്നു് ഒരു ശ്ലോകം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും അതിൽ വ്യാകരണവിരുദ്ധങ്ങളായ പ്രയോഗങ്ങളം ഉണ്ടെന്നു വാരിയർ ഒരു വാദം ഉന്നയിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ പ്രയോഗങ്ങളം ശരിയാണെന്നു റവി. ഗണപതിശാസ്ത്രികളെ ആംപ്പേരാക്കി എ. ആറിന്റെ മാതുലനും വ്യാകരണഗുരുവുമായ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും, താൻ ഉപക്ഷേപിച്ച ആക്ഷേപം സമീചീനമാണെന്നു വാരിയരും സിദ്ധാന്തിച്ചു. അന്നാണു് വാരിയർക്കുള്ള പാണ്ഡിത്യപ്രകർഷം വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു ബോധ്യമായതു്. പിന്നീടു തൃശ്ശിവപേരൂർവച്ചു് ഒരിക്കൽ ആ വിദ്വൽകേസരികളം തമ്മിൽ കണ്ടു സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അവസരം നേരിട്ടു. 1067 മേടം 28—ാംനു- തൃശ്ശിവപേരൂർവച്ചു നടന്ന ഭാഷാപോഷിണിസഭയുടെ ദ്വിതീയവാർഷികയോഗത്തിൽ വാരിയരാണു് അധ്യക്ഷ്യം വഹിച്ചതു്. 1070—ൽ തിരുവനന്തപുരത്തു് ആഘോഷിച്ച ആ സഭയുടെ ചതുർത്ഥയോഗത്തിൽ വാരിയരെ അഗ്രാസനസ്ഥനാക്കണമെന്നു് വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ആശിച്ചു. എങ്കിലും വാരിയക്കു താൽകാലികമായി നേരിട്ട അസൌകര്യംനിമിത്തം അതു സാധിച്ചില്ല.

ഭ്യാസം.

മരണം:—കഥാപുരുഷന്റെ ഒരു പുത്രി തൃശ്ശിവപേരൂർവച്ചു് അകാലമൃത്യു പ്രാപിച്ചു. അനന്തരം ആ പരിസരത്തിൽനിന്നു തീരെ വിട്ടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പിരിഞ്ഞു സകുടുംബം തൃക്കണ്ടിയൂരിൽത്തന്നെ വീണ്ടും താമസം തുടങ്ങി. രണ്ടു കൊല്ലത്തോളം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. അന്നന്നു കിട്ടുന്നതു് അന്നന്നുതന്നെ ചെലവിടണമെന്നു നിബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹം ആ രണ്ടു കൊല്ലവും ആദായത്തിനു യാതൊരു മാർഗ്ഗവുമില്ലാതെ അതികഠിനമായ ദാരിദ്ര്യപീഡയ്ക്കു വശംവദനായി, ശാരീരികമായ ശക്തിയും മാനസികമായ ഓജസ്സും ക്രമേണ ക്ഷയിച്ചു, വയറുകടി കഷ്ടപ്പെടുകയും 1072-ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 20-ാംനു- വിജയദശമിദിനത്തിൽ പ്രപഞ്ചമയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ തിരോധാനംചെയ്കയും ചെ

കൃതികൾ:—കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർ നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സെൻറ് തോമസ് അച്ചുക്കൂടത്തിൽ മുദ്രണം ചെയ്തവയാണു് താഴെക്കാണുന്ന ഭാഷാവ്യാഖ്യാനങ്ങൾ. 1 രഘുവംശം, 2 മാഘം, 3 നൈഷധം, 4 കുമാരസംഭവം, 5 മേഘസന്ദേശം, 6 യുധിഷ്ഠിരവിജയം, 7 ശ്രീരാമോദന്തം, 8 ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം, 9 താരോപദേശം. വിദ്യാരത്നപ്രഭയിൽനിന്നാണു് അധോലിഖിതങ്ങളായ പുസ്തകങ്ങൾ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ളതു്. 10 അഷ്ടാംഗഹൃദയം സൂത്രസ്ഥാനം, നിദാനസ്ഥാനം, ശാരീരസ്ഥാനം, കല്പസ്ഥാനം, ചികിത്സിതസ്ഥാനം, ഉത്തരസ്ഥാനം എന്നിവ സാരാർത്ഥപ്പൂണമെന്ന ഭാഷാവ്യാഖ്യാനസമേതം, 11 അമരകോശം ബാലപ്രിയാവ്യാഖ്യാനസഹിതം, 12 ആരോഗ്യകല്പദ്രുമം ബാലചികിത്സ, 13 ശിവശക്തിസപ്തശതീസ്തോത്രം, 14 സാമുദ്രികാശാസ്ത്രം, 15 ഗൗളിശാസ്ത്രം, 16 നൂതനയുക്തിരൂപം, 17 ബാലപ്രബോധനം സമാസചക്രം എന്നിവയുടെ ഭാഷാവ്യാഖ്യ, 18 ലക്ഷ്മണോപദേശത്തിന്റെ ഭാഷാവ്യാഖ്യ. കേരളകല്പദ്രുമം, ഭാരതവിലാസം എന്നീ മുദ്രാലയങ്ങളിൽനിന്നാണു് മറ്റു പുസ്തകങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായതു്. അവയിൽ ചിലതിന്റെ പേർ ചേർക്കാം. 19 സംഗീതശാസ്ത്രം, 20 നാരായണീയവ്യാഖ്യ, 21 വിംശതിവ്യാഖ്യ, 22 സിദ്ധാന്തകൗമുദിയുടെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിനു പദസംസ്കാരചന്ദ്രിക എന്ന വ്യാഖ്യ, 23 തർക്കശാസ്ത്രം, 24 ഹോരാശാസ്ത്രം, 25 അമരം ബാലബോധിനി, 26 വിദ്യാക്ഷരമാല, 27 വാസുദേവമനനം, 28 പ്രശ്നമാർഗ്ഗം പൂർവ്വാർദ്ധം, 29 ജീവന്മുക്തിപ്രകരണം, 30 വൈദ്യാമൃതതരംഗിണി, 31 നേത്രചികിത്സ, 32 അഷ്ടാംഗഹൃദയം ഭാവപ്രകാശവ്യാഖ്യാനസഹിതം, 33 അമരുകശതകം, 34 അഷ്ടപദി, 35 ദേവീമാഹാത്മ്യം, 36 പുഷ്പബാണവിലാസം, 37 മഹിഷമംഗലഭാണം, 38 കോടിവിരഹം (സംഗീതകേതുചരിതം) എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു ഭാഷാവ്യാഖ്യകർത്താവു് 39 വാഗാനന്ദലഹരി, 40 വാമദേവസ്തവം, 41 വിദ്യുന്മാലാസ്തുതി എന്നീ സ്വതന്ത്രസംസ്കൃതകാവ്യങ്ങളും. ഇവയിൽ ചിലതൊന്നും എനിക്കു വായിക്കുവാൻ സംഗതി വന്നിട്ടില്ല. ഭഗവൽഗീതയ്ക്കു് ഒരു സംസ്കൃതവ്യാഖ്യാനം യോഗാനന്ദസ്വാമികളുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു വാരിയർ എഴുതീട്ടുള്ളതായി ചിലർ പറയാറുണ്ടെങ്കിലും അതു് ആരും കണ്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ അതിനെ വിഷയീകരിച്ചു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്ഷേമാണ്യുട്ടാമഫുൽകൃത്യപതുഷിതഫണാ—
ശ്ലഷ്ണസമ്പൂർണ്ണരത—
ച്ഛായാസഞ്ചാരസമ്പാദിതജഗദുദര—
ധ്വാന്തഭംഗോ ഭുജംഗഃ.''

വാരിയരുടെ കാവ്യശൈലി അത്യന്തം പ്രൗഢവും കല്പന സാമാന്യേന പണ്ഡിതൈകഗ്രാഹ്യവുമാകയാൽ ലഹരിക്കു ''ഹൃദ്യ''യെന്നും സ്തവത്തിനു് ''അർത്ഥപ്രകാശിക''യെന്നും ഓരോ വിസ്തൃതമായ വ്യാഖ്യാനവും അദ്ദേഹംതന്നെ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഭാഷാകവിത:—ഭാഷാകവിതകളുടെനേർക്കു വാരിയർക്കു മമത ഇല്ലായിരുന്നു. ''ഭാഷാസൂക്തിനിബന്ധനാനി ബഹവഃ കുർവന്തി നാമാധുനാ ദോഷം കഞ്ചന തേഷു നാവകലയേ ജാനാമി നോ വാ ഗുണാൻ'' എന്നു് അദ്ദേഹം ഒരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടുമൂന്നു മുക്തകങ്ങൾമാത്രമേ ശ്ലോകരൂപത്തിൽ ഭാഷയിൽ നമുക്കു് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അവ ആസ്വാദ്യങ്ങളായിരിക്കുന്നു. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

1 ''കെട്ടും ഭുജാലതകൾകൊണ്ടവളഞ്ഞൊരിക്കൽ
കൂട്ടും കടാക്ഷവടികൊണ്ടടി മറ്റൊരിക്കൽ
പെട്ടെന്നു വാഗമൃതവീചിയിലിട്ടു മുക്കും
നട്ടംതിരിച്ചിലിവിടെപ്പലതുണ്ടു പാത്താൽ.''

2 ''ജലജപതി മറഞ്ഞതില്ല മുറ്റും
തവ മുടികൊണ്ടു നിറഞ്ഞു കുരിരുട്ടും
അതിനിടയിൽ മുഖേന്ദു വന്നുദിച്ചി—
ട്ടതിനെ നിജേന ബലേന പിന്നിലാക്കി.''

ഭഗവൽഗീത കിളിപ്പാട്ടായി എഴുതണമെന്നു് ഒരിക്കൽ ആലോചിച്ചു. അതു മുഴുമിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഗ്രന്ഥം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

''ശാരീകുലത്തിന്നലങ്കാരഹീരമേ!
ശാരദാപാദാബ്ജസേവൈകതൽപരേ!
ശാരികപ്പൈതലേ! സച്ചരിതാഖ്യാവി—
ശാരദേ! ശ്രീചാരുമൂർത്തേ! സുഭാഷിണീ!
ഭാരതവൃത്തങ്ങൾ മിക്കതുമൊട്ടൊട്ടു
സാരാംശമാദായ ചൊല്ലി നീയെന്നതിൽ
വീരനാമർജ്ജുനൻതന്നുടെ ചേതസി
ചേരാതവണ്ണം നിറഞ്ഞു ഭ്രമഞ്ഞോരു
ഘോരവിഷാദങ്ങൾ ദൂരവേ നീങ്ങീടു—
മാറു ഭഗവാനരുൾചെയ്തതിന്നതെ—

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നാരും ഗ്രഹിക്കേണ്ട ഞങ്ങളിലെന്നൊരു
നീരസഭാവം നിനക്കു വന്നീടുവാൻ
കാരണമെന്തെന്നു ഞാനറിഞ്ഞീല തൽ–
സാരം ഗ്രഹിപ്പാനെനിക്കുമിന്നാഗ്രഹം.''

ചില ഐതിഹ്യങ്ങൾ:—രാമവാരിയർക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ ദ്രുതകവനം സുകരമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം വിജ്ഞാനചിന്താമണിയിൽ

''അഭിനവനവനീതമൃഷേ ശ്ലോഷവധൂടീസ്തനോത്തരീയകൃഷേ
ശിഖിപിഞ്ഛരശേഖരജൂഷേ ശിശവേ കസ്മൈചിദ്വ്യയായ നമഃ''

എന്നൊരു മംഗലശ്ലോകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഒടുവിലത്തെ പാദം 'ഷേ' എന്ന അക്ഷരത്തിൽ അവസാനിപ്പിക്കാത്തതു ഭംഗിയായില്ല എന്നു ചിലർ പറഞ്ഞപ്പോൾ എന്നാൽ തന്റെ 'ഷ'പ്പെട്ടി ഒന്നുകൂടി തുറക്കാം എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് ആദ്യത്തേതിനുപകരം മറ്റൊരു ശ്ലോകം ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു.

''ശേഷേശയായ വിദ്വഷേ, വേഷേണാഭീരബാലസാമ്യജൂഷേ,
തോഷാദ്ദുഖലകൃഷേ ശ്ലോഷപുഷേ രോചിഷേ നമോ/ജനുഷേ.''

എന്നതാണു് ആ ശ്ലോകം. മറ്റൊരിക്കൽ ''ബദ്ധോ ഹി നാഗോ ജല ബിന്ദുനാസീൽ'' എന്നൊരു സമസ്യ താഴെക്കാണുന്നവിധത്തിൽ പൂരിപ്പിച്ചു.

''സിംഹാദ്ഭിയാനുവ്രജതഃ പ്രധാവൻ
സാകം കരിണ്യാ പഥി നിഷ്പതന്ത്യാഃ
ഗർത്തേതിശോകാന്നയനസ്രുതാസ്യാ
ബദ്ധോ ഹി.....''

ഒരവസരത്തിൽ വാരിയർ പുന്നശ്ശേരി നമ്പിയോടു സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ആരു് എത്രമാത്രം അബദ്ധം വിജ്ഞാനചിന്താമണിയിൽ ചേർക്കുകയാണെങ്കിലും വാദമുണ്ടായാൽ താൻ അതു സുബദ്ധമാണെന്നു സമർത്ഥിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു വാഗ്ദാനംചെയ്തതായി നമ്പിയുടെ മുഖത്തുനിന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ചമ്പത്തിൽ ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാർ ഒരിക്കൽ താൻ നിരർത്ഥകമാണെന്നു ധരിച്ചിരുന്ന ഒരു ശ്ലോകത്തിനു് എന്താണു് അർത്ഥമെന്നു വാരിയരോടു ചോദിച്ചു. ചുവടേ ചേർക്കുന്നതാണു് ആ ശ്ലോകം.

''പതിരതീവ ധനീ സുഭഗോ യുവാ
പരവിലാസവതീഷു പരാങ്മുഖഃ
ശിശ്രൂരലംകുരുതേ സദനം സദാ
കിമപിവാ സുദതീ രുദതീ ഭൃശം.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

'സുഭഗ'നെന്നാൽ നല്ല (ഭം) നക്ഷത്രത്തിൽമാത്രം പത്നിയെ പ്രാപിക്കുന്നവനെന്നാണർത്ഥം എന്നും, പത്നി മറ്റു ദിവസങ്ങളിലെ വിയോഗാത്തികൊണ്ടു രോദിക്കുന്നതാണു് പ്രകൃതമെന്നും വാരിയർ പറഞ്ഞപ്പോഴാ മന്നാടിയാർ അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. മറെറാരിക്കൽ കഥാനായകൻ മഹാവൈയാകരണനായ കിഴക്കേപ്പുല്ലത്തു ശങ്കരൻമൂസ്സതിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നപ്പോഴാ മൂസ്സതു വാരിയരുടെ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യത്തിന്റെ അഗാധത പരിശോധിക്കുന്നതിനായി ഏറ്റവും കഠിനമായ ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കി രാത്രി കിടക്കാൻപോകുമ്പോഴാ കൊടുത്തു. "വാരിയർ ഇതിന്റെ അർത്ഥം ഞാൻ നാലഞ്ചു നാഴിക വെളുപ്പിനു കുളിക്കുവാൻ പോകുമ്പോഴാ എന്നെ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിക്കണം" എന്നപേക്ഷിച്ചു. വാരിയക്കുണ്ടോ അതുകൊണ്ടൊരു കുലുക്കം? അർത്ഥം കണ്ടുപിടിച്ചു നിർദ്ദിഷ്ടസമയത്തുതന്നെ മൂസ്സതിനെ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചു എങ്കിലും "ഈ ശ്ലോകം ഇന്നലെ എന്നെ ഉറക്കിയില്ല" എന്നുകൂടി പറഞ്ഞു. ശ്ലോകം താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

"യസ്യാഃക്കാതിശയാ പ്രഹർഷജനനീ ഭദ്രേണ ഭാഗീരഥീ
സാ മാലാത്യുധിമൗലി ലോചനപദേ ചിത്രം കരാബ്ജം വിഭുഃ
വാമാർദ്ധാങ്ഗിമുമാപി യോ ദഹതി ഗവ്യേന സ്മരേണ സ്മരം
സൽക്ഷേമായ സ സർവകാലമപി യോ വേദാത്മഭൂതസ്യ നഃ."

ഉപ്പോട്ട കണ്ണൻ (1000–1060)—ചരിത്രം:—ഉപ്പോട്ട കണ്ണൻ 1000–ാമാണ്ടു മേടമാസം 12–ാംനു- വടക്കേ മലബാറിൽ കണ്ണൂരിൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽ സ്വല്പം സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചതിനുമേൽ സ്വദേശത്തു് ഇംഗ്ലീഷ്പട്ടാളക്കാരുടെ ആവശ്യത്തിനായി സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന ഗവർമ്മെൻറു റജിമെൻടൽ സ്കൂളിൽ ചേർന്നു് ഇംഗ്ലീഷ് പഠിച്ചു. ആ രണ്ടു ഭാഷകളിലും കാലക്രമത്തിൽ നല്ല പരിജ്ഞാനം നേടുവാൻ വ്യവസായശീലനായ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രശംസനീയമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. 25–ാമത്തെ വയസ്സിൽ മലബാറിലെ ആദ്യത്തെ ഇൻഡ്യൻ ഡെപ്യൂട്ടി കലക്ടരായ ചൂര്യയിൽ കണാരന്റെ സാഹായ്യംകൊണ്ടു് ആ ആഫീസിലെ ഒരു പകപ്പുഗ്രമസ്ഥനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. കണാരൻ അന്നു ഹജൂരിൽ നായിബു് (രണ്ടാം) ശിരസ്തദാരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മയ്യഴിക്കാരനാണു്. ക്രി. പി. 1812—1876 ഈ വത്സരങ്ങൾക്കിടയിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം. കണ്ണൻ ഉദ്യോഗസോപാനത്തിൽ പടിപ്പടിയായി ഉയർന്നു് 1042മുതൽ ഹജൂർശിരസ്തദാരായും 1045മുതൽ കണാരൻ പെൻഷൻപറ്റിയപ്പോഴാ ഡെപ്യൂട്ടി കലക്ടരായും രാജ്യസേവ ചെയ്തു. ഗവർമ്മെൻറിന്റേയും പൊതുജനങ്ങളുടേയും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിച്ചു് 1060–ാമാണ്ടു മീനമാസം 31–ാംനു- വാതരോഗം നിമിത്തം മരിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികാരം:—ഉപ്പോട്ട കണ്ണൻ 1 അഷ്ടാങ്ഗഹൃദയം താൻ എഴുതിയ ഭാസ്കരം എന്ന ഭാഷാവ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടി 1048 തുലാം 22–ാംനു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. "ജഗച്ചക്ഷുര്യദോൽപന്നഃ കുജവാരോദയഃ കലിഃ" എന്ന അന്നത്തെ കലിദിനവാക്യംകൊണ്ടു് ആ തീയതി അറിയാം. അതുകൂടാതെ 2 യോഗാമൃതം എന്ന സുപ്രസിദ്ധമായ പഴയ വൈദ്യമണിപ്രവാളവും താൻ ഉണ്ടാക്കിയ ലഘുടിപ്പണിയോടുകൂടി അച്ചടിപ്പിച്ചു. അതു് 1046–ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു്. യോഗാമൃതകാരൻ പെരിഞ്ചല്ലൂർഗ്രാമത്തോടു ബന്ധമുള്ള ഒരു നമ്പൂരിയാണെന്നു് ഊഹിക്കാം. തുപ്പറയാറുകാരനാണെന്നു ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സവ്വാധികാര്യക്കാർ പറയുന്നതിനു് ആസ്പദമെന്തെന്നറിയുന്നില്ല. താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നവയിൽ രണ്ടാമത്തെ ശ്ലോകം നോക്കുക.

"പൂമാതാൽ വീക്ഷ്യമാണം കലശജലനിധേ–
മ്മഥ്യമാനാൽപ്പുറപ്പെ–
ട്ടാമോദോല്ലോലകല്ലോലിതജലകണമേ–
റേററു വിഭ്രാജമാനം
ഹേമാലങ്കാരകാന്താരഗമിത തൊഴുതേൻ
ധാമ ധാനന്തരം തൽ
ക്ഷേമാബദ്ധോത്തമാങ്ഗം കരലസദരിശം–
ഖാബ്ജപീയൂഷകുംഭം.
ചെല്ലൂരാവാസി ഭദ്രം പ്രദിശതു സശിവം
ധാമ മേ ഞാൻ ചുരുക്കി–
ച്ചൊല്ലീടുന്നേൻ ചികിത്സാസരണി ചില ധരി–
പ്പാൻ ഭിഷഗ്ബാലകാനാം
കൊള്ളാമെന്നോർത്തു കൈക്കൊണ്ടരുളുക ഭിഷജോ
വീക്ഷ്യ യോഗാമൃതം തൽ
കല്യാണം മൽപ്രബന്ധം പുനരിത തൊഴുതേ–
നേഷ സദ്ഭ്യോപി തേഭ്യഃ."

"ഹേമാലങ്കാരകാന്താരം" എന്ന ക്ഷേത്രം ഏതെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. അഷ്ടാങ്ഗസാരം എന്ന വൈദ്യഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രണേതാവും യോഗാമൃതകാരൻതന്നെയാണു്. അതിലും

"ഹേമാലങ്കാരകാന്താരധാമാ സ പുരുഷോത്തമഃ
ശ്രീമാനമൃതഹസ്തോ നഃ ക്ഷേമായാസ്തു ഭിഷങ്ഗണിഃ"

എന്നൊരു വന്ദനശ്ലോകം കാണുന്നു. അദ്ദേഹം ഒൻപതാം ശതകത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നതായി ഭാഷാശൈലിയിൽനിന്നു് ഉദ്ദേശിക്കാവുന്നതാണു്.

ആറന്മുപുറത്തു് ഇമ്പിച്ചൻഗുരുക്കൾ (1027–1076)

—ചരിത്രം:—ആറന്മുപുറത്തു് ഇമ്പിച്ചൻഗുരുക്കൾ 1027–ാമാണ്ടു കുംഭ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാസം അവിട്ടംനക്ഷത്രത്തിൽ വടക്കേ മലബാർ കൊയിലാണ്ടിയിൽ ആറുപുറത്തു ചാത്തുവിന്റെയും ചെട്ടിയേടത്തു ചോയിച്ചിയുടേയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. മാതാവിന്റെ കുടുംബത്തെയുംകൂടി അനുസ്മരിച്ചു് ആറുപുറത്തു ചെട്ടിയേടത്തു് ഇമ്പിച്ചൻഗുരുക്കളെന്നും അദ്ദേഹത്തെ പറയാറുണ്ടു്. അവർ ജാതിയിൽ കണിശന്മാരായിരുന്നു; വലിയ ദാരിദ്ര്യത്തിലാണു് കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്നതു്. ഇമ്പിച്ചൻ തന്റെ അമ്മാമനായ മറ്റൊരു ഇമ്പിച്ചൻ നടത്തിവന്ന മീത്തലെ എഴുത്തുപള്ളിയിൽ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞതിനുമേൽ തലശ്ശേരിയിൽ ഗവൺമെൻറു സ്കൂളിലും പിന്നീടു കോഴിക്കോട്ടു ഗവൺമെൻറു പ്രൊവിൻഷ്യൽസ്കൂളിലും പഠിച്ചു് അവിടത്തെ ട്രാൻസ്ലേഷൺപരീക്ഷയിലും മറ്റും വിജയം നേടി. മേല്പറഞ്ഞ അമ്മാമനാണു് വിദ്യാഭ്യാസസംബന്ധമായുള്ള ചെലവുകൾ നിർവ്വഹിച്ചതു്. വടക്കേ മലബാറിൽ കണിശർ, കമ്മാളർ, തീയർ ഈ ജാതികളിൽപ്പെട്ട അധ്യാപകന്മാരെ പ്രായേണ ഗുരുക്കന്മാരെന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നു. ചില നായന്മാരായ അധ്യാപകന്മാരെയും അങ്ങനെ പറയും. അനന്തരം ഉപ്പോട്ടു കണ്ണന്റെ അഷ്ടാങ്ഗഹൃദയവ്യാഖ്യ മുദ്രണംചെയ്ത അവസരത്തിൽ അതിന്റെ പ്രൂഫ് പരിശോധകനായിക്കൂടി. അതിനുമേലാണു് കാര്യമായി സംസ്കൃതം പഠിച്ചുതുടങ്ങിയതു്. പാലക്കാട്ടു ശേഖരീപുരം ശേഷുശാസ്ത്രികളുടെ ശിഷ്യനായ അമ്പുമോളി രാമുണ്ണിവൈദ്യരുടെ ശിഷ്യസ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളിൽ പരിനിഷ്ഠിതവും തർക്കശാസ്ത്രത്തിൽ സാമാന്യവുമായ പരിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. അതിനുമുൻപുതന്നെ ജ്യോതിഷത്തിലും പ്രായോഗികമായ അറിവു നേടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നീടു വ്യാകരണം അഭ്യസിക്കുന്നതിനായി പരദേശത്തേക്കു പോയി. മദിരാശി പ്രസിഡൻസി കോളേജിലെ മലയാളപണ്ഡിതരായ മൂളിയിൽ കൃഷ്ണന്റെ സാഹായ്യത്തിൽ അവിടെ താമസിച്ചു് ആ ശാസ്ത്രത്തിലും നിഷ്ണാതനാകുകയും അതിനുപുറമേ തർക്കശാസ്ത്രത്തിൽ ചില ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾകൂടി വായിക്കുകയും ചെയ്തു. വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയായതിനുമേൽ ആറുപുറത്തു തിരിയെപ്പോന്നു് ഒരു പാഠശാല സ്ഥാപിച്ചു് ഒട്ടുവളരെ ശിഷ്യന്മാരെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചു. 1076-ാമാണ്ടു് കുംഭമാസം 22-ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—ഇമ്പിച്ചൻഗുരുക്കളുടെ പ്രധാനകൃതി തൃക്കണ്ടിയൂർ അച്യുതപ്പിഷാരടിയുടെ പ്രവേശകം എന്ന വ്യാകരണഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഭാഷാവ്യാഖ്യാനമാണു്. അതിൽ തന്റെ ഗുരുനാഥനായ രാമുണ്ണിവൈദ്യരെ താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ശ്രീമാനംബരമൗലിനാമകഗൃഹാലങ്കാരഹീരായിതഃ
ശ്രീരാമോഭിധയാ ഗുരുർവ്വിജയതേ ദോഷജ്ഞചൂഡാമണിഃ
യസ്യാനഗ്ഘഗുണോൽകരാ സുകവിതാ പ്രോദ്യദ്രസാലംകൃതാ
സദ്വൃപാ സുരസുന്ദരീവ ബുധലോകാനന്ദസന്ദായിനീ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഈ കൃതിയുടെ ആദ്യഭാഗമേ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അതുകൂടാതെ 2 ധാരാകല്പം എന്നൊരു വൈദ്യഗ്രന്ഥവും, 3 മനീഷാപഞ്ചകം എന്ന ശങ്കരാചാര്യരുടെ വേദാന്തപ്രകരണവും അദ്ദേഹം വ്യാഖ്യാന സഹിതം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 4 രാഘവാമൃതം എന്ന രാമായണ കഥയെ ആസ്പദമാക്കി ഒരു സംസ്കൃതകാവ്യം രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും 5 കഥാ സരിത്സാഗരം മലയാളത്തിൽ വിവർത്തനംചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും കേട്ടുകേൾ വിയേ ഉള്ളൂ. 6 അഷ്ടപദി ആട്ടം എന്നൊരു കൃതിയും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടുപോൽ. 7 ഭാഗവതം അദ്ദേഹം ഭാഷാഗദ്യരൂപത്തിൽ പരാവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതിൽ ഒരു ഭാഗം ചുവടേ കുറിക്കുന്നു.

മൂലം:

"സ ഏഷ ലോകവിഖ്യാതഃ പരീക്ഷിദിതി യൽപ്രഭുഃ
ഗർഭേഽഷ്ടമനുധ്യായൻ പരീക്ഷേത നരേഷ്വിഹ.
സ രാജപുത്രോ വവൃധ ആശു ശുക്ല ഇവോഡുപഃ
ആപൂര്യമാണഃ പിതൃഭിഃ കാഷ്ഠാഭിരിവ സോനഘഃ."

(ഭാഗവതം 1–12–30, 31)

തർജ്ജമ:—"മുൻപു മാതാവിന്റെ ഗർഭപാത്രത്തിൽ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ദിവ്യപുരുഷനെ മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചിട്ട് ഇവൻ അവനായിരിക്കുമോ എന്നു തന്റെ ജനങ്ങളെ എല്ലാവരേയും പരീക്ഷിക്കകൊണ്ട് ഈ പ്രഭു പരീക്ഷിത്തു് എന്ന ലോകത്തിൽ പ്രസിദ്ധനായും വന്നു. ശുക്ല പക്ഷത്തിലെ ചന്ദ്രൻ കലകളാൽ പോഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതുപോലെ ആ രാജകുമാരനും പിതൃക്കളാൽ അന്നാദികളെക്കൊണ്ടു പോഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടു."

സ്വാശ്രയശക്തികൊണ്ടുമാത്രം ഉയർന്നു സമർത്ഥമായി മാതൃഭാഷയെ സേവിച്ച കേരളപണ്ഡിതന്മാരുടെ പങ്ക്തിയിൽ ഗ്രന്ഥകർക്കും ഒരു സ്ഥാനത്തിനു് അവകാശമുണ്ട്.

മാടായി മന്ദൻഗ്രന്ഥകർ (1005?–1087)—ചരിത്രം:—വടക്കേ മലയാളത്തിലെ തീയരുടെ ഇടയിൽ സാമാന്യം പ്രസിദ്ധിയുള്ള തലശ്ശേരി തിരുവങ്ങാട്ടു മാടായിത്തറവാട്ടിലാണു് മന്ദൻഗ്രന്ഥകർക്കളുടെ ജനനം. 1005–നും 1009–നും ഇടയ്ക്കായിരുന്നു അദ്ദേഹം ജനിച്ചതു് എന്നറിയാം. പിതാവു കൂടക്കായി കണ്ണൻവൈദ്യനായിരുന്നു. സംസ്കൃതം പഠിച്ചതു മേനപ്രം അംശക്കാരനായ പുതുശ്ശേരി ചാത്തുഗ്രന്ഥകർക്കളോടാണു്. ചാത്തുഗ്രന്ഥകർ ഉദയാച്ചേരി ഗ്രന്ഥകർന്മാരെന്നു വിഖ്യാതി നേടിയ ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗമായിരുന്നു. ജ്യോതിഷം, വൈദ്യം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നല്ല വൈദുഷ്യം സമ്പാദിച്ചതിനുപുറമേ വ്യാകരണവും തർക്കവുംകൂടി മന്ദൻഗ്രന്ഥകർ അഭ്യസിച്ചിരുന്നു. തിരുവങ്ങാട്ടു തലായി എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു വിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചു് അവിടെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അധ്യാപകവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ട കാലയാപനം ചെയ്തു. അവിടെയായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹം. 1037–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു മുപ്പത്തിരണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—ഗ്രന്ഥകർത്താക്കളുടെ പ്രധാനകൃതി നളചരിതം കാവ്യമാണ്. കുഞ്ചന്റെ ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം കഴിഞ്ഞാൽ ആ രീതിയിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള രണ്ടാമത്തെ കാവ്യം നളചരിതമാണെന്നു തോന്നുന്നു. അതിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ഭീമാഖ്യക്ഷിതിപകുമാരിയെന്നു കേട്ടു
വാമാക്ഷിക്കിഹ ഭൈമന്തിയെന്നു പേർപോൽ
നാമിന്നിത്തരുണിയെയിങ്ങു കൊണ്ടുപോരാ–
നാമെങ്കിൽപ്പരിപൊട്ടടൻ തുടർന്നിടേണം."

പിന്നീടു 2 പതിവ്രതാധർമ്മം എന്നൊരു കൃതി ദ്രാവിഡവൃത്തത്തിൽ നിർമ്മിച്ചു. ഒടുവിലത്തെ കൃതിയായ 3 പാർവ്വതീപരിണയകാവ്യം പൂർത്തിയാകുന്നതിനുമുൻപായിരുന്നു മരണം.

കാരായി കൃഷ്ണൻഗുരുക്കൾ (1030–1063)—ചരിത്രം:—കാരായി കൃഷ്ണൻഗുരുക്കൾ വടക്കേ മലബാറിൽ ചിറയ്ക്കൽതാലൂക്കിൽ കണ്ണൂരിൽ ഒതയോത്തുവീട്ടിൽ 1030–ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. അസാമാന്യമായ സഹൃദയത്വത്താലും ആശ്ചര്യജനകമായ വാസനയാലും അനുഗൃഹീതനായിരുന്നുവെങ്കിലും കഠിനമായ തലഃശ്ശൂലപീഡനിമിത്തം 1063 കന്നിയിൽ അല്പായുസ്സായി ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാങ്മയങ്ങൾ എല്ലാംതന്നെ അമൃതനിഷ്യന്ദികളാകുന്നു.

കൃതികൾ:—1 ഋക്മിണീപരിണയം മണിപ്രവാളം, 2 രാമായണം മണിപ്രവാളം, 3 ആദിത്യഹൃദയം—90 ശ്ലോകങ്ങൾ, 4 ലക്ഷണാപരിണയം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 5 അലങ്കാരത്തിൽ നായകപ്രകരണത്തിനു ഭാഷാഖ്യാനം എന്ന ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം, 6 കുചേലകൃഷ്ണീയം യമകകാവ്യം ഇവയാണു് കൃഷ്ണൻഗുരുക്കളുടെ പ്രധാനകൃതികൾ. ഇവയിൽ പലതും എനിക്കു കാണ്മാൻ സംഗതിവന്നിട്ടില്ല. യമകകാവ്യം സംസ്കൃതമോ മലയാളമോ എന്നുപോലും നിശ്ചയമില്ല. ആദിത്യഹൃദയം സംസ്കൃതമാണെന്നു തോന്നുന്നു. ചില കൃതികളിൽനിന്നു് ഉദ്ധാരങ്ങൾ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ഭാഷാചരിത്രത്തിൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഋക്മിണീപരിണയം:

"ഗണാധിപൻതൻ ചരണാംബുജദ്വയം
ഗുണാഭിവൃദ്ധ്യൈ സതതം നതോസ്മി ഞാൻ
പ്രണാമമാത്രേണ സമസ്തകിൽബിഷ–
പ്രണാശനം സർവ്വസുപർവ്വപൂജിതം."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാമായണം:.

"കഥയ ജനനി! കിം വിഷീദസി ത്വം?
കഥമതിസിക്തമിഹാശ്രുണാ മദംഗം?
പ്രഥയതി സുതരാം മുഖം ഭവത്യാഃ
പൃഥുശുചമാശു വദാംബ! ദുഃഖഹേതും."

ആദിത്യഹൃദയം:

"അരുണസാരഥിമിന്ദ്രമുഖാമര—
പ്രകരപൂജിതപാദസരോരുഹം
സരസിജാസനവിഷ്ണുശിവാത്മകം
സദയമാശ്രിതവത്സലമാശ്രയേ."

സംസ്കൃതപ്രധാനങ്ങളാണ് പ്രസ്തുതകവിയുടെ നിബന്ധങ്ങൾ എന്നു പ്രത്യേകിച്ചു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

നരിക്കുനി ഉണ്ണീരിക്കുട്ടിവൈദ്യൻ (1023–1084)—

ചരിത്രം:—നരിക്കുനി ഉണ്ണീരിക്കുട്ടിവൈദ്യൻ 1023–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടുതാലൂക്കു കുന്നമംഗലം ചെറുകുളത്തൂർദേശത്തു നരിക്കുനി എന്ന തറവാട്ടിൽ രാമന്റെ പുത്രനായി ജനിച്ചു. പത്തു വയസ്സുവരെ സ്വദേശത്തു മരുമയിൽ രാമപ്പണിക്കരോടു സംസ്കൃതത്തിൽ ബാലപാഠങ്ങളും ഗ്രഹഗണനാന്തംവരെ ജ്യോതിഷവും പഠിച്ചു. 1034–ൽ ആ സ്ഥലത്തുതന്നെ കുറത്തേടത്തുകണ്ടിയിൽ ഒരു എഴുത്തുപള്ളി സ്ഥാപിച്ചു് അവിടെ ഒരു കൊല്ലത്തോളം അധ്യാപകനായി കഴിച്ചുകൂട്ടി. 1035–ൽ കോഴിക്കോട്ടേക്കു പോയി. അടുത്ത കൊല്ലം അച്ഛൻ മരിച്ചു. അതിനുമേൽ കോഴിക്കോട്ടു മൂത്തോറൻ എഴുത്തച്ഛന്റെ ശിഷ്യനായി കാവ്യങ്ങളും അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീടു പിലാശ്ശേരി പേരു എന്നൊരാളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി അവിടെത്തന്നെ ഇംഗ്ലീഷുപള്ളിക്കു സമീപം ഒരു പള്ളിക്കൂടം നടത്തി. ഗ്രന്ഥമെഴുത്തിൽ വളരെ നൈപുണ്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അധ്യാത്മരാമായണം കിളിപ്പാട്ടു പലക്കും ഓലയിൽ പകർത്തിയെഴുതിക്കൊടുത്തു് അങ്ങനെയും കുറേ ധനം സമ്പാദിച്ചു. സ്വകുടുംബത്തിൽ പരമ്പരാഗതമായിരുന്ന വൈദ്യവൃത്തിയിൽ എപ്പെടുന്നതിനുവേണ്ടി കാട്ടുകണ്ടി വട്ടാമ്പോയിൽ വലിയ ചാത്തുണ്ണി വൈദ്യരോടു് അഷ്ടാംഗഹൃദയവും ചരകസുശ്രുതാദിഗ്രന്ഥങ്ങളും അഭ്യസിക്കുകയും പര്യാപ്തമായ ചികിത്സാപരിചയം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. 1046–ൽ ചികിത്സ ആരംഭിച്ചു. ഉപ്പോട്ട കണ്ണന്റെ ഭാസ്കരവ്യാഖ്യാനം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ വൈദ്യരുടേയും സഹായം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. 1049–ൽ പില്ലാലത്തു കേരളവിദ്യാശാലയിലെ സംസ്കൃതപണ്ഡിതർ എ. വെങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളോടു വ്യാകരണവും തർക്കവും വേദാന്തവും പഠിച്ചു. ഒരു വൈദ്യനെന്നും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പണ്ഡിതനെന്നുമുള്ള നിലകളിൽ കഥാപുരുഷനു് അസാമാന്യമായ ഖ്യാതി നേടുവാൻ സാധിച്ചു. അതോടുകൂടി അധ്യാപകവൃത്തിയും തുടന്നുകൊണ്ടുപോയി. 1054–ൽ പിലാശ്ശേരിപ്പുറമ്പിൽനിന്നു തന്റെ പള്ളിക്കൂടം നായ്ക്കർമാത്തിലേക്കു മാറ്റി അവിടെ പിന്നെയും ആറു കൊല്ലം പണിനോക്കി. 1084 കക്കടകത്തിൽ പക്ഷവാതരോഗം നിമിത്തം ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം കാവ്യം:—ഉണ്ണീരിക്കുട്ടിവൈദ്യരുടെ കൃതികളിൽ പ്രഥമഗണനീയമായി കരുതേണ്ടതു ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം മണിപ്രവാളമാണു്. പത്തു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ 1002 ശ്ലോകങ്ങളാം അതിൽ കവി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ ശ്രീകൃഷ്ണചരിതത്തെ അനുകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു് മാടായി മന്ദന്റെ എന്നപോലെ വൈദ്യരുടേയും കാവ്യം. മന്ദനേറെതായിരുന്ന വൈദ്യരുടെ കാവ്യത്തെക്കാൾ മുൻപു് ആവിർഭവിച്ചതു്. കൃഷ്ണൻഗുരുക്കളുടെ രുക്മിണീപരിണയവും രാമായണവും ഇവയെപ്പോലെയുള്ള കൃതികളാണെന്നതോന്നുന്നു. "സത്യം ശ്രീഭദ്രദാസ്യാൽ" എന്നൊരു കലിദിനസൂചകമായ വാക്യം ഒടുവിൽ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതിൽനിന്നു ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം എഴുതിത്തീർത്തതു 1068 കർക്കടമാസം 24–ാംനു-യാണെന്നു കാണാം. മാതൃക മനസ്സിലാക്കുവാൻ മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങളാം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ശമദമഗുണയുക്തനാജിശൂരൻ
സുമഹിതചേഷ്ടനഭീഷ്ടദൻ സുധീരൻ
കുമതിജനമദാരിഭൂരിസാരൻ
വിമലവിചിത്രചരിത്രനത്യുദാരൻ;

സുമുഖികാമമണിയായ ദേവിതന്റെ
വിമലമുഖാബ്ജമനോജ്ഞകാന്തികൊണ്ടും
അമിതരസവചസ്സുകൊണ്ടുമൊന്നി–
ച്ചമൃതരുചിദ്വയനീരസം ജനിച്ചു."

"ഉരഗാവലി തോഷമോടുകൂടി
ചരിതം വന്നു നിറഞ്ഞതെത്ര കോടി!
ഉരഗാളി തഥാ മദിച്ചു; കാട്ടി–
ക്കുലവും വന്നുനിരന്നു ദിക്കു മുട്ടി."

വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റി നമ്മുടെ കവിക്കു് അറിവുണ്ടായിരുന്നതായി തോന്നുന്നില്ല. ഭാഷാമഹാകാവ്യങ്ങളുടെ ഗണനാപ്രസംഗത്തിൽ ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതവും അവിസ്മരണീയമാകുന്നു.

ഇതരകൃതികൾ:—ഇതുകൂടാതെ 2 പഴനിയാണ്ടവസ്വാമികീർത്തനം, 3 ഗുരുവായൂപുരേശസ്തോത്രം, 4 നളചരിതം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എട്ടുവൃത്തം, 5 നല്ലീശവരാഷ്ടകം, 6 വേങ്ങാട്ട, പാടേരി എന്നീ ക്ഷേത്രങ്ങളെസ്സംബന്ധിച്ചു് അഞ്ചടികാഫം ഇങ്ങനെ ചില ലഘുകൃതികളും പൈദ്യർ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 7 ഭർത്തൃഹരിയുടെ നീതിശതകവും തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി അറിയാം. നല്ലീശവരാഷ്ടകത്തിൽനിന്നുമാത്രം ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

"കാസശ്വാസം ഹൃദയഗദവും നെഞ്ഞടപ്പും തരിപ്പും
ശ്വാസംമുട്ടും ജഠരരുജയും വാന്തിയും കാന്തിഹാനി
ഏതൽ സർവ്വം ശമയ ഭഗവൻ! ശൂലപാണേ! കൃപാലോ!
പ്രീതോ ഭൂത്വാ കരുണയരുളീടേണമേ ചന്ദ്രമൗലേ!"

൨൧. കണാരൻ (1037–1072)—ചരിത്രം:—തത്ത കണാരൻ വടക്കേ മലബാറിൽ തലശ്ശേരിയിൽ 1860–ൽ (1037) ജനിച്ചു. തത്ത എന്നതു കുടുംബപ്പേരാണു്. ബ്രെന്നൻ ജില്ലാ സ്കൂളിൽനിന്നു മട്രിക്കുലേഷൻപരീക്ഷയിലും കോഴിക്കോട്ടു പോയി അവിടത്തെ രണ്ടാം ഗ്രേഡ് കോളേജിൽനിന്നു് എഫ്. എ. പരീക്ഷയിലും ജയിച്ചു. അനന്തരം തലശ്ശേരി ബാസൽമിഷൻ പാഴ്സി ഹൈസ്കൂളിൽ ഒരു ഉപാധ്യായനായി. ആ വിദ്യാലയത്തോടു പാഴ്സി എന്ന പദംകൂടി ഘടിപ്പിച്ചതു് ഏതോ ഒരു ഉദാരനായ പാഴ്സി അതിന്റെ സ്ഥാപനത്തിനായി ധനസഹായം ചെയ്തനിമിത്തമാണു്. 1885–ൽ പ്രൈവറായി പഠിച്ചു ബി. എ. പരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടി. 1887–ൽ ആ സ്കൂളിലെ പ്രഥമാധ്യാപകനായി. 1890–ൽ കുറേക്കാലം പ്രൊബേഷനറി പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടരായും പണി നോക്കി. ആ ഉദ്യോഗം അരുചികരമായി തോന്നുകയാൽ അതിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞു സാഹിത്യസേവനത്തിനായി ആയുശ്ശേഷം വിനിയോഗിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷിലും മലയാളത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു് ഉപന്യാസരചനയ്ക്കു് ഒന്നുപോലെ പാടവമുണ്ടായിരുന്നു. 1897 ജൂലൈ 2–ാംനു- (1072) അപ്രതീക്ഷിതമായി ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

കൃതികാഫം:—കണാരൻ ആദ്യമായി രചിച്ച പുസ്തകത്തിന്റെ പേർ Comparative Study of English and Malayalam as a guide to reciprocal translation (പരിഭാഷാരീതി) എന്നായിരുന്നു. മലയാളത്തിൽനിന്നു് ഇംഗ്ലീഷിലേക്കും ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നു മലയാളത്തിലേക്കും തർജ്ജമ ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ട പല പ്രായോഗികനിർദ്ദേശങ്ങളും അതിൽ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. ഉദാഹരണങ്ങളാഫം പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ രണ്ടു ഭാഷകളിലേയും ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു് അനേകം ഗദ്യപദ്യഖണ്ഡങ്ങളാഫം എടുത്തു ചേർത്തിട്ടുമുണ്ടു്. അതിൽ പിന്നീടു സർ വാൾട്ടർസ്കോട്ടു് എന്ന സുപ്രസിദ്ധനായ ആംഗ്ലേയഭാഷാകവിയുടെ ലേഡി ഓഫ് ദി ലേക്കു് (Lady of the Lake) എന്ന കാവ്യം സരോഭാമിനീവിലാസം എന്ന ശീർഷകത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗദ്യമായി വിവർത്തനംചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൂന്നാമത്തേതും അതി പ്രധാനവുമായ കൃതിയാണു് രസലേശിക. അതു സാമുവൽ ജോൺസൺ എന്ന ആങ്ങ്ലേയഗദ്യഗ്രന്ഥകാരന്റെ Rasselas (റാസെലസ്) എന്ന നോവലിന്റെ തർജ്ജമയാണു്. രസലേശിക വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ടു്. അതിൽനിന്നു ചില വാങ്മൃതികൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"ഈശ്വരൻ സുഖങ്ങളെ തന്റെ ഇരുകരങ്ങളിലും വെച്ചു ക്ഷണിക്കുകയാണെന്നു ഹിമലേഖകൻ പലപ്പോഴും പറയാറുള്ള അഭിപ്രായം വാസ്തവമാണെന്നു് എനിക്കു നിമിഷംപ്രതി അധികമധികം ബോധ്യമായിട്ടാണു് വരുന്നതു്. മനോരഥവിഷയമായ സുഖങ്ങൾ ഒരു കരത്തിലും, ഇച്ഛാവിഷയമായവ അപരകരത്തിലും വെച്ചിരിക്കയാൽ ഒന്നിനെ കരസ്ഥമാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ മറേതിൽനിന്നു ദൂരഗാമിയായിത്തീരുന്നു. ഇങ്ങനെ അന്യോന്യം വിരളമായ ഗുണങ്ങളിൽ ഒന്നിനെയല്ലാതെ രണ്ടിനേയും ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതല്ല. ഇതിനാൽ ഈ കരദ്വയത്തിന്റെ സമമദ്ധ്യത്തിൽക്കൂടി ചരിക്കുന്നതാണു് ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യത്താൽ സാധിക്കാവുന്നതിന്റെ പരമാവധി..... ശരൽക്കാലത്തുണ്ടാകുന്ന പഴങ്ങൾ ആസ്വദിക്കയും മധുമാസത്തിലുണ്ടാകുന്ന പുഷ്പങ്ങളുടെ സൗരഭ്യം അനുഭവിക്കയും ഒരേ സമയത്തുതന്നെ സാധിക്കാവുന്നതാണോ? ഈ ഗംഗയുടെ ഉത്ഭവസ്ഥാനത്തുനിന്നും മുഖത്തുനിന്നും ജലം കോരി ഒരേ സമയത്തുതന്നെ ഒരു ഭാജനത്തെ പൂരിപ്പിക്കാൻ ആർക്കാനും കഴിയുമോ?" (29–ാം കാണ്ഡം)

പി. വേലായുധൻ (1032–1076)—ചരിത്രം:—കണാരനെപ്പോലെതന്നെ സ്മരണീയനായ ഒരു ഗദ്യകാരനാണു് പി. വേലായുധൻ. അദ്ദേഹം 1857 (1032) തിരുവനന്തപുരത്തു പേട്ടയിൽ തച്ചക്കുടി എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഈഴവകുടുംബത്തിൽ പപ്പുവിന്റേയും മാത്തപെരുമാളുടേയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. തിരുവനന്തപുരത്തെ സ്കൂളുകളിൽ ആദ്യകാലത്തു പ്രവേശനം ലഭിക്കാത്തതിനാൽ അഞ്ചുതെങ്ങിൽനിന്നു് ഒരു ക്രിസ്ത്യൻമിഷനറിയെ വരുത്തി ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം നിർവ്വഹിച്ചു. എഫ്. എ., ബി. എ. എന്നീ പരീക്ഷകളും തിരുവനന്തപുരത്തു ഗവൺമെൻറുകോളേജിൽനിന്നുതന്നെയാണു് ജയിച്ചതു്. 1883–ൽ ബി. എ.യായി. തിരുവിതാംകൂറിലെ ഈഴവരിൽ ആദ്യത്തെ ബി. എ.ബിരുദധാരി അദ്ദേഹമായിരുന്നു. കോളേജിൽ വായിക്കുമ്പോൾ ഷേക്സ്പീയരുടെ പെരിക്ലിസ് (Pericles) എന്ന നാടകത്തിലെ ഇതിവൃത്തം സംഗ്രഹിച്ചു "പരിക്ലേശരാജാവിന്റെ കഥ" എന്ന പേരിൽ ഗദ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. "ലാംബ്സ് റെയിൽസി"ലുള്ള സംഗ്രഹത്തെയാണു് ഗ്രന്ഥകാരൻ ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അന്നു വിശാഖം തിരുനാൾ മഹാരാജാവു് അത്തരത്തിലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിക്കാണുവാൻ ഔത്സുക്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു എന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആദ്യമായി കുറേക്കാലം കോഴിക്കോട്ടെ വെസ്റ്റ്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കോസ്റ്റ് സ്പെക്ടേറ്റർ എന്ന പത്രത്തിന്റെ ആധിപത്യം വഹിക്കുകയും പിന്നീട് നീലഗിരി സബ്കലക്ടർ ആഫീസിൽ ഒരു ഗ്രമസ്ഥനായി സർക്കാർ സർവീസിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ഡെപ്യൂട്ടികലക്ടർ സ്ഥാനംവരെ ഉയർന്ന് ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ പല ജില്ലകളിലും പണി നോക്കി ബ്രിട്ടീഷുഗവർമ്മെൻറിൽനിന്നു റാവുബഹദൂർ എന്ന ബഹുമതി നേടി. 1911-ൽ ബഹ്റാംപൂർ എന്ന സ്ഥലത്തുവച്ചു മരിച്ചു. പരി ക്ലേശരാജാവിന്റെ കഥയും ഭാഷയിലെ ആദ്യകാലത്തെ ഗദ്യകഥകളുടെ മധ്യത്തിൽ പരിഗണനയെ അർഹിക്കുന്നു.

കക്കുഴി കുഞ്ഞിബാപ്പുഗുരുക്കൾ (1001-1083)—ചരിത്രം:—കുഞ്ഞിബാപ്പുഗുരുക്കൾ വടക്കേ മലബാറിൽ തലശ്ശേരിയിൽ കക്കുഴി എന്ന തറവാട്ടിൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു; സംഗീതത്തിലും നിപുണനായി. സംസ്കൃതത്തിൽ അധ്യയനം ചെയ്യിച്ചതു തലശ്ശേരിക്കടുത്തുള്ള മേനപ്പുറത്തു പുതുശ്ശേരി കണ്ണൻ ഗുരുക്കളായിരുന്നു. ആദ്യം സ്വന്തമായി ഒരു പാഠശാല സ്ഥാപിച്ചു് അതു നടത്തിവരവേ ബ്രെന്നൻ ജില്ലാസ്കൂളിൽ മലയാളപണ്ഡിതനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1033-ൽ (1855) ബാസൽമിഷൻകാർ പ്രസ്തുത വിദ്യാലയം ഏറെറടുത്തപ്പോൾ അവിടെ ആ സ്ഥാനത്തിൽത്തന്നെ തുടർന്നു. ഏകദേശം അൻപതു കൊല്ലത്തോളം അധ്യാപകനായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു് ഒട്ടുവളരെ ശിഷ്യസമ്പത്തു് ഉണ്ടായതിൽ ആശ്ചര്യമില്ല. ഗാത്തുവെയിറവ്സായിപ്പിനെ വ്യാകരണം ചോദ്യോത്തരം എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ രചനയിൽ അദ്ദേഹം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ബാല്യത്തിൽ തീയക്കുടുംബത്തിൽ ഇടംപ്രഥമമായി ഒരു കഥകളിയോഗം ഏർപ്പെടുത്തി അതിൽ ഭാഗവതരായിരുന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്. 1083-ൽ 82-ാമത്തെ വയസ്സിൽ മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—ഗുരുക്കളുടെ പ്രധാനകൃതി ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം ശീതങ്കൻതുള്ളലാണു്. 2 ഭഗവൽഗീത കിളിപ്പാട്ടു്, 3 ഈസോപ്പിന്റെ സാരോപദേശകഥകൾ (ഗദ്യരൂപത്തിൽ) തുടങ്ങിയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇതരകൃതികൾ കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതത്തിന്റെ നിർമ്മിതിക്കു് ഒരു കാരണമുണ്ടു്. ഒരു കാലത്തു വിഭവപൂർണ്ണമായിരുന്ന കക്കുഴിക്കുടുംബത്തിനു ഗുരുക്കളുടെ വാർദ്ധക്യത്തിൽ ഒരത്യാഹിതം നേരിട്ടു. ആയിടയ്ക്കു് ഇംഗ്ലണ്ടുമായി നേരിട്ടു കച്ചവടം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു സ്നേഹിതനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ജാമ്യംനിന്നു; സ്നേഹിതൻ പാപ്പരായി; ഈടാകേണ്ട സംഖ്യ ഉത്തമർണ്ണൻ ഗുരുക്കളിൽനിന്നു് ഈടാക്കുകയും ചെയ്തു. തന്റെ സത്യനിഷ്ഠനിമിത്തം സംഭവിച്ച ധനനാശത്താലുണ്ടായ സന്താപത്തിനു സമാശ്വാസം സത്യവ്രതനായ ഹരിശ്ചന്ദ്രമഹാരാജാവിന്റെ ഉപാഖ്യാനത്തിനല്ലാതെ മറെറന്തിനു നല്കുവാൻ കഴിയും? അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ആ ഇതിവൃത്തം തിരഞ്ഞെടുത്തു ശീതങ്കൻതുള്ളലായി രചിച്ചു. പകുതിയിലധികം ഭാഗമായപ്പോഴേയ്ക്കും കവി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രോഗഗ്രസ്തനായി; എങ്കിലും തന്റെ ശിഷ്യന്മാരുടെ നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വമുള്ള പ്രാർത്ഥനയെ നിരസിക്കാതെ ശയ്യാവലംബിയായിത്തന്നെ ആ കാവ്യം ഒരുവിധത്തിൽ പൂരിപ്പിച്ചു് അവരെ എല്പിക്കുകയും ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ നിര്യാതനാകുകയും ചെയ്തു. ഗുരുക്കളുടെ ശൈലിയിൽ അങ്ങിങ്ങു ചില സംസ്കൃതവിഭക്ത്യന്തങ്ങളായ പദങ്ങളും മറ്റും കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതു് ആദ്യന്തം രമണീയമാണു്. തുള്ളല്പാട്ടു രചിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രശംസനീയമായ വാസനയുണ്ടായിരുന്നു; കുഞ്ചന്റെ അനുയായികളിൽ അദ്ദേഹത്തിനും ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടു്. ഇതു ദീർഘമായ ഒരു തുള്ളൽ ഭാഷയിൽ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ സുന്ദരകാണ്ഡം കഴിഞ്ഞാൽ വേറെയില്ല. ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം ആദ്യം മഹാകാവ്യരൂപത്തിൽ രചിച്ച ഉണ്ണീരിക്കുട്ടിവൈദ്യരുടെ സമകാലീനനായിരുന്നു അദ്ദേഹമെന്നും ഓർമ്മിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ചില ഈരടികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

''രാജീവമാജീവനാന്തം ഭുജിച്ചുപ—
ജീവനംകൊള്ളുന്ന രാജഹംസങ്ങളും
പേടകളോടും തടാകങ്ങളിൽക്കേളി—
യാടിക്കളിച്ചു പിടകാംക്കിടയ്ക്കിടെ
ത്തോടീപുടംകൊണ്ടു മാടിവിളിച്ചുടൻ
ഡാടിയുതം വിസം തേടിക്കൊടുപ്പതും
പാടീരവും തേച്ചു ദേവചേടീജനം
പാടി, പുന്നാഗവരാടിയും, പന്തുവ—
രാടിയും, തോടിയെന്നുള്ളോരു രാഗങ്ങൾ
പാടി ലയേന കൂത്താടി മേവുന്നതും
എന്നിതെല്ലാം ഭവാനൊന്നൊഴിയാതെ ക—
ണ്ടെന്നെ നിരൂപിച്ചുകൊള്ളുന്ന ഞങ്ങളും.''

മറ്റു ചില ഉത്തരകേരളീയരായ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ—

1 പുനത്തൂർ രാമൻഗുരുക്കൾ:—ഉത്തരാസ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണു്. കാലം എന്തെന്നു നിശ്ചയമില്ല. നാരങ്ങാപ്പുറമാണു് ദേശം. തിരുവങ്ങാട്ടു തൃക്കോവിൽ ശിവക്ഷേത്രത്തിനു സമീപമാണു് ഭവനമെന്നു തുള്ളലിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

''ശാസ്ത്രം ശ്രുതികളിവ ശ്രോത്രംചെയ്തിട്ടുമില്ല;
മാത്രം ഗുരുകടാക്ഷമത്രേ നമുക്കിങ്ങുള്ളൂ.
സൂത്രമില്ലാതെ മണി കോക്കാനാവുമോ ചൊല്ലിൻ?
എന്നകണക്കേ ഞാനിങ്ങിന്നിനിത്തുടങ്ങുന്ന—
തെന്നുടെ മതിമോശമെന്നേ ചൊല്ലുവാനുള്ളൂ.''

എന്നീ വരികൾ അതിലുള്ളതാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

2 കുഞ്ഞിക്കുട്ടിമാസ്റ്റർ:—ഇദ്ദേഹം ഉപകോശാചരിതം എന്ന കാവ്യത്തിന്റെയും ധ്രുവചരിതം എന്നൊരാട്ടക്കഥയുടേയും പ്രണേതാവാണു്.

3 മേലൂട്ട കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻഗുരുക്കൾ:—ഇദ്ദേഹം മിടുക്കൻ കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻഗുരുക്കൾ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. പൂരുയിൽ കണാരൻ ഡെപ്യൂട്ടികലക്ടരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻ വെങ്കട സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളോടു വ്യാകരണം അഭ്യസിച്ചു. അതിനു മുൻപു തന്നെ പുതുശ്ശേരി കണ്ണൻഗുരുക്കളുടേയും കുഞ്ഞിബാപ്പുഗുരുക്കളുടേയും ശിഷ്യനായി ആ ഭാഷയിൽ അടിയുറച്ച അറിവു സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻഗുരുക്കളുടെ ശിഷ്യനാണു് പാലക്കാട്ടു വിക്ടോറിയാ കോളേജിൽ വളരെക്കാലം സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിരുന്ന പാരമ്പത്തു രൈരുനായർ. തലശ്ശേരിയിലും പരിസരപ്രദേശങ്ങളിലും ഗൈവ്വാണിയുടെ പ്രചാരത്തിനു ഗുരുക്കൾ വളരെ യത്നിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഒരു നല്ല ഭാഷാകവിയായിരുന്നു എന്നു കേട്ടുകേൾവിയേ ഉള്ളു.

4 മാടാവിൽ വലിയകുഞ്ഞിരാമൻവൈദ്യർ:—(998—1064) ഇദ്ദേഹം 998–ൽ ജനിച്ചു. തഹശീൽദാർ കുക്കൽ കുങ്കൻനായരായിരുന്നു പിതാവു്. ആദ്യം കുറേക്കാലം ചെറുമക്കായുള്ള പ്രത്യേകവിദ്യാലയത്തിൽ അധ്യാപകനായിരുന്നു. പിന്നീടു തലശ്ശേരി സബ്ബു് കലക്ടരാഫീസിൽ ഗ്രമസ്ഥനായി. ക്രമേണ വടകര ഹെഡ്ഡു് ശിരസ്തദാർ സ്ഥാനത്തിൽ എത്തി. തടാതകാസ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളലും, ശ്രീരാമോദന്തം (പൂതിയതു്), ഗോവിന്ദചരിതം എന്നീ സംസ്കൃതകാവ്യങ്ങളും പ്രസ്തുതപണ്ഡിതന്റെ കൃതികളാണു്. ശ്രീരാമോദന്തത്തിലെ പ്രഥമശ്ലോകമാണു് താഴെ ചേർക്കുന്നതു്.

"കമലാകാന്തം നത്വാ വിമലശ്രീവത്സലാഞ്ഛിതോരസ്കം
കലയേ രാമോദന്തം കവിനാ വാല്മീകിനാ പ്രോക്തം."

മാടാവിൽ ചെറിയ കുഞ്ഞിരാമൻവൈദ്യർ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരവനാണു്.

പുന്നത്തൂർ രാമന്റെ പുത്രന്മാരായിരുന്ന മണക്കാടൻ കുഞ്ഞനും, മണക്കാടൻ രാമുണ്ണി എന്നിവരും കവികളായിരുന്നു എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. കുഞ്ഞനു കുറേക്കാലം ഒരു കഥകളിയോഗം നടത്തിയിരുന്നു. കേളൻഗുരുക്കൾ ഒരു നല്ല ജ്യോത്സ്യനായിരുന്നു. ഉത്തരകേരളീയരുടെ ഇടയിൽ പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ മധ്യകാലത്തു ചോജേതരന്മാരായ പലരും ഗദ്യപദ്യങ്ങൾകൊണ്ടു ഭാഷയെ പോഷിപ്പിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതു് എത്രമാത്രമുള്ള വിവരണംകൊണ്ടു വ്യക്തമാകുന്നതാണു്.

മങ്കട ശ്രീവല്ലഭൻതമ്പുരാൻ (1034–1076):—വള്ളുവനാട്ടു മങ്കടക്കോവിലകത്തു് ഉണ്ണിക്കിടാവു് എന്നുകൂടി പേരുള്ള ശ്രീവല്ലഭൻതമ്പുരാൻ 1034–ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. കുട്ടിത്തമ്പുരാനെന്നും അദ്ദേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹത്തെ പറയും. സങ്ഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും നൈപുണ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ കാരണവനല്ലെങ്കിലും കുടുംബഭരണത്തിൽ ഏറ്റെടേണ്ടിവന്നതിനാൽ സാഹിത്യവ്യവസായത്തിനു വളരെ വിരളമായേ സമയം ലഭിച്ചുള്ളൂ. 1076–ൽ മരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളായി 1 പദ്മാസുരവധം, 2 ദേവസേനാപരിണയം, 3 ഭാനുകോപവിജയം, 4 ഘോഷയാത്ര, 5 മുചുകുന്ദമോക്ഷം എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചു് ആട്ടക്കഥകൾ അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പദ്മാസുരവധത്തിലെ ഇതിവൃത്തം സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ ശൂരപദ്മാസുരസംഹാരംതന്നെ. എല്ലാ കഥകളിലും കുലദേവതയായ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ ഭഗവതിയെ വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ദേവസേനാപരിണയത്തിലുള്ളതാണു്.

"മൂന്മൂലാഖ്യപുരേ പുരാ ക്ഷിതിഭുജോ ജാതാസ്സുരേന്ദ്രദ്രുമാൻ
ദാനേനാതിതരാമധഃകൃതയശഃപൂരാൻ വിതേന്വശ്ച യേ
മാന്ധാതൃപ്രമുഖാച്ചിതാം ഭഗവതീം യേ ഭേജുരിഷ്ടാർത്ഥദാം
തേഷാം പാദസരോരുഹാണി ച സദാ വന്ദേ ഗിരാം ദേവതാം."

ഒരു ശ്ലോകം മുചുകുന്ദമോക്ഷത്തിൽനിന്നുകൂടി പകർത്തുന്നു.

"മധുരാനഗരാധിവാസിനോ
മധുഹന്തുർവിരഹേണ വിഹ്വലാഃ
മധുരാം ഗിരമൂചുരുത്സവം
മധുരോഷ്ഠാധരപല്ലവാംഗനാഃ."

കവിതയുടെ പറയത്തക്ക ഗുണമൊന്നും ഇല്ലെങ്കിലും ഒരു കാലത്തു് ഈ കഥകൾക്കു തെക്കേ മലബാറിൽ അഭിനേതാക്കളുടെ ഇടയിൽ നല്ല പ്രചാരമുണ്ടായിരുന്നു.

അകത്തൂട്ടു ദാമോദരൻകർത്താവു് (1025–1097)—ചരിത്രം:—അകത്തൂട്ടു ദാമോദരൻകർത്താവിന്റെ സ്വദേശം മൂവ്വാറ്റുപുഴയാണു്. വടക്കുഞ്ചേരി അകത്തൂട്ടെന്നതു കുടുംബനാമധേയമാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബാല്യകാലത്തെപ്പറ്റി ഒന്നും അറിയുന്നില്ല. 1055–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ പുത്രൻ അരുമന ശ്രീനാരായണൻതമ്പിയെ സംസ്കൃതം അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതിനായി തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോന്നു. അന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു സംസ്കൃതത്തിലും വൈദ്യത്തിലും നല്ല ജ്ഞാനവും കവനവിഷയത്തിൽ പാടവവുമുണ്ടായിരുന്നു. ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രൻ നാഗരുകോവിലിൽ ശ്രീനാരായണൻതമ്പിയേയും അദ്ദേഹം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1061–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കോട്ടയ്ക്കകത്തുള്ള ബാലികാവിദ്യാലയത്തിൽ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായി; കൊല്ലം ഇംഗ്ലീഷ്ഹൈസ്കൂളിലും ആ പണിതന്നെ കുറേക്കാലം നോക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. പെൻഷൻ പറ്റി കുറേക്കാലം ജീവിച്ചിരുന്നു് 1097–ാമാണ്ടു കന്നി 22–ാംനു- മരിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികഠം:—കത്താവിന്റെ ഒന്നാമത്തെ കൃതിയായ 1 ഇന്ദുമതീ സ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, ഇപ്പോഠം കിട്ടുന്നില്ല. 2 ഭർത്തൃഹരിയുടെ നീതി ശതകം ഭാഷാശ്ലോകരൂപത്തിൽ തർജ്ജമചെയ്ത് അവതാരിക, അർത്ഥം, ഭാവം ഇവയോടുകൂടി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. ആ കൃതി വിശാഖംതിരു നാഠം മഹാരാജാവിന്റെ ആജ്ഞാനുരോധേന നിർമ്മിച്ചതാണെന്നു കവി മുഖവുരയിൽ പറയുന്നു. ശൃങ്ഗാരശതകവും വൈരാഗ്യശതകവുംകൂടി കത്താവു തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ളതായി ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സംബാധികാരുക്കാർ പറയുന്നു; ആ ഭാഗങ്ങഠം ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാ ശ്ലോകങ്ങഠംക്കു ഭങ്ഗി കുറവാണ്. 3 വരാഹാവതാരം ആട്ടക്കഥയാണ് മറൊരു കൃതി. പ്രഹ്ലാദചരിതം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥയാണ് അദ്ദേഹം എഴുതീട്ടുള്ളതെന്നു ഗോവിന്ദപ്പിള്ള പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു പ്രമാദജനുമാണെന്നു ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വരാഹാവതാരത്തിലും വിശാഖംമഹാരാജാവിനെ കവി

"ശരൽകുരങ്ഗലാഞ്ഛനസ്ഫുരൽപ്രഭാസമോജ്ജ്വലൽ—
സ്വകീയകീർത്തികൗമുദീവിരാജിതോല്ലസദ്ദിശഃ
വിശാഖവങ്ശ്യിഭൂപതേഃ കൃപാലവോപജീവിനാ
കൃതന്ത്വിദം ഹി കേനചിദ്വിശോധയന്തു സജ്ജനാഃ"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ സ്തുതിക്കുന്നു. പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ അശ്വതിയുടേയും കരീന്ദ്രന്റേയും കവിതകളുടെ ഉപജീവിത്വം ധാരാളമായി കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോഠം അതിനെപ്പറ്റി ഒരു നല്ല അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്താൻ പാടില്ലായ്കയില്ല. 4 ഗാരുഡപുരാണം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കാലമേതെന്നു

"കൊല്ലമൊരായിരവും പിന്നെയൊരറുപതും
ചെല്ലുമ്പോളുള്ള ചിങ്ങമാസത്തിൽ(?)
ഗാരുഡസംജ്ഞിതമാകുന്നൊരിപ്പുരാണത്തെ—
ട്ടാമോദരാഖ്യൻ ചമച്ചീടിനാൻ കിളിപ്പാട്ടായ്"

എന്നു അദ്ദേഹംതന്നെ നമ്മെ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. പതിനാറധ്യായങ്ങളാണ് അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു. ആ കിളിപ്പാട്ടിൽ കുടുംബപരദേവതയായ കല്ലിൽ ഭഗവതിയെ വന്ദിക്കുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ രചനയ്ക്കും ഹേതുഭൂതൻ വിശാഖംതിരുമനസ്സുതന്നെയെന്നു തോന്നുന്നു.

"അഞ്ചിതഗുണഗണവാരിധി ദയാനിധി
വഞ്ചിഭൂപാലവംശാംഭോനിധികലാനിധി
പങ്കജനാഭദാസൻ ശ്രീവിശാഖക്ഷ്മാപതി
തൻകൃപയെങ്കലല്പമങ്കുരിച്ചതുമൂലം
വന്നേറുമിപ്പുരാണം ലോകോപകാരാർത്ഥമായ്
സംപ്രതി പാട്ടാക്കുവാൻ സംഗതിവന്നു മമ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നീ ഈരടികൾ നോക്കുക. 5 കൃത്രാവിന്റെ മുഖ്യമായ കൃതി യോഗവാസിഷ്ഠം കിളിപ്പാട്ടാണു്. അതു് എഴുതി 1079_ൽ അച്ചടിപ്പിച്ചു. ലഘുവാസിഷ്ഠം എന്നും യോഗവാസിഷ്ഠം എന്നും പറയുന്ന മൂലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഭാഷാനുവാദമായ ആ ഗ്രന്ഥം കവിയുടെ പാണ്ഡിത്യത്തിനും കവിതാചാതുരിക്കും മകുടോദാഹരണമായി പരിലസിക്കുന്നു. വൈരാഗ്യപ്രകരണം, മുമുക്ഷുപ്രകരണം, ഉൽപത്തിപ്രകരണം, സ്ഥിതിപ്രകരണം, ഉപശമപ്രകരണം, നിർവ്വാണപ്രകരണം എന്നീ ആറു ഭാഗങ്ങളുള്ള ആ ഗാനത്തിൽ ആകെ നാല്പത്തിയാറു സർഗ്ഗങ്ങൾ അന്തർഭവിക്കുന്നു. ചില വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"യാതൊന്നു മനസ്സു ചെയ്തീടുന്നിതതുതന്നെ
വീതസന്ദേഹം ചെയ്തീടുന്നതെന്നറിക നീ;
യാതൊന്നു മനസ്സിനാൽ തൃജിക്കപ്പെട്ടീടുന്നു
രാഘവ! തൃജിക്കപ്പെട്ടീടുന്നതതുതന്നെ.
മനനരഹിതമായേതൊരുവന്റെ മന—
സ്സചലഭാവത്തിനെ പ്രാപിച്ചീടുന്നു രാമ!
അമ്മഹാൻ സർവ്വോത്തമോപായമാം ധ്യാനത്തിനാൽ
ചിന്മാത്രശ്രേഷ്ഠാവസ്ഥായുക്തനായ്ഭവിക്കുന്നു.
മനസ്സിൻസംയമത്താൽ സംസാരവിഭ്രമങ്ങൾ
മനുശ്രേഷ്ഠാത്മജാ! കേൾ ശാന്തിയെ പ്രാപിക്കുന്നു."

മഹാഭാരതം കിളിപ്പാട്ടുരീതിയിൽ തർജ്ജമ ചെയ്യുവാൻ കൃത്രാവു് ആരംഭിച്ചിരുന്നു എന്നു ഗോവിന്ദപ്പിള്ള രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതു ഗർഭത്തിൽത്തന്നെ അലസിപ്പോയതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെയൊരു കൃതിയെപ്പറ്റി വാസിഷ്ഠം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ മുഖവുരയിൽ അദ്ദേഹം ഒന്നും പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല.

നല്ലേപ്പള്ളി സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി (1004–1063)—ചരിത്രം:—നല്ലേപ്പള്ളി സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി 1004_ാമാണ്ടു ധനുമാസം 16_ാംനു- കൊച്ചിരാജ്യത്തു ചിറ്റൂർത്താലൂക്കിൽപ്പെട്ട നല്ലേപ്പള്ളിഗ്രാമത്തിൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹം സകലവിദ്യകളും അഭ്യസിച്ചതു് അയ്യാശാസ്ത്രി എന്നുകൂടി പേരുള്ള തന്റെ പിതാവായ വെങ്കടകൃഷ്ണശാസ്ത്രികളിൽനിന്നായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ സംസ്കൃതത്തിൽ നല്ല വ്യുൽപത്തി സമ്പാദിച്ചതിനുപുറമേ, ജ്യോതിഷം, മന്ത്രശാസ്ത്രം, വിഷവൈദ്യം എന്നീ വിദ്യകളിലും സംഗീതത്തിലും ക്രമേണ നിഷ്ണാതനായിത്തീർന്നു. തമിഴിലും അദ്ദേഹത്തിനു ഗണനീയമായ ജ്ഞാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. പതിനൊന്നാമത്തെ വയസ്സിൽത്തന്നെ ദേവീഭക്തനായി. പതിമ്മൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ സമീപത്തുള്ള എക്കണത്തു് എന്ന പ്രസിദ്ധനായർത്തറവാട്ടിലെ വലിയ കൈയ്മളുടെ പുറകേ അദ്ദേഹമറിയാതെ കോഴിക്കോട്ടേക്കു പോയി സാമൂതിരിയെ കണ്ടു ചില സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ അടിയറ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വച്ച് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പട്ടും വളയും സമ്മാനമായി നേടി. ശാസ്ത്രീയുടെ കവിയശസ്സ് അനുക്രമമായി ഉയർന്നു. കൊച്ചിയിൽ ദിവാൻജിയായിരുന്ന തിരുവെങ്കടാചാര്യർ സംഘടിപ്പിച്ച ഒരു പണ്ഡിതസദസ്സിൽ പ്രവേശിച്ച സദസ്യരുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ച് സ്ത്രീവർണ്ണനമായും വനവർണ്ണനമായും ഓരോ ചൂർണ്ണിക പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലി നിമിഷകവി എന്ന ബിരുദം വാങ്ങി. പത്തൊൻപതാമത്തെ വയസ്സിൽ പിതൃവിയോഗംനിമിത്തം കുടുംബഭരണം ഏറെറടുക്കേണ്ടിവന്നതിനാൽ നമ്മുടെ കവി പ്രായേണ നല്ലേപ്പുള്ളിയിലും എലപ്പുള്ളിയിലും താമസിച്ച പലരേയും സംസ്കൃതം അഭ്യസിപ്പിച്ച കാലയാപനം ചെയ്തു. 1063-ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 17-ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—1 ലളിതോപാഖ്യാനം പാട്ട്, 2 സൗന്ദര്യലഹരീഭാഷാവ്യാഖ്യാനം, 3 പാരിജാതഹരണം, 4 ത്രിപുരദഹനം, 5 പ്രഭാവതീസ്വയംവരം എന്നീ മൂന്നു ആട്ടക്കഥകൾ (ഭാഷ), 6 ശാകുന്തളം ഒന്നും രണ്ടും ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകൾ (സംസ്കൃതം), 7 ലളിതാവിലാസചമ്പു (സംസ്കൃതം), 8 അഗണിതം (സംസ്കൃതം), 9 മീനാക്ഷീനാടകം (തമിഴ്) എന്നിവയാണു ശാസ്ത്രീയുടെ പ്രധാനകൃതികൾ. കഥകളിയിൽ ശാസ്ത്രീക്കുള്ള അഭിനിവേശം അസാമാന്യമായിരുന്നു. തദനുബന്ധികളായ കേളികൊട്ട്, മൃദംഗവാദനം മുതലായ സംഗീതവിനോദങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു. എക്കണത്തു വലിയ കൈയ്യടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണു അദ്ദേഹം തന്റെ ആട്ടക്കഥകളെല്ലാം രചിച്ചതു. ത്രിപുരദഹനത്തിന്റെ നിർമ്മിതി 1031-ലും, പ്രഭാവതീസ്വയംവരം, പാരിജാതഹരണം, അഗണിതം, മീനാക്ഷീനാടകം, ശാകുന്തളം ഇവയുടേതു യഥാക്രമം 1032, 1033, 1036, 1044, 1053 ഈ കൊല്ലങ്ങളിലുമായിരുന്നു. ലളിതാവിലാസം ചമ്പുവും സൗന്ദര്യലഹരീവ്യാഖ്യാനവും കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല.

ആട്ടക്കഥകൾ:—താഴെക്കാണുന്ന വന്ദനശ്ലോകങ്ങൾ പാരിജാതഹരണത്തിലുള്ളതാണു.

"ക്ഷീരാംഭോനിധിമന്ഥമന്ദരചലദ്ചീചിച്ഛടാടോകതിര-
ദ്ധീരാധ്യക്ഷകലാവതംസമണിഭിർയ്യഃ ശ്ലാഘനീയോ ബുധൈഃ
കാരുണ്യൈകരസതരംഗിതായ വിപുലാജ്ഞാനാന്ധകാരച്ഛിദേ
തസ്മൈ വേങ്കടകൃഷ്ണസംജ്ഞഗുരവേ കുർവ്വേ/ഞ്ജലിം സാദരം.

രക്താംഭോരുഹദാമശോഭിതഭുജാപ്രോദ്യച്ഛരാസോജ്ജ്വലം
മത്തദ്വീപിതരക്ഷുസിംഹമൃഗയാലോലം ദയാംഭോനിധിം
ബദ്ധാ ചാഞ്ജലിമദ്യ ചമ്പസരസീതീരാധിവാസം പരം
ഭക്തോത്തുംഗവരാച്ഛ്രുതമകുടം വാഷ്ണേയം ഭജേ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ കവി തന്റെ അച്ഛനേയും, രണ്ടാമത്തേതിൽ തോല്ലൂളത്തിന്റെ (തേവർകുളമെന്നു നാമാന്തരം) സമീപത്തുള്ള ശാസ്താവിനേയും നമിക്കുന്നു. ത്രിപുരദഹനത്തിൽ എക്കണത്തെ പരദേവതയും വരുണാലയേശനുമായ ശിവനെയും വന്ദിക്കുന്നുണ്ട്. പാരിജാതഹരണത്തിൽ നികുംഭവധം എന്നൊരു കഥകൂടി ഒടുവിൽ ചേർത്തു ശാസ്ത്രി അരങ്ങിനു കൊഴുപ്പു വരുത്തുന്നു. വസുദേവന്റെ സബ്രഹ്മചാരിയായ ബ്രഹ്മദത്തൻ ഒരു യാഗം നടത്തുന്ന അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹംകൂടി സന്നിഹിതനായിരിക്കണമെന്നു് അപേക്ഷിക്കുകയാൽ വസുദേവൻ അവിടെ ചെല്ലുന്നു. അപ്പോഴേ ശ്രീകൃഷ്ണൻ പാരിജാതഹരണത്തിനുവേണ്ടി സ്വർഗ്ഗത്തേക്കു പോയിരിക്കുകയാണു്. യാഗമധ്യത്തിൽ നികുംഭൻ എന്നൊരു അസുരൻ തനിക്കും ദേവന്മാക്കൊപ്പം ഹവിസ്സിൽ ഒരംശം തരണമെന്നും ബ്രഹ്മദത്തന്റെ പുത്രിമാരെ തനിക്കു ഭാര്യമാരായി കിട്ടണമെന്നും ഒരു സന്ദേശം തന്റെ അനുചരനായ രുക്ഷാക്ഷൻമുഖേന അയയ്ക്കുന്നു. ബ്രഹ്മദത്തൻ അതിനു വഴിപ്പെടായ്കയാൽ രുക്ഷാക്ഷൻ ആ യുവതികളെ മായാബലംകൊണ്ടു് അപഹരിക്കുന്നു. പ്രദ്യുമ്നനാണു് അവരെ ആ ദുഷ്ടന്റെ പിടിയിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുന്നതു്. നാരദൻ മുഖാന്തരം ആ വൃത്താന്തമറിഞ്ഞു നികുംഭൻ ജരാസന്ധനുമായി സഖ്യം ചെയ്തു ശ്രീകൃഷ്ണനോടു യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങി. പ്രദ്യുമ്നനെ ജരാസന്ധൻ മോഹാസ്ത്രം പ്രയോഗിച്ചു രണാങ്കണത്തിൽ വീഴ്ത്തി എങ്കിലും നന്ദികേശ്വരൻ അവിടെ ആവിർഭവിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു ശത്രുജയത്തിനായി ഒരു പാശം നല്കുകയും അതുകൊണ്ടു് ആ കുമാരൻ ജരാസന്ധനെ ബന്ധിക്കുകയും ശ്രീകൃഷ്ണൻ നികുംഭനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ കഥ ശാസ്ത്രി കഥകളിക്കുവേണ്ടി സൃഷ്ടിച്ചതാണു്. രംഗപ്രയോഗത്തിനു് ഇതു വളരെ യോജിച്ചിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ കവി ഈ ഭാഗം അഭിനേതാക്കൾ പ്രത്യേകമായി ആടിക്കൊള്ളട്ടെ എന്നു കരുതിയുമിരിക്കാം. ശാസ്ത്രിയുടെ ആട്ടക്കഥകളെ രണ്ടാം കിടയിൽ കൊള്ളിക്കാവുന്നതാണു്.

അഗണിതം:—ഇതു് ഒരു അമൂല്യമായ ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥമാണു്. ഇതിന്റെ സഹായംകൊണ്ടു ഭാഷയിൽ സൂര്യാദിനവഗ്രഹങ്ങളുടെ ആയിരംകൊല്ലത്തോളമുള്ള നിലകൾ കവടിക്രിയകൂടാതെ കണക്കാക്കാവുന്നതാണു്. അതിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം പകർത്തുന്നു.

"ആദ്യേ മാസേ സുരതരുദിനേ കാമ്മുകാഗാരഗാമീ
വൈശാഖസ്യ ദ്വിതയദിവസേ സാർത്ഥനാമൈവ വക്രഃ
തസ്യൈവാഹ്നി സ്ഥിരപരിമിതേ കീടകോ യുഗ്മമാസി
ത്രിംശദ്വാരേ ധരണിതനയസ്ത്വാജ്ജവം സംപ്രപേദേ."

മീനാക്ഷീകല്യാണം:—പ്രസ്തുതനാടകം അക്കാലത്തു ചിറയിൽ താലൂക്കുഹെഡ്ഡാഫീസായിരുന്ന വിനായകംപിള്ള എന്നൊരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ദ്രാവിഡപണ്ഡിതന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണു്. അതിന്റെ തോടയത്തിൽ ''ജയ സിദ്ധിവിനായക'' എന്നൊരു പദം വിനായകംപിള്ളയേയുംകൂടി ലക്ഷീകരിച്ചു കവി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മീനാക്ഷീനാടകത്തിൽ പുരുഷവേഷങ്ങൾ രംഗപ്രവേശം ചെയ്യുമ്പോൾ കഥകളിരീതിയിൽ ചെണ്ടയും സ്ത്രീവേഷങ്ങൾ അരങ്ങത്തു വരുമ്പോൾ മോഹിനിയാട്ടത്തിന്റെ സമ്പ്രദായത്തിൽ മൃദംഗാദിവാദ്യങ്ങളുമാണുപയോഗിക്കുന്നതു്. പുരുഷന്മാരുടെ വേഷവിധാനം കഥകളിയുടെ മാതിരിയിലും സ്ത്രീകളുടേതു മോഹിനിയാട്ടത്തിന്റെ മട്ടിലും നിവ്വഹിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു കേരളീയദൃശ്യകലകളുടേയും മനോമോഹനമായ സമ്മേളനമാണു് പ്രസ്തുതനാടകത്തിൽ നാം കാണുന്നതെന്നു ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം. ഈ ചിട്ടകളെല്ലാം ഏർപ്പെടുത്തിയതു ശാസ്ത്രിതന്നെയാണു്. മീനാക്ഷീനാടകത്തിനു് അതുണ്ടാക്കിയ കാലത്തു മധ്യകേരളത്തിൽ ധാരാളം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു. ഗ്രന്ഥകാരനു് അതു് ഒരു നല്ല സമ്പാദ്യത്തിനു മാർഗ്ഗവുമായി.

കൃഷ്ണസ്തുതി:—കൃഷ്ണസ്തുതിയിലെ ഈ ധോലിഖിതമായ ഭാഗത്തിൽ നിന്നു കവിയുടെ സംസ്കൃതകാവ്യരചനാപാടവം ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്.

''ഫാലലോചന, വിരിഞ്ചിസുസന്നുത,
ബാലശീതകിരണോപമാനന,
ഫാലശോഭിഫലനസാരസുലക്ഷണ,
നീലജലദരുചിരാങ്ഗ, ഹിരണ്മയ—
ചേല, ചാരുജഘനാമല, മോഹന—
ശീല, കാമജനകാംബുജലോചന,
ലീലയാ മൃദിതഘോരശകട, വരു—
ണാലയേശ, കരുണാമിഹ കുരു മയി,
പാലയ ലോകാനന്ദലീല, യദുനന്ദന!''

ഒരു ജ്യോത്സ്യനെന്നും മന്ത്രവാദിയെന്നുമുള്ള നിലകളിൽ സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി തന്റെ ജീവിതകാലത്തിൽ സമ്പാദിച്ചിരുന്ന യശസ്സും അപരിമിതമാണു്. വിഷബാധകളും അദ്ദേഹം മന്ത്രശക്തികൊണ്ടു ശമിപ്പിച്ചിരുന്നതായി ഗ്രാമവൃദ്ധന്മാർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടു്.

ഇടമന ഗണപതിപ്പോററി(1036–1116)—ചരിത്രം:—തെക്കുമങ്ങാട്ടുതാലൂക്കിൽ മാണിക്കൽപകുതിയിൽ പിരപ്പൻകോട്ടു് ഇടമനമഠത്തിലാണു് ഗണപതിപ്പോററി ജനിച്ചതു്. 1036 മകരത്തിലായിരുന്നു ജനനം. തുളുനാട്ടിൽനിന്നു തിരുവിതാംകൂറിൽ കുടിയേറിപ്പാർത്ത മലയാളിബ്രാഹ്മണരുടെ ആചാരങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച ഒരു വിവികകുടുംബമായിരുന്നു പോററിയുടേതു്. പിരപ്പൻകോട്ട രാമകൃഷ്ണശാസ്ത്രികളോടു യജുർവേദം മുഴുവൻ അധ്യയനംചെയ്തു. സ്വജാതിയിൽ പൗരോഹിത്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മായിരുന്ന വൃത്തി. അതോടുകൂടി പലരേയും സംസ്കൃതവും അഭ്യസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. വേദാന്തത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലെ ഫലഭാഗത്തിലും നിഷ്ണാതനായിരുന്നു; എന്നുമാത്രമല്ല ഭാഷയിലും സംസ്കൃതത്തിലും അക്ലിഷ്ടമായി കവനംചെയ്യുന്നതിനും ഭാഷയിൽ നിരർഗ്ഗളമായി പ്രസങ്ഗിക്കുന്നതിനുമുള്ള പാടവവും സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. 1116_ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—1 ശതകത്രയഭ്രഷണം, 2 ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യം മൂന്നു ദിവസത്തെ കഥ, 3 മഹിഷമർദ്ദനം എന്നീ ആട്ടക്കഥകളും ഗണപതിപ്പോററി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശതകത്രയഭ്രഷണം ഭർത്രുഹരിയെ അനുകരിച്ചു് ഐകമത്യം, ശൃങ്ഗാരം, അദ്വൈതം എന്നീ പ്രമേയങ്ങളെ അധികരിച്ചു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണു്. ഈ പുസ്തകം 1075_ൽ അച്ചടിപ്പിച്ചു. ആട്ടക്കഥകൾ പല അവസരങ്ങളിലായി ഉണ്ടാക്കി. ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യത്തിൽ ഒന്നാം ദിവസത്തെ കഥയിൽ ദാരുകോത്ഭവമെന്നും, രണ്ടാമത്തേതിനു ദാരുകവിജയമെന്നും, മൂന്നാം ദിവസത്തെ കഥയിൽ ദാരുകവധമെന്നും പേരുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. മഹിഷമർദ്ദനം സാമാന്യം ഭേദപ്പെട്ട ഒരു കൃതിയാണു്. കവിയുടെ ഇഷ്ടദേവതകൾ കാളിയും ഹനുമാനുമാണെന്നു് ഈ ആട്ടക്കഥകളിൽനിന്നു കാണാം. ശതകത്രയഭ്രഷണത്തിൽ കവിയുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ ഫലിതോക്തിപാടവവും സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടു്.

ശതകത്രയഭ്രഷണം:

> "കാലം ദേശമവസ്ഥയെന്നിവകളെക്കാലേ മലയ്ക്കാതെകണ്ടാലോചിച്ചതിനൊത്തപോലെ കരുതിച്ചെലൊന്നയത്തീടണം
> കാലേ വേനലിലെന്നപോലെ കയറാൻ ചെന്നപ്പുഴയ്ക്കക്കരെക്കാലും പൊക്കിവശാകിലായതു മഴക്കാലത്തു ചേലാകുമോ?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പത്തെട്ടാമധ്യായം

വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം

''വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം'' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായിട്ടുള്ള ഭാഷാസാഹിത്യപരിവർത്തനത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങോട്ടുമായി ഇനി ഉപന്യസിക്കാം. അതിനു് ഇതാണു് അവസരം. ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ജനയിതാക്കന്മാർ പൂന്തോട്ടത്തു് അച്ഛൻനമ്പൂരി, കോട്ടപ്പടിക്കൽ ഗോദവർമ്മൻതിരുമുല്പാടു്, വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരി, വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരി എന്നീ നാലു കവിപുങ്ഗവന്മാരായിരുന്നു. ആ പ്രസ്ഥാനം 1010_ാമാണ്ടോടുകൂടി ആരംഭിക്കുകയും 1050_ാമാണ്ടോടുകൂടി ഒരുവിധം ലബ്ധപ്രതിഷ്ഠമാകുകയും ചെയ്തു.

പൂർവ്വചരിത്രം:—എന്താണു് ആ പരിവർത്തനത്തിന്റെ രീതിയെന്നും എന്താണു് അതുകൊണ്ടു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു സിദ്ധിച്ച ലാഭങ്ങളെന്നും സൂക്ഷ്മമായി ധരിക്കണമെങ്കിൽ തത്സംബന്ധമായ ചരിത്രത്തിന്റെ സല്പമായ ഒരു പ്രത്യവലോകനം ആവശ്യകമാണു്. പുരാതനകാലത്തുതന്നെ നമ്മുടെ സരസ്വതി മണിപ്രവാളമെന്നും പാട്ടെന്നുമുള്ള രണ്ടു ശാഖകളായി പ്രവഹിച്ചുവന്നുവെന്നും അവയിൽ സാമാന്യേന ആദ്യത്തേതു സംസ്കൃതവൃത്തനിബദ്ധവും രണ്ടാമത്തേതു ഭാഷാവൃത്തനിബദ്ധവുമായിരുന്നുവെന്നും അവ യഥാക്രമം പണ്ഡിതന്മാരുടേയും സാധാരണജനങ്ങളുടേയും ആസ്വാദനത്തെ ലക്ഷീകരിച്ചാണു് രചിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതെന്നും നൂക്കറിവുള്ളതാണല്ലോ. ഭാഷയ്ക്കും രസത്തിനും പ്രാധാന്യമുള്ള വാങ്മയമേ ഉത്തമമണിപ്രവാളകക്ഷ്യയിൽ പരിഗണനത്തിനു് അർഹമാകയുള്ളു എന്നും തന്നിമിത്തം അതിൽ സംസ്കൃതം കുറഞ്ഞും ഭാഷ അധികമായും ഇരിക്കണമെന്നുമുള്ള ലീലാതിലകകാരന്റെ അനുശാസനം മണിപ്രവാളകവികൾ അനന്തരകാലങ്ങളിൽ ഉത്തരോത്തരം വിസ്മരിച്ചു സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങൾ ഒന്നിനൊന്നു കൂട്ടുതലായി പ്രയോഗിച്ചു തങ്ങളുടെ കൃതികളെ പൊതുജനങ്ങൾക്കു ദുരവഗാഹമാക്കി. തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛന്റെ അധ്യാത്മരാമായണത്തിൽപ്പോലും സംസ്കൃതത്തിന്റെ പ്രയോഗം ആവശ്യത്തിലധികമായിപ്പോയി. നളചരിതം, പഞ്ചതന്ത്രം, ശിവപുരാണം തുടങ്ങിയ ഗാനങ്ങൾ എഴുത്തച്ഛന്റെ മഹാഭാരതത്തെ അതിശയിക്കുന്ന ഭാഷാശുദ്ധിയോടുകൂടി രചിച്ച കുഞ്ചൻനമ്പിയാർപോലും ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം സംസ്കൃതച്ഛന്ദസ്സുകളിൽ നിബന്ധിക്കേണ്ടിവന്നപ്പോൾ ''കതിപയസർഗ്ഗമിദം കരോമി കാവ്യം'' എന്നു സംസ്കൃതത്തിൽത്തന്നെ പ്രതിജ്ഞചെയ്തുകൊണ്ടു് ആരംഭിച്ചു തദനുരോധേന കവനം ചെയ്തയാണുണ്ടായതു്. ''കുമാരിയെത്താൻ പ്രസവിച്ചു ശേതേ'' എന്നും മറ്റുമുള്ള വിലക്ഷണ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രയോഗങ്ങളും അതിൽ അപൂർവ്വമായെങ്കിലും കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ട്. ആ വിഷയത്തിൽ മഹാപരാധി ഉച്ചൃംഖലമായ വെങ്കലഭാഷയിൽ തന്റെ ഭാഷാകൃതികളും നിർമ്മിച്ച ഉണ്ണായിവാരിയരായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിന്റെ ദാസ്യം ഒരു ബഹുമതിയായി കരുതിയിരുന്ന താദൃശന്മാരായ കവികളിൽ നിന്നും അപണ്ഡിതന്മാർ പൂർവ്വാധികം അകന്നു. അവർക്കു നിത്യവ്യവഹാരത്തിനും ഉപയുക്തമായ ശബ്ദകോശത്തിൽ കവിഞ്ഞു പറയത്തക്ക പദപരിചയമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വിശേഷിച്ചും അമരകോശ സിദ്ധരൂപങ്ങളെങ്കിലും അല്പം പഠിക്കേണ്ടിവന്നിരുന്ന പ്രാചീനസംപ്രദായത്തിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം പുതിയ രീതിയിലുള്ള സർക്കാർമലയാളം പള്ളിക്കൂടങ്ങളിലേയും വിശിഷ്യ അധീശഭാഷാധ്യാപനത്തിനായി സ്ഥാപിച്ച ഹൗണീവിദ്യാലയങ്ങളിലേയും ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി സ്ഥാനഭ്രഷ്ടമാകുവാനുള്ള ലക്ഷണങ്ങളും കണ്ടുതുടങ്ങി. അതുകൊണ്ട് സംസ്കൃതവൃത്തനിബദ്ധങ്ങളായ നൂതനഭാഷാപ്രബന്ധങ്ങളെ യഥാർത്ഥഭാഷാകൃതികളായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തത്തക്കവണ്ണം അവയിൽ ശബ്ദവിഷയകമായി ചില മൗലികങ്ങളായ പരിഷ്കാരങ്ങളും എപ്പെട്ടുത്തേണ്ടതു് അത്യാവശ്യകമായിത്തീർന്നു. അതാണു് വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രാദുർഭാവത്തിനുള്ള പ്രധാനകാരണം. അർത്ഥസംബന്ധമായും ചില ചില്ലറ മിനുക്കുവേലകളും അവർ ചെയ്യാതെയിരുന്നില്ല. ആ വിഷയങ്ങളിൽ അതിന്റെ ഉപജ്ഞാതാക്കളുടെ പൂർവ്വഗാമി എന്ന പ്രശംസയെ സമഗ്രമായി അർഹിക്കുന്ന ഒരു കവി ചേലപ്പനുമാത്രമേയുള്ളൂ. ചേലപ്പറമ്പിന്റെ ഭാഷാമുക്തകങ്ങളിൽ പ്രസ്തുതപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സകലലക്ഷണങ്ങളും കാണാം. എന്നാൽ എത്താനും ഒറ്റ ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടുമാത്രം ഒരു പരിവർത്തനപദ്ധതി ഉൽഘാടിതമാകുകയില്ലല്ലോ.

പുതിയ പരിഷ്കാരങ്ങൾ:—വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിൽ പ്രകടീഭവിച്ച പരിഷ്കാരങ്ങൾ പ്രായേണ താഴെക്കാണുന്നവയാണു്. 1 സംസ്കൃതവിഭക്ത്യന്തങ്ങളോ പ്രസിദ്ധിവികലങ്ങളോ ആയ പദങ്ങളെ കഴിവുള്ളിടത്തോളം വർജ്ജിക്കുക; 2 ശ്ലേഷം (സംശ്ലിഷ്ടപദത—അതായതു് എത്ര പദങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും എല്ലാംകൂടി ഒരൊറ്റപ്പദംപോലെ അലിഞ്ഞുചേർന്നു പരിലസിക്കത്തക്ക നിലയിലുള്ള അവയുടെ സംയോജനം), പ്രസാദം (കേട്ടനിമിഷത്തിൽ അർത്ഥാവബോധമുണ്ടാകത്തക്ക പദങ്ങളല്ലാതെ മറൊന്നും പ്രയോഗിക്കാതിരിക്കുക), മാധുര്യം, സൗകുമാര്യം, അർത്ഥവ്യക്തി, ഗതി (സ്വരങ്ങൾക്കു് ആരോഹാവരോഹക്രമം ദീക്ഷിക്കുമ്പോൾ പ്രകടീഭവിക്കുന്ന രമ്യത) ഇത്യാദി കാവ്യഗുണങ്ങളിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കുക; 3 ശയ്യ (പദങ്ങളുടെ വിനിമയാസഹിഷ്ണുത), ദ്രാക്ഷാപാകം (അകത്തും പുറത്തും ഒന്നുപോലെ വ്യാപിക്കുന്ന രസസ്ഫൂർത്തി), വൈദർഭീരീതി (മാധുര്യാദിഗുണങ്ങൾക്കിണങ്ങിയ കോമളമായ ശബ്ദഘടന) ഈവക കാര്യങ്ങളിൽ നിഷ്കർഷിക്കുക; 4 കർണ്ണസുഖം വരുത്തി ശ്രോതാക്കളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപായങ്ങളിൽ ഒട്ടും അപ്രധാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നമല്ലാത്ത വൃത്ത്യനുപ്രാസത്തിലും അന്ത്യപ്രാസത്തിലും വിശേഷപ്രതിപത്തി പ്രദർശിപ്പിക്കുക; 5 എട്ടു ശ്ലോകത്തിലും ഇങ്ങോളം അങ്ങോളം ഫലിതസിത വിതറി അതിന്റെ ആസ്വാദ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നിങ്ങനെ ചില പദ്ധതികളാണ് ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാക്കൾ തങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കു് അങ്ഗീകരിച്ചതു്. അപ്രയുക്തം, അസമർത്ഥം, നേയാർത്ഥം, സന്നിദ്ധം, ക്ലിഷ്ടം, അന്യാർത്ഥം, അപ്രതീതികം, പരുഷം തുടങ്ങിയ പല കാവ്യദോഷങ്ങളേയും അവർ അകറ്റി നിറുത്തി. ദൂരാന്വയം, വിസന്ധി, യതിഭങ്ഗം മുതലായ രചനാവൈകല്യങ്ങളും, അവരുടെ കൃതികളിൽ അത്യന്തം വിരളമായല്ലാതെ കാണുകയില്ല. എങ്കിലും ച്യുതസംസ്കാരം, നിരർത്ഥകം, അപ്രയോജകം, ഗ്രാമ്യം തുടങ്ങിയ ദോഷങ്ങളെ അവർ കാര്യമായി ഗണിക്കുകയോ അവയിൽനിന്നു വിമുക്തി നേടുവാൻ യത്നിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. തന്നിമിത്തം അവരുടെ കൃതികൾ ആപാതമധുരങ്ങളാണെങ്കിലും ആലോചനാമൃതങ്ങളാണെന്നു പറവാൻ നിവ്വാഹമില്ല. സംസ്കൃതച്ഛന്ദസ്സുകളിൽ നിബദ്ധങ്ങളായ മണിപ്രവാളശ്ലോകങ്ങളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും പ്രാചീനകാലംമുതല്ക്കുതന്നെ സ്ത്രീകളെ ഉദ്ദേശിച്ചു രചിക്കപ്പെട്ടവയായിരുന്നു. ആ ശ്ലോകങ്ങൾ ചില അവസരങ്ങളിൽ ശൃങ്ഗാരത്തിന്റെ സഭ്യതാസീമയെപ്പോലും അതിലംഘിച്ചിരുന്നു. ചേലപ്പറമ്പിന്റെ മുക്തകങ്ങൾ അത്തരത്തിലുള്ളവയാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ആ വൈകല്യം വെണ്മണിഅച്ഛന്റെയും മഹന്റെയും കൃതികളെ സവിശേഷം ബാധിച്ചിരുന്നതിന്റെ കാരണം തദ്വിഷയകമായ ഗതാനുഗതികത്വംതന്നെയാണ്. പ്രായേണ തങ്ങളുടെ കൃതികളിൽ ബാഹ്യസൗന്ദര്യംമാത്രം ദീക്ഷിച്ചിരുന്ന അവർക്കു ബാഹ്യപ്രകൃതിയെ വർണ്ണിക്കുന്നതിലുള്ള പാടവം ആഭ്യന്തരവികാരങ്ങളുടെ പ്രകാശനവിഷയത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഛായാശ്ലോകങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിൽ അവർക്കുള്ള പ്രാഗല്ഭ്യം വിസ്മയനീയമായിരുന്നുവെന്നു സമ്മതിക്കണം. വസ്തുതത്ത്വം അങ്ങനെയാണെങ്കിലും ആകെക്കൂടിയുള്ള നിഷ്പക്ഷമായ നിരൂപണത്തിൽ വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം, അതിൽ എന്തെല്ലാം കോട്ടവും കുറവും ഉണ്ടെങ്കിലും, ഭാഷാകവിതയ്ക്കു് ഒരു പരമാനുഗ്രഹമായാണ് പരിണമിച്ചതു്. പണ്ഡിതന്മാർക്കു ഭാഷാകൃതികളുടെ നേർക്കുണ്ടായിരുന്ന അവജ്ഞയെ അതു പാടേ നിർമ്മാർജ്ജനംചെയ്തു. അപണ്ഡിതന്മാർ അതിനു സശിരസ്കമ്പം സ്വാഗതം നല്കുകയും തങ്ങൾക്കു തദ്വാരാ ലഭിച്ച നവീനമായ സാഹിത്യസഞ്ചാരത്തിൽ സ്വച്ഛന്ദം വിഹരിക്കയും ചെയ്തു. വെണ്മണിശ്ലോകങ്ങളിൽ ഏതാനും ചിലതെങ്കിലും ഹൃദിസ്ഥമാകാത്ത കേരളീയർ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ കേട്ടാൽ ഉടനടി ഉള്ളിൽ കടന്നു് ഒരിക്കലും അവിടെനിന്നു നീങ്ങിപ്പോകാത്തതരത്തിലായിരുന്നുവല്ലോ അവയുടെ രചന. ആ കവികർമ്മം സംസ്കൃതത്തിൽ പറയത്തക്ക അവഗാഹമില്ലാതെയിരുന്നതു ഭാഷയുടെ ഭാഗ്യമായി. ഫലിതം അവർക്കു ജന്മസിദ്ധമായിരുന്നു; അതു കുഞ്ചന്റെ തുള്ളലുകളിലും മറ്റുമുള്ള നിരന്തര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പരിശീലനംനിമിത്തം അഭിവൃദ്ധിവുമായി. ഇന്നും അവർ എപ്പെട്ടത്തിയ പരിഷ്കാരങ്ങൾതന്നെ അത്തരത്തിലുള്ള കൃതികൾക്കു മാർഗ്ഗജ്യോതിസ്സുകളായി പരിലസിക്കുന്നു. അവയിൽ തള്ളേണ്ടതു് അനന്തരഗാമികൾ തള്ളിയിട്ടുണ്ടു്. കൂട്ടിച്ചേർക്കേണ്ടതു കൂട്ടിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. അതെല്ലാം അങ്ങനെതന്നെയാണല്ലോ വേണ്ടതും.

പൂന്തോട്ടത്തു് അച്ഛൻനമ്പൂരി (996–1040)—ചരിത്രം:—പൂന്തോട്ടത്തില്ലം ബ്രിട്ടീഷ്മലബാറിൽ വള്ളുവനാട്ടുതാലൂക്കിൽ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലം ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു് ഉദ്ദേശം രണ്ടു ഫർലാംഗ് തെക്കുകിഴക്കും ലക്കിടിത്തീവണ്ടിയാപ്പീസിൽനിന്നു് ഒരു മൈൽ വടക്കുമായാണു് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. ആ ക്ഷേത്രവും പരിസരപ്രദേശങ്ങളും സുമാർ ഒരു ശതകത്തിനുമുമ്പു കൊച്ചിശ്ശീമയിൽ തലപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. മഹാകവി കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ മന്ത്രോടത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേയും ജന്മദേശവും അവിടംതന്നെയായിരുന്നു എന്നു നാം ധരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. പൂന്തോട്ടത്തിൻറെയും നമ്പിയാരുടെ ഗൃഹത്തിൻറെയും ഇടയ്ക്കു് ഒരു വേലിയുടെ വ്യവധാനമേ ഉള്ളൂ. പൂന്തോട്ടത്തില്ലത്തിൽ അച്ഛൻനമ്പൂരി 996–ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ പൂയംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയായിരുന്നു പിതാവു്. നമ്മുടെ കവിയുടെ പേർ ദാമോദരൻ എന്നായിരുന്നു. അച്ഛൻ എന്നു പ്രകൃതത്തിൽ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിൻറെ തൃതീയപുത്രനും കവിയുമായ മറൊരു ദാമോദരൻനമ്പൂരിയെക്കൂടി സ്മരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണു്. പൂന്തോട്ടത്തു നമ്പൂരിമാർ തൃശ്ശിവപേരൂർ യോഗത്തിൽ ചേർന്നവരാണു്. അവർക്കു വേഴപ്പറമ്പുസംഘത്തിൽ പരിഷയും വാക്യവൃത്തിയുമുണ്ടു്. ദാമോദരൻനമ്പൂരി പട്ടാമ്പി പള്ളിശ്ശേരി ഓതിക്കോനോടു വേദം അഭ്യസിക്കുകയും തൃപ്പൂണിത്തുറെ താമസിച്ചു കുറേക്കാലം സംസ്കൃതം പഠിക്കുകയുംചെയ്തു. പ്രായേണ തൃപ്പൂണിത്തുറയും കൊടുങ്ങല്ലൂരുമായിരുന്നു താമസം. തൃപ്പൂണിത്തുറെ ഒരു നമ്പിഷ്ണാതിരിയുടെ ഭൃത്യപദവും സ്വീകരിച്ചു. കൊടുങ്ങല്ലൂർ താമസിക്കാനുണ്ടായ കാരണം വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാൻറെ ആശ്രയവും വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടുമായുള്ള മൈത്രീബന്ധവുമാണു്. ചിലപ്പോൾ കിളിമാനൂർ കൊട്ടാരത്തിലും പോകാറുണ്ടായിരുന്നു. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുകാരനായ മംഗലത്തു നമ്പൂരിക്കു് അവിടെ തന്ത്രമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തോടുകൂടിയാണു് അവിടെ പോയ്വന്നതു്. അനേകം വിദ്വാന്മാർ അന്നു് ആ കൊട്ടാരത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുവല്ലോ. തൃശ്ശിവപേരൂർക്കു സമീപമുള്ള അഷ്ടമി എന്ന ഇല്ലത്തുനിന്നു വിവാഹംചെയ്തയും ആ വിവാഹത്തിൽ മൂന്നു പുത്രന്മാരും അഞ്ചു പുത്രിമാരും ജനിക്കുകയുംചെയ്തു. 1040–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം അനിഴംനക്ഷത്രത്തിൽ മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—പൂന്തോട്ടത്തിൻറെ കൃതികളായ 1 അംബരീഷചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളലും, 2 കാലകേയവധം ശീതങ്കൻതുള്ളലും, 3 സ്യമന്തകം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആട്ടക്കഥയും ഏതാനും ചില മുക്തകങ്ങളുംമാത്രമേ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അവയിൽ മുക്തകങ്ങൾകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹം വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിലെ പ്രഥമാചാര്യന്മാരിൽ ഒരാളായി ഗണിക്കപ്പെട്ടുപോന്നതു്. പൂന്തോട്ടം, വെണ്മണി അച്ഛൻ മുതൽപേരെ ആ പ്രസ്ഥാനം സംവിധാനംചെയ്യുന്നതിനു് അനേകവിധത്തിൽ സഹായിച്ച വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാന്റെ തദ്വിഷയകമായ സദ്വ്യവസായത്തെ ഞാൻ അന്യത്ര സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

അംബരീഷചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളൽ:—അംബരീഷചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളൽ ഒരു പൂന്തോട്ടംനമ്പൂരിയുടെ കൃതിയാണെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. അച്ഛന്റെയോ മകന്റെയോ എന്നുമാത്രമേ ഉള്ളൂ തർക്കം. എന്തെന്നാൽ ആ ഇല്ലത്തെ ഒരേട്ടിൽ ആ കൃതിയുടെ അവസാനത്തിൽ "പുഷ്പോദ്യാനമഹീസുരേണ കൃതമാം നാട്യബന്ധങ്ങളെ" 1068 ഗ്രീഷ്മത്തുവിൽ 'ക്ഷിപ്രാശേഷ'ഗൃഹത്തിലെ ഒരു നമ്പൂരി പകർത്തിയെഴുതിയതായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അംബരീഷചരിതം അച്ഛന്റെ കൃതിയെന്നുള്ള ഐതിഹ്യം തിരസ്കരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നാണു് എന്റെ പക്ഷം. കാലകേയവധവുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ അതിനു മേന്മ പോരെന്നു സമ്മതിക്കാം; എങ്കിലും

"കാലേകൂട്ടിത്തുഴയണമെന്നേ ചാലേ ചെന്നു കരയ്ക്കണയുള്ളൂ.
കൈതവമാർഗ്ഗംകൊണ്ടിഹ നൃപനുടെ മാധവഭജനവിരോധം ചെയ്വാൻ
പാടവമുള്ളവരാരും നമ്മുടെ നാടതിലില്ലതുകൊണ്ടു നിനച്ചാൽ
താടിക്കാരിലൊരുത്തനെയതിനായ്ച്ചാടിക്കേണമതെന്നൊരുപക്ഷം.
എന്നാലായതിനിനിയും മന്ദത വന്നീടാതെ മുതിർന്നീടേണം.
തൽക്കാലത്തതിനുത്സാഹിച്ചു ലഭിക്കാമെന്നു നിനച്ചു വസിച്ചാൽ
തീക്കെട്ടുവോളം പന്നി വസിക്കില്ലക്കരെയെന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടല്ലോ."

എന്നിങ്ങനെ ചില സരസങ്ങളായ ഭാഗങ്ങൾ അതിലുണ്ടു്. കൊല്ലത്തെ റെസ്ഡിയാർ കുഞ്ചുനേറതാക്കി അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അംബരീഷചരിതം തന്നെയാണിതു്.

കാലകേയവധം:—കാലകേയവധം ശീതങ്കൻതുള്ളലിൽ ഭൂരിഭാഗവും പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ കൃതിയാണെങ്കിലും വേറെ രണ്ടു കവികളുടെ കൈപ്പെരുമാറ്റംകൂടി അതിൽ കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ടു്. "മന്ദാരവൃക്ഷങ്ങൾ നില്ക്കുന്ന കണ്ടു—മധുരതരമവയുടെ വിഭവമതു കണ്ടു" എന്നു തുടങ്ങി "ഉദ്യാനലക്ഷ്മീവിലാസങ്ങളിങ്ങനെ" എന്നതുവരെയുള്ള സപ്തവർണ്ണന ഭാഗം, തദ്വിഷയകമായ ചിത്രണം എങ്ങനെ നിർവ്വഹിക്കണമെന്നു നമ്പൂരി ചോദിച്ചപ്പോൾ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാൻ എഴുതിക്കൊടുത്തതാണു്. തമ്പുരാൻ തീപ്പെട്ട 1026—ാമാണ്ടിനുമുൻപാണു് പ്രസ്തുതകാവ്യത്തിന്റെ രചന എന്നു് ഇതിൽനിന്നു് അനുമാനിക്കാം. കാലകേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യന്റെ മോഹനാസ്ത്രം ഏറ്റു് അജ്ജുനൻ ഭൂമിയിൽ വീണ വിവരം ''മൂത്തിതുയോത്തമൻ മൃത്യുഞ്ജയൻ മൂഡൻ കുഞ്ചിവാസാവായ ദേവൻ മഹേശ്വരൻ'' ഗ്രഹിച്ചു എന്ന ഭാഗംവരെയേ നമ്പൂരി എഴുതിയുള്ളൂ. കഥയ്ക്കു പൂർത്തി വരുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി ബാക്കിയുള്ള ഈരടികഥം കൊച്ചി ഹജൂർ രജിസ്ട്രാരായിരുന്ന തൃശ്ശൂർ തെക്കേക്കുറുപ്പത്തു (രാമഞ്ചിറ മഠത്തിൽ) കൊച്ചുണ്ണിമേനോൻ രചിച്ചു ചേർത്തതാണു്. അദ്ദേഹത്തെ പ്പറ്റിയാണു് വെണ്മണിമഹൻ ''കുറുപ്പത്തു കൊച്ചുണ്ണിമേനോൻ—രാജി ക്കാൻ നന്നു കച്ചേരിയിലഥ കവനം പാക്കുകിൽകൊങ്ങിണിപ്പൂരാജിക്കാ ണൊട്ടു ചേരുന്നതു മഹിമയവന്നില്ല പൂവിന്നുമില്ല'' എന്നു കവിപുഷ്പ മാലയെക്കുറിച്ചു കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോനും് എഴുതിയ കത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു്. കാലകേയവധം ദീഗ്ഘവും മനോഹരവുമായ ഒരു തുള്ളലാണെന്നുള്ളതിൽ പക്ഷാന്തരമില്ല. അജ്ജുനനെ ഒരു നോക്കു കണ്ടു കൊണ്ടു പോകാൻ തിക്കിത്തിരക്കിവരുന്ന സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ പരിഭ്രമം വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന ഘട്ടം അത്യന്തം രമണീയമായിരിക്കുന്നു. നോക്കുക ചില വരികഥം.

''താണ്ഡവത്തിനു തുനിഞ്ഞൊരു മാനിനി
പാണ്ഡവൻതന്റെ വരവു കണ്ടഞ്ജസാ
താണ്ഡവം കൈവിട്ടു താനേ പുറപ്പെട്ടു
ഗാണ്ഡീവധാരിയാം പാർത്ഥന്റെ സന്നിധൗ
ചെന്നനിന്നാരബ്ധവാസനാശക്തിയാൽ
മന്ദം പുരികമിളക്കിക്കടാക്ഷിച്ചു,
പൊന്നിൻചിലമ്പു കിലുങ്ങവേ തക്കിട-
ത്തെന്നാംതളംകുതാമെന്നു ചാടീടിനാഥം.
കാമപാലാനുജൻതന്റെ സഖിയുടെ
കോമളമാകും കളേബരം കണ്ടവൻ
കാമനെന്നോത്തൊരു കാമിനിതൻകരേ
കാർമ്മുകം കൗസുമം കാണായ്കകാരണാൽ
കെട്ടിയ മൗലിയിൽക്കെട്ടിയിരിക്കുന്ന
മുട്ടലർമാലയെക്കെട്ടഴിച്ചായവൻ
പെട്ടെന്നതുകൊണ്ടു കഷ്ടിച്ചൊരു വില്ലു
കെട്ടിക്കൊടുപ്പതിന്നായിത്തുനിഞ്ഞഹോ,
ഞാണിനു വണ്ടിനെക്കാണാഞ്ഞു ഖേദേന
കേണഴന്നങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമോടിനാഥം.
കാണികഥം കണ്ടു ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടു
നാണയമുള്ളവം നാണിച്ചു മാറിനാഥം.''

സ്യമന്തകം ആട്ടക്കഥ:—ആടിക്കാണാനും പാടിക്കേഥം ക്കാനും കൊള്ളാവുന്ന ഒരു കഥയാണു് സ്യമന്തകം. മൃഗയാലോലനായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രസേനനെ കാമിക്കുന്ന വക്രദന്തി എന്നൊരു രാക്ഷസിയേയും അവളുടെ മൂക്കും മുലയും അരിഞ്ഞുവിടുന്ന അവസരത്തിൽ അവളുടെ സഹോദരനായ ഇന്ദുമാലി എന്ന രാക്ഷസനേയും കവി പ്രവേശിപ്പിച്ചു രൗദ്രരസത്തിനു പഴുതു നല്കുന്നു. ശ്ലോകങ്ങൾ പദങ്ങൾപോലെ നന്നായിട്ടില്ല.

"കളഭാഷിണിമാരണിമുടിമൗലേ! കളഭോരു! ഗിരം നിശമയ ബാലേ!
അളകാലംകൃതമഞ്ജുളഫാലേ! അഴകേറീടിന ഗുണഗണശീലേ!
സുലളിതശയനേ വരിക സുരദനേ! സുരഭിസുരാശനപാടലവദനേ!
കളഭകുലാധിപമന്ഥരഗമനേ! കളക തവാശയലജ്ജകളടനേ."

ഇത്യാദി പദങ്ങൾ സരസങ്ങളാണു്.

മുക്തകങ്ങൾ:—പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ അധികമൊന്നും കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. ആ ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

1 "പൂമെത്തേലെഴുനേറ്റിരുന്നു ഭയിതേ പോകുന്നു ഞാനെന്നു കേ—
ട്ടോമൽക്കണ്ണിണനീരണിഞ്ഞ വദനപ്പൂവോടു ഗാഢം തദാ
പൂമേനിത്തളിരൊന്നു ചേർത്തഹമിനിക്കാണുന്നതെന്നന്നക—
പ്പൂമാലോടളിവേണി ചൊന്ന മധുരച്ചൊല്ലിന്നു കൊല്ലുന്നു മാം."

ഇതിൽ "പൂവിടൽ" വേണ്ടതിലധികം ആയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഭാവപുഷ്ടികൊണ്ടുള്ള ആസ്വാദ്യത അനപലപനീയമാണു്.

2 "കളത്ത ചെന്താമരത്തന്നകത്തേ—
ട്ടളത്തിനൊക്കും മിഴിമാർമണേ! കേൾ
തളത്തിൽനിന്നിങ്ങനെതന്നെ നേരം
വെളുത്തുപോമെന്നിഹ തോന്നിടുന്നു."

3 "മൂടില്ലാതൊരു മുണ്ടുകൊണ്ടു മുടിയും മൂടീട്ടു വൻകറയും
ചൂടിക്കൊണ്ടരിവാൾ പുറത്തു തിരുകി പ്രാഞ്ചിക്കിതച്ചുണ്ണനേ
നാടൻകച്ചയുടുത്തു മേനി മുഴുവൻ ചേറും പുരണ്ടിപ്പൊഴി—
പ്പാടത്തീന്നു വരുന്ന നിൻ വരവു കണ്ടേറെക്കൊതിക്കുന്നു ഞാൻ."

പച്ചമലയാളത്തിലാണു് ഈ ശ്ലോകം രചിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു പായേണ്ടതില്ലല്ലോ.

4 "ദുഷ്ടാലം പെരുകിട്ടരിദ്രത വളർന്നെത്തുന്ന സത്തുക്കളെ—
ത്തൽകാലേ പരിരക്ഷചെയ്തു വിലസും ശ്രീതൈമിരീപതേ!
തൽകാരുണ്യകടാക്ഷഭൃംഗപടലിക്കുദ്യാനമായേഷ ഞാ—
നിക്കാലത്തു ഭവിക്കിലെന്റെ ഭവനപ്പേരെത്തുയും സാർത്ഥമാം."

ഇതു കവി കടത്തനാട്ടു വലിയതമ്പുരാനു് അടിയറവച്ച ഒരു ശ്ലോകമാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

5 "തൊണ്ടനാകിയൊരു രാമർമേനവനതീവ കണ്ടു, സഹിയായ്ത്തയാൽ
പണ്ടൊരിക്കലൊരു ചെണ്ടകൊട്ടിയതു കണ്ടപോലെ പറയുന്ന ഞാൻ;
കണ്ടതന്നൊടടികൊണ്ടു വീണ ഭൂവി രണ്ടു നാഴിക പിരണ്ടുടൻ
കെണ്ടനാകിയ കിടിക്കു രണ്ടു വെടികൊണ്ടപോലെ നടകൊണ്ടതേ."

കയ്യാങ്കളിയിൽ വിദഗ്ധനായ പോഴത്തു രാമൻമേനോൻ കണ്ടു എന്നൊരാളോടു തല്ലിത്തോറ്റതാണു് വിഷയം.

6 "മുല്ല മണ്ടലമെന്നാലും പൂത്തോട്ടത്തോടെതിക്കൊലാ;
ഒരുത്തൻ പലരോടേറ്റാൽ തോറ്റുപോമെന്നു നിശ്ചയം."

ഇതു തന്നോടു കൂറേശ്ശ തിരക്കുണ്ടായിരുന്ന മുല്ലമണ്ടലത്തു നമ്പൂരിക്കു കൊടുത്ത ഫലിതമയമായ ഒരു മറുപടിയാണു്.

കോട്ടപ്പടിക്കൽ ഗോദവമ്മൻ തിരുമുല്പാടു്:—ഗോദവമ്മൻ തിരുമുല്പാടു വെണ്മണി അച്ഛന്റെ സഹചാരിയായിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തു വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായി താമസിച്ചുവെന്നും അവർ രണ്ടുപേരും മഹാകവി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ മാതുലനോടുകൂടി രാമേശ്വരത്തു പോയി സ്നാനം ചെയ്തുവെന്നും ആ യാത്രയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹവും കൂടെ ശ്ലോകങ്ങളും എഴുതീട്ടുണ്ടെന്നുംമാത്രം അറിയാം. പേരകത്തു ഗോദവമ്മൻതിരുമുല്പാടെന്നും അദ്ദേഹത്തെ പറയാറുണ്ടു്. കോട്ടപ്പടി എന്നതു ഗുരുവായൂരിനടുത്തുള്ള ഒരു ദേശത്തിന്റെ പേരാണു്. അവിടെയായിരുന്നു മൂലകുടുംബം. അവിടെനിന്നു് ആ കുടുംബത്തിലെ അങ്ങളമ്മ ടിപ്പുവിന്റെ ആക്രമണകാലത്തു് അഭയാർത്ഥികളായി തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു പോന്നപ്പോൾ രാമവമ്മമഹാരാജാവു് അവരെ ചേത്തലത്താലൂക്കിൽ പേരകത്തു താമസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. താഴെക്കാണുന്ന മുക്തകങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിനേറെതാണു്.

"കുടത്തിന്മേൽ വെള്ളം കുടുകുടെയൊഴിച്ചാലുമകമേ
കടക്കില്ലെന്നല്ലോ ബുധമതമതിൻവണ്ണമയി! തേ
മടത്തേൻനേർവാണീ! മതിയിലിനിയും മന്മൊഴിയഹോ!
കടക്കുന്നീലെന്നും; കനിവുമറിയാറായി ഭയിതേ!"

"ആരോമൽത്തയ്യലാളാമരിയൊരു നറുതേൻ—
വാണി സവ്വാണിയായി—
ട്ടോരോരോ നേരുകേടങ്ങനെ തുടരുകയാ—
ലന്തരംഗാന്തരാളേ
വേരോടിച്ചാരുവായ്ത്തീന്നൊരു മമതമരം
വെന്തുപോയെന്തു ചെയ്യാ—
മീ രോഷാഗ്നിപ്രപാതേ മതി മതി മമ തേ
ബാന്ധവം ബന്ധുരാങ്ഗി."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിരുമുല്പാടു തർജ്ജമചെയ്ത ഭർത്തൃഹരിയുടെ നീതിശതകത്തിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്.

പൂന്തോട്ടത്തു മഹൻനമ്പൂരി (1032–1121)—ചരിത്രം:—പൂന്തോട്ടത്തു മഹന്റെ പേരും ദാമോദരൻ എന്നായിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹം പൂന്തോട്ടത്തു് അച്ഛൻ ദാമോദരൻനമ്പൂരിയുടെ തൃതീയപുത്രനാണെന്നും മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. 1032–ലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനം. താമസം മിക്കവാറും കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തു സഭാഗൃഹത്തിൽത്തന്നെയായിരുന്നതിനാൽ പുതിയ കവനപരിഷ്കാരങ്ങളൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ സ്പർശിച്ചില്ല. അച്ഛൻതന്നെയായിരുന്നു ബാല്യത്തിലെ ഗുരുനാഥൻ. പിന്നീടു ദേശമങ്ഗലത്തുമനയ്ക്കൽ താമസിച്ചു പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതനായ വാടാനംകുറിശ്ശി പിച്ചുശാസ്ത്രികളോടു കാവ്യനാടകങ്ങളും കുറേ തർക്കവും അഭ്യസിച്ചു. ശാസ്ത്രികളുടെ പിതൃദത്തമായ നാമധേയം വിശ്വനാഥൻ എന്നായിരുന്നു. കുചേലവൃത്തം ശീതങ്കൻതുള്ളലിൽ അദ്ദേഹത്തെ കവി ഇങ്ങനെ വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ദേശികശ്രേഷ്ഠനാം താതപാദം പദ–
മാശയംകൊണ്ടു ഞാൻ കുമ്പുന്നു സന്തതം;
വിശ്വപ്രസിദ്ധനായുള്ളോരു നമ്മുടെ
വിശ്വനാഥൻ ഗുരുതന്നെയുമാദരാൽ
വിശ്വാസമൂഢംകൊണ്ടു കൈവണങ്ങീടുന്നു
ശാശ്വതം കാത്തരുളീടണമെന്നെയും"

അച്ഛൻ ആദ്യത്തെ ഗുരുവായിരിക്കണം. 1121–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 4–ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—1 താരകാസുരവധം കഥകളി, 2 ലക്ഷ്മണാസൂയം വരം കഥകളി, 3 രാജസൂയം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 4 കുചേലവൃത്തം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, 5 ഗുരുവായൂപുരമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടു്, 6 സാവിത്രീചരിതം കിളിപ്പാട്ടു്, 7 അജാമിളമോക്ഷം പാന എന്നിങ്ങനെ ഏഴു കൃതികൾ മഹൻ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ രാജസൂയത്തിനാണു് പ്രശസ്തി അധികം. കുചേലവൃത്തവും ഒരു നല്ല തുള്ളലാണു്.

"ഭജത ഭവനിരാസം ഭക്തലോകൈകദാസം
ഭസിതവിശദഭാസം ഭൂരികാരുണ്യവാസം
കൃതവിവിധവിലാസം കൃഷ്ണചന്ദ്രാവതംസം
ശുകനിലയനിവാസം ശുദ്ധകാരിവ്യുദാസം"

എന്ന മങ്ഗളശ്ലോകത്തോടുകൂടിയാണു് കഥകളികൾ രണ്ടും ആരംഭിക്കുന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാജസൂയം ഓട്ടൻതുള്ളൽ:

"പലപല ജനങ്ങളും പരന്നീടുന്നു;
ഫലിതങ്ങളും പലതരം പറഞ്ഞീടുന്നു.
സുലളിതമുഖിമാരും നടന്നീടുന്നു;
മുലകുലമലകളും കുലുങ്ങീടുന്നു.
കളകളരവങ്ങളും മുഴങ്ങീടുന്നു;
നരപതിമഖമേറാം ജ്വലിച്ചീടുന്നു.
സുരപതി പരമൊന്നു വിറച്ചീടുന്നു;
സുരമുനിജനങ്ങളും രസിച്ചീടുന്നു."

കുചേലവൃത്തം പാന:

"തങ്കത്തിനുമില്ലവനു ദുരാഗ്രഹം;
മണ്കട്ടയും നല്ല പൊൻകട്ടയും ശരി.
തങ്കക്കുടത്തിനു സങ്കടമേകുന്ന
കൊങ്കത്തടങ്ങളിൽത്തഞ്ചുന്ന കുങ്കുമ—
പങ്കങ്ങൾകൊണ്ടങ്ങലംകൃതമായുള്ള
മങ്കയും നല്ല മരപ്പാവയും സമം.
വങ്കത്തമാൻതുള്ള വസ്തുക്കളിൽസ്സുഖം
ശങ്കിക്കപോലുമവന്നില്ല നിർണ്ണയം."

വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടു് (992–1066)—

അച്ഛനും മകനും:—വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ രൂപവൽകരണത്തിൽ പൂന്തോട്ടത്തു് അച്ഛനും ഗോദവർമ്മൻതിരുമുല്പാടിനുമുള്ള പങ്കു നിസ്സാരമായിരുന്നു. അതിനു പൂർണ്ണമായ ആകൃതി നല്കിയതു വെണ്മണി അച്ഛനും പുഷ്കലമായ പുഷ്ടി വരുത്തിയതു വെണ്മണി മഹനുമായിരുന്നു. ആ രണ്ടു കവികളുടേയും കവിത തിരിച്ചറിയുവാൻ യാതൊരു സഹൃദയനും സാധിക്കാത്തവിധത്തിൽ അത്രമാത്രം ഏകരൂപമാണു്.

"കണ്ടിക്കാർകുബരീഭരേ! കളലസന്മാധുര്യമുള്ളോരു കു—
ല്ലുണ്ടക്കട്ടയിലൊന്നു രണ്ടു മുറിയായ്പ്പൊട്ടിച്ചുവച്ചിട്ടതിൽ
രണ്ടും കൂട്ടുകിലേതു നന്നിതി കടന്നാഹന്ത! ചോദിക്കുമാ—
റുണ്ടോ? കേളതുപോലെയാണു കവിതയ്ക്കീ രണ്ടുപേരും പ്രിയേ."

എന്നു മഹൻതന്നെ ആ വസ്തുത പ്രച്ഛന്നപാണ്ഡവം നാടകത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ ഗുണങ്ങളും ആ ദോഷങ്ങളും രണ്ടു പേരുടെ കൃതികളിലും ഒന്നുപോലെ കാണാം. പലതും തുടങ്ങിവെയ്ക്കുക; ഒന്നും മുഴുമിപ്പിക്കാതിരിക്കുക—ഈ സ്വഭാവത്തിലും അവർ അഭിന്നന്മാരാണു്. മഹൻ അച്ഛനെക്കാൾ വളരെയധികം എഴുതീട്ടുണ്ടെന്നുമാത്രമേ വ്യത്യാസമുള്ളു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വെണ്മണി വിഷ്ണുനമ്പൂരിപ്പാട്:—കൊച്ചിരാജ്യത്തു് ആലുവാപ്പുഴയ്ക്കു വടക്കു വെള്ളാരപ്പള്ളി എന്ന ദേശത്താണു് വെണ്മണി മന സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. പണ്ടൊരിക്കൽ ആ മനയ്ക്കലെ ഒരു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു് ഒരു യക്ഷിയെ പരിഗ്രഹമായി കിട്ടിയെന്നും ആ യക്ഷിയുടെ അനുഗ്രഹത്താലാണു് അവിടെ കവികൾ ഉണ്ടായതെന്നുമുള്ള ഐതിഹ്യം അപ്രസിദ്ധമല്ലെങ്കിലും തൃാജ്യകോടിയിൽ തള്ളാവുന്നതാണു്. ഏതായാലും അച്ഛനും മകനും പുറമേ വിഷ്ണുനമ്പൂരിപ്പാടു് എന്നൊരു കവികൂടി ആ മനയ്ക്കൽ ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നറിവുണ്ടു്. വിഷ്ണുനമ്പൂരിപ്പാടു് അച്ഛന്റെ അപ°ഥനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം സ്വീകരിച്ചു് ഇല്ലത്തുതന്നെ താമസിച്ചു് ആധ്യാത്മികചിന്തകളിൽ ലീനനായി കാലയാപനം ചെയ്തു. 1 ഗണപതിപ്രാതൽ, 2 രഘുവംശം, 3 സംസാരിയുടെ പാരവശ്യം എന്നിങ്ങനെ ചില കൃതികൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്; അവയ്ക്കൊന്നും പറയത്തക്ക വെണ്മണിസ്വാദില്ല. തമ്മിൽ ഭേദം രഘുവംശം ശീതങ്കൻതുള്ളലാണു്. രഘുവംശം രണ്ടാം സർഗ്ഗത്തിലെ കഥയാണു് പ്രതിപാദ്യം. അതിലെ വനവർണ്ണനം സാമാന്യം നന്നായിട്ടുണ്ടു്. ഗണപതിപ്രാതലൊഴികെയുള്ള രണ്ടു കൃതികളും അപൂർണ്ണങ്ങളാണു്. "മൂടായ്കിൽത്തുളസീദളം യമഭടത്തല്ലിങ്ങു മൂടായ്വരും" എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ശ്ലോകം ഈ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേതാണെന്നു ഞാൻ മുൻപു നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടിന്റെ ചരിത്രം:—വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടു് 992-ാമാണ്ടു മകരമാസം 22-ാംനു- ജനിച്ചു. പരമേശ്വരൻ എന്നായിരുന്നു നാമധേയം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛനു് അല്പം ബുദ്ധിമാന്ദ്യം ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അമ്മ വെള്ളാങ്ങല്ലൂർ ഇളകൂറിശ്ശിമനയ്ക്കൽ രാമൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ സഹോദരിയായ ഒരു വിദുഷിയായിരുന്നു. രാമൻനമ്പൂരിപ്പാടു കൊടുങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്നു എന്നു് ഉപരി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ വിവാഹത്തിലെ ഏകസന്താനമായിരുന്നു അച്ഛൻ. 1013-ൽ അദ്ദേഹം കുടമാളൂർ പൊല്ലാക്കരമനയ്ക്കൽ(പൊലപ്പാ)നിന്നു വിവാഹം ചെയ്തു. ആ വിവാഹത്തിലുണ്ടായ പുത്രനാണു് വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാടു്. രാമൻനമ്പൂരിപ്പാടുമായുള്ള സംബന്ധംനിമിത്തമോ മറേറാ അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടു കൊടുങ്ങല്ലൂർ ചെന്നുപാർക്കുകയും അവിടെ ഇളയതമ്പുരാന്റെ ഒരു ഭാഗിനേയിയായ കുഞ്ഞിപ്പിള്ളത്തമ്പുരാട്ടിയെ പരിഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ദാമ്പത്യത്തിന്റെ പ്രകൃഷ്ടഫലമായി ജനിച്ചവരാണു് മഹാകവിമൂർദ്ധന്യനായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാനും. കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാനു ബാല്യകാലത്തിൽ ശുദ്ധമായിരുന്ന കലാവാസന പിന്നീടു വികസിച്ചില്ല. അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടു സ്വന്തം മനയ്ക്കലും കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തുമായി താമസിച്ചു. ഇളയതമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യൻ കുംഭകോണം കൃഷ്ണശാസ്ത്രികളുമായുള്ള

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സഹവാസംനിമിത്തം മുൻപുതന്നെയുണ്ടായിരുന്ന ലോകവ്യുൽപത്തി വർദ്ധിപ്പിച്ചു എന്നല്ലാതെ ശാസ്ത്രജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചതായി നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ കൃതികളിൽനിന്നു നാം അറിയുന്നില്ല. എന്നാൽ ഭാഷാകവിതയെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹംതന്നെയായിരുന്നു അക്കാലത്തെ പ്രമുഖനായ ആചാര്യൻ.

കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കവിതക്കളരി:—കൊട്ടങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തു് അക്കാലത്തു സംസ്കൃതകവിതയിലും ഭാഷാകവിതയിലും പയറ്റുമുറകൾ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതിനു് ഒരു കളരിതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറയാം. 1055–ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു് അതിന്റെ ആരംഭം. സംസ്കൃതത്തെസ്സംബന്ധിച്ചു കുംഭകോണം കൃഷ്ണശാസ്ത്രികളും മലയാളത്തെസ്സംബന്ധിച്ചു വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ മഹൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടുമായിരുന്നു പ്രധാനനിർണ്ണേതാക്കൾ. വെണ്മണി മഹൻ, കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോൻ, കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, വിദ്വാൻ കുഞ്ഞിരാമവർമ്മത്തമ്പുരാൻ, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരി ഇവരെല്ലാം ആ പ്രായോഗികവിദ്യാലയത്തിലെ അംഗങ്ങളായിരുന്നു. ഒറവങ്കര 1049മുതൽ 1063വരെ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ താമസിച്ചു സംസ്കൃതം അഭ്യസിക്കുകയുണ്ടായി. കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോനും കുറേക്കാലം സക്കാർജോലിയിൽ അവിടെ ഇരുന്നിട്ടുണ്ടു്. ചിലപ്പോൾ നടുവത്തച്ഛനും ചെന്നുകൂടും. നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരിയും കുഞ്ഞിരാമവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനായി അവിടെ താമസിച്ചു. ഇവരെയുംകൂടി ആ സംഘത്തിൽ ചേർക്കേണ്ടതുണ്ടു്. അങ്ങനെ ആ കവികൾ സമ്മേളിക്കുമ്പോൾ ഇന്ന വിഷയത്തെപ്പറ്റി ഇത്ര സമയത്തിനുള്ളിൽ ഇത്ര പദ്യംവീതം എഴുതണമെന്നു തീച്ചപ്പെടുത്തും. സമസ്യാപൂരണം, സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളുടെ ഭാഷാവിവർത്തനം, ഋതുവർണ്ണനം, ഉദയാസ്തമയചിത്രണം എന്നിങ്ങനെ പലതും പ്രശ്നപരിപാടിയിൽ ഉൾപ്പെടും. ചിലപ്പോൾ നാടകരചനയും ഖണ്ഡകാവ്യരചനയും ഉണ്ടാകും. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനാണു് ആ പരീക്ഷകളിൽ പ്രായേണ ഒന്നാമനായി ജയിക്കുക; പുറകേ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും കുഞ്ഞിരാമവർമ്മത്തമ്പുരാനും. അതിന്റെ പശ്ചാൽഭാഗത്തു കാത്തുള്ളിയും രാജനും സമശീർഷന്മാരായി നിലകൊള്ളും. വെണ്മണി മഹൻ ഒടുവിലേ എഴുതിത്തീർക്കയുള്ളു. എങ്കിലും സാരസ്യത്തിൽ മറ്റുള്ളവരെയെല്ലാം പ്രായേണ കവച്ചുവയ്ക്കും. അദ്ദേഹം സംസ്കൃതപരീക്ഷകളിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നില്ല. പ്രസ്തുതപരീക്ഷകളിൽ വിജയികളായ ചില കവികളെപ്പറ്റി വെണ്മണി അച്ഛനും മഹനും രാജനും ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രകൃതത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്നതു രസകരമായിരിക്കും.

"ജാതിത്തത്തിനു രാജൻ; കൃതകവിതയതിൽ—
കുഞ്ഞുഭട്ടജ്ഞാനി; ഭാഷാ—
രീതിക്കൊക്കും പഴക്കത്തിനു നടുവമിട—
യ്ക്കച്യുതൻ മെച്ചമോടേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജാതപ്രാസം തകർക്കും; ശുചിമണി രചനാ–
ഭംഗ്യിയിൽപ്പൊങ്ങിനില്ക്കും;
ചേതോമോദം പരക്കെത്തരുവതിനൊരുവൻ
കൊച്ചുകൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻ.'' (വെണ്മണി അച്ഛൻ)

''ഭാഷാരീതിപ്പഴക്കത്തിനു നടുവ,മതി–
പ്രാസമെണ്ണിപ്പെറുക്കി–
ശ്ലോഷിച്ചീടാതെ കുത്തിത്തിരുകിവിടുവതി–
ന്നച്യുതൻ മെച്ചമോടേ,
ശ്ലോഷിക്കും കുഞ്ഞുഭൂപൻ, ലഘുരസഫലിതം
രാജവിപ്രൻ ചമയ്ക്കും;
തോഷം സഖ്യമൊപ്പം തരുവതിനൊരുവൻ
കൊച്ചുകൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻ.'' (വെണ്മണി മഹൻ)

ഇതിനു ''കുഞ്ഞുകുട്ടൻ ദോഷംകൂടാതുരപ്പാൻ, പടുമതി ഫലിതത്തിനു രാജാവുമേന്തോ ശേഷം ചൊല്ലുന്നു? ശേഷാംശജപുരുഷനഹോ കൊച്ചു കൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻ'' എന്നൊരു പാഠാന്തരവും കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

''മഞ്ജുതപം കൈക്കലാക്കീ കവികുലതിലകൻ
കൊച്ചുകൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻ
കുഞ്ഞിക്കുട്ടക്ഷിതീശൻ ദൃതതരകവിതാ–
വൈഭവം കൊണ്ടുപോയീ;
രഞ്ജിക്കുമ്മാറു തീർത്താൻ പല കൃതികളെയും
കുഞ്ഞിരാമക്ഷിതീശൻ;
ഭഞ്ജിക്കാതേ കടിഞ്ഞിൽപ്രസവസദൃശമായ്
ഞാനുമൊപ്പിച്ചുമാറീ.'' (ഒറവങ്കര രാജൻ)

അതാതു കവികൾ നിർമ്മിക്കുന്ന കൃതികൾ ആ സദസ്സിൽ അരങ്ങേറ്റത്തിൽ കൊണ്ടുവരണമെന്നും ഒരു നിബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെ ദൃഢതരമായ അഭ്യാസയോഗം സിദ്ധിച്ച അവരുടെ കവിതകൾ അത്രമാത്രം വിശിഷ്ടങ്ങളായതിൽ എന്താണു് ആശ്ചര്യം? 1065മുതൽ ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യംമൂലം വെണ്മണി അച്ഛൻ കൊടുങ്ങല്ലൂർ പോകാതായി. അന്നുമുതൽ ആ കളരിയിലെ ഭാഷാശാഖയുടെ ഗതി അല്പം മന്ദീഭവിച്ചു. 1068–ൽ മഹന്റെ മരണത്തോടുകൂടി ആ പദ്ധതി ഉത്സന്നമായി. 1074–ൽ കൃഷ്ണശാസ്ത്രികൾ പരേതനായതോടുകൂടി സംസ്കൃതകവിതാപരിശീലനവും അവസിതപ്രായമായിത്തീർന്നു.

മരണം:—കാവ്യമർമ്മജ്ഞതപോലെ കാര്യമർമ്മജ്ഞതയും അച്ഛനുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ സകുടുംബത്തെ സാമ്പത്തികമായുള്ള വൈഷമ്യങ്ങളിൽനിന്നു സമുദ്ധരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. 74–ാമത്തെ വയസ്സുവരെ ജീവിച്ചിരുന്ന അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടു് 1066–ാമാണ്ടു വൃശ്ചിക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാസം 13_ാംനു- വാതരോഗം മൂർച്ഛിച്ചു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ഭാഷാ സാഹിത്യത്തിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം അനുഷ്ഠിച്ച സേവനത്തിന്റെ സ്വരൂപ മെന്തെന്നു മഹൻതന്നെ ജൂബിലിമഹോത്സവം ഓട്ടൻതുള്ളലിൽ സ്പഷ്ടമായി ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസ്താവന പ്രകൃതത്തിൽ അനുസന്ധേയമാണു°.

"അച്യുതഭക്തജനങ്ങളിൽവച്ചു മി—
കച്ചൊരു പുരുഷൻ, വിഗളിതപുരുഷൻ,
വിച്യുതകലിമല,നവികല*കവികല—
നച്ചിതമിളകിന ധവളസുരതം
സച്ഛസുഭോഷാകവിതാവഴികള—
ടച്ചഥ കാട്ടുപിടിച്ചുകിടന്നതു
നിശ്ചിതഹൃദയനതായിച്ചെന്നു വ—
ലിച്ചുതുറന്നഴകാക്കീട്ടതിലേ
നൽച്ചുതിക്കൂടാതങ്ങിനെ വഴി കാ—
ണിച്ചൊരു തുണയായെല്ലാവരെയും
ഇച്ഛകാംപോലെ നടത്തീടും ബഹു—
മെച്ചമിയന്നൊരു സുകൃതി സുശീലൻ."

തന്റെ മരണത്തിനുമുൻപുതന്നെ അച്ഛനു താൻ ബീജാവാപംചെയ്ത സാഹിത്യസന്താനം പുഷ്പിക്കുകയും ഫലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു കണ്ടു സന്തോഷിക്കുവാൻ അവസരം കിട്ടി. പോരെങ്കിൽ തന്റെ അനഗ്ഘലമായ സരസ്വതീപ്രസാദം തന്നെക്കാൾ മഹത്തരന്മാരായ രണ്ടു പുത്രന്മാർക്കും—മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും—പൈതൃകസ്വത്തുപോലെ പങ്കുവച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനും സാധിച്ചു. മഹാഭാഗനായിരുന്ന അദ്ദേഹം മാതൃഭാഷയെ തദ്വാരാ പതിന്മടങ്ങു ഭാഗ്യവതിയും സമ്പത്സമൃദ്ധയുമാക്കിയതിനുമേലേ പ്രപഞ്ചയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ തിരോധാനം ചെയ്തുള്ളൂ.

കൃതികൾ:—വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടു ദീർഘകാലം ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വാങ്മയസമ്പത്തു വളരെ ഹ്രസ്വമാണെന്നുള്ളതു° അത്ഭുതമായിരിക്കുന്നു. 1 ചില കീർത്തനശ്ലോകങ്ങൾ, 2 ശൃംഗാരശ്ലോകങ്ങൾ, 3 അടിയാറശ്ലോകങ്ങൾ, 4 ഒരു ഹജ്ജി, 5 രാമേശ്വരയാത്രയെപ്പറ്റി ആറു ശ്ലോകങ്ങൾ, കുറേ പലവക ശ്ലോകങ്ങൾ—കഴിഞ്ഞു അദ്ദേഹത്തിന്റെതെന്നു° ഇതുവരെ അറിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കൃതികളുടെ വിഷയസൂചി; കൂടാതെ ഒരു പായൻഗണപതിയുമുണ്ടു°. ആകെ 96 ശ്ലോകങ്ങൾമാത്രം! എന്നാൽ ആ ശ്ലോകങ്ങൾ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സകലമുഖങ്ങളേയും സാരമായി സ്പർശിക്കുന്നുണ്ടു°. ആ ഇളംതൈതന്നെയാണു° മഹന്റെ കൃതികളിൽ വടവൃക്ഷാകൃതിയിൽ വാച്ചുതഴയ്ക്കുന്നതു°. മുക്തകങ്ങൾ എന്ന നിലയിലേ അച്ഛൻ

---

* കവി=കവിത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ പദ്യങ്ങൾക്കു് ആസ്വാദ്യതയുള്ളൂ. അതിലധികമായി ഒരു വിജയം അവയ്ക്കു് അദ്ദേഹം അഭിലഷിച്ചിരുന്നിരിക്കയുമില്ല. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദാഹരണരൂപത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കാം.

1 ശ്രീകൃഷ്ണൻ:

"കോടക്കാർവർണ്ണനോടക്കുഴലൊട്ടു കളി വി—
ട്ടോടിവന്നമ്മതന്റേ
മാടൊക്കുംപോർമുലപ്പാലമിതരുചി ഭുജി—
ച്ചാസ്വദിക്കും ശയാം
ഓടിക്രീഡിച്ചു വാടീടിന വദനകലാ—
നാഥഘമ്മാമൃതത്തെ—
ക്കൂടെക്കൂടെത്തുടയ്ക്കും സുകൃതനിധി യശോ—
ദാകരം കൈതൊഴുന്നേൻ."

ഈ ശ്ലോകത്തിന്റെ പ്രണേതാവു പൂന്തോട്ടത്തു് അച്ഛനാണെന്നും പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. 'ഉത്സംഗത്തിലിരുത്തി' 'നില്ലെന്നുംപേടി' ഈ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾക്കുംകൂടി അദ്ദേഹത്തിൽ കർത്തൃത്വം ആരോപിയ്ക്കുന്ന ചില സമകാലികന്മാരുണ്ടു്. എന്നാൽ ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽക്കൂടി ഞാൻ കാണുന്നതു് ഉണ്ണി അച്ഛനെത്തന്നെയാണു്.

2 ശ്രീകൃഷ്ണവിജയം ചമ്പുവിലെ ദ്വാരകാപുരപ്രവേശത്തിനുശേഷമുള്ള ദ്വാരകാപുരവർണ്ണനം, ഉഷാസ്വപ്നം, ഉഷാനിരുദ്ധസമാഗമം, ഉഷാനിരുദ്ധന്മാരുടെ മധുരാപുരപ്രവേശം, ഉഷാനിരുദ്ധന്മാരുടെ ദ്വാരകാപുരപ്രവേശം, ഉഷാനിരുദ്ധന്മാരുടെ ദ്വാരകാപുരപ്രവേശത്തിനുശേഷമുള്ള ദ്വാരകാപുരവർണ്ണനം, ഉഷാനിരുദ്ധന്മാരുടെ ദ്വാരകാപുരപ്രവേശത്തിനുശേഷമുള്ള ശ്രീകൃഷ്ണവിജയം ചമ്പുവിലെ

മദമത്തമതങ്ഗജപ്രയാണേ!
മദനത്തീയെരിയുന്ന മാനസേ മേ.''

5 സ്ത്രീവർണ്ണനം:

''തങ്കക്കോപ്പും തരംചേർന്നൊരു തരിവളയും
തോടയും നാസികാഗ്ര–
ത്തിങ്കൽച്ചേരുന്ന നാസാമണിയുമുടനണി–
ഞ്ഞാളിമാരോടുകൂടി
തിങ്കൾക്കൊക്കും മുഖം നല്പരിമൃദുഹസിതം–
കൊണ്ടഹോ! മുഗ്ധമാക്കി–
ക്കൊങ്കക്കുന്നും തുളുമ്പിച്ചൊരു തരുണി വരു–
ന്നുണ്ടേടോ കണ്ടുകൊൾക.''

സൂക്ഷിച്ചാൽ പുനരുക്തം, നിരർത്ഥകം മുതലായ ശബ്ദദോഷങ്ങൾ ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽപ്പോലുമുണ്ട്. എങ്കിലും ഇവയ്ക്കുള്ള ശ്രവണമാധുര്യം അന്യാദൃശംതന്നെ. എന്താനും ചില അശ്ലീലശ്ലോകങ്ങളും നമ്മുടെ കവി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ പരിപാടിയെപ്പറ്റി മേൽ വിമർശിക്കാം.

ഒരു പറയൻ ഗണപതി:—1039–ൽ തീപ്പെട്ട കൊച്ചി വിശാഖംതിരുനാൾ രവിവർമ്മ വലിയതമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചാണ് ഈ കൃതി രചിച്ചത്. ഇതിൽ അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണനേയും വാസുദേവപുരത്തു വാസുദേവനേയും വന്ദിച്ചിട്ടുള്ളതു കവിയുടെ കുടമാളൂരിൽ നിന്നുള്ള വിവാഹംനിമിത്തം ആ ക്ഷേത്രങ്ങൾ സുപരിചിതങ്ങളായിത്തീർന്നതുകൊണ്ടാണ്.

വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട് (1019–1068)

കുടുംബം:—വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട് 1019–ാമാണ്ട് മേടമാസം 6–നു ജനിച്ചു. കുടമാളൂർ പൊല്പാക്കര(പൊലപ്പാ)മനയാണ് അമ്മവീത്തു് എന്നു മുൻപു പൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടത്തെ ശ്രീദേവി അന്തർജ്ജനമാണ് മാതാവു്. കുടുംബൻ എന്നായിരുന്നു പേർ. ഉണ്ണിയുടെ ജാതകം കുറിച്ചുകിട്ടണമെന്നു് അച്ഛൻ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാനോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ''അച്ഛന്റെ ശ്രേഷ്ഠക്രിയ ചെയ്യത്തക്ക വണ്ണമുള്ള ആയുസ്സ് ഈ കുട്ടിക്കുണ്ടു്; നല്ല കവിയായിത്തീരും. എങ്കിലും എല്ലാത്തിലും മാന്ദ്യവുമുണ്ടാകും'' എന്നു് ആ മഹാത്മാവു മറുപടി പറഞ്ഞുപോത്രേ. 1045–ൽ നമ്മുടെ കവി മുണ്ടായ തെക്കനിയേടത്തു മനക്കൽനിന്നു കാളീദേവിയെ വിവാഹം ചെയ്തു. അതിൽ രണ്ടു സ്ത്രീ സന്താനങ്ങളേ ഉണ്ടായുള്ളൂ. അവരിൽ ഒരു പെൺകുട്ടി മരിച്ചുപോയി. അവശിഷ്ടയായ ഇട്ടങ്ങേലി അന്തർജ്ജനത്തെ ആലത്തൂർ മനക്കലേക്കു വിവാഹം ചെയ്തുകൊടുത്തു. അതിൽ സന്തതി ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ആ അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ ജനനം 1054–ലായിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിദ്യാഭ്യാസം:—മഹനു സംസ്കൃതത്തിൽ പറയത്തക്ക വിദ്യാഭ്യാസം ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. തന്റെ കവിതകളിൽ അദ്ദേഹം അങ്ങിങ്ങു പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന സംസ്കൃതസാഹിത്യപരിചയം പ്രായേണ കേട്ടറിവിന്റെ ഫലമാണു്. കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കോവിലകത്തായിരുന്നുവല്ലോ മിക്കവാറും താമസം. അവിടത്തെ സഹൃദയസമ്മേളനത്തിൽനിന്നു് അസാമാന്യമായ കവിതാവാസനയുള്ള ഒരാൾക്കു യാതൊരുതരത്തിലുള്ള ഗ്രന്ഥകർത്തൃക്ലേശവും കൂടാതെ പഠിക്കാവുന്നതെല്ലാം അദ്ദേഹം പഠിച്ചു. അങ്ങനെ ലോകവ്യുൽപത്തിയുറച്ചു. താൻ കേട്ട ശ്ലോകങ്ങളും ഓർമ്മിക്കുന്നതിനും ഉണ്ടാക്കിയ കവിതകളും എത്ര കാലത്തും ചൊല്ലുന്നതിനും വേണ്ട മേധാബലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നൈസർഗ്ഗികസിദ്ധികളിൽ ഒന്നായിരുന്നു. മടികൂടെപ്പിറവിയാണെന്നതന്നെ പറയാം. അതിനെപ്പറ്റി അദ്ദേഹംതന്നെ കോടശ്ശേരി കുഞ്ഞൻതമ്പാനു് എഴുതിയ ഒരെഴുത്തിൽ

> "സ്വതേതന്നേ ശ്രദ്ധംകുഴിമടിയനെന്നല്ലറിക സ—
> ന്മതേ! ദീനക്കാരൻ, പുനരിവനമാന്തക്കൊടിമരം"

എന്നു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരിക്കുള്ള ഒരു കത്തിലും "ഒട്ടമാന്യവുമെനിക്കുണ്ടാകകൊണ്ടാണഹോ" മറുപടി അയക്കുവാൻ താമസിച്ചതെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "കുറുമടി കൂടികൊണ്ട വെണ്മണിക്ഷ്മാസുരമണി" എന്നും "മഹന്റെ മന്ദത കടംമേടിച്ചുവെന്നായ്പ്പരാം" എന്നും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില കത്തുകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. ആ മാന്ദ്യം പരമാർത്ഥമാണു്. അതുകൊണ്ടതന്നെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖ്യകൃതികളിൽ ജൂബിലിമഹോത്സവം തുള്ളൽ, അജാമിളമോക്ഷം മണിപ്രവാളം ഇവയൊഴികെ മറ്റൊന്നും പൂർണ്ണമാകാത്തതു്. അച്ഛനല്ലാതെ അദ്ദേഹത്തിനു വേറേ ഗ്രന്ഥനാഥന്മാരുണ്ടായിരുന്നതായി വെളിപ്പെടുന്നില്ല. ആ കവിപുങ്ഗവനെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിനുള്ള ഭക്തിപാരവശ്യം നിസ്സീമമായിരുന്നു. കവിതാമാർഗ്ഗത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ ചരിപ്പിച്ചതു് അച്ഛനായിരുന്നുവെന്നു പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളലിൽ അദ്ദേഹം

> "ഭാഷാദേവി കടാക്ഷിച്ചരുളിന ഭാഷാകവികുലമകുടമഹാമണി—
> ഭ്രഷായിതനതിദുഷ്ടതരാഗദ്വേഷാദികളില്ലാത്തൊരു ധീരൻ
> സജ്ജനസമ്മതനജ്ജ്വലനതുലൻ മജ്ജനകൻ പരമെന്നൊടിതാനീം
> അജ്ഞാനനടെ കഥയൊന്നു കഥിപ്പാനുംജ്ജനിതാദരമരുളിച്ചെയ്തു."

എന്ന വരികളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ കൃതി 1053—ലേ രചിച്ചുള്ളുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തെ അച്ഛൻതന്നെയാണു് ആ സരണിയിൽ ആദ്യകാലംമുതല്ക്കു പര്യടനം ചെയ്യിച്ചതു് എന്നു് ഐതിഹ്യം ഘോഷിക്കുന്നു.

> "ലാളിത്യം കലരും ലസൽകവിതയാം കല്യാണിയെസ്സന്തതം
> ലാളിച്ചത്ഥ്രഗണങ്ങളും, ശയ്യ, ബഹ്വലാലങ്കാരസംഘാടികളും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാളം കൗതുകമോടണച്ചു പുകഠം പൊങ്ങിച്ചുള്ളോരെന്നച്ഛനെ—
ക്കാളും കൗശലമിന്നിയാക്കവളെ രക്ഷിപ്പാനിതിപ്പാരിടേ?''

എന്നു കട്ടക്കയത്തിൽ ചെറിയാൻമാപ്പിളയ്ക്കയച്ച മറെറാരു കത്തിലും വേറേ അവസരങ്ങളിലും കവി അച്ഛന്റെറ കവിതാവൈശിഷ്ട്യത്തെ അനുകീർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ''നമസ്തേ മൽഗുരുശ്രേഷ്ഠ! നമസ്തേ നട്ടുവ ദേവ'' എന്നും മറെറാം നട്ടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരിയെ അദ്ദേഹം അഭിവാദനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതു് ഔപചാരികമെന്നേ കരുതേണ്ടതുള്ളൂ. നട്ടുവത്തച്ഛൻ 1016-ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിലാണു് ജനിച്ചതു്. തന്നിലുമിത്തം കവിതകൊണ്ടെന്നപോലെ വയസ്സുകൊണ്ടും കവിക്കു് അദ്ദേഹം ബഹുമാന്യനായിരുന്നു. ചിത്രമെഴുത്തിൽ കുറേ വാസനയുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അതും മടിനിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു പഠിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

ജീവിതം:—മഹന്റെറ ജീവിതം സംഭവബഹുലമായിരുന്നില്ല. ''പോയാൽപ്പോയ വഴിക്കു പോകുമൊരു തുമ്പും വാലുമില്ലാതെ'' എന്നമട്ടിൽ അങ്ങുമിങ്ങും സഞ്ചരിച്ചും, അതാതു ദേശത്തിലെ കവികളുമായി സല്ലപിച്ചും, വെടിപൊട്ടിച്ചും, ചിരിച്ചും, ചിരിപ്പിച്ചും, ഉത്സവാദികളായ ആഘോഷങ്ങൾ കണ്ടും, പുതിയ കവിതകൾ ആരംഭിച്ചും, പിന്നീടു് അവയുടെ പൂരണത്തെപ്പററി യാതൊന്നും ചിന്തിക്കാതെയും, അങ്ങനെ ഒരു അലസജീവിതമാണു് അദ്ദേഹം നയിച്ചതു്. ചിലപ്പോൾ ഇല്ലത്തും കൊടുങ്ങല്ലൂരും, മറെറ ചിലപ്പോൾ എറണാകുളത്തും തൃപ്പൂണിത്തുറയും, വേറേ ചിലപ്പോൾ അട്ടൂരിനടുത്തുള്ള ഒറവങ്കരരാജന്റെറ വസതിയിലും, ചാലക്കുടിയിൽ നട്ടുവത്തച്ഛനോട്ടുകൂടിയും, വല്ലപ്പോഴും അമ്മാത്തും താമസിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂർ താമസിക്കുമ്പോൾ അച്ഛനില്ലാത്ത അവസരങ്ങളിൽ ഭാഷാകവിതക്കളരിയിലെ ആശാന്റെ സ്ഥാനം അദ്ദേഹത്തിലാണു് സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു്. തദ്ദ്വാരാ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തന്റെറ ശിഷ്യനാണെന്നുപോലും അദ്ദേഹം അഭിമാനിച്ചുപോന്നിരുന്നു. പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം തുള്ളലിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും ആ ഗുരുശിഷ്യബന്ധം സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തെ കവി തന്റെറ 'കണ്മണി'യെന്നാണു് വർണ്ണിക്കുന്നതു്. കുടമാളൂർ ചെന്നാലും അധികം താമസിച്ചുവന്നതു വയസ്സരയില്ലത്തായിരുന്നു. ആ വഴിക്കു് അവിടത്തെ പണ്ഡിതവരേണ്യനും ഭിഷഗാചാര്യനുമായ ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സതിന്റെറ സൗഹാർദ്ദം സമ്പാദിച്ചു. കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിക്കുറുപ്പുമായുള്ള സഹവാസംനിമിത്തം പല കവനകലാമർമ്മങ്ങളും ഗ്രഹിക്കുവാൻ ഇടവന്നു. കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ തുടങ്ങിയ വേറേ പല കവിവര്യന്മാർക്കുംകൂടി അദ്ദേഹം സാഹിത്യാചാര്യനായിരുന്നു എന്നു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അങ്ങനെ ഒട്ടുവളരെ സുഹൃത്തുക്കളേയും ശിഷ്യന്മാരേയും സമ്പാദിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു തന്റെറ നിരന്തരസഞ്ചാരത്തിനിടയിൽ സാധിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മരണം:—മഹനെ ഒരു മാറാശ്ശൂലുമായി അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നതു് അഗ്നിമാന്ദ്യമാണു്.

''വാച്ചീടും പ്രാണദുർവ്വേദന ബഹുകഠിനം
ചുണ്ടെലിക്കണ്ണു കണ്ടൻ—
പൂച്ചയ്ക്കുത്സാഹമുൾക്കൊണ്ടിളകിന വിളയാ—
ട്ടങ്ങളിന്നെന്നപോലെ
തീവ്രയ്ക്കാരുമോതാമധികതരമെനിക്ക—
ഗ്നിമാന്ദ്യാദിദീനം
മൂർച്ഛിച്ചയ്യോ! കിടക്കുമ്പൊഴതിവിടെ നിന—
ക്കുദ്യമം ഹൃദ്യമത്രേ.''

കവിപുഷ്പമാലയിൽ അദ്ദേഹം കാത്തുള്ളിയോടു പരിഭവിക്കുന്നു.

''കണ്ണിൽത്തീയുണ്ടു കാമാന്തക! തിരുമകനാ—
ണഗ്നിഭവത്ഭൂതം തീ—
ക്കുണ്ഡത്തേലാണു് നൃത്തം തവ പുനരനല—
ക്കാട്ടു ശാന്തിക്കുമുണ്ടു്;
തിണ്ണെന്നെന്നിട്ടുമത്യാശ്രിതനടിയനിലീ—
യഗ്നിമാന്ദ്യം വരുത്തി—
ട്ടുണ്ടിപ്പിക്കുന്നതെന്തിങ്ങനെ പലവഴിയായ്—
ത്തീയു തുക്കയ്യിലില്ലേ?''

എന്നു ശ്രീപരമേശ്വരനോടു് ആ യാതനയിലും ഫലിതശൈലിവിടാതെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി അശ്മസ്സിന്റെ ഉപദ്രവവും ഉണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ മരണഹേതുകമായി ഭവിച്ച രോഗം വസൂരിയാണു്. 1068—ാമാണ്ടു വൃശ്ചികത്തിൽ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർവച്ചു കൊല്ലന്തോറും പതിവുള്ള നവരക്കിഴിയും അതിനുമേൽ നല്ലിരിക്കയും കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ ദീനം ആരംഭിക്കയും അതു് അസാധ്യാവസ്ഥയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു മകരം 2—ാംനു- ആ മഹാപുരുഷൻ കാലധർമ്മത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. രോഗശയ്യയിൽ കിടക്കുമ്പോൾ തന്റെ പ്രിയസുഹൃത്തായ സി. പി. അച്യുതമേനോന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലുള്ള ഒരു നാടകയോഗക്കാർ അവിടെ പോകുകയും ഒരു മംഗലശ്ലോകം വേണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അതനുസരിച്ചു കവി അവർക്കു് എഴുതിക്കൊടുത്ത ശ്ലോകം തന്റെ ചരമശ്ലോകമായാണു് കലാശിച്ചതു്. ആ ശ്ലോകം താഴെ ഉദ്ധരിക്കാം.

''അയ്യോ! നല്ലൊരരങ്ങണഞ്ഞഭിനയത്തിന്നൊത്ത കാലോചിത—
ക്കയ്യോരോന്നു തുടർന്നു നല്ല നടനെന്നാപ്പേരു കേൾപ്പാനഹം
പീയൂഷാംശുകലാകലാപടയിതേ! ഭക്തപ്രിയേ! നിൻകൃപാ—
പീയൂഷത്തിനു കൈതൊഴുന്നു ജഗദാലംബേ! കരുംബേശ്വരി!''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികൾ:—മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ബാല്യകാലത്തെ കൃതികൾ ഏതെല്ലാമെന്നറിയുന്നില്ല. 1048_ാമാണ്ടു തുടങ്ങി അദ്ദേഹമെഴുതിയ 1 പൂരപ്രബന്ധംമുതല്ക്കുള്ള വാങ്മയങ്ങളിൽ ചിലതെല്ലാം അവശേഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2 അംബോപദേശം മണിപ്രവാളം, 3 കുചേലവൃത്തം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, 4 ത്രിപുരദഹനം ആട്ടക്കഥ (ഈ രണ്ടു കൃതികളും 1052_ൽ എഴുതി.) 5 ഭ്രതിഭ്രഷ്ചരിതം മണിപ്രവാളം (1052_ൽ തുടങ്ങി) 6 പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം ഓട്ടൻതുള്ളൽ (1053_ലും), 7 അജ്ഞാതവാസം ആട്ടക്കഥ (1055_ലും), 8 കാമതിലകം ഭാണം (1058_ലും ആരംഭിച്ചു.) 9 ജൂബിലിമഹോത്സവം ഓട്ടൻതുള്ളൽ (1062_ൽ രചിച്ചു.) 10 പ്രച്ഛന്നപാണ്ഡവം നാടകം, 11 പുരന്ദരാർത്തണം നാടകം, 12 പീയൂഷവീര്യോദയം നാടകം ഇവ നാലും 1064_നു മേൽ എഴുതിയവയാണു്. 1065_ൽ അതിമോഹവും 1066_ൽ പ്രച്ഛന്നപാണ്ഡവവും 1067_ൽ മറ്റു രണ്ടു നാടകങ്ങളും നിർമ്മിച്ചു. 14 നളചരിതം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, 15 കീചകവധം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, 16 കാളിയമർദ്ദനം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 17 ഹരിണീസ്വയംവരം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 18 സങ്ഗമേശാഷ്ടകം (1066_ൽ എഴുതിയതു്), 19 കുചേലഗോപാലശതകം നാലുപേർകൂടി എഴുതിയതിൽ ഒടുവിലത്തെ ഭാഗം, 20 ഒരു പായൻഗണപതി, 21 ഹിരണ്യാക്ഷവധം ആട്ടക്കഥ, 22 പലവക കീർത്തനശ്ലോകങ്ങളും, സംഭാവനാശ്ലോകങ്ങളും, ഛായാശ്ലോകങ്ങളും, എഴുത്തുകളും, സമസ്യാപൂരണം മുതലായവയാണു് ഇതരകൃതികൾ. വെണ്മണിക്കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്ന അജാമിളമോക്ഷം മണിപ്രവാളത്തിന്റെ കർത്താവു കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോനാണു്. കുചേലവൃത്തം തുള്ളലും ത്രിപുരദഹനം ആട്ടക്കഥയും കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. അജ്ഞാതവാസം ഒളപ്പമണ്ണമനയ്ക്കൽ കവി പോയിരുന്നപ്പോൾ അവിടത്തെ അമ്പ്രാമൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ അപേക്ഷാനുസരണം രചിച്ചതായി കാണുന്നു. "പ്രാജ്ഞാനാം പ്രഥമസ്യ വീചിജലമുദ്രാപ്രസ്യ തൽപഞ്ചമസ്യാജ്ഞാ" എന്നു് അതിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ ശ്ലോകംമാത്രമേ ആ ആട്ടക്കഥയിലും നഷ്ടമാകാതെയിരുന്നുള്ളു. ഹിരണ്യാക്ഷവധത്തിൽനിന്നു കണ്ടുകിട്ടീട്ടുള്ളതു് ഒരു ഖണ്ഡകംമാത്രമാണു്. പീയൂഷവീര്യോദയം അങ്കങ്ങളിൽ 1067_ൽ മുഴുമിച്ചതായി കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടങ്കങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ഇപ്പോൾ കാണ്മാനില്ല. സംഗമേശാഷ്ടകം 1066_ൽ കവി ഇരിങ്ങാലക്കുട താമസിച്ചപ്പോൾ എഴുതിയതാണു്. ചില പ്രധാനകൃതികളെപ്പറ്റി അല്പം പ്രസ്താവിക്കാം.

പൂരപ്രബന്ധം:—പൂരപ്രബന്ധം 1048_ലാണു് ആരംഭിച്ചതെങ്കിലും 1000 ശ്ലോകങ്ങൾ അതിൽ അടക്കണമെന്ന കവിക്കു മോഹമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു സമയം കിട്ടുമ്പോളെല്ലാം അതിൽ അവിടവി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ടെയായി അതുമിതും പിന്നീടും എഴുതിച്ചേർത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. കൊച്ചി ക്കോവിലകത്തു് ഇക്കാവമ്മത്തമ്പുരാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് ആ കൊല്ലത്തിൽ നടന്ന തൃശ്ശൂർപ്പൂരത്തെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള താണു് പ്രസ്തുതകൃതി.

"തേൻ പൊട്ടിച്ചോന്നൊലിക്കും മൃദുതരവചനം—
കൊണ്ടു യുനാം ഹൃദന്ത—
ക്കാമ്പാട്ടീടുന്ന കൊണ്ടൽക്കുഴലണിമണിമാർ
കുമ്പിടും തമ്പുരാനെ
തമ്പാട്ടിക്കുഞ്ഞി വായിച്ചഖിലമുടനുണ—
ർത്തീടുവാനിപ്രകാരം
ഞാൻ പാട്ടിൽപ്പദ്യമാക്കിപ്പരിചിനൊടറിയി—
ക്കുന്നു വായ്ക്കുന്ന മോദാൽ."

എന്നു കവിതന്നെ അക്കാര്യം എടുത്തു കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മഹൻ തന്റെ സുഹൃത്തുക്കളായ ചില നമ്പൂരിമാരുമൊന്നിച്ചു് എറണാകുളത്തുനിന്നു വഞ്ചിവഴി പൂരത്തിനു പുറപ്പെട്ടു് ഇടയ്ക്കു് ഇളംകുന്നപ്പുഴ, ഞാറയ്ക്കൽ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിലും മറ്റും വിശ്രമിച്ചു തൃശ്ശൂരിൽ എത്തുന്നതായാണു് സങ്കല്പം എങ്കിലും വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹം ആ കൊല്ലത്തിൽ പൂരത്തിനു പോവുകയേ ഉണ്ടായില്ല. പല വിഷയങ്ങളെയുംപറ്റി

"ഉരയ്ക്കണം കേൾക്കിലഹോ ചിരിച്ചു
മരിക്കണം മാനുഷർ മാന്യകീർത്തേ!"

എന്നു ഭ്രഷ്ടഭ്രഷ്ടചരിതത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ ഫലിതരൂപത്തിൽ വർണ്ണിച്ചു ശ്രോതാക്കളെ സല്ലസമയത്തേക്കു വിനോദിപ്പിക്കണമെന്നു മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിനു് ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ആ വർണ്ണനാചാ തുര്യം, ആ നർമ്മോക്തിവൈഭവം, ആ പദഘടനാപാടവം, ആ പ്രാസ പ്രയോഗവൈദഗ്ധ്യം, ആ ലാളിത്യനിഷ്കൃഷ്ടത തുടങ്ങിയ സിദ്ധികളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനു് അക്കാലത്തുതന്നെ സ്വാധീനമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക:

"ചിതലും ചികിടും മുഖത്തു മോളീ—
ന്നതിരും മണ്ണുമതല്ല മൂട്ടയും കേൾ
കൊതുകും കുതുകേന ഞങ്ങളും ചേ—
ർന്നതുനാൾതൊട്ടതിവേഴ്ചയായി ബാലേ!" 1

"തലകെട്ടും തരളാക്ഷിമാർജനത്തിൻ
മുലമൊട്ടും മുകിൽവേണി! കണ്ടനേരം
നിലവിട്ടൊന്നു പകച്ചുനിന്നുപോയീ
കുല വെട്ടീടിന കുറിവാഴപോലെ." 2

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ചുണ്ടങ്ങാച്ചന്തി മൂടാത്തൊരു ചെറുവസനം—
കൊണ്ടഹോ തറവുട്ടുത്തും—
കൊണ്ടോത്തിൻകയ്യു കാട്ടിക്കടവയറു തുളു—
മ്പിച്ചു വേത്താസ്ഥയോടേ
ശുണ്ഠിക്കും നല്ല തുഷ്ണയ്കുമൊരലർവിശിഖ—
ഭ്രാന്തിനും പാത്രമായി—
ട്ടുണ്ടോതിക്കദ്വിജന്മാർ പലരുമവരെയും
കണ്ടു ഞാൻ കല്യശീലേ!" 3

"പാരം തേച്ചു പിരിച്ച ചെഞ്ചിടകളിൽച്ചേരുന്ന രുദ്രാക്ഷവും
പാരം കോപരസം കലർന്ന മിഴിയും മാൻതോൽ മരഞ്ചാടിയും
ക്രൂരം ചേർന്ന കഠാരമല്ല കൊടിലും കൈക്കൊണ്ടു മങ്ങാതെയ—
പ്പൂരത്തിങ്കൽ നടന്നിടുന്നൊരുവരെക്കൂസാതെ ഗോസായിമാർ." 4

ഭാഷാലാളിത്യം:—മഹന്റെ ഭാഷാശൈലിയുടെ ലാളിത്യത്തെപ്പറ്റി രണ്ടു വാക്കു് ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നതു് അപ്രകൃതമായിരിക്കയില്ല: പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ പിടിയിൽനിന്നു ഭാഷയെ വിടുവിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു കലശലായ നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. ഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കു് അദ്ദേഹത്തെക്കാൾ തീവ്രമായി അധികമാരും ഉൽകണ്ഠ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല.

"ഉക്തി നല്ലതു സംസ്കൃതം പരമില്ല സംശയമെങ്കിലും
വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കുവതിനു വല്ലതുമാകുകം
ശക്തികെട്ടുചമഞ്ഞിടുന്നതുകൊണ്ടു കേരളഭാഷയായ്
മുക്തിമാർഗ്ഗമതായ സൽക്കഥയൊന്നുടൻ പറയുന്നു ഞാൻ."

എന്ന തദ്വിഷയകമായ തന്റെ ആശയം അദ്ദേഹം പറയൻഗണപതിയിൽമാത്രമല്ല ആവിഷ്കരിക്കുന്നതു്.

"മുക്കാലും മൂഢരാണിജ്ജഗതി ബുധജനം ഉർല്ലഭം നല്ല ഭണ്ഡ്യോ
തൽകാലം കേട്ടു കൊണ്ടാടുവതറിക മഹാമൂഢരാണൂഢരാഗം."

എന്നു് അംബോപദേശത്തിലും

"തൻഭാഷാതനുവിയെക്കേരളമനുജർ വെടി—
ഞ്ഞൊട്ടുമുക്കാലുമിപ്പോഴം
വൻപാളം ഹൂണഭാഷാവനിതയെ വശമാ—
ക്കുന്നതോർത്തുതലോടേ
എൻപാശ്രേ വന്നു മൻചൊന്നവളശരണയാ—
യാശ്രയിച്ചോരുമൂലം
ജംഭാരിപ്രഖ്യ! ഞാനിന്നതിനെ നതനര—
ശ്രീകര! സ്വീകരിച്ചേൻ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നു കൊച്ചിമഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ച ഒരു ശ്ലോകത്തിലും മാറ്റംകൂടി അതു പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അംബോപദേശം:—വേശ്യകൾക്ക് അവരുടെ മുത്തശ്ശിമാർ ആ വൃത്തിയെപ്പറ്റി നല്കുന്ന ഉപദേശത്തെ വിഷയീകരിച്ച് ഒരു കാവ്യം നിർമ്മിക്കുക എന്നതു വൈശികതന്ത്രത്തിന്റെ കാലംമുതല്ക്കുതന്നെ ഭാഷയിൽ അനുവർത്തിച്ചുകാണുന്ന ഒരു സാഹിത്യപരിപാടിയാണ്. വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉദയത്തിൽ ചില കവികൾ അംബോപദേശം എന്ന പേരിൽ ആ വ്യവസായത്തെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു. വെണ്മണിമഹൻമാത്രമല്ല, കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരിയും, ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരിയുംകൂടി ഓരോ അംബോപദേശം എഴുതീട്ടുണ്ട്. വസന്തതിലകം വൃത്തമാണ് അവർ ആ കൃതികൾക്കു സ്വീകരിച്ചുവന്നതു്. ഏതു ഭാവവും സ്ഫുരിപ്പിക്കുവാൻ ആ വൃത്തത്തിലുള്ള കവനത്തിനു സൗകര്യമുണ്ടല്ലോ. ഓരോ ശ്ലോകത്തിന്റെയും ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ ദൃഷ്ടാന്താദ്യലങ്കാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലെ ഉപദേശം സാധൂകരിക്കയാണ് അത്തരത്തിലുള്ള കാവ്യങ്ങളിലെ രീതി. മഹന്റെ കൃതിയിലുള്ള ഒരു ശ്ലോകം ചുവടേ പകർത്തുന്നു.

"നീ തുമ്പുവിട്ട മകളേ! പരമെന്തിനിതു
പൂതംപിടിച്ചൊരു നടപ്പു? വെടിപ്പു വേണ്ടേ?
ഹേ തനുവി! മേൽക്കുഴകണം; തിരുമിഴ്തുടച്ചു
മാതംഗിതന്നുടയ ചന്തമനന്തമല്ലോ."

ഭ്രതിഭ്രഷ്ചരിതം:—ഭ്രതിഭ്രഷ്ചരിതത്തിൽ ആകെ 428 ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും അവയിൽ ആദ്യത്തെ 119 ശ്ലോകങ്ങൾ കേവലം പ്രസ്താവനയിൽ പെട്ടതാണ്. മറുവർ നമ്പൂരി തന്റെ ഭാര്യയുമായി ഒരു ദിവസം അവളുടെ വീട്ടിൽ "മേളിച്ചുമേവുന്ന" അവസരത്തിൽ മാനങ്ങോട്ടു മഹൻനമ്പൂരി അവിടെ ചെന്നുചേരുന്നു. അപ്പോൾ മറുവർ ആഗതനോടു ഫലിതം തുളുമ്പുന്ന ഒരു കഥ പറയണമെന്നു് അപേക്ഷിക്കുകയും അദ്ദേഹം സരളാപുരം എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു രാത്രിയിൽ താൻ കിടന്ന വീട്ടിൽ ഭർത്താവു ഭാര്യയെ കേൾപ്പിച്ച കഥ ആഖ്യാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു. അഴകാപുരം അഥവാ ലക്ഷ്മീവിലാസം എന്നൊരു പട്ടണം; അവിടെ അഴകേശ്വരൻ എന്നൊരു രാജാവു്; ചന്ദ്രഖേടനെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെയും ഉൽപലമാലയെന്നു് പട്ടമഹിഷിയുടേയും പേർ; മന്ത്രി മാണിഭദ്രൻ; ഉൽകൃഷ്ടരീതിയിലുള്ള രാജ്യഭാരം; സന്താനലാഭത്തിനുവേണ്ടി രാജാവും മന്ത്രിയും ശിവനെ ഭജിക്കുന്നു; ഭ്രതിഭ്രഷനെന്നു രാജാവിനും കല്യാണഗ്രഹ്നനെന്നു മന്ത്രിക്കും ഓരോ പുത്രന്മാർ ജനിക്കുന്നു. അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം, നായാട്ടു്, അവിടെ രത്നാളിക എന്നൊരു നദി, അതിന്റെ മുകവശത്തു് ആനന്ദമണ്ഡലം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നൊരു ദേശം, ആ പുഴയുടെ തീരത്തു രാജകുമാരൻ മയന്റെ പുത്രനായ ഉണ്ണിമാൻ എന്നൊരാശാരിയെക്കൊണ്ടു മാളിക തീപ്പിച്ചു് അവിടെ താമസം തുടങ്ങുന്നു; അവിടെ ഒരു മോതിരം കയ്യിൽ കിട്ടിയതു് ഏതൊരു സ്ത്രീരത്നത്തിന്റേതായിരിക്കാമെന്നു സന്ദേഹിക്കുകയും അവളിൽ അനുരക്തനാകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്രയുമാണു് കഥ. അതിനു മേൽ എന്തെല്ലാം എഴുതണമെന്നാശിച്ചിരുന്നുവോ ആവോ? ആശിച്ചാലും അതെങ്ങനെ ഫലിക്കാനാണു്? കഴിഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ വിസ്തരിക്കുന്നതു് അനാവശ്യമാണെന്നും പണ്ടത്തെ "നമ്പരത്തു പോട്ടെ". എന്നും മറ്റും രിനെക്കൊണ്ടു് അതിഥിയോടു പറയിക്കുന്ന അദ്ദേഹംതന്നെ പിന്നെ പ്രിയത്തോടുകൂടി രാജപുത്രൻ ഇപ്രകാരം ഓർത്തു എന്നു് അഞ്ചു അഞ്ചു വാക്കു പറയേണ്ട ഘട്ടത്തിൽ

"പിന്നെ പ്രിയേണ പികഭാഷിണി! രാജപുത്ര—
നെന്നഭ്രമേചകകചാധരിതാന്ധകാരേ!
അന്നിപ്രകാരമുടനോത്തിതു കാഞ്ചനാര—
വിന്ദഭ്രമൽഭ്രമരകാമ്യകടാക്ഷമോക്ഷേ!"

എന്നൊരു വസന്തതിലകപദ്യമാണു് നീട്ടിവലിച്ചുവിട്ടിരിക്കുന്നതു്. പിൻകാലത്തു കവി ഭൃതിഭ്രഷ്ചരിതത്തിലും കൂടെക്കൂടെ ശ്ലോകങ്ങൾ കുത്തിത്തിരുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പ്രസ്താവനയും രാജ്യഭാരവർണ്ണനവും മറ്റും ആ പരിപാടിയനുസരിച്ചു പിന്നീടു് എഴുതിച്ചേർത്തതാണു്. എഴുതിയിടത്തോളം യാതൊരു കഥയുമില്ലാത്ത ഒരു പഴങ്കഥ. പക്ഷേ കഥയിലല്ല അദ്ദേഹം മെച്ചം നേടിയിരിക്കുന്നതു്. പിന്നെയോ? ഫലിതത്തിൽ. കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ ഉച്ചൃംഖലതയെ തുള്ളലുകളിൽമാത്രമല്ല, ഇത്തരത്തിലുള്ള കാവ്യങ്ങളിലും കവി കവച്ചുവച്ചിരിക്കുന്നു. മയന്റെ മകനാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഉണ്ണിമാൻ എന്ന ആശാരി. ഭൃതിഭ്രഷ്ൻ പഠിക്കുന്നതു "തക്കവ്യാകരണാദിയാകിയ മഹാശാസ്ത്രങ്ങൾ വേദങ്ങളും" മാത്രമല്ല, "സക്കാർനീതിയുമിങ്ങിലീഷുമറ നല്ലാക്കട്ടും" (ആകെറവും) കൂടിയുണ്ടു്. പ്രസ്തുതകൃതിയിലെ

"അതിമിനുസമിദാനീമൊന്നു ചൊല്ലേണമെന്നാൽ
മതിമുഖിമണിയാളേ! ഹന്ത! നിന്നോടു വേണം;
കഥ പാകിലുറങ്ങും നീയഹോ പിന്നെ മൂളു—
ന്നതിനിവിടെ വിളക്കോ, കട്ടിലോ, കട്ടുറമ്പോ?"

"സാരസ്യശാലിനി! സരസ്വതി! സാധുവേദ—
സാരസ്വരൂപിണി! സുതോഷിണി! വാണി! നിന്നെ
കാരുണ്യമെങ്കലണവാൻ തൊഴുതേൻ കദംബ—
കാരണ്യവാസിനി! വിലാസിനി! ഞാനിദാനീം."

തുടങ്ങിയ മനോമോഹനങ്ങളായ പദ്യങ്ങൾ ആക്കാണും മുഖസ്ഥമല്ലാത്തതു്? ചുരുക്കത്തിൽ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഭൃതിഭ്രഷ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചരിതത്തെപ്പറ്റി താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന വാക്യങ്ങളിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള അഭിപ്രായം അതിനുമാത്രമല്ല, കവിയുടെ ഇതരകൃതികൾക്കും പറ്റുന്നതാണു്. ''ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോധർമ്മത്തിന്റെ അപ്രതിഹതമായ പ്രവാഹത്തിനു് ഒരുപ്രകാരത്തിലും ഒരിടത്തും ഒരു തട്ടു വരുന്നില്ല. മറ്റൊരു കവി ശങ്കിക്കുന്ന ടിക്കിൽ ഇദ്ദേഹം എന്തെങ്കിലും തട്ടിമൂളിക്കും. സരസ്വതീപ്രസാദവിശേഷത്താൽ അതു ബഹുരസമായിരിക്കയും ചെയ്യും. ഗ്രാമ്യമോ അഗ്രാമ്യമോ എന്നും മറ്റുമുള്ള വിചാരംകൂടാതെ, തോന്നിയതു പറയുന്ന മാതിരിയാണു് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പോക്കു്'' എന്നാണു് അവിടത്തെ അഭിപ്രായം.

കവിപുഷ്പമാല:—ചില കവികളെ പഴങ്ങളാക്കി വർണ്ണിച്ചു വെണ്മണി അച്ഛനും അമ്പാടി കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പൊതുവാളും മറ്റുംകൂടി എഴുതിയ ''ഉച്ചത്തിൽപ്പറയുന്നു ഞാൻ'' എന്ന ഒരു ശ്ലോകം മുൻപു് ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ രീതി പിടിച്ചു കൊണ്ടധികം കവികളെ പുഷ്പങ്ങളോടുപമിച്ചു കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോൻ രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണു് കവിപുഷ്പമാല. ഇത്തരത്തിലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കവിയുടെ രുചിഭേദത്തിനു പുറമേ ചിലപ്പോൾ വ്യക്തിഗതമായ പക്ഷപാതമോ വിദ്വേഷമോകൂടി നിഴലിക്കുന്നതു സ്വാഭാവികമാകുന്നു. ആ വൈകല്യങ്ങളിൽ നിന്നു് അച്യുതമേനോനും ഒഴിഞ്ഞുനില്ക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം പായ്ക്കാട്ടു നമ്പൂരി എന്നൊരു കവിയെ

''പായ്ക്കാടൻ, പട്ടി നക്കിക്കൃമിപുഴകളരി—
ച്ചീച്ചയാക്കുന്ന കണ്ടാ—
ലോക്കാനിച്ചീടുമെച്ചിൽക്കുഴിയതിൽ വളരും
കാവളപ്പൂവതത്രേ''

എന്നു മര്യാദയില്ലാതെ ശകാരിച്ചു. ആ അഭിപ്രായത്തിനു മഹാൻ വിരോധിയല്ലായിരുന്നുതാനും. എന്നാൽ തന്റെ സ്നേഹിതന്മാരായ വയസ്സരമൂസ്സിനും മറ്റും കാത്തുള്ളി നല്കിയ സ്ഥാനം തീരെ മതിയായില്ലെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. അതുകൊണ്ടാണു് പ്രസ്തുതകൃതിയെപ്പറ്റിയുള്ള അഭിപ്രായം ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം ക്രോധാവിഷ്ടനായതു്. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളും ആക്ഷേപയോഗ്യങ്ങളായി കാണപ്പെട്ടു. വിശേഷിച്ചു മഹാകവി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തെ കൈതപ്പൂവിനോടോ, താമരപ്പൂവിനോടോ, മുല്ലപ്പൂവിനോടോ ഉപമിക്കുവാൻ യോഗ്യതയില്ലെന്നു് ഉപന്യസിച്ചുകൊണ്ടു്

''കേട്ടാൽ ഭൃംഗി ചുരുക്കമെല്ലരസമധുരാളമിത്യാദികൊ—
ണ്ടാട്ടേ നൽപ്പൂവിഴാഖ്യമല്ലികയതാകട്ടേ പകിട്ടെന്നിയേ.''

എന്നു പറഞ്ഞതു് അക്കാലത്തുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയുടെ നിലയ്ക്കു കടന്നുതന്നെ പോയി. അദ്ദേഹം പിൻകാലത്തു് അതിനെപ്പറ്റി ഖേദിച്ചു എന്നുള്ളതിനു ഭ്രതിഭ്രഷചരിതത്തിൽ കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ ചെന്നാൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കൊച്ചുണ്ണിഭൂപനുടെ കോമളവക്ത്രചന്ദ്രൻ
മെച്ചംകലർന്നൊരിയും കവിതാമൃതം മേ
അച്ഛിന്നമോദമൊടു നിച്ചലുമാസ്വദിക്കാം"

എന്നുള്ള പ്രസ്താവന പര്യാപ്തമായ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. ഒറവങ്കരരാജനുമായും കാത്തുള്ളി ആ വിഷയത്തിൽ വാദകലഹം നടത്തീട്ടുണ്ട്. ഈ കവിപുഷ്പമാലാവാദം 1060-ാമാണ്ടിടയ്ക്കായിരിക്കണം. പിന്നീട് 1061-ൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കവിഭാരതവും അനന്തരകാലങ്ങളിൽ ആ പങ്ക്തിയിൽ മൂലൂർ എസ്. പത്മനാഭപ്പണിക്കരുടെ കവിരാമായണവും ഒടുവിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോന്റെ കവിമൃഗാവലിയും കോയിപ്പള്ളി പരമേശ്വരക്കുറുപ്പിന്റെ കവിപക്ഷിമാലയും ആവിർഭവിച്ചു. വേറെയും അത്രതന്നെ ഗ്രഹണമില്ലാത്ത ഇതരകൃതികളും ഉണ്ടായി. എല്ലാ കൃതികളും നിശിതമായ വാദപ്രതിവാദത്തിനു വിഷയീഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. കവിക്കു വീരരസപ്രധാനങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള വൈഭവവും പ്രതിയോഗിയെ അധിക്ഷേപാസ്യങ്ങൾകൊണ്ടു മർമ്മവേധനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സാമർത്ഥ്യവും ആ പ്രത്യക്ഷതിയിൽ തെളിഞ്ഞുകാണാം.

"ശങ്കാഹീനം ശശാങ്കാമലതരയശസാ
കേരളോൽപന്നഭാഷാ-
വൻകാട്ടിൽസ്സഞ്ചരിക്കും സിതമണിധരണീ-
ദേവഹര്യക്ഷവര്യൻ
ഹുങ്കാരത്തോടെതിർക്കും കവികരിനിടിലം
തച്ചുടയ്ക്കുമൊരാം നിന്ദാ-
ഹങ്കാരംപൂണ്ട നീയാമൊരു കവനരിയെ-
ക്കുസുമോ കുന്നിപോലും?"

എന്നതു പ്രസ്തുതകൃതിയിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണ്. ഈ ശ്ലോകത്തിന്റെ ആശയം പഴയതാണെങ്കിലും ഭാഷയിൽ അതിന്റെ ആവിഷ്കരണം ഗംഭീരമായിട്ടുണ്ട്.

കാമതിലകം ഭാണം:—ഭാഷയിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ സോമതിലകം, വെണ്മണിമഹന്റെ കാമതിലകം, ചങ്ങനാശ്ശേരി രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മദനമഞ്ജരീവിലാസം, ഇളയിടത്തു തൈക്കാട്ടു മൂസ്സതിന്റെ ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരീമണ്ഡനം, എരുവയിൽ എം. ചക്രപാണിവാരിയരുടെ മാധവീശേഖരം എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചു ഭാണങ്ങളേ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ളൂ. സോമതിലകമോ കാമതിലകമോ ആദ്യമുണ്ടായതെന്നു നിശ്ചയമില്ലെങ്കിലും അവ രണ്ടും നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു വായിച്ചതിൽ സോമതിലകമായിരിക്കണം കാമതിലകത്തിനു മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തതു് എന്നു് എനിക്കു തോന്നുന്നു. രണ്ടിലും ഗദ്യമെന്നൊന്നു് ഇല്ലെന്നുതന്നെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പറയാം. സംസ്കൃതഭാണങ്ങളിൽ ''കിം ബ്രവീഷി?'' എന്നു ഗദ്യം പ്രയോഗിക്കേണ്ട ഘട്ടങ്ങളിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ

''എന്നേവം പറയുന്നോ നീയിന്നേരം പരമപ്രിയേ?
നന്നെ നിന്നെക്കുറിച്ചുള്ളിൽ നന്ദിയുള്ളെന്നൊടഞ്ജസാ?''

എന്നും, വെണ്മണി മഹൻ

''ഈവിധം പറയുന്നോ നീ കേവലം പരമപ്രിയേ?
സാവധാനത്തിലങ്ങേറാം സേവനാമെന്നൊടിന്നഹോ?''

എന്നും ശ്ലോകം ചൊല്ലുന്നു.

''നടന്നാനേവമോതീട്ടാ നടനും നടിയും തദാ
ഉടനേ വന്നുചേരുന്നു വിടനാഥനനന്തരം''

എന്നു തമ്പുരാൻ പറയുമ്പോൾ നമ്പൂരിപ്പാട്ട്

''നടനേവമുരച്ചാശു നടന്നാൻ നടിയൊത്തഹോ
വടിവോടഥ ചേരുന്നുണ്ടുടനാ വിടനായകൻ.''

എന്നാണു് പറയുന്നതു്. സോമതിലകത്തിലെ പാത്രങ്ങൾക്കു് എല്ലാം കുഞ്ചിക്കുട്ടി, പാറു തുടങ്ങിയ നാടൻപേരുകളാണു് കൊടുത്തിട്ടുള്ളതു്. ആനന്ദവല്ലി, സംഗീതമഞ്ജരി മുതലായവയാണു് (സംസ്കൃതരീതിയനുസരിച്ചു്) കാമതിലകത്തിൽ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന പേരുകൾ എന്നൊരു വ്യത്യാസമുണ്ടു്. കാമതിലകം മുഴുവനായിട്ടില്ല. രവിവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ മദനമഞ്ജരീവിലാസത്തിൽ അല്പമേ കിട്ടീട്ടുള്ളു. അതും അപൂർണ്ണമായിരിക്കുവാനാണു് മാർഗ്ഗം. 1067–ൽ രചിച്ച വാരിയരുടെ മാധവീശേഖരം പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ടു്. അതോടുകൂടി ഭാഷാഭാണങ്ങളുടെ ചരിത്രം അവസാനിക്കുന്നു. പത്തു സംവത്സരത്തേക്കുമാത്രമേ ആ പ്രസ്ഥാനത്തിനു് ആയുർദ്ദൈർഘ്യമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അസഭ്യചിത്രങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാതെ കഴിക്കുവാൻ നിവ്വാഹമില്ലാത്ത താഴ്ശങ്ങളായ കൂത്തികൾ മേലും ഉണ്ടാകാത്തതു് അന്നത്തെ വിമർശകന്മാരുടെ പ്രതിഷേധം മൂലമായിരുന്നു. അതു നന്നായിതാനും. സംസ്കൃതത്തിൽ ഭാണനിർമ്മിതിയുടെ കാരണം ഒന്നു വേറെയാണു്. അതു വ്യവഹാരഭാഷയല്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അത്തരത്തിലുള്ള രൂപകങ്ങളുടെ മർമ്മം സാധാരണജനങ്ങൾക്കു സുഗ്രഹമല്ല. അല്ലെങ്കിൽത്തന്നെയും ആ ഭാഷയ്ക്കു് ''അലങ്കരണമാമെല്ലാ പദാർത്ഥങ്ങളും'' എന്നും സമർത്ഥിക്കുവാൻ പാടില്ലായ്കയില്ല.

അത്യന്തം അക്ലിഷ്ടമനോഹരങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങൾ കാമതിലകത്തിൽ ധാരാളമുണ്ടു്. താഴെ കാണുന്ന കാളയുടെ ചിത്രം നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കല്ലാതെ വരയ്ക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"വട്ടക്കണ്ണും വഴിക്കള്ളകിഴുകളത്ത കു—
ത്തിട്ട ചൊമണ്ണ ചേരും
മൊട്ടക്കൊമ്പും കുളമ്പും കുടിലനടെ തുള്ള—
മുന്ന വൻപും കൊട്ടമ്പും
കട്ടപ്പുവാലുമെന്നീവക കലരുമൊരീ—
ക്കൂറനെക്കാണ്കിലുള്ളം
ഞെട്ടിപ്പോം കല്ലു തിന്നീടിലുടനെ മഹി—
ക്കും മഹിക്കാത്തവന്നും."

"വട്ടച്ചൂട്ടും കനട്ടും വലിയ തലയെട്ട—
പ്പും നടപ്പും വെടിപ്പും
പൊട്ടിച്ചുള്ളഞ്ജനക്കല്ലൊടിയൊട്ട കിടയാം
വൻകറുപ്പും നിരപ്പും
പൊട്ടിച്ചോരുന്ന ഗർവ്വും ശിവശിവശിവനേ!
പൈക്കളെച്ചെന്ന കുത്തി—
ക്കുട്ടിച്ചോരം വരുത്തുന്നിവനടെ തടിയും
താടയും പേടിയാകും."

ചുവടേ ചേർത്തിരിക്കുന്ന സൂതികാവർണ്ണനവും ആ അനുഗ്രഹീതകവിക്കേ നിവ്വഹിക്കുവാൻ കഴിയൂ.

"തൈലം താൻതന്നെ പൊത്തിത്തലമുടി മുറുകെ—
ക്കെട്ടിനിത്തീട്ട വട്ട—
ശ്ശീലക്കെട്ടൊന്ന കെട്ടീട്ടുടനുടനെ മുറു—
ക്കിക്കരിച്ചുണ്ടുമാക്കി
മാലെന്യേ മഞ്ഞാം ചേന്നോരുടുപുടവ മുല—
ക്കച്ചയോടും മലന്നാ—
ക്കാലും നീട്ടിക്കിടപ്പാണിവാം ചെറിയ കയർ—
ക്കുട്ടിലിൽക്കുട്ടിയോടും."

നാടകങ്ങൾ:—നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ നാലു നാടകങ്ങളുടേയും നില പരുങ്ങൽതന്നെ. പീയൂഷവീര്യോദയത്തിനാണ് അല്പമെങ്കിലും മെച്ചം. പ്രദ്യുന്നപാണ്ഡവത്തിലെ ഇതിവൃത്തം അജ്ഞാതവാസവും, പുരന്ദരാരുണത്തിലേതു ബാല്യൂത്ഭവവും പീയൂഷവീര്യോദയത്തിലേതു് അമൃതമഥനവുമാണ്. അതിമോഹത്തിലെ പ്രതിപാദ്യംമാത്രമേ സ്വകപോലകല്പിതമായുള്ളൂ. 1064-ൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ കല്യാണീനാടകം ഉണ്ടാക്കി. അതുപോലെ ഒരു നാടകം തന്നെക്കൊണ്ടു് എഴുതാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നു കൊച്ചിയിലെ ഇക്കാവമ്മത്തമ്പുരാന്റെ പുത്രൻ മിടുക്കൻതമ്പുരാൻ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു വാശികേറിയാണു് കവി അതിമോഹമെഴുതുവാൻ തുടങ്ങിയതു് എന്നു് ആ നാടകത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ കാണുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''കല്യൻ കൊച്ചുണ്ണിഭ്രപൻ കവിമണി ചരമാ–
ബ്ധീശചരൻ തീത്തൊരോമൽ–
കല്യാണിനാടകംപോലൊരു സരസകൃതി–
ക്കെങ്ങുമാളില്ലതെന്നു°
ചൊല്ലേറും കാവുരാജ്ഞീതനയരതിൽ മിട്ടു–
ക്കാഖ്യനാം മാടഭ്രപൻ–
ചൊല്ലാൽ ശൌര്യംപിടിച്ചാസ്സിതമണി മണിയാ–
യൊത്തുതാൻ തീത്തതാണേ.''

കുഞ്ഞിക്കുട്ടി, കുഞ്ഞിക്കോമരു°, ചെറിയമുത്തശ്ശി ഈ മൂന്നു പാത്രങ്ങളേ രങ്ഗപ്രവേശനംചെയ്യുന്നുള്ളൂ. ഒന്നാമങ്കംപോലും പൂർണ്ണമായിട്ടില്ല. മുത്തശ്ശിയുടെ വർണ്ണനം കേമമായിട്ടുണ്ടു°.

''കോന്തുപ്പല്ലാക്കുമ്പൻതല, തലവിറ, കൊ–
ക്കുകുരച്ചേങ്ങലേത്താ–
പ്പന്തൽക്കാഭിചാരപ്പണികഠം ഭര ഭൂത–
ഹങ്ങഠം ക്രൂരകുക്കുടം°
ചന്തിത്താഴത്തുടപ്പീ നടവടി വടി നൽ–
ക്കോട്ടകാലീറ വേശ്യാ–
തന്തുച്ചൊല്ലീവകക്കോപ്പുടയ ചെറിയ മു–
ത്തശ്ശിയത്യുഗ്രമൂർത്തി.''

വലിയ മുത്തശ്ശിയുടെ വർണ്ണനം അതിലും കേമമാണു°.

''ബപ്പിത്തം വാണി വാഭ്കുമൊരപകടവാ–
ക്കോറമൂറം മുറുക്കി–
ച്ചുപ്പും ശബ്ദങ്ങഠം ചപ്രത്തല വിറ ചെര ചീ
കണ്ണു വാവട്ടിവസ്ഥി
അപ്പക്കാൽമന്ത്ര മോന്തയ്ക്കൊരു മറു ഭര ഭൂ–
ഷ്ണീഷ്യു ദേഷ്യം മഹാകാ–
ഭ്രാന്തിത്യാടിയൊത്തീ വരണ വലിയ മു–
ത്തശ്ശി വല്ലാത്തതാണു°.''

''കുട്ടിക്കുരംഗമിഴിയാളുമതന്റെ ചട്ട
പൊട്ടിക്കുത്തിളകുമക്കളർകൊങ്ക രണ്ടും
മുട്ടിക്കുടിക്കുമൊരു കുംഭിമുഖത്തൊടുള്ള
കുട്ടിക്കു ഞാൻ കുതുകമോടിത കുമ്പിടുന്നേൻ.'' (അതിമോഹം)

എന്നും,

''പയ്യെപ്പൈക്കുട്ടിതന്നെപ്പരിചിനൊടു പിടി–
ച്ചുന്തിനീക്കീട്ട തള്ള–
പ്പയ്യിൻകാൽക്കുടഞ്ഞിട്ടകിടവിടവിടെ–
ത്താൻ പതുക്കെത്തലോടി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തയ്യാറായ° മൂട്ടുകാതിഞ്ഞടനു മുഖമുയ—
ത്തിച്ചിരത്തും നമ്പാ—
ലയ്യാ! മൂട്ടിക്കടിക്കും പശുപശിശുപദം
കേവലം മേ/വലംബം.'' (പ്രച്ഛന്നപാണ്ഡവം)

എന്നും മറ്റുമുള്ള സരസശ്ലോകങ്ങാം ഈ നാടകങ്ങളിൽ കാണാം.

തുള്ളലുകഥ:—പാഞ്ചാലീസ്വയംവരവും ജൂബിലിമഹോത്സവവുമാണ° കവിയുടെ രണ്ടു തുള്ളലുകഥ എന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. രണ്ടും വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ട°. കുഞ്ചന്റെ ഗ്രന്ഥകളെല്ലാം നമ്പൂരിപ്പാട്ടം പത്തിനെട്ടു വശമാക്കീട്ടുണ്ട°. കരീന്ദ്രന്റെ സന്താനഗോപാലം ശീതങ്കൻ തുള്ളൽ ആ പദ്ധതിയിൽ ആവിഷ്കരിച്ചതിനുമേൽ അത്ര നല്ല തുള്ളലുകഥ വേറെയാരും എഴുതീട്ടില്ല. പാഞ്ചാലീസ്വയംവരത്തിലെ ലക്ഷ്യനിർണ്ണിതി, പ്രഭാതം മുതലായ വിഷയങ്ങാം അദ്ദേഹം വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു° ഏറ്റവും സമഞ്ജസമായിരിക്കുന്നു. മുഴുവൻ കിട്ടാത്തതു ഭാഷയുടെ ഭോഗ്യദോഷംതന്നെ. ജൂബിലിമഹോത്സവത്തിലെ

''ദോഷ്ടാരിയാത്തൊരു മാധവനിളയതു
പേഷ്ടാരവർകളൊരുത്തരവായി.
കോഷ്ക്കണമോടികളിപ്പാൻ വന്നിഹ
പാർശ്വം പരിഷകളെന്നുടെ വാക്യം.
പാഞ്ഞിക്കരയിലുഴന്നാൽപ്പോരാ
പോഞ്ഞിക്കരയിൽപ്പോയിവരേണം,
ആഞ്ഞുവലിപ്പിൻ കയ്യുകളിത്തിരി
തോഞ്ഞാലെന്തൊരു തേങ്ങയതാണു°?''

എന്നും മറ്റുമുള്ള വരികാം കേട്ടാൽ ആരും ചിരിച്ചു മണ്ണുകപ്പും. പേഷ്ടാരെക്കൊണ്ടു കവി ഒരു ദുഷ്പ്രഭുവിനെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യം വിവരിപ്പിക്കുന്നതു ഹാസ്യത്തിനു നിറം കൂട്ടുവാൻവേണ്ടിയാണു°. അപ്പീൽജഡ്ജിമാരെല്ലാം കൂടിക്കാഴ്ചയ്ക്കു വന്നു എന്നും അപ്പാത്തൂരയ്യർ അന്നു മരിച്ചുപോയി എന്നും പായേണ്ട ഘട്ടത്തിൽ കവി ഒരു ഊക്കൻ ഫലിതം പൊട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട°.

''അപ്പീൽജഡ്ജിമാരുമപ്പോാം ത്വടിതി വന്നു;
അപ്പാത്തൂരയ്യൻമാത്രമല്പം തെക്കായിരുന്നു;
യമധർമ്മരാജാവിന്റെ സുമഹാജൂബിലിഘോഷം
ശ്രുമിപ്പാൻപോയെന്നു കേട്ടു; നമുക്കത്രേ തത്ത്വമുള്ളൂ.''

കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകഥ:—മഹന്റെ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകഥക്കു കേരളത്തിൽ വളരെ പ്രചാരമുണ്ട°. കാളിയമർദ്ദനത്തിലെ ''ഓമനക്കുട്ടൻ ഗോവിന്ദൻ ബലരാമനെക്കൂടെക്കൂടാതെ'' എന്നും,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''അന്നേരമമ്മയെട്ടത്തുകൊഞ്ചും നന്ദനൻതന്നെ മടിയിൽവച്ചു'' എന്നു മുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണശക്തി ആരെയും ആശ്ചര്യപരതന്ത്രരാക്കുവാൻ പോരുന്നതാണു്. ഹരിണീസന്ദേശംവരത്തിൽ ഉമ്മഴൻ ഉവ്വശിയോടു പറയുന്ന

''കൂടിയാട്ടം സമാപിച്ചു നീ കനി—
വോടു ദൃഷ്ടിയാൽ കാട്ടിയ സങ്കേത—
വാടി പെട്ടെന്നറിഞ്ഞിട്ടു ഞാനിട—
കൂടിയിട്ടൊരു യാമമതായല്ലോ.
മോടികൂട്ടി നീ മുന്നമണഞ്ഞീടു—
മാടലോടുമില്ലെന്നോത്തിതേവരെ
പാടുപെട്ടു പരുങ്ങി ഞാനിത്തരം
കേടു തട്ടുവാനെന്തൊരു കാരണം?
നാടു വിട്ടു പിഴച്ചൊരു മാർഗ്ഗത്തിൽ—
കൂടി നട്ടംതിരിഞ്ഞുനടക്കയോ?
ഊടു കിട്ടിയതില്ല നിമിത്തമെ—
ന്നോടു പെട്ടെന്നു ചൊല്ലുക വല്ലതേ!
ചാടി വട്ടംപിടിക്കുന്നതൊത്തു നി—
ന്നാടി വട്ടണിപ്പൊൻമുലമാർമണേ!
പാടി മുട്ടിയോ മാനസം? വൈകാതെ
വാടി മട്ടോൽമൊഴി! നീ മമാന്തികേ.''

എന്നു തുടങ്ങി

''ധാടി കാട്ടിസ്സകലക്കുമുഗ്രനു—
ക്കേടു തട്ടിപ്പാൻ വൻപനെന്നിങ്ങനെ
മൂഢരിട്ടു പുകഴ്ത്തുന്നൊരബ്ജ—
നോടു വെട്ടണമങ്കമെന്തെങ്കിലും
ആടൽതട്ടാതണഞ്ഞലർസായക—
ക്രീഡ തുഷ്ണ്യാ തകൃതി കൂലുക്കുമ്പോഗ്രം
മൂഢമട്ടലർബാണനെഴുന്നേറ്റു
മൂടുതട്ടി നടക്കും പൊട്ടനനേ''

എന്നവസാനിക്കുന്ന ഭാഗത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പദഗ്രംഥനസാമർത്ഥ്യം പ്രശംസാപരിധിയെ അതിലംഘിച്ചു പരിശോഭിക്കുന്നു.

വിലയിരുത്തൽ:—ഈ വകുപ്പിൽനിന്നുകൂടി ചില നല്ല ശ്ലോകങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീകൃഷ്ണസ്തുതി:

"ക്രീഡിച്ചും കീരവാണീമണികളൊടിടയിൽ—
ക്കയ്യിൽ നെയ്യ് പാലിതെല്ലാം
മേടിച്ചും കട്ടശിച്ചും പ്രണതരിലലിവിൻ
നീർ തുളിച്ചും തുണച്ചും
കൂടിച്ചും പാണ്ഡവക്ഷ്മാപതി, കുരുനിരയെ—
ത്തക്കമോത്തങ്ങു കുണ്ടിൽ—
പ്പാടിച്ചും വാണ ഗോപീജനസുകൃതസുഖ—
ക്കാതലേ! കൈതൊഴുന്നേൻ."

സ്തുതിപാട്ട്:

"മൂതേലുംകൊങ്കയാളേ! പുണയെഴുമരവി—
ന്ദായുധൻ വന്നണഞ്ഞ—
പ്പെയ്യാലും പിന്നെ മറ്റുള്ളവർ പറയുകിലും
പറവാൻ മറ്റൊരുത്തൻ
പെയ്യോലും പ്രീതി കൈക്കൊണ്ടൊരു സമയമഹോ!
നിന്നെ രത്നാഭിഷേകം
ചെയ്യാലും ചെറുമുഖക്കാമ്പിളകുരുതിളമാൻ—
കണ്ണിമാർമൗലിമാലേ!"

സമസ്യാപൂരണം:

"ദ്വിജാവനം ചെയ്തരുളും തദ്ദീയ—
ദ്വിജാധിപശ്രീ കവരുന്ന കീർത്ത്യാ
നിജാക്രമം വിട്ടഥ ക്ഷീരിരുട്ടാം
ഗജേന്ദ്രവൃന്ദം ഗഗനേ പറന്നു."

നമ്പൂരിപ്പാട്ട് 1051—ാമാണ്ടു മുറജപത്തിൽ സന്നിഹിതനായ അവസരത്തിൽ ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു ചൊല്ലിയതാണ് സമസ്യാരൂപത്തിലുള്ള നാലാമത്തെ പാദം. കവി അതു പെട്ടെന്നു മേൽക്കാണുന്നവിധം പൂരിപ്പിച്ചു. നിമിഷകവിതയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ഭ്രമമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും വേണ്ടിവന്നാൽ അതിനും എത്രവസരത്തിലും സന്നദ്ധനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു പുരന്ദരാരുണത്തിലെ "വീതാശങ്കം വിധുസ്ത്രീ വടിവു വിധുരൻ" ഇത്യാദി നാന്ദീശ്ലോകവും സാക്ഷിനില്ക്കുന്നു. അതു വയസ്സുരയില്ലുത്തുവച്ച് അവിടത്തെ ശാസ്ത്രാവിനെപ്പറ്റി ക്ഷണത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലിയ ശ്ലോകമാണ്. പൂവടേ ചേക്കുന്ന ശൃങ്ഗാരശ്ലോകവും അവിടെവച്ചു വയസ്സുര മൂസ്സിന്റെ ഒരു സമസ്യ പൂരിപ്പിച്ചു ദ്രുതകവിതാരീതിയിൽ നിന്മിച്ചതാണെന്നു കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

"കാണിക്കും കരുണാരസം കരുതിടാതങ്ങോട്ടവൻ വന്നു വ—
ക്കാണിക്കുന്നതിനാൽ നിനക്കു മമ സമ്പാദ്യങ്ങളും സർവ്വസ്വവും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാണിക്കിട്ടെഴമെന്നെയും കണവനെക്കാട്ടംവിധം കൊഞ്ഞനം
കാണിക്കുന്നതിനെന്തു കാരണമെടോ! കഷ്ടം കലേശാനനേ?''

ഇതാ നോക്കുക മറെറാരു സമസ്യാപൂരണം.

''ചാടിൻചട്ടം ചവിട്ടിച്ചിതറിയതിൽ മുതി—
ന്നോമനക്കാല്യ പൊക്കി—
ച്ചാടുമ്പോഴ്ചന്തി കുത്തിച്ചതുപുതയഥ വീ—
ണേറെ മേൽച്ചോണിഞ്ഞും
ചാടന്തിപ്പിച്ചവയ്ക്കും ചതിയുടയ ചലൽ—
ക്കണ്ണനാം കണ്ണനെച്ചാ—
ഞ്ചാടിച്ചാരത്തു ചാരുസ്മിതരുചി ചിതറി—
ക്കൊണ്ടു കണ്ടീടണം മേ.''

വണ്ണനം—ഒരു വിരൂപയായ സ്ത്രീ:

''ഈരും പേനും പൊതിഞ്ഞീടിന തലയുമഹോ!
പീള ചേന്നോരു കണ്ണും
പാരം വാനാറവും കേളിളിയുമൊളിയളി—
ഞ്ഞൊട്ടുമാറൊട്ട ഞാന്നും
ക്രൂരോടയ്യൻകൊടുത്തീടിന തുണിമുറിയും
കൊഞ്ഞലും കൊട്ടുകാലും
നേരമ്പോക്കല്ല ജാത്യം പലതുമിനിയു—
ണ്ടെങ്കിലും മങ്കയല്ലേ?''

ഒരു ദുഷ്ടവിയോട്ട്:

''എന്നേ വിസ്മയമേതുമില്ല കവിതാസാമർത്ഥ്യമെന്നാൽ ഭവാ—
നിന്നേറെക്കഷ്ടപ്പെണിച്ചിവണ്ണമുളവാക്കീട്ടെന്തു സാധ്യം സഖേ?
മുന്നം ഗർഭിണിയായനാൾ മുതിതയായ് മാതാവു നേന്നിട്ടതു—
ണ്ടെന്നോ താൻ കവിയായ് ജനങ്ങളെ ഞെരുക്കീടേണമെന്നിങ്ങനെ?''

വെണ്മണിയും അർത്ഥാലങ്കാരവും:—അർത്ഥാലങ്കാരപ്രധാനങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുവാനും മഹനു കഴിയുമായിരുന്നു എന്നുള്ളതു ഞാൻ അതു സമ്മതിക്കുന്നില്ല. അങ്ങനെയുള്ള ചില ശ്ലോകങ്ങൾ അങ്ങിങ്ങുണ്ടെങ്കിലും അവയെല്ലാം സംസ്കൃതപദ്യങ്ങളുടെ അനുകരണരൂപത്തിലുള്ളതാണു്. ഒരു ശ്ലോകം എനിക്കു വിശിഷ്ടമായി തോന്നീട്ടുണ്ടു്. അതു താഴെ പകർത്തുന്നു.

''മാനേ! മേടസ്ഥിതേ! കേളിട വദ മിഥുനാപ്തിക്കു നൽക്കക്കിടാഗ്രം
തന്നേ നിന്നുള്ള സിംഹോദരി! കുവലയഭൂൽകന്യകേ! നിസ്തുലാഭേ!
ഇന്നേകീടെൻ ധനുർഭൃകുടി! മകരമിഴി! തവൽകുചസ്വർണ്ണകുംഭം
തന്നേ മീനധ്വജാസ്ത്രാമയമിവനിതൊരാണ്ടായി കൊണ്ടോടിടുന്നു.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വെണ്മണിമഹന്റം ശൃംഗാരരസവും:—പൂരപ്രബന്ധത്തിലും ഭ്രതി ഭ്രഷ്പരിതത്തിലും കാമതിലകം ഭാണത്തിലും നിരവധി മുക്തകങ്ങളിലും മറ്റും വെണ്മണിക്കൃതികളിൽ അതിപ്രധാനമായിക്കാണുന്ന ഒരു ദോഷം അവയിലെ മൂരിശ്ശൃംഗാരമാണു്. അത്തരത്തിലുള്ള വർണ്ണനങ്ങൾ ഇക്കാലത്തു് ആക്ഷം ഉദ്വേഗജനകമാകുന്നതിൽ ആശ്ചര്യമില്ല. അവയെങ്ങനെ ആ കൃതികളിൽ കടന്നുകൂടിയെന്നു് അല്പമൊന്നു് ആലോചിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ വെണ്മണിമഹൻ ഒരു വേശ്യാലമ്പടനോ ദുരാചാരനിരതനോ ആയിരുന്നില്ല എന്നുള്ളതിനു സമകാലികന്മാരുടെ രേഖകൾ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ഈശ്വരഭക്തനും ആചാരശ്ലക്ഷ്ണനുമായിരുന്നു. അഹങ്കാരം, അസൂയ, പരനിന്ദ മുതലായ ദുർഗ്ഗുണങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ തീണ്ടിയിരുന്നതേയില്ല. "പരബ്രഹ്മം കണ്ട മരുന്ന വെണ്മണി മഹൻ നമ്പൂരി" എന്നു് അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ ഒരിക്കൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അങ്ങനെയുള്ള ഒരാൾ പൂരപ്രബന്ധംപോലെയുള്ള ഒരു കൃതി എഴുതി അതു കൊച്ചിക്കോവിലകത്തെ ഒരു തമ്പുരാട്ടിക്കു സമർപ്പിച്ചതു തനിച്ച വിടതത്വത്തിന്റെ തള്ളിച്ചകൊണ്ടാണെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നതു് അസംബന്ധമായിരിക്കും. ദുരാചാരത്തിൽനിന്നു സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതിനു "ന രാവണവൽ" എന്ന മാർഗ്ഗമാണു് അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചതു് എന്നു് ഊഹിക്കുന്നതിലും അല്പം അനൗചിത്യമുണ്ടു്. ആ ഉദ്ദേശവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരിക്കാം. അതാണല്ലോ അംബോപദേശത്തിന്റെ ഒടുവിൽ ആ വൃദ്ധവേശ്യയുടെ വാക്യം ആമ്പാടിയിൽവെച്ചു ശ്രീകൃഷ്ണൻ കേട്ടതാണെന്നും "ഗൗരീതുക്കാല്ക്കൽത്തന്നെ ചെന്നിന്നിയുമണക തകക്കാതെ ഹൽക്കാതലേനീ" എന്നും പാപപരിഹാരരൂപത്തിൽ വ്യംഗ്യമായും, അതിമോഹം നാടകത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ സൂത്രധാരൻ നടിയോടു്

"ഭാരേ! ഭഗവൽകഥയെന്നാരേ! തോന്നില്ല കേൾക്കിലെന്നാലും
കാര്യമതാണൊട്ടവിലിതിൻ വീര്യമതാമർത്ഥമോക്കിലതുത്ഥം."

"അഹം ഭാവജ്ഞേ കേളിഹ പാവനാക്ഷം സ്ഥിതി മറ—
ന്നഹംഭാവം പുച്ഛം പിശുനത ദുരന്തം ദുര പരം
അഹങ്കാരം ദുഷ്ടാക്കപടമതിമോഹങ്ങളിവയ—
ന്വഹം കാണ്മാതേ നല്പാറിവു ഹൃദയേ ചേർക്കുമിതയേ."

എന്ന വാച്യമായും കവി തന്റെ അഭിസന്ധി എന്തെന്നു നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നതു്. പക്ഷേ ആ ഉദ്ദേശത്തിനു പ്രത്യക്ഷത്തിൽ ബാധകമായുള്ള ഭാഗങ്ങൾ പലതും പ്രകൃതകൃതികളിൽ ഉണ്ടെന്നുള്ളതു മറച്ചുവയ്ക്കേണ്ടതില്ല. അന്നത്തെ സാമൂദായികാചാരങ്ങളുടെ പ്രതിഫലനമാണു് അവയിൽ കാണുന്നതെന്നു പറയുന്നതും മുഴുവൻ പരമാർത്ഥമല്ല. അല്പമെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാറു മറയ്ക്കാത്ത കവിതാകാമിനിയെ അങ്ങനെയും നിരീക്ഷിക്കാമെന്നേയുള്ളൂ. പിന്നെയെന്താണു് കവിയുടെ യഥാർത്ഥമായ ആശയമെന്നു ചോദിച്ചാൽ താനും കേൾക്കുന്നവരും പൊട്ടിച്ചിരിക്കണ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മെന്നുള്ളതുതന്നെയാണു് എന്നു് എനിക്കു തോന്നുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു് താൻ വണ്ണിക്കുന്ന കൃത്തുകളിൽ കവി തന്നെയുംകൂടി ഒരു പാത്രമാക്കി

"നാന്നല്ലാകൃതിയെങ്കിലും പ്രകൃതിയും ബോധിച്ചതില്ലെങ്കിലും
നിന്ദിക്കേണ്ടവനെങ്കിലും നിഖിലവും ദോഷങ്ങളാണെങ്കിലും
കന്ദപ്പക്കളിയല്ലയോ? കഠിനമായ്പന്നങ്ങിരന്നില്ലയോ?
പിന്നെ ബ്രാഹ്മണനല്ലയോ? സകലവും ചിന്തിച്ചുനോക്കേണ്ടയോ?"

എന്നും മറ്റും വങ്കത്തം എഴുന്നള്ളിക്കുന്നതു്. വെണ്മണിയുടെ ശൃംഗാരം വാസ്തവത്തിൽ ആ രസത്തെ പശ്ചാത്തലമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഹാസ്യമാണു്. അതിനു വേണ്ട ശബ്ദകോശവും ശൈലീസംഹതിയും ആശയസാമഗ്രിയുമാണു് അദ്ദേഹത്തിനു സ്വാധീനം. മറ്റൊരു രസത്തിനു് അവയുണ്ടെന്നു പറയണമെങ്കിൽ അതു ബീഭത്സവും.

മഹനു സാഹിത്യലോകത്തിലെ സ്ഥാനം:—അതിമോഹം നാടകത്തിൽ കവി സൂത്രധാരനെക്കൊണ്ടു നടിയോടു് "രാമരാമ! അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയല്ലാതെ വേറിട്ടൊരാളുടെയെങ്കിലും ഇപ്പോഴും അതു നടപ്പുണ്ടോ?" എന്നു ചോദിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതിൽ അത്യുക്തിയുടെ പ്രസക്തമേയില്ല. കേരളത്തിലെ സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ഏകമഹാകവി അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹംതന്നെയായിരുന്നു. അവക്കുമേൽ അരയഞ്ഞലംപോലും ഉയരാതെ അവരെ അവിച്ഛിന്നാധാരമായ നന്മോക്തികൊണ്ടു് ആഹ്ലാദിപ്പിച്ച അദ്ദേഹത്തെ അവർ ഒരു അവതാരപുരുഷനായി കൊണ്ടാടിയതിൽ എന്താണു് അത്ഭുതം? കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ പാട്ടിൽ പാടിയതു് അദ്ദേഹം ശ്ലോകത്തിൽ ചൊല്ലി; ശ്ലോകം പാട്ടിനെക്കാൾ മുഖസ്ഥമാക്കുവാൻ സുകരമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ മറ്റാരുടേതിനേയുംകാൾ കൂടുതലായി ഓർമ്മയിൽവച്ചുകൊണ്ടു് അതിന്റെ രസം വേണ്ടപ്പോഴെല്ലാം അനുസന്ധാനദ്വാരാ ആസ്വദിച്ചു. ഒരിക്കൽ കേട്ടാൽ ഉള്ളിൽ തട്ടാതെയും ഓർമ്മയിൽ നില്ക്കാതെയുമുള്ള ശ്ലോകം ഒന്നുപോലും അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കാത്തതുകൊണ്ടു് ആ സാഗ്രീയമായ സൈരവിഹാരത്തിനു് അവക്കു യാതൊരു പ്രതിബന്ധവും നേരിട്ടതുമില്ല. ചില കൃതികളിലെ വിഷയങ്ങൾ പുറമപാട്ടുള്ള സംഭവങ്ങളിൽനിന്നു സ്വീകരിച്ചവയായിരുന്നതിനാൽ അവ അവരെ അത്യധികം ആകഷ്ടിച്ചു. പണ്ഡിതന്മാരും ആ കൃതികളിൽ അകമഴിഞ്ഞു ലയിച്ചു. പാദപൂരകങ്ങളായ 'അതു' മുതലായ നിരർത്ഥകശബ്ദങ്ങളിൽ അവർ ദൃഷ്ടിവച്ചില്ല. ആ കഴമ്പില്ലായ്മയും അവക്കു് അരോചകമായി തോന്നിയില്ല. മറ്റുള്ളവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേന്നു് അവരും ഉറക്കെച്ചിരിച്ചു. ഇതാണു് വെണ്മണി മഹൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ വിശേഷാത്തരമായ വിജയത്തിന്റെ രഹസ്യം. അനവധി വാസനാസമ്പന്നന്മാരായ കവികൾക്കു് അദ്ദേഹം മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തു; അവർ ആ പ്രസ്ഥാനത്തിനു് ഉത്തരോത്തരം ഉൽകഷ്ടം നല്കി. കഴിഞ്ഞ പത്തു വഷ്ങ്ങൾക്കിടയിലേ യുവാക്കന്മാർ ആ വഴിക്കു സഞ്ചരിക്കാതെയായിട്ടുള്ളു; അതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ പ്രകൃതത്തിൽ വിസ്തരിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പത്തൊമ്പതാമധ്യായം

കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ

കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ (1033–1101):—ഇങ്ങനെ വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്യാദൃശമായ വചോവിലാസത്താൽ ആകഷ്കമാക്കിത്തീർത്ത ഭാഷാകവിതയിലെ നവീനപ്രസ്ഥാനത്തിനു പിന്നെയും ചില കോട്ടങ്ങളും കുറവുകളുണ്ടായിരുന്നു. അവയെ ദൂരീകരിച്ചു് അതിനു ബഹുമുഖമായ രാമണീയകം വർദ്ധിപ്പിച്ചു നിരവധി ഗ്രന്ഥരത്നങ്ങളുടെ നിർമ്മിതിമൂലം കൈരളിയെ വിഭവസമൃദ്ധവും വിലാസമധുരവുമാക്കിത്തീർത്ത രണ്ടു മഹാപുരുഷന്മാരാണു് കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും.

ജനനം:—കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ 1033–ാമാണ്ടു മീനമാസം 17–ാംനു- ഉത്രംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു; രാമവർമ്മാ എന്നായിരുന്നു സാക്ഷാൽ നാമധേയം. ഉത്തരഫല്ഗുനിയിൽ ജനിച്ചതുകൊണ്ടു താൻ ഫല്ഗുനനാണെന്നും, തന്റെ കവിതാവീര്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതു കൊണ്ടുകൂടിയാണു് ഫല്ഗുനന്റെ പാശുപതലാഭം, കാലകേയവധം മുതലായ അപദാനങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്ന സ്വകീയമായ നാടകത്തിനു ഫല്ഗുനവീര്യം എന്നു പേർ കൊടുത്തതെന്നും കവി ആ നാടകത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അമ്മ വിദുഷിയായ ഇക്കാവമ്മത്തമ്പുരാട്ടിയും അച്ഛൻ പൂരാടത്തു നമ്പൂരിയുമായിരുന്നു. ആ നമ്പൂരിയുടെ പേർ ശങ്കരനെന്നായിരുന്നു എന്നു പഴമക്കാർ പറയുന്നു. പൂരാടത്തില്ലം അങ്കമാലിക്കു സമീപമാണു്. തന്നിൽ "കൈതവമില്ലാതെയുള്ള ഗുണജാലം സ്ഥിതതരം ചേർപ്പാൻ പണിചെയ്ത സവിതൃക്കിതാ സമസ്കാരം" എന്നും, "ഘനതരസൽഗുണസഞ്ചയമനവധി കലരുന്ന വിപ്രകുലതിലകൻ" എന്നും ആ മാതാപിതാക്കന്മാരെ അദ്ദേഹം ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ഭാഷാഗാനത്തിൽ വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രായേണ തന്റെ എല്ലാ വാങ്മയങ്ങളിലും "ഇക്കാവാകിയ രാജ്ഞിതൻ പ്രിയസുതൻ" എന്നും മറ്റും തന്റെ സുചരിതയായ അമ്മയെ അദ്ദേഹം സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

വിദ്യാഭ്യാസം:—മൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ വിദ്യാരംഭം കഴിഞ്ഞു കലാചാര്യനായ വളപ്പിൽ ഉണ്ണിയാശാനോട്ടു (മേനോൻ) പത്താമത്തെ വയസ്സുവരെ സംസ്കൃതത്തിൽ ബാലപാഠങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു. തദനന്തരം അമ്മാവനായ ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ കാവ്യപാനം ആരംഭിച്ചു. ആ തമ്പുരാൻ പൂതനാമോക്ഷം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു മുതലായ ചില കൃതികളുടെ പ്രണേതാവും ഒരു നല്ല ഭാഷാകവിയുമായിരുന്നു. കുംഭകോണം (പുതുക്കോട്ടു് എന്നും പറയും) കൃഷ്ണശാസ്ത്രി വ്യാകരണത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതിനു പ്രാപ്തന്മാരായ രാജകുമാരന്മാരെ ആ ശാസ്ത്രം അഭ്യസിപ്പിക്കുകയും, അതുപോലെ കയറാം വന്നിട്ടില്ലാത്ത അധ്യേതാക്കളുടെ വിഷയത്തിൽ ഒരു പര്യവേക്ഷകനെന്നനിലയിൽമാത്രം വ്യാപരിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. അദ്ദേഹം ബാല്യത്തിൽ സ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രനായ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാന്റെ അന്തേവാസിയായി കൂടുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ കുറേ വ്യാകരണം പഠിച്ചു പിന്നീടു കാശിയിൽ പോയി ശേഖരാന്തം ആ ശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചു പരിനിഷ്ഠിതനായ ഒരു പണ്ഡിതനായിത്തീരുകയും തിരിയെ കൊടുങ്ങല്ലൂരിലെത്തി വീണ്ടും കൂടല്ലൂർമനയ്ക്കൽ പോയി ശാസ്ത്രവാദത്തിലേപ്പെട്ടു് അവിടെനിന്നു പ്രശംസാപത്രം വാങ്ങി, തദ്ദേശാധികാരിയായ കോവിലകത്തെ വ്യാകരണോപദേഷ്ടാവായി 1040_ൽ നിയമിതനാകുകയും ചെയ്തു. 1074_ൽ പരഗതിയെ പ്രാപിക്കുന്നതുവരെ ശാസ്ത്രി ആ പണിയിൽത്തന്നെ എപ്പെട്ടിരുന്നു. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തോടു നേരിട്ടു ശാസ്ത്രാഭ്യാസം ചെയ്തുകയുണ്ടായില്ലെങ്കിലും പല സാഹിത്യമർമ്മങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. വിടരാജവിജയം ഭാണത്തിൽ "കുംഭകോണജാതഃ സകലഗുണസിന്ധുഃ കരുണാകരസ്തുതഭവാൻ സർവ്വജ്ഞചൂഡാമണിഃ ശ്രീകൃഷ്ണവിപ്രേന്ദ്രഃ" എന്നും വിപ്രസന്ദേശത്തിൽ

"കിം തച്ചിത്രം ഭുവി ജലനിധിൻ യഃ പപൗ കുംഭജഃ പ്രാക്
ശാസ്ത്രാംഭോധീൻ യദയമപിബൽ കുംഭകോണോദ്ഭവോപി;
ഇത്ഥം ലോകൈർഗുരുണിവിബുധം തത്ര തോഷ്ടുയമാനം
ശ്രീകൃഷ്ണാഖ്യം പ്രണമ ശിവജാസേവനായാഗതം തം"

എന്നും തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തെ പ്രശംസിയ്ക്കുന്നു. 1049_ൽ ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാൻ മരിച്ചപ്പോൾ കുഞ്ഞുണ്ണി(രാമവർമ്മ)ത്തമ്പുരാനായി കഥാപുരുഷന്റെ ഗുരുനാഥൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം 1028മുതൽ 1090വരെയാണു്. അതിനു മുൻപുതന്നെ അഷ്ടാധ്യായി ഹൃദിസ്ഥമാക്കിയിരുന്ന കവിയെ അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തകൗമുദി നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിപ്പിച്ചു. കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ കൃഷ്ണശാസ്ത്രിയുടെ ശിഷ്യനായിരുന്നു. തന്റെ ഗുരുശിഷ്യബന്ധത്തെപ്പറ്റി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ വഞ്ചീശവംശത്തിൽ പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രിയെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രസംഗത്തിൽ

"കവനനിരതനാം ഞാനോക്കിലാ ശാസ്ത്രിവിപ്ര-
പ്രവരനുടയ ശിഷ്യൻതൻപ്രശിഷ്യപ്രശിഷ്യൻ"

എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രിയുടെ ശിഷ്യൻ ആത്രരടിതിരിയും, അടിതിരിയുടെ ശിഷ്യൻ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാനും, ഇളയതമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യൻ കൃഷ്ണശാസ്ത്രിയും, കൃഷ്ണശാസ്ത്രിയുടെ ശിഷ്യൻ കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യൻ കവിയും— ഇങ്ങനെയാണു് ആ പാരമ്പര്യം. കൗമുദിക്കുമേലുള്ള വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങളൊന്നും കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നഭ്യസിച്ചില്ല. അപ്പോ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഴേയ്ക്കും മൂഴവൻ സമയവും കവിതയ്ക്കുതന്നെ വിനിയോഗിക്കണമെന്നു തീച്ചപ്പെടുത്തി ഏകദേശം 1055മുതൽ തദേകതാനനായിത്തന്നെ കാലയാപനംചെയ്തു. മഹാഭാഷ്യാദിവാദഗ്രന്ഥങ്ങൾകൊണ്ടല്ല, പ്രയോഗമർമ്മംകൊണ്ടാണു് വാഗ്ദേവതയെ വശ്യയാക്കേണ്ടതെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്ഷം. 1027_ൽ ജനിച്ച പ്രസിദ്ധദൈവജ്ഞനായ മറ്റൊരു കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻകൂടി ആ കോവിലകത്തുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം വലിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനെന്നും നമ്മുടെ കവി ചെറിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനെന്നുമുള്ള പേരുകളിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നു. ചെറിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾക്കുപുറമേ ഭരതശാസ്ത്രം തുടങ്ങിയുള്ള പല ആനുഷംഗികങ്ങളായ കലകളിലും പ്രശംസനീയമായ നൈപുണ്യം സമ്പാദിച്ചു എന്നുമാത്രമല്ല, എളേടത്തു തൈക്കാട്ടു് ഇട്ടീരി മൂസ്സതു് എന്ന അഷ്ടവൈദ്യോത്തമനോടു് ആയുർവേദം സാംഗോപാംഗമായി അഭ്യസിച്ചു് അതിലും വിചക്ഷണനായിത്തീർന്നു; യാവജ്ജീവം പ്രയോഗമാർഗ്ഗികനായ ഒരു ഭിഷഗ്വരനായും അദ്ദേഹം പരിലസിച്ചു. ജ്യോത്സ്യത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല അറിവുണ്ടായിരുന്നു. വ്യാകരണഗുരുവായ കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പേരിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ ഭക്തിയുണ്ടായിരുന്നു.

"ഇക്ഷ്വാകുകുലജാതനായ രാജേന്ദ്രന്റെ തനയൻ കുഞ്ഞുണ്ണിനൃപന്റെ നൽ-
ത്തൃക്കാൽസ്സേവകനായ ശിഷ്യനമലൻ ദേവൗഘസേവാരതൻ
ചൊല്ലുള്ളൊരു കോടിലിംഗനുവരൻ കൊച്ചുണ്ണിനൃപാലകൻ"

എന്നു പല ഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങളിലും "കുഞ്ഞുണ്ണിക്ഷ്മാപതിരതിമതിശ്ശാസ്ത്രമധ്യാപയദ്യം" എന്നു വിപ്രസന്ദേശത്തിലും ആ വസ്തുത അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. ആ ശിക്ഷാസാമർത്ഥ്യത്തിന്റെ ഫലമായി വിടരാജവിജയത്തിൽത്തന്നെ "ശാസ്ത്രജ്ഞം" എന്ന വിശേഷണം അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു "ശാസ്ത്രം കാവ്യം പുരാണാദികളഴകിയലുന്നോരു മീനധ്വജശ്രീശാസ്ത്രം വൈദ്യം" എന്നിവയിൽ അവഗാഹമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു സോമതിലകം ഭാണത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു.

അനന്തരകാലജീവിതം:—1065_ാമാണ്ടുവരെ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർത്തന്നെ താമസിച്ചു. കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോന്റെ സഹോദരി ജാനകിയമ്മയായിരുന്നു പ്രേയസി. അവർ തമ്മിലുള്ള വിവാഹം 1061_ാമാണ്ടിടയ്ക്കായിരുന്നു. 1065മുതൽ പത്തു കൊല്ലത്തോളം ഇരിങ്ങാലക്കുട തീപ്പെട്ട കൊച്ചിളയതമ്പുരാന്റെ സഹചാരിയായി ജീവിതം നയിച്ചു. ആ തമ്പുരാൻ ഒരു നൈയായികനും പണ്ഡിതപക്ഷപാതിയും കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ മഹാമഹോപാധ്യായൻ ഭട്ടൻഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ സതീർത്ഥ്യനുമായിരുന്നു. 1069_ൽ കവി രചിച്ച മധുരമംഗലം നാടകത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനെന്നഖിലദിശി പുക—
ഴ്ന്നാര്ത്ത ശാസ്ത്രജ്ഞവര്യൻ
കൊച്ചിക്കീശൻ തൃതീയൻ വിനയസുനയവാ—
നാതപോഗ്രപ്രതാപൻ
ഉഗ്രശ്ചേത്രം ദോഷമൊന്നെങ്കിലുമരികിലട്ട—
ക്കാതെ ശോഭിച്ചിട്ടുന്ന—
ണ്ടച്ഛിന്നാമോദമൊടീ നൃപതിമണിയെ നീ
കേട്ടറിഞ്ഞിട്ടതില്ലേ?"

എന്ന സൂത്രധാരൻ നടിയോട് ചോദിക്കുന്നു. അവിടത്തെ യഥാർത്ഥ നാമധേയം കേരളവർമ്മാ എന്നാണു്. തമ്പുരാന്റെ കാന്തവൃത്തത്തിനു് അവിടുന്നു് ഒരു അവതാരിക എഴുതീട്ടുണ്ടു്. 1075 തുലാമാസത്തിൽ അവിടത്തെ ദേഹവിയോഗംനിമിത്തം കവിക്കു നേരിട്ട ഹൃദയവ്യഥ ആജീവനാന്തം നിലനിന്നിരുന്നു. അനുരൂപനായ ആ പുരശ്ചാരിയുമായി അദ്ദേഹം തൃപ്പൂണിത്തുറ, എറണാകുളം, ഇരിങ്ങാലക്കുട, തൃശ്ശൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ താമസിച്ചു; കാശിക്കു പോയി ഗംഗാസ്നാനവും ചെയ്തു. തമ്പുരാൻ അതിൽ പിന്നീടു കാളീഭജനവും വൈദ്യശാസ്ത്രാഭ്യാസവും കവിതയുമായി കൊടുങ്ങല്ലൂർത്തന്നെ സ്ഥിരതാമസമായി.

കവനപാടവം:—പല അവസരങ്ങളിൽ ആ മഹാകവിയുടെ കവനകലാപാടവത്തെ പല സഹൃദയവരും പരീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിലെല്ലാം അദ്ദേഹം പ്രഥമസ്ഥാനത്തിനു് അർഹനായിത്തീരുകയാണു് ചെയ്തതു്. 1066—ൽ തൃശ്ശൂരിൽ സമ്മേളിച്ച ഹിന്ദുമതാചാരധർമ്മരക്ഷണസഭയുടെ വാഷ്ടികയോഗത്തിൽ പദ്യത്തിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം അധ്യക്ഷപ്രസംഗം ചെയ്തു. ഒരിക്കൽ പണ്ഡിതമൂർധന്യനായ കൊച്ചിയിലെ വാഴ്ചയൊഴിഞ്ഞ വലിയ തമ്പുരാൻ തിരുവഞ്ചിക്കുളത്തുവച്ചു മൂന്നു മണിക്കൂറിൽ ഇരുപതു ശ്ലോകങ്ങൾ വീതം സുശ്ലരാവൃത്തത്തിൽ അക്ഷരശ്ലോകരീതിയിൽ ചൊല്ലണമെന്നു കല്പിച്ചു. അവിടെക്കൂടിയിരുന്ന വെണ്മണി മഹൻ, നടുവത്തച്ഛൻ, ഒറവങ്കര, കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ മുതലായ മഹാരഥന്മാരാണു് സദസ്സിൽ സന്നിഹിതരായിരുന്നതു്. ഓരോരുത്തരും രണ്ടു മണിക്കൂറിനകം അവരവരുടെ കൃത്യം നിവ്വഹിക്കുകയും ഉണ്ടാക്കിയ ശ്ലോകങ്ങൾ ഓമ്മിച്ചു് ഒടുവിൽ എഴുതി സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനാകട്ടേ തന്റെയും മറ്റുള്ളവരുടേയും ശ്ലോകങ്ങൾ മുഴുവൻ എഴുത്തുകുത്തിന്റെ സഹായംകൂടാതെതന്നെ ചൊല്ലുകയും അതിനുംപുറമേ താനുണ്ടാക്കിയ ശ്ലോകങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിലുംകൂടി വിവർത്തനം ചെയ്തു കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. ദ്രുതകവി എന്ന ബിരുദം കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാനാണു് ലഭിച്ചതു് എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തെക്കാൾ ഒട്ടും താണപടിയിലല്ലായിരുന്നു ആ പദ്ധതിയിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെയും നില.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നൂറും അതിലധികവും ശ്ലോകങ്ങളും ഒരേ ഇരുപ്പിലിരുന്നുണ്ടാക്കി അവ മുഴുവൻ മനസ്സിൽവച്ചുകൊണ്ടു പിന്നീടു സൗകര്യംപോലെ എഴുതുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു യാതൊരു പ്രയാസവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൂടാതെ വാഗ്ദേവത അദ്ദേഹത്തിനു വശ്യയായിരുന്നു. മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട ഔചിത്യവേദിയായ കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ 1094-ൽ പല സാഹിത്യകാരന്മാർക്കും സ്ഥാനമാനങ്ങളും സംഭാവന ചെയ്ത അവസരത്തിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനെ അവരുടെ നേതാവാക്കി "കവിസാവ്ഭൗമൻ" എന്ന ബിരുദത്താൽ ധന്യനാക്കി തന്റെ സഹൃദയധുരീണതയെ പ്രഖ്യാപനംചെയ്തു. കോർട്ടനടപ്പു തുടങ്ങിയ ലൗകികങ്ങളായ വിഷയങ്ങളിലും അദ്ദേഹം കൃതമതിയായിരുന്നു എന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളം തെളിയിക്കുന്നുണ്ടു്. സാഹിത്യനിരൂപണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തോളം സാമർത്ഥ്യം അക്കാലത്തു് ആർക്കുമുണ്ടായിരുന്നതായി തോന്നുന്നില്ല. ഏതു ശ്ലോകത്തെയും മണ്ഡനപരമായോ ഖണ്ഡനപരമായോ വിമർശിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കുമായിരുന്നു. ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ ഒരതിമാനുഷൻ എന്നു വേണം അദ്ദേഹത്തെ പറയുവാൻ. ആ പ്രതിഭ, ആ മേധ, ആ വശ്യവചസ്ത്വം, ആ സാഹിത്യപോഷണവ്യഗ്രത, ആ പരോപകാരതൽപരത ഇങ്ങനെയുള്ള പല സിദ്ധികളും അദ്ദേഹത്തിൽ അഹമഹമികയാ സമ്മേളിച്ചിരുന്നു. 1097-ൽ ഇളയതമ്പുരാനായി. 1101-ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 11-ാംനു- ദ്യോഗംനിമിത്തം പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനു വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ ഒരു വലിയ ശിഷ്യസമ്പത്തുണ്ടായിരുന്നു.

കൃതികളുടെ സ്വരൂപം:—കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ കൃതികളം എണ്ണിത്തിട്ടപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ഓരോ ആവശ്യം പ്രമാണിച്ചു് ഓരോരുത്തർ വന്നു ചോദിച്ചാൽ ആ നിമിഷത്തിൽത്തന്നെ ഓരോന്നു് എഴുതിക്കൊടുക്കും; അതു പിന്നീടു് അച്ചടിപ്പിച്ചുവോ എന്നു് അന്വേഷിക്കുകപോലും പതിവില്ല. അച്ചടിപ്പിക്കാതെതന്നെ അനേകം നശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നിരവധി വാല്മയങ്ങളും ചില പഴയ മാസികകളിൽമാത്രം പ്രകാശിതങ്ങളായും കിടക്കുന്നുണ്ടു്. സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും കവനംചെയ്യാൻ ഒന്നുപോലെ ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കവിഭാരതത്തിൽ "ദിവ്യനാം സവ്യസാചി" എന്നു പുകഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നു എന്നു വായനക്കാർ ധരിച്ചിരിക്കുമല്ലോ. പ്രായേണ പ്രധാനകൃതികളെപ്പറ്റിമാത്രമേ ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുള്ളൂ.

സംസ്കൃതം:—1 വിടരാജവിജയം ഭാണം, 2 അനംഗജീവനം ഭാണം, 3 ബാണയുദ്ധം ചമ്പു, 4 വിപ്രസന്ദേശം, 5 ശ്രീരാമചരിതപൂരണം കാവ്യം, 6 ഉത്തരരാമചരിതം കാവ്യം, 7 ശ്രീരാമവർമ്മകാവ്യം, 8 ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം നാടകം, 9 അന്യാപദേശം, 10 സൂര്യോദയം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭാഷ:—11 അംബോപദേശം, 12 സോമതിലകം ഭാണം, 13 മദനകേതനചരിതം കാവ്യം (മദനവിലാസം), 14 കല്യാണീ നാടകം, 15 ഉമാവിവാഹം, 16 ഫല്ഗുനവീര്യം, 17 മധുരമഞ്ജുലം, 18 പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം, 19 അജ്ഞാതവാസം എന്നീ നാടകങ്ങൾ, 20 പാണ്ഡവോദയം, 21 സാവിത്രീമാഹാത്മ്യം, 22 വഞ്ചീശവംശം, 23 ഗോശ്രീശാദിത്യചരിതം എന്നീ മഹാകാവ്യങ്ങൾ, 24 മലയാംകൊല്ലം കാവ്യം, 25 രുക്മിണീസ്വയംവരം കാവ്യം (മധ്യോത്തരഭാഗം), 26 ഷഷ്ടിപൂർത്തിഡർബാർ (മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി മഹാരാജാവിനെപ്പറ്റി), 27 ദേവീമാഹാത്മ്യം (വൃത്താനുവൃത്തവിവർത്തനം), 28 സുന്ദരകാണ്ഡം തുള്ളൽ, 29 ഷഷ്ടിപൂർത്തി ശീതങ്കൻതുള്ളൽ (പിന്നീടു വാഴ്ത്തപ്പെട്ട കൊച്ചി മഹാരാജാവിനെപ്പറ്റി), 30 ഭദ്രോൽപത്തി, 31 ലക്ഷ്മീസ്വയംവരം, 32 രാമാശ്വമേധം എന്നീ കിളിപ്പാട്ടുകൾ, 33 ശ്രീമഹാഭാഗവതം ഗാഥ, 34 കാന്തവൃത്തം, 35 മലയാളശബ്ദശാസ്ത്രം (പ്രഥമഭാഗം), 36 അലങ്കാരമാല, 37 ബാലോപദേശം, 38 ഭാഷാബൃഹത്സംഹിത, 39 വിദ്യാകലാവിവരണം, 40 ശ്രീകരുംബാസ്തവം ശ്രുതിഗീത (അവിദ്യാസംഹാരം) തുടങ്ങിയ അസംഖ്യം സ്തോത്രങ്ങൾ ഇവയാണ് കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ഗണനീയങ്ങളായ പദ്യകൃതികൾ. ശങ്കരാചാര്യചരിതം, വിക്രമോർവ്വശീയസാരം എന്നിങ്ങനെ ചില ഗദ്യകൃതികളും കാണ്മാനുണ്ടെങ്കിലും അവയുടെ രചനാഭംഗി പോരാതെയാണിരിക്കുന്നത്. പൊതുവേ പറയുകയാണെങ്കിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ സംസ്കൃതകൃതികൾക്കു ഭാഷാകൃതികളെക്കാൾ ഗുണം കൂടും. ഭാഷാകൃതികളിൽത്തന്നെ ആദ്യകാലത്തെഴുതിയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മധ്യകാലത്തിലെഴുതിയവയെക്കാളും, മധ്യകാലത്തിലെഴുതിയവ അന്ത്യകാലത്തിലെഴുതിയവയെക്കാളും പ്രായേണ ഗുണോത്തരങ്ങളാണ്. സോമതിലകം, സുന്ദരകാണ്ഡം തുടങ്ങിയ കൃതികൾ സകലസഹൃദയന്മാരുടേയും സശിരഃകമ്പമായ ശ്ലാഘയെ അർഹിക്കുന്നു. പിൻകാലത്തു താൻ എഴുതിയതു രണ്ടാമതൊന്നു വായിച്ചുനോക്കുക എന്നുള്ള ഏർപ്പാടുപോലും ഇല്ലാതെയായി. അന്നനട, ഗാഥ എന്നീ ഭാഷാവൃത്തങ്ങളിൽ സംഗീതാത്മകമായ രീതിയിൽ കവനംചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാമർത്ഥ്യം പോരായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഭാഗവതം പാട്ട്, അന്യഥാ അതു് എത്രതന്നെ അമൂല്യമായാലും അനാകർഷകമാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. "പാർത്താൽ ഭംഗി ചുരുക്കമെല്ലരസമക്ഷാരാളം" എന്ന വെണ്മണി മഹന്റെ ശാപം ഒടുവിലൊടുവിൽ എന്താണ്ടു ഫലിച്ചതുപോലെയാണു് ഭാവുകന്മാർക്കു തോന്നുക. പാണ്ഡവോദയത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ "കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ വാസനാശക്തിയും ശേഷിയും നോക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ഒരു മാനദണ്ഡമായി കരുതത്തക്ക സ്ഥിതിയിലായിട്ടില്ല" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽ പൗരോഭാഗ്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിന്റെ പ്രസക്തിയേ ഇല്ല. "അതിപ്രസംഗോ രസഭംഗഹേതുഃ" എന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പല കൃതികളെയുംപറ്റി പറയാം. അത്തരത്തിലുള്ള വൈകല്യങ്ങൾ എങ്ങനെയിരുന്നാലും അനവധി അച്ചുംബിതങ്ങളായ ഉല്ലേഖങ്ങളോടേയും അനവദ്യങ്ങളായ രസഭാവങ്ങളോടേയും അഭൗമാകരങ്ങൾ ഓരോ കൊല്ലവും കൈരളിക്കു് മുമ്പം അതിലധികവും വീതം പ്രദാനംചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ആ മഹാകവിമൂർദ്ധന്യനെ സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം ചെയ്യുവാൻ ആരാണു് സന്നദ്ധരാകാത്തതു്?

സംസ്കൃതം:—എട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ സംസ്കൃതകവിത ശീലിച്ചു തുടങ്ങി. അക്കാലത്തു പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലിയതാണു് ഭദ്രകാളീ പ്രാർത്ഥനാരൂപത്തിലുള്ള

"നവോത്സവേ ഘോരഗജേന്ദ്രമൂർധ്വ—
ന്യാരോപിതായാ അവലോകനാർത്ഥം
അതിശ്രമേണൈവ സഹാഗതാനാം
വഷ്പാജലാനാം തു ഭയം ന കുര്യുഃ"

എന്ന ശ്ലോകം. ഒന്നുമുതൽ നാലുവരെ കൃതികൾ ആദ്യകാലത്തെ വാങ്മയങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാൻ നിർമ്മിച്ച പതിമ്മൂന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ 31 ശ്ലോകങ്ങൾവരെ എത്തിച്ച രാമചരിതമഹാകാവ്യത്തെ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ മുപ്പത്തിരണ്ടാമത്തെ സർഗ്ഗം കഴിയുവോളം എഴുതി പൂർത്തിയാക്കിയതാണു് രാമചരിതപൂരണം. യുദ്ധകാണ്ഡാവസാനംവരെയുള്ള പ്രതിപാദ്യമേ അതിൽ അടങ്ങീട്ടുള്ളൂ. ഉത്തരരാമായണത്തിലെ ഇതിവൃത്തത്തെ ആസ്പദമാക്കി ഉത്തരരാമചരിതം കാവ്യം എട്ടു സർഗ്ഗത്തിൽ രചിച്ചു. അങ്ങനെ ആ മഹാകാവ്യത്തിൽ 40 സർഗ്ഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇളയതമ്പുരാന്റെ കവിതയുടെ ഗാംഭീര്യം കൂടുതലെങ്കിലും നാളികേരപാകത്തിലാണു് അതിന്റെ രചന. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ഭാഗത്തിൽനിന്നു് ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു. സന്യാസിരൂപത്തിൽ രാവണൻ സീതയോടു്:

"കേയം വധൂസ്തേ സകലാതിശായി?
കേയം ദശാ തേ വനവാസരൂപാ?
കഃ കല്പയേതാനനരൂപമേവം
യൽ പശ്യതാം ഹന്ത! മനോ ദുനോതി.
അശേഷയോഷാജനരത്നഭൂതാം
ജാനീമഹേ ത്വാം മഹനീയഗാത്രി!
യേ രത്നഭാജസ്ത്വിഷു വിഷ്ടപേഷു
തേഷാം ഭവത്യുർവ്വതി ദാരഭാവം.
ജാഗർത്തി സമ്പ്രത്യധികത്രിലോകീ—
ജയശ്രിയാലംകൃതദിവ്യമൂർത്തിഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സൗഭാഗ്യനിർഭർത്സിതമത്സ്യകേതു–
ർദ്ദശാനനോ രാക്ഷസചക്രവർത്തീ.

യസ്യോപഗാനാനി വിലാസവത്യോ
ഗായന്തി ശബ്ദേന വിനാ സുരാണാം
ദാസീപദം പ്രാപ്യ യഥാനിയോഗം
ലങ്കാപുരേ കർമ്മ വിതന്വതേ യാഃ.'' (13–ാം സർഗ്ഗം)

ശ്രീരാമചരിതപൂരണത്തിനു് ഒരു പീഠികയുടെ രൂപത്തിൽ വിദ്വദ്രാജചരിതം എന്നൊരു സർഗ്ഗംകൂടി എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടുള്ളതിനെപ്പറ്റി അന്യത്ര സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അക്ലിഷ്ടമനോഹരമാണു് കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ സംസ്കൃതകാവ്യശൈലി. അത്യലങ്കാരബാഹുല്യംകൊണ്ടും പ്രസ്കൃതകാവ്യങ്ങൾ ഹൃദയഹാരികളാണു്. രസസ്ഫൂർത്തിക്കും കുറവില്ല. വിടരാജവിജയം, വിപ്രസന്ദേശം, ബാണയുദ്ധം, ശ്രീരാമവർമ്മകാവ്യം എന്നീ കൃതികളെപ്പറ്റിമാത്രം അല്പം ഉപന്യസിക്കാം.

വിടരാജവിജയം:—ഈ ഭാണം ഉണ്ടാക്കുന്ന കാലത്തു കവി കൊച്ചി ഇക്കുഞ്ഞമ്മത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ആശ്രിതനായിരുന്നു എന്നുള്ളതു് ''ഇക്ഷുമാടധരണീനാഥാകുപൈകാസ്പദം'' എന്നു കവി തന്നെ വിശേഷിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നു വിശദമാകുന്നു. സ്വകീയമായ സൂക്തിഗ്രഹണത്തെപ്പറ്റി അധോലിഖിതമായ പ്രസ്താവനയും അതിൽ കാണുന്നുണ്ടു്.

''മാധുര്യൈകനിധാനമർത്ഥഭരിതം കൊച്ചുണ്ണിധാത്രീപതേ–
ർന്നാരൂഢാപി നരാശു സൂക്തമനിശം ജല്പന്ത്യനല്പം മുഖൈഃ
തസ്മാൽ പാഠവിധൗ തദക്ഷരഗളൽപീയൂഷസമ്മേളനാ–
ദേതേഷാം മധുരോദികം മധുസിതാദിഭ്യോപി ജാതോദരഃ.''

താഴെക്കുറിക്കുന്ന ശ്ലോകത്തിലും പ്രബന്ധകടാക്ഷമുണ്ടെന്നു് അനുമാനിക്കാവുന്നതാണു്.

''സുലളിതപദന്യാസാം ദോഷവ്രജേന വിവർജ്ജിതാം
ഗുണഗണയുതാം സാലങ്കാരധ്വനിം രസവർഷിണീം
നിജകൃതിനടീം ലോകാഹ്ലാദപ്രദാം സമനർത്തയൽ
സകലവിബുധോത്തംസോ ധീമാൻ സ സൽകവിപുംഗവഃ.''

മുമ്പടെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളുടെ ഭംഗി നോക്കുക.

''മന്ദോച്ചലന്മണിവിഭൂഷണമഞ്ജുനാദം
താടങ്കചക്രഹതിതാമ്രകപോലമൂലം
താരാവികാസവിലസത്തരളായതാക്ഷം
കാന്തം വപുർജ്ജയതി കന്ദുകലീലയാസ്യാഃ.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വേശ്യാസ്വഭാവം:

"ഈഷ്ട്യാന്യാസ്വംഗനാസു, സ്ഥിരമമൃതമുച-
ശ്ചാടവോ ഭ്രുരിവിത്തേ,
നൃക്കാരോ ലോഭയുക്തേ, സ്മൃതിമുഖരമുഖേ
നഷ്ടസാദഃ പ്രസാദഃ,
ജാരേ തീവ്രോനുരാഗഃ, കപടശതമഹോ!
ഭർത്തരീതി സ്വഭാവോ
വാരസ്ത്രീണാം പ്രസിദ്ധസ്ത്രിജഗതി മതിമ-
ന്തത്ര കിം ചിത്രമസ്തി?"

ആനന്ദവല്ലി എന്ന വേശ്യയുടെ സ്വയംവരത്തിനു സമാഗതരാകുന്ന രാജാക്കന്മാരുടെ വർണ്ണനത്തിൽനിന്നു കവിക്കു ഭാരതീയഭൂമിശാസ്ത്രത്തിൽ നല്ല അറിവുണ്ടായിരുന്നു എന്നു തെളിയുന്നു.

വിപ്രസന്ദേശം:—ഈ സന്ദേശം കവി കോഴിക്കോട്ടു മാനവേദൻരാജാവിന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണു്. സാമൂതിരി രാജകുടുംബത്തിലെ രാജാക്കന്മാക്കു കൊടുങ്ങല്ലൂർ രാജാക്കന്മാരാണല്ലോ കൂട്ടിരിപ്പു്. കവി

"ഗംഭീരേ തം ഭുജഗശയനം സ്വാശ്രയേ പദ്മനാഭം
കുവ്വന്നുവ്വാമിഹ വിജയതേ മാനവേദക്ഷിതീന്ദ്രഃ"

എന്നാരംഭിച്ചു്

"വാത്താം സൗമ്യാമധികമധുരാം യസ്യ ശ്രുത്വാം നിശമ്യ
പ്രീണാ ലീനാ ഭവതി ഹി സുധാ ഹന്ത! കുംഭോദരേഷു
കാകോളോപി പ്രചുരമഹസോ യൽപ്രതാപാൽ പ്രഭീതഃ
കണ്ഠസ്യാന്തർന്നിവസതി സദാ കാളകണ്ഠസ്യ ഗൃദ്ധ്രം"

എന്നു് ആ രാജാവിന്റെ വാഗ്ധുര്യത്തെ വർണ്ണിക്കുകയും

"തസ്യാമോദം മനസി സതതം രാജഹംസസ്യ പൂർണ്ണം
കുര്യാദേതൽ സുമധുരരസസ്യന്ദി കാവ്യാരവിന്ദം
നിത്യാസ്വാദ്യം വിബുധമധുപൈർമ്മാനസാദസ്തദീയാ-
ജ്ജാതം ശംഭോർഗ്ഗുണഗണബിസൈരേഷ്ടിതം ശ്ലിഷ്ടമിത്രം"

എന്നഭ്യർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വിപ്രസന്ദേശത്തിലും പൂർവ്വാചാരാനുരോധേന പൂർവ്വാർദ്ധം, ഉത്തരാർദ്ധം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളുണ്ടു്. മുപ്പത്തിരണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ തനിക്കു മരണം സംഭവിക്കുമെന്നും ആ വിപത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടണമെങ്കിൽ കാശിയിൽ പോയി ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്തു വിശ്വനാഥനെ ഭജിക്കണമെന്നും ഒരു ബ്രാഹ്മണനോടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുപ്പതാമത്തെ വയസ്സിൽ ജ്യോത്സ്യൻ പറയുകയാൽ തന്റെ പ്രേയസി താമസിക്കുന്ന തിരുവനന്തപുരം വിട്ടു് അദ്ദേഹം അങ്ങോട്ടു പോകുന്നു; പതിനെട്ടു മാസം കഴിഞ്ഞു തന്റെ വിരഹതാപം നായികയെ അറിയിക്കുവാൻ മറൊരു ബ്രാഹ്മണനെ ദൂതനാക്കുന്നു; അന്നു വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവായിരുന്ന തിരുവിതാംകൂർ വാണിരുന്നതു്. തീവണ്ടിയിലാണു് സന്ദേശഹരന്റെ യാത്ര. കാശിയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട വഴിക്കു പല നഗരങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു ചെറുവണ്ണൂരിൽ ഇറങ്ങി, അവിടെനിന്നു പിന്നെയും തൃശ്ശിവപേരൂർ, കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ, തൃപ്പൂണിത്തുറ, വൈയ്ക്കം മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽക്കൂടി തെക്കോട്ടേക്കു പോയി തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി പ്രിയതമയെ ആശ്വസിപ്പിക്കണമെന്നാണു് നായകന്റെ പ്രാർത്ഥന. മേഘസന്ദേശത്തിൽമാത്രമേ തനിക്കു ബഹുമാനമുള്ളൂ എന്നും കോകിലസന്ദേശവും ശുകസന്ദേശവും ശ്ലാഘ്യങ്ങളല്ലെന്നും കവി ആദ്യംതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

"നിന്ദന്നേഷ ശ്രവണസുഭഗം കോകിലാലാപജാലം
സദ്വർണ്ണാർത്ഥം പരമതഗിരാഞ്ചാനുവാദം ശുകസ്യ
പശ്യന്മേഘം പ്രസൂമരരസം സ്നിഗ്ധഗംഭീരശബ്ദം
സോൽകണ്ഠസ്സൻ കമപി വിബുധം വിപ്രമാപ്തം ബഭാഷേ."

മേഘസന്ദേശവുമായി തുലനംചെയ്യുമ്പോൾ വിപ്രസന്ദേശത്തിനു് ഒരു സ്ഥാനവും ഇല്ലതന്നെ; എന്നാൽ അതിലും അനേകം സുധാമധുരങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടു്. അവയിൽ ചിലതു് ഉദ്ധരിക്കാം.

1 കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ:

"വാണീ ലക്ഷ്മീവിതരണപരാൻ സേവതേ യത്ര ഭൂപാൻ
ഹിത്വാ പദ്മാശ്രിത ഇതി പതിം ബദ്ധരോഷാ രമായാം
രാജ്യം പൂജ്യം വ്രജ തദനു തൽ കോടിലിങ്ഗാഭിധാനം
തത്രൈവാന്തർഭവതി ഭവി ഗൃഹം ഭാതി തദ്ഭദ്രകാള്യാഃ."

2 വൈക്കത്തെ തിരുനീലകണ്ഠനാന:

"ആസ്യം യസ്യ പ്രകൃതിസുഭഗം ബിന്ദുസിന്ദൂരചിത്രം
ദൃഷ്ട്വാ കാമാൽ സ വിഭുരഭവദ്വിഘ്നരാജോ ഗജാസ്യഃ
തത്രോൽപശ്യ ദ്വിപചരിവൃഢം നീലകണ്ഠം സപാർ-
പ്രേങ്ഖത്ഖണ്ഡം ധവളരദതശ്ചാത്യരാളം കരാളം."

3 സ്യാനന്ദൂരനഗരി:

"വൃത്താദശ്രോല്ലസിതവദനാം വല്ലകീപാണിവാണീം
ദീപശ്രേണീരുചിരകനകാലംകൃതിം വപ്രകാഞ്ചീം
വ്യാപീനാഭീം സുതനുമിവ താം പൂർണ്ണകുംഭസ്തനാഢ്യാം
രംഭോരും ത്വം പ്രവിശ നഗരീം ധൂപകേശീം നിശാദൗ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

4 തിരുവനന്തപുരത്തെ യുവതികഥം:

"യത്ര സ്ത്രീണാം മുഖസുഷമയാ ചന്ദ്രധിക്കാരിണീനാം
തന്ദ്രാബാധാ നിജഭുജസമാകഷ്ണേ ഭൂത്തരംസാൽ
അങ്കോത്ഥാനേ പദവികലതാ സൗഷ്ഠവം ലാഘവം ചാ—
പ്യുണ്ടേ രമ്യേ ദൃഢതരസമാശ്ലേഷണേ നിർദ്ദയത്വം."

5 ധർമ്മരാജാവു°:

"ആസീദസ്യാമധികകരുണഃ ക്ഷത്രധർമ്മൈകദീക്ഷോ
ധീരോദാത്തഃ പ്രഥിതമഹിമാ രാമവർമ്മാ മഹീന്ദ്രഃ
യോ വാരക്ഷീദശ്രുഭമനസഃ കേരളം ഠിപ്പുനാമ്നഃ
സീതാജാനിസ്സ്ഥിഭുവനമിവ ത്രസ്തമുദ്ഗ്രാട്ടശാസ്യാൽ."

6 വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു°:

"കീർത്തിം യസ്യ സ്ഫടികധവളാമാനനാന്തർജ്ജനാനാം
വിക്രീഡന്തീം ശ്രുതിഷു ച സദാ വീക്ഷ്യ വാണീഭ്രമേണ
ചിത്രൈഃ സ്തോത്രൈഃ കവികുലവരാഃ സംസ്തുവന്തി പ്രകാമം
യത്രാദ്യാസ്തേ സ ഖലു സുമതിശ°ശ്രീവിശാഖക്ഷിതീന്ദ്രഃ."

ഇതരസന്ദേശങ്ങളിൽനിന്നു° ഒരു വ്യത്യാസം വിപ്രസന്ദേശത്തിനുള്ളതു° അതിൽ പിന്നെയും ആറു മാസം കഴിഞ്ഞു നായികയ്ക്കു നായകനുമായി സമ്മേളിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നു എന്നുള്ള പ്രസ്താവനയാണു°. ആ വ്യതിയാനം വേണ്ടിയിരുന്നില്ല. പ്രതിപാദ്യം കല്പിതമാണെങ്കിൽ ആയിക്കൊള്ളട്ടെ എന്നും ശങ്കരമതമനുസരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ എല്ലാം മായയാണല്ലോ എന്നും കവി ഒടുവിൽ നമ്മെ ധരിപ്പിക്കുന്നു.

"ചിത്താനന്ദപ്രകടിതമഹാദേവസേവാനുഭാവേ—
പ്യസ്മിൻ കാവ്യേ സകലമനൃതം വൃത്തമിത്യസ്തി ചേദഃ
ബ്രൂതൈതന്നോ ബുധകുലവരാശ്ശങ്കരാദ്വൈതകനിഷ്ഠാ
മായാരൂപേ ഭവതി കിമൃതം ലോകചക്രേ ചരിത്രം?"

ബാണയുദ്ധം ചമ്പു:—കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ സംസ്കൃതകൃതികളിൽവെച്ചു° എനിയ്ക്കു° ഏറ്റവും രമണീയമായിത്തോന്നിയിട്ടുള്ളതാണു° ബാണയുദ്ധം ചമ്പു. അതിലെ പദ്യഗദ്യങ്ങളാം എല്ലാംതന്നെ ആപാതമധുരങ്ങളും ആലോചനാമൃതങ്ങളുമാണു°. പ്രസ്തുതകൃതി കവി 1066-ൽ നിർമ്മിച്ചു. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ അതിനെ അദ്ദേഹം താഴെ കാണുന്ന വിധത്തിൽ പുകഴ്ത്തുന്നു.

"സത്സഹ്നേഷ്വപി ചമ്പുഷു ധ്വനിരസാലങ്കാരഹൃദ്യാരിഷു
സചീകര്യസ്സുഭഗാമിമാം മമ കൃതിം സന്തോഽതിസന്തോഷതഃ
ക്ഷീരക്ഷൗദ്രസിതാഗുളാമധുരസദ്വ്യഞ്ജനി സന്തീതൃത—
സ്ത്യാജ്യഃ കിം ഹരിണീദൃശാം സ്മരരസാലംബസ്സു ബിംബാധരഃ?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ പ്രശംസ അനുചിതമല്ലെന്നു കാണിക്കുവാൻ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

1 ചിത്രലേഖ താൻ ഉഷയുടെ അന്തഃപുരത്തിലേക്കു നയിച്ച അനിരുദ്ധനോട്:

"മുഞ്ച തപം ചഞ്ചളികപ്രവര! സരഭസം
മഞ്ജുളം കുഞ്ജമേതൽ
സേവസ്വാമും രസാലദ്രുമനവകലികാം
മന്ദമന്ദം ഹസന്തീം
യാ തവസ്യുഃ പല്ലവാളീ സവിധഭുവി തിര-
സ്കാരകർത്രീ പുരാഭൂൽ
സേയം സൗരഭ്യവിജ്ഞാപനപടുതരയാ
വാത്യയാ ചാപനീതാ."

2 അന്തഃപുരരക്ഷികയോട് ബാണനോട്:

"അന്തഃപുരേസ്മാഭിരിഹാപ്രമത്തൈ-
സ്സുരക്ഷിതേ കോപി പുമാൻ സമാസ്തേ
പ്രവേശമാർഗ്ഗം ന ന തസ്യ വിദ്മോ
മുക്താഫലസ്യേവ കരീന്ദ്രകുംഭേ."

3 ശിവജ്വരം ശ്രീകൃഷ്ണനോട്:

"തവാമാശ്രയേഖിലസുരേശ്വര! ദുഃഖശാന്ത്യൈ
നാന്യാൻ സുരാനപി ഭവൽപ്രതിബിംബരൂപാൻ
കോ വാ ഭജേത പുരുഷസ്തപനാതിതപ്ത-
ശ്ചിത്രാപ്പിതാൻ ഹിമകരാംബുധരാംബുരാശീൻ?"

തമ്പുരാന്റെ തന്റെ സംസ്കൃതകവിതയെപ്പറ്റി വലിയ മതിപ്പാണുണ്ടായിരുന്നതെന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. അനംഗവിജയം ഭാണത്തിലും അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

"ഗീർവ്വാണേഷു ശചീപതിർഹി സുമഹാസപ്പേഷു തല്പം ഹരേ-
ന്നാഗേഷ്വഭ്രമുവല്ലഭോബ്ധിഷു പയസ്സിന്ധൂ രഥിഷ്വർജ്ജുനഃ
ആനന്ദേഷു ശിവാത്മജാഭജനജശ്ലോകേഷു ഹേമാചലോ
ലോകേഷു ത്രിദിവഃ കവിഷ്വിഹ ബുധഃ കൊച്ചുണ്ണിഭൂപാലകഃ."

ഉത്തരരാമചരിതം തൃതീയസ്തുത്തിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും കൂടെ ചേർക്കുന്നു.

"സ കാന്തയാലങ്കൃതചാരുമൂർത്തിർ-
ലതാഗൃഹം കിഞ്ചിദലഞ്ചകാര
മനോഗൃഹഞ്ചാസ്യ മനോഭിരാമം
കൃത്യാ സമാശ്ലിഷ്യതനസ്സുമേഷുഃ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ശുഭാംഗി! പാപാവരണേന നൂനം
ഭൃംഗവ്രജോ മേചകതാം പ്രപന്നഃ
തഥാഹ്യയം ഹാ! മധുപാനമത്തോ
ലതാവധൂഗ്ഗ്ലുതി പുഷ്പയുക്താഃ."

ശ്രീരാമവമ്മകാവ്യം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

"ഗോശ്രീപതീ രക്ഷതി രാമവമ്മാ
ഗോമണ്ഡലം സപീയമമോഘകമ്മാ
ഉൽപാദിതശ്രീഗ്രഹണമസ്തദോഷം
ഗോപാലരൂപീവ ഹരിർമ്മഹാത്മാ." (പ്രഥമസർഗ്ഗം)

ഇതാ മറ്റു മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ:

"തദാ തദാനനം നീലൈഃ ശ്മശ്രുഭിർവ്വീക്ഷയൈധിതൈഃ
വൃതം വിഡംബയാമാസ ബിംബമൈന്ദവമംബുഭൈഃ."
(ദ്വിതീയസർഗ്ഗം)

"താളോത്താളാംഘ്രിസംഘട്ടനതുമുലസമു—
ല്ലോലഹസ്തീന്ദ്രകുത്തി—
പ്രാന്തോദ്ഭൂതപ്രചണ്ഡാനിലരയരഭസോ—
ദ്ധൂതമേഘാബ്ധിശൈലഃ
ഭാരാതിശ്രാന്തദിഗ്വാരണവദനസമു—
ദ്വാന്തരക്തപ്രവാഹ—
ക്രീഡൽക്രവ്യാദസംഘോല്ബണമിദമയി! തേ
താണ്ഡവം ദേവി വന്ദേ." (ചതുർത്ഥസർഗ്ഗം)

"ത്വാങ്കം നിശ്ശങ്കം കലയതി യയാ ശൈലതനയാ
സഗേഹം സസ്നേഹം പുനരപിച ദേഹം ഹൃതവതീ
ഗുണാം ഭക്തിം മുക്തിം തയി വിമലഭക്തിഞ്ച തനുതേ
ഭവേസേവാ സൈവാസ്തഖിലദ! മമ തൽകരുണയാ."
(നവമസർഗ്ഗം)

മാടമഹീശവംശം എന്നു് ഈ കാവ്യത്തിനു പേർ കൊടുക്കണം എന്നും അതിന്റെ ഒരു ഭാഗമായിമാത്രം ഒൻപതു സർഗ്ഗങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഇതിനെ കരുതണമെന്നും കവിക്കു് ഉദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നു. 1087—ലാണു് പ്രസ്തുതകാവ്യത്തിന്റെ രചന. വാഴ്ചയൊഴിഞ്ഞ രാമവർമ്മ വലിയതമ്പുരാന്റെ ജീവിതചരിത്രമാണു് പ്രതിപാദ്യം. അവിടത്തെ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തിവരെയുള്ള കഥാഭാഗമേ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളൂ. എടുത്തെടുത്തു ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ ഉല്ലേഖങ്ങളാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാദിഷ്ടങ്ങളായ സകല സംസ്കൃതകൃതികളിലും നാം കണ്ടു കണ്ടുകൊതിരാകുന്നതു്?

ഭാഷാകവിത:—സംസ്കൃതത്തിൽമാത്രം ആദ്യകാലത്തു കവനം ചെയ്തിരുന്ന തമ്പുരാനെ ഭാഷാകവിതയിലെയ്ക്കുകൂടി ആകർഷിച്ചതു വെണ്മണി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നമ്പൂരിപ്പാടന്മാരായിരുന്നു. രാമാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ടിൽ തുഞ്ചൻ, കുഞ്ചൻ ഇവക്കുപുറമേ കവി വന്ദിക്കുന്നതു് അവർ രണ്ടുപേരെയും മാത്രമാണു്.

"വെണ്മണിനമ്പൂരിമാർ, കേരളഭാഷാകവി—
വെണ്മണികളായുള്ളോർ, താതനും തനയനും,
എന്മനസ്സിങ്കൽ ഭാഷാകവിതാവിശേഷങ്ങൾ
നന്മയിൽ പ്രകാശിപ്പാൻ തുണച്ചീടേണം സദാ"

എന്ന ഈരടികൾ നോക്കുക. അദ്ദേഹം ആ ഗുരുനാഥന്മാരെ എത്രയോ കവച്ചുവച്ചു. ദീപ്തങ്ങളായ അലങ്കാരങ്ങൾ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിൽ സുന്ദരമായ സ്വഭാവോക്തിക്കു പ്രാധാന്യമുണ്ടു്.

സോമതിലകം ഭാണം:—കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാകാവ്യങ്ങളിൽ കുറേയധികം മെച്ചപ്പെട്ടതാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യകാലത്തെ കൃതിയായ ഈ ഭാണം. അതിൽ 366 ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. അതിനുമുൻപു് അദ്ദേഹം ഭദ്രോത്സവം എന്നൊരു നാടകവും മറ്റൊരു ഭാണവും ഒരു ചമ്പുവും ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതായി പറയുന്നുണ്ടു്. അവയെപ്പറ്റി ഇപ്പോൾ ആർക്കും യാതൊരറിവുമില്ല. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു് എന്റെ ആദരാതിശയം വ്യക്തമാക്കാം.

1 "താനേ നാണിച്ചൊഴിഞ്ഞും തരമൊട്ടമവിടെ—
ത്തന്നെ പിന്നെപ്പതിഞ്ഞും
സാനന്ദം തെല്ലിടഞ്ഞും സപുളകമധികം
പ്രേമഭാരം പൊരിഞ്ഞും
ഊനംകൂടാതെ ഭംഗ്യാ രഹസി ദയിതനെ—
ക്കണ്ടു കൊണ്ടാട്ടമോമ—
ന്താനേലുംകണ്ണിമാക്കുള്ളൊരു കടമിഴികൾ—
ക്കെപ്പൊഴും കൂപ്പിടുന്നേൻ."

2 "തുള്ളിച്ചാടിക്കളിച്ചും തുടതുടെ വിലസും
ദേഹമിട്ടൊന്നുലച്ചും
വെള്ളച്ചൂട്ടുള്ള നെറ്റിത്തടമുടയ മുഖം
നീട്ടിനീട്ടിപ്പിടിച്ചും
ഉള്ളിൽച്ചാഞ്ചല്യമില്ലാതുരുതരസുഖമായ്—
പ്പൈക്കളോടൊത്തിണങ്ങി—
ത്തള്ളിച്ചാഞ്ചാടി നേരിട്ടൊരു വൃഷഭമിതാ
മത്തനായെത്തിടുന്നു."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

3 "ചില്ലീവില്ലൊന്നു പൊക്കിച്ചുളിവൊട്ടു മിഴികൊ—
ണ്ടൊന്നു മേല്പോട്ടു നോക്കി—
ത്തെല്ലീ രോമാഞ്ചമോടും കുനിരയൊരു കൈ—
കൊണ്ടു ചിക്കെന്നു ചിക്കി
മല്ലീബാണന്റെ കേളിക്കരികിലൊരുവനെ—
ത്താൻ വരുത്തീടുവാനായ്
സല്ലീലാഹാസവും പൂണ്ടിവാം കവിത നിന—
യ്ക്കുന്നു ചെറ്റൊന്നു തോന്നും."

4 "തങ്കമാല നവകുങ്കുമം കനകകങ്കണാദികളലങ്കരി—
ച്ചങ്കരിച്ച കുതുകം കലർന്ന വിലസും കുരംഗമിഴി മങ്ക കോ
പങ്കജാസ്യനു വളം കൊടുക്കുമൊരു നിൻകടാക്ഷമതു ശങ്കവി—
ട്ടെങ്കൽ വന്നു സതതം കളിക്കിൽ മമ സങ്കടങ്ങളഖിലം കെട്ടും."

5 "താളത്തോടൊത്തിണങ്ങും മണിവളകളെഴും
കയ്യുകൊട്ടും ചവിട്ടും
മേളത്തോടീ മൃദംഗാദികളൊടു സരസം
ചേർന്ന പാട്ടും പകിട്ടും
ഓളത്തോടൊത്ത ചില്ലീനടനവുമെഴുമീ
നാരിമാർകേളി കണ്ടാൽ
മേളത്തോളഗ്നിഹോത്രിപ്രവരനുമിളകും
ഹന്ത! ചിത്തം വിചിത്രം."

"കാലേ കുളിച്ചതിനു കാരണമെന്തു ചൊല്ലു
ചാലേ ചലൽകമലചാരുദലാക്ഷിയാളേ!
ബാലാക്കകോടിയുടെ കാന്തികലർന്നിടുന്ന
ശൈലാത്മജാഭജനമോ ജനമോഹനാംഗി?"

എന്ന പ്രസിദ്ധമായ പദ്യം ഈ ഭാണത്തിലുള്ളതാണു്. ഗ്രന്ഥകാരന്റെ വൈദുഷ്യത്തിനു നിദർശനമായി ചില സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളും അങ്ങിങ്ങു ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുമാത്രമല്ല, "തവ സുചരിതമംഗലീയ നൂനം" എന്ന ശാകുന്തളപദ്യത്തിലെ "അംഗലീഷു" എന്ന പദത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മാർത്ഥവും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. കാമദേവപരമായ ഒരു ഭുജംഗപ്രയാതസ്തോത്രവും പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. സോമതിലകം ഭാണത്തിനും വെണ്മണിമഹന്റെ കാമതിലകം ഭാണത്തിനും തമ്മിലുള്ള ചില വ്യത്യാസങ്ങളും ഞാൻ മുൻപു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

അംബോപദേശം:—തമ്പുരാന്റെ അംബോപദേശവും വായിക്കുവാൻ വളരെ രസമുള്ളതാണു്. താഴെച്ചേർക്കുന്ന പദ്യങ്ങളും നോക്കുക.

"പെറ്റീടൊലാ ത്തടിതി നീ മകളേ! നിനച്ചാൽ
തെറ്റീടുമീയുടലുലഞ്ഞു കുഴഞ്ഞുപോകും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തെറെന്നു കുമുകളെട്ടത്തു കലച്ച വാഴ—
യ്ക്കുറം വരുന്നതിനു താമസമെന്തു പിന്നെ?''

''ആണുങ്ങളെക്കനെകഭ്രഷകഠം കെട്ടിടാതെ
കാണിച്ചിടൊല്ല മകളേ! പുതുമേനി തെല്ലും
ചേണാന്ന ദീപഗണമറൊരു പൂരവേല
കാണുന്നവക്കു ബഹുനീരസമാകുമല്ലോ.''

നാടകങ്ങൾ:—ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകവും, പാഞ്ചാലീസ്വയം വരവും, അജ്ഞാതവാസവും കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. 1066 കന്നിമാസം 15—ാംനു- 150—ൽച്ചിലപാനം ശ്ലോകങ്ങളടങ്ങിയ പാഞ്ചാലീസ്വയം വരം ഞഞ്ചകത്തിലും, തുലാം 19—ാംനു- 320—ൽച്ചിലപാനം ശ്ലോകങ്ങ ളോടുകൂടി അജ്ഞാതവാസം പത്തങ്കത്തിലും ദ്രുതകവിതാപരീക്ഷയിൽ സംബന്ധിച്ചു് എഴുതിയതായി അറിയാം. ബാക്കിയുള്ള നാലു നാടക ങ്ങളിൽ ആദ്യം കല്യാണീനാടകവും രണ്ടാമതായി ഉമാവിവാഹവും മൂന്നാമതായി ഫല്ഗുനവീരൃവും അവസാനമായി മധുരമംഗലവും പ്രസി ദ്ധപ്പെടുത്തി. 1064—നും 1066—നും ഇടയ്ക്കാണു് അവയുടെ രചന. കല്യാണീനാടകത്തിലും മധുരമംഗലത്തിലും ഉൽപാദ്യമാണു് ഇതിവൃത്തം. പ്രഖ്യാതമല്ലാത്ത പ്രതിപാദ്യം ആദ്യമായി ഭാഷയിൽ നാടകരൂപത്തിൽ ആവിഷ്കരിച്ചതു കല്യാണീനാടകത്തിലാണു് എന്നൊരു മേന്മ അതിനുണ്ടു്. എന്നാൽ സദാചാരഭഞ്ജകങ്ങളായി തോന്നുന്ന ചില രംഗങ്ങളും അതി ലുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അവയെ തള്ളി ബാക്കി ഭാഗങ്ങൾ മാത്രമേ അക്കാലത്തെ നടന്മാർ അഭിനയിച്ചിരുന്നുള്ളു. അതിനുമുമ്പു് അവർക്കു വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളവും ചാത്തു ക്കുട്ടിമന്നാടിയാരുടെ ജാനകീപരിണയവുംമാത്രമേ ലഭിച്ചിരുന്നുള്ളുവല്ലോ. രാമമേനോൻ തഹശീൽദാർ കല്യാണിയെ കാമിക്കുന്നു; അവർ അന്യോന്യം പ്രണയബദ്ധരായി ഒടുവിൽ ദാമ്പത്യത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നു. കല്യാണി കുലടയല്ല. പാത്രങ്ങൾക്കു പ്രായേണ തന്മയത്വമുണ്ടു്. വങ്ക നും വഷളനുമായ കോരപ്പൻനായരെയും കാമഭ്രാന്തനായ വെങ്കപ്പരായ രേയും മറവും ആരും മറക്കുകയില്ല. അഞ്ചാമങ്കത്തിൽ ഒരു ക്രിമിനൽ കേസ്സുവിസ്താരമുണ്ടു്. ശൃംഗാരത്തെക്കാൾ കവി പ്രകൃതത്തിൽ പ്രധാന മായി കരുതിയിരിക്കുന്ന രസം ഹാസ്യമാണു്. ഒന്നരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

''ചേറു പിരണ്ടു മുഷിഞ്ഞൊരു കീറത്തുണിയും പുതച്ചു മൂലേന്തി
ഈറ പെരുത്തിടുമെന്നുടെ പാറുവതാ മച്ചിയുണ്ടിഹ വരുന്നു.''

''അങ്ങേക്കരയ്ക്കുലിടതിങ്ങി ഞെരുങ്ങിനില്ക്കും
തെങ്ങിന്മടൽത്തല കൂറച്ചു കൂറച്ചിളക്കി
ശൃംഗാരമോടു പുഴയിൽത്തിരമാല ചാഞ്ചീ—
ട്ടിങ്ങീ വരും ചെറിയ വായു മഹാവിശേഷം.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കോന്തക്കുറുപ്പെന്ന ഒരു തറവാട്ടുകാരണവരുടെ ആഭിജാത്യഭ്രമം നിമിത്തം ആ തറവാട്ടിനു സംഭവിക്കുന്ന അധഃപതനത്തിൽനിന്നു് അതിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരവൻ നാരായണിയുടെ ഭർത്താവായ മധുരമംഗലം നമ്പൂരി ഉദ്ധരിക്കുന്നതാണു് മധുരമംഗലത്തിലെ ഇതിവൃത്തം. അതിൽ കവിയുടെ സ്വാനുഭവവും പ്രതിബിംബിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് അഭിജ്ഞന്മാർ പറയുന്നു. ''ഗാഢഹാസ്യരസകൗതുകം പരം കൂട്ടുമി ദ്വിജസദസ്സിൽ'' അഭിനയിക്കുവാൻ നിശ്ചിച്ചതാകകൊണ്ടു് അതിലും ഹാസ്യരസത്തിനുതന്നെയാണു് പ്രാധാന്യം. തന്റെ പുരസ്കർത്താവായ കൊച്ചി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ അനന്തരവൻ കുഞ്ഞുണ്ണിരവിവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചാണു് പ്രസ്തുതനാടകം രചിച്ചതു്. കോമരപ്പറമ്പിൽ കോന്തക്കുറുപ്പിന്റെ കവനഭ്രാന്താണു് നാലാമങ്കത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം. കവിതയ്ക്കു് എന്താണു് വിഷയം വേണ്ടതു് എന്നു് എടശ്ശേരി നമ്പൂരി ചോദിക്കുമ്പോഴും ''വിഷോ? എന്തു വിഷം? കവിതയ്ക്കു വിഷം വേണോ?'' എന്നു് അയാൾ തട്ടിമൂളിക്കുന്നു. പിന്നെയും തുടരെത്തുടരെ പല വിസ്തുതങ്ങളും ആ മനുഷ്യൻ എഴുന്നള്ളിക്കുന്നുണ്ടു്. അഞ്ചാമങ്കത്തിൽ ശങ്കരഭഗവൽപാദരുടെ ജീവിതചരിത്രം സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു.

''പോകുന്നേൻ പുതുമേഘവേണി! കടുമാകാണിക്കുമെൻകാര്യമൊ—
ന്നാകുന്നീല; നുകുക്ക ജോലി പലതുണ്ടില്ലെത്ത മല്ലേക്ഷണേ!
ചാകുന്നോളവുമുള്ളിലിങ്ങനെ മനോരാജ്യം വിചാരിച്ചു നിൻ—
പാകം നോക്കിയിളിച്ചെനിക്കിഹ വൃഥാവാസം പ്രയാസം പ്രിയേ!''

എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ശ്ലോകം ഇതിലുള്ളതാണു്. ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ കവിതാഗ്രഹണംകൊണ്ടു് ഒന്നാമതായി ഉമാവിവാഹവും രണ്ടാമതായി കല്യാണീനാടകവും മൂന്നാമതായി മധുരമംഗലവും നില്ക്കുന്നു. ഫലശ്രുതിവീര്യത്തിന്റെ നില ചുവട്ടിലാണെന്നു പറയണം. ഉമാവിവാഹത്തിൽ ചില നല്ല ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടു്. അവയിൽ മൂന്നെണ്ണം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

നാന്ദി: ''കാടൊക്കെത്തെണ്ടിമണ്ടിക്കമലനയനനെ—
ക്കണ്ടുകിട്ടാഞ്ഞു കുട്ടം—
കൂടിക്കൊണ്ടങ്ങു ഗോപീജനമഥ പുളിനേ
വാണ്ടനടൻ കേണിടുമ്പോഴം
കോടിക്കാമപ്രകാശം തടവിടുമുടലിൻ
ധാടിയോടെത്തിയോര—
ക്കോടക്കാർവർണ്ണനെന്നെക്കരുണയൊടു കടാ—
ക്ഷിച്ചു രക്ഷിച്ചിടട്ടേ.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സൂത്രധാരൻ നടിയോടു്:

"പട്ടൊന്നൻപോടുട്ടക്കും പുനരത്ര തെളിയാ—
ഞ്ഞിട്ടഴിക്കും കഥത്തെ—
ക്കെട്ടും പെട്ടെന്നഴിക്കും കുറി തൊടുമുടനേ
മായ്ക്കുമീവണ്ണമായി
കഷ്ടം കാലം കഴിക്കുന്നിതു കഠിനമെടോ
നേരമോ പാതിരാവാ—
യൊട്ടും നില്ക്കാതെ വേഗാലിനി വരിക ചലാ—
പാഞ്ചി നീ രങ്ഗഭേശേ."

ശിവനെ വന്ദിക്കുന്ന പാവ്തി:

"മങ്ങാതണിഞ്ഞ മലർമാലകഠം തുങ്ങുമാറു
ഭൃങ്ഗ്യാ കരിങ്കുഴലെഴും തലയൊന്നു താഴ്ത്തി
ശൃങ്ഗാരസാരമയി മാമലമങ്ക മാനി—
ച്ചുങ്ഗാരലോചനപടങ്ങഠം വണങ്ങിടുന്നു."

ഒട്ടു വളരെ ആശയങ്ങഠം കുമാരസംഭവത്തിൽനിന്നു വാസ്തു വാങ്ങീട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ ആവശ്യം കവിക്കില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്കു് ആ പരിപാടിയുടെ ഉദ്ദേശം അജ്ഞാതമായിരിക്കുന്നു. കുമാരസംഭവം അഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിലെ ഇതിവൃത്തം ശിവനെക്കൊണ്ടു വിഷ്ണുവിനോടു പറയിച്ചതും പന്തിയായില്ല. എങ്കിലും സവ്ാങ്ഗീണമായ ഒരുതരം സാരസ്യം ഈ നാടകത്തിനുണ്ടു്.

മഹാകാവ്യങ്ങഠം—പാണ്ഡവോദയം:— കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ കാവ്യങ്ങളിൽ അതിപ്രധാനമെന്നു പറയേണ്ടതു പാണ്ഡവോദയത്തെയാണു്. ആകെ 22 സർഗ്ഗങ്ങഠം ഉഠക്കൊള്ളുന്ന ആ കാവ്യം ലക്ഷ്മീഭായി എന്ന മാസികയിൽ ആദ്യം ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ആ മാസികയുടെ ഓരോ ലക്കവും പുറപ്പെടാനുള്ള സമയമാകുമ്പോഠം അതിന്റെ പ്രവർത്തകന്മാരുടെ ആവശ്യംപോലെ ആ ലക്കത്തിലേക്കു വേണ്ട ശ്ലോകങ്ങഠം കവി നിർമ്മിച്ചുകൊടുക്കും. അങ്ങനെ 1085—മാണ്ടു മേടം ലക്കത്തിൽ തുടങ്ങി 1088 മീനം ലക്കത്തിൽ പ്രസ്തുതകാവ്യം അവസാനിപ്പിച്ചു. 1087 മീനം 9—ാംനു-യാണു് ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയായതെന്നുള്ളതു "സമ്പന്നപാണ്ഡുതനയം" എന്ന കലിവാചകത്തിൽനിന്നറിയാം. പാണ്ഡവന്മാരുടെ അജ്ഞാതവാസാരംഭംമുതൽ ഉത്തരാസ്വയംവരെയുള്ള വിരാടപർവകഥയാണു് പ്രതിപാദ്യം. പതിനൊന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ അനേകം ഗഹനങ്ങളായ ചിത്രശ്ലോകങ്ങഠം ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആറാം സർഗ്ഗത്തിൽ അഭൗമമായ പ്രാഗല്ഭ്യത്തോടുകൂടിയാണു് കയ്യാങ്കളി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഏഴാം സർഗ്ഗത്തിലെ കീചകന്റെ സൈരന്ധ്രീവർണ്ണനത്തിൽ ഗ്രന്ഥകാരന്റെ കല്പനാവൈഭവം തികച്ചും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തെളിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ രസങ്ങളേയും അവസരോചിതമായി അവിടവിടെ പ്രപഞ്ചനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പതിനഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിൽ ഗന്ധവ്വതീനിമിത്തം മാത്സ്യപുരവാസികൾ പെടുന്ന പാട് ഏറ്റവും മനോമോഹനമാണ്. കുറേക്കൂടി നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ പ്രസ്തുതമഹാകാവ്യം അതിന്റെ പ്രണേതാവിനു് ഇന്നത്തേതിലും എത്രയോ അധികം സമാദിഷ്ടമാക്കാമായിരുന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിലും ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഓണമുണ്ണാൻ വേണ്ട വിഭവം അതിൽ നമുക്ക് ആ മഹാനുഭാവൻ സമ്മാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. നോക്കുക ചില ശ്ലോകങ്ങൾ.

സൈരന്ധ്രി: "മാണിക്യരത്നോപമകാന്തി ചിന്തും
പാണിദ്വയത്താൽ ദ്രുപദേന്ദ്രപുത്രി
ചേണാർന്ന ഭംഗ്യാ മെഴുകും ദശായാം
ചാണം പരം കുങ്കുമമായ്ച്ചമഞ്ഞു."

ശ്രീകൃഷ്ണനും യശോദയും:

"മന്ദിച്ചീടാതെ കുഞ്ഞിക്കുടവയറിൽ മുല—
പ്പാൽ നിറച്ചിട്ടു പൂണ്ണാ—
നന്ദാലങ്കേ കിടക്കും പരമപുരുഷനാ—
കുന്ന തൻനന്ദനന്റെ
കുന്ദശ്രീമന്ദഹാസോല്ലസിതമുഖശര—
ച്ചന്ദ്രനെക്കണ്ടുകണ്ടാ—
നന്ദിക്കും നന്ദജായാനയനകുവലയ—
ത്തിന്റെ പുണ്യം ന ഗണ്യം."

മറ്റു മൂന്നു മഹാകാവ്യങ്ങൾ:—സാവിത്രീമാഹാത്മ്യം ഒൻപതു സർഗ്ഗങ്ങളടങ്ങിയ ഒരു കാവ്യമാണ്. അതും ലക്ഷ്മീഭായിയോടു് അനുബന്ധിച്ചുതന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. "നീശജായേംബ ദൃഷ്ട്യാ" എന്ന കലിദിവസം അതായതു് 1089 മിഥുനം 18—ാംനു- ആ കാവ്യം പൂർത്തിയായി. ഏഴാം സർഗ്ഗത്തിലെ വനവർണ്ണന കേമമായിട്ടുണ്ട്. മാതൃക കാണിക്കാൻ ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

"രാകാശശിച്ഛവിലസന്നിജമന്ദഹാസ—
ശ്രീകാന്തികൊണ്ടു നവരാശയഗഹ്വരത്തിൽ
ശോകാന്ധകാരമിയലുന്നതു പോക്കിയേവം
സ്തോകാക്ഷരാർത്ഥഘനമായരുൾചെയ്ത ദേവി."

തിരുവിതാംകൂർ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിസ്മാരകമായി രചിച്ച ഒരു ദീർഘകാവ്യമാണു് വഞ്ചീശവംശം. അതിൽ 21 സർഗ്ഗങ്ങൾ അന്തർഭവിക്കുന്നു. "നന്നായ്നീലാണ്ടാടു" എന്ന കലിദിനത്തിൽ അതായതു് 1093—ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 8—ാംനു- ആ ഗ്രന്ഥം സമാപ്തമായി. തിരുവിതാംകൂർമഹാരാജവംശത്തിന്റെ ആദ്യകാലംമുത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ല്ലുള്ള ചരിത്രം അതിൽ ഐതിഹ്യത്തിൽനിന്നു ലഭിക്കാവുന്നിടത്തോള മുള്ള വിവരങ്ങൾ സംഗ്രഹിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പതിനഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിലാണു് ശ്രീമൂലംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ രാജ്യഭാരകഥ ആരംഭിക്കുന്നതു്. എട്ടാം സർഗ്ഗത്തിൽ ധർമ്മരാജാവിന്റെ വിദ്വൽപ്രോ ത്സാഹനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പല പുരാവൃത്തങ്ങളും എടുത്തുകാണിച്ചിരി ക്കുന്നു. അവ മിക്കവാറും യഥാർത്ഥസംഭവങ്ങൾതന്നെ. 16–ാം സർഗ്ഗ ത്തിലെ പ്രഭാതവർണ്ണനത്തിലും 17–ാം സർഗ്ഗത്തിലെ യക്ഷികഥയിലും കവി തന്റെ കലാവൈഭവം അതിന്റെ അത്യുച്ചകോടിയിൽ പ്രദർശിപ്പി ച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുവാലൂർക്ഷേത്രത്തിന്റെ നവീകരണവൃത്താന്തത്തിനു് ഒരു പൂർവ്വപീഠിക എന്ന രീതിയിൽ പ്രതിപാദിതമായിരിക്കുന്ന തൃശ്ശൂർ പൂരപ്പറമ്പിലെ യക്ഷികഥ ഏതു സഹൃദയനും വായിക്കേണ്ടതാണു്. ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു പണ്ഡാരത്തിന്റെ വേഷത്തിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കുന്ന മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ചിത്രമാകുന്നു.

"ഞൊണ്ടുന്ന കാലിലതിയായഴൽപൂണ്ടു പിച്ച–
തെണ്ടുംവിധൗ ഝടിതി പട്ടി കടിച്ച പുണ്ണും
കുണ്ടുള്ള വൻകിണറിനൊത്ത പഴുത്ത കണ്ണും
തൊണ്ടും കരത്തിലതിലൊട്ടരിയൊട്ട നെല്ലും;

വില്ലും തൊഴുംപടി ഞെളിഞ്ഞു വളഞ്ഞ പിന്നും
തെല്ലും പ്രസാദമറിയാത്ത തുറിച്ച കണ്ണും
ചൊല്ലുമ്പൊഴും വിക്കലുമഹോ! തല തേഞ്ഞ കോന്തൻ–
പല്ലും പെടുന്നവനശേഷജനാപഹാസ്യൻ."

ഗോശ്രീശാദിത്യചരിതം മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി രാമ വർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തിപ്രമാണിച്ചു് എട്ടു സർഗ്ഗത്തിൽ നിർമ്മിച്ച ഒരു കാവ്യമാണു്. "സാദരാലോലദൃഷ്ട്യാ" എന്ന കലിദിവ സത്തിൽ അഥവാ 1093 ഇടവം 24–ാംനു-യാണു് അതു് എഴുതിത്തീ ർത്തതു്. ആ കാവ്യത്തിൽ വിഷവൈദ്യൻ കാരാട്ടനമ്പൂരിയെപ്പറ്റി യുള്ള ഐതിഹ്യം നാലാം സർഗ്ഗത്തിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നു. ഗോശ്രീ ശാദിത്യചരിതവും ഇതരകാവ്യങ്ങൾപോലെ യാതൊരു നിഷ്കൃഷ്ടയുമി ല്ലാതെ ഏതാനും ദിവസങ്ങൾകൊണ്ടുമാത്രമാണു് നിർമ്മിച്ചതു്. അതു കൊണ്ടു "സഞ്ചാരയന്തി ചിലരിങ്ങകിലിന്റെ ധൂമം" എന്നും മറ്റുമുള്ള വരികൾ കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ടെങ്കിലും ആ ന്യൂനതയൊന്നും അതു സാരമാ ക്കാനില്ല. താഴെ കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ഒരു കൃഷിക്കാരനെ പരാമ ർശിക്കുന്നതാണു്.

"വെട്ടും ലതാതരുഗണങ്ങളവൻ ചിലപ്പോ–
ളൊട്ടും കളങ്കമണയാതെ പരം കിളയ്ക്കും;
കെട്ടും ചിലപ്പൊളലയും ചിലതാഞ്ഞുതട്ടി–
മുട്ടും ചിലപ്പൊളവിടെപ്പലതും നനയ്ക്കും.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കഷ്ടിച്ചു മുട്ടു മറയുംപടി നീണ്ടരുണ്ട
പുഷ്ടിപ്പെട്ടം ഭുജ,മുരസ്സുധികം വിശാലം;
മുഷ്ടിക്കൊത്തുങ്ങുമര, വൻകൃഷിവേലചെയ്യാൻ
സൃഷ്ടിച്ചതാണവനെഴും തനുവെന്നു തോന്നും.''

ഇതു കാരണവന്റെ അവസ്ഥയാണു്. അനന്തരവരുടേയോ? കവി പറയുന്നു.

''നീങ്ങില്ലൊരിക്കലുമൊരുത്തനു നീരിളക്കം;
പാങ്ങില്ലൊരുത്തനൊരു മുണ്ടു പിഴിഞ്ഞുടുപ്പാൻ;
വീങ്ങിത്തുടങ്ങുമൊരുവന്നടിയെണ്ണ തേച്ചാ-
ലേങ്ങിത്തുടങ്ങുമപരൻ പടി കേറിയാലും.''

മലയാംകൊല്ലം:—ഈ നാലു കാവ്യങ്ങൾക്കുമുൻപാണു് ഇവയിൽനിന്നെല്ലാം പല പ്രകാരത്തിലും വിഭിന്നമായ മലയാംകൊല്ലത്തിന്റെ നിർമ്മിതി. 1082-ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസംമുതൽ അതു രസികരഞ്ജിനി എന്ന മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. കേരളത്തിൽ ഓരോ മാസത്തിലുമുള്ള പ്രകൃതിവിലാസങ്ങൾ മുതലായവയെ വർണ്ണിച്ചു് അതാതു മാസത്തിനു് അനുരൂപമായ ഒരു വേതാന്മതിയോടുകൂടി അവസാനിക്കുന്നതും അങ്ങനെ 12 സർഗ്ഗങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ പ്രസ്തുതകാവ്യം കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണം, വർണ്ണനാചാതുര്യം, കല്പനാവൈഭവം തുടങ്ങിയ വിവിധസിദ്ധികളുടേയും, വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം, സ്മൃതികൾ, ഇതിഹാസപുരാണങ്ങൾ മുതലായവയിലുള്ള അസാധാരണമായ അവഗാഹത്തിന്റേയും വിസ്മയാവഹമായ നിദർശനമാകുന്നു. സ്വഭാവോക്തിയെ ചിലപ്പോൾ ശ്ലേഷോക്തി പുറംതള്ളുന്നു എന്നും, വെണ്മണിക്കൃതികളിലെന്നപോലെയുള്ള ദീർഘമായ സ്ത്രീസംബോധനം ചില ശ്ലോകങ്ങൾക്കു മാറ്റു കുറയ്ക്കുന്നു എന്നും ചില വൈകല്യങ്ങളില്ലെന്നില്ല. എന്നാൽ അവ മറവുള്ള ഗുണസാമഗ്രിയിൽ മറഞ്ഞുപോകുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ഭാവഗർഭമായ ശ്ലോകം മങ്ഗലാചരണരൂപത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്.

''തുങ്ഗശ്രീസിംഹവാഹേ! തുഹിനശിഖരിതൻ
കന്യകേ! നിസ്തുലാഭേ!
ഭൃങ്ഗാളീകേശി! ചാപഭ്രുകുടി! മൃഗസമാ-
നാക്ഷി! കുംഭസ്തനാഢ്യേ!
ഭങ്ഗം മീനാക്ഷി! തീർത്തീടുക മധുമഥനാ-
ജാദിസേവ്യേ! വൃഷാങ്കോ-
ത്സങ്ഗശ്രീസൗമ്യഗേഹേ! ഭഗവതി! കടകോ-
ല്ലാസിഹസ്തേ! നമസ്തേ!''

ആദ്യന്തം വസന്തതിലകവൃത്തമാണു് പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രുക്മിണീസ്വയംവരം മധ്യോത്തരഭാഗങ്ങൾ:—രുക്മിണീസ്വയംവരം വളരെ ദീർഘവും വൃഥാസ്ഥൂലമെന്നുപോലും പറയാവുന്നതുമായ ഒരു ഭാഷാകാവ്യമാണു്. അതിൽ മൂന്നു ഭാഗങ്ങളുണ്ടു്. ഒന്നാം ഭാഗം കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോനും രണ്ടും മൂന്നും ഭാഗങ്ങൾ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും ഉണ്ടാക്കി. വളരെ വേഗത്തിൽ എഴുതിത്തീർത്ത പ്രസ്തുതകൃതി അവസാനിച്ച ദിവസം "മോദാലതുഗജാസു" എന്ന കലിവചനംകൊണ്ടു് 1091 ധനു 4—ാംനു-യാണെന്നു കാണാം. മധ്യഭാഗത്തിൽ 269—ം, ഉത്തരഭാഗത്തിൽ 293—ം ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടു്. മധ്യഭാഗത്തിലെ സദ്യവർണ്ണനവും മറ്റും വിശേഷമായിരിയ്ക്കുന്നു.

സുന്ദരകാണ്ഡം തുള്ളൽ:—ഏറ്റവും മനോഹരമാണു് തമ്പുരാന്റെ സുന്ദരകാണ്ഡം തുള്ളൽ. എട്ടു കളങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുള്ള ഈ കൃതിയിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടും പറയൻമട്ടിലും മൂന്നുമുതൽ അഞ്ചുവരെ ശീതങ്കൻമട്ടിലും ബാക്കി മൂന്നു കളങ്ങളും ഓട്ടൻമട്ടിലും നിബന്ധിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. "മാംസളതരദയ" എന്ന കലിവാചകത്തിൽനിന്നു പ്രസ്തുതകൃതി പൂർത്തിയായതു് 1076 കുംഭം 11—ാംനു-യാണെന്നു വരുന്നു. കവിയുടെ ഗംഗാപ്രവാഹസദൃശമായ വചോധോരണി അതിന്റെ പരമകാഷ്ഠയിൽ കാണണമെന്നുള്ളവർ അതിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു കളങ്ങൾ വായിക്കണം. നോക്കുക ഒരു ഭാഗം.

"ക്ഷത്രിയോത്തമനായ ദശരഥപുത്രനുത്തമകീർത്തിമാൻ
ചിത്രവിമലചരിത്രകൗശികസത്രരക്ഷണശിക്ഷിതൻ
രാമനരികുലഭീമനഭിനതകാമപൂരണതൽപരൻ
സീമവിട്ടഭിരാമഗുണഗണധാമമുത്തമപൗരുഷൻ,
അംഗുലീയകമേകി വിരവിനൊടങ്ങയച്ചൊരു മാരുതി
തുംഗമതി രിപുഭംഗികരനതിമംഗളൻ കപിപുംഗവൻ
കോടിനിശിചരദലനകരനഖകോടികുലിശഭയങ്കരൻ
പ്രൗഢരഘുപതികിങ്കരൻ ഭുവി ശങ്കരാംശസമുദ്ഭവൻ"

ഫലിതംകൊണ്ടു് അനുസ്യൂതമായി പെരുമാറിയിട്ടില്ലെന്നു് ഒരു ദോഷം ഇല്ലെന്നില്ല. എട്ടാം കളത്തിൽ സുമതിയുടെ രാജ്യഭാരം വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള അധോലിഖിതങ്ങളായ ചില വരികളിൽ അതിന്റെ നിഴലാട്ടം കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹജസിദ്ധികളിൽ ഒന്നല്ല.

"പാട്ടിൽപ്പുല പല പിട്ട പറഞ്ഞും
ആട്ടിൻകാട്ടം ഗ്രളിക കൊടുത്തും
നാട്ടിലിരിക്കും വിത്തമശേഷം
തട്ടിയെടുക്കും വൈദ്യൻ നാസ്തി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുക്കും മൂളലുമുദ്ധ്വക്ഷണവും
മുക്കാലും പിഴയായൊരു വാക്കും
ഉൽക്കടസഭയിൽ വിയപ്പും ബഹുള—
സ്തുക്കുവുമുള്ളൊരു ശാസ്ത്രിയുമില്ല.
മുലയില്ലാഞ്ഞൊരു മേലാപ്പിടലും
തലയില്ലാഞ്ഞൊരു വാർമുടികെട്ടും
നിലവിട്ടുള്ളൊരു കുളക്കളിയും
ചലമിഴിമാക്കില്ലുക്കാലത്തിൽ.''

ഇങ്ങനെയാണു് ആ വണ്ണനത്തിന്റെ ഗതി.

ഭദ്രോൽപത്തി കിളിപ്പാട്ടു്:—ഭദ്രോൽപത്തി തമ്പുരാന്റെ ആദ്യത്തെ കിളിപ്പാട്ടാണു്. അതിൽമാത്രമേ കിളിയെക്കൊണ്ടു കഥ പറയിക്കുന്നുള്ളൂ. 1068—ലാണു് അതിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം. അഞ്ചു പാദമായി ഗ്രന്ഥം വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ചതുഷ്പാദത്തിൽനിന്നു ചില വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം. കളകാഞ്ചിയാണു് കവിക്കു് ഏറ്റവും സ്വാധീനമായ ഭാഷാവൃത്തം.

''ഉടനസുരപതിയുടയ കഠിനതരമാറിൽനി—
ന്നൂക്കോടു ചാടും കടുംചോരയൊക്കെയും
വടിവിനൊടു ശമനരിപുതനയ വലുതായുള്ള
വട്ടകത്തന്നിലൊഴിച്ചു കുടിച്ചുടൻ
ഉടലധികമുദിതമുടനുടനിളകിടുംവിധ—
മുഗ്രാട്ടഹാസവും ചെയ്തിതു ചണ്ഡിക.
കഠിനതരമസുരപതിയുടയ ഹൃദയാംബുജം
കാളീഭഗവതി കുത്തിപ്പറിച്ചുടൻ
നിജനിടിലതടനയനമതിലെരിയുമഗ്നിയിൽ
നീറിവേവുംവിധമിട്ടങ്ങു ചുട്ടുടൻ
കരാംതളിരിൽ നിറയുമൊരു രുചിയൊടു ഭുജിച്ചുതേ
കാട്ടാളനാരി കിഴങ്ങു തിന്നുംവിധം.''

ലക്ഷ്മീസ്വയംവരം കിളിപ്പാട്ടു്:—ലക്ഷ്മീസ്വയംവരവും നല്ല ഒരു കിളിപ്പാട്ടാണു്. കവിതാഗുണംകൊണ്ടു് അതും ഭദ്രോൽപത്തിയും രണ്ടു കൃതികളും തുല്യങ്ങളാണെങ്കിലും ലക്ഷ്മീസ്വയംവരം പ്രായേണ അർത്ഥാലങ്കാരപ്രധാനമാണെന്നു പറയേണ്ടതുണ്ടു്. നാരായണാവരണമെന്ന തൃതീയപാദത്തിലെ പദഘടനാവൈഭവം പ്രത്യേകം പ്രശംസനീയമായിരിക്കുന്നു.

''വലമഥനവിമലമണിഗണസമകടാക്ഷങ്ങൾ
വഷ്ടിച്ചിടും നേത്രനീലാംബുജങ്ങളും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മണിമുകുരതലസുഷമ കളമൊട്ട കവന്നിട്ടും
മാണികൃകുണ്ഡലോല്ലാസിഗണ്ഡങ്ങളും
പവിഴമണികളുടെ പരമരുണകിരണവ്രജം
പാതാളരന്ധ്രേ പതുങ്ങും ചൊടികളും
മഹിതശരദുദിതസിതകരകരപരിസ്ഫുര—
ന്മന്ദസ്മിതങ്ങളും മന്ദാക്ഷഭാവവും
കലരുമതിസുഭഗതരമുഖകമലമേന്തിയും
കല്യാണശൃങ്ഗാരസാരത്തിൽ നീന്തിയും
കൊടിനടുവിനുടയ തനുവധികതനുവാകയാൽ
കൊങ്കകാംതൻകനം താങ്ങാൻ കുഴങ്ങിയും
മദതരളലളിതകളഹംസപ്പിടപോലെ
മന്ദം നടന്നങ്ങു ശോഭിച്ചു ഭാഗ്യവി.''

ലക്ഷ്മീസ്വയംവരം 1082—ാമാണ്ടിലാണു് രചിച്ചതു്.

രാമാശ്വമേധം:—രാമാശ്വമേധമാണു് തമ്പുരാന്റെ കിളിപ്പാട്ടുകളിൽ അത്യന്തം ദീഘ്രമായിട്ടുള്ളതു്. പാദ്മപുരാണം പാതാളഖണ്ഡത്തിൽ ശേഷവാത്സ്യായനസംവാദരൂപമായിട്ടുള്ള മൂലകഥയുടെ പരാവർത്തനമാണു് പ്രസ്തുതകൃതി. ആകെയുള്ള 68 അധ്യായങ്ങളും വൃത്തഭേദത്തെ പുരസ്കരിച്ചു് അഞ്ചു ഭാഗങ്ങളാക്കി രചിച്ചിരിക്കുന്നു. 1099 വൃശ്ചികം 15—ാംനു് ''ദേവീരാമാശ്വം രാജ്യം'' എന്ന കലിയിലാണു് ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയായതു്. അതിൽപ്പിന്നീടു കവി ഗ്രന്ഥരൂപത്തിൽ ഒന്നും എഴുതിയതായി അറിവില്ല. അനുവാചകന്മാരെ ആദ്യന്തം പുളകംകൊള്ളിക്കുന്ന ഒരു കാവ്യമല്ല രാമാശ്വമേധം. എങ്കിലും ഭംഗിയുള്ള ഭാഗങ്ങളും ഇല്ലാതില്ല. അഞ്ചാമധ്യായത്തിൽ കവി ശ്രീരാമന്റെ രാജ്യഭാരം വർണ്ണിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ മൂലത്തിലെ ശ്ലിഷ്ടപദങ്ങളെ ആശ്രയിക്കാതെ ഭാഷാശ്ലേഷപ്രയോഗത്തിൽ നിമഗ്നനാകുന്നു.

''മടിയങ്ങിരുന്നാലും മുണ്ടുടുത്താലുമുണ്ടോ—
മിടി കാർമേഘങ്ങളിലക്കാലമടി കാലിൽ.
മത്തനക്കാലം കൊണ്ടൽക്കൃഷികാംതന്നിൽമാത്രം
വൃത്തഭംഗങ്ങളപ്പോഠം ഭോജനങ്ങളിൽമാത്രം.
പോരുതുകാലം ചതുരംഗത്തിൽ, കാറോറാട്ടം
തോരണങ്ങളിൽത്തന്നെ തമ്മിൽത്തല്ലുകാലത്തിൽ.''

ഇങ്ങനെയാണു് ആ വർണ്ണനം തുടരുന്നതു്.

ശ്രീമൽഭാഗവതം പാട്ടു്:—ഇതാണു് തമ്പുരാന്റെ ഏറ്റവും ബൃഹത്തും എന്നാൽ അതോടൊപ്പംതന്നെ കവനമാധുര്യം കുറഞ്ഞതുമായ കൃതി. വിഷ്ണുഭാഗവതത്തിന്റെ ഭാഷാനുവാദമായ പ്രസ്തുതഗ്രാനം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭക്തന്മാക്കു പാരായണത്തിനു കൊള്ളാം. പ്രഥമസ്കന്ധത്തിലെ പ്രഥമാധ്യായം അനുഷ്ടുപ്പുവൃത്തത്തിലാണു് തർജ്ജമ ചെയ്തതെങ്കിലും ദ്വിതീയാധ്യായംമുതൽ മഞ്ജരിയിൽ എഴുതിത്തുടങ്ങി. മഞ്ജരികൊണ്ടു കൈകാര്യംചെയ്യു പരിചയം പോരാത്തതിനാലാണു് കവിത തീരെ ശോഭിക്കാതെപോയതു്. ഒടുവിൽ ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം സംസ്കൃതവൃത്തത്തിൽതന്നെ വിവർത്തനം ചെയ്തു ചേർത്തിരിക്കുന്നു. ആ ഭാഗം രസനിഷ്യന്ദിയായിട്ടുണ്ടു്.

ഇതരകൃതികൾ:—മറ്റുള്ള കൃതികളെപ്പറ്റി വിശേഷിച്ചൊന്നും പറയേണ്ടതില്ല. അന്യാപദേശം, സൂര്യോദയം, മദനകേതനചരിതം ഇവ കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. ശീവൊള്ളിക്കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള മദനകേതനചരിതം ഭിന്നമാണു്. പ്രായേണ സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രചുരപ്രചാരമായ 61 (കാന്ത)വൃത്തങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യലക്ഷണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ ശാസ്ത്രകാവ്യമാണു് കാന്തവൃത്തം. ബൃഹത്സംഹിതയുടെ തർജ്ജമ മുഴുവനായിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 64 കലാവിദ്യകളുടെ സ്വരൂപം വിദ്യാകലാവിവരണത്തിൽ സംക്ഷിപ്തമായി പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ബാലോപദേശം വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ആവശ്യത്തെ പുരസ്കരിച്ചു് ആറു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള സദാചാരബോധകമായ ഒരു ലഘുകൃതിയാണു്. ഭാഷാശബ്ദശാസ്ത്രത്തെപ്പറ്റി ഉപരി പ്രസ്താവിക്കും. അലങ്കാരമാല അർത്ഥാലങ്കാരങ്ങളെപ്പറ്റി സമഗ്രമായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന മറ്റൊരു ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥമാണു്. 1070–ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു് അതിന്റെ രചന. ലക്ഷണം കാകളിയിലും ലക്ഷ്യം വിവിധങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളിലും കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. വിസ്തരിച്ചുള്ള ടീകയുമുണ്ടു്. ഉദാഹരണശ്ലോകങ്ങളിലെ ആശയങ്ങളെല്ലാം ജഗന്നാഥപണ്ഡിതരുടെ രസഗംഗാധരത്തിലെന്നപോലെ സ്വകീയങ്ങളാണു്. ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആദ്യം കുറേ ഭാഗങ്ങൾമാത്രമേ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളു. ബാക്കി തന്നുതാൻ എഴുതീട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

"കുന്തൽക്കെട്ടൊട്ടഴിഞ്ഞും കുനുകുനെയഴകിൽ
സേദജാലം പൊടിഞ്ഞും
ചാന്തിൻപൊട്ടൊട്ടു മാഞ്ഞും പരിമളമുയരും
ചന്ദനച്ചാറലിഞ്ഞും
ഏറ്റും നിശ്വാസമോടൊത്തിളകിന മുലയോ-
ടൊത്തെഴുന്നോരു നിന്നെയ്
കാന്തേ! മിന്നുന്ന കാമക്കളിയതിൽവിധമീ-
പ്പന്തടിക്കുന്നനേരം."

സ്തോത്രങ്ങളുടെ സംഖ്യ ഗണനാതീതംതന്നെ. അവിദ്യാസംഹാരരൂപമായ (ശ്രീകൃഷ്ണ)ശ്രുതിഗീതാസ്തോത്രത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ചേർക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"അളവാറ ഗ്രണങ്ങളെദ്ധരി-
ച്ചിളതന്നിൽബ്ബ്രഹ്മോഷമേവനും
ഉളവാക്കിടുമീയവിദ്യ നൽ-
ക്കളവേറീടിന വേശ്യതാൻ പ്രഭോ!"

കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമകാലികന്മാർ എത്തെല്ലാം ഉപാധികളെ ആശ്രയിച്ചാണ് ആദരിക്കുകമാത്രമല്ല അമാനുഷത്വം കല്പിച്ച് ആരാധിക്കുകപോലും ചെയ്തുവന്നിരുന്നതു് എന്നു സാമാന്യത്തിലധികം ദീർഘമായിപ്പോയ ഉപന്യാസത്തിൽ ഞാൻ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഭാഷാകവിതയുടെ നവോത്ഥാനത്തിനു മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്ത മഹാനുഭാവന്മാരിൽ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള അദ്വിതീയമായ സ്ഥാനം എത്തുപുരോഭാഗിയും അനുവദിച്ചുകൊടുത്തേ മതിയാകുകയുള്ളൂ.

കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ (1040-1088)—പീഠിക:—
ഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്റെ പരമമായ ഉൽകർഷത്തിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിച്ചിട്ടുള്ള പല മഹാകവികളെപ്പറ്റിയും നാം ഇപ്പോൾ പലതും അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. അവരിൽ അസാമാന്യമായ പല അമാനുഷകർമ്മങ്ങളും ചെയ്ത കേരളീയരെ ആകമാനം ആശ്ചര്യപരതന്ത്രരും ആനന്ദതുന്ദിലരുമാക്കിയ ഒരവതാരപുരുഷനാണു് കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ.

"യദ്യദ്വിഭൂതിമൽ സത്ത്വം ശ്രീമദൂർജ്ജിതമേവ വാ
തത്തദേവാവഗച്ഛ ത്വം മമ തേജോംശസംഭവം"

എന്ന ഗീതാവാക്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിഷയത്തിൽ തികച്ചും യോജിക്കും. ഒരു കാൽ ശതാബ്ദത്തിനിടയ്ക്കു് അദ്ദേഹം സാഹിത്യപോഷണത്തെ പുരസ്കരിച്ചു സഹസ്രമുഖമായി ചെയ്ത സേവനങ്ങൾ ആക്കും വിലമതിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.

നമ്മുടെ സാഹിത്യസരണിയിൽ അത്തരത്തിൽ ഒരു മഹത്തമനായ സരസ്വതീവല്ലഭൻ അതിനു മുൻപും അതിൽ പിന്നീടും ഒരിക്കലും സഞ്ചരിച്ചിട്ടില്ല; കൈരളിയുടെ പൂർവ്വപുണ്യത്തിന്റെ പരിണതഫലമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആവിർഭാവം എന്ന ഭാവനാകുശലന്മാർക്കു കാണുവാൻ അശേഷം പ്രയാസവുമില്ല.

ജനനം:—ആധുനികഭാഷാകവിതയുടെ വിധാതാവായ വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടു കൊട്ടങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തു കുഞ്ഞിപ്പിള്ളത്തമ്പുരാട്ടിയെ വിവാഹം ചെയ്തു (ജീവിതകാലം 1011—1096). 28 വയസ്സുവരെ ആ സുചരിതയ്ക്കു സന്താനലാഭം ഉണ്ടായില്ല. ആ ദമ്പതിമാർ പല ദേവതകളെ ഭജിച്ചു; പല വഴിപാടുകളും നടത്തി; ആ സൽകർമ്മങ്ങളുടെ ഫലമായി തമ്പുരാട്ടിയുടെ 29-ാമത്തെ വയസ്സിൽ നമ്മുടെ കഥാനായകൻ 1040-ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 4-ാംനു- അശ്വതി നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ എന്നതു് ഓമനപ്പേരാണു്;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കുഞ്ഞനെന്നും വിളിക്കും. ആചാര്യദത്തമായ നാമധേയം രാമവർമ്മ എന്നായിരുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസം:—വിദുഷിയായ മാതാവിന്റേയും വിശിഷ്ടകവിയായ പിതാവിന്റേയും വാത്സല്യപൂർണ്ണമായ സംരക്ഷണത്തിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ വളർന്നു. കുലഗുരുവായ വളപ്പിൽ ഉണ്ണിയാശാനോട് ബാലപാഠങ്ങളും, മൂന്നാംക്കുർ ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാനോട് കാവ്യങ്ങളും അഭ്യസിച്ചു. 1049-ൽ ആ തമ്പുരാൻ മരിച്ചപ്പോൾ ശാസ്ത്രപാഠം ആരംഭിക്കുന്നതിനു വേണ്ട വ്യൽപത്തി ശിഷ്യനു സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആദ്യം പാഠിച്ചതു വ്യാകരണവും, അതു പാഠിപ്പിച്ചതു തന്റെ നേരേ അമ്മാവനും കുംഭകോണം കൃഷ്ണശാസ്ത്രികളുടെ ശിഷ്യനും അക്കാലത്തെ ഒരു പ്രസിദ്ധവൈയാകരണനുമായ വിദ്വാൻ കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാനുമായിരുന്നു. കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാൻ 1029-ൽ ജനിച്ചു; 1096 കർക്കടകം 24-ാംനു- പരേതനായി. സിദ്ധാന്തകൗമുദി, പ്രൗഢമനോരമ, പരിഭാഷേന്ദുശേഖരം, ശബ്ദേന്ദുശേഖരം ഇവയെല്ലാം കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ അഭ്യസിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തോടുതന്നെയായിരുന്നു. കാത്തുള്ളി അച്യുതമേനോൻ, ജ്യോത്സ്യൻ സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി (കുട്ടൻപട്ടർ) ആലങ്ങാട്ടു കുഞ്ഞൻതമ്പുരാൻ തുടങ്ങിയവർ മഹാകവിയുടെ സതീർത്ഥ്യന്മാരായിരുന്നു. 1049-ൽ ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരിയും കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാന്റെ അന്തേവാസിയായി കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ താമസം തുടങ്ങി. പിന്നീടു യഥാകാലം നടവം മഹനും അദ്ദേഹത്തോടു സംസ്കൃതം പാഠിച്ചു. വ്യാകരണത്തിനുപുറമേ കഥാനായകൻ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞൻതമ്പുരാനോടു മുക്താവലിവരെ തക്കവും തന്റെ മൂത്തശ്ശിയായ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുതമ്പുരാട്ടിയോടു പഞ്ചബോധംവരെയും വലിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനോടു് അതിനപ്പുറവും ജ്യോതിഷവും പാഠിച്ചുവെങ്കിലും ആ രണ്ടു ശാസ്ത്രങ്ങളിലും പറയത്തക്ക പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചില്ല. കുഞ്ഞൻതമ്പുരാന്റെ കാലം 1028-നും 1096-നും ഇടയ്ക്കായിരുന്നു. വ്യാകരണംതന്നെയായിരുന്നു മഹാകവി അഭ്യസിച്ച പ്രധാനശാസ്ത്രം; കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതന്നെയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനഗുരുനാഥനും. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ അനുജൻ കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ 1122 കുംഭം 3-ാംനു- മരിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു നൃത്തകലാകോവിദനായിരുന്നു.

"അമ്മാമനും ഗുരുവുമാകിന കുഞ്ഞിരാമ—
വർമ്മാവനീപതി കൃപാനിധി ചാരുശീലൻ
ഉൾമ്മാഗ്രമോടിടമൊരെൻകവിതയ്ക്കു നല്ല
സന്മാർഗ്ഗരീതി വരുവാൻ വരമേകിടേണം."

എന്നു സുമനസ്കം നാടകത്തിൽ സ്വഗുരുവിനെ കവി വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സംസ്കൃതത്തിലോ ഭാഷയിലോ ഏതു കൃതി രചിച്ചാലും അതു് ആദ്യം ആ ആചാര്യനെക്കൊണ്ടു പരിശോധിപ്പിക്കണമെന്നു കഥാപുരുഷനു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. ഗുരുനാഥനും കുഞ്ഞിക്കുട്ടനോട്ടു് ഒരു സഹപാഠിയുടെ നിലയിലാണു് പെരുമാറിവന്നതു്. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ, വെണ്മണിമഹൻ മുതലായവരുടെ കവിതാമത്സരപരീക്ഷകളിൽ അദ്ദേഹവും പങ്കുകൊണ്ടു; കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും അദ്ദേഹവും കുഞ്ഞിക്കുട്ടനുംകൂടിയാണു് മലയാളശബ്ദശാസ്ത്രം എന്ന ഗ്രന്ഥം എഴുതിയതു്. അതിലെ ദ്വിതീയഭാഗം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാകുന്നു.

കവനാരംഭം:—1047–ൽത്തന്നെ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കവിതയെഴുതിത്തുടങ്ങി. 1055–ൽ വ്യാകരണാധ്യയനം പൂർത്തിയായതിനു മേലാണു് ആ വ്യവസായത്തിൽ നിരന്തരമായി ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചതു്. ആദ്യകാലത്തു കവനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതു സംസ്കൃതത്തിലായിരുന്നു. ആ കവിതാഗംഗയെ ഭാഷയിലേക്കു തിരിച്ചുവിട്ടതു പ്രധാനമായി അച്ഛനാണു്. ഓവങ്കരനമ്പൂരിയുടെ നിത്യസഹവാസവും അതിനു പ്രയോജകീഭവിച്ചു. ഭാഷാകവനവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു മാർഗ്ഗദർശികളും ഉപദേഷ്ടാക്കളും അച്ഛനും ജ്യേഷ്ഠനായ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും വെണ്മണിമഹനുമായിരുന്നു. അവരെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ആദരാതിശയം സുവിദിതമാണു്.

"മഞ്ജുശ്രീകവി വെണ്മണിക്ഷിതിസുരൻ വാത്സല്യഭാരത്തിനാൽ
ഭഞ്ജിക്കാതെ തനിക്കെഴുന്ന കവിതാചാതുര്യമപ്പിക്കയാൽ
രഞ്ജിക്കും രസമോടനേകകവിതാഗ്രന്ഥങ്ങളും നിർമ്മിച്ചൊരീ—
ക്കുഞ്ഞിക്കുട്ടനുപൻ"

എന്നു ചന്ദ്രികാനാടകത്തിൽ കഥാനായകൻ അദ്ദേഹത്തെ സ്മരിക്കുകയും

"ഞാനെന്നാൽ ഞായരക്ഷസ്സൊരു ഗുണവഴിയേ
പോകുവാൻ തിങ്കളൊക്കും
മാനം ചൊവ്വായ് വഹിക്കും ബുധനതിമതിമാൻ
വ്യാഴതുല്യപ്രഭാവൻ
ഭാനും പൊൻവെള്ളിയെന്നീവക ശനി നിയതം
വിദ്യുതാൻ വേണ്ടതെന്നീ
ജ്ഞാനത്തെത്തന്നൊരച്ഛൻ കനിയണമിഹ മേ
വെണ്മണിബ്രാഹ്മണേന്ദ്രൻ"

എന്നു സുമന്തകം നാടകത്തിൽ നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ജ്യേഷ്ഠന്റെ അലോകസാധാരണങ്ങളായ സിദ്ധിവിശേഷങ്ങളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ബഹുമാനം പല അവസരങ്ങളിലും അദ്ദേഹം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. നാലഞ്ചു വർഷത്തെ അഭ്യാസം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. പ്രകാശിതങ്ങളായ കൃതികളിൽ ആദ്യത്തേതെന്നു പറയേണ്ട കവിഭാരതം രചിച്ച 1062–ാമാണ്ടിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം അന്നത്തെ ഭാഷാകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യുൽകൃഷ്ടമായ സ്ഥാനത്തിനു് അവകാശിയായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. 1065–ൽ എഴുതിയ ലക്ഷ്മണാസംഗം നാടകത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''നരപതികുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ സരസദ്ധ്രുതകവികിരീടമണിയല്ലോ''

എന്നും അദ്ദേഹം ചെയ്ത പ്രസ്താവന ആത്മപ്രശംസയാണെന്നും അക്കാലത്തു് ആക്ഷേപത്തെന്നെ തോന്നിയതുമില്ല. അന്നുമുതൽ അദ്ദേഹത്തെ പലരും കവിതാവിഷയത്തിൽ അഭിവന്ദ്യനായ ഒരാചാര്യനായി സ്വീകരിക്കയാണുണ്ടായതു്.

ഗാർഹസ്ഥ്യം:—കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ 21–ാമത്തെ വയസ്സിൽ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കോയിപ്പള്ളി പാപ്പിഅമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ സാധ്വി 1079–ൽ മരിച്ചു. അതിനുമേൽ തൃശ്ശൂർ വടക്കേക്കുറുപ്പത്തു കിഴക്കേ സ്രാമ്പിയിൽ കുട്ടിപ്പാറുവമ്മയുടെ ഭർത്താവായി. സംഗീതകലാകുശലയായിരുന്ന ആ ഭാഗ്യവതി ഏകദേശം 35 വയസ്സുവരെ അവിവാഹിതയായിരുന്നു; പിന്നീടാണു് തമ്പുരാന്റെ പ്രേയസിയായതു്; 1086–ൽ അന്തരിക്കുകയും ചെയ്തു. 1068–ാമാണ്ടു കോട്ടക്കൽ സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തെ തമ്പാട്ടി എന്ന നാമാന്തരത്താൽ വിദിതയായ ശ്രീദേവിത്തമ്പുരാട്ടിക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹധർമ്മിണീപദം ലഭിക്കുന്നതിനു യോഗമുണ്ടായി. ആ ദാമ്പത്യബന്ധം തമ്പുരാൻ മരിക്കുന്നതുവരെ നിലനില്ക്കുകയും ചെയ്തു. ആ തമ്പുരാട്ടി 1049–ൽ ജനിച്ചു; 1105–ൽ മരിച്ചു.

വിവിധസിദ്ധികൾ:—കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ 1060മുതൽ 1088 വരെ അനന്യസ്തുതമായി സാഹിത്യസേവനം ചെയ്തു. ഒരു പണ്ഡിതൻ, കവി, ഗദ്യകാരൻ, വിമർശകൻ, ചരിത്രഗവേഷകൻ, ഭാഷാപോഷകൻ, പത്രപ്രവർത്തകൻ, സാഹിത്യാചാര്യൻ എന്നിങ്ങനെ പല കോടികളിൽ നമുക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ ശരിയ്ക്കറിഞ്ഞു് അഭിനന്ദിയ്ക്കേണ്ടതുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥകൃതിയെക്കുറിച്ചു ഞാൻ അല്പം ഉപന്യസിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അതോടൊപ്പം പാഠിച്ചുപോകുമെങ്കിലും [illegible] സന്തോഷിച്ചിരുന്ന സമഭാവന, ഇണങ്ങി അദ്ദേഹത്തിൽ സമഞ്ജസമായി പരിഷ്കൃതഹൃദയത മുതലായ സൗശാന്തത, പ്രിയവക്തൃത, നിഷ്പക്ഷത, നിത്യസഞ്ചാരിയായിരുന്നതിനാൽഗ്രഹണങ്ങളും സമാദരണീയങ്ങളാണു്. ടയിൽ 'പകിരി' എന്നൊരു സൽ അദ്ദേഹത്തിനു സുഹൃത്തുക്കളുടെയിടത്തിലും മലയാളത്തിലും അച്ചടിഭാഷാന്തരം പ്രചരിച്ചിരുന്നു. സംസ്കൃതവിലയ്ക്കോ വാങ്ങും; ചെല്ലുമ്പിടുള്ള സകലപുസ്തകങ്ങളും വൈദേയോ നിപുണമായി പരിശോധിച്ചു് ന സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ഗ്രന്ഥപ്പുരകാം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു വായിക്കും. അങ്ങ് അപൂർവ്വകൃതികാം കണ്ടുപിടിച്ചു് അവ ക്കൽ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെയ്നെ അദ്ദേഹത്തിനു് 1078–ൽ കോട്ട ന്യൂർത്തനമാണു് ലീലാതിലകം. ഗൃഹത്തിൽനിന്നു കിട്ടിയ ഒരു കോഹി അവയെക്കൊണ്ടു കൈകാര്യം [illegible] പഴയ ഐതിഹ്യങ്ങാം ശേഖരിച്ചു് അഭിനിവേശവും പ്രാഗല്ഭ്യവും ചെയ്യുന്നതിൽ തമ്പുരാനു പ്രശസ്യമായ ത്തിലുള്ള ത്യാഗങ്ങളും അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. അതിനുവേണ്ടി എത്രതര ന്നില്ല. അനവധി മുത്തശ്ശിമാരെയും മുത്തച്ഛന്മാരെയും ഉദ്ദേശ്യസിദ്ധി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കായി അദ്ദേഹം ഉപാസിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു വളരെ സ്നേഹിതന്മാർ ഉണ്ടാ യിരുന്ന ഒരു സാഹിത്യകാരൻ വേറേയില്ല. അതു വളരെ ജ്ഞാനവൃ ദ്ധയോടുകൂടി യാവജ്ജീവം ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂട്ട ന്നതിനും അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ അധികംപേർക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ചുരുക്ക ത്തിൽ സരസനായ തമ്പാടി നാരായണപ്പൊതുവാൾ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി "തല നിറച്ചു കടുമ്മ, ഉള്ളു നിറച്ചു പഴമ, ഒച്ചപ്പെടാത്ത വാക്കു്, പുച്ഛം കലരാത്ത നോക്കു്, നനുത്ത മെയ്യു്, കനത്ത ബുദ്ധി, നാടൊക്കെ വീടു്, നാട്ടുകാരൊക്കെ വീട്ടുകാരു്" എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു പ്രത്യക്ഷരം പരമാർത്ഥമാണു്.

സ്വഗതി:—അങ്ങനെ തമ്പുരാൻ തദേകതാനനായി സാഹിതീദേ വിയെ പ്രകൃഷ്ടമായ ഭക്തിപാരവശ്യത്തോടുകൂടി ആരാധിച്ചുപോന്നു. 1088–ാമാണ്ടു ധനുമാസം 29–ാംനു- അല്പം ദഹനക്ഷയം തോന്നി. അതു പെട്ടെന്നു് അതിസാരമായി പരിണമിച്ചു. രോഗം വിഷമാവസ്ഥ യിൽ എത്തിയതായിക്കണ്ടു മഹാകവിയും മഹാവൈദ്യനുമായ കൊച്ചു ണ്ണിത്തമ്പുരാൻ കുഞ്ഞിക്കുട്ടനു സുഖക്കേടു് ഉടനേ മാറുവാൻവേണ്ടി ഭഗ വതിയെ സ്മരിച്ചു ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കു എന്നുപദേശിച്ചു. ആ ഉപദേ ശമനുസരിച്ചു് ആറേഴു് അനുഷ്ടുപ്ശ്ലോകങ്ങളാം, ശരീരത്തിനു് അശേഷം ശക്തിയില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും കഷ്ടിച്ചു കുറിച്ചു. ആ സംഭവം നട ന്നതു് മകരം 7–ാംനു-യോ മറ്റോ ആയിരുന്നു. അവയിൽ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളാംമാത്രമേ കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നവർക്കു വായിക്കുവാൻ കഴി ഞ്ഞുള്ളൂ; അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈ അത്രമാത്രം കുഴഞ്ഞിരുന്നു. ആ ശ്ലോകങ്ങളാം താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"ലോകമാതാവിനിസ്സുവ്വലോകമാം സ്വന്തസന്തതി
അവിടത്തേക്കു പിഴചെയ്തിവിടെക്കിട്ടുമോ സുഖം?

സ്വന്തസന്താനങ്ങളാംതമ്മിൽച്ചന്തംവിട്ടേറെതിർക്കുകിൽ
ഹന്ത! ദൂരസ്ഥർ ദുഃഖിപ്പൂ സ്വാന്തസ്ഥർ സുഖമെന്നിയേ."

മകരം 10–ാംനു- വെളുത്ത വാവുദിവസം മധ്യാഹ്നത്തിൽ ആ മഹാനു ഭാവൻ കൈരളിയെ കദനസമുദ്രത്തിൽ തള്ളി പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അന്നു് ആ പുണ്യശ്ലോകനു 48 വയസ്സേ തികഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ. എന്തു ചെയ്യാം? നമ്മുടെ സുകൃതക്ഷയം. പുത്രശോകം ബാധിച്ച അദ്ദേഹ ത്തിന്റെ മാതാവു് ഒരുമാതിരി ചിത്തഭ്രമത്തിനു വിധേയയായി അഞ്ചാറു കൊല്ലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നു.

കൃതികൾ:—ഇവിടെനിന്നു മുന്നോട്ടു കടക്കുന്നതിനുമുമ്പായി കുഞ്ഞി ക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കൃതികളുടെ ഒരു പട്ടിക കുറിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടു്. അതു വളരെ ക്ലേശകരമായ ഒരു ഉദ്യമമാണു്. തമ്പുരാന്റെ വാങ്മയ ങ്ങളിൽ പലതും നശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ടു്. ചിലതിന്റെയെല്ലാം പേരു മാത്രമേ കേട്ടിട്ടുള്ളൂ. ചിലതു പൂർത്തിയാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചിലതു മനോലയിൽമാത്രം അവ്യക്തരൂപത്തിൽ കുറിച്ചിരുന്നതുമാണു്. ആരു് ഏതുമാതിരി കവിത വേണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടാലും ഉടനേ ചൊല്ലിക്കൊടുക്കുകയായിരുന്നുവല്ലോ പതിവു്. പിന്നെ അവയൊന്നും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ പലപ്പോഴും ശ്രദ്ധിക്കാറില്ലായിരുന്നു. അറിയാവുന്നിടത്തോളമുള്ള കൃതികളുടെ പേരുകൾ കുറിക്കാം. എഴുതിയതോ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതോ ആയ കൊല്ലത്തെക്കുറിച്ചു് അറിവുണ്ടെങ്കിൽ അതും എടുത്തുകാണിക്കാം.

സംസ്കൃതം:—1 ജരാസന്ധവധം, 2 കിരാതാർജ്ജുനീയം, 3 സുഭദ്രാഹരണം, 4 ദശകുമാരചരിതം (അപഹാരവർമ്മചരിതംവരെ) എന്നീ നാലു വ്യായോഗങ്ങൾ, 5 ഭദ്രവാഹനവിജയം, 6 ശ്രീശങ്കരഗുരുചരിതം എന്നീ രണ്ടു ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ, 7 ആര്യാശതകം, 8 സ്വയംവരമന്ത്രാക്ഷരമാല, 9 കിരാതരുദ്രസ്തവം എന്നീ സ്തോത്രങ്ങൾ, 10 കൃതജ്ഞസ്മരണം 11 വിളംബിമഞ്ജൂഷാ ഇവയാണു് മഹാകവിയുടെ സംസ്കൃതകൃതികൾ. ഇവയിൽ പലതും 1070-ൽ തഞ്ചാവൂർ കോട്ടയ്ക്കൽ താമസം തുടങ്ങിയതിനുമേൽ അവിടെ സംസ്കൃതഭാഷാപോഷണത്തിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉത്സാഹത്തിൽ വളർന്നുവന്ന ഗീർവ്വാണീസഭ എന്ന സമാജത്തിന്റെ ആവശ്യത്തെ പുരസ്കരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ശങ്കരഗുരുചരിതം ആ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടതല്ല. അതു പുരാണപ്പായയിൽ കിരാങ്ങോട്ടമനയ്ക്കൽ ശങ്കരൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ അപദാനങ്ങളെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണു്. രണ്ടാം സർഗ്ഗം 8-ാമത്തെ ശ്ലോകത്തിനുമേലുള്ള ഭാഗം എഴുതിയോ എന്നു സംശയമുണ്ടു്. നാലും അഞ്ചും ഏഴുമുതൽ പതിനൊന്നുവരെയുമുള്ള കൃതികൾ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. ഗുരുവായൂപുരേശസ്തവം, പ്രാർത്ഥനാ, കാലടിക്ഷേത്രം എന്നിങ്ങനെ ചില ലഘുകൃതികളും ഒട്ടുവളരെ കത്തുകളുംകൂടി തമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ എഴുതീട്ടുണ്ടു്. "ധനശാസ്ത്രകാരിക" എന്ന പേരിൽ 27 അനുഷ്ടുപ്ശ്ലോകങ്ങൾ എഴുതി അവ ഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതായും കാണുന്നു.

ഭാഷ:—ഭാഷയിൽ തമ്പുരാൻ സഞ്ചരിക്കാത്തതും വിജയം നേടാത്തതുമായ കവനസരണികൾ വിരളങ്ങളാണു്. ആദ്യമായി അവയെ A സ്വതന്ത്രങ്ങളെന്നും B ഭാഷാന്തരീകൃതങ്ങളെന്നും രണ്ടിനങ്ങളായി വിഭജിക്കാം. ഒന്നാമത്തെ ഇനത്തിൽ I കാവ്യങ്ങൾ, II രൂപകങ്ങൾ, III ഗദ്യകൃതികൾ, IV ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ നാലു് അവാന്തരവിഭാഗങ്ങൾ ഊഹിക്കുന്നു. പലവകയിൽ ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾക്കു പുറമേ അനവധി അമൃതനിഷ്യന്ദികളായ കത്തുകളും മുക്തകങ്ങളും ചേർക്കേണ്ടതുണ്ടു്. എഴുത്തുകളിൽ പതിനായിരം ശ്ലോകങ്ങളോളം ഉൾപ്പെട്ടുമെന്നാണു് അടിജ്ഞന്മാരുടെ ഗണന. മുക്തകങ്ങൾക്കു സംഖ്യയില്ല. ഗദ്യകൃതികൾ പ്രായേണ രസികരഞ്ജിനി, മംഗളോദയം തുടങ്ങിയ നിരവധി മാസികകളിലും, കോഴിക്കോടൻ മനോരമ മുതലായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പത്രങ്ങളിലും വിപ്രകീർണ്ണങ്ങളായിക്കിടക്കുന്നു. പടിഞ്ഞാറേടത്തു കുഞ്ഞൻതമ്പുരാൻ എന്ന വ്യാജനാമത്തിൽ വിവിധവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി പല ഗദ്യലേഖനങ്ങളും അക്കാലത്തെ വൃത്താന്തപത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

A സ്വതന്ത്രഭാഷാകൃതികൾ—I കാവ്യങ്ങൾ:— 12 കവിഭാരതം (1062), 13 അംബോപദേശം, 14 ഭക്ഷയാഗശതകം (1065), 15 നല്ല ഭാഷ (1066), 16 മദിരാശിയാത്ര (1066), 17 പാലുള്ളിചരിതം (1067), 18 ഇപ്പല്ലോളാമ്പി (1068), 19 ഹംസസന്ദേശം (1072), 20 കംസൻ, 21 കുതിരതന്ത്രപഞ്ചകം—നാരായണാസ്ത്രദാനം, ഭീമയോഗം, യാത്രാദാനം, ഭീഷ്മസമാധി, യുധിഷ്ഠിരശമം എന്നീ അഞ്ചു കൃതികൾ, 22 കേരളം ഒന്നാം ഭാഗം (1087), 23 ദ്രോണാചാര്യൻ (ഒട്ടുവിലത്തെ ഭാഷാകാവ്യം; അപൂർണ്ണം.)

II രൂപകങ്ങൾ:— 24 ലക്ഷണാസംഗം (1065), 25 നളചരിതം (1066), 26 ചന്ദ്രിക—നാടിക (1066), 27 സന്താനഗോപാലം (1066), 28 സീതാസ്വയംവരം, 29 ഗംഗാവതരണം (1067), 30 ശ്രീമാനവിക്രമവിജയം (1074), 31 മാർത്താണ്ഡവിജയം (മൂന്നാമങ്കംമാത്രം തീർന്ന ഗാനസങ്കലിതമായ ഒരു നാടകം, അപൂർണ്ണം), 32 മധുസൂദനവിജയം (കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി വായിച്ചിട്ടുള്ളതു്, ഇപ്പോൾ അലഭ്യം) ആട്ടക്കഥ:—33 ഘോഷയാത്ര.

III ഗാഥകൾ:— 34 അയോധ്യാകാണ്ഡം (അഞ്ചു കളം), 35 ആത്മബോധം പാന, 36 ചൊവ്വര കൃഷ്ണൻ പാന, ഏറുമാനൂരപ്പൻ പാന, ഭൂതപുരത്തപ്പൻ പാന, വൈക്കത്തപ്പൻ പാന, വേട്ടയ്ക്കൊരുമകൻ പാന എന്നിങ്ങനെ ഭഗവൽസ്തുതിപരങ്ങളായ അഞ്ചു പാനകൾ, 37 പട്ടാഭിഷേകം പാന, 38 ദോഷവിചാരം കിളിപ്പാട്ടു്, 39 രാധാമാധവയോഗം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, 40 ഷഷ്ടിപൂർത്തിമംഗളം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, 41 കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭഗവതി കുറത്തിപ്പാട്ടു്, 42 മയൂരധ്വജചരിതം പത്തുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 43 പലവക പാട്ടുകൾ—ഇവയിൽ പതിനൊന്നെണ്ണം പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കൃതികൾ ആറാം ഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്.

44 ഖണ്ഡകൃതികൾ:—ഇവ സംഖ്യാതീതങ്ങളാണു്. 1 കുലുക്കമില്ലാവൂർ, 2 എരുവയിൽ അച്യുതവാരിയർ, 3 കൂടൽമാണിക്യം 4 ഒരു കരാർ, 5 ഒരു ചരിത്രകഥ, 6 ഗർവ്വശമനം, 7 ഉദയസിംഹൻ, 8 ഒരിന്ദ്രജാലം, 9 ബ്രഹ്മരക്ഷസ്സു്, 10 ഒടി തുടങ്ങിയ കഥകളും; 11 ഒരു സായങ്കാലം, 12 ഒരായാസം, 13 ഒരു ശതാബ്ദത്തിന്നപ്പുറം, 14 മടി, 15 കാലടി മുതലായ വർണ്ണനാത്മകങ്ങളും ചിന്താപരങ്ങളുമായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികളും; 16 പരശുരാമാഷ്ടകം, 17 വെണ്മണിയക്ഷിസ്തവം, 18 ഭദ്ര കാള്യഷ്ടകം, 19 ദേവീഭുജങ്ഗസ്തോത്രം ഇത്തരത്തിലുള്ള സ്തോത്രങ്ങളും ഈ വകുപ്പിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

IV ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ:—45 കരപ്പൻ (ബാലചികിത്സ), 46 മലയാളശബ്ദശാസ്ത്രം ഒട്ടുവിലത്തെ ഏഴു പ്രകരണങ്ങൾ (1074), 47 ശബ്ദാലങ്കാരം.

B തർജ്ജമകൾ—ഇതിഹാസപുരാണങ്ങൾ:—48 മഹാഭാരതം (ഹരിവംശസഹിതം) (1079–1081), 49 ശ്രീമൽഭാഗവതം (ചതുർത്ഥസ്കന്ധംവരെ), 50 ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം (1083).

കാവ്യങ്ങൾ:—51 കാദംബരീകഥാസാരം (1073), 52 ശങ്കരാചാര്യചരിതം (1073), 53 ശുകസന്ദേശം (1078), 54 കോകിലസന്ദേശം, 55 ഭാരതമഞ്ജരി (ദ്രോണപർവം) (1078), 56 ശ്രീസ്തുതി (ഒട്ടുവിലത്തെ വിവർത്തിതകാവ്യം)

രൂപകങ്ങൾ:—57 വിക്രമോർവ്വശീയം (1067), 58 ആശ്ചര്യചൂഡാമണി (1068), 59 ചന്ദ്രികാവീഥി, 60 ഹാംലൊ൯ (1071), 61 ഒതെല്ലോ (രണ്ടാമങ്കം ഏതാനും ഭാഗംവരെ; അപൂർണ്ണം), 62 അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം. ഇവകൂടാതെ 1 അത്ഭുതരാമായണം കിളിപ്പാട്ട൯ (1066–ൽ ആരംഭിച്ചതു൯), 2 മാണിക്യസാരം എന്ന പേരിൽ പാശ്ചാത്യരീതിയിൽ ശോകപര്യവസായിയായ നാടകം, 3 അർത്ഥാലങ്കാരം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളും തുടങ്ങിവച്ചിരുന്നു.

തമ്പുരാന്റെ കവിതാനിർമ്മാണം; ദ്രുതകവിത:—ഇത്രവളരെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ തമ്പുരാന്നു രചിക്കുവാൻ സാധിച്ചതിനു പല കാരണങ്ങളുണ്ടു൯. വാസനയും വൈദഗ്ധ്യവും അവയുടെ പരമമായ കാഷ്ഠയിൽ പരിലസിച്ചിരുന്ന ഒരു അനുഗൃഹീതപുരുഷനായിരുന്നു അദ്ദേഹമെന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. അവയിലുമധികമായി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യവസായസന്നദ്ധത. മുക്കുക, കവിതയെഴുതുക, ചതുരംഗംവയ്ക്കുക, വെടിപറയുക ഇത്രയും കാര്യങ്ങളിൽമാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിനു൯ അതിരാറ ഉത്സാഹമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. വെടിവട്ടത്തിൽ കൂടകൊണ്ടു വിജ്ഞാനവിതരണവും വിജ്ഞാനസമ്പാദനവും അദ്ദേഹം ഒന്നുപോലെ സാധിച്ചിരുന്നു. ഭാഷയുടെ പരിപോഷണത്തിനു വേണ്ടി തന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഓരോ ദിവസവും അദ്ദേഹം സമർത്ഥമായും സഫലമായും സമർപ്പണം ചെയ്തുവന്നു. എങ്കിലും അത്യന്തം മഹനീയമായ അത്തരത്തിലുള്ള സാഹിത്യസപര്യ അദ്ദേഹത്തിനു സാധ്യമായതു ദ്രുതകവനത്തിലുള്ള അദ്ഭുതപൂർവ്വമായ നൈപുണ്യംനിമിത്തമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. സ്യമന്തകം, നളചരിതം, സന്താന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗോപാലം, സീതാസ്വയംവരം, ഗംഗാവതരണം എന്നീ നാടകങ്ങളും ദക്ഷയാഗം, തുപ്പുള്ളോളാമ്പി തുടങ്ങിയ കാവ്യങ്ങളും സമയം മുൻകൂട്ടി ക്ലപ്പപ്പെടുത്തി അതിനകം എഴുതിത്തീർത്തിട്ടുള്ളവയാണു്. 1067–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 13–ാംനു- കോട്ടയത്തുവച്ചു നടന്ന സമ്മേളനത്തിൽ അഞ്ചു മണിക്കൂറും എട്ടു മിനിട്ടുംകൊണ്ടു തമ്പുരാൻ രചിച്ച ഗംഗാവതരണം നാടകത്തെത്തന്നെ ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന അത്ഭുതാവഹമായ സരസ്വതീപ്രസാദത്തിനു് ഉദാഹരണമായി ഗ്രഹിക്കാം. 101 ശ്ലോകങ്ങളും ഇടയ്ക്കു് ആവശ്യമുള്ള ഗദ്യവും ആ കൃതിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"ഒട്ടേറെ നാളിഹ കൊതിച്ചുകൊതിച്ചിരിക്കെ–
പ്പൊട്ടിപ്പൊടിച്ചൊരു സുരദ്രുമവല്ലി മെല്ലെ
കഷ്ടിച്ചു കായ്ക്കുവതിനായ്ത്തുനിയുന്നുനേരം
വെട്ടിക്കളഞ്ഞവിധമായി മമ പ്രയത്നം"

എന്നിത്തരത്തിൽ പ്രസന്നമധുരങ്ങളായ പദ്യങ്ങളാണു് അതിൽ പ്രായേണ കാണുന്നതു്. തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞുകൊടുത്ത കുനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോനെക്കൊണ്ടു് എഴുതിക്കയായിരുന്നു ആ നാടകം. ആ കാഴ്ച നേരിട്ടു കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന പി. കെ. കൊച്ചീപ്പൻതരകൻ പ്രസ്തുത സംഭവത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. "കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ അതാ ആളുമാറിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂത്തമുഖത്തു വീർത്തുരുണ്ട കണ്ണുകൾ രണ്ടു രക്തപിണ്ഡങ്ങളായി. ആ ഉഗ്രമൂർത്തി കണ്ണടച്ചു് അല്പനേരം ധ്യാനിച്ചിരുന്നു. അടുത്തിരുന്ന കുനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോനോടു് എഴുതിക്കൊള്ളുന്നതിനാജ്ഞാപിച്ചു. പിന്നെത്തെ കഥകൾ ഞാൻ എന്താണു് പറയേണ്ടതു്? അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരദേവതയായ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ ഭദ്രകാളി അദ്ദേഹത്തിൽ ആവേശിച്ചു എന്നാണു് പരമേശ്വരമേനോൻ എന്നോടു പറഞ്ഞതു്. എന്നെപ്പോലെ പലരും ഭ്രമിച്ചുവശായി." കൊട്ടങ്ങല്ലൂരെ കവിതാമത്സരപരീക്ഷകളിൽ തമ്പുരാനു തുടരെത്തുടരെ സിദ്ധിച്ചുവന്ന വിജയത്തെപ്പറ്റിയുള്ള കേൾവി വെറും ഭൂതാഖ്യാനമാണെന്നു് അന്നാണു് കേരളീയർക്കു പരക്കെ ബോധ്യമായതു്. അതിനുൻപു ചിലർ അദ്ദേഹത്തിനു വൃത്തഭംഗം വരുമെന്നുപോലും ശങ്കിച്ചിരുന്നു. 1066–ൽ മലയാളമനോരമയിൽ മാവേലിക്കര ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ

"കുഞ്ഞിക്കുട്ടകവിപ്രവീര ഭവതോ വ്യാടാതെയിത്യാദിയാം
മഞ്ജുശ്ലോകമതിൽക്കുറച്ചുപകടം കണ്ടിട്ടു ചൊല്ലുന്നു ഞാൻ
ചേരാനക്ഷരമൊന്നു വേണമതുതാൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കാതെകണ്ടോരും കണ്ടുപിടിക്കയില്ലതിനെനിക്കില്ലേതുമേ കില്ലെടോ"

എന്നൊരു ശ്ലോകം തട്ടിമൂളിച്ചു. അതിനു തമ്പുരാനെഴുതിയ മറുപടി താഴെ കാണുന്ന വിധത്തിലായിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ശ്രീവാനോർപുരവ്യാമദേവവനിതാവാത്സല്യവായ്പ്പെല്ലയാ—
ലാവ്യാമെൻകൃതി കണ്ടറിഞ്ഞു,തറിയപ്പോന്നോരറിഞ്ഞീടവേ
മാവേലിക്കരമന്ന മാനുതയെഴും മന്നാടിയാരേ! നമു—
ക്കീ വേലക്കൊരണ്ഡമച്ചുപിഴയിൽപ്പെട്ടേ പെടുളള്ളൂ ദ്ധം."

വാസ്തവത്തിൽ ആ ശ്ലോകത്തിൽ ഒരക്ഷരം വിട്ടുപോയതു മുദ്രാലയക്കാരുടെ അനവധാനതകൊണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. കവി സമാജത്തിലെ നാടകനിർമ്മാണപരീക്ഷയിൽ പ്രഥമസ്ഥാനത്തിനു് അർഹമായതു ഗംഗാവതരണമാണു്. ശുകസന്ദേശത്തിലെ സുപ്രസിദ്ധമായ

"തത്സേവാർത്ഥം തരുണസഹിതാസ്താമ്രപാദാരവിന്ദാ—
സ്താമുന്മധ്യാഃ സ്തനഭരനതാസ്താരഹാരാവലീകാഃ
താരേശാസ്യാസ്തരളനയനാസ്തജ്ജിതാംഭോദകേശു—
സ്തത്രസ്ഥാഃ സ്യുഃ സ്തബകിതകരാസ്താലവൃന്തൈസ്തരുണ്യഃ"

എന്ന ശ്ലോകം അതുപോലെ വൃത്യനുപ്രാസസുന്ദരമായും പ്രത്യുല്പന്നവർണ്ണനത്തിൽ പ്രക്രമഭങ്ഗം വരുത്താതെയും തന്നൂരാൻ ഒന്നൊന്നരമിനിട്ടുനേരത്തേക്കുമാത്രമുള്ള ആലോചനയുടെ ഫലമായി തർജ്ജമചെയ്തതിനു പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ സാക്ഷിയാണു്. ആ ശ്ലോകം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

"കാന്തന്മാരൊത്തു കാൽത്താർ, കടി കടുകളവിൽ
ക്ലാന്തമധ്യം, കനത്തിൽ—
ക്കാന്തിപ്പിച്ചുള്ള കൊങ്കക്കുടം,മഴകു കല—
ന്നാടിടും കമ്രഹാരം,
കാന്തത്തിങ്കഠംപ്രബോധ്യം, കളിയുടയ കയൽ—
ക്കണ്ണു, കാർകൂന്തൽ,ലേവം
കാന്ത്യാ കല്യാണിമാർ കൈവിശറിയൊടവിടെ—
ട്ടേവസേവയ്ക്കു കൂടും."

വിശ്വഗുണാദർശചമ്പുവിലെ

"ശ്രീരാജീവാക്ഷവക്ഷസ്ഥലനിലയരമാ—
ഹസ്തവാസ്തവ്യലോല—
ല്ലീലാബ്ജാന്നിഷ്പതന്തീ മധുരമധുധ്വരീ
നാഭിപദ്മേ മുരാരേഃ
അസ്തോകം ലോകമാതാ ദ്വിയുഗമുഖശിശോ—
രാനനേഷ്വപ്പ്യമാണം
ശംഖപ്രാന്തേന ദിവ്യം പയ ഇതി വിബുധൈ—
സ്സങ്കുമാനാ പുനാതു"

എന്ന വിവർത്തനാസഹമായ ശ്ലോകം കൃഷ്ണവാരിയർ തർജ്ജമചെയ്യുകിട്ടണമെന്നുള്ള അപേക്ഷയോടുകൂടി ഒരവസരത്തിൽ ചൊല്ലുകയും അതു് ഒരി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കൽക്കൂടി അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു ചൊല്ലിച്ചിട്ടു തമ്പുരാൻ അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ താഴെക്കാണുന്ന വിധത്തിൽ ഭാഷപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തതായി അദ്ദേഹംതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"നാളീകാക്ഷന്റെ മാറത്തുള്ളിന രമതൻ
കയ്യിലാടുന്ന കേളീ—
നാളീകത്തിങ്കലെത്തേൻ ഹരിയുടെ തിരുനാ—
ഭിക്കകം വീണിടുമ്പോഠം
നാളീകാവാസനാകം ശിശുവിനിവഠം ഭരം
കൊണ്ടു പാൽ നല്കിടുന്നെ—
ന്നാളീടുന്നാദരാൽ ദേവകഠം കരുതുമിതേ—
കട്ടെ നമ്മഠംക്കു ശ്രേയം."

ആശ്ചര്യചൂഡാമണിയിലെ

"അശങ്കിതാ ശിഥിലയ പാണ്ഡുധൂസരം
സ്തനാംശുകം ശുകഹരിതം ശുകാലപേ
വിശോഷിതാധരകമലം വിസപ്പതാ
തരുണ്ഡിതം തവ മുഖഗന്ധവാഹിനാ"

എന്ന ശ്ലോകത്തിനുള്ള തമ്പുരാന്റെ "മെച്ചമറവഥ കാച്ചു ധൂളി പതറിച്ചുവന്ന മധുരം" എന്നിങ്ങനെയുള്ള തർജ്ജമ മതിയായില്ലെന്നും ഒരിക്കൽ കൃഷ്ണവാരിയർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്പോഠം അതുതന്നെ വേറേ ഇരുപതുപ്രകാരത്തിൽ ഇരുപതു വൃത്തങ്ങളിൽ ഒരിക്കൽ ഉപയോഗിച്ച ശബ്ദങ്ങഠം മറൊരിക്കൽ ഉപയോഗിക്കാതെ വിവർത്തനം ചെയ്തു കാണിച്ചുകൊടുത്തു എന്നും, ആ പണിയെല്ലാം അതിവേഗത്തിൽ കഴിഞ്ഞു എന്നും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇനിയും ഈ വിഷയത്തെസ്സംബന്ധിച്ചു് എതു രേഖകഠം വേണമെങ്കിലും പ്രദർശിപ്പിക്കാവുന്നതാണു്. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനുമാത്രമേ കഥാനായകനെപ്പോലെയും അപൂർവ്വം ചില അവസരങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലും അതിശയിക്കത്തക്കവിധത്തിലുമുള്ള കവന വൈഭവം ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ദ്രുതകവിത വായിച്ചാൽ അതു ഭാവുകന്മാക്കു ദ്രുതകവിതയാണെന്നു ചിലപ്പോഠം തോന്നും; കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനേറതിനും ആ വൈകല്യം ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. അതാണും പ്രകൃതത്തിൽ അവർക്കുതമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന വ്യത്യാസം. പരദേവത ആവേശിച്ചതിന്റെ ഫലമായാലും അല്ലെങ്കിലും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കവിതയ്ക്കുള്ള അഭൗമമായ വിജയത്തിന്റെ മുഖ്യകാരണം ഈ സിദ്ധിവിശേഷംതന്നെയായിരുന്നുവെന്നു് ആവർത്തിച്ചുപറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. ആദ്യകാലത്തു വെണ്മണി മഹന്റെ രീതിയിൽ 'അതു' തുടങ്ങിയ അപൂർവ്വം ചില നിരർത്ഥകപദങ്ങഠം തമ്പുരാന്റെ കൃതികളിൽ കടന്നുകൂടിയിരുന്നുവെങ്കിലും പിന്നീടു് അവയെ നിശ്ശേഷം പരിഹരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കവിതയെഴുതുന്ന മാതിരി:—തമ്പുരാന്റെ മുഖ്യം, അതോടുകൂടി പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നതു് എഴുതാൻ ഒരാളും ആവശ്യമായിരുന്നു; ആ ലേഖകൻ കവികൂടിയായിരുന്നാൽ ഉത്തമമായി. ആരും കൂടെയില്ലെങ്കിൽ നിലത്തു കുനിഞ്ഞുകിടന്നെഴുതും; പക്ഷേ ഒരു മിനുട്ടുകൊണ്ടു് ആലോചിച്ചതു് എഴുതുവാൻ അഞ്ചു മിനിട്ടു വേണം; അതു പതുക്കയ്യോടിയിരുന്നുള്ളു. വേദവ്യാസൻ വിഘ്നേശ്വരനെക്കൊണ്ടു മഹാഭാരതം എഴുതിച്ചതുപോലെ ആ മഹാഗ്രന്ഥത്തിന്റെ തർജ്ജമ തമ്പുരാനും പലരെക്കൊണ്ടു് എഴുതിക്കുകയായിരുന്നു പതിവു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യകാലത്തെ ലേഖകൻ കുനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോനായിരുന്നുവെന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. പിന്നെ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ, തേലപ്പുറത്തു നാരായണൻനമ്പി തുടങ്ങിയ വേറേ ചില കവികളും ആ സ്ഥാനം കയ്യേറി. മഹാഭാരതം തർജ്ജമചെയ്യുന്നതിനിടയ്ക്കു നാരായണൻനമ്പിയ്ക്കു് ഒരു നമ്പർകാര്യത്തിനായി കുറേ ദിവസം തമ്പുരാനെ വിട്ടുപിരിയേണ്ടിവന്നു. അപ്പോഴാ കൃഷ്ണവാരിയരക്കു മഹാകവി ഇങ്ങനെ എഴുതുകയുണ്ടായി.

"ഒൻപതു മണിവരെയെഴുതീട്ടൻപതു പദ്യത്തിലധികമായീല;
ഒരു മണി മുട്ടുമ്പോഴേക്കൊരു വരവിങ്ങോട്ടു കൂടിയേ കഴിയൂ.
കാലത്തു താങ്കടെ തിരക്കു നിനച്ചു ഞാൻ തൽ—
ക്കാലത്തുതാൻ തനതു കയ്യു മയക്കിനോക്കി;.
ശീലക്കുറച്ചിൽ മമ കൈവിറയെന്നിവറിൻ—
മേലക്ഷരങ്ങളുടനോടി നടക്കയില്ല.

അതുകൊണ്ടൊരു മണി മുട്ടുന്നതു കണ്ടു ഭവാൻ വരുംവരയ്ക്കും ഞാൻ
കുതുകമൊട്ടു കാത്തിരിക്കും കൊതുകടിയുംകൊണ്ടു കട്ടിലിൽത്തന്നെ."

എഴുത്തുകാരന്റെ സാമർത്ഥ്യമനുസരിച്ചായിരിക്കും കവനത്തിന്റെ വേഗം; തനിക്കറിയാമെങ്കിൽ ആലോചനയ്ക്കു സമയമേ വേണ്ട; അതു മാത്രം അദ്ദേഹത്തിനു വാഗ്വൈഭവ വശ്യയായിരുന്നു.

സാഹചര്യങ്ങൾ:—കൊടുങ്ങല്ലൂരെ കവിതക്കളരിയിൽ കച്ചകെട്ടി കയ്യും മെയ്യും വേണ്ടവിധത്തിൽ ഉറച്ചതിനുമേൽ 1065—ാമാണ്ടോടുകൂടിയേ തമ്പുരാൻ കവനസമുദ്രത്തിൽ നിരന്തരമായി വിഹരിച്ചുതുടങ്ങിയുള്ളു. 1065 തുലാമാസത്തിൽ സി. പി. അച്യുതമേനോന്റെ ആധിപത്യത്തിൽ തൃശ്ശൂരിൽനിന്നു വിദ്യാവിനോദിനി മാസിക പുറപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. സി. പി.യും തമ്പുരാനും സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. തമ്പുരാന്റെ കൃതികൾ ഓരോന്നായി ആ മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളാകുകയും ചെയ്തു. ആ കൊല്ലം മീനം 10—ാംനു-യാണു് കോട്ടയത്തുനിന്നു കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസുമാപ്പിള മലയാളമനോരമ പ്രചരിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിയതു്; അതിൽ ഒഴിച്ചിട്ടിരുന്ന കവിതാപങ്ക്തി തമ്പുരാന്റെ ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടാണു് അധികവും അലംകൃതങ്ങളായിക്കൊണ്ടിരുന്നതു്. ആ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പങ്ക്തിയിൽ ശ്ലോകങ്ങളെഴുതുന്നതിനു് അദ്ദേഹം അക്കാലത്തെ സകല കവികളേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. ആ പ്രോത്സാഹനം പ്രതീക്ഷയിലധികം ഫലവത്തായി. മനോരമയിലെ കവിതാപങ്ക്തി ആ പത്രത്തെ അനശ്വരമാക്കി. 1067 വൃശ്ചികത്തിൽ കവിസമാജവും അതിനെത്തുടർന്നു ഭാഷാപോഷിണിസഭയും സ്ഥാപിക്കുവാൻ പ്രയത്നിച്ചവരിൽ തമ്പുരാനും അവിസ്മരണീയമായ ഒരു മാന്യസ്ഥാനത്തിനവകാശമുണ്ടു്. 1079-ാമാണ്ടു മനോരമയിൽ പദ്യപങ്ക്തി തദനന്തരം വേണ്ടെന്നു നിശ്ചയിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം അതിൽ "സങ്കടപഞ്ചകം" എന്നൊരു കൃതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകമാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

"പണ്ടത്തെ പ്രതിപത്തി വിട്ടു പരമപ്പത്രാധിപൻ ഞങ്ങൾതൻ
കണ്ടത്തെ പ്രതിപക്ഷികൾക്കു നിയമിച്ചേല്പിച്ചുറപ്പിച്ചതിൽ
കിണ്ടത്തിൽപ്പിണയുന്ന ഞങ്ങൾ മുറപോലന്യായവും മാറുമായ്-
ക്കൊണ്ടെത്തീട്ടു ജയിക്കുമപ്പൊളൊഴിയും വല്ലാത്തൊരിസ്സങ്കടം."

കൊച്ചി അപ്പൻതമ്പുരാൻ 1078 ചിങ്ങത്തിൽ രസികരഞ്ജിനിമാസിക ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെ ആധിപത്യം വഹിക്കുവാൻ അപേക്ഷിച്ചതു തമ്പുരാനോടായിരുന്നു. നാലു കൊല്ലവും നാലു മാസവും കാലമേ ആ മാസിക നിലനിന്നുള്ളൂ. ഒട്ടേറെ ഗദ്യപദ്യലേഖനങ്ങൾകൊണ്ടു തമ്പുരാൻ അതിനെ അലങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു് അവസാനംവരെ ആ സ്ഥാനത്തിൽ തുടർന്നു. 1084-ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസത്തിലായിരുന്നു തൃശ്ശൂരിൽനിന്നു നമ്പൂരിമാരുടെ ഉടമസ്ഥതയിൽ മംഗളോദയം മാസിക പുറപ്പെട്ടുതുടങ്ങിയതു്. അതിനും വേണ്ട ലേഖനങ്ങൾ അദ്ദേഹം മുക്തഹസ്തമായി ദാനംചെയ്തു. മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവാരിയതു് 1081മുതൽ എട്ടാണ്ടു വർഷം തൃശ്ശൂർ പൂരക്കാലത്തു നടത്തിവന്ന ഭാരതവിലാസം സഭയുടേയും ജീവനാഡി തമ്പുരാൻതന്നെയായിരുന്നു. 1070മുതൽ കോട്ടയ്ക്കൽ കോവിലകത്തുണ്ടായ താമസവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യവ്യവസായത്തിനു് ഉത്തേജകമായിഭവിച്ചു. 1085-ൽ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ കവനകൗമുദിമാസിക കോട്ടയ്ക്കൽനിന്നു സ്ഥിരമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങിയതു പ്രധാനമായി തമ്പുരാന്റെ പിൻബലംകൊണ്ടായിരുന്നു. താനുള്ള കാലം കൗമുദിയ്ക്കു ലേഖനങ്ങളില്ലാതെ ബുദ്ധിമുട്ടുവരികയില്ലെന്നു കൃഷ്ണവാരിയക്കു നല്കിയിരുന്ന വാഗ്ദാനം അദ്ദേഹം ആയുരന്തംവരെ അക്ഷരമായി പരിപാലിച്ചു. കംസൻ, കൃതിരത്നപഞ്ചകം തുടങ്ങിയ കൃതികൾ ആ മാസികയുടെ ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടി എഴുതിയവയാണു്. അങ്ങനെ അത്യന്തം അനുകൂലമായ പരിതഃസ്ഥിതിയിലാണു് കഥാനായകനു സാഹിത്യസേവനം ചെയ്യാൻ അവസരം ലഭിച്ചതു്.

ചച്ചമലയാളം:—സാഹിത്യവിഷയത്തിൽ ഇനി തമ്പുരാന്റെ ചില പുതിയ വ്യവസായങ്ങളെപ്പറ്റി അല്പം ഉപന്യസിക്കാം. സംസ്കൃത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പദങ്ങളുടെ സാഹായ്യംകൂടാതെ ഒന്നോ രണ്ടോ ശ്ലോകങ്ങളല്ലാതെ ഒരു കാവ്യം മുഴുവൻ രചിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ലെന്നു് സി. പി. അച്യുതമേനോനും, സാധിക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹവും ഒരവസരത്തിൽ വാദിച്ചു. ആ വാദത്തിൽ ജയിക്കുവാനാണു് ''നല്ല ഭാഷ'' എന്ന കാവ്യം അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചു് 1066-ൽ വിദ്യാവിനോദിനിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു്. ആകെ വിവിധവൃത്തങ്ങളിലായി അതിൽ 52 ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടു്. കൊച്ചിയിൽ പെരുവനത്തിനടുത്തുള്ള ഒരില്ലത്തെ നമ്പൂരി സാമൂതിരിയുടെ നാട്ടിലെ ഒരു ക്ഷേത്രത്തിൽ ശാന്തിക്കാരനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പെരുവനത്തു പൂരത്തിനു കൊല്ലംതോറും ചെല്ലും. അവിടെ താൻ ഒരമ്പലത്തിൽ കുഴിച്ചുവച്ചിരുന്ന സമ്പാദ്യം മുഴുവൻ മോഷണംപോയി. സാമൂതിരിയോടു് ആവലാതി പറഞ്ഞപ്പോൾ അവിടുന്നു കാര്യം ഒരു മാതിരി മനസ്സിലാക്കി ഒരു ചെപ്പു പുഴകു നമ്പൂരിയുടെ കയ്യിൽക്കൊടുത്തു് അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടാംവേളിക്കു സമർപ്പിക്കുവാൻ ഉപദേശിച്ചു. അതേ പുഴകുള്ള മറ്റൊരു ചെപ്പു കൊച്ചിമഹാരാജാവിന്റെ കയ്യിൽ എല്പിക്കുവാനും ചട്ടം കെട്ടി. അടുത്തുവന്ന പെരുവനത്തു പൂരത്തിനു കൊച്ചിത്തമ്പുരാൻ ആ പുഴകു പൂശിയുംകൊണ്ടു നമ്പൂരിയോടുകൂടി അവിടത്തേക്കു പോയി. അതു പുഴകു പൂശിക്കൊണ്ടു കാഴ്ച കാണുവാൻ വന്ന രണ്ടാംവേളിയുടെ ജാരനെ കണ്ടുപിടിച്ചു തൊണ്ടിയെടുത്തു നമ്പൂരിയെ എല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. രണ്ടു രാജാക്കന്മാരും അതിബുദ്ധിമാന്മാരായിരുന്നു. അവർ തമ്മിൽ ശത്രുതയിലാണു് വർത്തിച്ചിരുന്നതെങ്കിലും നമ്പൂരിയുടെ മുതൽ വീണ്ടെടുത്തുകൊടുക്കുന്നതിൽ രണ്ടുപേരും ജാഗ്രൂകന്മാരായിരുന്നു. ഇതാണു് നല്ല ഭാഷയിലെ ഇതിവൃത്തം. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

''ആരോടെല്ലാം പറഞ്ഞൂ പണമിവിടെയിരി-
പ്പുള്ള,താരോടുമില്ലേ;
നേരോ? നേരാണു; ചൊവ്വല്ലിതു ചെറിയൊരക-
ത്താളൊടുവ്വായിരിക്കാം;
പോരും; നേരാണിതെന്നാൽപ്പുറവതു വെറുതേ;
പോയതോ പോയിടട്ടേ;
പൂരത്തിൻനാഥം വരു നോക്കൊരുമയൊടൊരു വേ-
ളയ്ക്കു വേലയ്ക്കു പോകാം.''

എത്ര ഹൃദയങ്ഗമമായിരിക്കുന്നു ഈ ശ്ലോകം! ഇതുപോലെതന്നെയാണു് മറ്റു ശ്ലോകങ്ങളും. ''ഒടി'' എന്നൊരു ചെറിയ കൃതിയും തമ്പുരാൻ ഈ ജാതിയിൽ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പച്ചമലയാളത്തിൽ പില്ക്കാലത്തു ''കോമപ്പൻ'' മുതലായ കാവ്യങ്ങളെഴുതി മെച്ചം നേടിയ കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോനാണു് അദ്ദേഹമായിരുന്നു ആ വിഷയത്തിൽ ആചാര്യൻ. കോമപ്പനിലെ ആദ്യത്തെ 25 ശ്ലോകം അദ്ദേഹം പരിശോധിച്ചു തിരുത്തിക്കൊടുത്തിട്ടുള്ളതാണു്. പച്ചമലയാളം എന്ന ഈ നവീനകാവ്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവു തമ്പുരാൻതന്നെയാണു്. അതു കേവലം ഒരു സാഹിത്യവിനോദമെന്നല്ലാതെ സംസ്കൃതപദങ്ങളെ ഭാഷാകവിതയിൽനിന്നു ബഹിഷ്കരിക്കണമെന്നു് ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ വസ്തുത അറിയാതെ ചില നിരൂപകമ്മന്യന്മാർ "ഉണക്കമലയാളം" എന്നും മറ്റും അക്കാലത്തു് അതിനെ അധിക്ഷേപിക്കുകയുണ്ടായി എന്നുള്ളതും പ്രകൃതത്തിൽ പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്.

ഭാരതം കിളിപ്പാട്ടു്:—മഹാഭാരതത്തിൽ തമ്പുരാന്നുള്ള പ്രതിപത്തി അനന്യാദൃശമായിരുന്നു. കവിഭാരതമാണല്ലോ അദ്ദേഹം ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഭാഷാകൃതി. 1066-ൽ സി. പി. അച്യുതമേനോനും ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാരുംകൂടി മഹാഭാരതം ഹരിവംശസഹിതം അഞ്ചു വഷ്ംകൊണ്ടു തർജ്ജമചെയ്യാൻ ഒരു പദ്ധതി രൂപവൽകരിച്ചു. അതിനെപ്പറ്റി നടുവത്തച്ഛന്നുള്ള ഒരെഴുത്തിൽ തമ്പുരാൻ

"കൊച്ചുണ്ണിക്ഷോണിപാലൻ, കൊടിയൊരു കവി കാ—
ത്തുള്ളി,യെന്നല്ലഹോ ഞാ,—
നച്ഛൻനമ്പൂരിയാമ,ങ്ങയി തവ തനയൻ,
കൊച്ചുകുഞ്ഞുണ്ണിരാജൻ,
സച്ഛൻ മദ്ദേശികക്ഷ്മാപതി, ശുഭമതി കു—
ണ്ടു,രഹോ സി. പി., സാക്ഷാൽ
മെച്ചം ചേരുന്നൊരാ വെണ്മണികവിമണി കു—
ന്നേഴനും പേരു പോരേ?

പോരൊന്നിനി ഹരിവംശം പോരൊട്ടു മന്നാടിയാരുമെഴുതട്ടെ;
തീരട്ടേ പാട്ടിലതും; തീരട്ടേ ഗ്രന്ഥദുർഭിക്ഷം."

എന്നെഴുതിക്കാണുന്നു. ആദിപർവ്വവും ഭീഷ്മപർവ്വവും കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ; വനപർവ്വവും ശല്യപർവ്വവും ശാന്തിപർവ്വവും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ; വിരാടപർവ്വവും സ്ത്രീപർവ്വവും സി. പി.; കർണ്ണപർവം നടുവത്തച്ഛൻ—ഇങ്ങനെ പർവങ്ങളും അവരവർക്കു വീതിച്ചുകൊടുത്തു. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ ആദിപർവ്വവും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ വനപർവ്വത്തിൽ എത്രയും ഭാഗവും തർജ്ജമ ചെയ്തു. ശേഷമുള്ളവരുടെ അസൗകര്യംകൊണ്ടു് ആ ഉദ്യമം സഫലമായില്ല.

സംസ്കൃതകാവ്യവിവർത്തനം:—1078-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു സംസ്കൃതകാവ്യങ്ങൾ ഭാഷപ്പെടുത്തുന്നതിനു തമ്പുരാന്റെ ആധ്യക്ഷ്യത്തിൽ ഒരു സമിതി ആവിർഭവിച്ചു; തർജ്ജമയോഗക്കമ്മിറ്റി എന്ന പേരിൽ തത്സംബന്ധമായി ഒരു കമ്മിറ്റിയും രൂപവൽകരിച്ചു. പലരും അതിൽ അങ്ങങ്ങളായിരുന്നു. അല്പം ചിലതെല്ലാം നടന്നു.

ദ്രാവിഡകാവ്യവിവർത്തനം:—തമിഴിലെ ചില പ്രധാനകാവ്യങ്ങൾ മലയാളത്തിൽ തർജ്ജമചെയ്യുകിട്ടണമെന്നുള്ളതു തമ്പുരാന്റെ മറ്റൊരാഗ്രഹമായിരുന്നു. ആ പ്രയത്നവും പുരോഗമനം ചെയ്തില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പുരാണതർജ്ജമ:—മഹാഭാരതം തർജ്ജമ അവസാനിച്ചതിനുമേൽ പതിനെട്ടു പുരാണങ്ങളും തർജ്ജമചെയ്തു പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്നു തമ്പുരാൻ നിശ്ചയിച്ചു. 1081–ാമാണ്ടു കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിക്കു മഹാകവി എഴുതിയ ഒരെഴുത്തിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങളാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

"പതിനെട്ടു പുരാണവും തുടങ്ങാ–
മതിനൊട്ടല്ല കണക്കു നാലു ലക്ഷം;
അതിസാഹസമാണിതിന്നൊരാൾ ഞാൻ
മുതിരുന്നാകിൽ മുടിക്കുവാൻ പ്രയാസം.

പല സൽകവിവര്യരൊത്തുകൂടി–
പ്പലനാൾ വേലയെടുക്കിലങ്ങൊടുക്കം
ഫലവത്തരമാം പെരുത്തു പുണ്യം
ഫല,മെന്നല്ലറിവും ഹൃദിസ്ഥമാക്കാം.

ആരും തുണയ്ക്കില്ലിതിനെന്നു വന്നാൽ–
ച്ചേരുംവിധം ഞാൻ കഴിയുന്നപോലെ,
താരുണ്യഗർവ്വാൽപ്പ്രായുന്നതല്ല,
നേരുള്ളതോതാം, പടുവേലചെയ്യും.
പ്രയത്നിക്കമാത്രം നമുക്കുള്ള കൃത്യം;
പ്രയത്നം ഫലിപ്പിക്കലാദ്ദൈവകൃത്യം;
സ്വയം ചെയ്യണം നാം മനുഷ്യപ്രയത്നം,
സ്വയത്നം പരാശക്തി സിദ്ധാർത്ഥമാക്കും."

എന്തൊരു പൗരുഷപാരമ്യം; എന്തൊരു ഭാഷാപോഷണവൈയഗ്ര്യം! ശങ്കുണ്ണിയെ ഏല്പിച്ച പുരാണം ഗാരുഡമായിരുന്നു. സ്കാന്ദപുരാണമായിരുന്നു മഹാകവി തനിക്കു തിരഞ്ഞെടുത്തതെന്നു തോന്നുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അതിലെ ഒരു ഭാഗമാണു് 65 അധ്യായങ്ങളടങ്ങിയ ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം. ആ വ്യവസായവും മുന്നോട്ടു നീങ്ങിയില്ലെങ്കിലും ആ വഴിക്കുള്ള പ്രചോദനത്തിന്റെ ശക്തിയാലാണു് കണ്ടിയൂർ മഹാദേവശാസ്ത്രി ദേവീഭാഗവതവും, പെരുവനത്തു കെ. എസ്. കൃഷ്ണയ്യർ ഭവിഷ്യപുരാണവും, ഇരിങ്ങാലക്കുട നാരായണപ്പിഷാരടി വിഷ്ണുപുരാണവും മറ്റും വൃത്താനുവൃത്തമായി ഭാഷപ്പെടുത്തിയതു്.

പുരാണപുരുഷന്മാർ:—1086–ൽ ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിലെ നായകന്മാരുടെ ജീവിതചരിത്രം ഗദ്യരൂപത്തിൽ രചിക്കുവാൻ തമ്പുരാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരോടും മറ്റും ആലോചിച്ചു പലരോടും അപേക്ഷിച്ചു. വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ ശ്രീരാമൻ, വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോൻ ലക്ഷ്മണൻ, എം. ആർ. രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാൻ സുയോധനൻ എന്നിങ്ങനെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പട്ടികയുടെ പോക്കു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അതിൽ സുയോധനൻമാത്രമേ പ്രസിദ്ധീകൃതമായുള്ളൂ. വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ പ്രായാധിക്യംകൊണ്ടു് ആ ഭാരം കയ്യേറ്റില്ല.

മലയാളത്തിലെ ഗ്രന്ഥദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പരിഹാരത്തിനു തമ്പുരാൻ എത്രവളരെ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽക്കൂടിയാണു് ശ്രമിച്ചതെന്നു് ഈ പ്രസ്താവനകളിൽനിന്നു പ്രകടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ.

സംസ്കൃതകൃതികൾ:—ഇനി തമ്പുരാന്റെ എതാനും ചില കൃതികളെപ്പറ്റിമാത്രം സ്വല്പം ഉപന്യസിക്കാം. വിസ്തരിച്ചുള്ള പ്രതിപാദനം ഒരു വലിയ പുസ്തകംകൊണ്ടല്ലാതെ സാധിക്കുന്നതല്ല. വീരരസവർണ്ണനത്തിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനു വിശേഷപ്രതിപത്തി. ഓജഃപ്രധാനമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാഭാവികമായ കാവ്യശൈലി. ലക്ഷണാസങ്ഗ്രം തന്റെ ആദ്യത്തെ നാടകത്തിനു് ഇതിവൃത്തമായി തിരഞ്ഞെടുത്തതും ഭാരതമഞ്ജരിയിൽ ദ്രോണപർവ്വം തജ്ജമയ്ക്കു സ്വീകരിച്ചതും ആ കലാപ്രവണതയ്ക്കു് ഉദാഹരണങ്ങളാണു്. തമ്പുരാന്റെ കവിതയ്ക്കു ശൃങ്ഗാരരസത്തിൽ പ്രവേശമില്ലെന്നുള്ള അപവാദം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടിയാണു് ചന്ദ്രിക എന്ന ഭാഷാനാടിക രചിച്ചതു്.

"അങ്ഗേശൻ മുതലായനേകമരിവീരന്മാരടർത്താലെട്ടു—
ത്തങ്ങേശ്വരം ഭുജശക്തിയാലെയവരെത്തട്ടിപ്പറപ്പിക്കിലും
തുങ്ഗശ്രീ വിജയന്നു കൃഷ്ണസഹജാകൃഷ്ണാദിസങ്ഗങ്ങളിൽ—
ശൃംശൃങ്ഗാരക്കുറവുണ്ടതെന്നു വരുമോ? കാര്യം വിചാരിക്കെടോ."

എന്ന ശ്ലോകം നോക്കുക. ആ കാരണത്താൽത്തന്നെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധി വ്യായോഗനിർമ്മിതിയിൽ ആസക്തമായതു്.. "ഹാസ്യശൃങ്ഗാരശാന്തേഭ്യ ഇതരേത്രാങ്ഗിനോ രസാഃ" എന്നും മറ്റുമാണല്ലോ ആമാതിരി രൂപകത്തിന്റെ ലക്ഷണം. മഹാകവിക്കു സംസ്കൃതകവിതയും ഭാഷാകവിതയും, ഭാഷാകവിതയിൽ സ്വതന്ത്രകവനവും വിവർത്തനവും ഒന്നുപോലെ സ്വാധീനമായിരുന്നു. ഏതു് ഏതിൽ കവിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു എന്നു പരിച്ഛേദിച്ചു പറയുവാൻ നിവ്വാഹമില്ലതന്നെ. സംസ്കൃതകവനത്തിന്റെ രീതി കാണിക്കുവാൻ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"അയം സമരജാംഘലികസ്തുഡഗ്രുഡസന്ധികുമഃ
കുശോദരമനോഹരോ വിതതപീവരോരുഃസ്ഥലഃ
സുവൃത്തകഠിനായതസ്ഥിരവൃഷാംസബാഹുദ്വയോ
ഗഭീരവദനേക്ഷണോ ദിശതി മേ മുദം മാധവഃ."

(ജരാസന്ധവധം)

"ഗത്വേഷുച്ചൈരടന്തീ, ഘനതുഹിനശിലാപൃഷ്ഠമധ്യാശ്രയന്തീ,
നിർമ്മേഷം പ്രസ്ഖലന്തീ, നിബിഡതരുതതേരന്തരാ നിഷ്പതന്തീ,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സത്ത്വൗഘം സംഹരന്തീ, പ്രചലദസിലതാമേചകാ, യാമുനീവ
സ്രോതോവൃദ്ധിവ്വിധത്തേ ശബരഭടഘടാ കാനനാഭോഗപൂർത്തിം.''
(കിരാതാർജ്ജുനീയം)

''ഏഷാ തവാം വിശിഖവിശീർണ്ണവർഷ്മഖണ്ഡ—
പ്രത്യുഗ്രസ്രുതരുധിരാർദ്രമാംസപിണ്ഡം
ആലഭ്യ പ്രിയപിശിതോപഹാരചര്യാം
കൈരാതീം നനു വനദൈവതീം ധിനോമി.''
(കിരാതാർജ്ജുനീയം)

''കിം കിം പ്രാഹ ഭവാൻ സ ഭീമസഹജോ ഗാണ്ഡീവധന്വാ യതി—
വ്യാജാന്നശ്ചരലയന്നഥാപഹൃതവാൻ കന്യാം സുഭദ്രാമിതി?
നോ ശോചാമി കുരൂൻ; ന സൗഹൃദഭിദഃ കുന്തീസുതാൻ; നാർജ്ജുനം;
കിന്ത്വേനാം മൃതപൂരുഷാദുപനതാം ദൃയേ സ്മരൻ ഭാരികാം.''
(സുഭദ്രാഹരണം)

''ശ്രീമാനവിക്രമകവീന്ദ്രമുഖാരവിന്ദ—
മാധ്വീരസാതിമദമത്തരരാജഹംസീ
മൂതാടവീതടലസത്സവിലാസയാതാ
ജേജീയതേ മദനമർദ്ദനഭാഗ്യവൃദ്ധിഃ.''
(മാനവിക്രമഘട്ടൻതമ്പുരാനു് ഒരെഴുത്തു്)

''ജലാർദ്രപവനാലോലസസ്യസാരസ്യശാലിനീ
നിർമ്മാപ്യന്നതിമാധത്തേ യത്ര ക്ഷേത്രക്ഷിതിർന്നൃണാം.

തപസ്സ്വാധ്യായസംസിദ്ധ്യുദ്ഭവോപദ്രവിഹനിതാഃ
യത്രോന്നതാ അപി ഭൂയോ ദർശയന്തീവ നമ്രതാം.''
(ശ്രീശങ്കരഗുരുചരിതം)

ധനശാസ്ത്രകാരിക:—ഇതു് കെ. സി. മാനവിക്രമരാജാ ഡി. സി.യും പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരുംകൂടി നടത്തിവന്ന ലക്ഷ്മീവിലാസം മാസികയിൽ ചേർക്കുന്നതിനു 1081—ാമാണ്ടു് അവരുടെ ആവശ്യമനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണു്. വിഷയഗ്രഹണത്തിനു രാജാവിന്റെ തത്സംബന്ധമായുള്ള ഗദ്യലേഖനങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും അവയുടെ ഭാഷാനുവാദവും പകർത്തുന്നു.

''തഥാഹ്യർത്ഥസ്യതസ്സർവേ ലോകേർത്ഥാഃ കിന്തു കേവലം
ക്രയശക്ത്യാത്മകം മൂല്യം യത്ര സോർത്ഥ ഇഹേഷ്യതേ.''

''അർത്ഥമല്ലാതെ ലോകത്തിലില്ലൊരെണ്ണവുമെങ്കിലും
ഇതിൽ വാങ്ങാൻ തക്ക വിലയുള്ളതേ അർത്ഥമായ്പ്പതു.''

''യഥാ കദാചിച്ഛീർണ്ണപത്രഭസ്മപങ്കാദയോപി വാ
മൂല്യസമ്പാദകതയാ സമ്പദ്ഭാവം വ്രജന്തി ഹി.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ചിലേടം പാഴിലകളും വെണ്ണീറും ചേറുമെന്നിവ
വിലയുണ്ടാകയാൽ സമ്പത്തായിത്തീരുന്നതില്ലയോ?"

ഭാഷാകൃതികൾ—കവിഭാരതം:—കവിഭാരതത്തിൽ പാണ്ഡവപക്ഷമെന്നും കൗരവപക്ഷമെന്നും രണ്ടു ഖണ്ഡങ്ങളുണ്ടു്. ഏതാനും കവികളുടെ പേരുകൾമാത്രമേ കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളു. കവിക്കു് അന്നു പറയത്തക്ക ബാഹ്യലോകപരിചയമില്ലായിരുന്നു.

"ഓക്കുമ്പോളിനിയോമ്മ പോര; കവിതക്കാരുണ്ടനേകം തരം
പാക്കുമ്പോൾ കുരുവീരരാക്കുക; നിവൃത്തനോൻ പൊറുത്തിന്നു ഞാൻ"

എന്നു പാഞ്ഞു കവി ഒഴിയുകയാണു് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്.

കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ അർജ്ജുനൻ, വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഭീമസേനൻ, വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരി ഹനുമാൻ, ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരി സാത്യകി, വെണ്മണി മഹൻ ദ്രോണൻ, നടുവത്തച്ഛൻ കൃപൻ, കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർ കർണ്ണൻ, കുത്തപാറ ദാമോദരൻനമ്പൂരി ശല്യൻ എന്നും മറ്റുമാണു് അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്നതു്. തനിയ്ക്കു കൗരവപക്ഷത്തിൽ കൃതവർമ്മാവിന്റെ സ്ഥാനമേ കല്പിച്ചിട്ടുള്ളു.

"ഊനത്വം പിണയാതെ രാജകവിയോടൊട്ടൊട്ടുകുന്നൊരീ
ഞാനത്രേ കവിസംഘസംഗരമതുണ്ടായെങ്കിൽ മായം വിനാ
മാനത്താൽപ്പൊരുതുന്ന ചാരുകൃതവർമ്മാവെന്നൊരാ യാദവ—
സ്ഥാനത്തിന്നനുരൂപനെന്നു മതമിട്ടിക്കിൽച്ചിലക്കൊക്കെയും"

എന്നതാണു് സ്വന്തം സ്ഥാനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ശ്ലോകം. വാഗീസു മാപ്പിള പില്ലാലത്തു് അതു വിപുലമാക്കണമെന്നു് അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ തമ്പുരാൻ ആ അപേക്ഷ അംഗീകരിച്ചില്ല. ആ കൃതി കേവലം ബാലചാപല്യമെന്നുമാത്രമേ അദ്ദേഹം അന്നു കരുതിയുള്ളു.

ദക്ഷയാഗശതകം:—ദക്ഷയാഗശതകം യൗവനോദയത്തിലെ ഒരു ദ്രുതകവിതയായിട്ടും അതിൽപ്പോലും തമ്പുരാന്റെ കവനകലാവൈഭവം അതിന്റെ വികസ്വരരൂപത്തിൽ കാണ്മാനുണ്ടു്.

"ചാച്ചുക്കാരാണു മന്ദൻ പിതൃപതി മുതലാ—
യുള്ള വാനോർകളേറെ—
ച്ചേച്ചുക്കാരായിരിപ്പുണ്ടനവധി മുനിമാർ
നിത്യമിങ്ങെത്തുയല്ല,
കാഴ്ചയ്ക്കും പാരമോരോ വിവിധതരവിശേ—
ഷങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും മേൽ
വീഴ്ചയ്ക്കായ്പന്നകൂട്ടം വിടുവിനൊടു വിരോ—
ധിച്ച ദുർമ്മോഹമെല്ലാം"

എന്നതു് അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പാലുള്ളിചരിതം:—ഈ കാവ്യത്തിൽ മഹാകവി ഒരൈതീഹ്യത്തെ ആസ്പദമാക്കി പാലുള്ളിനമ്പൂരിയുടെ സമരവൈദഗ്ധ്യത്തേയും നായികയായ മാധവിയുടെ ചാരിത്രനിഷ്ഠയേയും വർണ്ണിക്കുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളുടെ മാധുര്യം പരിശോധിക്കുക; ആദ്യത്തേതു് സ്വഭാവോക്തിസുഭഗമാണു്.

"പട്ടം പട്ടുമാലുമേറെ വിലയേറീടുന്ന കുപ്പായവും
മൊട്ടച്ചാത്തലമൂടു മൂടിയ പകിട്ടോലുന്ന നൽത്തൊപ്പിയും
വട്ടത്താടി വളർത്തു തുമ്പു സമമായ് വെട്ടീട്ടെഴും വക്ത്രവും
മട്ടും ചേൽ നടുക്കു കണ്ടിതവരന്നക്കുഞ്ഞുവീരാനെയും."

"ഇതി പലതുമകക്കാമ്പിങ്കലോത്തിട്ടു പിന്നെ
ക്ഷിതി കിടുകിടയാകുംമട്ടു കാൽവെച്ചു കേറി
ചതിയുടയൊരു മുത്തിത്തള്ള രോഷാഗ്നിദേവാ—
ഹുതിയതിനു ഹവിസ്സാംമട്ടു നോക്കീട്ടു ചൊന്നാൾ"

നല്ല ഭാഷ, പാലുള്ളിചരിതം, തുപ്പല്ലോളാമ്പി മുതലായവയാണു് ഭാഷയിൽ നിർമ്മിതങ്ങളായ ആദ്യത്തെ ലഘുകാവ്യങ്ങൾ.

മദിരാശിയാത്ര:—ഇതു കൊച്ചി രാജകുടുംബത്തിലെ കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ മദിരാശിയിൽ ബി. എ. പരീക്ഷയ്ക്കു വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ അവിടത്തെ സംസ്കൃതം പാഠിപ്പിക്കുവാൻ അവിടെ താമസിച്ച കാലത്തു് എഴുതിയതാണു്. കൊട്ടങ്ങല്ലൂർനിന്നു മദിരാശിവരെയും മദിരാശിയിലും കണ്ട കാഴ്ചകളെ തമ്പുരാൻ സൂക്ഷ്മതയോടെ ഒരു കവിയുടെ നിലയിൽ സ്വഭാവോക്തിസുഭഗമായ രീതിയിൽ ഇതിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു.

"വട്ടത്തൊപ്പിയിലാടിടുന്ന കുനുപീലിപ്രൗഢിയും, ബൂട്സതിൽ—
ത്തട്ടീട്ടങ്ങുരസുംവരയ്ക്കുടിവരെത്തുങ്ങുന്ന കുപ്പായവും
കട്ടിക്കാലുറയും കരത്തിലൊരു നൽക്കാറാടിയും വച്ചുകൊ—
ണ്ടോട്ടോരെക്കളിയാടിടുന്നൊരു ഭൊരപ്പൈതങ്ങളെക്കണ്ടു ഞാൻ"

എന്ന പദ്യം ഈ കൃതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

തുപ്പല്ലോളാമ്പി:—തുപ്പല്ലോളാമ്പി തമ്പുരാൻ ഒരിക്കൽ ഗുരുവായൂക്ഷേത്രത്തൊഴാൻ പോയപ്പോൾ അവിടെ പെട്ടരഴിയം രാമനിളയതിന്റെയും മറ്റും അപേക്ഷയനുസരിച്ചു് ഒരു രാത്രികൊണ്ടെഴുതിയ അതിമനോഹരമായ ഒരു കാവ്യമാണു്. കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ രാജാക്കന്മാരുടെ അംഗരക്ഷകരായിരുന്ന കിളിക്കോട്ടു പണിക്കന്മാരുടെ കുടുംബത്തിൽ പണ്ടൊരിക്കൽ ഒരു സ്ത്രീ ധൂർത്തയായിരുന്നു. ആ സ്ത്രീയുടെ ഭർത്താവായ നമ്പൂരി അവളെ ജാരനോടുകൂടി ശയനഗൃഹത്തിൽ കാണുകയും, ഉടൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്രോധാവിഷ്ടനായി അടുത്തു നിറച്ചു മൂക്കിത്തുപ്പിവച്ചിരുന്ന കോളാമ്പിയെടുത്തു് അവളെ അഭിഷേകം ചെയ്കയും ചെയ്തു. തന്റെ കുറാം മറയ്ക്കുന്നതിനായി അവൾ ആ വേഷത്തിൽത്തന്നെ ഓടിച്ചെന്നു തന്റെ സമരശൂരന്മാരായ സഹോദരന്മാരോടു പരാതിപ്പെടുകയും, അവർ നമ്പൂരിയെ കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ധർമ്മിഷ്ഠനായ രാജാവു് ആ ഭടപ്രമാണികളെ, അവർ തന്നെ പല യുദ്ധങ്ങളിലും സഹായിച്ചിരുന്നു എങ്കിലും, ഉടൻതന്നെ നാടുകടത്തി. ഈ പുരാവൃത്തമാണു് തമ്പുരാൻ പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു്. കേരളത്തിലെ ഐതിഹ്യങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും രചിക്കുവാൻ മഹാകവിക്കു് അതിരും എതിരുമില്ലാത്ത നൈപുണ്യമുണ്ടായിരുന്നു; തുപ്പല്ക്കോളാമ്പിയിൽ ആ നൈപുണ്യം അതിന്റെ അഗ്രകക്ഷ്യയിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കുന്നു. ഒന്നുരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും പകർത്താം.

"നില്ലട്ടേ ജാരനായ് നീയതുമിതുമുരചെ—
യ്തിട്ട ഞാൻ കേട്ട,തെന്ന—
ല്ലിക്കട്ടിന്മേൽക്കിടക്കുന്നവനെയരികിൽ ഞാൻ
കണ്ടതും കൂട്ടിടേണ്ട;
ധിക്കുകഷ്ടം! ദുഷ്ടശീലേ! പറക പറക നീ;
നിന്റെ കോളാമ്പിയിൽത്താ—
നിക്കട്ടെത്തുപ്പലിതുയ്ക്കുവാധി നിറവാ—
നെന്തഹോ! ഹന്ത! ബന്ധം?

ഞാൻതന്നെ തുപ്പിയിതിലിന്നു നിറച്ചതാണു;
കാന്തനു മറൊരു വിചാരമുദിച്ചിടേണ്ട;
എന്തെന്നിലിക്കടുത്തയെന്നവണ്ണം ചൊല്ലീടുമ്പോ—
ളെന്തെന്നു നിഷ്ഠുരമുരച്ചു ചൊടിച്ചു വിപ്രൻ.

ഇപ്പച്ചപ്പേച്ചുരയ്ക്കുന്നതു ശാഠ്യമയേ!
നല്ല സാമർത്ഥ്യമുള്ളി—
ത്തുപ്പൻനമ്പൂരിയോടോ? മതി മതിയറിയും
നിന്നെ ഞാൻ പണ്ടുതന്നെ;
ഇപ്പോഴംക്കാട്ടിത്തരാമെന്നാളുടെ തലയിൽ—
ത്തൽക്ഷണം ചെയ്തു വിപ്രൻ
തുപ്പല്ക്കോളാമ്പികൊണ്ടിട്ടരിയൊരു കലടാ—
രാജ്യപട്ടാഭിഷേകം."

കംസൻ:—കംസന്റെ ജീവചരിത്രത്തെപ്പറ്റി വളരെ വിസ്തരിച്ചെഴുതീട്ടുള്ള ഒരു കാവ്യമാണു് ഈ ഗ്രന്ഥം. ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിൽ കാണുന്ന കഥമാത്രമല്ല ഇതിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അധോലിഖിതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു ജരാസന്ധന്റെ കൊമ്പനാനയുടെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നേക്കു കംസനും, രണ്ടാമത്തേതു കംസനു് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു സാമാന്യമായി കിട്ടിയ അതേ ആനയുടെനേക്കു ശ്രീകൃഷ്ണനും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന പരാക്രമമാണു്. ആ കൊലകൊമ്പനാണു് കുവലയാപീഡം.

"മലച്ചുനില്ക്കാതവനാശു വാഹം പിടി—
ച്ചുലച്ചു ചുറ്റിച്ചു മറിച്ചുവിട്ടതിൽ
ബലച്ചുരുക്കം വെളിവാക്കി മണ്ണിൽ വീ—
ണലച്ചു വൻപേറിന കൊമ്പനാനയും."

"ചൊടിച്ചു മുന്നോട്ടു കുതിയ്ക്കുമാന,യാ—
ഞ്ഞടിച്ചു മുന്നോട്ടു കുതിയ്ക്കുമച്യുതൻ;
പിടിച്ചുകുത്താൻ കരി നോക്കു,മൂക്കൊടൊ—
ത്തിടിച്ചു ചാടും ഹരി സിംഹവിക്രമൻ."

കുതിരത്തപഞ്ചകം:—ഈ പുസ്തകത്തിലെ അഞ്ചു കുതികളും ഭാരതാന്തർഗ്ഗതങ്ങളായ കഥകളെ ആസ്പദമാക്കി എഴുതീട്ടുള്ളവയാണു്. ഇവയെല്ലാം മുമ്പുപോലെ വിശിഷ്ടങ്ങളായിരിക്കുന്നു.

"ഉടൽ വീർത്തു വിയർത്തു ചോരപാഞ്ഞുൽ—
ക്കടമൂക്കിട്ടു പിടിച്ചുപൊക്കിയാലും
സ്ഫുടമാപ്പകയ്ക്കൊണ്ട ചക്രമങ്ങോ—
ക്കിടയായീല കുറച്ചുമൊന്നറുക്കാൻ"

എന്നതു നാരായണാസ്ത്രഭാഗത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകമാകുന്നു. അടുത്തതായി കാണുന്നതു യാത്രാഭാഗത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണു്.

"ഉലച്ചുവീശും കരി ശൃംഖലച്ചു—
റലച്ച ചീറുന്നൊരു ചീറലിന്നും
ബലം കെടുമ്മാറലറുന്ന യുദ്ധ—
സ്ഥലം കുലുങ്ങുംപടി മക്കടത്താൻ."

കേരളം:—ഈ ഗ്രന്ഥം കേരളത്തിലെ പ്രാചീനചരിത്രത്തെ, ഐതിഹ്യപ്രധാനമായി ആശ്രയിച്ചു കുലങ്കഷമായി വിശദീകരിക്കുന്ന ഒരു കാവ്യമാകുന്നു. ഇതിന്റെ നിർമ്മിതിക്കു വേണ്ട കരുക്കൾ ശേഖരിക്കുവാൻ കവി വളരെക്കാലം, വളരെയധികം, ക്ലേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്; മുപ്പതു സർഗ്ഗങ്ങൾകൊണ്ടു മുഴുമിപ്പിക്കണമെന്നു സങ്കല്പിച്ചിരുന്നു; പതിനൊന്നു സർഗ്ഗങ്ങളേ തീർന്നുള്ളൂ. അതിലും ആദ്യത്തെ അഞ്ചു സർഗ്ഗങ്ങളേ പുസ്തകാകൃതിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ആറാം സർഗ്ഗം കൈരളിമാസിക വഴിക്കു പുറത്തുവന്നു. ഏഴുമുതലുള്ള സർഗ്ഗങ്ങൾ എവിടെപ്പോയിയെന്നു് ആർക്കും രൂപമില്ല. ഒന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ കേരളപ്രതിഷ്ഠയും, രണ്ടാം സർഗ്ഗ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിൽ നമ്പൂരിരാജ്യഭരണവും, മൂന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ പെരുമാൾഭരണവും, നാലാം സർഗ്ഗത്തിൽ ഏറാട്ടപെരുമ്പടപ്പുവാഴ്ചയും, അഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിൽ കൂറമത്സരവുമാണു് പ്രതിപാദ്യം. ആ സർഗ്ഗത്തിൽത്തന്നെ ശങ്കരാചാര്യ സ്വാമികളുടെ ഒരു ചരിത്രസംക്ഷേപവും ഉൾപ്പെട്ടന്നു.

രൂപകങ്ങൾ:—ഇവയിൽ പലതും നിമിഷകൃതികളാണെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടു് ഇവയ്ക്കു് ആസ്വാദ്യതാംശത്തിൽ കുറവൊന്നും വന്നിട്ടില്ല. പത്തു് അങ്കത്തിൽ രചിച്ച നളചരിതം എവിടെപ്പോയി എന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. ചന്ദ്രവർമ്മമഹാരാജാവു ചന്ദ്രികയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യുന്നതാണു് ചന്ദ്രികാനാടികയിലെ ഇതിവൃത്തം. സാമൂതിരിപ്പാടും കൊച്ചിമഹാരാജാവും തമ്മിൽ നടന്ന ശണ്ഠയാണു് ശ്രീമാനവിക്രമവിജയത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. മങ്ങാട്ടച്ചൻ, പാലിയത്തച്ചൻ, തിരുനാവായയോഗക്കാർ, തൃശ്ശൂർയോഗക്കാർ ഇവരെപ്പറ്റിയുള്ള ചരിത്രശകലങ്ങളും ഇതിൽ ഭംഗിയായി ഇണക്കിക്കോർത്തിട്ടുണ്ടു്. ശ്രീമാനവിക്രമവിജയവും മാർത്താണ്ഡവിജയവും ചരിത്രകഥകളെ അവലംബിച്ചും, ചന്ദ്രിക ഒരു കല്പിതമായ ഇതിവൃത്തത്തെ ആസ്പദീകരിച്ചും എഴുതീട്ടുള്ളവയാണു്. എല്ലാ കൃതികളും ഓരോ പ്രകാരത്തിൽ ഹൃദയാവർജ്ജകങ്ങളായിട്ടുണ്ടു്. ഏതാനും ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഈ രൂപകസമുച്ചയത്തിൽനിന്നു പകർത്താം.

"മേനിക്കണ്ടപ്പരായിപ്പലരുമവനിയിൽ—
പ്പാർത്തുപോരുന്നതുണ്ടീ
മാനംകെട്ടോരു കയ്യിൽപ്പണമുടയവരിൽ—
ത്തന്നെ ധാരാളമുണ്ടാം;
ഞാനം ഭൂപാലരായീടുകിലിനിയുരചെ—
യ്യേണ്ടതുണ്ടോ? നൃപാല—
സ്ഥാനം കേവന്നതായാലറിവുടയവനും
മൗഢ്യമുണ്ടാകുമല്ലോ." (സന്താനഗോപാലം)

താരേശാസ്യത്തിലോമല്പുകിൽമുടി ചെറുകാ—
റേറാരു ചിന്നിക്കരത്തിൽ—
ച്ചേരും നൽപ്പുസ്തകത്തെച്ചെറുമുലകളണി—
ച്ചട്ടമേൽച്ചേർത്തുവച്ചു്
നേരേ നോക്കുന്ന ബാലത്തരുണികൾനടുവിൽ—
ബ്ബാലികാപാഠശാലാ—
ചാരേ നാണിച്ചുനിന്നോരഴകൊഴുകിന പെ—
ണ്ണൈതലേതായിരിക്കും?" (ചന്ദ്രിക)

"ചോരത്തിളപ്പും ചൊടിയിൽച്ചുമപ്പും
മാറിൽത്തരിപ്പുള്ള മുലപ്പൊടിപ്പും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഓരിദ്ര്യവായ്യും നടുവിൽക്കിടപ്പു—
ള്ളോരട്ടയാശക്തി ജയിച്ചിടട്ടേ.'' (സീതാസ്വയംവരം)

''കൂടെക്കൂടെയുറക്കെയൊച്ചയിടുമാറെന്തിന്നു തക്കിപ്പതീ
മാടക്ഷോണിപനിന്നിരുന്നുപുലരും വെണ്ണാടമിക്കാണ്മതിൽ
കേടൊക്കാതൊരു മണ്ഡലത്തിനകമേ ശൈലാബ്ധിനാഥന്റെ കാ—
ല്ലാടേല്ക്കാതെയിരിക്കിലന്നുമുതലിപ്പൂണുലിടുന്നില്ല ഞാൻ.''
(ശ്രീമാനവിക്രമവിജയം)

സ്ഥലദൗർല്ലഭ്യത്താൽ ഗാഥയേയോ, പാട്ടുകളേയോ, ഖണ്ഡകൃതികളേയോ പറ്റി ഇവിടെ ഒന്നും പറയുന്നില്ല.

മലയാളശബ്ദശാസ്ത്രം:—ഈ ഗ്രന്ഥം കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പുരസ്കർത്താവായിരുന്ന കൊച്ചി ഇളയ തമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ച് ആ മഹാകവിയും, കുഞ്ഞുരാമവർമ്മൻതമ്പുരാനും, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനുംകൂടി എഴുതിയതാണു്. അക്ഷരം, സന്ധി, ലിതം, സുബന്തം, സർവ്വനാമം, അവ്യയം, സ്ത്രീപ്രത്യയം, വിഭക്ത്യർത്ഥം, സമാസം, തദ്ധിതം, ധാതു, ശുദ്ധക്രിയ, നാമക്രിയ, അവ്യയക്രിയ, വാചകരീതി എന്നിങ്ങനെ പതിനാറു പ്രകരണങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആദ്യത്തെ നാലു പ്രകരണങ്ങളും കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, അഞ്ചുമുതൽ പത്തുവരെ കുഞ്ഞുരാമവർമ്മൻതമ്പുരാനും, ഒടുവിലത്തെ ആറു പ്രകരണങ്ങളും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും രചിച്ചു. വിഷയസ്വരൂപം കാരികയായും, ഓരോ കാരികയുടേയും വ്യാഖ്യാനം ഗദ്യമായും എഴുതിയിരിക്കുന്നു. ഒരു ഭാഷാവൈയാകരണന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ പ്രസ്തുതകൃതിക്കു പറയത്തക്ക മെച്ചമൊന്നുമില്ലെങ്കിലും, ഇതിലും ഗ്രാഹ്യങ്ങളായ അംശങ്ങളും പലതുമുണ്ടു്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ രചിച്ച ഭാഗത്തിനു് ഉത്തരാർദ്ധമെന്നു പേർ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം കാരിതാകാരിതധാതുക്കളും യഥാക്രമം നല്കിയിരിക്കുന്ന സംജ്ഞകളും കറുത്ത ധാതുവെന്നും വെളുത്ത ധാതുവെന്നുമാണു്. കറുത്ത രേഫം എന്നൊരു പേർ ർ എന്ന അക്ഷരത്തിനു നമ്പൂരിമാർ പണ്ടേക്കാലത്തു കൊടുത്തിരുന്നുവെന്നും, അതിനെ അനുകരിച്ചാണു് താൻ പ്രസ്തുത സംജ്ഞകളും സൃഷ്ടിച്ചതെന്നും അദ്ദേഹം പറയുന്നു. 'വാചകരീതി' എന്ന പ്രകരണത്തിൽനിന്നു് ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

കാരിക: ''സ്വന്തമായ് മലയാളത്തിൽച്ചേരും വാചകരീതിയെ
ഉപയോഗിച്ചുകൊള്ളാവൂ വാക്യഭംഗി വരുത്തുവാൻ.''

വ്യാഖ്യാനം:—''വാക്യഭംഗി വരുത്തുന്നതിനു മലയാളഭാഷയ്ക്കു സ്വന്തമായ വാക്യരീതിയല്ലാതെ മറ്റു ഭാഷകളുടെ വാചകരീതിയെ ഉപയോഗിച്ചുകൂടാ. ഉദാഹരണം: ഈ മനുഷ്യൻ തന്നു ഇനിക്കൊരു പുസ്തകം ഇന്നലെ; അതിൽ ഞാൻ കണ്ട കോമാളിത്വം ഒരു വിഡ്ഢിയുടെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നു° ഇംഗ്ലീഷ°വാചകരീതിയെ അനുസരിച്ചോ ആ കുട്ടിയാൽ അപ്രകാരം പ്രയത്നം ചെയ്യപ്പെട്ട എന്നും മറും സംസ്കൃതവാചകരീതിയെ അനുസരിച്ചോ വാചകമെഴുതിയാൽ ഭംഗിയില്ലാതെ തീരുമെന്നല്ല, വളരെ അഭംഗിയുമാകും.''

ശബ്ദാലങ്കാരം:—എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാഭൂഷണമെന്ന അലങ്കാരശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം പുറത്തു വന്നപ്പോൾ അതിലെ ശബ്ദാലങ്കാരപ്രകരണം തമ്പുരാനു° അത്ര സമഞ്ജസമായി തോന്നിയില്ല. അതുനിമിത്തമാണു° പ്രസ്തുതകൃതി അദ്ദേഹം രചിച്ചതു°.

''മലമങ്കയ്ക്കു കമ്പിട്ടു ചില പിച്ചളവാക്കിൽ ഞാൻ
അലങ്കാരംപണിക്കുള്ള നിലവച്ചുച്ചുകോത്തിടാം.''

എന്നു മഹാകവി തന്റെ ഉദ്യമത്തിന്റെ സ്വഭാവം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. വിവിധരീതികളിലുള്ള യമകങ്ങളും, ബന്ധങ്ങളും, അനുപ്രാസങ്ങളും, സമസ്യകളും ഇവയ്ക്കെല്ലാം ഉദാഹരണങ്ങളും അക്ലിഷ്ടമനോഹരങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഈ കൃതിയിൽ രചിച്ചുചേർത്തിട്ടുണ്ടു°.

മഹാഭാരതം:—മഹാകവി മലയാളഭാഷയുടെ ഉൽകർഷത്തിനു വേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള അത്ഭുതകൃത്യങ്ങളിൽ പലതും മനസ്സുവെച്ചാൽ മറ്റു ചിലർക്കും കഷ്ടിച്ചു കഴിയുമായിരിക്കാം. എന്നാൽ ലക്ഷത്തിരുപത്തയ്യായിരം ഗ്രന്ഥങ്ങളടങ്ങിയ മഹാഭാരതം—ഭാരതീയരുടെ പഞ്ചമവേദം—പൂർത്തിയാക്കുവാൻ വ്യാസമഹർഷിക്കുതന്നെയും മൂന്നു കൊല്ലം വേണ്ടിവന്ന ലോകത്തിലെ ബൃഹത്തായ ഗ്രന്ഥം—ഇങ്ങുമങ്ങും ഗ്രന്ഥിജടിലം—സ്വച്ഛന്ദം എന്ന കവിവചനത്താൽ സൂചിതമായ 874 ദിവസംകൊണ്ടു തർജ്ജമചെയ്യാൻ തമ്പുരാനെക്കൊണ്ടുമാത്രമല്ലാതെ സാധിക്കുമായിരുന്നുവോ? ഒരിക്കലുമില്ല. അതിലാണു° അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമാനുഷമായ പ്രഭാവം അതിന്റെ പരമകാഷ്ഠയിൽ അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നതു°.

ഭാരതം കിളിപ്പാട്ടായി തർജ്ജമചെയ്യുവാൻ പലരേയും ഏല്പിച്ചുവെങ്കിലും ആ ഉദ്യമം ഫലവത്തായില്ലെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഭാരതമഞ്ജരിയുടെ തർജ്ജമകൊണ്ടു ഭാരതത്തിന്റെ തർജ്ജമ നിറവേറിയതായി സമാധാനപ്പെടുവാനും നിവൃത്തി കണ്ടില്ല. എന്നാൽ പിന്നെ മറ്റൊരാളെയും കൂട്ടുപിടിക്കാതെ താൻ ഒറ്റയ്ക്കുതന്നെ വിശേഷാത്തരമായ ആ ഇതിഹാസം വിവർത്തനംചെയ്താലെന്തെന്നു തമ്പുരാൻ വിചാരിച്ചു. തർജ്ജമയ്ക്കു° ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പിലത്തെ ദിവസം തദ്വിഷയകമായി താഴെക്കാണുന്ന ഒരു സംഭാഷണം അദ്ദേഹവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്യാലനായ കെ. സി. വീരരായൻരാജാ ബി. എ.യും തമ്മിൽ നടന്നു. വീരരായൻരാജാവു° ആ സംഭാഷണം ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. '' 'എന്താണു° കോവിലു°?' എന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചു. അതിനുത്തരമായി 'സമുദ്രം ചാടിക്കടക്കുവാനുറച്ചു മഹേന്ദ്രപർവ്വതത്തിന്റെ മുകളിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കയറിനിന്നു് അപാരമായ സമുദ്രം ഒന്നു നോക്കിക്കണ്ട സമയം ഹനുമാനുണ്ടായ വിചാരമെന്തായിരിക്കുമെന്നു് ഒന്നൂഹിച്ചു പറയുവാൻ സാധിക്കുമോ കുഞ്ഞേട്ടനു്?' എന്നാണു് അദ്ദേഹം ചോദിച്ചതു്. 'ഇല്ല' എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞു. 'എന്നാൽ ആ ഹനുമാന്റെ നിലയാണു് എന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ നില. നോക്കിയാൽ അറ്റം കാണുന്നില്ല' എന്നു മാത്രം പറഞ്ഞു. പിറ്റേ ദിവസം കാലത്തു് ആറു മണിക്കു ഭാരതം തർജ്ജമചെയ്യുതുടങ്ങി. ആറുമുതൽ ഒൻപതു മണിവരെയുള്ള സമയം ആ കൃത്യത്തിലേക്കു പതിവായി വിനിയോഗിക്കും. ആദ്യകാലത്തു് അൻപതു ശ്ലോകങ്ങൾപോലെ ദിവസംതോറും വിവർത്തനംചെയ്യുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. പിന്നീടു് അതു നൂറായി; അനന്തരം നൂറ്റൻപതുമായി. അതുപോലെ ആദ്യകാലത്തു മൂലം വായിക്കുക, ആലോചിക്കുക, ഭാഷപ്പെടുത്തുക ഈ മൂന്നു കർത്തവ്യങ്ങളും ഒന്നിനപ്പുറം മറ്റൊന്നെന്ന ക്രമത്തിൽ അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടിവന്നിരുന്നു; കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവയെല്ലാം ഒന്നിച്ചുതന്നെ ചെയ്യുതീർക്കുന്നതിനുവേണ്ട ശക്തി കിട്ടി." ആരംഭത്തിൽ തൃശ്ശൂർ ഭാരതവിലാസം അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു ഭാഷാഭാരതം മാസികയായി പുറപ്പെട്ടു. പിന്നീടു് അതിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനായി കോട്ടയ്ക്കൽ ഭാരതം എന്ന പേരിൽ പ്രത്യേകം ഒരു മുദ്രാലയം തന്നെ സ്ഥാപിതമായി. ഭൂരിഭാഗവും തർജ്ജമചെയ്തതു കോട്ടയ്ക്കൽവച്ചു തന്നെയായിരുന്നു. 1081–ൽ പുസ്തകം സമാപ്തമായി; തമ്പുരാൻ കൃതകൃത്യനുമായി. 1069–ൽ കോട്ടയ്ക്കലെ ഒരു വിദ്യാലയത്തിൽനിന്നു തനിയ്ക്കു സമർപ്പിച്ച മംഗളപത്രത്തിന്റെ മറുപടിയിൽ

> "ശക്തിയ്ക്കൊത്തവിധത്തിൽ ഞാനതുമിതും വല്ലെങ്കിലും വല്ലതും
> യുക്തിക്കേടൊട്ടു മുക്കിമൂളിയെഴുതിക്കൂട്ടാറുണ്ടിപ്പൊഴും:
> പക്ഷേ വേണ്ടതുപോലെ മേലിലുപകാരത്തിനു പോരുന്നതായ്
> ശിക്ഷയ്ക്കൊന്നുമിതേവരെയ്ക്കുമെഴുതിത്തീർപ്പാൻ കഴിഞ്ഞില്ല മേ.
>
> ഓരോ നാടകഭേദമോ, ചെറുകഥാബന്ധങ്ങളോ, ശ്ലോകമോ,
> നേരമ്പോക്കിനെഴുത്തുകുത്തുകളതോ, പത്രങ്ങളിൽച്ചേർത്തതോ
> നേരായിട്ടൊരു ഭാഷ പുഷ്ടിവരുവാൻമാത്രം പുലർന്നീടുമോ?
> സാരത്തിൽസ്സുരസോപദേശവിശദഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിക്കണം."

എന്നു് അനുശോചിച്ചിരുന്നു. ആ അനുശോചനം ഭാഷാമഹാഭാരതത്തോടുകൂടിയേ ആവശ്യകമല്ലെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയിരുന്നുള്ളു. തർജ്ജമയിൽ പല ഭാഗങ്ങളും അമൃതസ്യന്ദികളാണു്. മാതൃക കാണിക്കുവാൻ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾമാത്രം പകർത്താം.

മൂലം: "സുലഭാഃ പുരുഷാ രാജൻ സതതം പ്രിയവാദിനഃ
അപ്രിയസ്യ ച പഥ്യസ്യ വക്താ ശ്രോതാ ച ദുർല്ലഭഃ."

തർജ്ജമ: "ആളേറെയുണ്ടാം രാജാവേ! നിത്യം സേവ പറഞ്ഞിടാൻ
സേവ വിട്ടു ഹിതം ചൊല്ലുവാൻ കേൾക്കുവോനും ചുരുക്കമാം."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൂലം: ''ക്ലൈബ്യം മാ സ്മ ഗമഃ പാർത്ഥ! നൈതത്ത്വയ്യുപപദ്യതേ
ക്ഷുദ്രം ഹൃദയദൗർബ്ബല്യം ത്യക്ത്വോത്തിഷ്ഠ! പരന്തപ!''

തർജ്ജമ: ''ക്ലീബതപമേല്ലൊലാ പാർത്ഥ! നിനക്കൊക്കില്ലതൊട്ടമേ
തുച്ഛമിച്ചിത്തദൗർബ്ബല്യം വിട്ടേല്ക്ക പരന്തപ!''

മറ്റു തർജ്ജമകൾ:—ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം ചെറുശ്ശേരി ഫാത്തുമേനോന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണു്. കാദംബരീസാരം കാശ്മീരകനായ അഭിനന്ദമഹാകവിയുടെ തന്നാമധേയമായ കൃതിയുടെ തർജ്ജമയാണു്. അതിൽ ആകെ എട്ടു സർഗ്ഗങ്ങളടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ശങ്കരാചാര്യചരിതം കേരളീയനായ ഗോവിന്ദാനന്ദന്റെ ആ പേരിലുള്ള കൃതിയുടെ ഒരു സ്വതന്ത്രവിവർത്തനമാണു്. ശുകസന്ദേശവും ഉദ്ദണ്ഡശാസ്ത്രികളുടെ കോകിലസന്ദേശവും പ്രസിദ്ധങ്ങളാണല്ലോ. അവയാണു് തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാനുവാദത്തിനു വിഷയീഭവിച്ച രണ്ടു സന്ദേശങ്ങൾ. ഈ നാലു കൃതികളും തോട്ടയ്ക്കാട്ടു കുഞ്ഞുകുഞ്ഞമേനോൻ ബി. എ.യുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു രചിച്ച വാങ്മയങ്ങളാണു്. ശ്രീസ്തുതി ശങ്കരഭഗവൽപാദരുടെ അതേ നാമധേയത്തിലുള്ള (കനകധാരാസ്തവം എന്നും പറയും) ഒരു വിശിഷ്ടസ്തോത്രത്തിന്റെ തർജ്ജമയാകുന്നു. ഈ കൃതികളെല്ലാം ഉത്തമകക്ഷ്യയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

''നില്ക്കട്ടേ പോരുമനാവിൻ കഥ; രുചികുറയും
കാലമേറും ചടപ്പും
പൊയ്ക്കോട്ടേ, കൂട്ടിടേണ്ടാ മലമതിലൊരു കൊ—
ല്ലും കിടക്കും കിടപ്പും;
നോക്കുമ്പോൾ ഗർഭമാകും വലിയ ചുമടെടു—
ക്കുന്നതിൻക്ലേശമില്ലാ
തീക്കാവല്പെത്ര യോഗ്യൻ മകനു,മതു നില—
യ്ക്കുള്ളൊരമ്മേ! തൊഴുന്നേൻ.''

(ശങ്കരാചാര്യചരിതം)

''അങ്ങേഭാഗത്തു ശാസ്ത്രം, കലഹം, പെരുതാം
ലജ്ജ, താതാദിയിൽഭീ—
യിങ്ങേഭാഗത്തു മാരൻ, മധു, മുതുവിരഹം,
മൃത്യുവിൽപ്പെട്ട പേടി;
മങ്ങീ ഞാനെന്തു വേണ്ടൂ വിഷമമിഹ വിമോ—
ഹത്തിലായ° ബ്രഹ്മഹത്യ—
യ്ക്കിങ്ങീയുള്ളോഹ്മക്കു തീരാത്തൊരു കടുനരകം
പാറിടാതായ്വരട്ടേ.'' (കാദംബരീകഥാസാരം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''പിന്നെപ്പൂവ്വാചലത്തിൻകൊട്ടുടിനിരയിൽ—
ക്കാട്ടതിയെന്നമട്ടിൽ—
ത്തന്നെത്താൻ നല്ലശോകപ്പൂത്തുമലർനിറമാ—
ന്നക്കൊസ്സുകരിച്ചാൽ
മന്നേറെൻതോഴർ കാലത്തുടനഥ നടകൊ—
ണ്ടീടുകിഷ്ടോപചാര—
ത്തിന്നെന്നാൽ ബുദ്ധിമുട്ടും പരമൊരു സുഖമാം
നിൻതരക്കാക്കു നൂനം.'' (ശുകസന്ദേശം)

''രണ്ടാളും നമ്മാം പാപ്പാനൊരു ധരണിയിലാ—
ണെന്തു വിശ്ലേഷമോക്കു—
ന്നുണ്ടാ മാരന്റെ കുറ്റം പറയുമിരുവരെ—
ന്നുണ്ടു സല്ലാപസൌഖ്യം
കൊണ്ടോടിത്തിങ്കൾ രാവിൽക്കളർകരമിരുപേർ—
മെയ്യിലും തുല്യമേറ്റു—
ന്നുണ്ടാക്കാര്യം നിനച്ചാൽക്കരിവരഗമനേ!
സിദ്ധമാശ്ലേഷതോഷം.'' (കോകിലസന്ദേശം)

''മൊട്ടിട്ട പച്ചിലമരത്തിലണഞ്ഞ വണ്ടിൻ—
മട്ടിൽക്കരുംകുളിർ മുളച്ച മുകുന്ദമെയ്യിൽ
തട്ടിച്ച ഭൂതിമയമണ്ഡളദേവതാക്ഷി—
ത്തട്ടിപ്പെനിക്കു പുരുമണ്ഡളമേകിടട്ടേ.'' (ശ്രീസ്തുതി)

രൂപകവിവർത്തനങ്ങൾ:—തമ്പുരാന്റെ വിവർത്തിതരൂപകങ്ങളിൽ അതിപ്രധാനമായുള്ളതു് ആശ്ചര്യചൂഡാമണിയാണു്. അതിനോളം തന്മയത്വമുള്ള ഒരു തർജ്ജമ ഭാഷാനാടകങ്ങളുടെയിടയിൽ വേറെയുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വിക്രമോർവ്വശീയത്തിനു് അതിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പകുതിപോലുമില്ലാത്തതു് അതു വൃത്താനുവൃത്താനുവാദമാണെന്നുള്ളതിനുപുറമേ വീരരസപ്രാധാന്യമല്ലാത്തതുകൊണ്ടുകൂടിയല്ലയോ എന്നു സംശയിക്കുവാൻ മാർഗ്ഗമുണ്ടു്. അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ തർജ്ജമചെയ്തതു വങ്ഗീയപാഠമനുസരിച്ചാണു്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കേരളീയപാഠം അങ്ഗീകരിച്ചു് അതിനു മറ്റൊരു തർജ്ജമ നിർമ്മിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. അതു് ഇപ്പോഴെവിടെപ്പോയി എന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. മലയാളത്തിലെ ഗ്രന്ഥകാരിദ്യം തീർക്കുന്നതിനുള്ള അത്യുത്സാഹംനിമിത്തമാണു് അദ്ദേഹം ഹാംലോറ്റും ഒതെല്ലോയും തർജ്ജമചെയ്തതു്. മദിരാശിപ്രവിശ്യയിൽ ഒരു വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്ന എ. രാമച്ചൻനെടുങ്ങാടിയുടെ സാഹായ്യം അക്കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"എ. രാമച്ചൻനെടുങ്ങാടിയെ വലിയ സഹായത്തിനായ് യച്ചമാന്തം
ചേരാതേ വേലചെയ്തിട്ടുപചിതകുതുകം രണ്ടു മാസത്തിനുള്ളിൽ"

ഹാംലേറ്റ് ഭാഷപ്പെടുത്തിയതായി അദ്ദേഹം കുത്താമ്പള്ളി രാമൻനമ്പ്യാക്കയച്ച ഒരെഴുത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

"എല്ലാറ്റിലുംപുറമെയൊന്നിതു നീ നിനക്കു
നല്ലോരു സതുപരനാകണമെന്നുമെന്നാൽ
അല്ലിൻറെപിൻപു പകലെന്നതുപോലെ ചൊല്ലാ-
മില്ലീഷൽ നീ ചതിയനായ്വരികില്ലൊരാഥംക്കും"

എന്നിത്തരത്തിലാണ് തജ്ജമയുടെ ഗതി. ഒതെല്ലോവിലുള്ളതാണ് അധോലിഖിതങ്ങളായ പദ്യങ്ങൾ.

"ചരട്ട തറാതെന്നമട്ടിൽപ്പെരിയ പണസ്സഞ്ചി കയ്യിൽ വയ്ക്കും നീ
പരമിതറിഞ്ഞിങ്ങെന്നൊട്ട പറയാത്തതു വലിയ കാനനിലയല്ലോ."

"കേട്ടാലും ചെറുപുഞ്ചിരിയിട്ടാൽകെട്ടവനിൽനിന്നു കവരുന്നു
കിട്ടാപ്ഫലമതിലിങ്ങൽപ്പെട്ടാളാത്മാപഹാരിയാകുന്നു."

ഹാംലേറ്റിനെപ്പറ്റി കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിക്കയച്ച ഒരെഴുത്തിൽ തമ്പുരാൻ

"ആകപ്പാടെ നുകർത്തു ശരിയായ്ത്തൃപ്തിപ്പെട്ടുന്നീലെടോ
ശ്ലോകപ്പാട്ടുമതിൻറെ ഗദ്യരചനാഭേദങ്ങളേപ്പാട്ടുമേ
ലോകത്തിൽജ്ജനസമ്മതത്തിനുതകാത്തിംഗ്ലീഷുനാമങ്ങളും
പാകത്തിൽപ്പെടുകില്ല ശുദ്ധമലയാളക്കാക്കതെന്നേ വരൂ.

എന്നാലുമിംഗ്ലീഷറിയും ജനങ്ങൾ
നന്നായിയെന്നായ്പ്പറയും ചിലേടം
ഒന്നാണെനിക്കീയിതിൽ മെച്ച,മിംഗ്ലീ-
ഷിൻനാറാമേല്ക്കാതിതു ചെയ്തുവല്ലോ."

എന്നും മാറും എഴുതുന്നുണ്ടെങ്കിലും വാസ്തവത്തിൽ അതു ഭാഷയിലെ ഒരൊന്നാന്തരം വിവർത്തനനാടകമായി പരിണമിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത്തരത്തിൽ ഒരു തജ്ജമ എതുയോ ആംഗ്ലേയപണ്ഡിതന്മാരായ മഹാകവികൾ കേരളത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചിട്ടും ഏതൽകാലപര്യന്തം ഉണ്ടായിട്ടില്ലല്ലോ. ഇനി ചൂഡാമണിയിൽനിന്നുമാത്രം ഒരു ശ്ലോകം പകർത്താം.

"മുറയ്ക്കു ദശകണ്ഠനാമിവനെ വെന്നൊരോരായിരം
കരങ്ങളെഴുമജ്ജനക്ഷിതിതലേന്ദ്രനെത്താപസൻ
വെറും ചമത വെട്ടിടും പരശുകൊണ്ടു പോരിൽത്തടു-
ത്തറുത്തതറിവില്ലയോ തരു മുറിച്ചുതള്ളുംവിധം?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എഴുത്തുകഥ:—കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ നിരവധി സുഹൃത്തുക്കൾക്കു് ഇടതടവില്ലാതെ അയച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പദ്യലേഖനങ്ങളിൽ നിന്നാണു് നമുക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനഹങ്കാരവും, അസൂയാരാഹിത്യവും, പരഹിതൈഷിതവും, അഭിപ്രായധീരതയും, സാഹിത്യപോഷണൗത്സുക്യവും, ഫലിതമാർമ്മികതയും മറ്റും അവയുടെ സമഗ്രമായ രൂപത്തിൽ ആസ്വാദ്യമാകുന്നതു്. എത്രയെത്ര കൃതികളാണു് അദ്ദേഹം അവരുടെ മുമ്പാകെ മറിപ്പുകിടന്നു് എഴുതിച്ചിട്ടുള്ളതു്. കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിക്കുള്ള ഒരു കത്തിൽ ഇങ്ങനെ കാണുന്നു.

"മുറയ്ക്കു താൻ ഗ്രന്ഥമിരുന്നുതീർക്ക—
കായ്കുകെന്നാകിലറച്ചിടട്ടെ;
ഉറയ്ക്കണം വേണ്ടതിൽ വേണ്ടപോലെ—
യിരിക്കണം; വന്നതു വന്നു പിന്നെ.

ജനിച്ചിടുമ്പോഠം കവിവരുനായിട—
ജ്ജനിച്ചൊരാളാരിഹ പാരിടത്തിൽ?
നിനയ്ക്കുകസാഹസുധാരസത്താൽ
നനയ്ക്കിൽ നേരേ വളരാത്തതുണ്ടോ?
തുടങ്ങണം കാര്യമതൊന്നിടയ്ക്കു
മുടങ്ങിയാലന്നു മുടങ്ങിടട്ടേ;
നടുങ്ങിടാതായതിലേതുമേ പിൻ—
മടങ്ങിടാഞ്ഞാലൊരുനാഠം ജയിക്കും."

പിന്നൊരിക്കൽ നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരിയോടു താഴെക്കാണുന്നവിധം നിവേദനംചെയ്യുന്നു.

"വല്ലെങ്കിലും നാടകമൊന്നെടുക്കു
തെല്ലെങ്കിലും തജ്ജമചെയ്യനോക്കു
ഇല്ലം കലുങ്ങില്ലതുകൊണ്ടു ഹേ! ന—
ന്നല്ലെങ്കിലപ്പോഠംക്കളയാം നമുക്കും."

തന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ പ്രഥമഗണനീയനായ ശങ്കുണ്ണിപോലും ഒരിക്കൽ "പോകുന്നഹോ" എന്നു പ്രയോഗിച്ചപ്പോഠം

"അപൂർണ്ണക്രിയയ്ക്കുള്ളൊരസ്സന്ധി ശ്രദ്ധം
സപൂർണ്ണക്രിയയ്ക്കും ഭവാൻ തട്ടിവീക്കും"

എന്നു് അദ്ദേഹത്തോടു പറയുവാൻ തമ്പുരാനു സങ്കോചം തോന്നുന്നില്ല. മലയാളശബ്ദശാസ്ത്രത്തിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ മധുരമഞ്ജുലത്തിൽ നിന്നു് ഒരു ശ്ലോകാർദ്ധം ഉദാഹരിച്ചു് അതിലെ ദോഷം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുവാൻ മുതിരുന്നു. പി. ജി. രാമയ്യരുടെ ശാകുന്തളം തർജ്ജമ പുറത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വന്നപ്പോഠം അത്ര കേരളീയപാാന്നസ്തമല്ലായ്കയാൽ തദ്വിഷയകമായ ഉദ്യമം ശ്ലാഘ്യമല്ലെന്ന പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ട്

"ശിഷ്യരുടെ സാഹസത്തിൽ വി—
ശിഷ്യ ഗുരുക്കൾക്കു ശാസനം ചെയ്യാം;
പശ്യ, ഭവാനൊട്ട ഞാന്നമ—
വശ്യമതേവിധുരച്ചതാണിതെടോ"

എന്നു് അദ്ദേഹത്തെ സമാശ്വസിപ്പിക്കുന്നു.

ഓരോ എഴുത്തിലും ഓരോ സരസമായ മണ്ഡളശ്ലോകവും കാണും. ആ ഇനത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു സംസ്കൃതശ്ലോകവും ഒരു ഭാഷാശ്ലോകവും പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"പാലയതു സൗഹൃദം വഃ പാശാംകുശപരശുശൂലകലിതകരം
പാടലകിരണനിഭഗം പാവകജാപത്യമാദിജാമ്പത്യം."

"കണ്ണിൽക്കണ്ട കിടാങ്ങളോട്ട വെറുതേ മല്ലിട്ടെതിത്തിട്ട ത—
ല്ലെണ്ണിക്കൊണ്ട കൊടുത്തുമേറുമിടയിൽത്തോറ്റോടിടുംനേരവും
തിണ്ണം പുഞ്ചിരിപൂണ്ട കണ്ടുപഹസിക്കും രാധതന്നിൽച്ചതി—
ക്കണ്ണിട്ടങ്ങിനെ നോക്കിടുന്ന പശുപക്ഷഞ്ഞാന്നു കുപ്പുന്നു ഞാൻ."

ഭാഷാശൈലി:—തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാശൈലി ഏറ്റവും പ്രസന്നമധുരമാണു്: ജീവനുള്ള ഭാഷാപദങ്ങളാം അത്ര ധാരാളമായി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കവി കുഞ്ചൻനമ്പിയാക്കിപ്പുറം ജനിച്ചിട്ടില്ല; ഔചിത്യദീക്ഷ നമ്പിയാരെക്കാളും തമ്പുരാനു കൂടുകയും ചെയ്യും.

"നാമുക്കെഴുത്തച്ഛനെടുത്ത ഭാഷാ—
ക്രമക്കണക്കേ ശരണം; ജനങ്ങളാം
സമസ്തരും സമ്മതിയാതെകണ്ടി—
സ്സമർത്ഥനോതില്ലൊരു വാക്കുപോലും.

എന്നാണ കൊച്ചുണ്ണിമഹീമഹേന്ദ്ര—
നെന്നോട ചെയ്തോരുപദേശസാരം;
എന്നാലതങ്ങേക്കുമെടുത്തിടേണ്ട—
തെന്നോത്തു ഞാൻ ചൊല്ലിയതാണിതെല്ലാം"

എന്നു് ഒരവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം ശങ്കുണ്ണിയെ ഉപദേശിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ എഴുത്തച്ഛനേറതിനൊക്കാം പതിന്മടങ്ങു ലളിതകോമളമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ എഴുത്തുകളിലെ ശൈലി. നോക്കുക, പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരോടു് ഒരു പെൻസിലിനു് ആവശ്യപ്പെട്ടതു്.

"പെരുമാഠംച്ചെട്ടിപ്പെൻസിലി—
നവതിയിതാ വന്നു ഭാരതാപ്പീസിൽ;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരു കോലയച്ചുതരണം
വെറുതേ കരുതിക്കിടന്നിട്ടും വകയിൽ.''

തന്വൂരാൻ ശ്ലോകത്തിലേ കത്തെഴുതൂ; അതിനു മറുപടി ഗദ്യത്തിലയയ്ക്കുതെന്നു് അദ്ദേഹം പ്രത്യേകമായി നിബ്ബന്ധിച്ചിരുന്നു; ഈമാതിരി കത്തിടപാടുകളിൽ എന്തു കവിതയാണു് ഉള്ളതെന്നു ചില അരസികന്മാർ ചോദിക്കാം; ഇവയിലുമുണ്ടു് കവിതാംശം എന്നറിയുവാൻ വേണ്ട സഹൃദയത്വം അവക്കില്ല. അതേയുള്ളൂ വൈഷമ്യം. മുൻപു് ഉദ്ധരിച്ച ശ്ലോകത്തിലെ ''വെറുതേ കരുതിക്കിടന്നിട്ടും വകയിൽ'' എന്ന വാചകം അനുസന്ധാനക്ഷമമല്ലെന്നു പറയുവാൻ ആർക്കു കഴിയും?

ഗദ്യവും ഗവേഷണവും:—തന്വൂരാൻ വളരെ മുൻപുതന്നെ ധാരാളം ഗദ്യം എഴുതിയിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു് ആ ശാഖയിൽ ഒരു നല്ല ശൈലി കൈവശമായതു രസികരഞ്ജിനിയുടെ ആധിപത്യം സിദ്ധിച്ചതിനുമേലായിരുന്നു. 'പ്രസന്നപ്രൗഢരസപ്രസങ്ഗങ്ങൾ' അതിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് അഭിലാഷമുണ്ടായിരുന്നു.

''പ്രാചീനകേരളചരിത്രനവീനഗദ്യ—
കാവ്യപ്രശസ്തതരശാസ്ത്രകഥാവിനോദൈഃ
അന്യൈശ്ച നാടകപുരാതനപദ്യജാല—
ഗാഥാദിഭിശ്ശബളിതാവതു മാസികൈഷാ''

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ആ മാസികയിൽ ഏതെല്ലാം വിഷയങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം നിഷ്കർഷിച്ചു; പ്രാചീനകേരളചരിത്രത്തെ പരാമർശിക്കുന്ന ലേഖനങ്ങളാണു് അദ്ദേഹം പ്രായേണ എഴുതിവന്നതു്. രസികരഞ്ജിനിയിലെ ''തൃക്കണാമതിലകം'' മണ്ഡലോദയത്തിലെ ''വെള്ള'' മുതലായ ഉപന്യാസങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു് ആ വഴിലഭിച്ചിട്ടുള്ള അഗാധമായ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ നിദർശനങ്ങളായിരുന്നു. 1078—ൽ ശങ്കുണ്ണിക്കു തന്വൂരാൻ ഗവേഷണസംബന്ധമായി ഒരു കത്തെഴുതീട്ടുണ്ടു്. അതിൽപ്പെട്ടതാണു് മുവടേ കുറിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ.

''എന്നാൽച്ചരിത്രവിഷയത്തിൽ നുകരു ലക്ഷ്യം
നന്നായ്ത്തിരഞ്ഞു പല വൃദ്ധഗൃഹങ്ങൾതോറും
തന്നാൽപ്പെടുന്നപടി പിട്ട പറഞ്ഞിളക്കു;
തന്നാൽപ്പെരുത്ത ഗുണമാം കിടയായ്കിൽ വേണ്ടാ.

കുറുമ്പിലുള്ളൊരു ഭവാൻ തരമോടു തെക്കും—
കുറുമ്പിളാപതിഗൃഹത്തിലുമൊന്നു ചെല്ലൂ
പേരുള്ള വല്ല വരിയോല കിടയ്കുമെങ്കിൽ—
പ്പോരുള്ള കാലവിഷയത്തെളിവിന്നു കൊള്ളാം.

നേരായിണങ്ങി,യതുപോലൊരു പോക്കു വേവ—
നാരായണപ്രഭുഗൃഹത്തിലുമൊത്തവണ്ണം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആരാൽ നടത്തുകയി! 'ഭട്ടതിരി'സ്ഥലത്തു—
മാരാഞ്ഞുനോക്കുക, കിടച്ചതു ലാഭമല്ലേ?

കേട്ടുള്ളവണ്ണമിവർ നമ്മുടെ കൊച്ചി—കോഴി—
ക്കോട്ടുള്ള മന്നവർ നടത്തിയ പോക്കളത്തിൽ
പെട്ടുള്ള യോഗ്യർ നിയതം പഴമയ്ക്കു ചേച്ച—
പെട്ടുള്ള വല്ല കഥയും കിടയാതെയാമോ?

ഇടപ്രഭുക്കൾക്കിടയോരു വീട്ടിൽ—
പ്പിടപ്പഴക്കുള്ള പിടിച്ചമട്ടിൽ
കിടപ്പതാം ഗ്രന്ഥവരിക്കുറിപ്പു
കിടപ്പതിന്നങ്ങു തുനിഞ്ഞിരിപ്പൂ.''

എന്തൊരു സങ്കടമായ സദുപദേശം!

ഉപസംഹാരം:—അങ്ങനെയെല്ലാമായിരുന്ന കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ സർവതോമുഖമായ സാഹിതീവ്യവസായം. ജീവിതത്തിന്റെ അസ്ഥിരതയെപ്പറ്റി അറിവില്ലാത്ത ഒരാളല്ലായിരുന്ന അദ്ദേഹം. 1068-ൽ ശങ്കുണ്ണിക്കയച്ച അധോലിഖിതമായ പദ്യം അതിനു സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നു.

''ഞാനോ മാനിനിമാക്കു മഥവാഹോ ശാസ്ത്രത്തിലെന്നോടെതി—
പ്പാനോ പാരിലൊരുത്തനില്ല; കവിതയ്ക്കാനാമനാകുന്ന ഞാൻ;
താനോരോന്നിവയോർത്തുകൊണ്ടു ഞെളിയേണ്ടെൻചിത്തമേ, നിശ്ചയം
താനോ ജീവനൊരസ്ഥിരത്വമതിനാൽ നിസ്സാരമാണൊക്കെയും.''

എന്നു് ആ മഹാത്മാവു ഗാനംചെയ്തു. മരണത്തെക്കുറിച്ചുതന്നെ അദ്ദേഹം ഒരവസരത്തിൽ വികാരോത്തേജകമായ ഒരു വിംശതി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിലെ ചരമശ്ലോകം അടിയിൽ ചേർക്കുന്നതാണു്.

''മൂഢനും പണ്ഡിതനും പെരിയ ധനികനും
പിച്ചതെണ്ടുന്നവനും
പ്രൗഢനും പ്രാകൃതനും പ്രഭവിനിടയനും
കണ്ടു നായ്ക്കും നരിയ്ക്കും
ബാഢം വ്യാപിക്കുമായു്പ്പകലുമിരവിലും
ലോകമോക്കാതെ മായാ—
ഗൂഢക്കയ്യാൽ മയക്കും മഹിതമരണമേ!
നിന്റെ ശ്ലോഷം വിശേഷം.''

നിസ്സങ്കനും നിർല്ലേപനുമായ ഒരു ഋഷികല്പന്റെ നിലയിലാണു് അദ്ദേഹം ലോകയാത്ര ചെയ്തതു്. മൂർത്തിമത്തായ ഉത്സാഹം എന്നു് ആ കവികുലഗുരുവിനെ വർണ്ണിക്കാം. ഇന്നു നാം കാണുന്ന ഭാഷാഗദ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചതു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനാണെങ്കിൽ പദ്യത്തിന്റെ അസ്ഥിവാരം ബലപ്പെടുത്തിയതു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനുമാണു്. അവരെ വിസ്മരിക്കുന്ന ആധുനികസാഹിത്യകാരന്മാർ തല മറന്നു് എണ്ണതേയ്ക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പതാമധ്യായം

കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ
(1020—1090)

"യന്മാതാപിതരൗ തു കേരളധരാവിഖ്യാതവിദ്യാധരൗ;
ലക്ഷ്മീരസ്യ വശംവദാ വിജയതേ ശ്രീവഞ്ചിസാമ്രാജ്യഭൂഃ;
കീർത്തിഃ കേരളവർമ്മണോസ്യ കവിതാശ്രീകല്പവല്ലീഫലാ—
സ്വാദാവിഷ്കൃതസൗമനസ്യമഹസഃ കേനൈവ നാകർണ്ണിതാ?"
(മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ)

ഉപക്രമം:—ആധുനികസാഹിത്യചക്രവർത്തിയായിരുന്ന കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ സഹസ്രമുഖമായ സരസ്വതീസേവനത്തെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരം ഇപ്പോഴാ സന്നിഹിതമായിരിക്കുന്നു. അൻപതു കൊല്ലത്തിലധികം കാലം അവിടുന്നു ഗൈവാണിയേയും കൈരളിയേയും അത്യദ്ഭുതമായ ഭക്തിയോടും ശ്രദ്ധയോടുംകൂടി സജീവമായി ആരാധിച്ചു. ഇന്നു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു സിദ്ധിച്ചുകാണുന്ന സമുൽകർഷത്തിനു പ്രധാനമായ നിദാനം ആ അവതാരപുരുഷന്റെ അനന്യസ്മൃതവും അനന്യസാധ്യവുമായ പ്രയത്നമാണു്. "പൂർവ്വാപരൗ വാരിനിധീ വഗാഹ്യ" എന്നു കാളിദാസൻ പറയുന്നതുപോലെ പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലും ഉത്തരാർദ്ധത്തിലും അവിടത്തെ അനുഗ്രഹം കേരളീയർക്കു ലഭിച്ചു. അത്തരത്തിൽ ഒരു പരമോപകർത്താവിനെ കേരളസാഹിത്യം അതിനു മുൻപും പിൻപും ഒരിയ്ക്കലും നിരീക്ഷിച്ചിട്ടില്ല.

കുടുംബം:—തെക്കേ മലബാറിൽ പരപ്പൂർ എന്ന പേരിൽ പ്രാചീനമായ ഒരു രാജകുടുംബമുണ്ടു്. ആ കുടുംബത്തിന്റെ രണ്ടു ശാഖകളാണു് വേപ്പൂരും (വെപ്പൂർ) പരപ്പനാടും. വേപ്പൂർശാഖയിൽ നിന്നു പിരിഞ്ഞുപോന്നവരാണു് കിളിമാനൂർ കോയിത്തമ്പുരാക്കന്മാർ. ചങ്ങനാശ്ശേരി കോയിത്തമ്പുരാക്കന്മാർ പരപ്പനാട്ടുശാഖയിൽപ്പെട്ടവരാണു്. ആ ശാഖയ്ക്കു് ആലിയക്കോടെന്ന പേരിലായിരുന്ന ആദ്യകാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിൽ പ്രശസ്തി. 941—ൽ ഹൈദർഅലി ആക്രമിച്ച കാലത്തു് ആ ശാഖയിലെ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിത്തമ്പുരാട്ടി തന്റെ അഞ്ചു സ്ത്രീസന്താനങ്ങളോടുകൂടി ധർമ്മരാജാവിനെ അഭയംപ്രാപിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചു. 960—ൽ മൂത്ത മകൾ ഇട്ടോട്ടിയമ്മയും കുഞ്ഞുങ്ങളും മാവേലിക്കര കണ്ടിയൂരിൽ മാറിപ്പാർക്കുകയും 982—ൽ ഗ്രാമ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിൽക്കൊട്ടാരം പണികഴിച്ചു് അവിടെ താമസം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. രണ്ടാമത്തെ മകൻ ഇട്ടിയങ്കുളയാന അവരുടെ സന്താനങ്ങളോടുകൂടി 969–ൽ തിരുവല്ലാ പാലിയക്കരക്കൊട്ടാരത്തിലേക്കു താമസം മാറ്റി. മൂന്നാമത്തെ മകൻ ഞാഞ്ഞിയമ്മയും കുട്ടികളും 973മുതൽ ജ്യേഷ്ഠത്തിയോടൊന്നിച്ചു പാലിയക്കരക്കൊട്ടാരത്തിൽത്തന്നെ പാർത്തുതുടങ്ങി. നാലാമത്തെ മകൻ ആനിയമ്മയും സന്താനങ്ങളും 970മുതൽ കോട്ടയം പള്ളത്തു സ്ഥാർവക എടത്തിൽ താമസിച്ചു. അഞ്ചാമത്തെ മകൻ ഇഞ്ഞാഞ്ഞിയമ്മയേയും സന്താനങ്ങളേയും ധർമ്മരാജാവു പണ്ടു തെക്കുംകൂർ രാജാക്കന്മാരുടെ വാസസ്ഥാനമായിരുന്ന ചങ്ങനാശ്ശേരി നീരാഴിക്കെട്ടുകൊട്ടാരത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ആ ഉപശാഖയാണു് ചങ്ങനാശ്ശേരി കോയിത്തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ കുടുംബം. അച്ഛൻകോയിത്തമ്പുരാനുവേണ്ടി അവിടത്തെ പ്രിയപത്നിയായ റാണി ഗൗരിലക്ഷ്മീബായി 987–ൽ പണിയിച്ചുകൊടുത്തതാണു് ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരം എന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. നീരാഴിക്കെട്ടിൽനിന്നു് ആ കുടുംബം അപ്പോഴാണു് അങ്ങോട്ടു മാറി. ടിപ്പുവിന്റെ ചേലക്കലാപത്തിനുശേഷം ബ്രിട്ടീഷുകാർ മലബാർ പിടിച്ചടക്കി അവിടത്തെ രാജാക്കന്മാരെയെല്ലാം മാലിഖാൻ കൊടുത്തു പിരിച്ചുവിട്ടു ഭരണാധികാരം കരസ്ഥമാക്കി. അതിനാൽ പരപ്പനാട്ടുനിന്നു തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു പോന്ന ശാഖോപശാഖകൾ അങ്ങോട്ടു മടങ്ങിയില്ല. ചിലർ പരപ്പനാട്ടു വലൂർ പുതിയ കോവിലകത്തു താമസിച്ചിരുന്നു. ആ ഉപശാഖയിൽ സന്തതിവിച്ഛേദം വരുമെന്നു കണ്ടപ്പോഴാണു്, 994–ാമാണ്ടു ലക്ഷ്മീപുരത്തുനിന്നു രണ്ടു സ്ത്രീകളേയും മൂന്നു പുരുഷന്മാരേയും അവിടത്തേക്കു ദത്തെടുത്തു. അവരിൽ ഒരാളൊഴിച്ചു ശേഷം നാലുപേർ 1005–ൽ അവിടെനിന്നു പരപ്പനാട്ടെ മറ്റൊരു ഉപശാഖയായ കുറിയിടത്തുകോയിക്കലും ദത്തുകോവിലകത്തും പോയി. അങ്ങനെ ചങ്ങനാശ്ശേരിക്കുടുംബത്തിലേക്കു പരപ്പനാട്ടെ ഭൂസ്വത്തും വസ്തുവകകളും മാലിഖാനും കിട്ടി. നീരാഴിക്കെട്ടുകൊട്ടാരത്തിൽ താമസിച്ചിരുന്ന തമ്പുരാട്ടിക്കു് അച്ഛൻകോയിത്തമ്പുരാൻ, കൊച്ചപ്പൻ കോയിത്തമ്പുരാൻ, ചെറുണ്ണികോയിത്തമ്പുരാൻ എന്നീ മൂന്നു പുത്രന്മാരും ഒരു പുത്രിയുമായിരുന്ന സന്താനങ്ങൾ. ആ പുത്രിക്കു ലക്ഷ്മി, കുഞ്ഞിക്കുട്ടി, കുഞ്ഞി എന്നു മൂന്നു പുത്രിമാരും, ഇത്തമ്മർ എന്നൊരു പുത്രനുമുണ്ടായിരുന്നു. കുഞ്ഞിത്തമ്പുരാട്ടി പ്രസവിച്ചില്ല. അച്ഛൻ കോയിത്തമ്പുരാനും മറ്റും കുഞ്ഞിക്കുട്ടിത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ശാഖയിൽപ്പെട്ടവരായിരുന്നു. ലക്ഷ്മിത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ശാഖയിൽപ്പെട്ടയാളാണു് ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പിതാവും വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മാതുലനുമായ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ.

ജനനം:—കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ വടക്കേത്തളത്തിൽ 1020–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 10–ാംനു-പൂയംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. "രാമവർമ്മാ" എന്നായിരുന്ന ആചാര്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തമായ നാമധേയം. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ നേരേ സഹോദരിയായിരുന്ന മഹാകവിയുടെ മാതാവായ ദേവ്യംബ (ദേവിയമ്മ). ആ തമ്പുരാട്ടിക്കു് ഇട്ടിയങ്കള എന്നും ഒരു ഓമനപ്പേരുമുണ്ടായിരുന്നു. ആ തമ്പുരാട്ടി 999–ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ പൂരംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു് ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിൽ വൈദുഷ്യം നേടി. പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ തളിപ്പറമ്പു മുല്ലപ്പള്ളി നാരായണൻനമ്പൂരിയുടെ പത്നിയായി. അദ്ദേഹം ശ്രുതിസ്മൃതികളിലും ജ്യോതിഷത്തിലും വിഷവൈദ്യത്തിലും അഭിജ്ഞനായിരുന്നു. സീമന്തപുത്രനായ രാജരാജവർമ്മ (ചെറുണ്ണി) കോയിത്തമ്പുരാനെ 1013–ാമാണ്ടു തുലാമാസം 9–ാംനു- മകംനക്ഷത്രത്തിൽ പ്രസവിച്ചു. അഭിനവവാഗ്ഭടൻ എന്ന ബിരുദത്താൽ പില്ക്കാലത്തു വിശ്രുതനായിത്തീർന്ന അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു് ഉപരി പ്രസ്താവിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരനാണു് കേരളവർമ്മദേവൻ. അവിടത്തെ കനിഷ്ഠസഹോദരനായ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ഇംഗ്ലീഷിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനായ രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിലും—പ്രത്യേകിച്ചു വ്യാകരണത്തിൽ—നിപുണന്മാരായിരുന്നു.

പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം:—കേരളവർമ്മദേവൻ ബാല്യത്തിൽ കുലഗുരുവായ തിരുവാപ്പിൽ രാമവാരിയരോടു സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു. ഒൻപതാമത്തെ വയസ്സുവരെ ആ അഭ്യസനം അങ്ങനെ തുടർന്നു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ പുത്രൻ രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ അവിടത്തെ സതീർത്ഥ്യനായിരുന്നു. അദ്ദേഹമാണു് പരപ്പനാട്ടു രാമവർമ്മതമ്പുരാൻ എന്ന പേരിൽ അനന്തരകാലത്തിൽ പ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്നതു്. ആ തമ്പുരാന്റെ ജനനം 1018–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസത്തിലാണു്. നമ്മുടെ കഥാനായകന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും സ്വഭാവസംസ്കരണത്തിലും മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ ശ്രദ്ധ സവിശേഷമായി പതിഞ്ഞിരുന്നു. മാതാവിനെ ഹനുമദ്ഭവം ആട്ടക്കഥയുടെ ഉപോൽഘാതത്തിൽ മഹാകവി ഇങ്ങനെ വർണ്ണനം ചെയ്യുന്നു.

"വിരക്തിമാഗ്ഗേ ഹൃദയം തതാന യാ
സമസ്തസൗഭാഗ്യസമൃദ്ധിമത്യപി
അനന്യനാരീസുലഭോല്ലസദ്ഗുണാ
ദദാതു മാതാ മമ സാപ്യനുഗ്രഹം."

കൈരളീപ്രശസ്തിയിൽ

"ഭൂപതമാന്നിതരരുള്ളവർതൻകുലത്തിൽ—
ദീപങ്ങളായവതരിച്ചൊരു നാരിമാരിൽ
പാപപ്രസങ്ഗമണയാത്ത മദീയമാതാ
ശ്രീപപ്പുരാജ്ഞി വിദുഷീമണിമൗലിയത്രേ"

എന്നും അവിടുന്നു് ആ സുചരിതയെ സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പിതൃവന്ദനമാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്. അതും ഹനുമദുത്ഭവത്തിലുള്ള ഒരു ശ്ലോകംതന്നെ.

"യഃ പ്രേയാൻ ജനകോ മമാഖിലജനശ്ലാഘ്യാസ്പദം സമ്പദം
സർവ്വാം ബിഭ്രദപി പ്രബുദ്ധപരമജ്ഞാനോദയാനന്ദഭൂഃ
ഹിത്വാ ദുസ്തരകർമ്മസന്തതിമഭൽ കർമ്മന്ദിവൃന്ദാരകോ
വന്ദേ കുന്ദവിഹാരമന്ദിരപതിം തം ഭൂമിവൃന്ദാരകം."

മാതുലനും ഭാഗിനേയനും:—തിരുവനന്തപുരത്തു ലക്ഷ്മീരാണിയുടെ ഭർത്താവായിരുന്ന ചങ്ങനാശ്ശേരി രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ചതുശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതനായ അദ്ദേഹം 1025–ൽത്തന്നെ കഥാനായകന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായ ചെറുണ്ണികോയിത്തമ്പുരാനെ തന്റെ വാസസ്ഥാനത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി സംസ്കൃതത്തിൽ ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാഠിപ്പിച്ചു. അതോടുകൂടി ഇംഗ്ലീഷ്, വൈദ്യം, സംഗീതം എന്നീ വിഷയങ്ങളിലും അദ്ദേഹം അവഗാഹം നേടി. മഹാകവി അദ്ദേഹത്തെ

"കവികുലമഹനീയോ ഹൃണഭാഷാരഹസ്യം
പണിനജുനിതന്ത്രം സാധുസംഗീതരീതിം
ബഹുഫലകരമായുർവ്വേദശാസ്ത്രഞ്ച വിദ്വാൻ
ജയതി മമ മഹാത്മാ സോദരോ രാജരാജഃ"

എന്നു മേൽ സ്മരിച്ച ഉപോൽഘാതത്തിൽ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ മാതുലന്റെ അന്തേവാസിയായിത്തീരുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യം 1030–ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ അവിട്ടത്തേക്കും സിദ്ധിച്ചു. ആ കൊല്ലത്തെ വിദ്യാരംഭദിനത്തിൽ പ്രസ്തുതഗുരുശിഷ്യബന്ധം ആരംഭിച്ചു. അവിടെവച്ചു് ആദ്യമായി പഠിച്ച ഗ്രന്ഥം കിരാതാർജ്ജുനീയമാണു്. 1033–ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 11–ാംനു- 22–ാമത്തെ വയസ്സിൽ നാടുനീങ്ങിയ തന്റെ പ്രിയപത്നിയെ ഗുരുനാഥൻ 1034 മീനമാസത്തിൽ അനുഗമിക്കുകയാൽ നാലരക്കൊല്ലമേ ആ ഛാത്രതല്പം നീണ്ടുനിന്നുള്ളുവെങ്കിലും അപ്പോഴേക്കു കേരളവർമ്മദേവൻ പല വിഷയങ്ങളിലും—പ്രത്യേകിച്ചു വ്യാകരണത്തിൽ—പ്രശംസാപരിധിയെ അതിലംഘിക്കുന്ന പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. വെളുപ്പാൻകാലത്തു നാലുമണിമുതൽ രാത്രി പത്തു മണിവരെയായിരുന്നു പാഠിത്തം. സംസ്കൃതത്തോടുകൂടി ഇംഗ്ലീഷും, വൈദ്യവും, സംഗീതവും അക്കാലത്തുതന്നെ അവിട്ടനും അഭ്യസിച്ചുതുടങ്ങി. മാതുലന്റെപേരിൽ മരുമകനുള്ള ഭക്തിപ്രകർഷത്തെ അവിട്ടനു തന്റെ പല ആദ്യകാലകൃതികളിലും പ്രകീർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഹനുമദുത്ഭവത്തിന്റെ പ്രാരംഭത്തിൽ കാണുന്ന "അജ്ഞാനസ്മരൽ" എന്ന ശ്ലോകം അന്യത്ര ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. 1036–ൽ രചിച്ച തിരുനാമപ്രബന്ധത്തിലും 1041–ൽ ഉണ്ടാക്കിയ നക്ഷത്രമാലയിലും "ശ്രീമന്മാതുലരാജരാജകരുണാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സാരസ്സ്വരത്നസാഹിതീവൈചക്ഷണ്യതൂണീരേണ'' എന്നും, 1043–ൽ നിർമ്മിച്ച ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരീഭാണത്തിൽ ''നിജമാതുലസ്യ വിബുധരാജരാജി ശേഖരസ്യ രാജരാജവർമ്മണഃ കരുണാസാരൈസ്സുല്ലസിതകവിതാബാല വല്ലരീകേണ'' എന്നും അവിടുന്നു തന്നെപ്പറ്റി പ്രശ്രയാവനതനായി പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു.

വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ:—ലക്ഷ്മീറാണിയുടെ സഹോദരോഹണത്തോടുകൂടി തിരുവിതാംകൂർ രാജകുടുംബത്തിൽ സ്ത്രീകൾ ഇല്ലാതെയായിത്തീരുകയാൽ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു 1033–ാമാണ്ടു ധനുമാസം 8–ാംനു- മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു രണ്ടു രാജകുമാരിമാരെ ദത്തെടുത്തു. അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായ റാണി ലക്ഷ്മീബായി ആറുങ്ങൽ മൂത്ത തമ്പുരാനെ കഥാനായകൻ 1034–ാമാണ്ടു മേടമാസം 13–ാംനു- പള്ളിക്കെട്ടുകഴിച്ചു 'വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ' എന്ന മഹനീയപദവിയിൽ ആരൂഢനായി. സർവ്വാങ്ഗസുന്ദരിയും സൽഗുണസമ്പന്നയും സങ്ഗീതാദികലാഭിജ്ഞയുമായ ആ മഹാരാജകുമാരിയുടെ സകലപുരുഷസിദ്ധികളുടേയും സങ്കേതസൗധവും സാഹിതീപാരുശവവുമായ ഒരു വീരക്ഷത്രിയകുമാരനെ ഭർത്താവായി ലഭിക്കുക എന്നുള്ളതിനെക്കാൾ എന്തൊരു സൗഭാഗ്യമാണു് കൈവരാനുള്ളതു്? അതുപോലെതന്നെ മറിച്ചും. മാതുലന്റെ തദ്വിഷയകമായ ചരമപ്രാർത്ഥനമാത്രമല്ല അവിടത്തെക്കൊണ്ടു ലക്ഷ്മീരാജ്ഞിയെ വിവാഹം ചെയ്യിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ മഹാരാജാവിനു പ്രേരകമായി ഭവിച്ചതു്. ആ ആകാരസൗഷ്ഠവം, ആ മേധാബലം, ആ വൈദുഷ്യപ്രകർഷം, ആ സൗശീല്യസമ്പത്തു് ഇത്യാദി മനോവാക്കായശക്തികളും അവിടത്തേയ്ക്കു മറൊരു രാജകുമാരനിൽ സമീക്ഷിക്കുവാൻ ശക്യമായിരുന്നില്ല. ദ്വിതീയാശ്രമപ്രവേശംകൊണ്ടു കേരളവർമ്മദേവന്റെ ജ്ഞാനം ശിഥിലീഭവിക്കുന്നതിനുപകരം ദീപ്തിമത്തീഭവിക്കുകയാണു് ചെയ്തതു്.

ഉപരിശാസ്ത്രാഭ്യാസം:—ഉത്രംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെയും ആയില്യംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെയും കാലത്തു തിരുവനന്തപുരത്തെ വിദ്വത്സദസ്സു് ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ ഉത്രംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ രാജ്യഭരണദശയിൽ ആ സദസ്സിനെ അലങ്കരിച്ചിരുന്ന ചില പണ്ഡിതപ്രവേകന്മാരെപ്പറ്റി കീർത്തിവിലാസചമ്പുവിൽ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ഞാൻ മറൊരവസരത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കഥാനായകൻ അവരിൽ സുബ്ബാദീക്ഷിതർ, ശീനുഅയ്യങ്കാർശാസ്ത്രികൾ ഇവരിൽനിന്നു വ്യാകരണശാസ്ത്രവും, പണ്ഡിതർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളിൽനിന്നു തർക്കശാസ്ത്രവും, ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളിൽനിന്നു വേദാന്തശാസ്ത്രവും അഭ്യസിച്ചു. ആദ്യത്തെ മൂന്നു ചതുശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതന്മാരെയുംപറ്റി ഇലത്തൂർ കീർത്തിവിലാസത്തിൽ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"സ്നാനം പാതഞ്ജലാബ്ധൗ വിദധദവിരതം
മന്ദയൻ മന്ദരാദ്രിം
ശേഷാശേഷാസുനിർമ്മഥ്നനിതിനിപുണവാ-
ഗ്വാടസംജ്ഞാമകാലേ
ഗങ്ഗാഭംഗ്യാടിരാമാതുലവിശദയശാഃ
സാവ്വൈദ്യാഗ്രയായീ
ധാതുരാതുരീശ്വരസ്യാഭജത മന്നിസദാം
സുബ്ബയാഖ്യോ ബുധേന്ദ്രഃ." (സുബ്ബാദീക്ഷിതർ)

"പ്രാണാഃ കാണാദവാണീദുഷദുപനിഷദാം
വാദയുദ്ധേ ബുധാനാം
വേലാദോലായമാനാംബുധിവിമലതര-
ങ്ഗാഭോശ്ധോരണീകഃ
വേഗാദാഗാദഗാധാഗമജലധിമഹാ-
മന്ദരോദാരബുദ്ധി-
ർഗ്ഗോത്രാഗോത്രാരിഗോഷ്ഠീം ചടുകൃതിചതുരഃ
ശ്രീനിവാസഃ കവീന്ദ്രഃ."
(ശ്രീനിവാസയ്യങ്കാർശാസ്ത്രികാം)

"ഘോടീധാടീപടീയഃപ്രവചനഗഹനൈഃ
കക്കശൈസ്തർക്കജാലൈ-
സ്സർവം ഖർവം പ്രകുർവൻ സദസി ബഹുവിദാം
വാദിനാം വാദകേളൗം
ക്ഷീരാംഭോരാശിവീചീചയവിമലയശഃ-
പ്രാപിതാശാവകാശോ
രാമസ്വാമീതി വിത്തോഭജത നൃപസദം
മണ്ഡിതം പണ്ഡിതാനാം."
(പണ്ഡിതർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികാം)

ഇലത്തൂർ തന്നെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്ന "പാടീരദ്രവസിക്ത" എന്ന ശ്ലോകം മുൻപു് ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ശ്രീനിവയ്യങ്കാർശാസ്ത്രികളുടെ പ്രധാന ശാസ്ത്രം തർക്കമായിരുന്നു എങ്കിലും കേരളവർമ്മദേവൻ അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നു് അഭ്യസിച്ചതു വ്യാകരണംതന്നെയായിരുന്നു. വേദാന്തത്തിനു പുറമേ സാഹിത്യവിഷയത്തിലും അവിടത്തേക്കു ഗുരുനാഥനായിരുന്നതു് ഇലത്തൂർ ഗോമതീദാസനാണു്. "ബ്രഹ്മവിദ്യോപദേഷ്ടാരം സാക്ഷാസ്യ സാഹിത്യദേശികം" എന്നു് അദ്ദേഹത്തെ വിശാഖവിജയം ചതുർത്ഥസർഗ്ഗത്തിൽ മഹാകവി ഉപശ്ലോകനംചെയ്യുന്നു. യൗവനത്തിൽത്തന്നെ അവിടുന്നു പരാശക്തിയുടെ ഉപാസകനായി; ആ വിഷയത്തിലും അവിടത്തെ സമ്പ്രദായഗുരു ഇലത്തൂരായിരുന്നു. ത്രിശതാന്തരത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ സപത്നീകനായ ആ ഗുരുവിനെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"മദനാനന്ദനാഥായ കരണൈ ഗുരവേ നമഃ
മോദിനുംബാസമേതായ മോഹാന്ധതമസച്ഛിദേ"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ വന്ദിക്കുന്നു. മദനാനന്ദനാഥനെന്നും മോദിനുംബ എന്നുമുള്ള സംജ്ഞകളും ശാക്തസമ്പ്രദായസിദ്ധങ്ങളായിരുന്നു.

ഇതരഭാഷാഭ്യാസം:—കേരളവർമ്മദേവനെ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ച് ആദ്യമായി ഇംഗ്ലീഷ് അഭ്യസിപ്പിച്ചതു മാതുലൻതന്നെയാണ്. അക്കാലത്തെ ഡർബാർ ഫിസിഷ്യനരായിരുന്ന ഡോക്ടർ വെയറിങ്ങായിരുന്നു പിന്നത്തെ ഗുരുനാഥൻ. ഒടുവിൽ മാധവരായർദിവാൻജിയുടെ അനന്തരവനായ അണ്ണാജിരായരും കുറേക്കാലം പഠിപ്പിച്ചു. എങ്കിലും രാജധാനിയിൽ യൂറോപ്യന്മാരുമായുള്ള ഗാഢസമ്പർക്കവും, ആയിലും തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ അനുജൻ വിശാഖംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാനും മാധവരായർദിവാൻജിയുമായുള്ള സന്തതസാഹചര്യവും, സർവോപരി നിയതമായ സപ്രയത്നവുംതന്നെയാണ് അവിടത്തേക്ക് ആ ഭാഷയിൽ പരിനിഷ്ഠിതമായ പാണ്ഡിത്യം നേടുവാൻ കാരണഭൂതമായതു്. ഭാരതീയഭാഷകളിൽ സംസ്കൃതത്തിനും മലയാളത്തിനും പുറമേ, ഹിന്ദുസ്ഥാനിയിലും തമിഴിലും നിഷ്ണാതനും, തെലുങ്കിലും മഹാരാഷ്ട്രിയിലും മാന്യം പ്രായോഗികവുമായ ജ്ഞാനംകൂടി അവിടുന്നു സമ്പാദിച്ചു.

സംഗീതം:—വലിയകൊയിത്തമ്പുരാൻ നിസ്തുലമായ സാധനകൊണ്ടു വീണാവായനയിലും വിദുഷിനായിത്തീർന്നു. ആ കലയിൽ അവിടത്തെ ആദ്യകാലത്തെ ഗുരു ജ്യേഷ്ഠൻതന്നെയായിരുന്നു. 1036-ാമാണ്ടിടയ്ക്ക് ആസ്ഥാനവിദ്വാനായ വെങ്കടാദ്രിഭാഗവതരുടെ അന്തേവാസിത്വം സ്വീകരിച്ചു. കാലാന്തരത്തിൽ കല്യാണകൃഷ്ണഭാഗവതർ ആസ്ഥാനത്തിൽ ഉപവിഷ്ടനായി. എങ്കിലും ആ വിഷയത്തിൽ അവിടത്തെ പ്രധാനാചാര്യ പ്രേയസിയായ റാണി ലക്ഷ്മീബായിതന്നെയായിരുന്നു. അതിനുപകരം അവിടുന്നു പ്രേയസിയെ സാഹിത്യത്തിൽ നിപുണയാക്കി. എന്തൊരു ഹൃദയംഗമമായ വിദ്യാവിനിമയം! വീണാവാദനം അവിടുന്നു യാവജ്ജീവം ഒരു നിത്യകർമ്മംപോലെ സമയം തെറ്റാതെ ആചരിച്ചുപോന്നു.

മറ്റു വ്യാപാരങ്ങൾ:—കായികാഭ്യാസങ്ങളിലും മഹാകവി നിരന്തരമായി ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മല്ലയുദ്ധം, കുതിരസ്സവാരി, ആയുധപ്രയോഗം, മൃഗയാവിനോദം, ചതുരംഗക്രീഡ തുടങ്ങിയ വിനോദവിഷയങ്ങളിൽ അവിടുന്നു ദിവസംതോറും പരിശീലനം ചെയ്തു. ലക്ഷ്യവേധത്തിൽ അവിടത്തെ വൈദഗ്ധ്യം അദ്വിതീയമായിരുന്നു. നളികപ്രയോഗവിദ്യയിൽ പല രഹസ്യങ്ങളും കിളിമാനൂർ ഗോദവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ, കുഞ്ഞുണ്ണികോയിത്തമ്പുരാൻ എന്നീ ആചാര്യന്മാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രിൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചു. കട്ടന്തുടിയേറു മുതലായ മറു ചില വിദ്യകളിലും അവിടുന്നു സമർത്ഥനായിരുന്നു.

ആദ്യത്തെ സംസ്കൃതകൃതി:—വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ പ്രധാനസംസ്കൃതകൃതികളുടെ ഗണനയിൽ ആദ്യത്തേതെന്നു പറയേണ്ടതു തിരുനാൾപ്രബന്ധത്തെയാണു്. 1036-ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിൽ, ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു സിംഹാസനാരൂഢനായതിനുമേലുള്ള അവിടുത്തെ പ്രഥമജന്മർക്ഷം ആഘോഷിക്കേണ്ട അവസരം നേരിട്ടു. അക്കാലത്തു കഥാപുരുഷനു പതിനാറു വയസ്സുമാത്രമേ തികഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. പന്തളത്തു പാർവ്വതീപുരത്തു ദേവതിതിരുനാൾ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനോടു താനും ആ വിഷയത്തെക്കുറിച്ചു് ഒരു പ്രബന്ധം രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു നേരമ്പോക്കായി പറഞ്ഞ വാക്കു സത്യാപനം ചെയ്യുന്നതിനു് ഒരു ദിവസം രാത്രിയിൽ മൂന്നുനാലു മണിക്കൂർകൊണ്ടു് അറുപത്തഞ്ചു പദ്യങ്ങളും ഒൻപതു ഗദ്യങ്ങളും ഘടിപ്പിച്ചു രചിച്ചതാണു് പ്രസ്തുതകൃതി. അവിടുന്നു് ആ നിമിഷകൃതിയിൽ കേരളവർമ്മദേവൻ വശ്യവാക്കുകളായ മഹാകവികാംക്ഷം പ്രക്രിയാമർമ്മജ്ഞന്മാരായ വൈയാകരണന്മാർക്കും അലഭ്യമായ ഒരു മഹോന്നതപദവി അതിനുമുൻപുതന്നെ സ്വാധീനമാക്കിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നതായി തെളിയിക്കുന്നു.

"ദ്യുപുൽപ്രത്യൂഢിപൃഥ്വീപരിവൃഢമദസ-
ന്ദോഹനീഹാരധാരാ-
സംഹാരാക്പ്രകാശായിതബഹളഭുജാ-
ഗൗരവാടോപശാലീ
ക്ഷീരാംഭോരാശിവീചീവിസൃമരകരുണാ-
തുന്ദിലാപാംഗവീക്ഷാ-
മാധുര്യോദ്രേകദൂരീകൃതനതകദനോ
രാജതേ രാമരാജഃ"

എന്നും

"വൈമാനികാധിപതിധാമാ മനോജ്ഞഗുണധാമാഖിലാംബുജമുഖീ-
കാമാർത്തിദായകനികാമാഭിരാമരുചിസീമാതിമോഹനതനുഃ
ശ്രീമാനമേയതരഭൂമാ സമേത്യ ഖലു രാമാലയം രഘുപതിം
ശ്യാമാബ്ജസുന്ദരമഥാമാനുഗൈരപി നനാമാവനീപരിവൃഢഃ"

എന്നും ഷോഡശവയസ്കനായ ഒരു ബാലൻ അതിനുമുൻപു് എപ്പോഴെങ്കിലും എഴുതീട്ടുണ്ടോ എന്നും ഉണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ ദ്രുതകവനസംരംഭത്തിൽ അതു സാധ്യമാണോ എന്നും ഏതു സഹൃദയനും സംശയിക്കാവുന്നതാണു്. അതുമല്ലുണ്ടു് ആ പദ്യങ്ങളുടെ—എന്നെന്തിനു പറയുന്നു? ആ ചമൂവിന്റെ—രാമണീയകം. എന്താണു് ഈ അത്ഭുതത്തിന്റെ രഹസ്യം? മഹാപുരുഷന്മാരായ ചിലർ ഭൂമിയിൽ അപൂർവ്വമായി അങ്ങിങ്ങവതരിക്കാറുണ്ടു്. പ്രാഗ്ജന്മങ്ങളിൽ സമാർജ്ജിച്ച പരിപൂർണ്ണമായ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിദ്യാസംസ്കാരത്തോടുകൂടി ജനിക്കുന്ന അവക്കു ''സ്ഥിരോപദേശാമുപദേശകാലേ പ്രപേദിരേ പ്രാക്തനജന്മവിദ്യാഃ'' എന്നു കാളിദാസൻ പാർവതീദേവിയെപ്പറ്റി പറയുന്നമാതിരി, ആചാര്യന്റെ സാമീപ്യത്തേയോ സകൃൽപ്രവചനത്തേയോമാത്രം നിമിത്തീകരിച്ചു സകലസിദ്ധികളും ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ ഉന്മീലനം ചെയ്യുന്നു.

ആയില്യംതിരുനാൾമഹാരാജാവും വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും — പൂർവ്വദശ: — ആയില്യംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ അനേകമുഖമായ അഭിജ്ഞതയെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടത്തേക്കു കഥാപുരുഷന്റെ പേരിൽ ആദികാലത്തു് അത്യന്തം സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. മഹാരാജാവു് അവിടത്തെ വശ്യവചസ്ഥാപലഅവസരങ്ങളിലും നിഷ്പക്ഷമായി പരിശോധിച്ചു തൃപ്തിപ്പെടുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ഒരിക്കൽ കടല്പുറത്തു സവാരി എഴുന്നള്ളിയ അവസരത്തിൽ അവിടുന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ ശംഖിൻമുഖത്തു മണൽക്കുന്നിനു സമീപം ഒരു ചണ്ടിക്കുതിരയുടെ പുറത്തു കയറ്റി ഒരു മൈൽമാത്രമകലെയുള്ള സമുദ്രതീരത്തിൽ താൻ തന്റെ സാറ്റ്വണ്ടിയിൽ എത്തുന്നതിനുമുൻപു സമുദ്രവർണ്ണനാരൂപത്തിൽ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും നിമ്മിച്ചു തന്നെ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിക്കണമെന്നാജ്ഞാപിച്ചു. അന്നു മഹാകവിക്കു് ഇരുപത്തിമൂന്നു വയസ്സിനുമേൽ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. എങ്കിലും മഹാരാജാവിന്റെ ആ അഗ്നിപരീക്ഷയിൽ അവിടുന്നു് ഉത്തീർണ്ണനാകുകതന്നെ ചെയ്തു. താഴെക്കാണുന്നവയാണു് ആ ശ്ലോകങ്ങളും.

''സംക്ഷുഭ്യന്നാരുതാനത്തിതതരളതരോ—
ത്തുംഗവിഭ്രാജമാന—
ഭ്രാമ്യൽകല്ലോലപാളീവലയിതശഫരീ—
ജാലഹേലാജടാലഃ
തീരാന്തശ്രാന്തമീനപ്രവരകളകള—
പ്രോല്ലസന്മന്ദനാദ—
പ്രേംഖദ്വീചിച്ഛടാശീകരനികരസമൃ—
ദ്ധോസുദ്ധസ്സുദ്ധഃ.''

''ഝംഝാമാരുതപൂർണ്ണഗർഭബഹളപ്രേംഖോളശംഖാവലീ—
ഝങ്കാരദ്വിഗുണീകൃതാരവമഹാകല്ലോലഹല്ലോഹലഃ
രസ്ത്രാലോകിവലത്തിമിംഗലഗിലപ്രേക്ഷാഭയാകമ്പിത—
ഭ്രാമ്യന്മത്സ്യരപോതവല്ഗിതശതൈരുജ്ജാഗരസ്സാഗരഃ''

അനുലോമവും പ്രതിലോമവുമായി വായിച്ചാൽ യഥാക്രമം ദേവീപരവും മഹാരാജപരവുമായ അർത്ഥം ലഭിക്കുന്ന അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകവും ആയിടയ്ക്കുതന്നെ രണ്ടു മണിക്കൂർകൊണ്ടു മഹാരാജാവിന്റെ കല്പനയ്ക്കു വഴിപ്പെട്ടു രചിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''ധീരാനത്യാസമഗ്രാമയനിവഹഭിദ—
സ്ഥാപനിഷ്ഠാനദീനോ—
ച്ചാലോകശ്രീസമസ്താഘനദയഹരിരി—
ഷ്ടാദുരന്തായജാരാ
ഹീനാരിർഘ്നോരദുശ്ചാരഹതിരതിഗരി—
ഷ്ഠാനിരസ്ഥാനയോമാ
താപാനര്യാവിഹന്താമദപരഹതചി—
ന്താമനസ്ഥാവരാസാ''

1043—ൽ രചിച്ച ശൃംഗാരമഞ്ജരീഭാണത്തിൽ മേലുദ്ധരിച്ച സമുദ്ഗ്ലോകങ്ങളും 1044—ൽ രചിച്ച ചിത്രശ്ലോകാവലിയിൽ 'ധീരാനത്യാ'ദിപദ്യവും ചേർത്തുകാണുന്നു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ആ രണ്ടു കൃതികൾക്കും തിരുനാൾപ്രബന്ധത്തിനുംപുറമെ നക്ഷത്രമാല, തുലാഭാരശതകം, പാദാരവിന്ദശതകം എന്നു മൂന്നു കാവ്യങ്ങൾകൂടി നിർമ്മിച്ചു് അടിയറവച്ചു തന്റെ സുദൃഢമായ സ്വാമിഭക്തി പദേ പദേ പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സഹൃദയധുരീണനായ മഹാരാജാവു് അവയെ അംഗീകരിച്ചു മഹാകവിയെ ഉചിതങ്ങളായ സമ്മാനങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

മഹാരാജാവിന്റെ ചില ആനുകൂല്യങ്ങൾ:—ലക്ഷ്മീപുരത്തു കൊട്ടാരത്തിൽ 1034—നുമേലുണ്ടായ കുടുംബച്ഛിദ്രംനിമിത്തം മാതാവും സന്താനങ്ങളും അവിടെനിന്നു മാറിത്താമസിക്കേണ്ടതായിവന്നു. ഭർത്താവായ മുല്ലപ്പള്ളിനമ്പൂരി 1037—ൽ കാശിയിൽപ്പോയി അവിടെ സന്ന്യാസാശ്രമം സ്വീകരിച്ചു കുറേക്കാലം വേദാന്തവിചാരത്തിൽ നിമഗ്നനായി 1043—ാമാണ്ടു ബ്രഹ്മജ്യോതിസ്സിൽ വിലയംപ്രാപിച്ചു. 1040—ാമാണ്ടു വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ കുടുംബം കാർത്തികപ്പള്ളിക്കോയിക്കൽ താമസം തുടങ്ങി. 1046—ൽ അതിനടുത്തുതന്നെ സുപ്രസിദ്ധമായ അനന്തപുരത്തുകൊട്ടാരം പണിയിച്ചപ്പോൾ അങ്ങോട്ടേക്കു മാറി. അങ്ങനെ ആ ഛിദ്രം അവസാനിച്ചു. അതിനെല്ലാം കാരണം മഹാരാജാവിന്റെ കാരുണ്യപാത്രമായ മഹാകവിയുടെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ നയകോവിദതയും കർമ്മകുശലതയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കുടുംബഭരണക്ലേശം വഹിച്ചതുകൊണ്ടു് അവിടത്തേക്കു് ആ കാര്യത്തിൽ അധികമൊന്നും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. വിശാഖംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാന്റേയും മാധവരായർ ദിവാൻജിയുടേയും പ്രാണസുഹൃത്തായിരുന്ന വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ എന്നു മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. മഹാരാജാവിനോടൊപ്പം ഇളയതമ്പുരാനും മാധവരായക്കും ഭാഷാഗദ്യസരണി പരിഷ്കരിച്ചു വിപുലീകരിക്കുന്നതിനു് ഏറ്റവും ഔത്സുക്യമുണ്ടായിരുന്നു. താൻ പുത്തനായി 1041—ാമാണ്ടു സ്ഥാപിച്ച മലയാളം പള്ളിക്കൂടങ്ങളുടെ ആവശ്യത്തിലേക്കു വേണ്ട ഗദ്യഗ്രന്ഥകങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിനു മാധവരായർ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1042–ാമാണ്ടു് ഒരധ്യക്ഷനും മൂന്നങ്ഗങ്ങളുമടങ്ങിയ ഒരു സമിതിയെ സംഘടിപ്പിച്ചു. അതിൽ ആദ്യം ഒരങ്ഗമായി അവിടുന്നുകൂടി നിയമിതനാകുവാനുള്ള കാരണം അധ്യക്ഷനായ അണ്ണാജിരായക്കു് ഇംഗ്ലീഷും മറ്റു രണ്ടങ്ഗങ്ങളായ സുബ്ബാദീക്ഷിതക്കും കോളേജ്മൻഷി രാമൻതമ്പിക്കും യഥാക്രമം സംസ്കൃതവും മലയാളവും മാത്രമേ പരിചയം ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു എന്നുള്ളതാണു്. കേവലം നാലുപേരിൽ ഒരാൾമാത്രമായിരുന്ന അവിടുന്നുതന്നെയാണു് തന്നിമിത്തം കമ്മിറ്റിയുടെ ആവിർഭാവംമുതല്ക്കു സചിവം പുസ്തകങ്ങളും നിർമ്മിക്കുകയും, ചിലപ്പോൾ മാറുള്ളവരെക്കൊണ്ടു നാമമാത്രമായി എഴുതിച്ചു് അവയുടെ അലങ്കാരം പിടിയും മാറ്റി മുദ്രാപണാഹ്മാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടിവന്നതു്. 1039–ൽ ഒന്നാമത്തെ ഭാഷാകൃതിയായ ഹനുമദുത്ഭവം കഥകളി അവിടുന്നു രചിച്ചു; അതു പദ്യസാഹിത്യശാഖയിലാണല്ലോ ഉൾപ്പെടുന്നതു്. തിരുവനന്തപുരത്തു മലയാളം പള്ളിക്കൂടങ്ങളാരംഭിച്ചപ്പോൾ വിശാഖംതിരുനാളോടൊപ്പം വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും അവിടങ്ങളിൽ പോയി പ്രസങ്ഗങ്ങളും ചെയ്തുവന്നു. 1042–ൽ ഗദ്യപുസ്തകരചന തന്റെ പ്രഥമകർത്തവ്യങ്ങളിൽ ഒന്നായി അവിടുന്നു കരുതി അതിലേക്കു സ്ഥിരപ്രയത്നം ചെയ്തുതുടങ്ങി. 1043–ൽ അവിടുന്നു രചിച്ച സന്മാർഗ്ഗസംഗ്രഹവും വിജ്ഞാനമഞ്ജരിയും ഭാഷാവിദ്യാലയങ്ങളിൽ പാഠിപ്പിച്ചിരുന്നതായി കാണുന്നു. ആ കൊല്ലം കർക്കടകമാസം 15–ാംനു- അവിടുന്നു കമ്മിറ്റിയുടെ അധ്യക്ഷനായി. ധനതത്വനിരൂപണം, രണ്ടാംപാഠം, മൂന്നാംപാഠം ഇവയെല്ലാം 1043–നു മുമ്പു് അച്ചടിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. 1048 ചിങ്ങം 24–ാംനു-വരെയേ മഹാകവി ആ സ്ഥാനത്തിലിരുന്നുള്ളു. 1048–ൽ മാധവരായർ ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതിയ തിരുവിതാംകൂർചരിത്രത്തിന്റെ തർജ്ജമയും 1049–ൽ ഇൻഡ്യാചരിത്രവും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

ആയില്യംതിരുനാൾമഹാരാജാവും, വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും—ഉത്തരദശ:—അങ്ങനെ ഒരു വ്യാഴവട്ടക്കാലം കേരളവർമ്മദേവനു് അഭിജ്ഞാഗ്രിമനായ വഞ്ചീശ്വരന്റെ ആദരാതിശയം; ആ തിരുമേനിയുടെ സഹൃദയധുരീണനായ കനിഷ്ഠഭ്രാതാവിന്റെ സൗഹാർദ്ദപാരമ്യം; സകലകലാകുശലയായ പ്രിയതമയുടെ സരസപരിചരണം; സ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രരുമായ കവികുടസ്ഥന്മാരുമായ നിരവധി സരസ്വതീദാസന്മാരുടെ നിത്യസമ്പർക്കം; സമുന്നതമായ സ്ഥാനത്തിനു് അനുഗുണമായ സൽകീർത്തിസിദ്ധി—എന്നുവേണ്ട, ഉത്ഥാനശീലനായ ഒരു പുരുഷനു സ്പൃഹണീയങ്ങളായി ലോകത്തിൽ എന്തെല്ലാം വസ്തുക്കളുണ്ടോ അവയെല്ലാം യൗവനത്തിൽത്തന്നെ അധീനങ്ങളായിത്തീർന്നു. അക്കാലത്തു "കേരളത്തിൽ ആരാണു് അത്യന്തം ഭാഗ്യവാൻ?" എന്ന ചോദ്യത്തിനു "കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ" എന്നല്ലാതെ ആർക്കും ഉത്തരം പറയുവാൻ തോന്നുമായിരുന്നില്ല. അവിടത്തെ ജീവിത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിലെ പ്രഥമഘട്ടം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. അടുത്തതു ദ്വിതീയഘട്ട മാണു്.

വിധിവൈപരീത്യം:—കാലം മാറി; കാർമേഘപടലങ്ങൾ കൊണ്ടു് അന്തരീക്ഷം ഇരുണ്ടു. 1048–ാമാണ്ടു ധനുമാസം 6–ാംനു- മഹാരാജാവു ദീർഘമായ ഭാരതപര്യടനം കഴിഞ്ഞു വലിയ കോയിത്ത മ്പുരാനോടൊന്നിച്ചു രാജധാനിയിൽ തിരിച്ചെഴുന്നള്ളി. മഹാരാജാ വിനു കുറേക്കാലമായി മാധവരായരോടുള്ള നീരസം വർദ്ധിച്ചുവരികയാ യിരുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി അദ്ദേഹം 1047–ാമാണ്ടു മേടം 31–ാംനു- ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നൊഴിഞ്ഞു. ഇടവം 10–ാംനു- ശേഷയ്യാ ശാസ്ത്രികൾ ദിവാൻജിയായി. ശേഷയ്യാശാസ്ത്രികൾ മാധവരായരുടെ സഹപാഠിയും സുഹൃത്തുമായിരുന്നു. മാധവരായർക്കും വിശാഖംതിരു നാൾതമ്പുരാന്നും, വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്നുംതമ്മിലുള്ള സൗഭ്രാത്രനിർവി ശേഷമായ സൗഹാർദ്ദപ്രകർഷം അനുവാചകന്മാർ ഓർമ്മിക്കുമല്ലോ. ആയി ല്യംമഹാരാജാവിന്റെ രാജ്യഭാരത്തിലെ ഉത്തരഭാഗം പൂർവഭാഗത്തെ പ്പോലെ അനവദ്യമായിരുന്നില്ല; ശേഷയ്യാശാസ്ത്രികൾ തിരുമനസ്സി ലെ പല ആജ്ഞകളും അനുവർത്തിക്കുവാൻ വിസമ്മതിച്ചു. 1048–ൽ ത്തന്നെ അവിടുത്തേക്കു മഹാകവിയുടെ പേരിൽ രസക്ഷയം അങ്കുരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവർ മൂന്നുപേരും തന്റെ ശത്രുക്കളും തനിക്കെതി രായി തിരുവനന്തപുരത്തു സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്ന ഒരു പ്രബലമായ ഉപജാ പകസംഘത്തിന്റെ നേതാക്കന്മാരുമാണെന്നു മഹാരാജാവു തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. വിശ്വവിദിതനായ വിശാഖംതിരുനാളിന്റേയോ ബ്രിട്ടീഷ്ഗവർമ്മെണ്ടി ന്റെ കണ്ണിലുണ്ണിയായ ദിവാൻജിയുടേയോ നേർക്കു തന്റെ ക്രോധം ഫലിക്കുകയില്ലെന്നു ബുദ്ധിശാലിയായ അവിട്ടത്തേക്കു് അറിവുണ്ടായി രുന്നു. തന്നിമിത്തം താരതമ്യേന അശരണനായ വലിയകോയിത്തമ്പുരാ നെ ലക്ഷ്യമാക്കി അവിടത്തെ വൈരനിര്യാതനാസക്തി അതിന്റെ പ്രച ണ്ഡരൂപത്തിൽ പാഞ്ഞു. ഉദാത്തമായ സൗഹാർദ്ദം ഉൽകടമായ വിദ്വേ ഷമായി രൂപം മാറി. എന്തിനു വളരെ? 1050–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 21–ാംനു- മഹാരാജാവു് അവിടത്തെ രാജദ്രോഹക്കുറ്റം ചുമത്തി ബന്ധ നസ്ഥനാക്കി ആലപ്പുഴക്കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിപ്പിച്ചു. പതിനഞ്ചു മാസത്തേക്കു നീണ്ടുനിന്ന ആ കാരാഗൃഹത്തിലെ ഏകാന്തവാസത്തിനു മേൽ 1052–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസത്തിൽ അരിപ്പാട്ടു സർഗൃഹത്തിൽ പോയി താമസിച്ചുകൊള്ളുവാൻ കല്പനകിട്ടി. അങ്ങനെ അവിടുത്തെ ബന്ദിശാല അല്പംകൂടി വിശാലമായി. അവിടെ താമസിക്കുമ്പോളാണു് സാഹിത്യമാഗ്രത്തിൽക്കൂടി ആ ഏകശാസകനെ ഉപസർപ്പണംചെയ്തു കാരുണ്യപ്രാർത്ഥനാമൂലം അവിടത്തെ അശ്മഹൃദയത്തെ അലിയിച്ചു ബന്ധ വിമോചനം സമ്പാദിക്കാമെന്നുള്ള പ്രത്യാശയിൽ ക്ഷമാപണസഹസ്രം എന്ന കരുണമയമായ കാവ്യതല്ലജം രചിച്ചു കഥാനായകൻ മഹാരാജ സന്നിധിയിലേക്കു് അയച്ചുകൊടുത്തതു്. അവിടത്തെ കവിതയുടെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശക്തിയെപ്പറ്റി നല്ല അറിവുണ്ടായിരുന്ന മഹാരാജാവാകട്ടേ അതിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടുമൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾക്കപ്പുറം അതു വായിച്ചുനോക്കിയതുപോലുമില്ല. ആ പരിദേവനം ഫലശ്രുനൃമെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ശ്രീപത്മനാഭനോടായി അവിടത്തെ ആക്രന്ദനം. ശത്രുസംഹാരസാധകങ്ങളെന്നു തനിക്കു തോന്നിയ വിവിധസ്തോത്രങ്ങളും അവിടുന്നു് ആ അവസരത്തിൽ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളവയിൽ അഗ്രപൂജയ്ക്കു് അർഹമായിട്ടുള്ളതു യമപ്രണാമശതകമാണു്.

അരിപ്പാട്ടെ ഇതരകൃത്യങ്ങൾ:—കഥാപുരുഷൻ അസാധാരണനായി അരിപ്പാട്ടു താമസിക്കുമ്പോൾ കാവ്യരചനയിൽമാത്രമല്ല വ്യാപൃതനായിരുന്നതു്. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളും മനോഹരമായ സ്വന്തം കയ്യുടയിൽ പകർത്തുക എന്നതു് അവിടത്തേക്കു ബാല്യംമുതല്ക്കുതന്നെ പ്രിയമായ ഒരു സാഹിത്യവ്യവസായമായിരുന്നു. ആ പരിപാടി ഉപസ്ഥിതിക്കു വളരെ പ്രയോജനപ്പെട്ടുന്നതാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. 1053-ാമാണ്ടു ധനുമാസം ഒടുവിലത്തെ ദിവസം മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ പ്രക്രിയാസർവ്വസ്വം പകർത്തിത്തുടങ്ങുകയും അതിൽ അങ്ങിങ്ങു ചില പംക്തികൾക്കു് ഒരു ലഘുടിപ്പണി രചിക്കുകയും ചെയ്തു. 1057-ൽ രാമഭദ്രപാലചരിതം, നവസാഹസാങ്കചരിതം എന്നീ ഗദ്യപദ്യകാവ്യങ്ങളും തിരുവനന്തപുരത്തു തിരിയെപ്പോയതിനുമേലും ലേഖനം ചെയ്തതായി കാണുന്നു. 1058-ൽ ധാതുകാവ്യം, ശബ്ദകൗസ്തുഭം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളും പകർത്തി. ബന്ധനത്തിനുമുൻപു തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു ചിലരെ സംസ്കൃതത്തിൽ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും അവിടുന്നു പഠിപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അരിപ്പാട്ടുവച്ചു തന്റെ പ്രിയഭാഗിനേയനായ കൊച്ചുപ്പക്കോയിത്തമ്പുരാൻ (എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ), തുറവൂർ നാരായണശാസ്ത്രികളും, അനുജൻ രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ മുതലായവരെ വ്യാകരണം അഭ്യസിപ്പിച്ചു. അവരെല്ലാം പിൻകാലത്തു മഹാവൈയാകരണന്മാരായിത്തീരുകയും രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ പില്ക്കാലത്തു് എം. എ. പ്രൊഫസറായി സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും മഹനീയങ്ങളായ പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും രചിക്കുകയും ചെയ്തു. മഹാമേധാവിയായ ആ ഭാഗിനേയനെ അവിടുന്നു സംസ്കൃതത്തിനുപുറമേ ഇംഗ്ലീഷും പഠിപ്പിച്ചു. ഈ ദ്വിതീയഘട്ടത്തിൽനിന്നു് ഇനി നമുക്കു തൃതീയഘട്ടത്തിലേക്കു നീങ്ങാം.

തിരിയെ തിരുവനന്തപുരത്തു്:—1055-ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 19-ാംനു- ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു നാടുനീങ്ങി. ആ മാസം 31-ാംനു- വിശാഖംതിരുനാൾ ഇളയതമ്പുരാൻ സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്തു. അതിനുമുൻപുതന്നെ അവിടുന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു് ആനയിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. താൻ പകർത്തിയെഴുതിയ പ്രക്രിയാസർവ്വസ്വം അവിടത്തേക്കു് 1056-ാമാണ്ടു് അടിയറവച്ചുപ്പോൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''യസ്യൈച്ഛ്രയയൈവ ദൃഗ്ഭ്രുതിമയസ്ത്രീണ്ണോ മയാണ്ണോനിധി—
സ്ത്രണ്ണം പൂണ്ണമനോരഥേന ച പുനല്ലബ്ധാ ഗതിഃ ശ്രേയസീ''

എന്നു കഥാനായകൻ ആ അനുഗ്രഹത്തെ സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മഹാരാജാവും 1065—ാമാണ്ടു് അവിടത്തേക്കു മദിരാശി വിശ്വവിദ്യാലയത്തിൽനിന്നു് എഫ്. എം. യു. എന്ന സ്ഥാനം നല്കിയപ്പോൾ

''ന കേവലം മോചിതവാൻ ഗ്രാഹഗ്രസ്തമിഭം ഹരിഃ
നിരുപാധികൃപാപൂണ്ണസ്സാരൂപ്യമപി ദത്തവാൻ''

എന്നു തനിക്കു് ആ വിഷയത്തിലുണ്ടായിരുന്ന പങ്കിനെപ്പറ്റി സൗഹാർദ്ദപുരസ്സരം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മഹാരാജാവിനു് അതിനുമുൻപുതന്നെ ആ ബഹുമതി ലഭിച്ചിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അങ്ങനെ കഥാപുരുഷന്റെ പതീവിരഹദുഃഖം അവസാനിച്ചു. തന്റെ ബഹിശ്ചര പ്രാണനായ വിശാഖംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ സഹവാസസൗഖ്യം വീണ്ടും ലബ്ധമായി. 1056—ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 25—ാംനു- സി. ഐ. എന്ന ബിരുദം ഭാരതചക്രവർത്തിനി പ്രേയസിക്കു സമ്മാനിച്ചു. എങ്കിലും അതിനുമുൻപുണ്ടായ വിധിയുടെ കഠിനപ്രഹരം അവിടത്തേക്കു് അനുനിമിഷം മർമ്മഭേദകമായിത്തന്നെ അവശേഷിച്ചു. ബന്ധനത്തിനുമുൻപു ജീവിച്ച ആനന്ദമയനെയല്ല, ആതങ്കമയനായ മറ്റൊരു പുരുഷനെയാണു് ബന്ധമോക്ഷം ലഭിച്ച അവസരത്തിൽ ലോകം കണ്ടതു്. ''തേജോവധഃ പ്രാണവധാദ്ഗരീയാൻ'' എന്നുണ്ടല്ലോ.

വീണ്ടും ബുക്കുകമ്മിറ്റി:—1049—ാമാണ്ടുമുതൽ മൃതപ്രായമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്ന ബുക്കുകമ്മിറ്റിയെ മഹാരാജാവു സമുദ്ധരിച്ചു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ വീണ്ടും അതിന്റെ അധ്യക്ഷനായി നിയമിച്ചു. പിന്നെയും പല നല്ല ഗദ്യപുസ്തകങ്ങളും അവിടുന്നു് ആ നിലയിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു രചിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അക്ബർ, മഹച്ചരിതസംഗ്രഹം എന്നീ രണ്ടു പ്രധാനഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ നിർമ്മിതി അക്കാലത്താരംഭിച്ചതാണു്. സന്മാർഗ്ഗവിവരണം, സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപം, ലോകത്തിന്റെ ശൈശവാവസ്ഥ മുതലായ പുസ്തകങ്ങളും ആ ഘട്ടത്തിൽ നിർമ്മിതങ്ങളായി. ആദ്യത്തെ രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളും മഹാരാജാവിന്റെ പ്രത്യേകമായ അഭിലാഷമനുസരിച്ചാണു് എഴുതിയതു്. വോൺലീംബുർഗ്ഗ്ബ്രൗവർ എന്ന ഡച്ചുകാരൻ 'അക്ബർ' ക്രി. പി. 1872—ൽ ഡച്ചു ഭാഷയിൽ രചിച്ചു; അതിന്റെ ഒരു ആംഗലേയഭാഷാന്തരവാദം 1879—ൽ പൂർത്തിയായി. പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം മഹാരാജാവു് 1880 ജൂലൈ 5—ാംനു- ''ആ ആഖ്യായിക മുഴുവൻതന്നെ ഭാഷാന്തരീകരിക്കത്തക്ക യോഗ്യതയുള്ളതാകുന്നു'' എന്ന അഭിപ്രായത്തോടുകൂടി വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു് അയച്ചുകൊടുത്തു. 1057—ാമാണ്ടു് അവിടുന്നു് ആ തർജ്ജമ ആരംഭിച്ചു. എങ്കിലും ഇടയ്ക്കുവച്ചു് ആ പ്രയത്നം മുടങ്ങിപ്പോയി. പിന്നീടു് 1069—ാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാണ്ടാണു് അതു മുഴുവനാക്കി അച്ചടിപ്പിച്ചതു്. മഹച്ചരിതസംഗ്രഹം മോണ്ടർ(Maunder)സായിപ്പിന്റെ മഹച്ചരിതഭണ്ഡാഗാരം (Treasury of Biography) എന്ന വിശിഷ്ടപുസ്തകത്തിലടങ്ങിയവയും അതിൽ ഉൾപ്പെടാത്തവയുമായ അനേകം മഹച്ചരിതങ്ങളുടെ സമുച്ചയമാണു്. അവയിൽ അലക്സാണ്ടർ, ആൽഫ്രഡ്, ആക്മീഡസ്, അരിസ്റ്റോട്ടിൽ, ബേക്കൺ എന്നീ അഞ്ചു മഹാന്മാരുടെ ചരിത്രം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തന്നെ രചിച്ചതായി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ ഗ്രന്ഥം പൂരിപ്പിക്കുവാൻവേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങളോടുകൂടി 1880 ജൂൺ 4–ാംനു- ഒരു തിരുവെഴുത്തു വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്നയച്ചു. കഥാപുരുഷൻ ആ അഞ്ചും താൻ എഴുതിയ ഒൻപതും ചരിത്രങ്ങളും വിദ്യാവിലാസിനീമാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ആകെ 107 പേരുടെ ചരിത്രങ്ങളും പ്രസ്തുതപുസ്തകത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ടു്. അവയിൽ 40 എണ്ണം അവിടുന്നുതന്നെ എഴുതിയതും ശേഷമുള്ളവ ബുക്കുകമ്മിറ്റിയിലെ മറ്റംഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു് എഴുതിച്ചു് അവിടുന്നുതന്നെ "അനല്പമായ ശ്രമംചെയ്തു പരിശോധിച്ചു വാചകരീതിക്കു് ഐകരൂപ്യം വരുത്തീട്ടുള്ളതുമാണു്." 1070–ലായിരുന്നു മഹച്ചരിതസംഗ്രഹത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം. 1072–ൽ അക്കാലത്തെ ഗവൺമെൻറു ബുക്കുകമ്മിറ്റിയുടെ പ്രവൃത്തിമണ്ഡലം സങ്കുചിതമാക്കി പുതിയ പുസ്തകങ്ങളുടെ നിർമ്മിതി ആവശ്യമില്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. 1073–ൽ മറ്റൊരു പദ്ധതി ഉൽഘാടിതമായി എങ്കിലും അതനുസരിച്ചും കാര്യക്ഷമമായ കൈരളീകൈങ്കര്യത്തിനു പറയത്തക്ക സൗകര്യമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും ഏതദ്ദേശീയഭാഷകളും സംബന്ധിച്ച ഗവൺമെൻറിന്റെ ഉപദേഷ്ടാവു് എന്നൊരു സ്ഥാനം അവിടത്തേക്കു് ആജീവനാന്തം നല്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

പദ്യസാഹിത്യം:—ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽമാത്രമല്ല കോയിത്തമ്പുരാൻ അക്കാലത്തു പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതു്. അവിടത്തെ അതിപ്രധാനകൃതികളിലൊന്നായ വിശാഖവിജയം മഹാകാവ്യം ആരംഭിച്ചതു് അക്കാലത്താണു്. ആദ്യത്തെ പതിന്നാലു സർഗ്ഗങ്ങൾമാത്രമേ മഹാരാജാവിന്റെ സച്ഛരീരോഹണത്തിനുമുൻപു പൂർത്തിയായുള്ളു; ശേഷം ആറു സർഗ്ഗങ്ങൾ പിന്നീടു് എഴുതിച്ചേർത്തതാണു്. കാളിദാസന്റെ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളനാടകം 1056–ാമാണ്ടു മകരം 20–ാംനു- തർജ്ജമചെയ്യുവാൻ ആരംഭിച്ചു. കേരളീയഭാഷാശാകുന്തളം എന്ന പേരിൽ ആ തർജ്ജമ വിദ്യാവിലാസിനിയിൽ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 1058 തുലാം 20–ാംനു- അതു പുസ്തകാകൃതിയിൽ പുറത്തുവന്നു. അനന്തരകാലത്തു് അനവധി നാടകങ്ങൾക്കു് ആ പുസ്തകം മാർഗ്ഗദർശകമായി പരിണമിച്ചു എന്നുള്ള വസ്തുത എല്ലാവർക്കും അറിവുള്ളതാണല്ലോ. കേരളമൊട്ടുക്കു പല സ്ഥലങ്ങളിൽ തിരുവട്ടാർ നാരായണപിള്ള മുതലായ നടപ്രമാണികൾ അതു് അഭിനയിക്കുകയും ചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വലിയകൊട്ടാരം ഗ്രന്ഥപ്പുര:—സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തിനുമേൽ വലിയകൊട്ടാരം ഗ്രന്ഥപ്പുരയുടെ പരിഷ്കരണത്തിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചതു വിശാഖംതിരുനാളാണു്. അവിടുന്നു പണ്ഡിതൈകസാധ്യമായ ആ കർത്തവ്യനിർവ്വഹണത്തിനും കോയിത്തമ്പുരാനെത്തന്നെ ചുമതലപ്പെടുത്തി. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഒട്ടു വളരെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വെളിയിൽനിന്നു സമ്പാദിച്ചും ദ്രവിച്ചു പൊടിയാറായവ പകർത്തിയെഴുതിച്ചും, ചിലതെല്ലാം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചും അതിന്റെ കാര്യകാരിതയെ പോഷിപ്പിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിൽ മഹാരാജാവിന്റെ നിർദ്ദേശമനുവർത്തിച്ചു് ഒരു ലഘുടിപ്പണിയോടുകൂടി ശുകസന്ദേശവും, അതു കൂടാതെ മേല്പുത്തൂരിന്റെ മാടരാജപ്രശസ്തിയും, ഭാഷയിൽ രാമപുരത്തു വാരിയരുടെ അഷ്ടപദി, നൈഷധചമ്പു, ഭാരതചമ്പു, ചെല്ലൂർമാഹാത്മ്യം ചമ്പു, രാമായണചമ്പുവിൽ പല ഭാഗങ്ങൾ ഈ കൃതികളും അവിടുന്നു് ഓരോ കാലത്തു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആയില്യംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ ഗദ്യകൃതികൾ അച്ചടിപ്പിച്ചതും അവിടുന്നുതന്നെയാണു്. ഗ്രന്ഥപ്പുരയുടെ പര്യവേക്ഷകത്വം അവിടുന്നു് ആജീവനാന്തം വഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ചില വിയോഗങ്ങൾ:—1060-ാമാണ്ടു കർക്കടകം 21-ാംനു- മഹാരാജാവു നാടുനീങ്ങി. പിന്നീടു സിംഹാസനാരൂഢനായ ശ്രീമൂലം തിരുനാൾമഹാരാജാവു മഹാകവിയുടെ മാതുലപുത്രനാണെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ മഹാരാജാവും അവിടത്തെ പേരിൽ സൗഹാർദ്ദരങ്ങളോടുകൂടിത്തന്നെയാണു് വർത്തിച്ചുപോന്നതു്. 1062-ാമാണ്ടു കർക്കടകം 32-ാംനു- ഗ്രന്ഥനാഥനായ ഗോമതീദാസൻ ശിവസായുജ്യം പ്രാപിച്ചു. ആ രണ്ടു ദാരുണങ്ങളായ വിയോഗങ്ങൾക്കപ്പുറം വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തുതന്നെ അവിടത്തെ മുഖപ്രസാദത്തിന്റെ അടിയിൽ ദൃശ്യമാനമായിരുന്ന മ്ലാനത ഒന്നുകൂടി വർദ്ധിച്ചു. അതിൽപ്പിന്നീടു് 1063-ൽ ചെങ്ങന്നൂർ വഞ്ഞിപ്പുഴപ്പണ്ടാരത്തിലെ പ്രാർത്ഥനയനുസരിച്ചു ശ്രോണാദ്രീശസ്തോത്രമല്ലാതെ മറെറാരു സംസ്കൃതകൃതിയും രചിച്ചില്ല. 1063-ൽ അവിടത്തെ ഏകസഹോദരിയുടെ ശിശുപ്രായത്തിലുള്ള പുത്രിയും 1065-ൽ ആ സഹോദരിയും മരിച്ചു. തദനന്തരം വ്യസനാക്രാന്തയായ മാതാവു് അനന്തപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിനടുത്തുതന്നെ അവിടത്തെ ആവശ്യത്തിലേക്കു പ്രത്യേകം പണികഴിപ്പിച്ചുകൊടുത്തിരുന്ന ശ്രീമൂലവിലാസംകൊട്ടാരത്തിൽ പ്രത്യേകമായി താമസിച്ചു. ഭഗവദ്ധ്യാനത്തിൽ ലീനയായി കാലയാപനംചെയ്തു് 1073-ാമാണ്ടു കർക്കടകം 18-ാംനു- ആ മഹതി സ്വർഗ്ഗാരൂഢയായി. ഈ സംഭവങ്ങളെല്ലാം ആനുഷംഗികമായി ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചു എന്നേയുള്ളൂ. വാസ്തവത്തിൽ 1063-ൽ ഗ്രന്ഥനാഥന്റെ നിര്യാണത്തിനുമേൽത്തന്നെ കഥാപുരുഷന്റെ ജീവിതത്തിലെ ചതുർത്ഥഘട്ടം ആരംഭിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സംസ്കൃതപാഠശാല:—അത്തരത്തിലുള്ള മഹാപുരുഷന്മാക്കു വിശ്രമത്തിനും ഒരിക്കലും അവസരം കിട്ടുന്നതല്ലല്ലോ. 1064-ൽ തിരുവിതാംകൂറിൽ ഇടംപ്രഥമമായി നിയമനിർമ്മാണസംവിധാനം ചെയ്ത പ്പോൾ അതിലെ ഒരംഗമായി മഹാരാജാവും അവിടത്തേയും നിയമിച്ചു. ആ കൊല്ലം മേടമാസം 21-ാംനു- തിരുവനന്തപുരത്തു മഹാരാജാവും ഒരു സംസ്കൃതപാഠശാല സ്ഥാപിച്ചും അതിന്റെ ഭരണാധികാരം വലിയ കോയിത്തമ്പുരാനു നല്കി. 1065 കർക്കടകത്തിൽ എ. ആർ. രാജരാജ വർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ ആ പാഠശാലയുടെ പരിശോധകനായി. വളരെക്കാലം അതിന്റെ ചുമതലകളെല്ലാം വഹിച്ചുവന്നതു കഥാപുരു ഷൻതന്നെയായിരുന്നു. പിന്നീടും അവിടത്തെ ആശ്രിതനായ മഹാ മഹോപാധ്യായൻ റവി. ഗണപതിശാസ്ത്രികൾ പ്രാചീനസംസ്കൃതഗ്രന്ഥ ങ്ങളുടെ പ്രകാശനത്തിനു ഗവൺമെൻറിനാൽ നിയുക്തനായപ്പോഴും അതിന്റെ സൂത്രധാരത്വം മുഴുവൻ വഹിച്ചതും അവിടുന്നല്ലാതെ മറ്റാരു മായിരുന്നില്ല.

ഭാഷാപോഷണം—കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസുമാപ്പിള:—അക്കാ ലത്തെ ചില സംഭവവികാസങ്ങൾ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ തന്റെ ആയുശ്ശേഷം മുഴുവൻ ഭാഷാപോഷണത്തിനുമാത്രമായി വിനി യോഗിക്കുന്നതിനു പ്രേരിപ്പിച്ചു. 1065-ാമാണ്ടു തുലാമാസത്തിൽ സി. പി. അച്യുതമേനോൻ തൃശ്ശൂരിൽനിന്നു വിദ്യാവിനോദിനിമാസി കയും മീനമാസത്തിൽ കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസുമാപ്പിള കോട്ടയത്തുനിന്നു മലയാളമനോരമപ്പത്രവും പ്രചരിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ അവയെ സഹായിക്കേണ്ട ഭാരം വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു് എറെറടുക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ലെന്നായി. വിശേഷിച്ചും വറുഗീസുമാപ്പിളയും അവിടുന്നു മായി ഗാഢമായ സൗഹാർദ്ദബന്ധം ഉണ്ടായതു ഭാഷയുടെ ബഹുവിധ മായ ഉൽകർഷത്തിനു് അത്യന്തം പ്രയോജകീഭവിച്ചു. 1067-ൽ വറുഗീസുമാപ്പിള കോട്ടയത്തു് ഒരു കവിസമാജം നടത്തുകയും അതിനെ ത്തുടർന്നു ഭാഷാപോഷിണിസഭ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സഭയുടെ അധ്യക്ഷസ്ഥാനത്തിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ആരൂഢനായി. അതിന്റെ രസനയായ ഭാഷാപോഷിണി എന്ന പത്രഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സാഹിത്യനായകനും അവിടുന്നുതന്നെയായിരുന്നു. 1079-ാമാണ്ടു മിഥുനം 13-ാംനു- വറുഗീസുമാപ്പിള മരിക്കുന്നതുവരെ എല്ലാ വിദ്യാവിഷ യകങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും അവിടത്തെ കർമ്മസചിവൻ എന്നു പറയേണ്ടതു് അദ്ദേഹത്തെയാണു്. മനോരമയുടെ ആവിർഭാവകാലത്തു തന്നെ അദ്ദേഹം ഒരു കവിതാപംക്തി സംവിധാനം ചെയ്തു് അതിന്റെ പ്രസാധകനായി കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയെ നിയമിച്ചു. ആ വഴിക്കും ഭാഷാപോഷിണിയുടെ വാഷ്പികസമ്മേളനങ്ങൾവഴിക്കും കേരളത്തിന്റെ ഒരറ്റംമുതല്ലു മറ്റേയറ്റംവരെയുള്ള വിദ്വാന്മാരും കവികളും സമ്പർക്കം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പുലത്തി. സകലകേരളീയസാഹിത്യകാരന്മാരും ഒരേ തറവാട്ടിലെ അങ്ങങ്ങളും വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ആ തറവാട്ടിലെ കാരണവരുമായി. വഗീസുമാപ്പിള മരിച്ചതിനുമേലും ഭാഷാപോഷിണിമാസിക കുറേക്കാലം പ്രചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പ്രസ്തുതസഭയുടെ ഒരു സമ്മേളനം 1086 കന്നിമാസത്തിൽ വൈക്കത്തുവച്ചു നടക്കുകയും അതിൽ മഹാകവിതന്നെ അധ്യാസനാധിപത്യം വഹിക്കുകയും ചെയ്തു. അതായിരുന്നു ആ സമിതിയുടെ ഒടുവിലത്തെ സമ്മേളനം.

ലേഖകത്വവും ഗ്രന്ഥപരിശോധനയും:—കാലക്രമേണ പത്രങ്ങളും മാസികകളും പെരുത്തു; സുഹൃത്തുക്കളുടേയും പരിചിതന്മാരുടേയും സംഖ്യ വർദ്ധിച്ചു. അഖിലഭാരതീയപ്രശസ്തി അതിനുമുൻപുതന്നെ സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ പല വിദേശീയപണ്ഡിതന്മാരുടെ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളും ലഭിച്ചു. അവരുമായി കത്തിടപാടുകൾ നടത്തുക, പത്രങ്ങൾക്കും മറ്റും കവിതകൾ അയയ്ക്കുക, ഉത്തിഷ്ണമാനന്മാരായ ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെ കൃതികൾ പരിശോധിച്ചു് അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തുക മുതലായവ ആ സാഹിത്യചക്രവർത്തിക്കു് ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത നിത്യകർമ്മങ്ങളായിത്തീർന്നു. ഈ പുതിയ ഭാരങ്ങളെ വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് 1067 മീനം 13–ാംനു- അവിടുന്നു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനു് എഴുതിയ ഒരെഴുത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

> ''വിരളവിരളകാവ്യാലാപകേളീപ്രസങ്ഗാഃ
> പ്രചുരതരപരാഭ്യാദ്യോഗനിത്യപ്രവൃത്ത്യാ
> കിമപി കിമപി നാനാകാര്യവൈയഗ്ര്യമധ്യേ
> കുതുകതരളിതോഹം സാഹിതീം ശീലയാമി.''

1074–ൽ ചന്തുമേനോനു് അയച്ച ഒരു കത്തിൽ ''വാസ്തവം പറയുന്നതായാൽ ഇപ്പോഴും ഞാൻ നടത്തിവരുന്ന സാഹിത്യവ്യവസായംപോലെ മറെറാന്നും എന്നെ മുഷിപ്പിക്കുന്നില്ല. അഭിപ്രായത്തിനും പരിശോധനയ്ക്കും വന്നുചേരുന്ന പുസ്തകങ്ങൾക്കു് അവസാനമില്ല. പലപ്പോഴും അവയ്ക്കു് അവതാരിക എഴുതുന്നതിനും ശ്രമപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടു്. ഒരു കാലത്തു് ഇതെല്ലാം ഉന്മേഷകരമായ വ്യവസായമായി എനിക്കു തോന്നിയിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോഴാകട്ടേ കുന്നുപോലെ വന്നുകിടക്കുന്ന കയ്യെഴുത്തുപ്രതികൾ നോക്കി എന്റെ മനസ്സു മുട്ടി.'' എങ്കിലും അവടുന്നു് ആ അരോചകമായ കർത്തവ്യവും അത്യന്തം ക്ഷമയോടുകൂടി ആയുരന്തം നിർവ്വഹിച്ചുപോന്നു.

കാവ്യനിർമ്മിതി:—വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഒരു പ്രേഷ്ഠസുഹൃത്തായിരുന്നു ചന്തുമേനോൻ. 1064–ാമാണ്ടു് അങ്കുരിതമായ ആ സൗഹാർദ്ദബന്ധം 1074–ൽ അദ്ദേഹം മരിക്കുന്നതുവരെ ഉത്തരോത്തരം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വർധിച്ചപോന്നു. ചന്ത്രമേനോന്റെ പത്നിയുടെ അഭീഷ്ടപൂർത്തിക്കായ ട്ടാണു് അവിടുന്നു് 1068–ൽ അമരുകശതകം ഭാഷപ്പെടുത്തിയതു്.

"സുമതികാമണി ചന്ത്രമേനവൻതൻ
കമനി മനീഷിണിതന്റെയിച്ഛപോലെ
അമരുകശതകം മണിപ്രവാളം
കിമപി ചമച്ചതു ഞാനയച്ചിടുന്നേൻ"

എന്നു മഹാകവി ആ വസ്തുത രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. 1069–ൽ പല കൃത്യാന്തരങ്ങൾക്കിടയിൽ 48 ദിവസംകൊണ്ടു വിരഹീസുമാപ്പിള്ളയുടെ ഭാഷാപോഷിണിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി മയൂരസന്ദേശം രചിച്ചു.

വിധുരത:—എഫ്. എം. യൂ. എന്ന പദവിക്കുപുറമേ വേറെയും പല ബഹുമതികളും അവിടത്തെ സ്ഥാനോന്നതിക്കും സാഹിത്യസേവന ത്തിനും അനുരൂപമായി അവിടത്തേക്കു ലഭിച്ചു. 1070–ൽ അവ യ്ക്കെല്ലാം മകുടീഭൂതമായ സി. എസ്. ഐ. എന്ന ഉന്നതബിരുദവും സിദ്ധിച്ചു. അക്കാലത്തു റാണി ലക്ഷ്മീബായിയുടെ ആരോഗ്യം ക്രമേണ ക്ഷയിച്ചുവരികയായിരുന്നു. അനപത്യതാദുഃഖത്തിന്റെ ദാരുണത എത്ര തരത്തിലുള്ളതാണെന്നു് അനുഭവിച്ച മാതാപിതാക്കന്മാർക്കേ അറിഞ്ഞു കൂടൂ. തന്റെ പത്നിക്കു സന്താനയോഗമില്ലെന്നുള്ള വസ്തുത ഉദ്ദേശം പത്തു കൊല്ലത്തിനുമുൻപുതന്നെ അവിടുന്നു ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. "രാജന്യ സ്ത്രീമണിയുടെ ഗുണൗഘങ്ങളനുദ്ദാശങ്കം" എന്നു മയൂരസന്ദേശത്തിൽ ആ സുകൃതിനിയെപ്പറ്റി മഹാകവി കീർത്തനംചെയ്തിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥ മാണു്. "കസ്മിംശ്ചിദന്യവിഷയേ കഥമുത്സുകാ സ്യാദ്ഗത്സ്യൂ കേരളമ സംശയമേവ ലക്ഷ്മീഃ?" എന്നു വിശാഖവിജയത്തിൽ അവിടുന്നു സൂചി പ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് അക്കാലത്തു് ആ മനസ്വിനിക്കു് അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടി വന്ന പ്രലോഭനത്തേയും ബിഭീഷികയേയും ഉദ്ദേശിച്ചാണു്. താൻ പുത്രനിർവിശേഷമായി ലാളിച്ചുവളർത്തിയ റാണി പാർവതീബായിയുടെ കനിഷ്ഠപുത്രൻ അശ്വതിതിരുനാൾ 1076–ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 25–ാംനു- തീപ്പെട്ടതോടുകൂടി മഹാരാജ്ഞിയുടെ രോഗം വർദ്ധിച്ചു. ആ കൊല്ലം മിഥുനം 2–ാംനു· അവിടുന്നു പരലോകപ്രാപ്തയുമായി. ആ മർമ്മഘാതം എല്ലുവാനുള്ള ശക്തി മഹാകവിക്കു് ഒരുതരത്തിലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ സംഭവത്തോടുകൂടി നാം അവിടത്തെ ജീവിതത്തിന്റെ പഞ്ചമഘട്ട ത്തിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നു.

ജീവിതസായാഹ്നം:—1076 ചിങ്ങം 16–ാംനു- മഹാരാജ കുടുംബത്തിലേക്കു ദത്തെടുക്കപ്പെട്ട മഹാറാണി സേതുലക്ഷ്മീബായി യുടേയും മഹാറാണി സേതുപാർവതീബായിയുടേയും സർവതോമുഖമായ പരിപോഷണത്തിനു ശ്രീമൂലംതിരുനാൾമഹാരാജാവു മഹാകവിയെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യാണു് ചുമതലപ്പെടുത്തിയതു്. അത്യന്തം ആത്മാർത്ഥമായി അതുല്യ മായ ഭക്തിയോടുകൂടി അവിടുന്നു് ആ കൃത്യവും നിർവ്വഹിച്ചു. 1080–ൽ അവിടത്തെ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തി ആഘോഷത്തോടുകൂടി സകലകേരളീയരും കൊണ്ടാടി. പല പ്രശസ്തിഗ്രന്ഥങ്ങളും സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും തത്സംബന്ധമായി പ്രാദുർഭവിച്ചു. 1088 തുലാം 22–ാംനു- ഇന്നു നാടു വാണരുളുന്ന ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ ബാലരാമവർമ്മമഹാരാജാവുതിരു മേനി ഭൂജാതനായപ്പോൾ ആ സംഭവത്തിൽ അവിടുന്നു ചരിതാർത്ഥനായി. ആ പഞ്ചമഘട്ടത്തിൽ കോയിത്തമ്പുരാൻ ശാരീരികമായ ശക്തിവൈ കല്യംകൊണ്ടും മാനസികമായ ഉന്മേഷക്ഷയംകൊണ്ടും സാഹിത്യവ്യാപാ രങ്ങളിൽനിന്നു് ഉത്തരോത്തരം വിരമിച്ചു് അന്തർമ്മുഖനായി, വൈരാ ഗ്യോന്മുഖനായി ആയുശ്ശേഷം നയിക്കുകയായിരുന്നു. 1077–ൽ നീല കണ്ഠദീക്ഷിതരുടെ അന്യാപദേശശതകം വിവർത്തനം ചെയ്തു. സ്വാതി തിരുനാൾമഹാരാജാവു് അതിലെ പദ്യങ്ങൾക്കു് അവതാരികയും സ്വമാ തുലൻ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ അവയിൽ നാല്പതിലധികം ശ്ലോക ങ്ങൾക്കു വ്യാഖ്യാനവും നിർമ്മിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതു് അവിടത്തേക്കു് ആ കൃതിയുടെനേർക്കുള്ള ആദരാതിശയത്തിനു ഹേതുഭൂതമായിത്തീർന്നു. അത്ത രത്തിൽ സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം സകലശ്ലോകങ്ങളിലും ദീക്ഷിച്ചു കൊണ്ടു് ഒരു കാവ്യം അവിടുന്നുണ്ടാക്കിയപ്പോൾ ആ വിഷയത്തിൽ ഭിന്നമതാനുവർത്തിയായിരുന്ന എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ "പ്രാസപ്രയോഗനിയമത്തെയൊഴിച്ചു നവ്യം കാവ്യം" ഒന്നു രചിക്കണ മെന്നു് അപേക്ഷിക്കുകയും, ആ അപേക്ഷയ്ക്കു വശംവദനായി ദൈവ യോഗം എന്ന ലഘുകൃതി നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു് അവിടുന്നു ഭാഷയിൽ ശ്രീപദ്മനാഭശതകവും ഒടുവിൽ സ്തുതിശതകവും നിബ ന്ധിച്ചു. ഈ രണ്ടു കൃതികളും അക്കാലത്തു മഹാകവിയുടെ മനോവൃത്തി എന്തായിരുന്നു എന്നു നമുക്കു കരതലാമലകംപോലെ കാണിച്ചുതരുന്നു. 1088–ൽ താൻ പിതൃതുല്യമായി ആരാധിച്ചിരുന്ന ജ്യേഷ്ഠൻ യശശ്ശരീര നായി; പരപ്പനാട്ടു വലിയരാജാവു് എന്ന സ്ഥാനം തന്നിമിത്തം അവിടുത്തേക്കു സിദ്ധിച്ചു.

സ്വർഗ്ഗാരോഹണം:—1090–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം അവസാന ത്തിൽ പതിവുപോലെ വൈക്കത്തു പോയി പെരുന്തൃക്കോവിലപ്പനെ തൊഴുതതിനുശേഷം കഥാപുരുഷൻ അനന്തപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ എത്തി അരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിയേയും വന്ദിച്ചുകൊണ്ടു കന്നി 4–ാംനു- തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു മടങ്ങി. വഴിക്കു കായംകുളത്തിനുസമീപം അവിടുന്നു കയറിയിരുന്ന മോട്ടോർകാർ മറിഞ്ഞു. കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ആ ആഘാതത്താൽ ഹൃദയ ത്തിൽ ക്ഷതമേറ്റു് അവശനായിത്തീർന്നിരുന്ന അവിടത്തെ പല്ലക്കിൽ കയറ്റി മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. 6–ാംനു-

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ മഹാത്മാവു് ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു് ആത്മാവിനെ സച്ചി ദാനന്ദജ്യോതിസ്സിൽ ലയിപ്പിച്ചു.

സംസ്കൃതശൈലി:—വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു സംസ്കൃതം, മലയാളം, ഇംഗ്ലീഷു് എന്നീ മൂന്നു ഭാഷകളും ഒന്നുപോലെ സ്വാധീന മായിരുന്നു. അവ മൂന്നിലും അവിടുന്നു പ്രസംഗിക്കുകയും എഴുതുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എങ്കിലും ഗൈർവ്വാണിയാണു് അവിടുത്തെ പട്ടമഹിഷി. ആ ഭാഷയിൽ കവനംചെയ്യുവാൻ അവിടുന്നു 17—ാമത്തെ വയസ്സിൽപ്പോലും ആജ്ഞാപിച്ചിരുന്ന ഹസ്തലാഘവത്തിന്റെ സ്വരൂപം എന്തെന്നു തിരുനാമപ്രബന്ധത്തിൽനിന്നു നാം കണ്ടുകഴിഞ്ഞു; പല പൂർവ്വസൂരി കളോടും മഹാകവി പല വിഷയങ്ങളിൽ കടപ്പെട്ടിരുന്നുവെങ്കിലും സർവ്വോപരി അവിടുത്തെ മാർഗ്ഗദർശികളായിരുന്നുവെന്നു് എനിക്കു തോന്നീ ട്ടുള്ളതു് രണ്ടേ രണ്ടു കവിസാർവ്വഭൗമന്മാർമാത്രമാണു്—പരേതന്മാരിൽ മേല്പുത്തൂരും സമകാലികന്മാരിൽ ഇലത്തൂരും. മേല്പുത്തൂരിന്റെ അപൂർവ്വം ചില ശ്ലോകങ്ങളിൽ പറയത്തക്ക വൈചിത്ര്യമൊന്നും കണ്ടില്ലെന്നു വരാം; ഇലത്തൂരിന്റെ ചില ശ്ലോകങ്ങളാകട്ടെ നാളികേരപാകത്തിൽ വിരചിതങ്ങളുമാണു്. എന്നാൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഓരോ കൃതിയും പ്രതിശ്ലോകം പ്രസന്നപ്രൗഢസരസമാണു്. എല്ലാ ശ്ലോക ങ്ങളും ഒന്നുപോലെ ധ്വനിപ്രധാനങ്ങളല്ല; എന്നാൽ എല്ലാത്തിലെയും വിവക്ഷിതാർത്ഥപ്രതിപാദകമായ പദവിന്യാസം വിസ്മയനീയമായിരി ക്കുന്നു. ഒരൊറ്റ ശബ്ദത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തിൽ മറ്റൊന്നു വിനിവേശി പ്പിക്കുവാൻ ഒരിക്കലും സാധിക്കുന്നതല്ല. ഗൗഡീരീതിയാണു് അവിട ത്തേക്കു് അഭിമതം; ഓജസ്സും കാന്തിയും ഓളംവെട്ടുന്നതാണു് ഓരോ ശ്ലോകവും. അക്കാലത്തു് അവിടത്തെക്കാൾ മഹനീയനായ ഒരു സംസ്കൃതകവി ഭാരതഭൂമിയിൽ ജീവിച്ചിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതു് എല്ലാ സഹൃദ യന്മാരും സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്.

ഭാഷാപദ്യശൈലി:—ഭാഷാപദ്യസാഹിത്യം സംബന്ധിച്ചി ടത്തോളം വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ ഒരാചാര്യനും അദ്ധ്വദർശകനുമാ യാണു് പരിഗണിക്കേണ്ടതു്. ആദ്യത്തെ ഭാഷാനാടകം രചിച്ചതു് അവിടുന്നാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അതിനുമുൻപുതന്നെ 1042—ാ മാണ്ടു് 'ആൽഫ്രെഡ്' എന്ന പേരിൽ ഒരു ചെറിയ ഏകാങ്കനാടകം അവിടുന്നു രചിച്ചതു വിജ്ഞാനമഞ്ജരിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പിന്നീടു വളരെക്കാലത്തേയ്ക്കു ഭാഷാനാടകങ്ങളാകട്ടെ ശാകുന്ത ളത്തെ മാതൃകയായി വച്ചുകൊണ്ടു് ഇതരകവികളാകട്ടെ എഴുതി. സംഗീത നാടകങ്ങളാണു് ആ സംപ്രദായത്തിനു് ഒരു മാറ്റം വരുത്തിയതു്. മയൂരസന്ദേശം ഭാഷയിലെ ഒന്നാമത്തെ സന്ദേശകാവ്യമല്ലെങ്കിലും അതെ ഴുതിയ കാലത്തു് അങ്ങിനെയായിരുന്നു ജനങ്ങളുടെ ധാരണ. പ്രാചീന കൃതികളായ ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശവും കോകസന്ദേശവും പിന്നീടു കണ്ടെടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തവയാണ്. മയൂരസന്ദേശത്തെ അനുകരിച്ചും പല സന്ദേശങ്ങളും ഭാഷയിൽ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മണിപ്രവാളശൈലിയുടെ ഒടുവിലത്തെ പ്രാണപ്രിയനായി അവിടത്തെ കരുതാം. പൊ മണിപ്രസ്ഥാനം അവിടുന്നു് അംഗീകരിച്ചില്ല. തന്നിമിത്തം ചില രചനാവൈകല്യങ്ങളും അവിടത്തെ ആദ്യകൃതികളിലുണ്ട്. കാലാനുസൃതമായ രുചിഭേദം അവിടത്തേക്കു് അദൃശ്യമായിരുന്നില്ല; പക്ഷേ താൻ ദീർഘകാലം സച്ഛന്ദമായി വിഹരിച്ചുവന്ന ശൃംഗാഗ്രത്തിൽനിന്നു പെട്ടെന്നു താഴോട്ടിറങ്ങുവാൻ അവിടത്തേക്കു സാധ്യമല്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും ക്രമേണ ഓരോ പടിയായി അവിടത്തെ കവിത ജനതാമധ്യത്തിലേക്കു് അവരോഹണം ചെയ്കതന്നെ ചെയ്തു. ശാകുന്തളത്തോളം സംസ്കൃതപക്ഷപാതം അമരുകശതകത്തിലില്ല. മയൂരസന്ദേശത്തിൽ അതിനു പിന്നെയും കുറേ കുറവു വന്നിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും അന്യാപദേശശതകത്തിലും ശ്രീപദ്മനാഭശതകത്തിൽപ്പോലും ആ പക്ഷപാതത്തിന്റെ നിഴലാട്ടം കാണാം. എന്നാൽ പരേങ്ഗിതജ്ഞനായ അവിടുന്നു സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരല്ലാത്ത കവികളുമായി കത്തിടപാടു നടത്തുമ്പോൾ അവരുടെ ശൈലിതന്നെ കഴിയുന്നതും സ്വീകരിച്ചുവന്നിരുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരിക്കും രണ്ടാമത്തേതു തരവത്തു് അമ്മാളുഅമ്മയ്ക്കും അയച്ചതാണ്.

"പട്ടില്ല നല്ലതിവിടങ്ങളി,ലൊന്നു പിന്നെ–
ക്കിട്ടി ക്ഷിതീശ്വരി മമ പ്രിയതൻ പ്രസാദാൽ
കെട്ടിപ്പൊതിഞ്ഞമരുകത്തൊടതിന്നയച്ചേൻ
പൊട്ടിച്ചുനോക്കിയിതമെങ്കിലെടുത്തുകൊൾകം."

"അമ്മാവിനുള്ള തളിർ നവ്യവസന്തലക്ഷ്മീ
സമ്മാനമേകുവതു തിന്നുകഴിഞ്ഞിടുമ്പോൾ
അമ്മാ! പുറപ്പെട്ടമിളംകുയിലിന്റെ പാട്ടു–
മമ്മാളുവമ്മയുടെ സൂക്തിയുമൊന്നുപോലെ."

"കൊള്ളിച്ചുവച്ച കനകത്തിലുമബ്ജയോനി
പുള്ളിക്കുരങ്ങുമിഴിമാരിലുമായനർത്ഥം
ഉള്ളിൽത്തടാശ പെരുകീട്ട വിവേകമെല്ലാം
തള്ളിജ്ജനങ്ങൾ ബഹുധാ കലഹിച്ചിടുന്നു"

എന്ന ശ്ലോകം എട്ടൻതമ്പുരാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് എഴുതിയ വൃദ്ധകവിപ്രശ്നോത്തരത്തിലുള്ളതാണ്. സ്തുതിശതകം ഒരു ശ്രുതിഭോഷാകൃതിയാണെന്നു പറയാം. പ്രാസമില്ലാതെ തീർത്ത ദൈവയോഗത്തിൽ

"കൈക്കാണമേകിയവരായതു വാങ്ങുമെന്നു
ലോകപ്രസിദ്ധമതു തെല്ലുമബദ്ധമല്ല

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഏറെപ്പറഞ്ഞു ഫലമെന്തപരാധിയായി–
ജ്ജലിൽക്കിടന്ന ജളനീച്ചരപിള്ള ചത്തു.''

''മാൻകണ്ണിയാം മലിനമായൊരു തോൽത്തുണ്ട
മാറത്തു ചേർത്തു മുലമൊട്ട മറച്ചിരുന്നു;
പാരം പഴക്കമെഴുമൊന്നരയൊന്നു ചെമ്പൊൽ–
ച്ചേലൊത്ത മുട്ടുവരെ മൂടിയുടുത്തിരുന്നു''

ഇത്യാദിപദ്യങ്ങളിൽ അവിടത്തെ കവിതാമഹാരാജ്ഞി 'കൊട്ടാരത്തിൽ നിന്നു കുടിലിൽത്തന്നെ ഇറങ്ങിവന്നിരിക്കുന്നു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാകാവ്യങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകമായി ഒരു തന്റേടവും തറവാടിത്തവും സാരസ്യവും സംഗീതാത്മകതയുമുണ്ട്. അവയൊന്നും മറുള്ളവരുടെ കാവ്യങ്ങളിൽ അത്ര പ്രകടമായി കാണുന്നതല്ല. അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം എത്രയോ കവികൾ അവിടത്തേതിനെക്കാൾ നന്നാക്കണമെന്നുള്ള അത്യാശയോടുകൂടി തർജ്ജമചെയ്തു. എന്നിട്ടെന്തായി ഫലം? അവിടത്തെ തർജ്ജമതന്നെയാണ് കാലംകൊണ്ടെന്നപോലെ കമനീയതകൊണ്ടും ഒന്നാമതായി നില്ക്കുന്നതു്.

ഭാഷാഗദ്യശൈലി:—ഭാഷാഗദ്യംസംബന്ധിച്ചു നോക്കുകയാണെങ്കിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു പലതരത്തിലുള്ള ശൈലികളുണ്ടായിരുന്നു. അകുബറിലെ ഭാഷ കടിച്ചാൽ പൊട്ടാത്തതാണെന്നു് അതിലെ ഒന്നാമധ്യായത്തിലെ ''അസ്തപാവ്തനിതംബത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ചു ലംബമാനമായ അംബുജബന്ധുബിംബത്തിൽനിന്നും അംബരമധ്യത്തിൽ വിസ്മരങ്ങളായ ബന്ധുകബന്ധുരങ്ങളായ കിരണകന്ദളങ്ങൾ'' ഇത്യാദി പ്രഥമവാക്യംമാത്രം വായിച്ചോ മറുള്ളവർ പറഞ്ഞുകേട്ടോ വിധികല്പിക്കുന്നവർ ''ഉപക്രമം കണ്ടു ബുദ്ധിക്ഷയത്താൽ പുസ്തകം വലിച്ചെറിഞ്ഞുകളയാതെ അല്പം ക്ഷമയോടുകൂടി വായിച്ചുനോക്കിയാൽ അങ്ങോട്ടങ്ങോട്ടു സംസ്കൃതപദപ്രയോഗം കുറവാണെന്നു കാണുന്നതുകൂടാതെ തങ്ങളുടെ ശ്രമം നിഷ്പ്രയോജനമായി എന്ന പശ്ചാത്താപത്തിനു യാതൊരുവിധത്തിലും ഇടയില്ലെന്നു് അവർക്കു് ഒടുവിൽ നിശ്ചയമായി ബോധപ്പെടുന്നതുമാണു്'' എന്നു് ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ അവിടുന്നു നല്കീട്ടുള്ള ഉപദേശമനുസരിച്ചു പ്രാർത്തിക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കും. അകുബറിലെയും, മഹച്ചരിതസംഗ്രഹത്തിലെയും ഭാഷയെക്കാൾ ലളിതമാണു് സന്മാർഗ്ഗവിവരണത്തിലേയും സന്മാർഗ്ഗസംഗ്രഹത്തിലേയും ഭാഷ; അതിലും കുറേക്കൂടി ലളിതമായ ഒരു ഗദ്യശൈലിയാണു് വിജ്ഞാനമഞ്ജരിയിലും സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപത്തിലും അങ്ഗീകരിച്ചുകാണുന്നതു്. സ്വാനുഭവങ്ങളെ വിവരിക്കുന്ന മൃഗയാസ്മരണകളിൽ സർവ്വസാധാരണമായ മലയാളംതന്നെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ''എന്നാൽ അവരുടെ ഉപദേശങ്ങളെ പരീക്ഷിച്ചുനോക്കീട്ടുള്ളതു് എത്രയും അപൂർവ്വമായിട്ട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാത്രമേയുള്ള. ഉണ്ടയിട്ട് ഒരുത്തന്റെ നെഞ്ചിൽ വെടിവച്ചാൽ ആ ഉണ്ട അവന്റെ നെഞ്ചിൽ തട്ടി താഴെ വീഴുന്ന സമ്പ്രദായം ആവിധത്തിൽ പരീക്ഷിക്കുവാൻ എനിക്കു ധൈര്യമില്ലാതെ ഒരു മുണ്ടു മടക്കി ചുമരിൽ ഇട്ടു വെടിവെച്ചുനോക്കിയപ്പോഠം ഉണ്ട ആ മുണ്ടിൽ തട്ടിയാതൊരു കെടുതലും ചെയ്യാതെ അതിൽ തട്ടി താഴത്തു വീണു'' എന്നിത്തരത്തിലാണ് ആ ഉപന്യാസത്തിലെ വാക്യങ്ങളുടെ ഗതി. താഴത്തെ ക്ലാസുകളിലെ ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടി എഴുതിയ രണ്ടാം പാഠത്തിലേയും മൂന്നാം പാഠത്തിലേയും വാചകരീതി ആ ക്ലാസ്സുകഠംക്കു യോജിച്ചവിധത്തിൽ കോമളമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ''കേശവൻ കഞ്ഞിയും കൂട്ടാനും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു വീട്ടിൽ വന്നു തീ കത്തിച്ചു കഞ്ഞിക്കു കുറച്ചു മൂടു പിടിപ്പിച്ചു് അതു രണ്ടു കിണ്ണങ്ങളിലാക്കി, ഒരു പീഠംപിടിച്ചു കട്ടിലിന്റെ അരികിലിട്ടു് ആ കിണ്ണം രണ്ടും, കൂട്ടാൻ രണ്ടു കുത്തിലയിൽ ആക്കി അതുംകൂടി, ആ പീഠത്തിന്റെ മുകളിൽ വച്ചു'' എന്നിപ്രകാരമാണു് ആ പുസ്തകങ്ങളിലെ ഭാഷ. പ്രകരണത്തിനൊത്ത ഭാഷാരീതിയാണു് ആ വശ്യവാക്കു് എല്ലാ അവസരങ്ങളിലും പ്രയോഗിച്ചിരുന്നതു്. ഒരു വസ്തുത നാം വിശേഷിച്ചും ഓർമ്മിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. മലയാളത്തിലെ ഗദ്യശാഖയ്ക്കു് അവിടത്തെ പാണിസ്പർശമേല്ക്കുന്നതുവരെ പറയത്തക്ക സാധുത്വമോ സൗഷ്ഠവമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അപരൂപമായിരുന്ന ആ ശാഖയ്ക്കു് ആകർഷകത വർദ്ധിപ്പിച്ചതു് അവിടുന്നാണു്. ആ മഹാപുരുഷൻ വെട്ടിത്തുറന്ന സംസ്കാരപൂതവും ചമൽകാരപൂർണ്ണവുമാക്കിയ സരണിയിൽക്കൂടിത്തന്നെയാണു് ഭാഷാഗദ്യകാരന്മാർ ഇപ്പോഴും സഞ്ചരിക്കുന്നതു്. ഇന്നു ഭാഷയിൽ പ്രചുരപ്രചാരങ്ങളായ പല സജീവശബ്ദങ്ങളും ആദ്യമായി പ്രയോഗിച്ചതു് അവിടുന്നാണെന്നു് അനേകംപേർ അറിഞ്ഞിരിക്കുകയില്ല. ഭാഷാഗദ്യത്തിനു കേരളമൊട്ടുക്കു് ഐകരൂപ്യം വരുത്തുവാൻ സഹായിച്ചതും അവിടത്തെ കൃതികഠംതന്നെയാണു്.

കൃതികഠം—സംസ്കൃതം:—1 തിരുനാഠംപ്രബന്ധം (1036), 2 നക്ഷത്രമാല (1041), 3 ഗുരുവായൂപുരേശസ്തവം (1041), 4 ശൃംഗാരമഞ്ജരീഭാണം (1043), 5 ചിത്രശ്ലോകാവലി (1044), 6 കംസവധചമ്പു (1044), 7 തുലാഭാരശതകം (1045), 8 പാദാരവിന്ദശതകം (1045), 9 ലളിതാംബാഭണ്ഡകം (1050), 10 ക്ഷമാപണസഹസ്രം (1053—54), 11 യമപ്രണാമശതകം (1055), 12 ശത്രുസംഹാരപ്രാർത്ഥനാഷ്ടകം, 13 ക്ഷമാപണാഷ്ടകം, 14 ത്രിശത്യന്തരം; ലളിതാംബാസ്തോത്രം, 15 ഭണ്ഡനാഥാസ്തോത്രം, 16 ചണ്ഡനാദ്രീശ്വരീസ്തോത്രം (ഇവയെല്ലാം 1052-നും 55-നും ഇടയ്ക്കു്), 17 സ്കന്ദശതകം, 18 നാരദീയമഹിമാനവർണ്ണനം, 19 നാരായണപഞ്ചാശത്തു്, 20 നരസിംഹാവതാരം, 21 വഞ്ചിപതിശതകം, 22 അമൃതമഥനം (ഇവ നാലും ബാല്യകാലകൃതികഠം), 13 ശ്രീവിശാഖവിജയം മഹാകാവ്യം (1055-നുമേൽ), 24 വിക്ടോറിയാചരിതസംഗ്രഹം (1062),

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

25 വ്യാഘ്രാലയേശശതകം (1063), 26 ശാകുന്തളപാരമ്യം, 27 ശോണാദ്രീശസ്തോത്രം അഥവാ ആര്യാസ്തോത്രം (1085) എന്നിവയാകുന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ സംസ്കൃതകാവ്യങ്ങൾ. ഇവ കൂടാതെ 1050-നും 1055-നും ഇടയ്ക്കു, 28 പ്രക്രിയാസർവ്വസ്വത്തിനും, 1058-ൽ, 29 ശുകസന്ദേശത്തിനും ഓരോ ലഘുടിപ്പണികളും എഴുതി. ഭാവാനലവർണ്ണനത്തിൽ നാലു ശ്ലോകങ്ങളേ അടങ്ങീട്ടുള്ളൂ. അവ മാനവിക്രമ എട്ടൻരാജാവിന്റെ ആവശ്യമനുസരിച്ചു, രചിച്ചതാണു്. അവയ്ക്കു പ്രത്യേകിച്ചു് അങ്കം കൊടുക്കണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 30 സന്ന്യാസ്സംഗ്രഹം ആദ്യം ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നു മലയാളത്തിലും പിന്നീടു നീതിസാരസർവ്വസ്വം എന്ന പേരിൽ സംസ്കൃതത്തിലും വിവർത്തനം ചെയ്തു. ഇവ കൂടാതെ പഞ്ചഗ്രാമാഷ്ടകം (ഞെഞ്ചില്ലത്തു ശ്രീകൃഷ്ണനെപ്പറ്റി) ഷഡങ്കുരശാഷ്ടകം (ആറന്മുളത്തേവരെപ്പറ്റി) ഇങ്ങനെ വേറെയും പല ചില്ലറ സ്തോത്രങ്ങളുണ്ടു്. ജാതിനിരൂപണവും മറ്റും സംസ്കൃതത്തിൽ അവിടുന്നു രചിച്ച ഉപന്യാസങ്ങളാണു്.

അവയുടെ സ്വരൂപം:—ആദ്യമായി അവിടത്തെ സംസ്കൃതകൃതികളെപ്പറ്റിത്തന്നെ പ്രസ്താവിക്കാം. അവയിലാണല്ലോ അവിടത്തെ കവിസാർവ്വഭൗമയശസ്സു സർവ്വോപരി അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നതു്. തിരുനാൾപ്രബന്ധത്തെക്കുറിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. നക്ഷത്രമാല 27 ശ്ലോകങ്ങളടങ്ങിയതും ആയിലൃംതിരുനാൾമഹാരാജാവിനു ജി. സി. എസ്. ഐ. എന്ന ബിരുദം ലഭിച്ചപ്പോൾ മഹാകവി സമർപ്പണം ചെയ്തതുമായ ഒരു സ്തോത്രമാണു്. ഗുരുവായൂപുരേശസ്തവത്തിൽ അകാരാദിക്രമത്തിനു് 'അ'മുതൽ 'ക്ഷ'വരെയുള്ള അക്ഷരങ്ങളിൽ ആരംഭിക്കുന്ന 51 ശ്ലോകങ്ങളാണുള്ളതു്. മേദിനിയിലും നാനാർത്ഥരത്നമാലയിലും കാണുന്ന അർത്ഥവത്തുക്കളായ ഏകാക്ഷരശബ്ദങ്ങൾ ആ ആവശ്യത്തിനു സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തന്നെ ബാധിച്ച രക്തവാതത്തിന്റെ ഉപശാന്തിക്കുവേണ്ടിയാണു് അവിടുന്നു പ്രസ്തുതസ്തോത്രം രചിച്ചതു്. ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരീഭാണവും കംസവധപ്രഹസനവുമെയുള്ള ദേവതാപരങ്ങളോ രാജപരങ്ങളോ അല്ലാത്ത കൃതികളും. അനുഷ്ടുപ്പുവൃത്തത്തിൽ 12 ശ്ലോകങ്ങളും മാത്രം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ശാകുന്തളപാരമ്യത്തെ ഒരു ചെറിയ അലങ്കാരശാസ്ത്രനിബന്ധമെന്നു വേണം പറയുവാൻ.

"വേണീവീരചരിത്രാദി വീരേ പ്രാശസ്ത്യമർഹതി;
മാലത്യാദി തു ശൃംഗാരേ; ക്ഷുദ്രമന്യദ്രസാന്തരേ;

അനുപ്രവിശ്യ ഖേലദ്ഭിസ്സർവ്വചേതോഹരം രസം
ശ്ലാഘ്യേഷു പൂർവവസുഭിരുപദേശേഷു ഭൂരിഷു

അന്യനാധീനഹ(?)വ്സ്വസാഭാവൈകാവമർശിഭിഃ
അത്യക്ഷരമനൗചിത്യൈസ്സാദിമാതിശയാനഭിജ്ഞൈഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യതോഽധിരാമം വ്യാഹാരൈശ്ശാകുന്തളമതോ വയം
സർവ്വരൂപകസാമ്രാജ്യപദത്വം തസ്യ മന്മഹേ''

എന്നീ ശ്ലോകങ്ങളിൽ മഹാകവി ശാകുന്തളത്തിന്റെ പരമോൽകൃഷ്ടൃം സ്ഥാപിക്കുന്നു. ശൃംഗാരമഞ്ജരിയിൽ ഔദ്ധത്യപരിഹാരരൂപത്തിൽ ആദ്യവും, അനുവാചകന്മാർക്ക് ഉപദേശരൂപത്തിൽ അവസാനത്തിലും ഓരോ ശ്ലോകമുണ്ട്. അവ പ്രകൃതത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്നതു സമീചീന മായിരിക്കും.

''തഥാ ന പ്രൗഢത്വം ന ഭവതി തഥാ വ്യാ മധുരതാ
തഥാന്യൈരക്ഷുണ്ണാ ഗരിമഭരിതാത്ഥാ ന ച ഗിരഃ
യഥാ ഗംഭീരേഷു പ്രഥിതകവിഗ്രംഥേഷു, തദപി
സ്ഫുരദ്വാത്സല്യാസ്ഥാം ശ്രുണുത ഭണിതിം നൂതനകവേഃ.''

''സാഹിത്യാമൃതവാരിധേരസദൃശീം ഗംഭീരതാം മാനവാ
വിജ്ഞായൈവ ഭുജംഗപുംഗവഗവീസിദ്ധാന്തസാരാനപി
ദൂരോത്സാരിതമത്സരാഃ കവിഗിരാം ഗഹ്വാസ്ഥതീ കവ്താ-
മേതട്ടൃഷ്ടുമദൃഷ്ടുമേതദിതി ന സച്ചന്ദ്രമുദ്ഘൃഷ്യതാം.''

ചിത്രശ്ലോകാവലിയും ആയില്യംമഹാരാജാവിനെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു സ്തോത്രംതന്നെ. ഇതിൽ ഏകാക്ഷരം, ഗോമൂത്രികാബന്ധം, ചക്ര ബന്ധം, ഖഡ്ഗബന്ധം, നാഗബന്ധം, പത്മബന്ധം മുതലായ ശബ്ദ ചിത്രശ്ലോകങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതുപോലെ ക്ഷമാപണസഹ സ്രത്തിലെ 47-ാമത്തെ വിംശതിയിലും പല ശബ്ദചിത്രങ്ങളും ഘടി പ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാകവിയുടെ വശ്യവചസ്ത്വവും പാണ്ഡിത്യപാരമ്യവും അവ രണ്ടിൽനിന്നും ഗ്രഹിക്കാം. ആയില്യംതിരുനാൾമഹാരാജാ വിന്റെ തുലാഭാരോത്സവത്തെ അധികരിച്ച് അവിടുന്നു രചിച്ച തുലാ ഭാരശതകംതന്നെ 1060-ാമാണ്ടു വിശാഖംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ തുലാഭാരോത്സവത്തിലും ചില ഭേദങ്ങളും വരുത്തി സമർപ്പിച്ചു. തുലാ ഭാരശതകത്തിന്റെ പ്രഥമദശകത്തിൽ തുലാപുരുഷദാനമാഹാത്മ്യവും, ദ്വിതീയദശകത്തിൽ രാജധാനിയിൽ വന്നുചേരുന്ന ജനസമൂഹത്തിന്റെ സൽകാരവും എന്നിങ്ങനെ ഓരോ ദശകത്തിൽ ഓരോ വിഷയമാണ് വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്. മൂന്നാമത്തേയും പതിനാലാമത്തേയും ദശകങ്ങളും ചിത്രശ്ലോകമയങ്ങളും അഞ്ചാമത്തെ ദശകം യമകവുമാണ്. ആറാ മത്തെ ദശകത്തിൽ ഗായകന്മാരുടേയും ഏഴാമത്തെ ദശകത്തിൽ പണ്ഡി തന്മാരുടേയും സദസ്സുകളെ വിവരിക്കുന്നു.

പാദാരവിന്ദശതകം ആയില്യംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ പാദ പത്മങ്ങളുടെ മഹിമാതിശയത്തെ വിഷയീകരിച്ചു നിർമ്മിച്ച ഒരു കൃതി യാണ്. അതുതന്നെ അല്പം പരിഷ്കരിച്ച ശ്രീമൂലകരാമവർമ്മമഹാരാജ പാദപത്മശതകം എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മഹാരാജാവിനും കാഴ്ചവച്ചു. ലളിതാംബാബന്ധകം ബന്ധനസ്ഥനാകുന്നതിനു സല്പം മുൻപു പ്രേയസിയുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു് ഉണ്ടാക്കിയതാണു്. ക്ഷമാപണസഹസ്രത്തേയും യമപ്രണാമശതകത്തേയും (പ്രശാമശതകമെന്നും പറയും) വിശാഖവിജയത്തേയും പററി മേൽപ്രസ്താവിക്കാം. ശത്രുസംഹാരപ്രാർത്ഥനാഷ്ടകത്തിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ കാത്യായനീദേവിയേയും ക്ഷമാപണാഷ്ടകത്തിൽ കാമാക്ഷീദേവിയേയും ഓടിസംബോധനംചെയ്തു തന്റെറ ബന്ധമോക്ഷത്തിനായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. തിരുവനന്തപുരം മന്ത്രശാസ്ത്രസമ്പ്രദായത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്തോത്രമാണു്. സുപ്രസിദ്ധമായ പുരാതനത്രിശതിയാണു് അതിന്റെറ മാതൃക.

"ജനാ നിന്ദന്തു ജനനി സ്തവമേനം സ്തുവന്തു വാ
യദി പ്രസന്നാ ഭവതീ കൃതാർത്ഥസ്താവതാസ്മ്യഹം.

സത്സമാജാസ്തോത്രമിദം ന നിന്ദേയുഃ കഥഞ്ചന
സമജാ യദി നിന്ദേയുഃ കിമനേനാസ്യ ഹീയതേ?"

എന്നു കവി സമാധാനപ്പെടുന്നു. 117 ശ്ലോകങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ലളിതാംബാസ്തോത്രത്തിൽ ലളിതാസഹസ്രനാമത്തിലെ ക്രമമനുസരിച്ചുള്ള ദേവീസംജ്ഞകളെല്ലാം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കാരാഗൃഹവാസിയായ വസുദേവൻ ലളിതാംബികയുടെ പ്രീതിക്കായി നിർമ്മിച്ചതാണു് ആ സ്തോത്രമെന്നു പീഠികയിൽ പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും പ്രകൃതത്തിൽ കവിതന്നെയാണു് ആ വ്യക്തി. ബന്ധനാഥ ലളിതാദേവിയുടെ സേനാനായികയാണല്ലോ; ആ ദേവതയോടു ശത്രുസംഹാരാർത്ഥമായുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണു് ബന്ധനാഥാസ്തോത്രം. സ്കന്ദശതകം കുലദേവതയായ ഹരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യനെപ്പററിയുള്ളതാണു്. വിക്ടോറിയാചരിതസംഗ്രഹം വിക്ടോറിയാചക്രവർത്തിനിയുടെ സ്ഥാനാരോഹണസംബന്ധിച്ചുള്ള സുവർണ്ണജൂബിലി 1062-ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 5-ാംനു- ഭാരതമെങ്ങും ആഘോഷിച്ച അവസരത്തിൽ മഹാകവി നിർമ്മിച്ചു. "വിക്ടോറിയാ വിജയതാം ശരദാം ശതം സാ" എന്നാണു് അതിലെ ഓരോ ശ്ലോകത്തിലും ചതുർത്ഥപാദം ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. 1063-ൽ വയ്യത്തു കുംഭമാസാഷ്ടമിക്കു തൊഴാൻ പോയപ്പോൾ അവിടുന്നു് ഒരു സഹസ്രകലശമടിയന്തിരം നടത്തുകയും ഓരോ ദിവസം പത്തു ശ്ലോകങ്ങൾവീതം പത്തു ദിവസംകൊണ്ടു രചിച്ചു് അവ മുഖമണ്ഡപത്തിൽവെച്ചു ചൊല്ലിക്കയുംചെയ്തു. അതാണു് വ്യാഘ്രാലയേശശതകസ്തവം. ശോണാദ്രീശസ്തോത്രം ചെങ്ങന്നൂർ പാർവ്വതീദേവിയെപ്പററിയുള്ള ഒരു സ്തവമാണു്. അതിന്റെറ ഉത്ഭവത്തിനുള്ള കാരണം മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

ചില ശ്ലോകങ്ങൾ:— ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു് ഈ കൃതികളിലെ കവനശൈലി പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കല്പാന്തോൽകടനാടുധൂജ്ജടിജടാജൂടോദരത്പ്പണ്ഡിത—
സപ്തഗ്രന്ഥാജലധാവളീമഭിദോചഞ്ചുഃ കഥം കഥ്യതാം
ഹാരസ്യാസ്യ ദിഗന്തനാകുചതടീപാടീരപീയൂഷരുക്—
പത്രാളീമകരീകരിഭ്രമകരീ ഹീരപ്രഭാമഞ്ജരീ." (നക്ഷത്രമാല)

"ഏതേ ജാഗ്രതി വാതപോതലളിതവ്യാതോദ്ദതോലായിതാഃ
പുഷ്പത്സൗരഭകേതകീസുദയാഃ പാന്ഥാശയോദ്ദേജയാഃ
ഊരീകൃത്യ വിയോഗിഘാതദുരിതം ഭഗ്നപ്രലേന സ്ഥിതാൻ
മന്യേ മന്മഥമത്തഹസ്തിരദനാംകുരാൻ കരാളാനിമാൻ."
(ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരി, കൈതപ്പുക്കം)

"പ്രാചീനാശാധുരീണദ്വിരദപരിവൃഢോ—
ത്തുങ്ഗകുംഭോപദിശ്യ—
സ്ഥായൽസിന്ദൂരപാംസുവ്യതികരവിലസ—
ന്മണ്ഡലശ്ചണ്ഡഭാനുഃ
താവജ്ജൈത്രവാത്രകാംശ്ചുഗ്ഗപിതകമലിനീ—
ജീവനാഗണ്യപുണ്യ—
വ്യാപാരപ്രാപ്തലക്ഷ്മീഭരമധുരമഹോ
മേദുരഃ പ്രാദുരാസീൽ."
(കംസവധചമ്പു, സൂര്യോദയം)

"ശ്രീമാനാനമ്രഭൂമീപതിമകുടതട—
പ്രോതമാണിക്യമാലാ—
സീമാതിക്രാന്തകാന്തിപ്രഹൃണിതചരണാം—
ഭോരുഹാരുണ്യഭൂമാ
ഭൂമാവാചന്ദ്രതാരം ജയതു സിതയശോ—
രാശിനീശാരിതാശോ
ഭീമാരാതിച്ഛിദാകോവിദഭുജഗരിമോ—
ദ്ദാമരോ രാമരാജഃ."
(തുലാഭാരശതകം)

"സന്ധ്യാകാന്ത്യനുബന്ധബന്ധുരലസദ്ബന്ധൂകപുഷ്പപ്രഭോ—
ബാഹുബാഹവിമേദുരാഹവകലാധൗരന്ധരീം ബിഭ്രതീ
ശ്രീവഞ്ചിക്ഷിതിപാകശാസന! ഭവൽപാദാരവിന്ദദ്യുതി—
ശ്രേണീശോണിമകന്ദളീ വിജയതേ വിഭ്രാജയന്തീ ദിശഃ."
(പാദാരവിന്ദശതകം)

"മന്ദാരദ്രുമമുന്മദം മമയതേ വന്ദാരുകാമാപ്പണൈ—
രിന്ദാവാനനശോഭയാ വിദധതേ നിന്ദാവതാഭിഖ്യതാം
കുന്ദാഹംകൃതിഹാരമന്ദഹസിതസ്യന്ദായ ലോകത്രയീ—
കന്ദായേശചരനന്ദനായ ഭവതു സ്കന്ദായ തുഭ്യം നമഃ."
(സ്കന്ദശതകം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"അഭ്യുദ്ഗച്ഛദഖണ്ഡശീതകിരണാഹങ്കാരസവ്യങ്കഷ-
സ്ഥായന്മഞ്ജിമസമ്പദാനനാഗളൽകാരുണ്യമന്ദസ്മിതം
ഖദ്യോതായുതകോടിനിസ്തുലമഹസ്സന്ദോഹപാരമ്പരീ-
ഖദ്യോതീകരണപ്രവീണസൂഷമം വാതാലയേശം ഭജേ."
(ഗുരുവായൂപുരേശസ്തവം)

വ്യാഘ്രാലയശതകത്തിലെ ദശമദശകം നാരായണീയം ദ്വിതീയ ദശകത്തോടു സമസ്കന്ധമായി പരിലസിക്കുന്നു.

"ചൂഡാമണീകൃതതുഷാരമയൂഖലേഖം
സ്മേരീകൃതത്രിപുരഭാസുരഫാലനേത്രം
ഭക്താശുഭക്ഷപണദക്ഷകൃപാകടാക്ഷ-
മക്ഷാമധാമതിലപുഷ്പസദൃക്ഷനാസം;

സ്ഫാരദ്യുതിസ്ഫുടികദർപ്പണദർപ്പഹാരി-
ഗണ്ഡോല്ലസദ്ഭുജഗകുണ്ഡലലോഭനീയം
ബിംബാധരച്ഛവികരംബിതദന്തപങ്ക്തി-
കാന്തിച്ഛടാച്ഛുരിതസുന്ദരമന്ദഹാസം;

വിശ്വാവനവ്യസനദക്ഷിതകാളകൂട-
ക്ഷ്വേളാങ്കമേളനസകാളിമകണ്ഠനാളം
വ്യാളാവലീവലയപാളിലസൽകഠോര-
സാരങ്ഗകാടയവരാങ്കിതബാഹുദണ്ഡം;

ശൈലാധിരാജതനയാകുചകുങ്കുമാങ്ക-
വക്ഷഃകവാടഘടിതാഹിവരോപവീതം
അശ്വത്ഥപത്രസദൃശോദരമേഖലാഢ്യ-
മാവർത്തനാഭിഗഭീരമനാദിഗർത്തം"

ഇത്യാദി ശ്ലോകങ്ങളും ഏതു സഹൃദയന്റെ ഹൃദയത്തെയാണു് അപഹരിക്കാത്തതു്.

1071-ൽ ശേഷയ്യാശാസ്ത്രികൾക്കു് എഴുതിയ ഒരു കത്തിൽ "ഒരു കാലത്തു സരസ്വതീദേവി ഞാൻ വിചാരിക്കുമ്പോൾ എന്റെ മുന്നിൽ ആവിർഭവിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോഴാകട്ടെ കാറു മാറിവീണിരിക്കുകയാണു്. സംസ്കൃതകവനവാസന അഭ്യാസത്തിന്റെ അഭാവംകൊണ്ടു തീരെ നിരുന്മേഷയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു" എന്നു മഹാകവി വിലപിക്കുന്നുവെങ്കിലും അവിടത്തെ സാരസ്വതസൗരഭം പണ്ടത്തെ നിലയിൽത്തന്നെ പ്രസരിച്ചിരുന്നു എന്നു കാണിക്കുവാൻ ശോണാദ്രീശസ്തോത്രത്തിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകം പകർത്തിക്കാണിക്കാം. ആ കൃതി പല ഭാഗങ്ങളിലും മൂകപഞ്ചശതിയിലെ ആര്യാശതകത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"അരുണഗിരിസ്ഥമവതീ വിസ്മരഘൃണാഭിരാമധാമവതീ
പ്രഥമപതിപ്രേമവതീ പ്രദിശതു മേ കാമിതാനി ഹൈമവതീ."

"അലയാമോദമനന്യജകലയാമോദിതശിവാം മഹാമായാം
കലയാമോരുണഭൂന്നിലയാമോങ്കാരകലശസിന്ധുസുതാം."

ക്ഷമാപണസഹസ്രം:—ക്ഷമാപണസഹസ്രംപോലെ ഹൃദയദ്രവീകരണക്ഷമമായ ഒരു കാവ്യം ഇതരഭാഷകളിലില്ല.

"ലക്ഷ്മീം ദ്യോദ്ദയാലുസ്സരസിജനയനഃ
കാശ്യപീവല്ലഭോ മേ
ഭക്തേഷ്ടപ്രദായീ വിബുധസമുദയ—
സ്തൂയമാനാപദാനഃ
നാരീണാം പ്രീതിദാതാ മദനജനയിതാ
സംശ്രിതാഹീനഭോഗോ
ദേവസ്സന്താപഹാരീ സകലസുമനസാ—
മുത്തമഃ പൂരുഷാണാം"

എന്ന പ്രഥമശ്ലോകം ശ്രീപദ്മനാഭനേയും മഹാരാജാവിനേയും പരാമർശിക്കുന്നു. തനിക്കു തന്റെ 'ലക്ഷ്മി'യെ തിരിയെ കിട്ടണം എന്നാണു് കവിയുടെ പ്രാർത്ഥന.

"ലോകാനാമസി ബാന്ധവസ്ത്വമനിശം സന്മാർഗ്ഗമാസേവസേ
ത്വത്തോ ധർമ്മസമുദ്ഭവോഥ കമലോല്ലാസോ ഭവന്മൂലകഃ
ത്വാം പ്രത്യക്ഷമുദീക്ഷ്യ ദേവ മുദിതം ദോഷാന്തരായച്ഛിദം
ചക്രസ്യേവ മമ പ്രിയാധിഗമനം സ്യാദേവ മോദാവഹം"

എന്ന ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകത്തിലും അതുപോലെ രണ്ടർത്ഥം—ആദിത്യപരമായും മഹാരാജപരമായും—ഉണ്ടു്. 'പ്രിയാധിഗമനം' എന്ന പദം ഭാവഗർഭമയമായാണു് പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പ്രസ്തുതകൃതി അൻപതു വിംശതികളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; ഓരോ വിംശതിയിലും വൃത്തത്തിനു ഭേദമുണ്ടു്. തന്നെ മഹാരാജാവു ശിക്ഷിച്ചതിൽ താൻ വ്യസനിക്കുന്നില്ലെന്നു കവി നിവേദനംചെയ്യുന്നു.

"ദൃയേഹം കിയദപി നൈവ സാപരാധോ
ദണ്ഡോഭൂന്മയി വിഹിതസ്ത്വയേതി മത്വാ
യദ്ബ്രൂതേ മനുരപി രാജദണ്ഡിതാനാം
പാപഘ്നക്ഷയകൃതനാകലോകലാഭം."

പക്ഷേ, ദുർജ്ജനങ്ങളുടെ അസൂയനിമിത്തമാണു് തനിക്കു് ആ ആപത്തു വന്നതു്.

"ഉൽകഷ്ടം ഭവദനുവർത്തിനോ മമോച്ചൈ—
രാലോക്യ വ്യഥിതമഭന്മനഃ ഖലാനാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അശ്രാന്തം മനസി പരോദയാസഹാനാം
ദുഷ്ടാനാമുദയതി ദുസ്ത്യജാ ഹ്യസൂയാ.''

ആലപ്പുഴക്കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിക്കുമ്പോഠം സക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ആഹാരംപോലും മുട്ടിച്ചു തന്നെ പലവിധത്തിൽ കഷ്ടപ്പെടുത്തി.

''അബിഭരുരധികാരിണസ്ത്വദീയാ
മയി നിതരാമധികാരിതാം തദാനീം
അപി വിവിധമുപദ്രവം ദിശന്തോ
മധുരതിമാത്രമഥാധികാരിതാം മേ.''

''അനുദിനമശനാത്ഥമിഷ്ടദാനം
നിഖിലമഭൂദ്ഭവതാ നിയുക്തമേവ
യദി പുനരധികാരിഭിസ്ത്വകക്ഷിം—
ഭരിഭിരിദം ന കൃതം ക ഏഷ ദോഷഃ?''

ശിക്ഷയ്ക്കും ഒരു കാലാവധി കല്പിക്കാത്തതാണും തനിക്കും അത്യന്തം മന്മഭേദകമായി തോന്നിയിട്ടുള്ളതും.

''ഉചിതസ്യാപി ദണ്ഡസ്യ ഭവതാ രചിതസ്യ മേ
അപരിച്ഛിന്നതാ ധൈര്യമന്മഭേദോയ സാജനി.''

കാരാഗൃഹബന്ധനത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ച തന്നെ ഗൃഹബന്ധനത്തിൽ നിന്നുകൂടി മോചിപ്പിക്കാത്തതും ഒന്നു നോക്കിയാൽ അധികസങ്കടത്തിനു കാരണമാണും.

''കാരാഗാരേ തത്ര വസൻ നാന്യമവിന്ദം
ഖേദം ദത്താദൃഷ്ടജനൈസ്ത്വദചിനിയുക്തൈഃ
ആഹാരാദ്യം സർവ്വമഭൂത്തത്ര വിതീർണ്ണം
നൈതസ്യാന്തേ കോപി തദാ ക്ലേശ ഉദീതഃ.''

''ദാരിദ്ര്യാംഭോരാശിനിമഗ്നേതര കുടുംബേ
വാസാന്നിത്യം ക്ലേശമഹം ഭൂരി ഭരാമി
ന സ്വാതന്ത്ര്യം ഗന്തുമിതോ മേ ബഹിരന്യം
ദേശം യത്ര സൈരമഹം ജീവനകൃത്യാം.''

''പ്രാഗവദംബന്ധേ ക്ഷേപയ വാ ക്ഷിപ്രമുഷ്ടാളം
ഗേഹക്ലേശാന്മോചയ വാ, മാരയ വാസ്മാൻ.''

''പ്രദേഹി മേ ബന്ധനമിന്ധനം വാ.''

''ഗളിതകളങ്കപൂർണ്ണകലശീതഗഭസ്തിരുചി—
പ്രചയകചാകചിപ്രധന ചുഞ്ചുയശഃപ്രകരൈഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്ഷിതിവലഭേദനോദിധവളീകൃതദിഗ്വലഭേ
ന തവ ലഭേയ നാഥ! കിമഹം കരുണാകണികാം?''

ന്നും മറ്റും വാഗ്ദേവതയുടെ മഞ്ജീരശിഞ്ജിതം ഭാവുകന്മാക്ക പ്രകട യി കേൾക്കാവുന്ന നിരവധി പദ്യങ്ങൾ ഈ കൃതിയിലുണ്ട്. രസ ിഭ്രരങ്ങളായ ആ പദ്യങ്ങൾക്കുപുറമേ എത്ര ചിത്രശ്ലോകങ്ങൾ, എത്ര ാലംകൃതപദ്യങ്ങൾ, എത്ര ശ്ലിഷ്ടകല്പനകൾ, എത്ര ദ്വാദശപ്രാസ ടനകൾ, എന്നുവേണ്ട വിദ്വൽപ്രിയങ്ങളായ എത്ര വിഭിന്നരീതി ിലുള്ള കാവ്യശില്പങ്ങൾ ഈ ബൃഹന്നിബന്ധത്തിലുണ്ടെന്നു പരിച്ഛേ ച്ചു പറയുക പ്രയാസംതന്നെ.

യമപ്രണാമശതകം:—

''സാധുവൈധുര്യകുൽകംസബാധിതാ മാഥുരാ ജനാഃ
യമപ്രണാമശതകം കിമപ്യേതേ വിതേനിരേ''

എന്ന പീഠികയോടുകൂടിയാണ് ഈ കൃതി ആരംഭിക്കുന്നതെങ്കിലും ഇതിന്റെ നിർമ്മാണോദ്ദേശം സുവിദിതമാണെന്നു സൂചിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. പ്രസ്തുതശതകത്തിലെ ഓരോ ശ്ലോകവും ഓരോ വജ്രായുധമാണ്. ഗൗഡീരീതിയുടെ പ്രചണ്ഡതാണ്ഡവമാണ് നാം അതിൽ ആപാദചൂഡം ഭയചകിതരായി നിരീക്ഷിക്കുന്നതു്. ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

''ഖടാത്രുഡേഷു കടാചരണാവിരഹിതഃ
കഷ്ടമിഷ്ടേഷു ഖടാ—
മാത്രുഡാൻ ബാഡമുദ്വേജയതി വിഷമധീ—
രേഷു വൈരായമാണഃ
ദോർദ്ദണ്ഡോദ്യന്മുസുണ്ഡീപട്ടതരഹതിഭിഃ
പിണ്ഡിപിണ്ഡീതി പിണ്ഡീ—
ബ്രുധ്നേ! മൂർദ്ധാനമസ്യാവനിഭൃദപശദ—
സ്യുഞ്ജയൈസമി പ്രണാമഃ.''

ശ്രീവിശാഖവിജയം:—വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവി ന്റെ ജീവിതത്തേയും രാജ്യഭരണത്തേയും വിഷയീകരിച്ചു വിരചിച്ചിട്ടു ള്ളതാണ് പ്രസ്തുതമഹാകാവ്യം. 1060—ാമാണ്ടു മഹാരാജാവു നിവ ഹിച്ച തുലാപുരുഷദാനത്തോടുകൂടി ആ കൃതി സമാപ്തമാകുന്നു. ആകെ 20 സർഗ്ഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതു് ഒരു 'വിജയ'കാവ്യമാക യാൽ സ്വർഗ്ഗാരോഹണവൃത്താന്തം ചേർത്തിട്ടില്ല. വിശാഖവിജയത്തിന്റെ വിവിധഗുണഗണങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്യുവാനുള്ള അവസരം ഇതല്ല; സഹൃദയന്മാർ അവ അറിയണമെങ്കിൽ ആ കാവ്യം സമഗ്രമായിത്തന്നെ വായിക്കണം. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിച്ചു മാതൃക കാണിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ഫാലശോ(?)ഷ്ണീഷശോഭാപരിഗതനിടിലഃ
പദ്മപത്രായതാക്ഷ—
സ്തുംഗഭ്രാജിഷ്ണുനാസസ്ഥലിതപരിണമദ്—
ബിംബകമ്രാധരോഷ്ഠഃ
കംബുഗ്രീവഃ കവാടപ്രതിഭടവികടോ—
രസ്കടശ്ശാതകുക്ഷിഃ
കക്ഷിൽ സൂക്ഷ്മത്രിയോ മേ കിരതി സഖി! ദുശോ—
രേഷ പീയൂഷവഷ്ടം." (സപ്തമസർഗ്ഗം)

വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു കാണികളുടെ നയനങ്ങളിൽ എന്ന പോലെ പ്രസ്തുതകാവ്യം ഭാവുകന്മാരുടെ ശ്രവണങ്ങളിൽ പീയൂഷവഷ്ടം ചെയ്യുന്നു. ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനോടു കഥാപുരുഷനു് അതികഠിനമായ വിദ്വേഷത്തിനു കാരണമുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും അവിടത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ആദരാതിശയം വിശാഖവിജയത്തിൽ വേണ്ടവിധത്തിൽ പ്രകടീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആസന്നമരണനായ അവിടുന്നു തന്റെ പ്രഥമശത്രുവായി കരുതിയിരുന്ന വിശാഖംതിരുനാൾ യുവരാജാവിനെ അടുക്കൽ വിളിച്ചു് ഇങ്ങനെ അരുളിച്ചെയ്യുന്നു.

"ആയുസ്സുദീഗ്ഘമനപായമനാമയത്വ—
മൈശ്വര്യമക്ഷയമനന്തമഭീഷ്ടയോഗം
വിദ്യാമവദ്യരഹിതാം വിപുലാഞ്ച കീർത്തിം
പുണ്ണാതു വത്സ! സതതം തവ പദ്മനാഭഃ.

ധന്യോഹമദ്യ പ്രചിന്തയമേമി ധാമ
കർമ്മക്ഷമേ ത്വയി സമർപ്പിതരാജ്യഭാരഃ
ധർമ്മോസ്മദീയകുലദൈവതമിത്യുവേത്യ
നീത്യാ പ്രശാധി പൃഥിവീം കുലശേഖരസ്ത്വം.

ദുർമ്മന്ത്രിണോത്ര ബഹവസ്തവ ധാർമ്മികസ്യ
ധീഭേദമാരചയിതും നിയതം യതേരൻ
കാമാന്ന ജാതു ന ഭയാന്ന ച ലോഭതോ വാ
കർമ്മ ത്വകീയമവധീരയ ധീരവര്യ."

യമപ്രണാമശതകംകൊണ്ടു വല്ല അപരാധവും അവിടുന്നു് ആചരിച്ചു പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനു മേലുദ്ധരിച്ച ശ്ലോകങ്ങളെക്കൊണ്ടും മറ്റും പര്യാപ്തമായ പരിഹാരവും നോടീട്ടുണ്ടു്.

പ്രക്രിയാസർവ്വസ്വടിപ്പണി:—പ്രക്രിയാസർവ്വസ്വത്തിനു മഹാകവി വലിയ ടിപ്പണിയൊന്നും രചിച്ചിട്ടില്ല. "പ്രക്രിയാസർവ്വസ്വം ശ്രീനാരായണഭട്ടോവിരചിതം കവിതിലകയാങ്കിതൈഷ്ടിപ്പണൈസ്സുതാങ്കാദിഭിശ്ച കേരളവർമ്മണാ പരിഷ്കൃതം" എന്നേ അവിടുന്നു് ആ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഉദ്യമത്തെപ്പററി പറയുന്നുള്ളു. ഇരുപതാമത്തെ ഖണ്ഡമായ ഛാന്ദസം "ബഹ്വസ്ഥാലേഷു ഗവേഷിതോപ്യേതാവൽപര്യന്തം നാധിഗതഃ" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഭട്ടതിരി യങ്ലൂകുഖണ്ഡത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ

"നിത്യം സ്യാമ യുഷ്മം, യുഷ്മാനിഹ കഥാ ശ്രോതും യുഷ്മാഭിശ്ച സം-
സ്സംവാസോസ്തു നമോ യുഷ്മഭ്യമനിശം, കോന്യോ ഹി ധന്യോ യുഷ്മാൽ?
ഉസ്സാധം ന യുഷ്മാകമസ്തി യുഷ വൈ മത്സ്യസ്യ മുക്തിഃ കരേ
യുഷ്യാ തുഷ്യതി സജ്ജനേന ഭുവനം ഹേ കൃഷ്ണ ലീലാഭ്രമാഃ"

എന്നൊരു കാനനമായ ശ്ലോകം ചേത്തിട്ടുണ്ടു്. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അതിനു ടിപ്പണി താഴെ ചേർക്കുന്ന വിധത്തിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു. "യുഷ്മാനാചഷ്ടേ ഇതി ണിചി, കപചി, യുഷം ഇത്യാദിനാ തുപാണി, യുഷ്മാനാചക്ഷാണ ഇത്യാദിരത്ഥഃ, യുഷ, യുഷ്മാനാചക്ഷാണസ്യ മത്സ്യസ്യ മുക്തിഃ കരേ വൈ ഇതി നിശ്ചയാത്ഥകമവ്യയം. യുഷ്യാ, യുഷ്മാനാചക്ഷാണേന സജ്ജനേന ഭുവനം തുഷ്യതി. ഏഷാം പ്രക്രിയാ സ്തേതദനന്തരസംബന്ധധാതുഖണ്ഡേ വക്ഷ്യന്തേ."

ഭാഷാവദ്യം:—ഭാഷയിൽ 31 ഹനുമദുത്ഭവം, 32 ധ്രുവചരിതം, 33 മത്സ്യവല്ലഭവിജയം, 34 പ്രലംബവധം, 35 പരശുരാമവിജയം, 36 സോമവാരവ്രതം ഉത്തരഭാഗം എന്നീ ആറു് ആട്ടക്കഥകൾ, 37 കേരളീയഭാഷാശാകുന്തളനാടകം (തർജ്ജമ) 38 അമരുകശതകം (തർജ്ജമ), 39 മയൂരസന്ദേശം, 40 അന്യാപദേശശതകം (തർജ്ജമ), 41 ദൈവയോഗം, 42 ശ്രീപദ്മനാഭപദ്മശതകം, 43 സ്തുതിശതകം എന്നിവയാണു് അവിടത്തെ പ്രധാനങ്ങളായ പദ്യകൃതികൾ. ഇവ കൂടാതെ 44 കൈരളീപ്രശസ്തി, 45 അഷ്ടമീരോഹിണീമാഹാത്മ്യം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു് ഇങ്ങനെയും ചില ലഘുകൃതികൾ അവിടുന്നു രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ആട്ടക്കഥകൾ:—ഇവയിൽ സോമവാരവ്രതം ഉത്തരഭാഗം കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. അതു് 1050-ാമാണ്ടു് ഒടുവിലാണു് ആരംഭിച്ചതെന്നും, യമുനയിൽ തോണിമുങ്ങി ചന്ദ്രാങ്കദൻ അദൃശ്യനായപ്പോൾ സീമന്തിനി "വിധവത വഹിച്ച" എന്നവസാനിക്കുന്ന ഒരു ഖണ്ഡകംവരെ എഴുതിയപ്പോഴാണു് അവിടത്തെ ബന്ധനത്താൽ മഹാരാജ്ഞിക്കു വൈധവ്യകല്പമായ ദുഃഖം സംഭവിച്ചതെന്നും കാണുന്നു. 1055-ൽ അരിപ്പാട്ടു താമസിക്കുമ്പോൾ ആ കഥ പൂരിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള മാതാവിന്റെയും ജ്യേഷ്ഠന്റെയും ആജ്ഞയ്ക്കു വിധേയനായി അങ്ങനെ ചെയ്തു. അതു കഴിഞ്ഞു് ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ആ ദമ്പതിമാർക്കു പുനസ്സമാഗമവും സിദ്ധിച്ചു. ആട്ടക്കഥകളിൽ അവിടുത്തേക്കു് അഭിരുചി ജനിപ്പിച്ചതും ഗുരുഭൂതനായ അമ്മാവൻതന്നെയായിരുന്നു. 1039-ാമാണ്ടു് ഹനുമദുത്ഭവം ലക്ഷദീപാവസരത്തിൽ ഇടംപ്രഥമമായി അഭിനയിക്ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പെട്ട. അടുത്തതായി രചിച്ചതു മത്സ്യവല്ലഭവിജയമാണു്. അതിന്റെ നിർമ്മിതി 1040_1042 എന്നീ കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിലാണു്. ധ്രുവ ചരിതം 1043 ധനു 17_ാംനു-മുതൽ 26_ാംനു-വരെയുള്ള പത്തു ദിവസംകൊണ്ടു മറ്റു കൃത്യശതങ്ങൾക്കിടയിൽ നിർമ്മിച്ചതായിക്കാണുന്നു. അതിൽ പദങ്ങളിൽ സാവ്രതികമായി അന്ത്യപ്രാസം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആദ്യത്തെ കൃതികൾ രണ്ടും കിളിമാനൂർ കോയിത്തമ്പുരാന്റേയും മൂന്നാമത്തേതു് അവനവഞ്ചേരി (ഹരിഹരഭാഗവതരുടേയും) നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതാണു്. അവ മൂന്നും ഗായകദൃഷ്ട്യാ പരിശോധിച്ചതും ഹരിഹരഭാഗവതർതന്നെയാണു്. പ്രലംബവധം ജ്യേഷ്ഠന്റെ നിയോഗമനുസരിച്ചു നിർമ്മിച്ചു, അദ്ദേഹംതന്നെയാണു് കഥ തീച്ചുപ്പെടുത്തുകയും രണ്ടുവിഭാഗം വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുകയും പദങ്ങളുടെ മട്ടും മറ്റും നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തതു്. ആ ആട്ടക്കഥയും ഏതാനും ദിവസങ്ങൾകൊണ്ടു രചിച്ചതാണു്. പരശുരാമവിജയം അത്തംതിരുനാൾ കൊച്ചുതമ്പുരാന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം ഒന്നര ദിവസംകൊണ്ടുണ്ടാക്കി. അത്തംതിരുനാളുടെ ജനനം 1030_ാമാണ്ടും മരണം 1053_ാമാണ്ടുമായിരുന്നതിനാൽ 1046_നുമേൽ 1050_ാമാണ്ടിനകമാണു് ആ കഥയുടെ രചന എന്നൂഹിക്കാം. മഹാകവിയുടെ ആട്ടക്കഥകൾക്കു് അവ എഴുതിയ കാലത്തു നല്ല പ്രചാരമുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും ഇപ്പോൾ അവയെ അഭിനേതാക്കൾ രംഗത്തിൽ വളരെ വിരളമായിട്ടേ പ്രയോഗിക്കുന്നുള്ളൂ. അതിനുള്ള മുഖ്യകാരണങ്ങളായി അവയുടെ നാടകത്വത്തേയും സംസ്കൃതജടിലമായ ശൈലിയേയും ഗണിക്കാം. പ്രലംബവധം തുടങ്ങിയുള്ള കഥകൾ അവയ്ക്കുമുൻപുള്ളവയെക്കാൾ സരളങ്ങളാണു്. സാഹിത്യദൃഷ്ട്യാ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ അവയെല്ലാം ഉത്തമകക്ഷ്യയിൽത്തന്നെ നിലകൊള്ളുന്നു.

"കല്പാന്തോച്ചണ്ഡചണ്ഡീശചരപടുനടനാരംഭചഞ്ചൽപദാഗ്ര-
പ്രൗഢാഘ്രാതപ്രഭിന്നസ്ഥടികഗിരിതടസ്ഥാരഗംഭീരനാദഃ"

(ഹനുമദുത്ഭവം)

എന്നും,

"ദാഢാകോടിദ്വയോപലഗനകരടിപ്രൗഢാസ്ഥികൂടച്ഛടാ-
ഗാഢാപൂരിതവക്ത്രകോടരഗഭീരാഢ്യകിതക്ഷോഭിതാ"

(പ്രലംബവധം)

എന്നും മറ്റുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങളുടെ പ്രൗഢി പ്രശംസനീയമായിരിക്കുന്നു.

"നീവാരാൻ വാരനാരീകരസരസിരുഹാൽ
സാദരം സ്പീകരോതി
ഗ്രീവാമുന്നമ്യ യസ്മിൻ കുവലയരമണോ-
ത്സംഗശായീ കുരംഗഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ദേവാധീശഃ പുരാന്യാസുലഭശതമഖീ—
പുണ്യനിവ്വാഹധന്യോ
യാവൽ പാദാരവിന്ദാനതസകലസുധാ—
ദീദിവിർദ്ദേദിവീതി''

ഇത്യാദി ശ്ലോകങ്ങളിലെ അന്ത്യപ്രാസവും ആസ്വാദ്യമാണു്. മത്സ്യവല്ലഭവിജയത്തിലെ ''അംഗജതുല്യമനോജ്ഞമൂർത്തേ—സുര—പുംഗവഭാ സുരഭ്രരികീർത്തേ'' എന്നു തുടങ്ങുന്ന കമ്മിയും, ''ധരണീധരേന്ദ്രനടെ പരി ണാഹവർണ്ണനേ'' എന്നാരംഭിക്കുന്ന പർവ്വതവർണ്ണനവും മറ്റും അനുവാചക ന്മാരുടെ ഹൃദയത്തെ അത്യന്തം ചമൽകരിക്കുന്നു. ശൃംഗാരരസപ്രധി പാദകങ്ങളായ പദങ്ങളുടെ മാധുര്യവും സാമാന്യമല്ല. ധ്രുവചരിത ത്തിൽ ഉത്താനപാദൻ സുരുചിയെ അനുനയിപ്പിക്കുന്ന അധോലിഖിത മായ പദം പരിശോധിക്കുക.

''കാമിനി! നിശമയ മാമകവാണീം കാരണിവേണിമണേ!
താമരസായതബന്ധുരനയനേ! സാമജപരിവൃഢമന്ഥരഗമനേ! (കാമി)

ചന്ദനശൈലസമീരൻ ശശിമുഖി ചാലിതഭംഗകിശോരൻ
തുന്ദിലസൗരഭസാരൻ സുന്ദരി തോദിതവിരഹിശരീരൻ
മന്ദമണഞ്ഞുവരുന്നു മനോഹരകന്ദരദേ! പരിദീപിതമാരൻ (കാമി)

വിലസതി ഹിമകരബിംബം സമ്പ്രതി വിഹസതി കുമുദകദംബം
ചലമിഴിയരുതു വിളംബം ദിശ മമ ചാരു തവാധരബിംബം കളമൊഴി
മന്മഥപരവശനാം മമ കാമിനി ഭവൽകൃപതാനവലംബം (കാമി)

ശീതകരോപമവദനേ! നാമിഹ ശീതളവല്ലീസദനേ
മേദുരകൗസുമശയനേ തുടരുക മന്മഥകേളികളടനേ
ഭീതചമൂരുകിശോരവിലോചനഭർത്സനപട്ടതമമഞ്ജിമനയനേ (കാമി)''

ഇതു് ഏകാട്ടക്കഥയിലെ ഏതു ശൃംഗാരപദത്തോടും കിടനിൽക്കുന്നതാണു്.

കേരളീയഭാഷാശാകുന്തളം:—1056_ലും 1057_ലുമായി രചിച്ചതാണു് ഈ നാടകം എന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അതിന്റെ ആമുഖോ പന്യാസത്തിൽ ആ തജ്ജമയിൽ സംസ്കൃതപദപ്രയോഗം അല്പം ബഹു ലീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ഔത്തരാഹന്മാർക്കു് അഭംഗി എന്നു തോന്നുന്ന ശൈലീഭേദം അങ്ങിങ്ങു കാണാമെന്നും അവിടുന്നു സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എല്ലാ ശ്ലോകങ്ങൾക്കും ''കണ്ണനാളമഴകിൽത്തിരിച്ചു്'', ''ഫുല്ലാബ്ജത്തിനു രമൃതയ്ക്കു കുറവോ'', ''മേദസ്സറു മെലിഞ്ഞു കുക്ഷി ലഘുവാം'', ''നാലുകെട്ടിലധികാരമുദ്രയായു്'', ''മാനോടൊത്തു വളർന്നു'', ''ക്ഷേത്യാ സേവിക്ക പൂജ്യാൻ'', ''മുന്നേ ഞാൻ നിരൂപിച്ചപോൽ'' മുതലായവയെ പ്പോലെയുള്ള സാരള്യമില്ല. ''ശമധനരായ മാമുനിജനേഷു'', ''ശാല യെച്ചൂഴവേ ക്ലുപ്തധിഷ്ണ്യാഃ'', ''ശശി കുമുദാനേവ'' ഇത്യാദി ശ്ലോക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങാം ഏറ്റവും കാനനങ്ങാംതന്നെ. ഈ രണ്ടു ന്യൂനതകളുടേയും പരിഹാരത്തിനുവേണ്ടിയാണു് പഴയ കൃതി ആവശ്യമെന്നു തോന്നിയിടത്തോളം പരിഷ്കരിച്ചു ''മണിപ്രവാളശാകുന്തളം'' എന്ന പേരിൽ 1087-ൽ വീണ്ടും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു്. എങ്കിലും അതും സംസ്കൃതജ്ഞന്മാരല്ലാത്ത സാധാരണകേരളീയർക്കു സുഗ്രഹമല്ല. എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ആയിടയ്ക്കു മലയാളശാകുന്തളം എന്ന പേരിൽ മറെറാരു തർജ്ജമ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. എന്നാൽ അവയ്ക്കു രണ്ടിനും തമ്മിൽ വലിയ അന്തരമുണ്ടു്. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ശ്ലോകങ്ങളുടെ സംഗീതമാധുരി അനന്യസുലഭമാണെന്നുള്ളതു സർവ്വസമ്മതമാണു്. മൂലശ്ലോകങ്ങളുടെ അർത്ഥം എറ്റക്കുറച്ചിൽകൂടാതെ ഭാഷയിൽ സംക്രമിപ്പിക്കുന്നതിനു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനുള്ള വൈദഗ്ധ്യത്തെക്കുറിച്ചും ആർക്കും ഭിന്നാഭിപ്രായമില്ല. കേരളീയഭാഷാശാകുന്തളം ആവിർഭവിച്ച കാലത്തു് അതിലെ പല ശ്ലോകങ്ങളും വണ്ടിക്കാർക്കുപോലും മനഃപാഠമായിരുന്നു. അത്ര ധാരാളമായി അഭിനയഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ച മറെറാരു ഭാഷാനാടകവും (സംഗീതനാടകങ്ങാം ഒഴിച്ചുനോക്കിയാൽ) കേരളത്തിൽ നാളതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുള്ളതും പ്രത്യേകിച്ചു വക്തവ്യമാണു്.

അമരുകശതകം:—അമരുകശതകത്തെക്കാാം മഹനീയമായ ഒരു ശൃംഗാരകാവ്യം സംസ്കൃതത്തിലില്ല; അതു ശരിക്കു തർജ്ജമ ചെയ്യണമെങ്കിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെപ്പോലെയുള്ള ഒരു പണ്ഡിതപ്രവേകനും അനുഭവരസികനും സഹൃദയധുരീണനും മഹാകവിമൂർദ്ധന്യനുമല്ലാതെ സാധിക്കുന്നതുമല്ല. അതുയ്ക്കു. ഉൽകൃഷ്ടമാണു് ആ കാവ്യത്തിന്റെ ധ്വന്യാത്മകത്വവും രസനിർഭരതയും. ആ ഭാരമേറിയ കൃത്യം അവിടുന്നു് അനായാസമായി നിർവ്വഹിച്ചിരിക്കുന്നു. രചനസംബന്ധിച്ചു നോക്കുകയാണെങ്കിൽ കേരളീയഭാഷാശാകുന്തളത്തിലെ ചില വൈകല്യങ്ങാം അതിലും അല്പാല്പം കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ടു്. എങ്കിലും പല ശ്ലോകങ്ങാം ആ വിഷയത്തിലും അനവദ്യങ്ങളാണു്. അധോലിഖിതങ്ങളായ പദ്യങ്ങാം നോക്കുക.

''ജാതാലസ്യം തിരിഞ്ഞും കിമപി മുഹരട—
ഞ്ഞും പ്രിയത്താലലിഞ്ഞും
ഹ്രീതാരള്യം നിറഞ്ഞും ക്ഷണമെതിരെയണ—
ഞ്ഞും നിമേഷം വെടിഞ്ഞും
വീതാശങ്കം ഹൃദന്തർഗ്ഗതമഥ വെളിവാ—
ക്കുന്നപോലുള്ള ദൃഷ്ട്യാ
നീതാൻ മുഗ്ധേ! കഥിക്കേതൊരു സുകൃതിയെയാ—
ണിന്നു വീക്ഷിച്ചിടുന്നു?''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കാന്തൻ പോയ്പന്നശേഷം കഥമപി പകലൂൽ—
കണ്ണയോടേ കഴിച്ചി—
ട്ടന്തഗ്ഗേഹത്തിലെത്തിജ്ജഡസഖികഠം കഥാ—
വിസ്തരം ചെയ്തിട്ടമ്പോഠം
എന്തോ എന്നെക്കടിച്ചെന്നധികവിവശയായ്—
ച്ചൊല്ലി വസ്ത്രം കടഞ്ഞ—
പ്പന്തേൻനേർവാണിയേറാം രതിരഭസഭരം—
പൂണ്ട ദീപം കെടുത്തി."

മയൂരസന്ദേശം:—മയൂരസന്ദേശംപോലെ ഹൃദയദ്രവീകരണ പ്രഭാവമുള്ള ഒരു ഭാഷാസന്ദേശകാവ്യം അതിൽപ്പിന്നീട് ആരും രചിച്ചിട്ടില്ല. അന്യത്ര ദർശനീയങ്ങളല്ലാത്ത പല വൈശിഷ്ട്യങ്ങളും അതിനുണ്ട്. മേഘസന്ദേശം അതിനു് അദ്ധ്വാസനം നല്കണമെന്നു് ഒരു സഹൃദയനും വാദിക്കുന്നതല്ല. എന്നാൽ ഇതിവൃത്തത്തെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കാളിദാസകൃതി കേരളവർമ്മകൃതിയുടെ പുറകിൽനിന്നേ മതിയാകൂ. ആദ്യത്തേതിൽ ഒരു യക്ഷൻ മേഘത്തെ തന്റെ സന്ദേശഹരനാക്കുന്നു; രണ്ടാമത്തേതിൽ കവിതന്നെയാണു് മയൂരത്തെ പ്രിയതമയുടെ സന്നിധിയിലേക്കു് അയയ്ക്കുന്നതു്. ഉഗ്രമായ രാജശാസനംനിമിത്തം വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ അരിപ്പാട്ട ബന്ധനസ്ഥനായി താമസിക്കുകയായിരുന്നു എന്നതു വാസ്തവത്തിൽ നടന്ന ഒരു സംഭവമാണു്. യക്ഷന്റെ പ്രവാസം ഒരു വഷ്ത്തേക്കു നീണ്ടുനിന്നതായി കാളിദാസൻ ഉപന്യസിച്ചാൽമാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവ്യം പുരോഗമിക്കുകയുള്ളൂ. ഒന്നു സങ്കല്പചിത്രം; മറേറതു സ്വാനുഭവചിത്രം. തദനുരോധേന മയൂര സന്ദേശത്തിനുള്ള മഹിമാതിശയം അനുക്തസിദ്ധമാകുന്നു. കേരളവർമ്മ ദേവനെ വിധി പതിപ്പിച്ച പങ്കത്തിൽനിന്നു് ഒരു ജഗന്മോഹനമായ ചെന്താമരപ്പൂവു വിരിഞ്ഞു. അതാണു് പ്രസ്തുതസന്ദേശം. അതിന്റെ കലാശില്പത്തിൽ കവി കരുതിക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടു സ്വഭാവോക്തിസുന്ദരമായ വസ്തുവർണ്ണനത്തിനു പ്രാധാന്യം നല്കിയിരിക്കുന്നു. അരിപ്പാട്ടനിന്നു തിരുവനന്തപുരത്തേക്കുള്ള മാർഗ്ഗവിവരണത്തിന്റെ തന്മയത്വം 1053—ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു് ആ സന്ദേശം കവി അയച്ചിരിക്കുന്നതായി സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് എന്നനുസ്മരിപ്പിച്ചു് അന്നത്തെ സ്ഥിതിഗതികഠം ഗ്രഹിച്ചു വായിക്കുന്നവർക്കു വിശിഷ്യ അനുഭവവേദ്യമായിരിക്കും. ഔചിത്യയുക്തമായല്ലാതെ ഒരു ശബ്ദവും അവിടുന്നു് ആ കൃതിയിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടില്ല. നിഷ്പക്ഷബുദ്ധിയോടുകൂടി അന്തഃപ്രവേശം ചെയ്യുന്ന ഭാവുകന്മാർക്കു് അതു ക്ഷണത്തിൽ ബോധപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അഭിജ്ഞാനവാകുമായി ആ കാവ്യത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന

"ലീലാരണ്യേ വിഹഗമൃഗയാലോലനായേകദാ ഞാൻ
നീലാപാങ്ഗേ! കമപി നിഹനിച്ചീടിനേൻ നീഡജത്തെ;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാലാന്നാരാൽ മരുവുമിണയെക്കണ്ട നീ താം ച നേത്രം
കാലാഗാരം സപദി കൃപയാ കാതരേ! ചൊല്ലിയില്ലേ?''

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ''പേത്രം ചിന്തിക്കിലത്ഥം നിരുപമരുചി തോന്നീടു''മെന്നുള്ളതിനു സഹൃദയഹൃദയംതന്നെയാണു് സാക്ഷി. ''ഭ്രയ ശ്ചാഹ ത്വമസി ശയനേ കണ്ഠലഗ്നാ പുരാ മേ'' എന്നിത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വാക്യമല്ലല്ലോ അതു്. പ്രകൃതത്തിനു് അധികം ഉപയോഗപ്പെട്ടുന്നതു മയൂരസന്ദേശത്തിലെ പ്രബോധനമാണെന്നു് എനിക്കു തോന്നുന്നു. ഏതു വൈകടികൻ ഏതു നികഷോപലത്തിൽ മാറ്റുരച്ചുനോക്കിയാലും ആ ശ്ലോകം പത്തരമാറ്റു തങ്കമായിത്തന്നെ പരിലസിക്കുന്നതാണു്.

ഇതരകൃതികൾ:—അന്യാപദേശശതകത്തെയും ദൈവയോഗത്തെയുംകുറിച്ചു മുമ്പു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ദൈവയോഗത്തിലെ ഇതിവൃത്തഘടനയും പ്രതിപാദനരീതിയും പദപ്രയോഗസമ്പ്രദായവും എല്ലാം തന്നെ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ സാധാരണസരണിയിൽനിന്നു വിഭിന്നമാണു്. എങ്കിലും അവിടുന്നു് ആമാതിരി കൃതികൾ രചിക്കുന്നതിനും പ്രഗല്ഭനാണെന്നു് അതിൽ തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഐഹികസുഖങ്ങളിൽ വിരക്തി തോന്നിയ ഒരു വയോധികനായ മുമുക്ഷുവിന്റെ വിചാരധാരയാണു് ശ്രീപത്മനാഭപദപത്മശതകത്തിൽ നാം സമീക്ഷിക്കുന്നതു്. അതിൽ ഉത്തരാർദ്ധം സംബോധനരൂപത്തിൽ വിരചിതമായിരിക്കുന്നു. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

''നാലഞ്ചു ഭാഷകളും മുഷിഞ്ഞു വൃഥാ പഠിച്ചേൻ,
പാലഞ്ചിടുംമൊഴിയുമായ്പ്പലനാളും കഴിച്ചേൻ,
കാലം ചതിച്ചു; കരുണാകര! ഞാനിനിത്ത—
ക്കാലഞ്ചുവൻ കരുണയോടയി കാത്തുകൊൾകെ.''

''പാരം ഭയാകര! ഭവച്ചരണാരവിന്ദ—
മാരന്ദധാര നുകരും മമ ചിത്തഭൃങ്ഗം
പൗരന്ദരോന്നതപദത്തെയുമിന്ദിരേശ!
ദൂരം ദരിദ്രതയിൽ മജ്ജിതമായ് നിനയ്ക്കും.''

സ്തുതിശതകത്തിൽ ഓരോ ദശകത്തിൽ ഓരോ ദേവതയെ വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. താഴെ കാണുന്ന വന്ദനം ഭൂതനാഥപരമാണു്.

''ശരച്ചാപധരൻ, നവീനധാരാ—
ധരച്ചാരുദ്യുതി, ധാർമ്മികാഗ്രഗണ്യൻ,
സുരച്ചാരണസേവ്യനാശ്രയം മേ
വരച്ചാമീകരഭൂഷനാരുദേവൻ.''

കൈരളീപ്രശസ്തി ഒരു ചെറിയ കൃതിയാണു്. അതിൽ കേരളത്തിലെ വിദുഷിമാരെ കവി പ്രശംസിക്കുന്നു. സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പോഷണത്തിൽ ഏറ്റവും ജാഗരൂകനായിരുന്ന വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അഷ്ടമീരോഹിണീമാഹാത്മ്യം പത്തുവൃത്തങ്ങളിലായി ബ്രഹ്മാണ്ഡ പുരാണാന്തർഗ്ഗതമായ ഒരു ഉപാഖ്യാനത്തെ ആസ്പദമാക്കി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടാണു്. കവിയുടെ കുടുംബപരദേവതയായ പരപ്പനാട്ടു നിറങ്കൈതക്കോട്ട (നെടുംകൈതക്കോട്ട) ശാസ്താവിനെ ആ കൃതിയിൽ വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. ആരംഭത്തിൽ അരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യ സ്വാമിയേയും വന്ദിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു് 1046–നുമേലാണു് അതു് ഉണ്ടാക്കിയതെന്നു് അനുമാനിക്കാം. വിശാഖംമഹാരാജാവിനെ സ്തുതിക്കുന്നുവെങ്കിലും അവിടത്തെ വാഴ്ചക്കാലത്തു് എഴുതിയതാണോ ആ കൃതി എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ബാല്യകാലത്തു രചിച്ച ഒരു കൃതിയുടെ ഗുണമേ അതിനുള്ളൂ.

കേരളപ്രാസം:—ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം വളരെക്കാലമായി ഭാഷാകവികൾ പ്രയോഗിച്ചുവന്നിരുന്ന ഒരു ശബ്ദാലങ്കാരമാണു്. ഇതു ദ്രാവിഡസാഹിത്യങ്ങളിൽ—പ്രത്യേകിച്ചു തമിഴ്സാഹിത്യത്തിൽ—അതിനു് അഭ്യർഹിതവും അനുപേക്ഷണീയവുമായ ഒരു സ്ഥാനമാണുള്ളതു്. കേരളീയഭാഷാശാകുന്തളവും അമരുകശതകവും രചിക്കുമ്പോൾ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ സ്വരവ്യഞ്ജനങ്ങൾക്കു ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിൽ സാവ്രതികമായ ഐകരൂപ്യം ദീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. 1066–ൽ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം വേണമോ വേണ്ടയോ എന്നൊരു വാദം മനോരമയിൽ ആരംഭിച്ചു. ആ പ്രാസം അത്യാവശ്യമാണെന്നുള്ള പക്ഷക്കാരനായിരുന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ. അവിടുന്നു് അതു കൈരളീദേവിയുടെ മണിമഞ്ജീരമാണെന്നും ഉപപാദിച്ചപ്പോൾ മരുമകനായ എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ പാദശൃങ്ഖലയാണെന്നു് എതിർവാദം ചെയ്തു. ആ മതദ്വൈരുദ്ധ്യം അങ്ങനെ തുടർന്നുപോയി. മരുമകൻ മേഘസന്ദേശവും കുമാരസംഭവവും പ്രസ്തുതപ്രാസം നിർദ്ദോഷം പരിത്യജിച്ചാണു് തർജ്ജമചെയ്തതു്. അമ്മാവനാകട്ടെ സ്വരവ്യഞ്ജനങ്ങൾക്കു് ഐകരൂപ്യം വരുത്തി ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം പ്രതിശ്ലോകം പ്രയോഗിച്ചു മയൂരസന്ദേശവും രചിച്ചു. 1077–ാമാണ്ടു ഭാഷാഭൂഷണം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ മരുമകൻ ആ പ്രാസത്തെ വീണ്ടും ഉപാലംഭനം ചെയ്തു. അതു കഴിഞ്ഞു് ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ അന്യാപദേശശതകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച അവസരത്തിൽ അമ്മാവൻ അതിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ "ദ്രാവിഡനാരും കേരളീയനാരുമായ പ്രാചീനഭാഷാകവികൾ അവ്യഭിചാരേണ ആരംഭിച്ചിരുന്നതായ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തെ തീരെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനെക്കാൾ അതിൽ യഥാശക്തി സ്വരവ്യഞ്ജനങ്ങൾക്കു സാത്രുപ്യം ഉണ്ടാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കയാണു് ആധുനികഭാഷാകവികളിൽ ശക്തിമാന്മാർ ചെയ്യേണ്ടതു്" എന്നുള്ള തന്റെ അഭിപ്രായത്തെ ഒന്നുകൂടി ഉറപ്പിച്ചു പറയുകയും തന്റെ ആ "അസാമാന്യമായ നിബ്ബന്ധത്തെ ഉപേക്ഷിക്കാതെതന്നെ ഒരു സരസകാവ്യം നിർമ്മിക്കാവുന്നതല്ലയോ" എന്നു പരീക്ഷിക്കുവാനാണു് താൻ ആ കാവ്യം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തജ്ജമ ചെയ്യുന്നതെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴത്തേക്കു് അവിടത്തെ മതത്തിനു പ്രാമാണികന്മാരായ സകലഃകരളീയകവികളുടേയും സമ്മതം കിട്ടി. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും അനുയായികളും ആ പക്ഷത്തിൽ ചേർന്നു. കേ. സി. കേശവപിള്ള ഷഷ്ടിപൂർത്തിഷഷ്ടി രചിച്ചതും ജഗന്നാഥപണ്ഡിതരുടെ കരുണാവിലാസം തജ്ജമ ചെയ്തതും ആ പ്രാസരീതിയെ അങ്ഗീകരിച്ചുതന്നെയായിരുന്നു. 1080-നുമേൽ അദ്ദേഹം മരുമകന്റെ പക്ഷത്തിലേക്കു മാറി. 1083-ൽ കാളേജു മലയാളസമാജത്തിന്റെ വാഷ്പികയോഗത്തിൽ അമ്മാവനെ അധ്യക്ഷപീഠത്തിൽ ഉപവേശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മരുമകന്റെ സന്നിധിയിൽ ആ കവിമുഖ്യൻ പ്രസ്തുതപ്രാസത്തിന്റെ ദീക്ഷകൊണ്ടു ഭാഷാകവിതയ്ക്കു സംഭവിക്കാവുന്ന ദോഷങ്ങളെ വിവരിച്ചു. അമ്മാവൻ അവിടെവെച്ചുതന്നെ ആ അപവാദത്തിലെ വാദമുഖങ്ങളെ ഖണ്ഡിച്ചു. പിന്നീടു കുറേക്കാലത്തേക്കു് ആ വിഷയം അതിപ്രചണ്ഡമായ ഒരു വാദപ്രതിവാദകോലാഹലത്തിനു നിദാനീഭവിച്ചു. കേ. സി. കേശവപിള്ളയും, വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരും ഒഴികെ മറവുള്ള വാസനക്കാരായ കവികാരും ആരും മരുമകന്റെ പാർശ്വത്തിൽ ചേർന്നില്ല.

''വാസന്തീമധുവാന്ന വാക്കിനു സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷര-
പ്രാസം തീപ്പതു കൈരളീമഹിളതൻ മണ്ഡല്യമാണോക്കണം;
ഹാ! സംസത്തിലസംശയം പഴിയതിൽപ്പാഴായ്പ്പറഞ്ഞാൽ പരീ-
ഹാസം സത്തുകളാംത്തടത്തിലതിയായ്ചെയ്യുന്നതാശ്ചര്യമോ?''

എന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും

''പ്രായേണ ദ്രാവിഡച്ചൊല്ലളിലിടകലരും പ്രാസസൗഭാഗ്യമുണ്ടെ-
ന്നായേ ലോകം രസിക്കൂ; കവിതയിലതിനാൽ ഭൂരിപക്ഷത്തെ നോക്കി
ചായേണം നമ്മളങ്ങോ,ട്ടതിനിടയിൽ വെറും വാഗ്വിവാദം തുടങ്ങി-
പ്പോയേച്ചാൽ കാര്യമുണ്ടോ?''

എന്നു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും അവരുടെ നിഷ്കൃഷ്ടമായ അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തി. ആ വാദത്തിൽ ഞാൻ പ്രാസപ്രേമികളുടെ പ്രതിനിധിയായിരുന്നു. ഒടുവിൽ മരുമകൻ ഇരുകൂട്ടർക്കും സമ്മതമായ ഒരു സന്ധി എഴുതിയുണ്ടാക്കുകയും അതു് എല്ലാവരും അങ്ഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിലെ മൂല വാക്യങ്ങളാണു് അടിയിൽ കാണുന്നതു്.

''നാട്ടുനടപ്പുപേക്ഷിക്കുന്നതു ശരിയല്ലെന്നും കഴിയുന്നതും അതു വൃത്തിയായി അനുസരിക്കണമെന്നുമുള്ള അഭിപ്രായത്തിൻപേരിലാണു് എന്റെ ഗുരുവായ മാതുലപാദർ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിൽ സ്വരവ്യഞ്ജനൈകരൂപ്യം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയതു്. കേശവപിള്ളപ്രഭൃതികാംക്ഷാപരിഷ്കാരികളാകുവാൻ പരിഭ്രമമാണെങ്കിൽ പ്രകൃതപ്രാസത്തെ അവർ നിശ്ശേഷം ഉപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. പരമേശ്വരയ്യർ മുതൽപേക്കു് ഈ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രാസം രസിക്കുന്നപക്ഷം അവർ അതിനെ പരിഷ്കരിച്ച മട്ടിൽത്തന്നെ ഉപയോഗിച്ചുകൊള്ളുകയും ചെയ്യട്ടെ.'' ചുരുക്കത്തിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ നിരർത്ഥകപദങ്ങളും ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം സാവ്ത്രികമായി ദീക്ഷിച്ചാൽ കടന്നുകൂടുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു് ആ നിബ്ബന്ധം വേണ്ടെന്നുവെയ്ക്കുകയാണു് നല്ലതെന്നു് ഒരുകൂട്ടർ; അർത്ഥത്തെ ബലികഴിച്ചു പ്രാസം പ്രയോഗിക്കുന്നതു ശരിയല്ലെങ്കിലും ആ ദോഷംകൂടാതെ സ്വരവ്യഞ്ജനങ്ങൾക്കു് ഐകരൂപ്യം വരുത്തി ആ പ്രാസം ഘടിപ്പിക്കുന്നതു ശ്രവണസുഖം വർദ്ധിപ്പിക്കുമെന്നുള്ളതിനാൽ അങ്ങനെ ചെയ്യുവാൻ ശക്തന്മാരായ കവികൾ ശ്രമിക്കണമെന്നു മറേറക്കൂട്ടർ. ഇത്രമാത്രമായിരുന്നു ഇരുകക്ഷികളുടേയും വീക്ഷണഗതികൾക്കു തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം; അതൊരു വ്യത്യാസമാണെന്നു പറയുവാൻ പാടുള്ളതുമല്ല. ''കൃതി സമുചിതമട്ടിൽ പ്രാസമുന്നി പ്രയോഗിപ്പതിനു കഴിയുവോനെങ്ങനെ ഭംഗപ്രസംഗം?'' എന്നുള്ള വസ്തുതപോലും അനപലപനീയമായിത്തന്നെ അവശേഷിച്ചു. ഈ വാദം മുഴുവൻ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ നിബന്ധിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളെപ്പറ്റിമാത്രമായിരുന്നു. ഭാഷാവൃത്തങ്ങളിൽ ദീക്ഷിക്കുന്ന ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിൽ സ്വരവ്യഞ്ജനൈകരൂപ്യം വേണമെന്നില്ല. സംസ്കൃതച്ഛന്ദസ്സുകളിൽത്തന്നെ അനുഷ്ടുപ്, ഉപജാതി, ആര്യ ഇവയിൽ അത്തരത്തിലുള്ള പ്രാസമുപേക്ഷിച്ചു ശ്ലോകാദ്ധ്യന്തോവം ആദ്യക്ഷരപ്രാസങ്ങൾക്കു സാരൂപ്യം വരുത്തിയാൽ മതി; ഒരു ഗ്രന്ഥവോടോ രണ്ടിലധികം ലഘുക്കളോടോ ആരംഭിക്കുന്ന ഇതരവൃത്തങ്ങളിലും അതു വേണമെങ്കിൽ ഒഴിച്ചുനിർത്താം. എന്നാൽ വസന്തതിലകം, ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതം, സ്രഗ്ധര മുതലായി ദീർഘാക്ഷരംകൊണ്ടു് ആരംഭിക്കുന്ന വൃത്തങ്ങളിൽ സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം സർവ്വഥാ അനുപേക്ഷണീയംതന്നെ. തർജ്ജമയിൽ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം കഴിയുന്നിടത്തോളം പ്രയോഗിച്ചാൽ മതി. ഇവയെല്ലാമാണു് ഇന്നു ഭാഷാകവിപ്രമുഖന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഈ വിഷയം സംബന്ധിച്ചുള്ള സർവ്വസമ്മതങ്ങളായ നിയമങ്ങൾ.

ഭാഷാഗദ്യം:—വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാഗദ്യകൃതികൾ എല്ലാം ബുക്കുകമ്മിറ്റിയുടെ അധ്യക്ഷനെന്ന നിലയിൽ അവിടുന്നു സ്വയം രചിക്കുകയോ മാറംഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു നക്കലെഴുതിച്ചു പരിശോധിച്ചു പരിഷ്കരിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണെന്നു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അദ്ദോലിഖിതങ്ങളായ പുസ്തകങ്ങൾ ആ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

46 ഒന്നാംപാഠം, 47 രണ്ടാംപാഠം, 48 മൂന്നാംപാഠം, 49 വിജ്ഞാനമഞ്ജരി, 50 ഇംഗ്ലണ്ടുചരിത്രം, 51 ഇൻഡ്യാചരിത്രം, 52 തിരുവിതാംകൂർചരിത്രം, 53 ധനതത്വനിരൂപണം, 54 സന്മാർഗ്ഗസങ്ഗ്രഹം. തിരുവിതാംകൂർചരിത്രം മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനേയും രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനേയും വിഷയീകരിച്ചു മാധവരായർ ദിവാൻജി ഇംഗ്ലീഷിൽ രചിച്ച ഒരു പാഠപുസ്തകത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണു്. ബന്ധന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിനു മുൻപുള്ള കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഇൻഡ്യാവിവരണം ഒന്നും രണ്ടും ഭാഗങ്ങളും, കണക്കുപുസ്തകം ഒന്നും രണ്ടും ഭാഗങ്ങളും, ക്ഷേത്രവ്യവഹാരം ഒന്നാംഭാഗവും, ഭൂവിവരണവുംകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. 1056-ൽ കമ്മിറ്റി പുനരുജ്ജീവിതമായതിനുമേൽ രചിച്ചതാണ് 55 സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപം, 56 സന്മാർഗ്ഗവിവരണം, 57 ലോകത്തിന്റെ ശൈശവാവസ്ഥ, 58 ആരോഗ്യരക്ഷോപായം, 59 യുവാക്കന്മാരോടുള്ള ഉപദേശങ്ങൾ, 60 മഹച്ചരിതസംഗ്രഹം, 61 അക്ബർ എന്നീ കൃതികൾ. ഇവയെപ്പറ്റിയൊന്നും ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുവാൻ സമയമില്ല. ചോദ്യോത്തരരൂപത്തിൽ രചിക്കുന്ന സന്മാർഗ്ഗസംഗ്രഹത്തിലെ ഭാഷയുടെ രീതി സവ്ഗ്രണസമ്പൂർണ്ണമാകുന്നു. നോക്കുക സന്മാർഗ്ഗബോധമെന്നാൽ എന്തെന്നുള്ള പ്രശ്നത്തിനു് ഉത്തരം. "അതു നമുക്കു സ്വഭാവജന്യമായ ഒരു ജ്ഞാനവിശേഷമാകുന്നു. ഇതരപ്രാണികൾക്കു് ഇല്ലാത്തതായ ആ ജ്ഞാനവിശേഷത്താലാകുന്നു ഇന്നതു ഗുണം, അതിനാൽ അതു ഗ്രാഹ്യമാണു്; എന്നും ഇന്നതു ദോഷം, അതിനാൽ അതു ത്യാജ്യമാണു് എന്നും മറ്റും നാം ഗുണദോഷങ്ങളെ വിവേചിച്ചറിയുന്നതു്. ഏതുമൂലമായിട്ടാകുന്നു നമുക്കു ഗുണദോഷങ്ങളിൽ സ്നേഹദ്വേഷങ്ങൾ തോന്നുന്നതു്. ഈശ്വരനാൽ മനുഷ്യജാതിക്കുമാത്രം ദത്തമായിരിക്കുന്ന ഈ ജ്ഞാനം പാഠിത്തംകൊണ്ടു പ്രബലീഭവിക്കുകയും ശാസ്ത്രാദികളാൽ ദൃഢീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിൽനിന്നാകുന്നു സന്മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉത്ഭവിക്കുന്നതു്." ഏകദേശം എണ്പതുകൊല്ലത്തോളം പഴക്കമുള്ളതാണു് പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം. ഇന്നും അതിൽക്കാണുന്നതുതന്നെയാണു് ഭാഷയിലെ ഉപന്യാസശൈലി. അതുവരെ അത്തരത്തിൽ സുഷ്ഠുവും ഊർജ്ജസ്വലവുമായ ഗദ്യരീതി മലയാളം കണ്ടിരുന്നില്ല. സന്മാർഗ്ഗവിവരണം കൂടാതെ ഉയർന്ന ക്ലാസ്സുകളിലേക്കുള്ള പുസ്തകമാണു്. പ്രായേണ സന്മാർഗ്ഗപരങ്ങളുംതന്നെയാണു് അതിലെയും വിഷയങ്ങളും. സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപത്തിലെ പ്രതിപാദ്യവും അതിൽനിന്നു് അധികം വിഭിന്നമല്ല. വിജ്ഞാനമഞ്ജരിയിൽ ആവിയന്ത്രം, കൂലി തുടങ്ങിയ ഇതര വിഷയങ്ങളേയും സ്പർശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആദ്യകാലത്തു ധാരാളം സംസ്കൃതപദങ്ങളും അവിടുന്നു പ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നുള്ളതു പരമാർത്ഥംതന്നെ; പക്ഷേ, ഭാഷയിലെ ശബ്ദകോശം തന്നിമിത്തം പരിപുഷ്ടമായി എന്നുള്ള വസ്തുതയും നാം വിസ്മരിക്കരുതു്. കാലം നീങ്ങുംതോറും അവിടത്തെ ശൈലിക്കുള്ള സാരള്യവും കൂടിവന്നു. അവിടുന്നു് ആ പരിവർത്തനത്തെക്കുറിച്ചു് ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. "എങ്ങനെയായാലാണു് പ്രതിപാദ്യമായ വിഷയം വായിക്കുന്നവർക്കു വിരസതയും ക്ലേശവും കൂടാതെ സുഗ്രഹമായി ഭവിക്കുന്നതു് അങ്ങനെയുള്ള രീതിയിൽ വാചകമെഴുതണമെന്നുമാത്രമേ ഇപ്പോൾ ഞാൻ മുഖ്യമായി കരുതാവുള്ളൂ. എന്നാൽ ശബ്ദസൗഷ്ഠവത്തേയും വാചകഭംഗിയേയും വാചകശുദ്ധിയേയും കേവലം അനാദരിച്ചു, വിഷയവിശദീകരണത്തെമാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചു ശുദ്ധജലപ്രായമായ വാചകമെഴുതുന്നതു് അത്ര നന്നല്ലെന്നാണു് എന്റെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അഭിപ്രായം.'' മുൻനിർദ്ദേശിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കുപുറമേ ഭാഷാപോഷിണീ സഭാസമ്മേളനങ്ങളിലും മറ്റും അവിടുന്നു് അനേകം സാരഗർഭങ്ങളായ പ്രസംഗങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

മുക്തകങ്ങൾ:—സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ലേഖനരൂപത്തിലും മറ്റും അനേകം ശ്ലോകങ്ങൾ മഹാകവി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിലും അവിടത്തെ കാവ്യങ്ങളുടെ ഗുണങ്ങൾ പ്രായേണ നിരീക്ഷിക്കാവുന്നതാണു്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ എടുത്തു കാണിക്കാം. ആദ്യത്തേതു് എട്ടൻതമ്പുരാന്റും രണ്ടാമത്തേതു കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർക്കും അയച്ചതാണു്.

''ഹാരാ ഇവ ശരപചയൗവതകാചരാമ്നി
താരാ ഇവാവിലനഭസ്യനഭോവിഭാഗേ
ഹംസാ ഇവോജ്ജ്വലബകാവലിസിന്ധുതീരേ
ശ്ലോകാ അലക്ഷിഷത കേരളപത്രികായാം.''

''അമന്ദരയമന്ദരഭ്രമണഘൂർണ്ണമാനാർണ്ണവ—
പ്രസൂതരസധാരസോത്തരതരങ്ഗഭങ്ഗാവഹൈഃ
അനർഗ്ഗളവിനിർഗ്ഗളത്സരസവൈഖരീവിഭ്രമൈ—
സ്സുധീജനമനോഹരോ ജയതി വാമദേവസ്തവഃ.''

ഉപസംഹാരം:—ഉന്നതമായ പ്രഭുത്വം, ഉൽകൃഷ്ടമായ ഐശ്വര്യം, അനുരൂപമായ ദാമ്പത്യം, അനന്യസുലഭമായ പാണ്ഡിത്യം, പ്രശസ്യമായ കവിത്വം, പ്രഭുതമായ യശസ്സു് ഇത്യാദി വിവിധാനുഗ്രഹങ്ങൾ ഈശ്വരൻ യൗവനാരംഭത്തിൽത്തന്നെ സമ്മാനിച്ചിരുന്ന കേരളവർമ്മദേവനു വേണമെങ്കിൽ അവകൊണ്ടുതന്നെ ജന്മസാഫല്യം സിദ്ധിച്ചതായി കരുതി യാതൊരു കായക്ലേശവുംകൂടാതെ കാലയാപനം ചെയ്യാമായിരുന്നു. എന്നാൽ അവിടുന്നു സ്വജീവിതത്തെ ഭോഗസാധനമായല്ല പരിഗണിച്ചതു്. അതിനു ധാർമ്മികമായ ഒരു സന്ദേശവാഹകത്വമുള്ളതായി ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ധരിച്ചു; ആ ധാരണയ്ക്കനുസരിച്ചു ദിനകൃത്യങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചു. ഓരോ ദിവസവും തനിക്കു ലഭിക്കുന്ന ഓരോ നിമിഷകലയും ആ സുഗൃഹീതനാമാവു പരാർത്ഥമായി വിനിയോഗിച്ചു. ''സന്ദേഹം വേണ്ടപരനുപകാരത്തിനാകാത്തതെങ്കിൽ കിം ദേഹംകൊണ്ടൊരു ഫലമിഹ പ്രാണിനാം ക്ഷോണിതന്നിൽ?'' എന്ന സദാചാരവാക്യം അവിടുന്നു മയൂരസന്ദേശത്തിൽ ഉച്ചരിച്ചതു് ഒരനുഭവസ്ഥന്റെ നിലയിലാണു്. ആ വിനയം, ആ ആർജ്ജവം, ആ മിതഭാഷിത്വം, ആ ഹൃദയാവർജ്ജനപാടവം, ആ അകൃതോഭയത, ആ ആഡംബരവൈമുഖ്യം, ആ പരഹ്രണകാംക്ഷ, ആ ലോകോപകാരവ്രതം തുടങ്ങിയ അവിടുത്തെ ഗണനാതീതങ്ങളായ മനോഹ്രണങ്ങളെ എത്ര പ്രശംസിച്ചാലാണു് മതിയാകുക? ധനത്തിന്റെ സമ്പാദനത്തിലല്ല

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സംവിഭാഗത്തിലാണു് അവിട്ടനു് ആനന്ദിച്ചതു്. കലാപോഷണത്തിനുവേണ്ടി കടം വാങ്ങിയും ധനവ്യയം ചെയ്യുവാൻ അവിട്ടനു മടിച്ചിരുന്നില്ല. സാഹിത്യത്തിന്റെ സമുൽകർഷത്തിനുവേണ്ടി സ്വാത്മാവിനെപ്പോലും ബലികഴിപ്പാൻ ആ മഹാത്മാവു സദാ സന്നദ്ധനായിരുന്നു. കേരളസാഹിത്യത്തിനു് എവിടെയെങ്കിലും സ്ഥാനമുണ്ടെങ്കിൽ അവിടെ കേരളവർമ്മദേവനും സ്ഥാനമുണ്ടു്.

രാണി ലക്ഷ്മീബായി സി. ഐ. (1023–1076)—മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരം:—വടക്കേ മലബാറിലെ കോലസ്വരൂപം ആദികാലത്തു് ഉദയമംഗലത്തുകോവിലകമെന്നും പള്ളിക്കോവിലകമെന്നും രണ്ടു ശാഖകളായി പിരിഞ്ഞു. പള്ളിക്കോവിലകത്തിനു പള്ളി എന്നും പുതുപ്പള്ളി എന്നും രണ്ടു് ഉപശാഖകളുണ്ടായിരുന്നു. അവയിൽ പള്ളിക്കോവിലകം കാലാന്തരത്തിൽ ചിറയ്ക്കൽ, ചെങ്ങൽ (ചെങ്കൽ), കോണിശ്ശേരി, തേവണങ്കോട്ടു്, പടിഞ്ഞാറു് എന്നു് അഞ്ചു കുടുംബങ്ങളായി വേർപെട്ടു. പുതുപ്പള്ളിക്കോവിലകത്തിലെ ഒടുവിലത്തെ അങ്ങത്തം 1030–ാമാണ്ടു തിരുവിതാംകൂറിൽ കാർത്തികപ്പള്ളിയിൽവച്ചു് അനുഷ്ഠിച്ചു. 1010–ാമാണ്ടു തേവണങ്കോട്ടു ചെങ്ങക്കോവിലകത്തിൽ ലയിച്ചു. ചെങ്ങക്കോവിലകത്തിന്റെ പ്രശാഖകളാണു് ഇന്നു തിരുവിതാംകൂറിൽ സ്ഥാപിതങ്ങളായിക്കാണുന്ന മാവേലിക്കര, പ്രായിക്കര, എണ്ണക്കാട്ടു് എന്നീ മൂന്നു കൊട്ടാരങ്ങൾ. ആദ്യത്തെ രണ്ടിന്റേയും സന്നിവേശം മാവേലിക്കരത്താലൂക്കിലും മൂന്നാമത്തേതിന്റേതു തിരുവല്ലാത്താലൂക്കിലുമാണു്. ഉദയമംഗലത്തുകോവിലകവും മേത്തല, കുഞ്ഞി, നടുവിൽ, ചെറിയ എന്നു നാലായി പിരിഞ്ഞു. കുഞ്ഞിക്കോവിലകം 665–ാമാണ്ടുതന്നെ കുറിയറുപോയി. നടുവിലെക്കോവിലകക്കാരും ചെറിയകോവിലകക്കാരും തിരുവല്ലാത്താലൂക്കിൽ ആറന്മുളയിൽ താമസിക്കുന്നു. മേത്തലെ ഉപശാഖ കൊട്ടാരക്കര, മറിയപ്പള്ളി, തിരുവല്ലാ എന്നീ മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിൽ കുടിയേറിപ്പാർത്തു. മറിയപ്പള്ളിക്കാർ ആദ്യം താമസിച്ചുവന്നതു ചങ്ങനാശ്ശേരി തെക്കേക്കൊട്ടാരത്തിലാണു്. കൊട്ടാരക്കര 1029–ലും തിരുവല്ലാ 1068–ലും അവസാനിച്ചു. മറിയപ്പള്ളിമാത്രമേ ആ വകയിൽ അവശേഷിക്കുന്നുള്ളു. കൊട്ടാരക്കര എന്നു് ഇവിടെ പറഞ്ഞതു മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തു് അസ്തമിതമായ പഴയ കൊട്ടാരക്കരക്കോവിലകമല്ലെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പുതുപ്പള്ളിക്കോവിലകക്കാർ മൂഴവൻ കൊല്ലം അഞ്ചാം ശതകത്തിൽത്തന്നെ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജകുടുംബത്തിൽ ആ ശാഖയിൽ നിന്നു ദത്തെടുക്കപ്പെട്ടപ്പോഴും കൂടെപ്പോന്നു് ആദ്യം നെടുമങ്ങാട്ടും കാലാന്തരത്തിൽ കാർത്തികപ്പള്ളിയിലും താമസിച്ചു. ചെറിയ കോവിലകക്കാരും തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു പോന്നതു് ഒരു ദത്തിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചായിരുന്നു. 920–നും 930–നും ഇടയ്ക്കാണു് അവരുടെ ആഗമനം; ആ പ്രതീക്ഷ ഫലിക്കാത്തതുകൊണ്ടു് അവർ ആറന്മുളയിൽ താമസമുറ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പിച്ചു. പിന്നീടു ടിപ്പുവിന്റെ ചേലക്കലാപകാലത്താണു് ബാക്കിയുള്ള കുടുംബക്കാർ സ്വഗൃഹങ്ങളിൽനിന്നു പലായനംചെയ്തു ധർമ്മരാജാവിനെ അഭയംപ്രാപിച്ചതു്. ഇതാണു് തിരുവിതാംകൂറിലെ കോലത്തിരിരാജാക്കന്മാരുടെ സംക്ഷിപ്തചരിത്രം.

ജീവിതചരിത്രം:—കേരളവർമ്മദേവന്റെ പ്രേയസിയായ റാണി ലക്ഷ്മീബായി മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരത്തിൽ 1023—ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 10—ാംനു- ഭരണിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു മഹാപ്രഭത്തമ്പുരാട്ടിയും പിതാവു പള്ളത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനുമായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽ മാതാവുതന്നെയാണു് സംസ്കൃതത്തിലെ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിച്ചതു്. അതോടുകൂടി സങ്ഗീതം, ചിത്രമെഴുത്തു മുതലായ കലകളിലും നിപുണമായി പരിശീലനം ചെയ്തു. 1033—ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 11—ാംനു- തിരുവിതാംകൂർമഹാരാജകുടുംബത്തിലെ ഏകവംശവർദ്ധിനിയായിരുന്ന ലക്ഷ്മീറാണി 24—ാമത്തെ വയസ്സിൽ പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചപ്പോൾ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു സഹോദരികളായ രണ്ടു രാജകുമാരികളെ ആ കൊല്ലം ധനു 14—ാംനു- ടത്തെടുത്തു. അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായിരുന്നു റാണി ലക്ഷ്മീബായി. ടത്തോടുകൂടി ആറ്റിങ്ങൽ മൂത്തതമ്പുരാൻ എന്ന മഹോന്നതമായ സ്ഥാനവും അവിടത്തേക്കു ലബ്ധമായി. 1034 മേടം 13—ാംനു- കേരളവർമ്മദേവൻ അവിടത്തെ പള്ളിക്കെട്ടു കഴിച്ചു വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ എന്ന പദവിയെ അധിരോഹണം ചെയ്തു എന്നു മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. സംസ്കൃതത്തിൽ ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങളും ഭർത്താവു പത്നിയേയും സങ്ഗീതശാസ്ത്രരഹസ്യങ്ങളും പത്നി ഭർത്താവിനേയും പാഠിപ്പിച്ചു. സങ്ഗീതത്തിൽ അവിടത്തേക്കുള്ള വാസനയും അഭ്യാസവും അസാധാരണമായിരുന്നു; വെങ്കടാദ്രിഭാഗവതരുടേയും അനന്തരം കല്യാണകൃഷ്ണഭാഗവതരുടേയും ശിക്ഷയിൽ ആ വിജ്ഞാനസമ്പത്തു് അത്യധികം ഉൽകർഷത്തെ പ്രാപിച്ചു. വായ്പാട്ടിലും വീണാവാദനത്തിലും ഒന്നുപോലെ വിദഗ്ധയായിരുന്നു അവിടുന്നു്. സ്ത്രീജനങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകനൈപുണ്യം സമ്പാദിക്കാവുന്ന ചിത്രമെഴുത്തു്, തയ്യൽ മുതലായ പല കലാവിദ്യകളിലും പ്രാവീണ്യം നേടുവാൻ അവിടത്തേക്കു് ഒരു പ്രയാസവുമുണ്ടായില്ല. 1056—ൽ ആ സുചരിതയ്ക്കു ലഭിച്ച സി. ഐ. ബിരുദത്തെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1076—ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 2—ാംനു-യായിരുന്നു അവിടത്തെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം. അതിനുമുൻപു മഹാരാജകുടുംബത്തിൽ പല ആപത്തുകളും സംഭവിച്ചു. കനിഷ്ഠസഹോദരിയായ ഭരണിതിരുനാൾ റാണി പാർവ്വതീബായി ആറ്റിങ്ങൽ ഇളയതമ്പുരാൻ 1069 കന്നി 31—ാംനു-യും അവിടത്തെ പുത്രന്മാരായ രേവതിതിരുനാൾ കേരളവർമ്മ 1071 വൃശ്ചികം 21—ാംനു-യും ചതയംതിരുനാൾ രാമവർമ്മ 1076 ഇടവം 24—ാംനു-യും അശ്വതിതിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ ബി. എ. 1076 കന്നി 25—ാംനു-യും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാടുനീങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. രാജ്ഞിക്കു തന്റെ പൂവ്കുടുംബമായ മാവേലിക്കര ഉത്സവമഠം കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു രണ്ടു രാജകുമാരിമാരെ ദത്തെടുത്തു കാണണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം 1076-ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 16-ാംനു- സഫലമായി. ആ കുമാരിമാരാണു് ഇന്നു തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജവംശത്തെ അലങ്കരിക്കുന്ന മഹാറാണി സേതു ലക്ഷ്മീബായി സി. ഐ.യും, മഹാറാണി സേതു പാവ്തീബായിയും.

ചില വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ:—"യത്രാകൃതിസ്തത്ര ഗുണാ വസന്തി" എന്ന ആപ്തവാക്യത്തിന്റെ പാരമാർത്ഥികതയ്ക്കു പ്രത്യക്ഷനിദർശനമായിരുന്നു റാണി ലക്ഷ്മീബായി. ആ ആകാരസുഷമ, ആ ബുദ്ധി വൈശിഷ്ട്യം, ആ വിവിധകലാകുശലത, ആ പരോപകാരതൽപരത ഇങ്ങനെ പല അപൂവ്സിദ്ധികൾക്കു് അവിടുന്നു കേന്ദ്രവിപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അവിടത്തെ മനോധൈര്യമാണു് അവയിലെല്ലാം അതിശയിച്ചു പ്രശോഭിച്ചതു്. ആയിലുംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തന്റെ ഭാഗിനേയി, ഭർത്താവു ബന്ധനസ്ഥനായപ്പോൾ, മറൊരു വരനെ സ്വീകരിക്കാതെയിരിക്കയില്ലെന്നു ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചു. അതിനെപ്പറ്റി വിശാഖവിജയത്തിൽ കേരളവർമ്മദേവൻ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

"സോഢാ കിയച്ചിരമിയം സുമസായകാർത്തിം?
മൂഢാ ഭജേൽ കമപി കാമുകമന്യമേവ
മേവം വിചിന്ത്യ സ ദിനാനി ഭൂജഗ്മതാര-
ജന്മാ നിനായ കുലശേഖരരാമവർമ്മാ.

നാഹം കദാപി പുരുഷാന്തരമാശ്രയിഷ്യേ
മോഹം വിഹായ നൃപതിർമ്മഹതാം മതേന
ബന്ധാദിമോക്ഷ്യ ദയിതം ദയയാ മയാ തം
സന്ധാസ്യതീതി സഹിതാശമുവാസ രാജ്ഞീ.

ഗ്രഹ്ണാതി യാവദിതരം കമിതാരമേഷാ
യോഷാസ്വഭാവസുലഭേന കുതൂഹലേന
മുഞ്ചാമി താവദഗതിം പതിമേതദീയം
ബന്ധാദിതി ക്ഷിതിപതിർമ്മതിമാബബന്ധ."

ആ മഹാകാവ്യത്തിലെ ചതുർത്ഥസർഗ്ഗം വായിച്ചാലറിയാം ഭർത്താവിനെ രക്ഷിക്കുന്നതിനും ഗത്യന്തരമില്ലെങ്കിൽ അനുഗമിക്കുന്നതിനും ആ വീരക്ഷത്രിയ അനുശാസിച്ച പുളകപ്രദമായ കൃത്യപരിപാടി. വെറുതെയല്ല വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ മയൂരസന്ദേശത്തിൽ

"ധീരത്വത്താലനതിശയിതേ! പൂരുഷന്മാരുമന്ത-
സ്സാരത്താൽ നിൻസദൃശത കലന്നോരെയിപ്പാരിലില്ല;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നേരത്തേ ഞാൻ നിരുപമഗ്രണേ! നിന്റെ ധൈര്യത്തെയാണി—
ന്നേരത്തോക്കുന്നതു ദൃഢതരാലംബമായംബുജാക്ഷി!''

എന്നു് ആ മഹതിയെ വാഴ്ത്തീട്ടുള്ളതു്.

കൃതികം:—സങ്ഗീതത്തിൽമാത്രമല്ല സാഹിത്യത്തിലും അവിടത്തേക്കു നല്ല വാസനയുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും ചില സ്തോത്രങ്ങളും കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകളുമല്ലാതെ അവിടുന്നു മറ്റൊന്നും രചിച്ചതായി കാണുന്നില്ല. അവിടത്തെ ഗാനങ്ങൾക്കു സവിശേഷമായ മാധുര്യമുണ്ടു്. 1 നളചരിതം പതിന്നാലുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 2 ഗോപികാ വസ്ത്രാപഹരണം പത്തുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 3 മഹിഷ മർദ്ദിനീസ്തോത്രം, 4 പാർവതീസ്തോത്രം രണ്ടെണ്ണം, 5 ഗോപികാഗീത, 6 മാരൻപാട്ടിന്റെ മട്ടിൽ ഒരു വിരഹിണീപ്രലാപം, 7 ഒരു വാതിൽ തുറപ്പാട്ടു് എന്നീ മലയാളം പാട്ടുകളും 8 ശാകുന്തളം എന്ന ഒരു തമിഴ്പാട്ടും ആ കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ നളചരിതംമാത്രമേ അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ശാകുന്തളം ദ്രാവിഡ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾക്കു പാടിക്കളിക്കുവാൻ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തതാണു്.

''ചന്തിരരാകിയ ദുഷ്യന്തർ തമ്മുടെ
ചന്തിരികയാകും കീർത്തിതന്നെ
പാരിടമെങ്കും പരക്കവേ വിട്ടു
പാലിത്തിരുന്താർ മഹാരാജർ.
അന്ത സമയത്തിൽ വേട്ടയിലേയാശൈ
വന്തുടനേയന്ത രാശാവും
സേനയും തേരും വരവഴൈത്തു അവ—
രാനന്തമാകവേ യാനംചെയ്താർ.
കാട്ടാളർകൾ വന്തു കുമ്പിട്ടു മിന്നാലെ
കൂട്ടമാകവേ നടന്തുവിട്ടാർ.
ചാപശരങ്കൾ തരിത്തുകൊണ്ടു അവാൾ
ശാക്കളുടനേ വനത്തിൽ വന്തു.''

എന്നീ വരികൾ പ്രഥമവൃത്തത്തിലുള്ളവയാണു്.

ഗോപികാഗീത:—ഈ കൃതി

''ജയ ജഗന്മയി! ജന്മമോചനി!
ജയ ജഗൽകുതേ! ജീവദായിനി!
ജയ സുലോചനേ! സുന്ദരാനനേ!
ജയ സുരാർച്ചിതേ! സുനസായകേ!

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജയ ശശാങ്കചൂഡാങ്കവാസിനി!
ജയ ശമാശ്രയേ! ശ്രീധരാനുജേ!
ജയ മഹാമനസ്സങ്കടാപഹേ!
ജയ മനോഹരേ! മഞ്ജുഭാഷിണീ!''

എന്നിങ്ങനെ പോകുന്നു.

വിരഹിണീപ്രലാപം:—ഭർത്താവിന്റെ വിപ്രയോഗദുഃഖം അസഹനീയമായപ്പോൾ അതിന്റെ ഉപശാന്തിക്കായി ശ്രീപദ്മനാഭനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു് അഭീഷ്ടസിദ്ധി വരുത്തുവാൻ രാജ്ഞി സഖിയോടു് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നതാണു് ഇതിലെ വിഷയം.

''ജ്ഞാനലോചനങ്ങളാലെപ്പോഴും ഭയിതന്റെ
ആനന്ദജനകമാം രൂപവുമോർത്തു നിത്യം
സ്നാനപാനാദിയിലുമാശയെന്നിയേ ഹന്ത!
ഞാനേവം വാണീടുമ്പോളില്ലയോ ഭയാലേശം?

കാനനമതിലാകിലുമെന്നുടെ
കണവനോടു രമിച്ചു വസിപ്പാൻ
കാരണികഴലികളണിയുന്നൊരു
മൗക്തികമേ! നീ ചെയ്ക യതനം.

കാൽക്ഷണംപോലും നാഥം വേർവിടാതോരു ഞാനും
രൂക്ഷമാം വിയോഗമിതെങ്ങനെ സഹിപ്പതു?
വീക്ഷണമെന്നിലൊന്നു ജാതമായീടുന്നാകിൽ
ലിക്ഷണമഖിലവും ലഭ്യമെന്നറിഞ്ഞാലും.''

നളചരിതം:—നളചരിതത്തിൽ ദമയന്തിയുടെ പാർവ്വതീസ്തോത്രം. വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ടു്.

കല്യാണിരാഗം:

''പാഹി പാഹി മാമുമേ വിധേഹി കുശലമാശു മേ!
സാഹമശരണാ ഭവാനി മോഹവിരഹിതാ ഭവാനി! (പാഹി)

ഭവതു സപദി തേ ദയാ ഭവാനി! മേ കുതോദയാ
ഭൂർമഹിഷി! ഭജനനിരതഭാഗ്യജലധിചന്ദ്രികാസി (പാഹി)

വിതര ഭർത്തൃദർശനം വിഷാദവിതതികർശനം
ഇതരദൈവതാദ്വിശേഷമില്ലയോ തവേശമഹിഷി?'' (പാഹി)

അനന്തപുരത്തു രാജരാജവർമ്മ മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാൻ (1013–1088)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—അനന്തപുരത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരനായിരുന്നു എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടത്തെ മൂലകുടുംബത്തെക്കുറിച്ചും മാതാപിതാക്കന്മാരെക്കുറിച്ചുമുള്ള വിവരങ്ങളും ആ പ്രകരണത്തിൽത്തന്നെ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ 1013-ാമാണ്ടു തുലാമാസം 9-ാംനു- മകംനക്ഷത്രത്തിൽ ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ ജനിച്ചു. ചെറുണ്ണി എന്നായിരുന്നു ഓമനപ്പേർ. ബാല്യത്തിൽ തിരുവാപ്പുരിൽ രാമവാരിയരോടു സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചതിനുമേൽ മാതുലനായ രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അന്തേവാസിയായിത്തീർന്നു. അവിടുന്നു മരുമകനെ സംസ്കൃതത്തിനുപുറമേ ഇംഗ്ലീഷും പഠിപ്പിച്ചു. 1024 ചിങ്ങമാസത്തിൽ ശ്രീനാഥൻ തിരുവനന്തപുരത്തു റാണി ലക്ഷ്മീബായിയെ പള്ളിക്കെട്ടു കഴിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു താമസം തുടങ്ങിയപ്പോൾ മരുമകനുംകൂടിപ്പോന്നു. അവിടെ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രന്മാരെ ഇംഗ്ലീഷു പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കല്ലുപ്പാറ ശങ്കരമേനോനോടു് ആ ഭാഷ നല്ലപോലെ പരിശീലിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിൽ വ്യാകരണം പഠിപ്പിച്ചതു മാതുലൻതന്നെയായിരുന്നു. 1027മുതൽ 1029വരെ ചങ്ങനാശ്ശേരിയിൽ താമസിച്ചു. 1029-ൽ വീണ്ടും തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോന്നു. രണ്ടു കൊല്ലം പണ്ഡിതർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളോടു തർക്കം പഠിച്ചു. 1031 വൃശ്ചികം 26-ാംനു- മാവേലിക്കര ചതയംനാൾ ഭാഗീരഥിഅമ്മ തമ്പുരാനെ വിവാഹംചെയ്തു. അതുവരെ ചങ്ങനാശ്ശേരിയിൽ സ്വശാഖയുടെ കാര്യങ്ങൾ മുന്നും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രത്യേകമായി അന്വേഷിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. ആയിടയ്ക്കു കുടുംബത്തിൽ കാരണവനും അച്ഛൻതമ്പുരാന്റെ അനുജനുമായിരുന്ന കൊച്ചുപ്പ കോയിത്തമ്പുരാൻ മരിച്ചു. അടുത്ത മൂപ്പനും പ്രസിദ്ധമീമാംസകനുമായിരുന്ന ഇത്തമ്മർ കോയിത്തമ്പുരാൻ മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരത്തിൽ വിവാഹം ചെയ്തു് അവിടെ താമസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതല്ലാതെ അനന്തരവരോടുള്ള രസക്ഷയംനിമിത്തം ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിലെ യോഗക്ഷേമത്തിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചില്ല. മറുശാഖയിൽപ്പെട്ട ആളായിരുന്നു രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ. തന്നിമിത്തം വിശേഷിച്ചും ആ ശാഖയുടെ കാര്യങ്ങൾ താൻതന്നെ നോക്കാതെ നിവ്വാഹമില്ലെന്നുള്ള സ്ഥിതി വന്നുചേർന്നു. എങ്കിലും വീണ്ടും പല അവസരങ്ങളിലുമായി തിരുവനന്തപുരത്തു പോയി അമ്മാവൻ ബാല്യത്തിൽ പഠിപ്പിച്ചിരുന്ന വീണവായനയിൽ വെങ്കടാദ്രിഭാഗവതരുടെ ശിഷ്യനായി പ്രാവീണ്യം നേടുകയും മഹാവൈദ്യൻ വൈക്കത്തു പാച്ചുമൂത്തതിനോടു് ആയുർവ്വേദശാസ്ത്രം സാങ്ഗോപാങ്ഗമായി അഭ്യസിച്ചു് അതിൽ അനന്യസുലഭമായ പ്രയോഗവിജ്ഞാനം സ്വായത്തമാക്കുകയും ചെയ്തു. ഇംഗ്ലീഷുഭാഷയിൽ നല്ല അറിവുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു പാശ്ചാത്യവൈദ്യസമ്പ്രദായംകൂടി പരിചയിച്ചു ശസ്ത്രക്രിയയിലും ഏറെക്കുറെ വിദഗ്ധനായിത്തീർന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അനന്തരകാലജീവിതം:—1034–ൽ അമ്മാവൻ മരിച്ചതോടുകൂടി കുടുംബച്ചുമ്മിദ്രം മൂത്ത ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരം തന്റെ ശാഖയ്ക്കു വാസയോഗ്യമല്ലാതെ തീരുകയാൽ 1040–ാമാണ്ടു കാത്തികപ്പള്ളിക്കോയിക്കലേക്കു മാറിത്താമസിച്ചു. 1046–ൽ അനന്തപുരത്തു കൊട്ടാരം അതിനടുത്തുതന്നെ പണിയിച്ചു് അവിടെ ആ ശാഖയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ഈ സംഭവം ഞാൻ അന്യത്ര രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. ആയുർവ്വേദത്തിൽ തനിക്കു സിദ്ധിച്ചിരുന്ന അവഗാഹം അന്യരിലും സങ്ക്രമിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി പരോപകാരനിരതനായ അദ്ദേഹം പലരേയും ആ ശാസ്ത്രം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിപ്പിച്ചു് അതിൽ പ്രായോഗികപരിശീലനവും നല്കി. ജാതിമതഭേദംകൂടാതെയായിരുന്നു ആ അധ്യാപനം. ആ വിഷയത്തിൽ കേരളത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ ഭിഷഗാചാര്യനായി ആഢ്യനും അഭിജ്ഞനുമായ അദ്ദേഹത്തെ പരിഗണിക്കണം. എണ്ണയ്ക്കാട്ടു വേലുവൈദ്യനും കണ്ണമംഗലം കൊച്ചുകൃഷ്ണൻവൈദ്യനുമായിരുന്നു പ്രഥമശിഷ്യന്മാർ. സ്വന്തം മേൽനോട്ടത്തിലും ഒരു അഷ്ടാങ്ഗഹൃദയം വൈദ്യശാല അരിപ്പാട്ടു് എഴുപ്പെടുത്തി അതു പ്രശംസനീയമായ രീതിയിൽ നടത്തി. ആയുരന്തംവരെ തിരുവിതാംകൂർഗവണ്മെൻറിനു വൈദ്യസംബന്ധമായുള്ള വിഷയങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം വിദഗ്ധോപദേഷ്ടാവായിരുന്നു. 1056 തുലാമാസത്തിൽ ഇത്തമ്മർകോയിത്തമ്പുരാൻ ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചപ്പോൾ പരപ്പനാട്ടു വലിയരാജാവു് എന്ന സ്ഥാനം മൂപ്പുമുറയ്ക്കു് അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചു. 1072–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 25–ാംനു- പത്നി മരിച്ചു. പ്രിയവകുതു, കുത്യനിഷ്ടു മുതലായ പല സൽഗ്രണങ്ങളും കഥാപുരുഷനിൽ വിശേഷിച്ചു ശോഭിച്ചിരുന്നു. 1088–ാമാണ്ടു മകരമാസം 19–ാംനു- അതിസാരരോഗം മൂർച്ഛിച്ചു ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ഭാഷാപോഷണവ്യഗ്രനായ മാവേലിക്കര ഉടയവമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ബി. എ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സീമന്തപുത്രനായിരുന്നു. അനന്തപുരത്തുകൊട്ടാരം അത്യന്തം സമ്പത്സമൃദ്ധവും പണ്ഡിതമണ്ഡിതവുമാക്കിത്തീർത്തതിനുമേലായിരുന്നു കഥാപുരുഷന്റെ പരലോകപ്രാപ്തി.

കവിത:—19–ാമത്തെ വയസ്സുമുതൽ കുടുംബഭരണത്തിൽ വ്യാപൃതനായിത്തീർന്ന മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാനു സാഹിത്യസേവനത്തിനുള്ള സൗകര്യം ഏറ്റവും വിരളമായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ കവിതാവിഷയത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വാസന 11–ാമത്തെ വയസ്സിൽ താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകരൂപത്തിൽ പ്രകടീഭവിച്ചു.

"ശീതം മാം ബാധതേ രാത്രൗ ശീതാംശുസദൃശാനന!
അഗ്നയേ തന്നിവൃത്ത്യർത്ഥം നിത്യോളം ദാതുമർഹസി."

ആ സംഭവത്തെപ്പറ്റി 1027–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തന്റെ ജ്യേഷ്ഠപുത്രനായ ശ്രീപദ്മനാഭൻതമ്പിയുടെ മുഖത്തുനിന്നു കേട്ട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പോഠം അതു ഭാഷപ്പെട്ടുത്തി വാങ്ങിക്കൊണ്ടുചെല്ലാൻ ആജ്ഞാപിക്കുകയും അതനുസരിച്ചു കോയിത്തമ്പുരാൻ രണ്ടു ഭാഷാശ്ലോകങ്ങഠം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അവയിൽ രണ്ടാമത്തെ ശ്ലോകമാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

"സകലാസു കലാസു നൈപുണംകൊ—
ണ്ടഖിലാനന്ദവിധായിധന്യശീല!
ചകലാസു പുതച്ചു സൗഖ്യമേല്പാ—
നഭിലാഷം വളരുന്നു സത്യമത്രേ."

അതിനുമുൻപുതന്നെ 1025—ാമാണ്ടു് ഉത്രംതിരുനാളുടെ തുലാഭാരമഹോത്സവം സംബന്ധിച്ചു് ഒരു രഥബന്ധശ്ലോകം അവിടത്തേക്കു സമർപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. 1034—ാമാണ്ടു് അവിട്ടനാളും, 1069—ാമാണ്ടു് ശ്രീമൂലംതിരുനാളും ഓരോ വീരശൃങ്ഖല സമ്മാനിക്കുകയുണ്ടായി.

കൃതികഠം:—1027മുതൽ 29വരെ ഒന്നരവർഷം ചങ്ങനാശ്ശേരിയിൽ താമസിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കാണു് കോയിത്തമ്പുരാൻ 1 പാലാഴിമഥനം, 2 സതീവിവാഹം, 3 സുമന്തകചരിതം എന്നീ മൂന്നു കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകളും, 4 സർവ്വജ്ഞവിജയം ആട്ടക്കഥയും നിർമ്മിച്ചതു്. 1053—ൽ തന്റെ പുത്രന്മാരെ മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരത്തിൽ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കണ്ടിയൂർ നാരായണപ്പിഷാരടിയുടെ ആശ്രയത്തെ പുരസ്കരിച്ചു് അഗസ്ത്യഭട്ടന്റെ ബാലഭാരതമഹാകാവ്യത്തിലെ ആദ്യത്തെ മൂന്നു സർഗ്ഗങ്ങൾക്കു "ലളിതാ" എന്നൊരു വിശിഷ്ടമായ വ്യാഖ്യാനം സംസ്കൃതത്തിലും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

സർവ്വജ്ഞവിജയം ആട്ടക്കഥ:—കേരളത്തിലെ നൃത്യകലയിൽ കോയിത്തമ്പുരാനു സർവതോമുഖമായ വിജ്ഞാനവും അതിന്റെ പരിപോഷണത്തിൽ സാമാന്യാധികമായ ആസക്തിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. സർവ്വജ്ഞവിജയത്തിലെ ഇതിവൃത്തം കല്പിതമാണു്. ആടിക്കാണാൻ കൊള്ളാവുന്ന ഒരു നല്ല പ്രബന്ധമാണതു്.

"നിശ്ചിതൈവം സ വിശ്വത്രുടനപടുതരാ—
ടോപധാടീധുരീണൈ—
ർദ്ദൈത്യോ ഘോരാട്ടഹാസൈർഝടിതി വിഘടിതാ—
നേകശൈലേന്ദ്രശാഖഃ
വക്ത്രാന്തർവ്യക്തദംഷ്ട്രാപ്രകടിതവികട—
പ്രോതഹർയ്ക്ഷത്രുക്ഷഃ
പ്രക്ഷുഭ്യോക്ഷുദ്രസത്വഃ ക്ഷിതിപതിതിലകം
ചാപവാനാപപാത"

എന്ന ശ്ലോകവും "തിങ്കളണിഞ്ഞ തിരുമുടിഭങ്ഗ്യിയും" എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശിവന്റെ കേശാദിപാദാന്തവർണ്ണനവും മറ്റും വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബാലഭാരതവ്യാഖ്യ:—ലളിതയിൽ കോയിത്തമ്പുരാനു സാഹിത്യം, അലങ്കാരം, വ്യാകരണം, സ്മൃതികം മുതലായ വിഷയങ്ങളിലുള്ള അവഗാഹം തെളിഞ്ഞുകാണാം. പ്രസ്തുതകാവ്യത്തിനു വിജയനഗരസാമ്രാജ്യം ക്രി. പി. 1509—1530 ഈ വഷ്ങ്ങൾക്കിടയിൽ ഭരിച്ചിരുന്ന കൃഷ്ണദേവരായരുടെ മന്ത്രി സാളുവതിമ്മണ്ഡനാഥൻ രചിച്ച മനോഹരാ എന്ന വ്യാഖ്യാനം അദ്ദേഹം വായിച്ചിരുന്നു; എങ്കിലും സ്വകീയങ്ങളായ ആശയങ്ങളും അവിടവിടെ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. "ബംഹീയസീം വൃദ്ധിമുപൈതി വാഗ്ധിഃ" എന്ന പാഠമാണു് സമീചീനമെന്നും, ബഹീയസീം എന്ന പാഠാന്തരം അസത്താണെന്നും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. "തതോംബികാം ബാലികയോസ്സ പാണിമഗ്രാഹയദ്ഭ്രാതരമാപഗേയഃ" എന്ന ശ്ലോകാർദ്ധത്തിൽ ഗ്രഹിധാതുവിനു ദ്വികർമ്മകത്വം സാധൂകരിക്കുവാൻ പ്രൗഢമനോരമയും മറ്റും പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അനുബന്ധം

ചില വൃത്താന്തപത്രങ്ങളും മാസികകളും

ചെങ്കളത്തു വലിയകുഞ്ഞിരാമൻമേനോൻ (1033–1111)—ജീവിതചരിത്രം:—ചെങ്കളത്തു വലിയകുഞ്ഞിരാമൻമേനോനെ കേരളീയർ പരക്കെ അറിയുന്നതു സി. കുഞ്ഞിരാമൻമേനോൻ എന്ന പേരിലാണു്. 'വലിയകുഞ്ഞിരാമൻമേനോൻ' എന്നു പറഞ്ഞതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗിനേയനും സുപ്രസിദ്ധകഥാകനുമായ എം. ആർ. കെ. സി.യിൽനിന്നു് അദ്ദേഹത്തെ വേർതിരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാകുന്നു. 'ചെങ്കളം' എന്ന മലബാറിലെ ഒരു പ്രശസ്തമായ തറവാട്ടിൽ കഥാപുരുഷൻ 1033–ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. മദിരാശിയിൽ പോയി ബി. എ. പരീക്ഷ ജയിച്ചതിനുശേഷം കോഴിക്കോട്ടു ബി. ജി. എം. ഹൈസ്കൂളിൽ ഒരധ്യാപകനായി. ആ ഹൈസ്കൂളാണു് പിൽക്കാലത്തു മലബാർ ക്രിസ്ത്യൻകാളേജായി വികസിച്ചതു്. അവിടെനിന്നു മാറിയതിനുമേൽ കുറേക്കാലം സാമൂതിരിക്കാളേജിൽ പണിനോക്കി. അതിനുശേഷം വീണ്ടും ബി. ജി. എം. ഹൈസ്കൂളിൽത്തന്നെ ഒരധ്യാപകനായി. പത്രപ്രവർത്തനംമാത്രമായും മറ്റുമുള്ള ലോകസേവനത്തിൽ അത്യന്തം ഔത്സുക്യം തോന്നിയിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു സർക്കാർ ഉദ്യോഗമൊന്നും കാമ്യമായിരുന്നില്ല. അന്നു കേരളത്തിൽ ഗണനീയങ്ങളായ മലയാളപത്രങ്ങളൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. 1059–ലാണു് അദ്ദേഹം ഡിഗ്രി വാങ്ങിയതു്. ആ വർഷത്തിൽത്തന്നെ ബി. ജി. എം. ഹൈസ്കൂളിലെ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ റവ. ജി. വറുഗീസ് ബി. എ. (പിന്നീടു ഡെപ്യൂട്ടി കളക്ടറും റാവുബഹദൂറും) അവിടെ മറ്റൊരു ഉപാധ്യായനായിരുന്ന റവ. എം. അപ്പുനെടുങ്ങാടി (പിന്നീടു കുന്ദലതാകർത്താവു്, റാവുബഹദൂർ, മലബാർ കളക്ടരാഫീസിലെ മലയാളം ട്രാൻസ്ലേറ്റർ) മൂളിയിൽ രാമൻ (ഡിസ്ട്രിക്ട് കോടതി ട്രാൻസ്ലേറ്റർ, കാട്ടുകണ്ടി) വട്ടാമ്പോയിൽ ചാത്തുക്കുട്ടിവൈദ്യൻ, കണ്ണമ്പറ കൃഷ്ണനുണ്ണിനായർ മുതലായവരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി "കേരളപത്രിക" എന്ന പത്രം കാളഹസ്തിയപ്പ മുതലിയാരുടെ വിദ്യാവിലാസം അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെടുവിച്ചു. മേനോൻതന്നെയായിരുന്നു പത്രാധിപർ. അക്കാലത്തു് ഒരിക്കൽക്കൂടി സാമൂതിരിക്കാളേജിൽ അധ്യാപകനായി എങ്കിലും ആ ഉദ്യോഗം കഴിയുന്നവേഗത്തിൽ രാജിവച്ചു. അതിനുമുമ്പു തിരുവിതാംകൂറിൽ പ്രചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന "സന്ദിഷ്ടവാദി" മാധവരായർദിവാൻജിയുടെ കാലത്തുതന്നെ നിന്നുപോകയും 1054–ൽ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു് ആരംഭിച്ച "കേരളചന്ദ്രിക" ശൈശവത്തിൽത്തന്നെ മരണംപ്രാപിക്കുകയുമാണു് ചെയ്തതു്. ആ പൂർവ്വകാലകഥകളൊന്നും മേനോനെ അധൈര്യപ്പെട്ട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിയില്ല. ആദ്യംമുതല്ക്കുതന്നെ അദ്ദേഹത്തെ രാഷ്ട്രീയലേഖനങ്ങളും കൊണ്ടു സഹായിക്കുവാൻ വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻനായനാരും (കേസരി എന്ന തൂലികാനാമം) സന്നദ്ധനായി. കേസരി ഗണപതിക്കു കുറിച്ചതു കേരളചന്ദ്രികയിലായിരുന്നു എങ്കിലും കേരളപത്രികയിലാണു് അദ്ദേഹം സച്ചന്ദമായി വിഹരിച്ചതു്. പത്രിക പുറപ്പെട്ടതിനു് അടുത്ത കൊല്ലം ബാംബയിൽ ഇൻഡ്യൻ നാഷണൽ കാൺഗ്രസ്സു് സ്ഥാപിതമായി. ആ പേർ "ഭാരതമഹാജനസഭ" എന്ന തർജ്ജമ ചെയ്തതു മേനോനാണു്. അന്നുമുതൽ പത്രിക കേരളത്തിലെ കാൺഗ്രസ്സുപത്രമായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിഷ്പക്ഷമായ പ്രവർത്തനം സർക്കാരിന്റേയും പൊതുജനങ്ങളുടേയും ബഹുമാനത്തെ ആർജ്ജിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷ് ഗവർമ്മെൻറു് അദ്ദേഹത്തിനു റാവുസാഹിബു് എന്ന ബിരുദം നല്കുകയും ജോർജ്ജു് പഞ്ചമൻ ചക്രവർത്തിക്കു ഡെൽഹിയിൽവച്ചു നടന്ന കിരീടധാരണത്തിനു ക്ഷണിക്കപ്പെട്ട പ്രമുഖന്മാരുടെ പട്ടികയിൽ അദ്ദേഹത്തെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. കോഴിക്കോട്ടു ഡിസ്ട്രിക്ടു് ബോർഡു്, താലൂക്കുബോർഡു്, മുൻസിപ്പൽകൗൺസിൽ എന്നീ പ്രാദേശികഭരണകൂടങ്ങളിലെല്ലാം അദ്ദേഹം അംഗമായി പൊതുജനങ്ങളെ സേവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കുഞ്ഞിരാമൻമേനോൻ 1111–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 11–ാംനു- യശശ്ശരീരനായി.

കേരളപത്രിക:—കേരളപത്രികയുടെ ആവിർഭാവത്തെക്കുറിച്ചു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. ആ പത്രം മേനോനു ശരിക്കു നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ വളരെ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനെസ്സംബന്ധിച്ചു് അദ്ദേഹംതന്നെ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. "സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കെന്നുവേണ്ട, സംസ്കൃതത്തിലും നാട്ടുഭാഷയിലും ഒരുവിധം പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്നവർക്കും കൂടി വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ഉപകാരം എന്താണെന്നു നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു പത്രിക ആരംഭിച്ച ആദ്യകാലത്തു് എനിക്കും എന്റെ സഹായികൾക്കും ഉണ്ടായ ബുദ്ധിമുട്ടു് അല്പമൊന്നുമല്ലായിരുന്നു. നാട്ടിൻപുറങ്ങളിൽനിന്നു വർത്തമാനങ്ങളും ലേഖനങ്ങളും എഴുതുവാൻതക്ക ആളുകളില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണു് അധികം ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായതു്. ഇംഗ്ലീഷു് പഠിച്ചവരിൽ ചിലർക്കു നാട്ടുഭാഷയിലുള്ള പത്രങ്ങൾ വായിക്കുന്നതും അവയിലേക്കു വല്ലതുമെഴുതുന്നതും തങ്ങളുടെ അവസ്ഥയ്ക്കു കുറവാണെന്നൊരു വിചാരംകൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. ചിലർ നാട്ടുഭാഷയിൽ എന്തെങ്കിലും എഴുതുവാൻ ശീലമില്ലാത്തവരുമായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷു് പഠിക്കാത്തവരും നാട്ടുഭാഷയിലോ സംസ്കൃതത്തിലോ സാമാന്യം അറിവുള്ളവരുമായ ആളുകൾ—കോടതിയിൽ ശീലിച്ചവരും ആധാരമെഴുത്തുകാരുമൊഴികെ—കവിതകൾ, എന്നുവെച്ചാൽ പദ്യരൂപമായ കവിതകൾമാത്രം, എഴുതി ശീലിച്ചവരായിരുന്നതിനാൽ ഗദ്യമെഴുതാൻ ഒട്ടുംതന്നെ ശീലമുള്ളവരായിരുന്നില്ല. കോടതിക്കാരുടെ വാചകരീതി പത്രങ്ങൾക്കു വളരെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പററിയതുമായിരുന്നില്ല. ഈവക കാരണങ്ങളാൽ ആദ്യകാലത്തു ലേഖ കദൗർല്ലഭ്യംകൊണ്ടും ഞാൻ സാമാന്യം ബുദ്ധിമുട്ടീട്ടുണ്ട്°.'' ഈ വാകൃ ങ്ങളം മേനോന്റെ ഋജുവും പ്രസന്നവുമായ ശൈലിയേയും ഉദാഹരി ക്കുന്നു. അതോടുകൂടി അപ്പുനെടുങ്ങാടിയുടെ ഗൗരവമുള്ള വാകൃരീതിയും കേസരിയുടെ ഫലിതം അങ്ങോളമിങ്ങോളം ഓളംവെട്ടുന്ന വാചക സമ്പ്രദായവും സമ്മേളിച്ചപ്പോൾ പതികയുടെ തിമൂർത്തികളുടെ അനു ഗ്രഹം സിദ്ധിച്ച അവസ്ഥ കൈവന്നു. ഡാക്ടർ ററി. എം. നായർ എഡിൻബറോ നഗരത്തിൽനിന്നു° അവിടത്തെ വൈദ്യവിദ്യാലയ ത്തിലെ പഠനക്രമം, ഭക്ഷണപരിപാടി മുതലായ വിഷയങ്ങളെ അധി കരിച്ചു മലയാളത്തിൽ ഒരു ലേഖനപരമ്പര എഴുതി അതിൽ പ്രസി ദ്ധീകരിച്ചു. 1069-ാമാണ്ടിടയുള്ള വാണിജ്യം സംബന്ധിച്ചുള്ള ചില കാരൃങ്ങളാംക്കായി ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കു പോകേണ്ടിവന്ന അവസരത്തിൽ അനുജൻ കോമുമേനോനാണു° പകരം പതാധിപത്യം വഹിച്ചതു°. കോമുമേനോൻ പുഷ്പഗന്ധനാടകത്തിന്റെ പ്രണേതാവും ഒരു സാഹിത്യ രസികനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലത്താണു° വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അമരുകശതകത്തിൽ വൃത്തഭങ്ങമുണ്ടെന്നു° ഒരു വാദം പത്രികയിൽ അജ്ഞാതനാമാവായ ഒരു വിമർശകൻ ആരംഭിച്ചതു°. ആ ലേഖകനു വൃത്തഭങ്ങത്തിനും യതിഭങ്ങത്തിനും തമ്മിലുള്ള ഭേദം അറിവില്ലായിരുന്നു. പ്രസ്തുതവാദം കുറേക്കാലത്തേക്കു വലിയ ഒച്ചപ്പാട ണ്ടാക്കി. അഴിമതിക്കാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കും സ്വാർത്ഥലുബ്ധന്മാരായ ജനപ്രതിനിധികൾക്കും മേനോന്റെ പത്രത്തെപ്പററി വളരെ ഭയമുണ്ടാ യിരുന്നു. അങ്ങനെ കേരളപത്രിക കുറേക്കാലം പുരോഗമിച്ചപ്പോൾ സാമ്പത്തികമായ വൈഷമ്യംനിമിത്തം അതു മുടങ്ങി; 1078-ാമാണ്ടു വിദ്യാവിലാസം സ്റ്റെക്കേറർ അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു വീണ്ടും ഉദയം ചെയ്തു. 1085-ാമാണ്ടിടയുള്ള പത്രത്തിന്റെ പ്രചാരം പിന്നെയും മന്ദീഭവിച്ചു. ആയിടയുള്ള ചെങ്കളത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞിരാമൻമേനോനെ പത്രം സംബന്ധിച്ചുള്ള ഭാരം ഏല്പിച്ചു കഥാപുരുഷൻ വിശ്രമം നേടി. 1087-ൽ പുതിയ പതാധിപക്കു തൃശ്ശൂരിലേക്കു പോകേണ്ടിവരികയാൽ വലിയകുഞ്ഞിരാമൻമേനോന്റെ പുത്രന്മാർ അതു സ്വല്പകാലം നടത്തി. പിന്നീടു കെ. വി. അച്യുതൻനായരുടേയും അനന്തരം ദീപത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ സി. തോമസ്സിന്റേയും കൈകളിലേക്കു മാറി. അച്യുതൻ നായരുടെ കാലത്തു° എം. ആർ. നായരും (സഞ്ജയൻ) തോമസ്സിന്റെ കാലത്തു കോയിപ്പള്ളി പരമേശ്വരക്കുറുപ്പുമായിരുന്നു അതിന്റെ സാഹി തൃഭാർവാഹികൾ. കേരളപത്രിക ഈയിടയുള്ളമാത്രമാണു° നിന്നുപോ യതു°. ഇന്നു° ആ പേരിൽ കൊച്ചിയിൽനിന്നു° ഒരു വാരിക പ്രചരി ക്കുന്നുണ്ടു°. മലബാറിലെ രാഷ്ട്രീയവും സാമുദായികവുമായ ഉൽഗതി യുടെ വിഷയത്തിൽ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തി കഴിഞ്ഞും സ്വല്പകാലത്തേക്കു കൂടി ജീവിക്കുവാൻ യോഗമുണ്ടായ പ്രസ്തുതപത്രത്തിനു മറേറതു പത്ര ത്തെയുംകാൾ വലിയ പങ്കുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുത ആക്ഷേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിസ്മരിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ആനുഷങ്ഗികമായി മലബാറിലെ യുവാക്കന്മാക്കു ലളിതമായ ഗദ്യരചന ശീലിക്കുന്നതിനും അതു പ്രയോജകീഭവിച്ചു.

കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസ്മാപ്പിള (1033–1079)—ഉപക്രമം:—മലയാളക്കരയിൽ കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസ്മാപ്പിളയെപ്പോലെ യശോധനനായ ഒരു പത്രമുടമസ്ഥനും പത്രാധിപരും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള സാഹായ്യം അനന്തവും അപരിമേയവുമാകുന്നു. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ കർമ്മകുശലനായ ഒരു അനുയായിയേയും ആജ്ഞാകരനേയും കിട്ടിയതു ഭാഷയുടെ പരമഭാഗ്യങ്ങളിൽ ഒന്നായിക്കരുതേണ്ടതാണു്. 1065മുതൽ 1079വരെയുള്ള 14 വർഷത്തെ പ്രയത്നംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം മലയാളത്തിനു ഭാരതീയഭാഷകളുടെ ഇടയിൽ മഹനീയമായ ഒരു നില കൈവരുത്തി. മറെറാരാളെക്കൊണ്ടു സാധിക്കാവുന്നതല്ല അത്ഭുതാവഹമായ ആ കാര്യം.

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—വറുഗീസ്മാപ്പിള തിരുവിതാംകൂർ തിരുവല്ലാത്താലൂക്കിൽ നിരണത്തു കവനനല്ലൂർ ഈപ്പൻറേയും അയിരൂർ പെറുകരക്കുടുംബശാഖയിൽപ്പെട്ട സാറാമ്മയുടേയും കനിഷ്ഠപുത്രനായി 1033–ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. സാറാമ്മയെ കുഞ്ഞാണ്ടമ്മയെന്നും വിളിച്ചുവന്നു. ഈപ്പന്റെ ജനനം 992–ാമാണ്ടും മരണം 1072–ാമാണ്ടുമായിരുന്നു. മധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ സുപ്രസിദ്ധമായ കണ്ടത്തിൽ എന്ന കുടുംബത്തിന്റെ ഒരു ശാഖയാണു് കവനനല്ലൂർ. യാക്കോബായ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടതാണു് ധനാഢ്യമായ ആ ക്രൈസ്തവകുടുംബം. ഈപ്പൻ ഒരു താലൂക്കുമുതല്പിടിക്കാരനായിരുന്നു. അന്നത്തെക്കാലത്തു് ആ ഉദ്യോഗം മാന്യകുടുംബങ്ങളിലെ അങ്ങുങ്ങാംക്കുമാത്രമേ ലഭിച്ചിരുന്നുള്ളു. "കറത്താലിലെ വലിയ മുതല്പിടിക്കാരൻ" എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹം ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നതു്. അടുത്തുള്ള ഒരു നാട്ടാശാന്റെ എഴുത്തുപള്ളിയിൽ മലയാളത്തിൽ പ്രാഥമിക പാഠങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു; അനന്തരം പുസ്തകപാരായണത്തിൽ അഭിരുചി പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും, എഴുത്തച്ഛൻ, കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ തുടങ്ങിയ മഹാകവികളുടെ കൃതികൾ നിരന്തരമായി വായിച്ചു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ പ്രായത്തിൽക്കവിഞ്ഞുള്ള പരിചയം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു കോട്ടയത്തു സി. എം. എസ്. സ്കൂളിൽ പോയി ഇംഗ്ലീഷ്പഠിത്തം ആരംഭിച്ചു. വറുഗീസ്മാപ്പിളയ്ക്കു ഹൈന്ദവസാഹിത്യത്തിന്റെയും സംസ്കൃതഭാഷയുടെയും നേർക്കു് അളവറ്റ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു; സംസ്കൃതത്തിൽ സാമാന്യജ്ഞാനംകൂടാതെ ഭാഷാപോഷണം സുകരമല്ലെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവഗാഢമായ അഭിപ്രായം. തന്നിമിത്തം സംസ്കൃതഭാഷയിലും യഥാശക്തി പരിചയം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സമ്പാദിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചു. കോട്ടയത്തു മടിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷ ജയിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു ഗവൺമെൻറുകാളേജിൽ എഫ്. എ. ക്ലാസ്സിൽ ചേർന്നു. അക്കാലത്തു കുറേ കവിത എഴുതുമായിരുന്നതിനാൽ 'കവിതക്കാരൻ' എന്നൊരു നാമ്പബിരുദം സഹപാഠികളും അദ്ദേഹത്തിനു നല്കി. എഫ്. എ. ജയിക്കാതെ തിരിയെ വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങി. അവിടെ താമസിക്കുമ്പോൾ വിലപ്പെട്ടു രാഘവൻനമ്പിയാരോടു കുറേക്കൂടി സംസ്കൃതം പഠിച്ചു. ആ ഘട്ടത്തിൽ ഒപ്പുവിച്ചോദനം ആട്ടക്കഥയും ക്രിസ്തുമതസംബന്ധമായുള്ള ചില കൃതികളും ഉണ്ടാക്കി.

വർഗീസ്മാപ്പിളയും കേരളമിത്രവും:—ഭാഷയേയും നാട്ടിനേയും ഒരേ സമയത്തിൽ സേവിക്കുന്നതിനുള്ള ഏകമാർഗ്ഗം പത്രപ്രവർത്തനമാണെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ ബുദ്ധിശാലിയായ വർഗീസ്മാപ്പിളക്കു ഒരു പ്രയാസവുമുണ്ടായില്ല. ആ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി കൊച്ചിയിൽ പോയി ദേവജിഭീമജിയെക്കണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ ഉത്സാഹിപ്പിച്ചു "കേരളമിത്രം" എന്ന പേരിൽ ഒരു സപ്തദൈനികപത്രം 1056–ൽ (1881 ജനുവരി 1–ാംനു-) പുറപ്പെടുവിച്ചു് അതിന്റെ അധിപരായി ജോലിനോക്കിത്തുടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിനു സർവ്വഥാ യോജിച്ച ഒരു പണിയായിരുന്നു പത്രാധിപത്യം. കൊച്ചിരാജ്യകാര്യങ്ങളെയാണു് പ്രധാനമായി വിമർശിച്ചിരുന്നതു് എങ്കിലും അതു സഭ്യമായ ഭാഷയിലും, ശകലംപോലും വ്യക്തിവിദ്വേഷം സ്പർശിക്കാത്ത രീതിയിലുമായിരുന്നതിനാൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കെന്നതുപോലെ ഗവൺമെൻറിനും കേരളമിത്രത്തിൽ പ്രീതി വർദ്ധിച്ചു. കൊച്ചിയിൽനിന്നു് എറണാകുളത്തേക്കു കൂടെക്കൂടെ പോയി അവിടത്തെ സാഹിത്യരസികന്മാരുമായി പരിചയപ്പെടുകയും, അവരുടെയിടയിൽ ഭാഷ ഭംഗിയായി എഴുതുവാൻ വശമുള്ള യുവാക്കന്മാരിൽനിന്നു ലേഖനങ്ങൾ വരുത്തി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. പുസ്തകനിരൂപണവും ആ പത്രംവഴിക്കു കഥാപുരുഷൻ നടത്തി. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനുമായി ആദ്യം പരിചയപ്പെടുവാൻ ഇടവന്നതു കേരളമിത്രത്തിലെ പുസ്തകവിമർശനംമൂലമാണു്.

താലൂക്കുമുതല്പിടിക്കാരൻ:—രണ്ടു വർഷത്തോളം ആ പണി നോക്കിയതിനുശേഷം വയോധികനായ പിതാവിന്റെ നിരന്തരമായ നിർബ്ബന്ധം നിമിത്തം വർഗീസ്മാപ്പിള കൊച്ചിയിൽനിന്നു തിരുവല്ലായ്ക്കു തിരിയെപോരികയും 1060–ാമാണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ താലൂക്കുമുതല്പിടിവേല സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ചെങ്ങന്നൂരായിരുന്നു ജോലിസ്ഥലം. തനിക്കു തെല്ലും രസിക്കാത്തതും തന്നെ പരീക്ഷയിൽ പരാജയപ്പെടുത്തിയതുമായ ഒരു വിഷയമായിരുന്നു കണക്കു്. പ്രതിദിനം അതുകൊണ്ടു കൈകാര്യം ചെയ്യുവാൻ ഇടവരുത്തിയ ഉദ്യോഗത്തെ അദ്ദേഹം ശപിച്ചു.

"കണ്ടത്തിൽക്കാളപൂട്ടും കിളയുമിതുകളെക്കൊണ്ടു കാലം കഴിപ്പോൻ
മുണ്ടൻകൊട്ടിന്നു പോമ്പോലിഹ ബഹുവിഷമക്കുണ്ടിതാ കണ്ടിടുന്നു"

എന്നും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ചെങ്ങന്നൂർച്ചെന്ന രണ്ടായിരമതിലധികം
രൂപയും ജാമ്യമേകീ—
ട്ടങ്ങുന്നന്മാരരങ്ങത്തനിശമൊരു കരി—
ക്കച്ചയും സഞ്ചിതോഹം
എങ്ങുന്നോ വന്ന നാനാവകയിലൊരു പണം
ചെപ്പടിക്കോപ്പു കാട്ടി—
ത്തങ്ങുന്നൂ മാസമേതാകിലുമൊരു പതിന—
ഞ്ചത്രു നാണം കെടുത്തി"

എന്നും മറ്റും അന്നത്തെ ജീവിതത്തെപ്പറ്റി ആ സ്വാതന്ത്ര്യകാംക്ഷി പരിതപിച്ചിട്ടുണ്ട്. പരോപകാരപ്രദമായ ഏതെങ്കിലും ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടാൽ ആ സങ്കടത്തിനു ശമനമുണ്ടാകുമെന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി 1061—ൽ സദാചാരസഹോദരസംഘം എന്നൊരു സമാജം സംഘടിപ്പിച്ചു. ആ സംഘം ഒരു ചെറിയ കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കി അവിടെ സ്ഥാപിച്ച പള്ളിക്കൂടമാണു് കാലാന്തരത്തിൽ ചെങ്ങന്നൂർ ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളായി ഉയർന്നതു്. കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ മുതല്പിടിവേല രാജികൊടുത്തു കോട്ടയത്തു പോയി സി. എം. എസ്. കോളേജിൽ ഒരു മലയാളംമുൻഷിപ്പണി സ്വീകരിച്ചു. അവിടെയും കവിയൂർ നാരായണൻനമ്പിയാരോടു സംസ്കൃതത്തിൽ ചില കാവ്യങ്ങൾകൂടി പഠിച്ചു. അവിടെ താമസിക്കുമ്പോഴാണു് അദ്ദേഹത്തിനു സ്വതന്ത്രമായ ഒരു വൃത്താന്തപത്രം തുടങ്ങുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം ലഭിച്ചതു്. കോട്ടയത്തുള്ള ധനികന്മാരും സാഹിത്യകാരന്മാരും ജാതിമതഭേദമെന്യേ അദ്ദേഹത്തെ ആ സുദ്യമത്തിൽ സൗഹാർദ്ദപൂരസ്സരം സഹായിച്ചു.

മലയാളമനോരമ:—വറുഗീസ്മാപ്പിള മലയാളമനോരമക്കമ്പനി ക്ലപ്തം എന്ന പേരിൽ ഒരു കമ്പനി 1064—ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ അവിടെ സ്ഥാപിച്ചു് 1065—ാമാണ്ടു മീനമാസം 15—ാംനു മലയാളമനോരമ എന്ന പത്രം ആ കമ്പനിവകയായി പ്രചരിപ്പിച്ചു തുടങ്ങി. പ്രസ്തുതസംജ്ഞ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനാണു് നിർദ്ദേശിച്ചതു്.

"മലയാളവുമിംഗ്ലീഷും പല പൈചിത്ര്യമോടുടൻ
നലമായച്ചടിച്ചീടും മലയാളമനോരമ.

മലയാളത്തിലേക്കേറ്റം വില താണുള്ള പത്രിക
വിലസീടുന്നു വിഖ്യാതാ മലയാളമനോരമ"

എന്നീ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും പാശ്ചാത്യകളായി അണിഞ്ഞുകൊണ്ടായിരുന്നു ആ പത്രത്തിന്റെ പുറപ്പാടു്. ഒന്നാമത്തെ ലക്കത്തിലുള്ള ഒരു വിജ്ഞാപനംകൂടി ഇവിടെ ചേർക്കാം.

"മലയാളഭാഷയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കായി തങ്ങളുടെ വാസനാവൈഭവത്തെ സാരമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന കവികളും അവിഹിതമല്ലാത്ത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പത്തൊന്നാമധ്യാ

ഏതെങ്കിലും പ്രകൃതത്തെക്കുറിച്ച് ഉണ്ടാക്കി അയയ്ക്കു സമസ്യകൾ മുതലായവയും അപ്പോഴപ്പോൾ പൂ തിനായി, വേണ്ടിവന്നാൽ ഒരു പ്രത്യേകപംക്തിതന്നെ വുന്നതാണ്.'' ആ ലക്കത്തിൽത്തന്നെ ''വാക്കിൽമേ മൂക്കിനകമേ പോയോരുമില്ലോക്കണം'', ''നാഴികകെത്തേ പോലെ'', ''ആറും പിന്നെയൊരാറുണ്ടിവ നിനച്ചീടുമ്പൊഴേഴാ എന്ന മൂന്നു സമസ്യകൾ പൂരണത്തിനായി ചേർത്തിരുന്നു. മലയാ മനോരമ തിരുവിതാംകൂറിൽ രണ്ടാമതായി രജിസ്റ്റർചെയ്ത കമ്പനിയാണ്; അതിനുമുൻപു പുനലൂർ കടലാസ്യന്ത്രക്കമ്പനിമാത്രമേ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യ പ്പെട്ടിരുന്നുള്ളൂ. പ്രസാധനകലയുടെ സകലമർമ്മങ്ങളും സാങ്ഗോപാങ്ഗ മായി കേരളമിത്രം നടത്തി ഗ്രഹിച്ചിരുന്ന കഥാനായകനു മനോരമ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനു യാതൊരു വൈഷമ്യവും തോന്നിയില്ല. കോട്ട യത്തു വിദ്വൽകേസരിയായ വയസ്സര ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സതി നേറയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തേവാസികളായ പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയർ മുതൽപേരുടേയും തന്റെ ഗുരുനാഥനും അന്നു സി. എം. എസ്. കാളേജ് മലയാളം മുൻഷിയുമായിരുന്ന വിലപട്ടത്തു രാഘവൻനമ്പി യാരുടേയും ഒരു സാഹിത്യപ്രേമിയും ശോഭരാജവിജയം മാണിക്കത്തനാരു ടേയും ആനുകൂല്യം അദ്ദേഹത്തിനു് ആവശ്യപ്പെടാതെതന്നെ ലഭിച്ചു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അനുഗ്രഹം പരിപൂർണ്ണമായുണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. മറ്റു സാഹിത്യകാരന്മാരായ സുഹൃത്തുക്ക ളുടെ സഹകരണവും സ്വല്പമായിരുന്നില്ല. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു പരിതഃ സ്ഥിതിയിൽ മനോരമ നാംതോറും വളർന്നുയർന്നു വാച്ചുതഴച്ചതിൽ ആശ്ചര്യത്തിനവകാശമില്ലല്ലോ. ആദ്യം ശനിയാഴ്ചതോറും പ്രസിദ്ധ പ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ പത്രം കാലാന്തരത്തിൽ വാരത്തിൽ ബുധൻ, ശനി എന്നീ രണ്ടു ദിവസങ്ങളിലും, പിന്നീടു് ഒന്നിടവിട്ട മൂന്നു ദിവസങ്ങളിലും ഒടുവിൽ ഞായറാഴ്ചയൊഴികെ ബാക്കിയുള്ള ആറുദിവ സങ്ങളിൽ ഒരു ദിനപ്പത്രത്തിന്റെ രൂപത്തിലും വികസിച്ചു വിഖ്യാതി നേടി. രാജ്യകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ധീരമായും നിഷ്പക്ഷമായും തന്നെ വിമ ർശിച്ചിരുന്നു എങ്കിലും പണ്ടു കേരളമിത്രം നടത്തിയപ്പോൾ എന്നപോലെ നയത്തിലും സ്വരത്തിലും വർഗീസ്മാപ്പിള അവലംബിച്ച സൗമ്യത ''പ്രസാദയന്തീ ഹൃദയാന്യുപി ദർഷാം'' എന്ന മട്ടിൽ ആരെയും വശീകരിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായിത്തീർന്നു. കേവലം രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളെ പ്പറ്റിയുള്ള ലേഖനങ്ങൾമാത്രമല്ല മനോരമയിൽ ചേർത്തിരുന്നതു്. ഏതു സരണിയിലുള്ള വായനക്കാർക്കും രസിക്കുന്നതിനുവേണ്ട പ്രകരണവൈവി ധ്യത്തിൽ പത്രാധിപർ പ്രത്യേകം ദൃഷ്ടിവച്ചിരുന്നു. പിന്നീടുണ്ടായ പല പത്രങ്ങൾക്കും മാർഗ്ഗദർശനം നല്കിയതു മനോരമയാണ്.

കവിതാപങ്ക്തി:—ഭാഷാപോഷണംകൂടി പത്രദ്വാരാ നിർവ്വഹി ക്കണമെന്നു വർഗീസ്മാപ്പിളയ്ക്കു് അതിയായ മോഹമുണ്ടായിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഏതോ അവിചാരിതമായ വിഘ്നംനിമിത്തം [illegible]ൻ സാധിച്ചില്ല. അവിടത്തെ പ്രതിനിധിയാ [illegible] ശിഷ്യനുമായ ഏ. ആർ. തന്നെ ഒന്നാമത്തെ [illegible]ാനം അലങ്കരിച്ചതു്. കോട്ടയത്തെ യോഗത്തിൽ [illegible]മ്പുരാൻതന്നെ ഐകകണ്ഠ്യേന സഭയുടെ സ്ഥിരാ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. പോഷിണിയുടെ ദ്വിതീയയോഗം [illegible]ടമാസം 22–ാംനു-മുതൽ മൂന്നു ദിവസം സി. പി. അച്യുത മേനോന്റെ ഉത്സാഹത്തിൽ തൃശ്ശൂർവച്ചു നടന്നു. 1068–ൽ (1893 മാച്ചു് 20–ാംനു-) വറുഗീസ്മാപ്പിള മദിരാശിയിൽ പോയി സഭോദ്ദേ ശ്യങ്ങളെ വിവരിച്ചു സാരവത്തായ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു. തൃതീയ യോഗം 1069 തുലാമാസം 25–ാംനു-മുതൽ മൂന്നു ദിവസം എട്ടൻതമ്പുരാന്റെ പ്രോത്സാഹനത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടവച്ചും, ചതുർത്ഥസമ്മേളനം 1070 കന്നി 18–ാംനു-മുതൽ മൂന്നു ദിവസം വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ നേരിട്ടുള്ള മേൽനോട്ടത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചും ആഘോഷിക്ക പ്പെട്ടു. ആണ്ടിൽ മൂന്നു ലക്കം വീതമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന ആ പത്രഗ്രന്ഥം തിരുവനന്തപുരത്തെ യോഗത്തിനുശേഷം സി. പി. അച്യുതമേനോൻ താൻ അന്നു തൃശ്ശൂരിൽനിന്നു പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊ ണ്ടിരുന്ന വിദ്യാവിനോദിനീമാസികയാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കാമെന്നു വാഗ്ദാനംചെയ്തു സഭയ്ക്കായി ഒഴിഞ്ഞുകൊടുത്തു പ്രസാധനം എല്ലുകഠം വറുഗീസ്മാപ്പിളയിൽനിന്നു സഭയുടെ കാര്യദർശിസ്ഥാനം അദ്ദേഹ ത്തിൽ സങ്ക്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ ഒന്നിലധികം കാരണങ്ങളാൽ മേനോനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ പ്രതിജ്ഞയനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കു വാൻ സാധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം സഭാവകയാക്കിയ മാസിക സഭാവകയാ യില്ല. യോഗങ്ങളും വിളിച്ചുകൂട്ടുകയോ സഭാവക നടപടികളും പ്രസിദ്ധ പ്പെടുത്തുകയോ ഉണ്ടായില്ല. അച്യുതമേനോൻ തൃശ്ശൂർ വിട്ടു് എറണാ കുളത്തു പോയി ചുമതലയേറിയ ദിവാൻസെക്രട്ടറിയുദ്യോഗത്തിൽ നിയമിതനാകുകയും ചെയ്തു. തന്നിമിത്തം പൊതുജനങ്ങളുടെ അപേ ക്ഷയനുസരിച്ചു വറുഗീസ്മാപ്പിളതന്നെ സഭയുടെ കാര്യദർശിത്വം വീണ്ടും അങ്ഗീകരിച്ചു് 1072 കന്നിമുതൽ ഭാഷാപോഷിണി മാസികാ രൂപത്തിൽ കോട്ടയത്തുനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. 1073 വൃശ്ചിക മാസത്തിൽ കോട്ടയത്തുവച്ചു സഭയുടെ പഞ്ചമയോഗവും 1075 ധനുമാസത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു ഷഷ്ഠയോഗവും കൊണ്ടാടി. 1079–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസത്തിൽ കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മ ഇളയ തമ്പുരാന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ തലശ്ശേരിയിൽവച്ചു സപ്തമസമ്മേളനം അത്യന്തം ആഡംബരപൂർവ്വമായി നടന്നു. അതായിരുന്നു വറുഗീസ് മാപ്പിളയുടെ കാര്യദർശിത്വത്തിൽ നിർവ്വഹിച്ച ഒടുവിലത്തെ സഭാ യോഗം. പിന്നെയും 1081 ധനുമാസത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു് അതിന്റെ അഷ്ടമസമ്മേളനവും 1086 കന്നി 17, 18 ഈ തീയതിക ളിൽ വൈക്കത്തു സമ്പാഗ്രഹോഷിണിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നവമ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സമ്മേളനവും നടന്നു. പിന്നീടു സമ്മേളനങ്ങൾ ഒന്നും നടന്നില്ല. എങ്കിലും വറുഗീസ്മാപ്പിളയുടെ സഹോദരപുത്രനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം മനോരമയുടെ പത്രാധിപരുമായ കെ. സി. മാമ്മൻ മാപ്പിളയുടേയും ഇരുവനാട്ട് കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാരുടേയും കാര്യദർശിത്വത്തിലും, അനന്തരവൻ പി. കെ. കൊച്ചീപ്പൻതരകൻ മുതലായ ഭാഷാഭിമാനികളുടെ സമർത്ഥമായ കൈങ്കര്യത്തിലും വളരെക്കാലം മാസിക നിർവ്വിഘ്നമായി പ്രചരിച്ചു. ഒടുവിൽ ക്രമേണ ശോഷിച്ചു കുറേക്കൊല്ലത്തേക്കു വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ആവശ്യങ്ങളെ പ്രധാനമായി പുരസ്കരിച്ചു നടന്നുവന്ന ആ മാസിക ഇപ്പോൾ അപ്രത്യക്ഷമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

ഭാഷാപോഷിണിസഭകൊണ്ടുള്ള നേട്ടങ്ങൾ:—ഭാഷാപോഷിണി സഭകൊണ്ടും അതിന്റെ ജിഹ്വയായ മാസികകൊണ്ടും ഭാഷയ്ക്കു സിദ്ധിച്ച ലാഭങ്ങൾ വാചാമഗോചരങ്ങളാണ്. തിരുവിതാംകൂർ, കൊച്ചി, മലബാർ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ സാഹിത്യകാരന്മാർക്കുതമ്മിൽ സന്ദർശനത്തിനും, സല്ലാപത്തിനും, സഹവേക യോഗങ്ങൾ അവസരമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു് അവരിൽ അപരിചിതന്മാരെ പരിചിതന്മാരും, പരിചിതന്മാരെ സുഹൃത്തുക്കളുമാക്കി, സമഗ്രമായ സാഹോദര്യബോധം അവരുടെയിടയിൽ ജനിപ്പിച്ചു. വിജ്ഞേയങ്ങളും വിനോദകരങ്ങളുമായ വിവിധ വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചു പല നല്ല ഉപന്യാസങ്ങളും മാസികയിൽ പ്രകാശിതങ്ങളായി. സാഹിത്യഭാഷയ്ക്കു ക്രമോന്നതമായ ഐകരൂപ്യം അനായാസേന ലഭിച്ചു. പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലത്തോളം വറുഗീസ്മാപ്പിള പ്രസ്തുതസഭയുടെ ഉൽഗതിക്കായി തന്റെ ശരീരവും ബുദ്ധിയും സമ്പത്തും സ്വാധീനതയും തദേകതാനതയോടുകൂടി സമർപ്പണം ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഷയും ഭാഷയ്ക്കു് അദ്ദേഹവും ഉൽകർഷം വളർത്തി. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെയിടയിൽ ഭാഷാപോഷണവ്യഗ്രത വളർത്തി അവർക്കും വാസനയും അഭ്യാസവുമുണ്ടെങ്കിൽ വിശിഷ്ടസാഹിത്യകാരന്മാരാകുവാൻ കഴിയുമെന്നുള്ള ആത്മവിശ്വാസം പൊതുവിൽ അങ്കുരിപ്പിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രയത്നത്തിന്റെ പ്രധാനഫലങ്ങളിൽ ഒന്നാണു്. ഭാഷാപോഷിണിവഴിക്കു പല നല്ല പുസ്തകങ്ങളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്; അവയിൽ കണ്ണശ്ശരാമായണം ബാലകാണ്ഡവും അയോധ്യാകാണ്ഡത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗവും വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മയൂരസന്ദേശവും കെ. സി. കേശവപിള്ളയുടെ ഭാഷാനാരായണീയവും പ്രത്യേകസ്മരണയെ അർഹിക്കുന്നു. മനോരമക്കമ്പനിയും നല്ല പുസ്തകങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു പ്രകാശനം ചെയ്യുന്നതിൽ സദാ ജാഗരൂകമായിരുന്നു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ കേരളീയഭാഷാശാകുന്തളം ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു് ആ മുദ്രാലയത്തിൽനിന്നായിരുന്നു.

വറുഗീസ്മാപ്പിളയും വിദ്യാപ്രചാരണവും:—മനോരമ, ഭാഷാപോഷിണി എന്നീ പത്രികകൾസംബന്ധിച്ചുള്ള ജോലി പിടിപ്പതും അതില

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ധികവും ഉണ്ടായിട്ടും വഗീസ്മാപ്പിള മറാനേകം ജനോപകാരപ്രദങ്ങളായ കാര്യങ്ങളിൽക്കൂടി ശ്രദ്ധ ചെലുത്തുകയും അവയിലെല്ലാം ഒന്നുപോലെ വിജയം നേടുകയും ചെയ്തു. കോട്ടയത്തു മാർദീവന്നാസ്യോസ് (എം. ഡി.) സിമ്മനാരി സ്ഥാപിച്ചു് അതിനെ ആദ്യകാലങ്ങളിൽ വളത്തിക്കൊണ്ടുപോന്നതു് അദ്ദേഹമാണു്. തിരുവല്ലാ എം. ഡി. ഹൈസ്കൂൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അത്യുത്സാഹവും ആലോചനാപടുതയും പ്രയോജകീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കായി തിരുവല്ലായിൽ അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചതാണു് തിരുമൂലപുരം ബാലികാമഠം. പൊതുജനങ്ങളിൽനിന്നു പണം പിരിച്ചു മദിരാശി സർവകലാശാലയിൽ ബി. എ.-യ്ക്കു മലയാളത്തിൽ പ്രശസ്തമായ വിജയം നേടുന്നവർക്കു കേരളവർമ്മമെഡൽ എന്ന പേരിൽ ഒരു കീർത്തിമുദ്ര കൊല്ലന്തോറും സമ്മാനിക്കുന്നതിനു് ആവശ്യമുള്ള മൂലധനം ഏല്പിച്ചതും അദ്ദേഹമല്ലാതെ മാറാരുമായിരുന്നില്ല. യാക്കൊബായസഭയുടെ അഭ്യുദയത്തിനുവേണ്ടിയും അദ്ദേഹം പല സൽകൃത്യങ്ങളും അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയെ ഇവിടെ വിസ്തരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലല്ലോ. ശ്രീമൂലംതിരുനാൾമഹാരാജാവിനു വഗീസ്മാപ്പിളയുടെ പേരിൽ അനല്പമായ വാത്സല്യവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കർമ്മകുശലതയിലും സത്യസന്ധതയിലും അചഞ്ചലമായ വിശ്വാസവുമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ കോട്ടയം എം. ഡി. സിമ്മനാരിയുടേയും തിരുമൂലം മഠത്തിന്റേയും സ്ഥാപനത്തിനു് ഓരോ ഷോഡശി നടത്തിക്കൊള്ളുവാൻ അനുവാദം നല്കിയതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ തദ്വിഷയകമായ ക്ലേശത്തെ ലഘൂകരിച്ചു. ആ മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനു് ആദ്യം രത്നഖചിതമായ ഒരു മോതിരവും പിന്നീടു് ഒരു വീരശൃങ്ഖലയും സമ്മാനിക്കുകയുണ്ടായി എന്നുള്ള വസ്തുതയും പ്രകൃതത്തിൽ പ്രസ്താവനീയമാണു്.

നിര്യാണം:—ഇങ്ങനെ സ്വഭാഷയ്ക്കും സ്വരാജ്യത്തിനും പൊതുജനങ്ങൾക്കുംവേണ്ടി ഊണും ഉറക്കവും ഒഴിച്ചു് ഇരവും പകലും വിശ്രമമെന്നൊന്നറിയാതെ പലപ്രകാരത്തിൽ പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വഗീസ്മാപ്പിളയ്ക്കു തന്റെ ഏകപുത്രിയുടെ അകാലമരണത്തോടുകൂടി പൂർവാധികം ശരീരം ക്ഷീണിച്ചു. കോട്ടയത്തുവച്ചു നാട്ടുചികിത്സയും തിരുവനന്തപുരത്തു പോയി ഇംഗ്ലീഷ്ചികിത്സയും ചെയ്തുനോക്കിയതിൽ പറയത്തക്ക ഉപശാന്തിയൊന്നും കിട്ടിയില്ല. 1079-ൽ അത്യധികമായി അനാരോഗ്യം ബാധിച്ചു് ആ കൊല്ലം മിഥുനമാസം 13-ാംനു- ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

ചില പ്രധാനസിദ്ധിവിശേഷങ്ങൾ:—വഗീസ്മാപ്പിളയ്ക്കു പതിന്നാലു വഷ്ംകൊണ്ടു് ഇത്ര വളരെ നല്ല കാര്യങ്ങൾ ഇത്ര നിപുണമായി ചെയ്തീർക്കുവാൻ എങ്ങനെ സാധിച്ചുവെന്നു പലർക്കും അത്ഭുതം തോന്നിയേക്കാമെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തെ അടുത്തറിഞ്ഞവർക്കു് അതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ സ്പഷ്ടമായി കാണാമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ബാല്യത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തന്നെ ഉത്തമപുരുഷന്മാർ പരാർത്ഥജീവികളാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുകയും വിശ്വസിക്കുകയും അവരെ കഴിയുന്നതും അനുകരിക്കുന്നതിനു നിസ്തന്ദ്രമായി പരിശ്രമിക്കുകയുംചെയ്തു. ഭാഷാപോഷണം തന്റെ ജീവിതവ്രതമായി സ്വീകരിച്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിഘണ്ടുവിൽ വിഘ്നഭയം എന്നൊരു പദത്തിനു പ്രവേശമേ ഇല്ലായിരുന്നു. ഉദ്യമംകൊണ്ടു സാധിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതായി യാതൊന്നുംതന്നെ ലോകത്തിലുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയില്ല. സ്വാർത്ഥരാഹിത്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖ്യഗുണങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു. ധനാർജ്ജനത്തിനോ യശോലാഭത്തിനോവേണ്ടി അദ്ദേഹം യാതൊന്നും ചെയ്തില്ല. നിർമ്മലഹൃദയനായ അദ്ദേഹത്തിനു മൂന്നു നാലു വാക്കുകളുടെ ഉച്ചാരണംകൊണ്ടു ശത്രുക്കളേയും മിത്രങ്ങളായി പരിവർത്തനംചെയ്യിക്കുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സകലസാഹിത്യകാരന്മാരുടേയും സൗഹാർദ്ദം ഒരുപോലെ സമ്പാദിച്ചു. മനോരമയേയും ഭാഷാപോഷിണിയേയും സഹായിക്കേണ്ടതു തങ്ങളുടെ ധർമ്മമാണെന്നു തോന്നി അവരിൽ ഓരോരുത്തരും അഹമഹമികയാ അതിലേക്കു് ഉദ്യമിച്ചു. ഭാവിയിൽ ഭാഷാപോഷകന്മാരായിത്തീരുവാൻ കഴിവുള്ള യുവാക്കന്മാരെ അദ്ദേഹം അന്തർനേത്രംകൊണ്ടെന്നപോലെ കണ്ടുപിടിച്ചു് അവരിൽ പ്രശംസിക്കേണ്ടവരെ പ്രശംസിച്ചും ധനം വേണ്ടവർക്കു് അതു നല്കിയും ആർക്കും യാതൊരു പ്രകാരത്തിലും ആശാഭംഗംവരാതെയും എല്ലാവരേയും യേനകേനപ്രകാരേണ സന്തോഷിപ്പിച്ചും കാലാന്തരത്തിൽ സമർത്ഥമായ സാഹിതീസപര്യയ്ക്കു് ഒട്ടുവളരെ ഉത്തിഷ്ണുമാനന്മാരെ സജ്ജീകരിച്ചു. വറുഗീസ്മാപ്പിള നാട്ടു തഴയ്ക്കുന്നതിനുതക്ക നല്ല സ്വപ്നങ്ങൾ നാനാതോറും കാണും; കണ്ടാൽ അവയ്ക്കു നാമരൂപങ്ങൾ നല്കി കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ പ്രാണപ്രതിഷ്ഠ നടത്തും; പ്രായോഗികങ്ങളായ സകലപക്ഷങ്ങളേയും പററി കുലംകഷമായി പരിചിന്തനം ചെയ്തു സാധകോപായങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ചു ഫലോദയംവരെ സമർത്ഥമായി പ്രയത്നിക്കും; ഇങ്ങനെയുള്ള അവസരങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തെ ജനങ്ങൾ ഒന്നിനുപകരം പത്തു വ്യക്തികളായി നിരീക്ഷിക്കും; ആ പത്തു വ്യക്തികൾക്കു പിന്നിൽ നൂറു് അനുയായികൾ അണിനിരന്നുനില്ക്കുന്നതായും അവർക്കു ബോധപ്പെടും. അത്തരത്തിലാണു് ആ പുണ്യശ്ലോകൻ തന്റെ കൃത്യശതങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചുപോന്നതു്. ആജ്ജവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓരോ വാക്കിലും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നു. പരഗ്രഹണകാംക്ഷ അവയിൽ സ്ഫുടികസ്ഫുടമായി പ്രതിഫലിച്ചിരുന്നു. അത്തരത്തിലുള്ള സിദ്ധിവിശേഷങ്ങൾനിമിത്തമാണു് അദ്ദേഹത്തിനു തന്റെ ബഹുമുഖങ്ങളായ ബൃഹദ്വ്യവസായങ്ങളിൽ സമ്പൂർണ്ണമായ വിജയം ലഭിക്കുവാൻ സാധിച്ചതു്.

കൃതികാരൻ:—വറുഗീസ്മാപ്പിള ഒരു വിശിഷ്ടനായ ഗദ്യകാരനായിരുന്നു. സരളവും എന്നാൽ അതേസമയംതന്നെ ശക്തിമത്തുമായ ഒരു ശൈലിയാണു് അദ്ദേഹം സ്വാധീനമാക്കിയിരുന്നതു്. അദ്ദേഹ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിന്റെ മുഖലേഖനങ്ങളും ആരെയും ആകഷ്ടിക്കത്തക്കവയായിരുന്നു. മറ്റുള്ളവരെക്കൊണ്ടു പുസ്തകങ്ങളും എഴുതിച്ചതിനു പുറമേ സ്വയം ഗ്രന്ഥങ്ങളും നിർമ്മിച്ചും അദ്ദേഹം ഭാഷയെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1 ഒപ്പുവിച്ചേടനം ആട്ടക്കഥ, 2 യോഷാഭൂഷണം, 3 വിസ്മയജനനം പത്തുവൃത്തം, 4 എബ്രായ്ക്കുട്ടി നാടകം, 5 കലഹനിടമനകം നാടകം, 6 സച്ചരിതശതകം, 7 കീർത്തനമാല എന്നിവയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതികളും. 8 ഷേക്സ്പീയറുടെ ഒതെല്ലോ നാടകവും ഉത്താലൻ എന്ന പേരിൽ കുറേ തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഒപ്പുവിച്ചേടനത്തിലെ ഇതിവൃത്തം രാമാനുകരണമാണു്. ഹിന്ദുമത ഗ്രന്ഥങ്ങളോടു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന പ്രതിപത്തിക്കും സംസ്കൃത ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ചിരുന്ന പരിചയത്തിനും അതു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. ആ കഥകളിക്കു യദുകുലരാഘവം എന്നും നാമാന്തര മുണ്ടു്. ഇംഗ്ലീഷ്നാടകങ്ങളെ അനുകരിച്ചു രംഗവിഭാഗം നിർദ്ദേശിച്ചും മറ്റും രചിച്ചിട്ടുള്ള പ്രസ്തുതനൃത്യപ്രബന്ധം തിരുവല്ലാ മാലിയിൽ നാരായണപിള്ളയും മറ്റുമൂംപ്പെട്ട ഒരു കഥകളിയോഗക്കാർ ഗ്രന്ഥകാരന്റെ വസതിയിൽവച്ചു് അഭിനയിക്കുകയുണ്ടായി. അതിൽ കുമ്മിയും ഒണ്ഡകവും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"നന്ദകുമാരമുകുന്ദഗോപൻ നന്ദനീയഗുണപൂർണ്ണദേവൻ
സുന്ദരരൂപൻ ധന്യനരവിന്ദസൂനാഭൻ സുരുചിര—
മന്ദഹാസാഭൻ വിധിമുഖ—
വൃന്ദാരകവൃന്ദൈരഭിവന്ദ്യൻ ബഹുമാന്യൻ തവ
മന്ദസ്മിതത്തെക്കൊതിച്ചിടുന്നു."

എന്നതു് കുമ്മിയിലെ ചില വരികളാണു്. യോഷാഭൂഷണം ബൈബിൾമുഖേന നാം അറിയുന്ന മൂന്നു മഹിളാരത്നങ്ങളുടെ കഥകളെ ആസ്പദമാക്കി എഴുതീട്ടുള്ള ഒരു ഗേയകൃതിയാകുന്നു. വിസ്മയജനനം പത്തുവൃത്തം ക്രിസ്തുവിന്റെ ജനനത്തെ അധികരിച്ചു രചിച്ചിരിക്കുന്നു.

"അതുനേരം കന്നിമേരിയതുലപ്രഭയെഴുന്ന
മൃദുലകോമളഗാത്രി നടന്നു വേഗം
മതിമോദമൊടുമെലിസബത്തിനെക്കാണ്മാനുള്ളോ—
രതിമോഹംകൊണ്ടു തനുവി തളർന്നു പാരം."

എന്നീ വരികളും അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതാണു്. ഈ മൂന്നു കൃതികളും വർഗീസ്മാപ്പിള തിരുവല്ലായിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ നിർമ്മിച്ചവയാണെന്നറിയുന്നു. ക്രിസ്ത്യൻബാലികമാർക്കു പാടുന്നതിനുവേണ്ടി എഴുതീട്ടുള്ള മതസംബന്ധമായ 51 പ്രാർത്ഥനാഗാനങ്ങളുടെ സമാഹാരമാണു് കീർത്തനമാല. അതിൽ "സുര സഭാ മാനസ" എന്ന മട്ടിൽ എഴുതീട്ടുള്ള

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"പരമതാതാ വിഭോ! വരദ നമോസ്തു തേ" എന്നും മറ്റുമുള്ള പാട്ടുകൾ നന്നായിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുതകൃതി കവി തിരുമൂലം ബാലികാമഠം സ്ഥാപിച്ച കാലത്തോടടുത്തു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതാണു്.

നാടകങ്ങൾ:—നാടകനിർമ്മാണഭ്രമം നാടെങ്ങും പടർന്നുപിടിച്ചിരുന്ന 1067—1068 ഈ കൊല്ലങ്ങളിൽ വാഗീസ്മാപ്പിള രചിച്ചതാണു് എബ്രായ്ക്കുട്ടിയും കലഹിനീദമനകവും. എബ്രായ്ക്കുട്ടിയിലെ ഇതിവൃത്തം ബൈബിളിൽനിന്നു സ്വീകരിച്ചതാകുന്നു. അതു പഴയ സമ്പ്രദായത്തിൽ ഗദ്യപദ്യസങ്കലിതമായി എഴുതീട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണു്. ഒരു ശ്ലോകം പകർത്തുന്നു.

"ക്രമാലേഴും സാധിപ്പതിനു ചെറുതും നാസ്തി വിഷമം
ക്ഷമാശീലം കാര്യങ്ങളിലഖിലമോക്കുമൊഴുചിതം
സമാധാനം കണ്ടാലതിനഥ തുടങ്ങേണമുടനേ—
യമാന്തം പിന്നീടും കരുതുക കണക്കല്ല നിയതം."

കലഹിനീദമനകമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ അഗ്രപൂജയ്ക്കു് അർഹമായിട്ടുള്ളതു്. ഷേക്സ്പീയറുടെ സുപ്രസിദ്ധമായ Taming of the shrew എന്ന നാടകത്തിന്റെ ഒരു സ്വതന്ത്രമായ അനുവാദമാണതു്. പാത്രങ്ങളുടേയും സ്ഥലങ്ങളുടേയും മറ്റും പേരുകൾ ഭാരതീയീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ പ്രസ്താവനയിലേയും ഭരതവാക്യത്തിലേയും രണ്ടു മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ ഒഴിച്ചാൽ ആദ്യന്തം ഗദ്യരൂപത്തിലാണു് വിവർത്തനം. കല്ലൂർ ഉമ്മൻപിലിപ്പോസിന്റെ ആത്മമാറാട്ടം കഴിഞ്ഞാൽ അടുത്ത ഗദ്യനാടകം അതാണെന്നു പറയാം. കലഹിനീദമനകത്തിലെ ശൈലി ഹൃദയങ്ഗമമാണു്. ചില വാക്യങ്ങൾ ചുവടേ പകർത്തുന്നു.

"നിന്റെ ഭർത്താവായ കർത്താവിനെ വ്യസനിപ്പിക്കുന്നവണ്ണം ആ കണ്ണുകൾകൊണ്ടിങ്ങനെ ഹാസ്യമായി നോക്കുകയും ഒരിക്കലും നീ ചെയ്യല്ലുടാ. ഇതു് ഇടിയേറ്റ വൃക്ഷംപോലെ നിന്റെ സൗന്ദര്യത്തെ ഉണക്കുകയും ചൂഴലിക്കാറ്റു നല്ല പൂമൊട്ടുകളെ വല്ലാതെയാക്കുന്നതുപോലെ നിന്റെ യശസ്സിനെ നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കോപിച്ച സ്ത്രീയും കുത്തിക്കലക്കിയ കുളവും ഒന്നുപോലെയാണു്. ചേറു നിറഞ്ഞിരിക്കും; കണ്ടാൽ അറയ്ക്കും. സൗന്ദര്യം വേർപെട്ടിരിക്കും. ആ സ്ഥിതിയിൽ ദാഹംകൊണ്ടു മരിക്കാറായവനും അതിൽനിന്നു് ഒരു തുള്ളികൊണ്ടു തന്റെ നാവിനെ നനയ്ക്കുവാൻ തുനിയുകയുമില്ല. നിന്റെ ഭർത്താവു നിന്റെ കർത്താവാണു്. നിന്റെ ജീവനും നിന്റെ ഉടയനും നിന്റെ തലയും നിന്റെ രാജാവും തന്നെ. നിനക്കും നിന്റെ ഉപജീവനത്തിനും വേണ്ടി ക്ലേശങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന ഒരാളാണു്; കരയ്ക്കും വെള്ളത്തിലും പകലും രാത്രിയും അദ്ദേഹം തന്റെ ശരീരംകൊണ്ടു കഠിനമായി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അധ്വാനിക്കുന്നു. ആ സമയം ഒക്കെയും നീ സുഖമായും അപകടമെയും കൂടാതെയും വീട്ടിൽ സ്വസ്ഥമായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.''

സച്ചരിത്രശതകം:—യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ജീവിതചരിത്രത്തെ വിഷയീകരിച്ചു വറുഗീസ്മാപ്പിള വിഭിന്നവൃത്തങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള നൂറു ശ്ലോകങ്ങളും ഈ കാവ്യത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഭക്തിഭാവം പരിപൂർണ്ണമായി ഓരോ ശ്ലോകത്തിലും നിരീക്ഷിക്കാവുന്നതാണു്. ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

''തെറ്റിപ്പോകുന്നു തെല്ലും തിരിവിവരിലുടി—
ക്കായ്തയാൽത്താത! കോപം
പറ്റീടല്ലേ ഭവാന്നെ(?)വരുടയ നട—
ത്തയ്ക്കു ചേന്നോറുമുള്ളം
മുറ്റി പ്രാത്ഥിച്ചുമാണിപ്പഴുതുകളംവഴിയായ്—
ച്ചോര ചോന്നും വിഷാദാ—
ലിറ്റിക്കണ്ണീരൊലിച്ചും മരുവിനൊരുരുവും—
പ്പുവിൽ മേ മേവിടേണം.''

കെ. എം. കൊച്ചീപ്പൻമാപ്പിള (1041–1111):—വറുഗീസ്മാപ്പിളയുടെ ആജ്ഞാകരനും അന്തേവാസിയുമായിരുന്ന കെ. എം. കൊച്ചീപ്പൻമാപ്പിളയെപ്പറ്റി അല്പമൊന്നു സ്മരിക്കുവാൻ ഇതാണു് അവസരം. കൊച്ചീപ്പൻമാപ്പിള വറുഗീസ്മാപ്പിളയുടെ പിതാവിന്റെ പ്രഥമപൗത്രനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ വറുഗീസ്മാപ്പിള കോട്ടയത്തു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി കുറേയെല്ലാം സംസ്കൃതമഭ്യസിപ്പിച്ചു കൈരളീ കൈങ്കര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധാലുവാക്കി. 1067–ൽ കോട്ടയത്തു സമ്മേളിച്ച കവിസമാജത്തിൽ കവിതാവേഗപരീക്ഷയ്ക്കു ചേന്ന കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിക്കു് അദ്ദേഹമായിരുന്നു ലേഖകൻ. 1041–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിക്കുകയും 1111–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 31–ാംനു- മരിക്കുകയുംചെയ്തു. അക്കാലത്തെ ക്രൈസ്തവകവികളുടെ ഇടയിൽ അദ്ദേഹത്തിനും ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. ഗ്രന്ഥമൊന്നും രചിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും മനോരമാപങ്ക്തികളിലും മറ്റും നല്ല ശ്ലോകങ്ങളും എഴുതിക്കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. വറുഗീസ്മാപ്പിളയുടെ നിര്യാണത്തിൽ ശോകാകുലനായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു വിലാപത്തിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

''നാടെല്ലാം പൊടിപാറിടുംപടി യശസ്സോടിപ്രകാശിച്ചു ചാ—
ഞ്ചാടട്ടേ; ധനനാഥതുല്യധനനായ്ത്തീരട്ടേ; വിദ്വത്ത്വവും
കൂടട്ടേ ബഹുധാ; വിശേഷവിധിയായ് സൗഭാഗ്യവും ഭാഗ്യവും
നേടട്ടേ; ഫലമെന്തുവാ,നൊരു ശവംതാനായ്ക്കലാശിക്കയോ?

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ംക്ലവം തത്ഫലങ്ങളോത്താൽക്കടനമൊഴിയുവാൻ
ന്യായമുണ്ടെങ്കിലും ഞാൻ
ഭൂവിൽപ്പെട്ടീ പ്രപഞ്ചസ്ഥിതിയിലിഹ വസി–
ക്കുന്നൊരാളാകമൂലം
താവും താപം എത്രയേ മഹനസദൃശമാം
ദുഃഖമുണ്ടാക്കിടുന്നു–
ണ്ടാവൂ ഞാനെന്തു ചെയ്‌വൂ? സഹനപടുതയി–
ല്ലാതെ വല്ലാതെയായേൻ.''

സി. പി. അച്യുതമേനോൻ (1037–1112)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—984–ൽ ബ്രിട്ടീഷുകാക്കു വിരോധമായി ലഹളയുണ്ടാക്കിയ പാലിയത്തു ഗോവിന്ദൻ വലിയച്ചൻ ബന്ധനസ്ഥനായി മദിരാശി മലയാംതോപ്പിലേക്കു നിഷ്കാസനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിനു തൃശ്ശൂർ വടക്കേക്കുപ്പുത്തു കുഞ്ഞൻമേനോൻ എന്നൊരു പുത്രനുണ്ടായിരുന്നു. വലിയ കുഞ്ഞൻമേനോൻ എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹത്തിനു പ്രസിദ്ധി. പാലിയത്തു് ഒരു പ്രധാനമായ ഉദ്യോഗം സ്വീകരിച്ച അദ്ദേഹം 1034–ൽ ചങ്ങരംപൊന്നത്തു പാവ്വതിയമ്മയെ വിവാഹംചെയ്തു. ചങ്ങരംപൊന്നത്തുഭവനം സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതു് തൃശ്ശൂർ വെളിയന്നൂർദേശത്തു കോളഗ്ഗിരിക്ഷേത്രത്തിനു സമീപമായിരുന്നു. പിന്നീടു വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രത്തിനു വടക്കുകിഴക്കായി ഒരു സ്ഥലം വാങ്ങി കുഞ്ഞൻമേനോൻ അവിടെ പാവ്വതിയമ്മയ്ക്കു് ഒരു വീടു പണിയിച്ചുകൊടുത്തു. ആ ദമ്പതികളുടെ പുത്രനായി അച്യുതമേനോൻ 1037–ാമാണ്ടു മേടമാസം ഉത്രട്ടാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. സക്കാരെഴുത്തുകുത്തുകളിൽ അദ്ദേഹം സി. അച്യുതമേനോൻ എന്ന പേരിലാണു് അറിയപ്പെട്ടുവന്നതെങ്കിലും സാഹിത്യകാരന്മാക്കിടയിൽ സി. പി. അച്യുതമേനോൻ എന്ന സംജ്ഞയാണു് പ്രസിദ്ധമായതു്. സംസ്കൃതത്തിൽ ബാലപാഠങ്ങാം പഠിച്ചതു് അമ്മിച്ചാമുക്കിൽ കിട്ടുവാരിയരോടായിരുന്നു. പത്താമത്തെ വയസ്സിൽ ഇംഗ്ലീഷു് പഠിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു. ആദ്യം തൃശ്ശൂർ സക്കാർസ്കൂളിൽ ചേന്നു. 1048–ൽ അമ്മ മരിച്ചതിനുമേൽ എറണാകുളം കാളേജിൽ പ്രവേശിച്ചു് അവിടെ അച്ഛന്റെ അനന്തരവനായ അമ്മുണ്ണിമേനോനോടു കൂടെക്കൂടി സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീടു കോഴിക്കോട്ടു കേരളവിദ്യാശാലയിൽ പഠിച്ചു മട്രിക്കുലേഷനും എഫ്. എ. യും പരീക്ഷകഠം ജയിച്ചു. അവിടെ വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻനായനാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹപാഠിയായിരുന്നു. നായനാരോടു് അദ്ദേഹം തനിക്കു കൊച്ചിയിലെ വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിന്റെ സൂപ്രണ്ടാകണമെന്നും മലയാളത്തിൽ ഒരു മാസിക നടത്തണമെന്നും പറയാറുണ്ടായിരുന്നുവത്രേ. തദനന്തരം മദിരാശി പ്രസിഡൻസികാളേജിൽ പഠിച്ചു ബി. എ. പരീക്ഷ ഉയന്ന നില

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യിൽ ജയിക്കുകയും, സംസ്കൃതത്തിൽ ഒന്നാം ക്ലാസ്സിൽ ഒന്നാമനായി ഉത്തീർണ്ണനാകുന്ന അധ്യേതാവിനു ലഭിക്കുന്ന ശ്രീഗോദാവരീസമ്മാനത്തിനു് അഹ്നായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ആ കൊല്ലത്തിൽ അച്ഛൻ മരിച്ചു.

ആദ്യകാലത്തെ ഉദ്യോഗങ്ങൾ:—ബി. എ. ജയിച്ചതിനുമേൽ സ്വല്പകാലത്തേക്കു സി. പി. മദിരാശി പച്ചയ്യപ്പാകോളേജിൽ മലയാളപണ്ഡിതനായി ജോലിനോക്കി. തിരിയെ കൊച്ചിയിൽ എത്തിയപ്പോൾ ഗവൺമെൻറ് 1061 ഇടവമാസം 20—ാംനു- അദ്ദേഹത്തെ കൊച്ചുതമ്പുരാക്കന്മാരുടെ അധ്യാപകനായി നിയമിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും ഒന്നുപോലെ അവഗാഹമുണ്ടായിരുന്നതിനാലാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് ആ സ്ഥാനം ലഭിച്ചതു്. വാഴ്ചയൊഴിഞ്ഞ രാജഷി രാമവർമ്മ വലിയതമ്പുരാനെക്കൂടി ആ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം ഇംഗ്ലീഷിൽ ചില ഉപരിപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചു. രണ്ടുമൂന്നു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തോട്ടയ്ക്കാട്ടു ഗോവിന്ദമേനോൻ ദിവാൻജി കൊച്ചിയിൽ മലയാളം പള്ളിക്കൂടങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം പ്രവൃദ്ധമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഒരു പുതിയ വകുപ്പു രൂപവൽകരിക്കയും അതിന്റെ സൂപ്രണ്ടായി സി. പി.യെ നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. തിരുവിതാംകൂറിലെ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതി നേരിട്ടു കണ്ടുമനസ്സിലാക്കുവാൻവേണ്ടി ആ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തു വരികയും അവിടെവച്ചു കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനുമായി പരിചയപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പുതിയ വകുപ്പു സ്ഥാപിച്ചതു തൃശ്ശൂരിലായിരുന്നതിനാൽ ചരിതനായകനു് അങ്ങോട്ടു മാറിത്താമസിക്കുവാൻ സൗകര്യം കിട്ടി. 1065 ഇടവത്തിൽ മണ്ണത്താഴത്തുവീട്ടിൽ കുട്ടിപ്പാറുഅമ്മയെ വിവാഹംചെയ്തു. സൂപ്രണ്ടുദ്യോഗം വഹിച്ചകാലത്തു സി. പി. ആൺകുട്ടികൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും വെവ്വേറെ വിദ്യാലയങ്ങൾ ധാരാളമായി ഉൽഘാടനം ചെയ്തതുകൂടാതെ പ്രൈവറ്റുവിദ്യാലയങ്ങൾക്കു ഗ്രാൻറു കൊടുക്കുകയും അധ്യാപകന്മാരുടെ പരിശീലനത്തിനു് ഒരു ശിക്ഷാക്രമപാഠശാല സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു പലപ്രകാരത്തിൽ ദേശഭാഷാപോഷണത്തിനായി പ്രയത്നിച്ചു. 1066—ൽ ദിവാൻ തിരുവെങ്കടാചാരിയുടെ ഭരണകാലത്തു ഗവൺമെൻറ് അദ്ദേഹത്തെ 1891—ലെ സെൻസസ്റിപ്പോർട്ടു മാറ്റു ജോലികൾക്കു വിഘ്നംകൂടാതെ തയ്യാറാക്കുവാൻ നിയമിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞു കൊച്ചിയിലെ പഴയ ശിലാലിഖിതങ്ങൾ പകർത്തിയെടുത്തു് അവയെപ്പറ്റി റിപ്പോർട്ടുചെയ്യേണ്ട ജോലിയും അദ്ദേഹം കയ്യേറ്റു. അങ്ങനെ 1065 മുതൽ 1071 വരെ തൃശ്ശൂരിൽ താമസിച്ചു ഗൗരവമേറിയ പല ഔദ്യോഗികകൃത്യങ്ങളിലും വ്യാപൃതനായിരുന്ന കാലഘട്ടത്തിലാണു് സി. പി. സജീവമായ സാഹിത്യസേവനത്തിലും ഏർപ്പെട്ടതു്. 1071—ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 27—ാംനു- അന്നത്തെ വലിയതമ്പുരാൻ തീപ്പെട്ടകയും ആ സ്ഥാനത്തിൽ സി. പി.യുടെ ശിഷ്യനായ രാമവർമ്മ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മഹാരാജാവു് ആശ്രദ്ധനാകുകയും ചെയ്തു. ആ കൊല്ലം വൃശ്ചികമാസം 5_ാംനു- ചരിത്രനായകൻ ദിവാൻസെക്രട്ടറിയായി ഉയന്നു് എറണാകുള ത്തേക്കു പോന്നു. 1065മുതൽ 1070വരെയുള്ള ആറു കൊല്ലങ്ങൾക്കിട യിൽമാത്രമേ മലയാളഭാഷയെ സേവിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധി ച്ചുള്ളു. പക്ഷേ, എത്ര മഹനീയമായ ഒരു സേവനമായിരുന്നു അതു്.

വിദ്യാവിനോദിനിയും സുന്ദരയ്യരും:—സി. പി.ക്കു തന്റെ രണ്ടു് ആഗ്രഹങ്ങളും ഏകദേശം ഒരേകാലത്തുതന്നെ സഫല മായി. 1058_ാമാണ്ടു് ഏറ്റവും എളിയനിലയിൽ തൃശ്ശൂരിൽ പുസ്ത കവ്യാപാരം ആരംഭിച്ച ഒരാളാണു് ഇന്നു കേരളമെങ്ങും സുപ്രസിദ്ധമായ വി. സുന്ദരയ്യർ ആൻറു് സൺസു് എന്ന കമ്പനിയുടെ കൂടസ്ഥനെന്നു പറയേണ്ട വി. സുന്ദരയ്യർ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സീമന്തപുത്രൻ വിശ്വ നാഥയ്യർ എഫു്. എ. പരീക്ഷ ജയിച്ചു് ഒരു സ്ത്രീമാസ്സുരായി അച്ഛനോ ടൊന്നിച്ചു താമസിക്കുമ്പോഴാ അവർ വിദ്യാവിനോദിനി എന്നൊരച്ച ക്കൂടം 1062_ൽ സ്ഥാപിച്ചു. അച്യുതമേനോനും വിശ്വനാഥയ്യരും സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. മേനോൻ ഒരു പുതിയ മാസിക പുറപ്പെടുവി ക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചപ്പോഴാ അതിനു് ആ സൗഹാർദ്ദത്തെ പുരസ്കരിച്ചു വിദ്യാവിനോദിനി എന്നു നാമകരണം ചെയ്കയും അതിന്റെ മാനേജ രായി ചുമതല വഹിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു് ഏല്ക്കുകയും ചെയ്തു. 1065_ാ മാണ്ടു തുലാമാസത്തിൽ ആ മാസികയുടെ ഒന്നാമത്തെ ലക്കം പ്രസി ദ്ധീകൃതമായി. അച്ചടിച്ചതു കേരളകല്പദ്രുമം അച്ചുക്കൂടത്തിലാണു്. 1070_ൽ അതു ഭാഷാപോഷിണിസഭയ്ക്കു വിട്ടുകൊടുക്കുവാൻ സി. പി. നിശ്ചയിച്ചു എങ്കിലും ആ നിശ്ചയം ഫലിച്ചില്ലെന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചി ട്ടുണ്ടല്ലോ. 1071_ാമാണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു് അതിൽനിന്നു പിരിയേണ്ടി വന്നു. അപ്പോഴാ റാ. കെ. കൃഷ്ണമേനോനും പിന്നീടു റാ. എം. അപ്പു നെടുങ്ങാടിയും ഒടുവിൽ പള്ളിയിൽ ഗോപാലമേനോനും അതിന്റെ അധിപന്മാരായി. 1077_ൽ ആ മാസിക മുടങ്ങി. 1078 ചിങ്ങ ത്തിൽ അപ്പൻതമ്പുരാൻ തന്റെ രസികരഞ്ജിനി പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ഒരു വ്യാഴവട്ടക്കാലം ഭാഷയുടെ പലപ്രകാരത്തിൽ അഭ്യുദയം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ച ഒരു മാസികയുടെ ജനയിതാവും പ്രഥമപ്രവർത്തകനെന്നുമുള്ള നിലയിലാണു് ഭാഷാഭിമാനികനാ സി. പി. യെ ഐദംപര്യേണ ആദരിക്കുന്നതു്.

വിദ്യാവിനോദിനീമാസികയുടെ പ്രത്യേകതകനാ:—തിരുവനന്ത പുരത്തെ വിദ്യാവിലാസിനിയായിരുന്നു ഭാഷയിലെ ഒന്നാമത്തെ മാസിക എന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. അതിൽ വിഷയവൈവിധ്യം കു റവായിരുന്നു. പുസ്തകനിരൂപണം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വിദ്യാവിനോദി നിയിൽ എല്ലാ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയും ഉപന്യാസങ്ങനാ വേണമെന്നും, ഗ്രന്ഥവിമർശനത്തിനു പ്രാധാന്യം നല്കണമെന്നും സി. പി. നിശ്ച യിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ സഹായിയ്ക്കുവാൻ പല സാഹിത്യനായകന്മാരും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സന്നദ്ധരായി. വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ രാമപുരത്തു വാരിയരുടെ ഭാഷാഷ്ടപദി അയച്ചുകൊടുത്തു. കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോനും കവിതകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ചരിത്രസംബന്ധമായുള്ള ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിയതു പ്രായേണ കെ. പി. പദ്മനാഭമേനോനാണു്. വി. കെ. രാമൻമേനോൻ പേഷ്കാർ ഒരു സഹപത്രാധിപരെപ്പോലെതന്നെ ക്ലേശിച്ചു പണിനോക്കി. സംസ്കൃതജ്ഞാനമില്ലാത്ത കേരളീയർക്കു് അന്നുവരെ സാഹിത്യശാസ്ത്രത്തെപ്പറ്റി യാതൊന്നും അറിയുവാൻ മാർഗ്ഗമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർക്കുവേണ്ടി നായകാദിലക്ഷണം, നായികാലക്ഷണം, ശൃങ്ഗാരരസം, ഹാസ്യാദിരസങ്ങൾ, രസോദാഹരണങ്ങൾ തുടങ്ങിയ ശീർഷകങ്ങളിൽ പല വിശിഷ്ടോപന്യാസങ്ങൾ സി. പി. തന്നെ രചിച്ചു. ഉദാഹരണങ്ങൾ മിക്കവാറും അക്കാലത്തെ കവികളുടെ കൃതികളിൽനിന്നായിരുന്നു. അവയ്ക്കുപുറമേ ധനശാസ്ത്രസംബന്ധമായും പാശ്ചാത്യഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഉപജീവിച്ചും പല ഉപന്യാസങ്ങളും അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. പുതിയ പുസ്തകങ്ങളെ അദ്ദേഹംതന്നെയാണു് പതിവായി വിമർശിച്ചുവന്നതു്. ആദ്യകാലംമുതല്ക്കു് മാരോ പുതിയ നാടകം വിദ്യാവിനോദിനിവഴിക്കു പുറപ്പെടുവിക്കുക എന്നൊരു വ്യവസ്ഥകൂടി ചെയ്തു. കുണ്ടൂരിന്റെ മാളവികാഗ്നിമിത്രം, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ലക്ഷ്മണാസങ്കൃതം, കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ഫല്ഗുനവീര്യം, കിളിമാനൂർ രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ വേണീസംഹാരം, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ വിക്രമോർവ്വശീയം, കുനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോനും നട്ടുവം മഹനുംകൂടി തർജ്ജമചെയ്ത മുദ്രാരാക്ഷസം, സി. ഗോവിന്ദനെളേടത്തിന്റെ സുനന്ദസരസവീരം തുടങ്ങിയ നാടകങ്ങളും അങ്ങനെ പുറപ്പെട്ടവയാണു്. എങ്കിലും ഒരു പുതിയ വിഷയത്തെ അധികരിച്ചു വർണ്ണനാത്മകമായി മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങളും എഴുതിച്ചു മാസികയിൽ ചേർക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹം ഉദ്യമിച്ചു; ആ ഉദ്യമം കുറേക്കാലത്തേക്കു ഫലിച്ചു. വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻനായനാരുടെ സഹപത്രാധിപത്യവും വിനോദിനിക്കു് എന്നാനും കൊല്ലത്തേക്കു ലഭിച്ചു. അദ്ദേഹം പല ഫലിതമയവാഗ്ഭയങ്ങളായ ഉപന്യാസങ്ങളും ചെറുകഥകളും ആ മാസികയ്ക്കു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കേരളകല്പദ്രുമത്തിലെ ലിപികളുടെ സൗഷ്ഠവവും അച്ചടിയുടെ ഭംഗിയുംകൂടി ആ മാസികയുടെ ആകർഷകതയ്ക്കു് അശേഷം അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒരു കാരണമായിരുന്നു.

സി. പി.യും വലിയ ഉദ്യോഗങ്ങളും:—സി. പി. സെക്രട്ടറിയായ്ശേഷം നിയമിതനായപ്പോൾ വി. സുബ്രഹ്മണ്യപിള്ളയായിരുന്നു ദിവാൻ. 1072 ധനു 4—ാംനു- അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞപ്പോൾ മഹാരാജാവു പി. രാജഗോപാലാചാരിയെ (പിന്നീടു സർ) ദിവാനായി വരുത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്യോഗകാലാവധി അവസാനിച്ചതിനുമേൽ എൻ. പട്ടാഭിരാമരായരായിരുന്നു ആ സ്ഥാനം വഹിച്ചതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ദേഹം 1078 ചിങ്ങം 21–ാംനു-മുതൽ 1082 മീനം 6–ാംനു-വരെ ജോലി നോക്കി. ആ മൂന്നു ദിവാൻജിമാക്കും പ്രത്യേകിച്ചു പട്ടാഭിരാമരായക്കും അച്യുതമേനോന്റെ പേരിലുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹവിശ്വാസങ്ങൾക്കു് അളവില്ലായിരുന്നു. മഹാരാജാവിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യപ്രാപ്തിയിലും, കുശാഗ്രബുദ്ധിയിലും, ലേഖനനൈപുണ്യത്തിലും വലിയ മതിപ്പുണ്ടായിരുന്നതു്. എങ്കിലും പട്ടാഭിരാമരായരുടെ കാലത്തുതന്നെ പുരാണവസ്തുഗവേഷണം സംബന്ധിച്ചു് ഒരു റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം വിശേഷാൽ ജോലിയിൽ നിയുക്തനായി. ആ ജോലി 1081–ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 1–ാംനു- കയ്യേറ്റു. പിന്നീടു പെൻഷൻ പറ്റുന്നതുവരെ ഓരോരോ വിശേഷാൽപണി ഗവർമ്മെൻറു് അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു യാതൊരു പ്രോത്സാഹനവും നല്കാതെ നിർവ്വഹിപ്പിച്ചു. ആദ്യമായി കൊച്ചിയിലെ വ്യവസായങ്ങളേയും അവയെ പരിഷ്കരിയ്ക്കേണ്ട പണിയേയും കുറിച്ചു് ഒരു റിപ്പോർട്ടു; പിന്നീടു കോവിലകംവകയും സർക്കാർവകയുമായുള്ള ദേവസ്വങ്ങളെയെല്ലാം ഒരുദ്യോഗസ്ഥന്റെ ഭരണത്തിലാക്കി അവയുടെ ആയവ്യയങ്ങളും നിണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രത്യേകറിപ്പോർട്ടു; അതിനുമേൽ ജന്മികുടിയാൻ ബന്ധത്തെപ്പറ്റി മൂന്നാമതൊരു റിപ്പോർട്ടു; നാലാമതു കൊച്ചിസ്റ്റേറ്റു മാന്വൽ; അതിനപ്പുറം ഗവർമ്മെണ്ടു് സ്റ്റാൻഡിഗ് ആർഡേഴ്സ്, ലാൻഡ് റവന്യൂമാന്വൽ; എൻജനീയറിംഗ് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകോഡു്, പരസ്പരസഹായസംഘസ്ഥാപനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള റിപ്പോർട്ടു; ഇവ ഇംഗ്ലീഷിലും, വില്ലേജ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ നടപടിക്രമങ്ങൾ മലയാളത്തിലും എഴുതി. സ്റ്റേറ്റുമാന്വലിന്റെ തർജ്ജമ സ്വന്തം മേൽനോട്ടത്തിൽ എഴുതിച്ചു. അങ്ങനെ ഉപ്പുതൊട്ടു കർപ്പൂരംവരെ സ്വദേശത്തിനു പല നേട്ടങ്ങളും നേടിക്കൊടുത്ത അദ്ദേഹം യാതൊരു ഉൽഗതിയും ആശിക്കുവാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാതെ തീർന്ന ദശയിൽ വയസ്സു് അമ്പതേ ആയുള്ളുവെങ്കിലും 1087–ാമാണ്ടു കർക്കടകം 29–ാംനു- പെൻഷൻ പറ്റി പിരിഞ്ഞു. സ്റ്റേറ്റുമാന്വലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഥമഗണനീയമായ ഗ്രന്ഥം എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പട്ടാഭിരാമരായരുടെ അനന്തരഗാമിയായ (പിന്നീടു് സർ) എ. ആർ. ബാനർജ്ജിക്കും അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു വളരെ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു. പെൻഷൻപറ്റിയതിനുശേഷവും സി. പി. തന്റെ മഹാരാജാവിന്റെ വിശ്വസ്തസേവകനായിത്തന്നെ ജീവിതം നയിക്കുകയും "രാമവർമ്മാ ചില സ്മരണകൾ" (ഷഷ്ടിപൂർത്തിസ്മാരകം) എന്ന ഗ്രന്ഥം രചിക്കുകയും ചെയ്തു. കേരളചരിത്രസംബന്ധമായി അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ചിരുന്ന വിശ്വതോമുഖവും അതലസ്പർശിയുമായ വിജ്ഞാനം പല ഗവേഷകന്മാർക്കും സന്ദേഹപരിഹാരത്തിനു പ്രയോജകീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എ. ഗാലെറാറി അദ്ദേഹത്തിന്റെ The Dutch in Malabar എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ രചനയിൽ പല ഘട്ടങ്ങളിലും സി. പി.യുടെ സാഹായ്യം ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നതായി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാണാം. 1090മുതൽ പാലിയം എസ്റ്റേറ്റിലെ ചീഫ് മാനേജരായി അദ്ദേഹം മൂന്നു കൊല്ലം ജോലി നോക്കി. ശങ്കരവാരിയർ, ശങ്കുണ്ണി മേനോൻ എന്നീ ദിവാൻജിമാരെപ്പറ്റി ഓരോ ജീവചരിത്രം ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതി. മലയാളത്തിൽ യാതൊരു ഗ്രന്ഥവും നിർമ്മിച്ചില്ല. സി. പി.യുടെ ഇംഗ്ലീഷിനുള്ള ഒരു പാകവും പരിമളവും പ്രസിദ്ധമാണ്. അതിനെപ്പറ്റി ഇവിടെ വിസ്തരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലല്ലോ. 1112–ാമാണ്ടു മീനമാസം 21–ാംനു- ആയിരുന്നു ആ മഹാപുരുഷന്റെ സ്വർഗ്ഗപ്രാപ്തി.

സി. പി. യും മന്നാടിയാരും—ഉത്തരരാമചരിതം:—സി. പി. ബാല്യകാലംമുതല്ക്കുതന്നെ പദ്യരചനയിൽ വാസനയുള്ള ഒരു സഹൃദയനായിരുന്നു. വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സകലമർമ്മങ്ങളും അദ്ദേഹം ശരിക്കു ധരിച്ചിരുന്നു. ശ്രവണോദ്വേഗകരമായ യാതൊരു പ്രയോഗവും അദ്ദേഹത്തിനു സഹൃമായിരുന്നില്ല. വെണ്മണിനമ്പൂരിപ്പാടന്മാരുടെ കൃതികളും കുനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോനെക്കൊണ്ടു സമാഹരിപ്പിച്ചു് ഇടംപ്രഥമമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു് അദ്ദേഹമാണു്. റാവി. കെ. കൃഷ്ണമേനോന്റെ പ്രസാധകത്വത്തിൽ വിരചിതമായ പ്രാചീനാരൃാവർത്തം, കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ഭദ്രോൽപത്തി കിളിപ്പാട്ടു്, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ആശ്ചര്യചൂഡാമണി നാടകം മുതലായ പ്രശസ്തഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പ്രകാശിതങ്ങളായി. പ്രാചീനാരൃാവർത്തത്തിലെ ചില അധ്യായങ്ങളും അദ്ദേഹംതന്നെ വിവർത്തനം ചെയ്തതാണെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. കൊടുങ്ങല്ലൂർത്തമ്പുരാക്കന്മാർ അദ്ദേഹത്തെയും അക്കാലത്തെ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പരിഗണിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ ആ പദ്ധതിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനുള്ള സമയദൗർല്ലഭ്യംനിമിത്തം കവിയശസ്സിനു് അദ്ദേഹം ആശിച്ചില്ല. വിദ്യാവിനോദിനിയുടെ ആധിപത്യം ഏറ്റതുമുതൽ ആ തമ്പുരാക്കന്മാരുമായി വളരെയധികം ഇടപഴകുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. ഭാരതം കിളിപ്പാട്ടായി തർജ്ജമ ചെയ്യുന്ന ഭാരതത്തിൽ ഒരു പങ്കു് അദ്ദേഹവും വഹിക്കാമെന്നേറ്റു. വിദ്യാവിനോദിനി ആരംഭിച്ച കാലത്തു ചമ്പത്തിൽ ചാത്തുക്കുട്ടി മന്നാടിയാർ തൃശ്ശൂരിൽ അഭിഭാഷകനായിരുന്നു. അവർതമ്മിൽ അത്യന്തം സ്നേഹമായിട്ടാണു് കുറേക്കാലത്തേക്കു കഴിഞ്ഞുകൂടിയതു്. 1066–ൽ ഭാരതം കിളിപ്പാട്ടാക്കുവാൻ അവർ രണ്ടുപേരുംകൂടിയാണു് പ്രഥമസജ്ജീകരണങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടതു്. 1067–ൽ ആ ഗാഢമായ സൗഹാർദ്ദബന്ധത്തിനു് അവിചാരിതമായി ഒരു ശൈഥില്യം നേരിട്ടു. അന്നു ജാനകീപരിണയം തർജ്ജമ ചെയ്തതിനുമേൽ വിവർത്തനവിഷയത്തിൽ കയ്യും മെയ്യും ഉറച്ച മന്നാടിയാർ ഉത്തരരാമചരിതം ഭാഷാന്തരീകരിക്കുകയായിരുന്നു. രണ്ടു പേർക്കും നാടകാഭിനയത്തിൽ സാമാന്യമൊന്നുമല്ലായിരുന്നു ഭ്രമം. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ശാകുന്തളം തിരുവട്ടാർ നാരായണപിള്ള സംഘടിപ്പിച്ച യോഗക്കാർ തിരുവനന്തപുരത്തും പരിസര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രദേശങ്ങളിലും അഭിനയിച്ചു പ്രേക്ഷകന്മാരുടെ അഭിനന്ദനം സമാ ർജ്ജിച്ചു. തിരുവട്ടാർ നാരായണപിള്ള പിന്നീടു മലയാളിയുടെ ആധി പത്യം വഹിച്ചുവന്നതിനാൽ കൊല്ലം നാരായണപിള്ള എന്നും അദ്ദേഹ ത്തെ പറയാറുണ്ടു്. അനുഗൃഹീതനായ ഒരു നടനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. സംഗീതരീതിയിൽ ശ്ലോകങ്ങളും ചൊല്ലുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അസാ മാന്യമായ പാടവം ഉണ്ടായിരുന്നു. ശാകുന്തളത്തിലെ "കണ്ണനാളമഴ കിൽത്തിരിച്ചു്," "അന്തഃകീരങ്ങളം വാഴും" ഇത്യാദി പദ്യങ്ങളിലെ ആശയം വ്യക്തമാക്കി അഭിനയിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം നേടിയ യശസ്സു് അപരിമിതമായിരുന്നു. ഒന്നുമുതൽ മൂന്നുവരെ അങ്കങ്ങളിലെ ദുഷ്യന്തനായും നാലാമങ്കത്തിലെ കണ്വനായും ആറാമങ്കത്തിലെ മുക്കുവ നായും അദ്ദേഹം ഒന്നുപോലെ രംഗസ്ഥിതന്മാരെ അപഹൃതചിത്തവൃത്തി കളാക്കിത്തീർത്തിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'മനോമോഹനം' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായ നാടകക്കമ്പനിയുമായി എറണാകുളത്തു പോയി ശാകുന്തളം അഭിനയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ തൃശ്ശൂർ രാമഞ്ചിറമഠത്തിൽ കാവമ്മയുടെ ക്ഷണമനുസരിച്ചു് അവിടെയും പോയി ആ നാടകം കളിച്ചു. കാവമ്മയുടെ സംഗീതത്തിലും അഭിനയത്തിലും അസാമാന്യ മായ പ്രാഗല്ഭ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആ അമ്മയുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണു് പിന്നീടു് അവരുടെ സഹോദരനായ ററി. സി. അച്യുതമേനോൻ സങ്കീതനൈഷധം രചിച്ചതു്. നാരായണപിള്ളയുടെ അഭിനയം കണ്ടു് അച്യുതമേനോനും മന്നാടിയാരുംകൂടി തൃശ്ശൂരിലും അത്തരത്തിൽ ഒരു നാടകയോഗം ഘടിപ്പിച്ചു് അതിനു 'വിനോദചിന്താമണി' എന്നു നാമകരണം ചെയ്തു. മന്നാടിയാരുടെ ജാനകീപരിണയം ആ യോഗ ക്കാരെക്കൊണ്ടു കളിപ്പിച്ചു. കുറേക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവർക്കു പുതിയ നാടകം എന്തെങ്കിലും കിട്ടിയാൽക്കൊള്ളാമെന്നു് ആഗ്രഹമുണ്ടാകുകയും അതു മന്നാടിയാരെ അറിയിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം താൻ തർജ്ജമ ചെയ്തു വച്ചിരുന്നിടത്തോളമുള്ള ഉത്തരരാമചരിതം കൊടുക്കുകയും അതു പാടിച്ചു തീരുമ്പോഴത്തേക്കു ശേഷംകൂടി എഴുതിക്കൊടുക്കാമെന്നു് ഏല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ അവസരത്തിൽ തൃശ്ശൂരിലുണ്ടായിരുന്ന കൊച്ചി വീരകേരള വർമ്മ(കൊച്ചുണ്ണി)തമ്പുരാനോടു് അതിനെപ്പററി ചിലർ പറയുകയും ആ നാടകം തനിക്കു് അഭിനയിച്ചു കാണണമെന്നു തമ്പുരാൻ മന്നാടിയാരെ വിളിച്ചു് ആജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്തു. താനും സി. പി.യും കൂടി അതു വിനോദചിന്താമണിക്കാരെക്കൊണ്ടു കളിപ്പിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അതു കഴിഞ്ഞു എന്നു മന്നാടിയാർ അറിയിച്ചപ്പോൾ സി. പി.യോടു കാരണാന്തരാൽ രസക്ഷയം ഉണ്ടായിരുന്ന അവിടത്തേക്കു് അതു രുചിച്ചില്ല. മന്നാടിയാർക്കുതന്നെ അതു് അഭിനയിപ്പിക്കരുതോ എന്നും് അവിടുന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു് ആവാമെന്നില്ലാതെ പറയുവാൻ നിവൃത്യാഹമില്ലാതെ തീരുകയും അതിലേക്കുവേണ്ടി രസിക ജനിനി എന്നൊരു പുതിയ കമ്പനി അദ്ദേഹം രൂപവൽകരിക്കയും ചെയ്തു. ധീരനായ സി. പി.ക്കു് അതു കേട്ടപ്പോൾ വാശി വർദ്ധിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''അന്യമിന്ദ്രം കരിഷ്യാമി'' എന്ന വിശ്വാമിത്രമഹർഷി പറഞ്ഞതു പോലെ മന്നാടിയാർ ഉത്തരരാമചരിതം ശേഷംഭാഗവുമെഴുതി അഭിനയിപ്പിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി താൻ അതു മറ്റു വല്ലവരേയുംകൊണ്ടു തജ്ജമ ചെയ്യിച്ചു വിനോദചിന്താമണിക്കാരെക്കൊണ്ടുതന്നെ കളിപ്പിക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹവും പ്രതിജ്ഞചെയ്തു. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ ആ വിഷയത്തിൽ ബലമായി സമീപിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ ജ്യേഷ്ഠന്റെ ആ പരാധീനത കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനെ ബാധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം സി. പി.യുടെ അഭീഷ്ടം സാധിക്കാമെന്നു് ഏറ്റു. സി. പി.യും എടമന കൃഷ്ണനെമ്പ്രാന്തിരിയും ഒന്നാമങ്കവും, രണ്ടാമങ്കത്തിന്റെ വിഷ്കംഭം മനസ്സില്ലാമനസ്സോടെ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, ശേഷം കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും നടുവംമഹനും കുനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോനും ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം വെണ്മണിമഹനും, മൂന്നാമങ്കം കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും, നാലാമങ്കം നടുവത്തച്ഛനും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും ഒറവങ്കരരാജനും, അഞ്ചാമങ്കം കാത്തുള്ളിയും നടുവംമഹനും കുനേഴവും, ആറാമങ്കം സി. പി., കൃഷ്ണനെമ്പ്രാന്തിരി, നടുവംമഹൻ, കുനേഴം, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ എന്നിവരും, ഏഴാമങ്കം കുണ്ടൂരും തജ്ജമചെയ്തു. ഒന്നാമങ്കത്തിലുള്ള ഗദ്യഭാഗങ്ങളും സി. പി.യും മറ്റുള്ള അങ്കങ്ങളിലുള്ളവ നടുവംമഹനും കുനേഴവുമാണു് പരാവർത്തനംചെയ്തതു്. ''സീതാദേവികനിഞ്ഞ'' എന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ കർത്താവു നടുവംമഹനല്ലെന്നും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനാണെന്നും ഇനി പ്രത്യേകിച്ചു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ആ വിവരം വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ തന്റെ സതീർത്ഥ്യനായ ഭട്ടൻതമ്പുരാനെ അറിയിക്കുകയും ഭട്ടൻതമ്പുരാൻ പുതിയ നാടകം പിടിച്ചുവാങ്ങി പെട്ടിക്കകത്തുവെച്ചു പൂട്ടുകയും ചെയ്തു.

''മന്നാടിയാരുടയ തജ്ജമ തീർന്നതച്ചിൽ
വന്നാലുടൻ തരുവനെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു്
നന്നായൊളിച്ചുവിടെ വച്ചുവരുന്ന കാട്ടി—
ത്തന്നാൽച്ചതിക്കുമിവരെന്നൊരു ഭാവമോടും''

എന്നാണു് 1067—ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 29—ാംനു- കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ നടുവത്തച്ഛനു് അതിനെപ്പറ്റി എഴുതിക്കാണുന്നതു്. പക്ഷേ, സി. പി. അതുകൊണ്ടും പിന്മാറിയില്ല.

''സി. പി.യിതുകൊണ്ടൊഴിച്ചീ—
ലാപീനോത്സാഹമോടു പിന്നീടും
ആപാതഭ്ഗ്നിയോടെതിർ—
കോപാലൊപ്പിച്ചിടുന്ന തജ്ജമയെ''

എന്നു് ആ കത്തിൽത്തന്നെ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ അതിനെക്കുറിച്ചു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. പിന്നീടു ഭട്ടൻതമ്പുരാൻ ആ ഗ്രന്ഥം മടക്കിക്കൊ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ടുത്തു. എട്ടുപത്തു ദിവസംകൊണ്ടു് എഴുതിയ ആ നാടകം 1067–ാമാണ്ടു മീനം 20–ാംനു- പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു; സി. പി. വിനോദചിന്താമണിക്കാരെക്കൊണ്ടുതന്നെ അതു് അഭിനയിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ദ്രുതഗതിയിൽ പലതുംകൂടി എഴുതിയ ആ കൃതിക്കു മന്നാടിയാരുടേതിന്റെ മേന്മ വന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും അപൂർവ്വം ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ആ വിവർത്തനത്തിലുള്ളവയേക്കാൾ നന്നായിട്ടുണ്ടു്. അതേ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെ ഇടവത്തിലോ മറ്റോ മന്നാടിയാരുടെ തർജ്ജമയും പുറത്തു വന്നു. അതു കളിച്ചതു രസികരഞ്ജിനീയോഗക്കാരായിരുന്നു. മന്നാടിയാർ എതിർകക്ഷികളോടു തന്റെ തർജ്ജമയുടെ കയ്യെഴുത്തുപ്രതി മടക്കിത്തരണമെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ അവർ അതു കൊടുത്തു എങ്കിലും പാഠിക്കുവാൻ എഴുതിയെടുത്ത പകർപ്പു് അവരുടെ കയ്യിൽത്തന്നെ ഇരുന്നു. അതു് അവർ ഉപയോഗിച്ചേക്കും എന്നു് ഒരു ശങ്ക അദ്ദേഹത്തിനു സ്വാഭാവികമായിത്തോന്നി. അതിനെപ്പറ്റിയാണു് തന്റെ നാടകത്തിലെ

> ''സീതാദേവിയെ രാക്ഷസേന്ദ്രനതുപോലിഗ്രന്ഥവും വ്യാജമാ–
> യേതാനും ചിലരോടു ചേർന്നൊരു പുമാൻ തൻകൈക്കലാക്കീടിനാൻ;
> പിന്നെത്തന്നുടെയാക്കുവാൻ നിജപദം ചേർത്തീടിലോ നിന്ദ്യമാ–
> യെന്നും സീതയെയെന്നപോലിതിനെയും ശങ്കിക്കുമല്ലോ ജനം.''

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ആ സംഭവത്തിനുശേഷം ''വിനോദചിന്താമണി'' സി. പി.യുടെ നാടകയോഗമായി. ആ യോഗക്കാർ മന്നാടിയാരുടെ നാടകങ്ങൾ പിന്നീടു് അഭിനയിച്ചില്ല. അവർ കളിച്ചുവന്നതു ശാകുന്തളം, സി. പി.യുടെ ഉത്തരരാമചരിതം, നടുവത്തച്ഛന്റെ ഭഗവദ്ദൂതു്, തോട്ടയ്ക്കാട്ടിക്കാവമ്മയുടെ സുഭദ്രാർജ്ജുനം, മാക്കോത്തു കൃഷ്ണമേനോന്റെ ചണ്ഡകൗശികം എന്നീ നാടകങ്ങളായിരുന്നു. സമദർശിയായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനു് അവസാനത്തിൽ ഈ സാഹിത്യമത്സരം വളരെ വെറുപ്പുണ്ടാക്കിയെന്നു നടുവത്തച്ഛനു് അദ്ദേഹമെഴുതിയ അധോലിഖിതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നതാണു്.

> ''പോട്ടേയിക്കഥ–സീ. പി. തർജ്ജമ–ഭവാൻ–നാരായണൻ–ഞാൻ–
> ശ്രേഷ്ഠൻ ഭട്ട–നതല്ല വീരധരണീപാകാരി–മന്നാടിയാർ [ബുധ–
> വാട്ടം വിട്ടിതുപോലനേകവിരുതന്മാർ വന്നകപ്പെട്ട വൻ–
> കൂട്ടം ഭൂമികുലുക്കിടുന്നു സുകവേ! നിന്നില്ല കമ്പം, സഖേ!''

> ''കമ്പം നാടകമാട്ടവും ലഹളയും ഭാഷാന്തരംചെയ്യുവാൻ
> മുമ്പും പിൻപുമതിന്നിടച്ചിലുമതല്ലന്യായവും ന്യായവും
> ഡംഭം ഗോഷ്ഠിയുമാണവക്കു വെളിവില്ലോക്കുമ്പൊഴമ്പന്മ! ഭൂ–
> കമ്പംതന്നെ മുറയ്ക്കു 'പോഷിണി'യിതിൽപ്പോഷിക്കുവാൻ ദുഷ്പടം.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇതിൽ പറയുന്ന 'പോഷിണി' അക്കൊല്ലം മേടമാസത്തിൽ തൃശ്ശൂരിൽ വച്ചു ദ്വിതീയസമ്മേളനം ആഘോഷിക്കുവാൻ തീച്ചപ്പെടുത്തിയിരുന്ന ഭാഷാപോഷിണിയാണു്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ സി. പി.യേയും മന്നാടിയാരേയും രഞ്ജിപ്പിക്കുവാൻ വളരെ പ്രയത്നിച്ചു.

"എന്നാലുമായതിനിടയ്ക്കു കടന്നുകൂടി
നന്നായ വാക്കുകൾ പറഞ്ഞു പരം മെരുക്കി
മന്നാടിയാരെയുമതല്ലാ സി. പി.യേയു—
മൊന്നായിണക്കുവതിനായ് വളരെ ശ്രമിച്ചേൻ"

എന്നു് അദ്ദേഹം എഴുതിയിരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തവും മറ്റും അവർ തങ്ങളിലുള്ള രസക്ഷയം ഒട്ടൊന്നു ശാന്തമായി എങ്കിലും പണ്ടുണ്ടായിരുന്ന സൗഹാർദ്ദം പുനഃസ്ഥാപിതമായില്ല. അന്നത്തെ കവിപുങ്ഗവന്മാരുടെമേൽ സി. പി.ക്കുണ്ടായിരുന്ന അത്യത്ഭുതമായ പ്രേരണാശക്തി ഈ ഉപാഖ്യാനത്തിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു.

സി. പി.യുടെ പുസ്തകനിരൂപണവും ഗദ്യശൈലിയും:—"ശാസ്ത്രീയവിഷയങ്ങളെ കാഠിന്യംകളഞ്ഞു ലളിതപ്പെടുത്തി കവിസ്ഫുരിസ്ഫുലഭമായ മാധുര്യത്തോടുകൂടി എഴുതുന്നതിൽ അച്യുതമേനോനു വിശേഷസാമർത്ഥ്യമുണ്ടു്." എന്നു വലിയ കോയിത്തമ്പുരാനും, "പുസ്തകപരിശോധന മുതലായ ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ അച്യുതമേനോൻ 'മെക്കോളേ' എന്ന ആംഗ്ലേയഗ്രന്ഥകർത്താവിനെ പലപ്പോഴും അനുകരിച്ചിട്ടുള്ളതായി ഞാൻ ഓർക്കുന്നുണ്ടു്. ആ അവസരങ്ങളിൽ അച്യുതമേനോൻ പുറപ്പെട്ട എന്നല്ലാതെ മെക്കോളേ പുറപ്പെട്ട എന്നു് ഒരിക്കലും തോന്നീട്ടില്ല." എന്നു് അപ്പൻതമ്പുരാനും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു വസ്തുസ്ഥിതികഥനംമാത്രമാകുന്നു. അത്യന്തം ഊർജ്ജസ്വലവും ഫലിതസമ്പൂർണ്ണവും ബഹിരന്തഃസ്ഫുരദ്രസവുമായിരുന്ന സി. പി.യുടെ ഗദ്യശൈലി; അതു സവിശേഷമായി പ്രകാശിച്ചതു ദോഷഭ്രയിഷ്ഠങ്ങളായ കൃതികളെ വിമർശനം ചെയ്യുമ്പോളുമായിരുന്നു. ഗ്രന്ഥാൽഘോഷണത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രകൃത്യാ അല്പം വാചംയമനായിരുന്നു; ദോഷോൽഘാടനത്തിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനു വാസനയും വൈദഗ്ധ്യവും. എന്നാൽ അവിടെ യാതൊരു പക്ഷഭേദവും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. സ്ഥാനോന്നതിയും സ്വാധീനശക്തിയും നോക്കി സ്വരം മയപ്പെടുത്തുക എന്നുള്ള സാധാരണനയം അദ്ദേഹം ഒരവസരത്തിലും സ്വീകരിച്ചില്ല. രതിസുന്ദരീകർത്താവായ വാസുദേവപ്രഭൃവും മനോരമാവിജയകർത്താവായ വയസ്കര മൂസ്സതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ക്ഷുദ്രകൃതികളുടെ നിർമ്മാണത്തിനു് ഒന്നുപോലെ ശിക്ഷാർഹരായിരുന്നു.

ഉദാഹരണങ്ങൾ:—സി. പി.യുടെ വിമർശനരീതി കാണിക്കുവാൻ ചില വാക്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം. "മനോരമാവിജയത്തെപ്പോലെയുള്ള കവനങ്ങളെ ഒരു പ്രസിദ്ധനായ ഇംഗ്ലീഷ്ഗ്രന്ഥകാരൻ തുക്കിരാജ്യത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ണ്ടാകുന്ന കമ്പിളിയോട് ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നതു വളരെ ശരിയായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ആ കമ്പിളിയിലുള്ള ഛായം വേറേ ഒരുവിധത്തിൽ വിനൃസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു കോയിത്തമ്പുരാൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മറ്റും എഴുതുന്ന ചിത്രംപോലെ ഒരു ചിത്രമുണ്ടാക്കാം. അതുപോലെതന്നെ മനോരമാവിജയത്തിലെ പദങ്ങളെ വേറേ ഒരുവിധത്തിൽ വിനൃസിച്ചാൽ എഴുത്തച്ഛന്റേയും മറ്റും കൃതികളെപ്പോലെ ഒരു കൃതിയുമുണ്ടാക്കാം. ഇതിലധികമായ ഒരു പ്രശംസയ്ക്കു് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിനു് അർഹതയുണ്ടെന്നു ഞങ്ങൾക്കു തോന്നുന്നില്ല.'' (മനോരമാവിജയത്തിന്റെ വിമർശനം) പണ്ഡിതവരേണ്യനും പ്രാബല്യശാലിയുമായ മൂസ്സതിന്റെ ആജ്ഞാകരനായിരുന്ന മനോരമാനായകനായ വർഗീസ്മാപ്പിളയെന്നും ഗ്രന്ഥത്തിലെ വിഷയം മനോരമയുടെ വിജയമായിരുന്നുവെന്നും നാം ഓർമ്മിക്കുമ്പോളാണു് നിഷ്പക്ഷനായ സി. പി.യുടെ വിമർശകധർമ്മാചരണത്തെക്കുറിച്ചു നമുക്കു വിശേഷബഹുമാനം തോന്നുന്നതു്.

ഇനി ''മദിരാശി ഹൈക്കോടതിയിലെ ഭാഷാന്തരകാരനും സർവ്വകലാശാലയിലെ മലയാളപരീക്ഷകനു''മായ എൻ. ശങ്കുണ്ണിവാരിയർ ബി. എ.യുടെ കഥാമഞ്ജരിയെപ്പറ്റി പറയാം. അതിനെക്കാൾ സംഘടിതജടിലമായ ഒരു പുസ്തകം മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നും അതുപോലെ ഏതെങ്കിലും ഒരു ഭാഷാകൃതിയെ സി. പി. യെക്കാൾ കക്ശമായി ആരെങ്കിലും നിരൂപണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ എന്നും സംശയമാണു്. ആ നിരൂപണത്തിലെ ചില വാക്യങ്ങളാണു് ചുവടേ പകർത്തുന്നതു്. ''ശരീരത്തിനും മനസ്സിനും അസ്വാസ്ഥ്യമുള്ള സമയങ്ങളിൽ അപൂർവ്വമായി ചിലപ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ഗാഢനിദ്രയിൽ സുഖസ്വപ്നപരമാനന്ദം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേ, പെട്ടെന്നു് ഉണരുമ്പോളുണ്ടാകുന്ന കഠിനമായ മനഃശ്ശല്യം വായനക്കാർ അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവർക്കു മയൂരസന്ദേശത്തിൽനിന്നു കഥാമഞ്ജരിയിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന മനോവികാരത്തിന്റെ സ്വഭാവം അറിയാവുന്നതാകുന്നു. 'ആട്ടക്കഥകളുടെ ഭാഷാസംക്ഷേപ'മായ ഈ ചെറിയ പുസ്തകത്തിൽ വിദ്യാവിനോദിനിയുടെ പകുതി വലിപ്പത്തിൽ എഴുപത്തഞ്ചു ഭാഗങ്ങളേ ഉള്ളൂ എങ്കിലും അതിന്റെ ഗ്രന്ഥകാരനായ എൻ. ശങ്കുണ്ണിവാരിയർ അവർകൾ അതിൽ തിക്കിക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്ന സംഘടിതങ്ങളുടേയും അനുപത്തികളുടേയും സംഖ്യ നോക്കിയാൽ ആർക്കും ആശ്ചര്യം തോന്നുന്നതാണു്. ഒൻപതു വരിയിൽ പല മാതിരിയായി ഒൻപതു തെറ്റുകൾ വരുത്തുക എന്ന അത്ഭുതകർമ്മം സാമാന്യന്മാരാൽ അസാധ്യമായിട്ടുള്ളതാണു്. വ്യാകരണവും നിഘണ്ടുവും അലങ്കാരവും പരിഷ്കരിച്ചതുകൊണ്ടുമാത്രം ശങ്കുണ്ണിവാരിയരവർകൾക്കു തൃപ്തിയായില്ല. അദ്ദേഹം പുരാണകഥകളിലും ഇരുപതിൽച്ചിലപാനം പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തീട്ടുണ്ടു്. കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിൽ ഭീമസേനനെ മാറ്റി അർജ്ജുനനെ നായകനാക്കി. ഭദ്രകാളിക്കും വീരഭദ്രനും അദ്ദേഹം കല്പിച്ചു. ബകവധത്തെ പാണ്ഡവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്മാരുടെ അജ്ഞാതവാസകാലത്തേക്കു നീക്കിവച്ചു. യാദവന്മാരിൽ പ്രാധാന്യം പ്രദ്യുമ്നനു കൊടുത്തു. മുചുകുന്ദന്റെ പിതൃത്വം 'മാന്ധാതൃ'ക്കും, ദുഷ്പന്തന്റെ പിതൃത്വം 'അനില'രാജാവിനും, രാവണന്റെ പിതൃത്വം 'വൈശ്രവണ'രാജാവിനും കൊടുത്തു. പരിഷ്കാരമാണ് ഈ കാലത്തിന്റെ പ്രധാനലക്ഷണം. പുരാണകഥകളെമാത്രം അതിൽ നിന്നു് ഒഴിച്ചുവിടുവാൻ പാടില്ലെന്നു് അദ്ദേഹം വിചാരിക്കുന്നതിൽ യുക്തിയില്ലെന്നു പറയുവാൻ പാടില്ല. മഹാന്മാക്കു പക്ഷപാതമില്ലെന്നുള്ളതിനെ ഈ ഗ്രന്ഥകാരൻ ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. തന്റെ വാചകങ്ങളിലുള്ള ചമൽക്കാരങ്ങളെ ആട്ടക്കഥകളിൽനിന്നു് ഉദാഹരിച്ചിട്ടുള്ള ചരണങ്ങളിലും വരുത്തീട്ടുണ്ടു്.''

രതിസുന്ദരീനിരൂപണത്തിൽനിന്നകൂടി ഒരു ഭാഗം വായിക്കേണ്ടതാണു്. '' 'പരിഷ്കാരപ്രിയന്മാരായ മഹാജനങ്ങൾ ഈ രതിസുന്ദരി എന്റെ കല്പിതമാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടുകയും കഥാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു വല്ല പീയൂഷരസങ്ങളെ അനുഭവിപ്പാൻ സംഗതിവരികയും ചെയ്യുമെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി എന്നുമാത്രം പറയുന്നു.' അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ വാസുദേവപ്രഭുവിനു കൃതാർത്ഥതയ്ക്കു ധാരാളം വകയുണ്ടു്. ഇതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കല്പിതകഥയല്ലെന്നു് ആരെങ്കിലും അഭിപ്രായപ്പെടുമോ? പിന്നെ വല്ലവരുടേയുമാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ ഒരു മാനനഷ്ടക്കേസ്സിൽ പ്രതിയാകാൻ സംഗതിയില്ലേ? പീയൂഷരസങ്ങളും ധാരാളമായിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ കയ്യുകൊണ്ടു വായിൽ വയ്ക്കാൻ പാടില്ലെന്നുമാത്രമേയുള്ളൂ. മനുഷ്യന്റെ ജീവിതകാലം വളരെ പരിമിതവും ദുഃഖഭൂയിഷ്ഠവുമാണു്. അതിൽ ഏതാനും ഭാഗം ഇതുപോലെയുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ വായിക്കുക എന്ന ക്ലേശാനുഭവത്തിൽ ദുർവ്യയം ചെയ്യിക്കുന്നതിൽ പാപമുണ്ടോ എന്നു സജ്ജനങ്ങളുടെ മനസ്സാക്ഷിയും നിയമപ്രകാരം കോടതിയുമാണു് വക്കീൽമാരും തീർപ്പുകല്പിക്കട്ടേ.''

എന്തൊരു ഭയങ്കരമായ കൊല്ലാക്കൊല! പക്ഷേ ആ ബന്ധനം മുഴുവൻ ഗ്രന്ഥകാരൻ അനുഭവിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം അതിനു സർവ്വഥാ അർഹനാണെന്നു് അറിയുന്ന നമുക്കു് അങ്ങോട്ടു ലേശംപോലും അനുകമ്പതോന്നുന്നില്ല. സി. പി.തന്നെ ആ വിഷയത്തിൽ താൻ അനുഷ്ഠിച്ചുവന്ന അസിധാരാവ്രതത്തെപ്പറ്റി അടിയിൽ കാണുന്നവിധത്തിൽ ഉപന്യസിക്കുന്നു.

''പുതിയ പുസ്തകങ്ങളിൽ ദോഷങ്ങൾ ഗുണങ്ങളെ അതിശയിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് അവയെക്കുറിച്ചു നിർദ്ദാക്ഷിണ്യമായും നിഷ്പക്ഷപാതമായും അഭിപ്രായം പറയുന്നതിൽ ദോഷപ്രഖ്യാപനം കൂടെ കടന്നുപോകാതെ നിവൃത്തിയില്ലല്ലോ. ഇങ്ങനെ ദോഷങ്ങൾ പറയുകയും അതിനാൽ പലർക്കും മനസ്താപം ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടിവരുന്നതിൽ ഞങ്ങൾക്കു നിവൃത്യാജമായ വ്യസനമുണ്ടു്. എങ്കിലും ഭാഷാസാഹിത്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതിപത്തി ഈ വ്യസനത്തെക്കാൾ എത്രയോ പ്രബലമായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അങ്ങനെ ചെയ്യാതിരിപ്പാൻ നിവൃത്തി യില്ലാതെ വന്നിരിക്കുന്നു.''

ഭാഷയിൽ സജീവവും സമീചീനവുമായ സാഹിത്യവിമർശന പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവ് എന്നു സി. പി. അച്യുതമേനോനെ നിസ്സംശയമായി പറയാം; അതിൽത്തന്നെയാണ് ഭാഷയെ സ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശാശ്വതമായ യശസ്സും അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നത്.

പരവൂർ കേശവനാശാൻ (1034–1092)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കേശവനാശാൻ 1034–ാമാണ്ട് കുംഭമാസത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ കൊല്ലംതാലൂക്കിൽ പരവൂർ എന്ന സ്ഥലത്തു ജനിച്ചു. പിതാവായ വൈരവൻ വൈദ്യൻ ഒരു ധനാഢ്യനും അവിടത്തെ ഈഴവസമുദായത്തിന്റെ നേതാവുമായിരുന്നു. പരവൂർ തയ്യിൽ കുഞ്ഞുകുമ്പയായിരുന്നു മാതാവ്. കേശവനാശാൻ പല സ്ഥലങ്ങളിൽ താമസിച്ചു പല വിദ്യകളും അഭ്യസിച്ചു. ആദ്യം പുതുക്കാട്ടുമഠത്തിൽ കൃഷ്ണനാശാനോടും പിന്നീട് ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളോടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായ അയ്യാസ്വാമിശാസ്ത്രികളോടും സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ച് ആ ഭാഷയിൽ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. അതിനുപുറമേ ആയുർവ്വേദവും ജ്യോതിഷവും പഠിച്ച് ആ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അഭിജ്ഞനായി.

പത്രപ്രവർത്തനം:—കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസ്മാപ്പിള മലയാളമനോരമക്കമ്പനി സ്ഥാപിച്ച് 1065–ൽ ആ കമ്പനിവകയായി ഒരു പത്രം പുറപ്പെടുവിച്ചപ്പോൾ പൊതുകാര്യപ്രസക്തനായ ആശാനും അതുപോലെ പരോപകാരപ്രദമായ ഒരു വ്യവസായത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിന് ഔത്സുക്യമുണ്ടായി. അതിനുമുൻപുതന്നെ വൈദ്യനെന്നും ജ്യോത്സ്യനെന്നുമുള്ള നിലകളിൽ സ്വസമുദായത്തിൽമാത്രമല്ല, പൊതുജനങ്ങളുടെ ഇടയിലും അദ്ദേഹത്തിനു ബഹുമതി സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഈഴവർക്ക് അക്കാലത്തു രാഷ്ട്രീയമായും വിദ്യാഭ്യാസസംബന്ധമായും മറ്റും പല അവശതകളുണ്ടായിരുന്നു. ആ അവശതകൾക്കു പരിഹാരം നേടുവാൻ അവരുടെ വകയായി ഒരു പത്രം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു നല്ലതാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. 1066–ൽ പതിനായിരം ഉറുപ്പിക മൂലധനത്തിൽ ''കേരളഭൂഷണക്കമ്പനി ക്ലിപ്തം'' എന്ന പേരിൽ ഒരു കമ്പനി ഏർപ്പെടുത്തി. 1067–ൽ ആ കമ്പനിവകയായി 'സുജനാനന്ദിനി' എന്നൊരു വൃത്താന്തപത്രം ആരംഭിച്ചു. ഭാഷാകവിതയുടെ അഭിവൃദ്ധിയെ ഉദ്ദേശിച്ചു 'സുജനാനന്ദിന്യുപപത്രം' എന്ന പേരിൽ ഒരു ഉപപത്രം ഓരോ ലക്കത്തോടുംകൂടി പ്രത്യേകമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും അതിൽ മനോരമയിലെ പരിപാടിയനുസരിച്ചു സമസ്യാപൂരണവും മറ്റും ചേർക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. ആ ഉപപത്രത്തേയും അക്കാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ലത്തെ കവികൾ വേണ്ടപോലെ ലാളിച്ചു് അവരുടെ ശ്ലോകങ്ങൾ കൊണ്ടു് അലങ്കരിച്ചു. യുവകവികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും അവരുടെ സ്ഖലിതങ്ങൾ തിരുത്തുന്നതിനും ശങ്കുണ്ണിയെപ്പോലെതന്നെ ആശാനും പ്രാഗല്ഭ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ചില വാഗ്പ്രതിവാദങ്ങൾക്കും അതിൽ സ്ഥലമനുവദിച്ചിരുന്നു. അവയിൽ വളരെ രസകരമായിരുന്നതു സി. എസ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റിയും, മൂലൂർ എസ്. പദ്മനാഭപ്പണിക്കരുംതമ്മിലുണ്ടായ 'പണിക്കർ–പണിക്കൻ'വാദമാണു്. ഇടയ്ക്കു കുറേക്കാലം നിന്നുപോയെങ്കിലും 1078–ൽ ആ പത്രം പുനരുജ്ജീവിച്ചു് 1082–ാമാണ്ടുവരെ നിർവ്വിഘ്നമായി നടത്തി. ആശാന്റെ ഗദ്യരീതിയും വർഗീസ്മാപ്പിളയുടേതുപോലെ സ്വരത്തിൽ മൃദുലമെങ്കിലും സാരാംശത്തിൽ ശക്തിമത്തായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലെ ജനങ്ങൾക്കു പൊതുവേയും ഈഴവസമുദായത്തിനു പ്രത്യേകമായും ആ പത്രപ്രവർത്തനം പല കാര്യങ്ങളിലും പ്രയോജകീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഇതരവ്യവസായങ്ങൾ:—വൈദ്യത്തിലും ജ്യോത്സ്യത്തിലും കേശവനാശാൻ അസാമാന്യമായ കീർത്തിക്കു പാത്രീഭവിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചികിത്സാസാമർത്ഥ്യത്തെ ഡാക്ടർ പുന്നൻ തുടങ്ങിയ ഭിഷഗ്വരന്മാർ അഭിനന്ദിച്ചിരുന്നു. പുന്നനും അദ്ദേഹവുംതമ്മിൽ ഗാഢമായ സൗഹാർദ്ദമാണു് പുലർത്തിയിരുന്നതു്. ആശാൻ ഗജചികിത്സയിലും ആയുർവ്വേദവിധിയനുസരിച്ചുള്ള ശസ്ത്രപ്രയോഗത്തിലുംകൂടി വിദഗ്ധനായിരുന്നു എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ജ്യോത്സ്യത്തിലും ഫലഭാഗത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു സർവ്വസമ്മതമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം, സംസ്കൃതം ഇവ പഠിക്കുന്നതിനു പലരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരായി പരവൂരിൽ താമസിച്ചിരുന്നു. പ്രസിദ്ധകവിയായ കെ. സി. കേശവപിള്ള ആദ്യമായി സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നാണു്. കേശവപിള്ള ആ വസ്തുത

"ചൊല്ലൊങ്ങും വൈദ്യശാസ്ത്രം ഗണിതവുമതുപോൽ
സാഹിതീതന്ത്രവും കൊ–
ണ്ടെപ്പോഴ്കും മോദമേകും മമ ഗുരുവിലസീ–
ടുന്ന വീ. കേശവാഖ്യൻ."

എന്ന ശ്ലോകാർദ്ധത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സ്വസമുദായത്തിന്റെ നായകന്മാരിൽ ഒരാളായി ഉയർന്നു് അദ്ദേഹം ഈഴവരുടെ ഇടയിലുണ്ടായിരുന്ന അനാചാരങ്ങളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യാനും സജീവമായി പ്രയത്നിച്ചു. ആശാന്റെ പരിശ്രമഫലമായാണു് 1080–ൽ പരവൂരിൽ ഒരു സമുദായസമ്മേളനം വിളിച്ചുകൂട്ടി അതിൽ താലികെട്ടുകല്യാണം നിർത്തൽചെയ്യുന്നതിനും പരിഷ്കൃതരീതിയിലുള്ള വിവാഹസമ്പ്രദായം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഒരു പ്രമേയം അംഗീകൃതമായതു്. വളരെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹൃദയശുദ്ധിയും പരോൽകഷ്ടകാംക്ഷയുമുള്ള ഒരു സദ്വൃത്തനായിരുന്ന ആശാൻ. 1092–ാമാണ്ടു ധനുമാസം 27–ാംനു-യായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണം. കിളികൊല്ലൂർ കാമനാട്ടു കുഞ്ഞുകുഞ്ഞമ്മയെ 1053–ാമാണ്ടും 1058–ൽ അവർ മരിച്ചതിനുമേൽ പരവൂർ കൊച്ചുകടകത്തു് അമ്മക്കുഞ്ഞമ്മയെ (കുന്നത്തു കുഞ്ഞുകുഞ്ഞമ്മയെ) 1058–ാമാണ്ടും വിവാഹം ചെയ്തു.

കൃതികൾ:—കേശവനാശാനു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും കവനം ചെയ്യുവാൻ കെല്പുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും വളരെ പ്രവൃത്തനങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനാകുകനിമിത്തം അധികമൊന്നും എഴുതുവാൻ സാധിച്ചില്ല. 1 പാതാളരാമായണം ആട്ടക്കഥ, 2 പതിവ്രതാധർമ്മം കിളിപ്പാട്ടു്, 3 കല്യാണസൗഗന്ധികം അമ്മാനപ്പാട്ടു് എന്നീ കൃതികൾ അദ്ദേഹം ആദ്യകാലത്തു രചിച്ചു. മാധവനിദാനത്തിനു സാരചന്ദ്രിക എന്നൊരു ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം നിർമ്മിച്ചതിനുപുറമേ പണ്ഡാരത്തു നാരായണപിള്ള ആശാന്റെ വൈദ്യസംഗ്രഹത്തിനു് ഒരു ലഘുടിപ്പണിയും എഴുതീട്ടുണ്ടു്. അമ്മാനപ്പാട്ടിലെ വന്ദനശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒന്നു് ഉദ്ധരിക്കാം.

"സാക്ഷാലോകചാരുസ്മിത, വിധിഹൃദയാ—
നന്ദസന്ദോഹദാത്രീ,
ചഞ്ചദ്ധാമില്ലധൂതാഖിലഘനപടലീ,
മുഗ്ധശീതാംശുവക്ത്രാ,
കാരുണ്യം മേ വിധത്താമതിമധുരസുധാ—
സാധുസൗവർണ്ണവാണീ,
വാണീ, ചക്ഷുർജ്ജിതൈണീ, ഭുജതലവിധൃതാം—
ഭോജകീരാക്ഷമാല്യാ."

സാരചന്ദ്രിക ഏറ്റവും വിശിഷ്ടമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനമാണു്. "ഭൂമി തുടങ്ങിയ അഖിലജഗത്തുക്കളേയും സൃഷ്ടിക്കയും രക്ഷിക്കയും സംഹരിക്കയും ചെയ്യുന്നവനും, സദ്ഗതിയേയും മോക്ഷത്തേയും പ്രാപിപ്പിക്കുന്നവനും, ഭുവനത്രയത്തിന്റെ ചേതനങ്ങളായും അചേതനങ്ങളായും ഇരിക്കുന്ന അഖിലപദാർത്ഥങ്ങളുടേയും രക്ഷിതാവും ആയ പരമേശ്വരനെ ഏറ്റവും നമസ്കരിച്ചിട്ടു ത്രൈകാലികജ്ഞാനികളായ എല്ലാ മഹർഷിമാരുടെ വാക്കുകളേയും പ്രമാണിച്ചും നല്ല വൈദ്യന്മാരുടെ ആജ്ഞയെ അനുസരിച്ചും ഉപദ്രവം, മരണം, ഹേതു, ലിംഗം ഇതുകളോടും രോഗങ്ങളുടെ വിശേഷമായ നിശ്ചയത്തോടുംകൂടിയ ഈ ഗ്രന്ഥം സംക്ഷേപമായി ഇപ്പോൾ രചിക്കപ്പെടുന്നു" എന്നിങ്ങനെയാണു് ആ ഗ്രന്ഥം ആരംഭിക്കുന്നതു്. മൂലശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടു വിഷയവ്യാപ്തി മതിയാകാത്ത ഭാഗങ്ങളിൽ ചരകൻ, സുശ്രുതൻ മുതലായ പ്രാചീനാചാര്യന്മാരുടെ മതങ്ങൾകൂടി ഉദ്ധരിച്ചു് അർത്ഥവിവരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശാർങ്ഗധരസംഹിത, ഭൈഷജ്യരത്നാവലി, ഭാവപ്രകാശം എന്നീ വൈദ്യകഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹം വ്യാഖ്യാനങ്ങളും എഴുതുവാൻ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. അവ ഒന്നും പൂർണ്ണമായതായി അറിവില്ല.

കോഴിക്കോട്ട മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ (1020–1090)—ഉപക്രമം:—പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ കേരളസാഹിത്യസൗധം താങ്ങിനിന്നതു മൂന്നു കാണ്ഡനസ്തംഭങ്ങളായിരുന്നു. അവയിൽ ഒന്നു തിരുവനന്തപുരത്തും മറൊന്നു കോഴിക്കോട്ടും വേറിട്ടൊന്നു കടത്തനാട്ടുമാണു് പരിലസിച്ചിരുന്നതു്. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെയും കോഴിക്കോട്ട മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാനെയും കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാനെയുമാണു് ഞാൻ സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അവരിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെക്കുറിച്ചു് ഉപന്യസിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ശേഷം രണ്ടുപേരെയുംകുറിച്ചു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ടു്.

ജനനം:—നെടിയിരിപ്പുസ്വരൂപം സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി മൂന്നു ശാഖകളായി പിരിഞ്ഞു താമസിക്കുന്നു. ആ കോവിലകത്തു സന്തതിവിച്ഛേദം വരാതെയിരിക്കുവാൻ 881–ാമാണ്ടു മകരമാസം 16–ാംനു-അന്നത്തെ സാമൂതിരിപ്പാടു നീലേശ്വരത്തുകോയിക്കൽനിന്നു രണ്ടു സ്ത്രീകളെയും മൂന്നു പുരുഷന്മാരെയും ദത്തെടുത്തു് അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠത്തിയെ കിഴക്കേക്കോവിലകത്തും അനുജത്തിയെ പുതിയകോവിലകത്തും താമസിപ്പിച്ചു. ആറേഴു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ രണ്ടുപേരുടെ ജ്യേഷ്ഠത്തിയുംകൂടി നീലേശ്വരത്തുനിന്നു കോഴിക്കോട്ടേക്കു പോന്നു. ആ രാജ്ഞിക്കുവേണ്ടി പണിയിച്ചതാണു് പടിഞ്ഞാറേക്കോവിലകം. ഈ വിവരങ്ങൾ മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രസംഗത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളവയാണല്ലോ. ടിപ്പുവിന്റെ കലാപകാലത്തു് ആ മൂന്നു ശാഖകളിലെ സ്ത്രീകളും തിരുവിതാംകൂറിൽ പോയി രക്ഷപ്പെട്ടു; ധർമ്മരാജാവു പടിഞ്ഞാറേക്കോവിലകത്തെയും പുതിയകോവിലകത്തെയും രാജ്ഞിമാരെ കുന്നത്തൂരിലും കിഴക്കേക്കോവിലകത്തെ രാജ്ഞിമാരെ എണ്ണയ്ക്കാട്ടും താമസിപ്പിച്ചു. മറ്റു ശാഖകൾ തിരിയെപ്പോയപ്പോഴും പടിഞ്ഞാറേക്കോവിലകത്തുകാർ കുന്നത്തൂരിൽ പാർത്തേയുള്ളൂ. അവിടെ 997–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം അവിട്ടംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ച ശ്രീദേവിത്തമ്പുരാട്ടിയാണു് ഏട്ടൻതമ്പുരാന്റെ മാതാവു്. ആ തമ്പുരാട്ടി മറ്റുങ്ങളോടുകൂടി 1044–ാമാണ്ടു കോഴിക്കോട്ടേക്കു മടങ്ങി അവരുടെ വകമാങ്കാവിൽക്കോവിലകത്തു താമസമായി. പുതിയകോവിലകത്തുകാർ തിരുവണ്ണൂരിലും കിഴക്കേക്കോവിലകത്തുകാർ വെങ്കടക്കോട്ട(കോട്ടയ്ക്കൽ)യിലും താമസിച്ചു. ആ തമ്പുരാട്ടിയുടെ സീമന്തപുത്രനായി ഏട്ടൻരാജാവു് 1020–ാമാണ്ടു മകരമാസം 29–ാംനു- പൂരുരുട്ടാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. തൃശ്ശൂർ തോട്ടപ്പായഇല്ലത്തെ ഒരു നമ്പൂരിയായിരുന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പിതാവു്. പടിഞ്ഞാറേക്കോവിലകത്തു് അനുജൻതമ്പുരാനും അമ്മാമൻതമ്പുരാനും അവിടുത്തെ കനിഷ്ഠസഹോദരന്മാരായിരുന്നു. അവരുടെ ജനനം 1024, 1029 ഈ കൊല്ലങ്ങളിലാണു്. അമ്മാമൻതമ്പുരാൻ ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം എന്നും കാദംബരിയെന്നും രണ്ടു ഗദ്യകഥകൾ രചിച്ചു. കാദംബരിയിലെ പ്രതിപാദ്യം "വെനിസ്സിലെ വ്യാപാരി" എന്ന ഷേക്സ്പീയരുടെ നാടകത്തിലെ ഇതിവൃത്തത്തിന്റെ സംഗ്രഹമാണു്.

വിദ്യാഭ്യാസം:—ഏട്ടൻരാജാവു ബാല്യത്തിൽ കുറേക്കാലം വിദ്യാസമ്പാദനത്തിൽ പരാങ്മുഖനായിരുന്നുവെങ്കിലും പിന്നീടു് ആ വൈകല്യം തീർത്തക്കവണ്ണം ദേശമണ്ഡലത്തു് ഇക്കണ്ടവാരിയരുടെകീഴിൽ നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിക്കുകയും സിദ്ധാന്തകൗമുദി പൂർവ്വാർദ്ധംവരെ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചതിനുമേൽ ഉത്തരാർദ്ധവും വ്യാകരണത്തിലും അലങ്കാരത്തിലും ചില ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങളും തന്റെ മാതുലനും സർവ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രനുമായ കുഞ്ഞനുജൻതമ്പുരാന്റെയടുക്കൽനിന്നു വായിച്ചു് ആ ഭാഷയിൽ അടിയുറച്ച വ്യുൽപത്തി സ്വായത്തമാക്കുകയും ചെയ്തു. പാനകാലത്തുതന്നെ കവനത്തിലും പരിശീലനം നേടി. തന്റെ മാതാവു് 1046 മുതല്ക്കുതന്നെ പടിഞ്ഞാറേക്കോവിലകംവക കാര്യങ്ങൾ നേരിട്ടു് അന്വേഷിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നതിനാൽ പരോപകാരം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ട സമ്പത്സമൃദ്ധി അവിടത്തേക്കു യൗവനത്തിൽത്തന്നെ സഞ്ജാതമായി. ശിഷ്യന്മാരെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിക്കുക, വിദ്വാന്മാരെ എല്ലാപ്രകാരത്തിലും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, അർഹന്മാരായ അർത്ഥികൾക്കു ദ്രവ്യസഹായം ചെയ്യുക മുതലായ സൽപ്രവൃത്തികളിൽ അപ്പോൾത്തുടങ്ങി അവിടുന്നു വ്യാപൃതനായി. അതിനുമുൻപുതന്നെ ഇംഗ്ലീഷു്, ഹിന്ദുസ്ഥാനി തുടങ്ങിയ മറ്റു ഭാഷകളുംകൂടി പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

അനന്തരജീവിതം:—1070-ൽ ശ്രീദേവിത്തമ്പുരാട്ടി അമ്പാടി (ശ്ലോഷപുരി എന്നു സംസ്കൃതത്തിൽ)ക്കോവിലകത്തു വലിയതമ്പുരാട്ടിയായി. മൂന്നു ശാഖകളിലുംവച്ചു വയസ്സുമൂപ്പുള്ള രാജ്ഞിക്കാണു് ആ സ്ഥാനം ലഭിക്കുന്നതു്. അതിനു പ്രത്യേകം മാലിഖാനവുമുണ്ടു്. 1077-ാമാണ്ടു ധനുമാസം 26-ാംനു-യായിരുന്നു ആ സുചരിതയുടെ നിര്യാണം. ഏട്ടൻരാജാവു് 1068-ൽ അമ്പാടിക്കോവിലത്തു വലിയതമ്പുരാനും, 1078 മേടം 21-ാംനു- നെടുത്തായ്പാട്ടം (അഞ്ചാംമൂറ) 1079 മേടം 3-ാംനു- എടത്തായ്പാട്ടം (നാലാംമൂറ) 1082 തുലാം 7-ാംനു- മൂന്നാപ്പാട്ടം (മൂന്നാംമൂറ) 1085 കന്നി 19-ാംനു- ഏറാംപ്പാട്ടം (ഇളയതമ്പുരാൻ) ആയി ക്രമേണ ഉയർന്നു. 1088 വൃശ്ചികം 28-ാംനു- കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു കൂട്ടിയനുജൻതമ്പുരാൻ തീപ്പെട്ടപ്പോൾ ധനു 13-ാംനു- സാമൂതിരിപ്പാടെന്ന മഹനീയമായ സ്ഥാനത്തിൽ ആരൂഢനായി. അവിടുത്തെ വാഴ്ചക്കാലത്തു സചിത്രപംവക ദേവാലയങ്ങളും, വിദ്യാശാലകളും, ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങളും ഇവയിലെ കാര്യങ്ങളെല്ലാം വളരെ ഭദ്രിയായി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിവ്വഹിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. സപ്തരുപത്തിന്റെ ഭരണം പൂവ്വാധികം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അതു കോട്ട് ഓഫ് വാഡ്സിലേക്കു വിട്ടുകൊടുത്തു. കൊച്ചിയും കോഴിക്കോടും തമ്മിലുള്ള കുടുംബവൈരം പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. എട്ടൻതമ്പുരാൻ താൻതന്നെ രാജഷ്ടിയായ കൊച്ചിമഹാരാജാവിന്റെ അതിഥിയായി തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു പോയി ആ വൈരം എന്നെന്നേക്കുമായി ശമിപ്പിച്ചു. രണ്ടുപേരും വിദ്വാന്മാരായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് ശോഭനമായ ആ പരിണാമം സാധ്യമായതു്. 1031-ൽ തീപ്പെട്ട സാമൂതിരിപ്പാട് അതിനുമുൻപു തൃശ്ശൂരിലേക്കു പോയെങ്കിലും അതു മഹാരാജാവിന്റെ ആനുകൂല്യത്തോടുകൂടിയല്ലായിരുന്നു. ഒന്നിലധികം തവണ കാശിക്കു പോയി ഗങ്ഗാസ്നാനം ചെയ്തയുണ്ടായി. ഒടുവിൽ പോയതു് 1071-ലാണു്. 1090-ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 16-ാംനു- കാസശ്വാസം ബാധിച്ചു തീപ്പെട്ടു. പെരിന്തൽമണ്ണയിൽ അമ്പലക്കാട്ടു ലക്ഷ്മിയമ്മയായിരുന്നു പത്നി.

വിദ്വൽപ്രോത്സാഹനം:—എട്ടൻതമ്പുരാനു് അഭിമുഖസംഭാഷണം വഴിക്കോ കത്തിടപാടുമുഖേനയോ പരിചയമില്ലാത്ത സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാർ അക്കാലത്തു ഭാരതത്തിൽ ഇല്ലായിരുന്നു എന്നുതന്നെ പറയാം. പിന്നീടു ബാംബേപ്രവിശ്യയിൽ കൃതകോടി ശങ്കരാചാര്യപദത്തിൽ പ്രവേശിച്ച പരിഷ്കൃതാശയനായ ലിങ്ഗേശമഹാശയൻ അവിടത്തെ പരമസുഹൃത്തുക്കളിൽ അന്യതമനായിരുന്നു. ധോല്പൂർ തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിലെ രാജാക്കന്മാർ, കാളഹസ്തി മുതലായ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ ഇടപ്രഭുക്കന്മാർ ഇവരെല്ലാം അവിടുന്നുമായി സംസ്കൃതത്തിൽ ലേഖനവിനിമയം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും അവിടുന്നും തമ്മിലുള്ള സൗഹാർദ്ദം സൗഭ്രാത്രനിർവ്വിശേഷമായിരുന്നു. അനവധി വിദേശപണ്ഡിതന്മാർ അവിടത്തെ തൃക്കയ്യിൽനിന്നു യഥോചിതം പാരിതോഷികങ്ങൾ വാങ്ങിയിരുന്നു. അവിടത്തെ കീർത്തി സർവ്വത്ര പ്രസരിച്ചു. വിദ്വാനെന്നും കവിരാജകുമാരനെന്നും കേരളഭോജരാജനെന്നും പല ബിരുദങ്ങൾ സരസ്വതീവല്ലഭന്മാരിൽനിന്നു് അവിടത്തേക്കു ലഭിച്ചു. പുന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവിടത്തെ ബഹിശ്ചരപ്രാണനായിരുന്നു. ആ സുഗൃഹീതനാമാവിന്റെ സകലവിദ്യാപ്രവർത്തനങ്ങളിലും എട്ടൻതമ്പുരാൻതന്നെയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനു താങ്ങും തണലും. അദ്ദേഹം 1062-ൽ ആരംഭിച്ച "വിജ്ഞാനചിന്താമണി"പത്രികയേയും അതിനടുത്ത കൊല്ലത്തിൽ തുടങ്ങിയ "സാരസ്വതോദ്യോതിനീ"സംസ്കൃതപാഠശാലയേയും അവിടുന്നു മുഖ്യഹസ്തമായി പോഷിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി സഹൃദയസമാഗമം എന്ന പേരിൽ കോവിലകത്തുവെച്ചു് ഒരു സഭ നടത്തി അതുമുഖേന വിദ്വാന്മാരെ ബിരുദദാനംകൊണ്ടും മറ്റും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. ആർ. വി. കൃഷ്ണമാചാര്യർക്കു് അഭിനവബാണഭട്ടശബ്ദതർക്കാലങ്കാരവിദ്യാഭൂഷണൻ എന്ന ബിരുദം അവിടെനിന്നാണു് ലഭിച്ചതു്. അദ്ദേഹം പില്ക്കാലത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മഹാമഹോപാധ്യായനായി. ആ മഹാവിദ്വാൻ കോഴിക്കോട്ട താമസിക്കുമ്പോഴാം മലയാളം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിച്ചു് ആ ഭാഷയിലും പദ്യഗദ്യങ്ങളാം രചിക്കുകയും ചാരുചര്യാശതകം മലയാളത്തിൽ വിവർത്തനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. നമ്പിയെപ്പറ്റി 1077-ൽ അവിടുന്നയച്ച ഒരെഴുത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

"ശ്രീനീലകണ്ഠശർമ്മാ സോയം സചിവഃ കദാചിദിഹ വൈദ്യഃ
കുതുചിദാഗതമിത്രം കുഹചിജ്ജ്യോതിർവ്വിദന്യദാ ഇ സഖാ;
ആസ്ഥാനപണ്ഡിതത്വം പ്രായസ്സോയം ബിഭർത്തി നസ്സുകവിഃ
ഏവം നാനാവസ്ഥാമിഹ സർവ്വജ്ഞോ യഥോചിതം വഹതി."

നമ്പിയും അവിട്ടത്തെ സച്ഛാരോഹണാവസരത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. "ന കിലൈതാദൃശം കിഞ്ചിൽ പുണ്യായതനം ക്ഷേത്രം, യന്നാസേവിതമേതൈരാസീന്മഹാരാജൈഃ, ന ച താദൃശാഃ കേപി സദേശമഹാരാജാഃ പണ്ഡിതാ വാ യേ ന മഹാരാജാനാമേഷാം പരിചിതാഃ, നാപിതാദൃക്ഷാ കാചന സഭാ പത്രികാ പാഠശാലാ വാ പരേഷാം സാഹായ്യമപേക്ഷമാണാ, യയാ നാലാഭി മഹാരാജാനാമേഷാം കരതലാദനഗ്ഘാദ്യുവപത്തിപിശുനം യൽകിഞ്ചിൽ സാഹായ്യധനം." പുരുക്കത്തിൽ ഒരു വിദ്വത്സങ്കേതമെന്ന നിലയിൽ അക്കാലത്തു കേരളത്തിൽ പേരും പെരുമയും പുലർത്തിയതു മറാരെയുംകാൾ അവിട്ടന്നു തന്നെയായിരുന്നു.

കൃതികൾ—സംസ്കൃതം:—ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും അനവധി കൃതികളുടെ നിർമ്മാതാവാണു്. അവിട്ടത്തെ സംസ്കൃതകവിതയ്ക്കു ലാളിത്യവും പ്രസാദവുമുണ്ടു്. സംസ്കൃതത്തിൽ 1 ലക്ഷ്മീകല്യാണനാടകം, 2 ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരി, 3 ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരീമണ്ഡനം, 4 കേരളവിലാസം, 5 ധ്രുവചരിതം, 6 ദീനദയാപരചമ്പു, 7 വൈരാഗ്യതരങ്ഗിണി (അഷ്ടപദി), 8 രണശിംഹരാജചരിതം, 9 ഭാരതവനേശ്വരവിജയം, 10 ശ്രീകൃഷ്ണാഷ്ടപദി, 11 കിരാതാഷ്ടപദി, 12 വിഷ്ണുകേശാദിപാദാഷ്ടപദി, 13 പ്രശ്നോത്തരമാല, 14 ഉപദേശമുക്താവലി, 15 വിശാഖവിജയോല്ലാസം, 16 പ്രേതകാമിനി തുടങ്ങിയ കൃതികളാണാംപ്പെട്ടന്നതു്. ഗണേശാഷ്ടകം, സരസ്വത്യഷ്ടകം, ശ്രീരാമനാഥനവരത്നമാല, ശ്രീകൃഷ്ണസ്തവരത്നമാലിക, ശ്രീരാമഭക്തിസോപാനസ്തവം, ധനുർദ്ധനുർവിവേചിനി, ഭിക്ഷുഗീതാസ്തവം, ജനനീസ്തവം, ദാവാനലനവരത്നമാലിക, പ്രതിശ്രുതദശകം മുതലായി വേറെയും പല ചെറിയ കവിതകളാം അവിട്ടന്നു രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കുഞ്ഞുകവിതകളാക്കും സമസ്യാപൂരണാദിശ്ലോകങ്ങളാക്കും കണക്കില്ല. ലേഖമാല എന്ന പേരിലും മറ്റും അവയിൽ പലതും അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 17 സ്വമാതാവിന്റെ മരണത്തെപ്പറ്റി അവിട്ടന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു മകരം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

16-ാംനൂ- എഴുതിയ പദ്യലേഖനത്തെ പ്രത്യേകം ഒരു കൃതിയായിത്തന്നെ കണക്കാക്കാവുന്നതാണ്. അതിൽ അമ്പത്തഞ്ചു ശ്ലോകങ്ങളാണ് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. ''മുഹുരിഹ നതയസ്സുന്ദര തസൈ്യ ജനായൈ'' എന്നവസാനിക്കുന്ന അതിലെ എട്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ 'ജനനീസ്തവം' എന്ന പേരിൽ അവിടത്തെ സ്തോത്രങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സംസ്കൃതകൃതികളുടെ സചിത്രപം:—ലക്ഷ്മീകല്യാണം ആ ശീഷ്കത്തിൽ കെ. സി. കേശവപിള്ള ഉണ്ടാക്കിയ ഭാഷാനാടകത്തിന്റെ സംസ്കൃതാനുവാദമാണ്. ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരി എന്ന പേരിൽ അവിടുന്ന് ഒരു കാവ്യം രചിച്ചപ്പോൾ അതിൽ അനേകം ദോഷങ്ങൾ ചില പുരോഭാഗികളായ പണ്ഡിതന്മാർ ഉദ്ഭാവനം ചെയ്തു. അവരുടെ മുഖമുദ്രണത്തിനായി രചിച്ചതാണ് ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരീമണ്ഡനം.

''നോ സന്ത്യത്ര പുരാവദേവ കവയോ നോ ദൃശ്യതേ താദൃശീ
പ്രൗഢാർത്ഥാ കവിതാ ച നാപി രസികാസ്സാരസുജീവാതവഃ
കിന്ത്വേതേ കലികാലവൈഭവബലാദല്പാവശേഷാഃ പുന—
ർവ്വാശേവീം വിലുനന്തി ഹന്ത! ശതശഃ സ്പർദ്ധാമദവ്യാകുലാഃ.

ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരി, കദാപി മനോവിഷാദം
മാ മാ ജ്ഞസ്ത കഥമദ്യ സതീവ്രതം മേ
ഉന്മൂല്യമാനമവിവേകിഭിരക്രമാന്നോ
ഭിദ്യേത സന്തി കവയഃ ഖലു തേ മഹാന്തഃ''

എന്നും മറ്റും കവി തന്റെ ആശങ്കയും സമാധാനവും പ്രസ്തുതമണ്ഡനത്തിൽ പ്രകടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ഏറ്റവും മധുരമാണ് ശൃങ്ഗാരമഞ്ജരി. അതിൽനിന്ന് ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

''ഭർത്തുശ്ച കേരളാനാം മണിതവിലസിതേ
പാണ്ഡ്യഭൂപണ്ഡിതാനാം
ചോളാനാം ചാരുഗീതേ യവനകുലഭുവാം
ചുംബനേ കാമുകാനാം
ഗൗഡാനാം സീൽകൃതേഷു പ്രതിനവവിവിധാ—
ലിങ്ഗനേ മാളവാനാം
ചാതുര്യം ഖ്യാതമേതത്തവയി സകലമിദം
ദൃശ്യതേ വല്ലഭോദ്യ.''

കേരളവിലാസം കേരളോൽപത്തിയെ ഉപജീവിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണ്. ശ്രീപരശുരാമൻ ഉദ്ധരിച്ച അവസരത്തിൽ കേരളത്തിന്റെ സ്ഥിതിയെ കവി ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

''ഏകത്ര ഘോരമകരീകുഹരാന്തരാള—
നിർമ്മുക്തമാരമകരപ്രകരാഭിരാമം;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങന്യത്ര പങ്കതലസങ്കലമീനഗൃധ്നു-
കങ്കാങ്കിതം കമാകോടികഠോരപീഠം;

തത്രാപരത്ര നവരത്നവിരാജമാന-
നക്ഷത്രരാജിലസദംബരഡംബരേഷു
നാഗാ മുഹുഃ പരിലുഠന്തി ഹി ജീവനാന്തം
പ്രാപ്യാപി ചിത്രമിഹ തജ്ജലജീവിനോമീ.''

രണ്ടു വിലാസങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന രണശിംഹരാജചരിതത്തിലെ കഥാരംഭം താഴെ കാണുന്നവിധത്തിലാണു്.

''ആസീദസീമഗുണമണ്ഡനമണ്ഡിതായാ-
മാസേതുലാളിതയശോമഹിമോജ്ജയിന്യാം
രാജാ പ്രജാസു കൃശലൈകപരോ മഹാത്മാ
ഭോജാധിരാജസദൃശോ രണശിംഹനാമാ.''

''സീമാതിരിക്തകരുണാരസരഞ്ജിത''യാണു് ആ കൃതിയെന്നു കവി പറയുന്നു. ഓദനവനേശ്വരവിജയം ഒരു നാടകമാണത്രേ; ഞാൻ വായിച്ചിട്ടില്ല. പത്തുമുതൽ പതിമ്മൂന്നുവരെ അക്കമിട്ടിട്ടുള്ള കൃതികൾ അഷ്ടപദികളായി നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നു. വൈരാഗ്യതരംഗിണിയിൽ പന്ത്രണ്ടു് അഷ്ടപദികൾ ഉൾപ്പെട്ടുന്നു.

''ശ്രീവാസിഷ്ഠപുരാണസാരജലധേഗ്രാധേതരോല്ലോഡിതാൽ
ശ്രീകണ്ഠശ്രുതമാതുലാരൃകരുണാവിശ്രാന്തരജ്ഞൗജസാ
അസ്മദ്വാനസമന്ദരേണ കഥമപ്യുദ്ധൈതഗീതാമൃതം
ലബ്ധും ഹന്ത! ബുധാസ്തദസ്മൃ ഭവതാം തോഷായ നശ്ചാശിഷേ''

എന്നതു് അതിലെയും

''മന്ദസ്മേരമുഖാരവിന്ദമകരന്ദാസ്വാദലോലസ്ഫുര-
ദ്വേണുസ്യന്ദിതനിസ്വനാമൃതരസാസ്പന്ദാക്ഷഗോപീജനം
മന്ദീഭൂതജഗദ്വിലാസമധുരം വന്ദാമഹേ നന്ദജം
ശ്രീവൃന്ദാവനപുണ്യപൂരവിഭവം കാരുണ്യവാരാന്നിധിം''

എന്നതു ശ്രീകൃഷ്ണാഷ്ടപദിയിലെയും ഓരോ ശ്ലോകമാണു്. പ്രശ്നോത്തരമാലയിൽ ഒരു യോഗീശ്വരൻ തന്നെ ശരണംപ്രാപിക്കുന്ന മുമുക്ഷുവിനു ജ്ഞാനോപദേശം നല്കുന്നതാണു് വിഷയം. ശാന്തരസപ്രധാനമായ ആ കാവ്യത്തിനു പ്രത്യേകം ഒരാസ്വാദ്യതയുണ്ടു്. ആകെ 103 ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

''സംസാരസാഗരോദ്യത്തുംഗതരംഗാഭിഘാതവിവശമതിഃ
പാരം പരം തിതീർഷുഃ പൃച്ഛതി ഗുരുമാത്മനോ ഹിതം സുമതിഃ''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ശ്രീമംസ്ത്വനുഖപാവ്ണേന്ദുവിഗളദ്വാണീസുധാധോരണീ—
സാന്ദ്രാസേചനശീതളേ മമ ഹ്രരോ! ചേതോമരുക്ഷ്മാതലേ
അദ്യോന്മസ്തകസദ്വിവേകലതികാ വിധ്വസ്തതാപാഭവൽ
കാലേ ചാരുഫലോജ്ജ്വലാസ്തു ഭഗവൻ! യുഷ്മദ്വിതീർണ്ണാശിഷാ"

എന്നീ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നും ആ ഗ്രന്ഥത്തിലെ ശൈലി മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണും. ഉപദേശമുക്തമാവലിയിൽ മുപ്പതു ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടും. ഓരോന്നും ഓരോ സദാചാരത്തെ ദൃഷ്ടാന്തരൂപേണ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. ഓരോ ശ്ലോകത്തിനും മലയാളത്തിൽ ഒരവതാരികയും, മലയാളത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും തർജ്ജമയും കാണുന്നു. ഇംഗ്ലീഷിൽ ദൃഷ്ടാന്തകഥയും സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. വിശാഖവിജയോല്ലാസം വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ വിശാഖവിജയകാവ്യത്തിനും എട്ടൻതമ്പുരാൻ എഴുതീട്ടുള്ള ഒരു മണ്ഡനോപന്യാസമാണും. ശൃംഗാരമഞ്ജരീമണ്ഡനത്തിലും വിശാഖവിജയോല്ലാസത്തിലും കവിക്കു അലങ്കാരശാസ്ത്രത്തിലുള്ള അസാമാന്യമായ വൈദുഷ്യം സ്പഷ്ടീഭവിക്കുന്നു. പ്രേതകാമിനിയാണും അവിടുന്നും ഒട്ടുവിൽ എഴുതിയ കൃതി. അതു 1880—ൽ രചിച്ചതായിക്കാണുന്നു. വിവാഹം ചെയ്യുന്നതിനുമുൻപായി കാശിയിൽവച്ചു മരിച്ചുപോയ ഒരു കന്യക തന്റെ പ്രിയതമനായി മനസ്സുകൊണ്ടു വരിച്ചിരുന്ന മദനൻ എന്ന വിദ്യാർത്ഥിയെ ശയ്യാഗൃഹത്തിൽ അർദ്ധരാത്രിതോറും ജീവദ്രൂപത്തിൽ പ്രവേശിച്ചും ആ കാമുകനുമായി വളരെക്കാലം രാത്രികാലങ്ങളിൽ രമിക്കുകയും ആ വൃത്താന്തം ഒടുവിൽ പരസ്യമാക്കുകയും ചെയ്ത കഥയാണും പ്രസ്തുതകൃതിയിലെ പ്രതിപാദ്യം. "വെങ്കടേശ്വരസമാചാരം" എന്ന ഹിന്ദുസ്ഥാനിപത്രത്തിൽ ആ കഥ ഒരു വാസ്തവസംഭവമാണെന്നു പല പരിശോധനകളും കഴിഞ്ഞു പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. അതിനെ ഉപജീവിച്ചും രണ്ടുമൂന്നു ദിവസംകൊണ്ടു ഗീതിവൃത്തത്തിൽ 171 ശ്ലോകങ്ങളിൽ നിർമ്മിച്ച ആ കാവ്യം അത്യന്തം ഹൃദയംഗമമാകുന്നു. അധോലിഖിതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളും നോക്കുക.

"ശരദിന്ദുസുന്ദരാസ്യേ! ദയനീയോഹം തവേതി മദ്വചനം
അപഹൃതമദ്യ ഭവത്യാ തത്ത്വാം ദണ്ഡ്യാം ക്ഷിപാമി ഹന്നിഗളേ.

തദ്വിരഹവാർത്തയൈവ പ്രേയസി! സർവ്വാ ദിശശ്ച ദൃശ്യന്തേ
അന്ധീഭൂതാ, രജനീ ഭാതി പ്രാപ്തേവ സുഭ്രൂ! മായാ ഹി.
യാതായാം ത്വയി മദനഃ കപിതോയം നാമധേയസാമ്യേന
മഹ്യം ദൃഷ്ടോന്നിതരാമസഹായായേതി സാമ്പ്രതം മന്യേ."

ഭാഷ:—ഭാഷയിൽ എട്ടൻതമ്പുരാൻ 18 ശൃങ്ഗാരപദ്യമാല, 19 അവിവേകചരിതം നാലുവൃത്തം, 20 കേരളചരിത്രഗീതം നാലുവൃത്തം, 21 രാസക്രീഡ, 22 പാർവ്വതീസ്വയംവരം, 23 രമണീസന്ദേശം ഈ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകഥ, 24 സുഭാഷിതതരങ്ഗിണി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നീ കൃതികഠം പദ്യത്തിലും, 25 അത്ഭുതരാമായണകഥാസംഗ്രഹം, 26 കാശിയാത്രാചരിതം ഒന്നാം ഭാഗം, 27 വിശ്രുതചരിതം ഇവ ഗദ്യത്തിലും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 28 വാമനഭട്ടബാണന്റെ പാവ്തീപരിണയത്തിലെ ഗദ്യഭാഗങ്ങഠംമാത്രം മലയാളത്തിൽ തജ്ജമചെയ്തിരിക്കുന്നതിനാൽ അതിനെയും ഒരു ഗദ്യകൃതിയായിത്തന്നെ ഗണിക്കാം. കൂടാതെ മലയാളത്തിൽ അവിടുത്തെ പദ്യലേഖനങ്ങഠം, പ്രസങ്ഗങ്ങഠം മുതലായവ സമാഹരിച്ചു ഭാഷാലേഖനമാല, അനുമോദനമാല എന്നും മറ്റുമുള്ള ശീർഷകങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പദ്യകൃതികളെക്കുറിച്ചു വിശേഷിച്ചു് ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ല. ശബ്ദങ്ങഠംക്കു സാരൂപ്യമോ ആശയങ്ങഠംക്കു സൗരഭ്യമോ അവയിൽ കണ്ടെത്തുവാൻ പ്രയാസമുണ്ടു്. ഗദ്യകൃതികളാണു് തമ്മിൽ ഭേദം. വിശ്രുതചരിതം ഭശകുമാരചരിതം ഉത്തരചീറികയിലെ ചരമോച്ഛ്വാസകഥയുടെ വിവരണമാകുന്നു. എട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ഒരു നല്ല കൃതിയായി എനിക്കു തോന്നീട്ടുള്ളതു കാശിയാത്രാചരിതമാണു്. അതിൽ തമ്പുരാൻ 1071–ൽ ജ്യേഷ്ഠൻ പുതിയകോവിലകത്തു കൃഷ്ണരാജാവൊന്നിച്ചുള്ള തന്റെ ദേശസഞ്ചാരത്തെ വിവരിക്കുന്നു. ഭാരതത്തിലെ പല തീർത്ഥക്ഷേത്രങ്ങളേയും അവയെസ്സംബന്ധിച്ചുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളേയും ചരിത്രശകലങ്ങളേയും അതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു് ആ യാത്രാവിവരണത്തിനുള്ള ആകർഷകത ഇരട്ടിക്കുന്നു. തമ്പുരാൻ കാശിയിൽ ചെന്നുചേരുന്നതുവരെയുള്ള വിവരങ്ങളേ ഒന്നാം ഭാഗത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുള്ളൂ. രണ്ടാം ഭാഗം എഴുതിയതായി അറിവില്ല. തമ്പുരാന്റെ ഗദ്യത്തിനു നല്ല അടുക്കും വെടിപ്പും ഉണ്ടു്. താഴെക്കാണുന്നതു ബോംബയിലെ മഹാലക്ഷ്മീവീഥിയെപ്പറ്റിയുള്ള വർണ്ണനത്തിലെ ഒരു ഭാഗമാണു്.

"ഞങ്ങഠം താമസിച്ചിരുന്ന ബംഗ്ലാവിൽ കുഴൽവെള്ളത്തിനുപുറമേ കരിങ്കൽപ്പടവു കെട്ടി അതിമനോഹരമായ ഒരു തടാകമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു ജലസൗകര്യം നല്ലവണ്ണം ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല, പാർക്കുന്ന ബങ്കളാവിലും മറ്റും ഗാസ്‌ലൈറ്റ് എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ദീപപ്രകാശം വഴിപോലെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ മഹാലക്ഷ്മി എന്ന പ്രദേശം സമുദ്രതീരത്തിലാകകൊണ്ടു ശീതമാരുതസൗലഭ്യവും, വലിയ പട്ടണത്തിൽനിന്നു കുറേ ദൂരത്തിലാകയാൽ നാനാജനസമ്മർദ്ദവൈകല്യവും, അതിധനികന്മാരായ വൃന്ദാവനദാസശ്രേഷ്ഠ മുതലായ ചില യോഗ്യന്മാരുടെ വാസസ്ഥാനമായതുകൊണ്ടു സുജനസമൃദ്ധിയും, മഹാലക്ഷ്മീക്ഷേത്രമുള്ളതുകൊണ്ടു സാത്വികപുഷ്ടിയും മറ്റും വഴിപോലെ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു ഞങ്ങഠംക്കു് ഈ സ്ഥലം എന്തുയും തൃപ്തിയെ നല്കിയിരിക്കുന്നു."

അവിടുത്തെ സംസ്കൃതകൃതികഠം പ്രായേണ പുന്നശ്ശേരിനമ്പിയും ഭാഷാകൃതികഠം മനോരമപ്പത്രാധിപർ പുളിയമ്പാറ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോനുമാണു് അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കടത്തനാട്ട് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ (1040–1082)—

ഉപക്രമം:—കടത്തനാട്ടിനു സംസ്കൃതത്തിൽ ഘടോൽകചക്ഷിതി എന്നും ഭൈമിക്ഷിതി എന്നും പേരുകളുണ്ട്. ഭീമന്റെ പുത്രനാണല്ലോ ഘടോൽകചൻ; തന്നിമിത്തം ആ ഭൂമി ഭൈമിയായി. എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ കടത്തുനാടിന്റെ രൂപഭേദമായ കടത്തനാട് സംസ്കൃതീകരിച്ചതാണ് ഘടോൽകചക്ഷിതി. പോലനാട്ടിലെ രാജാക്കന്മാരെ ക്രി. പി. 1564–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു സാമൂതിരിപ്പാട് അവിടെനിന്നു നിഷ്കാസനം ചെയ്തപ്പോൾ അവർ കോലത്തിരിയെ അഭയം പ്രാപിക്കുകയും അന്നത്തെ തെക്കുംകൂർതമ്പുരാൻ അവരിൽ ഒരു രാജകുമാരിയെ വിവാഹം ചെയ്തയയ്ക്കുകയും ആ തമ്പുരാൻ കാന്ദിശീകമായ ആ രാജകുടുംബത്തിനു കൊല്ലത്തുനാടിന്റെ തെക്കേയറ്റത്തുള്ള എട്ടാനും ദേശങ്ങളും സമ്മാനിക്കുകയുംചെയ്തു. അതാണ് കടത്തനാട്. സാമൂതിരിയുടേയും കോലത്തിരിയുടേയും രാജ്യങ്ങൾക്കു് അവിടം കടന്നുപോകേണ്ടിയിരുന്നതിനാൽ അതിനു കടത്തുനാടെന്നു പേർ വന്നു. പോലനാട്ടിലെ രാജാക്കന്മാർ എന്ന പേരും കൈവിട്ടില്ല. തദനുരോധേന അവർ പോർളാതിരിമാരുമായി. കടത്തനാട്ടുള്ള കുടുംബം ആയഞ്ചേരി എന്നും എടവലത്തെന്നും രണ്ടു ശാഖകളായി പിരിഞ്ഞു താമസിക്കുന്നു. രണ്ടു ശാഖകളിലുംകൂടി വയസ്സുമൂപ്പുള്ള ആളാണ് കടത്തനാട്ടു വലിയതമ്പുരാനാകുന്നതു്. സദ്വൃത്തമാലയുടെ കർത്താവായ ശങ്കരവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ഭാഗിനേയനായി മറൊരു ശങ്കരവർമ്മതമ്പുരാനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1060–ാമാണ്ടിനു മുൻപു മരിച്ചു. ഖാണ്ഡവദാഹം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതി.

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കടത്തനാട്ട് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ 1040–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം അവിട്ടംനക്ഷത്രത്തിൽ ആയഞ്ചേരിക്കോവിലകത്തു ജനിച്ചു. മാതാവു ശ്രീദേവിത്തമ്പുരാട്ടിയും പിതാവു കുറിപ്പുറം സ്റ്റേഷനുസമീപമുള്ള കക്കാട്ടില്ലത്തു നാരായണൻനമ്പൂരിയുമായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽ കാവ്യനാടകങ്ങളും കടത്തനാട്ടു കുന്നമങ്ഗലത്തു പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയുടെ കീഴിൽ പഠിച്ചു. പിന്നീടു തന്റെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരനും ശാസ്ത്രജ്ഞനുമായ ആയഞ്ചേരിക്കോവിലകത്തു കൃഷ്ണവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനായി വ്യാകരണവും അലങ്കാരവും അഭ്യസിച്ചു. അനന്തരകാലത്തിൽ കടത്തനാട്ടു കൊച്ചുതമ്പുരാക്കന്മാരെ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചിരുന്ന ചണ്ഡമാരുതാചാര്യരോടു കൂടെ തർക്കവും വശമാക്കി. ആ ആചാര്യൻ ഒരു ശ്രീവൈഷ്ണവബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷുഭാഷ സപ്രയത്നംകൊണ്ടു മദിക്കുലേഷൻപരീക്ഷയ്ക്കു ചേരത്തക്കവണ്ണം പഠിച്ചു എങ്കിലും ആ പരീക്ഷയ്ക്കു കൂടിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാത്രയവൈദുഷ്യത്തെപ്പറ്റി ഇരുവനാട്ടു കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാർ ഉദയാലങ്കാരത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കാരുണ്യം പൂണ്ട ബാല്യം മുതിരുമമലയാം
കൈരളിപ്പെണ്ണിനേയും
താരുണ്യംകൊണ്ട ലോകം മുഴുവനുമമളി-
പ്പിക്കുമാ ഹൗണിയേയും
ചാരുശ്രീവൃദ്ധഗൈവ്വാണിയെയുമുടയ്ക്ക-
നാഥനിന്നാനനത്തിൽ-
പ്പാരുഷ്യം വിട്ടിരുത്തുന്നിതു പരമുരചെ-
യ്തീടുമച്ചാരുവാക്കാൽ."

പൊതുകാര്യപ്രസക്തി:—1072-ാമാണ്ട കുഞ്ഞുവമ്മതമ്പുരാൻ കടത്തനാട്ട വലിയതമ്പുരാനായപ്പോൾ കഥാനായകൻ ഇളയതമ്പുരാനായി. 1094-ലാണ് കുഞ്ഞുവമ്മ മരിച്ചതു്. 22-ാമത്തെ വയസ്സുമുതല്ക്കു തന്നെ ഉദയവമ്മതമ്പുരാൻ തന്റെ ജീവിതം ലോകസേവനത്തിനായി സമർപ്പിച്ചു. 1070-ാമാണ്ട കടത്തനാട്ട രാജാസ് ഹൈസ്കൂൾ എന്ന ഇംഗ്ലീഷ്വിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചു; അതു് ഇന്നും ആശാസ്യമായ രീതിയിൽ നിലനിന്നുപോരുന്നു.

പത്രപ്രവർത്തനം:—ഉദയവമ്മതമ്പുരാൻ 1065-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു പാലക്കാട്ടുനിന്നു് ഒരു അച്ചുക്കൂടം വിലയ്ക്കു വാങ്ങി. 1066 കന്നിമാസത്തിൽ അതിൽനിന്നു ജനരഞ്ജിനി എന്ന പേരിൽ ഒരു മാസിക പുറപ്പെടുവിച്ചു. തമ്പുരാൻ അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനും, അവിടത്തെ ആശ്രിതനും നിത്യസഹചാരിയുമായ കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാർ പത്രാധിപരുമായിരുന്നു. 1069-ൽ തോട്ടയ്ക്കാട്ടു് ഇക്കാവമ്മയ്ക്കു നമ്പിയാർ എഴുതിയ ഒരെഴുത്തിൽ

"ഞാനെന്നാൽ ജനരഞ്ജിനിക്കധിപരാം നാരായണൻനമ്പിയാ-
രാണല്ലോ പതിനെൺവയസ്സു തികയുന്നിക്കക്കടംതന്നിലും"

എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നമ്പിയാരുടെ ജനനം 1048 കർക്കടകത്തിലാണു്. കടത്തനാട്ടു് ഇളയതമ്പുരാന്മാർക്കു പ്രത്യേകമായി താമസിക്കുന്നതിനു പുറമേരി എന്നൊരു കോവിലകമുണ്ടു്. അതിനടുത്തുള്ള ആറോട്ടുമഠത്തിലാണു് പ്രസ്തുതമുദ്രാലയം സ്ഥാപിച്ചതു്. ജനരഞ്ജിനിയിൽ സമസ്യാപൂരണവും ചിത്രപ്രശ്നവും മറ്റും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. അതാണു് വടക്കേ മലബാറിലെ ഒന്നാമത്തെ പത്രഗ്രന്ഥം. അഞ്ചാറു കൊല്ലം അതു് അങ്ങനെ പ്രചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ തമ്പുരാനു് അതുകൊണ്ടു പോരെന്നും പ്രാചീനങ്ങളും അർവ്വാചീനങ്ങളുമായ ഭാഷാകൃതികളുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു തക്കവണ്ണം അതിനെ വികസിപ്പിക്കണമെന്നും തോന്നി. അതിന്റെ ഫലമായാണു് ജനരഞ്ജിനി അസ്തമിക്കുകയും കവനോദയം ഉദിക്കുകയും ചെയ്തതു്. ആദ്യം കുറേക്കാലം ജനരഞ്ജിനി അച്ചുക്കൂടത്തിൽത്തന്നെ അതു് അച്ചടിപ്പിച്ചുവന്നിരുന്നുവെങ്കിലും അതിലെ ലിപികൾ പഴക്കംകൊണ്ടും മറ്റും വിരൂപങ്ങളായിത്ത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നതിനാൽ പിന്നീടുള്ള മുദ്രാപണം കോഴിക്കോട്ട സ്പെക്ടറാർ അച്ചുക്കൂട ത്തിലേക്കു മാറ്റി. പതിനാറുകൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിൽ നാല്പതോളം പുസ്ത കങ്ങൾ അവിടുന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പ്രാചീനകൃതികളിൽ ചെല്ലൂർ മാഹാത്മ്യം (ചെല്ലൂരനാഥോദയം) ഭാരതചമ്പു എന്നീ പ്രബന്ധങ്ങളും, ചന്ദ്രോത്സവം കാവ്യവും, നവീനകൃതികളിൽ കടത്തനാട്ട കൃഷ്ണവാരിയരുടെ ഭാഷാരാമായണചമ്പുവും, നാരായണൻനമ്പിയാരുടെ ഉദയാലങ്കാരവും, തേലപ്പുറത്തു നാരായണൻനമ്പിയുടെ യയാതിചരിതം, കറുത്തപാറ ദാമോദരൻനമ്പൂരിയുടെ അക്ഷയപാത്രം, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയുടെ പാഞ്ചാലധനഞ്ജയം, ജാനകീപരിണയം, വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം, നാണുഅയ്യാശാസ്ത്രികളുടെ പ്രബോധചന്ദ്രോദയം, മണന്തല നീലകണ്ഠൻമൂസ്സതിന്റെ അത്ഭുതരാമായണം എന്നീ നാടകങ്ങളും മറ്റും അതുവഴിക്കു പുറത്തുവന്നതാണു്. ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ആവിഷ്കരണത്തിലും അവിടുന്നുത്സുകനായിരുന്നു. ജാനകീപരിണയംതന്നെ ഒരു ഗദ്യനാടകമാണു്. തേലപ്പുറത്തു നാരായണൻനമ്പിയുടെ ജാനകി എന്ന നോവലും അതിൽത്തന്നെയാണു് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഭാഗവതപുരാണികൻ അയ്യാത്തുരശാസ്ത്രിയുടെ വേദാന്തപ്പണം, മുത്തുലക്ഷ്മി തുടങ്ങിയ ഗദ്യപുസ്തകങ്ങളേയുംകൂടി ഇവിടെ സ്മരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കുക്കയിൽ കണിയാരുടെ പ്രശ്നരീതി, കാരാട്ടു നമ്പൂരിയുടെ ജ്യോത്സ്നിക (വിഷവൈദ്യം) ഇവയും തദ്വാരാ പ്രകാശിതങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങളാണു്. തമ്പുരാനു പ്രസ്തുതവിഷയത്തിൽ മാഗ്ദർശകമായിരുന്നതു ബോംബേയിൽനിന്നു പ്രചരിച്ചിരുന്ന കാവ്യമാല എന്ന സംസ്കൃതത്തൈമാസികമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അതിലെ പരിപാടിയനുസരിച്ചു് ഓരോ ഗ്രന്ഥത്തോടു ചേർത്തു ഗ്രന്ഥകാരനെപ്പറ്റി അറിവുള്ള വിവരങ്ങളും പ്രകാശിപ്പിച്ചിരുന്നു. കഥാനായകനും അനേകം സ്വകീയകൃതികൾകൊണ്ടു കവനോദയത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. സാരോദയം എന്നൊരു പത്രവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ കുറേക്കാലം പ്രചരിച്ചിരുന്നതായി അറിവുണ്ടു്.

കവിസംഘം:—ഏട്ടൻതമ്പുരാനെന്നതുപോലെ ഉദയവർമ്മതമ്പുരാനും ഒരു നല്ല കവിസംഘം സാഹിത്യവിനോദത്തിനും സഹപ്രവർത്തനത്തിനും സന്നദ്ധമായി സമീപത്തുണ്ടായിരുന്നു. കടത്തനാട്ട കൃഷ്ണവാരിയർ, ഇരുവനാട്ടു നാരായണൻനമ്പിയാർ, മണന്തല നീലകണ്ഠൻമൂസ്സതു്, നല്ലൂർക്കണ്ടി നാരായണൻനമ്പൂരി, ചെറുവറ്റ ഗോവിന്ദൻനമ്പൂരി ഇവർ ആ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. നമ്പിയാരും കൃഷ്ണവാരിയരുമായിരുന്നു കവനോദയത്തിന്റെ ആധിപത്യം വഹിച്ചതു്. 1064–ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ഭാഷാചരിത്രം രണ്ടാംഭാഗത്തിൽ ഉദയവർമ്മതമ്പുരാനെ "ഉത്തരകേരളത്തിലെ വിദ്വജ്ജനങ്ങൾക്കു് ഒരാശ്രയമായ പ്രഭു" എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ചരിത്രകാരൻ വർണ്ണിക്കുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു വയസ്സു് 23–ൽ കവിഞ്ഞിരിക്കയില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിവിധമായ സാഹിത്യപോഷണം:—'ഭാഷാപോഷണാഭിലാഷി' എന്ന വിനയദ്യോതകമായ വിശേഷണംമാത്രമേ തമ്പുരാൻ തന്റെ പേരുമായി ഘടിപ്പിച്ചുവന്നുള്ളു എങ്കിലും പല ഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും കർത്താവും കാരയിതാവും പ്രസാധകനുമെന്നും, പല വിദ്വാന്മാരുടേയും കവികളുടേയും പുരസ്കർത്താവെന്നുമുള്ള നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അതിസമുന്നതമായ ഒരു പദവിയാണു് സമകാലികന്മാരായ സഹൃദയന്മാർ നല്കിയിരുന്നതു്. ആദ്യംമുതല്ക്കുതന്നെ കാവ്യമാലയുടെ പ്രശസ്തബന്ധുക്കളിൽ അന്യതമനായിരുന്ന അദ്ദേഹം മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ സപ്താഹാസുധാകരവും കോടിവിരഹവും അതിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. നിരവധി സംസ്കൃതകവികളുടെ ചരിത്രം കവനോദയത്തിൽ 'കവികലാപം' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ആവിഷ്കരിച്ചു. 1079–ാമാണ്ടു തലശ്ശേരിയിൽവച്ചു നടന്ന ഭാഷാപോഷിണിയുടെ സപ്തമസമ്മേളനത്തിന്റെ ചെലവു മുഴുവൻ അദ്ദേഹംമാത്രമായി വഹിച്ചുവെന്നമാത്രമല്ല അവിടെക്കൂടിയിരുന്ന ഭാഷാബന്ധുക്കളെ കടത്തനാട്ടേക്കു ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടുപോയി അവർക്കു് ഓണപ്പുടവയും സമ്മാനിച്ചു. ക്ഷേമേന്ദ്രന്റെ ഭാരതമഞ്ജരി പല കവികാംക്ഷകളായി വീതിച്ചുകൊടുത്തു് അവരെക്കൊണ്ടു ഭാഷാന്തരീകരിപ്പിച്ചു. അതിൽ ശങ്കുണ്ണി തർജ്ജമ ചെയ്തതു് ഹരിവംശമാണു്.

പരഗതി:—തന്റെ മാതുലനായിരുന്ന ആയഞ്ചേരിക്കോവിലകത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പുത്രിയായിരുന്ന ഉദയവർമ്മതമ്പുരാന്റെ സഹധർമ്മിണി. 1082–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 24–ാംനു- ആ ഉദാരചരിതൻ പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

കൃതികാം:—ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ 1 രസികഭൂഷണം ഭാണവും, ഭാഷയിൽ 2 കുചശതകം, 3 ഹർഷദേവന്റെ രത്നാവലി, 4 പ്രിയദർശിക, 5 സുന്ദരരാജാചാര്യരുടെ വൈദർഭീവാസുദേവം എന്നീ മൂന്നു നാടകങ്ങളുടെ തർജ്ജമ, 6 സരസനാടകം, 7 സദ്വൃത്തമാല, 8 കവിതാഭരണം, 9 കവികലാപം എന്നീ കൃതികളും രചിച്ചു കാണുന്നു.

കാവ്യഗ്രന്ഥങ്ങാം:—ഭാണത്തിലെ ശ്ലോകങ്ങാംക്കു ഉണ്ടിയുണ്ടു്.

"മുകുരനികരരമ്യം പൂർണ്ണിമാപൂർണ്ണചന്ദ്ര-
ച്ഛവിധവളസുധാഭിർധൗതഭിത്തിപ്രദീപ്തം
മൃഗമദഹിമതോയൈർവ്വാസിതം വാസഗേഹം
ജനയതി കമലാക്ഷ്യാഃ കാമുകാനാം പ്രസാദം"

എന്നിങ്ങനെ കവി അതിൽ ഒരു വേശ്യാഗൃഹത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നു. കുചശതകം സ്ത്രീകളുടെ കുചത്തെപ്പറ്റി പല ഉല്പ്രേക്ഷങ്ങാം കോർത്തിണക്കി ഗീതിവൃത്തത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കാവ്യമാണു്. മാതൃകയ്ക്കായി ഒരു ശ്ലോകം പകർത്താം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''നാരങ്ങയ്ക്കുള്ളൊരു നൽച്ചാരുത മോഷ്ടിച്ചു മുലക,ളില്ലെങ്കിൽ
പാരം ത്രപയോടെന്തിനു ചേരുന്നു മുണ്ടിനുള്ളിലൊളിവായി?''

ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ യഥാക്രമം രത്നാവലിയിലും പ്രിയദർശികയിലുമുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളാണു്.

''ചില്ലീവില്ലൊട്ടു കോടീടിലുമവളുടനേ
താഴ്ത്തിനാൾ വക്ത്രപദ്മം;
ചൊല്ലീലാ മുള്ളുവാക്കെന്നൊട്ടു ചെറുതു കുനി-
പ്പിച്ചു മന്ദം ചിരിച്ചാൾ;
ഉള്ളിൽബ്ബാഷ്പത്തൊടൊക്കും നയനമതു മിഴി-
ച്ചുള്ളനേ നോക്കിയില്ലാ;
കൊള്ളിച്ചൂ കോപമേവം കമനി; വിനയമോ
വിട്ടതില്ലൊട്ടുമപ്പോൾ.''

''കണ്ണിപ്പോളിവൾ ചിമ്മിടുന്നു; പരമീട്ടിക്കിങ്ങെനിയ്ക്കന്ധമായ്;
പെണ്ണിൻ തൊണ്ടയടച്ചു; വാക്കു ചുറവാൻ വയ്യാതെയായ്പ്പന്നു മേ;
ശ്വാസം നിന്നിതവാക്കു; കഷ്ടമിവനോ നിശ്ചേഷ്ടനായീ; വിഷം
കൂടാതേശ്ശുകയാലതാണഖിലവും ദുഃഖം നുകോക്കുകിൽ.''

സരസനാടകം കവി വിനോദത്തിനായി എഴുതിയ ഒരു ഏകാങ്കനാടകമാണു്. ഒരു സരസനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദൂഷകനുംകൂടി ഒരു പട്ടണം ചുറ്റി സഞ്ചരിച്ചപ്പോൾ കണ്ട കാഴ്ചകൾമാത്രമാണു് അതിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

മറ്റു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ:—തമ്പുരാന്റെ രണ്ടു ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സദ്വൃത്തമാലിക ഛന്ദസ്സുകളെപ്പറ്റിയും കവിതാഭരണം കാവ്യശിക്ഷയെപ്പറ്റിയും പ്രതിപാദിക്കുന്നു. അതിൽ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങൾക്കുമാത്രമല്ല ഭാഷാവൃത്തങ്ങൾക്കും ലക്ഷണലക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഉദാഹരണങ്ങളെല്ലാം കുലദേവതയായ ലോകമലയാർകാവിലെ പാർവതീദേവിയുടെ സ്തോത്രരൂപത്തിലാണു് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആകെ നാലധ്യായങ്ങളുണ്ടു്. 1075-ാമാണ്ടു നിർമ്മിച്ച പ്രസ്തുതകൃതി എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 1080-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വൃത്തമഞ്ജരിയുടെ പൂർവഗാമിയാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ശിഖരിണീവൃത്തത്തിനുള്ള ഉദാഹരണമാണു് ചുവടേ കാണുന്നതു്.

''മഹീഭൃത്തിൻകന്യേ! മഹിതതരസൗജന്യനിലയേ!
മഹാദേവപ്രേമപ്രസവനിലമാമങ്ഗലതയിൽ
മഹാരമ്യം രോമാവലിലത വിളങ്ങുന്നിതു നിന-
ച്ചഹോ! മുങ്ങീടുന്നു വിബുധജനമാശ്ചര്യജലധൗ.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അത്തരത്തിൽ ഒരു ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം ഭാഷയിൽ അതിനുമുൻപു് ആവിഭ്വിച്ചിട്ടില്ല. കവിതാഭരണത്തിലും നാലധ്യായങ്ങളാണു് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു്. ഒന്നാമധ്യായത്തിൽ കാവ്യസ്വരൂപത്തേയും, രണ്ടാമധ്യായത്തിൽ കവിതാഭ്യാസസമ്പ്രദായത്തെയും, മൂന്നാമധ്യായത്തിൽ കവിവിജ്ഞേയങ്ങളായ കാവ്യസാമഗ്രികളേയും, നാലാമധ്യായത്തിൽ പൂവ്കവിസങ്കേതങ്ങളേയും വിവരിക്കുന്നു. വെണ്മണിമഹൻ തുടങ്ങിയ അർവ്വാചീന കവികളുടെ കൃതികളിൽനിന്നു് അനേകം ഉദാഹരണങ്ങളും ഉല്ലേഖിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കവിയശഃപ്രാർത്ഥികൾക്കു വളരെ പ്രയോജനമുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥമാണു് ഇതെന്നു സമഷ്ടിയായി പറയാം.

കടത്തനാട്ടു രവിവർമ്മതമ്പുരാൻ (1047–1089)— ചരിത്രം:—കടത്തനാട്ടുരാജകുടുംബത്തിൽ രവിവർമ്മതമ്പുരാൻ എന്ന ഒരു സംസ്കൃതകവികൂടി അക്കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം വെട്ടത്തു വാവേരി ഇല്ലത്തെ കേശവൻഭാതിക്കോൻ നമ്പൂരിയുടെയും ഇടവലത്തു കോയിക്കൽ കുഞ്ഞിയെന്ന ലക്ഷ്മിത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും പുത്രനായി 1047–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 1–ാംനു- ജനിച്ചു. ബാല്യകാലത്തെ ഗുരു ഒഞ്ചിയത്തു മാധവവാരിയരായിരുന്നു. പിന്നീടു പാലക്കാട്ടു ശേഖരീപുരംഗ്രാമത്തിൽ വെങ്കടേശ്വരശാസ്ത്രികളുടെ പുത്രൻ ശേഷശാസ്ത്രികളോടു കാവ്യനാടകങ്ങളിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങളും കാഞ്ചീപുരം ഛണ്ഡമാരുതാചാര്യരോടു വ്യാകരണം, തർക്കം, വേദാന്തം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളും സാഹിത്യവും അഭ്യസിച്ചു. 1089–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 23–ാംനു- വിശാഖംനക്ഷത്രത്തിലായിരുന്നു മരണം.

കൃതികൾ:—1 അന്യാപദേശശതകം, 2 പദ്മാവതി (രൂപകം), 3 വിധുരവിലാപം, 4 പദ്യപേടിക എന്നിവയാണു് രവിവർമ്മതമ്പുരാന്റെ കൃതികൾ. വിധുരവിലാപത്തിനു ഛണ്ഡമാരുതശാസ്ത്രികൾ ഒരു ടീക രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സംസ്കൃതത്തിൽ അവിടുന്നു വിശിഷ്ടനായ ഒരു കവിയായിരുന്നു. അന്യാപദേശശ്ലോകങ്ങളും സമസ്യാപൂരണങ്ങളും മറ്റും രചിക്കുന്നതിൽ വിശേഷവാസന പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. പദ്യപേടികയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പല ചെറിയ കൃതികളും സ്തോത്രങ്ങളും സമസ്യാപൂരണങ്ങളും ലേഖനങ്ങളും മറ്റും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മാതൃക കാണിക്കുവാൻ മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"അനഘ്ഘനവമൗക്തികഗ്രഥിതമാലയാലംകൃത–
സ്തനോതു മമ സാഹിതീം വിജിതശംഖസംഘോ ഗളഃ
വിളംബകണികാം വിനാ വിനതിസക്തഭക്തേഷ്വതേ!
മനോഭവരിപുപ്രിയേ! ജഗദഗാധിനാഥേ! ശിവേ!"

(ലോകാംബാവിംശതി)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"പര്യാപ്തൈഃ പരിചാരകൈഃ സമമിതഃ കാശീം പ്രകാശീകൃത-
പ്രാലേയാംശുകലാകലാപമുകുടീയോഷാവിശേഷാദരാം
പുണ്യൈരേവ പുരാതനൈഃ പുരുതരൈശ്ചക്രുൻ യഥേച്ഛം ഭവാ-
നാഗച്ഛതു തിലോകമാതൃകരുണാവീക്ഷാമപേക്ഷാമഹേ."
(ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ കാശിക്കു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ സമർപ്പിച്ചതു്)

"അജ്ഞാനാം യോജ്ഞനാനാം കലയതി വിഗതാ- .
ശങ്കമേവാങ്കപാളീം
യത്താദ്യഗ്രക്രുപങ്കേരുഹമഹഹ മുഹ-
ശ്ചുംബതി പ്രീതിപൂർവം
ഊരു ചാരുഹ്യ യോ വാശതി(?)ർഭുശമുരോ-
ജാഗ്രമഗ്രേണ പാണേ-
ശ്ചിത്രം നൂനം യുവാനാം പുനരനുകുരുതേ
പ്രായശോ ബാലിശോയം." (സമസ്യാപൂരണം)

കടത്തനാട്ടു ലക്ഷ്മിത്തമ്പുരാട്ടി (1020-1084)—ജീവിതചരിത്രം:—ലക്ഷ്മിത്തമ്പുരാട്ടി കടത്തനാട്ടു് ഇടവലത്തുകോയിക്കൽ 1020-ാമാണ്ടു് ഇടവമാസത്തിലെ പൂയംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അമ്മ ആ കോവിലകത്തെ പാവ്തിത്തമ്പുരാട്ടിയും അച്ഛൻ വെട്ടത്തു വാവേരി ഓതിക്കോൻ നമ്പൂരിയുമായിരുന്നു. പെള്ളോളങ്ങരമനയ്ക്കൽ വലിയ മാധവവാരിയരാണു് കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചതു്. പാലക്കാട്ടു ശേഖരീപുരം ശേഷുശാസ്ത്രിയുടെ അടുക്കൽ തർക്കവും അഭ്യസിച്ചു. ഭർത്താവു ചെറുവണ്ണൂരിനടുത്തുള്ള മടങ്ങാളിയില്ലത്തെ വാസുദേവൻനമ്പൂരിയായിരുന്നു. വളരെക്കാലം ഭഗവൽഭജനത്തിലും അധ്യാത്മചിന്തയിലും കഴിച്ചുകൂട്ടി. 1084-ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 19-ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—തമ്പുരാട്ടി സംസ്കൃതത്തിൽ 1 സന്താനഗോപാലം, 2 ഭാഗവതസംക്ഷേപം എന്നീ രണ്ടു കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടാമത്തേതു് അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ കേരളീപ്രശസ്തിയിൽ ആ വിദുഷിയെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

"ധീമജ്ജനാവസഥമായ കടത്തനാട്ടിൽ-
സ്സാമർത്ഥ്യശാലിനി മനീഷിണിയായ ലക്ഷ്മി
കേമത്തമാർന്ന കവിവര്യരെയും സഭയ്ക്കെ-
രാമഗ്നമാക്കി പരമത്ഭുതസാഗരത്തിൽ."

സന്താനഗോപാലം കാവ്യം:—ഈ കാവ്യത്തിൽ ലളിതമധുരങ്ങളായ മൂന്നു സർഗ്ഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്നു. യമകാലംകൃതമാണു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തൃതീയസർഗ്ഗം. രവിവർമ്മനാമധേയനായ തന്റെ പുത്രന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചാണു് തമ്പുരാട്ടി ഇതു നിർമ്മിച്ചതെന്നു് അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകത്തിൽനിന്നു കാണാവുന്നതാണു്.

''രോഗാർത്തയാപി രവിവർമ്മകുമാരകസ്യ
ജാതാദരേണ മനസാ വചസി പ്രകാമം
മൗർഖ്യം സ്വമപ്യുവിഗണയ്യ കൃതം മയൈതൽ
കാവ്യം മുദാ ബുധവരാഃ പരിശോധയന്തു.''

മാതൃക കാണിക്കുവാൻ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

''കാലേന കഞ്ചന സുതോപി ച തസ്യ ജാതഃ
കാലസ്യ ഹന്ത! വശതാം സ തദൈവ യാതഃ
ആദായ തന്മൃതശരീരമുപേത്യ ശൗരിം
ശോകാതുരോ ബഹുതരം വിലലാപ വിപ്രഃ.'' (പ്രഥമസർഗ്ഗം)

''അഥ തദാ ഹരിലോകവിലോകനാ—
ദുദിതതത്ത്വധിയാ സ ധനഞ്ജയഃ
കൃതഹരിസ്മൃതിരസ്തമദോഷവിശദം—
ദധിജഗ്രഹേ; ജഗ്രഹേ ച പരാം മുദം.'' (തൃതീയസർഗ്ഗം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പത്തിരണ്ടാമധ്യായം

വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം (തുടർച്ച)

കൊടുങ്ങല്ലൂർത്തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ ചില അനുയായികളും മറവും

നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂരി (1016—1088) ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കൊച്ചിരാജ്യത്തിൽ ചാലക്കുടി തീവണ്ടിയാപ്പീസിനു സമീപം നടുവം എന്നൊരില്ലമുണ്ട്. ആ ഇല്ലത്തിൽ 1016—ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിൽ മകംനക്ഷത്രത്തിൽ അച്ഛൻനമ്പൂരി ജനിച്ചു. പിതാവു ദിവാകരൻനമ്പൂരിയും മാതാവു് ആര്യഅന്തർജ്ജനവുമായിരുന്നു. പിതാവിന്റെ പേരുതന്നെയാണു് പുത്രനും ലഭിച്ചതു്. ഉണ്ണി പിറന്നു നാലാമത്തെ മാസത്തിൽ പിതാവു നാല്പതാമത്തെ വയസ്സിൽ അന്തരിച്ചു. അക്കാലത്തു നടുവത്തില്ലം അത്യന്തം ദരിദ്രമായിരുന്നു. ആവട്ടത്തൂർ എന്ന സ്ഥലത്തു കുട്ടപ്പള്ളി എന്ന ഇല്ലമായിരുന്ന കവിയുടെ അമ്മാത്തു്. ഉപനയനം ചാലക്കുടിക്കു് അഞ്ചു നാഴിക വടക്കുള്ള കൊടകര മരുത്തോമ്പിള്ളിയില്ലത്തും സമാവർത്തനം നെല്ലായിക്കുന്നത്തില്ലത്തുമായി കഴിഞ്ഞുകൂടി. ആ ഇല്ലക്കാർ സജ്ജനങ്ങളായിരുന്നു. നടുവത്തു് ആ ക്രിയകഠം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനുപോലും മുതലുണ്ടായിരുന്നില്ല. കുട്ടിവായന കഴിഞ്ഞ ക്ഷണത്തിൽ കഥാനായകനു തുള്ളൽക്കഥകഠം വായിക്കുന്നതിലും പകർത്തിയെഴുതുന്നതിലും അളവറ്റ അഭിരുചിയുണ്ടായി. അങ്ങനെ ഭാഷാസാഹിത്യത്തോടു ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം സമ്പർക്കം പുലർത്തിത്തുടങ്ങി. മരുത്തോമ്പിള്ളി തെക്കേ പുഷ്പകത്തു വാസുനമ്പിയാരോടു ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം പഠിച്ചു 1031—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു പോയി അന്നു് അവിടെ താമസിച്ചിരുന്ന പാലപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരുടെ ശിഷ്യനായി. കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർ അച്ഛൻനമ്പൂരിയുടെ സതീർത്ഥ്യനായിരുന്നു. 1038വരെ ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരുടെ കീഴിൽ സംസ്കൃതം പഠിച്ചുവെങ്കിലും ദാരിദ്ര്യബാധകൊണ്ടു കാര്യമായി ഒന്നും അഭ്യസിക്കുന്നതിനു സാധിച്ചില്ല. സാമാന്യം ലോകവ്യുൽപത്തിമാത്രമേ ലഭിച്ചുള്ളൂ; എന്നാൽ ഭാഷാകവിതയിൽ അക്കാലത്തും പരിശ്രമിച്ചിരുന്നു. അന്നു കഥാനായകൻ എഴുതിയ ശ്ലോകങ്ങളും പാട്ടുകളും തിരുത്തിക്കൊടുത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു വേണ്ട സദുപദേശങ്ങഠം നല്കി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചതു പൂന്തോട്ടത്തു് അച്ഛൻനമ്പൂരിയായിരുന്നു.

തിരിയെ ഇല്ലത്തേക്കു്:—1039—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ചാലക്കുടിക്കടുത്തുള്ള വടക്കാഞ്ചേരി ഇല്ലത്തുനിന്നു വിവാഹം ചെയ്തു. ആ വിവാഹത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാരായണൻനമ്പൂരി 1043_ലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ ശങ്കരൻന മ്പൂരി 1052_ലും, ഒരു പുത്രി 1047_ലും ജനിച്ചു. നാരായണനാണു് പില്ക്കാലത്തു നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരി എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്ന കവി. കുറിയേടുപോകാരായിരുന്ന വടക്കാഞ്ചേരിയില്ലത്തെ 50,000 ഉറുപ്പിക വിലവരുന്ന വസ്തുവകകളും കൊച്ചി മഹാരാജാവിന്റെ തീട്ടൂരമനുസരിച്ചു് അച്ഛനു കിട്ടി. അതിനെത്തുടർന്നു് ഇരിങ്ങാലക്കുടയുടെ സമീപം അനുംനിന്നുപോയ തത്തമ്പിള്ളി, നെടുംപിള്ളി എന്നീ രണ്ടില്ലങ്ങളിലെ സ്വത്തുക്കളുംകൂടി മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തെ അവകാശിയാക്കി. അങ്ങനെ കവിയുടെ ഭാഗ്യദേവത തെളിഞ്ഞു; സാഹിതീസേവ നിർവ്വിഘ്നമായി നടത്താനുള്ള സൗകര്യവും വന്നു. 1040_ൽത്തന്നെ ഇളേടത്തു തൈക്കാട്ടു നാരായണൻമൂസ്സതിന്റേയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം അനുജൻ ഇട്ടീരിമൂസ്സതിന്റേയും ശിഷ്യനായി അഷ്ടാംഗഹൃദയം പഠിച്ചു വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ നിഷ്ണാതനായി ആ വഴിക്കും ധനം സമ്പാദിച്ചു.

അനന്തരജീവിതം:—നടുവത്തച്ഛൻ വെണ്മണി അച്ഛനുമായുള്ള വേഴ്ചനിമിത്തം കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തു കൂടെക്കൂടെ പോകാറുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെവച്ചു കുഞ്ഞുരാമവർമ്മൻതമ്പുരാനും, കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രേഷ്ഠസുഹൃത്തുക്കളായി. അവരുമായി നിരന്തരമായ കത്തിടപാടുനടത്തിയും താനുണ്ടാക്കുന്ന കൃതികളും അവരെക്കൊണ്ടു പരിശോധിപ്പിച്ചും അദ്ദേഹം കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കവിസമാജത്തിലെ ഒരംഗമെന്നപോലെതന്നെ കൈരളിയെ ഉപാസിച്ചു. നടുവംമഹനെ കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാനോടു സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങളും അഭ്യസിക്കുവാൻ കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ താമസിപ്പിച്ചതു് ആ സൗഹാർദ്ദം പൂർവ്വാധികം ദൃഢീഭവിക്കുന്നതിനു കാരണമായി. 1055 മുതൽ 1064വരെ അതിനുമുൻപു കൊച്ചിഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ ഭരണത്തിലിരുന്ന കൊടശ്ശേരി കയ്മളുടെവക കാര്യസ്ഥനായി പണിനോക്കി. 1066 മേടമാസം വിശാഖംനക്ഷത്രത്തിൽ പുത്രനെ സമ്പന്നനും യശസ്വിയുമായി കണ്ടു് ആനന്ദത്തോടുകൂടി മാതാവു മരിച്ചു. 1075_ൽ ഗൃഹഭരണത്തിലുള്ള സാമർത്ഥ്യംനിമിത്തം 'മിടുക്കൻ' എന്നു് അതിനുമുൻപുതന്നെ പേരുകേട്ടിരുന്ന ശങ്കരൻനമ്പൂരി അന്തരിച്ചു. ആ സംഭവവും 1080_ൽ മകളുടെ അപ്രതീക്ഷിതമായ നിര്യാണവും കവിയെ ഏറ്റവും അസ്വസ്ഥനാക്കി. 1085_ൽ കാലിന്മേൽ നീരുവന്നു കഷ്ടപ്പെട്ടപ്പോഴും വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തുടങ്ങി കേരളത്തിലെ ഗണനീയന്മാരായ കവികളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യത്തിനായി പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കി. അവ ശേഖരിച്ചു് "ആരോഗ്യസ്തവം" എന്ന പേരിൽ ഒരു പുസ്തകമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അനേകം രോഗങ്ങളാൽ ഓരോ കാലത്തു ബാധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹം ദിനചര്യയിലുള്ള നിരതിശയമായ നിഷ്ഠനിമിത്തമാണു് അവയിൽനിന്നെല്ലാം വിമുക്തനായതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

1088 വൃശ്ചികം 23–ാംന്ന-യായിരുന്ന ആ പുണ്യശ്ലോകന്റെ സച്ഛ്രുതി. അചഞ്ചലമായ ഈശ്വരഭക്തി, അന്യാദൃശമായ ആചാരശ്രദ്ധ, അകളങ്കമായ ഹൃദയശുദ്ധി, ആശ്ചര്യകരമായ പരാവജ്ഞനപാണ്ഡിത്യം ഇത്തരത്തിലുള്ള പല സഹജസിദ്ധികളും അദ്ദേഹത്തിൽ പരിലസിച്ചിരുന്ന. ''നട്ടവധരണീഗീർവ്വാണനത്യന്തശാന്തൻ'' എന്ന ഭഗവദ്ഭൂതിൽ തന്നെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസ്താവന പരമാർത്ഥമാണ്.

കൃതികൾ:—അച്ഛൻനമ്പൂരി അധികം കൃതികൾ എഴുതീട്ടില്ല. 1 അംബോപദേശം (1061), 2 ഭഗവൽസ്മൃതി, 3 ഭഗവദ്ഭൂതനാടകം (1067), 4 ശ്രുങ്ഗേരിയാത്ര, 5 അഷ്ടമീയാത്ര എന്നീ അഞ്ചു വാങ്മയങ്ങളേ പൂർണ്ണങ്ങളായിട്ടുള്ളൂ. വിദ്യാഭ്യാസകാലത്തിൽ എഴുതിയ ബാല്യകൃത്യവും എട്ടുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടും അക്ഷരശ്ലോകത്തിൽച്ചേർത്തും. ഇവയ്ക്കുപുറമേ, 7 കുമാരസംഭവം ദ്വിതീയസർഗ്ഗം, 8 അക്രൂരഗോപാലം നാടകം (രണ്ടങ്കത്തോളം), 9 ഭാരതം കണ്ണപവ്വം കിളിപ്പാട്ട് (അഞ്ചാമദ്ധ്യായത്തോളം) എന്നീ അപൂർണ്ണകൃതികളും, 10 ചില ചെറിയ ഖണ്ഡകൃതികളും, 11 കുറേയധികം എഴുത്തുകളുംകൂടിയുണ്ട്.

കവിതാരീതി:—ശ്രുതിഭാഷാപദങ്ങൾ സുഗമമായ രീതിയിൽ കൂട്ടിയിണക്കി ശ്രവണസുഖം നല്കുവാൻ പര്യാപ്തമായ ഒരു കവനശൈലിയാണ് അച്ഛന്റെ സ്വാധീനമായിരുന്നത്. ഒരിക്കൽ കേട്ടാൽ അർത്ഥബോധമുണ്ടാകാത്ത ശ്ലോകങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടില്ലെന്നതന്നെ പറയാം. ഇരുത്തിച്ചിന്തിപ്പിക്കുന്ന കവിതയൊന്നും ആ കവി എഴുതീട്ടില്ല. ഉൽകടങ്ങളായ വികാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഹൃദയം തരളിതമാകുമ്പോൾ, അലങ്കാരാദ്യാഡംബരങ്ങളുടെ സഹായംകൂടാതെ സ്വഭാവസുന്ദരങ്ങളായ ഖണ്ഡകൃതികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിവുണ്ടായിരുന്ന. 1075–ൽ മകന്റെ മരണത്തിൽ സങ്കടപ്പെട്ടു രണ്ടു തവണകളിലായി ഇരുപതു ശ്ലോകങ്ങൾ അദ്ദേഹം മലയാളമനോരമയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. അവയിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ചുവടേ ചേർക്കാം.

''കാണാതെ കാൽക്ഷണമിരിക്കുകിലപ്പൊഴേറെ–
ക്കേണീടുമങ്ങനെയിരുന്ന കുമാരനിപ്പോൾ
പ്രാണൻ വെടിഞ്ഞു പരലോകമണഞ്ഞു; ഞാനോ
ഞാണറ്റ വില്ലിനു കിടയ്ക്കു കിടന്നിടുന്നു.

പുത്രാർത്തിമൂലമധികം കൃശയായുലഞ്ഞു
കൃത്രാപി വാണു ശിവരാമ! ഹരേ! മുരാരേ!
ഇത്യാദി നാമജപമോടമരുന്ന ജായാ–
വൃത്താന്തമെങ്ങനെ പറഞ്ഞറിയിച്ചിടേണ്ടൂ?''

ഒന്നാംതരം വിലാപകൃതിയായി ഈ വിംശതിയെ പരിഗണിക്കാം. ''ഭാഷാരീതിപ്പഴക്കത്തിനു നടുവം'' എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിലെ പ്രസാദാദിഗുണങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കിയാണ്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭഗവദ്ഭൂതം:—ഏഴങ്കത്തിലുള്ള ഈ നാടകം വളരെ പ്രചാരമുള്ള ഒരു കൃതിയാണു്. ഭക്തിഭാവം വർണ്ണിക്കുവാൻ അച്ഛന്നുള്ള പ്രാഗല്ഭ്യം തികച്ചും ഇതിൽ പ്രകടീഭവിക്കുന്നുണ്ടു്. ഈ നാടകംതന്നെയാണു് അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഷാകവികളുടെയിടയിൽ ഗണനീയമായ ഒരു സ്ഥാനം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തതും. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"ആരാണെൻനാഥനോടിന്നഹിതമതു തുട—
ങ്ങുന്നതെന്നൊന്നു ഘോഷി—
ച്ചാരാൽ നാരായണാക്ഷൗഹിണിയൊടുമുടനേ
തന്റെ സൈന്യങ്ങളോടും
കൂറെല്ലാം ദൂരെവച്ചാക്രുകുലമഖിലം
കൂസൽകൂടാതെ കൊല്വാൻ
പോരും ഞാനെന്നടുത്തു ധൃതിയൊടു കൃതവ—
ർമ്മാവു വില്ലും കുലച്ചു."

"അക്കാലത്തുഗ്രഭൂതപ്രവരപരിഷയോ—
ടൊത്തുടൻ പത്തു ദിക്കും
വെക്കം ഞെട്ടിത്തെറിക്കുംപടി ഘടിതകഠോ—
രാട്ടഹാസം മുഴക്കി
മുഷ്ടാളം മൂർഖ! ദുര്യോധന! ശഠ! ശകുനേ!
നില്ല നില്ലെന്നു മൂന്നാം
തുക്കണ്ണുള്ളം തുറന്നാപ്പുരരിപു ഹൃദയ—
ത്തട്ടിൽനിന്നിട്ടു ചാടി."

മറ്റു കൃതികൾ:—അംബോപദേശം അക്കാലത്തെ കവിസമ്പ്രദായമനുസരിച്ചു നടുവത്തച്ഛനും എഴുതിയെന്നേയുള്ളൂ.

"അമ്മൂമ്മ ചൊല്ലി പുനരിങ്ങനെയെങ്കിലും താ—
നമ്മട്ടിലമ്മകഥമനസ്സു പതിഞ്ഞതില്ല;
ധർമ്മത്തിലുള്ള രതികൊണ്ടവാം സവ്വലോക—
സമ്മാനൃയായ് സകലസൗഖ്യമൊടൊത്തു വാണാൾ"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ അദ്ദേഹം അത്തരത്തിലുള്ള അമ്മായിശ്ലോകോപദേശം സ്വീകരിക്കുന്നു അംഗീകാരയോഗ്യമല്ലെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. അതിനുശേഷമാണു്

"നേരേയംബോപദേശം നിരവധി നിലവി—
ട്ടോത്തു തീർത്തോരുനേരം
നേരമ്പോക്കിനുവേണ്ടിപ്പലവിധമുരചെ—
യ്യുള്ള പാപം നശിപ്പാൻ"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭഗവൽസ്തുതി എന്ന പേരിൽ ഒരു ശ്രീകൃഷ്ണസ്തോത്രം രചിച്ചതു്. രണ്ടു കൃതികളും ഒരേ പുസ്തകത്തിൽ ചേർത്തുതന്നെ അച്ചടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്നേഹിതനായ മരുത്തോമ്പിള്ളി നമ്പൂരി ശൃങ്ഗേരിമഠത്തിൽ പോയി ശങ്കരാചാര്യരോടു് ഉപദേശം വാങ്ങിവന്ന വർത്തമാനമാണു് ശൃങ്ഗേരിയാത്രയിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്. കവിതന്നെ പോയി അതിൽ പറയുന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം കണ്ടതുപോലെയുള്ള പ്രതീതിയാണു് വായനക്കാക്കുണ്ടാകുന്നതു്. മരുത്തോമ്പിള്ളി ആചാര്യസ്വാമികളെ കാണുന്ന ഭാഗം പ്രത്യേകിച്ചും മധുരമായിട്ടുണ്ടു്.

"ബ്രഹ്മജ്ഞൻ ഗുണവാൻ നിത്യബ്രഹ്മചാരി സനാതനൻ;
സമ്മതൻ സജ്ജനങ്ങൾക്കു കല്മഷംതീർന്ന പൂരുഷൻ;

ഊഴിവാനവനാമെന്റെ തോഴരിൽക്കൃപയുള്ളവൻ
ആഴിയോളം മനക്കാമ്പിന്നാഴമുള്ള യതീശ്വരൻ"

എന്നും മറ്റുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ കോർമയിർക്കൊള്ളാതെ വായിക്കാവുന്നതല്ല. അതുപോലെതന്നെയാണു് അഷ്ടമീയാത്രയിൽ കവി വയ്യത്തുവച്ചു വലിയകോയിത്തമ്പുരാനുമായി സംഭാഷണം ചെയ്യുന്ന ഭാഗവും. ഖണ്ഡകൃതികളിൽ ചാലക്കുടിപ്പുഴ പ്രത്യേകിച്ചു നന്നായിട്ടുണ്ടു്.

എഴുത്തുകൾ:—കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ എഴുത്തുകൾക്കുള്ള ഗുണമില്ലെങ്കിലും അച്ഛന്റെ എഴുത്തുകളും കൊള്ളാവുന്നവയാണു്. മലയാളമനോരമയിലും മറ്റും വളരെപ്പേർക്കു് അദ്ദേഹം കത്തുകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"ഓടക്കുഴൽക്കളരവം തെളിവോട കേട്ടി—
ട്ടോടിക്കുഴഞ്ഞരികിൽ വന്ന നതാങ്ഗിമാരെ
കൂടുന്ന മോദമൊട ലക്ഷ്മി വസിച്ചിടും മാ—
റോടൊത്തുചേർത്ത മധുസൂദനനെത്തൊഴുന്നേൻ."

(ശ്രീകൃഷ്ണവന്ദനം)

"പെട്ടെന്നു പെൺകുട്ടികളെക്കരങ്ങൾ
കൊട്ടിക്കളിപ്പിച്ച കണക്കിലാക്കാൻ
പിട്ടല്ല പാരിൽഭ്വരതന്നു തുല്യം
കിട്ടില്ലൊരാളെക്കിഴമേൽ മറിഞ്ഞാൽ." (ഭരതൻഭാഗവതർക്കു്)

"ഒരിടത്തെന്നെട്ടരത്തൊരിടത്തയ്യോ! ഭവാനെയും ദൈവം
ഇരിയെന്നിങ്ങനെ മാനസമെരിയുംവണ്ണം കൂടുക്കിലിട്ടല്ലോ."

(കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോനു്)

നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരി (1043–1119)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—നടുവത്തു മഹൻ(നാരായണൻ)നമ്പൂരി 1043–ാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാണ്ടു മേടമാസം 17–ാംനു- തിരുവോണംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. നടുവത്തച്ഛൻ, വൈലൂർ ഈശ്വരവാരിയർ, ഇളമന ഇളയതു് എന്നിവരോടു സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചതിനുമേൽ കൊടുങ്ങല്ലൂരേക്കു പോയി. അവിടത്തെ കെങ്കത്തമ്പുരാട്ടി എന്ന വിദുഷിയോടു കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാനോടു വ്യാകരണവും പഠിച്ചു. സാമാന്യം നല്ല വൈദുഷ്യം ആ ഭാഷയിൽ സമ്പാദിച്ചു.

മുൻഷിപ്പണി:—പഠിത്തം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കൊടുങ്ങല്ലൂർ സർക്കാർ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ മുൻഷിയായി മഹൻ നിയമിക്കപ്പെട്ടു. കൊടുങ്ങല്ലൂർ കവിതക്കളരിയിൽ അതിനുമുൻപുതന്നെ പയറ്റുമുറകൾ അഭ്യസിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ കൃതി സി. പി. അച്യുതമേനോൻ മന്നാടിയാക്കെതിരായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഉത്തരരാമചരിതത്തിലെ ഒരു ഭാഗമായിരുന്നു. അക്കാലത്തുതന്നെയായിരുന്നു മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകവും തർജ്ജമചെയ്തതു്. സി. പി.യും കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോനുമായിരുന്ന ആ തർജ്ജമയുടെ ഭാരം കയ്യേറ്റതു്. എങ്കിലും അവർ മറ്റു പല കവികളെക്കൂടി ആ ഉദ്യമത്തിൽ ഭാഗഭാക്കുകളാക്കി. ആ സംഭവത്തെക്കുറിച്ചു മേൽ പ്രസ്താവിക്കാം. വെണ്മണി മഹനെയാണു് നടുവം തന്റെ കവിതാവിഷയത്തിൽ പ്രധാനഗുരുനാഥനായി കരുതിവന്നതു്. 1073–ൽമാത്രമാണു് അദ്ദേഹം ഗ്രമാനികവിയുടെ ഉപദേശശതകത്തിനു സാരോപദേശം എന്ന പേരിലുള്ള ഭാഷാനുവാദം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു്. എങ്കിലും വെണ്മണി മഹൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ അതെഴുതി എന്നുള്ളതിനു

> ''കല്യൻ നിർമ്മലനായ വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂതിരിപ്പാടെനി–
> ക്കുല്ലാസാൽ കവിതയ്ക്കു വേണ്ട ഗുണമേകീടേണമേ ദൈവമേ''

എന്ന അതിലെ ഒരു ശ്ലോകാർദ്ധം ജ്ഞാപകമാണു്. 1070–ൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർനിന്നു നമ്മുടെ കവിയെ പഴയന്നൂരേക്കു മാറ്റി. അവിടെ അഞ്ചു കൊല്ലം പണിനോക്കി. 1075–ൽ അനുജൻ മരിച്ചപ്പോൾ അച്ഛന്റെ ശുശ്രൂഷയ്ക്കും കുടുംബസ്വത്തുക്കളുടെ ഭരണത്തിനുമായി ഇല്ലത്തേക്കു തിരിച്ചുപോന്നു. നടുവത്തുനിന്നു് ഒരു നാഴിക അകലെയുള്ള പെരഞ്ഞെരിവീട്ടിൽ നാനിക്കുട്ടിഅമ്മയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നി.

അനന്തരജീവിതം:—കുടുംബഭരണത്തിൽ മഹൻ ഏറ്റവും സമർത്ഥനായിരുന്നു. 1078–ൽ ആവട്ടത്തൂർ (അഗസ്ത്യപുത്തൂർ) ശിവക്ഷേത്രത്തിന്റെ സാമ്പത്തികസ്ഥിതി നന്നാക്കുവാൻവേണ്ടി അതിന്റെ ഭരണം കൂടി ഏറ്റെടുക്കുകയും, 1097വരെ ആ ഭാരം സ്തുത്യർഹമായി നിർവ്വഹിച്ചു പ്രസ്തുതക്ഷേത്രത്തെ ഋണബാധയിൽനിന്നു നിശ്ശേഷം വിമുക്തമാക്കി, പുതുക്കിപ്പണിയിച്ചു് അവിടെ ധ്വജപ്രതിഷ്ഠ കഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ''ആവട്ടത്തൂരിൽ വാഴും പുരഹരൻ'' നടുവത്തില്ലത്തെ ഗ്രാമപരദേവത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യാണു്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, ശീവൊള്ളി നാരായണൻനമ്പൂരി മുതലായ കവികളുമായി ആദ്യകാലംമുതല്ക്കുതന്നെ കത്തിടപാടു നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതിനുപുറമേ പഴയന്നൂരിൽ താമസമായിരുന്നപ്പോഴും പല കൃതികളും രചിച്ചുവന്നു. മലയാളമനോരമ തുടങ്ങിയ പത്രങ്ങളിലും, രസികരഞ്ജിനി കവനോദയം മുതലായ മാസികകളിലും അനേകം ലഘുകാവ്യങ്ങളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1119 മേടം 27–ാംനു- പരലോകപ്രാപ്തനായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഛ്ഛന്റെ മകൻ നടുവത്തു ശങ്കരൻനമ്പൂരിയും ഒരു നല്ല കവി എന്നു പേരെടുത്തിട്ടുണ്ടു്.

കൃതികളും:—1 ഉത്തരരാമചരിതം തർജ്ജമ മൂന്നാമങ്കം (1067), 2 മുദ്രാരാക്ഷസം (കുനേഴവുമായി കൂട്ടുചേന്നു്–1068), 3 സാരോപദേശശതകം (പ്രകാശനം 1073–ൽ), 4 ത്രൈലോക്യയാത്രാനാടകം (1071), 5 അംബാസ്തവം (1073), 6 ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ കഥ, 7 സ്തവമഞ്ജരി (1100), 8 കാവ്യശകലങ്ങളും (1101), 9 സന്താനഗോപാലം കാവ്യം (1101), 10 മഹാത്മാ ഗാന്ധിയുടെ ആശ്രമപ്രവേശം, 11 മഹിഷമർദ്ദനം വഞ്ചിപ്പാട്ടു് (1081), 12 ഗുരുവായൂരപ്പൻ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 13 ഭക്തിലഹരി ഇവയാണു് നടുവംമഹന്റെ പ്രധാനകൃതികളും. ഇവയിൽ ഒന്നും മൂന്നും കൃതികളെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. വിശാഖദത്തന്റെ മൂലകൃതിയുടെ ഭാഷാനുവാദമാണു് മുദ്രാരാക്ഷസം. അതിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"മാറിൽത്തച്ചിട്ടു പൊട്ടീടിന മണിവലയം
ഭ്രഷ്ടമാമുത്തരീയം
പാരം ഹാഹേതി ദീനസ്വരമവനിരജോ–
രുക്ഷമാം ചൂണ്ണകേശം
പാരാതെന്നമ്മമാക്കീവിധമഴലിലെഴു–
ന്നോരവസ്ഥാന്തരം ഞാൻ
വൈരിസ്ത്രീകളുംകൂടെ ചേർത്തേ ഗുരുവിനിനി നിവാ–
പോദകം നല്കുയുള്ളൂ."

"ശൂരക്കു ചേരുമൊരു ഭാരമെടുത്തെതിർത്തു
പോരിട്ടു താതഗതമാം വഴി പോകയെന്നോ,
പാരാതെ മാതൃനയനങ്ങളിൽനിന്നു ബാഷ്പം
വൈരിപ്രിയാക്ഷികളിലേക്കു നയിക്കയോതാൻ."

മുദ്രാരാക്ഷസം 1068–ൽ എഴുതിത്തീന്നു. അതിൽ മഹന്റെ സഹപ്രവർത്തകനായിരുന്ന കുനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോൻ വിവിധവിഷയങ്ങളിൽ വൈദുഷ്യമുള്ള ഒരു പണ്ഡിതപ്രവേകനും കവിയുമാണു്.

കവിതാരീതി:—നടുവം മഹൻ നല്ല നിഷ്ഷ്ടയോടുകൂടിയാണു് കവിതകളും എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നതു്. ശബ്ദസുഖം ധാരാളമുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിരത്ഥകപദങ്ങൾക്കു പ്രവേശമില്ല; വെണ്മണിമഹന്റെയും, അതിൽ കുറേക്കൂടി കവിഞ്ഞ ശീവൊള്ളിയുടെയും രീതിയിൽ ഫലിതം തട്ടിവിടും; രസഭാവങ്ങളിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കും; ചിലപ്പോൾ മൃദുലമായും മറു ചിലപ്പോൾ ഗംഭീരമായും സന്ദർഭാനുഗുണമായി തൂലിക വ്യാപരിപ്പിക്കും; ഇങ്ങനെ ശ്ലാഘനീയമായ ഒരു കവിതാപദ്ധതിയിലാണ് അദ്ദേഹം സച്ഛന്ദമായി സഞ്ചരിച്ചിരുന്നതു്.

സ്തവമഞ്ജരി:—മഹന്റെ സ്തോത്രങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകം ഒരു ആകർഷണശക്തിയുണ്ടു്. വാദ്ധ്യകൃത്തിലെ കൃതിയായ ഭക്തിലഹരി ഗുരുവായൂരപ്പനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സ്തോത്രമാണു്. അതിൽ ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതത്തിൽ രചിച്ച 173 ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടു്. സ്തവമഞ്ജരിയിൽ കൃഷ്ണപരങ്ങളായും ദേവീപരങ്ങളായുമുള്ള സ്തുതികൾക്കുപുറമേ ഓരോ അവസരത്തിൽ നേരിട്ട കുടുംബദുഃഖങ്ങളുടെ ശമനത്തിനായി വിവിധ ദേവതകളെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന 'ദീനാക്രന്ദനസ്തവങ്ങ'ളുമുണ്ടു്. ഈ സ്തവങ്ങൾ വിശേഷിച്ചും ഹൃദയദ്രവങ്ങളാണു്. കവിയുടെ പത്നിയ്ക്കു നേരിട്ട കണ്ണുരോഗത്തെപ്പറ്റി അനുവാചകന്മാരെ ആകമാനം കരയിക്കുന്ന ഒരു വിലാപം അദ്ദേഹം എഴുതീട്ടുണ്ടു്. അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണു് താഴെ കാണുന്നതു്.

"പൊട്ടിച്ചിന്നുന്ന ധൈര്യം പുരമഥന! വിഭോ!
കുരിരുട്ടാന്ന മൂടും—
മുട്ടിൽക്കാണുന്ന ലോകം; ഹൃദയമിഹ വിറ—
യ്ക്കുന്നു; വേക്കുന്ന ദേഹം;
തട്ടിപ്പോതുന്നതല്ലീനിലയിലടിയനെ—
ന്തൊക്കയോ; ദേവ! നാനാ—
കൂട്ടിക്കീ വന്ന ദീനം പരമരനിമിഷം—
കൊണ്ടു മാറിത്തരേണം."

കാവ്യശകലങ്ങൾ:—ഇതും ചില ഖണ്ഡകൃതികളുടെ സമുച്ചയമാണു്. പല കൂട്ടകവിതകൾക്കും, മുകുന്ദപുരത്തു കൊറനല്ലൂർ കൂട്ടപ്പിള്ളിമന കൃഷ്ണൻനമ്പൂരിയുടെ ദേഹവിയോഗത്തെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള 'കൃഷ്ണപ്പ'നും പുറമേ മഹന്റെ ഉൽകൃഷ്ടകൃതികളിൽ ഒന്നായ 'കിഞ്ചിച്ഛേഷ'വും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കിഞ്ചിച്ഛേഷത്തിൽ നിന്നു പുതുമോടികളെ അവഹേളനം ചെയ്യുന്ന ഘട്ടത്തിലുള്ള ഒരു മനോഹരമായ ശ്ലോകം ചുവടേ ചേർക്കാം.

"മാറ്റു കുന്തൽ, മുടിവെട്ടൽ, മനസ്സിരുത്തു—
ന്നേരത്തു കൈകടി, തനിച്ചു മുഖംവടിക്കൽ,
ഓരങ്ങളൊത്തു പല വീനു പാഞ്ഞു സന്ധ്യു—
നേരത്തെ ലാത്തലിവ വൈദികവൃത്തിയിപ്പോൾ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിരവധി സാരോപദേശങ്ങളും ഈ കൃതിയിൽ കവി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സന്താനഗോപാലം:—ഇതു കവി അഞ്ചു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സരസകാവ്യമാണ്. പുരാണകഥ വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ഇള്ളക്കിടാവിളകി; കണ്ണിനു പററി; നോവോ
പിള്ളയ്ക്കു തട്ടി;യൊരു മൂക്കിനിയത്രയായി;
വെള്ളം തളിപ്പതിനൊരുക്കുക,യെന്നകായി-
ലുള്ളപ്പരിഭ്രമവചസ്സുകളം കേട്ടു വിപ്രൻ."

ആശ്രമപ്രവേശം:—മഹാത്മാ ഗാന്ധി തന്റെ സഹധർമ്മിണിക്കു നല്കുന്ന സദുപദേശമാണ് ഈ കാവ്യത്തിലെ വിഷയം. പല പുരാണകഥകളേയും മാറും ഇതിൽ സംക്ഷിപ്തമായും എന്നാൽ സമഞ്ജസമായും പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. അനേകം വേദാന്തതത്ത്വങ്ങളും എടുത്തു കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. നോക്കുക ഒരു വേശ്യയുടെ ചിത്രം.

"വീട്ടിൽപ്പുലർന്ന പുതുപുഞ്ചിരിയും, കഴുത്തു
വെട്ടിക്കലും, തല ചെരിഞ്ഞു കുനിഞ്ഞ നില്പും,
തട്ടിപ്പു കൂടിയ കടാക്ഷമിടയ്ക്കിടയ്ക്കു
തട്ടിക്കൊടുക്കുമടവും, കിടയറ മെയ്യും,

മുട്ടിൽക്കവിഞ്ഞ കരിവാർകുഴലും, വിശേഷ-
മുട്ടിൽച്ചമഞ്ഞൊരഴകും, ചൊടിയും, വെടിപ്പും,
പട്ടിട്ടു മൂടിയ കുചങ്ങളുമാന്ന തങ്ക-
ക്കുട്ടിക്കുരങ്ങുമിഴി മാരനെയും മയക്കും."

മഹിഷമർദ്ദനം വഞ്ചിപ്പാട്ട്:—രസികരഞ്ജിനീമാസികയിൽ വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോന്റെ തപതീസംവരണം, ഒട്ടുവിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോന്റെ അജാമിളമോക്ഷം, നടുവം മഹന്റെ മഹിഷമർദ്ദനം എന്നീ മൂന്നു വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളും തുടരെത്തുടരെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. മൂന്നും നന്നായിട്ടുണ്ട്. മഹിഷമർദ്ദനംതന്നെയാണു് വളരെ മാറാമൊന്നുംകൂടാതെ പിഷാരിയിക്കൽ അമ്മ എന്നപേരിൽ ഗുരുവായൂരപ്പൻ എന്ന തിരുവാതിരപ്പാട്ടോടുചേർത്തു മുദ്രിതമായിട്ടുള്ളതു്. ഗുരുവായൂരപ്പനെപ്പററി. വിശേഷവിധിയായി ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ല. ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ കഥയിൽ ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ ആഗമനാത്തെസ്സംബന്ധിച്ചുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളും 101 ശ്ലോകങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. മഹിഷമർദ്ദനത്തിന്റെ അവസ്ഥ അതല്ല; ഭാഷയിലെ വഞ്ചിപ്പാട്ടുക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ളടെ കൂട്ടത്തിൽ അതിനു് അഭ്യുഹ്നിതമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടു്. ചില വരികൾ വായിക്കുക.

''കടലിലെത്തിര വന്നിങ്ങടിച്ചേറുന്നതുപോലെ
നടന്നേറും 'ചതുരങ്ഗം' നയിച്ചൊരുക്കി
ഇടയ്ക്കിടെച്ചെറുഞാണിൻ രടിതത്താലുലകുകൾ
പിടപ്പിച്ചാ മഹിഷനും പിടിച്ചുകേറി.

പല്ല കൂട്ടിക്കടിച്ചുച്ചം നില്ലനില്ലെന്നുരച്ചവൻ
വില്ലും കുത്തിക്കുലച്ചസ്ത്രം വിട്ടുവിട്ടെത്തി.

'തുല്ലുതുല്ലെ'ന്നോതിയോതിപ്പുല്ലുപോലേ പറപ്പിച്ചു
ചൊല്ലുകൂടും ഭഗവതി തുറിച്ചുനോക്കി.

വിട്ടിടുന്ന ശരം മെയ്യിൽത്തൊട്ടിടാഞ്ഞു കരം കൊട്ടി—
ക്കൂട്ടിത്തിങ്കളെതിർദംഷ്ട്ര കുതിച്ചുചാടി.

വെട്ടിടുന്ന പുത്തിടിയും ഞെട്ടിപ്പോകും മട്ടിലവൻ
തട്ടി നാലഞ്ചട്ടഹാസം തകൃതികൂട്ടി.''

ഫലിതം:—മഹൻനമ്പൂരിയുടെ ഫലിതപ്രയോഗത്തെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അതിനുകൂടി രണ്ടുദാഹരണങ്ങൾ കാണിക്കാഞ്ഞാൽ പ്രകരണം പൂർണ്ണമാകുന്നതല്ല. സക്കാരിലേക്കു തീവണ്ടിക്കായെടുത്ത കുടുംബവസ്തുവിനു പൊന്നുംവില കിട്ടാനുള്ള താമസത്തെപ്പറ്റി പാലിയത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചനു് അയച്ച ഒരു കത്തിൽ കവി ഇങ്ങനെ എഴുതുന്നു.

''കണ്ടം കണ്ടതെടുത്തിട്ടും വില തരാനാരെങ്കിലും ചൊല്ലിയാൽ
ശണ്ഠയ്ക്കെത്തിടു,മെത്രപദ്രവ,മിതാക്കാനും സഹിക്കാവതോ?
മിണ്ടീടാൻ വഴിയില്ല, കഷ്ടമിവരീവണ്ണം തുടർന്നാൽ വിശ—
പ്പുണ്ടായാലതടങ്ങുമോ? കവിമണേ! തീവണ്ടി തിന്നാവതോ?''

''രാവല്ലും ബുദ്ധിമുട്ടാം മറുപടിയെഴുതി—
ത്തള്ളിടാമെന്നുവെച്ചാൽ
ഭാവം മാറും പികാലാപിനി ചൊറി പായും
പേന തട്ടിപ്പറിയ്ക്കും
ആ വട്ടപ്പോർമുലപ്പൈങ്കൊടിയിലധികമായ്
പ്രേമമുണ്ടപ്രിയം ഞാൻ
ജീവൻ പോയാലുമോതില്ലവളുടെ കനിവി—
ല്ലെങ്കിലൊക്കെക്കുഴക്കം.''

മഹിഷമർദ്ദനത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഒറവങ്കരക്കൃതികളുടേയും ശീവൊള്ളിക്കൃതികളുടേയും ഛായയിലുള്ള ഒരു പ്രാർത്ഥനകൂടി കാണ്മാനുണ്ടു്. അതാണു് താഴെച്ചേർക്കുന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ചിത്തരംഗം കലിധർമ്മം വിറെടുപ്പാൻ വിധിയുണ്ടെ—
ന്നെത്തിടുന്നു മായയെന്നോരാമീനുമായി;
ജപ്തിചെയ്യുലേലം വിറ്റീ വസ്തു സന്നതാക്കിക്കാതെ—
ന്നത്തൽ തീക്ക ജഗത്തിന്റെ ജഡിജിയമ്മേ!"

കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോൻ (1026–1085)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കൊട്ടങ്ങല്ലൂർത്താലൂക്കിൽ മേത്തല് അംശത്തിൽ കാത്തുള്ളി എന്നൊരു പ്രസിദ്ധമായ ഗൃഹമുണ്ട്. ആ ഗൃഹത്തിൽ കല്യാണിയമ്മയുടെയും കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ പുല്ലാറംശം മാമ്പായില്ലത്തെ നാരായണൻനമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി അച്യുതമേനോൻ 1026–ാമാണ്ടു മകരമാസം 8–ാംനു- ഭരണിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അക്കാലത്തു കാരണവരായ ഇട്ടിരാരിച്ചമേനോന്റെ ഭരണത്തിൽ ആ തറവാട്ടു സമ്പത്സമൃദ്ധമായിത്തീർന്നു. അച്യുതമേനോനെ പ്രഥമപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചതു ചിങ്ങപുരത്തു് അച്യുതവാരിയരായിരുന്നു. അന്നു തന്നെ നമ്മുടെ കവികളുടെ ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന അഭിരുചി തന്റെ മാതാവു് എഴുത്തച്ഛൻപാട്ടുകൾ കണ്ണാനന്ദകരമായി വായിക്കുന്നതിൽ നിപുണയായിരുന്നതിനാൽ തദ്വാരാ ഒന്നുകൂടി വർദ്ധിച്ചു. ജൈമിനീയാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ടിൽ ആ സുചരിതയെ കവി ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

"ബാലത്വം പൂണ്ടുള്ള നാളന്തികേ വിളിച്ചെനി—
ക്കാലസ്യം തീരും സിതാപകപാടിഭക്ഷ്യങ്ങളെ
പ്രേമപൂർവ്വകം തന്നു പാട്ടിലങ്ങിരുത്തീട്ടു
താമസിക്കാതെ കിളിപ്പാട്ടുപുസ്തകങ്ങളെ
നേരോടേ വീലോകിപ്പിച്ചുള്ളിലായീടുംമട്ടി—
ലോരോരോ പദം ചൊല്ലിത്തന്നു താൻ വായിപ്പിച്ചു
ഗോഷ്ടികൂടാതെ ഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങൾതോറും നല്ല
കൂട്ടിവായന പഠിപ്പിച്ചൊരെൻ പൊറ്റമ്മയെ."

അനന്തരം വിദ്വാൻ കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനായി സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നാൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾ പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ തറവാട്ടിലേക്കു പരമ്പരയായി സിദ്ധിച്ചിരുന്ന അംശംമേനോൻപണി നോക്കേണ്ടിവന്നതിനാൽ ശാസ്ത്രാഭ്യാസത്തിനു സൗകര്യം ലഭിച്ചില്ല. തനിക്കു തീരെ അഭിമതമല്ലാത്ത ആ പണിയിൽ നിന്നു കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ പിരിഞ്ഞു സ്വാതന്ത്ര്യം നേടി എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞുവല്ലോ.

സാഹിത്യജീവിതം:—കൊട്ടങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തു് ഒരു 'നിത്യ'നെപ്പോലെ കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്ന അച്യുതമേനോനു് അവിടത്തെ മഹാകവികളുമായി നിരന്തരസമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നതിനും കവിതാപരീക്ഷകളിൽ മത്സരിക്കുന്നതിനും ലഭിച്ച അവസരം അദ്ദേഹം നിഷ്പ്രയോജനമാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കിയില്ല. ശബ്ദാലങ്കാരപ്രയോഗത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അത്യധികമായ പ്രതിപത്തിയുണ്ടായിരുന്നു. "അതിപ്രാസമെണ്ണിപ്പെറുക്കി_ശ്ലോഷിച്ചീടാതെ കുത്തിത്തിരുകിവിടുവതിന്നച്യുതൻ" എന്നും മറ്റുമുള്ള പ്രശംസകളാണു് അദ്ദേഹം സഹചാരികളിൽനിന്നു സമാജ്ജിച്ചിരുന്നതു്. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പത്നിയായ ജാനകിയമ്മ അച്യുതമേനോന്റെ വൈമാത്രേയിയായ ഒരു കനിഷ്ഠസഹോദരിയായിരുന്നു എന്നു മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ ബന്ധവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാനിർമ്മാണത്തിനു് ഉത്തേജകമായി. എങ്കിലും ആകസ്മികമായി വന്നുചേർന്ന കുടുംബച്ഛിദ്രംനിമിത്തം ഏതാനും കൊല്ലത്തേക്കു് അദ്ദേഹം സാഹിതീസേവനത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കേണ്ടിവന്നു. തറവാട്ടിനു് ആ ഛിദ്രംനിമിത്തം സാരമായ സമ്പൽക്ഷയമുണ്ടായി. വീണ്ടും കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെയും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെയും ഉപദേശമനുസരിച്ചു കവിതാനിർമ്മാണത്തിൽ ഏർപ്പെടുകയും യാവജ്ജീവം ആ കൃത്യം നിർവ്വിഘ്നമായി അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. മലയാളമനോരമയുടെ ആവിർഭാവകാലംമുതല്ക്കുതന്നെ അച്യുതമേനോൻ പത്രങ്ങളിലും മാസികകളിലും കവിതകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. 1085 തുലാമാസം 15_ാംനു- യശഃശരീരനായി.

സ്വഭാവവും കവിതാരീതിയും:—അച്യുതമേനോൻ പ്രകൃത്യാ ശാന്തനും വിനീതനുമായിരുന്നു. വെണ്മണിമഹൻ കലശലായി എതിർത്തതുകൊണ്ടു തന്റെ കവിപുഷ്പമാല പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെതന്നെ അനേകം കൃതികൾ ആരംഭിച്ചുവെങ്കിലും അവയിൽ പലതും പൂർത്തിയാക്കാതെ വിട്ടുകളഞ്ഞു. ഏതു സാഹിത്യസമിതിയിൽച്ചെന്നാലും അദ്ദേഹത്തിനു ബഹുമാന്യമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. കവിതാവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ അധികമായി ശബ്ദസൗഷ്ഠവത്തിലാണു് പതിഞ്ഞതു്. സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു ഭാഷാവൃത്തങ്ങളാണു് അദ്ദേഹത്തിനു കൂടുതൽ വശംവദങ്ങളായിരുന്നതു് എന്നും പറയേണ്ടതുണ്ടു്.

കൃതികൾ:—അച്യുതമേനോന്റെ കൃതികളിൽ അതിപ്രധാനമായുള്ളതു് 1 ജൈമിനീയാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ടാണു്. അതിനുംപുറമേ, 2 രുക്മിണീസ്വയംവരം കാവ്യം പൂർവ്വഭാഗം, 3 സതീനിർദ്ദേശം കാവ്യം, 4 നാഗാനന്ദം നാടകം (തർജ്ജമ), 5 കവിപുഷ്പമാല, 6 പ്രതാപമുകുടചരിതം കാവ്യം, 7 ആനന്ദരാമായണം കിളിപ്പാട്ടു്, 8 വിക്രമാദിത്യചരിതം കിളിപ്പാട്ടു്, 9 കലടാഗർഹണം കാവ്യം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായുണ്ടു്. സതീനിർദ്ദേശത്തിൽ സീതാദേവിയുടെ ചാരിത്രത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വ്യാഖ്യാനമാണു് വിഷയം. രുക്മിണീസ്വയംവരം ഒടുവിലത്തെ കൃതിയാണു്. ആതിന്റെ മദ്ധ്യോത്തരഭാഗങ്ങൾ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ രചിച്ചുതായി മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ കൃതിക്കു പ്രത്യേകമായ ആകർഷകത്വമൊന്നുമില്ല. വെണ്മണിമഹന്റെ ഭ്രതിഭ്രഷ്ടചരിതത്തെ അനുകരിച്ചു് എഴുതിയ ഒരു ഭീ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗ്ലകാവ്യമാണു്. അതിൽ ഏതാനും ചില ശ്ലോകങ്ങളേ കണ്ടുകിട്ടീ ട്ടുള്ളൂ. ആകെ മൂവായിരം ശ്ലോകങ്ങളുള്ളതായി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നാഗാനന്ദം വൃത്താനുവൃത്തമായാണു് തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. അതിലെ

"സിരാമുഖത്തുറിവരുന്ന രക്ത—
മിറച്ചിയുണ്ടിപ്പൊഴമെന്റെ മെയ്യിൽ
പരം ഗരുത്മാൻ! തവ തൃപ്തി കണ്ടി—
ല്ലിരിപ്പതെന്തിന്നിഹ തിന്നിടാതെ?"

എന്ന ശ്ലോകം പ്രസിദ്ധമാണു്. ആദ്യമുതല്ക്കുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പൂർണ്ണങ്ങളല്ലെന്നു തോന്നുന്നു. അവ കൂടാതെ അച്യുതമേനോൻ ഒട്ടുവളരെ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകളും ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. അവയെപ്പറ്റി ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

ജൈമിനീയാശ്വമേധം:—കാത്തുള്ളിയുടെ യശസ്സിനെ കല്പാന്തസ്ഥായിയാക്കുവാൻ ജൈമിനീയാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ടു് ഒന്നു മാത്രം മതി. എഴുത്തച്ഛന്റെ മഹാഭാരതത്തോടു് ഏറെക്കുറെ കിടനില്ക്കുകയും പദഘടനയിൽ അതിനെക്കാൾ ഉൽകൃഷ്ടം എന്നു പറയേണ്ടതുമായ ഒരു ശുകഗാനമാണു് പ്രസ്തുതകൃതി. ദൈഗ്ലൃത്തിൽ അതിനു സമമായ കിളിപ്പാട്ടു് വേറെ ഒന്നുമില്ല. 1065—ൽത്തന്നെ കവി ആ മഹാ വ്യവസായത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതായി കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ഒരെഴുത്തിൽനിന്നറിയുന്നു. വ്യാസഭാരതത്തിനുപുറമേ ജൈമിനിമഹർഷിയും ഒരു ഭാരതം എഴുതി എന്നാണു് ഐതിഹ്യം. എന്നാൽ അതിൽ അശ്വമേധപർവ്വംമാത്രമേ കണ്ടുകിട്ടീട്ടുള്ളൂ. അതിന്റെ ഒരു തമിഴ്തർജ്ജമ, ഒരു ശാസ്ത്രിയുടെ സഹായത്തോടുകൂടി വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കി. ആ ഗ്രന്ഥമാണു് കവി ആദ്യം ഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങിയതു്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ അതറിഞ്ഞപ്പോൾ സംസ്കൃതത്തിലുള്ള മൂലഗ്രന്ഥംതന്നെ വരുത്തിക്കൊടുക്കുകയും, അതിനു മുൻപെഴുതിയ ഭാഗങ്ങൾ കാത്തുള്ളി അതിനെ ആസ്പദമാക്കി പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കാത്തുള്ളിയുടെ തർജ്ജമ കൂടെക്കൂടെ പരിശോധിച്ചു തിരുത്തുകയും അപ്പോഴപ്പോൾ വേണ്ട ഉപദേശങ്ങൾ നല്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങനെ വളരെക്കാലത്തെ പ്രയത്നത്തിന്റെ ഫലമാണു് ആ കാവ്യകൗസ്തുഭം. തെലുങ്കുഭാഷയിൽ പിന്നവീരഭദ്രയ്യാ ക്രി. പി. പതിനഞ്ചാം ശതകത്തിലും കർണ്ണാടകഭാഷയിൽ ലക്ഷ്മീശൻ പതിനെട്ടാം ശതകത്തിലും ആ കൃതി തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കവിയശസ്സിൽ അശേഷം കാംക്ഷയില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു കാത്തുള്ളി അതു തന്റെ ജീവിതകാലത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം 1097—ൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ ആ കാവ്യം വീണ്ടും പരിശോധിച്ചു പ്രകാശനംചെയ്തിച്ചു. ജൈമിനിമഹർഷി ജനമേജയമഹാരാജാവിനോടു് ആഖ്യാനംചെയ്തതാണു് ആ ഇതിഹാസമെന്നു് ഉപക്രമത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ആകെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അഞ്ചു ഭാഗങ്ങളാം അടങ്ങീട്ടുണ്ട്. വ്യാസഭാരതത്തിൽ ഇല്ലാത്ത പല കഥകളും അതിൽ വായിക്കാവുന്നതാണ്. അനേകം ഭക്തന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളാം വളരെ വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. സുപ്രസിദ്ധമായ ചന്ദ്രഹാസചരിതം ആ ഗ്രന്ഥത്തിലുള്ളതാണ്. കാത്തുള്ളിയുടെ കമനീയമായ കാവ്യശൈലി, ഏതാനും ഈരടികളാം പകർത്തി പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"നിബിഡഘനരുചിചികുരഭരവുമതിൽ മിന്നുന്ന
നിർമ്മലശ്രീ ചേർന്ന പൊന്നിൻകിരീടവും
ശിശിരകരശിശുസദൃശകുടിലനിടിലാന്തരേ
ചിരോദ്ഭാസുണ്ഡ്രവും ചില്ലീവിലാസവും
കമലദളസമലളിതനയനായുഗവും ദയാ—
കമ്രകേളീകടാക്ഷാവലീഭംഗിയും
മുകുരനിറമുടയ കവിളിണയിൽ നിഴലിച്ചെഴും
മുഗ്ധശോഭം മീനകുണ്ഡലദ്വന്ദ്വവും
മധുരതരകരലസിതസിതകിരണനഞ്ചിടും
മന്ദഹാസപ്രസന്നാനനാംഭോജവും
സുഭഗദരദരജനകഗളതലവുമായതിൽ—
സ്സുന്ദരശ്രീകൗസ്തുഭോദാരരത്നവും
ജലജമരിദരഗദകളിതകളഴകോടെഴും
ജാജ്വല്യമാനങ്ങളാം നാലു ബാഹുക്കളും
വലിയ മണികലിതമണിവലയകടകാദിയും
വജ്രാങ്ഗുലീയാദിഭൂഷാവിശേഷവും
മഹിമയെഴുരസി പരുരസി വിലസും മഹാ—
മാണിക്യമുക്താഫലാദിമാലുങ്ങളും
പരമപരിമളമിളകുമരിയ വനമാലയും
സ്പഷ്ടപ്രകാശമാം ശ്രീവത്സചിഹ്നവും

അതുലമതുകളിലുപരി കളമുദുരവം പൊഴി—
ച്ചുന്നങ്ങളാംപോലുള്ള പൊൻനൂപുരങ്ങളും
വിളരുമൊരു മഹിമയൊടു കലരുമതിദുർല്ലഭം
വൈഷ്ണവാകാരം തെളിഞ്ഞുകണ്ടജ്ജ്ഞാനൻ
വലിയ ശുഭസഭയിലകമലിയുമളവേ വലം—
വച്ചു സാഷ്ടാങ്ഗം നമസ്കരിച്ചീടിനാൻ."

ഇനി രണ്ടുമൂന്നു മുക്തകങ്ങളാംമാത്രം എടുത്തുകാണിക്കാനുണ്ട്.

ഫലിതം:—ഒരിക്കൽ പായ്യാട്ട നമ്പൂരിപ്പാട് എന്ന കവിമ്മന്യൻ അച്യുതമേനോനു് ഒരു ശ്ലോകമെഴുതി അയച്ചതിൽ പൂവ്വാദ്ധ്യം വസന്ത

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിലകവും ഉത്തരാദ്ധം ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതവുമായിപ്പോയി. അതിനു മേനോന്റെ മറുപടിയാണു് താഴെക്കുറിക്കുന്നതു്.

"പദ്യം ഭവാനെഴുതിവിട്ടതു ഹന്ത! മാസ—
സ്സദ്യസ്സു തുല്യമതിവിസ്മയനീയമോത്താൽ
വിദ്യാനിധേ! വലിയ വൃത്തവുമുണ്ടു, നല്ല
ഹൃദ്യാക്ഷരോം ചെറിയ വൃത്തവുമുണ്ടതിങ്കൽ."

ഉമാരമാസംവാദം:

"നന്നോ മെയ്യണവാനുമേ! ഫണി? രമേ! മെത്തയ്ക്കു കൊള്ളാം; കണ—
ക്കെന്നോ കാളയിതേറുവാനനുദിനം? മേച്ചീടുവാനുത്തമം;
എന്നാലെന്നുമിരന്നിടുന്നതഴകോ? കക്കുന്നതിൽഭേദമാ—
ണെന്നാക്കുന്നലർമങ്കമാരുടെ കളിച്ചൊല്ലിങ്ങു താങ്ങാകണം."

സമസ്യാപൂരണം:

"തിണ്ണം ചെന്നിട്ടു തീയിൽത്തെളിവിനൊടു തിള—
യ്ക്കുന്ന പാലൊട്ടു പൊന്നിൻ—
കിണ്ണംകൊണ്ടമ്മ കാണാതടവിലുടനുടൻ
മുക്കി മുക്കിൽപ്പുതുക്കി
കണ്ണം പാത്തങ്ങു നിന്നായതു ചൊടിയിണകൊ—
ണ്ടൂതിയൂതിക്കുടിക്കും
കണ്ണൻ കല്യാണപൂർണ്ണൻ കളകമലദള—
ക്കണ്ണനെൻ കണ്ണിലാമോ?"

ഇതിൽ ചതുർത്ഥപാദമാണു് സമസ്യ.

ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരി (1032–1092)—

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കൊച്ചിരാജ്യത്തു കല്ലൂർ മുതലായ മനകളെപ്പോലെ മന്ത്രവാദത്തിനു പ്രാചീനകാലംമുതല്ക്കുതന്നെ കേന്ദ്രംവിപ്പെട്ടതായി കോശ്ശാപ്പിള്ളി എന്നൊരില്ലമുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഇല്ലം അന്യംനിന്നപ്പോൾ—ആ ഇല്ലത്തെ ഒരു നമ്പൂരി തന്റെ സുഹൃത്തായ കണ്ടാരത്തു നമ്പൂരിയെ രക്ഷിക്കുവാൻ ചോറ്റാനിക്കര ഭഗവതിയെക്കൊണ്ടു് ഒരു യക്ഷിയെ സംഹരിച്ചു എന്നും അതിന്റെ ഫലമായാണു് ആ ഇല്ലം അന്യംനില്ക്കുവാൻ ഇടയായതെന്നും ഒരൈതിഹ്യമുണ്ടു്—പ്രസ്തുതകുടുംബത്തിലെ വസ്തുവകകളും മുകുന്ദപുരം താലൂക്കിൽ കല്ലൂരംശം വത്തിശ്ശേരിയിൽ ഒറവങ്കര ഇല്ലത്തേക്കു് ഒതുങ്ങി; അതോടുകൂടി മന്ത്രവാദത്തിൽ വൈദഗ്ധ്യവും ആ കുടുംബത്തിലേക്കു സംക്രമിച്ചു. നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരി ഒറവങ്കര ശങ്കരൻനമ്പൂരിയുടെ ആദ്യത്തെ വേളിയിൽ ജനിച്ച പ്രഥമപുത്രനായിരുന്നു. രണ്ടാമത്തെ വേളിയിൽ അതിനു കുറേമുമ്പു ശങ്കരൻനമ്പൂരി എന്നൊരു പുത്രൻകൂടി ജനിച്ചിരുന്നു. നമ്മുടെ കവിയുടെ ജനനം 1032–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 25–ാംനു- തൃക്കേട്ടനക്ഷത്രത്തിലായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ ശങ്കരൻനമ്പൂരിയിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിന്നുതന്നെയാണു് അഭ്യസിച്ചതു്. പിതാവിൽനിന്നു കുറേ മന്ത്രവാദവും ഗ്രഹിച്ചു. 1049 കർക്കടകത്തിൽ കൊടുങ്ങല്ലൂരിലേക്കു പോയി വിദ്വാൻ കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻതമ്പുരാന്റെ കീഴിൽ ആറേഴു കൊല്ലം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു സംസ്കൃതം പഠിച്ചു. സിദ്ധാന്തകൗമുദി പൂർവ്വഭാഗവും തർക്കസംഗ്രഹവും വായിച്ചു. 1056-ൽ ഒരു കൊല്ലം കാവിൽ ഭദ്രകാളിയെ ജപിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കു് ഒന്നാംതരം കവിയും മന്ത്രവാദിയുമായി. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ സന്തതസഹചാരിയായി പല കവിതാപരീക്ഷകളിലും ചേന്നു വിജയം നേടി. ഫലിതപ്രയോഗത്തിലായിരുന്നു വാസന അധികം. "ഫലിതമധികമായ് രാജവിപ്രൻ ചമയ്ക്കും" എന്നു കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും, "ഫലിതത്തിനു രാജാവും" എന്നു വെണ്മണിമഹനും ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രശംസാപത്രം നല്കീട്ടുണ്ടു്. അവർ രണ്ടുപേരുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാഗുരുക്കന്മാർ.

അനന്തരജീവിതം:—1056-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കുറേക്കാലം നമ്മുടെ കവി കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പുരസ്കർത്താവായ കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റേയും വിഷവൈദ്യൻ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റേയും ഈശ്വരസേവക്കാരനായിരുന്നു. അതു് 1063-ൽ അമ്മ മരിച്ച ദീക്ഷ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമാണു്. 1068-ൽ അന്നമനട കിഴക്കേപ്പോട്ടയിൽ ഇച്ചിക്കുട്ടി പൊതുവാൾസ്യാരുടെ ഭർത്താവായി. മന്ത്രവാദംസംബന്ധിച്ചു പല ദേശങ്ങളിലും സഞ്ചരിക്കുകയും ആ വഴിക്കു് ആവശ്യത്തിനുവേണ്ട ധനം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നിരുന്നു. 1082-ൽ ഒരു വലിയ വ്യവഹാരത്തിൽ കുടുങ്ങിപ്പോട്ടി. അതിന്റെ ഫലമായി സമ്പത്തും ആരോഗ്യവും ക്ഷയിച്ചു. 1092 ചിങ്ങം 12-ാംനു- പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ആ കവിവര്യൻ ശാന്തനും മിതഭാഷിയും സരസനും പരോപകാരിയുമായിരുന്നു.

രാജൻ:—നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരിയെ 'രാജൻ' എന്ന പേരിലാണു് സഹൃദയന്മാർ അറിയുന്നതു്. ആ രാജശബ്ദത്തിന്റെ ആഗമത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹംതന്നെ മലയാളമനോരമയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ശ്ലോകങ്ങൾ അനുവാചകന്മാർക്കു കൗതുകപ്രദമായിരിക്കും. താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നവയാണു് ആ ശ്ലോകങ്ങൾ.

"നേരോടിന്നെന്റെ രാജാഭിധയുടെ വിവരം
ചൊല്ലിടാം തെല്ലുകോപ്പിൻ
നേരമ്പോക്കുണ്ടൊരണ്ണൻ മമ മഹിതകവേ!
മുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു;
പാരം ഭ്രാന്തായി രാജാവഹമിദമുരചെ-
യ്കുമത്തെത്തുടർന്നു;
കാരാഗാരേ കിടന്നു ചില ദിന;മൊടുവിൽ-
ദ്ദേവലോകേ നടന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചാലേ തദ്രാജശബ്ദം തദവരജതയാ
പിൻതുടച്ചാവകാശ—
ത്താലേ വന്നു നമുക്കെന്നിഹ ചില പരിഹാ—
സജ്ഞരോതിത്തുടങ്ങി;
മാലോകക്കുള്ളൊരിഷ്ടത്തിനു ശമഗ്രണവാ—
നായ ഞാൻ സമ്മതിച്ചു;
കാലത്താൽപ്പേടുറച്ചു കവിവര! ഗ്രണമാ—
യെന്നു ഞാനും നിനച്ചു.''

കവിതാരീതി:—ഒറവങ്കരയുടെ കൃതികഠംക്കു കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കളരിയിലെ മറവു കവികളുടെ കൃതികളിൽനിന്നു ചില ഗണനീയങ്ങളായ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടു്. ആ കളരിയിൽ അഭ്യസിക്കുമ്പോഠം അദ്ദേഹം കവിതാവേഗപരീക്ഷകളിൽ ഏർപ്പെടാറുണ്ടായിരുന്നു. അവയിൽ ഒന്നിന്റെ ഫലത്തെക്കുറിച്ചു് അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

''മഞ്ജുതപം കന്യകലാക്കി കവികുലതിലകൻ
കൊച്ചുകൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻ;
കുഞ്ഞിക്കുട്ടക്ഷിതീശൻ ദ്രുതതരകവിതാ—
വൈഭവം കൊണ്ടുപോയി;
രഞ്ജിക്കുമ്മാറു തീർത്താൻ കൃതികളെയഖിലം
കുഞ്ഞിരാമക്ഷിതീശൻ;
ഞ്ജിക്കാതേ കടിഞ്ഞൂൽപ്രസവസദൃശമായ്
ഞാനുമൊപ്പിച്ചുമാറീ.''

എന്നാൽ ക്ഷണത്തിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന കൃതികളുടെ മേന്മ സാമാന്യകവികളുടെ വിഷയത്തിൽ ക്ഷണഭംഗുരമാണെന്നു് ആ സൂക്ഷ്മഗ്രാഹി ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. തന്നിമിത്തം തന്റെ ഓരോ ശ്ലോകവും കഴിവുള്ളിടത്തോളം ചേതസ്സുമാകർഷകമാക്കുന്നതിനു സ്വശക്തി അതിന്റെ പരമാവധിവരെ വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ ആ ഔചിത്യവേദി ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരുന്നു. ശബ്ദത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അത്യധികമായ നിഷ്കർഷയുണ്ടായിരുന്നു; എന്നാൽ അതോടുകൂടിത്തന്നെ അർത്ഥത്തിലും തത്തുല്യമായ ജാഗരൂകത വ്യാപരിപ്പിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികഠം പ്രായേണ ആശയഗംഭീരങ്ങളാണു്. ''ചേർത്തും ചിന്തിക്കിലർത്ഥം നിരുപമരുചി തോ''ന്നുന്ന ശ്ലോകങ്ങഠം ഭാഷയിൽ ചമ്പൂകാരന്മാരുടെ കാലത്തിനിപ്പുറം ആദ്യമായി രചിച്ചുതുടങ്ങിയതു് അദ്ദേഹമാണെന്നു പറയാം. നമ്പൂരി ദീർഘമായ കൃതി യാതൊന്നുംതന്നെ രചിച്ചിട്ടില്ല. രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളിൽത്തന്നെ പലതും അപൂർണ്ണമായും ചിലതെല്ലാം നഷ്ടശിഷ്ടമായും കിടക്കുന്നു. എണ്ണംകൊണ്ടും വർണ്ണംകൊണ്ടുമല്ല, ഗ്രണംകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹം ഒന്നാംകിടയിലുള്ള ഒരു കവിയെന്ന യശസ്സു നേടിയതു്. ''ഉൽപതന്തി പഥം വ്യോമ കേചിൽ പ്രാപ്തപതത്രയഃ''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്ന വണ്ണനം അദ്ദേഹത്തിനു യോജിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേവീ സ്തോത്രങ്ങൾക്കുള്ള മാഹാത്മ്യം അന്യാദൃശമാണു്. ഭാഷയിൽ അത്തര ത്തിലുള്ള സ്തോത്രങ്ങൾ ഒരു കവിയും ഉണ്ടാക്കീട്ടില്ല. അവയിൽ ചിലതിലെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനു മന്ത്രശാസ്ത്രത്തിലുള്ള അഗാധവിജ്ഞാനം പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അപൂർവം ചില ശ്ലോകങ്ങൾക്കു സൗന്ദര്യലഹരി യിലെ ശ്ലോകങ്ങളുടെ മാധുര്യമുണ്ടെന്നുപോലും പറയാവുന്നതാണു്. അത്ഥാലങ്കാരവിനിവേശത്തിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനേയും ഫലിതപ്രയോ ഗത്തിൽ വെണ്മണിമഹനേയുമാണു് അനുകരിച്ചതെങ്കിലും രാജന്റെ ഓരോ വാങ്മയത്തിലും സ്പഷ്ടമായ വ്യക്തിമുദ്ര പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു സഹൃദയന്മാർക്കു സമീക്ഷിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ല.

കൃതികൾ:—ഒറവങ്കരയുടെ കൃതികളിൽ, 1 ബാലോപദേശം ഒന്നു മാത്രമേ പൂർണ്ണമായി കിട്ടീട്ടുള്ളു. മൂന്നു ഭാഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആ കാവ്യം വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ആവശ്യത്തെ പുരസ്കരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. 2 കേരളവൃത്തം ഓട്ടൻതുള്ളലാണു് മറ്റൊരു കൃതി. അതിലെ ചില വരികൾ പൊടിഞ്ഞുപോയിട്ടുള്ള ഒന്നാംകളംമാത്രമേ കിട്ടീട്ടുള്ളു. ബാക്കി എഴുതിയോ എന്നറിവില്ല. 3 മൈമീപരിണയം എന്നു് അഞ്ചങ്കത്തിൽ ഒരു നാടകം എഴുതിയതായി കേൾവിയുണ്ടു്. അതിലേയും, 200 ശ്ലോകങ്ങളോളം എഴുതിയതായി പറയുന്ന 4 ദേവീമാഹാത്മ്യത്തിലേയും, 5 ശ്രീനാരദോപാഖ്യാനം കാവ്യത്തിലേയും എതാനും ശ്ലോകങ്ങൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 6 വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിലെ പരിപാടി യനുസരിച്ചു നൂറു ശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒരു അംബോപദേശം നമ്പൂരിയും നിർമ്മിച്ചിരുന്നു. അതും സമ്പൂർണ്ണമായി കിട്ടീട്ടില്ല. ഇവ നീക്കിയാൽ പ്രധാനമായി അവശേഷിക്കുന്നതു ചില ദേവീപരങ്ങളായ സ്തോത്രങ്ങളാണു്. അവയിൽ രണ്ടുമൂന്നു ദേവീസ്തോത്രങ്ങൾ 9 ദേവീവ്യപാശ്രയസ്തോത്രം, 10 ലക്ഷ്മീസ്തവം, 11 അനാഗസ്തോത്രം, 12 കൃഷ്ണാവനാഷ്ടകം മുതലായ സ്തോത്രങ്ങൾ പ്രധാനങ്ങളാണു്. 13 പലവകയിൽ ചില പാട്ടുകളും എഴുത്തുകളും സമസ്യാശ്ലോകങ്ങളും ശൃങ്ഗാരശ്ലോകങ്ങളും മറ്റും ഉൾപ്പെടുന്നു.

ചില ശ്ലോകങ്ങൾ:—രാജന്റെ വിശങ്കടമായ സരസ്വതീപ്രസാദ ത്തിനു് ഉദാഹരണങ്ങളായി ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"സൽപാത്രത്തിലൊഴിച്ചതില്ലൊരു തവിത്തോയം; ഗുരുശ്രീപദ—
പ്പൊൽപ്പൂവൊന്നു തലോടിയില്ല; സമയേ ചെയ്തീല സന്ധ്യാച്ചനം;
കെല്പേറും യമരാജകിങ്കരഖരവ്യാപാരഘോരാമയം
നില്പാനുള്ള മരുന്നു ഞാൻ കരുതിയില്ലമ്മേ! ഭയം മേ പരം."
(ദേവീവ്യപാശ്രയസ്തോത്രം)

"ബ്രഹ്മാവിന്റെയുമന്തകന്റെയുമഹോ! ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽക്കിട—
ന്നമ്മേ! ഞാൻ തിരിയുന്നതെത്ര യുഗമാ,യെന്നാണിതിൻമോചനം?

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ധർമ്മാധർമ്മപരീക്ഷണത്തിനിനിമേൽ കാലന്റെ കച്ചേരിയിൽ—
ച്ചെന്നേ ഹാജരെനിക്കിളച്ചുതരണേ! തട്ടശ്നം കശ്നം.''

(ദേവീ(ഗൗരീ)സ്തവം)

''മൽപാപൗഘമശേഷമിന്നൊരു നമോവാക്കാലവൃത്തീപ്സിതം
ക്ഷിപ്രം തന്നു പുലർത്തുവാൻ മടി നിനക്കെന്നാൽ മനംപോലെയാം;
മുപ്പാർവേരുകഠം മൂന്നു മൂർത്തികഠംമുതല്ലേവക്കുമാലംബമാം
തൽപാദത്തിനകീർത്തി പാറരുതതേ നോക്കേണ്ടു; കാക്കേണ്ടു മാം.''

(മേല്പടി)

''പിച്ചക്കാരൻ കുബേരൻ; പിതൃപതി സുകൃതാ—
ഘ്രാനജ്ഞൻ; വിരൂപൻ
പച്ചക്കാമൻ; പതംഗൻ പകൽമതി; പരവാൻ
പദ്മനാഭാഗ്രജാതൻ;
അച്ചിഷ്ണുപ്രഭാജ്ഞൻ; ധിഷണനധിഷണൻ;
നിന്റെ പാദാംബുജത്താ—
രച്ചിക്കും മർത്യനെക്കണ്ടറിയുമവനുമേ!
പാപനിഷ്ണൻ വസിഷ്ണൻ.''

(മറൊരു ദേവീ(ഗൗരീ)സ്തോത്രം)

''പൂമാതല്ലേ കളത്രം? ചപലകളിലവം—
ക്കഗ്രഗണ്യത്വമില്ലേ?
പൂമെയ് പാമ്പിന്മെലല്ലേ? വിഷമെഴുമവനൊ—
ന്നൂതിയാൽ ഭസ്മമല്ലേ?
ഭീമഗ്രാഹാദിയാളോഗണമുടയ കട—
ല്ലുള്ളിലല്ലേ നിവാസം?
സാമാന്യംപോലെയെന്തുള്ളതു പറക നിന—
ക്കത്ര പൂണ്ടുതയീശ!'' (വിഷ്ണുസ്തോത്രം)

''മത്സ്യാകാരേണ ഗോപീവസനനിര കവ—
ന്നോരു ദൈത്യാരിയെത്തൻ—
ചിത്തേ ബന്ധിച്ച വഞ്ചീശവര! തവ നൃപനീ—
തിക്കു തെറ്റില്ല പക്ഷേ
പൊൽത്താർമാതാവിതാ തൻകണവനെ വിട്ടുവാ—
നാശ്രയിക്കുന്നു ദാസീ—
വൃത്ത്യാ നിത്യം ഭവാനെ;ക്കനിവവളിലൂടി—
ക്കൊല്ല കാരുണ്യരാശേ!''

(ശ്രീമൂലംതിരുനാൾമഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ചതു്)

''അഴിഞ്ഞിട്ടോ നമ്മിൽക്കലരുമൊരു കെട്ടാസകലവും,
കൊഴിഞ്ഞിട്ടോ പൂവ്വാചരിതസുകൃതത്തിൻ ഫലഗണം,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വഴിഞ്ഞിട്ടോ വൈരം; വിഷമവിശിഖന്നായ° നരബലി—
ക്കുഴിഞ്ഞിട്ടോ നമ്മെത്തരുണി! തടവതെന്തേ തഴുകുവാൻ?''

(സ്തീചാട്ട)

ഒറവങ്കര മരിക്കുന്നതിനു നാലുദിവസം മുൻപു° ഒടുവിലത്തേതായി ഉണ്ടാക്കിയ പദ്യമാണു° അടിയിൽ കാണുന്നതു°.

''എന്തംഹസ്സുളവാകിലും കെടുവതിന്നല്ലോ ജനം സന്തതം
നിൻതൃക്കാലിണയാശ്രയിപ്പതു; പുകഴ്ന്നീടും ജഗന്നായികേ!
എന്തിക്കാണ്മതു മേ! മദീയതനുവിൽ? ക്ഷിപ്രം പ്രസീദാമയം
ചിന്തിപ്പാനരുതേ ഭയം മനസി മേ വായ്കുന്നു; വേക്കുന്നു ഞാൻ.''

ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളും ആ വശ്യവാക്കിനു സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങൾപോലെതന്നെ സ്വാധീനമായിരുന്നു. നോക്കുക കുചേലവൃത്തംതുള്ളലിലെ ചില ഈരടികൾ.

''നാളും തിഥിയും ശരവും ശകുനവുമാളും തരവും ധനികന്മാരുടെ
വീടും നോക്കിപ്പിച്ചയ്കുണികുഴലാളുമിരന്നു വശംകെട്ടടനേ
നീളും നിശ്വാസത്തൊടു പുനരരിവാളുമെടുത്തു നടന്നുതുടങ്ങീ;
ആളും ജാരകുശാനുവിനിരയാത്താളും തകരയുമായവസാനം.''

കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ (1036—1111) ജനന ചരിത്രം:—കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ കോമത്തു കൃഷ്ണമേനോൻ താസിൽദാരുടേയും കല്യാണിഅമ്മയുടേയും പുത്രനായി 1036—ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 11—ാംനു- ജനിച്ചു. തറവാട്ടുപേരാണു° കുണ്ടൂർ. അതു തൃശ്ശൂർ നിന്നു° ആറുമൈൽ തെക്കുള്ള ഊരകംദേശത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. നാരായണമേനോന്റെ പിതാമഹൻ തൃശ്ശൂർ വടക്കേക്കുറുപ്പത്തു സ്വാമ്പികൾ കൊച്ചുകൃഷ്ണമേനോനും ഒരു താസിൽദാരായിരുന്നു. ഊരകത്തു ഭഗവതിയെ കവി പല കൃതികളിലും വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണാം. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അസാധാരണമായ കവിതാവാസന പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം മദിരാശിയിൽ പ്രസിഡൻസികാളേജിൽനിന്നു 1058—ൽ ബി. എ. പരീക്ഷ ജയിച്ചു. ഐച്ഛികഭാഷ മലയാളമായിരുന്നു എങ്കിലും തന്നെത്താൻ പരിശ്രമിച്ചു സംസ്കൃതത്തിലും പരിനിഷ്ഠിതമായ ലോകവ്യുൽപത്തി സമ്പാദിച്ചു. കാളിദാസന്റെ കൃതികളിലാണു° സഹൃദയധുരീണനായ അദ്ദേഹത്തിനു° അനന്യസാമാന്യമായ അഭിരുചി അങ്കുരിച്ചതു°. ബി. എ. ജയിച്ചതിനുമേൽ കോഴിക്കോട്ടു പോല്ലീസ°ടെയിനിംഗ°സ്കൂളിൽ ജോർജ്ജ°ഗന്തുടെ കീഴിൽ ആ തുറയിലേക്കു വേണ്ട പ്രായോഗികപരിശീലനം നേടി; കൊച്ചി പോല്ലീസ°സൂപ്രണ്ടിന്റെ ആഫീസിൽ ഹെഡ°ക്ലാക്കായി. അവിടെനിന്നു പിതൃപിതാമഹന്മാരാൽ മുമ്പു° അലംകൃതമായ താസിൽദാർപണിയിലേക്കു നിയുക്തനായി. സ്വരാജ്യത്തു മിക്കവാറും എല്ലാ താലൂക്കുകളിലും ആ പണി നോക്കി,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആ നിലയിൽത്തന്നെ പെൻഷൻ പറ്റി. സക്കാർജോലി അത്ര വളരെ അഭികാമ്യമായി അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരിക്കലും തോന്നിയിരുന്നില്ല.

"യക്ഷാധിനാഥനിധിയും യമനുള്ള ശിക്ഷാ—
രക്ഷാധികാരവുമിതെന്തിനെനിക്കു വേണ്ട"

എന്നു് അദ്ദേഹംതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശിശു, കവിത, ചതുരങ്ഗം, മാമ്പഴം ഇവ നാലുകൂട്ടമേ തന്നെ ആകഷ്ടിച്ചിരുന്നുള്ള എന്നു് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം മേലുദ്യോഗസ്ഥന്മാക്കു കണ്ടൂർ ബുദ്ധിമാനും സത്യസന്ധനുമാണെന്നു് അറിവുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും അവർ അദ്ദേഹത്തിൽ അലസത തുടരെത്തുടരെ ആരോപിച്ചു. ദിവാൻ രാജഗോപാലാചാര്യരുടെ കാലത്തു് ഒരു മാസത്തെ ശമ്പളം അദ്ദേഹത്തിനു പിഴയിട്ടു; അപ്പോഠം തന്റെ ഫലിതശൈലിവിടാതെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു് "ആകട്ടെ, കയ്യിൽനിന്നു് ഒന്നും കൊടുക്കേണ്ടിവന്നില്ലല്ലോ" എന്നാണു്. ദിവാൻ ബാനർജ്ജിയുടെ കാലത്തു് 55 വയസ്സു തികയുന്നതിനുമുൻപുതന്നെ ഉദ്യോഗം രാജിവച്ചു. പിന്നീടു കുറേക്കാലം പാലിയം മാനേജരായിരുന്നു. തൃശ്ശൂരിൽ ഒരു ഗൃഹം പുത്തനായി പണിയിച്ചു് അവിടെ താമസമാക്കി. ആ ഗൃഹത്തിൽവച്ചു് 1111—ാമാണ്ടു് കർക്കടകമാസം 4—ാംനു- യശശ്ശരീരനായി. മരിക്കുന്നതുവരെ പല കവിതകളും രചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പല്ലശ്ശേരി കോമത്തു കുട്ടിപ്പാറുഅമ്മയെയാണു് കുണ്ടൂർ വിവാഹം ചെയ്തതു്. ആ സുചരിത 1121—ൽ മരിച്ചു. ആദ്യത്തെ ബി. എ. ക്കാരനായ ഭാഷാകവി കുണ്ടൂരായിരുന്നു. 1065—ൽ വിദ്യാവിനോദിനിയുടെ ആവിർഭാവംമുതല്ക്കാണു് നിരന്തരമായ സാഹിത്യസേവനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടതു്. സി. പി. അച്യുതമേനോനും അദ്ദേഹവും സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. 1066—ൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർ താസിൽദാരായിരുന്ന കാലത്തു വെണ്മണിമഹൻ, കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ തുടങ്ങിയ മഹാകവികളുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യമുണ്ടായി. അതിനുമുൻപുതന്നെ അദ്ദേഹം വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിൽ കവനംചെയ്ത പേരെടുത്തുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ ചില കവിതാവേഗപരീക്ഷകഠം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടന്നിട്ടുണ്ടു്. അവയിലൊന്നിലാണു് കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കോട്ടക്കോവിലകത്തുവച്ചു സന്താനഗോപാലം നാടകം നിർമ്മിച്ചതു്. ശബ്ദത്തിലും അർത്ഥത്തിലും കുണ്ടൂരിനു നല്ല നിഷ്കർഷയുണ്ടായിരുന്നു. പച്ചമലയാളത്തിൽ കവനംചെയ്യുന്ന വിഷയത്തിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻപോലും അദ്ദേഹത്തിനു തുല്യനായിരുന്നില്ല. "നല്ല ഭാഷ" തിരിയാണെങ്കിൽ, "കോമപ്പൻ" അതിൽ നിന്നു കൊളുത്തിയ പന്തമാണു്. ഭാഷയിൽ സരസമായ യമകപ്രയോഗത്തിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്തുപോലും ചെല്ലാവുന്ന ഒരു കവി നാളതുവരെ ജനിച്ചിട്ടില്ല. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങഠം തർജ്ജമചെയ്യുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനുള്ള പാടവം അസാധാരണമായിരുന്നു. സജാതീയഭിതീ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യാക്ഷരപ്രാസം സാവ്ത്രികമായി ദീക്ഷിച്ചു രഘുവംശം തുടങ്ങിയ കൃതികം അദ്ദേഹം വിവർത്തനംചെയ്തിട്ടുള്ളതു് ആശ്ചര്യകരമായിരിക്കുന്നു. അവയിൽ ചിലതെല്ലാം വൃത്താനുവൃത്തമായാണു് വിവർത്തനംചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹത്തെ ശ്ലാഘിക്കേണ്ടതു മനോഹ്രണത്തിനാണു്. അത്ര മാത്രം അഹങ്കാരരഹിതനായി ഹ്രണൈകലുബ്ധനായി ജീവിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തെ നടുവത്തച്ഛന്റെ മരണാനന്തരം കേരളീയകവികം അവരുടെ തറവാട്ടുകാരണവരായി ബഹുമാനിച്ചുവന്നതിൽ അത്ഭുതത്തിനവകാശമില്ല. ഗദ്യരചനയിലും ഗവേഷണത്തിലും തനിക്കുള്ള നൈപുണ്യം അദ്ദേഹം പെരുശ്ശേരിഭാരതത്തെപ്പററി എഴുതിയ വിപുലമായ നിരൂപണത്തിൽ വെളിപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ 1094-ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ നടത്തിയ ഷഷ്ടിപൂർത്തി ഡബ്ബാറിൽ, 1 കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ കവിസാവ്ഭൗമൻ, 2 പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ, 3 വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോൻ, 4 കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, 5 കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ, 6 ഇതു് എഴുതുന്ന ആൾ, 7 വരവൂർ രാമുമേനോൻ ഇവർക്കു കവിതിലകൻ, 8 രാമവർമ്മഅപ്പൻതമ്പുരാൻ, 9 സി. വി. രാമൻപിള്ള, 10 ററി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ, 11 സി. പി. അച്യുതമേനോൻ, 12 എം. ശേഷഗിരിപ്രഭു ഇവർക്കു സാഹിത്യകുശലൻ, 13 തരവത്തു് അമ്മാളുഅമ്മ, 14 ററി. സി. കല്യാണിഅമ്മ (മിസിസ് ററി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ) ഇവർക്കു സാഹിത്യസഖി എന്നീ ബിരുദങ്ങളം സമ്മാനിക്കുകയുണ്ടായി.

കൃതികം:—1 കോമപ്പൻ, 2 കൊച്ചി ചെറിയ ശക്തൻതമ്പുരാൻ, 3 പാക്കനാർ, 4 കണ്ണൻ, 5 അജാമിളമോക്ഷം, 6 സാംബൻ, 7 മറുകുത്തു്, 8 ഒരു രാത്രി, 9 അകവൂർ ചാത്തൻ, 10 നാരാണത്തു ഭ്രാന്തൻ, 11 വടുതല നായർ, 12 ഒരു വിദ്യ എന്നീ കാവ്യങ്ങളും, 13 കിരാതം പതിന്നാലുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 14 പൂതനാമോക്ഷം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, 15 സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം വഞ്ചിപ്പാട്ടു് എന്നീ ഗാനങ്ങളും കുണ്ടൂരിന്റെ സ്വതന്ത്രകൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ ചിറമ്മൽ വാസുദേവൻനമ്പൂരിപ്പാടു്, പ്രമദ്വരാചരിതം, ഉപകോശ, കുശനാഭകന്യാദാനം, ദ്രൗപദീഹരണം, രത്നാവലി എന്നിങ്ങനെ നിരവധി കൂട്ടുകവിതകളുടെ നിർമ്മാണത്തിലും പങ്കുകൊണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ഇത്തരത്തിലുള്ള സാഹിത്യവിഷയകമായ സംഭ്രയസമുത്ഥാനത്തിൽ അക്കാലത്തെ കവികളിൽ വേറേയും ചില പ്രമുഖന്മാർ ഭാഗഭാക്കുകളായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്. എങ്കിലും കുണ്ടൂർക്കൃതികം അക്ഷുണ്ണത്തിലും പ്രായേണ മികച്ചുനില്ക്കുന്നു. കുണ്ടൂർ ഭാഷാന്തരീകരിച്ചിട്ടുള്ള സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളും വളരെയുണ്ടു്. കാളിദാസന്റെ വാങ്മയങ്ങളം തർജ്ജമ ചെയ്യുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും വ്യാപൃതനായിരുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി, 16 മാളവികാഗ്നിമിത്രം നാടകം, 17 കുമാരസംഭവം, 18 രഘുവംശം, 19 മേഘസന്ദേശം, 20 ധനഞ്ജയവിജയവ്യായോഗം, 21 ഭൂതഘടോൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കചവ്യായോഗം എന്നീ കൃതികൾ നമുക്കു കിട്ടീട്ടുണ്ട്. അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളവും അദ്ദേഹം വിവർത്തനം ചെയ്തിരുന്നതായി ചിലർ പറയുന്നു. അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 22 പുഷ്പബാണവിലാസം, 23 അധ്യാത്മരാമായണം ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹം തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അധ്യാത്മരാമായണം വൃത്താനുവൃത്തമായാണ് വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. ഒടുവിലത്തെ കൃതിയാണു് ടാഗോറിന്റെ ഗീതാഞ്ജലിയുടെ ഭാഷാനുവാദം. ഇതുയും ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പേർ ഇവിടെ കുറിച്ചുവെന്നേയുള്ളൂ. ഇനിയും പലതും ഒട്ടനേകം മാസികകളിലായി ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്നു. അവ സമാഹൃതങ്ങളായി കാണുവാൻ സഹൃദയന്മാക്കുള്ള ആഗ്രഹം അല്പമൊന്നുമല്ല.

പച്ചമലയാളകൃതികൾ:—കോമപ്പൻ തുടങ്ങിയ ആദ്യത്തെ നാലു കൃതികളും ഒന്നിച്ചുചേർത്തു നാലു ഭാഷാകാവ്യങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. പുരാണകഥകളെ ഉപജീവിക്കാതെ വടക്കൻ പാട്ടുകളിലും മറ്റും കാണുന്ന കേരളത്തിലെ ചില ഐതിഹ്യാംശങ്ങളെ വിഷയീകരിച്ചു കുണ്ടൂർ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കാവ്യങ്ങളിൽ വേണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസുലഭമായ സരസ്വതീപ്രസാദം അതിന്റെ സർവ്വാംഗസുന്ദരമായ ആകൃതിയിൽ ദർശിക്കുവാൻ. സംസ്കൃതത്തിന്റെ സാഹായ്യം കൂടാതെ തനിമലയാളത്തിനു് എത്ര ദൂരം ഉയരാമെന്നും അതിലെ പദങ്ങൾക്കു് എത്രമാത്രം ഊക്കും ഉശിരും അഴകും അന്തസ്സുമുണ്ടെന്നും ഇവ നമുക്കു കരതലാമലകംപോലെ കാണിച്ചുതരുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

"തേടിക്കയത്തു പടയിൽപ്പുലർകൂടി വന്നാൽ—
ക്കൂടിക്കരുത്തുടയ കയ്യിതു കൂസുകില്ല;
മോടിക്കുവേണ്ടിയരവാളിതെടുത്തതല്ല;
പേടിക്കവേണ്ട പിടമാൻമിഴി, തെല്ലുപോലും."

"കയ്യും കണക്കുമറിയാതെ കനത്ത മാരി
പെയ്യുംകണക്കുടലുവിട്ട കരിമ്പുവില്ലൻ
എയ്യും കണയ്ക്കു മറുകയ്യറിവില്ലൊരാൾക്കും;
നിയ്യും കണയ്ക്കുമവനോടിവനേറു തോറു.

പുല്ലാണെനിക്കു പടയാളികൾ നിൻകടക്കൺ—
തല്ലാണു തേന്മൊഴി! തടുത്തിടുവാൻ ഞെരുക്കം;
തെല്ലൊകയാൽത്തെളിവിയന്നു തുണയ്ക്കുണം നീ—
യല്ലായ്കിലാങ്ങളകൾതൻപണി പെങ്ങൾ ചെയ്യും."

(കോമപ്പൻ)

"ഉണ്ടോ നേരത്തുടക്കും തളിരൊടമരടി—
ക്കും ചൊടിക്കും, ചൊടിക്കും
കൊണ്ടല്ലേറെക്കടുക്കുന്നഴകുമൊരു മിടു—
ക്കും മൂടിക്കും മൂടിക്കും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കണ്ടാലൂഠംക്കാമ്പിടിക്കുന്നഴലു കിടപിടി–
ക്കും പിടിക്കും പിടിക്കും
കൊണ്ടാടേണ്ടും നടയ്ക്കും മൂടിയഴിയുമിട–
യ്ക്കൊന്നടിക്കുന്നടിക്കും.'' (പാക്കനാർ)

''കാർകൊണ്ടലൊത്ത കരിങ്കുന്തലുലഞ്ഞു കണ്ണു–
നീർകൊണ്ട നൽക്കവിഠം നനഞ്ഞുടലും വിറച്ചു
പേർകൊണ്ട പെണ്ണു തളിർതേടിയ തള്ളതന്റെ
വേർകണ്ട ചുണ്ട നെടുവീപ്പിൽ വരണ്ടുവാണു.''

''തല്ലിൽപ്പറക്കുമൊരു തീപ്പൊരികൊണ്ടു വല്യാ–
ത്തല്ലിൽപ്പരക്കുമൊരിരുട്ടവരൊട്ടകറ്റി,
ചൊല്ലിത്തിരിക്കു കറവാക്കരുതെന്നു വീണ്ടും
ചൊല്ലിത്തിരിക്കു കറവായ്കരുതീട്ടെതിർത്തു.''
(ശകുന്തന്പുരാൻ)

''തോരാതുലഞ്ഞടിതൊട്ടംപടി നീണ്ട കുന്തൽ
പാരാതെ കൈവിരലുകൊണ്ടവഠം വേർപെടുക്കേ
നീരാന്നു മിന്നലിടചേന്നു മഴയ്ക്കൊരുങ്ങും
കാറാണിതെന്നു കരുതും കരഠന്നിലാരും.'' (കണ്ണൻ)

ഈ കാവ്യങ്ങളഠം ഓരോന്നിലും നൂറിനുമേൽ ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടു്. 175 ശ്ലോകങ്ങളഠം ഉഠംക്കൊള്ളുന്ന കണ്ണനാണു് ഏറ്റവും ദീഗ്ഘം. നാലു കാവ്യങ്ങളും ഒന്നുപോലെ മനോഹരങ്ങളാണു്. ശകുന്തൻതമ്പുരാനിലെ കായൽവർണ്ണനത്തിന്റേയും മറവും ഹൃദ്യത പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ടു്. കുണ്ടൂരിന്റെ സദൃശസ്സു സ്ഥായിയായി നില്ക്കുന്നതു് ഈ കാവ്യങ്ങളിൽത്തന്നെയാണു്.

മറവു സ്വതന്ത്രകൃതികളഠം:—ഇവയെല്ലാം പ്രായേണ ലഘുകൃതികളാണു്. അജാമിളമോക്ഷമാണു് കവിയുടെ ഒന്നാമത്തെ സ്വതന്ത്രകാവ്യം. അതിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനകലാവൈഭവം തികച്ചും പ്രകടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു ശ്ലോകം നോക്കുക.

''വളഞ്ഞോരച്ചില്ലിക്കൊടിയുടനിളക്കിപ്പുരമകം
തെളിഞ്ഞപ്പോളുഴീസുരനൊടുരചെയ്താഠം വിധുമുഖി;
വളം ഞാൻ നല്കുന്നു വിഷമവിശിഖനെങ്കിലുടനേ
കളഞ്ഞാലും നന്നായധരമധുനാ താപമധുനാ.''

''സാംബൻ'' വള്ളത്തോഠം നാരായണമേനോന്റെ ''ബന്ധനസ്ഥനായ അനിരുദ്ധ''ന്റെ രീതിപിടിച്ചു് എഴുതീട്ടുള്ളതാണു്. വള്ളത്തോളിന്റെ രുക്മിയുടെ കന്യക രുക്മിണിയുടെ മറുപടി എന്ന നിലയിലാണു് മറുകുത്തു നിൎമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതു്. കുന്നത്തു ജനാർദ്ദനമേനോൻ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസംകൂടാതെ എഴുതിയ ഒരു കൃതിതന്നെ ആ പ്രാസം സമഞ്ജസ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മായി ഘടിപ്പിച്ച പുതുക്കിയെഴുതിയതാണു് ഒരു രാത്രി. അകവൂർ ചാത്തൻ, നാറാണത്തു ഭ്രാന്തൻ, വടുതല നായർ എന്നിവർ പറയി പെറ്റ പന്തിരുകുലത്തിലെ മൂന്നു സഹോദരന്മാരാണല്ലോ. ഇവരെപ്പറ്റിയുള്ള ഓരോ ഐതിഹ്യത്തെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു് ഒൻപതു മുതൽ പതിനൊന്നുവരെയുള്ള കൃതികൾ. ഒരു ഐന്ദ്രജാലികന്റെ ഹസ്തലാഘവമാണു് 'ഒരു വിദ്യ'യിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. എല്ലാ കൃതികളിലും കുണ്ടൂരിന്റെ വ്യക്തിത്വം സ്പുടമായി കാണാം. സാംബനിൽനിന്നുമാത്രം ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"മായാമയം പെരിയ പാരി,തതിന്നു ബീജ—
മായാമയങ്ങാം വിളയുന്ന മനസ്സുതന്നെ;
നീയാ മയക്കുവൊരതിൻനില കാങ്കിലല്ലൽ
മായാ,മയസ്സുരുതതിന്നിഹ കാടുകെട്ടാൻ."

തർജ്ജമകാവ്യം:—തർജ്ജമകളിൽ മാളവികാഗ്നിമിത്രമാണു് ഒന്നാമത്തെ കൃതി. അതു് 1065—നു മുൻപുതന്നെ രചിച്ചു. വൃത്താനുവൃത്തമായാണു് ഭാഷാന്തരീകരണം.

"കല സൽപാത്രം ചേർന്നാൽ കലരും മുൻകൈവരാത്തൊരനുഗ്രണം;
ജലദജലം ചിപ്പിയിൽ മുൻനില പോയ് മുത്തായിട്ടുംപോലെ."

"പ്രിയാശ്ലേഷം വിട്ടെൻതനുവിതു ചടയ്ക്കട്ടെ; മിഴിയീ—
ന്നിയന്നോട്ടേ കണ്ണീരവളെയിഹ കാണാത്തതുവശാൽ;
വിയോഗംകൂടാതാ മൃഗമിഴിയുമായ്ക്കാലമനിശം
നയിക്കും നീയെന്തിന്നിഹ പരിതപിക്കുന്നു മാമേ?"

എന്നിങ്ങനെ വിശിഷ്ടങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളാം അതിലുണ്ടു്.

കുമാരസംഭവം അഞ്ചാം സർഗ്ഗം ആദ്യം മാലിനീവൃത്തത്തിൽ തർജ്ജമചെയ്തു; പിന്നീടു് ആ കാവ്യം മുഴുവൻ, എട്ടാം സർഗ്ഗത്തിനു മേൽ പതിനേഴാം സർഗ്ഗംവരെ മറേതോ അപ്രഗല്ഭനായ ഒരു കവി വികൃതമായി എഴുതിച്ചേർത്ത ഭാഗം ഉൾപ്പെടെ, വിവർത്തനം ചെയ്തപ്പോൾ ആ സർഗ്ഗം വംശസ്ഥവൃത്തത്തിൽ മാറ്റിയെഴുതി. രഘുവംശവും ആദ്യന്തം—പത്തൊൻപതാം സർഗ്ഗത്തിന്റെ അവസാനംവരെ—ഭാഷപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടു്. സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിൽ കഴിയുന്നതും ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചും, കുമാരസംഭവം പത്താം സർഗ്ഗത്തിലും രഘുവംശം ഒമ്പതാം സർഗ്ഗത്തിലും യമകപ്രാസം നിലനിർത്തിയുമാണു് തർജ്ജമ. മേഘസന്ദേശം മന്ദാക്രാന്തയിൽത്തന്നെ ഭാഷാന്തരീകരിച്ചു് അതിലും ആ അസിധാരാവ്രതം വിജയപൂർവ്വമായി അനുഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നു. ഓരോ കാവ്യത്തിൽനിന്നും ഓരോ ശ്ലോകം പകർത്താം.

"മറക്കരു കടന്നവൻ ഗുരുവിനേകുവാൻ വിത്തമൊ—
ട്ടിരക്കുവതു നല്കുവാൻ രഘുവിനാവതല്ലായ്കയാൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുറയ്ക്കതിനിരന്ന മറൊരു വദാന്യനോടെന്നിതേ
വരയ്ക്കുമറിയാത്തതായെഴുമകീർത്തി പറൊല്ല മേ.''
(രഘുവംശം 5–ാംസർഗ്ഗം)

''കാലിക്കു ലജ്ജുകലരും കരളിൽക്കുറച്ചെ–
ന്നാലിക്കലാദ്രിമകാംതൻ കരിക്കുന്തൽ കാണ്കെ
മേലിൽപ്പൈടാപ്പടി ദുഗ്ധം വിലകെട്ട തന്റെ
വാലിൽ പ്രിയം ചമരി കൈവിട്ടുമായിരുന്നു.''
(കുമാരസംഭവം 1–ാംസർഗ്ഗം)

''ആകാശത്തങ്ങണകിലളകം പൊക്കി വിശ്വാസമോടും
മാഴ്കാതേറെപ്പഥികവനിതാമണ്ഡലം നിന്നെ നോക്കും;
കാർ കാണുമ്പോഴം വിരഹവിധുരസ്ത്രീയെയും വിട്ടു ദൂരെ–
പ്പോകാ ലോകം; പരനൊരു പരാധീനനില്ലെന്നെറമട്ടിൽ.''
(മേഘസന്ദേശം–പൂർവ്വഭാഗം)

ഒടുവിലത്തെ പാദത്തിൽ ''ന സ്യാദന്യോപ്യയമിവ ജനോ യഃ പരാധീനവൃത്തിഃ'' എന്ന മൂലത്തിന്റെ തർജ്ജമ പന്തിയായിട്ടില്ലെന്നു സമ്മതിക്കാം. ധനഞ്ജയവിജയം രചിച്ചതു പന്ത്രണ്ടാം ശതകത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന കാഞ്ചനാചാര്യനാണു്. ദൃഢമുഷ്ടോൽകടം തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു ഭാസനിർമ്മിതമെന്നു സങ്കല്പിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള ഒരു രൂപകമാണു്. ഗീതാഞ്ജലി മഞ്ജരീവൃത്തത്തിലാണു് ഭാഷപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതു്. അതെഴുതുന്ന കാലത്തു ഭാഷാവൃത്തങ്ങൾക്കു പ്രാധാന്യം കുടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മറ്റു കൃതികളെപ്പറ്റി സ്ഥലദൗർല്ലഭ്യംനിമിത്തം ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കുവാൻ നിവ്വാഹമില്ലാതെയിരിക്കുന്നു.

ഒടുവിൽ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ (1045–1091):—

കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ കൊച്ചി തലപ്പിള്ളിത്താലൂക്കിൽ വടക്കാഞ്ചേരി എങ്കക്കാടു് അംശത്തിൽ ഒടുവു് എന്ന തറവാട്ടിൽ 1045–ാമാണ്ടു തുലാമാസം 10–ാംനു- തിരുവാതിരനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു് ആലത്തൂർ ജനാർദ്ദനൻനമ്പൂരിപ്പാടും മാതാവു് ഒടുവിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിയമ്മയുമായിരുന്നു. ജനാർദ്ദനൻനമ്പൂരിപ്പാടു കുഞ്ഞുണ്ണി എന്ന ഓമനപ്പേരിലും അറിയപ്പെട്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനാണു് ആലത്തൂർ അനുജൻനമ്പൂരിപ്പാടും. ജനാർദ്ദനൻനമ്പൂരിപ്പാടു് ആ രണ്ടു വിവാഹങ്ങൾക്കും പുറമേ പാലിയത്തു് ഒരു സംബന്ധവും ചെയ്തിരുന്നു. ആ വിവാഹത്തിലാണു് പാലിയത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചന്റെ ജനനം. കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോനെപ്പോലെ അവരും കവികളായിരുന്നു. കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരനായി 1059–ൽ ജനിച്ച ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോനും കവികളുടെ ഗണനയിൽ സ്ഥാനമുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിദ്യാഭ്യാസം:—കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോന്റെ തറവാട്ട ധനപുഷ്ടിയുള്ള തായിരുന്നില്ല. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ വളരെ ക്ലേശം സഹിക്കേണ്ടിവന്നുവെങ്കിലും സ്വാശ്രയശക്തികൊണ്ടു സകലപ്രതിബന്ധങ്ങളേയും തട്ടിനീക്കി അദ്ദേഹം ധൈര്യപൂർവം പുരോഗമനം ചെയ്തു. 1061–ൽ ആദ്യം എറണാകുളത്തും പിന്നീടു മദിരാശിയിലും പഠിച്ചു് 1069–ൽ എഫ്. എ. പരീക്ഷ ജയിച്ചു്, അന്നു പ്രൈമറിസ്കൂളിൽനിന്നു മിഡിൽസ്കൂളായി ഉയർന്നിരുന്ന വടക്കാഞ്ചേരി ഇംഗ്ലീഷ്പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി രണ്ടു കൊല്ലം പണിനോക്കി. തിരുവനന്തപുരത്തു രാജകീയകാളേജിൽ ചേർന്നു പഠിച്ചു് 1073–ൽ ബി. എ. പാസ്സായി. അക്കാലത്തു മലയാളമനോരമയ്ക്കു പല ലേഖനങ്ങളുമെഴുതി വറുഗീസ്മാപ്പിളയുടെ ധനസാഹായ്യം സമ്പാദിച്ചതിനു പുറമേ തിരുവനന്തപുരത്തു ശങ്കരയ്യർ എന്ന പുസ്തകവ്യാപാരിയുടെ ഉടമസ്ഥതയിൽ ആരംഭിച്ച "രാമരാജൻ" എന്ന പത്രത്തിന്റെ ആധിപത്യം വഹിച്ചു് ആ വഴിക്കും അല്പം ആദായമുണ്ടാക്കി. സാധാരണന്മാരാരും ആ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ അത്ര വളരെ ഉയരാറില്ല.

സക്കാർസേവനവും ഗാർഹസ്ഥ്യവും:—ഒടുവു ബി. എ. ജയിച്ചു തിരിയെ കൊച്ചിയിൽ ചെന്നപ്പോഠം അദ്ദേഹത്തിനു ഹജൂരാപ്പീസിൽ ഒരു ഗുമസ്തന്റെ ജോലി കിട്ടി. പിന്നീടു സംപ്രതിയായി ചിറവർ, തലപ്പള്ളി, തൃശ്ശിവപേരൂർ എന്നീ താലൂക്കുകളിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ചു് ആ നിലയിൽനിന്നു യഥാകാലം ഉയർന്നു കൊടുങ്ങല്ലൂർ തഹശീൽദാജിസ്ട്രേട്ടായി. അതിനുമുൻപുതന്നെ വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനമനുസരിച്ചു കവിതകഠം രചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു് അപ്പോഠംമാത്രമാണു് കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാരുമായി സൗഹാർദ്ദബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുവാൻ സാധിച്ചതു്. പിന്നീടു് ഇരിങ്ങാലക്കുട, കൊച്ചി, എറണാകുളം എന്നീ താലൂക്കുകളിൽ മജിസ്ട്രേട്ടായിരുന്നു. എറണാകുളത്തുവച്ചു പ്രമേഹരോഗം മൂർച്ഛിച്ചു് 1091 ഇടവം 5–ാംനു- യശശ്ശരീരനായി. കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ വാഴ്ചയൊഴിഞ്ഞ കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻതിരുമനസ്സിലെ പത്നിയുടെ കനിഷ്ഠസഹോദരിയായ ഇടുണത്തു മൂകാംബികഅമ്മയെ 1073–ൽ വിവാഹം ചെയ്തു. 1080–ൽ ആ സാധ്വി മരിച്ചു. അനന്തരം ഭഗവൽഗീത, ബാലവ്യുത്പത്തിരാമകുമാരം മുതലായ കൃതികളുടെ പ്രണേതാവായ സബ്ജഡ്ജി റാവു. വി. അനന്തൻനായർ ബി. എ. ബി. എല്ലിന്റെ ദ്വിതീയപുത്രി തൃശ്ശൂർ ആളത്തു പുരുതൽവീട്ടിൽ ചിന്നമ്മു അമ്മയെന്ന നാരായണിഅമ്മയെ ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ചു. ആ യുവതി ഒരു സാഹിത്യരസികയായിരുന്നു. ചിന്നമ്മുഅമ്മ 1086–ൽ പരേതയായതിനുമേൽ പഴയന്നൂർ തൂച്ചാട്ടിൽ കൊച്ചുകുട്ടിഅമ്മയുടെ ഭർത്താവായി.

സാഹിത്യസേവനം:—കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ ഭാഷാസാഹിത്യത്തെ ബഹുമുഖമായി സേവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരു കവി, ലഘുകഥാകാരൻ,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പത്രപ്രവർത്തകൻ, ഗ്രന്ഥവിമർശകൻ എന്നിങ്ങിനെ പല നിലകളിൽ അദ്ദേഹം ഉന്നതമായ ഒരു പദവി സമ്പാദിച്ചു.

കവി:—ഒട്ടുവു വളരെ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ കവിത എഴുതി ശീലിച്ചു് അസുലഭമായ വാസനനിമിത്തം അക്കാലത്തുതന്നെ ആ വഴിക്കു യശസ്സു് ആർജ്ജിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിൽ പറയത്തക്കു പാണ്ഡിത്യം നേടുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരിക്കലും സൗകര്യം ലഭിച്ചില്ല. എങ്കിലും പ്രതിഭയുടെ പരിപൂർണ്ണമായ പ്രകാശത്താൽ അനവദ്യമായ ലക്ഷ്യശുദ്ധി സിദ്ധിച്ചു്, ഒരു പണ്ഡിതപ്രവേകന്റെ നിലയിൽ പരിലസിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിവുണ്ടായി. 1068—ൽ കോഴിക്കോട്ടു നടന്ന ഭാഷാപോഷിണിസഭയുടെ സമ്മേളനത്തിൽ കവിതാപരീക്ഷയിൽ മത്സരിച്ചു സമ്മാനം വാങ്ങി. എറണാകുളത്തു് എഫ്. എ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്തു് എഴുതിയ താഴെ കാണുന്ന ഒരു വർണ്ണനാശ്ലോകത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനസംബന്ധമായ സിദ്ധികളിൽ പലതും അവയുടെ അങ്കുരാവസ്ഥയിൽ കാണാം.

"എട്ടാണ്ടെത്തിയ മോരുമെന്റെ ശിവനേ! ചുണ്ണാമ്പുചോറും പുഴുക്കുട്ടം തത്തിടുമുപ്പിലിട്ടതുമഹോ! കൈപ്പോരുപ്പേരിയും
പൊട്ടച്ചുക്കയിൽ മോരൊഴിച്ചു വഷളാക്കിത്തീർത്ത കൂട്ടാനുമീ—
മട്ടിൽബ്ഭക്ഷണമുണ്ടു ഛർദ്ദിവരുമാറെണ്ണാകുളം ഹോട്ടലിൽ."

അദ്ദേഹം ദീർഘകാവ്യങ്ങളോ മറ്റോ രചിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും വൻകിടയിലുള്ള ഒരു കാവ്യകാരനായാണു് അദ്ദേഹത്തെ ലോകം ബഹുമാനിച്ചുവരുന്നതു്. കറകളഞ്ഞതും കരടറ്റതും ശബ്ദാലങ്കാരമധുരവുമായ ഭാഷാശൈലിയും, വക്തവ്യമായ ആശയം വളച്ചുകെട്ടുകൂടാതെ നവനവോല്ലേഖങ്ങളോ ഘടിപ്പിച്ചു് ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള പാടവവും അദ്ദേഹത്തിനു് ഏതവസരത്തിലും സ്വാധീനങ്ങളായിരുന്നു. നിരർത്ഥകപദങ്ങളോ ഒരിടത്തും കടന്നുകൂടീട്ടില്ല. ഫലിതംകൊണ്ടു കടുകുവറുക്കുന്ന വിദ്യ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള കവികളോ അപൂർവ്വമാണു്. ഒട്ടുവിന്റെ പൊടിക്കൈകളോ സുപ്രസിദ്ധങ്ങളാണല്ലോ. ഏതെങ്കിലും ഒരുവിധത്തിൽ അനുവാചകന്മാരെ രസിപ്പിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമല്ലാത്ത ഒരൊറ്റ ശ്ലോകമോ, ഈരടിയോ അദ്ദേഹം എഴുതീട്ടില്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. പൂർവ്വസൂരികളുടെ പന്ഥാവിനെത്തന്നെയാണു് അദ്ദേഹം അനുവർത്തിച്ചതെങ്കിലും പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസജന്യമായ സംസ്കാരത്തിന്റെ പ്രതിഫലനവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിൽ പല ഘട്ടങ്ങളിലും സമീക്ഷിക്കുവാൻ കഴിയും. ചുരുക്കിപ്പറയുകയാണെങ്കിൽ സരസകവി എന്ന ബിരുദത്തിനു് അദ്ദേഹത്തെക്കാൾ അർഹനായി ആരും കേരളത്തിൽ ആധുനികകാലത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടില്ല.

പദ്യകൃതികൾ:—1 വിനോദിനി, 2 ലക്ഷ്മീവിലാസശതകം, 3 അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ അപരാധം, 4 ഒരു പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടരുടെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വധം, 5 ഒരു പതിവ്രതയുടെ കഥ, 6 കുംഭകോണയാത്ര, 7 മടി രാശിക്കടൽക്കര എന്നിവയാണ് ഒടുവു സംസ്കൃതച്ഛന്ദസ്സുകളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള പ്രധാനകൃതികൾ. ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിലുള്ള കൃതികളിൽ 8 അജാമിളമോക്ഷം വഞ്ചിപ്പാട്ട് അഗ്രാസനത്തെ അർഹിക്കുന്നു. 9 കല്യാണി കല്യാണം എന്നൊരു പ്രഹസനവുണ്ട്. മറ്റു കവികളുമായി കൂട്ടുചേർന്ന് എഴുതീട്ടുള്ളതാണ് ഉപകോശ, ചിറ്റൂർ വാസുദേവൻനമ്പൂരിപ്പാട്ട്, പാഞ്ചാണ്ഡി, ചണ്ഡാലീമോക്ഷം തുടങ്ങിയ കൃതികൾ. ഇവയിൽ ഒടുവിന്റെ സരസ്വതീപ്രസാദം അതിന്റെ പരിപൂർണ്ണാവസ്ഥയിൽ പ്രകാശിക്കുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചും ചണ്ഡാലീമോക്ഷത്തിൽ അദ്ദേഹമെഴുതിയ നാലാം സർഗ്ഗം അമൃതമയംതന്നെ. ഒടുവിന്റെ ദേവീസ്തോത്രങ്ങളും നന്നായിട്ടുണ്ട്. ഇവയ്ക്കുപുറമേ ഹനുമാൻ, സാരജ്ഞൻ തുടങ്ങിയ അനേകം വ്യാജനാമങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഇതരകവികളിൽ പലരുമായി പത്രങ്ങളിൽ നർമ്മകലഹം നടത്തീട്ടുണ്ട്. കവിതാരാമായണം സംബന്ധിച്ചു മൂലൂർ എസ്. പദ്മനാഭപ്പണിക്കരുമായി നടത്തിയ വിവാദത്തിൽ സ്വീകരിച്ച പേരാണ് ഹനുമാൻ. താൽകാലികമായ ഒരു വിനോദത്തിനുവേണ്ടിമാത്രമാണ് അത്തരത്തിലുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിൽക്കൂടി അദ്ദേഹം തന്റെ തൂലിക ചലിപ്പിച്ചതു്. അല്ലാതെ പരിശുദ്ധഹൃദയനായ അദ്ദേഹത്തിനു് ആരോടും വിരോധമുണ്ടായിട്ടല്ല. ഇനി ഒടുവിന്റെ കവിതാരീതി എന്തെന്നു ചില ഉദാഹരണങ്ങൾകൊണ്ടു സ്പഷ്ടമാക്കാം.

കുംഭകോണയാത്ര:—ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതത്തിൽ നൂറൊന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയ കുംഭകോണയാത്രയെ ഒടുവിന്റെ പ്രഥമഗണനീയമായ കാവ്യമായി അംഗീകരിക്കുന്നതിൽ അപാകമില്ല. വെണ്മണി അച്ഛന്റെ രാമേശ്വരയാത്രമുതൽ പലരും യാത്രാവർണ്ണനാത്മകങ്ങളായ പദ്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പ്രസ്തുതകൃതി അവയെയെല്ലാം അതിശയിക്കുന്നു. തന്റെ ശ്വശ്രൂരൻ അനന്തൻനായർ 1084—ൽ കുംഭകോണം സബ്ജഡ്ജിയായിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിച്ചതിനേയും അവിടെ ഏതാനും ദിവസം താമസിച്ചതിനേയും കുറിച്ചാണ് കവി അതിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

"അച്ഛനിന്നും കരശക്തിയാലെ മലയാളത്താർ കൃഷിക്കാർകളു—
ക്കിച്ഛിക്കിൻറപടിക്കു നീരുതവിചെയ്യാമൽത്തപിക്കുൻറവീർ;
സച്ഛിദ്രപ്പണിയെങ്കളണ്ടെ നടവാതെന്നോതി മാത്താണ്ഡനെ—
പ്പുച്ഛിക്കുംപടി പച്ചയോട്ട തലയിട്ടാട്ടുന്നു നെല്ലട്ടിശി."

"മാമാങ്കക്കുളമുണ്ടതിന്നരികിലായ്ബ്ബാലാമണിപ്പെണ്ണുതൻ
കാമാങ്കക്കുളമെന്നപോലെ വിലസും വന്മേടയുണ്ടത്ഭുതം;
ശ്രീമാനാദ്യമുരച്ചതിൽസ്സുകൃതസംവൃത്തിക്കുമുണ്ടെന്നു; തൻ
ശ്രീമാനാദ്യമിളച്ച മൂഢനപരേ മുഞ്ചിക്കുഴങ്ങുന്നതേ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരു പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടരുടെ വധം:

''‘വന്നില്ലാ മൂപ്പ,രെന്തോ കഥ’ ‘വരുമുടനേ’
‘തൻറെയീയൊച്ച’’യങ്ങോർ
തന്നില്ലേ വേണ്ടൊരക്കല്പന?’ ‘തടിമടലൻ
ക്രൂക്മായ് പോക്കുപോലേ’
‘നന്നിത്തക്കം’ ‘വിളക്കെന്തിനു?’ ‘ശനിയെയുണ–
ത്തേണ്ട’ ‘വാഠം കയ്യിലില്ലേ?’
എന്നിത്ഥം ഹന്ത! പൊല്ലീസ്പ്രജകഠം കുശുകുശു–
പ്പേശിനാരത്തരത്തിൽ.''

ഇൻസ്പെക്ടർ പണസ്സഞ്ചിയോടുകൂടി ഒരു പാന്ഥനെ സ്റ്റേഷനിൽ അടച്ചു് അയാളെ വധിക്കുവാൻ അനുചരന്മാക്കു് ആജ്ഞ നല്കുന്നു. പാന്ഥൻ അവിടെനിന്നു തെറ്റി; ഇൻസ്പെക്ടർ മുൻകൂട്ടി വന്നു് ആ മുറിയിലുള്ള കട്ടിലിൽക്കിടന്നുറങ്ങുന്നു; പോലീസുകാർ പാന്ഥനാണെന്നു തീച്ചുപ്പെടുത്തി ആ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ തല വീശുന്നു. ഇതാണു് കഥ.

മദിരാശി കടൽക്കര:—പച്ചമലയാളത്തിൽ കവി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കൃതിയിൽ ഇരുപത്തിമൂന്നു ശ്ലോകങ്ങളേ ഉള്ളു എങ്കിലും അവ ഓരോന്നും വിശിഷ്ടമാണു്.

''വെടിപ്പൊട്ടുമുടുപ്പുമാ വലിയ തൊപ്പിയും നാഠംക്കുനാഠം
വടിക്കുമൊരു താടിയും തിരുകിവെച്ച മേൽമീശയും
കടിച്ചൊരു ചുരുട്ടുമായ് വടികഠം വീശി വന്നെത്തിനാർ
ചൊടിപ്പൊട്ട ചെറുപ്പമാം ധചരകഠം നൂറുനൂറൻപതായ്.''

അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ അപരാധം:—ഇതു വടക്കാഞ്ചേരിക്കു സമീപമുള്ള ഒരു നമ്പൂരിയില്ലത്തെ അടുക്കളദോഷത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണമാണു്.

''ഊക്കിട്ടശോകവിശിഖൻ ശരമാരി പെയ്തു
ലാക്കിൽപ്പൊട്ടത്തിയൊരുപാടു ജനത്തെയെന്നാൽ
ചാക്കിന്നു നോക്കി മരുവും ബഹുവമ്പനാകു–
‘മോക്കി’ ചിജന്റെ കഥയാണിതിൽവച്ചു കഷ്ടം.''

''വേദംവഴിക്കുമഥ ശാസ്ത്രവഴിക്കുമെന്തു
വാദം ഭവിക്കിലുമൊഴിപ്പതി‘നോക്കി’ വേണം;
കാദംബിനീകബരിയാഠംക്കവനെത്തൊടാനായ്
ഖേദം ഭവിച്ചതൊരു പദ്യമുരച്ചൊഴിച്ചു.''

ചണ്ഡാലീമോക്ഷം:—താഴെക്കാണുന്ന രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും ചണ്ഡാലിയുടെ രൂപവർണ്ണനത്തിൽപ്പെട്ടതാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കാക്കറനൊയിരുണ്ടിരുട്ടുഭൂതം
പൊക്കമാരുന്നൂതനമായ പൈതൽപോലെ
തുറക്കുചിറം, പതിമുക്കു, നല്ല വയ്യോൽ—
ത്തുറുവായ,റിത്തുരമാണു വേഷഘോഷം.
ഇരുമ്പഴികളുമില്ല; മെയ്യിലെല്ലാ—
മൊരു വിരലിൻകനമുണ്ടു കൃഷ്ണബീജം;
പെരുമുറ കരയും കിടാവജസ്രം
പുരുഷരിതപ്പുളിനീർ പൊതിഞ്ഞപോലെ."

അവളുടെ പൂവ്വജന്മത്തിലേയും ഇഹജന്മത്തിലേയും അവസ്ഥാന്തരം വർണ്ണിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിലുള്ളതാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ.

"കഴുകി മിനുസമാക്കി മുൻപു പച്ച—
പ്പുഴുപനിനീരൊടണിഞ്ഞ കൊങ്കയുഗ്മം
കഴുകനവസരം വരായ്കമൂലം
കഴുപനി, നീരിടചേന്നു തത്തിടുന്നു.
പുഴു,

ഹിതമെഴുമൊളിപൂരുഷൻ വരുമ്പോൾ
കതകിനുവെളിയൊരു സാക്ഷയായ്ചു നീക്കാൻ
ഉതകിന വിരലൊക്കെയറവു ചോര—
പ്പുതുപലമൊത്തൊഴുകുന്നമട്ടിലായി.

ഒളിവരനനുവേലമാസടിക്കും
തളിർമുടുവാകിന ചോരിവായ്ക്കിദാനീം
ഒളിമഴുവനകന്നു ദുർവ്രണത്തിൽ—
ക്കളിയെഴുമീച്ചകളാത്തടുത്തിടുന്നു.

വിടുവിടരെ വഴിക്കുവെച്ചു കണ്ടാൽ—
ച്ചുടലതപൂണ്ടു കളിച്ച ചാരുനേത്രം
കടുതരദുരിതക്കഠാരി കേറി—
പ്പുടകഴിയായ്പ്പുരമേഷ്യി തീർത്തു പണ്ടേ."

അജാമിളമോക്ഷം:—ചുവടേ കാണുന്നതു യമഭടന്മാരെപ്പറിയുള്ള വർണ്ണനമാണു്.

"വട്ടക്കണ്ണിട്ടുരുട്ടിത്തീക്കട്ട പുറവും പറപ്പിച്ച
കുട്ടിത്തിങ്കൾവടിവാന്ന ദംഷ്ട്രകളും കാട്ടി;

അസ്ഥിമാല കുടൽമാല മസ്തകങ്ങൾ കോർത്ത മാല—
യിത്തരങ്ങൾ ചാർത്തീട്ടുള്ള കഴുത്തിട്ടാട്ടി;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പായെക്കാം കട്ടിക്കൂടിക്കാറിനെക്കാംക്കറുപ്പുള്ള
ഘോരമെയ്യിൽച്ചോരവസ്ത്രം ചേരവേ ചുറ്റി;
ദണ്ഡമോങ്ങി'ശ്ശൂലം നീട്ടി വണ്ണമേറും പാശം വീശി–
ച്ചണ്ഡമാമിരിമ്പുലക്ക ചുഴറ്റിക്കാട്ടി;
ദന്തിസിംഹവ്യാഘ്രാദിയാം ജന്തുക്കളെക്കൊത്തിക്കൊത്ത
കുന്തമാകാശത്തിൽ മുട്ടംപന്തിയായ്പ്പൊക്കി;
തീമയമായ് വായിൽനിന്നു ധൂമമേറ്റം വമിച്ചയ്യോ!
ധൂമകേതുക്കളെപ്പോലെ ഭീമമൂർത്തികം
പൊട്ടിച്ചിരിച്ചായുധങ്ങം തട്ടിമുട്ടിശ്ശബ്ദം കൂട്ടി–
ക്കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോവാനവർ വട്ടവുംകൂട്ടി.''

മറ്റു കൃതികളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകമായി ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിസംബന്ധിച്ചു നിർമ്മിച്ചതാണ് ലക്ഷ്മീവിലാസം. കല്യാണീകല്യാണത്തിൽ ഒരു നായർതറവാട്ടിൽ അമ്മാവനും മരുമകനും തമ്മിലുണ്ടായ സൈരക്കേടിനെ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹൂണഭാഷാപ്രണയികളായ സദസ്യരുടെ രുചിക്കുതക്കവണ്ണം നാലു രങ്ഗ്ഗങ്ങംമാത്രം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചാണ് ആ രൂപകം എഴുതിയിരിക്കുന്നതു്.

പങ്കീപഞ്ചകം:—ഇതിലെ ഒരു ശ്ലോകത്തിലേക്കുകൂടി വായനക്കാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കാം.

''തങ്കക്കണ്ണാടി നോക്കിത്തലമുടിയെ വകു–
ത്തിട്ട കയ്യാലൊതുക്കി–
ത്തിങ്കഠംക്കീറൊത്ത നെറ്റിത്തടമതിലഴകിൽ–
ക്കുങ്കുമപ്പൊട്ടു കുത്തി
കൊങ്കക്കണ്ണൊന്നു നോക്കിജ്ഝടിതി തല കുലു–
ക്കുമ്പോഠം മാഗ്ഗത്തിൽനിന്നോ–
രെങ്കൽക്കണ്ണിട്ടടിച്ചോരടി ബഹുകഠിനം
പങ്കി! പങ്കേരുഹാക്ഷി!''

കഥാകാരൻ:—1066–ാമാണ്ടുതല്ലാണ് ഭാഷയിൽ ചെറുകഥകഠം പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായതെന്നു തോന്നുന്നു. സി. പി. അച്യുതമേനോന്റെ വിദ്യാവിനോദിനിയിൽ പ്രകാശിതമായ 'വാസനാവികൃതി' ഒരുപസപ്പുകഥയാണ്. അതിനെത്തുടർന്നു 'മേനോക്കിയെക്കൊന്നതാണ്' 'ദ്വാരക' 'പാതാളരാജാവു്' (വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻനായനാർ) 'എന്റെ ആദ്യത്തെ പീസ്' മുതലായ കഥകളും ആ മാസികവഴിക്കുതന്നെയാണ് പുറപ്പെട്ടതു്. ഭാഷാപോഷിണി മാസികയായി 1073–ൽ പ്രചരിച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോഠം അതിലും ചില ചെറുകഥകഠം ഉദയംചെയ്തു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നാൽ നല്ല ചെറുകഥകൾമാത്രമേ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താവൂ എന്ന നിഷ്കർഷ രസികരഞ്ജിനിയിലാണു് ഇദംപ്രഥമമായി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചതു്. സാഹിത്യകച്ചായയിൽ ആദ്യമായി കഥകൾ എഴുതിത്തുടങ്ങിയതു് ഒടുവാണു്. പാത്രസൃഷ്ടിയിലും ആഖ്യാനരീതിയിലും അദ്ദേഹം വിജയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ശോകാന്തങ്ങളല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകൾ എന്നുള്ളതുകൊണ്ടുമാത്രം അവയ്ക്കു് അപകർഷം കല്പിക്കുന്നതു ശരിയല്ല. അക്കാലത്തെ സഹൃദയന്മാരെ ചില വിശേഷ സംഭവങ്ങൾ വിവരിച്ചു വിനോദിപ്പിക്കുന്നതിൽക്കവിഞ്ഞു് അന്നത്തെ ചെറുകഥാകാരന്മാർക്കു് ഉദ്ദേശമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒടുവിന്റെ കഥകൾക്കു ചില വൈകല്യങ്ങൾ ഇല്ലാതില്ല. എന്നാൽ അന്നു് ആ ഇനത്തിലുള്ള സാഹിത്യം അതുമാത്രമേ വികസിച്ചിരുന്നുള്ളൂ എന്നു നാം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണു്. എട്ടധ്യായത്തിലുള്ള മാലതി എന്ന കഥയാണു് ഏറ്റവും ദീർഘം. കല്യാണിക്കുട്ടി, ജാനു, നാരായണിക്കുട്ടി, കേളുണ്ണിമൂപ്പിൽനായർ എന്നിവ സമുച്ചയിച്ചു നാലു കഥകൾ എന്ന പേരിൽ ഒരു പുസ്തകം മുദ്രാപിതമായിട്ടുണ്ടു്. സരോജിനീഭായി, വിചാരം തെറ്റി, ഒരു രാത്രി, സത്യം തെളിഞ്ഞു, കൗമുദി മുതലായി വേറെയും പല കഥകൾ ഒടുവു് ഓരോ അവസരത്തിൽ എഴുതീട്ടുണ്ടു്. അവ അക്കാലത്തെ മാസികകളിൽ മാഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. വേങ്ങയിൽ നായനാരുടെ അടുത്ത അനന്തരഗാമിയായി ഒരു കാഥികനെന്ന നിലയിൽ ഭാഷാസാഹിത്യമണ്ഡലത്തിൽ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തതു് അദ്ദേഹമായിരുന്നു.

ഇതരപ്രവർത്തനങ്ങൾ:—രാമരാജനെന്ന പത്രം ഒരു കൊല്ലത്തോളം ഉൽകൃഷ്ടമായ രീതിയിൽ ഒടുവു് തിരുവനന്തപുരത്തു പാർക്കുമ്പോൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു എന്നു സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. മലയാളമനോരമയെ അനുകരിച്ചു് അതിലും ഒരു കവിതാപങ്ക്തി ഏർപ്പെടുത്തി അതിൽ പല കവികളെക്കൊണ്ടും ശ്ലോകങ്ങൾ എഴുതിച്ചിരുന്നു. കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയുടെ രാജാ കേശവദാസൻ തുടങ്ങിയ കൃതികളെപ്പറ്റി വിജ്ഞേയങ്ങളായ നിരൂപണങ്ങളും ആ പത്രത്തിൽത്തന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. സാഹിത്യകാരന്മാരെ രാമരാജൻ അത്യന്തം ആകർഷിച്ചു. പത്രലേഖകൻ എന്ന നിലയിലും അദ്ദേഹത്തിനു സ്പൃഹണീയമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. 'കോരപ്പപ്പട്ട' എന്ന പേരിൽ ആദ്യന്തം ഫലിതമായി കൊച്ചിരാജ്യകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം എഴുതിയിരുന്ന ലേഖനപരമ്പരകൊണ്ടു മനോരമയുടെ പ്രചാരം സാമാന്യമൊന്നുമല്ല വർദ്ധിച്ചതു്. തത്തുല്യനെന്നു പറയാവുന്ന ഒരു ലേഖകൻ ആ പത്രത്തിനു കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാർമാത്രമായിരുന്നു.

ശീവൊള്ളി നാരായണൻനമ്പൂരി (1044-1081)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—നാരായണൻനമ്പൂരി തിരുവിതാംകൂറിൽ പറവൂർതാലൂക്കു് അയിരൂർപകുതി വയലാദേശത്തു ശീവൊള്ളി വട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കേടത്തു മാത്തിൽ ഹരീശ്വരൻ നമ്പൂരിയുടേയും ശ്രീദേവി അന്തർജ്ജനത്തിന്റേയും തൃതീയപുത്രനായി 1044–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 24–ാംനു- കാത്തികനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ശീവൊള്ളി എന്നതു ശിവംപള്ളിയുടെ ഒരു സങ്കുചിതരൂപമാണു്. "ശിവംപള്ളിയെന്നാലംബിക്കുമതിന്നു പേർ" എന്നു കവിതന്നെ ആ വസ്തുത ഒരെഴുത്തിൽ വ്യക്തമാക്കീട്ടുണ്ടു്. ശിവംപള്ളി ഇല്ലത്തു ജനിച്ചതിനാൽ 'ശിവൻ' എന്നും കവിയെ വിളിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. "മാനംചേർന്നമരും മഹാകവി ശിവൻ നാരായണൻ" എന്നു ദുസ്സ്വാനാടകത്തിൽ ഒരു പ്രസ്താവനയുണ്ടു്. മലയാറ്റൂർ മൂരിയാടത്തു നമ്പിയാരോടു് 1053മുതൽ 1058വരെ സംസ്കൃതം പഠിച്ചു കാവ്യനാടകാദികളിൽ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. കവിതാവാസനജന്മസിദ്ധമായിരുന്നതിനാൽ എട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽത്തന്നെ ശ്ലോകങ്ങൾ രചിച്ചുതുടങ്ങി. പിന്നീടു തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു പോയി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റേയും നടുവത്തച്ഛന്റേയും ഗുരുനാഥനായ ഏളേടത്തു തൈക്കാട്ടു ഇട്ടീരിമൂസ്സതിനോടു വൈദ്യശാസ്ത്രം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിക്കുകയും ആ ഭിഷഗ്വരനാടുകൂടി പല സ്ഥലങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു് ആ വിദ്യയിൽ പര്യാപ്തമായ പ്രായോഗികവിജ്ഞാനം നേടുകയും ചെയ്തു. "രവിവിമലാകാരൻ" എന്നു് അദ്ദേഹത്തെ ദുസ്സ്വാനാടകത്തിൽ വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കുറേ ജ്യോത്സ്യം ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ പഠിച്ചിരുന്നു. അതിനുപുറമേ ചെപ്പടിക്കളിയും ചിത്രമെഴുത്തുംകൂടി കാലാന്തരത്തിൽ അഭ്യസിക്കുകയുണ്ടായി. കണ്ണാടകം, ഇംഗ്ലീഷു് മുതലായി വേറേയും ചില ഭാഷകളും ഗ്രഹിച്ചു.

അനന്തരജീവിതം:—വൈദ്യമായിരുന്നു ശീവൊള്ളിയുടെ ജീവിതവൃത്തി. 1070–ൽ സ്വദേശത്തേക്കു പോന്നു. 1071 മേടത്തിൽ അതിനു സമീപമുള്ള വരിക്കശ്ശേരി കുഞ്ഞിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. 1072 വൃശ്ചികം 1–ാംനു- അയിരൂരിൽ ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചു് അതു യാവജ്ജീവം വിജയപ്രദമായ രീതിയിൽ നടത്തി. ശീവൊള്ളിക്കു വൈദ്യനെന്ന നിലയിൽ കേരളത്തിലും വിദേശങ്ങളിലും വലിയ പ്രശസ്തിയാണുണ്ടായിരുന്നതു്. 1078 കന്നിയിൽ അമ്മ മരിച്ചു. അർബുദമായിരുന്നു (Internal Tumour) കവിയുടെ മരണത്തിനു ഹേതുവായ വ്യാധി. ആ വ്യാധിക്കു നാലഞ്ചുകൊല്ലം ചികിത്സിച്ചതിൽ യാതൊരു ഫലവും കാണായ്കയാൽ 1081 വൃശ്ചികം 7–ാംനു- മദിരാശിക്കു പോകുകയും അവിടെ ആസ്പത്രിയിൽ ഒരു ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്കു വിധേയനായി 15–ാംനു- ചരമഗതിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. മരിക്കുന്നതിനു് അല്പസമയം മുമ്പു ജ്യേഷ്ഠൻ കേശവൻനമ്പൂരിയെ എഴുന്നള്ളിക്കുന്നതിനു് എഴുതിക്കൊടുത്ത അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം പ്രസിദ്ധമാണു്.

"കിം മേ സ്വർഗ്ഗേണ യസ്മാൽ പതതി ഹരിഹയോ—
പ്യാത്മകർമ്മാനുവൃത്ത്യാ;
കിം വാ സത്യാദിലോകൈർഭുവനവിലയനേ
യേപി നാശം വ്രജന്തി;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യന്നിത്യം നിസ്തമസ്കം വിലസതി പുനരാ—
വൃത്തിഹീനം പദം തദ്—
ബ്രഹ്മധ്യാനാവദശ്ധാഖിലകലുഷചയോ
യാമി സവ്വം വിഹായ.''

കവിതാരീതി:—ദ്രോണാചാര്യക്ക് ഏകലവ്യൻ എന്നപോലെ വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്ക് ഒരു വിനീതശിഷ്യൻ എന്ന നിലയിൽ നേരിട്ടുള്ള പരിചയം കുറവാണെങ്കിലും വളരെയധികം ഒരു കവിയാണ് ശീവൊള്ളി. പല വിഷയങ്ങളിലും അവക്ക് തമ്മിൽ സാദൃശ്യമുണ്ട്. നിരങ്കുശമായ ഫലിതപ്രയോഗം, മനോമോഹനമായ രചനാസമ്പ്രദായം, ആന്തരമായ ഭാവത്തെക്കാൾ ബാഹ്യമായ രൂപത്തെ ചിത്രണംചെയ്യുന്നതിനുള്ള വൈഭവം, ആരംഭിച്ച അനേകം കൃതികൾ അവസാനിപ്പിക്കാതെ ഇരിക്കത്തക്ക മനോവൃത്തി ഇവയിൽ ആ ആചാര്യന്റെ അനുയായിതന്നെയാണ് നമ്മുടെ കവി. അസ്ഥാനത്തു ഫലിതം തട്ടിവിടുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ചില അവസരങ്ങളിൽ ഗുരുവിനേയും അതിശയിക്കുന്നുണ്ട്. ഹാസ്യം, ബീഭത്സം എന്നീ രസങ്ങൾ വർണ്ണിക്കുന്നതിനാണ് അദ്ദേഹത്തിന് അധികം നൈപുണ്യം. ആദ്യകാലത്തു മദനകേതനചരിതവും മറ്റും എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഒരു സാമാന്യകവി എന്ന നിലയ്ക്കേ അദ്ദേഹത്തെ പരിഗണിക്കുവാൻ സാധിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. പിന്നീടു പെട്ടെന്ന് അത്ഭുതാവഹമായ ഒരു കയറ്റം അദ്ദേഹത്തിൽ ഭാവുകന്മാർ കണ്ടു. മലബാറിൽനിന്നു പ്രചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കേരളചന്ദ്രികയിൽ ശ്ലോകങ്ങൾ എഴുതിത്തുടങ്ങിയതുമുതല്ക്കാണ് അതു പ്രസ്പഷ്ടമായതു്. സാരോപദേശശതകംകൊണ്ടു തനിക്കു ലഭിച്ച നൂതനസ്ഥാനം അദ്ദേഹം ഉറപ്പിച്ചു; അതിന്റെ നിർമ്മിതി 1072—ലായിരുന്നു. 'ഒരു കഥ'യിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങളുടെ ശബ്ദമാധുര്യം അനന്യാദൃശമാണെന്നുമാത്രമേ പറയേണ്ടതുള്ളൂ. അത്ഥചമൽകാരമുള്ള പദ്യങ്ങൾ കുറയും. ശീവൊള്ളി വളരെയൊന്നും എഴുതീട്ടില്ല. പക്ഷേ, എഴുതീട്ടുള്ളതുകൊണ്ടുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു സാഹിത്യലോകത്തിൽ ശാശ്വതമായ പ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓരോ കൊല്ലം ചെല്ലുന്തോറും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത ഓരോ പടവു് ഉയരുകയായിരുന്നു. 37—ാമത്തെ വയസ്സിൽ മരിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഇന്നു കാണുന്നവയെക്കാൾ അത്യധികം ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ കൃതികൾ അദ്ദേഹത്തിനു നിർമ്മിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നേനേ.

കൃതികൾ:—ശീവൊള്ളിയുടെ പ്രധാനകൃതികൾ, 1 മദനകേതനചരിതം, 2 സാരോപദേശശതകം (1072), 3 ദാത്യൂഹസന്ദേശം (1072), 4 ഒരു കഥ (1074), 5 ദുസ്സ്രാനാടകം (1075), 6 ഘോഷയാത്ര ഓട്ടൻതുള്ളൽ (1073—ലും 1078—ലും) ഇവയാണ്. ഈ കൃതികളിൽ പത്തു ശ്ലോകങ്ങൾമാത്രം അടങ്ങിയ സാരോപദേശവും, ഇരുപതു ശ്ലോകങ്ങളിൽ കൂടുതലില്ലാത്ത ദാത്യൂഹസന്ദേശവുമേ സമ്പൂർണ്ണ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങളായിട്ടുള്ള. ബാക്കിയെല്ലാം അസമഗ്രങ്ങളാണു്. മദനകേതനചരിതം കൊടിയവിരഹത്തെ അനുകരിച്ചു് എഴുതുവാൻ തുടങ്ങിയ ഒരു പഴയ കഥയാണു്. 142 ശ്ലോകങ്ങൾമാത്രമേ അതിൽ കവി രചിച്ചിട്ടുള്ള. സുപ്രസിദ്ധമായ സാരോപദേശശതകം സന്ന്യാസ്യുപദിപാദകമാണു്. ദാത്യൂഹസന്ദേശത്തിൽ ഒരു ''കിഴവച്ചാലിയച്ചാർ'' പാലപ്പിള്ളിമലങ്കാട്ടിൽനിന്നു കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ താമസിക്കുന്ന തന്റെ ''ചാലിയപ്പെങ്കിടാ''വിനു് ഒരു നത്തുമുഖേന അയയ്ക്കുന്ന സന്ദേശമാണു് വിഷയം. സന്ദേശകാവ്യങ്ങളെ പൊതുവേ അവഹേളനം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടിയാണു് ശീവൊള്ളി ആ കാവ്യം നിർമ്മിച്ചതു്. ആ ഉദ്ദേശം വേണ്ടപോലെ ഫലിച്ചിട്ടുമുണ്ടു്. ബീഭത്സമാണു് രസം. 'ഒരു കഥ' ഭ്രതിഭ്രഷചരിതത്തിന്റെ രീതിപിടിച്ചു് എഴുതീട്ടുള്ളതാണു്. ഭ്രതിഭ്രഷചരിതത്തിൽ ഒരു ദീർഘമായ പീഠികയുള്ളതുപോലെ അതിലുമുണ്ടു്. കനകാകരമെന്ന പട്ടണത്തിൽ ധനശേഖരൻ എന്നൊരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണു് കഥാഭാഗത്തിന്റെ ആരംഭം. അതു പൂർത്തിയാക്കാത്തതുനന്നായി. വാരിയേടത്തു രാമൻനമ്പൂരി യമരാജധാനി കണ്ടു തിരിയെ വരുന്നതാണു് പീഠികയിലെ പ്രതിപാദ്യം. അതു വളരെ സരസമായിട്ടുണ്ടു്. ദുസ്സ്രാനാടകം എഴുതിയതു നാടകങ്ങളെ പൊതുവേ അപഹസിക്കുന്നതിനാണു്. മണ്ണനായി അമ്പലത്തിലെ അടിച്ചുതളിക്കാരി ദുസ്സ (കൊടുത്തുവ) നായിക; ആനക്കാരൻ ഭല്ലാതകൻ നായകൻ; കരിങ്കറിഞ്ഞിയും പെരുങ്കുമ്പയും സഖിമാർ; തുവരകൻ വയസ്യൻ—ഇങ്ങനെയാണു് പാത്രങ്ങൾ. വിരഹിണിയായ നായികയെ മുൻപറഞ്ഞ രണ്ടു തോഴിമാരുംകൂടി ചാണകത്തിൽ മുക്കിയ പാളവിശറികൊണ്ടു വീശുന്നു. ദുസ്സ പാളമുറിയിൽ കരിക്കഷണംകൊണ്ടു പ്രിയതമന്റെ ചിത്രം വരയ്ക്കുന്നു. കവിയുടെ പേർതന്നെ 'ചീത്തേത്തു് അറപ്പൻ' എന്നാണല്ലോ. ബീഭത്സമാണു് അങ്ഗിയായ രസം; ഹാസ്യം അങ്ഗവും. ഹാസ്യവിഡംബനമല്ല കവി പ്രധാനമായി ഉദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു തോന്നുന്നു. ഭാഷാപദങ്ങളിൽ സംസ്കൃതപ്രത്യയങ്ങൾ ചേർക്കുന്നതു ശീവൊള്ളിക്കു വളരെ അരോചകമാണെന്നു് അനേകം പദ്യങ്ങളിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. മൂന്നാമങ്കം പകുതിയിൽവച്ചു് ഈ കൃതി മുറിഞ്ഞുപോകുന്നു. ഘോഷയാത്ര ഓട്ടൻതുള്ളലിൽ കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ പാദമുദ്രകളെ പിൻതുടരുകയും ആ ഉദ്യമത്തിൽ കുറേയെല്ലാം വിജയം നേടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ദുര്യോധനൻ പാണ്ഡവസന്നിധിയിലേക്കു ഘോഷയാത്രയായി പുറപ്പെട്ടന്നതുവരെയുള്ള കഥാംശമേ കവി വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള. ശീവൊള്ളിയുടെ എഴുത്തുകഥം, മുക്തകങ്ങൾ, സമസ്യാപൂരണങ്ങൾ മുതലായവയുള്ള ആസ്വാദ്യത അല്പമൊന്നുമല്ല; സംസ്കൃതത്തിൽ കവനംചെയ്യുന്നതിനും കവിക്കു സാമാന്യപരിചയമുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഭാഷയിൽ, 7 1064-ൽ മൂകാംബികസ്ഥലമാഹാത്മ്യവും, 8 1074-ൽ പാർവതീവിരഹം കാവ്യവും രചിച്ചു. അവയ്ക്കു വൈശിഷ്ട്യമൊന്നും കല്പിക്കുവാനില്ല. അവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൂടാതെ ഈതേ രീതിയിൽ ദേവീമാഹാത്മ്യം (കോലേശ്വരീമാഹാത്മ്യം) എന്നൊരു കൃതിയും ഇരുപതു ദശകങ്ങളിൽ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ:—ഇനി ശീവൊള്ളിയുടെ ഭാഷാകവിത യുടെ സ്വരൂപമെന്തെന്നു ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു പ്രദർശി പ്പിക്കാം.

യമഭടന്മാർ:

"കക്കിച്ചുൻതാടി, ചെമ്പുൻതലമുടി, തുറിയൻ—
കണ്ണു, മാക്കാച്ചിമൂക്കാ—
ക്കക്കെപ്പല്ലാ,ക്കുരങ്ങിൻമുകർ, കയറു, വടി-
ക്കമ്പു, വൻകുമ്പചാട്ടം,
പൊയ്ക്കാലൻകാൽ, കരിങ്കാതെതിർനിറ,മിവ മേ—
ല്പട്ടുമേല്പട്ടുപോയോ—
രക്കോലം കണ്ടുപോയാലതു മതി ചുടല—
പ്പൊട്ടനും ഞെട്ടിവീഴും." (ഒരു കഥ)

"ചിന്തുരം തൊട്ടു, ചിന്തും പ്രഭയുടയ മണി—
ക്കോപ്പുണി,ഞ്ഞാളിമാരോ—
ടെന്തോ ചെന്താമരക്കൺമുന ചെറുതു ചെരി—
ച്ചുച്ചുരിച്ചും, ചിരിച്ചും,
ചെന്താരമ്പുൻ ചെറുക്കുന്നതിനു ചെറുതിര—
ച്ചില്ലി ചിന്നിച്ചുമങ്ങുൻ—
ചന്തിക്കെട്ടും ചലിപ്പിച്ചൊരു തരുണി വരും—
പിട്ടു നേരിട്ടു കണ്ടേൻ." (ഒരു കഥ)

"ദായാദപുത്രഗൃഹഭൃത്യധനാദിമാന—
ജായാദിയിൽക്കൊതി വളർക്കുമൊരിപ്രപഞ്ചം
മായാവിലാസമയമെന്നു മനസ്സിലായി—
പ്പോയാൽക്കഴിഞ്ഞു പുനരായതു പുല്ലുപോലെ."
(സാരോപദേശശതകം)

"മദ്യച്ചാറിൻ മദമൊടൊരുനാൾ നമ്മളന്യോന്യമുണ്ണും
മട്ടിച്ചെന്നും മദനസമരത്തിങ്കൽ നീ തിങ്കളാസ്യേ!
വർദ്ധിച്ചീടും മണമൊടൊരധോവായു വിട്ടോരുനേരം
ഛർദ്ദിച്ചില്ലേ തവ തനുവിൽ ഞാൻ കള്ളുകുത്തുള്ളതെല്ലാം?"
(ഭാത്യഹസന്ദേശം)

"ഇരുപതു പട്ടിണി രണ്ടേകാദശി മറുദിനമെഴുപവാസവുമായി
ഒരു മാസത്തിൽപ്പിറേറാട്ടിവസം തരമായ്വന്നാലന്നേട്ടിവസം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഉരിയോ നാഴിയുഴക്കോ വീതം വരിയോ കാട്ടുകിഴങ്ങോ കായോ
തരമായെന്നാൽത്തിന്നുന്നവരൊരു ശരമേല്പുന്നോ?ച്ചുകിടക്കും.''
(ശ്ലോഷയാത്ര)

''സാധിച്ചോ സാധുചിന്താമണിമഹിതമഹാ—
മന്ത്രസാരം മുറയ്ക്കാ—
രാധിച്ചോ നീ നിതാന്തം ഉഹിനകരകലാ—
മൂഡകാന്താപദാന്തം,
ബോധിച്ചോ വെണ്മണിക്ഷ്മാസുരവരകവിതൻ
ബ്രഹ്മരക്ഷസ്സു കേറി—
ബ്ബാധിച്ചോ ബാധവിട്ടിങ്ങനെ കവിതയിലീ—
മട്ടു തേ കിട്ടിടുന്നു?'' (ഒരു കവയിത്രിക്കു്)

''ആയതുപോലെ ഭവാനെന്നായതബുദ്ധേ! പിശുക്കനാണെങ്കിൽ
ആയതു മതിമതി; ഞാനീ വായ തുറന്നില്ല; മിണ്ടിയതുമില്ല.''
(മലയാളിപത്രാധിപക്കു്)

''ഇനിക്കുമില്ലുത്ഖിലക്കുമെവ്വാ—
നിനിക്കുമില്ലല്ലൊരിത്തിരിക്കും;
തനിക്കുമാ തങ്കഗിരീന്ദ്രപീന—
സ്തനിക്കുമാതങ്കമതില്ലയല്ലീ?'' (പി. രാമൻ ഇളയതിനു്)

''കാലാരാതി കനിഞ്ഞിടുന്നതുവരെക്കാളും തപംചെയ്തു തൽ—
കോലം പാതി പകുത്തെടുത്തൊരു കുളിക്കുന്നിന്റെ കുഞ്ഞോമനേ!
കാലൻ വന്നു കയത്തുനിന്നു കയറെൻ കാലിൽക്കടന്നിട്ടിടും—
കാലത്താക്കഴുവേറിതൻകഥ കഴിക്കേണം മിഴിക്കോണിനാൽ.''
(ദേവീസ്തുതി—മുക്തകം)

''കുന്നിക്കും കുറയാതെ കുന്നൊട്ടു കുശ്രുവേറും കുചം പേറിടും
കുന്നിൻനന്ദിനി! കുന്ദബാണനു കുലക്കേസൊന്നു പാസായതിൽ
ഒന്നാംസാക്ഷിണിയായ നീ കനിവെഴുംവണ്ണം കടക്കണ്ണെട്ടു—
ത്തൊന്നെന്നിൽപ്പെരുമാറണേ! പെരുമനത്തപ്പന്റെ തുപ്പെങ്കൊടി''
(ദേവീസ്തുതി)

''വെള്ളം വെണ്ണീർ വിഷം വെണ്മഴു വരകരിതോ—
ലാരുവിത്താധിപൻ തൊ—
ട്ടുള്ളോരീ നൽക്കൃഷിക്കോപ്പുകളഖിലമധീ—
നത്തിലുണ്ടായിരിക്കേ
പള്ളിപ്പിച്ചക്കെഴുന്നള്ളുതു പുരരിപോ!
കാടു വെട്ടിത്തെളിച്ചാ—
വെള്ളിക്കുന്നിൽക്കൃഷിചെയ്യുക പണിവതിനും
ഭൃതസാർത്ഥം സമുദ്യം.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''ശുദ്ധവിദ്യാൻപാമ്പതിവനെന്നൊരു പേരു കിട്ടും'', ''സ്വാധ്യായക്കിണ്ടിക്കൊണ്ടാ വികൃതിയുടെ തലയ്ക്കാന്നു താങ്ങിക്കൊട്ടുത്തു'', ''അരവിന്ദബാണകലഹാപ്പീസിൽ കമാന്നാപ്സരായ''', ''ജലരുഹാവാസന്റെ മാസംവരെ'', ''കലാശം–കുന്തം പിടിച്ചു കുതികുത്തി മറിഞ്ഞുപോയി'', ''ഉണ്ടൊരു വെറുംതെങ്ങെൻപുറം താങ്ങുവാൻ'' ''ഓട്ടത്തിലര മാകാണി നോട്ടം കണ്ടു നടന്നു ഞാൻ'' തുടങ്ങിയ അടക്കിയാലടങ്ങാതെ തുള്ളിച്ചാടുന്ന പൊടിക്കൈകളെപ്പറ്റി ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല. അക്കാരുത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു കുട്ടിവെണ്ടണിമഹൻതന്നെ.

തൃശ്ശൂർ തൈക്കാട്ട് നാരായണൻമൂസ്സതു് (1046–1083)—കുടുംബം:—കേരളമെങ്ങും കേളികേട്ടിട്ടുള്ള അഷ്ടവൈദ്യകുടുംബങ്ങളിലൊന്നാണു് പഴനെല്ലിപ്പുറത്തു തൈക്കാടു്. ആ കുടുംബക്കാർ ആദ്യകാലത്തു താമസിച്ചിരുന്നതു ബ്രിട്ടീഷ്മലബാറിൽ എടക്കുളം തീവണ്ടിയാപ്പീസിനു സമീപമുള്ള പഴനെല്ലിപ്പുറം എന്ന സ്ഥലത്തായിരുന്നു. 981–ാമാണ്ടു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി ശക്തൻതമ്പുരാൻ അന്നത്തെ പഴനെല്ലിപ്പുറത്തു മൂസ്സതിനെ സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്കായി തൃശ്ശൂരിൽ വരുത്തി താമസിപ്പിച്ചു. ആ വഴിക്കാണു് തൃശ്ശൂർ തൈക്കാടു് എന്ന ഇല്ലപ്പേർ അവർക്കു സിദ്ധിച്ചതു്. ഇളയിടത്തുതൈക്കാടു് എന്നതു മറ്റൊരു അഷ്ടവൈദ്യകുടുംബമാകുന്നു.

ചരിത്രം:—നാരായണൻമൂസ്സതു തൃശ്ശൂർ തൈക്കാട്ടില്ലത്തിൽ 1046–ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ രോഹിണിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവായ വാസുദേവൻമൂസ്സതു് ആയുർവ്വേദത്തിലെന്നപോലെ തർക്കശാസ്ത്രത്തിലും നിഷ്ണാതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരന്മാരായ കുഞ്ഞുണ്ണിമൂസ്സതിനും പരമേശ്വരൻമൂസ്സതിനുമുള്ള ചികിത്സാപാടവവും ഒട്ടും കുറവായിരുന്നില്ല. അവർ മൂന്നുപേരും 1049–ാമാണ്ടു മേടമാസത്തിൽ മസൂരിദീനത്തിൽ മരിച്ചുപോയതിനാൽ ശിശുവായ നാരായണൻമൂസ്സതു കേവലം അനാഥനായിത്തീർന്നു. താനും തന്റെ ഒന്നരവയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള കനിഷ്ഠസഹോദരിയും മാതാവും പിതാമഹിയുമല്ലാതെ ഇല്ലത്തു വേറെ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കുടുംബമോ ദ്രവ്യബാഹുല്യതയിൽപ്പെട്ടു നട്ടം തിരിയുകയുമായിരുന്നു. ആ അശരണാവസ്ഥയിൽനിന്നു് അവരെയെല്ലാം രക്ഷിച്ചതു് അവരുടെ ബന്ധുവായ അന്നത്തെ പിലാമന്തോൾ മൂസ്സതായിരുന്നു. ആ മൂസ്സതു് 1078–ലാണു് മരിച്ചതു്. അദ്ദേഹം അവരെ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി നാരായണൻമൂസ്സതിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു വേണ്ട ഏർപ്പാടു ചെയ്തു. ചേന്ദുവാരിയർ എന്നൊരാളായിരുന്നു ബാലപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചതു്. പിന്നീടു കുട്ടഞ്ചേരി അപ്പൻമൂസ്സതു പല മഹാകാവ്യങ്ങളും ഉപനയനാനന്തരം അഷ്ടാംഗഹൃദയവും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. 1056 മകരത്തിൽ മാതാവു മരിച്ചു. 1062–ാമാണ്ടു വയസ്സുര ആര്യൻ നാരായണൻ മൂസ്സതിന്റെ പ്രഥമപുത്രിയെ പരിഗ്രഹിച്ചു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തൈക്കാട്ടില്ലത്തു കൊണ്ടുപോയി കുടിവച്ചു. പിന്നീടു നാരായണൻ മൂസ്സതു സ്വഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ സ്ഥിരമായി താമസിച്ചു വൈദ്യവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. വളരെ വേഗത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു കേരളത്തിലെ വിശിഷ്ടവൈദ്യന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനം ലബ്ധമായി. അതോടുകൂടി ഒരു ശാസ്ത്രിയെ ഇല്ലത്തു താമസിപ്പിച്ചു് അലങ്കാരശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും സിദ്ധാന്തകൗമുദിയും പഠിച്ചു. പലരേയും മൂസ്സതു വൈദ്യശാസ്ത്രം അഭ്യസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നല്ല ഒരു വൈദ്യനും കവിയുമായിരുന്ന പി. കെ. നാരായണൻനമ്പീശനും കീരംകുളങ്ങര ചക്രപാണിവാരിയരും മറ്റും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യകോടിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരാണു്. 1075–ാമാണ്ടു മകരത്തിൽ ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സതിന്റെ ദ്വിതീയപുത്രിയേയും വിവാഹം ചെയ്തു. 1083–ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 24–ാംനു- ലൂതാവിഷബാധനിമിത്തം മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—മൂസ്സതു സംസ്കൃതത്തിൽ 1 യാദവോദാനവീയം കാവ്യവും ഭാഷയിൽ 2 സിന്ദൂരമഞ്ജരി, 3 കപോതസന്ദേശം, 4 നളചരിതം എന്നീ കാവ്യങ്ങളും 5 ശൃങ്ഗാരമണ്ഡനം ഭാണവും 6 വിരാധവധം ആട്ടക്കഥയും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ ചിലതെല്ലാം അപൂർണ്ണങ്ങളാണു്. 7 കവിതാവലി, 8 അത്തച്ചമയം കുറത്തിപ്പാട്ടു്, 9 സംബന്ധവിലാസം തുള്ളൽ ഈ കൃതികൾ പ്രധാനങ്ങളല്ല. സിന്ദൂരമഞ്ജരി ഒരു വൈദ്യഗ്രന്ഥമാണു്. അതിൽ വെള്ളി, ചെമ്പു്, ഇരുമ്പു്, ഗന്ധകം, അഭ്രം, രസം മുതലായവ നീറ്റിയെടുത്തു ചൂർണ്ണമാക്കി ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള വിധികൾ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. മൂസ്സതിന്റെ ഭാഷാകവിതയ്ക്കു പൊതുവേ നല്ല പ്രസാദവും ഒഴുക്കും വേണ്ടടിക്കിൽ ഗാംഭീര്യവുമുണ്ടു്. ഭാണത്തിൽനിന്നുമാത്രം രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഒരു കൊമ്പനാന:

> "ചാഞ്ചല്യം കലരുന്ന പുഷ്കരസഹായത്താൽ നളോൽപാടനം
> താൻ ചെയ്വാൻ തുനിയുന്നു; ഹന്ത! കലിയോ? നാലുണ്ടു പാദങ്ങളും
> തഞ്ചും പ്രാസവുമുണ്ടു പാക്കിലധുനാ നല്പദ്യമോ? വൈദ്യനോ
> വാഞ്ഛരിക്കുംപടി ബ്രുംഹണം പുനരിതാ ചെയ്യുന്നു ഒന്തോവളം."

ഒരു സുന്ദരി:

> "ക്രോടവ്ശി വാശി വീട്ടടി തൊഴും, രംഭയ്ക്കു ഴും ഡംഭടൻ
> തീരും; മേനകതന്റെ മേനി കറയും; നാണിച്ചിടും വാണിയും;
> മാരപ്രേയസി മത്സരം വെടിയു;മഗ്ഗൗരിക്കെഴും ഗൗരവം
> തീരെപ്പോയിടു;മാഴിമാതഴൽ മുഴുത്താഹന്ത! കേഴും ദ്ധ്രുവം."

ഒരു സംസ്കൃതശ്ലോകം:

> "ദേവി! പ്രാജ്ഞാഃ പ്രിയസ്തേ പശുപതിരിതി ശം–
> സന്തി നേദം പ്രമാദാ–
> ദാദായാർദ്ധം ത്വ യസ്യാസ്ത്യഹമിഹ കൃതകു–
> ത്യേതി യന്മന്യുസേ ത്വം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സവ്സ്വം സവ്ഥാപി പ്രണയിന ഉപഗൂ—
ഹ്ണാതി മുശ്ധേ! വിദശ്ധേ—
ത്യുക്തേ ശ്രീനാരദേന ക്ഷിതിധരദുഹിതുഃ
പാതു സവ്രീഡഹാസഃ.''

കുത്തപാറ ദാമോദരൻ നമ്പൂരി (1021–1073)—കുടുംബം:—ദാമോദരൻനമ്പൂരിയുടെ മൂലകുടുംബം മലബാറിൽ വെട്ടത്തുനാട്ട പൊന്നാനിത്താലൂക്കിൽ തൃപ്രങ്ങോട്ടംശം പൊയിലിശ്ശേരി ദേശത്തു് ആലത്തൂർഗ്രാമത്തിൽപ്പെട്ട കുത്തപാറയില്ലമാണു്. ഈ ഇല്ലം ഇപ്പോൾ ഭാഗംപിരിഞ്ഞു രണ്ടായി നിലനിന്നുപോരുന്നു. തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിപ്പാട്ടിലെ കുടുംബത്തിൽ സ്മാത്തക്രിയകൾ നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടി കാത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവു വെട്ടത്തുനാട്ടുനിന്നു കുത്തപാറ, പുത്തൂർ എന്നീ രണ്ടില്ലങ്ങളിലെ നമ്പൂരിമാരെ വരുത്തി അവർക്കു കുടമാളൂരിൽ ഗൃഹങ്ങളും കരമൊഴിവായി വസ്തുക്കളും ദാനംചെയ്തു. അതോടുകൂടി തെക്കേടത്തുമനയ്ക്കലെ ഈശ്വരസേവയും കുത്തപാറയില്ലത്തേക്കു സിദ്ധിച്ചു. ആ വഴിക്കാണു് ദാമോദരൻനമ്പൂരി കുടമാളൂരിൽ താമസിക്കാൻ ഇടയായതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പൂവ്വപുരുഷനെ കുത്തപാറ അനുഷ്ഠാനം എന്ന പ്രസിദ്ധമായ സ്മാത്തഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രണേതാവെന്ന നിലയിൽ നമുക്കറിവുണ്ടു്.

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—ദാമോദരൻനമ്പൂരി കുടമാളൂരുള്ള കുത്തപാറയില്ലത്തിൽ 1021–ാമാണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു രാമൻചോമാതിരിയും മാതാവു സാവിത്രി അന്തർജ്ജനവുമായിരുന്നു. കുത്തപാറ ഇല്ലക്കാർ ഋഗ്വേദികളും ആശ്വലായനസൂത്രാനുവർത്തികളുമാണു്. രാമൻനമ്പൂരിയുടെ പത്നി സാവിത്രി അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ ഗൃഹം കുടമാളൂർ കുത്തേടത്തുമനയ്ക്കലാണു്. ദാമോദരൻനമ്പൂരിയുടെ പല കൃതികളിലും താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകം കാണാം.

''സൗമിത്രിശ്രീഹനുമത്സഹിതരഘുവരൻ
കാത്തുവാഴും ദിജേന്ദ്ര—
ഗ്രാമത്തിൽപ്പെട്ട കൃഷ്ണോപലനിലയസമൂൽ—
ഭൂതി ദാമോദരാഖ്യൻ
സാവിത്രീരാമകർത്തിപ്രിയസുതനവനീ—
ദേവനംഭോജചക്ഷു—
ട്ടേവശ്രീപാദസേവാകൃതമതി കവിതാ—
കാമിനീകാമുകൻപോൽ.''

ബാല്യത്തിൽ കാവ്യങ്ങളും തൃപ്രങ്ങോട്ടു കിഴക്കേപ്പുല്ലത്തു ശങ്കരൻമൂസ്സതിനോടു് അഭ്യസിച്ചു. അക്കാലത്തു തെക്കേടത്തുമനയ്ക്കൽ നാരായണൻഭട്ടതിരിപ്പാടു് എന്നും ഒരു പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതൻ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹത്തിന്റെ അന്തേവാസിയായി തക്കവും വേദാന്തവും പട്ടത്തോൾനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ സന്നിധിയിൽനിന്നു വ്യാകരണവും പഠിച്ചു. ഋഷിനമ്പൂരി മറെറാരു ഗുരുവായിരുന്നു. ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിൽ അസാധാരണമായ ജ്ഞാനം നേടി. പുരാണപാരായണം, കവിതാനിർമ്മാണം ഇവയായിരുന്നു ദൈനംദിനകൃത്യങ്ങൾ. ഉത്രംതിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ പ്രധാനസേവകന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്ന കുടമാളൂർ വീട്ടിൽ കോട്ടില്ലത്തു് ഇരവിനമ്പൂരിയുടെ പൗത്രിയെയാണു് വിവാഹം ചെയ്തതു്. ഒരു സ്ത്രീസന്താനമേ ആ ദാമ്പത്യഫലമായി ജനിച്ചുള്ളൂ. വന്ധ്യയായ ആ അന്തർജ്ജനം ഇന്നും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതായി അറിയുന്നു.

അനന്തരജീവിതം:—ദാമോദരൻനമ്പൂരി ഒരു സഞ്ചാരപ്രിയനായിരുന്നു. കേരളത്തിലെ പല രാജകുടുംബങ്ങളുടേയും സൽകാരം സ്വീകരിച്ചു് ആ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ പ്രീതിക്കു പാത്രമായി ഓരോ ദിക്കിൽ താമസിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കോഴിക്കോട്ടു മാനവിക്രമ എട്ടൻതമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു മുഖ്യപുരസ്കർത്താവായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സഹൃദയസമാഗമം എന്ന പേരിൽ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന വിദ്വത്സദസ്സിൽ കവിത്തപാറയും ഒരംഗമായിരുന്നു. "അധീതതർക്കവ്യാകരണാലങ്കാരപ്രകരണഃ" എന്നു് ആ സദസ്സിന്റെ ഒരു സമ്മേളനവിവരണത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു. പുതിയകോവിലകത്തു കുട്ടിയേട്ടൻതമ്പുരാനും നമ്പൂരിയുടെ പേരിൽ വളരെ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ ചതുർത്ഥപാദം പുന്നശ്ശേരി നമ്പിയും പ്രഥമപാദം വാസുണ്ണിമൂസ്സതും ദ്വിതീയപാദം എട്ടൻതമ്പുരാനും തൃതീയപാദം നമ്മുടെ കവിയും പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലിയതാണു്.

"ഗേയാതിനിർമ്മലയശോയുതകൃഷ്ണഭൂപ—
മായാവിഹീനവചനാമൃതപാനലോഭാൽ
ഛായാസമേതമണിമഞ്ചവിലോകനാദ്യാ
ഭൂയാനയം ന വിദിതസ്സമയാതിപാതഃ."

കൊച്ചി മഹാരാജകുടുംബത്തിൽ അന്നു രണ്ടാംമൂറയായിരുന്ന മങ്കുഅമ്മത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചാണു് രുക്മിണീസ്വയംവരം മണിപ്രവാളകാവ്യവും അക്ഷയപാത്രവ്യായോഗവും രചിച്ചതു്. "എൻമങ്കുത്തമ്പുരാൻതന്നുടയ ബഹുലമാം കല്പനാവൈഭവത്താൽ" എന്നു് ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ കൃതിയിലും "പുമാനിനിക്കു ശരിയായൊരു മങ്കരാജ്ഞിക്കീമാതിരി പ്രഭുചരിത്രമഭീഷ്ടമല്ലോ" എന്നു രണ്ടാമത്തെ കൃതിയിലും പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. കുടമാളൂരിൽവച്ചാണു് വെണ്മണിമഹൻനമ്പൂരി പരിചയപ്പെട്ടവാൻ ഇടവന്നതു്. 1057—ൽ മുറജപക്കാലത്തു തിരുവനന്തപുരത്തു പോയി മുറജപപ്രബന്ധം രചിച്ചു രാജസമ്മാനം വാങ്ങുകയുണ്ടായി. മരണം 1073—ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 10—ാംനു-യായിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികൾ:—ഭാമോദരൻനമ്പൂരി സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൽ, 1 അക്ഷയപാത്രവ്യായോഗം, 2 കലശേഖരവിജയം നാടകം, 3 മന്ദാരമാലികാവീഥി, 4 വിഷ്ണുഭുജംഗപ്രയാതം എന്നിവയും, ഭാഷയിൽ 5 രുക്മിണീസ്വയംവരം മണിപ്രവാളകാവ്യം, 6 രാജപ്രബന്ധം (സംസ്കൃതവും മലയാളവും ചേർന്നത്), 7 അക്ഷയപാത്രവ്യായോഗം, 8 അഭിമന്യുത്ഭവം നാടകം, 9 കൃഷ്ണാജ്ജുനം അഥവാ കംസനാടകം, 10 ബാലധ്രുവചരിതം നാടകം, 11 അജാമിളമോക്ഷം നാടകം, 12 രുക്മിണീപരിണയം നാടകം, 13 കാമാക്ഷീശേഖരം നാടകം എന്നിവയേയും കുറിച്ച് അറിയാം. ഇവകൂടാതെ ചെമ്പകശ്ശേരി രാമൻതമ്പുരാനും അദ്ദേഹവും ചേർന്നു കൃതഘ്നടോൽക്കചം എന്നൊരാട്ടക്കഥ ഉണ്ടാക്കാൻ തുടങ്ങി. അതു് അപൂർണ്ണമാണു്. അക്ഷയപാത്രം സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് ഈ പട്ടികയിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. ആ വ്യായോഗത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ സൂത്രധാരൻ നടിയോടു ഭാമോദരകവി സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിരിക്കേ "അപ്രധാനമായ ഭാഷാനാടകത്തെ ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുവാൻ എന്താണു് കാരണം?" എന്നു ചോദിക്കുകയും, അതിനു സൂത്രധാരൻ

"തനുഭംഗിമാർകുലമണേ! യജമാനനെക്കാൾ
മുന്നം നടപ്പതു മുറയ്ക്കൊരു ശിഷ്യനല്ലേ?
എന്നല്ല സൂര്യഭഗവാനുടെ മുൻപു പൊന്നിൻ—
കുന്നിനുമേലരുണനെത്തുക നിത്യമല്ലേ?"

എന്നു മറുപടി പറയുകയും ചെയ്യുന്നു. ഏഴോളം ഭാഷാരൂപകങ്ങൾ എഴുതീട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയൊന്നും വളരെ മെച്ചമെന്നു പറയുവാനില്ല. എന്നാൽ ചില ശ്ലോകങ്ങൾക്കു് അനിതരസുലഭമായ സുഭഗത്വം കാണ്മാനില്ലെന്നുമില്ല. സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ഒന്നുപോലെ നല്ല ഓജസ്സോടും ഒഴുക്കോടുംകൂടി കവനംചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കുമായിരുന്നു; എന്നാൽ വേണ്ടിടത്തോളം നിഷ്കൃഷ്ടി അവയിൽ ചെലുത്തീട്ടില്ല. ആദ്യകാലത്തെ ഒരു കൃതിയാണു് രുക്മിണീസ്വയംവരം കാവ്യം. അതിൽ സംസ്കൃതവിഭക്ത്യുന്തങ്ങളായ പദങ്ങൾ അധികമായി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം നോക്കുക:

"കൃഷ്ണാപായവിശങ്കകൊണ്ടടനടൻ ഞെട്ടിക്കരഞ്ഞെത്രയും
കണ്ണിക്കും പ്രണയാന്ധതാതജനനീമാതാമഹാദീൻ ക്രമാൽ
വിണ്ണിനൊട്ടൊഴിയാതെകണ്ടു മൊഴികൊണ്ടാശ്വാസ്യ നീലാംബരൻ
തോഷ്ണാലിംഗ്യ വിയോഗകാതരമതിം ചൊന്നാനിദം രേവതീം."

പിന്നീടു് ആ ഭ്രമം ക്രമേണ കുറഞ്ഞു ബാലധ്രുവചരിതവും മറ്റും എഴുതുമ്പോൾ ഏകദേശം പുതിയ രീതിയിലുള്ള ഭാഷാശൈലിതന്നെ സ്വീകരിച്ചു. അതിൽ അങ്ങിങ്ങു വെണ്മണിച്ഛായ കാണുന്നുണ്ടു്;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എങ്കിലും തനിവെണ്മണിരീതിയെന്നു പറയുവാൻ നിവ്വാഹമില്ല. ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോഠം അക്കാലത്തെ മേലേക്കിടയിലുള്ള കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനും ഒരു സ്ഥാനത്തിനവകാശമുണ്ടെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

ചില ശ്ലോകങ്ങഠം:—ഇനി കവുത്തപാറയുടെ ചില ശ്ലോകങ്ങളും പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"ഹരേ! കൃഷ്ണ! ഗോവിന്ദ! വൈകുണ്ഠ! വിഷ്ണോ!
മുരാരേ! സദാനന്ദ! ഗോവിന്ദമൂർത്തേ!
പരാധീനവൃത്തക്കു തൃപ്പാദമല്ലാ—
തൊരാധാരമില്ലേ നമസ്തേ! നമസ്തേ!" (അജാമിളമോക്ഷം)

"ഘോരാപസ്മാരഭൂതപ്രകൃതിവികൃതിയാം
പൂതനാഖ്യപ്പിശാചിൻ
ധാരാളം വീർത്തുകൊത്തും മുലകളിലുരുളും
ക്ഷ്വേളസാരങ്ങളെല്ലാം
നേരേ വൻകാട്ടുതീയാം ചെറിയൊരു വയറിൽ—
ച്ചേർത്തവൻ ധൂർത്തനീയാ—
ളാരാകും കാരണിഞ്ഞാൻ കൊടിയ കടുനലോ
ധൂമകേതുക്കിടാവോ?"
(കംസനാടകം—മൂഷ്ടികൻ കൃഷ്ണനെക്കണ്ടിട്ടു)

"കാലിൽപ്പൊന്നിൻചിലമ്പിട്ടരമണിയുമണി—
ഞ്ഞരഞ്ഞുമിങ്ങും നടപ്പും
ബാലത്വം വിട്ടു തായയ്ക്കുടയ കുളർമുല—
ക്കെട്ടിലൊട്ടിക്കിടപ്പും
പീലിക്കെട്ടിൻപൊടിപ്പും മധുരമധരബിം—
ബത്തിലേറും തുടിപ്പും
ലീലാപാംഗപ്പടിപ്പും കനകമയഞെറി—
പ്പുട്ടുപ്പും വെടിപ്പും" (കംസനാടകം)

"എളിപ്പം ചമയ്ക്കുന്ന മായാപ്രപഞ്ച—
ക്കളിപ്പന്തടിക്കുന്ന ലീലാമനുഷ്യൻ
കളിക്കുന്ന കാരുണ്യനീർകൊണ്ടു നിങ്ങഠം—
ക്കിളക്കം വരാതിഷ്ടമേകീടുമെന്നും." (ബാലധ്രുവചരിതം)

"മോടിക്കൊട്ടില്ല ചഞ്ചജ്ജടമുടി ഭസിതം
ഗോപിയും നല്ല വെള്ള—
ത്താടിക്കെട്ടും തരത്തിൽക്കടിപിടി കലഹി—
പ്പിക്കുവാൻ മാഗ്ഗമോർത്തും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൂടെക്കൂടെ ത്രിലോകം മുഴുവനരമണി—
ക്കുറിനുള്ളിൽ ക്രമത്താ—
ലോടിച്ചാടിക്കടക്കും മുനിയുടെ വരവു—
ണ്ടിട്ടിനം ഒട്ടിനം മേ.''
(അക്ഷയപാത്രം—നാരദനെപ്പറ്റി കൗണ്ഡിന്യൻ)

''പട്ടരനരകാന്ധകൂപമധ്യേ
ചടപടധീം മറിയാതെകണ്ടിരിപ്പാൻ
കടലൂടെ മകളായ കുട്ടിയെച്ചെ—
ന്നടവൊട്ട വേട്ടവനെബ്ഭജിക്കെടോ താൻ.''
(മൂരജപപ്രബന്ധം)

ഒരു സംസ്കൃതമുക്തകം:—ഇതു കവി 15—ാമത്തെ വയസ്സിൽ തീവണ്ടിയെക്കുറിച്ചു് ഉണ്ടാക്കിയതാണു്.

''അദ്രാക്ഷം ചക്രവാതപ്രദലിതവസുധാ—
മണ്ഡലം, ഡിണ്ഡിമോദ്യ—
ദ്ധ്വാനം ഹൂണീമുഖാദ്യാരുണനളിനമഹാ—
ദാമപുഷ്യദ്ധ്വാക്ഷം,
അന്യോന്യോദ്യത്സളാഗീബഹുമതിരചിതാ—
ഡംബരോദ്ദാരഹൂണം
സാമോദം ധൂമയന്തുപ്രകടിതശകടം
നാമ ഭൗമം വിമാനം.''

പെട്ടരഴിയത്തു വലിയ രാമനിളയതു് (1042—1110)

—ജീവചരിത്രം:—പെട്ടരഴിയത്തില്ലം മുൻപു സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതു മലബാറിൽ പൊന്നാനിത്താലൂക്കു് ഇടക്കഴിയൂരംശത്തിലായിരുന്നു. രാമനിളയതിന്റെ അച്ഛൻ വാസുദേവനിളയതായിരുന്നു കുടുംബത്തിലെ കാരണവർ. അദ്ദേഹം തൃശ്ശിവപേരൂർ കണിമംഗലത്തിനടുത്തുള്ള വെമ്പള്ളിയില്ലത്തു ഇട്ടിവാസു ഇളയതിന്റെ പ്രഥമപുത്രിയായ ഉണ്ണിമായ അന്തർജ്ജനത്തെ വിവാഹം ചെയ്തു. അവരുടെ ആദ്യത്തെ പുത്രനായ രാമനിളയതു് ആ ഇല്ലത്തിൽ 1042—ാമാണ്ടു കക്കടകമാസത്തിൽ പൂയംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. വാസുദേവനിളയതു് 1047—ൽ ചാവക്കാട്ടു 'ചക്കുണ്ടു'ക്കടവിനടുത്തു് ഒരു പുതിയ ഗൃഹം പണിയിച്ചു പെട്ടരഴിയത്തു കുടുംബത്തെ അവിടെ മാറ്റിത്താമസിപ്പിച്ചു. പഴയ രീതിയിലുള്ള പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസവും പള്ളിക്കൂടത്തിൽ വളരെ താണക്ലാസ്സുകളിൽനിന്നു കിട്ടാവുന്ന കഷ്ടിച്ചിഷ്ടി പാഠിത്തവുമല്ലാതെ മറ്റു യാതൊരു തരത്തിലുള്ള വിജ്ഞാനവും ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നു നമ്മുടെ കവിക്കു ലഭിച്ചിട്ടില്ല. അപ്പോഴേക്കു നല്ല കാര്യസ്ഥനെന്നു പൊതുജനസമ്മതി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നേടിയിരുന്ന വാസുദേവനിളയതിനു കടം വർദ്ധിച്ചു് അതിന്റെ ഫലമായി കാരാഗൃഹവാസം അനുഭവിയ്ക്കേണ്ടിവരികയും തന്നിമിത്തം നമ്മുടെ രാമനിളയതിനു യൗവനാരംഭത്തിൽത്തന്നെ കുടുംബത്തിന്റെ സംരക്ഷണഭാരം കയ്യേല്ക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. 1062മുതൽ മരണംവരെ ഏറെക്കുറെ ദാരിദ്ര്യദുഃഖം അനുഭവിച്ചു ലോകയാത്ര ചെയ്യേണ്ട ദുർവിധിയാണു് അദ്ദേഹത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ചതു്. എന്നാൽ ആ വിഷാദാത്മകത യാതൊന്നും മറവുള്ളവരോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിലോ രചിക്കുന്ന കൃതികളിലോ പ്രതിഫലിക്കാതെയിരിക്കത്തക്ക ശാന്തമായ മനോവൃത്തി അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. ഫലിതമയമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ രസനയുടേയും തൂലികയുടേയും വ്യാപാരം. തന്നിമിത്തം ഒട്ടുവളരെ പുരസ്കർത്താക്കന്മാരേയും സുഹൃത്തുക്കളേയും അദ്ദേഹത്തിനു സമ്പാദിയ്ക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ലോകപരിചയം വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ഉത്സവാഘോഷങ്ങളിലും സാഹിത്യസമ്മേളനങ്ങളിലും സന്നിഹിതനായി. തൃശ്ശൂർ പൂരം, പെരുവനത്തു പൂരം, ആറാട്ടുപുഴ പൂരം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ താലപ്പൊലി മുതലായ വിശേഷസന്ദർഭങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം എത്താണ്ടു നിത്യനെപ്പോലെ കടന്നുകൂടും. അവിടങ്ങളിൽ ചെന്നുചേരുന്ന പണ്ഡിതന്മാരേയും കവികളേയും സരസകൃതികൾകൊണ്ടും സംഭാഷണചാതുരികൊണ്ടും വശീകരിക്കും. അങ്ങനെയാണു് അദ്ദേഹം കൊടുങ്ങല്ലൂർ കവീശ്വരന്മാരുടെ—പ്രത്യേകിച്ചു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ—വിശേഷവാത്സല്യത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചതു്. നാടകരംഗം കലശലായിരുന്ന കാലത്തു ശാകുന്തളം, ഉത്തരരാമചരിതം മുതലായ നാടകങ്ങളിൽ സ്ത്രീവേഷം കെട്ടി നിപുണമായി അഭിനയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇളയതിന്റെ പൂരശ്ശാരികളിൽ പ്രഥമഗണനീയനായിരുന്നു വളരെക്കാലം ഗുരുവായൂർദേവസ്വം മാനേജരായിരുന്ന മേലേപ്പുറത്തു കോന്തിമേനോൻ. അദ്ദേഹത്തെ ആശ്രയിച്ചു പത്തൊൻപതു കൊല്ലം ഗുരുവായൂരിൽ താമസിച്ചു. 1099–ാമാണ്ടാണു് കോന്തിമേനോൻ മരിച്ചതു്. ഇളയതു് 1062–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു തൃപ്പറയാറുക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു് ആറുനാഴികതെക്കുള്ള കൈപ്പമംഗലം എന്ന ദേശത്തു കണ്ണാംകുളത്തു ബ്രാഹയില്ലത്തു വാസുദേവനിളയതിന്റെ മകൾ സാവിത്രി എന്ന കന്യകയെ വേളി കഴിച്ചു. ആ ഇളയതിന്റെ അച്ഛന്റെ അമ്മാത്തുമുത്തച്ഛനായിരുന്നു സാക്ഷാൽ മച്ചാട്ടിളയതു്. ആ ദമ്പതികളുടെ ദ്വിതീയപുത്രനാണു് ചെറിയ രാമനിളയതു്. അദ്ദേഹം 1015–ൽ ജനിച്ചു. പിതാവിന്റെ കവനപാരമ്പര്യം പ്രശസ്തമായ രീതിയിൽ പാലിച്ചിരുന്നു. 1110–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 6–ാംനു-യായിരുന്നു വലിയ രാമനിളയതിന്റെ നിര്യാണം. വാതമാണു് മരണഹേതുകമായിത്തീർന്ന രോഗം.

കവിതാരീതി:—ഒരു യഥാർത്ഥകവിക്കു വാസനാവൈഭവംകൊണ്ടു മാത്രം സമഞ്ജസമായ രീതിയിൽ സംഭവയഥാസ്ഥാനംചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുമെന്നുള്ളതിനു മറൊരു മകുടോദാഹരണമാണു് വലിയ രാമ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിളയതിന്റെ സാഹിതീവ്യവസായം. സംസ്കൃതം അദ്ദേഹം അഭ്യസിച്ചിട്ടില്ലെന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത വായിച്ചാൽ അതു് ആരും ഗ്രഹിക്കുകയില്ല. അക്കാലത്തെ കവിമുഖ്യന്മാരുടെയിടയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ആക്കും അഭികാമ്യമായ ഒരു സ്ഥാനമാണുണ്ടായിരുന്നതു്. കവിതാവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാഗ്ദർശി എന്നു പറയേണ്ടതു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനെയാണു്. സമുചിതങ്ങളായ ഭാഷാപദങ്ങളുടെ സന്നിവേശനത്തിൽ ഇളയതു തമ്പുരാനു് എറെക്കുറെ സമസ്ഥാനനായിരുന്നു. ശയ്യാസുഖം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾക്കു് അഭംഗുരമായുണ്ടു്. ദ്രുതകവിതയിലും അദ്ദേഹം പിന്നോക്കമായിരുന്നില്ല. മലയാളവാക്കുകളെക്കൊണ്ടു ശ്ലേഷാലങ്കാരം പൊടിപാറുന്നതിനുള്ള ഒരു വിരുതു് അദ്ദേഹത്തിനു പ്രത്യേകിച്ചും സ്വാധീനമായിരുന്നു. നിരർത്ഥകപദങ്ങൾകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ടിവന്നിട്ടില്ലെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതുണ്ടു്. എന്താനും ചില ചില്ലറക്കൃതികളും കുറേ മുക്തകങ്ങളുമല്ലാതെ അദ്ദേഹം ഒന്നും എഴുതീട്ടില്ല. അവയിൽത്തന്നെ പലതും സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കണമെന്നു നിർബ്ബന്ധമില്ലായിരുന്നതിനാൽ നശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ടു്. ബാക്കിയുള്ളവയിൽനിന്നാണു് നമുക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഭാവം നിർണ്ണയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു്. പക്ഷേ അതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ ആവശ്യം ധാരാളം നിറവേറുന്നതുമാണു്.

കൃതികാ:—1 അംബോപദേശം, 2 ഒരു സ്വപ്നം, 3 ഒരു മിടുക്കൻ, 4 കുചേലവൃത്തം എന്നീ ലഘുകാവ്യങ്ങളും, 5 ശംബരവധം, 6 പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാക്ഷേപം എന്നീ വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളും, 7 വസ്ത്രാപഹരണം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുമാണു് ഇളയതിന്റെ മുഖ്യകൃതികാ. ശേഷമെല്ലാം പലവകയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം. കുചേലവൃത്തമാണു് ഇവയിൽ ഏറ്റവും വിശിഷ്ടമായിട്ടുള്ളതു്. പക്ഷേ, അതു് ഒരപൂർണ്ണകൃതിയാണു്. ആദ്യത്തെ 48 ശ്ലോകങ്ങളിൽ കുചേലൻ ദ്വാരകയിലേക്കു പുറപ്പെടുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നതുവരെയുള്ള ഭാഗംമാത്രമേ അടങ്ങുന്നുള്ളൂ. അതിനപ്പുറം കവി ആ ഗ്രന്ഥരചന തുടർന്നുകൊണ്ടുപോയതായി കാണുന്നില്ല. ഇളയതിന്റെ അംബോപദേശത്തിനു മറ്റു കവികളുടെ ആ പേരിലുള്ള കൃതികളിൽനിന്നു് ഒരു അഭിനന്ദനീയമായ വ്യത്യാസമുള്ളതു് അതിൽ വേശ്യാവൃത്തിയല്ല, സദാചാരമാണു് പ്രതിപാദ്യം എന്നുള്ളതാണു്. ഒരു സ്വപ്നത്തിൽ നായിക നായകൻ പരസ്ത്രീസക്തനാണെന്നു സ്വപ്നം കാണുന്നതും ഉണർന്നപ്പോൾ തന്റെ ഭ്രമം നിർമൂലമാണെന്നറിഞ്ഞു ലജ്ജിക്കുന്നതുമാണു് വിഷയം. 'ഒരു മിടുക്കൻ' എന്ന കൃതിയിൽ നടുമുള്ളാട്ടനമ്പൂരി എന്ന വിരുതൻ ഒരു അപരിശ്രുക്കൻ നമ്പൂരിയെ തക്കിടിവിദ്യകൊണ്ടു പേടിപ്പെടുത്തി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു് ഒരു നേരത്തെ ആഹാരം പിടിച്ചുവാങ്ങുന്നു. വസ്ത്രാപഹരണം ബാലകൃഷ്ണനേയും ഗോപികമാരേയും കുറിച്ചുള്ള സുപ്രസിദ്ധമായ ഭാഗവതോപാഖ്യാനത്തെ ഉപജീവിച്ചു് എഴുതീട്ടുള്ളതാണു്. ഇളയതിന്റെ പാട്ടുകാകൾ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളുടെ മെച്ചം കൈവന്നിട്ടില്ല. പ്രാസദ്ധുരമായ പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാക്ഷേപമാണു് ഉള്ളതിൽ ഭേദം.

ഉദാഹരണങ്ങൾ:

"വാട്ടം തരുന്ന കടുവാത്ത ചെവിക്കകത്തു
കേട്ടമ്പരന്നു മമ കണ്ണിണ മഞ്ഞളിച്ചു
കോട്ടം പിണഞ്ഞു കരളി,ന്നതു പോര; ചോര–
യോട്ടം മുടങ്ങി;യടിയൻ പിടിയാതെയായി."

(ആരോഗ്യസ്തവം)

"പേരിന്നുപോലുമുരിനെല്ലിനു ചോന്ന കണ്ടം
പേരിൽപ്പുതിഞ്ഞറിവു ഭൂസുരനില്ല പണ്ടേ;
പാരിന്നകത്തു പൊറുതിക്കൊരു മാർഗ്ഗമില്ലാ–
ത്തോരിൽക്കുചേലനെതിരന്നൊരു മത്സ്യനില്ല.

കാത്തോളുമക്കമലലോചനനെന്നുറച്ചു
കാൽത്തോരയും തടവു വന്നുപെടാതെ നിത്യം
ഓത്തോതി നൽത്തനു മെലിഞ്ഞധികം ചുളിഞ്ഞു–
ള്ളാത്തോലൊടൊത്തുമവനീവിബുധൻ വസിച്ചു.
മാറിത്തുയുള്ളൊരു പതിവ്രത കഷ്ടമീറൻ
മാറില്ലതിന്നൊരു മുറിത്തുണിപോലുമില്ല;
മാറിത്തമെന്തു പറയേണ്ടതു? രണ്ടു നേര–
മാറിൽക്കുളിക്കു,മതുതന്നെ പിഴിഞ്ഞുടുക്കും.

ചോറിന്നെഴുന്ന രുചിയോർമ്മയിലില്ല; വാട്ട–
മേറിട്ടഴക്കരി പചിച്ചുടനുച്ചയാമ്പോഴ
ഊറിപ്പിടിച്ചു തനയക്കു കൊടുത്തു, വെള്ള–
മാറിക്കുടിപ്പതിനു മുമ്പതിമാർ കൊതിച്ചു."

(കുചേലവൃത്തം)

താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ഒ. ചന്തുമേനോന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കി ചൊല്ലിയതാണു്.

"ക്രൂരൻകൊമ്പും കുളമ്പും കുടമതിനുമകം
കാഞ്ഞിടും ക്രുഞ്ഞുയും താ–
നേറെറ്റും കാച്ചിവിട്ടീടുവനിതി കരളിൽ–
ക്കൊണ്ട ഡംഭും കുറമ്പും
ഏറും മോടേന ഗണ്ഡോപതി കയറുമൊരാ–
ക്കാളയെക്കാല്കുൽ വീഴ്ത്തി–
ക്കാറാക്കീടുന്ന കാന്തിപ്രചുരിമ കലരും
കാളയെക്കണ്ടുകൊൾകെ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കാമിനീകായകാന്താരേ" എന്ന സംസ്കൃതശ്ലോകത്തിന്റെ ഭാഷാന്തരം നോക്കുക.

"നടക്കാൻ ഞെരുക്കം കൊടുക്കും കുചക്കു—
ന്നിടയ്ക്കാന്ന തനച്ഞ്ചിതൻ മെയ്വനത്തിൽ
കടക്കൊല്ല നീയെൻമനഃപാന്ഥ! നന്നായ്—
ക്കിടപ്പുണ്ടതിൽക്കാമനാം കാട്ടുകള്ളൻ."

ഒരു ശ്ലോകംകൂടി പകർത്താം.

"വേറിടുമ്പോളിഷ്ടമല്പം മാറിക്കാണുന്നതെന്തഹോ?
കൂറിടും സഞ്ചിതൻ മൂട കീറിയോ? മടി കേറിയോ?"
(കണ്ണന്റെ ഒരു കത്ത്)

"കണ്ടന്നേ കട്ട നീയെൻകരളത തിരിയെ—
ത്തന്നതില്ലെന്നതല്ലീ—
ക്കണ്ടേള്ളോനെക്കടക്കൺകടുതരുവികട—
ച്ചഞ്ചലയ്ക്കിട്ട പൂട്ടി;
കണ്ടിക്കാർകേശി! പിന്നീടിത മദനമഹാ—
രാജനേല്പിച്ചു; കഷ്ടം!
കണ്ടും കേട്ടിട്ടുമില്ലീവക; തലയിലെഴു—
ത്തോക്കിലിന്നാക്കു മായ്ക്കാം?" (സ്വീചാട്ട്)

"കറക്കാറതിലും കറപ്പു കലരും കണ്ണാണ; കെട്ടിപ്പിടി—
ച്ചോറക്കയ്യിലൊതുക്കുകില്ലൊരുവരും; മാറിൽക്കവിഞ്ഞീടുമേ;
തെറ്റെന്നാശയതാരിലാശയെവനും കോറിച്ചുരുണ്ടാണ നിൻ
കുറം വിട്ടിടത്തുമ്മയുള്ള കുചവും കാർകൂന്തലും വല്ലഭേ."
(സ്വീചാട്ട്)

"തോലും മുപ്പിരിക്കൂട്ടിയ നൂലും ചേലാന്ന കേളിതൻവായ്വും
കോലും ശീലയുമീവക കോലുന്നിയുണ്ണി ചെണ്ടയോടൊക്കും."
(ഉപനയിച്ച ഉണ്ണി)

"പാരാകും നല്പുരങ്ങിൽപ്പുലവക വലയും
ജീവജാലത്തെ വേഷ—
ക്കാരാക്കിച്ചെത്ത വേണ്ടുന്നഭിനയവിരുതോ—
രോന്നെ കാട്ടിക്കൊടുത്തും
നേരായ്ക്കണ്ടും രസിച്ചീടിന നവരസവി—
ജ്ഞാനി വാതാലയത്തിൽ—
പ്പേരാണ്ടുള്ളോരു നാരായണനടരസിക—
സ്വാമി കാമം തരട്ടേ." (മണ്ഡളാശംസ)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാപ്രാണം നാരായണപ്പിഷാരടി (1057-1116)—ജീവിതചരിത്രം:—കൊച്ചിരാജ്യത്തു് ഇരിങ്ങാലക്കുടയ്ക്കു നാലുമൈൽ വടക്കുകിഴക്കുള്ള മാടായിക്കോണംദേശത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണപുരം ക്ഷേത്രത്തിനടുത്തു പുത്തൻപിഷാരം എന്നൊരു ഗൃഹമുണ്ടു്. മാടായിക്കോണം അംശം മാപ്രാണംദേശത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണു്. കൂടൽമാണിക്കംക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവക്കാലത്തു കൂത്തുവിളക്കുക എന്നൊരു കുലവൃത്തി ആ കുടുംബത്തിലേക്കുള്ളതു ദൂരെ താമസിച്ചുകൊണ്ടു പോയി നടത്തുവാൻ സാധിക്കാത്തതിനാൽ 1021-മാണ്ടിടയ്ക്കു് ആ ക്ഷേത്രത്തിനു സമീപമായി ഒരു ഭവനം പണിയിച്ചു് അതിനു് ഇരിങ്ങാലക്കുട പുത്തൻപിഷാരം എന്നു പേരിട്ടു് അതിലും ആ കുടുംബക്കാർ താമസിച്ചുവന്നു. നാരായണപ്പിഷാരടി ശ്രീകൃഷ്ണപുരം പുത്തൻപിഷാരത്തിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിപ്പിഷാരസ്യാരുടേയും കിഴപ്പുള്ളിക്കരെ പെരുമ്പിള്ളിത്തു പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി 1057-ാമാണ്ടു ധനുമാസം ഉത്രംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തിനുശേഷം അക്കാലത്തെ ഒരു പ്രസിദ്ധദൈവജ്ഞനായിരുന്ന ഇരിങ്ങാലക്കുട തെക്കേവാരിയത്തു കുട്ടൻവാരിയരോടു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിക്കുകയും തദനന്തരം കൊട്ടങ്ങല്ലൂക്കു പോയി അവിടെ വലിയകൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനായി താമസിച്ചു് ആ ശാസ്ത്രത്തിലെ ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അവഗാഹവും പ്രായോഗികപദ്ധതിയിൽ പരിശീലനവും സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ മഹാകവികളുടെ സ്നേഹവും ആ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചുവെങ്കിലും കവിതാവിഷയത്തിൽ അവരെ അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമായി അനുകരിച്ചു എന്നു പറയാവുന്നതല്ല. അപ്പോഴേയ്ക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ ഒരുമാതിരി ലോകവ്യുൽപത്തി ഉറച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. സംസ്കൃതവും ജ്യോതിഷവും പഠിപ്പിക്കുവാൻ സമർത്ഥനായ ഒരധ്യാപകനെ കിട്ടണമെന്നു പാഴൂർപടിപ്പുരയ്ക്കലെ കുഞ്ഞിരാമൻകണിയാർ അപേക്ഷിക്കുകയാൽ വലിയകൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ പിഷാരടിയെ അങ്ങോട്ടയച്ചു. 1079മുതൽ മൂന്നു കൊല്ലം അദ്ദേഹം അവിടെ ആ പണി നോക്കി. പിന്നീടു് എറണാകുളം കോൺവെൻറുഹൈസ്കൂളിൽ ഭാഷാപണ്ഡിതനായി നിയമിതനാകുകയാൽ താമസം അങ്ങോട്ടേയ്ക്കു മാറ്റി. പതിനാലു കൊല്ലത്തോളം ആ സ്കൂളിൽ അധ്യാപകനായിരുന്നതിനുശേഷം പരീക്ഷായോഗ്യത ഇല്ലെന്ന കാരണത്താൽ പിരിച്ചുവിടപ്പെടുകയാൽ ജ്യോതിഷവിദ്യയും സംസ്കൃതാധ്യാപനവും കാലക്ഷേപമാർഗ്ഗമാക്കിക്കൊണ്ടു നാലഞ്ചു കൊല്ലം കുമാരനല്ലൂരിലും രണ്ടുമൂന്നു കൊല്ലം കോട്ടയ്ക്കലും പിന്നീടു ഗുരുവായൂരിലും താമസിച്ചു. പേരുകേട്ട ഒരു ദൈവജ്ഞനായിരുന്നു എങ്കിലും അതിനനുസരിച്ചുള്ള ആദായമോ, വാസനാസമ്പന്നനായ ഒരു കവിയായിരുന്നുവെങ്കിലും അതിനനുഗുണമായ യശസ്സോ അദ്ദേഹത്തിനു നേടുവാൻ സാധിച്ചില്ല. കാരണം അന്യരോടു് ഇണങ്ങിപ്പെരുമാറുവാൻ വേണ്ട നയമില്ലായ്മയാണു്. ആരോടും എതുപ്രിയവും മുഖത്തു നോക്കി പറയും;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുൻകോപം ധാരാളമുണ്ട്; ഇത്തരത്തിലുള്ള സ്വഭാവവൈകല്യങ്ങളാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തെ പരാജയപ്പെടുത്തിയത്. ആദ്യം സ്വജാതിയിലുണ്ടായിരുന്ന ഭാര്യയെ ഉപേക്ഷിച്ചു കുടമാളൂർവച്ച് ഒരു നായർസ്ത്രീയെ സംബന്ധംചെയ്തു. ഗുരുവായൂരിൽവച്ചു വീണ്ടും ഞാറയ്ക്കാട്ടു കുടുംബത്തിലെ ഒരു പിഷാരസ്യാരെ ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ചു. ആകെക്കൂടി ഭാഗ്യഹീനരായ കേരളീയകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെയും കൂട്ടാവുന്നതാണ്. ഗുരുവായൂരിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് 1116-ൽ വയനാട്ട് ഒരു ഇല്ലത്തെ ആവശ്യത്തിലേക്കു പ്രശ്നത്തിനായി പോവുകയും അവിടെവച്ചു ഹൃദയസ്തംഭനംമൂലം 1116 മേടം 24-ാംനു- മകം നക്ഷത്രത്തിൽ മരിക്കുകയും ചെയ്തു.

കൃതികൾ:—പിഷാരടി വളരെയൊന്നും എഴുതീട്ടില്ല. 1 സങ്ഗ്രമേശസ്തവം, 2 വിഷ്ണുപുരാണം ഭാഷ, 3 വിശ്വരൂപം, 4 ഉദയാദ്യുദയാന്തം, 5 നാരായണീയം ഭാഷ എന്നിവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതികൾ. 6 ജാതകാദേശവും തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 7 നമ്പൂരിമാരോട് എന്നൊരു കൃതിയും കുടമാളൂർ താമസിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാക്കി. വിഷ്ണുപുരാണം അതേപേരിലുള്ള മൂലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ വൃത്താനുവൃത്തരൂപത്തിലുള്ള പരിഭാഷയാണ്. അതു് ഇരിങ്ങാലക്കുട കൂടൽമാണിക്കം അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു മാസികയായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഏഴു ലക്കങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടതിനുശേഷം മുടങ്ങിപ്പോയി.

"ശ്രീവിഷ്ണോ! നിൻപുരാണത്തെബ്ഭാവിഭവ്യം ഭേദിക്കുവാൻ
ഭാവിക്കുന്നേൻ ഭാഷയാക്കാൻ; ഭാവിതാത്മൻ! തുണയ്ക്കുണേ"

എന്ന മംഗളപ്രാർത്ഥനയോടുകൂടിയാണ് ആ തർജ്ജമ ആരംഭിക്കുന്നതു്. വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവാദം പരിത്യജിച്ചു 'വിശ്വരൂപം' എന്ന കാവ്യമെഴുതിയപ്പോൾ അതിനെത്തന്നെ ആ പ്രാസത്തോടുകൂടി വിവർത്തനംചെയ്യുകയാണ് പിഷാരടി തന്റെ വിശ്വരൂപംകൊണ്ടു സാധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പണിക്കരുടെ

"അങ്ങോട്ടു നോക്കുക; ചുകപ്പു, വെളുപ്പു, പച്ച-
യെന്നീ നിറങ്ങളിടതിങ്ങിയൊരംബരാന്തം
പൊന്താരുമാമ്പലുമൊരേസമയം വിരിഞ്ഞു
പൊന്തുന്ന പൊയ്കയുടെ ചന്തമിയന്നിടുന്നു."

എന്ന ശ്ലോകം

"ഒന്നിങ്ങയയ്ക്കു മിഴി; ചോപ്പു, വെളുപ്പു, പച്ച-
യെന്നീ നിറങ്ങൾ കലരും വിയദേകദേശം
ഒന്നിച്ചു പൊൻകമലവെൺകുമുദങ്ങൾ തിങ്ങി-
നിന്നിട്ടു മിന്നുമൊരു പൊയ്കയെ വെന്നിടുന്നു."

എന്നു മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. വിശ്വരൂപത്തിന്റെ രീതിപിടിച്ചു നിൽക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഒരു സ്വതന്ത്രകാവ്യമാണ് ഉദയാദുദയാന്തം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ശ്രീരങ്ഗമംബരമരാജകമായിട്ടന്ന;
ഭ്രരങ്ഗവാസികളുണന്തുടങ്ങിട്ടന്ന;
താരങ്ങളും പരമതുങ്ഗപദങ്ങാം നഷ്ട–
സാരങ്ങാംപോലെ തിരിയുന്ന; നിറം കെട്ടന്ന"

എന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ടു° ആരംഭിക്കുന്ന ഈ കാവ്യത്തിൽ കവി പല വിശി ഷ്ടമനോധർമ്മങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു ശ്ലോകംകൂടി എടുത്തു കാണിക്കാം.

"ശ്രീ കാളമിപ്പുല നിറം കളമിട്ടതെങ്കിൽ
ഭാകാരമാകെയരി വാരിയെറിഞ്ഞതെങ്കിൽ
രാകാളികോമരമൊഴിഞ്ഞ മൃഗാങ്കനെങ്കി–
ലാകാശമല്ലിതൊരു തുള്ളിയൊടിഞ്ഞ കാവാം."

പിഷാരടിയുടെ ഈ കൃതി താരതമ്യേന പ്രസാദഗുണ്യവും ശ്ലേഷജടിലവു മാകയാൽ സാധാരണന്മാക്കു സുഗ്രഹമല്ല. ഭാഷാനാരായണീയം മുഴുവ നായിട്ടുണ്ടോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം ആദ്യ ത്തേതാണു°.

"ഉന്നിദ്രാമോദബോധാകൃതിയിലൊരെതിരി–
ല്ലാതെയെന്നേതു കാല–
ത്തെന്നില്ലാതൊക്കെ വിട്ടീത്തനുവിനുപനിഷൽ–
കോടിയാത്തത്തമായി
മുന്നിൽക്കാണാത്തതേതോ ഗുരുപവനപുര–
ത്തിങ്കലാ ബ്രഹ്മമല്ലോ
മിന്നിക്കാണുന്ന സാക്ഷാലമൃതമതിശയം
തന്നെയീ മത്തുഭാഗ്യം."

1105–ൽ ഒരു സാഹിത്യപരിഷത്സമ്മേളനത്തിൽ വായിച്ച ഒരു പ്രബ ന്ധത്തിൽനിന്നുകൂടി ഒരു ശ്ലോകം ചേർക്കാം.

"ചൊല്ലാളും കവിയായ ഭർത്തൃഹരിയാലങ്ങത്തിൽ മങ്ങീ സുവാ–
ക്കെല്ലാമെന്നു സുകൃതമായതു വിചാരിച്ചാൽത്തുലോം വാസ്തവം;
നല്ലാരും നരരും നമുക്കുടയൊരീ നൽഭാഷയും നാട്ടമെ–
ന്നല്ലാ നമ്മുടെ സവ്വും നവപരിഷ്കാരഗ്രഹഗ്രസ്തമായ്."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പത്തിമൂന്നാമധ്യായം

ചില തിരുവിതാംകൂർക്കവികൾ

പതിനൊന്നാം ശതകം, ഉത്തരാർദ്ധം

രാജരാജവർമ്മ കൊച്ചുകോയിത്തമ്പുരാൻ (1018–1078)—ചരിത്രം:—രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ കിളിമാനൂർകൊട്ടാരത്തിൽ 1018 മേടമാസം സ്വാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അച്ഛൻ ഏറാറിക്കട നാരായണൻനമ്പൂരിയും അമ്മ കുഞ്ഞിക്കാവുകുട്ടിയമ്മത്തമ്പുരാട്ടി എന്ന മാമനപ്പേരോടുകൂടിയുള്ള ദേവിയമ്മ അനിഴംതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുമായിരുന്നു. രണ്ടുപേർക്കും സംസ്കൃതത്തിൽ വൈദുഷ്യമുണ്ടായിരുന്നു. സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ അഭിനന്ദനത്തിനു പാത്രീഭൂതനായിരുന്ന അച്ഛൻതന്നെയായിരുന്നു കോയിത്തമ്പുരാനെ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചതു്. അദ്ദേഹം 32–ാമത്തെ വയസ്സിൽ 1028–ാമാണ്ടു മരിച്ചുപോയി. അമ്മയുടെ ജീവിതകാലം 1001മുതൽ 1055വരെയാണു്. 1025–ൽ ജനിച്ചു് 1111–ൽ അന്തരിച്ച ഇത്തമ്മർ രവിവർമ്മ മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാൻ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ നേരേ അനുജനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ശ്രീമൂലരാജചരിതപൂർത്തി, സുകന്യാചരിതം നാടകം മുതലായ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ബാല്യത്തിൽ കാസശ്വാസത്തിന്റെ ഉപദ്രവമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും കഥാപുരുഷൻ വ്യാകരണത്തിൽ ദൃഢമായ വ്യുൽപത്തിയും ജ്യോതിഷത്തിലും ആയുർവ്വേദത്തിലും അഗാധമായ വിജ്ഞാനവും സമ്പാദിച്ചു. അമ്മാവനായ ഗോദവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനാണു് വൈദ്യം പഠിപ്പിച്ചതു്. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യാകരണപാണ്ഡിത്യത്തെ ഏറ്റവും ബഹുമാനിച്ചിരുന്നു. പാവ്തീബായി ആറ്റിങ്ങൽ ഇളയതമ്പുരാനെ പള്ളിക്കെട്ടുകഴിച്ച തിരുവോണംനാൾ കേരളവർമ്മകൊച്ചുകോയിത്തമ്പുരാൻ 1048–ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ മരിച്ചു. അദ്ദേഹം 1023 ചിങ്ങമാസത്തിൽ ജനിച്ചു; 1037 മേടത്തിൽ പള്ളിക്കെട്ടുകഴിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായിരുന്നു രാജരാജവർമ്മ. അനുജന്റെ മരണാനന്തരം രാജ്ഞിയുടെ കൂട്ടിരിപ്പിനായി 1048–ാമാണ്ടു മേടമാസത്തിൽ രാജരാജവർമ്മ തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു് ആനയിക്കപ്പെട്ടു. അങ്ങനെയാണു് അദ്ദേഹം കൊച്ചുകോയിത്തമ്പുരാനായതു്. അവിടെ ശ്രീപാദം കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിച്ചുകൊണ്ടു പല വിദ്യാർത്ഥികളേയും വ്യാകരണവും അഷ്ടാംഗഹൃദയവും പഠിപ്പിച്ചു. അശ്വതിതിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ കൊച്ചുതമ്പുരാന്റെ വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു. ആ ശ്രദ്ധയും അവിടുന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബി. എ. പരീക്ഷ ജയിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രധാനകാരണമായിരുന്നു. 1069_ൽ പാവ്തീബായിറാണി നാടുനീങ്ങി. അശ്വതിതിരുനാൾ കൊച്ചുതമ്പുരാൻ 1076_ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 25_ാംനു- തീപ്പെട്ടു. പിന്നീടു തിരുവനന്തപുരത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു കുടുംബപരമായ പ്രധാന കർത്തവ്യം ഒന്നുംതന്നെ ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും പൊതുകാര്യപ്രസക്തി നിമിത്തം അവിടെത്തന്നെ താമസം തുടർന്നു. ശ്രീപാദത്തു മാളികയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാസസ്ഥാനം. തന്നിമിത്തം മാളികക്കോയിപ്പണ്ടാല എന്നൊരു സംജ്ഞാന്തരം, 'കുളപ്പുരക്കോയിപ്പണ്ടാല' എന്നതു കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു് എന്നപോലെ, അദ്ദേഹത്തിനും സിദ്ധിച്ചു. അനേകം ശിഷ്യന്മാരെ പഠിപ്പിച്ചുവന്നതിനുപുറമേ രാജധാനിയിൽ ടൗൺഹൈസ്കൂൾ എന്ന പേരിൽ വിഖ്യാതമായിരുന്ന ആംഗ്ലേയവിദ്യാലയത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനെന്ന നിലയിൽ അതിന്റെ ഭരണം സമർത്ഥമായ രീതിയിൽ നടത്തുന്നതിനും അദ്ദേഹം തന്റെ സമയത്തിൽ ഒരു ഗണ്യമായ അംശം പ്രതിദിനം വിനിയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശാന്താത്മാവും സഹൃദയധുരീണനും വിവിധവിദ്യാവിചക്ഷണനുമായിരുന്ന അവിട്ടനു് 1078 മീനമാസം 10_ാംനു-ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

രാസക്രീഡ:—സദാ ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിൽ നിമഗ്നനായിരുന്ന രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ രാസക്രീഡ ആട്ടക്കഥയല്ലാതെ മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥവും രചിക്കുകയുണ്ടായില്ല. ആ കഥകളി പ്രസിദ്ധമാണു്. അതിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും ഒരു പദത്തിൽ ഏതാനും ചരണങ്ങളും മാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

''ശൗടീര്യാക്രാന്തലോകസ്തനു കുടിലധീ—
ശ്ശംഖചൂഡാഖ്യയക്ഷഃ
പാടീരോദ്ഗാരിഗന്ധപ്രകടസുരഭിലോ—
ദ്യാനചാരീ മഹാത്മാ
ശാടീഭിക്ഷാദിശോഭാപ്രഗുണിതസുഷമാം
ചാരുസാരസ്യലീലാ—
വാടീം സോരീരമൽ സ്വാം രുചിജിതസകല—
സ്വർധുടീം വധുടീം.''

''ജിതകലേശകലേശകുടുംബിനീം സുമതനൂമതനൂരുപയോധരാം
പ്രമദഭോമദഭോരയുതാമസൗ ധൃതരസാന്തരസാ വിപിനേ ജഹൗ.''

''ആര്യ! ഭവാനുടെ കാലിണ ഞാനിത
ശൗര്യഗുണാകര! വന്ദേ!
സുമധുരപാവനവൃന്ദാവനമിതു
ശമിതസുപര്വോദ്യാനവിലാസം
സമമിതു കണ്ടിഹ മനതാരിങ്കൽ
സമധിഗതം മമ ലീലാകുതുകം. (ആര്യ)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാളിന്ദിയുടേ ജലമിത്ര ഹംസമ—
രാളീരുചിഭരരാജിതമോത്താൽ
മേളിതനീലദുകൂലഭവത്തനു—
കേളികളനുകരുതേ സിതമൂർത്തേ! (ആര്യ)

ഗോവർധനമിത്ര കാണുക സുമതേ!
കാമർധിപ്രദകാനനനികരം
ആനന്ദാഞ്ചിതജലധരമകുടം
താടങ്കരതേ നഹി തേ ഹൃദയം? (ആര്യ)''

മാവേലിക്കര പുത്തൻകൊട്ടാരത്തിൽ ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ (1019–1096)—ജീവചരിത്രം:—മാവേലിക്കര പുത്തൻകൊട്ടാരത്തിൽ ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ മീമാംസകൻ ഇത്തമ്മർ കോയിത്തമ്പുരാന്റേയും മാവേലിക്കര കൊട്ടാരത്തിൽ ഉമാദേവിത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും പുത്രനായി 1019–ാമാണ്ട് മകരമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിൽ വ്യാകരണം തർക്കം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും ജ്യോതിഷത്തിലും ആയുർവേദത്തിലും വിചക്ഷണനായിരുന്നതിനുപുറമേ സംഗീതകലയിലും നൈപുണ്യം സമ്പാദിച്ചു. വ്യാകരണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നൈപുണ്യം അപാരമായിരുന്നു. ആസ്തികനായിരുന്ന അദ്ദേഹം സഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ താമസിച്ചതല്ലാതെ വിദേശങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കുവാൻ ഔത്സുക്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. എല്ലാ ദിവസങ്ങളിലും കണ്ടിയൂർ ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി തൊഴണമെന്നുള്ള നിഷ്ഠാഷ് ആയുരന്തംവരെ അഭംഗുരമായി പരിപാലിച്ചു. ഈശ്വരഭജനം നീക്കി ശേഷിച്ച സമയങ്ങളിൽ ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണം, സംഗീതപരിശീലനം ശിഷ്യാധ്യാപനം ഇത്യാദി കൃത്യങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനായിരുന്നു. പാണ്ഡിത്യത്തിനു് അനുഗുണമായ പ്രശസ്തി അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചില്ല. അങ്ങനെയൊന്നു വേണമെന്നു് അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ആശിച്ചതുമില്ല. 1096 കന്നിമാസത്തിൽ 1–ാംനു- മരിച്ചു. കണ്ടിയൂർ മഹാദേവശാസ്ത്രി, കണ്ടിയൂർ ശിവരാമപ്പിഷാരടി ഇവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു.

കൃതികൾ:—1 അംബോപദേശം, 2 നളകഥാസാരം, 3 തപതീപരിണയം, 4 വാസവദത്താപഹരണം, 5 യയാതിചരിതം, 6 അഹല്യാമോക്ഷം, 7 രഘുവിജയം, 8 ശാകുന്തളം, 9 ബലഭദ്രവിക്രമം, 10 രാമാഭിഷേകം, 11 കൃഷ്ണാഭിഷേകം, 12 തിലോത്തമാവാസവം, 13 രാവണനിപാതസഖ്യം, 14 രാമനാമാവലി, 15 കൃഷ്ണനാമാവലി, 16 ദേവീനാമാവലി, 17 കൃഷ്ണലീലാസ്തുതി, 18 ആനന്ദപഞ്ജരം, 19 അന്യാപദേശശതകം, 20 ഭാഷാഭാണം, 21 വാഗീശിസ്തവം, 22 താരോപദേശം, 23 പദ്യാവലി മുതലായ കൃതികൾ തമ്പുരാൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. രണ്ടുമുതൽ പതിമ്മൂന്നുവരെയുള്ള കൃതികൾ ആട്ടക്കഥകളാണ്. 14 മുതൽ 18 വരെയുള്ളവ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നു. പല കൃതികളും നശിച്ചുപോയി. അംബോപദേശവും നളകഥാസാരവും മാത്രമേ അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളൂ. രാവണനിപാതസഖ്യം കണ്ടുകിട്ടീട്ടുണ്ട്. ഉണ്ണായിവാരിയരുടെ നളചരിതം നാലുദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥയിലെ ഇതിവൃത്തം സംക്ഷേപിച്ചും ഏതാനും പാത്രങ്ങളെക്കൂടി ചേർത്തും ഒരു ദിവസംകൊണ്ട് ആടത്തക്കവണ്ണം രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് നളകഥാസാരം. രാവണനിപാതസഖ്യം 1076 കന്നിയിൽ സമാപ്തമായി. പലവക ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളും പദ്യാവലിയിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നു. തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാകവിതയ്ക്കു ഗുണം പോര; സംസ്കൃതകവിത ഒരുവിധം കൊള്ളാം. ചില ശ്ലോകങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"ശൂരസ്സുരഘരോരുഗ്രഹ്ട്നുജനൂരാജോ ഭൂജാതല്ലജ—
ജ്യോതീരാജിവിരാജിതഃ കുടിലധീകോടൃഗ്രഗണ്യസ്ഥിതാ
ആഖ്യനുഖ്യതമാമസംഖ്യലലനാരത്നേ സചകീയാം പ്രിയാം
ശ്രീവല്ലീം സ്മരഭല്ലഭോഹൃദയസ്സസ്നേഹമോഹസ്പൃഹം."

"ശസ്ത്രാശസ്ത്രൃഥ രാജ്ഞോ ബാഹുബാഹവി തലാതലി പ്രബലേ
മുഷ്ടീമുഷ്ടി ച കലഹേ കേശാകേശ്യേതൃ തൗ ജഗൗ ഹംസഃ."

"ആകണ്ഡപ്രചലൽകപട്ട ഭഗവൻ ദാസോ ഗദേനേദൃശാ
വൈകുണ്ഠാംബുജസംഭവേന്ദ്രനിയമിസ്തോമാച്ച്യു ത്യേ ഭൂശം
ശ്രീകണ്ഠീപുരനാഥ കിന്നു കുണമഃ? കാരുണ്യസംപൂർണ്ണ ത—
ന്മാ കുണ്ഠോ ഭവതാദ്ഭവാൻ മമ പരിത്രാണേ ജഗന്നായക!"

"പൃഥ്യാം പ്രഖ്യാപയേയുഃ കവനമിദുമാ—
വാമദേവാംബുജാക്ഷാ—
സ്സൗരഭ്യോദ്രിക്തകാശ്മീരജഭസിതരജോ—
ഗോപികാഭ്രഷിതാങ്ഗാഃ
ഹരൃക്ഷേന്ദ്രോക്ഷപക്ഷിപ്രകരവരമഹാ—
വാഹനാസ്സുപ്രഹഷ്ടം
നിത്യം ചിത്തൈകരങ്ഗസ്ഥലകുതലളിത—
ക്രീഡനാമ്രേഡനാ മേ."

"ശശാങ്കചൂഡോപ്യുധികൗഷ്ണ്യശാലീ—
ത്യുദീര്യതേ താപസപുങ്ഗവൈസ്ത്വം
തദ്യുക്തമേവേശ്വര കാമദാഹഃ
കാമപ്രഹർത്തുശ്ച തവാദ്ഭുതാത്മൻ."

ഒരു ഭാഷാശ്ലോകം:

"ഒളിക്കയും കോപരസേന നെറ്റി
ചുളിക്കയും ഭാരതി! ചെയ്തിടാതെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കളിക്ക നൽപ്പൂഞ്ചിരിവേരി വാരി—
ത്തളിച്ച നീയെപ്പൊഴുമെന്റെ നാവിൽ.''

ഗ്രാമത്തിൽ രാമവമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ (1028–1091)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—ഹൈദരാലി മലബാർ ആക്രമിച്ച കാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിൽ ഓടിയെത്തി ധർമ്മരാജാവിനെ അഭയം പ്രാപിച്ച പരപ്പനാട്ടു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ മൂത്ത പുത്രി തിരുവല്ലാത്താലൂക്കിൽ ചെങ്ങന്നൂർഗ്രാമത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു സ്ഥലത്തു് ഒരു വേനം പണിയിച്ചു് അവിടെ 982—ൽ പാർത്തുതുടങ്ങിയതായി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ ശാഖയിലെ അംബികാദേവിത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും തളിപ്പറമ്പത്തു് അരുർ മാധവൻഭട്ടതിരിയുടേയും പുത്രനായി രാമവമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 1028—ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം ഉത്തൃട്ടാതി നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു വിദുഷിയും ബാലചികിത്സയിൽ വിദഗ്ധയുമായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽ ചില പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ പപ്പുപിള്ള എന്നൊരാശാൻ പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ, കോയിത്തമ്പുരാന്റെ വലിയമ്മാവന്റെ മകനും വിദ്വാനുമായ തിരുവല്ലാ നെടുമ്പുറത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ രേവതിനാൾ ഉദയവമ്മ വലിയരാജാവു ഗ്രാമത്തു കൊട്ടാരത്തിൽ വരികയും, കഥാനായകന്റെ ധിഷണാവൈഭവം കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായി സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ആ താലൂക്കിൽപ്പെട്ട ചെറുകോൽ ചേക്കോട്ടു കൊച്ചുപിള്ള ആശാനെ കാവ്യങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതിനു നിയമിക്കുകയുംചെയ്തു. ആ ആശാനു നൈഷധം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രത്യേകം സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നു കാവ്യങ്ങൾമാത്രമേ അഭ്യസിച്ചുള്ളൂ എങ്കിലും കോയിത്തമ്പുരാനു് ആ ആശാനോടുള്ള ഭക്തി അപാരമായിരുന്നു; കൊല്ലന്തോറും ഓരോ പവൻ പ്രസ്തുതഗുരുനാഥനു മരിക്കുന്നതുവരെ ദക്ഷിണയായി കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അനന്തരം സമീപത്തുള്ള എണ്ണയ്ക്കാട്ടു കൊട്ടാരത്തിൽപ്പോയി അവിടെ കൊച്ചുനമ്പൂരി എന്നപേരിൽ പ്രസിദ്ധനായ കാർത്തികതിരുനാൾ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനോടു നാടകാലങ്കാരങ്ങളും, തർക്കം, വ്യാകരണം, വേദാന്തം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളും ശില്പവിദ്യയും അഭ്യസിച്ചു സമകാലികന്മാരുടെയിടയിൽ ഒരു നല്ല സംസ്കൃതപണ്ഡിതനെന്നു പേർ നേടി. കൊച്ചുനമ്പൂരിത്തമ്പുരാൻ അൻപതു വയസ്സോളം ജീവിച്ചിരുന്നു. 1058—ൽ മരിച്ചു. വടക്കേ മലയാളത്തിൽ ചിറയ്ക്കൽക്കോവിലകത്തു താമസിച്ചുകൊണ്ടു് അവിടത്തെ അമ്പുരാജാവിനോടു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം വശമാക്കി. അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാനോടാണു് അഷ്ടാംഗഹൃദയം പഠിച്ചതു്. മൂകാംബികയിലും മധുരയിലും പോയി ദേവിയെ ഭജിച്ചു് ഒരു അനുഗൃഹീതനായ കവിയായും ഉയർന്നു. സംഗീതത്തിൽ നൈസർഗ്ഗികമായുള്ള വാസന സ്വയം പരിശ്രമിച്ചു പരിപുഷ്ടമാക്കി വീണവായനയിൽ വിദഗ്ധനായി. പാലക്കാട്ടു രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളെ കൊട്ടാരത്തിൽ വരുത്തി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യോഗാഭ്യാസപരിപാടിയും ശീലിച്ചു. അങ്ങനെ വിപുലമായ ഒരു വിജ്ഞാനഭണ്ഡാഗാരം അദ്ദേഹം പല കൊല്ലത്തെ പരിശ്രമംകൊണ്ടു സ്വായത്തമാക്കി.

അനന്തരകാലജീവിതം:—കോയിത്തമ്പുരാൻ ഒരു സഞ്ചാരപ്രിയനായിരുന്നു. പലപ്പോഴും എണ്ണയ്ക്കാട്ട്, ആറന്മുള, അനന്തപുരം, ലക്ഷ്മീപുരം, മറിയപ്പള്ളി, ചിറയ്ക്കൽ എന്നീ കൊട്ടാരങ്ങളിൽ താമസിക്കുകയും അവിടങ്ങളിലെ സാഹിത്യരസികന്മാരും സംഗീതജ്ഞന്മാരുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തുകയും ചെയ്തുവന്നു. എണ്ണയ്ക്കാട്ട് ഉമ്മുക്കുട്ടിത്തമ്പുരാട്ടിയേയും, ആറന്മുള ചെമ്പകശ്ശേരിക്കൊട്ടാരത്തിൽ കൊച്ചുകുഞ്ഞിത്തമ്പുരാട്ടിയേയും, മറിയപ്പള്ളി പങ്കിത്തമ്പുരാട്ടിയേയും പരിഗ്രഹിച്ചു. ഇവരിൽ ആദ്യം നാമനിർദ്ദേശംചെയ്ത രണ്ടു തമ്പുരാട്ടിമാരുടേയും മരണാനന്തരം 1068–ൽ കണ്ടിയൂർ ഓണമ്പള്ളിവീട്ടിൽ മാധവിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ യുവതിക്കു സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും മറ്റുപോലെ നൈപുണ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഗ്രാമത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ താമസിക്കുമ്പോഴാണ് ആയിക്കുടി സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി, വൈക്കത്തു രവിവർമ്മതമ്പുരാൻ തുടങ്ങി പലരേയും സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാതാവ് 1075–ാമാണ്ടും അമ്മാവൻ കേരളവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 1086–ാമാണ്ടും മരിച്ചു. അമ്മാവന്റെ മരണത്തിനുശേഷം കുടുംബത്തിലെ കാരണവരായി. അഞ്ചു കൊല്ലം ആ സ്ഥാനത്തെ അലങ്കരിച്ചു. 1091–ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 22–ാംനു- അത്തംനക്ഷത്രത്തിൽ യശശ്ശരീരനായി. അദ്ദേഹം ഒരു ഈശ്വരഭക്തനായിരുന്നു. ധനതൃഷ്ണ, ആഡംബരഭ്രമം മുതലായ ദോഷങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ ഒരിക്കലും ബാധിച്ചിരുന്നില്ല.

കൃതികൾ:—1 മീനകേതനചരിത്രം ചമ്പു, 2 കുചേലവൃത്തം മണിപ്രവാളം, 3 അന്യാപദേശമാല, 4 ഭാഷാഗീതഗോവിന്ദം, 5 ബ്രുസീതാനാടകപൂരണം, 6 രസസത്രുപനിരൂപണം, 7 ഋതുവർണ്ണനം, 8 ജ്യോതിഷപ്രദീപം ഇവയാണ് രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മുഖ്യകൃതികൾ. ചില നല്ല മുക്തകങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗീതഗോവിന്ദത്തിന്റെ തർജ്ജമ കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. ഭാഷയിൽ ശ്ലേഷകല്പനയ്ക്ക് അസാമാന്യമായ പാടവമുണ്ടായിരുന്നു. ജ്യോതിഷപ്രദീപം ബാലന്മാർക്കുവേണ്ടി എഴുതിയ ഒരു കൃതിയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതു ശ്ലോകത്തിലും പ്രായേണ ഏതെങ്കിലും ഒരു പുതുമ കാണാതിരിക്കുകയില്ല. ജലപ്രായമായി കവനംചെയ്യുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിനു് അഭിമതമായിരുന്നില്ല. അർത്ഥഗൗരവത്തിലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടി പതിഞ്ഞതു്. രചനയ്ക്കു നിഷ്കൃഷ്ടക്കുറവുണ്ടു്. ഏതായാലും സമകാലികന്മാരുടെയിടയിൽ ''ഗ്രാമത്തിൽക്കവി രാമവർമ്മനൃവര''നു് അഭ്യുഹ്നിതമായ ഒരു നിലയാണുണ്ടായിരുന്നതു്.

മീനകേതനചരിത്രം ചമ്പു:—ഒൻപതാം ശതകത്തിന്റെ അവസാനത്തോടുകൂടി ഉത്സന്നമായ ഭാഷാചമ്പൂപ്രസ്ഥാനം ഗ്രാമത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കോയിത്തമ്പുരാൻ വീണ്ടും ഉത്ഥാപനംചെയ്തു. മീനകേതനചരിത്രം എന്ന പേരിൽ ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് ഒരു ഗദ്യകാവ്യം നിർമ്മിച്ചു എന്നും വിശാഖംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തു് അതു വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ പരിശോധിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു എന്നും മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ പുസ്തകം വായിച്ചു് അതിന്റെ ചുട്ടു് ആവുന്നതിനുമുൻപു് എഴുതിയതാണു് പ്രസ്തുതചമ്പു. അതിനു ഭാഷാമഞ്ജരിയെന്നും അതിലെ ഓരോ ഭാഗത്തിനും കലികയെന്നും കവി വിശേഷണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ആകെ അഞ്ചു ഭാഗങ്ങളേ കിട്ടീട്ടുള്ളൂ. ഗ്രന്ഥം പൂർണ്ണമായെന്നു തോന്നുന്നില്ല. രണ്ടാം കലികയുടെ അവസാനത്തിൽ

"ശ്രീവഞ്ചീശവിശാഖഭൂമിരമണൻ കാൽത്താമരത്താരിനെ—
ച്ചൂടീട്ടന്നൊരു രാമവർമ്മകവിനാ ചമ്പൂപ്രബന്ധാത്മനാ
സമ്യങ്നിർമ്മിതമീനകേതനചരിത്രാഭിധ്യയായീടുമീ—
ഭാഷാമഞ്ജരിയിൽ ദ്വിതീയകലികാ സമ്പൂർണ്ണയായ് മണ്ഡളം"

എന്നൊരു പദ്യം കാണുന്നു. ഗദ്യങ്ങളും വൃത്തഗന്ധികളായും അല്ലാതെയും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വൃത്തഗന്ധിയല്ലാത്ത ഗദ്യസരണി പുനത്തിന്റെ കാലം തുടങ്ങി ബഹിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു കോയിത്തമ്പുരാൻ വീണ്ടും അംഗീകരിച്ചു. അത്തരത്തിലുള്ള അതിപ്രാചീനങ്ങളായ ചമ്പൂഗദ്യങ്ങളും അദ്ദേഹം വായിച്ചിരിക്കുവാൻ ഇടയില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തെ വളരെക്കാലത്തേക്കു സഹൃദയന്മാർ കരുതിയിരുന്നതു്.

കുചേലവൃത്തം മണിപ്രവാളം:—വിഭിന്നവൃത്തങ്ങളിൽ നൂറിരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും അന്തർഭവിക്കുന്ന ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യമാണു് കുചേലവൃത്തം. ആരംഭത്തിൽ

"ചൊല്ലാൻതുള്ളുത്പജാലം പൊഴിയണമതുത—
ന്നല്ല കേൾക്കുന്നനേര—
ത്തുല്ലാസം മാനസത്തിൽ സഹൃദയജനത—
ക്കേറുമുണ്ടായ്വരേണം;
നല്ലോണം ചേർന്നവന്നീടണമിഹ വഴിപോ—
ലുള്ള സന്ദർഭവും തു—
ക്കൊല്ലാഖ്യാദ്ധ്യ വസിക്കും ഭഗവതി!യതിനായ്
നിൻപദം കുമ്പിടുന്നേൻ"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ മൂകാംബികാഭഗവതിയേയും

"പീലിക്കാർകൂന്തൽ കെട്ടിത്തിരുകിയതിൽ മയിൽ—
പ്പീലിയും ഹാലടേശേ
ചാലേ തൊട്ടുള്ള ഗോപിക്കുറിയുമഴകെഴും
മാലയും മാവ്ടിത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തോളിൽച്ചേർത്തുള്ളൊരോടക്കുഴലുമണികരേ
കാലിമേയ്ക്കുന്ന കോലും
കോലും ഗോപാലവേഷം കലരുമുപനിഷ-
ത്തിന്റെ സത്തേ! നമസ്തേ''

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ഗ്രാമത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണനേയും കവി നമസ്കരിക്കുന്നു.

അന്യാപദേശമാല:—ചങ്ങനാശ്ശേരി മൂത്ത കോയിത്തമ്പുരാനോട് താൻ വായ്പ വാങ്ങിയിരുന്ന കുറേ ഉറുപ്പിക ഉടനേ മടക്കിത്തരണമെന്നു് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ ഒരു അനുചരനെ ഗ്രാമത്തിലേക്കു് അയച്ചു. തൽകാലം ഉറുപ്പിക കൈവശമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ താഴെ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകമെഴുതി കവി അതിനു പകരമായി കൊടുത്തു.

''വല്ലപ്പോഴുമൊരിക്കലിരുതിരി ഭവൽപാകത്തെ നോക്കീടുവോ-
ക്കെല്ലാർക്കും ബഹുധോപകാരകരമായീടും ഫലം നല്കിലും
തെങ്ങേ! നിന്നുടെ തുഞ്ചത്തുനുസരിച്ചുയർക്കാതലുണ്ടായിരു-
ന്നെന്നാലിത്ഥമുലച്ചിലിച്ചെറുസമീരൻകൊണ്ടു വന്നീടുമോ?''

അതു വായിച്ചുനോക്കി ഉത്തമർണ്ണന്റെ ദോഗിനേയനായ ചെറുണ്ണി കോയിത്തമ്പുരാൻ ആ രീതിയിൽ ഒരു കാവ്യം ഉണ്ടാക്കണമെന്നു് അപേക്ഷിക്കുകയും കവി ആ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു് അൻപതു ശ്ലോകങ്ങളും അടങ്ങിയ അന്യാപദേശമാല രചിക്കുകയും ചെയ്തു. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾകൂടി ആ ഭാവഗംഭീരമായ കാവ്യത്തിൽനിന്നു് ഉദ്ധരിക്കാം.

''ആ മന്ദാരമരങ്ങളാണു തനയന്മാരായ നാലഞ്ചുപേർ
പൂമാതാ മകളെന്നുമല്ല ഭുവനത്രാതാവു നാരായണൻ
ജാമാതാവുമെടോ നിനക്കു കടലേ! നീതന്നെ രത്നാകരം;
ശ്രീമത്ത്വം കുറവില്ലുലച്ചിലിനിയും നിന്നില്ലതാണദ്ഭുതം.''

''ചൂരൽക്കാടായ്ച്ചമച്ചും പുരയിടമഖിലം
ചിത്രകൂടം രചിച്ചും
നീരും പാലും കഴിച്ചും ചില ബലി ബലമായ്
ഭക്തിയോടാചരിച്ചും
ആരാധിക്കുന്നവർക്കും തലയിലടികൾകൊ-
ണ്ടാക്രമിക്കുന്നവർക്കും
പാരാതൊപ്പം കൊടുക്കുന്നരഗവരി ഭവാൻ
നല്ലൊരാശിസ്സു മേന്മേൽ.''

ആശിസ്സിനു പാമ്പിന്റെ വിഷപ്പല്ലെന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്.

ബ്രുസീതാനാടകപൂരണം:—ക്രിസ്തുമതചരിത്രത്തിലെ ഒരു ഇതിവൃത്തത്തെ ആസ്പദമാക്കി ബ്രുസീതാ എന്ന പേരിൽ ഒരു നാടകം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തു രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ സ്ഥലത്തെ ചില കത്തോലിക്കാക്രിസ്ത്യാനികളുടെ അഭ്യർത്ഥനയനുസരിച്ചു് 1074-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു രചിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. മൂന്നങ്കത്തോളം എഴുതിയപ്പോഴേക്കു അദ്ദേഹത്തിനു കായികവും മാനസികവുമായ അസ്വാസ്ഥ്യം നേരിട്ടതിനാൽ ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കേണ്ടിവന്നു. തന്നിമിത്തം ബാക്കി ഭാഗംകൂടി നിർമ്മിക്കുവാൻ ആ കൃതി കവി ഗ്രാമത്തിൽ രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്നയച്ചുകൊടുത്തു. രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ആ മൂന്നങ്കങ്ങളിലും രസസ്ഫുർത്തിക്കുവേണ്ടി അവിടവിടെ എതാനും ചില ശ്ലോകങ്ങൾകൂടി എഴുതിച്ചേർക്കുകയും നാലാമങ്കം ആരംഭിച്ചു് അതിലും സ്വല്പഭാഗം രചിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു് എന്തു കാരണത്താലോ ആ വ്യവസായം അദ്ദേഹവും തുടർന്നില്ല. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം രസസ്വരൂപനിരൂപണത്തിൽ 'ലളിതം' എന്ന ശൃങ്ഗാരചേഷ്ടയ്ക്കു് ഉദാഹരണമായി കവി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു ബ്രസീതാ രണ്ടാമങ്കത്തിലും എടുത്തുചേർത്തിരിക്കുന്നു.

"ചഞ്ചൽപ്പോർകൊങ്കമേൽനിന്നഴിയുമൊരു
മുലക്കച്ചമേൽ വച്ചിടങ്കൈ
തഞ്ചത്തിന്നൊത്തു വീശിത്തരിവളകം കിലു-
ങ്ങുന്ന മറേക്കരത്തെ
ചാഞ്ചാടിക്കൊഞ്ചിയാടിച്ചരണകിസലയം
മെല്ലവേ വച്ചുവച്ചീ-
മാൻചേൽക്കണ്ണാം നടക്കും വഴിയിലൊരു രജ-
സ്സാകിൽ ഹാ! ഞാൻ കൃതാർത്ഥൻ."

അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം നാലാമങ്കത്തിൽപ്പെട്ടതാണു്.

"കീറിപ്പറിഞ്ഞു വഷളായി മുഷിഞ്ഞിരിക്കു-
ന്നീറൻപഴന്തുണിയുടുത്തു ശരീരമാകെ
ചേറും പൂരണ്ടൊരുവനീ നടയിൽക്കിടന്നു
മാറത്തടിച്ചു മുറയിട്ടു കരഞ്ഞിടുന്നു."

രസസ്വരൂപനിരൂപണം:—തമ്പുരാന്റെ കൃതികളിൽ അതിപ്രധാനമായി ഞാൻ ഗണിക്കുന്നതു രസസ്വരൂപനിരൂപണത്തെയാണു്. എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 1077-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഭാഷാഭൂഷണം എന്ന അലങ്കാരഗ്രന്ഥത്തിലെ രസപ്രകരണത്തിൽ സഞ്ചാരിഭാവങ്ങൾക്കു് ഉദാഹരണങ്ങളും മറ്റും പ്രസ്തുതകൃതിയിൽനിന്നു് ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നതിനാൽ ആ കൊല്ലത്തിനു മുമ്പാണു് അതിന്റെ രചന എന്നു വ്യക്തമാകുന്നു. കവിയുടെ അലങ്കാരശാസ്ത്രജ്ഞതയ്ക്കും സഹൃദയത്വത്തിനും കവിതാപാടവത്തിനും രസസ്വരൂപനിരൂപണം ഉത്തമനിദർശനമായി പരിലസിക്കുന്നു. തന്റെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കുടുംബത്തെ ചേലക്കലാപത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ച ധർമ്മരാജാവിന്റെ വിശ്വാത്തരങ്ങളായ അപദാനങ്ങളെയാണു് കവി ഉദാഹരണശ്ലോകങ്ങളിൽ വർണ്ണിക്കുന്നതു്. വിഷയവിവരണത്തിനു ഗദ്യം ഉപയോഗിക്കുന്നു. അതിലെ ശൈലി ആകർഷകമാണു്. താഴെക്കാണുന്ന വാക്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക.

"രസം ലൗകികമെന്നും അലൗകികമെന്നും രണ്ടുതരത്തിലുണ്ടു്. അവയിൽ ആദ്യത്തേതു കടലിപ്പഴം മുതലായതു തിന്നുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദംപോലെ താൽകാലികംമാത്രമാകുന്നു. രണ്ടാമത്തേതു സ്ഥിരമാണു്. ആദ്യത്തേതു നായകനിഷ്ഠവും രണ്ടാമത്തേതു സാമാജികനിഷ്ഠവുമാകുന്നു എന്നു ധരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. സാമാജികന്മാരാകട്ടെ ലൗകികന്മാരായ നായികാനായകന്മാരുടെ അനുരാഗാദികളുടെ അനുമാനംകൊണ്ടു സംസ്കരിക്കപ്പെട്ട സഹൃദയത്വത്തോടുകൂടിയവരായിട്ടു നാടകാദികളിലെ ശാബ്ദികശക്തിനിമിത്തം രാമാദിനായകന്മാരെ പ്രത്യക്ഷന്മാരാക്കി സങ്കല്പിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഭാവനചെയ്യുന്ന സാമാജികന്മാരുടെ മുന്നിൽ ആ നായകന്മാർ സ്വസ്വരൂപേണ എന്നപോലെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. അതുപോലെതന്നെയാണു് ലൗകികങ്ങളായ രത്യാദികളും സ്ഥായിഭാവങ്ങളായിത്തീരുന്നതു്." രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾകൂടി പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"ശൃങ്ഗാരത്തിന്റെ നാമ്പോ, രസികതയൊഴുകി—
പ്പോകുവാനുള്ള തുമ്പോ,
സൗന്ദര്യത്തിന്റെ കാമ്പോ, മദനരസചിദാ—
നന്ദപൂന്തേൻകുഴമ്പോ,
ബ്രഹ്മാവിൻ സൃഷ്ടിവൻപോ, നയനസുഖ—
ലതയ്ക്കുന്ന നല്ലുന്ന കമ്പോ,
കന്ദർപ്പൻ വിട്ടൊരമ്പോ, ത്രിഭുവനവിജയ—
ത്തിന്നിവൻ? തോഴിയമ്പോ!" (വിസ്മയം)

"കൊഞ്ചിപ്പുഞ്ചിരിതൂകി നൽപ്പൂരികവില്ലുള്ളം വളച്ചാമയം
നെഞ്ചിൽത്തഞ്ചിടുമാറു ചെഞ്ചൊടി നനച്ചെന്നോമനത്തോഴിയാം
ചെഞ്ചമ്മേ തുടരുന്ന ചഞ്ചലമിഴിത്തെല്ലിന്റെ തല്ലേല്ക്കയാൽ
വഞ്ചിക്ഷോണിപനാസ്ഥയീയിടെ മനോരാജ്യത്തിൽമാത്രത്തിലായ്."
(ഉദ്ദീപനവിഭാവം)

ഋതുവർണ്ണനം:—ഇതിൽ വഷ്ത്തുവിനേയും ഹേമന്തത്തുവിനേയും പറ്റിയുള്ള വർണ്ണനമേ കാണുന്നുള്ളൂ. ശേഷം ഭാഗങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. ആദ്യത്തേതു ഭാഷയിലും രണ്ടാമത്തേതു സംസ്കൃതത്തിലുമാണു് രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

"പ്രമദമാർ മദമാന്യ മണാളരേ
നിപുണരായ്പ്പുണരായ്കനിമിത്തമായ്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്മരന്നതാനിടയാനിടയാകമെ—
ന്നളികളോത്ത് വിളമ്പി വിളംബരം.'' (വഷ്ത്ത്)

''ആകഷ്ൻ വസനാഞ്ചലം തന്നലതാം ശ്ലിഷ്യൻ മുഹന്നിട്ടയം
വ്യാലുമ്പൻ കുചകുഞ്ജമം വികസയൻ രോമോദ്ഗമൈരങ്കുകം
സീൽകാരം പരിശീലയൻ വിദലയൻ ബിംബാധരം സുഭ്രുവാം
യദ്വായുർമുഗനാഭിഗന്ധസുഭഗോ വാതി പ്രഭാതാഗമേ.''
(ഹേമന്തത്ത്)

രണ്ടു മുക്തകങ്ങൾ:—കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ചില മുക്തകങ്ങൾ പ്രസിദ്ധങ്ങളാണു്.

''പിദധാതി പയോധരാംബരം
ചരമന്ത്യ പ്രഥമം കദാപി നോ
ഇതി സോന്നഭവോസ്ഥിമേതു മേ
കൃപയാ ദർശിതയാ മയി ത്വയാ.'' (സ്തീചാട്ട)

''മോറങ്ങേറെ വിയക്കിണോ വിശറിണോ വീശാളണോ വീശണോ
എൎനേരായി വിശകുണതില്ലയൊ വൃഥാ കത്രികുണതെന്തേ ഭവാൻ?
നാണ്ണോന്തുണിന്ത ചോറണോഥ കറിണോ കണ്യാങ്ങണോ കപ്പണോ
നേരേ ചൊല്ക മറച്ചിടാതിതു മുഴൻ മാഴ്കാതെ നല്കീടുവൻ.''
(വടക്കേ മലയാളത്തിലെ വ്യവഹാരഭാഷയെപ്പറ്റി അവഹേളനം)

ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ രവി വമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ (1037–1075)—കുടുംബവും ജനനവും:—ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശാഖ അരിപ്പാട്ടേക്കു താമസം മാറിയതിനെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിത്തമ്പുരാട്ടിയും ആ തമ്പുരാട്ടിയുടെ സന്താനങ്ങളും ലക്ഷ്മീപുരത്തുതന്നെ പാർത്തു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിത്തമ്പുരാട്ടിക്കു ശകതൻ രവിവമ്മകോയിത്തമ്പുരാനെന്നും പരപ്പനാട്ടു രാമവമ്മരാജാവെന്നും പ്രസിദ്ധന്മാരായ രണ്ടു പുത്രന്മാരും അവരുടെ ജ്യേഷ്ഠത്തിയായി ലക്ഷ്മിത്തമ്പുരാട്ടി എന്നൊരു പുത്രിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ ലക്ഷ്മിത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും മേക്കാട്ടു നമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി രവിവമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 1037 മകരം 17–ാംനു- മകംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. 'കുഞ്ഞുണ്ണി' എന്ന ഓമനപ്പേരിലും അദ്ദേഹം അറിയപ്പെട്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു് ആയില്യംതിരുനാൾ കേരളവമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ (ചെറുണ്ണി) എന്നും രാമവമ്മകോയിത്തമ്പുരാനെന്നും രണ്ടു ജ്യേഷ്ഠന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ കേരളവമ്മ വ്യാകരണം, ന്യായം, മീമാംസ എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ വ്യൽപന്നനും ഒരു നല്ല സംസ്കൃതകവിയുമായിരുന്നു. രാമവമ്മകോയിത്തമ്പുരാനും സംസ്കൃതത്തിൽ പിന്നോക്കമായിരുന്നില്ല. കേരള

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വമ്മ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ കാശിയാത്ര സംബന്ധിച്ചു മങ്ഗളപ്രാർത്ഥനാശതകം എന്ന പേരിൽ ഒരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും എടുത്തു കാണിക്കാം.

"ലക്ഷ്മീവക്ഷോരുഹാരേപരിരംഭസമ്മോദമൂർച്ഛാ—
മാച്ഛാദൈവം സപദിഷി കിമിതി ച്ഛദ്മനാ പദ്മനാഭ!
വാരാണസ്യാം വരഗുണനിധിർവ്വഞ്ചിരാജഃ പ്രയാസ്യൻ
വാഞ്ഛന്നാസ്തേ ഭവദനുമതിം പശ്യ വിശ്വൈകനാഥ!

കാരുണ്യാബ്ധേ! കമലനയന! തവ്പദാംഭോജദാസം
വാസം യോഗ്യം സുഗുണവിഭവേവ്വാസവം വഞ്ചിഭൂമേഃ
ശശ്വൽ പശ്യന്നുചിതമനുജാനീഹി ഭൃജാനിമൗലിം
പ്രേമോദഞ്ചൽപ്രചുരകരുണാദൃക്ഷിതൈരക്ഷിപാതൈഃ."

വിദ്യാഭ്യാസം:—കുലഗുരുവായ തിരുവാപ്പിൽ രാമവാരിയരാണു് രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനെ ബാലപാഠങ്ങളും അഭ്യസിപ്പിച്ചതു്. പിന്നീടു മുത്ത ജ്യേഷ്ഠൻ കാവ്യനാടകങ്ങളും നിഷ്കർഷിച്ചു പഠിപ്പിച്ചു. ഒടുവിൽ മണ്ണടിക്കാരൻ ഒരു ശാസ്ത്രിപ്പോററിയോടു സിദ്ധാന്തകൗമുദിയും അനന്തപുരത്തു മുത്തകോയിത്തമ്പുരാനോടു് ആയുർവ്വേദവും ഗ്രഹിച്ചു. അനന്തപുരത്തു മുത്തകോയിത്തമ്പുരാൻെറയും കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻെറയും മാതൃഷ്വസേയനായിരുന്ന അദ്ദേഹം എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അവരെപ്പററി അദ്ദേഹത്തിനുള്ള ഭക്തിക്കു് അളവുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരവസരത്തിൽ മുത്തകോയിത്തമ്പുരാനെക്കുറിച്ചു്

"വാണീമാതിൻെറ നൽപ്പോർമുലകളിലൊഴുകും
സ്തന്യപീയൂഷസാരം
കേണീടാതാസ്വദിച്ചിട്ടനുദിനമതുല—
പ്രീതിനേടും മഹാത്മാ
വാണീടുന്നൂഴിതന്നിൽപ്പുതുപുകഴും നിറയും
പുണ്യവാനായ പപ്പു—
ക്ഷോണീമാണിക്യഭൂഷാമണി ഗുരുനിധിയാം
രാജരാജക്ഷിതീശൻ"

എന്നും, മദനമഞ്ജരീവിലാസം ഭാണത്തിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെക്കുറിച്ചു്

"ചൊല്ലേറീടുന്ന വിദ്യാനടകുലമടവാ—
ക്കുള്ള മങ്ഗല്യരത്നം,
നല്ലുന്തോൻ ചോന്നോലിക്കും മൃദുതരകവിതാ—
കല്പവല്ലീകുപഘ്നം,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കെല്പോടിപ്പുണ്യവാനെന്നറിക സുഖി! തൽ—
സോദരൻ മോദമോടി—
ന്നിബ്ഭാണത്തെച്ചമച്ചൂ ഗ്രണനിധി രവിവ—
മ്മാവനീപാലബാലൻ''

എന്നും പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. ബാല്യംമുതൽക്കുതന്നെ കഥാനായകൻ ഒരുതരം തപ്രോഗത്തിനു വശംവദനായിരുന്നു; അതിന്റെ അങ്ങുങ്ങളായി പനിയും മറ്റു ചില ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ കൂടെക്കൂടെ ബാധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എങ്കിലും അവയ്ക്കൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉത്സാഹശക്തിയേയോ, ജ്ഞാനസമ്പാദനതൃഷ്ണയേയോ, കവിതാവ്യാപാരാസക്തിയേയോ ക്ലാനീഭവിപ്പിക്കുന്നതിനു സാധിച്ചില്ല. യാവജ്ജീവം അദ്ദേഹം ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായിത്തന്നെ കാലയാപനം ചെയ്തു. ജ്യോതിഷത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും പ്രായോഗികമായ പരിജ്ഞാനം നേടി. 1052—ാമാണ്ടിടക്കായിരുന്നു ഇംഗ്ലീഷു പഠിച്ചതു്. കാലാന്തരത്തിൽ അഷ്ടാവധാനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഐകാഗ്ര്യവും അദ്ദേഹത്തിനധീനമായിത്തീർന്നു. സമകാലികന്മാരായ സാഹിത്യകാരന്മാർക്കെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിഭാവിലാസത്തെപ്പറ്റി പ്രകൃഷ്ടമായ ബഹുമാനമാണുണ്ടായിരുന്നതു്.

അനന്തരകാലജീവിതം:—യൗവനാരംഭത്തിൽത്തന്നെ തന്റെ മാതുലനും അക്കാലത്തു ലക്ഷ്മീപുരത്തെ കാരണവന്മാരുമായിരുന്ന ശക്തൻ രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞാനുസാരം ധനാഢ്യമായ സ്വകുടുംബത്തിലെ കാര്യാനേഷണാരംഭംകൂടി കവിക്കു വഹിക്കേണ്ടതായിവന്നുകൂടി. തന്നിമിത്തം സാഹിത്യരചനയ്ക്കു വിനിയോഗിച്ചിരിക്കാവുന്ന സമയത്തിൽ ഒരു ഭാഗം നഷ്ടമായി. അങ്ങനെ ഉൽകടമായ അനാരോഗ്യത്തിനും ക്ലേശകരമായ കുടുംബഭരണത്തിനും ഇടയ്ക്കു നിന്നുകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹം സരസ്വതീദേവിയെ ഉപാസിച്ചതു്. പ്രൊഫസർ കെ. പരമുപിള്ളയുടെ സഹോദരി നാണിക്കുട്ടിയമ്മയെ വിവാഹംചെയ്തു. സഹോദരന്മാർ മൂന്നുപേരും അത്യത്ഭുതമായ സൗഭ്രാത്രം പുലർത്തിപ്പോന്നു. രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനും അദ്ദേഹവും സന്തതസഹചാരികളായിരുന്നു. മൂത്ത ജ്യേഷ്ഠന്റെനേർക്കു് അവർ അനന്തരവരുടെ രീതിയിലും പെരുമാറി. ഇളയ സഹോദരന്മാർക്കു ചതുരംഗത്തിലും കലശലായ ഭ്രമമുണ്ടായിരുന്നു. ക്രമേണ ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യം വർദ്ധിക്കുകയാൽ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചു ചികിത്സ നടത്തിയെങ്കിലും അതുകൊണ്ടു പറയത്തക്ക പ്രയോജനമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. ഒടുവിൽ അതു് ഉദരരോഗത്തിൽ കലാശിക്കുകയും 1075 ഇടവം 5—ാംനു- ആ കവിപുങ്ഗവൻ പ്രപഞ്ചരങ്ഗത്തിൽനിന്നു തിരോധാനം ചെയ്കയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യപരമാണുക്കളിൽ ഒരുവനാണു് ഈ ഗ്രന്ഥകാരൻ. മഹാനുഭാവനായ ആ ഗുരുനാഥന്റെ ശിക്ഷാസാമർത്ഥ്യവും അനുഗ്രഹവിശേഷവുംനിമിത്തമാണു് ഇവനുംകൂടി ഒരെളിയ സാഹിത്യകാരനാകുവാൻ സാധിച്ചതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കവിതാരീതി:—രവിവമ്മകോയിത്തമ്പുരാനു ബാല്യംമുതല്ക്കുതന്നെ കവനകലയിൽ അസാമാന്യമായ വാസനയും അവിച്ഛിന്നമായ അഭ്യാസവുമുണ്ടായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെയും ജ്യേഷ്ഠനേയും അനുകരിച്ചു സംസ്കൃതകവിതകൾ രചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു കാലക്രമത്തിൽ കവുത്തപാറ ദാമോദരൻനമ്പൂരിയും, ഗ്രാമത്തിൽ രാമവമ്മത്തമ്പുരാനും, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും സുഹൃത്തുക്കളും ഉപദേശകന്മാരുമായി; അപ്പോളാണു് അവരോടൊപ്പം ഭാഷാകാവ്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുവാൻ ഉത്സാഹം തോന്നിയതു്. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളവും മഴമങ്ഗലത്തിന്റെ നൈഷധവും കൊടിയവിരഹംചമ്പുവും വായിച്ചപ്പോൾ ആ ഉത്സാഹം ദൃഢീഭവിച്ചു. കേവലം ഫലിതപ്രധാനവും അർത്ഥചമൽകാരവിരളവുമായ വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അധികമൊന്നും ആഭിമുഖ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിലെ പദവിന്യാസരീതിമാത്രം അദ്ദേഹം അങ്ഗീകരിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കവിത പല അംശങ്ങളിലും വെണ്മണിമഹൻറെതിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച പതിപ്പായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടും അദ്ദേഹത്തിനു തൃപ്തിവന്നില്ല. ഗ്രാമത്തിൽ കോയിത്തമ്പുരാനു് അർത്ഥത്തിൽ വേണ്ട നിഷ്കൃഷ്ടയുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും പദഘടനാപാടവം പ്രശംസനീയമായിരുന്നില്ല. ശബ്ദത്തിലും അർത്ഥത്തിലും ഒന്നുപോലെ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചുവേണം ഭാഷാകാവ്യങ്ങൾ രചിക്കുവാൻ എന്നു കോയിത്തമ്പുരാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അത്തരത്തിലുള്ള ആധുനികഭാഷാപ്രബന്ധങ്ങളുടെ ഉപജ്ഞാതാവായി അദ്ദേഹത്തെ പരിഗണിക്കുന്നതിൽ അനൗചിത്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഭാഷാശ്ലേഷപ്രയോഗത്തിൽമാത്രമേ അദ്ദേഹം ഗ്രാമത്തിൽ കോയിത്തമ്പുരാനെ അനുകരിച്ചുള്ളൂ.

കൃതികൾ:—സംസ്കൃതത്തിൽ 1 പൂതനാമോക്ഷം ചമ്പു, 2 ലളിതാംബാദണ്ഡകം, 3 നക്ഷത്രമാലാസ്തോത്രം, 4 കാത്യായന്യഷ്ടകം എന്നീ നാലും, ഭാഷയിൽ 5 ഉഷാകല്യാണം ചമ്പു, 6 ഗൗരീപരിണയം ചമ്പു, 7 മദനമഞ്ജരീവിലാസം ഭാണം, 8 കവിസഭാരഞ്ജനം നാടകം, 9 ബ്രസീതാനാടകം—ആദ്യത്തെ മൂന്നങ്കങ്ങൾ, 10 ചന്ദ്രഗ്രഹ്യവിജയം നാടകം, 11 ആര്യാശതകം, 12 ബാണയുദ്ധം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 13 ഒരു താലോലംപാട്ടു്, 14 അംബാഷ്ടകം, 15 പാലാഴിമഥനം, 16 ചില ശൃങ്ഗാരശ്ലോകങ്ങൾ, 17 തുലാഭാരശ്ലോകങ്ങൾ, 18 ശ്രീമൂലവിലാസം, 19 കാദംബരീകഥാസാരം ഗദ്യം എന്നിങ്ങനെ പതിനഞ്ചും കൃതികൾ രവിവമ്മകവി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പല നല്ല മുക്തകങ്ങളുടെയും പ്രണേതാവെന്നനിലയിലും അദ്ദേഹം ശാശ്വതമായ യശസ്സു സമാർജ്ജിക്കുകയുണ്ടായി. അഷ്ടാങ്ഗഹൃദയത്തിനു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലുമായി ഒരു വ്യാഖ്യാനം തുടങ്ങിവെച്ചതേയുള്ളൂ. ഇവയിൽ ചന്ദ്രഗ്രഹ്യവിജയം നാടകം, ബാണയുദ്ധം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, ലളിതാംബികാദണ്ഡകം, നക്ഷത്രമാലാസ്തോത്രം എന്നീ കൃതികൾ കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ല. പാലാഴിമഥനം ഇരുപത്തിരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾമാത്രമുള്ള ഒരു ചെറിയ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കവിതയാണു്. താലോലംപാട്ടു് ഒരു മരുമകളുടെ രക്ഷയ്ക്കായി വൈകുണ്ഠപുരത്തപ്പനോടു കവി ചെയ്യുന്ന പ്രാർത്ഥനയാകുന്നു.

"സന്താനശാഖിയാമസ്മൽകുടുംബത്തിൽ
സന്താനമേകം ശ്രീവൈകുണ്ഠേശൻ
സന്താനഗോപാലമൂർത്തിയെൻപൈതലെ—
സ്സന്തതം രക്ഷിച്ചുകൊള്ളണമേ"

എന്നു് ആ പാട്ടു് ആരംഭിക്കുന്നു. 1067-ാമാണ്ടു ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ തുലാഭാരമഹോത്സവത്തിൽ കവി അടിയറവച്ചതാണു് തുലാഭാരശ്ലോകങ്ങൾ. കാദംബരിയിലെ ഇതിവൃത്തം വളരെ സംക്ഷേപിച്ചു കാദംബരീകഥാസാരം എഴുതി. അതു് ഒരു അപൂർണ്ണകൃതിയാകുന്നു. മറ്റു ഗ്രന്ഥങ്ങളെപ്പറ്റി സ്വല്പം ഉപന്യസിക്കാം.

പൂതനാമോക്ഷം ചമ്പു:—1060-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് എഴുതിയ പ്രസ്തുതചമ്പുവാണു് തമ്പുരാന്റെ പ്രഥമകൃതി. അതിനുമുൻപുതന്നെ ജ്യേഷ്ഠൻ കേരളവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ രചിച്ച ദേവ്യക്ഷരമാലയിൽ അദ്ദേഹവും ചില ശ്ലോകങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ ഒന്നാണു് ചുവടേ കാണുന്നതു്.

"ഘുസൃണതിലകകാന്തിശ്ലക്ഷ്ണനീലാളകശ്രീ—
വ്യതികരിതരുചിസ്തേ ഫാലബാലേന്ദുരേഷഃ
തിമിരനികരസന്ധ്യാരാഗസമ്പക്കാന്താ—
മൃതകിരണരേഖാമാക്ഷിപത്യുദ്ഗികന്യേ."

നമ്മുടെ കവിക്കു ഭാഷാകവിതപോലെതന്നെ സംസ്കൃതകവിതയും സ്വായമേവാഗതയായിരുന്നു. മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ ചമ്പുക്കളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ തോന്നിയിരുന്ന ആദരാതിശയമാണു് പൂതനാമോക്ഷം രചിക്കുവാൻ പ്രേരകമായിത്തീർന്നതു്. മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരത്തിൽ ദേവന്മാരുടെ ആനന്ദം:

"പപാത കല്പപ്രസവസ്തദാനീം
കംസസ്യ കീർത്തിപ്രസവൈസ്സഹൈവ
ധരാതലേ നിർമലവർഷധാരാ—
പ്യാനന്ദബാഷ്പൈസ്സുരസുന്ദരീണാം."

വസുദേവന്റെ പുത്രമുഖദർശനം:

"സാക്ഷാദീക്ഷ്യസരോരുഹാക്ഷമമലൈഃ പുണ്യോത്തരൈർയോഗിനാം
ചിത്തൈരപ്യനവാപ്യമാപ്ലുതതനുഃ പീയൂഷവാപ്പൈരിവ
സാന്ദ്രാനന്ദനിരുദ്ധഗദ്ഗദവചാസ്തുഷ്ടാവ ദുഷ്ടിദ്രയീ—
പീയൂഷാഞ്ജനമഞ്ജനദ്യുതിധരം ദേവം സ ശൂരാത്മജഃ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പൂതന ഗോവർദ്ധനപർവ്വതം കാണുന്നതു്:

''തസ്യോപാന്തേ തരുണജലദശ്യാമഭൂംഗാഭിരാമം
പ്ലുഷ്ടോന്മീലൽപരിമളരസൈരഞ്ചിതം ചന്ദനൗഘൈഃ
ലക്ഷ്മീജാനേന്ദ്രഖരപദസംഗേന സംഭാവ്യമാനം
മൃദ്ധാപശ്യൽ സ്തനമിവ ഭുവസ്തത്ര ഗോവർദ്ധനാദ്രിം.''

ലളിതാംബാദണ്ഡകം:—''ജയ ജയ ജഗദംബ! ലോലംബ മാലാമലശ്യാമളശ്രീമദംഗപ്രഭാപൂരസംപൂരിതാശേഷദിങ്മണ്ഡലേ! പാദ സംസേവനാസക്തദേവാംഗനാമണ്ഡലേ!'' ഇത്യാദി.

കാത്യായന്യഷ്ടകം:—''അസ്മ കാത്യായനീ മുദേ'' എന്നു് ഓരോ ശ്ലോകത്തിലേയും ആദ്യത്തെ അക്ഷരങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തു വായിച്ചാൽ കാണാവുന്ന എട്ടു വസന്തതിലകപദ്യങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു ചെറിയ സ്തോത്രമാണു് കാത്യായന്യഷ്ടകം. കവി തന്റെ ഇഷ്ടദേവത യായ കുമാരനല്ലൂർ കാത്യായനീദേവിയെ അതിൽ സ്തുതിക്കുന്നു. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

''അർദ്ധേന്ദുഭൂഷിതമനർഘ്യമണിപ്രകാശ—
നിർധൂതമാഘവതചാപമിദം കിരീടം
ആബിഭ്രതീമഭിനവാഭ്രസമാനശോഭാ—
മാരാധയേ ഹൃദി കുമാരപുരീശ്വരി! ത്വാം.''

ഉഷാകല്യാണം ചമ്പു:—187 പദ്യങ്ങളും 16 ഗദ്യങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഉഷാകല്യാണത്തിനു മാഗ്ദനിർദ്ദേശം ചെയ്തതു ഗ്രാമത്തിൽ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ മീനാക്ഷീകതനചരിത്രമാണെങ്കിലും അതിനെക്കാൾ എന്നുവേണ്ട, ആധുനികകാലത്തെ മറേറതു ഭാഷാചമ്പുവിനേയുംകാൾ പതിന്മടങ്ങു ഗുണഭൂയിഷ്ഠമാണതു്. ശൃംഗാരരസത്തിന്റെയും വീരരസ ത്തിന്റെയും സമഞ്ജസമായ സമ്മേളനംകൊണ്ടും ശബ്ദാർത്ഥനിഷ്ഠങ്ങളായ സകലകാവ്യഗുണങ്ങളുടേയും സമഗ്രമായ സന്നിവേശംകൊണ്ടും സവി ശേഷം പ്രശോഭിക്കുന്ന ഒരു കാവ്യമാണു് ഉഷാകല്യാണം എന്നു സങ്കോ ചംകൂടാതെ സമർത്ഥിക്കാം. ഗദ്യങ്ങളിൽ ഒന്നിനുമാത്രമേ ഗാനഗന്ധി ത്വമുള്ളൂ. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക.

ഉഷയുടെ നവയൗവനം:

''കണ്ണേ താപിഞ്ഛരുചിസ്തബകരുചികളെ—
ക്കൺമുനത്തെല്ലുണർച്ചു;
തിണ്ണെന്നപ്പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലുമണിമുലയിൽ—
ത്താരഹാരാഭ ചേർത്തു;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അണ്ണോജം കൂപ്പുമോമൽപ്പടയുളിരിൽ നഖ—
ശ്രീ പരം ഭംഗി ചേരും—
വണ്ണം ലാക്ഷാരസത്തിൻ രുചിയെയുചിതം
ചേർത്തു കല്യാണഗാത്ര്യാഃ.''

അനിരുദ്ധനെ കൊണ്ടുചെന്നിട്ട ചിത്രലേഖ ഉഷയോട്°:

''കന്നൽക്കണ്ണാളണിഞ്ഞീടിന മകുടമണേ!
ഗ്രഥമായ° നിന്റെ ചിത്തം
മുന്നം കൈക്കൊണ്ടുപോയ്ക്കൊണ്ടൊരു തരുണനെ ഞാൻ
തനിച്ചി! കൊണ്ടിങ്ങുപോന്നേൻ
എന്നാൽ നിൻകൈകളാകുന്ന ചിതലതകഠംകൊ—
ണ്ടിന്നു ബന്ധിച്ചു കൊങ്ക—
ക്കുന്നിന്മേൽച്ചേർത്തു താത്തേൻമൊഴി മണി! വഴി—
പോലിന്നി മറ്റിച്ചുകൊഠംക.''

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ പുറപ്പാട്°:

''മുഷ്കാളം ദാനവന്മാരുടെ ഗളരുധിര—
ത്തിങ്കലുത്തുഗ്രമോദാൽ
മുക്കാലും മുങ്ങി മങ്ങാതഴകൊട്ട കളിയാ—
ടുന്ന ചക്രായുധത്തെ
തൃക്കയ്യിൽച്ചേർത്തു ചീർത്തീടിന മദമൊടുടൻ
പാഞ്ചജന്യം മുഴക്കി—
ത്തക്കത്തിൽത്താനൊരുങ്ങീ സുരരിപുവൊട്ട വൻ—
പോരിനംഭോരുഹാക്ഷൻ.''

ആര്യാശതകം:—ആര്യാശതകം കുമാരനല്ലൂർ ഭഗവതിയെപ്പറ്റി കേശാദിപാദവർണ്ണനം ഉഠംക്കൊള്ളിച്ചു തുമ്പൂരാൻ ഗീതിവൃത്തത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്തോത്രരത്നമാകുന്നു. ഉഷാകല്യാണത്തിന്റെ മുദ്രാപണത്തിനായി കവി ഒരുമ്പെട്ടപ്പോഠം ആദ്യമായി അച്ചടിപ്പിയ്ക്കുന്ന കൃതി ഈശ്വരസ്തോത്രമായിരിക്കണമെന്നു മൂത്ത ജ്യേഷ്ഠൻ അനുശാസിച്ചതിനാൽ ഒരു ദിവസം രാത്രിയിൽ മൂന്നു മണിക്കൂർകൊണ്ടു° എഴുതിത്തീർത്തതാണു°. ആ കാവ്യത്തിന്റെ രീതി അടിയിൽ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു°.

''മനമേ! ഭജിക്ക നന്നായ്ക്കനമേറും കഠിനകുചഭരാവനതം
ഘനമേചകരുചികലരും ധനമേകം സതതമണ്ഡജാരാതേഃ.''

''അഞ്ജനമണിയും തിരുമിഴി ഖഞ്ജനമോ, കമ്രമായ കരിമീനോ,
കഞ്ജശരാസനശരമോ, മഞ്ജുകൃപാവഷ്മാന്ന നീരദമോ?''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"മായേ! മോഹതമോമയമായേറെ വളർന്ന കടൽ കടന്നീടാൻ
തായേ! വരമിന്നടിയനു തായേ! തരുണേന്ദുചൂടുവോൻജായേ!"

ഗൗരീപരിണയം:—തമ്പുരാന്റെ ഗൗരീപരിണയചമ്പു അപൂർണ്ണമാണു്. കുമാരസംഭവം അഞ്ചുമുതൽ എഴുവരെയുള്ള സർഗ്ഗങ്ങളിലെ കഥ അതിൽ പ്രതിപാദിയ്ക്കണമെന്നാണു് കവി ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നതെങ്കിലും 97 പദ്യങ്ങളും 6 ഗദ്യങ്ങളും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒന്നാം സ്തബകത്തിൽ നിറുത്തി അഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിലെ കഥമാത്രം വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടാം സ്തബകം ആരംഭിച്ചില്ല. കാളിദാസന്റെ ആശയങ്ങളും പലതും സ്വായത്തമാക്കി രചിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രസ്തുതകൃതിക്കു് ഉഷാകല്യാണത്തിന്റെ മാധുര്യമില്ല. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ എടുത്തുചേർക്കാം.

"നീലക്കാർകാന്തികോലും പുരികുഴൽനിരതൻ
മേന്മ നന്നെല്ലുകാണ്കും
നീളെത്തുകും മധുളിമധുരകളവചോ—
ഭങ്ഗി പെൺകുയ്ലുകാണ്കും
ലീലാചാതുര്യമോരോന്നഭിനവലതകാ—
ക്കും കടംനല്കി മെല്ലേ
നീലക്കണ്ണാൾ തപസ്സിന്നുചിതത തടവീ—
ടുന്ന വേഷം ധരിച്ചാൾ."

"കളഞ്ഞു മാത്സര്യം മൃഗതതികൾ; മുന്നേതിലധികം
തെളിഞ്ഞു ശാഖാഗ്രം പൃഥുലഫലപൂമഞ്ജരികളാൽ;
വിളഞ്ഞു നീവാരാദികളുമതിയാ,യന്നടനടൻ
തെളിഞ്ഞു പുണ്യശ്രീഗിരിമകൾ തപിക്കുന്ന വിപിനം."

ശ്രീമൂലവിലാസം:—ഈ കാവ്യത്തിനു ശ്രീമൂലരാജസ്തവമെന്നും പേരുണ്ടു്. ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പേരിൽ കവിക്കു ഗാഢമായ ഭക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. അവിടത്തേക്കു് അദ്ദേഹം ഒരാസരത്തിൽ സമർപ്പിച്ചതാണു്

"അന്തർഭാഗത്തു ചേർത്തമ്മുരമഥനനെ,യ—
മ്മട്ടു നാട്ടാർ രസംചേ—
ർന്നനുംകൂടാതണഞ്ഞും, ജനഹിതമതിനായ്
വേലയിൽത്താനിരുന്നും
ചന്തംപൂണ്ടുല്ലസിക്കും നൃപതിവര! ഭവാൻ
സിന്ധുവിന്നൊപ്പമത്രേ
കിന്തു ശ്രീമൻ! ഭവാനിൽ ക്ഷിതിധവ! നിലയി—
ല്ലായ്കയെന്നുള്ളതില്ല."

ശ്രീമൂലവിലാസം എന്നു സുപ്രസിദ്ധമാണു് ഈ ശ്ലോകം. വിഭിന്ന വൃത്തങ്ങളിൽ പത്തു ദശകങ്ങളായി നിർമ്മിക്കണമെന്നായിരുന്നു തമ്പു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാന്റെ അഭിസന്ധിയെങ്കിലും അതു സാധിച്ചില്ല. നാല ശ്ലോകങ്ങളേ തീന്നുള്ളൂ. ദ്വിതീയശ്ലോകം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

"ശ്രീപത്മനാഭചരണാംബുരുഹത്തിൽ നിത്യ—
മാമഗ്നമാനസനസീമഗ്രണാഭിരാമൻ
ആമൂലചൂഡമുലകിൽപ്പുകഴും തിങ്കിവിങ്ങും
ശ്രീമൂലവഞ്ചിനൃവരൻ വിജയിച്ചിടുന്നു."

അംബാഷ്ടകം:—ദ്രുതവിളംബിതവൃത്തത്തിൽ യമകപ്രാസം ഘടിപ്പിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണു് അംബാഷ്ടകം. 1070—ാമാണ്ടു ചിങ്ങത്തിലോ മറ്റോ ആയിരുന്നു അതിന്റെ നിർമ്മിതി. "ഉരുതരജ രപീഡിതനാകയാലൊരു ദിനം രവിവർമ്മനൃപാലകൻ ഗിരിസുതാച്ചനായായ്" കൃതിചെയ്തതാണു് ആ കീർത്തനമെന്നു കവി പറയുന്നുണ്ടു്.

"അവിരളാർത്തി വളർത്തു കിളിർത്തിടും
വിവിധരോഗമകന്നു സുഖിക്കുവാൻ
ശിവകുടുംബിനി! നിൻകരുണാമൃതിൻ
കണലമേ ബലമേണവിലോചനേ!"

എന്നതു് അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണു്.

മദനമഞ്ജരീവിലാസം:—വളരെ നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചെഴുതിയ പ്രസ്തുതഭാണവും പൂർത്തിയായിട്ടില്ല. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടു മാതിരി മനസ്സിലാക്കാം.

"കണ്ണാശ്ലേഷം കണക്കില്ലിതിൽ വിഷമിയലു—
നുണ്ടയേ! ചുംബനത്തി—
നുണ്ടാകുന്നു ഭയം മേ ഗരളമൊഴുകുമി—
ക്കുണ്ഡലം കാങ്കമൂലം
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടിവണ്ണം ഗിരിമകൾ, പരിരം—
ഭാദിലീലയ്ക്കൊരുങ്ങും
തണ്ടാർബാണാരിതന്നോടരുളിന പരിഹാ—
സോക്തി പാലിച്ചിടട്ടേ."

"ചാരത്തൻപോടണഞ്ഞും മധുരകളനിനാ—
ദങ്ങൾ നീളെച്ചൊരിഞ്ഞും
പാരം പൂന്തേൻ നുകർന്നും പലപല ലതയിൽ—
ച്ചെന്നു വാഴുന്ന ഭൃങ്ഗം
ഓരോരോ വാരനാരീമണിമയഭവനം
തോറുമാത്താനുരാഗം
കോരി ക്രീഡിച്ച മോദം തടവിന വിടനെ—
പ്പോലവേ നീലവേണി."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കവിസഭാരഞ്ജനം:—1067–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസത്തിൽ കോട്ടയത്തുവച്ചു നടന്ന കവിസമാജത്തെ വിഷയീകരിച്ചു കവി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണു് അഞ്ചങ്കംകൊണ്ടു പൂർണ്ണമാകുന്ന പ്രസ്തുതനാടകം. 1065 മുതൽ 1075വരെയുള്ള പത്തു കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിൽ ഭാഷയിൽ നിരവധി നാടകങ്ങൾ പ്രകാശിതങ്ങളായി എങ്കിലും അവയിൽ സചേതോലകല്പിതങ്ങളായ ഇതിവൃത്തങ്ങളാൽ ശോഭിക്കുന്നവ വളരെ വിരളങ്ങളും, അവയിൽത്തന്നെ ഗ്രന്ഥോത്തരങ്ങളായുള്ളവ അത്യന്തം വിരളങ്ങളുമാണു്. കവിസഭാരഞ്ജനത്തിനു പല അഭിനന്ദനീയങ്ങളായ വൈശിഷ്ട്യങ്ങളുമുണ്ടു്. ഒന്നാമതു് ആ നാടകം ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളെ ആശ്രയിയ്ക്കുന്നില്ല. രണ്ടാമതു നാടകീയമായ പ്രതിപാദനത്തിനു വഴങ്ങിക്കൊടുക്കാത്ത ഒരു സാധാരണസംഭവത്തെ വിഷയീകരിക്കുന്നു. മൂന്നാമതു പദ്യത്തിലും ഗദ്യത്തിലുമുള്ള സംഭാഷണം കഴിവുള്ളിടത്തോളം അതാതു പാത്രങ്ങളുടെ കവിതാരീതിയിൽത്തന്നെ രചിയ്ക്കുന്നു. നാലാമതു കവിയും ആ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു പാത്രമാണു്. അത്തരത്തിലൊരു നാടകം മലയാളത്തിലല്ലാതെ മറൊരു ഭാഷയിലുമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 1067–ൽത്തന്നെയാണു് പ്രസ്തുതകൃതിയുടേയും നിർമ്മിതി. അതിനു കവിസഭാരഞ്ജനഭാഷ്യം എന്ന പേരിൽ ഒരു മണ്ഡനോപന്യാസം എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നാടകത്തിലെ അങ്ഗിയായ രസം വീരമാണെന്നും വീരരസത്തിനു് അനേകം വകഭേദങ്ങളുള്ളതിൽ ആരംഭവീരമെന്നോ കാര്യവീരമെന്നോ അതിനെ വ്യപദേശിക്കാമെന്നും ആ മഹാപണ്ഡിതൻ സമർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നു. കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസ്മാപ്പിളയാണു് നായകൻ. വിലപട്ടത്തു രാഘവൻനമ്പിയാരാണു് ഫലിതം പൊട്ടിച്ചു് അംഗമായ ഹാസ്യരസം ഉത്ഥാപനംചെയ്യുന്നതു്. അവക്കു പുറമേ കുമാരമങ്ഗലത്തു നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടു്, മറിയപ്പള്ളി വലിയതമ്പുരാൻ, നിധിയിരിക്കൽ മാണിക്കത്തനാർ, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയർ, വയക്കര മൂസ്സതു്, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, വെണ്മണി മഹൻ, എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ, ചങ്ങനാശ്ശേരി രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ, പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മ, മാവേലിക്കര ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ ബി. എ., മാവേലിക്കര രവിവർമ്മതമ്പുരാൻ എം. എ. മുതലായവരും ആ നാടകത്തിലെ പാത്രങ്ങളാണു്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ പകർത്തുന്നു.

"നന്നല്ലിബ്ഭാഷയേതും നലമൊടു വിബുധ–
ന്മാരു വാഴ്ത്തുംവിധത്തിൽ–
ക്കുന്നിക്കും ഭങ്ഗിതേടും പല പുതിയ പരി–
ഷ്കാരവും ചേർത്തിടേണം
എന്നെല്ലാമോതി നന്നായ് സഖികളുടനല–
ങ്കാരമോരോന്നു ചേർക്കും
കുന്നിൻപെൺപൈതലാഠ്യതന്നുടെ കളർപുതുമെയ്
പേർത്തുമിന്നോർത്തിടേണം."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇതിൽ ശ്ലേഷപ്രയോഗംകൊണ്ടു ലഭിയ്ക്കുന്ന അത്ഥചാതുര്യം ആലോചനാമൃതംതന്നെ. അടുത്ത ശ്ലോകം വെണ്മണി മഹന്റെ മുഖത്തുനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന രീതിയിൽ കവി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്.

"പാരാവാരം കടന്നിട്ടധികമകലെയു—
ള്ളന്തരീക്ഷത്തിലുണ്ടാ—
മോരോ വൃത്താന്തമെല്ലാമരഞൊടിയിടകൊ—
ണ്ടിന്നു നന്നായ് ഗ്രഹിപ്പാൻ
വേറേ മറ്റൊന്നു മാശ്ശ്രം? ശിവശിവശിവനേ
വണ്വെഴും കമ്പിതന്നിൽ—
ച്ചേരും വേഗം നിനയ്ക്കുന്നളവിലിഹ മനോ—
വേഗവും തോറ്റുപോകും."

ഈ ശ്ലോകത്തിനു നല്ല തന്മയത്വമുണ്ടു്.

ബ്രുസീതാ:—ബ്രുസീതാനാടകത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തിനും മറ്റു മുള്ള കാരണങ്ങളെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. തമ്പുരാൻ രചിച്ച ഭാഗത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം എടുത്തു ചേർക്കാം.

"തന്മേനിക്കൊത്തവണ്ണം പല നിലയിലല—
ങ്കാരമോരോന്നു ചേർത്തും
ചെമ്മേ ചാതുര്യമേറുംപടി മൃദുലപദം
വച്ചുമിച്ചാനുകൂലം
ഉന്മേഷത്തോടുകൂടിസ്സഭയിലൊരുവിധം
തൃപ്തികൈക്കൊണ്ടിറങ്ങാൻ
മേന്മേൽ നന്മാഴിഴിക്കും കവികളുടെ മൊഴി—
ക്കും ജനിക്കും വിളംബം."

ശൃംഗാരശ്ലോകങ്ങൾ:—ഇവ തിരുവനന്തപുരത്തു ചികിത്സയിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ എഴുതിയതാണു്. പതിനാറു ശ്ലോകങ്ങളേ കിട്ടീട്ടുള്ളു. ഗ്രന്ഥം മുഴുവനായിട്ടില്ല. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"താണുള്ളോരോമനപ്പൊയ്കയിലഴകൊഴുകും
നല്ലരിമ്പായൽമീതേ
വാണല്ലാസേന കോകദ്വയമഭിമുഖമായ്
നോക്കിനന്ദിക്കവണ്ണം
ചേണാറും ചന്ദ്രബിംബം ചിതമൊട്ടു സവിധേ
ചേർത്തു ചെന്താർശരൻതാൻ
കാണിക്കും മോടിവിടുപ്പുതുമ മതിമയ—
ക്കുന്നതാശ്ചര്യമല്ല."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കല്ലോലം കൈതൊഴും നിൻ ചടുലതരചല—
ച്ചില്ലി, നല്ലിന്ദ്രനീല—
ക്കല്ലോടൊക്കുന്ന തൃക്കൺമുന, മുഴുമതി തോ—
ല്ക്കുന്ന വക്ത്രാരവിന്ദം,
നല്ലോമൽപ്പോർമുലക്കുന്നുകഠം, നലമിയലും
നാഭിയെന്നേവമോരോ—
ന്നല്ലോ മന്മാനസത്തിന്നിതുപൊഴുതു വിനോ—
ങ്ങളെൻ മണ്ഡളാണ്ഡി!"

ഇക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ട ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഭാണത്തിലും കാണ്മാനുണ്ട്.

ഒരു മുക്തകം:—ചുവടേ ചേർക്കുന്ന മുക്തകം സുപ്രസിദ്ധവും കവിയുടെ മനോധർമ്മപ്രസരത്തിനു് ഒരുത്തമനിദർശനവുമാകുന്നു.

"നന്നായുള്ളോരലങ്കാരവുമകലെ വെടി—
ഞ്ഞത്ഥമെല്ലാമുപേക്ഷി—
ച്ചൊന്നായ്പ്പാകാദി കൈവിട്ടിഹ പരമപദം
ചേരുവാൻ മോഹമാന്ന
ഇന്നിക്കാണുന്ന ഭാഷാകവികുലമഖിലം
താപസപ്രായമാകു—
ന്നെന്നാൽ മൗനവ്രതംതാനിനിയിവർ തുടരു—
ന്നാകിൽ നന്നായിരിക്കും."

എണ്ണയ്ക്കാട്ട രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാൻ (1028–1092)

—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—എണ്ണയ്ക്കാട്ട രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 1028—ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ കാർത്തികനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു മലബാർ വേപ്പൂർക്കോവിലകത്തെ ഒരു ശാഖയായ വടക്കേമഠം രാജരാജവർമ്മ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാനും മാതാവു് എണ്ണയ്ക്കാട്ട കൊട്ടാരത്തിലെ മഹാപ്രഭുത്തമ്പുരാട്ടിയുമായിരുന്നു. 'കുഞ്ഞാരു' എന്ന ഓമനപ്പേരിലാണു് ചരിത്രനായകനെ കേരളീയർ അറിയുന്നതു്. സംസ്കൃതത്തിൽ ബാലപാഠങ്ങൾ കൂട്ടമ്പേരൂർ കുഞ്ഞുവാരിയരിൽനിന്നു പഠിച്ചതിനുമേൽ അമ്മാവനും ഗ്രാമത്തിൽ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഗുരുനാഥനുമായ എണ്ണയ്ക്കാട്ട കൊച്ചുണ്ണിജൻ എന്ന കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനോടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാനോടും കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു. രാമവർമ്മത്തമ്പുരാൻ കൊച്ചുണ്ണിജന്റേയും ഗുരുവായിരുന്നു. തദനന്തരം കേരളവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അന്തേവാസിയായി തിരുവനന്തപുരത്തും അരിപ്പാട്ടും താമസിച്ചു വ്യാകരണവും ഇംഗ്ലീഷും പഠിച്ചതിനുപുറമേ അനന്തപുരത്തു രാജരാജവർമ്മ മൂത്ത കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽനിന്നു് ആയുർവേദവും വയ്യത്തു മഠംനമ്പൂരിയിൽനിന്നു തച്ചുശാസ്ത്രവും മൈസൂർ ശൃങ്ഗേരിമഠത്തിലെ സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊട്ടാരത്തിൽ വരുത്തി അദ്ദേഹത്തോടു തക്കശാസ്ത്രവും ഗ്രഹിച്ചു് അക്കാലത്തെ ഒരു വിദ്വൽപ്രമുഖനെന്ന കീർത്തി സമാർജ്ജിച്ചു. സങ്ഗീത കലയിലും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും കൂടി അദ്ദേഹത്തിനു് അഭിനിവേശമുണ്ടായിരുന്നു. നല്ല ഒരധ്യാപകനേറയും വാഗ്മിയുടേയും നിലയിലും ഉയർന്ന ഒരു സ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽ പ്രഥമഗണനീയൻ പരവൂർ കെ. സി. കേശവപിള്ളയാണു്. പരവൂർ പടിഞ്ഞാറേവീട്ടിൽ ലക്ഷ്മിയമ്മയാണു് ആദ്യത്തെ ഭാര്യ. ആ സാധ്വിയുടെ സഹോദരി കല്യാണിയമ്മയെ കെ. സി.യും പരിഗ്രഹിച്ചു. സ്വദേശത്തു ഹൈക്കോടതിജഡ്ജി കെ. ജി. പരമേശ്വരമേനോന്റെ സഹോദരി ജാനകിയമ്മയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹധർമ്മിണിയായിരുന്നു. കേശവപിള്ളയ്ക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പഠിക്കുവാൻ ഇടവന്നതു് ആ ബന്ധംനിമിത്തമാണു്. ഒടുവിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു ശ്രീനിവാസമ്മ എന്നൊരു യുവതിയേയും പരിഗ്രഹിക്കുകയുണ്ടായി. രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 1092-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 22-ാംനു- യശശ്ശരീരനായി.

കൃതികൾ:—രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ 1 കൃഷ്ണകേശാദിപാദസ്തവം, 2 ലക്ഷ്മണാസ്വയംവരം ചമ്പു, 3 വൈയാകരണസിദ്ധാന്തസംഗ്രഹം, 4 ശ്രീമൂലകാപദാനസ്തവം എന്നീ കൃതികളും, ഭാഷയിൽ 5 അലങ്കാരദീപിക, 6 രുക്മിണീസ്വയംവരം നാടകം, 7 സ്വപ്നവാസവദത്തം നാടകം (തർജ്ജമ), 8 മേഘസന്ദേശം (തർജ്ജമ), 9 വിരൂപാക്ഷപഞ്ചാശിക (തർജ്ജമ) ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ പ്രധാനങ്ങളായി പരിഗണിക്കേണ്ടതു വൈയാകരണസിദ്ധാന്തസംഗ്രഹത്തേയും അലങ്കാരദീപികയേയുമാണു്. സ്വപ്നവാസവദത്തവും വിരൂപാക്ഷപഞ്ചാശികയും ഒടുവിലത്തെ കൃതികളാണു്. തമ്പുരാന്റെ സംസ്കൃതകവിതകൾക്കേ ആസ്വാദ്യതയുള്ളൂ. ഭാഷാകൃതികളിൽ അലങ്കാരദീപികയൊഴികെ മറ്റുള്ളവ പ്രായേണ ഗുണവികലങ്ങളാണു്. രുക്മിണീസ്വയംവരം ഞാൻ വായിച്ചിട്ടില്ല.

വൈയാകരണസിദ്ധാന്തസങ്ഗ്രഹം:—സിദ്ധാന്തകൗമുദി മുഴുവൻ സംസ്കൃതത്തിൽ അനുഷ്ടുപ്പുശ്ലോകങ്ങളായി സങ്ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ കൃതി ഏറ്റവും വിശിഷ്ടവും തമ്പുരാന്റെ വ്യാകരണപാണ്ഡിത്യത്തിനു മകുടോദാഹരണവുമാകുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ കാണുന്നവയാണു് അധോലിഖിതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങൾ.

"ശ്രീരാജരാജരചിതഃ സൈഷ സിദ്ധാന്തസങ്ഗ്രഹഃ
ബോദ്ധവീതു ഗുരുപ്രീത്യൈ സദാ സർവോപകാരകഃ.

ശബ്ദാഗമാംബുരാശിഃ ക്വാസൗ ഗഹനശ്ച? മന്ദധീഃ ക്വാഹം?
ഈദൃശം ദുസ്തരമപി തം ശ്രീകേരളവർമ്മനാമഗുരുകൃപയാ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആസീജ്ജഗൽപ്രദീപഃ കോലമഹീപാലവംശമുകടമണിഃ
ശ്രീശങ്കരോപി ഭക്ത്യാ കഥയതി തം ഹന്ത! കോലയോഗീന്ദ്രം.

തദ്വംശജഃ കശ്ചിദുദഗ്രതേജാ
നൃപോദ്വിതീയഃ സകലേ ദ്വിതീയഃ
ശ്രീരാമവർമ്മാ സ വിചാര്യ തൈലാ—
രാമേ ചകാര സകലപ്രതിഷ്ഠാം.

വംശേ തസ്യ പവിത്രേ സമജനി ദേവീ മഹാപ്രഭാ കാചിൽ
മൂർത്തിമതീവ ഭവാന്യാഃ കരുണാ സ്നേഹാടവീവിഹാരിണ്യാഃ.

പാരിജാതപുരേശശ്രീരാജരാജകുടുംബിനീ
സാ ബഭൗ രാജരാജോഹമന്തിമസ്തനയസ്തയോഃ.

മാതുലാവതുലൗ യസ്യ സമസ്തഗുണശാലിനൗ
രാമകേരളവർമ്മാഖ്യാവിവാനൗ രാമലക്ഷ്മണൗ.

ആബാല്യതഃ സ്നേഹപരിപ്ലുതാഭ്യാം
താഭ്യാം സ കാവ്യാദിഷു ശിക്ഷിതോഽഥ
യശ്ശുദ്ധശാസ്ത്രാധ്യയനായ നീതഃ
ശ്രീവഞ്ചിരാജ്ഞീരമണോപകണ്ഠം.

ചുളകിതശാസ്ത്രാംബുധിനാ ശ്രീകേരളവർമ്മണാ ച ഗുരുണാ യഃ
അചിരാദമുനാ ഭാവ്യം മഹിതാ കവിനേതി ഹൃഷ്യതാഭാണി.

സോഹം സമസ്തകവിപുംഗവമൗലിമാലാ—
നിരുന്ധ്യുദ്ഭവരസാർദ്രപദസ്യ തസ്യ
പപ്പക്ഷിതീശിതുരിമാം കൃതിമാത്മബന്ധോഃ
പാദോപദാം ഗുരുവരസ്യ സമർപ്പയാമി.''

ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽ കവിയുടെ ജീവിതചരിത്രത്തിലെ പല സംഭവങ്ങളും പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മിതിക്കു പ്രേരിപ്പിച്ചതു വലിയ കോയിത്തമ്പുരാനായിരുന്നുവെന്നു ചുവടേ ചേർക്കുന്ന വന്ദനശ്ലോകത്തിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു.

''യഥാവദ്ഗുരുപാദാബ്ജം സമാരാധ്യ തദാജ്ഞയാ
വൈയാകരണസിദ്ധാന്തസങ്ഗ്രഹോയം വിരച്യതേ.

വൈയാകരണസിദ്ധാന്താഃ കചാമീ? കചാഹം ച മന്ദധീഃ?
അസ്മദ്ഗുരുകൃപൈവാത്ര ജല്പാകയതി ഹന്ത! മാം.''

''മാഹേശ്വരാണാം സൂത്രാണാമന്ത്യാ ഇത് ഇതീരിതാഃ
ണകൗ ങചൗ ടണ്മഞാഷ്ഷശൗ വയരലാഃ ക്രമാൽ.''

എന്നിങ്ങനെയാണ് ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആരംഭം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃഷ്ണകേശാദിപാദസ്തവം:—ശങ്കരഭഗവൽപാദരുടെ വിഷ്ണുപാദാദികേശാന്തസ്തോത്രത്തെ അനുകരിച്ചും ഉപജീവിച്ചും സ്രഗ്ധരാവൃത്തഘടിതങ്ങളായ 45 ശ്ലോകങ്ങളിൽ തമ്പുരാൻ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്തുതിയാണു് പ്രസ്തുതകൃതി. അതിനു ശബ്ദാർത്ഥസൗന്ദര്യം ധാരാളമുണ്ടു്. ഒരു ശ്ലോകം പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"സംവർത്തപ്രജ്വലിഷ്യുജ്ജ്വലനസമുദയ—
ദ്ധൂമവല്ലീകരാളഃ
കാളാഭ്രസ്നിഗ്ധകന്യാകലിതസമുചിത—
സ്നേഹലേപോ നിശാന്തഃ
ദ്വിപ്യദ്രക്ഷോസുരോഗ്രസ്ഥവിരഗളഗള—
ദ്രക്തധാരാക്തധാരഃ
സാരസ്സവ്വായുധാനാം ക്ഷപയതു ദുരിതം
നന്ദകോ നന്ദസൂനോഃ."

ലക്ഷണാസമന്വയംവരം ചമ്പു:—പ്രസ്തുതചമ്പു പൊതിയിൽ നാരായണൻചാക്കിയാർക്കു കഥാപ്രവചനത്തിനുവേണ്ടി എഴുതിക്കൊടുത്തതാണു്. അതിലുള്ളതാണു് താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം.

"ലക്ഷണാപരവശീകൃതചിത്താ—
നാവിദൻ ക്ഷിതിഭുതോഽഥനി വൃത്തം
ഹന്ത! തേ ബുബുധിരേ ന കഥം വാ
സാഭിലാഷവിഷയാനുപപത്തിം?"

അലങ്കാരദീപിക:—അർത്ഥാലങ്കാരങ്ങളെ ലക്ഷ്യലക്ഷണങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിച്ചു വിവരിക്കുന്ന ഒരു ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥമാണു് അലങ്കാരദീപിക. കുവലയാനന്ദത്തിലെ 100 അലങ്കാരങ്ങളേയും സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കാരികകൊണ്ടു ലക്ഷണവും ഉദാഹരണവും കാണിക്കയും വ്യാഖ്യാനംകൊണ്ടു് അവയുടെ അർത്ഥം വിസ്തരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഓരോ അലങ്കാരത്തിനും രണ്ടാമത്തെ ഉദാഹരണശ്ലോകം രചിച്ചിട്ടുള്ളതു പ്രായേണ വലിയ വൃത്തങ്ങളിലാണു്.

"ഒരുപോലെ കരുത്തുള്ള രണ്ടെണ്ണങ്ങൾക്കു തങ്ങളിൽ
വിരോധം സംഭവിച്ചാകിലലങ്കാരം വികല്പമാം.

വിശ്വം ഭരിക്കും നീയെന്നെക്കൂടെ നന്നായ് ഭരിക്കയോ
വിശ്വത്തിൽനിന്നു വെളിയിലാക്കയോ വേണമച്യുത!"
(വികല്പാലങ്കാരം)

"ശേഷാങ്കത്തിൽശ്ശയിക്കുന്നവനെയവനിയിൽ—
സ്മൃതികാശയ്യതന്നിൽ—
ശ്ലോകത്തിൽച്ചെന്നു വാഴ്ത്തീടണമിതി വിബുധ—
സ്ത്രീകളൊത്തങ്ങുകൂടി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വേഷം നന്നായ്ച്ചമഞ്ഞങ്ങനെ വരുമളവിൽ—
ഗ്ലഥനായെങ്കിലും താൻ
ഘോഷത്തിൽത്തന്നെ തന്നെപ്പരിചിനൊടവരെ—
ക്കാട്ടി യുക്തം മുകുന്ദൻ.'' (സമാലങ്കാരം)

ശ്രീകൃഷ്ണപരങ്ങളാണു് എല്ലാ ഉദാഹരണങ്ങളും. തമ്പുരാൻ ഒരു മികച്ച കൃഷ്ണഭക്തനായിരുന്നു.

വിത്രുപാക്ഷപഞ്ചാശിക:—കാശ്മീരത്തിൽ പ്രസിദ്ധമായ പ്രത്യഭിജ്ഞാദർശനമാണു് മൂലഗ്രന്ഥത്തിലെ വിഷയം. അതിലെ ''ദേഹേ സ്ഥിതയാ യദാൽ'' എന്ന ശ്ലോകം കവി ഇങ്ങനെ തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

''ദേഹത്തിലെന്നപോലീയഹമഭിമാനം ജഗത്തിലും വച്ചാൽ
ഈഹാമാത്രത്താൽ ജഡബാഹ്യക്കാംകണക്കു ഗിരികളും തുള്ളും.''

മേഘസന്ദേശം:—''ഛന്നോപാന്തഃ'' ഇത്യാദി ശ്ലോകത്തിന്റെ ഭാഷാനുവാദമാണു് താഴെക്കാണുന്നതു്.

''തഞ്ചും പകലമിയന്ന ചൂതനിരയെത്താൻ ചുറ്റുമുള്ളുദ്ദിയ—
പ്പൂഞ്ചായൽപ്രഭയാണ്ട നീ വിരവിലത്തുഞ്ചത്തിരിക്കുംവിധൗ
അഞ്ചും പാണ്ഡിമ ചുറ്റുമാണ്ട നടുവിൽക്കിഞ്ചിൽക്കറുത്തും ധരാ—
നെഞ്ചിൽപ്പോർമുലപോൽ നിലിമ്പമിഥുനം ചിന്തിക്കുമാറായ്വരും.''

സപ്നവാസവദത്തത്തിന്റെ വിവർത്തനം സുഷ്ഠുവല്ല.

രണ്ടു മുക്തകങ്ങൾ:—വലിയകോയിത്തമ്പുരാനോടു സംസ്കൃതം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ കൊച്ചുണ്ണിനമ്പൂരാന്റെ ഒരു ശിഷ്യൻ ''പീതാ കിയന്മാത്രമഹോ വിഭക്തിഃ?'' എന്നു ചോദിച്ചതിനു കവി നല്കിയ ഉത്തരമാണു് ചുവടേ കുറിക്കുന്നതു്.

''പീതാപി തൃഷ്ണാവശതോ നിതാന്തം
ചേതോഹരാ നാന്തമുപാഗതാഭ്രൽ
സാ കൗമുദീ ചിത്തചകോരചോതേ
നാസ്മാകമത്യുത്തമോപഹന്ത്രീ.''

കിഴിയിൽ ശാസ്ത്രാവിനെക്കുറിച്ചുണ്ടാക്കിയ ഒരു ശ്ലോകംകൂടി ചേർക്കാം.

''വിശ്വാധീശം ഗിരീശം കതിചിദിഹ ജഹുഃ
കേശവം കേചിദാഹു—
സ്തേഷാമന്യോന്യവാദവ്യതികരവിവശേ—
ഷ്വന്തരുദ്ഭൂതയാർദ്രഃ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യസ്സാക്ഷാദ്ഭൂയ സാക്ഷാദുപദിശതി പരം
തത്ത്വമദ്വൈതമാദ്യം
സോയം വിശ്വൈകവന്ദ്യോ ഹരിഹരതനയഃ
പൂരയേന്മങ്ഗളം വഃ.''

കോട്ടയത്തു് അനിഴംതിരുനാൾ കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ (1028-1082)—ജീവിതചരിത്രം:—ടിപ്പുവിന്റെ ആക്രമണകാലത്തു വടക്കൻകോട്ടയത്തെ രാജവംശവും തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു് ഓടിപ്പോരികയും ധർമ്മരാജാവു് ആ വംശത്തെ ചങ്ങനാശ്ശേരിത്താലൂക്കിൽ വാഴപ്പള്ളിയിൽ ഒരു സ്ഥലത്തു താമസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അവർ താമസിച്ച ഗൃഹം കോട്ടയത്തുമാം എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. മലബാറിൽ സമാധാനം പുനഃസ്ഥാപിതമായപ്പോഴും അവരിൽ ഒരു ശാഖയൊഴിച്ചു ബാക്കിയുള്ളവരെല്ലാം അങ്ങോട്ടേക്കു തിരിയെപ്പോയി. ആ ശാഖക്കാർമാത്രം കോട്ടയത്തുമഠത്തിൽ താമസിച്ചു. ആ മഠത്തിലെ കുഞ്ഞിലക്ഷ്മിയമ്മത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും കിടങ്ങൂർ ചെമ്പ്രശ്ശേരിനമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ 1028-ാമാണ്ടു മേടമാസത്തിൽ അനിഴംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. തിരുവല്ലാ ശങ്കുവാരിയരോടാണു് അദ്ദേഹം സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചതു്. ചില അവസരങ്ങളിൽ മൂലകുടുംബമായ കോട്ടയം കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു പോകുകയും അവിടെവച്ചു് ഒരവസരത്തിൽ ഇരുവനാട്ടു ചന്ത്രോത്തു നമ്പിയാരുടെ മരുമകളെ സംബന്ധം ചെയ്കയും ചെയ്തു. പിന്നീടു വാഴപ്പള്ളി തുമ്പായിവീട്ടിലും ഒരു യുവതിയെ പരിഗ്രഹിച്ചു. 1053-ൽ ദൂതവാക്യം ആട്ടക്കഥ നിർമ്മിച്ചു. 1063-ാമാണ്ടു ലക്ഷ്മീപുരത്തു കൊട്ടാരത്തിൽ ശക്തൻരവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ആഘോഷിച്ച മാതാവിന്റെ മാസമടിയന്തരത്തെ അവഹേളനംചെയ്തു 'രവിവർമ്മചരിതം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ' എന്ന പേരിൽ ഒരു ദുഷ്കൃതി രചിച്ചു. ആ പാപത്തിനു് ഒരു പരിഹാരമെന്ന മട്ടിൽ അതിൽത്തന്നെ കുചേലകഥകൂടി അന്തർഭവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ തുലാപുരുഷദാനത്തെപ്പറ്റി സംസ്കൃതത്തിൽ ''രാജാ ചിരം ജയതു വഞ്ചിമഹീമഹേന്ദ്രഃ'' എന്നു് ഓരോ ശ്ലോകവും അവസാനിക്കുന്ന ഒരു സംസ്കൃതകൃതി എഴുതി അടിയറവച്ചു. 1068-ൽ കോട്ടയം രാജസപര്യാപത്തിൽ മൂപ്പുകിട്ടുകയാൽ വടക്കോട്ടു പോയി അവിടെ താമസമുറപ്പിച്ചു. അതിനുമേൽ ഒന്നും എഴുതിയില്ല. പതിന്നാലു വർഷത്തെ കുടുംബഭരണത്തിനുശേഷം 1082-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 14-ാംനു- ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി കോട്ടയത്തുമഠത്തിൽ താമസിച്ചിരുന്ന ശാഖ കുറിയറുപോയി. സാമാന്യം നല്ല ഒരു കവിയായി അദ്ദേഹത്തെ സമകാലികന്മാർ ഗണിച്ചിരുന്നു.

കൃതികൾ:—1 ദൂതവാക്യം ആട്ടക്കഥ, 2 കുചേലകഥകൂടിയുള്ള രവിവർമ്മചരിതം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, 3 തുലാപുരുഷവർണ്ണനം എന്നിവയാണു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികാം എന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ദൂതവാക്യത്തിൽ നിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

"കാളാംഭോദാഭിരാമാ കലിതഖലസുരാരാതിപാളീവിരാമാ
ഫാലാക്ഷിശ്രീലലാമാ പദകമലനമദ്ഭക്തനിസ്സീമകാമാ
കാളീതി ഖ്യാതനാമാ ഗളതലവിലസദ്ഭീമകാപാലഭാമാ
കല്യാണം ഭ്രരിധാമാ കലയതു രണവാപീതടാരാമധാമാ."

അടുത്ത ശ്ലോകം തുലാഭാരവർണ്ണനത്തിലുള്ളതാണു്.

"പദ്മാലയഃ പരമഹംസഗതിം പ്രപന്ന–
സ്തൃസ്ഥിതഃ സരസവാക്കുചതുരാനനോ യഃ
സാമ്യം വിധേസ്സമുപഗമ്യ വിഭാതി സോയം
രാജാ ചിരം ജയതു വഞ്ചിമഹീമഹേന്ദ്രഃ."

കുചേലകഥ തുള്ളലിൽനിന്നുകൂടി ചില വരികാം ഉദ്ധരിക്കാം.

"മുട്ടി ഹരികൃപകൊണ്ടെങ്കിലും നെല്ലു–
മുഷ്ടി പിടിച്ചവൻ ശ്രീകൃഷ്ണസേവയിൽ
മുട്ടാതെ നിത്യവും ദാനധർമ്മങ്ങളും
തുഷ്ടിപൂണ്ടൻപോടു ചെയ്തിതിഭൂവനം
വട്ടംതിരിക്കുന്ന വൈകുണ്ഠദേവനെ
വട്ടത്തിലാക്കീ കുചേലനും ഭക്തിയാൽ.
ആഴക്കരികൊണ്ടൊരഞ്ചാറു ജീവനെ
വാഴിച്ച പത്തനാടിക്കു ജനങ്ങളെ
പാഴിലയച്ചുകൂടെന്നല്ല നൽത്തിരു–
വാഴിയുംകൂടിക്കൊടുത്തുതുടങ്ങിനാാം."

ആദ്യത്തെ വരി രാമപുരത്തുവാരിയരുടെ ശൈലി സ്വായത്തമാക്കിയതാണു്.

വയക്കര ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സതു് (1017–1077)—കുടുംബം:—പണ്ടൊരിക്കൽ ഒരു തെക്കുംകൂർ രാജാവു വടക്കുതാമസിക്കുമ്പോാം രോഗബാധിതനായി. അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിൽ ഒരാളായ ആലത്തൂർ നമ്പിയുടെ ഇല്ലത്തിൽ പോകുകയും നമ്പിയുടെ ചികിത്സകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രോഗം മാറുകയും ചെയ്തു. സ്വദേശത്തു നല്ല വൈദ്യന്മാരില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു നമ്പികൂടി പോരണമെന്നു രാജാവു നിർബ്ബന്ധിച്ചു; നമ്പിക്കു സ്വഗൃഹം വിട്ടു പോകുവാൻ നിവൃത്തിമാർഗമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ ശിഷ്യനും നല്ല വൈദ്യനുമായ ഒരു പോറ്റിയെ അദ്ദേഹം രാജാവിനോടുകൂടി അയച്ചുകൊടുത്തു. പോറ്റി ചക്രവർത്തിയുടെ അയ്യപ്പനെ പതിവായി ജോലിചെയ്തുവന്നു; അതിനു വിഘ്നം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വരാതെയിരിക്കണമെന്നും ആ ദേവനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടും അദ്ദേഹം രാജാവിനെ അനുഗമിച്ചു. രാജാവും അദ്ദേഹത്തെ കോട്ടയത്തു വയക്കര (വയല്ലൂര)യിൽ താമസിപ്പിച്ചു ധാരാളം വസ്തുവകകളും ദാനംചെയ്കയും പോററി സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ട വിധത്തിൽ ഒരു കൊന്നമരവും അതിനു കിഴക്കായി ഒരു പാറയുമുള്ള സ്ഥലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടദേവതയുടെ ക്ഷേത്രം പണിയിക്കുവാൻ വേണ്ട സൗകര്യം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. 965-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു വയക്കരയില്ലത്തു പോററിക്കു് ഒരു സ്ത്രീസന്താനമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അക്കാലത്തു മറെറാരു അഷ്ടവൈദ്യഗൃഹമായ മലബാറിൽ പിലാമന്തോളിലെ ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സതു് തിരുവിതാങ്കൂറിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചു കോട്ടയത്തു നെട്ടാശ്ശേരി പുഴയിൽഇല്ലത്തു സകുടുംബം താമസിക്കുകയായിരുന്നു. കുടമാളൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെ നമ്പൂരിമാർ തങ്ങൾക്കു് ഒരു ഭിഷഗ്വരനെ കിട്ടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്തോടുകൂടി വയക്കരഇല്ലത്തെ അന്തർജ്ജനത്തെ ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സതിനെക്കൊണ്ടു സവ്സ്വദാനമായി വിവാഹം കഴിപ്പിച്ചു് അവിടെ ഒത്തുപൂകിച്ചു. അതാണു് പിലാമന്തോളിനും വയക്കരയ്ക്കും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിന്റെ ആഗമം. ആ ദമ്പതികളുടെ പുത്രനായ നാരായണൻമൂസ്സതു ശങ്കുണ്ണിമൂസ്സതിനെക്കാൾ മഹത്തരനായ ഒരു വൈദ്യനായിയുയർന്നു. അദ്ദേഹം മറെറാരു അഷ്ടവൈദ്യകുടുംബത്തിൽപ്പെട്ട കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സതിന്റെ പുത്രിയെ വിവാഹം ചെയ്തു. അവരുടെ ഏകപുത്രനായി 1017-ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 27-ാംനു- വിശാഖംനക്ഷത്രത്തിൽ നമ്മുടെ ചരിത്രനായകൻ ജനിച്ചു.

പേരും വിദ്യാഭ്യാസവും:—വയക്കര മൂസ്സതിന്റെ പിതൃദത്തമായ നാമധേയം ശങ്കരൻ എന്നായിരുന്നു. ശങ്കുഞ്ഞൻ എന്നും, ശങ്കുണ്ണി എന്നുമുള്ള ഓമനപ്പേരുകൾകൂടി അദ്ദേഹത്തിനു ബാല്യത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ശങ്കരൻ എന്നായിരുന്നുവല്ലോ മുത്തച്ഛന്റെയും പേർ. എങ്കിലും യൗവനാരംഭത്തിൽത്തന്നെ പിതാവിന്റെ ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യം നിമിത്തം കുടുംബഭരണം അദ്ദേഹത്തിൽ നിക്ഷിപ്തമാവുകയും കുടുംബത്തിലെ മാറാപ്പേരായ ആര്യൻ നാരായണൻ എന്ന സംജ്ഞതന്നെ അദ്ദേഹവും എഴുത്തുകുത്തുകളിൽ ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെയാണു് ശങ്കരൻമൂസ്സതു് ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സതായതു്. അഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ സംസ്കൃതത്തിൽ ബാലപാഠങ്ങൾ അച്ഛന്റെ ശിഷ്യനായ മണക്കാട്ടു് അച്യുതവാരിയരോടും കുമാരസംഭവം ഒരു സർഗ്ഗംമാത്രം അച്ഛനോടും പാഠിച്ചു. ഒരു അധ്യേതാവെന്ന നിലയിൽ അത്ഭുതമായ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യം പ്രകടിപ്പിച്ച മകനോടു് അച്ഛൻ ശേഷമുള്ള സർഗ്ഗങ്ങൾ തന്നത്താൻ വായിച്ചുകൊള്ളുകയും വല്ല സംശയവുമുണ്ടെങ്കിൽ തന്നോടു ചോദിക്കുകയും ചെയ്താൽ മതിയെന്നുപദേശിച്ചു. കുറേക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബാക്കി ഭാഗം വായിച്ചില്ലേ എന്നും സംശയം പരിഹരിക്കാത്തതു് എന്തുകൊണ്ടാണെന്നും അച്ഛൻ ചോദിച്ചതിനു മുഴുവൻ പഠിച്ചതിനു എന്നും സംശയമൊന്നും തോന്നിയില്ലെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നമായിരുന്ന മകന്റെ മറുപടി. അത്രമാത്രമേ ഗ്രന്ഥമുഖത്തുനിന്നും അഭ്യസിച്ചുള്ളൂ. എങ്കിലും മൂസ്സതിന്റെ വിഷയത്തിൽ അതിനപ്പുറം യാതൊന്നുംതന്നെ വേണ്ടിവന്നിരുന്നില്ല. പിന്നീടു വ്യുൽപത്തി ഉറപ്പിക്കുകയും വ്യാകരണാദിശാസ്ത്രങ്ങളിൽ പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തതു് ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ സബ്രഹ്മചാരിയായ മണക്കാട്ടു ശങ്കവാരിയരുമായുള്ള സഹവാസംകൊണ്ടും നിസ്തന്ദ്രമായ സ്വപരിശ്രമംകൊണ്ടുമാണു്. കവിയുടെ നക്ഷത്രവൃത്താവലിക്കു വ്യാഖ്യാനമെഴുതിയതു ശങ്കവാരിയരാണു്.

"അസ്തീഹ ശങ്കരാഖ്യഃ പാരശവഃ പന്തളശിതുശ്ശിഷ്യഃ
രാമസ്വാമിസതീർത്ഥ്യോ മദ്ഗുരുശിഷ്യാച്യുതാവരജഃ.

അനേന വിദ്വന്മണിനാ കൃതാ മേ
നക്ഷത്രവൃത്താവലിസംജ്ഞികായാഃ
പ്രബന്ധികായാ വിവൃതി,സ്തയൈതാം
പ്രഭോ! സഹാലിഖ്യ സമർപ്പയാമി"

എന്നു് ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സമർപ്പണത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ശങ്കവാരിയർ 84–ാമത്തെ വയസ്സിൽ 1074 മകരത്തിൽ മരിച്ചു. മണക്കാട്ടുവാരിയം കോട്ടയത്തുനിന്നു് ഉദ്ദേശം ആറു നാഴിക കിഴക്കുള്ള വിജയപുരം പകുതിയിലാണു് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. പ്രകൃതത്തിൽ കവി സ്മരിക്കുന്ന മണക്കാട്ടു് അച്യുതവാരിയർ മൂസ്സതിന്റെ ഗുരുക്കന്മാരിൽ അന്യതമനും ശങ്കവാരിയരുടെ ജ്യേഷ്ഠനുമായിരുന്നു. പൈവള്ളികൽ സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റിയും വിലപട്ടത്തു രാഘവൻനമ്പീയാരുമായുള്ള ഒരു വാക്സമരത്തിൽ പോറ്റി കുറേ പ്രാകൃതശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കി നമ്പിയാക്കയച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖമുദ്രണത്തിനു ശ്രമിച്ചു. നമ്പിയാർ മൂസ്സതിനെ അഭയംപ്രാപിച്ചു. മൂസ്സതിനു് അന്നുവരെ പ്രാകൃതത്തിൽ ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും ശങ്കവാരിയരുടെ സാഹായ്യത്തോടുകൂടി ഒരു രാത്രികൊണ്ടു് ആ ഭാഷ പഠിച്ചു് അതിൽ 12 യമകശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കി നമ്പിയാക്കു കൊടുക്കുകയും അതു നമ്പിയാർ പോറ്റിക്കയച്ചു് അദ്ദേഹത്തെ വിസ്മയിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. വാസ്തവത്തിൽ ആ ശ്ലോകങ്ങളും ആരുണ്ടാക്കിയതാണെന്നു പോറ്റിക്കു മനസ്സിലാക്കുവാൻ യാതൊരു വൈഷമ്യവുമുണ്ടായില്ല. മൂസ്സതിന്റെ സംസ്കൃതകൃതികളും വായിച്ചാൽ, അവയിൽനിന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു വ്യാകരണത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വിസ്മയനീയമായ അവഗാഹം വ്യക്തമാകുന്നതാണു്. അതോടുകൂടി തർക്കം, വേദാന്തം, ശില്പം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളും സ്വാധീനമാക്കി.

പ്രാണാചാര്യൻ:—പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വയസ്സിനുമുൻപുതന്നെ അഷ്ടാംഗഹൃദയവും സംഗ്രഹവും അച്ഛനോടു നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിച്ചു. ചരകം, സുശ്രുതം തുടങ്ങിയ വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിലെ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങളും സ്വയ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മേവ അഭ്യസിക്കുകയാണു് ചെയ്തതു്. പതിനാറു വയസ്സു തികയുന്നതിനുമുൻപുതന്നെ കുലവിദ്യകൊണ്ടു കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ട ശാസ്ത്രീയവും പ്രായോഗികവുമായ പരിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. അച്ഛൻ രോഗാതുരനായിത്തീരുകയാൽ ഏതു വലിയ ചികിത്സയ്ക്കും മഹനെത്തന്നെയാണു് അയച്ചുവന്നതു്. അതുകൊണ്ടു വ്യാധിതർ തൃപ്തിപ്പെട്ടു മിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു് 1036–ാമാണ്ടു മരണഹേതുകമായ രോഗം പിടിപെട്ടപ്പോൾക്കൂടിയും ഉണ്ണിമൂസ്സതുതന്നെയാണു് ചികിത്സയ്ക്കായി തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോയതു്. രോഗം അസാധ്യമെന്നു കണ്ടു രണ്ടുമൂന്നു ദിവസത്തേക്കു് ഒരു കഷായം മാത്രം സേവിക്കുവാൻ ഉപദേശിച്ചിട്ടു തിരിയെ കോട്ടയത്തേക്കു പോരുകയും, വൈദ്യൻ കോട്ടയത്തു് എത്തുന്നതിനുമുൻപു മഹാരാജാവു തീപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഒരു വൈദ്യൻ എന്ന നിലയിൽ ചരിത്രനായകൻ ആജ്ജിച്ച യശസ്സു് അഭൗമമായിരുന്നു. അച്ഛൻതന്നെ വിശ്രുതനായ ഒരു വൈദ്യനായിരുന്നുവെന്നും, അച്ഛൻ മുത്തച്ഛനെ ആ വിഷയത്തിൽ ജയിച്ചു എന്നും മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ അച്ഛനെയും—എന്നു് എന്തിനു പറയുന്നു?—അന്നു കേരളത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്ന സകലവൈദ്യന്മാരെയും അനായാസേന കീഴടക്കി പ്രാണാചാര്യ ഭദ്രാസനത്തിൽ ഏകച്ഛത്രാധിപതിയായി പൊതുജനങ്ങളാൽ അഭിഷിക്തനായി ചക്രവർത്തിപദത്തിൽ വാഴുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു വളരെക്കാലമൊന്നും വേണ്ടിവന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തെക്കാൾ ഗ്രന്ഥപരിചയം ചിലർക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നു; പക്ഷേ അവരാരും അത്രമാത്രം കുശാഗ്രീയമായ ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ടു് അനുഗൃഹീതന്മാരായിരുന്നില്ല. രോഗിയെ കാണുന്നനിമിഷത്തിൽ രോഗമെന്തെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുക; സാധാരണങ്ങളായ ഔഷധങ്ങൾകൊണ്ടും പലപ്പോഴും ഔഷധാപേക്ഷ കൂടാതെയും എത്ര വൻതരത്തിലുള്ള വ്യാധിയും ഭേദമാക്കുക; ഭേദമാകാത്ത രോഗമാണെങ്കിൽ ഇത്ര ദിവസത്തിനകം രോഗി മരിക്കുമെന്നു നിർണ്ണയിക്കുക: ഇത്തരത്തിലുള്ള അപൂർവ്വസിദ്ധികളാണു് അദ്ദേഹത്തിനു സ്വായത്തങ്ങളായിരുന്നതു്. വെറുതെയല്ല ദക്ഷിണഭാരതത്തിലെ വിവിധദേശങ്ങളിൽനിന്നു ദിവസന്തോറും ഓരോ വലിയ ജനസമൂഹം വയക്കരയില്ലത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു കൃതകൃത്യരായിക്കൊണ്ടിരുന്നതു്. ചികിത്സയ്ക്കു പണം ചോദിക്കുക എന്ന വൈദ്യനിയമത്തിൽനിന്നു് അദ്ദേഹം നിശ്ശേഷം വിമുക്തനായിരുന്നു. പാവപ്പെട്ടവർക്കു് ആ മഹാത്മാവു പ്രത്യേകിച്ചും ഒരു പാരിജാതമായി പരിലസിച്ചു. അത്ര ദൂരം ദ്രവ്യാപേക്ഷയില്ലാത്തതായിരുന്നുവല്ലോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചികിത്സാസമ്പ്രദായവും.

കുടുംബജീവിതം:—വയക്കര മൂസ്സതു് 1038–ാമാണ്ടു കൊച്ചിയിൽ ഒല്ലൂർ ഇളേടത്തു തൈക്കാട്ടു മൂസ്സതിന്റെ ഇല്ലത്തുനിന്നു പാവ്വതി അന്തർജ്ജനത്തെ വിവാഹംചെയ്തു. 1043–ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ അച്ഛൻ മരിച്ചു. മൂസ്സതിനു് ആ വേളിയിൽ മൂന്നു പുത്രന്മാരും മൂന്നു പുത്രികളു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുണ്ടായി എങ്കിലും ആ മൂന്നു പുരുഷസന്താനങ്ങളും പ്രഥമപുത്രിയും ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. 1058–ാമാണ്ടു സഹധർമ്മിണിയും അവരെ അനുഗമിച്ചു. 1068–ാമാണ്ടു തുലാമാസം 21–ാംനു- വീണ്ടും കാടമുറിയിൽ ചോഴിക്കാട്ടു താമരശ്ശേരി ഇല്ലത്തു നിന്നു സാവിത്രി അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ പുത്രി ഉമ അന്തർജ്ജനത്തെ വിവാഹം ചെയ്തു. അതിൽ മൂന്നുണ്ണികൾ ഉണ്ടായി. 1077–ാമാണ്ടു മീനം 7–ാംനു-യായിരുന്നു മൂസ്സതിന്റെ സച്ഛുതി. സമചിത്തൻ, പരോപകാരി, ധർമ്മനിഷ്ഠൻ എന്നിങ്ങനെ പല നിലകളിൽ അദ്ദേഹം സകലജനങ്ങളുടേയും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിച്ചിരുന്നു.

കൃതികൾ:—മൂസ്സതിന്റെ സാഹിത്യസേവനത്തെക്കുറിച്ചാണല്ലോ നമുക്കു് ഇവിടെ പരിചിന്തനം ചെയ്യുവാനുള്ളതു്. അദ്ദേഹം ഒരു വിദ്വൽപ്രിയനും കവിയും ഭാഷാപോഷണവ്യഗ്രനുമായിരുന്നു. മനോരമയുടേയും ഭാഷാപോഷിണിയുടേയും പ്രവർത്തനത്തിൽ വമ്പിച്ചു സഹായിക്കു് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പല സാഹായ്യങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. വെണ്മണി മഹൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു വിശിഷ്ടസുഹൃത്തും, പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയർ, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, കവിയൂർ രാമൻനമ്പിയാർ മുതലായ കവികളും ആജ്ഞാകരന്മാരുമായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹം 1 ശ്യേനസന്ദേശം, 2 നക്ഷത്രവൃത്താവലി, 3 ശാസ്ത്രസ്തുതി എന്നീ കാവ്യങ്ങളും, ഭാഷയിൽ 4 വൈശാഖമാഹാത്മ്യം, 5 ദുര്യോധനവധം എന്നീ ആട്ടക്കഥകളും, 6 മോഹിനീമോഹനം, 7 രാവണാജ്ജുനം, 8 മനോരമാവിജയം എന്നീ നാടകങ്ങളും ഉണ്ടാക്കുകയും, 9 ഭട്ടതിരിയുടെ നിരനുനാസികപ്രബന്ധം തർജ്ജമ ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. വൈശാഖമാഹാത്മ്യമാണു് ആദ്യത്തെ കൃതി; 1047–ൽ ദുര്യോധനവധം എഴുതി. ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ കവി പിലാമന്തോാം ഇല്ലത്തെ കുലദേവതകളായ രുദ്രനേയും ധന്വന്തരിമൂർത്തിയേയും വയക്കരഇല്ലത്തെ ശാസ്താവിനേയും ഇങ്ങനെ വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ രണ്ടു മൂർത്തികളെയും ഒരേ ശ്ലോകത്തിൽത്തന്നെയാണു് സ്തുതിക്കുന്നതു്.

"ഭയാസ്താം ഭൂരിഭൂത്യൈ സ്മരദമൃതകരാ–
വാദ്യവൈദ്യാവവിദ്യാ–
ദുഃഖച്ഛേദൈകദക്ഷാവരിദരകമലാ–
ദ്യുല്ലസൽപഞ്ചശാഖൗ
നിത്യൗ വേദാന്തവേദ്യൗ ശ്രുതിതരപനസാ–
ന്ദോളികാഖ്യാലയസ്ഥൗ
സന്താപാന്താവനന്തോരഗകലിതതനൗ
രുദ്രധന്വന്തരീ നഃ.

അംഭോജേക്ഷണശംഭുഡിംഭമുരുടം സംഗ്രാജംഭേദിഷ–
സ്തംഭം ഭൂതപതിം പ്രദോഷമുഷിഹൃച്ഛൂംഭൽപദാംഭോരുഹം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സാംഭോംഭോദനിഭം ത്രിലോകഭവനാരംഭപ്രിയംഭാവുക—
സ്തംഭം ഭദ്രവയസ്ഥരായതനമസ്തംഭായ സംഭാവയേ.''

വയക്കര സംസ്കൃതീഭവിച്ച രൂപമാണു് വയസ്ഥര. ശ്യേനസന്ദേശവും, മോഹിനീമോഹനവും, രാവണാജ്ജുനവും അപൂർണ്ണകൃതികളാണു്. ശാസ്ത്രസ്മൃതി ചില ചിത്രശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടു നിർവ്വഹിച്ചിരിക്കുന്നു.

ശ്യേനസന്ദേശം:—വയക്കരക്ഷേത്രത്തിനു സമീപമുള്ള സർപ്പക്കാവിൽ നിന്നിരുന്ന ഒരു വലിയ പാല വെട്ടിക്കളയണമെന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു കിടന്നുറങ്ങിയ സമയത്തു കവി ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു. ആ പാലയെ അധിവസിച്ചിരുന്ന ഒരു ശാപഗ്രസ്തനായ ഗന്ധർവ്വൻ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ താമസിച്ചിരുന്ന തന്റെ പ്രേയസിക്കു് ഒരു പരുന്തുമുഖേന സന്ദേശമയയ്ക്കുന്നതാണു് കാവ്യത്തിലെ വിഷയം. കോട്ടയംമുതൽ കൊച്ചിവരെയുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ, എഴുതിത്തീർന്നിടത്തോളമുള്ള മുപ്പത്തെട്ടു ശ്ലോകങ്ങളിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

''ഏതൽ സ്മൃത്വാ മഹദുപകൃതം നൈവ യാതും വയസ്യൽ—
പ്രാണാചാര്യപ്രവരകുലദൈവസ്യ ചാരസ്യ ഭക്തേ
ത്യക്ത്വാ നാലം ചിരവിരഹിതാം പ്രേയസീമപ്യുപശ്യ—
ന്നത്ര സ്ഥാതും; തദിഹ വിഷമാമാപ്തവാനസ്മ്യവസ്ഥാം.''

''ഹേലാസവ്യങ്കഷ....(?)കരീഷങ്കഷക്രൂരവാത്യാ—
ലോലൽകൂലങ്കഷഗ്രുതരണ്ഗാഹതാഭ്രങ്കഷദ്ഭം
കോലാഖേലൽകരതലലസജ്ജാലദാശാളിബിംബൈ—
ർദ്യാദോജാലാകുലജലമകൂപാരമാലോകയാലം.''

നക്ഷത്രവൃത്താവലി:—ഇതു വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ച ഒരു കൃതിയാണു്. രാജപരമായും ചന്ദ്രപരമായും രണ്ടു് അർത്ഥവും അതാതു ശ്ലോകത്തിൽ അശ്വതിതുടങ്ങിയുള്ള ഓരോ നക്ഷത്രത്തിന്റെയും വൃത്തത്തിന്റെയും പേരുകളും ഘടിപ്പിച്ചാണു് ഈ കൃതി രചിച്ചിരിക്കുന്നതു്. പ്രഥമപാദത്തിൽ നക്ഷത്രസംജ്ഞയും ചരമപാദത്തിൽ വൃത്തസംജ്ഞയും കാണാം. അത്യന്തം ദുഷ്കരമായ ഒരു സാഹിത്യവ്യവസായമാണു് ഇതെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ആദ്യത്തെ ശ്ലോകമാണു് അടിയിൽ കാണുന്നതു്.

''അശ്വിന്യാ സേനയോദ്യൻ വിമലരുചിവിശാഖാ—
ഭിപൂർണ്ണോദയശ്രീ—
രാഗഃ സ്രോതഃപരാഗാവൃതമിഹിരമഹാ
ഹന്ത! രാജൻ പ്രജാനാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബാഹ്ലേനാപ്രദൃശ്യഃ സഹ്ലണഹ്രുതമോ—
വഞ്ചിനാഥപ്രഥാവാ—
നാമോദ്ദോദ്ദാമവൃത്ത്യാ കലിതകവലയ—
സ്രുശ്ധരാപഃപ്രഭായാഃ.''

ഒരു ശ്ലോകംകൂടി നോക്കുക.

''ശ്രവണോപപാതിനയനാംബുജദ്വയേ
ഹരിണോപനിഷ്പിതഗരിഷ്ഠമണ്ഡലേ
തവയി സൂര്യനുത്തമതമോഹരദ്ഗവീ
ഭൂവി ഭക്തിരസ്തു മമ മഞ്ജുഭാഷിണീ.''

ശങ്കവാരിയർ പ്രസ്തുതകാവ്യത്തിനു് ഒരു വ്യാഖ്യാനം രചിച്ചിട്ടുള്ളതു് ഒരു വലിയ അനുഗ്രഹമാണു്.

നാടകങ്ങൾ:—മൂസ്സതു് ആദ്യമായി എഴുതിയ ഒരു ചെറിയ നാടകമാണു് മനോരമാവിജയം. വഗീസ്മാപ്പിളയുടെ മനോരമ ഉയരുന്നതു കണ്ടു് അസൂയാലുക്കളായിത്തീർന്ന ചില കോട്ടയത്തുകാർ തുടങ്ങിയ മലയാളവിനോദിനിയുടെ പരാജയവും മറവുമാണു് പ്രതിപാദ്യം. ഒടുവിൽ അനന്തപുരിയിലെ രാജാവിന്റെ ഹരിക്കാരൻ അവിടുന്നു കൊടുത്തയച്ച പട്ടബന്ധം ചാർത്തിച്ചു മനോരമയെ അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നു. കഥാഗ്രഥനത്തിലാകട്ടേ കവിതാനിർമ്മിതിയിലാകട്ടേ യാതൊരു ചമൽകാരവുമില്ലാത്ത പ്രസ്തുതകൃതി സി. പി. അച്യുതമേനോന്റെ പരുഷമായ അവഹേളനത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചതായി മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. മൂസ്സതു് 1066—ൽ രചിച്ചതാണു് ഈ നാടകം. മനോരമയുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടിയേ അദ്ദേഹം ഭാഷാകവിതയിൽ പരിശ്രമിച്ചുതുടങ്ങിയുള്ളൂ. പിന്നീടു രചിച്ച നാടകങ്ങളിൽ മനോരമാവിജയത്തിലെ വൈകല്യങ്ങൾ കടന്നുകൂടാതെയിരിയ്ക്കുവാൻ കവി കഴിയുന്നതും ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു വിശദമാകുന്നതാണു്.

''രാഗദ്വേഷാദി രോധിപ്പതിനു വിഷമമാ—
ണെങ്കിലും മുൻകിളിക്കും
വേഗത്തിൽപ്പെട്ട പെട്ടെന്നൊരു വകയുമഹോ!
ചെയ്തിടാനോതിടാനും
യോഗം വന്നീലയെന്നാലവനതിഗ്രുണമായ്—
ത്തീരുമല്ലെങ്കിലെന്നും
സ്വാഗസ്സോത്തുള്ള വെന്തങ്ങനെ മരുവിടുമാ—
ജീവിതാന്തം നിതാന്തം.'' (മോഹിനീമോഹനം)

''വിമാനനാക്ലേശവുമത്ഥനാശവും
വിമാനമായുണ്ടിതിതെന്നു കാണ്കിലും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമാനവന്മാക്കുമൊഴിപ്പതല്ലെടോ
സമാനധമ്മാക്കളൊടുള്ള സൌഹൃദം.'' (രാവണാജ്ജ്വനം)

നിരനുനാസികപ്രബന്ധം:—മേല്പുത്തൂരിന്റെ നിരനുനാസികപ്രബന്ധം നിരനുനാസികമായിത്തന്നെയാണു് തജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. 1069—ലാണു് അതിന്റെ രചന.

''വാവിട്ടലച്ചുഥ സസ്സ്വേ കലുങ്ങവേ വീ—
ണാവിഷ്ണുയായ° ക്ഷതജമഗ്നഭയങ്കരാങ്ഗീ
ആ വിഗ്ര ശൂപ്പ്ണഖ വിട്ടനുനാസികത്തെ—
യാവിഗ്നഭൃത്യവൃതരാവണനോട്ട ചൊന്നാഠം''

എന്നു് ഗ്രന്ഥം ആരംഭിക്കുന്നു.

ദുര്യോധനവധം:—ദുര്യോധനവധംപോലെ പ്രചുരപ്രചാരമായ ഒരു കഥകളി ആധുനികനൃത്യപ്രബന്ധങ്ങളുടെകൂട്ടത്തിലില്ല. രാജസൂയത്തിനുശേഷമുള്ള മഹാഭാരതകഥ മുഴുവൻ ഈ കൃതിയിൽ കവി സങ്ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഭാരതത്തിൽ ദുര്യോധനവധത്തിനു് ആദ്യംമുതല്ക്കു സാധകങ്ങളായ കഥാംശങ്ങാക്കുമാത്രം രങ്ഗപ്രവേശം നല്കുകകൊണ്ടാണു് കവിക്കു സഭാപവ്വംമുതല്ക്കുള്ള ഇതിഹാസം ഒരു ആട്ടക്കഥയുടെ പരിമിതമായ പരിധിയിൽ ഒതുക്കുവാൻ സാധിച്ചതു്. യുദ്ധത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ''ഭൂതാളിവേതാളി''കളെ പ്രവേശിപ്പിച്ചു് അവരെക്കൊണ്ടു് ഒരു പ്രാകൃതപദം ചൊല്പിയാടിച്ചിരിക്കുന്നതു ''കരി''വേഷങ്ങളുടെ അഭാവം പരിഹരിക്കുന്നതിനാണു്. ആടിക്കാണാനും പാടിക്കേൾക്കാനും പാറിയ ഒരു കഥതന്നെയാണു് ദുര്യോധനവധം. അതിൽ നിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങാം മുൻപു് ഉദ്ധരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഒരു പദത്തിൽ നിന്നു ചില ചരണങ്ങാംകൂടി പകർത്താം.

''കൃഷ്ണ കൃഷ്ണ! കൃപാനിധേ! മമ കൃത്യമാശു ഭിധേഹി
വൃഷ്ണിവീര! വിഹങ്ഗവാഹന! വിശ്വനായക! പാഹി
ജയജയ ജനാർദ്ദന! ഹരേ!

ഗോരസപ്രിയ ഗോപവിഗ്രഹ! ഗോപികാകുലജാര!
ഘോരസംസൃതിദുഃഖനാശന! ഘോഷനാഥകുമാര! ജയ ജയ
വാസുദേവ! വരപ്രദാമല! വാസവോപലദേഹ!
വാസവാനുജ! സവ്വസജ്ജനവാസ! വാരിധിഗേഹ! ജയ ജയ

നന്ദനന്ദന! നന്ദനീയ! സനന്ദനാച്ചിത! ശൌരേ! •
ഇന്ദിരാവരമന്ദിരാങ്ഗ! മുകുന്ദ! നാഥ! മുരാരേ! ജയ ജയ

പങ്കജേക്ഷണ! സവ്വവിഷ്ടപപാലനൈകവിനോദ!
പങ്കനാശന! പത്മജാകരപത്മലാളിതപാദ! ജയ ജയ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സൂദിതാരികുലാദിപുരുഷ! സുമുഖ! രാസവിലാസ!
മോദിതാഖിലഗോപികാകുല! മുനിജനാശയവാസ! ജയ ജയ

ശ്രീമദണ്ഡജകുമ്മകോലനൃസിംഹവാമനരാമ!
രാമരാമ! മുരാരികല്പിശരീര! ജഗദേടിരാമ! ജയ ജയ''

ഒരു മുക്തകം:—താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം കവി വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു് ഒരവസരത്തിൽ അടിയറവച്ചതാണു്.

''ഭാസ്വാനേഷ കലാനിധിശ്ച വിമതപ്രോഷ്കീയാങ്ഗാരകഃ
സൗമ്യസ്സ്യുസ്തു തഥാ ഗുരുശ്ച സുകവിഃ കാലോ/സതാം നിസ്തമാഃ
ഭൂഭൃൽകേതുരിതീഡ്യരാശിചരിതേ വങ്ഗ്വീശ്വരേ സുഗ്രഹേ
യോഗക്ഷേമകൃതി ക്ഷിതൗ വിയദലങ്കാരായ സൂരാദയഃ.''

പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയർ (1035–1107)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയരെ നാം സ്മരിക്കുന്നതു് ഒരു വലിയ സാഹിത്യകാരൻ എന്നു നിലയിലല്ല. പ്രത്യുത പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതന്റെയും മനോരമയുടേയും ഭാഷാപോഷിണിയുടേയും പ്രവർത്തനത്തിൽ സജീവമായി പങ്കുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ഭാഷാപോഷകന്റെയും നിലയിലാണു്. അദ്ദേഹം ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ സതീർത്ഥ്യനും മഹാവിദ്വാനുമായ കോട്ടയത്തു മണക്കാട്ടു ശങ്കുവാരിയരുടേയും കൈപ്പുഴ വടക്കേക്കരപ്പുകുതിയിൽ കൈപ്പുഴയിൽ പടിഞ്ഞാറേ വാരിയത്തു ലക്ഷ്മിവാരസ്യാരുടേയും പുത്രനായി 1035 കന്നി 3–ാംനു-ജനിച്ചു. മാതാവു തിരുവല്ലാക്ഷേത്രത്തിനു സമീപമുള്ള കൈപ്പുഴവാരിയത്തിലെ ഒരങ്ങുമായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ഒരു കാലിനു സ്വല്പമായ പങ്ഗുത്വം സംഭവിച്ചു; വളരെക്കാലം ചികിത്സിച്ചിട്ടും അതു ഭേദപ്പെട്ടില്ല. പിന്നീടാണു് സംസ്കൃതത്തിൽ നിഷ്ഠയുക്തമായ വിദ്യാഭ്യാസം ആരംഭിച്ചതു്. അച്ഛൻ പന്തളത്തു കൊച്ചുതമ്പുരാഴന്മാരുടെ ഗുരുനാഥനായിരുന്നതിനാൽ ബാലപാഠങ്ങൾ അമ്മതന്നെ പഠിപ്പിച്ചു. അച്ഛനും രഘുവംശം തുടങ്ങിയ ചില കാവ്യങ്ങൾ പരിശീലിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ശങ്കുവാരിയക്കു് മണക്കാട്ടു് അച്യുതവാരിയർ എന്നൊരു ജ്യേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അദ്ദേഹം 1043–ാമാണ്ടു മരിച്ച വയക്കര അച്ഛൻ മൂസ്സതിന്റെ ശിഷ്യനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സതിന്റെ ഗുരുനാഥനുമായിരുന്നു എന്നുംകൂടി പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. വയക്കര ഇല്ലത്തിനടുത്തു താൻ തീർപ്പിച്ച കുന്നത്തുവാരിയത്തിലായിരുന്നു അച്യുതവാരിയരുടെ താമസം. അച്ഛൻ മൂസ്സതിന്റേയും അച്യുതവാരിയരുടേയും മരണാനന്തരം ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സതു ശങ്കുവാരിയരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി അവിടെ താമസിപ്പിച്ചു. അതു് 1046–ാമാണ്ടായിരുന്നു. കൃഷ്ണവാരി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യർ അച്ഛനോടുകൂടി കോട്ടയത്തേക്കു പോയി കാവ്യനാടകങ്ങളും വൈദ്യവും മൂസ്സതിനോടും, ജ്യോതിഷം, അലങ്കാരം, തർക്കം, വ്യാകരണം മുതലായ വിഷയങ്ങൾ അച്ഛനോടും അഭ്യസിച്ചു. മൂസ്സതിന്റെ കീഴിൽ പതിനെട്ടു കൊല്ലം വൈദ്യം പാഠിക്കുകയും പരിശീലിക്കുകയും ചെയ്തു ആയുർവ്വേദചികിത്സയിൽ അതിവിദഗ്ധനായി. തച്ചുശാസ്ത്രത്തിലും നല്ല പാണ്ഡിത്യം തന്നത്താൻ പരിശ്രമിച്ചു സമ്പാദിച്ചു.

അനന്തരകാലജീവിതം:—1066–ൽ വടശീസ്സ്മാപ്പിള കൃഷ്ണവാരിയരെ മാർദീവാന്യാസേ്യാസ്സിമ്മനാരിയിൽ വ്യാകരണാധ്യാപകനായി നിയമിച്ചു. വയക്കര മൂസ്സതിന്റെ മരണാനന്തരം 1087–ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ കിരീടധാരണവൈദ്യശാല എന്ന പേരിൽ ഒരു വൈദ്യശാല തിരുനക്കരച്ചന്തയ്ക്കു സമീപം സ്ഥാപിച്ചു് അതിന്റെ പര്യവേക്ഷകത്വം പ്രശസ്തമായ രീതിയിൽ നിർവ്വഹിച്ചു. ശങ്കവാരിയർ 1074–ൽ മരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നിയുടെ ദേഹവിയോഗം 1081–ലായിരുന്നു. 1107–ാമാണ്ടു മേടം 16–ാംനു- കൃഷ്ണവാരിയർ യശശ്ശരീരനായി.

കൃതികൾ:—കൃഷ്ണവാരിയർ മലയാളത്തിൽ 1 1066–ൽ എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ഗൈർവ്വാണീവിജയം നാടകം പട്ടാമ്പി വിജ്ഞാനചിന്താമണി അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ അതു തർജ്ജമചെയ്യുകയും, 2 കിളിരൂർ കൃഷ്ണവാരിയരുടെ അപേക്ഷ അംഗീകരിച്ചു കിളിരൂർ കുന്നിന്മേൽ ഭഗവതിയെക്കുറിച്ചു് പരമേശ്വരീസ്തവം എന്ന പേരിൽ ഒരു ശതകവും രചിച്ചിട്ടുള്ളതിനും പുറമേ, സംസ്കൃതത്തിൽ 3 പരേതയായ ആര്യൻ നാരായണൻമൂസ്സതിന്റെ അമ്മയുടെ പന്ത്രണ്ടാം മാസത്തെ വിഷയീകരിച്ചു് 1077–ൽ മാനസോല്ലാസം എന്നൊരു പ്രബന്ധവും, 4 വയക്കര ശാസ്താവിനെപ്പറ്റി ഒരു സ്തോത്രവും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശിവാനന്ദലഹരിയും വിവർത്തനം ചെയ്തതായി അറിയാം. കവിതാരീതി കാണിക്കുവാൻ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"പ്രേമാധികൃമൊടേതു കാണുമളവോ കാമാന്തകന്നുള്ളിലെ—
ക്കാമാംഭോധിയിൽ വേലിയേറുമുളവായീടുന്നതെന്നും ശിവേ!
ആ മന്ദസ്മിതമാം നിലാവൊട്ടു വിളങ്ങും നിൻമുഖത്തിങ്കളി—
ങ്ങാമോദത്തൊടു കണ്ടു ഞങ്ങൾ കിളിരൂരമ്മേ! തൊഴും നിത്യവും."
(പരമേശ്വരീസ്തവം)

"രാകേന്ദുശ്രീനിരസനകരൈഃ പല്ലവൈഃ കല്പിതാസ്യാ
കല്യാണീയം സരസമദനോല്ലാസമാപൂരയന്തീ
വ്യക്തം ഭക്തൈർവിഹിതവിലസന്മൗക്തികാമോദരീതിം
ദത്തേ ചിത്തേ നവനവരസം സാംപ്രതം സാ സജഗ്ധിഃ."
(മാനസോല്ലാസം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ദൂരം ഗതം തവ കടാക്ഷകലാനിവൃത്തം
ഘോരാമയാഃ പ്രതിദിനം പ്രതിയാന്ത്യഭീക്ഷ്ണം;
നക്തന്ദിവം പരിചരൻ പദപങ്കജം തേ
ചിത്രം രുജാപരവശോത്ര ഹി കോപി ശേതേ."

(ശാസ്തൃസ്തോത്രം)

ഒരു മുക്തകം:—

"ഭാജിതമിഹിരാം വന്ദേ രാജമുഖീം രാജരാജബന്ധുസുതാം
സുരരാജമൗലിരാജന്മണിരാജിവിരാജിതാംഘ്രിരാജീവാം."

(പള്ളിപ്പുറത്തു കാവിൽ ഭദ്രകാളിയെപ്പറ്റി)

ഗൈവ്വാണിയായിരുന്ന കവിക്കു കൈരളിയെക്കാൾ സ്വാധീനം. ഗദ്യരചനയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല പാടവമുണ്ടായിരുന്നു. വിജ്ഞേയങ്ങളായ വിവിധവിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ഭാഷാപോഷിണിയിൽ അനേകം ഉപന്യാസങ്ങളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിവന്നിരുന്നു.

കവിയൂർ രാമൻനമ്പിയാർ (1044–1077)—ജീവചരിത്രം:—രാമൻനമ്പിയാർ തിരുവല്ലാ ശങ്കരനാരായണൻചാക്യാരുടേയും കവിയൂർ നമ്പിയാർമഠത്തിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിനങ്ങിയാരുടേയും പുത്രനായി 1044–ാമാണ്ടു മീനമാസം 19–ാംനു- വിശാഖംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ബാലപാഠങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു് ഒൻപതാമത്തെ വയസ്സിൽ കോട്ടയത്തു പോയി മണക്കാട്ടു ശങ്കവാരിയരോടു ശിഷ്യപ്പെട്ടു സംസ്കൃതത്തിൽ സിദ്ധാന്തകൌമുദിവരെ അഭ്യസിച്ചു. 16–ാമത്തെ വയസ്സിൽ വയക്കര മൂസ്സതിനോടു് അഷ്ടാംഗഹൃദയവും പഠിച്ചു. സുമാർ മൂന്നു കൊല്ലം വൈദ്യശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചതിനുമേൽ പതിനെട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ മിഷണറിയായിരുന്ന പാമർസായിപ്പിനെ മലയാളം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനായി ആലപ്പുഴയ്ക്കു പോയി; ആ സായിപ്പിനോടുകൂടി തൃശ്ശൂരേക്കു പോയി അവിടെയും താമസിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധ്യാപകനായി തുടർന്നു. അങ്ങനെ ഒന്നരക്കൊല്ലം കഴിച്ചുകൂട്ടിയതിനുമേൽ ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിൽ ചെങ്ങന്നൂർ മലയാളം സ്കൂളിൽ സംസ്കൃതാധ്യാപകനായി. എട്ടര വഷ്ം ആ പണി നോക്കി. പിന്നീടു കോട്ടയത്തു സി. ഐ. എൻ. ഇൻസ്റ്റിട്യൂട്ടിൽ മലയാളപണ്ഡിതരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. വറുഗീസ്മാപ്പിളയുടേയും കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയുടേയും മറ്റും പ്രിയസുഹൃത്തായി നാലു കൊല്ലം ഭാഷാസാഹിത്യത്തെ പോഷിപ്പിച്ചു.

കൃതികൾ:—നമ്പിയാർ 1 കുലശേഖരവർമ്മാവിന്റെ സുഭദ്രാധനഞ്ജയം •നാടകം, 2 മഴമംഗലഭാണം, 3 ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം കാവ്യം എന്നീ കൃതികൾ തർജ്ജമ ചെയ്കയും, 4 നാമാനുശാസനം എന്ന പേരിൽ അമരകോശത്തിനു് ഒരു ഭാഷാനുവാദം എഴുതിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം പത്താം സർഗ്ഗം തർജ്ജമ ചെയ്യുമ്പോൾ അല്പാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യുസ്സായി മരിച്ചുപോയി. അമരകോശത്തിലെ മനുഷ്യവർഗ്ഗമാണ് ആദ്യം ഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങിയതു്. അതുതന്നെയും മുഴുപ്പിച്ചു എന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഒരു അനുഗ്രഹീതനായ വിവർത്തകനായിരുന്നു നമ്പിയാർ. 1067-ൽ സുഭദ്രാധനഞ്ജയവും 1068-ൽ ഭാണവും അച്ചടിപ്പിച്ചു. അപൂർണ്ണങ്ങളായ മാറ രണ്ടു കൃതികളും വരരുചിസംമാപ്പിള യുടെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു് എഴുതിയതാണു്. അക്കാലത്തെ മറ്റു രണ്ടു പരിഭാഷകപ്രമുഖന്മാരായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെയും ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാരുടെയും സമസ്ഥാനായാണു് നമ്പിയാരെ മഹാജ്ഞരായ സഹൃദയന്മാർ മാനിച്ചിരുന്നതു്.

സുഭദ്രാധനഞ്ജയം:—

"നന്നായ്പ്പോർകൊങ്ക ഞെങ്ങാതെയുമഭിനവമാം
ചേച്ചയാൽ ലജ്ജവാച്ചും
കുന്നിച്ചും പ്രേമമേറും പുളകമിളകിയും
ലോചനം തെല്ലുടഞ്ഞും
കന്ദർപ്പക്രീഡചെയ്യാൻ പ്രണയമൊടു തുട-
ങ്ങും രമാകേശവന്മാർ-
തന്നാദ്യാശ്ലേഷകർമ്മം ശുഭമതിനെ വള-
ർത്തട്ടെ നിങ്ങൾക്കു മേന്മേൽ."

"ചന്ദ്രമസ്സൊട്ട നിലാവുമക്കനൊട്ട ഭാസ്സുമഭ്രമൊട്ട മിന്നലും
വഹ്നിയോട്ട ഹവിരാഹുതിം സുരഭിമാസമോട്ട സുമശോഭയും
ചിന്നുമാ കമലാകരത്തിനൊട്ടുമങ്ങു ചേർത്ത വിധിയോട്ടുമി-
ന്നിന്ദുപുത്രനൊട്ട ഭദ്രയെസ്സുപദി ചേർത്ത ഞാൻ സദൃശനായഹോ!"

മഴമങ്ങ്ഗലഭാണം:—

"പാരെല്ലാം സംഹരിപ്പാൻ മുതിരുമൊരു ഹരൻ-
തന്റെ ഫാലാക്ഷിവഹ്നി-
സ്സാരാച്ചിസ്സോടെതിർക്കും കിരണനിരകളാൽ
ധാത്രിയെത്തപ്തയാക്കി
പാരം പാലിച്ചു ഭൃങ്ഗങ്ങളെ നളിനിയെ നാള-
ത്തിനോളം വിടാത്തി-
പ്പാരാതേ ഭാസ്കരൻതാനിതുസമയമഹോ!
വ്യോമമധ്യത്തിലായി."

"അരുണനഖമയൂഖം പൂണ്ടെഴും പേലവം നിൻ
വിരലിതു മണിചേരും മോതിരത്തോടു ചേർന്നു
വിരവൊട്ടു കവരട്ടേ കാണികാംക്ഷള്ളൊരാംക്കാ-
മ്പരിയ മലരൊടൊക്കും വല്ലിതൻ പല്ലവംപോൽ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ചെറുതൊന്നു വീർത്ത വയറും പരം കറു-
ത്തൊരു ചൂചുകങ്ങളെഴുമാക്കുചങ്ങളും
അരിയോരു ചേലയുടെ തുമ്പുകൊണ്ടു നീ
ശരിയായ° മറയ്ക്കുകയി! മഞ്ജുഭാഷിണി!"

വിടനുമാത്രമേ രങ്ഗപ്രവേശത്തിനു° അധികാരമുള്ളൂ എന്നും മറ്റു പാത്രങ്ങളോട്ട° ആ പാത്രത്തിനു° ആകാശഭാഷിതരീതിയിലേ സംസാരിക്കാവൂ എന്നുമുള്ള സംസ്കൃതഭാണനിയമം കവി പ്രകൃതത്തിൽ ഉപേക്ഷിച്ചു° ആ പാത്രങ്ങളേയും പ്രേക്ഷകന്മാരുടെ സന്നിധിയിൽ നയിക്കുന്നു. അതിനു° ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം:—ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസത്തെക്കാൾ ഹൃദയങ്ഗമമായി തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു സംസ്കൃതമഹാകാവ്യം ഭാഷയിൽ ഇല്ലെന്നാണു° എന്റെ വിശ്വാസം. കവിയുടെ തദ്വിഷയകമായ ഹസ്തലാഘവം ഓരോ സർഗ്ഗവും അവസാനിക്കുമ്പോൾ ഒന്നിനൊന്നു വർദ്ധിക്കുന്നതായി ഭാവുകന്മാർക്കു കാണാം.

"തരളനുരകളാകും ചാമരം ലോലശംഖാ-
ഭരണമിതുകാം ചേരും സാഗരശ്രീകരീന്ദ്രൻ
തരമൊട്ടു തടഘ്നാതക്രീഡചെയ്യുന്ന ചെന്നാ-
പ്പുരിയുടെ മികവേറും കോട്ടമേൽക്കോട്ടമെന്യേ.

ഗഗനതലമുരുമ്മും സൗധജാലം സമൃദ്ധോ-
കേമതിൽ നിഴലിക്കുന്നോരു നൽക്കാരണത്താൽ
ഫണിവരപുരിയേയും വിണ്ടലത്തേയുമേക-
ക്ഷണമതിലതു വെൽവാനുന്നിടുന്നെന്നു തോന്നും."

(ദ്വാരകാവർണ്ണന)

ഇവ പത്താം സർഗ്ഗത്തിലുള്ള ശ്ലോകങ്ങളാണു°. അതിനുമുമ്പുള്ള സർഗ്ഗങ്ങളിലെ ശ്ലോകങ്ങളും അഭിരാമങ്ങൾതന്നെ.

"ആ വൽത്തമാനമഥ ഗോപഗണങ്ങൾ കേട്ടാ
ശ്രീവാസുദേവനമരുന്നൊരു ദിക്കു നോക്കി
ദൈവത്തിനെപ്പഴിപറഞ്ഞുടനോടിയെത്തി
മേൽവസ്ത്രവും മുടിയുമങ്ങഴിയും വിധത്തിൽ.

ദൈത്യാരിയെബ്ഭജഗവേഷ്ടനമോടു കണ്ടി-
ട്ടുൾത്താരിലങ്ങഖിലദുർഭരദുഃഖഭാരാൽ
ആർത്തസ്വരത്തൊടൊരുമിച്ചഥ ഗോപഗോപീ-
സാർത്ഥം മുതിർന്നിതു കയത്തിലെടുത്തുചാടാൻ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

താലാങ്കനങ്ങവരെയാസകലം തട്ടത്ത
നീലാളിവണ്ണനുടെ ചാരുമുഖത്തിൽ നോക്കി
മാലോറമേകിടുവതെന്തിനു ഹന്ത! ഞങ്ങൾ—
ക്കീ ലീല കൃഷ്ണ! മതിയാക്കുകയെന്നു ചൊന്നാൻ.''
(കാളിയമർദ്ദനം)

ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നതു് അഞ്ചാം സർഗ്ഗത്തിൽനിന്നാണു്.

നാമാനുശാസനം:—മനുഷ്യവർഗ്ഗം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

''മനുഷ്യൻ മാനുഷൻ മർത്ത്യൻ മനുജൻ മാനവൻ നരൻ
പുരുഷൻ പൂരുഷൻ പഞ്ചജനം,നവ്വണ്ണമേ പുമാൻ
ഇവ മർത്ത്യന്റെ പേരുത്തരാർദ്ധമാണിന്റെയെന്നുമാം.

യോഷിത്തു നാരി വനിത യോഷ പ്രമദ മാനിനി
സ്ത്രീ കാന്ത വാമ ലലന സീമന്തിനി മഹേളയും
പ്രതീപദർശിനി വധൂമഹിളാബാലമാർകളും
സാമാന്യസ്ത്രീകാം, ഭേദങ്ങൾ വരവർണ്ണിനി സുന്ദരി.''

ഇടയ്ക്കുനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾകൂടി ചകത്താം.

''ഗൗരി നഗ്നികയീ രണ്ടും തിരളാത്തുള്ള പെങ്കൊടി
യുവതി ശ്യാമ തരുണി മൂന്നും യൗവനമായവാം
പലികനി വൃദ്ധയീ രണ്ടും കിഴവിക്കുള്ള പേരുകാം
അഭിസാരിക ഭർത്താവെക്കാമിച്ചങ്ങോട്ടു പോമവാം.''

അമരകോശത്തിലെ എല്ലാ പര്യായങ്ങളും തർജ്ജമയിൽ എടുത്തുചേർത്തിട്ടില്ല. മഹേള, ശ്യാമ മുതലായ ശബ്ദങ്ങൾ പുതിയതായി ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. പ്രമദയും മാനിനിയും ലലനയും സാമാന്യസ്ത്രീപര്യായങ്ങളാണെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു് അനവധാനതമൂലമാണെന്നു തോന്നുന്നു.

മറിയപ്പള്ളി ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ (1012–1107)—കോലത്തുസ്വരൂപത്തിലെ മേത്തല എന്ന ഉപശാഖയുടെ ഒരു പ്രശാഖയിൽപ്പെട്ടതാണു് മറിയപ്പള്ളിത്തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ കുടുംബം എന്നു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ 1012–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 1–ാംനു- ഉത്രംനക്ഷത്രത്തിൽ ചങ്ങനാശ്ശേരി തെക്കേക്കൊട്ടാരത്തിൽ ജനിച്ചു. അന്നു കോട്ടയത്തെ മറിയപ്പള്ളിക്കൊട്ടാരം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. തെക്കേക്കൊട്ടാരം സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതു കുമാരമംഗലത്തു മനവക കാവിൽക്ഷേത്രത്തിനു സമീപമായിരുന്നു. പിതാവു ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിന്റെ പ്രതിഷ്ഠാപകനായ അച്ഛൻ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അനുജൻ കൊച്ചുപ്പക്കോയിത്തമ്പുരാനാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ദേഹത്തിന്റെ യഥാർത്ഥനാമധേയം രാമവർമ്മ എന്നായിരുന്നു. തിരുവല്ലാ നെടുംപുറത്തുകൊട്ടാരത്തിലെ ഒരു തമ്പുരാനായിരുന്ന അമ്മാവൻ. ആ തമ്പുരാൻ വിശാഖംതിരുനാൾ കൊച്ചുതമ്പുരാനെ കുറേക്കാലം നൈഷധം പാഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. 1023–ാമാണ്ടു് അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി ഉദയവർമ്മതമ്പുരാനും തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോയി അവിടെ താമസിച്ചു സംസ്കൃതത്തിൽ സാമാന്യമായ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. 1037–ാമാണ്ടു് അമ്മാവൻ മരിക്കുന്നതുവരെ നെടുമ്പുറത്തുതന്നെയായിരുന്നു താമസം. പിന്നീടു മറിയപ്പള്ളിക്കു പോയി 1054–ൽ ജ്യേഷ്ഠൻ മരിച്ചപ്പോൾ അവിടത്തെ കാരണവനായി. അതിൽപ്പിന്നെ മറിയപ്പള്ളി വലിയതമ്പുരാൻ എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹം സാഹിത്യകാരന്മാരുടെയിടയിൽ അറിയപ്പെട്ടുന്നതു്. 1107 ധനുമാസത്തിൽ മരിച്ചു. ഒരു വലിയ കവിയല്ലെങ്കിലും അക്കാലത്തെ പ്രമുഖനായ ഒരു സാഹിത്യപ്രണയിയായിരുന്നു തമ്പുരാൻ. കോട്ടയത്തെ കവിസമാജത്തിനും അതിൽനിന്നു് ഉത്ഭിന്നമായ ഭാഷാപോഷിണിസഭയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പല ആനുകൂല്യങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. 1066–ൽ മദിരാശി ഗവർണ്ണർ വെൻലോക്കു്പ്രഭുവിന്റെ തിരുവിതാംകൂർസന്ദർശനത്തെ വിഷയീകരിച്ചു് ഒരു ശതകം ഉണ്ടാക്കി. 1083–ൽ ലളിതാപുരാണം വൃത്താനുവൃത്തമായി ഭാഷപ്പെടുത്തുകയും അതിനെത്തന്നെ മാവേലിക്കരയിലെ ചില കൊച്ചുതമ്പുരാട്ടിമാരുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു് ഒരു പാനയാക്കി രചിക്കുകയും ചെയ്തു. 1084–ൽ ഹിതോപദേശത്തിലെ മിത്രലാഭപ്രകരണം തർജ്ജമ ചെയ്തു. 1084–ൽ കാന്തിപ്രതാപചരിതം എന്നു് ഇരുപത്തിമൂന്നു് അധ്യായത്തിലും 1086–ൽ ബാലഭാരതി എന്ന പത്തൊൻപതു് അധ്യായത്തിലും രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതി. അവ അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ലളിതാപുരാണം ഭാഷയിലുള്ളതാണു്.

"വാഴ്ത്തിയേവം സുരന്മാരാൽ പ്രാർത്ഥിക്കപ്പെട്ട മന്മഥൻ
പോയാനവന്റെ നാശത്തിന്നായിട്ടാ ഹിമവത്തടേ.

തപിച്ചീടും ശിവനെയും ഗന്ധപുഷ്പങ്ങളാദരാൽ
ശുശ്രൂഷിക്കും ഗൗരിയേയും കണ്ടാൻ കാമൻ മഹാബലൻ.

ആരും കാണാതെ മറവിലാരാൽ വന്നവനഞ്ജസാ
മോഹനാസ്ത്രമെടുത്തിട്ടാ ശ്രീഹരൻമെയ്യിലെയ്തതേ."

അടുത്തതായി പാനയിൽനിന്നുകൂടി ചില വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"ഭദ്രമായ കൊല്ലൂരിതെന്നതാമദ്രിതന്നിൽക്കൂടികൊണ്ടു ലോകരിൽ
ഭദ്രമേകുവാൻ തൃക്കണ്ണയച്ചിടും രുദ്രവല്ലഭേ! പാഹി മാമംബികേ!
ക്ഷയാഗം മുടക്കിപ്പുരഹരൻ ക്ഷപുത്രിയാം കാന്തയെ വിട്ടതാൻ
ഉക്ഷവാഹനൻ ഭർഗ്ഗൻ വിരക്തനായക്ഷമാലാദിധാരിയായ്ത്തൽക്ഷണം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സവ്സങ്ഗവും വിട്ട ഹിമാദ്രിയാം പവ്തേശ്വരൻതന്നുടെ സാനുവിൽ
സവ്മാമുനിമാരുമായൊത്തുപോയ് ശവ്നും തപംചെയ്തു വസിച്ചുതേ.''

മുരിങ്ങൂർ ശങ്കരൻപോററി (1018–1080)—ജീവിതചരിത്രം:—വയക്കര മൂസ്സതിന്റെ ദുര്യോധനവധംപോലെ ഒരു കാലത്തു പ്രചുരപ്രചാരമായിരുന്ന ഒരു ആട്ടക്കഥയാണു് മുരിങ്ങൂരിന്റെ കുചേലവൃത്തം. ആ കഥയ്ക്കു കുചേലോദയം എന്നാണു് കവി നല്കിയ നാമധേയം. അതു് ഇപ്പോഴും പല സ്ഥലങ്ങളിലും ആടിവരുന്നുണ്ടു്. ശങ്കരൻപോററി തിരുവല്ലാ വടക്കേക്കരപ്പകുതിയിൽ പെങ്ങന്നൂർ കീഴ്ച്ചേരി മേൽമുറിയിൽ മുരിങ്ങൂർമഠത്തിൽ 1018–ാമാണ്ടു മകരമാസം മകയിരംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവായ പുരുഷോത്തമൻപോററിയും മാതാവായ ശ്രീദേവിഅന്തർജ്ജനവും ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ മരിച്ചുപോയി. പോററി സംസ്കൃതം പഠിച്ചതു നാരായണൻ എന്നു പേരുള്ള ഒരു ഗുരുവിനോടാണെന്നു് അദ്ദേഹം തന്റെ കുചേലവൃത്തത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ ഗുരുവിനെപ്പററി ഒരു വിവരവും ലഭിച്ചിട്ടില്ല.

''കുംഭീന്ദ്രാനനമിന്ദുശേഖരസുതാം വാണീം വിരിഞ്ചപ്രിയാ–
മംഭോജാശ്രുഗനാശനം പശുപതിം നാരായണാഖ്യം ഗുരും
വന്ദേ ശ്രുതടാകകുലനിലയാധീശം നുകണ്ഠീരവം''

എന്ന ശ്ലോകം നോക്കുക. അടിമിറത്തുമഠത്തിൽനിന്നായിരുന്നു പോററിയുടെ വിവാഹം. ആ വിവാഹത്തിൽ സന്താനങ്ങളൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. 1080–ാമാണ്ടു ധനുമാസത്തിൽ അശ്വതിനക്ഷത്രത്തിൽ അദ്ദേഹം മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—മുരിങ്ങൂരിന്റെ പ്രധാനകൃതികൾ 1 വല്ലലവധം, 2 കുചേലവൃത്തം, 3 മലയവതീസ്വയംവരം എന്നീ മൂന്നാട്ടക്കഥകളാകുന്നു. ഇവ കൂടാതെ രുക്മാങ്ഗദചരിതത്തെ വിഷയീകരിച്ചു് ഒരു നാടകവും കാവ്യവുംകൂടി ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതായി ചിലർ പറയുന്നു. പരുദ്വാരാ അനേകം ഉക്തിപ്രത്യുക്തികളിലും പങ്കുകൊണ്ടുകാണുന്നു. അവയിൽ വിലവട്ടത്തു രാഘവൻനമ്പിയാരുമായുള്ള വാദത്തെപ്പററി മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. വിലവട്ടം ആയിടയ്ക്കു പത്രങ്ങളിൽ ഒന്നുമെഴുതാതിരുന്നതു് എന്തുകൊണ്ടാണെന്നും ''മല്ലിനായ് ശിഗ്രം വിപ്രോത്തമനണയുമിതെന്നോർത്തനങ്ങാതിരിപ്പോ'' എന്നും പോററി ചോദിച്ചതിനാണു് സമരകുതുകിയായ വിലവട്ടം ''വിലവട്ടം വൃദ്ധനായീ വിരവൊടിവനുമായൊന്നടക്കാം പിടിക്കാം'' എന്നും മറും മറുപടിയെഴുതിയതു്. ഒടുവിൽ ''തേക്കിനോടോ മുരിങ്ങേ?'' എന്നുകൂടി ആ വൃദ്ധകവി ചോദിക്കുവാൻ മടിച്ചില്ല. വല്ലലവധത്തിൽ സാലവധം, ദന്തവക്ത്രവധം, സൂതനിഗ്രഹം എന്നീ ഉപാഖ്യാനങ്ങളും അനുഭവിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു കുചേലവൃത്തത്തിന്റെ പൂർവ്വഭാഗമാണെന്നു ചിലർ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പറയുന്നതു ശരിയല്ല. വല്ലലവധം ''അശ്വമേധത്രയമാശു കൃത്വാ സദ്വാരകാം പ്രാപ്യ സുഖം ന്യവാത്സീൽ'' എന്ന ശ്ലോകത്തോടുകൂടി അവസാനിക്കുകയും, കുചേലവൃത്തം ''കാലേസ്മിൻ സദനേ മുനേർമുരഭിദസ്സാന്ദ്രീപനോസ്സാദരം'' എന്ന ശ്ലോകത്തോടുകൂടി ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കുചേലവൃത്തം രചിച്ചതു ചെങ്ങന്നൂരെ പ്രഭുസത്തമനായ വഞ്ഞിപ്പുഴപ്പണ്ടാരത്തിലെ നിദേശത്തിനു വഴിപ്പെട്ടാണെന്നു കവി താഴെച്ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

''ശ്രീമദ്വഞ്ചുളവാഹിനീനിലയഭൂദേവസ്യ വഞ്ചീശ്വരാ—
വാപ്താനേകവിധപ്രതാപവിഭവാത്തേവ്വാച്ച കുചേലോദയം
അക്ഷീബാലയഭൂസുരേണ രചിതം നാടൃപ്രബന്ധം മയാ
സന്തസ്സന്തമനന്തരനന്ദിതദയാസ്സംശോധ്യ ഗൃഹ്ണന്ത്വിമം.''

ഒരു ശ്ലോകവും ഒരു പദത്തിലെ ഏതാനും ചരണങ്ങളുംകൂടി പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

''പ്രപാവരണമന്ദുരാചതുരഹമ്മ്യഗോപാനസീ—
തടാകതടവാടികാശരണഗോപുരാഗ്രോജ്ജ്വലാം
വിശാലവിപണിസ്ഥലീസുഖനിഷണ്ണലോകാം പുരീം
വിലോക്യ പഥി ഭൂസുരോ ഹരിപുരഭ്രമാദഭ്രമീൽ.''
(കുചേലവൃത്തം)

''മുധായ വാടാ രേരേ മുധായ വാടാ
വൃഥാ നീ യാദവകുടില രണാന്തേ
ക്രുധാ സമം ചില ഭീരുജനത്തെ
വധിച്ചുകൊണ്ടൊരു മദമുണ്ടെന്നാ—
ലതിനു തീർക്കുവനരക്ഷണം ഞാൻ (മുധായ)

കരുത്തു പെരുകിയ ഹരിപ്രവീരൻ
കരപ്രതാപം വിട്ടൊരു ഗുല്മല—
ഖരത്തെ നിധനംചെയ്തെന്നാലതു
പരക്കുമോ ഭുവി? ധരിക്ക കുമതേ! (മുധായ)

കരുപ്പിലോരോ പുല്ലൊടിസമ രേ
വികല്പമെന്യേ വിരവൊട്ട സമരേ
ഹനിച്ചുവിരുതുകാം ലഭിച്ചതെല്ലാം
നിനക്കു മാമകശരേണ തീരും (മുധായ)''
(വല്ലലവധം)

കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി (1030–1112)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കോട്ടയത്തു ''കൊട്ടാരത്തിൽ'' എന്ന പേരിൽ തീയാട്ടുണ്ണിമാരുടെ ഒരു ഭവനമുണ്ടു്. ചെമ്പകശ്ശേരി പൂരാടംതിരുനാൾ ശക്തൻതമ്പുരാന്റെ കാലത്തു് അതിലെ അങ്ങളം മന്ത്രവാദത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രസിദ്ധന്മാരായിരുന്നു. ശങ്കുണ്ണിയുടെ മൂലകുടുംബം അമയന്നൂർ എന്ന ദേശത്താണു്. പണ്ടു കോട്ടയത്തു കോടിമതക്കടവിൽ ഉത്സവക്കാലത്തു് ഒരു ദിവസം കുമാരനല്ലൂർ ഭഗവതിയെ ആറാടിക്കുക പതിവുണ്ടായിരുന്നു. തത്സംബന്ധമായി ചില ആവശ്യങ്ങളും നിവ്വഹിക്കുന്നതിനു ശങ്കുണ്ണിയുടെ കുടുംബക്കാക്കു കോട്ടയത്തു താമസിക്കേണ്ടിവരികയും അവർ കോടിമതയിൽ ഒഴിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന ദേവസ്വംകൊട്ടാരത്തിൽ താമസമാക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വഴിക്കാണു് കൊട്ടാരത്തിൽ എന്ന പേർ ആ ഭവനത്തിനു സിദ്ധിച്ചതു്. ശങ്കുണ്ണി പ്രസ്തുതകുടുംബത്തിലെ വാസുദേവനുണ്ണിയുടേയും വൈക്കത്തിനു് ആറു നാഴിക അകലെയുള്ള മൂടായിക്കുന്നത്തു മടിയപ്പള്ളി എന്ന ഗൃഹത്തിലെ ഒരു സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെയും ദ്വിതീയപുത്രനായി 1030-ാമാണ്ടു മീനമാസം 23-ാംനു-ജനിച്ചു. നമ്മുടെ കവിക്കു രണ്ടു സഹോദരന്മാരുണ്ടായിരുന്നവരിൽ ഒന്നു ജ്യേഷ്ഠനും ഒന്നു് അനുജനുമാണു്. അച്ഛൻ മന്ത്രവാദത്തിനുപുറമേ സങ്ഗീതത്തിലും നിഷ്ണാതനായിരുന്നു. ശങ്കുണ്ണിയുടെ പിതൃദത്തമായ നാമധേയവും വാസുദേവൻ എന്നുതന്നെയായിരുന്നു. ആ പേർ ഭട്ടനാമമാകയാൽ മാതാവു ശൈശവത്തിൽ തങ്കം എന്ന ഓമനപ്പേരിലാണു് നമ്മുടെ കവിയെ വിളിച്ചുവന്നതു്. തങ്കം തങ്കവായും ശങ്കവായും ക്ഷണത്തിൽ രൂപഭേദപ്പെട്ടു. ജാതിപ്പേർകൂടി ഒടുവിൽ ചേന്നപ്പോൾ തങ്കുണ്ണി ശങ്കുണ്ണിയുമായി. ഏഴു വയസ്സുമുതൽ പത്തു വയസ്സുവരെ ഒരു നാട്ടാശാന്റെ കീഴിൽ പഠിച്ചു കഷ്ടിച്ചു മലയാളം എഴുതുവാനും വായിക്കുവാനും മനസ്സിലാക്കി. പിന്നെ പതിനാറാമത്തെ വയസ്സുവരെയാതൊരു വിദ്യയും അഭ്യസിച്ചില്ല. സമവയസ്കന്മാരായ മറ്റു ചിലരുടെ വിദ്യാസമ്പാദനരീതി നേരിട്ടു കാണുകയും മറ്റും ചെയ്തപ്പോൾ തനിക്കും പഠിത്തം വേണമെന്നുള്ള വിചാരം അങ്കുരിച്ചു. മണക്കാട്ടു ശങ്കവാരിയരുടെ ശിഷ്യനായി സിദ്ധരൂപവും രഘുവംശവും പ്രഥമസർഗ്ഗത്തിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങളും പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശങ്കവാരിയർ പന്തളത്തു സ്ഥിരതാമസമാക്കുകയാൽ ശങ്കുണ്ണിക്കു മറ്റൊരു ഗുരുവിനെ അന്വേഷിക്കേണ്ടിവന്നു. അന്നു വയക്കര ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സതു കോട്ടയത്തുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു കവിയുടെ ആഗ്രഹം തൽക്ഷണംതന്നെ സഫലമായി. വയക്കര ഇല്ലത്തു് ഒരു നിധിനെന്നപോലെ പറഞ്ഞുകേട്ടിരുന്ന മാഘനൈഷധാദിമഹാകാവ്യങ്ങളും, സഹസ്രയോഗം, ചികിത്സാക്രമം, അഷ്ടാങ്ഗഹൃദയം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളും നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിച്ചു. 1047-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ ആരംഭിച്ച ആ പഠിത്തം 1057 വരെ നിവ്വിഘ്നമായി നടന്നു. ശിഷ്യന്റെ ബുദ്ധിശക്തിയെക്കുറിച്ചും വാസനാവൈഭവത്തെപ്പറ്റിയും മൂസ്സതിനു വലിയ മതിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അച്ഛന്റെ വാർദ്ധക്യവും ജ്യേഷ്ഠന്റെ കുടുംബഭരണവൈമുഖ്യവുംനിമിത്തം ശങ്കുണ്ണിതന്നെ ആ ഭാരം വഹിക്കേണ്ടിവരികകൊണ്ടാണു് സാഹിത്യാഭ്യാസം 1057-ൽ മുടങ്ങിയതു്. എങ്കിലും ശങ്കുണ്ണി സ്വയമേവ പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും വായിച്ചു തന്റെ സംസ്കൃതവ്യുൽപത്തി വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിവാഹങ്ങൾ:—1048 തുലാമാസത്തിൽ മാതാവു മരിച്ചു. ജ്യേഷ്ഠന്റെ പത്നി വന്ധ്യയാണെന്നു കണ്ടതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിനു വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടിവന്നു. 1056 മകരമാസത്തിലാണു് ആ വിവാഹം നടന്നതു്. 1057-ാമാണ്ടു ചിങ്ങം 17-ാംനു ആ സാധ്വി മരിച്ചുപോയി. 1061 മകരത്തിൽ പിതാവു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. സന്തത്യഭാവം പരിഹരിക്കുന്നതിനായി 1062-ൽ കവി വീണ്ടും വിവാഹം ചെയ്തു. ഏവൂർ പനവേലി എന്ന ഭവനത്തിലെ ശ്രീദേവിയമ്മയാണു് ആ ഭാര്യ. അവരും പ്രസവിക്കുന്നതല്ലെന്നു വൈദ്യന്മാർ ഖണ്ഡിച്ചു പറയുകയാൽ 1081 മിഥുനത്തിൽ മൂന്നാമതായി ഒന്നുകൂടി ദാരസംഗ്രഹം ചെയ്തു. പനവേലി ലക്ഷ്മിഅമ്മയും തുപ്പുണിത്തുറ പെങ്ങാലി തെക്കേടത്തുനിന്നു ദേവകിയമ്മയുമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുതിയ പത്നിമാർ. ദ്വിതീയപത്നി 1083 മേടത്തിൽ പരേതയായി. മൂന്നാമത്തെ വിവാഹത്തിലും സന്താനമുണ്ടായില്ല. 1090 മേടത്തിൽ ഏവൂർ പനവേലി കൃഷ്ണശർമ്മാവിന്റെ ഒരു പുത്രനെ ദത്തെടുത്തു് ആ പുത്രനെക്കൊണ്ടു് 1101 മേടത്തിൽ വിവാഹം ചെയ്യിച്ചു. 1074-ൽ അനുജനെക്കൊണ്ടു വിവാഹം ചെയ്യിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹം 1077 മകരത്തിലും നിസ്സന്താനയായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നി 1080 ഇടവത്തിലും കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ശങ്കുണ്ണിയും വറുഗീസ്മാപ്പിളയും:—1065-ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിൽ വറുഗീസ്മാപ്പിള കോട്ടയത്തു മലയാളമനോരമ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം ശങ്കുണ്ണിയെ അതിലെ കവിതാപംക്തിയുടെ പ്രസാധകനായി നിയമിച്ചു. തത്സംബന്ധമായി അദ്ദേഹം അനുഷ്ഠിച്ച സേവനത്തെ ആസ്പദമാക്കി മനോരമയുടെ ആട്ടപ്പിറന്നാൾമലക്കത്തിൽ മനോരമ ശങ്കുണ്ണിയെ ഒരിക്കലും മറക്കുന്നതല്ല എന്നു വറുഗീസ്മാപ്പിള പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി.

> "ഓരോ മാന്യകവീന്ദ്രരിൽപ്പലരെയും പ്രോത്സാഹനംചെയ്തു തൽ-
> പ്പേരോരോന്നു മനോരമയ്ക്കു മകുടക്കല്ലാക്കി വയ്പ്പിച്ചതും
> ക്രൂരോട്ടൊട്ടുമൊഴിച്ചിടാതതിനെ ഞാൻ പിൻതാങ്ങിയെന്നുള്ളതും
> നേരോടെന്റെ മനോരമയ്ക്കുമതെനിക്കും വിസ്മരിക്കാവതോ?"

എന്നു കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും ആ സേവനത്തെ പ്രശംസിച്ചു. അതിനുമുൻപുതന്നെ നാലഞ്ചു സായിപ്പന്മാരെ മലയാളം പഠിപ്പിച്ചു് അക്കാര്യത്തിൽ നല്ല പരിചയം സമ്പാദിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം ആയിടയ്ക്കു ബെല്ലർബി എന്ന മിഷണറിയെയും ആ ഭാഷ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു നിയുക്തനായി. ആ ജോലി കാലത്തു് ഏഴു മണിമുതൽ പത്തു മണിവരെമാത്രമായിരുന്നതിനാൽ മനോരമയാപ്പീസിലെ പണിക്കു് അതു ബാധകമായില്ല. മനോരമയും ഭാഷാപോഷിണിയും സംബന്ധിച്ചുള്ള പല ചുമതലകളും അദ്ദേഹത്തിനു വഹിക്കുവാനുണ്ടായിരുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബെല്ലർബി സ്ഥലം മാറി പള്ളത്തേക്കു പോയപ്പോൾ ശങ്കുണ്ണിയേയും കൂടി കൊണ്ടുപോകണമെന്നു് ആഗ്രഹിച്ചുവെങ്കിലും വറുഗീസ്മാപ്പിള അതു സമ്മതിച്ചില്ല. 1068 മകരത്തിൽ മാർദീവന്നാസ്യോസ് (എം. ഡി.) ഹൈസ്കൂൾ സ്ഥാപിച്ചപ്പോൾ അതിലെ മലയാളപണ്ഡിതനായി ശങ്കുണ്ണിയെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. മനോരമയാപ്പീസിലും സ്കൂളിലും അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ച വേതനം സ്വല്പമായിരുന്നുവെങ്കിലും ആദ്യായത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്ത അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഗദ്യരചനയ്ക്കു് അദ്ദേഹത്തെ ശക്തനാക്കിയതു വറുഗീസ്മാപ്പിളയായിരുന്നു. ശങ്കുണ്ണി വേഗത്തിൽ ഒരു മാതൃകാധ്യാപകനായി ഉയർന്നു. പിന്നെയും പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലത്തോളം കോട്ടയത്തു ചേർന്ന വിദേശീയരായ മിഷണറിമാരെ മലയാളം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹം ആ ഗൗരവമേറിയ പണികൾക്കിടയിൽ സമയമുണ്ടാക്കി.

ചില സുഹൃത്തുക്കൾ:—വറുഗീസ്മാപ്പിളയ്ക്കും വയക്കര മൂസ്സതിനും പുറമേ വേറെയും പല വിശിഷ്ടന്മാരുടെ സൗഹാർദ്ദം സമ്പാദിക്കുവാൻ ശങ്കുണ്ണിയെ പരിതഃസ്ഥിതി സഹായിച്ചു. ശങ്കുണ്ണിയുമായി സാഹിത്യവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി കത്തിടപാടു നടത്താത്ത കവികൾ വളരെ ചുരുക്കമായിരുന്നു. ഭാഷാപോഷിണിസഭയുടെ അധ്യക്ഷനായ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുരസ്കർത്താക്കന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും അദ്ദേഹം ബഹിശ്ചരപ്രാണനായിരുന്നു. 1067-ലെ കവിസമാജസമ്മേളനത്തിലാണു് അവർതമ്മിൽ ആദ്യമായി കണ്ടതു്; എങ്കിലും അതിനുമുൻപുതന്നെ അവർതമ്മിലുള്ള സൗഹാർദ്ദബന്ധം ഗാഢമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. 1066 കന്നിമാസത്തിൽ വെണ്മണി മഹൻ കോട്ടയത്തു തന്റെ അമ്മാത്തായ പുലപ്പാട്ടേത്തിരിയുടെ ഇല്ലത്തും വയക്കരയില്ലത്തും ഏതാനും ദിവസം താമസിച്ചപ്പോൾ ശങ്കുണ്ണിക്കു് അദ്ദേഹത്തെ നേരിട്ടറിയുവാനുള്ള ഭാഗ്യമുണ്ടായി. മഹന്റെ അനുയായിയും ആരാധകനുമായിരുന്നു നമ്മുടെ കവി. ഭാഷാപോഷിണിസഭയുടെ സമ്മേളനങ്ങളിലെല്ലാം പ്രായേണ സന്നിഹിതനായി സകലകേരളീയസാഹിത്യകാരന്മാരുടേയും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾ ആർജ്ജിച്ചു. രാജാക്കന്മാരുടേയും പ്രഭുക്കന്മാരുടേയും കുടുംബങ്ങളിലെ അങ്ങങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ അകമഴിഞ്ഞാദരിച്ചു. അവരിൽ അനേകംപേർ അദ്ദേഹത്തിനു സമ്മാനങ്ങൾ നല്കി. മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ മറ്റു ചില കവികളോടൊപ്പം അദ്ദേഹത്തിനും 'കവിതിലകൻ' എന്ന ബഹുമതി ദാനംചെയ്തു.

ചില കവിതാപരീക്ഷകൾ:—1067-ലെ കവിസമ്മേളനത്തിൽ നടന്ന ഘടികാവിംശതിപരീക്ഷയിലും കവിതാചാതുര്യപരീക്ഷയിലും നാടകനിർമ്മാണപരീക്ഷയിലും നമ്മുടെ കവി ചേരുകയും അവയിലെല്ലാം പ്രശംസാപത്രത്തിനു് അർഹനാവുകയും ചെയ്തു. നാടകപരീക്ഷയിൽ വേറെയും രണ്ടു കവികൾ ചേർന്നു; എങ്കിലും കുഞ്ഞി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും ശങ്കുണ്ണിയും മാത്രമേ ഉത്തരം പൂരിപ്പിച്ചുള്ളൂ. ഗങ്ഗാവതരണമായിരുന്നു വിഷയം എന്നു് അന്യത്ര സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അഞ്ചു മണിക്കൂറും ഏഴു മിനിട്ടുംകൊണ്ടു തമ്പുരാനും എട്ടു മിനിട്ടുകൂടി കഴിഞ്ഞു ശങ്കുണ്ണിയും അവരവരുടെ കടലാസു് എഴുതിക്കൊട്ടുത്തു. 1067 മേടത്തിൽ തൃശ്ശൂർവച്ചു നടന്ന ഘടികാവിംശതിപരീക്ഷയിലും അദ്ദേഹത്തിനു രണ്ടാം സമ്മാനം കിട്ടി. അങ്ഗദസന്ദേശമായിരുന്നു വിഷയം. ശങ്കുണ്ണിയുടെ ദൂതകവനത്തിന്റെ സ്വരൂപം ആ വിംശതിയിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും ഉദ്ധരിച്ചു കാണിക്കാം.

"ചിക്കെന്നുക്കുപെരുത്ത കീശനൊരുവൻ ചേലാന്നൊരീ ലങ്കയിൽ—
പ്പൂക്കെല്ലാം പൊടിയസ്മാക്കിയതു ചെറുതാക്കാമ്പിലോക്കുന്നുവോ?
ടിക്കെല്ലാം പുകഴും ഭവാന്റെ സുതനാമക്ഷന്റെ വക്ഷസ്സിടി—
ച്ചുക്കെങ്കേമനഹോ! പൊടിച്ചു ശമനക്കാഴ്ചയ്ക്കയച്ചീലയോ?"

"നാണിച്ചും വ്യസനിച്ചുമദ്ദശമുഖൻ പാത്തീടവേ കൊഞ്ഞനം
കാണിച്ചങ്ങു കുതിച്ചുചാടിയവിടം വിട്ടാശു രുഷ്ടാശയൻ
പ്രീണിച്ചുന്നതനാം കപീന്ദ്രനടനേ ശ്രീരാമപാദാന്തികേ
വീണിച്ചയ്യു നമിച്ചു വാത്തയഖിലം ചൊന്നാനമന്ദാദരം."

1070—ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു മേളിച്ച ഭാഷാപോഷിണീയോഗത്തിലേക്കു ശങ്കുണ്ണിയും ഒരു ആസന്നമരണന്റെ അന്തഗ്ഗതശതകം എഴുതി. അതിൽ മൂന്നാം സമ്മാനമേ ശങ്കുണ്ണിക്കു ലഭിച്ചുള്ളുവെങ്കിലും സ്വതന്ത്രനാടകമായ ദേവീവിലാസത്തിനു് ഒന്നാം സമ്മാനംതന്നെ ഭാരവാഹികൾ കൊടുത്തു.

മരണവും സ്വഭാവവും:—ആയുരന്തംവരെ ശങ്കുണ്ണി പല സാഹിത്യപ്രവർത്തനങ്ങളിലും ഏർപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ സ്വല്പകാലത്തേക്കു മാത്രമേ ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യം അദ്ദേഹത്തെ ബാധിച്ചുള്ളൂ. സകലസാഹിത്യസമ്മേളനങ്ങളിലും സന്നിഹിതനാകുക; അവിടെ സാഹിത്യവിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചു പ്രസങ്ഗിക്കുക; ഇവയെല്ലാം കഴിവുള്ളിടത്തോളം മുടക്കംവരുത്താതെ അദ്ദേഹം നടത്തി. സല്ലാപങ്ങളിലും പ്രഭാഷണങ്ങളിലും ശങ്കുണ്ണിയുടെ ഫലിതം ഗഹനവും മർമ്മസ്പൃക്കുമായിരുന്നു. അനൗദ്ധത്യം, ഹൃദയനൈർമ്മല്യം, സമയപരിപാലനം, കൃത്യനിഷ്ഠ, പരോപകാരതല്പരത, അല്പഭാഷണം, മിതവ്യയം എന്നിങ്ങനെ വിവിധഗുണങ്ങൾക്കു് അദ്ദേഹം വിളനിലമായിരുന്നു. ഒട്ടുവളരെ കവികളെ മനോരമമുഖേനയും അല്ലാതെയും അദ്ദേഹം നേർവഴിക്കു നടക്കുവാൻ ശക്തരാക്കി. ഏതു കാര്യവും തുടങ്ങിയാൽ മുടങ്ങരുതു് എന്ന നിഷ്ഠയിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യപ്രവർത്തനം. പല പത്രങ്ങൾക്കും മാസികകൾക്കും അദ്ദേഹം നിരന്തരമായി ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവയിൽ മനോരമയും ഭാഷാപോഷിണിയും കഴിഞ്ഞാൽ പ്രത്യേകഗണനയെ അർഹിക്കുന്നതു തൃശ്ശൂർനിന്നു വെള്ളായ്ക്കൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാരായണമേനോൻ സ്വീകാംക്ഷവേണ്ടി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ലക്ഷ്മീഭായിമാസികയാണു്. ശങ്കുണ്ണിക്കു താൻ സഞ്ചരിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളും ശേഖരിക്കുന്നതിനു് അനന്യസാമാന്യമായ പ്രാഗല്ഭ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആ വ്യവസായത്തിന്റെ ഫലമായി നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു അപൂർവ്വസമ്പാദ്യമാണു് ഐതിഹ്യമാല എന്ന ഗ്രന്ഥപരമ്പര. 1112-ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 7-ാംനു-യായിരുന്ന ആ ജനകീയകവിയുടെ ദേഹവിയോഗം. 1066 മുതലേ സാഹിത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുള്ളൂ. എങ്കിലും നാല്പതിൽ ചിലപ്രാനം കൊല്ലങ്ങൾ അതിലേക്കുതന്നെ രാപ്പകൽ വിനിയോഗിച്ചു വിജയം നേടിയ ഒരു അക്ലിഷ്ടകർമ്മാവാണു് അദ്ദേഹം.

കൃതികൾ:—താഴെ കാണുന്നവയാണു് ശങ്കുണ്ണിയുടെ കൃതികൾ. 1 സുഭദ്രാഹരണം (ശതകത്രയം), 2 രാജാകേശവദാസചരിത്രം (നാലധ്യായങ്ങൾ), 3 ആസന്നമരണചിന്താശതകം, 4 കേരളവർമ്മശതകം, 5 ലക്ഷ്മീഭായിശതകം, 6 മാടമഹീശശതകം, 7 യാത്രാചരിതം, 8 അത്തച്ചമയസപ്തതി, 9 പുരുഷചരിതം എന്നീ ലഘുകാവ്യങ്ങൾ; 10 കുചേലഗോപാലം, 11 സീമന്തിനീചരിതം, 12 ഗംഗാവതരണം, 13 പാഞ്ചാലധനഞ്ജയം, 14 വിക്രമോർവ്വശീയം, 15 മാലതീമാധവം, 16 രവിവർമ്മാ, 17 ജാനകീപരിണയം, 18 ദേവീവിലാസം എന്നീ നാടകങ്ങൾ; 19 ഹരിവംശസംഗ്രഹം, 20 അധ്യാത്മരാമായണം എന്നീ രണ്ടു പുരാണാനുവാദങ്ങൾ, 21 കിരാതസൂനുചരിതം, 22 ശ്രീരാമാവതാരം, 23 സീതാവിവാഹം, 24 ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം, 25 ഭ്രസുരഗോഗ്രഹണം എന്നീ അഞ്ചു് ആട്ടക്കഥകൾ; 26 നിവാതകവചവധം (ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം), 27 ശ്രീമൂലരാജവിലാസം (പത്തുവൃത്തം), 28 വിക്ടോറിയാചരിതം (പന്ത്രണ്ടുവൃത്തം), 29 ധ്രുവചരിതം (പതിനാറുവൃത്തം), 30 ശോണാദ്രീശ്വരീമാഹാത്മ്യം (ഏഴുവൃത്തം) എന്നീ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകൾ; 31 ഭദ്രോൽപത്തി (പാന), 32 ശ്രീമൂലരാജഷഷ്ടിപൂർത്തിമഹോത്സവം, 33 ശ്രീഭൂതനാഥോത്ഭവം എന്നീ രണ്ടു തുള്ളലുകൾ; 34 കല്യാണോത്സവം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, 35 വിനായകമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടു്, 36 ഭാഷാഗൗളിശാസ്ത്രം (പദ്യം), 37 വിക്രമോർവ്വശീയകഥാനാടകസംഗ്രഹം, 38 നൈഷധം, 39 വിശ്വാമിത്രചരിതം, 40 അർജ്ജുനൻ, 41 ശ്രീകൃഷ്ണൻ, 42 ഐതിഹ്യമാല എട്ടു ഭാഗങ്ങൾ, 43 കേരളകവികൾ, 44 ക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം, 45 സ്മരണാവലി എന്നീ ഗദ്യപ്രബന്ധങ്ങൾ.

അവയുടെ ഉള്ളടക്കം (പദ്യം):—സാരള്യവും പ്രസാദവുമാണു് ശങ്കുണ്ണിയുടെ കാവ്യങ്ങൾക്കുള്ള മുഖ്യഗുണങ്ങൾ. അവയിൽ സ്ഫുരിക്കുന്ന ശബ്ദഭംഗിയും ശയ്യാസുഖവും അപൂർവ്വം ചിലരിലേ കാണുകയുള്ളൂ. ഒരിക്കൽ കേട്ടാൽ അർത്ഥാവബോധമുണ്ടാകാത്ത ശ്ലോകങ്ങൾ ഒന്നുംതന്നെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടില്ല. മാലതീമാധവത്തിൽ യതിഭങ്ഗദോഷം ബാധിച്ചിട്ടില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ അദ്ദേഹം വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിലെ പദഘടനാവിധികളെ അക്ഷരംപ്രതി അനുവർത്തിച്ചിരുന്നു. പ്രാസവിന്യാസത്തിലുള്ള പ്രതിപത്തി കലശലായിരുന്നു. സ്രഗ്ധര, ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതം, മാലിനി മുതലായ വൃത്തങ്ങളുടെ ഒടുവിലത്തെ യതിയിൽ ആദ്യത്തെ മൂന്നക്ഷരങ്ങൾക്കും രണ്ടാമത്തെ മൂന്നക്ഷരങ്ങൾക്കും ഐകരൂപ്യം വരുത്തുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പ്രത്യേകിച്ചും ശ്രദ്ധാലുവായിരുന്നു. ''ആഹവോൽസാഹമോടേ'', ''കണ്ടെത്തി കുണ്ഡോദരം'', ''വീണുതേ ക്ഷോണിതന്നിൽ'', ''വേട്ടാക്കി വാട്ടം വിനാ'', ''ചിക്കെന്നു നിശ്ചേതവം'' എന്നിങ്ങനെയാണു് ആ പ്രാസത്തിന്റെ ഗതി. അതിനെ 'ശങ്കുണ്ണിപ്രാസ'മെന്നു ചിലർ പറയാറുണ്ടു്. അതിനുവേണ്ടി എത്ര അർത്ഥപരിത്യാഗവും ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹം സന്നദ്ധനായിരുന്നു. ശങ്കുണ്ണിയുടെ കവിത പ്രായേണ ഭാവഗർഭമോ അലങ്കാരോജ്വലമോ അല്ല; ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ നടുവത്തച്ഛനോടുപമിക്കാം. ശങ്കുണ്ണിയുടെ കവിതയ്ക്കു പ്രായേണ ദ്രവീകരണശക്തി കുറവാണു്. നിരർത്ഥകപദങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ അത്ര ധാരാളമായി വിശിഷ്ടകവികളും ആരും പ്രയോഗിച്ചിട്ടില്ല.

''പന്തിരണ്ടഥ കഴിഞ്ഞു വയസ്സാ—
ഹന്ത! ഹന്ത! ബത! കേശവനപ്പോൾ
അന്തരങ്ഗമതിലന്നവനിത്ഥം
ചിന്തചെയ്തു ചിതമോടതിവേഗാൽ''

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ അത്തരത്തിലുള്ള എത്ര പദങ്ങളാണു് കുത്തിത്തിരുകിയിരിക്കുന്നതു്. ശങ്കുണ്ണിയെപ്പോലെ വാസനാസമ്പന്നനായ ഒരു കവിക്കു് ഈ ന്യൂനത വന്നതു നിഷ്കൃഷ്ടയുടെ വൈകല്യംകൊണ്ടാണെന്നേ തോന്നുന്നുള്ളൂ. ആ ദോഷങ്ങൾ മികച്ച കാവ്യഗന്ധുക്കൾതന്നെ. എങ്കിലും മറ്റു ചില ഗുണങ്ങളുള്ളതുകൊണ്ടു ശങ്കുണ്ണിയുടെ കൃതികൾ സഹൃദയശ്ലാഘ്യങ്ങളായിത്തീരുന്നു. ഗദ്യത്തിനു് ആ കുഴപ്പമൊന്നും ഉണ്ടാകുവാൻ തരമില്ലല്ലോ. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനുമായി പരിചയപ്പെടുന്നതുവരെ നമ്മുടെ കവി ചില മുറിശ്ലോകങ്ങൾമാത്രമേ ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നുള്ളൂ. സുഭദ്രാഹരണമാണു് ആദ്യത്തെ കൃതിയെന്നു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. മൂന്നു ശതകങ്ങളിലായി 300 ശ്ലോകങ്ങൾ അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ആ ഗ്രന്ഥം എഴുതിയ കാലത്തുതന്നെ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ സന്ദേശബാണങ്ങളേറ്റു് ഇരിക്കപ്പൊറുതിയില്ലാതെവന്നപ്പോളാണു് വളരെ പണ്ടേക്കാലത്തേക്കു് ആ പന്ഥാവിൽ സഞ്ചരിക്കുവാൻ ആത്മവിശ്വാസമില്ലാതെയിരുന്ന അദ്ദേഹം അരങ്ങത്തു കയറിയതു്. 1065 കർക്കടകം 8—ാംനു- എഴുതിയ ഒരെഴുത്തിൽ തമ്പുരാൻ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''സാഹിത്യംപോലെയെന്നും സഹൃദയഹൃദയാ—
ഹ്ലാദമേകും കൃതിക്കു—
ത്സാഹത്തിൽത്തെല്ലുമില്ലേ കുറവറിക നമു—
ക്കെന്നുമോരോന്നിവണ്ണം
ഹേ! ഹസ്തത്തിൽക്കിടക്കും കവനപടുത കാ—
ട്ടാതെ പിട്ടം പറഞ്ഞി—
ട്ടേഹത്തെപ്പാട്ടിലാക്കാമിതി മനസി നിന—
യ്ക്കുന്നിതോ? നന്നിതോത്താൽ.''

താഴെ കാണുന്നതു കവിവാക്യമാണു്.

''ഒട്ടുക്കീ ലോകമെല്ലാം പുകഴ്പെരിയ പുമാൻ
കോടിലിങ്ഗേശകുഞ്ഞി—
ക്കുട്ടാഖ്യക്ഷോണിപാലൻ പരിചിനൊടരുളി—
ച്ചെയ്തയാൽ വൈകിടാതെ
തുഷ്ടിക്കായിട്ടു തീക്കുന്നൊരു കൃതിയധുനാ
മന്ദനാകുന്ന ഞാനി—
ന്നൊട്ടൊക്കെത്തെറ്റു പറ്റീടിലുമതു സതതം
സജ്ജനം തീർത്തിടേണം.''

അതിൽപ്പിന്നീടു് ഒരിക്കലും വറാത്ത ശങ്കുണ്ണിയുടെ പേനയിൽനിന്നു് ഒരുപടി കൃതികൾ അവിച്ഛിന്നധാരമായി പ്രവഹിച്ചുതുടങ്ങി. രാജാകേശവദാസചരിത്രവും കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു നിർമ്മിച്ചതാണു്. അതിൽ നാലു് അധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നാമധ്യായത്തിൽ എണ്പത്തിനാലും, രണ്ടാമത്തേതിൽ നൂറൊന്നും, മൂന്നാമധ്യായത്തിൽ നൂറിരണ്ടും, നാലാമധ്യായത്തിൽ തൊണ്ണൂറേഴും ശ്ലോകങ്ങൾ അന്തർഭവിക്കുന്നു. അന്നു 1068—ാമാണ്ടു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ നിർദ്ദേശംമൂലം വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിൽ ഇൻസ്പെക്ടറായിരുന്ന അയ്യപ്പൻപിള്ള ബി. എ. ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന ഒരു ഉപന്യാസത്തെ ഉപജീവിച്ചാണു് അതു് എഴുതീട്ടുള്ളതു്. തമ്പുരാൻ ഒരു കത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിക്കു് ഇങ്ങനെ എഴുതി.

''മുൻപേ നമ്മുടെ കേരളത്തിലധികം കൂർകൊണ്ട മാലോകരിൽ
തൻപേർ കൊണ്ടുനടന്ന യോഗ്യർ ചിലരിങ്ങുണ്ടായിരുന്നില്ലയോ?
ഇൻപേറുന്നവരിൽക്കൃതജ്ഞതയൊടൊത്തീ നമ്മളാ മാന്യരേ
വൻപേറുന്ന ചരിത്രചിത്രമെഴുതിക്കാണിക്കുവാൻ നോക്കണം.

ഭ്രജാനിക്കനുരൂപമന്ത്രിമണിയായ് നാട്ടാരിലിഷ്ടപ്പെട്ടം
രാജാകേശവദാസനെന്നൊരു മഹാനുണ്ടായിരുന്നില്ലയോ?
വ്യാജാപേതമവന്റെ ജീവചരിതം ശ്ലോകപ്പടിക്കുള്ളു താൻ
ഹേ! ജാത്യത്തൊട്ടു വിസ്തരിച്ചെഴുതെടോ സാരസ്യസാരാംബുധേ!''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തി പ്രമാണിച്ചു രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണു് കേരളവർമ്മശതകം. അവിടത്തെ പ്രിയതമയുടെ ജീവിത ചരിത്രം ലക്ഷ്മീഭായിശതകത്തിൽ പ്രതിപാദിതമായിരിക്കുന്നു. തലശ്ശേരിയിൽ ഭാഷാപോഷിണീസമ്മേളനത്തിനു കോട്ടയത്തുനിന്നു വറുഗീസ് മാപ്പിളയൊന്നിച്ചു താൻ പോയ സംഭവത്തെ ആസ്പദമാക്കിയാണു് യാത്രാശതകം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ലക്ഷ്മീഭായിമാസികയുടെ മാഹാത്മ്യവും അതിൽ ആനുഷംഗികമായി വർണ്ണിച്ചുകാണുന്നു. നാടകഭ്രമകാലത്തു കവി രചിച്ച ഒന്നാമത്തെ രൂപകമാണു് കുചേലഗോപാലം. പാഞ്ചാലധനഞ്ജയത്തിലെ കഥ ധനുർവേദപാഠാവസാനത്തിൽ ദ്രോണാചാര്യന്റെ ആഗ്രഹമനുസരിച്ചു് അർജ്ജുനൻ ദ്രുപദമഹാരാജാവിനെ യുദ്ധത്തിൽ ജയിച്ചു പിടിച്ചുകെട്ടി കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നതാണു്. വിക്രമോർവ്വശീയം ശങ്കുണ്ണി കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ അതേ കൃത്യത്തിൽ എഴുപ്പെട്ടിരുന്ന വസ്തുത അറിയാതെ എഴുതിയതാകുന്നു. തമ്പുരാന്റെ തർജ്ജമയെക്കാൾ ശങ്കുണ്ണിയുടെ തർജ്ജമയ്ക്കു ഗുണംകൂടും. ശങ്കുണ്ണിയുടെ തദ്വിഷയകമായ വ്യവസായത്തെപ്പറ്റി വിശാലമനസ്കനായ തമ്പുരാൻ പ്രസ്താവിക്കുന്നതു താഴെ കാണുന്ന വിധത്തിലാണു്.

"കൈയോട്ട താങ്കളുടെ നല്ലൊരു വിക്രമോർവ്വ—
ശീയോത്തമപ്രഥിതതർജ്ജമബുക്കു കിട്ടി;
അയ്യോ! നമുക്കതറിയാതെ പിണഞ്ഞബദ്ധ—
ക്കയ്യോർത്തു നാണമുളവായതു ചൊല്ലുവല്ലേ.

വൃത്തം മാറാതെയായ്ത്തർജ്ജമയെഴുതണമെ—
ന്നെന്റെ ദുർമ്മോഹമാം ദു—
വ്വൃത്തം മാറാനിതേറെറം ഗുണമെഴുമുപദേ—
ശോക്തിയായ്ത്തന്നെ തീർന്നു;
സത്യം ചൊല്ലാം ഭവാൻതൻ കൃതിയിതു മുഴുവൻ
നോക്കിയപ്പോളസൂയാ—
കൃത്യം ഞാനും പഠിച്ചേൻ; കുറവിതിനു പറ—
ഞ്ഞീടുവാനും ശ്രമിച്ചേൻ.

തെറ്റീ തിരഞ്ഞിട്ടുമതിനു കുറ്റം
പറ്റീല കാണ്മാൻ കവിവീരനുലേ!
ചൊറ്റീടുമിക്കാവ്യരസാമൃതാബ്ധി
വറ്റിട്ടുമുങ്ങീട്ടയരാതെയായ് ഞാൻ."

നോക്കുക, ഇതല്ലേ യഥാർത്ഥമായ സൗഹാർദ്ദം! മാലതീമാധവം റവ. കെ. കൃഷ്ണമേനോന്റെ അപേക്ഷയ്ക്കു വിധേയനായി കവി ഭവഭൂതിയുടെ മൂലകൃതി തർജ്ജമ ചെയ്തതാണു്. മൂലകൃതിയുടെ ശ്രേഷ്ഠത നോക്കിയാൽ അതിന്റെ തർജ്ജമയ്ക്കു് ആക്കം ഉദ്യമിക്കുവാൻ ധൈര്യമുണ്ടാകുകയില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശങ്കുണ്ണിയുടെ വാസനാസമ്പത്തിനും മനോധൈര്യത്തിനും പ്രത്യക്ഷനിദർശനമായ ആ രൂപകം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിവർത്തിതകൃതികളിൽ പ്രഥമഗണനീയമാണെന്നു പറയാം. ജാനകീപരിണയം ഒരു സ്വതന്ത്രനാടകമാണു്. സാമൂഹികമാണു് ഇതിവൃത്തം. അതും പാഞ്ചാലധനഞ്ജയവും കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു് എഴുതി കവനോദയത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ദേവീവിലാസത്തിലെ കഥാവസ്തു മിക്കവാറും ബൈബിളിലെ ജനോവാപർവ്വത്തിൽനിന്നു സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. എങ്കിലും ഗർഭിണിയായ പത്നിയെ ഉപേക്ഷിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഉത്തരരാമചരിതത്തേയും മൂന്നാമങ്കത്തിൽ നായകനായ ചന്ദ്രകേതുവും നർമ്മസചിവനായ ശാരദനും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണത്തിൽ വിക്രമോർവ്വശീയത്തേയും മറവും കവി ഉപജീവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശങ്കുണ്ണിയുടെ നാടകങ്ങളിൽ ഒന്നാമതായി നില്ക്കുന്നതു ദേവീവിലാസംതന്നെയാണു്. ഇശൈത്തമിഴ്പുലവർ എന്ന ബിരുദനാമത്താൽ സുവിദിതനായ റവി. ലക്ഷ്മണൻപിള്ള ബി. എ.യുടെ ആ പേരിലുള്ള ഉൽകൃഷ്ടമായ തമിഴ് നാടകത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണു് രവിവർമ്മാ. കൊല്ലത്തെ സംഗ്രാമധീര രവിവർമ്മചക്രവർത്തിയുടെ അപദാനങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്നതോടുകൂടി, അദ്ദേഹവും വള്ളിയൂരിലെ രാജകുമാരിയായ കല്യകവല്ലിയും തമ്മിലുള്ള വിവാഹവും പ്രസ്തുതനാടകത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഹരിവംശസംഗ്രഹം ക്ഷേമേന്ദ്രന്റെ ഭാരതമഞ്ജരിയിൽ ഹരിവംശഘട്ടത്തിൽ പിതൃകല്പംവരെയുള്ള 181 ശ്ലോകങ്ങളുടെ തർജ്ജമയാണു്. അധ്യാത്മരാമായണത്തിന്റെ വൃത്താനുവൃത്തവിവർത്തനമാണു് അധ്യാത്മരാമായണം ഭാഷ. അതിന്റെ ആവിർഭാവം 1087–ലാകുന്നു. അഞ്ചാട്ടക്കഥകളിൽ ആദ്യത്തെ നാലും കീഴണിപ്പുറത്തു സ്വാമിയാരുടെ ആജ്ഞയനുവർത്തിച്ചു രചിച്ചു. ഭൂസുരഗോഗ്രഹണം കൊച്ചി നാലാംകൂർ കുഞ്ഞിക്കിടാവു (കേരളവർമ്മ) തമ്പുരാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയാൽ എഴുതി. അവിടുന്നു തീപ്പെട്ടതു് 1088–ലാണു്. അധോലിഖിതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

"സന്തുജ്യാധോവിഭ്രഷാപുരമിതി വിദിതം
ഹന്ത! പൂർവ്വാശ്രമം യഃ
സമ്പ്രാപ്തസ്സൻ തുരീയാശ്രമമമൃതകരം
ശ്രീകരാരണ്യധാമ്നി
തസ്യാജ്ഞാപുഷ്പമാല്യം ശിരസി കലയതാ
ചാരു ശങ്കുണ്ണിനാമ്നാ
വൃത്തം കൈരാതസൂനോർവ്വിരചിതമമലം
ഹന്ത! സന്തഃ പുനന്തു." (കിരാതസൂനുചരിതം)

അധോവിഭ്രഷാപുരം എന്നാൽ കീഴണിപ്പുറമെന്നും, ശ്രീകരാരണ്യമെന്നാൽ തുക്കെക്കാടെന്നുമാണു് അർത്ഥം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പെട്ടത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇനി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാരീതി കാണിക്കാൻ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ—സുഭദ്രാഹരണം:—

"കോടക്കാറുമിരുട്ടടച്ച മഴയും കെല്പാന്ന കാറും കളി—
ച്ചാടിക്കേകികളാത്തിടുന്ന രവവും കൊണ്ടങ്ങു വീണ്ടും പരം
കൂടിക്കൂടിവരുന്ന താപമതിനാൽപ്പ്രാർത്ഥൻ തദാ പിന്നെയും
മോടിക്കൊത്ത മുരാന്തകന്റെ വരവും പ്രാർത്ഥിച്ച പാർത്തീടിനാൻ."

ഈ കൃതിയിൽ കവി മേല്പ്പുത്തൂരിന്റെ സുഭദ്രാഹരണപ്രബന്ധത്തിൽ നിന്നു പലതും സ്വായത്തമാക്കീട്ടുണ്ട്. ഭാഷാകവിതയിൽ അദ്ദേഹം അക്കാലത്തുതന്നെ ഹസ്തലാഘവം പ്രാപിച്ചിരുന്നതായി ഈ കൃതി തെളിയിക്കുന്നു.

രാജാകേശവദാസചരിതം:—

"കിഞ്ചിൽക്കുഴഞ്ഞ മൊഴിയും മിഴിയും ഹൃദന്തം
വഞ്ചിക്കുമാച്ചിരിയുമാസ്യവുമാശു കണ്ടാൽ
നെഞ്ചിൽക്കുരുത്ത കുതുകത്തൊടടുത്തു വേഗാൽ
കൊഞ്ചിക്കനിഞ്ഞവനൊരുമ്മ കൊടുക്കുമാരും."

"വക്കാണത്തിനു വൈരിവർഗ്ഗമിഹ വന്നെന്നാകിലന്നാഥം സഹായിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞിരുന്ന ബത! നിസ്സന്ദേഹമെന്നാകിലും
അക്കാലത്തതുപോലെയഗ്രവർണരാം ഹോലണ്ട ചെയ്ത്തായ്കയാൽ
മുഷ്കാളന്നൊരു ഠിപ്പുവിന്നു തരമന്നുണ്ടായി വേണ്ടോളവും."

കേശവദാസചരിതം ശങ്കുണ്ണിയുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ കവിതാവാസനയെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു മോഹനദർപ്പണമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലഘുകാവ്യങ്ങളിൽ അതിനു് അഗ്രപൂജയ്ക്കവകാശമുണ്ട്.

കേരളവർമ്മശതകം:—

"ദൈവം നേരേ തിരിഞ്ഞൂ; ഭയ നരവരനിൽ—
ത്തെല്ലുമില്ലാതെ മാഞ്ഞൂ;
ശ്രീവഞ്ചീശൻ മുഷിഞ്ഞൂ; ചിലരുടനവിടേ—
ക്കേഷണിക്കാരണഞ്ഞൂ;
സേവയ്ക്കെല്ലാം പറഞ്ഞൂ; സകലരുമവിടെ—
ക്കോപമേറിച്ചമഞ്ഞൂ;
ഭാവം പാരം മറിഞ്ഞൂ; പരമിനി വരുവാൻ
പോന്നതന്നാരറിഞ്ഞൂ?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ലക്ഷ്മീഭായിശതകം:—

"കാണിയ്ക്കു കഷ്ടമെവനും നിജസൽഗ്രണൗഘം
കാണിക്കുവാൻ കഠിനതാപമുടിച്ചിടേണം;
ശ്രാണിക്കുവാൻ മണമുയത്തണമെങ്കിലോ സാ—
ന്ത്രാണിക്ക തീയതു പിടിക്കണമെന്ന നൂനം."

കുചേലഗോപാലം:—കുചേലഗോപാലം സാമാന്യം നല്ല ഒരു നാടകമാണു്.

"കല്ലും നെല്ലും കരിക്കട്ടകഠം കരടുകളും
കാണ്മാനിക്കുരിരുട്ടു—
ത്തല്ലേ കല്യാകുതേ! ഞാനിതു സപദി വറു—
ത്തിട്ടിടിച്ചിട്ടിവണ്ണം
എല്ലാം വല്ലാതെയായിട്ടൊരുവിധമുപഹാ—
രത്തെയിന്നതു തീർത്തേൻ;
ചൊല്ലാനല്ലാതെയെന്തുണ്ടിതു ബത! തിരുമു—
ല്ലാഴ്ചയായ് വച്ചുകൊഠംക."

"മാകന്ദപല്ലവസമാധരി! മന്ദമെന്യേ
പോകുന്ന ഞാൻ പരമപൂരുഷനോടിതെല്ലാം
ആകുന്നവണ്ണമറിയിച്ചളിവണ്ണനേതാ—
നേകുന്നതാകിലതു വാങ്ങിവരാം ക്ഷണത്തിൽ."

ഗോഗ്രഹണം:—ഗോഗ്രഹണം ഒരു ദ്രുതകവിതയാണെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവല്ലോ.

"നേത്രം രണ്ടുമടച്ചുമഞ്ജലിപുടം മൂർദ്ധാവിൽവച്ചും ബലാൽ
ഗാത്രം തെല്ല ചലിച്ചിടാതെയൊരു കാൽമാത്രം നിലത്തുന്നിയും
ഗോത്രാധീശസുതാവരാംഘ്രികമലം ഹൃത്താരിലോർത്തും മഹാൻ
ഗോത്രാധീശനമന്നിടുന്ന വലുതാം കുറിക്കുതുല്യം സദാ."

പാഞ്ചാലധനഞ്ജയം:—ഇതും തരക്കേടില്ല. അഞ്ചങ്കത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ചെറിയ നാടകമാണിതു്. ശ്ലോകങ്ങഠം ഇതരനാടകങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു കുറവാണു്.

"കയ്യുറവും കാൽ മുറിഞ്ഞും കരളൊട്ട കടലും
കണ്ണുവും കണ്ടമായും
മെയ്യുറവും ചത്തുവീണാക്കഹഹ! ശിവ മഹാ—
സങ്കടം സംഖ്യയില്ലേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പൊയ്യല്ലുഞ്ഞൂറു ലക്ഷം ഗജരഥതുരഗ—
വ്രാതവും സൂതനും വീ—
ണയ്യയ്യോ! ഭസ്മമായീ ഞൊടിയിടയിലഹോ
ഹസ്തിയും പത്തു ലക്ഷം.''

ജാനകീപരിണയം:—ഇതു് ഏഴങ്കത്തിലുള്ള ഒരു നാടകമാണു്. കഥാഗ്രംഭനത്തിൽ കവിക്കു് ഒരുമാതിരി വിജയം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ജാനകിക്കുട്ടി നായികയും രാമൻമേനോൻ നായകനുമാണു്.

''അത്യന്തം ഭക്തി വേണം നൃപതിയിലിഹ തൻ—
വേലയിൽ ശ്രദ്ധ വേണം
സത്യം തൻവാക്കു ചിത്തം തൊഴിലിവയിലലം
കാത്തിടാനോത്തിടേണം
വ്യത്യാസം വന്നുപോയീടരുതതിനൊരു കാ—
ലത്തിലും ചിത്തതാരിൽ—
ക്കൃത്യാകൃത്യങ്ങളോക്കാതനവധി ധനമു—
ണ്ടാക്കുവാനോക്കൊലാ നീ.''

ദേവീവിലാസം:—ഭാഷയിലെ ഒരു നല്ല നാടകമായി ദേവീവിലാസത്തെ പരിഗണിക്കാം.

''സത്യം രക്ഷിച്ചുപോരും സതികളെയെവിടെ—
പ്പോകിലും ശോകഹീനം
നിത്യം രക്ഷിച്ചുകൊൾവാൻ നിരുപമകരുണാ—
രാശിയാമീശനില്ലേ?
കൃത്യം തെറ്റാതെ കാക്കും കമനികളിലെഴു—
ന്നോരു ചാരിത്രശുദ്ധി—
ക്കെത്തും മാഹാത്മ്യമോത്താലത്ര മതിയവരെ—
ക്കാത്തിടാനാത്തികാലേ.''

''അന്ധകാരഛികരം ചുരുക്കി മൃദുചന്ദ്രികാസ്മിതമൊലിക്കവേ
ചന്തമാർന്ന ശശിയാം മുഖത്തെയഴകോടുയർത്തിയതികൌതുകാൽ
സന്ധ്യയാകുമൊരു പേടിയെസ്സപദി മുൻനിറുത്തി നിശയായിടും
ബന്ധുരാങ്ഗി വരവായിടുന്നിതഭിസാരികാസദൃശമഞ്ജസാ.''

ശങ്കുണ്ണിയുടെ അത്ഥചമൽകാരമുള്ള ഒരു ശ്ലോകമാണിതു്. അതിലെ കല്പനയ്ക്കു പുതുമയുണ്ടെന്നു പറയുന്നില്ല.

വിക്രമോർവ്വശീയം:—ഇതിന്റെ തർജ്ജമ ഗ്രന്ഥോത്തരമാണെന്നു സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. ഈ നാടകത്തിലെ കഥാവസ്തു ചുരുക്കി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എഴുതീട്ടുള്ള ഒരു ഗദ്യപുസ്തകമാണു് വിക്രമോർവ്വശീയം നാടകകഥാ സംഗ്രഹം. മൂലത്തിലെ നാന്ദീശ്ലോകം ഇങ്ങനെ വിവർത്തനംചെയ്തിരിക്കുന്നു.

"വേദാന്തങ്ങളിലാരെയേകനഖിലവ്യാപീതി ചൊല്ലുന്നു; നിർ—
വ്വാദം സാത്മ്യകമാരിലീശ്വരപദം ചേരുന്നനന്യാശ്രയം;
മോദാലേവനെ യോഗിവര്യന്മകമേ തേടുന്നു മോക്ഷേച്ഛയാ—
ലാ ദേവൻ ഭവതാമഭീഷ്ടഫലദൻ ശ്രേയസ്സിയായ്ത്തീരണം."

ഒരു ശ്ലോകംകൂടി പകർത്തുന്നു.

"അസാധ്യന്യോ വിയോഗം സുലഭമെവനവ—
ന്നിഷ്ടമെല്ലാമസാധ്യം
സദ്സാമ്യാദേശമോർത്തിന്നതു പരമനുവർ—
ത്തിച്ചു വർദ്ധിക്കെടോ നീ;
വത്സൻ തൽപുത്രനാ മൂസ്സിവനിലവനിതൻ
ഭാരമേല്പിച്ചിടാനീ
നിസ്സന്ദേഹം ഗമിപ്പൻ മൃഗനിര നിറയും
കാനനേ ഞാനുമാരേ!"

മാലതീമാധവം:—

"ചൊല്ലാവല്ലാത്തതായി,ച്ചെറുതുമിഹ പരി—
ച്ഛേദ്യമല്ലാത്തതായി—
ത്തെല്ലിജ്ജന്മത്തിലിന്നാഠംവരെയുമനുഭവി—
ക്കാത്തതായ് സദ്വിവേകം
എല്ലാം പോയ് വാച്യ മോഹാൽ ഗഹനതരവുമാ—
യുള്ളൊരെന്തോ വികാരം
വല്ലാതെന്മാനസത്തിൽജ്ജഡതയുമതിസ—
ന്തോഷവും ചേർത്തിടുന്നു."

"ചിത്തം പൊട്ടുന്നിതയ്യോ! ശിഥിലതരമതാ—
കുന്നു മേ സന്ധിബന്ധം;
കത്തിക്കാളുന്നിതുൾക്കാമ്പിഹ ഭുവനമഹോ!
ശൂന്യമായ്ത്തോന്നിടുന്നു;
മെത്തും ധ്യാനത്തിൽ മുങ്ങുന്നിതു വിവശമതാ—
യന്തരാത്മാവു; മോഹം
നിത്യം മൂടുന്നു ചൂഴും പരമിവനതിനി—
ർഭാഗ്യനിന്നെന്തു ചെയ്യും?"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രവിവമ്മാ:—ഈ നാടകത്തിൽ പദ്യങ്ങളേ കുറവാണു്. തജ്ജമയ്ക്കു് ആസ്പദമായുണ്ടു്.

"കണ്ണങ്ങൾക്കു പരം കഠോരതരമാം കട്ടാരി,യൊട്ടേറ്റമാം
ഖണ്ഡം നെഞ്ചിനിയറ്റിടുന്ന വിശിഖം സ്നേഹത്തെ വെട്ടുന്ന വാൾ;
തിണ്ണം കേട്ടിതു വിശ്വസിപ്പതിനഹോ! തോന്നുന്നതില്ലേതുമ-
വ്വണ്ണം വാച്ച ഗുണങ്ങളിതുനിമിഷം തേഞ്ഞങ്ങു മാഞ്ഞീടുമോ?"

"വിത്തിട്ടു വെള്ളവുമൊഴിച്ചു വളത്തി മെച്ചം
മെത്തിച്ചൊരാച്ചെടി തളിർത്ഥ പൂത്തിടുമ്പോൾ
അത്തിങ്ങിടും കുസുമസൗരഭമാസ്വദിപ്പാൻ
ഹൃത്തിൽപ്പുരം കുതുകമാണ്ടെഴുമാറു വരുണ്ടേ?"

അധ്യാത്മരാമായണം:—ഈ തജ്ജമയും മെച്ചപ്പെട്ടതാണു്.

"ഘോരം കലിയുഗം വന്നുചേരുമ്പോൾ പുണ്യഹീനരായ്
ദുരാചാരരതന്മാരായ് പരം സന്ത്യക്തസത്യരായ്
പരാപവാദരതരായ്പ്പരദ്രവ്യാഗ്രഹാന്ധരായ്
പരഹിംസാപരന്മാരായ്പ്പരസ്ത്രീജനസക്തരായ്,
ആത്മാവു ദേഹമെന്നോക്കും മൂഢരായ്, മൃഗതുല്യരായ്,
നാസ്തികന്മാരുമായ്, മാതൃപിതൃദ്വേഷികളായ്, സദാ
കേവലം ഭൂതലേ നാരീദേവന്മാരായ് ഭവിച്ചഹോ
നരന്മാരാകവേ നിത്യം സ്മരകിങ്കരരായ് വരും."

ആട്ടക്കഥകൾ:—ശങ്കുണ്ണിയുടെ അഞ്ചു് ആട്ടക്കഥകളും ഏകദേശം ഒരേ കക്ഷ്യയിൽത്തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. സാഹിത്യഗുണം വളരെയില്ലെങ്കിലും അഭിനയിക്കുവാൻ കൊള്ളാം.

"കാലാനുകൂലമനുഭൂയ സുഖം വസന്തം
ലീലാലയേ ഹരിസുതഃ പ്രിയയാ വസന്തം
കാലാത്മജം പദനതഃ കലയൻ മുദന്തം
ലോലാശയോ നൃഗദേത്യ ഗവാമുദന്തം."

(ഭൂസുരഗോഗ്രഹണം)

"സത്യഗുണസമ്പൂർണ്ണ ശശിവദന! രാമ!
സത്തമ! സരോജനയന!
രാത്രിചരഘോരവനദഹന! വീര!
ഗാത്രവരകാന്തിജിതമദന!
നിന്നുടയ തത്വമതു വിദിതം, എന്നാൽ
തവം നനു മുരാരി ഹരി നിയതം
എന്നിലയി! ധാമ തവ നിഹിതം മുന്നം;
ഇന്നതു ഹൃതം സപദി മഹിതം." (സീതാസ്വയംവരം പദം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പാട്ടുകഥ:—ഓരോ പാട്ടിനെപ്പറ്റിയും എടുത്തു പറയേണ്ട ആവശ്യമില്ലല്ലോ. താഴെ കാണുന്ന വരികഥ ശോണാദ്രീശ്വരീമാഹാത്മ്യത്തിലുള്ളതാണ്.

"പുരഹരപ്രിയജായേ! സുരുചിരതരകായേ!
ഗിരിവരസുതേ! മായേ! വരമരുളുക തായേ!
ചരണം താവകം ധന്യേ! ശരണം മേ ഗിരികന്യേ!
ഒരു ഗതി ദേവിയെന്യേ പരമിന്നു നഹി മന്യേ."

(അഞ്ചാം വൃത്തം)

"പട്ടാളജാലം വരുന്നതു കണ്ടു;
പട്ടതയെഴുമവരുടെ നടപടികഥം കണ്ടു;
പോലീസുകാരുടെ കൂട്ടവും കണ്ടു;
പൊതുവിലൊരു ലഹളയതുമവിടെയഥ കണ്ടു;
വേലയ്ക്കുവേണ്ടും വിലങ്ങരെക്കണ്ടു;
വെറിപെരിയ ഭടരുടെ പൊടിയുമഥ കണ്ടു."

(ശ്രീമൂലമഹാരാജഷഷ്ടിപൂർത്തിമഹോത്സവം തുള്ളൽ)

ഒരു കൊച്ചുപൂച്ച:—ഇതു ശങ്കുണ്ണി മഞ്ജരീവൃത്തത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ളതും ഹലിതസമൃണ്ണവുമായ ഒരു ചെറിയ കൃതിയാകുന്നു. പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തത്തക്കവണ്ണം ദൈഘ്യമില്ല.

"എന്തിനിപ്പൂച്ചയെ വാഴ്ത്തുന്നുവെന്നുള്ളിൽ—
ചിന്തിച്ചു ചെറുതും ചിരിക്കേണ്ടൊരും.
സൂക്ഷ്മം വിചാരിച്ചു നോക്കുമ്പോളീപ്പൂച്ച
സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മംതന്നെയല്ലോ.
തുപമില്ലല്ലോ പരബ്രഹ്മത്തിന്നൊരു
തുപവും പൂച്ചയ്ക്കുമില്ലതന്നെ.
എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളുമെല്ലാജ്ജനങ്ങളും
കില്ലില്ല പൂച്ചയ്ക്കു തുല്യമത്രേ.
ദേവാലയങ്ങളും ചണ്ഡാലഗേഹവും
കേവലം തുല്യമീപ്പൂച്ചയ്ക്കോത്താൽ.
സർവ്വത്ര പോകുമിപ്പൂച്ച ഭുജിച്ചിടും
ഗർവ്വമറിന്നുമാരേകിയാലും.
തീണ്ടിക്കുളിയില്ല; തൊട്ടുകുളിയില്ല;
തീണ്ടാരിയായാലുമൊന്നുമില്ല.
ആഢ്യനാരെന്നാലുമാത്തേന്നാരാകിലും
ശാഠ്യമില്ലിപ്പൂച്ച ശുദ്ധംതന്നെ."

ഇതുപോലെ വേറെയും ചില കൃതികഥം അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭൂതനാഥോത്ഭവം:—മനോഹരമായ ഒരു ശീതങ്കൻതുള്ളലാണു് ഭൂതനാഥോത്ഭവം. കവിയുടെ അക്ലിഷ്ടമായ പദപ്രയോഗപാടവത്തിനു് 1084–ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഈ കൃതി സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.

"പുരികുഴലഴകും ശ്രീ പെരുകും പൊൻകിരീടവും
കറവറ ലലാടവും കറുനിരനികരവും
മുകിരും കാഞ്ചിയൊത്തേലുമരക്കെട്ടും മുഴങ്കാലും
പുരുഭുജ്ഗിയെഴും പൊൻനൂപുരവും മാനസതാരിൽ
അരുണപങ്കജമൊക്കും ചരണയുഗ്മവും തോന്നായ്—
വരണമായതിന്നായിത്തരണം മേ വരം സ്വാമിൻ!
കരുണാബ്ധേ! ഭവൽപാദം ശരണം മേ സദാകാലം
പരചിത്തേ! നമസ്കാരം! പരിചിൽത്തേ നമസ്കാരം!"

വിനായകമാഹാത്മ്യം:—വിശിഷ്ടമായ ഒരു കിളിപ്പാട്ടാണു് വിനായകമാഹാത്മ്യം.

"വിരവിനൊട്ടു വിപിനഭുവി വിവശമതിയായ മാം
വിട്ടുപിരിഞ്ഞെങ്ങു പോയി നീ മാമുനേ?
കരിനികരമഹിഷവ്യകഹരിണഹരിസങ്കുലം
കാനനം ഭീതിദം കാരുണ്യവാരിധേ!
ദുരിതനിധി കുടിലമതിയൊരു ഖലനഹോ! യമ—
ദൂതനെപ്പോലേ പിടിച്ചിഴയ്ക്കുന്നു മാം.
യമസദൃശനിവനറിക വിജനമിതനാഥയാ—
മേകാകിനീം മാം വിട്ടുവിപ്പതാരഹോ?
അപരമൊരു ശരണമിഹ നഹിനഹി മഹാവനേ—
യാശു മാം രക്ഷിച്ചുകൊൾക നീ മാമുനേ!
അതിചപലനടയനിവനനുചിതവിധം ബലാ—
ലാചരിപ്പാൻ തുടങ്ങീടുന്നു ദുർന്നയൻ." (തൃതീയപാദം)

ഗദ്യകൃതികൾ:—ഗദ്യകൃതികളിൽ ഗണനീയമായുള്ളതു് ഐതിഹ്യമാലയാണു്. അതിന്റെ രചനയ്ക്കു വേണ്ടിയ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുവാൻ ശങ്കുണ്ണി വളരെ ക്ലേശിച്ചിരിക്കണം. അത്തരത്തിൽ ഒരു പുസ്തകം ഭാഷയിൽ വേറേയില്ല. പാറാക്കൊഴിച്ചെട്ടത്താൽ കിട്ടുന്ന മണി ചരിത്രഗവേഷകന്മാക്കു വിലവേറില്ലാത്ത മണിതന്നെയായിരിക്കും. പഴങ്കഥകൾ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രത്യേകം പാറിയ ഒരു ഭാഷാരീതി നമ്മുടെ കവിക്കു വശപ്പെട്ടിരുന്നു. നോക്കുക താഴെക്കാണുന്ന വാക്യങ്ങൾ.

"പാതായിക്കര എന്ന ഇല്ലം ഞങ്ങാടിപ്പുറംദേശത്താണു്. ആ ഇല്ലത്തു് ഒരു കാലത്തു് അതിശക്തന്മാരും ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരുമായി രണ്ടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നമ്പൂരിമാരുണ്ടായിരുന്നു. ഇവർക്കു പ്രതിദിനം രണ്ടുനേരവും ഭക്ഷണത്തിനു് ഓരോ പന്തിരുന്നാഴി (പന്ത്രണ്ടേകാലിടങ്ങഴി അരി)വീതമായിരുന്നു പതിവു്. ഇവർ കൂട്ടാനും മോരും കൂട്ടി ഊണുകഴിക്കുക പതിവില്ലായിരുന്നു. അതിനുപകരം തേങ്ങാപ്പാലാണു് അവർ കൂട്ടിവന്നതു്. ജ്യേഷ്ഠനും അനുജനും പന്ത്രണ്ടേകാൽവീതവും ജ്യേഷ്ഠന്റെ അന്തർജ്ജനത്തിനു മുന്നാഴിയും ഇങ്ങനെ ഇരുപത്തഞ്ചേകാൽ ഇടങ്ങഴി അരി അന്തർജ്ജനം വെച്ചുവാർത്തു് അതിൽ തനിക്കുള്ള മുന്നാഴിയരിയുടെ ചോറു് എടുത്തുകൊണ്ടു ശേഷമുള്ളതു പപ്പാതി രണ്ടുപേക്കും വിളമ്പിക്കൊടുക്കുകയും രണ്ടുപേരുടേയും ഇടത്തുവശത്തു പൊതിക്കാത്ത പന്ത്രണ്ടു തേങ്ങാവീതം കൊണ്ടുചെന്നുവയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. അങ്ങിനെയായിരുന്നു അവിടത്തെപ്പതിവു്.''

ഈ ലാളിത്യം ഭാഷയിൽ ഒരു ഗദ്യകാരനും കിട്ടീട്ടില്ല. ഇനിയും ലക്ഷ്മീഭായി വായനശാല (ഗദ്യം) ഭർത്തൃസാന്നിധ്യം (ഗദ്യം) പുരാണേതിഹാസതജ്ജ്ഞ (ഗദ്യം) ചതുരോക്തികഥം (ഗദ്യം) രാമായണപാരായണം (ഗദ്യം) ഇങ്ങനെ പല വാങ്മയങ്ങളും മാസികകളിലും മറ്റുമായി ചിതറിക്കിടക്കുന്നു. അവ സമുച്ചയിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യകമാണു്.

ഇതുയുമുള്ള പ്രസ്താവനയിൽനിന്നു കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി സാഹിത്യപോഷണത്തിൽ എത്ര സജീവമായും സഫലമായും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു എന്നു് അനുവാചകന്മാർക്കു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്. അദ്ദേഹവും കേരളീയരുടെ സാദരസ്മരണത്തെ നിസ്സംശയമായി അർഹിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പത്തിനാലാമധ്യായം

കൊച്ചിയിലെ ചില കവികളും കവയിത്രികളും

ചമ്പത്തിൽ ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാർ (1032–1080)

—ജനനം:—കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളത്തെ പിൻതുടർന്നു് ഒന്നാമതായി ഭാഷയിൽ വിവർത്തിതമായ നാടകം ജാനകീപരിണയമാകുന്നു. അതിന്റെ പ്രണേതാവെന്ന നിലയിലും മറ്റും ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാരുടെ നാമധേയം കേരളീയർക്കു സുപരിചിതമാണു്. മന്നാടിയാർ കൊച്ചിരാജ്യത്തു ചിറവർത്താലൂക്കിൽ ആഭിജാത്യത്തിനും ഐശ്വര്യത്തിനും പേരുകേട്ട ചമ്പത്തുതറവാട്ടിൽ 1032–ാമാണ്ടു മീനമാസം 5–ാംനു- ജനിച്ചു. മാതാവായ അമ്മുമന്ന്യാടിശ്യാർ കവിക്കു മൂന്നു വയസ്സായപ്പോഴും മരിച്ചുപോകയാൽ മാതൃസഹോദരിയായ കാളുമന്നാടിശ്യാരാണു് വളർത്തിയതു്. പിതാവു പാലക്കാട്ടു് എലപ്പുള്ളിയംശത്തിൽ ഒരു വലിയ ജന്മിയായ കേനാത്തുവീട്ടിൽ ചാമുമേനോനായിരുന്നു. കവിക്കു ഗോവിന്ദമന്നാടിയാർ എന്നൊരു ജ്യേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. മാതാപിതാക്കന്മാരെയും ജ്യേഷ്ഠനെയും പറ്റി അദ്ദേഹം ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടിൽ താഴെക്കാണുന്നവിധത്തിൽ സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നു.

"എത്രയോ പണിപ്പെട്ട ഗർഭത്തിൽ വളർത്ഥ
പുത്രനാമെന്നെ മഹാദുഃഖേന പെറ്റു പിന്നെ
മൃത്യുവും പുരീഷദുർഗ്ഗന്ധവുമഹോ! തന്റെ
ഗാത്രത്തിൽ വഹിച്ചതിമാത്രലാളനയോടും
നന്മുലപ്പാലുമൂട്ടിശ്ശൈശവേ വളർത്തിയോ–
രമ്മുനാമികയാകുമമ്മയ്ക്കു നമസ്കാരം.

എത്രയും സ്നേഹിച്ചു തൻപുത്രനെപ്പോലെയെന്നെ–
യിത്രനാളും വളർത്ത ധാത്രിക്കും നമസ്കാരം.
സൽപുരുഷാഗ്രേസരൻ സൽഗുണാംബുധി കേനാ–
ത്തുൽപന്നനായോരച്ഛൻ ശ്രീചാമുനാമാ ശ്രീമാൻ
പ്രീതനായനുഗ്രഹം നല്കുവാൻ വണങ്ങുന്നേൻ
താതപാദാനുഗ്രഹം സവ്വസിദ്ധിദമല്ലോ.
.....
ധീമതാം വരൻ ശാന്തമാനസൻ ഗോവിന്ദാഖ്യ–
ശ്രീമദഗ്രജൻ തൃണച്ചീടണമതുയല്ല

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സമ്പദാലയജാതമാതുലാഗ്രജരെല്ലാ—
മമ്പോട്ട തുണയ്ക്കണം മറവുള്ള മഹാന്മാരും.''

ഗോവിന്ദമന്നാടിയാർ ചിത്രമെഴുത്തിലും മറവും വിദഗ്ധനായിരുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസം:—ബാല്യത്തിൽ രോഗഗ്രസ്തനായിരുന്നതിനാൽ ഒൻപതാമത്തെ വയസ്സിലേ കഥാപുരുഷൻ കാര്യമായി എന്തെങ്കിലും പഠിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചുള്ളൂ. ചിറവർ പൊലപ്പുള്ളി കോതാത്തു് അപ്പുഎഴുത്തച്ഛൻ എന്ന പേരിൽ സുവിദിതനായ രാമൻനായരായിരുന്നു പ്രഥമഗുരു. അദ്ദേഹം ഒരു നല്ല സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും ജ്യോതിഷജ്ഞനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം 1008—നും 1056—നും ഇടയ്ക്കാണു്. അദ്ദേഹത്തെയും കവി ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യത്തിൽ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

''കരുണാബ്ധിയാം രാമഗുരുനാഥന്റെ ദിവ്യ—
ചരണാംബുജദ്വയം ശരണം സദാ മമ.
സ്മരണം യസ്യ ശാസ്ത്രവരുണാലയങ്ങളെ—
ത്തരണം ചെയ്യുതിന്നു തരണിയായീടുന്നു.
വരണംചെയ്യാൻതന്നെ വരണം കവിതയാം
തരുണിയതിന്നു മേ തരണം ഗുരു കൃപാം.''

ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യംനിമിത്തം ആ ഗുരു എഴുത്ത കൊല്ലം പഠിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും വളരെയൊന്നും അഭ്യസിക്കുവാൻ ശിഷ്യനു സാധിച്ചില്ല. സംസ്കൃതത്തിൽ ഒരുവിധം കാവ്യവ്യുൽപത്തിമാത്രം സ്വാധീനമാക്കി ഉപരിവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി തൃശ്ശൂരിൽ ചെന്നു വെങ്കടാദ്രിശാസ്ത്രികളുടെ അന്തേവാസിയായി ആ ഭാഷയിൽ പാണ്ഡിത്യം നേടി. രാമൻനായർ മന്നാടിയാരുടെ മേധയും പ്രതിഭയും കണ്ടു് ആ ശിഷ്യൻ ഒരു കാലത്തു യശസ്വിയായിത്തീരുമെന്നു ദീർഘദർശനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അതു ശരിയാണെന്നു സഹൃദയന്മാർക്കു ബോധ്യപ്പെടുവാൻ അധികകാലതാമസം വേണ്ടിവന്നില്ല.

അനന്തരകാലജീവിതം:—പിന്നീടു മന്നാടിയാർ തിരിയെ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി രാമനെഴുത്തച്ഛന്റെ ഉപദേശത്തിനു വിധേയനായി തിരുവിതാംകൂറിൽ അക്കാലത്തു പുത്തനായി എഴുപ്പെടുത്തിയ വക്കീൽപ്പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചു. അതു് 1053—ാമാണ്ടായിരുന്നു. അതു കഴിഞ്ഞു തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നു് ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ മുഖം കാണിക്കുകയും ''ധീര ശ്രീനൃപതേ! ഭവാന്റെ ഗുണമാലം ബിച്ചു'' എന്നും മറ്റും ചില ശ്ലോകങ്ങളും അടിയറവെയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുവനന്തപുരത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ തമ്മിൽ ഒരിക്കൽ തൃശ്ശൂർവച്ചു കണ്ടിട്ടുള്ളതേയുള്ളൂ. 1055—ാമാണ്ടു മകരമാസംമുതൽ രണ്ടു കൊല്ലം മൂവാറ്റുപുഴ മുൻസിഫ് കോടതിയിൽ അഭിഭാഷകവൃത്തി നോക്കി. അപ്പോഴേക്കു കൊച്ചിയിലെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വക്കീൽപ്പരീക്ഷയിലും വിജയിയായി. അവിടെ അപ്പീൽക്കോടതിയിൽ വ്യവഹരിക്കുന്നതിനുള്ള സനന്ദ വാങ്ങി 1055 ഇടവമാസം മുതൽ തൃശ്ശൂരിൽ സ്ഥിരമായി താമസിച്ച് അതേ വൃത്തി തുടർന്നു. ബുദ്ധിമാനും വാഗ്മിയുമായ അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു നല്ല വക്കീൽ എന്ന നിലയിൽ പേരു കേൾക്കുവാൻ എളുപ്പത്തിൽ സാധിച്ചു. 1063–ൽ തൃശ്ശൂരിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന കേരളനന്ദിനി എന്ന പത്രത്തിന്റെ ആധിപത്യം രണ്ടുമൂന്നു മാസത്തേക്കു വഹിച്ചു. സി. പി. അച്യുതമേനോൻ തൃശ്ശൂരിൽ താമസം തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവർതമ്മിൽ ഗാഢമായ സൗഹാർദ്ദം അങ്കുരിച്ചു. അതിനു ഭംഗം വന്നതു് ഉത്തരരാമചരിതം നാടകത്തിന്റെ അഭിനയകാര്യത്തിലുണ്ടായ മത്സരംനിമിത്തമാണെന്നു് അന്യത്ര വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. മന്നാടിയാരുടെ ആദ്യത്തെ പത്നി ചിറമ്മൽ അമ്പാട്ടു ജാനകിയമ്മയായിരുന്നു. പിന്നീടു തൃശ്ശൂർ കോരപ്പുറത്തു കൊച്ചുകുട്ടിയമ്മയേയും കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞു് 1075–മാണ്ടു് ആ സാധ്വിയുടെ സമ്മതത്തോടുകൂടി പിതാവിന്റെ ഭാഗിനേയിയായ കേനാത്തു കല്യാണിക്കുഞ്ഞിയമ്മയേയും പരിഗ്രഹിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു ഉൽപതിഷ്ണുവായ സുഭാഷപരിഷ്കാരിയായിരുന്നു. സംഗീതത്തിലും ചതുരംഗത്തിലുമുള്ള അവഗാഹവും സാമാന്യമായിരുന്നില്ല. അവസാനത്തിൽ രണ്ടുമൂന്നു കൊല്ലം പ്രമേഹരോഗിയായിത്തീരുകയും 1080–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 14–ാംനു- ആ രോഗം മൂർച്ഛിച്ചു യശശ്ശരീരനാവുകയും ചെയ്തു.

കൃതികൾ:—മന്നാടിയാരുടെ കൃതികൾ എണ്ണത്തിൽ അധികമില്ല. ഭാഷയിൽ 1 ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടും, 2 ജാനകീപരിണയം നാടകവും, 3 ഉത്തരരാമചരിതം നാടകവും, 4 സംസ്കൃതത്തിൽ പുഷ്പഗിരീശസ്തോത്രവും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവകൂടാതെ ഒരു താരാട്ടും ചില മുക്തകങ്ങളുംകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി കാണുന്നു. സംഗീതശാകുന്തളം ഒന്നുരണ്ടങ്കങ്ങൾ എഴുതിയതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. തടാതകാപരിണയം തിരുവാതിരപ്പാട്ടു് എന്നൊരു കൃതി അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതായി ചിലർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു തീരെ അടിസ്ഥാനരഹിതമാണു്. അതിലുള്ളതാണെന്നു് അവർ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്ന വരികൾ ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം എട്ടാമധ്യായത്തിലുള്ളതാണു്. മലയധ്വജപാണ്ഡ്യന്റെ പുത്രിയായി തടാതക എന്ന പേരിൽ അവതരിക്കുന്ന മീനാക്ഷീദേവിയെ ഹാലാസ്യനാഥൻ വിവാഹം ചെയ്യുന്നതാണു് ആ അധ്യായത്തിലെ കഥാവസ്തു. മന്നാടിയാർ വളരെ നിഷ്കർഷിച്ചാണു് തന്റെ ഓരോ കൃതിയും രചിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ക്രമേണ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനകലാപാടവം അഭിവൃദ്ധമായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളത്തിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു് അനഭിഗമ്യങ്ങളായിരുന്നു. എന്നാൽ മന്നാടിയാരുടെ ജാനകീപരിണയം ആപാമരചൂഡം ആർക്കും സുഗ്രഹമായ ഭാഷയിലാണു് പുറത്തു വന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അതുകൊണ്ട് അതിനു കേരളമെങ്ങും അതിവേഗത്തിൽ പ്രചാരം ലഭിച്ചു. ഭാഷാകാവ്യനിർമ്മാണത്തിനു സംസ്കൃതകാവ്യനിർമ്മാണത്തെക്കാൾ പ്രയാസം കൂടുമെന്നുള്ള പക്ഷക്കാരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ആ വസ്തുത അദ്ദേഹം ജാനകീപരിണയത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ

"ഒന്നായ് ചേർക്കയുമാം പദങ്ങളിടവിട്ടെങ്കിലും ചേർത്തിടാം
പിന്നിൽച്ചേർത്ത വിശേഷണങ്ങളുടെ മുൻ ചേർക്കാം വിശേഷ്യങ്ങളെ
പിന്നെ പ്രാസവുമത്ര വേണ്ട വളരെക്കിട്ടും പദം സംസ്കൃതേ;
എന്നാൽക്കേരളഭാഷയിങ്കലതുപോലല്ലായ്കയാൽ ദുർഘടം"

എന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ടു വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൂന്നു ഭാഷാകാവ്യങ്ങളും വിവർത്തനങ്ങളാണെന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. എന്നാൽ അവയ്ക്ക് അതുകൊണ്ടു പ്രത്യേകിച്ചൊരപകർഷമൊന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. ഉത്തരരാമചരിതം വിശിഷ്യ ദ്രണോത്തരമാണ്.

ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം:—ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടിൽ ആകെ 71 അധ്യായങ്ങളാണ് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മധുരയിലെ സുന്ദരേശ്വരസ്വാമിയുടെ ചതുഷ്ഷഷ്ടിലീലകളെയാണ് അതിൽ പ്രപഞ്ചനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. ആദ്യത്തെ അറുപതോളം അധ്യായങ്ങൾ തർജ്ജമ ചെയ്തതു മൂവാറ്റുപുഴെ താമസിക്കുന്ന കാലത്തായിരുന്നു. പിന്നീടു കുറേക്കാലത്തേക്കു് ആ പ്രവൃത്തി തുടർന്നില്ല. 1063-ാമാണ്ടു കന്നിമാസം മുതൽ ജാനകീപരിണയം ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തുകയും "ഭൂസുരശ്രേഷ്ഠ ജാത്യാം" എന്ന കലിവാചകത്തിൽ സൂചിതമായ ആ കൊല്ലം മേടമാസം 1-ാംനു- ആ കൃതി പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യത്തിലെ അവശിഷ്ടങ്ങളായ അഞ്ചധ്യായങ്ങളും അവതാരികയും കൂടി എഴുതി 1064 മകരം 15-ാംനു- ആ ഗ്രന്ഥവും അവസാനിപ്പിച്ചു. അന്നത്തെ കലിവാചകം "ഭൂതേശരുദ്രജായാ" എന്നു കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. താഴെ കാണുന്ന വരികളിൽ കവിയുടെ "ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാർ" എന്ന പേർ നാലാമത്തെ അക്ഷരങ്ങളിൽ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

"കവിതാചാതുര്യമില്ലെങ്കിലുമിപ്പുസ്തകം
ഭുവി സത്തുക്കൾക്കതിമുത്തിനായ് ഭവിക്കണം.
വല്ലതും കുറവുണ്ടാമിതിലെന്നാലുമതു
ചൊല്ലി മുട്ടിക്കാമെന്നു കരുതീടരുതാരും.
തെറ്റുകൾ മഹേശന്റെ മാഹാത്മ്യം കഥിക്കുമ്പോൾ
ചെറ്റു വന്നാലുമതിനാലെന്തു ഹാനിയുള്ളൂ?
അങ്കകൗടില്യജാഡ്യാദികളാം ദോഷങ്ങളു-
ണ്ടെങ്കിലും യാമിനീശനതിനാൽ നിന്ദ്യനാമോ?
കവിതാരസമത്ര കാര്യമായ് നിനയ്ക്കുണ്ട."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛന്റെ സമാധികൊണ്ടു പവിത്രമായ കിഴക്കൻചിറ്റൂരിൽ ജനിച്ച ഒരു കവിക്കു കിളിപ്പാട്ടുണ്ടാക്കുവാൻ അഭിരുചി ജനിച്ചതു് അസ്വാഭാവികമല്ല; പോരെങ്കിൽ ഭാഗവതം ഏകാദശസ്കന്ധം എഴുവത്തു നാണുക്കുട്ടിമേനോൻ ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പുമാത്രമാണല്ലോ നിർമ്മിച്ചതു്. അതെല്ലാം കവിക്കു പ്രസ്തുതവിഷയത്തിൽ പ്രചോദകമായിരുന്നിരിക്കണം. കവിതാരീതി കാണിക്കുവാൻ ചില വരികൾകൂടി ഉദ്ധരിക്കാം.

"ഒരു കാൽ പൊക്കിബ്ഭവാനിങ്ങനേ നടേശ്വര!
ചിരകാലമായല്ലോ താണ്ഡവം ചെയ്തീടുന്നു.
വളരെട്ടുഃഖമൊരു കാൽ പൊക്കി നൃത്തംചെയ്തീൽ
കളവല്ലനുഭവിച്ചറിഞ്ഞേൻ മുന്നമേ ഞാൻ.
അതിനാലിപ്പോഴും ഭവാൻ പൊക്കിയ പാദമൂന്നി
മതിശേഖര! മറേക്കാൽ പൊക്കി നൃത്തംചെയ്ക.
ഇന്നിപ്പോഴും ഭവാനേവം നൃത്തനംചെയ്തില്ലെങ്കിൽ—
ലെന്നുടെ ശിരസ്സു ഞാൻ വാഴ്ംകൊണ്ടു വെട്ടും ദൃഢം.
മന്നവനേവം ചൊല്ലി വാളെടുത്തുറയൂരി—
ത്തന്നുടെ ദേഹസ്നേഹം വെടിഞ്ഞു നിന്നനേരം
ഊന്നിയ വലത്തുകാൽ പൊക്കിയും നടേശ്വര—
നൂന്നിയുമിടത്തുകാലേറ്റവും മനോജ്ഞമായ്
തധിമിദ്ധിമിദ്ധിമിദ്ധിമിതാന്തിമിദ്ധിമിയെന്നു
വ്യത്യസ്തനൃത്തം ചെയ്താനദ്ഭുതമത്യദ്ഭുതം!
സത്വരം ഹരിവിരിഞ്ചാദിഗീർവ്വാണന്മാരു—
മെത്തിനാരവിടത്തിലപ്സരസ്ത്രീവൃന്ദവും.
പാടുന്നു ഗന്ധർവ്വന്മാ;രപ്സരസ്ത്രീജനങ്ങ—
ളാടുന്നു; ചിലരപ്പോഴും മദ്ദളമടിക്കുന്നു;
തേടുന്നു പരാനന്ദം; പുഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടീശനെ
മൂടുന്നു; ചിലരപ്പോഴുംതാളങ്ങൾ പിടിക്കുന്നു."

ഒരു താരാട്ടു്:—മന്നാടിയാരുടെ ഒരു താരാട്ടിൽനിന്നുകൂടി ഒരു ഭാഗം ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

"ഓമനയെൻകൊച്ചുകുട്ടി നിന്റെ ഹേമമയമല്ലോ തൊട്ടി
ഭൂതലേ വിസ്തൃതം പാരം തവ താതന്റെ രാജാധികാരം
എന്നിഴിപ്പീയുഷധാരേ തവ തിന്മകളോ ബഹുദൂരേ
മന്ദം മിഴികളെച്ചീമ്പിക്കൊണ്ടു നന്നായുറങ്ങുറങ്ങുണ്ണീ!
ഈശ്വരദൃഷ്ടിയാൽമാത്രം പരിദൃശ്യന്മാരായഹോരാത്രം
നിന്നാലജ്ഞാതരായ്ത്തീരേ വാനിൽ നിന്നുടെ തൊട്ടിക്കുനേരേ
അമ്പുള്ള ദിവ്യന്മാർ നോക്കിക്കൊണ്ടു കുമ്പിട്ടനില്ക്കുന്നു തിക്കി
മന്ദം മിഴികളെച്ചീമ്പി....." ഇത്യാദി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജാനകീപരിണയം:—മഹാകവി രാമഭദ്രദീക്ഷിതരുടെ ജാനകീപരിണയം നാടകം വിവത്തനത്തിനു് എളുപ്പത്തിൽ വഴങ്ങിക്കൊടുക്കുന്ന ഒന്നല്ല. ആകെ 440–നുമേൽ ശ്ലോകങ്ങളും അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആ കാവ്യം ആദ്യം വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടില്ല. രസാനുഗ്രഹമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവിന്യാസം. തന്നിമിത്തം ചില ശ്ലോകങ്ങളും ദീഘ്ഘസമാസജടിലങ്ങളായിത്തീന്നിട്ടുണ്ടു്.

"ആന്ദ്രാകല്പവലൽപയോധരഭരവ്യാവിദ്ധമേഘച്ഛടാ–
സ്യകചസ്ഥാമിഷഗൃധ്നഗൃധ്രഗരുദാസ്ഥാലോല്ലസന്മൂർദ്ധജാ"

"ശശച്ഛദ്യാശപഹേഷാസഹവനമഹിഷോ–
ദ്ധൂതശൃങ്ഗപ്രശീര്യ–
ദ്ഗലന്മീകോന്മീലദാശീവിഷപരുഷവിഷോ–
ദ്ഗാരഹൂൽകാരഭീമാഃ"

ഇത്യാദിഭാഗങ്ങളും ഭാഷാന്തരീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ക്ലേശം ആ വഴിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന കാവികൾക്കേ അറിഞ്ഞുകൂടൂ. അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു നാടകം ഏഴു മാസംകൊണ്ടു തർജ്ജമചെയ്ത മന്നാടിയാരുടെ വശ്യവചസ്സ്വത്തെ ആരുതന്നെ അഭിനന്ദിക്കുകയില്ല?

"വിണ്ണോർനാരികളെപ്പിടിച്ചു ബലമായ്ക്കാരാഗൃഹം ചേപ്പുതാ–
ണുണ്ണിപ്രായമതിങ്കൽ മണ്ണുകളിയവ്വണ്ണം വിളങ്ങും പ്രഭു
തിണ്ണം ജാനകിതന്നെയെന്തപഹരിപ്പാനായ് നിനയ്ക്കുന്നു മു–
ക്കണ്ണൻതന്നുടെ ഭക്തനെന്നു ജനകൻതന്നിൽ പ്രിയംമൂലമോ?"

"ഹാരമറുടനതിന്ന മുത്തുകണംകണക്കെ വീണ നയനാംബുവിൻ–
ധാരയാൽ മുല നനച്ചു കണ്ണിണ തുടച്ചഹോ മലിനചേലയാൽ
ചാരുചിത്രമതിലുള്ള വല്ലനെ നോക്കിയങ്ങനെ കഴിച്ചതേ
സാരസാക്ഷി ബത! മാസമേഴമിഹ ശിംശപാതരുതലത്തിലായ്"

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങളും വിശിഷ്ടങ്ങളായിരിക്കുന്നു.

ഉത്തരരാമചരിതം:—ഉത്തരരാമചരിതം അതു പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 1067–ാമാണ്ടുതന്നെ സഹൃദയന്മാരുടെ മുക്തകണ്ഠമായ ശ്ലാഘയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചു; ഇന്നും അതിന്റെ അത്യുച്ചമായ നിലയ്ക്കു യാതൊരു ഭംഗവും വന്നിട്ടില്ല. ഭാഷയിൽ ഉത്തമമായ രീതിയിൽ വിവർത്തിതങ്ങളായ നാടകങ്ങളും അധികമില്ല. അഭൗമമഹിമാവായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ആശ്ചര്യചൂഡാമണിക്കു സമശീർഷമായി മന്നാടിയാരുടെ ഉത്തരരാമചരിതം നിലകൊള്ളുന്നു. "ഒരു ഗ്രന്ഥം തർജ്ജമചെയ്യാൻ പുറപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പു് അതിന്റെ കിട്ടാവുന്നിടത്തോളമുള്ള വ്യാഖ്യാനങ്ങളോടുകൂടി നാലഞ്ചു പ്രാവശ്യമെങ്കിലും പഠിക്കണം. എന്നതിന്റെ ശേഷം വേണം തർജ്ജമചെയ്യാൻ പുറപ്പെടാൻ" എന്നു് ഒരവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സരത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചതായി സി. എസ്. ഗോപാലപ്പണിക്കർ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. കവി ഉത്തരരാമചരിതം വളരെ മനസ്സിരുത്തിയാണു് ഭാഷപ്പെടുത്തീട്ടുള്ളതു്. മൂലത്തിലെ "ലോലോല്ലോല ക്ഷുഭിതകരുണോജ്ജൃംഭണസ്തംഭനാത്ഥം" ഇത്യാദി ശ്ലോകമോ അതിന്റെ തജ്ജമയായ

"തള്ളിത്തിങ്ങിക്കലങ്ങിപ്പെരുകുമഴലിനെ—
ത്തെല്ലൊതുക്കുന്നതിന്നാ—
യുള്ളത്തിൽത്തൽക്ഷണം ഞാൻ പലവിധമിഹ ചെ—
യ്യുള്ള യത്നത്തെയെല്ലാം
വെള്ളത്തിൻ വേഗമേറും ഗതി മണലണയെ—
ത്തട്ടിനീക്കുന്നപോലേ
തള്ളിത്തള്ളിപ്പുരക്കുന്നിതു ബത! വലുതാ—
യുള്ള ചേതോവികാരം"

എന്ന ശ്ലോകമോ ഹൃദ്യതരം എന്നു് ആരെങ്കിലും ചോദിച്ചാൽ ഉത്തരം പറയുവാൻ പ്രയാസമുണ്ടു്. അതുപോലെതന്നെയാണു് "കണ്ഡൂലഗ്രാഹ്യ ഗണ്ഡപിണ്ഡകഷണാകമ്പേന" എന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ ഭാഷയായ

"ചൂടേറിട്ടൊട്ട ഞെട്ടറ്റലർനിരയെ മടി—
ച്ചാന ഗണ്ഡങ്ങൾ തേച്ചി—
ട്ടാട്ടമ്പോളാശു ഗോദാവരിയിലിഹ പൊഴി—
ക്കുന്ന തീരദ്രുമങ്ങൾ
കൂടോറി പ്രാവുപൂംകോഴികൾ കരയുമിവ—
റിന്റെ തോലിൽച്ചരിക്കും
കീടത്തെച്ചെന്നു കൊത്തുന്നിതു നിഴലിലിരു—
ന്നൂഴിമാന്തും ഖഗങ്ങൾ."

എന്ന ശ്ലോകത്തെപ്പറ്റിയും എന്റെ അഭിപ്രായം. "സ്മരസി സുതനു! തസ്മിൻ പർവ്വതേ" എന്നും "പുരോൽപതിഡേ തഡാഗസ്യ" എന്നുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ എത്ര ഹൃദയംഗമമായി തജ്ജമചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക.

"അക്കാലം സുഖമോടുമദ്രിരിയിൽ നാം സൗമിത്രി ചെയ്യുന്ന നൽ—
സ്സൽക്കാരത്തെ വഹിച്ചുകൊണ്ടു ബഹുനാൾ വാണുള്ളതോർക്കുന്നുവോ?
മൽക്കാന്തേ! മധുരാംബു ചേർന്നൊഴുകുമിഗ്ഗോദാവരീസിന്ധുവും
തൽക്കുലങ്ങളിൽ നാം കളിച്ചതുമയേ! മയ്യണ്ണിയോർക്കുന്നുവോ?"

"കരം കവിയുമാറായ് വെള്ളമേന്തും കളത്തി—
ന്നൊരു വഴി പരിരക്ഷയ്ക്കാവു വയ്ക്കുന്നതല്ലോ;

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തെരുതെരെയഴൽ തിങ്ങും മാനസത്തിന്നുറക്കെ_
ക്കരയുകിലതുതന്നേ തെല്ലൊരാശ്വാസഹേതു.''

ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു° ഒരു മികച്ച നേട്ടംതന്നെയാണു° ഉത്തരരാമചരിതം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രസികരഞ്ജിനീനാടകസഭയേയും മറവും പാറി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു°.

പുഷ്പഗിരീശസ്തോത്രം:—മദിരാശിയിലെ അഭിഭാഷകനേതാവായിരുന്ന റാ. ആർ. രാമചന്ദ്രയ്യർ തൃശ്ശൂരിനു സമീപമുള്ള പൂങ്കുന്നു° (പുഷ്പഗിരി) എന്ന സ്ഥലത്തെ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ഒരു ഭക്തശിരോമണിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം രാമായണകഥ സങ്ഗ്രഹിച്ചു ഗീതിവൃത്തത്തിൽ നൂറിരുപതു ശ്ലോകങ്ങളാ ഉംക്കൊള്ളിച്ചു മന്നാടിയാർ രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണു° പുഷ്പഗിരീശസ്തോത്രം. അതിനു° ആര്യാശതകം എന്നും പേരുണ്ടു°. പ്രസാദമധുരമാണു° അതിലെ ശൈലി. അദ്ദേഹത്തിനു കവനവിഷയത്തിൽ ഭാഷയെന്നപോലെ സംസ്കൃതവും സ്വാധീനമായിരുന്നു എന്നു° ആ സ്തോത്രം തെളിയിക്കുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന പദ്യങ്ങളാ പരിശോധിക്കുക.

''വാല്മീകികൃതസ്തോത്രം വലശാസനനീലശകലരുചിഗാത്രം
വാരിജദലസമനേത്രം വന്ദേഹം ശ്രിതപവിത്രസുമഗോത്രം.''

''ശ്രിതഗ്രഹസാരസസ്മരം ശിഷ്ടഭരദ്വാജസൽകൃതമുദാരം
ശിവദം നൗമി സദാരം ശ്രീപുഷ്പഗിരീശ്വരം മഹാവീരം.''

''സീതാവിവാഹലോലം സ്വീകൃതലോലംബരമ്യസുമമാലം
ആലംബിതസുമശൈലം കാലം ദ്വിഷതാം നമാമി രഘുബാലം.''

സ്തോത്രം ആരംഭിക്കുന്നതു°

''ചിരകാലകൃതൈസ്സകൃതൈർദൃശ്യോ വിശ്വൈകനായകസ്സാക്ഷാൽ
സുന്ദരപാവനമൂർത്തിസ്സുമശൈലേ ലസതി ജാനകീജാനിഃ''

എന്ന പദ്യംകൊണ്ടാകുന്നു.

ജാനകീപരിണയവും ഉത്തരരാമചരിതവും തർജ്ജമചെയ്ത കവിക്കു° അത്തരത്തിൽ ഒരു ശ്രീരാമസ്തോത്രവുംകൂടി രചിക്കുവാൻ ഇടവന്നതു° ഒരു ആകസ്മികസംഭവമാണെന്നു° ആസ്തികന്മാക്കു തോന്നുകയില്ല.

രണ്ടു മുക്തകങ്ങളാ:—ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകം രാമഞ്ചിറമാത്തിൽ കാവമ്മയെക്കുറിച്ചെഴുതിയതാണു°.

''മാരാരാധനചെയ്യുവാൻ മലയജം വയ്ക്കുന്ന പാത്രങ്ങളോ
ധീരന്മാരുടെ ധൈര്യമങ്ങു കളവാനുള്ളോരു സൂത്രങ്ങളോ
പാരം ഭംഗിയൊടും വിടർന്നവിലസും നീലാബ്ജപത്രങ്ങളോ
ഹാ! രാമഞ്ചിറമന്ദിരത്തിലമരും കാവിന്റെ നേത്രങ്ങളോ?''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ചൂറും ചിന്നിക്കിടക്കും ചെറുചുരുൾമുടി ചേ—
ന്നാസ്യമല്പം ചരിച്ചി—
ട്ടിറിറേറാലുന്ന ലാലാജലമൊട്ടമധികം
മന്ദഹാസം പൊഴിച്ചും
തെറ്റോടീടുന്ന നാരായണിയുടെ പുറകേ
പാദവിന്യാസമല്പം
തെറ്റിത്തെറ്റിഗ്ഗമിക്കും തവ സുതനനിശം
ക്ഷേമമുണ്ടായിടട്ടേ."

സി. എ. നാണുവയ്യാശാസ്ത്രി (1025–1088)—ചരിത്രം:—നാണുവയ്യാശാസ്ത്രി 1025–ാമാണ്ടു മേടമാസത്തിൽ അശ്വതി നക്ഷത്രത്തിൽ കൊച്ചിശ്ശീമ ചിറമ്മർ തെക്കേ ഗ്രാമത്തിൽ അനന്തരാമയ്യരുടെ പുത്രനായി ജനിച്ചു. മാതാവു പാലക്കാട്ടു കളിമുട്ടം ഗ്രാമത്തിൽ അനന്താംബയായിരുന്നു. ആ ദമ്പതിമാക്കു നാലു പുത്രന്മാരുണ്ടായിരുന്നതിൽ കനിഷ്ഠനാണു് ശാസ്ത്രി. എഴത്തച്ഛൻമഠത്തിനടുത്തായിരുന്നു ഗൃഹം. ബാല്യത്തിൽ ചിറമ്മർ അനന്തേശ്വരശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചതിനുമേൽ കോയമ്പത്തൂരിൽ പോയി ഇംഗ്ലീഷും തമിഴും പഠിച്ചു. സംഗീതത്തിലും നല്ല വാസനയുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ത്യാഗരാജന്റെയും മറ്റും കൃതികളുടെ അർത്ഥാവബോധത്തിനുവേണ്ടി കുറേ തെലുങ്കും അതോടുകൂടി ഹിന്ദുസ്ഥാനിയും ശീലിച്ചു. ആദ്യം സ്വദേശത്തു സർക്കാർ മിഡിൽസ്കൂളിൽ ഒരധ്യാപകനായിരുന്നു. ചിറമ്മരിൽ ഒരു ഭജനസമിതി സംഘടിപ്പിച്ചു് ആ നിലയിൽ അതിന്റെ ആവശ്യത്തിനായി അനേകം ഗാനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊടുത്തു. അവയിൽ ചില പാട്ടുകൾക്കു നല്ല പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എരുവയിൽ എം. ചക്രപാണിവാരിയരുടെ ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം നാടകത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ "സംസാരപരിതാപേ" എന്നാരംഭിക്കുന്ന ഗാനം ഒരു പാട്ടിന്റെ മാതൃകയായി ചേർത്തുകാണുന്നു. പിന്നീടു ചിറമ്മരിൽ മുൻസിഫ്കോടതി വക്കീലായി വ്യവഹരിച്ചു. അക്കാലത്തു താൻ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും തമിഴിലും രചിച്ച ചില പാട്ടുകളും പദ്യങ്ങളും തൃശ്ശൂർ ഡിസ്ട്രിക്റ്റ്ജഡ്ജിയും പണ്ഡിതനുമായിരുന്ന തിരുവെങ്കടാചാര്യർക്കു സമർപ്പിക്കുകയും അദ്ദേഹം 'കവീശൻ' എന്ന ബിരുദമതി നല്കുകയും ചെയ്തു. സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും ഭാഷാകവിയുമായിരുന്ന ആചാര്യർ ആ സ്ഥാനത്തുനിന്നു യഥാകാലം കൊച്ചിദിവാൻജിയായി ഉയർന്നു. വക്കീലായിരുന്നപ്പോൾ ശാസ്ത്രി ചില സാമ്പത്തികപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുകയും അവയിൽ ഭീമമായ നഷ്ടം നേരിടുകയും ചെയ്തനിമിത്തം കഠിനമായ മനഃക്ലേശത്തിനു വിധേയനാകുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടാണു് കൊല്ലങ്കോട്ടു ഹൈസ്കൂളിൽ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായതു്. 1066മുതൽ അഞ്ചാറു കൊല്ലം തൃശ്ശിനാപ്പള്ളി എസ്. പി. ജി. കാളേജിൽ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും പ്രഭാഷകനായി നിയമിക്ക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പെട്ട് ആ പണി നോക്കി. അവിടെവച്ച് 1088 തുലാമാസം കൃഷ്ണ പക്ഷദ്വാദശിനാളിൽ മരിച്ചു. പത്നി നല്ലേപ്പുള്ളിഗ്രാമത്തിലെ ഈശ്വരാംബയായിരുന്നു. അലമേനകാനാടകം തുടങ്ങിയ ചില കൃതികളുടെ പ്രണേതാവും തിരുവനന്തപുരത്തു ഗവൺമെൻറുകാളേജിൽ സീനിയർ മലയാളംലക്ചററുമായിരുന്ന സി. എൻ. എ. രാമയ്യാശാസ്ത്രി അദ്ദേഹത്തിൻെറ സീമന്തപുത്രനാണ്. അദ്ദേഹം 1054 ധനുമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. 1121 ധനുമാസത്തിൽ പരേതനായി.

കൃതികൾ:—ശാസ്ത്രിയുടെ കൃതികളിൽ 1 പ്രബോധചന്ദ്രോദയം ഭാഷാനാടകത്തിനാണ് പ്രസിദ്ധി അധികം. അതിനുമുൻപു കോന്നാത്തു ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ എന്നൊരു കവി 1068–ാമാണ്ടിടയ്ക്ക് ആ നാടകം തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ശാസ്ത്രിയുടെ തർജ്ജമ കവനോദയത്തിൽ പ്രകാശിതമായതു 1077–ാമാണ്ടാണ്. അതിനു പുറമേ, 2 ഭജനഗാനമഞ്ജരി, 3 ജീവാദിശ്ലോകമഞ്ജരി, 4 വർണ്ണസ്തവമഞ്ജരി, 5 വിനോദപദ്യമഞ്ജരി, 6 വിവിധപദ്യമഞ്ജരി, 7 സഹൃദയദർപ്പണം, 8 ഭക്തിച്ഛായാദർപ്പണം, 9 മാണിക്യസൂക്തദർപ്പണം, 10 സൂചിത്തദർപ്പണം, 11 അലങ്കാരദർപ്പണം, 12 സമാസദർപ്പണം, 13 ദൈവവൈചിത്ര്യം എന്നീ മലയാളകൃതികളും, 14 സുബ്രഹ്മണ്യക്കടവുപതികം, 15 തീപ്പാട്ട്, 16 ശ്രീരങ്ഗനാഥത്താരാട്ട്, 17 ഉച്ചിപ്പിള്ളൈയാർപതികം എന്നീ തമിഴ്കൃതികളും ശാസ്ത്രികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. തനിക്കു് ഇടക്കാലത്തു നേരിട്ട ആപത്തുകളെ വിവരിക്കുന്നതാണ് രണ്ടാമത്തെ പുസ്തകം. രണ്ടു മഞ്ജരികളിലും അദ്ദേഹം സംസ്കൃതപദ്യങ്ങളും തമിഴ്പദ്യങ്ങളും കൂടി സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒപ്പണകൃതികളെല്ലാം മലയാളത്തിൽത്തന്നെ രചിച്ചിരിക്കുന്നു. ദൈവവൈചിത്ര്യം എന്ന ഗദ്യകൃതി അപൂർണ്ണമാണ്. അതിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കുടുംബചരിത്രമാണ് പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഗാനങ്ങളോളം ശ്ലോകങ്ങൾക്കില്ല. പ്രബോധചന്ദ്രോദയത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ധനം കിട്ടാം; പക്ഷേയതിനു പുനരേറെക്കുറവതായ്
വിനാശം വന്നാൽപ്പോമൊരുതവണയായോ പലതിലോ;
ധനാഭാവം നന്നോ, പറക ധനമുണ്ടായ് വിലയുമോ;
ധനാഭാവത്തെക്കാ,ളുടയതു നശിച്ചാൽ വ്യഥ തുലോം."

മാക്കോത്തു കൃഷ്ണമേനോൻ (1022–1090)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കൃഷ്ണമേനോൻ കൊച്ചിയിൽ കിഴക്കൻചിറക്കരിൽ മാക്കോത്തുവീട്ടിൽ 1022–ാമാണ്ടു കന്നിമാസം തിരുവോണം നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു കുറിച്ചിയത്തു ഗോവിന്ദമേനോനും മാതാവു ലക്ഷ്മിയമ്മയുമായിരുന്നു. കുറിച്ചിയത്തു് എന്ന ഭവനം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു് ഇരിങ്ങാലക്കുടയ്ക്കു് ഏഴു നാഴിക കിഴക്കുള്ള കൊടകരദേശത്തിലാണ്. മാക്കോത്തുവീട്ടുകാരുടെ മൂലകുടുംബം പാലക്കാട്ടിനു് തൂവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൈൽ തെക്കു കൊടുവായൂരംശം കുളവരമ്പത്താണു്. അക്കാലത്തു മാക്കോത്തുതറവാട്ടു ദാരിദ്ര്യബാധിതമായിരുന്നതിനാൽ കൃഷ്ണമേനോനു വിദ്യാഭ്യാസസംബന്ധമായി വളരെ ക്ലേശങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. പ്രസിദ്ധവിദ്വാനും കവിയുമായ പാലക്കാട്ടു കോമ്പി അച്ചനായിരുന്നു ആദ്യത്തെ ഗുരുനാഥൻ. കോമ്പി അച്ചൻ യൗവനാരംഭത്തിനുമുൻപു തന്നെ ലോകവ്യൽപത്തി ഉറയ്ക്കുത്തക്കവണ്ണം അദ്ദേഹത്തെ സംസ്കൃതം അഭ്യസിപ്പിച്ചു.

അനന്തരകാലജീവിതം:—പിന്നീടു കൃഷ്ണമേനോൻ പാലക്കാട്ടു നിന്നു് ആറു നാഴിക അകലെയുള്ള പള്ളത്തീരി കപ്പടത്തുവീട്ടിൽ ഒരെഴുത്തച്ഛന്റെ നിലയിൽ വളരെ ശിഷ്യന്മാരെ പഴയ രീതിയിൽ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചുകൊണ്ടു താമസിച്ചു. അങ്ങനെയിരിക്കവേ അവിടത്തെ മുൻസിഫ്കോടതിയിൽ ഒരു ആമീൻപണി കിട്ടി. ആ പണിയിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു കോടതിക്കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കി കൊച്ചിയിലെ ജില്ലാക്കോടതിവക്കീൽപ്പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചു തൃശ്ശൂരിൽച്ചെന്നു് അഭിഭാഷകവൃത്തിയാരംഭിച്ചു. ഒരു നല്ല വക്കീലെന്ന നിലയിൽ പേർ കേൾക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. ആദ്യം പാലക്കാട്ടു മാടമ്പത്തുവീട്ടിൽനിന്നു് ഒരു യുവതിയേയും അവരുടെ മരണാനന്തരം കൊട്ടവായൂർ കുളവരമ്പത്തു കുഞ്ചിയമ്മയേയും വിവാഹം ചെയ്തു. ആ സാധ്വിയും കൃഷ്ണമേനോനു മുൻപുതന്നെ പരമഗതിയെ പ്രാപിക്കുകയാണുണ്ടായതു്. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല പരിജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു. 1090–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം അത്തംനക്ഷത്രത്തിൽ മരിച്ചു. വരവൂർ ശാമുമേനോനും കപ്പടത്തു ശങ്കരമേനോനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു. തോട്ടയ്ക്കാട്ടു് ഇക്കാവമ്മയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യത്വമുണ്ടു്.

കൃതികൾ:—കൃഷ്ണമേനോൻ സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു 1 ക്ഷേമേശ്വരന്റെ ചണ്ഡകൗശികം, 2 ജയദേവന്റെ പ്രസന്നരാഘവം എന്നീ രണ്ടു നാടകങ്ങളും, 3 ലളിതോപാഖ്യാനവും തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനുപുറമെ, തോട്ടയ്ക്കാട്ടു് ഇക്കാവമ്മയുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു്, 4 വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം എന്നൊരു കിളിപ്പാട്ടും, 5 മരണദൂതലക്ഷണം എന്ന കിളിപ്പാട്ടും, 6 സാവിത്രീചരിതം, 7 ധ്രുവചരിതം എന്നീ രണ്ടോട്ടക്കഥകളും, 8 സീതാവിവാഹം തുള്ളലും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മരണദൂതലക്ഷണം സ്കാന്ദസംഹിതയിൽനിന്നു തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു ചെറിയ കൃതിയാണു്. 1068–ാമാണ്ടാണു് ചണ്ഡകൗശികം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു്. 1083–ൽ അച്ചടിപ്പിച്ച ലളിതോപാഖ്യാനം കിളിപ്പാട്ടിൽ മൂപ്പത്തിനാലധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതുതന്നെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതി. താഴെ കാണുന്ന ശ്ലോകം ചണ്ഡകൗശികത്തിലുള്ളതാണു്.

"മുന്നിൽക്കാണുമരക്ഷണം ഞൊടിയിടെക്കാണാതെയാം മായിപോ–
ലെന്നെട്ടുരെ ഹരിച്ചിടുന്നു കൃതുകാലല്ലേ വരാഹാധമ!

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇന്നെൻകണ്ണിലകപ്പെട്ടം നിമിഷമെന്നാകിൽ ഭവാനിന്നിമേ—
ലെന്നും നീ ശാ! പത്മിനീവിദളനം ചെയ്യില്ല കില്ലില്ല മേ.''

വരവൂർ ശാമുമേനോൻ (1050–1102)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാരേയും മാക്കോത്തു കൃഷ്ണമേനോനേയുംപോലെ വരവൂർ ശാമുമേനോനും കൊച്ചി കിഴക്കൻചിറകരിലെ ഒരു കവിയാകുന്നു. ചിറകർ ഭഗവതീക്ഷേത്രത്തിൽ ''വെളിച്ചപ്പാട്'' എന്ന സ്ഥാനം വരവൂർകുടുംബത്തിലേക്കു പരമ്പരയാ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ആ കുടുംബത്തിലെ ഏമുഅമ്മയുടേയും ചിറകർ പട്ടഞ്ചീരി അംശത്തിൽപ്പെട്ട മണിയിൽവീട്ടിൽ നാണുനായരുടേയും പുത്രനായി ശാമുമേനോൻ 1050–ാമാണ്ടു മിഥുനം 12–ാംനു- പൂരുരുട്ടാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അവിടത്തെ ഭഗവതിയുടെ കാരുണ്യം നമ്മുടെ കവിക്കു പരിപൂർണ്ണമായി ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ അനുഗ്രഹശക്തികൊണ്ടു പില്ക്കാലത്തു് അനേകം പേരുടെ ബാധോപദ്രവങ്ങളും അദ്ദേഹം ശമിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശ്രീശങ്കരവിജയത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ശാമുമേനോൻ തന്റെ കുലദേവതയെ താഴെക്കാണുന്നവിധത്തിൽ വന്ദിക്കുന്നു.

''പാരൊക്കെയും കാത്തുരക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന
കാരുണ്യമേറീടുമെൻകുലദൈവമേ!
ദാരുകൻതന്നെയും ദുർബുദ്ധിയേററവും
ചേരുന്ന കൊങ്ങനാം രാജാവുതന്നെയും
ഭക്തരെപ്പാലനംചെയ്യാൻ വധിച്ചൊരു
ഭക്തപ്രിയേ! ഭുക്തിമുക്തിപ്രദായിനി!
തായേ! ഭയങ്കരകായേ! പരാശക്തി!
നീയേ ഗതി മഹാമായേ! നിരാമയേ!''

ബാല്യത്തിൽ ഭൂരിഭാഗവും പിതൃഗൃഹത്തിൽത്തന്നെയാണു് കഴിച്ചുകൂട്ടിയതു്. കൊടുവായൂർ താച്ചുമേനോൻ ബാലപാഠങ്ങളും പഠിപ്പിച്ചു. പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ പിതാവു മരിക്കുകയാൽ സഹൃഗൃഹത്തിലേക്കുതന്നെ പോന്നു. അമ്മാവന്റെ കൃഷിസ്ഥലമായ വേലാന്താവളത്തിലേക്കു് അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചു പോകേണ്ടിവന്നതിനാൽ തൽകാലം വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു സൌകര്യമൊന്നും ലഭിച്ചില്ലെങ്കിലും തരുമ്പോഴെല്ലാം അവിടെനിന്നു് ആറു നാഴിക അകലെയുള്ള നല്ലെപ്പള്ളിയിൽ മാതുലപുത്രന്മാരെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചിരുന്ന ഒരു ശാസ്ത്രിയോടു ശിഷ്യപ്പെട്ടു സംസ്കൃതത്തിൽ ചില ലഘുകാവ്യങ്ങളും വായിച്ചു. പതിനഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ ഏതോ കാരണവശാൽ കാരണവനുമായി പിരിഞ്ഞപ്പോൾ സഹോദരിയെ സംരക്ഷിക്കേണ്ട ഭാരം ആ ബാലൻതന്നെ വഹിക്കേണ്ടതായിവന്നു. എങ്കിലും ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ കവി വളരെ കൃതജ്ഞതയോടുകൂടിയാണു് സ്മരിക്കുന്നതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''ഗങ്ഗ മുതലായ ദിവ്യതീർത്ഥങ്ങളിൽ
മങ്ങാതെ മജ്ജനംചെയ്തഘമറൊരു
രാമഭക്തൻ ജിതകാമൻ യതികളെ—
സ്സാമോദമനവഹം സേവിച്ചിടും മഹാൻ
ധീമാനധുനാ വിദേഹനെന്നുള്ളൊരു
നാമധേയത്തെയ്തരിച്ച ഗുണാകരൻ
എന്നെക്കുറിച്ചേറെ വാത്സല്യമേറുന്ന
ധന്യൻ കരുണാകരാഖ്യനെൻ മാതുലൻ
ചൊല്ലിലുത്സാഹം ജനിപ്പിക്കകാരണം
ചൊല്ലാൻ വാസിഷ്ഠമേഷ ഞാനീവിധം
ഭാഷയാക്കീടിനോൻ.....'' എന്നീ വരികളും നോക്കുക.

ആധാരമെഴുത്തു തൊഴിലാക്കിക്കൊണ്ടു് ആദ്യകാലത്തു് ഒരുവിധം നിത്യവൃത്തി കഴിച്ചു. അക്കാലത്താണു് ചിറമ്മർ തേലക്കാട്ടു ഗോപാലമേനോന്റെ ശിഷ്യനായി ബൃഹൽകാവ്യങ്ങളും പഠിച്ചതു്. അങ്ങനെ ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നു ലഭിച്ച വിദ്യ അത്യന്തം പരിമിതമാണെങ്കിലും പ്രതികൂലമായ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽനിന്നു സ്വയം പരിശ്രമിച്ചും ചിറമ്മരിലെ ഇതരകവികളുമായി ഇടപഴകിയും കാലക്രമത്തിൽ ഒരു നല്ല സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായി ഉയരുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. മന്ത്രശാസ്ത്രം, വേദാന്തം എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം വിശിഷ്യ വിജ്ഞനായിരുന്നു.

അനന്തരകാലജീവിതം:—17—ാമത്തെ വയസ്സിൽ കൃഷ്ണാവിവാഹശതകം എന്നൊരു കൃതി കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ കവനോദയത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതോടുകൂടി ശാമുമേനോനെ ഒരു കവിയെന്ന നിലയിൽ ജനങ്ങൾ അറിഞ്ഞുതുടങ്ങി. 24—ാമത്തെ വയസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതികളിൽ ഒന്നായ അത്ഭുതരാമായണം അച്ചടിപ്പിച്ചു. 25—ാമത്തെ വയസ്സിനുമുൻപു് അദ്ദേഹത്തെ അന്നു ചിറമ്മർ മജിസ്ട്രേട്ടായിരുന്ന കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ തന്റെ കോടതിയിൽ ഒരു പകപ്പുഗ്രമസ്ഥനായി നിയമിച്ചു. അതിൽപ്പിന്നീടായിരുന്ന മാതാവിന്റെ മരണം. തന്നിമിത്തം ഉണ്ടായ ദുഃഖത്തിന്റെ ലഘൂകരണത്തിനായി 'ലഘുയോഗവാസിഷ്ഠം' പാരായണംചെയ്തു് ആ ഗ്രന്ഥം 'ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠം' എന്ന പേരിൽ തർജ്ജമചെയ്തു. അതു് 1078—ൽ അച്ചടിപ്പിച്ചു. അതിനുമേൽ കൊച്ചി ക്രിമിനൽ വക്കീൽപ്പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചു ചിറമ്മർ മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതിയിൽ വ്യവഹരിച്ചുതുടങ്ങി. അതോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമ്പത്തികസ്ഥിതിയും നന്നായി. പിന്നെയും ഓരോ കാലത്തായി പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും പലതുടേയും അപേക്ഷയനുസരിച്ചു രചിച്ചു. ഒടുവിലത്തെ കൃതിയാണു് ത്രിപുരാരഹസ്യം കിളിപ്പാട്ടു്. അതു് 1100 മീനം 28—ാംനു- ആരംഭിച്ചു് 1101 മകരം 13—ാംനു- പൂർത്തിയാക്കി. 1095—ൽത്തന്നെ പ്രമേഹരോഗം അദ്ദേഹ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തെ ബാധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആ രോഗം അപായകരമായ നിലയിൽ മൂർച്ഛിച്ച് 1102–ാമാണ്ടു മകരമാസം 11–ാംനു- തെങ്കറിശ്ശിയിലുള്ള പതീഗൃഹത്തിൽവച്ചു ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. തെങ്കറിശ്ശി തൊള ക്കംപാടത്തു മാധവിയമ്മ എന്നായിരുന്നു പതിയുടെ പേരു്. ശാമു മേനോനു പല ശിഷ്യന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ പ്രമുഖന്മാർ ഒട്ടുവിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോന്റെ അനുജൻ ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോനും തന്റെ അനുജൻ വരവൂർ നാരായണമേനോനുമായിരുന്നു.

കൃതികൾ:—മുൻപിലത്തെ ഖണ്ഡികയിൽ നിർദ്ദേശിച്ച 1 കൃഷ്ണാ വിവാഹശതകം, 2 അത്ഭുതരാമായണം കിളിപ്പാട്ടു്, 3 ജ്ഞാനവാ സിഷ്ഠം കിളിപ്പാട്ടു്, 4 ത്രിപുരാരഹസ്യം കിളിപ്പാട്ടു് എന്നിവയ്ക്കുപു റമേ, ശാമുമേനോൻ 5 ശ്രുതിഗീത കിളിപ്പാട്ടു്, 6 കുചേലവൃത്തം (എട്ടുവൃത്തം) കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 7 ദേവീസ്തവം (കാളിയാക്കു്), 8 ശിവപാദാദികേശാന്തസ്തവം ഭാഷ, 9 ശങ്കരവിജയം കിളിപ്പാട്ടു് (1085–88), 10 രാജയോഗം–നക്ഷത്രമാല (1092), 11 ദേവീഭാഗ വതം കിളിപ്പാട്ടു് (1093–94), 12 ശ്രീരാമവർമ്മവിജയം ഭാഷാഗാനം, (1094) 13 ഭാഷാമുച്ചകടികം (1096) എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളും രചിച്ചി ട്ടുണ്ടു്. 14 കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു ഭാരതമഞ്ജരിയിലെ ശാന്തിപർവ്വം അദ്ദേഹം പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. 15 ശ്രീകൃഷ്ണചൈതന്യസ്വാമികഥ എന്ന പേരിൽ ചൈതന്യന്റെ ചരിത്രം ഗദ്യരൂപത്തിൽ 1092–ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പദ്യംപോലെ ഗദ്യവും എഴുതുവാൻ അദ്ദേഹം പരിചയിച്ചിരുന്നു. വിവിധവൃത്തങ്ങ ളിൽ നൂറൊന്നു പദ്യങ്ങളടങ്ങിയ കൃഷ്ണാവിവാഹശതകം 17–ാമത്തെ വയസ്സിൽ ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു കൃതിയാണെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. വയഃക്രമ മനുസരിച്ചുള്ള വാസന അതിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നുണ്ടു്.

"കാരുണ്യത്തോടുമപ്പോഥം മുരഹരനവരോ–
ടോതിനാനെന്റെ ഭക്ത–
ന്മാരായ് മേവുന്ന നിങ്ങഠംക്കൊരു കുറവുമൊരേ–
ടത്തുമുണ്ടാകയില്ല;
പാരാതേയിന്നി വേണ്ടുന്നതുമഴകൊട്ടു ചെ–
യ്തീടുവിൻ നിങ്ങളെല്ലാ
നേരത്തും കൂടെയുണ്ടെന്നറിയുക ഭവതാം
ഞാനതിന്നില്ല ഭേദം"

എന്നതു് അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണു്. ആ പുസ്തകത്തെ നിരൂപണം ചെയ്ത വിദ്യാവിനോദിനീപത്രാധിപർ "ചെറുപ്പക്കാരനായ ഈ ഗ്രന്ഥ കർത്താവു് ഒരു കാലത്തു നല്ല കവിയായിത്തീരും" എന്നഭിപ്രായപ്പെട്ടതു തെറ്റിയില്ല. 1094–ൽ മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി മഹാ രാജാവു കുണ്ടൂരിനെയും മറ്റുമെന്നപോലെ അദ്ദേഹത്തെയും 'കവി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിലകൻ' എന്ന സ്ഥാനം നല്കി ബഹുമാനിച്ചു. ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ഏകാദശസ്കന്ധത്തിലുള്ള ശ്രുതിഗീത അതിനുമുൻപു് ആരും കിളിപ്പാട്ടായി തർജ്ജമ ചെയ്തിരുന്നില്ല. ആ വിവർത്തനം എഴുതിയതു ഭാരതവിലാസം അച്ചുക്കൂടം ഉടമസ്ഥനായ മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവറിയതിനുവേണ്ടി യാണു്. ചിറമ്പർ ഭഗവതിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു സ്തോത്രമാണു് കാളി യാക്കു്. അത്തരത്തിൽ ഒരു കൃതി എഴുവത്തു നാണുക്കുട്ടിമേനോനും എഴുതിയതായി നാം ധരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ശങ്കരവിജയം തർജ്ജമ ചെയ്തതു തെങ്കുറിശ്ശി ജസ്റ്റീസു് ശങ്കരൻനായർ വായനശാലയുടെ കാര്യദർശിയായ വി. ഉ. എം. മാധവമന്നാടിയാരുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചാണു്. ആ തർജ്ജമയും, മാധവാചാര്യരുടേതെന്നു ചില പഴമക്കാർ വിശ്വസിച്ചു പോരുന്ന ശങ്കരവിജയമഹാകാവ്യത്തേയും ചിദ്വിലാസയതിയുടെ ശങ്കര വിജയത്തെയുമാണു് കവി ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആ വസ്തുത അദ്ദേഹംതന്നെ ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"മാധവാചാര്യനും ശ്രീചിദ്വിലാസനാം
സാധുവും ലോകരിൽക്കുട്ടം കൃപയൊട്ടും
വേദാന്തദേശികൻതൻകഥ ചൊല്ലിനാർ;
സാദരം ഞാനതു രണ്ടും സമീക്ഷിച്ചു
പാവനമായുള്ള ദേശികവൃത്താന്ത—
മീവണ്ണമിന്നഗ്രുകടാക്ഷത്തിനാൽ
ഭാഷയായ°ച്ചൊല്ലിനേൻ....."

ശ്രീരാമവർമ്മവിജയം മദിരാശിയിൽനിന്നു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാനെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു കൃതിയാണു്. മൂച്ചുകടികം തർജ്ജമചെയ്തതു കവിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനുംകൂടിയാണെങ്കിലും അതിലെ ഗദ്യാംശവും ഏതാനും പദ്യങ്ങളും മാത്രമേ അനുജന്റേതായി ഉള്ളൂ. ത്രിപുരാരഹസ്യം ഭാഷപ്പെടുത്തിയതു പ്രസിദ്ധസാഹിത്യപോഷകനായ ഡോ. കെ. കുഞ്ഞുമേനോന്റെ ആവശ്യപ്രകാരമാണു്. ശാകുമേനോന്റെ കവിത അത്ഭുതരാമായണം എഴുതിയ കാലത്തുതന്നെ ആകർഷകമായിരുന്നു. ആ ആകർഷകത കാലം ചെല്ലുന്തോറും ഒന്നിനൊന്നു് അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുവന്നു. വേദാന്തവിഷയകങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഭാഷപ്പെടുത്തുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പാടവം അന്യകവികൾക്കു വളരെ വിരളമായേ കൈവന്നിട്ടുള്ളൂ. ഉഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛനെ അനുകരിച്ചു് അനുഗമിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കവി വേറേ ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വിവർത്തനത്തിനായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിലും അവയെ മനോമോഹനമായ ശൈലിയിൽ തർജ്ജമ ചെയ്യുന്നതിലും അദ്ദേഹം തന്റെ ആസ്തികതാത്പര്യത്തേയും ഔചിത്യബോധത്തേയും ക്ലേശസഹിഷ്ണുതയേയും വൈദുഷ്യസമ്മിളിതമായ വാസനാവൈഭവത്തേയും പദേപദേ പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചില ഉദാഹരണങ്ങൾകൊണ്ടു് ഈ വസ്തുത വെളിപ്പെടുത്താം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠം:—ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠത്തിൽ വൈരാഗ്യപ്രകരണം, മുമുക്ഷുപ്രകരണം, ഉൽപത്തിപ്രകരണം, സ്ഥിതിപ്രകരണം, ഉപശമപ്രകരണം, നിർവ്വാണപ്രകരണം എന്നിങ്ങനെ ആറു പ്രകരണങ്ങളും നാല്പത്താറു സർഗ്ഗങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ശാമുമേനോന്റെ അതിപ്രധാനമായ ഒരു കൃതിയാണിതു്. ആ കൃതി ദാമോദരൻകത്താവും തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ളതായി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിനെക്കാൾ ഹൃദ്യമാണു് ശാമുമേനോന്റെ ഭാഷാനുവാദം. മൂലഗ്രന്ഥം ഒരു ശാസ്ത്രമാണെങ്കിലും ഉത്തമോത്തമമായ കാവ്യമാണു്. താഴെച്ചേർക്കുന്ന ഈരടികൾ പരിശോധിക്കുക.

"ഏറിയ സംവത്സരമീവണ്ണം കഴിയുമ്പോൾ
താരുണ്യം പൊട്ടക്കുളത്തിങ്കലെജ്ജലംപോലേ
പോകുമെന്നതു നൂനം; വന്നീടും മരണവും
പാകംവന്നുള്ള ഫലം വീണീടുന്നതുപോലേ.
സരസീരുഹത്തിങ്കൽ നീഹാരമെന്നപോലേ
ജരയും വന്നുകൂടുമില്ല സംശയമേതും.
സതതം പോകുന്നതുണ്ടായുസ്സു പാത്തുകണ്ടാ—
ലുടകം കരതലത്തിങ്കൽനിന്നെന്നപോലേ.
തഴച്ചേറാവും വളർന്നീടുന്ന തൃഷ്ണമാത്രം
മഴക്കാലത്തിൽച്ചൂരവള്ളിയെന്നതുപോലേ.
വില്ലിങ്കൽനിന്നു വിട്ട ബാണമെന്നതുപോലേ
ചൊല്ലാൻ സുഖങ്ങളുമോടിപ്പോയീടുന്നിതു.
വാഴ്ചയ്ക്കു ഭവിയ്ക്കുന്ന ഗർഭമെന്നതുപോലേ
പാഴാകും വ്യവഹാരമേറാവും വിരാഗദം."

ശ്രുതിഗീതം:—

"നിഗമാന്ധത്തെച്ചിന്തിച്ചീടുകിൽച്ചില ടിക്കിൽ
മഹിവാവിന്നും മറവേറുന്ന മാഹാത്മ്യത്തെ
പറഞ്ഞീടുന്നതായിത്തോന്നുന്നുണ്ടിതു തമ്മിൽ
വിരുദ്ധമായിട്ടുള്ളതല്ലല്ലോ തെല്ലുപോലും.
കാണപ്പെടുന്നതെല്ലാം ബ്രഹ്മസ്വരൂപനായി
വാണുകൊണ്ടീടുന്നൊരു നിന്തിരുവടിയത്രേ.
എന്നുള്ളതറിഞ്ഞീടാം സർവ്വും മറഞ്ഞാലും
നന്നായ് നിൻതിരുവടി ശേഷിക്കുന്നതുമൂലം.
മണ്ണിൽനിന്നുണ്ടായ്വരുന്നതായുള്ള ഘടാദികൾ
മണ്ണിൽത്താൻ ലയംപ്രാപിച്ചീടുന്നിതെന്നപോലേ
അല്പവും വികാരമില്ലാത്തതാം ബ്രഹ്മത്തിങ്ക—
ലുൽപത്തിലയങ്ങളുണ്ടാകുന്നിതെല്ലാറ്റിനും."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശങ്കരവിജയം:—ശങ്കരവിജയത്തിൽ ഏകെ ഇരുപതധ്യായങ്ങളാണ് അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ചുവടേ ചേർക്കുന്ന വരികളും എട്ടാമധ്യായത്തിലുള്ളവയാണ്.

"പ്രിയദർശന! നോക്കു നല്ലൊരു ശരത്തിനാ—
ലയി! നിർമ്മലമായുള്ളാകാശം വിളങ്ങുന്നു.
ബ്രഹ്മവിദ്യയാലേറെ തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങീടും
ബ്രഹ്മാത്മൈക്യമാകുന്ന തത്വമെന്നതുപോലെ.
വാരിദങ്ങളും സന്യാസീന്ദ്രരും നല്പാനീയ—
ധാരയുമുപദേശവാരിയും ചൊരിഞ്ഞുടൻ
നല്ലൊരോഷധികൾക്കും ക്ലേശച്ചെല്ലുന്നവർക്കു—
മുല്ലാസം നല്കിയിപ്പോൾ സൈരം സഞ്ചരിക്കുന്നു.

ശ്രീയൊഴിയുന്നതില്ലാ, ഭുവനങ്ങളുണ്ടുള്ളിൽ
നീയോർക്ക ചക്രമുണ്ടു മത്സ്യകച്ഛപമായി;
ഹരിതൻമുഞ്ഞിപോലെയിത്തരുണിയിപ്പോൾ
പരഹംസൗഘങ്ങളാൽസ്സേവിക്കപ്പെടുന്നിതു.

പൂരേണുമ്മത്തോടും പത്രമാം വസ്ത്രത്തോടും
ചാരുപൂമൊട്ടാകുന്ന പാനീയപാത്രത്തോടും
വണ്ടുകളാകും ജപമാലകളോടുമിന്നി—
ക്കണ്ടിടും മരങ്ങളും സന്യാസിമാരും സമം."

ആ ഗാനത്തിലെ മംഗലാചരണംതന്നെ എത്ര മനോഹരമായിരിക്കുന്നു!

"ആദിനായകനാനന്ദാത്മകനാത്മാരാമ—
നാദികാരണഭൂതനാശ്രിതാഭീഷ്ടപ്രദൻ
ആദിമധ്യാന്തഹീനനാമ്നായപ്പൊരുളിന്ദ്രാ—
ദ്യാദിതേയാച്ചിതാംഘ്രിപങ്കജദ്വയൻ ശിവൻ
വേദാന്തവേദ്യനാദ്യനദ്രിജാമനോഹരൻ
ഖേദാന്തം കൈകൂപ്പുവോർക്കുന്ന കൃപാകരൻ
മോദിച്ചു മൂഢൻ മഹാമോഹാദിശത്രുക്കളെ—
ച്ഛേദിച്ചു നിത്യമെന്റെ ചേതസ്സിൽ ദ്യോതിക്കണം."

എന്നിത്തരത്തിലാണ് അതിന്റെ ഗതി.

ത്രിപുരാരഹസ്യം:—ദത്താത്രേയമഹർഷിയും ഭാഗ്യവരാമനും തമ്മിലുള്ള ത്രിപുരാതത്ത്വപ്രതിപാദകമായ സംവാദമാണ് പ്രസ്തുതകൃതിയിലെ പ്രതിപാദ്യം. ഇരുപത്തിരണ്ടധ്യായങ്ങളടങ്ങിയ അതിൽ അവ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശുവിജ്ഞേയങ്ങളായ അനവദ്ധി ശ്രീവിദ്യാരഹസ്യങ്ങളും ഉൾക്കൊ ള്ളുന്നു. ചില വരികളും പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"ചൊവ്വതും സച്ചാത്മഭൂതമാകിയ മഹാസുഖ—
മറിയുന്നതേയില്ല മൂഢന്മാരൊരിക്കലും,
സച്ചിത്സ്വരൂപത്തിൽനിന്നു വിഭിന്നമാണിതെന്നു
വിശ്വസിക്കുന്നു ഹന്ത! വ്യഞ്ജകവിഭേദത്താൽ.

ദർപ്പണം പ്രതിബിംബഗ്രഹണസമർത്ഥമെ—
ന്നുൾപ്പൂവിൽ നന്നായ് ബോധമുണ്ടാകുന്നതുവരെ
പ്രതിബിംബാത്മകങ്ങളായ ഭാവങ്ങളെല്ലാം
മതിമൻ! തത്ത്വിന്നങ്ങൾതന്നെയാണെന്നേ തോന്നൂ.

കണ്ണാടിയാണിതെന്നും പ്രതിബിംബങ്ങളാണി—
തെന്നുമുള്ളൊരു ഭേദമുണ്ടായിവന്നാൽപ്പിന്നെ
മുന്നം കണ്ടതുപോലെ കണ്ടാലും പ്രതിബിംബം
കണ്ണാടിതന്നിൽനിന്നു ഭിന്നമായ്ത്തോന്നില്ലേതും."

മൂച്ചുകടികം:—മൂച്ചുകടികത്തിന്റെ തർജ്ജമയിൽനിന്നു ശാമു മേനോനു ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങൾപോലെ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളും അധീനങ്ങ ളായിരുന്നുവെന്നു കാണാം. ഗ്രന്ഥകാരൻ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങൾക്കുപകരം അനേകം ഭാഗങ്ങളിൽ ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങൾകൊണ്ടാണ് കൈകാര്യം ചെയ്തി രിക്കുന്നതെന്നൊരു പുതുമ ആ തർജ്ജമയിൽ വരുത്തീട്ടുണ്ട്. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ മാത്രം എടുത്തുകാണിക്കാം.

"നാരീരത്നം ചെറുപ്പം നഗരമതിനു നൽ—
ഭൂഷണം വേശ്യ കുറവും
തീരെച്ചെയ്യാതെ വാഴുന്നവളരിയ കുല—
സ്ത്രീസമം പ്രേമമുള്ളോരും
ആരോഗ്യം കൊല്ലുവാനിസ്സുഖിയെയഹമി—
ന്നിക്കടുംകയ്യു ചെയ്താൽ
നേരിട്ടീടും മഹാപാതകതടിനി കട—
ന്നീടുവാൻ തോണിയുണ്ടോ?"

"ബന്ധപ്പെട്ടവളല്ല ഞാനിതുവരയ്ക്കുതൊന്നുകൊണ്ടും നിന—
ക്കെന്തിന്നിഗ്ഘനസിംഹനാദകഠിനധ്വാനം മുഴക്കുന്നു നീ?
കാന്തൻ കാത്തു വസിച്ചിടുന്നിതവിടേയ്ക്കാണെന്റെ പോക്കിപ്പൊളെൻ—
പന്ഥാവിന്മുഴയിൽത്തടുപ്പതു പെരുത്തന്യായമാണോർക്കണം."

ചെറുശ്ശേരി ചാത്തുമേനോൻ (1038–1114)—ജീവിത ചരിത്രം:—ചാത്തുമേനോൻ കൊച്ചി ചിറവർത്താലൂക്കിൽ തത്തമങ്ങലം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചെറുശ്ശേരിവീട്ടിൽ വള്ളിയമ്മയുടേയും പാലക്കാട്ട പള്ളത്തീരി മുള്ളത്തു വീട്ടിൽ ചാമുനായരുടേയും പുത്രനായി 1038–ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തെ ചതയംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തിനുശേഷം പാലക്കാട്ട കൊടുവായൂരിൽ കണിയാൻ പേപ്പഞ്ചുപ്പണിക്കരുടെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതത്തിൽ ചില ഉപരികാവ്യങ്ങളും ജ്യോതിഷവും പഠിച്ചു. കുത്തനൂരിലെ ഒരു ശാസ്ത്രീബ്രാഹ്മണനാണു് നാടകാലങ്കാരങ്ങളും അഭ്യസിപ്പിച്ചതു്. ഇരുപത്തഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിനകം ഒരു നല്ല വ്യൽപന്നനെന്നും മൈവജ്ഞനെന്നുമുള്ള പേർ സമ്പാദിച്ചു. പിന്നീടു സ്വദേശത്തിൽ ഒരു നാട്ടെഴുത്തുപള്ളി സ്ഥാപിച്ചു് അവിടെ കുട്ടികളെ സംസ്കൃതവും ജ്യോത്സ്യവും പഠിപ്പിച്ചു. ആ വഴിക്കു ചാത്തു എഴുത്തച്ഛനെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തെ സമീപസ്ഥന്മാർ വിളിച്ചുവന്നതു്. ബാല്യത്തിൽ ദാരിദ്ര്യദുഃഖം ധാരാളം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നുവെങ്കിലും തദനന്തരം ജ്യോതിഷവൃത്തികൊണ്ടു് അതു പരിഹരിച്ചു. തത്തമംഗലത്തു ചോണാട്ടു വീട്ടിൽ കുഞ്ഞിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. 1114–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 4–ാംനു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രന്മാരാണു് സാഹിത്യലോകത്തിൽ പ്രസിദ്ധന്മാരായ തത്തമംഗലം എം. നടേശമേനോൻ ബി. എ.യും, എം. സുന്ദരേശമേനോൻ എം. എ.യും.

കൃതികൾ:—ചാത്തുമേനോൻ വളരെ കൃതികൾ എഴുതീട്ടില്ല. എന്നാൽ ദേവീഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ടുരീതിയിൽ തർജ്ജമ ചെയ്തു് ഒരു വിശിഷ്ടകവി എന്നു വിഖ്യാതി നേടുകയും ചിരപരിചാലുക്കിനു തദ്വിഷയകമായുള്ള പാരമ്പര്യം അഭിനന്ദനീയമായ വിധത്തിൽ പുലർത്തുകയും ചെയ്തു. ആ പുരാണത്തിലെ ആദ്യത്തെ ആറു സ്കന്ധങ്ങൾ 1082–ാമാണ്ടും ഒടുവിലത്തെ ആറു സ്കന്ധങ്ങൾ 1111–ാമാണ്ടും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതുകൂടാതെ 1068–ൽ ഹരിശ്ചന്ദ്രപുരാണം കിളിപ്പാട്ടും 1082–ൽ ചന്ദ്രമതീസ്വയംവരം ഒൻപതുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടും ഉണ്ടാക്കി അച്ചടിപ്പിച്ചു. രണ്ടിലേയും വിഷയം ഒന്നുതന്നെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥായിയായ യശസ്സിനു് അവലംബം ദേവീഭാഗവതമാണു്. ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യനും ആറുകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ളയുംകൂടി രചിച്ച കിളിപ്പാട്ടിനെ അപേക്ഷിച്ചു് അതു വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ടെന്നു പറയണം. 1069–ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു് അദ്ദേഹം ആ മഹാവ്യവസായം ആരംഭിച്ചതു്. 1075–ൽ വിനോദമാലിക നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന റ്റി. പി. അനന്തനാരായണയ്യർ ആദ്യത്തെ മൂന്നു സ്കന്ധങ്ങൾ ആ മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. പിന്നീടാണു് ആദ്യത്തെ ആറു സ്കന്ധങ്ങൾ മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവാരീതു ഭാരതവിലാസം അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നു് അച്ചടിപ്പിച്ചതു്. കാക്കക്കുറിശ്ശിയിലെ ശിവനായിരുന്ന കവിയുടെ കുലദേവത. ആ ദേവനെ അദ്ദേഹം പ്രാരംഭത്തിൽ വന്ദിക്കുന്നുണ്ടു്. അനന്തനാരായണയ്യർ നല്കിയ ഉത്തേജനത്തേയും താഴെ കാണുന്നവിധത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''കൊല്ലമൊരായിരത്തിമുപ്പത്തൊൻപതിൽ വന്ന
ചൊല്ലാന്ന മകരമെന്നള്ളൊരു മാസത്തിങ്കൽ
സപ്താരോഹണമായ മാടഭൂപതി സവ്–
സൽഗുണനിധി വിദ്യാവിനയജലനിധി
വിമലാശയൻ കാമകമനീയാങ്ഗൻ ധീരൻ
കമലാകാന്തപാദഭക്തിമാനതിധീമാൻ
നാട്ടു പാലിക്കുംകാലം ഭൂപസവ്വാധികാര–
മോടും വാണൊരു പരമേശ്വരനാമാ ദ്വിജൻ
പണ്ടു ചെയ്തൊരു പുണ്യസഞ്ചയം പുരുഷരൂപ–
മാണ്ടിഹ വന്നുജനിച്ചെന്നു തോന്നീടുംവണ്ണം
വിദ്യയും വിനയവും രൂപവുമൗദാര്യവും
ഹൃദ്യമാം സത്സംഗവും സമ്പത്തുമിവ ചേർന്നു
വാണീടുമനന്തനാരായണനെന്നു പേരാം
ക്ഷോണീദേവേന്ദ്രൻതന്റെ പ്രേരണകൊണ്ടിന്നു ഞാൻ
വിദ്യാപാടവമൊട്ടുമില്ലെന്നാകിലും ബ്രഹ്മ–
വിദ്യയായ് വിളങ്ങുന്ന ദേവിതൻ ചരിത്രത്തെ
ഭാഷാഗാനത്തിലാക്കിത്തീർക്കുവാനാരംഭിച്ചേൻ
ദൂഷണംചെയ്തീടുകയില്ലല്ലോ വിദ്വജ്ജനം.
ദോഷൈകദൃഷ്ടികളാം ദുർജ്ജനം ചെയ്യും ദൂഷ്യ–
ഭാഷണത്തിങ്കൽ ഭയമില്ലെനിക്കല്പംപോലും.''

ചാത്തുമേനോന്റെ കവിതാരീതി ഈ ഈരടികളിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണെങ്കിലും ചില വരികൾകൂടി ഉദ്ധരിച്ചു് അതിന്റെ സാമഞ്ജസ്യം സ്പഷ്ടമാക്കാം.

''ഒരുനാളിന്ദ്രജിതനായൊരു മഹാബലി
ഖരരൂപവും പൂണ്ടു ശൂന്യമന്ദിരംതന്നിൽ
നില്ക്കുന്നനേരമമരാധിനായകൻ കണ്ടു
ധിക്കരിച്ചവൻതന്നെത്താഡിച്ചു ചോദിച്ചിതു.
അത്യന്തനിന്ദ്യമായ ഗർഹ്യരൂപം ധരി–
ച്ചതു നീ വസിക്കുവാനെന്തൊരു മൂലം ചൊല്ക?
സവ്ലോകങ്ങളെയും കീഴാക്കിയിരുന്നൊരു
പൂർവ്വദേവാഗ്രഗണ്യനല്ലോ നീ മഹാമതേ!
താണതായുള്ള ഖരരൂപം പൂണ്ടിരിക്കുവാൻ
നാണമില്ലയോ നിനക്കസുരകുലേശ്വര!
ഇങ്ങനെ ശക്രൻ ചൊന്ന വചനം കേട്ടു ദൈത്യ–
പുംഗവനായ മഹാബലിയുമുരചെയ്തു.
ഇതിലെന്തൊരു ഖേദമുള്ളതു ശചീപതേ!
വിധിതൻ ഗതിയാക്കു തടുത്തുകൂടുന്നതും?

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മത്സ്യകൂർമ്മാദിരൂപം വിഷ്ണു പൂണ്ടതുപോലെ
കുത്സിതഖരരൂപം ധരിച്ചേൻ കാലയോഗാൽ.
ബ്രഹ്മഹത്യയാൽ നീയും പീഡിതനായി മുന്ന—
മംബുജപത്രത്തിങ്കലൊളിച്ച വാണപോലെ;
ഇന്ന ഞാൻ ഖരരൂപം ധരിച്ചു വാഴ്ന്നിതു
വൃന്ദാരകേശ! ദൈവാധീനനായുള്ളവനു
സുഖമെന്തോന്നുള്ളതും ദുഃഖമെന്തോന്നുള്ളതും?
സകലം കാലബലം കൊണ്ടുവായീടുന്നു.''

ഒടുവിൽ ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോൻ (1059–1120)— ജീവിതം:—ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോൻ ഒടുവിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരനായി 1059 മിഥുനത്തിൽ കൊച്ചി വടക്കാഞ്ചേരിയിൽ ഒടുവിൽവേനാത്തിൽ ജനിച്ചു. തീയതി തിട്ടമില്ല. അമ്മയെക്കുറിച്ച് അന്യത്ര പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പിതാവു കോന്നനാത്തു ശങ്കരമേനോനായിരുന്നു. ശങ്കരൻകുട്ടി ജന്മനാ അന്ധനായിരുന്നു എങ്കിലും പൂർവ്വജന്മസംസ്കാരംനിമിത്തം അസാധാരണബുദ്ധിശക്തിയും സാഹിത്യാസക്തിയും ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ പ്രദർശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ജ്യേഷ്ഠൻ ഓരോ പദ്യങ്ങൾ ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു. അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തെ പാഠിപ്പിച്ചുവന്നു. കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ സംപ്രതിയായി ചിറമ്മർത്താലൂക്കിലേക്കു പോയപ്പോൾ ശങ്കരൻകുട്ടിയെക്കൂടി കൊണ്ടുപോയി വരവൂർ ശാമുമേനോന്റെ ശിഷ്യത്വത്തിൽ കാവ്യനാടകങ്ങൾ പരിശീലിപ്പിച്ചു. പാഠമെല്ലാം കേട്ടുപഠിത്തമായിരുന്നുവെങ്കിലും ശിഷ്യന്റെ മേധാബലം കൊണ്ടു് അതൊക്കെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ശിലാരേഖപോലെ പതിഞ്ഞു. ചിറമ്മർ വെങ്കടരാമശാസ്ത്രികളായിരുന്നു ജ്യോതിഷം അഭ്യസിപ്പിച്ചതു്. കല്ലടിപുരാണത്തിൽ അദ്ദേഹം ജ്യേഷ്ഠനേയും ശാമുമേനോനേയും താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന വരികളിൽ വന്ദിക്കുന്നു.

''എത്രയോ കുട്ടിയായ് ഞാൻ വാണിടും കാലംമുത—
ല്ലത്രത്തിങ്കും സഹോദരവാത്സല്യംനിമിത്തമായ്
മലയാളത്തിലുള്ള ചെറുപദ്യങ്ങളോരോ—
ന്നലസാതോതിത്തന്നും നല്ല വാക്കുരചെയ്യും
അല്പാല്പം ഭാഷാജ്ഞാനമിങ്ങുളവാക്കിത്തന്ന
സൽപുമാൻ സർവ്വലോകസമ്മതൻ സൽകവീന്ദ്രൻ
പുരുമാഹാത്മ്യം ചേരുമിംഗ്ലീഷിൽ ബി. എ.യെന്ന
ബിരുദം ഭാഷതന്നിലൊന്നാം സ്ഥാനവുമാന്നോൻ
ഗിരിജാദേവിതന്നിൽസ്സന്തതാപ്തിതചിത്തൻ
പരിചിൽപ്പരകാര്യതൽപരൻ ശാന്തശീലൻ
എന്നുടെ ജ്യേഷ്ഠനാകും കുഞ്ഞികൃഷ്ണാഖ്യൻ ധീമാൻ—
തന്നുടെ പദപത്മം ഞാനിതാ വണങ്ങുന്നേൻ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അറിവല്പവുമില്ലാതന്ധനായേവമുള്ളം
പൂറവും തമസ്സാൻ മരുവീടുന്നോരെന്നിൽ
വളരും മയാപൂവ്മല്പമെന്നാലുമുള്ളിൽ
വെളിവുണ്ടാക്കിവയ്പാൻ ശ്രമമാന്നൊരു ധീമാൻ
ഗുരുകാരുണ്യയുക്തൻ സൽഗുണഗണാലയൻ
വരവൂർ ശാമുമേനോൻ സവ്ലോകൈകമാന്യൻ
പാരിടത്തിങ്കലൊക്കെശ്ശുഭ്രകീത്തിയെച്ചേത്ത
സാരജ്ഞൻ കവികുലസത്തമൻ ശുദ്ധശീലൻ
എന്നുടെ ഗുരുനാഥൻതന്നുടെ പാദങ്ങളി—
ലിന്നിതാ നമസ്കാരം സാഷ്ടാങ്ഗം ചെയ്തീടുന്നേൻ.''

രാമശാസ്ത്രി എന്നൊരു ദൈവജ്ഞനായിരുന്നു പിന്നീട് ജ്യോതിഷം പഠിപ്പിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തേയും പിതാവായ കോന്നനാത്തു ശങ്കരമേനോനേയുംകൂടി കവി ആ കൃതിയിൽ നമസ്കരിക്കുന്നുണ്ടു്. കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ തഹശീൽദാരായിരുന്ന കാലത്തു് അവിടത്തെ വലിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ അല്പം ശില്പശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചു. കൊച്ചിമഹാരാജാവു കവിതിലകൻ എന്ന സ്ഥാനം സമ്മാനിച്ചു. അവിടുന്നും തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവും മാസികവേതനവും നല്കി അനുഗ്രഹിച്ചു. 1120—ാമാണ്ടു വടക്കാഞ്ചേരിയിൽ സ്വഗൃഹത്തിൽവച്ചു മരിച്ചു. എറണാകുളത്തിനടുത്തു് എളങ്കുളം താന്നിക്കൽ ഗൗരിക്കുട്ടി അമ്മയായിരുന്നു ഭാര്യ.

കൃതികൾ:—ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോന്റെ പ്രധാനകൃതികൾ 1 സ്കാന്ദപുരാണം, 2 കല്കിപുരാണം, 3 രാമായണമഞ്ജരി എന്നീ കിളിപ്പാട്ടുകളാണു്. പതിനെട്ടു പുരാണങ്ങളിൽവച്ചും ദീർഘതമമാണു് സ്കാന്ദം. മൂലഗ്രന്ഥത്തിൽ മാഹേശ്വരഖണ്ഡം, വൈഷ്ണവഖണ്ഡം, ബ്രഹ്മഖണ്ഡം, കാശീഖണ്ഡം, അവന്തീഖണ്ഡം, നാഗരഖണ്ഡം, പ്രഭാസഖണ്ഡം എന്നിങ്ങനെ ഏഴു ഖണ്ഡങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. കാശീഖണ്ഡാവസാനംവരെ മേനോൻ തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അഞ്ചും ആറും ഖണ്ഡങ്ങൾകൂടി വിവർത്തനംചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു ചിലർ പറയുന്നു. എന്തായാലും തർജ്ജമ പൂർത്തിയായിട്ടില്ലെന്നു തീർച്ചതന്നെ. ഈ അസാധുകല്പമായ—കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ മഹാഭാരതവിവർത്തനംപോലെ കരുതേണ്ട—ഒരു സാഹിത്യപ്രവർത്തനത്തിൽ നയനവികലനായ ഒരു കവി ഏർപ്പെട്ടു എന്നും ആ മാർഗ്ഗത്തിൽ ബഹുദൂരം സഞ്ചരിച്ചു എന്നുമുള്ള വസ്തുത കേരളത്തിനു തികച്ചും അഭിമാനഹേതുകമാണു്. ശാമുമേനോന്റെ കിളിപ്പാട്ടുകളോടു തുല്യമായ മാധുര്യം അതിനുമുണ്ടു്. ഒരു ഭാഗം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

''ഇന്ദ്രസേനജൻതാനും സ്നേഹിതന്മാരും കൂടി—
ച്ചെന്നഥ കളിപ്പാനായ്ക്കോടിനാർ തോണിതന്നിൽ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പാട്ടുകഥം പാടിക്കൊണ്ടു കൈവത്തവീരന്മാരും
കൂട്ടമായ്ത്തുഴഞ്ഞിതു തോണിയെഗ്രതഭയം.
നദിതൻ മധ്യത്തിങ്കൽത്തോണിയുമെത്തീടവേ
പതിവില്ലാത്തമട്ടിലുണ്ടായീ കൊടുങ്കാറും.
കാറിനാലിരുണ്ടിതു വല്ലാതെ നഭഃസ്ഥലം
പാരമായുണ്ടായ്വന്നിതോളവും കാളിന്ദിയിൽ.
തോണിയുമഗാധമാം പുഴിയിൽപ്പെട്ടു കഷ്ടം
കാണികഥം കണ്ടുനില്ക്കുപ്പെട്ടെന്നു മുങ്ങിപ്പോയീ.
ചത്തിതു ചിലർ മുങ്ങിത്തൽക്ഷണം, നക്രഗ്രസ്ത–
ഗാത്രരായ് ഭവിച്ചിതു കഷ്ടമേ ചിലരെല്ലാം.
മുങ്ങിയ ചില ഭൂപപുത്രന്മാരുടെ ദേഹ–
മെങ്ങുമേ കണ്ടതില്ല സങ്കടമെന്നേ വേണ്ടൂ.''

മറ്റു കൃതികളും അപൂർണ്ണങ്ങളാണു്. കല്ക്കിപുരാണം പതിനെട്ടു് ഉപപുരാണങ്ങളിൽ ഒന്നാണു്. അതു ചിറമരിൽവച്ചു് എഴുതി. ശാമുമേനോൻ ശങ്കരവിജയവും ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോൻ കല്ക്കിപുരാണവും പൂർത്തിയാക്കിയതു് ഒരേ ദിവസമാണെന്നുള്ളതു് രണ്ടു കൃതികളിലും കാണുന്ന ''മോഹമിന്നെല്ലാം ദയാ–'' എന്ന കലിവാക്യത്തിൽനിന്നു നാം അറിയുന്നു. അതു് 1086–ാമാണ്ടു മകരം 1–ാംനു-യാണു്. അന്നുതന്നെ ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോന്റെ കവനകലാപാടവം അത്യുച്ചമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. നോക്കുക, കളകാഞ്ചിയിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില ഈരടികഥം.

''നിജമനസി പലതുമിതി കരുതിയഴലുഥംകൊണ്ടു
നില്ക്കുന്ന പത്മതൻ ചിന്തിതം സർവ്വവും
തരമൊടതുപൊഴുതു സുരവരസഹജനീശ്വരൻ
സ്ഥാവരജങ്ഗമരൂപൻ ധരിക്കയാൽ
തിരുമനസി വളരുമൊരു കൃപയൊടുമെഴുന്നോറു
തുക്കണ്ണയച്ചിതു കാന്തയാം പത്മയിൽ.
മധുമഥനനികടഭുവി മരുവുമൊരു മാനിനീ–
മാണിക്യമായുള്ള പൂമകഥംപോലെയും
നിഖിലജനനികരഹൃദി നിരവധികമോഹങ്ങഥം
നിത്യവും ചേർക്കും മഹാമായപോലെയും
കളിചിതരമണിവദനമതു ചെറുതു താഴ്ത്തിയു–
മോമൽക്കടാക്ഷങ്ങഥം തൂമയിൽത്തൂകിയും
വരതരുണിമണികഥം നിജസഖികളൊടു കൂടവേ
വന്നുനിന്നീടുന്ന ദേവിയെക്കണ്ടുടൻ
കമലശരകടുകടനദഹനകലിതാശയൻ
കല്ക്കിയാം ദേവൻ കഥിച്ചിതു ഭങ്ഗ്യിയിൽ.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്ഷേമേന്ദ്രമഹാകവി രാമായണമഞ്ജരിയെന്നും ഭാരതമഞ്ജരിയെന്നും ബൃഹൽകഥാമഞ്ജരിയെന്നും മൂന്ന് സുധാമധുരങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ശൃംഗാരപ്രധാനമായ ബൃഹൽകഥാമഞ്ജരി ഏതൽകാലപര്യന്തം ആരും ഭാഷപ്പെടുത്തീട്ടില്ല. ഭാരതമഞ്ജരി പല കവികളെയുംകൊണ്ട് കടത്തനാട്ട് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ തർജ്ജമചെയ്യിച്ച വിവരം മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറെറാരു ഭാഷാപോഷകനും പുസ്തകപ്രസാധകനുമായ തോമസ്പോഥം ബി. എ. ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോനെക്കൊണ്ട് രാമായണമഞ്ജരിയും വിവർത്തനം ചെയ്യിച്ചു. അതിൽനിന്നുകൂടി ചില വരികഥം പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. താടകാവധമാണ് പ്രകൃതം.

"പുഷ്കലാവർത്തമേഘജാലങ്ങളനവധി—
യുൽകടാരവത്തോടുംകൂടവേ കല്പാന്തത്തിൽ
ഒന്നിച്ചുകൂടുന്നേരം ലോകത്തിലാകപ്പാടെ
ചേന്നിടും ഭയങ്കരവൻതമസ്സിനെക്കാളും
ഭീകരച്ഛവി പൂണ്ടതായിടുമുടൽ പൂണ്ട
ലോകഭീഷണകരാളോഗ്രമാം നാവും നീട്ടി
കോപപാവകജ്വാല ചിന്നിടും മുഖമാർന്ന
തനരിട്ട വന്നീടുന്ന നീലമാമലയെന്നാ—
യാരുമേ ശങ്കിച്ചീടും രാക്ഷസിതന്നെക്കണ്ടാൻ.
ദീർഘമായെല്ലാടത്തും വ്യാപിച്ചുനിന്നീടുന്ന
തൽകരദ്വിതീയങ്ങളാകിയ വൃക്ഷങ്ങളെ
കാങ്കിലോ കാലൻതന്റെ യാത്രയ്ക്കു തോരണങ്ങൾ
സംഘടിപ്പിപ്പാൻ നാട്ടും സ്തംഭങ്ങളെന്നു തോന്നും."

അന്നത്തെ ഭാഷാഗാനങ്ങളിൽ ചില നല്ല വ്യൽപന്നന്മാരുടെ കൃതികളിൽപ്പോലും ചില സ്ഖലിതങ്ങൾ കാണാവുന്നതാണ്. ആകപ്പാടെ നമ്മുടെ കവിക്കു കിളിപ്പാട്ട് ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു് അസുലഭമായ പാടവമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് ആക്ഷം സമ്മതിക്കാതെ നിവ്വാഹമില്ല.

ഒരു മുക്തകം:—അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം നമ്മുടെ കവി ഒരിക്കൽ ഗുരുവായൂരപ്പനെ തൊഴാൻ പോയ അവസരത്തിൽ നടയിൽ നിന്നു പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കി ചൊല്ലിയതാണ്.

"പക്ഷിശ്രേഷ്ഠധ്വജ! ശ്രീരമണ! നവശിലാ—
വിഗ്രഹം കാണുവാനു—
ള്ളാക്ഷിദ്വന്ദ്വം മുഖാലംകൃതമതു ലഭിയാ—
ഞ്ഞില്ലലില്ലല്ലവും മേ;
സാക്ഷിത്വം സർവ്വലോകത്തിനുമുടയ വേ—
ദ്യപമക്ഷാമതേജ—
സ്സീക്ഷിപ്പാൻ ജ്ഞാനനേത്രം തരിലതു മതി മേ
മാരുതാഗാരനാഥ!"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ ദ്രുതകവനത്തിനും, അദ്ദേഹത്തിനു പാടവമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു പല അവസരങ്ങളിലും തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോനെപ്പറ്റി കാത്തുള്ളിൽ അച്യുതമേനോൻ നിർമ്മിച്ച ഒരു ഛായാശ്ലോകംകൂടി ചുവടേ ചേർക്കാം.

"നീലക്കണ്ണട നിത്യവെള്ള വസനം രുദ്രാക്ഷമാലും സദാ
പാലഞ്ചും മൊഴി പുസ്തകം പലതരം ഭസ്മക്കുറിപ്പാട്ടകം
കോലത്തിൻവടിവാ മുടിപ്രഭ ജപംതൊട്ടുള്ള കോപ്പൊക്കെയീ
ശ്രീലന്നൊത്തവതന്നെ തൻമെതിയടിജ്ജോട്ടം സദാ ചേർച്ചയാം."

നാലുകെട്ടിൽ കൃഷ്ണമേനോൻ (1033–1102)—ചരിത്രം:—കൃഷ്ണമേനോൻ പ്രസിദ്ധമായ തൃശ്ശൂർ വടക്കേക്കുറുപ്പത്തു തറവാട്ടിലെ ഒരു ശാഖയായ നാലുകെട്ടുവീട്ടിൽ 1033–ാമാണ്ടു മേടമാസം ഉത്രാടംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു നാരായണിയമ്മയും പിതാവു വെള്ളാരപ്പള്ളി അച്യുതൻനമ്പൂരിയുമായിരുന്നു. തൃപ്പൂണിത്തുറക്കോവിലകത്തു സംഗീതാധ്യാപികയായിരുന്ന നാരായണിയമ്മ. തൃശ്ശൂർ കൊമരത്തു് അമ്മുണ്ണിമേനോൻ സംസ്കൃതം അഭ്യസിപ്പിച്ചു. അമ്മുണ്ണിമേനോൻ നല്ല ആലങ്കാരികനും ദൈവജ്ഞനും വടക്കുംനാഥക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ പ്രണേതാവുമായിരുന്നു. അമ്പാടി മാധവിയമ്മയായിരുന്നു പത്നി. 1102–ാമാണ്ടു മകരമാസം 16–ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—കൃഷ്ണമേനോൻ 1 മേല്പുത്തൂർഭട്ടതിരിയുടെ നാരായണീയവും, 2 കാളികാപുരാണവും കിളിപ്പാട്ടായി തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 3 രാമായണം എന്ന പേരിൽ ഒരു നാടകവും എഴുതിയതായി അറിയാം. കവിതയ്ക്കു പറയത്തക്ക ആസ്വാദ്യതയില്ല. ഭാഷാനാരായണീയത്തിൽ നിന്നുമാത്രം ചില വരികൾ പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"നാരായണന്റെ കഥ കീർത്തനംചെയ്തമൂലം
നാരായണാഖ്യൻ കവിയായൊരാരണന്നപ്പോൾ
പ്രത്യക്ഷമായിപ്പുരോഭാഗത്തിൽക്കാണായ്വന്നു—
ള്ളക്ഷയാനന്ദനീലമേഘശ്യാമളരൂപം
കേശാദിപാദംവരെ വർണ്ണിച്ചുള്ളൊരു കഥ
ലേശവും ചുരുക്കാതെ ചൊല്ലുവാൻ ശ്രമിപ്പതിൽ
ക്ലേശമൊന്നുമേ മമ സംഭവിക്കാതിരിപ്പാൻ
കേശവനായ ഗുരുവായൂനാഥന്റെ പാദം
ആശയംതന്നിൽ ശ്രദ്ധയോടു ഞാനുറപ്പിച്ചു
പേശുവാൻ തുടങ്ങുന്നു; കേട്ടാലും സജ്ജനങ്ങൾ."

"ഇപ്രകാരം ഗോപനാരിമാക്കേവർക്കു—
മുൾപ്രമോദം ജനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു വോൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വാണരുളും നാളിലേകദാ നന്ദാദി—
ഗോപരൊന്നിച്ചുചെന്നംബികാകാനനം
തന്നിലുള്ളംബികാകാമുകക്ഷേത്രത്തി—
ലന്നു നല്ലുത്സവദർശനാനന്തരം
തത്ര കിടന്നുറങ്ങുമ്പോൾ പിതൃപാദ—
മെത്തുയും കുറനാം പാമ്പു വിഴുങ്ങിനാൻ.''

കൊച്ചി വലിയ ഇക്കുഅമ്മത്തമ്പുരാൻ (1019—1096)—ജനനം:—കൊച്ചി മഹാരാജകുടുംബത്തിലെ രാജ്ഞിമാരുടെ വൈദുഷ്യവും, ഭഗവൽഭക്തിയും, സദാചാരനിഷ്ഠയും സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ആ കുടുംബത്തിൽ ഇക്കുഅമ്മത്തമ്പുരാൻ 1019—ാമാണ്ടു മേടമാസം 12—ാംനു- മകയിരംനക്ഷത്രത്തിൽ അവതരിച്ചു. അവിടത്തെ മാതാവു് 1055—ാമാണ്ടു മീനമാസം 2—ാംനു- തീപ്പെട്ട കുഞ്ഞമ്മത്തമ്പുരാനും, പിതാവു കൂടലാറ്റുപുറത്തു കുഞ്ഞുനമ്പൂരിപ്പാട്ടുമായിരുന്നു. അവരുടെ ദ്വിതീയപുത്രിയാണു് ഇക്കുഅമ്മത്തമ്പുരാൻ. ''ഇക്കു'' എന്നതു് ഓമനപ്പേരാണു്. സംസ്കാരലബ്ധമായ നാമധേയം സുഭദ്ര എന്നായിരുന്നു. യുദ്ധകാണ്ഡം പാനയുടെ ആരംഭത്തിൽ അവിടുന്നു മാതാവിനെ

''മഞ്ജുതമുള്ള നിജവാക്കുകൊണ്ടു ലോക—
രഞ്ജിപ്പു ചേത്ധികവിശ്രുതയായ്ചുരിച്ച
കുഞ്ഞമ്മരാജ്ഞി'' എന്നു വണ്ണിക്കുന്നുണ്ടു്.

വിദ്യാഭ്യാസം:—നമ്മുടെ കവയിത്രിയുടെ പ്രഥമഗുരു മൂഴിക്കുളത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാരായിരുന്നു. പിന്നീടു തൃപ്പൂണിത്തുറക്കോവിലകത്തു പള്ളിവായനയ്ക്കായി വരുത്തിയിരുന്ന പണ്ഡിതവരേണ്യനായ പാലപ്പുറത്തു പുതിയേടത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരോടു നാടകാലങ്കാരങ്ങളും, തദനന്തരം പട്ടത്തോം വിദ്വാൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ അടുക്കൽനിന്നു തർക്കസംഗ്രഹവും, എടപ്പുലത്തു നമ്പൂരിയോടു ശിഷ്യപ്പെട്ടു വ്യാകരണവും പഠിച്ചു. വ്യാകരണമാണു് മുഖ്യമായി അഭ്യസിച്ച ശാസ്ത്രം. വിദ്യാഭ്യാസഘട്ടത്തിൽത്തന്നെ വിവാഹവും നടന്നു. 1032—ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 1—ാംനു- ചേന്നാസ്സുനമ്പൂരി അവിടത്തെ പരിഗ്രഹിച്ചു. തന്ത്രത്തിനും മന്ത്രത്തിനും കോംവികേട്ട ആ കുടുംബത്തിലെ കുലവിദ്യകാംക്ഷപൂറമേ അദ്ദേഹത്തിനു സംസ്കൃതത്തിലും പരിനിഷ്ഠിതമായ ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു.

അനന്തരകാലജീവിതം:—ഇക്കുഅമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ദാമ്പത്യജീവിതം സർവ്വഥാ ഭാഗ്യപൂർണ്ണമായിരുന്നു. അവിടത്തെ ഒരു പുത്രനാണു് ഇതിനുമുൻപു കൊച്ചി മഹാരാജസിംഹാസനം അലങ്കരിച്ചിരുന്ന മഹാമഹിമശ്രീ കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ ബി. എ. അവിടത്തെ കനിഷ്ഠസഹോദരൻ രവിവർമ്മതമ്പുരാൻ ബി. എ. ബി. എൽ. മദിരാശിപ്രവി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്യയിൽ ഒരു സബ്ജഡ്ജിയായിരുന്ന പെൻഷൻ പറ്റിയിരിക്കുന്നു. തമ്പുരാട്ടിയുടെ പുതിയായ മങ്കഅമ്മത്തമ്പുരാൻ 'തൃപ്പൂണിത്തുറ ഉത്സവം' എന്ന പേരിൽ ഒരു വഞ്ചിപ്പാട്ടുണ്ടാക്കീട്ടുണ്ട്. ഇക്കുഞ്ഞമ്മത്തമ്പുരാൻ തൃപ്പൂണിത്തുറക്കോവിലകത്തെ രാജകുമാരിമാരെ സംസ്കൃതം അഭ്യസിപ്പിച്ചും, ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്തും, ഭഗവദ്വിഷയകങ്ങളായ കാവ്യങ്ങളും മറ്റും രചിച്ചും ശാന്തയായി, പൂണ്ണത്രയീശന്റെ ഉപാസനത്തിൽ നിരന്തരം വ്യാപൃതയായി കാലയാപനം ചെയ്തു. ഭാഷാസാഹിത്യത്തെ പോഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള കേരളീയമഹിളകളിൽ സംസ്കൃതപാണ്ഡിത്യം നോക്കുമ്പോൾ ആ മഹതിതന്നെയാണു് അഗ്രഗണ്യ. 1096–ാമാണ്ടു മീനമാസം 7–ാംനു-യായിരുന്നു അവിടത്തെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം.

കൃതികൾ:—ഇക്കുഞ്ഞമ്മത്തമ്പുരാൻ സംസ്കൃതത്തിൽ 1 സൗഭദ്രസ്തവം, 2 ഭഗവത്യഷ്ടകം, 3 പൂണ്ണത്രയീശകേശാദിപാദവർണ്ണനം, 4 ശിവകേശാദിപാദവർണ്ണനം, 5 ഭഗവതീകേശാദിപാദവർണ്ണനം, 6 വഞ്ചുളേശസ്തവം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഭാഷയിൽ 7 യുദ്ധകാണ്ഡം പാന, 8 പൂണ്ണത്രയീശനെപ്പറ്റി ഒരു പാന, 9 ധർമ്മനിർണ്ണയം പാന, 10 അഷ്ടമീരോഹിണീമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടു്, 11 കംസവധം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, 12 ഭിക്ഷുഗീത ശീതങ്കൻതുള്ളൽ, 13 അമൃതാഹരണം പറയൻതുള്ളൽ, 14 പൂതനാമോക്ഷം (പതിനെട്ടുവൃത്തം) കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 15 തൃണാവർത്തവധം (പന്ത്രണ്ടുവൃത്തം) കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്, 16 അറുപത്തിരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം, 17 മുപ്പത്തഞ്ചു ശ്ലോകങ്ങളുള്ള വിശ്വരൂപദർശനം എന്നീ കൃതികളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഭക്തിമാഗ്ഗപ്രദർശകങ്ങളായ പ്രസ്തുതവാങ്മയങ്ങളിൽ കവയിത്രി അത്ഥകല്പനകൊണ്ടു് അനുവാചകന്മാരെ ക്ലേശിപ്പിക്കുന്നില്ല. "അനലംകൃതീ പുനഃ കാചിൽ" എന്ന ലക്ഷണമാണു് അവയ്ക്കു പ്രായേണ യോജിക്കുന്നതു്. ഇവയ്ക്കുപുറമേ അനേകം കീർത്തനങ്ങളും അവിടുന്നു നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

സൗഭദ്രസ്തവം:—ഈ സ്തോത്രത്തിൽ കവയിത്രി ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം മുഴുവൻ നാല്പതു ശ്ലോകങ്ങളിൽ സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടാൽ ആരും ആശ്ചര്യപ്പെട്ടുപോകും. ഓരോ ശ്ലോകവും "പാഹി പൂണ്ണത്രയീശ" എന്ന വാക്യംകൊണ്ടു് അവസാനിക്കുന്നു. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"ഹത്വാ ലങ്കാധിപം യസ്സുതസഹജടോ—
മാതൃയുക്തം ച യുദ്ധേ
സീതാമാദായ പൂതാം ജ്വലനപതനതഃ
പുഷ്പകം ചാധിരുഹ്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാജ്യം ഗതപാഥ പൂജ്യൈമ്മുനിഭിരഥ കൃത—
സപാഭിഷേകസ്സചകീയൈ—
സ്സാദ്ധം തത്രാവസസ്ഥം ജനമനുരമയൻ
പാഹി പൂണ്ണത്രയീശ.''

അടുത്ത ശ്ലോകം ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിലുള്ളതാണു്.

''അനേകാഗോയുക്താ ഭവനിഗളബദ്ധോ ദ്ധതരം
ഭവൽപാദാംഭോജം ശരണമുപയാതാ ഹൃഭയേദ!
യഥാ ചോരം രാജാ ദമയതി ച തദ്വത്ദമയ മാം
ഭവഗ്രന്ഥിം ഛിന്ധി പ്രചുരകരുണാലോകവിശിഖൈഃ.''

അതു കഴിഞ്ഞു രണ്ടു പ്രാർത്ഥനശ്ലോകങ്ങളുമുണ്ടു്. രണ്ടാമത്തേതിൽ പാഞ്ചരാത്രസിദ്ധാന്തമനുസരിച്ചു വാസുദേവാദിചതുർവ്യൂഹങ്ങളേയും സമഷ്ടിരൂപനായ ശ്രീനാരായണനേയും ഇങ്ങനെ സ്തുതിക്കുന്നു.

''ചിത്തം മേ വാസുദേവ! പ്രചുരകരുണയാ
ശോധയ പ്രീതിപൂർവ്വം
നിത്യം സങ്കർഷണാഹങ്കരണജപരിതാ—
പാംശ്ച ദൂരീകരുഷ്വ
ബുദ്ധേഃ പ്രദ്യുമ്ന! സക്തിം ഹര ഭവവിഷയാം
മാനസം ചാനിരുദ്ധ!
തത്തത്ത്വജ്ഞാനയുക്തം കുരു; നിഖിലസുഖം
ദേഹി നാരായണ! ത്വം.''

ഭഗവത്യഷ്ടകം:—എട്ടു ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടു ദേവീമാഹാത്മ്യകഥയെ ഈ സ്തോത്രത്തിൽ തമ്പുരാട്ടി സംക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഓരോ ശ്ലോകത്തിന്റെയും ചതുർത്ഥപാദം ''മായാം സാപോഹ്യ പായാസ്സുദയമയി! പുരാണാലയാധീശ്വരി! ത്വം'' എന്നു കുടുംബപരദേവതയായ പഴയന്നൂർ ഭഗവതിയോടുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടിയാണു് അവസാനിക്കുന്നതു്.

''ആയാന്തം മായിനം തം സപത്നീസുതനിധനാ—
ജ്ജാതമന്യും നിസുംഭം
സുംഭം ജംഭാരികമ്പപ്രദമപി ച രണേ
ഭാരുണേ മാരയിത്വാ
മോദേനാരാധിതാ ത്വം നൃതിഭിരദിതിജൈ—
സ്തേഷു ദത്താഭയാ യാ
മായാം സാപോഹ്യ പായാസ്സുദയമയി! പുരാ—
ണാലയാധീശ്വരി! ത്വം''

എന്നതു് അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"സരിജ്ജലജടാജാലകിരീടേന്ദുകലാനചിതം
ശിരശ്ശങ്കര! തേ സവ്വസുരസേവ്യം സദാ ഭജേ."

മതി. ഇനി ഭാഷാകൃതികളിലേക്കു കടക്കാം.

യുദ്ധകാണ്ഡം പാന:—984-ൽ വെള്ളാരപ്പള്ളിയിൽനിന്നു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി രാമവമ്മമഹാരാജാവിന്റെ സുന്ദരകാണ്ഡം പാനയെക്കുറിച്ചു് അന്യത്ര പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ തുടച്ചയായി യുദ്ധകാണ്ഡപ്രതിപാദിതമായ ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകംവരെയുള്ള കഥ ഈ പാനയിൽ തമ്പുരാട്ടി ഗാനംചെയ്യുന്നു. ആ വസ്തുത അവിടുന്നുതന്നെ ആരംഭത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"പണ്ടു മാമകമാതാമഹിയാകും
കൊണ്ടൽവേണിയാൾതന്നുടെ മാതുലൻ
ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ള കാണ്ഡത്തിൻശേഷം ഞാൻ
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടു വണ്ണനംചെയ്യുന്നേൻ"

എന്നീ വരികൾ നോക്കുക. ഒടുവിൽ

"നാരായണ! തവാവതാരകഥാവിരാജൽ—
സ്തോത്രസത്രുപസൃതമാപ്തവതീ പുരാദ്യ
രാമാഭിഷേകവരഭൂഷണശോഭമാന—
പാനാഭിധാനതനയാം ച തവ പ്രസാദാൽ"

എന്നൊരു ശ്ലോകമുണ്ടു്. ഇവിടെ "തവാവതാരകഥാ" എന്നു പറഞ്ഞതു് അഷ്ടമീരോഹിണീമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടിനെ ഉദ്ദേശിച്ചായിരിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. തമ്പുരാട്ടി രാമാവതാരത്തെ വിഷയീകരിച്ചു് ഒരു ഗ്രന്ഥവും രചിച്ചതായി അറിവില്ല. 'നാരായണ' എന്ന പദംകൊണ്ടു് ഏതവതാരത്തിനും യോജിക്കുന്ന വിധത്തിലാണു് മഹാവിഷ്ണുവിനെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതും. ദീർഘവും രമണീയവുമായ ഒരു കൃതിയാണു് യുദ്ധകാണ്ഡം പാന. ഒരു ഭാഗം പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"അശ്രുതപൂവ്വമാകുന്ന വാക്കുകൾ
വിശ്വവാസികളൊക്കയും കേൾക്കവേ
നിശ്ശങ്കം രാമൻ ചൊന്നതു കേട്ടപ്പോ—
ളശ്രുപൂണ്ണവദനയായ് സീതയും
പാരം സങ്കടത്തോടേ വദനത്തെ—
ക്കരംകൊണ്ടു തുടച്ചു പണിപ്പെട്ടു
വരനാകുന്ന രാമനോടന്നേരം
പറഞ്ഞാളിടത്തൊണ്ട വിറച്ചേവം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്തയ്യോ! ഭവാനീവണ്ണം ശ്രോത്രത്തിൽ—
ച്ചെന്തീക്കട്ട ചൊരിയുമ്പോലുള്ളൊരു
സന്താപത്തെ വളർക്കുന്ന വാക്കിനൊ
ഹന്ത! ചൊല്ലുന്നു നിസ്സാരനെപ്പോലെ?
നിന്തിരുവടിതന്നുടെ മാനസേ
ചിന്തിക്കുംപോലെ വാണവളല്ല ഞാൻ,
കാന്ത! ചാരിത്രരക്ഷ വഴിപോലെ
സന്തതമിഹ ചെയ്യല്ലോ വാണതും.
സതിയല്ലാത്തവളല്ല ഞാനെന്നും
മതിയിൽത്തവ നിശ്ചയമില്ലയോ?''

കംസവധം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ:—കംസൻ അക്രൂരനെ രാമകൃഷ്ണന്മാരുടെ ആനയനത്തിനു ഗോകുലത്തിലേക്കയയ്ക്കുന്നതുമുതല്ക്കുള്ള ഭാഗവതകഥയാണു് ഈ തുള്ളലിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിയ്ക്കുന്നതു്.

''പൂതനാകും രവിവമ്മന്റെ നിബ്ബന്ധ—
മോത്തുകൊണ്ടെത്രയും ക്ലേശിച്ചൊരുവിധം
ധൂർത്തനാം കംസന്റെ നിഗ്രഹമാം കഥ
തീർത്തേൻ.....'' എന്നു ഗ്രന്ഥനിർമ്മിതിക്കുള്ള കാരണം നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ കവിതയും നന്നായിട്ടുണ്ടു്. ഒരു ഭാഗം നോക്കുക.

''പങ്കജദളനയനാ! പരിവൃഢഗുണസദനാ!
പന്നഗവരശയനാ! പരവനദവദഹനാ!
പാവ്ണശശിവദനാ! പശുപവധൂമദനാ!
പാലയ മധുമഥനാ! പരിചൊട്ട മാമധുനാ.
ശങ്കരശ്രുതകരണാ! ശതമഖനുതചരണാ!
ശം കുരു ജലശരണാ! ശകലിതഘനകിരണാ!
നന്ദിതനന്ദമുഖാ! നതജനജനിതസുഖാ!
നന്ദജ! വിജയസഖാ! നതമവ മാമനഘാ!
നിർമ്മിതജഗദണ്ഡാ! നിരുപമഭുജദണ്ഡാ!
നിർമ്മലതരഗണ്ഡാ! നിയമിതരിപുഷണ്ഡാ!
കൃഷ്ണ നമോ മഹതേ! കൃതയദുകുലവസതേ!
കുച്ഛ്രവിമോചന തേ! കൃപയൊട്ട ലസിതമതേ!
നന്ദജ! തവ ചരണം നരവര! ബഹുകരുണം
നന്മയൊടിഹ ശരണം നലമൊട്ട മമ വരണം.''

ഇത്തരകൃതികളെ ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നില്ല.

നാഗരുകോവിലിൽ കല്യാണിക്കുട്ടി അമ്മച്ചി (1014–1084)—ജനനവും ബാല്യകാലവും:—കൊച്ചിരാജ്യത്തെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒടുവിലത്തെ സവ്വാധികാര്യക്കാരും മക്കോള റസിഡണ്ടിന്റെ വിശ്വസ്ത സേവകനുമായിരുന്ന മുകുന്ദപുരം താലൂക്കു വെള്ളക്കരപ്പുകുതിയിൽ നടവരമ്പുദേശത്തു ചെറുപറമ്പിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോനെപ്പറ്റി വായനക്കാർ കേട്ടിരിക്കുമല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നി അതേ ദേശത്തു മാതുപ്പള്ളിവീട്ടിൽ കുഞ്ഞുലക്ഷ്മിയമ്മയായിരുന്നു. ആ ദമ്പതികളുടെ ദ്വിതീയ സന്താനമായി കല്യാണിക്കുട്ടിയമ്മ 1014–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസത്തിൽ മൂലംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതുപ്പള്ളിവീട്ടുകാരുടെ മൂലകുടുംബം കൊച്ചിയിൽ ചേരാനല്ലൂർദേശത്താണു്. അച്ഛൻ കല്യാണിക്കുട്ടിയമ്മയെ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ മലയാളത്തിനുപുറമേ സംസ്കൃതവും സംഗീതവും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. സംഗീതാധ്യാപകൻ ശിവരാമഭാഗവതരായിരുന്നു. 1036–ാമാണ്ടു കർക്കടകത്തിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ മരിച്ചു.

വിവാഹവും അനന്തരജീവിതവും:—തിരുവിതാംകൂർ ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പ്രഥമപത്നി അവിടത്തെ മാതുലനായ ഉത്രം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രി തിരുവട്ടാറമ്മവീട്ടിൽ പാനപ്പിള്ള മാധവി ലക്ഷ്മിയമ്മയായിരുന്നു. 1029–ാമാണ്ടു് ആയില്യംതിരുനാൾ പരിഗ്രഹിച്ച ആ യുവതി 1037 ഇടവത്തിൽ മരിച്ചു. തന്മൂലം വിഗതഭാരൃനായിത്തീർന്ന അവിട്ടന്നു് 1038–ാമാണ്ടു തുലാമാസത്തിൽ മാതുപ്പള്ളി കല്യാണിക്കുട്ടിയമ്മയെ പട്ടം പരിവട്ടവുമിട്ടു് അമ്മച്ചിയായി സ്വീകരിച്ചു. അവിടത്തെ മാതുലന്റേയും അവിടത്തേയും ആശ്രിതനായിരുന്ന ഈശ്വരപിള്ള വിചാരിപ്പുകാരാണു് ആ വിവാഹം ഘടിപ്പിച്ചതു്. കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോനും ഈശ്വരപിള്ളയും പരമസുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. 1040–ൽ അമ്മച്ചി നാഗരുകോവിൽ അമ്മവീട്ടിലേക്കു ദത്തെടുക്കപ്പെട്ടു. തിരുവനന്തപുരത്തു നാഗരുകോവിലെന്നും, അരുമനയെന്നും, തിരുവട്ടാറെന്നും, വടശ്ശേരിയെന്നും പേരുകളിൽ നാലു സുപ്രസിദ്ധങ്ങളായ രാജഭാരഗൃഹങ്ങളുണ്ടു്. അവ ധർമ്മരാജാവു സ്ഥാപിച്ചതെന്നാണു് ഐതിഹ്യം. ആ കുടുംബങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിൽ അമ്മച്ചിമാർ ജനിക്കുകയോ ദത്തെടുക്കപ്പെടുകയോ ചെയ്യണമെന്നു് ഒരു വയ്പുണ്ടു്. 1043–ൽ അമ്മച്ചിയുടെ വലിയമ്മയുടെ (അമ്മയുടെ ജ്യേഷ്ഠത്തി) പുത്രിമാരായ കുഞ്ഞുലക്ഷ്മിയമ്മയേയും കാത്യായനിയമ്മയേയുംകൂടി അതേ അമ്മവീട്ടിൽത്തന്നെ ദത്തുകേറി. അവരിൽ കുഞ്ഞുലക്ഷ്മിത്തങ്കച്ചിയുടെ പുത്രിയായ അനന്തലക്ഷ്മിപ്പൊന്നമ്മയാണു് ശ്രീമൂലം തിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ പ്രഥമപത്നി. 1052–ൽ അമ്മച്ചിയുടെ മാതാവു മരിച്ചു. സർവകലാവല്ലഭനായ ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ പ്രേയസിയാകുന്ന യുവതിക്കു സാഹിത്യത്തിലും സംഗീതത്തിലും എത്രമാത്രം അഭിനിവേശമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അമ്മച്ചി നിരന്തരവ്യവസായംകൊണ്ടു തന്റെ സംസ്കൃതപാണ്ഡിത്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും കല്യാണകൃഷ്ണഭാഗവതർ മുതലായ ആസ്ഥാനവിദ്വാന്മാരുടെ ശിക്ഷണത്തിൽ വീണവായനയിലും വായ്പാട്ടിലും വിസ്മയനീയമായ വിദഗ്ധത സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. അമ്മച്ചി പ്രസവി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ച്ചില്ല. 1055_ൽ ആയില്യംമഹാരാജാവു തീപ്പെട്ടു. 1084 മകരമാസം 6_ാംനു-യായിരുന്നു ആ മഹതിയുടെ മരണം. അമ്മച്ചി ഈശ്വരഭക്തയും സുചരിതയും ഉദാരമനസ്കയുമായിരുന്നു. തന്റെ ആദ്യത്തെ സങ്ഗീതഗേശികനായ ശിവരാമഭാഗവതക്കു് ഒരു വീരശൃങ്ഖല പ്രിയതമനെക്കൊണ്ടു സമ്മാനിപ്പിച്ചതു് ആ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ കൃതജ്ഞതയ്ക്കു നിദർശനമാണു്.

കൃതികഠം:—കല്യാണിക്കുട്ടി അമ്മച്ചിക്കു ഭാഷാകവനത്തിൽ ശ്ലാഘനീയമായ പാടവമുണ്ടായിരുന്നു. ഗാനങ്ങഠം രചിക്കുന്ന വിഷയത്തിലായിരുന്നു കൂടുതൽ വാസന. ആ സാധ്വി 1 രാസക്രീഡ, 2 അംബരീഷചരിതം, 3 പാവ്തീസ്വയംവരം എന്നീ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകളും, 4 സ്തവമാലിക, 5 പാതിവ്രത്യപഞ്ചകം, 6 ഗണപഞ്ചകം, 7 സത്യപഞ്ചകം എന്നീ കൃതികളും ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. സ്തവമാലികയിൽ പദ്യസരമെന്നും ഗാനസരമെന്നും രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളുണ്ടു്. ഗാനസരത്തിൽ മുപ്പത്തിമൂന്നു പാട്ടുകഠം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങളും ഒരു പാട്ടും പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"സദാ തേ പദാംഭോജഭക്തിം മഹാത്മൻ!
മുദാ ദേഹി കാമാദിശത്രൂൻ നിഹത്യ
യദാ ത്വൽകൃപാ മയ്യമോഘാ ഭവേൽ സാ
തദാഹം കൃതാർത്ഥാ ഹരേ! പത്മനാഭ!" (സ്തവമാലിക)

"ജാതിശ്രേഷ്ഠത കുമ്പിടുന്നു; വഴി തുത്തീടുന്നു സൗന്ദര്യവും;
ഖ്യാതിപ്പെണ്ണിനി പൊൻപിടിക്കുട പിടിച്ചീടുന്നു കൂട്ടം മുദാ;
ഭൂതിക്കാറണിവേണി കല്പനകഠം കേട്ടീടുന്നു; പെൺനാട്ടിലീ_
പ്പാതിവ്രത്യമഹാമഹേശ്വരിയെഴുന്നള്ളിജ്ജയിക്കുന്നഹോ!"
(പാതിവ്രത്യപഞ്ചകം)

"യദുകുലനായക! ജഗദീശ!
വ്രജവനിതാജനഹൃദയസരോരുഹ_
ദിനകര മാമവ ജലജാക്ഷ! (യദുകുല)
തവ ചരിതാമൃതപാനരതിർമ്മമ
ഭവതു സദാമരനുതപാദ! (യദുകുല)
വിഹരതു മമ ഹൃദി താവകചരണം
ദീനമനു ദീനജനൈകശരണ്യം. (യദുകുല)
ശമയ ഗദം മമ ശമലവിഭഞ്ജന!
ത്വാമനിശം പ്രണമാമി ദയാലോ! (യദുകുല)"
(സ്തവമാലിക—ഗാനസരം)

തോട്ടയ്ക്കാട്ടു് ഇക്കാവമ്മ (1089—1091) ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—ഇക്കാവമ്മ എറണാകുളത്തെ സുപ്രസിദ്ധമായ പടി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഞ്ഞാറേ തോട്ടയ്ക്കാട്ടുവീട്ടിൽ 1039–ാമാണ്ടു മകരമാസം 28–ാംനു- പൂരു രുട്ടാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു് ഇരിങ്ങാലക്കുട നന്തിക്കര വീട്ടിൽ ചാത്തുപ്പണിക്കരും മാതാവു തോട്ടയ്ക്കാട്ടുവീട്ടിൽ കുട്ടിപ്പാറുവമ്മ യുമായിരുന്നു. സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും ശില്പശാസ്ത്രത്തിലും പില്ക്കാലത്തു നിപുണനായിത്തീർന്ന ചാത്തുപ്പണിക്കർ തൃപ്പൂണിത്തുറക്കോ വിലകത്തു പോയി അവിടത്തെ കഥകളിയോഗത്തിൽ ചേർന്നു് ഒരു നല്ല നടനെന്നു പേരു സമ്പാദിച്ചു. പിന്നീടു സക്കാരുദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേ ശിച്ചു തഹശീൽമജിസ്ട്രേട്ടായി ഉയർന്നു. ആ ദമ്പതിമാരുടെ ദ്വിതീയ പുത്രിയാണു് ഇക്കാവമ്മ. സുഭദ്രാർജ്ജുനം നാടകം, ഇക്കാവമ്മ സമർപ്പി ച്ചിരിക്കുന്നതു കുട്ടിപ്പാറുവമ്മയ്ക്കാകുന്നു.

"അത്യന്തശുദ്ധിയൊടുമീശ്വരപാദപദ്മം
നിത്യം ഭജിച്ചു മരുവുന്ന മദീയമാതഃ"

എന്നാണു് ആ ഘട്ടത്തിൽ കവയിത്രി സ്വമാതാവിനെ അഭിസംബോ ധനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. ചാത്തുപ്പണിക്കർ 1050–ാമാണ്ടും, കുട്ടിപ്പാറു വമ്മ 1079–ാമാണ്ടും അന്തരിച്ചു. ഇക്കാവമ്മയുടെ പ്രഥമഗുരു അച്ഛൻ തന്നെയായിരുന്നു. അച്ഛന്റെ മരണാനന്തരം വെന്നിമല ഉഴത്തിരവാരി യരോടു ചില കാവ്യങ്ങളും പഞ്ചാംഗഗണനവും പിന്നീടു് അച്ഛൻക ണ്ടത്തു വാസുനമ്പിയാരുടെയടുക്കൽ നാരായണീയവും നൈഷധവും തദ നന്തരം മാക്കോത്തു കൃഷ്ണമേനോനോടു ചില നാടകങ്ങളും ചമ്പുക്കളും പഠിച്ചു. അങ്ങനെ ലഭിച്ച വ്യുൽപത്തികൊണ്ടു സംതൃപ്തയാകാതെ സ്വപരിശ്രമംകൊണ്ടുതന്നെ അതു വർദ്ധിപ്പിച്ചു് ആ ഭാഷയിൽ സാമാന്യം നല്ല പാണ്ഡിത്യവും കവനത്തിനു വേണ്ട വൈദഗ്ധ്യവും സമ്പാദിച്ചു. ഇക്കാവമ്മയുടെ പ്രതിഭാസമ്പത്തും ധാരണാശക്തിയും ഗുരുക്കന്മാരെ വിസ്മയിപ്പിച്ചിരുന്നു.

ദാമ്പത്യജീവിതം:—ഇക്കാവമ്മയെ 14–ാമത്തെ വയസ്സിൽ കാര ക്കാട്ടു നാരായണമേനോൻ ബി. എ. വിവാഹം ചെയ്തു. അദ്ദേഹം കൊച്ചി ഗവൺമെൻറു സർവീസ്സിൽ പേഷ്കാരുദ്യോഗംവരെ വഹിച്ചു് 1077–ൽ മരിച്ചു. അവരുടെ ആണ്മക്കളും പെണ്മക്കളും ഉന്നതസ്ഥാന ത്തിൽ എത്തിട്ടുള്ളവരാണു്. പ്രഥമപുത്രിയെ കൊല്ലങ്കോട്ടു വാസുദേവ രാജാവും ദ്വിതീയപുത്രിയെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ മാധവരാജാവും വിവാഹം ചെയ്തു. മറ്റൊരു പുത്രിയും കവയിത്രിയുമായ ഗൗരിക്കുട്ടി ലക്ഷ്മയുടെ ഭർത്താവു പണ്ഡിതനും കവിയുമായ കടത്തനാട്ടു ശങ്കരവർമ്മ തമ്പുരാനാണു്. സാഹിത്യകുശലൻ ററി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ കവയി ത്രിയുടെ കനിഷ്ഠസഹോദരനാണെന്നുകൂടി പറയേണ്ടതുണ്ടു്. 1091–ാ മാണ്ടു മേടമാസം 21–ാംനു- ഇക്കാവമ്മ ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

കൃതികൾ:—ഇക്കാവമ്മ ഇരുപത്തിരണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ കവിത എഴുതിത്തുടങ്ങി. പ്രധാനകൃതികൾ 1 സന്മാർഗ്ഗോപദേശം ഓട്ടൻതുള്ളൽ,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

2 രാസക്രീഡ കുറത്തിപ്പാട്ട്, 3 പുരാണശ്രവണമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ട് (തർജ്ജമ), 4 സുഭദ്രാർജ്ജുനം നാടകം, 5 കല്ലടിപുരാണം കിളിപ്പാട്ട്, 6 നളചരിതം നാടകം, 7 ആര്യാശതകം എന്നിവയാണ്. ഇവയിൽ കല്ലടിപുരാണമൊഴികെ ബാക്കിയുള്ള കൃതികൾ അച്ചടിച്ചിട്ടുണ്ട്. നള ചരിതം പൂർത്തിയായിട്ടില്ല. പുരുഷന്മാരെപ്പോലെതന്നെ സ്ത്രീകൾക്കും സാഹിത്യപോഷണത്തിൽ ഭാഗഭാക്കുകളാകുവാൻ അവകാശമുണ്ടെന്നും മനസ്സു വച്ചാൽ അവർക്കും ആ വഴിക്കു സഹൃദയന്മാരെ സമഗ്രമായി ആഹ്ലാദിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നും നമ്മുടെ കവയിത്രി ദൃഢ മായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. സ്ത്രീകളുടെ അഭിമാനസംരക്ഷണത്തിലും ആ സുചരിത ബദ്ധശ്രദ്ധയായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ തൃശ്ശൂരിലെ കേരളനന്ദിനി എന്ന പത്രത്തിൽ "അരുതരുതിസഖ്യം സ്ത്രീകളോടൊട്ടുമാകാ" എന്നൊ ഒരു സമസ്യ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. അതു് ഒരു കവി പൂരിപ്പിച്ചതു സ്ത്രീകളെ തരം താഴ്ത്തിയായിരുന്നതിനാൽ ഇക്കാവമ്മ പ്രക്ഷുബ്ധയായി അതിനു് ഒരു മറുപടിയെഴുതി. ആ മറുപടിയിലുള്ള രണ്ടു ശ്ലോക ങ്ങളാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

"അരുതരുതൊരുനാളും നിന്ദയീ സ്ത്രീജനത്തിൽ—
പ്പുരുഷരിലഖിലർക്കും സൽഗുണം സിദ്ധമാമോ?
കരുതുകിലതിമാത്രം ദുഷ്ടരത്രേ പുമാന്മാർ
വരനെ വിപിനദേശേ മൈമിതാനോ ചതിച്ചു?

വൻകാട്ടിൽസ്സന്ത്യജിച്ചാൻ രഘുകുലവരനാം
രാമചന്ദ്രൻ വിശങ്കം
തങ്കൽ പ്രേമം പെരുക്കും ജനകനൃപതിതൻ
പുത്രിയാം സീതതന്നെ;
തൻകാര്യം കൈവരുത്താൻ ശിവശിവ! മടിയി—
ല്ലെന്തു ചെയ്വാനുമിന്നീ
വങ്കന്മാരോടു സഖ്യം, പറക, തരുണിമാ—
ർക്കെങ്ങനേ സംഭവിക്കും?"

സുഭദ്രാർജ്ജുനത്തിലെ

"മല്ലാക്ഷീമണിയായ ഭാമ സമരം ചെയ്തീലയോ? തേർ തെളി—
ച്ചില്ലേ പണ്ടു സുഭദ്ര പാരിതു ഭരിക്കുന്നില്ലെ വിക്ടോറിയാ?
മല്ലാക്ഷീമണികൾക്കു പാടവമിവയ്ക്കില്ലെന്നു വെച്ചീടുകിൽ—
ച്ചൊല്ലേറും കവിതയ്ക്കുമാത്രമിവരാളല്ലെന്നു വന്നീടുമോ?"

എന്ന വീരവാദം സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

കവിതാരീതി:—സാരള്യവും സാമഞ്ജസ്യവും തുളുമ്പിത്തുളുമ്പുന്നവ യാണു് ഇക്കാവമ്മയുടെ കൃതികൾ. ആ സാധ്വിയുടെ അതിപ്രധാന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതിയായ സുഭദ്രാജ്ജുനത്തെപ്പററി അവസാനത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കാം. മറെ കൃതികളിൽനിന്നു് ആദ്യമായി ചില ഭാഗങ്ങാം ഉദ്ധരിക്കട്ടേ.

"പരന്നു ചന്ദ്രിക പാരിൽ വരുന്നു ശൈത്യസൗഗന്ധ്യം
കലർന്നു മന്ദമായ് വാതം കവന്നുകൊള്ളുവാൻ ധൈര്യം
നിരന്നു പൂക്കളിൽച്ചെന്നങ്ങിരുന്നു ഭൃംഗജാലങ്ങാം."
(സന്ന്യാസ്യോപദേശം)

"സൽക്കഥാശ്രവണത്താൽച്ചിത്തവും വിശുദ്ധമാം
വെക്കമാശ്ശുദ്ധചിത്തേ സിദ്ധമാം ശുദ്ധജ്ഞാനം
ധ്യാനത്താലഖിലപാപങ്ങളും നശിച്ചു നി-
ത്യാനന്ദപദം പ്രാപിക്കുന്നിതു സുകൃതികാം."
(പുരാണശ്രവണമാഹാത്മ്യം)

"സ്മരനെച്ചുട്ടകരിച്ചൊരു പുരരിപുതൻ പാതിമെയ്യടക്കീടും
പെരുതാം തവ മതിചതുരത കരുതീടുകിലംബികേ! മഹാശ്ചര്യം."
(ആര്യാശതകം)

"പാനീയം സ്ഫടികോപമം; പരിമളം തിങ്ങുന്ന പങ്കേരുഹം;
ചേണാന്നോരളിസഞ്ചയം; പുളിനമവ്വണ്ണം മനോമോഹനം;
ഞാനെന്തിന്നധികം പറഞ്ഞു സമയം പോക്കുന്നു? ചിന്തിക്കിലീ
സ്ഥാനംതാൻ രസികക്കു യോഗ്യതരമായീടും വിഹാരസ്ഥലം."
(നളചരിതം)

"പാരിൽച്ചന്ദ്രിക ശശിയെട്ടൂരെ വെടിഞ്ഞാ രവിക്കു വശയാമോ?
ആരിന്നനഗ്ഘരതാം പോരെന്നു നിനച്ചു കനലു കാമിക്കും?"
(നളചരിതം)

സുഭദ്രാജ്ജുനം:—അക്കാലത്തെ സ്വതന്ത്രഭാഷാനാടകങ്ങളുടെ ഇടയിൽ സുഭദ്രാജ്ജുനത്തിനു തികച്ചും അഭ്യുന്നതമായ സ്ഥാനത്തിനവകാശമുണ്ടു്. മഹാകവികളായ കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർമാത്രമേ അതിനുമുമ്പു് അത്തരത്തിലുള്ള നാടകങ്ങാം രചിച്ചിരുന്നുള്ളു. അതിനു് ഒരു വ്യത്യസ്തമായി പറയേണ്ടതു കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചിയുടെ അജ്ഞാതവാസത്തെമാത്രമാണു്. സ്ത്രീകാം നിമ്മിച്ച നാടകങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേതാണു് സുഭദ്രാജ്ജുനം. അതു് 1066 ഒടവിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. ആ നാടകം സകലഭാവുകന്മാരുടേയും അഭിനേതാക്കളുടേയും ആദരത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചു. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ

"ഇക്കാലത്തൊരു പെണ്ണു തെറ്റുകളകന്നുള്ളോരെഴുത്തെങ്കിലും
മുക്കാലും ശരിയാക്കിയിങ്ങെഴുതിയാലൊട്ടല്ലതാശ്ചര്യമാം
ഇക്കാണുന്നൊരു ചാരുനാടകമടുഷ്ടാക്ലിഷ്ടശബ്ദാർത്ഥമാ-
യിക്കാവമ്മ ചമച്ചതോർത്തു മുഴകുന്നുള്ളുത്തുതാംഭോനിധൗ"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്നു് അതിനെ പ്രശംസിച്ചു. ''സുഭദ്രാഭ്യുദയം എന്ന ഭാഷാനാടകം 'ഒരു സ്ത്രീ ഉണ്ടാക്കിയതുകൊണ്ടു്'' എന്ന വിശേഷണം കൂടാതെതന്നെ വളരെ നന്നായി എന്നു പറയേണ്ടതായിരിക്കുന്നു'' എന്നാണു് സി. പി. അച്യുതമേനോൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടതു്. ഒരു സംശയാലു ഉപരിപ്ലവമായി,

''ഉന്നാമതായ് സുഖി! ബുക്ക പകുത്തെടുത്തു
നന്നായി നോക്കി 'നട്ടതൊട്ടൊട്ട'വാകുവോളം
എന്നാലിതിന്റെ നവരീതിയിലെന്മനസ്സു
മന്നാടിയാരുടെയതെന്നൊരു ശങ്കതേടി''

എന്നു പ്രസ്താവിച്ചതിൽ അദ്ദേഹംതന്നെ പിന്നീടു പരിതപിച്ചിരിക്കും. ഇക്കാവമ്മയുടേയും മന്നാടിയാരുടേയും കവനശൈലികൾ വിഭിന്നങ്ങളാണു്. നാലാമങ്കത്തിൽ സുഭദ്രയുടെ മുന്നിൽ അർജ്ജുനൻ തന്റെ കാമപാരവശ്യം വെളിപ്പെടുത്തിയതു ദ്രുതഗതിയിലായിപ്പോയി എന്നൊരപവാദം ചില വിമർശകന്മാർ അക്കാലത്തു് ഉത്ഥാപനം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. അവരും ഇതരഭാഗങ്ങളിൽ രസഭാവാദികൾക്കു വേണ്ടത്ര പരിപുഷ്ടി വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കുകയാണു് ചെയ്തതു്. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഏറ്റവും ഹൃദയഹാരികളാണു്.

''മെല്ലെച്ചെന്നു ലതാഗൃഹത്തിലുതിരും പൂരേണുഭസ്മം ധരി—
ച്ചുല്ലാസാലണയുന്ന ഭൃംഗനിരയാം രുദ്രാക്ഷമാല്യത്തൊടും
നല്ലാമോദമിയന്ന മാധവസഖൻ മന്ദാനിലൻ ഗ്രുദ്ധമായ്—
ച്ചെല്ലുന്നു യതിപോലെ മാധവിയെയൊന്നാലിങ്ഗനംചെയ്യുവാൻ.''

''എടുത്തു മുസലത്തെ ഞാൻ ഝടിതിയോടിയെത്തീട്ടടൻ
തടുത്തഥ കിരീടിതനുടലടിച്ചുടച്ചീക്ഷണം
തുടുത്തു തുടരെത്തിളച്ചൊഴുകുമക്കടുംചോരയാൽ—
ക്കെടുത്തുവനെരിഞ്ഞിടും കഠിനമായ കോപാഗ്നിയെ.''

''ഭുജവീര്യാതിശയത്താൽ പ്രജകളെ രക്ഷിച്ചുവാഴ്ക ബഹുകാലം
വിജയസുഭദ്രാപ്തിസുഖം നിജഭാഗ്യംകൊണ്ടു സംഭവിച്ചീടും''

''പുഷ്പായുധനു സമരത്തിനു രാത്രിയിങ്ക—
ലല്പേതരം കുതുകമോടു തുണച്ചുമൂലം
കെല്പുള്ളതൊക്കെയകലത്തു വെടിഞ്ഞിടാനീ
സല്പ്രഭം തുഹിനരശ്മി ഗമിച്ചിടുന്നു.''

ഇവ ആ കൂട്ടത്തിൽപ്പെടുന്നു. സുഭദ്രാഭ്യുദയത്തിനു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള മറൊരു ഭാഗ്യം അതു സംസ്കൃതഭാഷയിൽ വിവർത്തിതമായിട്ടുണ്ടു് എന്നുള്ളതാണു്. പ്രശസ്തപണ്ഡിതനായിരുന്ന തിരുവനന്തപുരം കരമന കേശവശാസ്ത്രിയാണു് വിവർത്തകൻ. ആ ഭാഗ്യം മറൊരു ഭാഷാനാടകത്തിനും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൈവന്നിട്ടില്ല. എട്ടൻരാജാവു കെ. സി. കേശവപിള്ളയുടെ ലക്ഷ്മീ കല്യാണത്തിലെ ഗദ്യാംശംമാത്രമേ തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ളുവല്ലോ. എങ്ങനെ നോക്കിയാലും വാസന തികഞ്ഞ ഒരു കവയിത്രിതന്നെയായിരുന്നു ഇക്കാവമ്മ. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ കേരളീയപ്രശസ്തി യിലെ താഴെയുദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ആ വസ്തുത സ്പഷ്ടമായി രേഖ പ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്.

"ഇക്കാലമിന്ദുമുഖിമാർ പലരും കവിത്വ–
വക്കാണമാൻറ മരുവുന്നു; തദേതദോസ്താം;
ഇക്കാവുപണ്ഡിത പരം മകരന്ദധാരാ–
ധിക്കാരിവാങ്മധുരിമാധുരി മാനനീയാ."

സി. ഗോവിന്ദൻ എളേടം (1040–1104)—ജീവിതചരിത്രം:—ഗോവിന്ദനെളേടം കൊച്ചി കണയന്നൂർത്താലൂക്കു പള്ളുരുത്തി ഭാഗത്തിൽ ചെളായി എന്ന കുലീനമായ നായർകുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു നാരായണിയമ്മയും പിതാവു ശിവരാമയ്യരുമായിരുന്നു. എറണാകുളം സർക്കാർഹൈസ്കൂളിലും കോഴിക്കോട്ടു സാമൂതിരിക്കാളേജിലും വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തു. പടിഞ്ഞാറേ തോട്ടയ്ക്കാട്ടു പാഠക്കുട്ടിയമ്മയായിരുന്നു പത്നി. 1067–ാമാണ്ടു കുംഭമാസത്തിൽ കൊച്ചി ഹജൂരാപ്പീസിൽ ഒരു ഗ്രമസ്ഥനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഒടുവിൽ എറണാകുളം കാളേജിൽ പ്രധാനമലയാളപണ്ഡിതനായി പണി നോക്കി. 1095–ൽ ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞു. 1104 മിഥുനത്തിൽ മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—1 ഭക്തിസംവർദ്ധനം അഥവാ മുകുന്ദശതകം, 2 ശിഷ്ടാചാരം ലഘുകാവ്യം, 3 സുനന്ദാസരസവീരം നാടകം, 4 ചന്ദ്രഹാസൻ നാടകം ഇവയാണു് എളേടത്തിന്റെ കൃതികൾ. അവയിൽ സുനന്ദാസരസവീരം നാടകത്തിന്റെയും ചന്ദ്രഹാസൻ നാടകത്തിന്റെയും പ്രണേതാവു് എന്ന നിലയിലാണു് കേരളീയർ അദ്ദേഹത്തെ അറിയുന്നതു്. സുനന്ദാസരസവീരം ഷേക്സ്പീയരുടെ വിശ്വവിശ്രുതമായ 'ടെമ്പെസ്റ്റു്' (Tempest) എന്ന നാടകത്തിന്റെ ഒരു സ്വതന്ത്രവിവർത്തനമാണു്. അതു 1069–ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പാത്രങ്ങൾക്കു ചേരുതീയനാമധേയങ്ങൾ കൊടുത്തു പ്രസ്താവനയും ഭരതവാക്യവും മറ്റും കൂട്ടി ആദ്യമായി ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്നാടകം ഭാഷാന്തരീകരിച്ചതു് അദ്ദേഹമാണെന്നു നാം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണു്. എളേടത്തിനു ഭാഷാകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഗണനീയമായ സ്ഥാനം നല്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല; എന്നാൽ തീരെ വിസ്മരണീയമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യസേവനം എന്നു പറയുവാനും തരമില്ല. ററി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ രചിച്ച ചന്ദ്രഹാസൻ എന്ന നോവലിൽ കുറേ ഭാഗം അദ്ദേഹവും എഴുതീട്ടുണ്ടു്. നാടകത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"നേരിട്ടെന്നോടടുക്കും കുടിലമിഴികളി—
ട്ടൊട്ടുരുട്ടും കുരങ്ങ—
ന്മാരെപ്പോലേ ചിലയ്ക്കും ചപലതയതിനാൽ—
ക്കൊഞ്ഞനം കാട്ടുമേറാം
നേരേ മാഗ്ഗത്തിൽ വീണെൻ പദഗതിയെ മുട—
ക്കും കടുംക്രോധമോടും
ക്രൂരന്മാരായ് ദ്വിജിഹ്വാകൃതിയിലുടനുടൻ
ചീറുമെന്നെക്കടിക്കും."

കോടശ്ശേരി കുഞ്ഞൻതമ്പാൻ (1022–1080)—ജീവിതചരിത്രം:—കോടശ്ശേരി കുഞ്ഞൻതമ്പാൻ മലയാളമനോരമയുടെ ആരംഭകാലത്തു സാമാന്യം പ്രസിദ്ധനായ ഒരു കവിയായിരുന്നു. "ഉഴത്തിൽ ക്കൊള്ളാഞ്ഞാൽക്കളമതിൽ വഴക്കില്ലറിയണം" എന്ന തമ്പാന്റെ സമസ്യ വെണ്മണിമഹനെ സാമാന്യത്തിലധികം ക്ഷോഭിപ്പിച്ചതും കോടശ്ശേരിയുടെ കവിതാപിശാചികയെ ഉച്ചാടനം ചെയ്യുവാൻ ആ മഹാകവി മാന്ത്രികനായി തൂലിക ചലിപ്പിച്ചതും മറ്റും പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. കൊച്ചിയിൽ ചാലക്കുടിക്കു സമീപമാണു് കോടശ്ശേരി എന്ന ചരിത്രപ്രഖ്യാതമായ കുടുംബത്തിന്റെ സന്നിവേശം. കത്താക്കന്മാരെന്നാണു് ആ കുടുംബത്തിലെ പുരുഷന്മാരെ പറയുന്നതു്. തമ്പാൻ എന്നു പുരുഷന്മാരേയും തമ്പായി എന്നു സ്ത്രീകളേയും ബഹുമാനസൂചകമായി വിളിക്കാറുണ്ടു്. കുഞ്ഞൻതമ്പാൻ ആ കുടുംബത്തിലെ കുഞ്ഞിക്കാവു തമ്പായിയുടേയും ചാലക്കുടി കൂടപ്പുഴ മരുത്തോമ്പള്ളിയില്ലത്തെ കൃഷ്ണൻ നമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി 1022–ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിലെ പൂരാടം നക്ഷത്രത്തിൽ കോടശ്ശേരി കിഴക്കേ മഠത്തിൽ ജനിച്ചു. മരുത്തോമ്പള്ളി തെക്കേ പുഷ്പകത്തു വാസുനമ്പിയാരുടെ കീഴിൽ സംസ്കൃതം പഠിച്ചു കാവ്യങ്ങളിൽ സാമാന്യം വ്യുൽപത്തി സമ്പാദിച്ചു. കൊടുങ്ങല്ലൂരിനു സമീപമുള്ള പയ്യാക്കൽവീട്ടിലെ പാറുക്കുട്ടിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. തന്നിമിത്തം കൊടുങ്ങല്ലൂരെ കവിതക്കളരി കാണുന്നതിനും ആ വഴിക്കു സാഹിത്യസംബന്ധമായി ചിലതെല്ലാം പഠിക്കുന്നതിനും സംഗതിവന്നു. നടുവത്തച്ഛനാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബകാര്യങ്ങളും നോക്കുവാൻ നിയുക്തനായതു്; അതുകൊണ്ടു് അങ്ങനെയും ചില കവിമുഖ്യന്മാരുമായി പഴകുന്നതിനു സൗകര്യം ലഭിച്ചു. "ചേകിതാനന്യപനാം കത്താവു കുഞ്ഞൻപ്പട്ട" എന്നു് അദ്ദേഹത്തെ കവിഭാരതത്തിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ സ്മരിക്കുന്നുണ്ടു്. ഒടുവിൽ ചിത്തഭ്രമത്തിനു വിധേയനായി 1080–ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 4–ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—കുഞ്ഞൻതമ്പാൻ അഞ്ചങ്കത്തിൽ കല്യാണസൗഗന്ധികം എന്നൊരു നാടകം 1069–ൽ ഭാഷാനാടകനിർമ്മാണത്തിന്റെ ബാലകാലത്തുണ്ടാക്കി. അതിനു പറയത്തക്ക ഗുണമില്ലെങ്കിലും ശ്ലോക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ങ്ങൾക്കു് ഒഴുക്കുണ്ടു്. സംഗമേശശതകം എന്നൊരു കൃതിക്കൂടി അദ്ദേഹം രചിച്ചതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

"അത്യുച്ചം സാഗരാക്രന്ദിതഭയമഹാ—
ശബ്ദമോടും തമസ്സാ—
മത്യുഗ്രാകാരവേഷത്തൊടുമതിവിപുലാ—
കാശവക്ത്രത്തിലേറാം
പ്രത്യൽപാതം തടിദ്ദംഷ്ട്രയുമുരുരദന—
ക്ഷുട്ടവും കാട്ടി നന്നായ്
പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടവന്നാം ഹഹഹ! രജനിയാം
രാക്ഷസീ രക്ഷരൂപാ."

പാലിയത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചൻ (1056–1118)—ജീവിതചരിത്രം:—ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചൻ കൊച്ചി രാജ്യത്തെ അഭിജാതവും വിഭവസമ്പന്നവുമായ ചേന്നമംഗലം പാലിയത്തുകുടുംബത്തിൽ 1056–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 7–ാംനു- തിരുവോണം നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അമ്മ പാലിയത്തു കാവുകുഞ്ഞമ്മയും പിതാവു് ആലത്തൂർ അച്ഛൻ ജനാർദ്ദനൻനമ്പൂരിപ്പാടുമായിരുന്നു. പുതുക്കോടി നാരായണൻ ഇളയതിന്റെ അടുക്കൽ കാവ്യനാടകങ്ങളും ചേന്നമംഗലം അപ്പാശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ സാഹിത്യം വ്യാകരണവും അഭ്യസിച്ചു. 1085–ാമാണ്ടുവരെ കാവ്യാധ്യാപകവൃത്തിയിൽ സഞ്ചരിച്ചു യശസ്സു നേടി. പിന്നീടു പത്രപ്രവർത്തകനും പ്രവക്താവുമായി പരിണമിച്ചു. ഓരോ കാലത്തു ചക്രവർത്തി, ഭാഷാകേരളം എന്നീ പത്രങ്ങളും ഒടുവിൽ സനാതനി എന്ന പത്രവും നടത്തി. 1090–ാമാണ്ടുമുതൽ നാലു കൊല്ലത്തോളം അദ്ദേഹം പ്രചരിപ്പിച്ച ഒരു വിശിഷ്ടമാസികയാണു് കേരളകേസരി. ഭാരതത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം, സുദായങ്ങളുടെ ഐകമത്യം ഇവയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനലക്ഷ്യങ്ങൾ. അവ സാധിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹം പതിനഞ്ചു കൊല്ലത്തോളം നിപുണമായും നിസ്തന്ദ്രമായും നിർഭീകമായും പ്രയത്നിക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസംഗവേദികളിലും പത്രപംക്തികളിലും അദ്ദേഹം അധർമ്മത്തോടു് ഇടവിടാതെ പോരാടി. രാജ്യകാര്യങ്ങളെ നിർഭയമായി വിമർശിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാരീതിക്കു് ഒരോജസ്സും ദീപ്തിയും പ്രത്യേകതയുണ്ടു്. സനാതനധർമ്മത്തിലും ബിംബാരാധനയിലും അദ്ദേഹത്തിനു് അടിയുറച്ച വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. തന്നിമിത്തമാണു് അദ്ദേഹം സഹ്രണോപാസനം എന്ന മഹാഗ്രന്ഥം 1100–ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതും അന്ത്യകാലത്തിൽ സനാതനി എന്ന പത്രത്തിന്റെ ആധിപത്യം വഹിച്ചതും. ഒരൊന്നാംതരം വാഗ്മി തന്നെയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അവർണ്ണരുടെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തിനു പ്രതികൂലമായ ഒരു പരിതഃസ്ഥിതി സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയായിരുന്നു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സനാതനിയുടെ ആവിർഭാവം. അതിൽ പണ്ടത്തെ സവ്സമത്വകാംക്ഷിയായ കുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചനെയല്ല നാം കാണുന്നതെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ തദ്വിഷയകമായ ആജ്ജവത്തെ അക്കാലത്തു് ആരും അപലപിച്ചിരുന്നില്ല. കേരളത്തിൽ ദേശാഭിമാനത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നതിനും ഏകയോഗക്ഷേമത്തെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനും അദ്ദേഹം നടത്തിയ കേരളകേസരിയും മറ്റും ധാരാളം പ്രയോജകീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"അരുതരുതു വിരോധം ഭിന്നവർഗ്ഗങ്ങളെല്ലാ—
മൊരു ചരടിലിണക്കിക്കോത്ത പൂഷ്പങ്ങളല്ലോ;
പൊരുളിതു വെളിവാക്കിക്കേരളത്തിന്റെ നന്മ—
യ്ക്കൊരുമയൊടിനി യത്നം ചെയ്യുവിൻ നാട്ടുകാരേ!"

എന്ന സുപ്രസിദ്ധമായ ശ്ലോകത്തിന്റെ പ്രണേതാവു് അദ്ദേഹമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൗരഗീതയിലുള്ള ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾകൂടി പ്രകൃതത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്.

"കേരളീയത്വവും നോക്കു ഭാരതീയത്വവും സമം
ഇത്തത്ത്വമോർത്തുറച്ചുള്ളം പ്രയത്നിക്കുക പൗരരേ!

കൃഷ്ണനും ബുദ്ധനും കൂസ്തു നബി സോറോസ്ട്രനെന്നിവർ
കാണിച്ച ധർമ്മമാർഗ്ഗങ്ങൾ പിന്തുടർന്നു നടക്കുവിൻ.

ആ മൈത്രിയൊന്നാണൈശ്വര്യം പരാരാധനമേ ധനം
സ്വാതന്ത്ര്യമൊന്നേ സായുജ്യമെന്നു പാടിനടക്കുവിൻ.

ആഹാരമറിവീ രണ്ടുമില്ലാതേറെപ്പുരുങ്ങലായ്
പാവങ്ങളുണ്ടാവു കോടിയവരിൽട്ടിയ കാട്ടുവിൻ.

സ്വപ്രത്യയം സ്വാഭിമാനമാത്മത്യാഗം സ്വതന്ത്രത
ഇവയെപ്പറ്റി നാടൊക്കെ പ്രസംഗിച്ചു നടക്കുവിൻ.

എഴുന്നേല്പിൻ കൺ മിഴിപ്പിൻ കൈകാൽ കോത്തു പിടിക്കുവിൻ
സ്നേഹപൂർവ്വം പ്രയത്നിപ്പിൻ സ്വരാജ്യത്തെയുയർത്തുവിൻ."

കേരളത്തിൽ ഒന്നാമതായി രാഷ്ട്രീയകൃതികാരം രചിച്ചതു് അദ്ദേഹമാണു്. ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചൻ 1118-ാമാണ്ടു് ചിങ്ങമാസത്തിൽ മണലിപ്പുഴവക്കത്തുള്ള തൃക്കുർ പാലിയത്തുഭവനത്തിൽവച്ചു ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

കൃതികാരം:—1 കാശിയാത്ര, 2 മഹാവീരചരിതം, 3 ശുക്രനീതി എന്നീ പദ്യകൃതികളും, മുൻപു ഞാൻ മൂണ്ടിക്കാണിച്ച 4 സഹ്രണോപാസനവുമാണു് അച്ചന്റെ പ്രധാനവാങ്മയങ്ങൾ. ഇവയിൽ കാശിയാത്ര 1077-ലും മഹാവീരചരിതം 1082-ലും ശുക്രനീതിയിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടധ്യായങ്ങൾ 1082-ലും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. രണ്ടാമത്തേയും മൂന്നാമ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തേയും കൃതികഠം തജ്ജമകളാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. കാശിയാത്ര മാത്രമേ സ്വതന്ത്രകാവ്യമായുള്ളൂ. ചെറുപ്പത്തിൽ മാതാവിനോടൊന്നിച്ചു് അച്ചനു കാശിക്കു പോകുവാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായി. ആ സഞ്ചാരത്തെ ആസ്പദമാക്കി അച്ചൻ വെണ്മണിച്ഛായയിൽ എഴുതിയ പ്രസ്തുത കൃതി നന്നായിട്ടുണ്ടു്. മഹാവീരചരിതത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ആറുവഞ്ചികളിലാത്തു പൈങ്കിളികഠം വാഴ്ക്കയാലലർ
[കൊഴിഞ്ഞു വീ—
ണേറവും പൂന്തുമണം പുലർന്ന തെളിവാർന്ന നല്ല കുളിർനീരൊട്ടും
ചെറു കായകഠം പഴുത്തിരുണ്ട നിറമാർന്ന ഞാവലുകഠംതൻമൂടി—
ക്കേറു ചോലകളിരമ്പലോടവിടെയങ്ങുമിങ്ങുമൊഴുകുന്നിതാ."

ഇവിടെ വേദ്ഭതിയുടെ "ഇഹ സമദശകുന്താക്രാന്തവാനീരപുഷ്പ" എന്ന ശ്ലോകം പച്ചമലയാളത്തിൽ കവി എത്ര സുഗമമായി തജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക.

സദ്ഗുണോപാസനം:—മുപ്പത്താറധ്യായങ്ങളിൽ അച്ചൻ രചിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ ഗദ്യഗ്രന്ഥം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അചഞ്ചലമായ ആസ്തിക തത്വത്തിനും അതലസ്പർശിയായ മതവിജ്ഞാനത്തിനും അനന്തമായ ഗ്രന്ഥ പരിചയത്തിനും മകുടോദാഹരണമാകുന്നു. ഇംഗ്ലീഷിലേയും സംസ്കൃതത്തിലേയും പല പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചാണു് അദ്ദേഹം സ്വപക്ഷം സ്ഥാപിക്കുന്നതു്. അതിന്റെ അവസാനത്തിലുള്ള ചില വാക്യങ്ങഠം ചുവടേ പകർത്തുന്നു. "ഒരവസരത്തിൽ കാണുന്ന സ്വപ്നങ്ങളാണു് മറൊരു കാലത്തു പരമാർത്ഥങ്ങളായി പരിണമിക്കുന്നതു് എന്നുള്ള ആധ്യാത്മികതത്വപ്രകാരം അടുത്ത കാലത്തെങ്കിലും ഈ സ്വപ്നം ഫലിച്ചാൽ നാം ചരിതാർത്ഥരായി; കേരളം അനുഗ്രഹീതമായി; ഹിന്ദുമതം ജീവിച്ചു; ഹിന്ദുക്കഠം യോജിച്ചു; ഭാരതഭൂമി കൺ മിഴിച്ചു; വിദേശീയർ യാത്രതിരിച്ചു; സ്വരാജ്യം ലഭിച്ചു; പ്രണവാങ്കിതമായ വേദാന്തമതധ്വജത്തിന്റെ അഗ്രഭാഗങ്ങളിൽ മൈത്രീനിബദ്ധമായ സ്വരാജ്യ വൈജയന്തി സമാധാനമന്ദമാരുതനേറു് ആടിക്കളിച്ചു; മഹാത്മജിയുടെ ജീവിതം ഫലിച്ചു; നാം നമ്മുടെ സ്വധർമ്മത്തെ ബഹുമാനപൂർവ്വം നിർവ്വഹിച്ചു; നാം ജയിച്ചു."

ആലത്തൂർ അനുജൻനമ്പൂരിപ്പാടു് (1057–1118)—

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—അനുജൻനമ്പൂരിപ്പാട കൊച്ചി വടക്കാഞ്ചേരി ആലത്തൂർ ജനാർദ്ദനൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ പുത്രനായി 1057–ാമാണ്ടു മേടമാസം 12–ാംനു- ചോതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവിന്റെ പേർ വ്യക്തമായി അറിയുന്നില്ല. ജനാർദ്ദനൻനമ്പൂരിപ്പാടതന്നെയാണു് പാലിയത്തു ചെറിയകുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചനേറയും പിതാവു്. സംസ്കാര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സിദ്ധമായ നാമധേയം കൃഷ്ണൻ എന്നായിരുന്നു. മാതാപിതാക്കന്മാർ സംസ്കൃതത്തിൽ വ്യുൽപത്തിയുള്ളവരായിരുന്നതുകൊണ്ട് അവരുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ആ ബാലന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം ആശാസ്യമായ രീതിയിൽ പുരോഗമിച്ചു. മുത്തച്ഛൻ പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിപ്പാടായിരുന്നു ആദ്യകാലത്തെ ഗുരു. ഉപനയനാനന്തരം കിരാങ്ങാട്ടുമനയ്ക്കൽ പോയി വേദം അഭ്യസിച്ചു. സ്വജാതിയിൽ വേളികഴിച്ചില്ല. 1080–ൽ പാലിയത്തു കാവുകുഞ്ഞമ്മയുടെ ഒടുവിലത്തെ മകൾ കൊച്ചുകുട്ടിക്കുഞ്ഞമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. അവിടത്തെ താമസം ഉപരിപഠനത്തിനു വേണ്ട സൗകര്യം നല്കി. പാലിയത്തെ പുരോഹിതനും പണ്ഡിതനുമായ പുതുക്കുടി നാരായണൻ ഇളയതിനോട് കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും, ശാബ്ദികതിലകൻ ചേന്നമംഗലം അയ്യാശാസ്ത്രികളോട് വ്യാകരണവും, അവിടത്തെ വൈദ്യൻ നാരായണൻനമ്പിയാരോട് ആയുർവ്വേദവും, കൊച്ചി മഹാരാജകുടുംബത്തിലെ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനോട് വിഷവൈദ്യവും അഭ്യസിച്ചു. 1087–ൽ പഠിത്തം നിറുത്തി. ആറേഴു കൊല്ലംകൊണ്ട് പല വിഷയങ്ങളിൽ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു എന്നു മുകളിൽ പറയാം.

അനന്തരജീവിതം:—പിന്നീട് നമ്പൂരിപ്പാട് സാഹിത്യസേവനം, പത്രപ്രവർത്തനം, ബാലചികിത്സ എന്നീ കാര്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ട് എല്ലാത്തിലും വിജയം നേടി. കുറേക്കാലം ഉണ്ണിനമ്പൂരിമാസികയുടെ പത്രാധിപത്യം വഹിച്ചു. 1083–ൽ ആരംഭിച്ച യോഗക്ഷേമസഭയുടെ അഭ്യുദയത്തിനുവേണ്ടി വളരെക്കാലം നമ്പൂരിമാരുടെ സർവ്വതോമുഖമായ പുരോഗമനത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി അദ്ദേഹം നിപുണമായി പ്രയത്നിച്ചു. പരിഷ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസം, പരിവേദനം, സജാതീയവിവാഹം തുടങ്ങിയ പ്രധാനവിഷയങ്ങളെസ്സംബന്ധിച്ചു പല സഭകളിൽ പ്രസംഗിക്കുകയും, പല പത്രങ്ങളിൽ പ്രകൃഷ്ടോപന്യാസങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാരസ്യം തുളുമ്പുന്ന സംഭാഷണം ആരെയും ആകർഷിച്ചിരുന്നു. വിഷവൈദ്യത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു ഗണനീയമായ നൈപുണ്യമുണ്ടായിരുന്നു. സ്വന്തമായി ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചു രോഗികളെ ചികിത്സിച്ചുവന്നതിനുപുറമേ ചില പുതിയ ഔഷധങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ച് അവ തന്റെ പേരിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യിക്കുകയും ചെയ്തു. 1118–ാമാണ്ടു ധനുമാസം 23–ാംനു- മരിച്ചു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കിരാതാർജ്ജുനീയവ്യായോഗം തർജ്ജമ ചെയ്ത പാലിയത്തു് ഓമനക്കുഞ്ഞമ്മ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രിയാണു്.

കൃതികൾ:—നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു ഭാഷയിൽ പദ്യവും ഗദ്യവും ഒന്നുപോലെ എഴുതുന്നതിനു വേണ്ട വാസനയും അഭ്യാസവുമുണ്ടായിരുന്നു. കിരാങ്ങാട്ടുമനയ്ക്കൽ വേദപഠനത്തിനു താമസിക്കുന്ന കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ തദ്വിഷയകമായ ശക്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചുവന്നു. 22–ാമത്തെ വയസ്സിൽ 1 ബ്രഹ്മാനന്ദവിലാസം കാവ്യവും, 2 വേളീമഹോ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്സവം തുള്ളലും എഴുതിത്തീർത്തു. അവയിൽ ആദ്യത്തേതിൽ കിരാങ്ങാട്ട സ്വാമിയാരുടെ ജീവചരിത്രത്തേയും രണ്ടാമത്തേതിൽ വടക്കിനിയേടത്തില്ലത്തു നടന്ന ഒരു വിവാഹത്തേയും വർണ്ണിക്കുന്നു. ഉണ്ണിനമ്പൂരി, കവനകൗമുദി മുതലായ മാസികകളിൽ അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ചില ഗദ്യപദ്യലേഖനങ്ങളും 3 സാഹിത്യസൗരഭം എന്ന പേരിൽ 1098-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞു് ഉടൻതന്നെ പുറപ്പെട്ടതാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ 4 റാണിഗംഗാധരലക്ഷ്മി എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ചരിത്രാഖ്യായിക. 5 ഭർത്തൃഹരിസുഭാഷിതം കിളിപ്പാട്ടും, 6 ശ്രീമൂലശതകം കാവ്യവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു രണ്ടു കൃതികളാണു്. ഭർത്തൃഹരിസുഭാഷിതത്തിൽ നീതിശതകംമാത്രമേ വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ. സാമുദായികകഥയായ വിഷ്ണുനമ്പൂരി പൂർത്തിയായിട്ടില്ല. അതിലെ ആദ്യത്തെ അദ്ധ്യായങ്ങളും കേരളവ്യാസനിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു.

സാഹിത്യസൗരഭം:—സാഹിത്യസൗരഭത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള പദ്യകൃതികളിൽ 1 ശാപഗ്രസ്തയായ ശകുന്തള, 2 പണയത്തിൽപ്പെട്ട പാഞ്ചാലി, 3 മധ്യസ്ഥയായ മണ്ഡോദരി, 4 അശോകോദ്യാനത്തിലെ സീത ഇവ നന്നായിട്ടുണ്ടു്. അലങ്കാരശാസ്ത്രത്തെ പരാമർശിക്കുന്നതാണു് ഗദ്യലേഖനങ്ങളും. കവിക്കു പ്രസ്തുതവിഷയത്തിലുള്ള നിഷ്ണാതതയെ ആ ലേഖനങ്ങളും വിശദീകരിക്കുന്നു. ഉദാഹരണമായി ചേർത്തിട്ടുള്ള ശ്ലോകങ്ങളും സ്വകീയങ്ങളാണു്. ചില ശ്ലോകങ്ങളും ഉദ്ധരിക്കാം.

"കുവലയമിഴി സീത ചൊന്ന വാക്കാ—
ലവനരിശത്തൊടടുത്തു കയ്യിളക്കി
അവളുടെ ഗളനാളമുറ്റുനോക്കി—
ശ്ശിവശിവ! വാളു മയക്കുവാനൊരുങ്ങി.

പലവഴി പതറിപ്പടർന്ന കോപ—
ജ്വലനനെരിഞ്ഞു പുകഞ്ഞ കണ്ണുരുട്ടി
ഖലനവനരവാം വലിച്ചു വായ്ക്കും
ബലമൊട്ട ജാനകിതന്നെറനേക്കു ചാടി."

(മധ്യസ്ഥയായ മണ്ഡോദരി)

"ചേണമ്പും കാന്തി കാന്തേ! കടുകിനു കുറയാ—
നില്ല ജാക്കറിതെന്തി—
ന്നാണയ്യോ! വച്ചുകെട്ടിക്കൃശതനു! വിഷമി—
ക്കുന്നു! ഞാനൊരിവയ്ക്കാം
പ്രാണപ്രേയാനിവർണ്ണം പരിചിനൊടരുളി—
ത്തുശി തപ്പുന്നനേരം
നാണത്താലൊന്നൊതുങ്ങിക്കിളിമൊഴി കുളിർമെയ്—
കൊണ്ടു തെല്ലൊന്നടുത്താൾ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ആരാലെത്തുന്നതുണ്ടോ പ്രിയതമനലിവാ—
ന്നെന്ന മുൻപോട്ടി,തെല്ലാ—
മാരാനും കാണുമോയെന്നടവാടി തിരിയെ,—
പ്പിന്നെ മുൻപോട്ടുതന്നെ,
നേരായെന്തേ വരായ്വാനരികിലിനിയുമെ—
ന്നൊന്ന മേല്പോട്ടിതേമ—
ട്ടാരാമം മുറുമപ്പെങ്കൊടിയുടെ നയനം
പമ്പരം പാഞ്ഞു രണ്ടും." (ഉദാഹരണശ്ലോകങ്ങൾ)

ഏറ്റവും മനോഹരങ്ങളാണു് ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ.

റാണി ഗംഗാധരലക്ഷ്മി:—കൊച്ചി ഇളയതാവഴിയിൽപ്പെട്ട ഗംഗാധരലക്ഷ്മി ചരിത്രപ്രഖ്യാതയായ ഒരു രാജ്ഞിയാണു്. മൂത്ത താവഴിക്കാരെ രാജ്യഭ്രഷ്ടന്മാരാക്കി ഇളയതാവഴിക്കാർ 150 കൊല്ലത്തോളം ആ രാജ്യം ഭരിച്ചു. ആ താവഴി അന്യംനില്ക്കാറായപ്പോൾ ഗംഗാധരലക്ഷ്മിതന്നെ ചാഴിയൂർത്താവഴിയിൽനിന്ന വീരകേരളവർമ്മാവിനെ രാജാവാക്കി വാഴിച്ചു. അദ്ദേഹമാണു് നോവലിലെ കഥാനായകൻ. തുശൂരുവീട്ടിൽ കൈയ്മളുടെ മരുമകളായ ഉണ്ണിമായ നായികയും. വെട്ടത്തുനിന്ന ഒത്തെടുത്തവരിൽ നാലാമനായ ഗോദവർമ്മ തമ്പുരാനാണു് പ്രതിനായകൻ. ലന്തക്കാർ പറങ്കികളെ തോല്പിച്ചു കൊടുങ്ങല്ലൂരിലേയും കൊച്ചിയിലേയും കോട്ടകൾ പിടിച്ചടക്കിയ കൊല്ലം പതിനെട്ടാം ശതകം പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലെ ചരിത്രമാണു് പശ്ചാത്തലം.

ഇളമന കല്യാണിയമ്മ:—തൃപ്പൂണിത്തുറയിലെ സുപ്രസിദ്ധവും വിഭവസമ്പന്നവുമായ ഒരു നായർഗൃഹമാണു് ഇളമനമഠം. ഒന്നിലധികം കൊച്ചിമഹാരാജാക്കന്മാർ ആ കുടുംബത്തിൽനിന്ന ദാര സംഗ്രഹം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. 944—ാമാണ്ടു് ആ ഭവനത്തിലെ കുഞ്ചിയമ്മയെ അന്നത്തെ ഇളയതമ്പുരാൻ (പിന്നീടു രാജ്യം ഭരിച്ച യഥാകാലം തീപ്പെട്ട വലിയതമ്പുരാൻ) വിവാഹംചെയ്തു. ആ ദമ്പതിമാരുടെ ഏക പുത്രിയായ ലക്ഷ്മിയമ്മയാണു് 1007—ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 7—ാംനു ഭ്രജാതയായ കല്യാണിയമ്മയുടെ മാതാവു്. പിതാവു കോടനാട്ടു നമ്പൂരിപ്പാടായിരുന്ന. കല്യാണിയമ്മ സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും ഒന്നുപോലെ വിഖ്യാതയായിത്തീന്ന. ആ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ ഭർത്താവു വെള്ളാരപ്പള്ളി മൂരിയത്തുമനയ്ക്കൽ രാമൻഭട്ടതിരിയായിരുന്ന. കല്യാണിയമ്മ ഏറുമാനൂർസ്തോത്രം എന്നൊരു ചെറിയ കൃതി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു്

"അന്തകാന്തക! നിൻപദപങ്കജം
സ്വാന്തത്തിൽ നിനച്ചെപ്പൊഴും കുപ്പുന്നേൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സന്തതമടിയങ്ങളെ രക്ഷിക്ക
എറ്റവമാന്തരമരും പുരാന്തക!''

എന്നാരംഭിക്കുന്നു. ഓരോ സംസ്കൃതശ്ലോകവും ഭാഷാശ്ലോകവുംകൂടി ചേക്കാം.

''തത്സംപ്രേഷിതപത്രികാ സഹൃദയൗഘാനന്ദസന്ദായിനീ
നാനാലംകൃതിസങ്ഗിനീ മൃദുപദന്യാസാ മനോഹാരിണീ
സംപ്രാപ്താ തരസാ മദീയനികടം സൗജന്യപാഥോന്നിധേ!
സൗഖ്യം സന്തതമാതനോതി നിതരാം സീമന്തിനീവാദരാൽ.''

ഇതു സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തെ ഒരു തമ്പുരാട്ടിയുടെ കത്തിനെഴുതിയ മറുപടിയാണു്. കിളിമാനൂരെ ഒരു തമ്പുരാട്ടിയുമായിട്ടും പദ്യത്തിൽ കത്തിടപാടു നടത്തീട്ടുണ്ടു്.

''വില്ലും കുലച്ചു വിരുതുള്ളൊരു മാരനെന്നെ—
ക്കൊല്ലുന്നതിന്നു മുതിരുന്നിതു പല്ലവാങ്ഗി!
തെല്ലെങ്കിലും തവ മനസ്സിനിളക്കമില്ലേ?
വല്ലെങ്കിലും വലിയ ദുഷ്ടടമായിവന്നു.''

ഇതൊരു സമസ്യാപൂരണമാണു്.

കല്ലറയ്ക്കൽ കുട്ടപ്പമേനോൻ (1047–1100):—കല്യാണിയമ്മയുടെ മൂത്ത പുത്രനായ കുട്ടിക്കൃഷ്ണമേനോൻ തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു സമീപം മേക്കരദേശത്തു കല്ലറയ്ക്കൽവീട്ടിൽ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. അവരുടെ പുത്രനായി കുട്ടപ്പമേനോൻ 1047–ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം രേവതീനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. യഥാർത്ഥനാമധേയം കൃഷ്ണൻ എന്നായിരുന്നു. കുട്ടിക്കൃഷ്ണമേനോൻ 1054 കുംഭത്തിൽ മരിച്ചു. കല്യാണിയമ്മയുടെ പ്രഥമപുത്രിയായ കുഞ്ഞിയമ്മയെ ചൊവ്വരനിന്നു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി രാമവർമ്മവലിയതമ്പുരാൻ പരിഗ്രഹിച്ചു. കുട്ടപ്പമേനോനെറ പേരിൽ കല്യാണിയമ്മയ്ക്കു വളരെ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആ വിദുഷിതന്നെയാണു് നമ്മുടെ കവിയെ സംസ്കൃതം പാഠിപ്പിച്ചതു്. ഭാഷാകവിതയ്ക്കു വേണ്ട സംസ്കൃതജ്ഞാനം അദ്ദേഹം ആ വഴിക്കു സമ്പാദിച്ചു. ബാല്യംമുതല്ക്കു് ഇളമനമാത്തിൽത്തന്നെയാണു് താമസിച്ചുവന്നതു്. തത്രോഗത്തിനു വിധേയനായ നമ്മുടെ കവി 1100–ാമാണ്ടു തുലാമാസം 4–ാംനു- മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഒരുസംഗ്രഹം ചെയ്തിരുന്നില്ല.

കൃതികൾ:—1 ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം, 2 മോഹനതുല എന്നീ രണ്ടു ഭാഷാനാടകങ്ങളും, 3 തിരുപ്പതിമാഹാത്മ്യം, 4 ക്രിസ്തുചരിതം എന്നീ രണ്ടു കിളിപ്പാട്ടുകളും, 5 വാരാണസീഗമനം, 6 വ്യാസോത്ഭവം, 7 മിശിഹാവിലാസം എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു തുള്ളൽക്കഥകളും, 8 മാട

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മഹീശകാശിയാത്ര, 9 ശ്രുപ്പകവധം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളും, 10 രാധാമാധവസംവാദം, 11 ശ്രീഗൗരീസംവാദം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു കുറത്തിപ്പാട്ടുകളുമാണു് കുട്ടപ്പമേനോന്റെ പ്രധാനകൃതികൾ. വാരാണസീഗമനം ശീതങ്കൻതുള്ളൽ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ കാശിയാത്രയെ വർണ്ണിച്ചു് എഴുതീട്ടുള്ളതാണു്. തന്റെ പുരസ്കർത്താവായ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാൻ ഒരവസരത്തിൽ തിരുപ്പതിക്ഷേത്രം സന്ദർശിച്ചു മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ 'തിരുവെങ്കടാചലയാത്തിരൈ' എന്നും 'വെങ്കടാചല സ്ഥലപുരാണം' എന്നും പേരുള്ള രണ്ടു തമിഴ്പുസ്തകങ്ങൾ കുട്ടപ്പമേനോന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു് അവയെ ഉപജീവിച്ചു ഭാഷയിൽ കേതിസംവർദ്ധകമായ ഒരു കിളിപ്പാട്ടു് എഴുതണമെന്നാജ്ഞാപിച്ചു.

"ഇളാതലമിതു പരിപാലിച്ചീടു—
മിളയ തമ്പുരാനരുളിയമൂലം
പരമം വെങ്കടാചലപുരാണത്തെ—
പ്പരിഭാഷയാക്കിച്ചുരുക്കിച്ചൊല്ലിനേൻ"

എന്നു് ആ വസ്തുത കവിതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1094—ലാണു് ആ കൃതിയുടെ പ്രകാശനം.

മൂന്നു കൃതികളിൽനിന്നുമാത്രം ഉദാഹരണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"തരുക്കൾ പലതരം തളിർത്തും പൂത്തും തരു
നിരക്കെ നില്ക്കുന്നതും വല്ലികൾ ബഹുവിധം
പരന്നുപടർന്നതിൽപ്പക്ഷികളഹോ! മദി—
ച്ചിരുന്നു പാടുന്നതുമെത്രയും മനോഹരം!
സിംഹവാരണവ്യാഘ്രഭല്ലൂകവൃകാദിക—
ളാഹന്ത! ജാതിവൈരം വെടിഞ്ഞു കളിപ്പതും
നിർമ്മലജലംകൊണ്ടു പൂർണ്ണമാം സരസ്സുക—
ളംബുജനിരകളാൽത്തെളിഞ്ഞു ശോഭിപ്പതും
ഹംസഷഡ്പദാദികളുല്ലസൽപുഷ്പങ്ങളിൽ
സംസരിപ്പതും മറുമീക്ഷിച്ചു വൈനതേയൻ
തിരിച്ചു വൈകുണ്ഠത്തിൽഗ്ഗമിച്ച ഭഗവാനെ
സ്മരിച്ച ഭക്ത്യാ നമിച്ചുണർത്തീ സമസ്തവും."
(തിരുപ്പതിമാഹാത്മ്യം)

"പടുതയോടപ്പോളവന്റെ പുച്ഛ—
മിടതുകൈകൊണ്ടു പിടിച്ചു നാഥൻ
വടിവൊട്ടു തൽക്ഷണേ മാറി മാറി—
യുടനുടൻ ചാടി നടനമാടി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പരമഹിവീരമടമടങ്ങി
അരിനിധനാഗ്രഹം ളൂരെ നീങ്ങി
ഉരുതരമുഠംത്താരിൽബ്ഭീതി പൊങ്ങി
ഉരഗം വൻതാപാബ്ധൗ താണമുങ്ങി.
ഹരിപദപങ്കജം മൗലിഭാഗേ
വിരവൊട്ട വീഴുന്ന നേരത്തിങ്കൽ
പെരിയൊരു പവ്തമെന്നു തോന്നി
പരവശനായിപ്പുകൻറ ഭാവം.''

(കാളിയമർദ്ദനം എട്ടുവൃത്തം)

ആദ്യം കവി രചിച്ച ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം കരുണരസപ്രധാനമാകയാൽ തൻെറ മാതാവു് അതു വായിക്കുകയേ ഉണ്ടായില്ലെന്നും ആ സാധ്വിയുടെ പ്രീതിക്കുവേണ്ടിയാണു് മോഹനതുല നിർമ്മിച്ചതെന്നും കവി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. സത്യഭാമയുടെ ഗർവ്വഭംഗമാണു് പ്രതിപാദ്യം. ഒരു ശ്ലോകം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

''ഇളമനയുളവായിക്കീർത്തിയാൽപ്പാർത്തലത്തെ—
ത്തെളിവിനൊട്ട വിതാനിപ്പോരു വീരാഗ്രഗണ്യൻ
കവികുലമണി കുട്ടിക്കൃഷ്ണമേനോൻ മഹാത്മാ—
ഖവർകളുടയ പുത്രൻ തീർത്തതാണിച്ചരിത്രം.''

താഴെക്കാണുന്ന വരികൾ വാരാണസീഗമനത്തിൽ ഉള്ളവയാണു്.

''വെള്ളപ്പൂങ്കിൻെറ ഭള്ള കുറയ്ക്കുന്ന
വെള്ളിഗ്ഗിരിയുടെയുള്ളിൽത്തെളിവൊട്ടം
പള്ളിവാസംചെയ്കൊള്ളുന്നൊരീശ്വരൻ
വെള്ളമണിയുന്ന തമ്പുരാൻതന്നുടെ
ഉള്ളം കവർന്നുഭാഗേ സദാ കുടി—
കൊള്ളും ജഗദേകസുന്ദരി! ശങ്കരി!''

(വാരാണസീഗമനം തുള്ളൽ)

കെ. പി. കറുപ്പൻ (1060–1113)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കേരളത്തിലെ ഒരവശസമുദായമായ ധീവര(വാല)വർഗ്ഗത്തിൽ ജനിച്ചു സാഹിത്യസോപാനത്തിൽ 'കടിലിൽനിന്നു കൊട്ടാരം'വരെ ഉയർന്ന ഒരനുഗൃഹീതകവിയാണു് കെ. പി. കറുപ്പൻ. അദ്ദേഹം കൊച്ചിയിൽ ചേരാനല്ലൂർദേശത്തു കണ്ടത്തിൽപ്പറമ്പു് എന്ന ഗൃഹത്തിൽ 1060–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 12–ാംനു- ജനിച്ചു. അയ്യനും കൊച്ചുപെണ്ണുമായിരുന്നു യഥാക്രമം അച്ഛനും അമ്മയും. അവർ ഈശ്വരക്ഷേത്രരായിരുന്നതിനാൽ മകനും ഒരു ആസ്തികനായി വളർന്നു. ചേറായി എം. കെ. കൃഷ്ണൻ എന്നൊരാൾ സംസ്കൃതത്തിലെ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അഭ്യസിപ്പിച്ചു. പിന്നീടു് അന്നമനട രാമപ്പുതുവാഠം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ വലിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, മഹാമഹോപാധ്യായൻ കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഗോദവർമ്മതമ്പുരാൻ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യൻ കണ്ണൻനായർ, സഹൃദയതിലകൻ രാമപ്പിഷാരടി മുതലായി പല പണ്ഡിതമൂർദ്ധന്യന്മാരുടെ ശിഷ്യനായി ആ ഭാഷയിൽ ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങളും കുറേയെല്ലാം തർക്കവും വ്യാകരണവും പഠിച്ചു. വാഴ്ചയൊഴിഞ്ഞ രാജർഷി കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാനു കവപ്പന്റെ പേരിൽ അസാമാന്യമായ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടുത്തെ പ്രത്യേകശ്രദ്ധയിലാണു് അദ്ദേഹം സംസ്കൃതം പഠിച്ചതു്. വ്യാകരണം അഭ്യസിച്ചതു രാമപ്പിഷാരടിയുടെ കീഴിലായിരുന്നു. പരിതഃസ്ഥിതികഠം സർവ്വഥാ പ്രതികൂലങ്ങളായിരുന്നിട്ടും അവയെയെല്ലാം തട്ടിത്തകർത്തുകൊണ്ടു സാഹിത്യമാർഗ്ഗത്തിൽ സച്ഛന്ദസഞ്ചാരം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സാമർത്ഥ്യം വിനീതമായ ചര്യകൊണ്ടും വിശ്രമരഹിതമായ വ്യവസായംകൊണ്ടും നമ്മുടെ കവി സമ്പാദിച്ചു. അത്യാവശ്യത്തിനുവേണ്ട ആംഗ്ലേയഭാഷാജ്ഞാനവും സ്വന്തം പരിശ്രമംകൊണ്ടു നേടി. യൗവനത്തിൽത്തന്നെ കൊച്ചിയിലെ ഭാഷാപോഷകന്മാരിലും അധഃസ്ഥിതോദ്ധാരകന്മാരിലും അഗ്രഗണ്യനായ സാഹിത്യകുശലൻ റാവി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ അദ്ദേഹത്തെ സഹോദരനിർവ്വിശേഷമായ സൗഹാർദ്ദത്തോടുകൂടി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും പുരോഗമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സൗഹാർദ്ദം കവപ്പനു് ആജീവനാന്തം നിലനിന്നു. പറമ്പുകാട്ടു ജൂതൻ(മൂത്തം)പറമ്പിൽ കുഞ്ഞമ്മയെയാണു് കവി വിവാഹം ചെയ്തതു്.

അനന്തരകാലജീവിതം:—കവപ്പൻ സർക്കാരുദ്യോഗത്തിലും പടിപ്പടിയായി ഉയർന്നു. 1086–ൽ കൊച്ചി മത്സ്യവ്യവസായഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിലെ ഒരു ഗ്രമസ്ഥനായി സർവീസ്സിൽ പ്രവേശിച്ചു. 1087–ൽ തൃശ്ശൂർ ശിക്ഷാക്രമപാഠശാലയിൽ പണ്ഡിതനായി. 1102–ൽ വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിൽത്തന്നെ അധഃസ്ഥിതോപസംരക്ഷകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ആ സ്ഥാനത്തിരുന്നുകൊണ്ടു് അവശസമുദായാഭ്യുന്നമനത്തിനു പല ഉപകാരങ്ങളും ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. അവിടെനിന്നു പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്കരണക്കമ്മിറ്റിയുടെ കാര്യദർശിയായി ഉയർന്നു. കൊച്ചി ഗവൺമെൻറു് ആ കമ്മിറ്റിയുടെ പണി അവസാനിച്ചപ്പോഠം നാട്ടുഭാഷാസൂപ്രണ്ടുസ്ഥാനം അദ്ദേഹത്തിനു നല്കി. ആ തസ്തിക നിറുത്തൽചെയ്തപ്പോഠം എറണാകുളം രാജകീയമഹാപാഠശാലയിൽ അമ്മാമൻതമ്പുരാന്റെ കീഴിൽ ഭാഷാപണ്ഡിതനായി. 1104–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കുറേക്കാലം കൊച്ചി നിയമസഭയിൽ അംഗമായിരുന്നു. മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ 'കവിതിലകൻ' എന്ന ബിരുദം അദ്ദേഹത്തിനു നല്കി. ഭാഷാപണ്ഡിതനായി ജോലിനോക്കിവന്ന കാലഘട്ടത്തിൽ 1102 വൃശ്ചികമാസത്തിൽ പാർശ്വശൂല (Pleuracy) എന്ന രോഗത്തിനു വിധേയനായി. അവധിയെടുത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കോയമ്പത്തൂരിലും മറ്റും പോയി ചികിത്സിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും ഫലമുണ്ടായില്ല. ആ ദശാസന്ധിയിലും അമ്മാമൻതമ്പുരാനുമായി ശ്ലോകത്തിൽ കത്തുകഥ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. 1113–ാമാണ്ടു മീനമാസം 10–ാംനു- എറണാകുളത്തു സ്വഗൃഹമായ സാഹിത്യകുടീരത്തിൽവച്ചു മരിച്ചു.

കൃതികഥ:—1 കാളിയമർദ്ദനം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 2 എഡ്വർഡ്°വിജയം സംഗീതനാടകം, 3 ഭാഷാമൈരേയീപരിണയം നാടകം, 4 ബാലാകലേശം നാടകം, 5 ലളിതോപഹാരം കിളിപ്പാട്ട്°, 6 ആചാരഭൂഷണം, 7 ശകുന്തള അഥവാ നിരാകൃതയായ നായിക, 8 ശാകുന്തളം വഞ്ചിപ്പാട്ട്° ഒന്നാം ഭാഗം, 9 ഉദ്യാനവിരുന്നു°, 10 ജാതിക്കുമ്മി, 11 ഭീനസ്വരം, 12 തിരുനാഥംക്കുമ്മി, 13 കൈരളീകൗതുകം മൂന്നു ഭാഗം, 14 ബാലോദ്യാനം മൂന്നു ഭാഗം, 15 ചിത്രാലങ്കാരം ആറു ഭാഗം, 16 ജൂബിലിഗാനം മൂന്നു ഭാഗം, 17 ഒരു താരാട്ട്°, 18 സാമുദായികഗാനകലകഥം മുതലായ പല കൃതികഥം നമ്മുടെ കവി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു°. ഇവ കൂടാതെ 19 ധ്രുവചരിതം, സൗദാമിനി, പഞ്ചവടി, ശാകുന്തളം ഉത്തരഭാഗം എന്നീ സംഗീതനാടകങ്ങഥം സ്കൂളുകളിൽ വിദ്യാർത്ഥികഥംക്കു° അഭിനയിക്കുന്നതിനായി ഓരോ അവസരത്തിൽ എഴുതിക്കൊടുത്തിട്ടുള്ളതായും കാണുന്നു. ആ നാടകങ്ങളൊന്നും അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. മനുസ്മൃതി കുറേ ഭാഗം കിളിപ്പാട്ടായിട്ടും തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു°. 1, 2 എന്നീ കൃതികഥം ബാല്യകാലത്തു രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണു°. അവ കവി നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. ബാലാകലേശമാണു° ആദ്യമെഴുതിയ മുദ്രിതനാടകം. അതു വാഴ്പ്പയൊഴിഞ്ഞ കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാന്റെ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തി സംബന്ധിച്ചു കവി രചിച്ചതും മത്സരപരീക്ഷയിൽ റാവുസാഹിബു° നമ്പെരുമാഥംച്ചെട്ടിയുടെ സമ്മാനത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചതുമാണു°. വൈശ്രവണന്റെ പുത്രിയായ ബാലാദേവിയെയാണു° പഴയന്നൂർക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും ആ ബാലാശബ്ദം ഭാഷയിൽ കൊച്ചിയായിത്തീർന്നതാണെന്നും കവി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. മൂന്നങ്കങ്ങഥംകൊണ്ടു പ്രസ്തുതരൂപകം അവസാനിക്കുന്നു. മൈരേയീപരിണയത്തിൽ കവപ്പനു° ഒരു വിവർത്തകന്റെ സ്ഥാനമേയുള്ളൂ. മൂലഗ്രന്ഥം യശശ്ശരീരനായ മൈസൂർ ശ്രീകൃഷ്ണരാജ ഉടയാർ മഹാരാജാവിന്റെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതന്മാരിൽ അഗ്രേസരനായിരുന്ന മണ്ടിക്കൽ രാമശാസ്ത്രികഥം 1089–ാമാണ്ടു നിർമ്മിച്ചതും നളവിജയം എന്നുകൂടി പേരുള്ളതുമായ മൈരേയീപരിണയമാകുന്നു. വിവർത്തനാസഹമായ ആ കൃതി നമ്മുടെ കവി നിപുണമായി തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു നാടകങ്ങളാണു° അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖ്യകൃതികഥം. ആചാരഭൂഷണം അധഃസ്ഥിതസമുദായങ്ങളുടെ സാന്മാർഗ്ഗികമായ അഭ്യുന്നതിയെ ലക്ഷീകരിച്ചു രചിച്ച ഒരു ഗദ്യപദ്യാത്മകമായ ഗ്രന്ഥമാകുന്നു. ശകുന്തള നാലു ഭാഗങ്ങഥം ഉഥംക്കൊള്ളുന്ന ഒരു കാവ്യമാണു°. കൈരളീകൗതുകം തുടങ്ങിയ നാലു ഗ്രന്ഥസമുച്ചയങ്ങഥം സ്തുതികുട്ടികഥംക്കു കഥനത്തിനുവേണ്ടി സ്വകീയങ്ങളും പരകീയങ്ങളുമായ ലളി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തകാവ്യഖണ്ഡങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ച പ്രസിദ്ധീകരിച്ചവയാണു്. അവയിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടു സമുച്ചയങ്ങളിലെ കൃതികളും മൂന്നാമത്തേതിലും ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. കൊച്ചിയിലെ തുറമുഖംപണി ആരംഭിച്ചപ്പോൾ കായലിലെ ചില ഉൗന്നുകുറ്റികളും പിഴുതുകളയേണ്ട ആവശ്യം അധികൃതന്മാർക്കു നേരിട്ടു. തന്നിമിത്തം സഹസമുദായത്തിനു വരാവുന്ന ദോഷങ്ങളെ വിവരിച്ചു് എഴുതിയ കൃതിയാണു് ഒരു താരാട്ടു്. അതും മുദ്രണം ചെയ്തിട്ടില്ല.

അധഃസ്ഥിതോന്നമനവും കവിതയും:—1101—ാമാണ്ടു തുലാമാസത്തിൽ ശ്രീശങ്കരഭഗവൽപാദർ സംസ്ഥാനാതിഥിയായി കൊച്ചി സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ കൊച്ചിമഹാരാജാവും അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു ഉദ്യാനവിരുന്നു നല്കി. അക്കാലത്തു കവി ധീവരസമുദായത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയെന്ന നിലയിൽ നിയമസഭയിലെ അംഗമായി ദേശസേവനം അനുഷ്ഠിക്കുകയായിരുന്നു. കൊച്ചി ഗവൺമെൻറ് ആ സൽക്കാരത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ മറ്റു നിയമസഭാസാമാജികന്മാരെയെല്ലാം ക്ഷണിക്കുകയുണ്ടായെങ്കിലും കവിയെ ആ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയില്ല. അതു ജാതിക്കുശുമ്പുമാണിമിത്തമാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി മനസ്സു ചുട്ടു തുവൽ കണ്ണുനീരിൽ മുക്കി എഴുതിയതാണു് ഉദ്യാനവിരുന്നു് അഥവാ ഒരു ധീവരന്റെ ആവലാതി എന്ന കൃതി. ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതവൃത്തത്തിൽ 25 ശ്ലോകങ്ങൾമാത്രമേ അതിൽ അടങ്ങീട്ടുള്ളു എങ്കിലും അവയുടെ ഹൃദയദ്രവീകരണശക്തി അനന്യാദൃശമാണു്. ജാതിക്കുമ്മി, ബാലാകലേശത്തിൽ എടുത്തു ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. അതും ദീനസ്വരവും ജാതിയുടെ അത്ഥ്രുനൃതയെ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.

സാമുദായികഗാനങ്ങൾ:—കേരളത്തിലെ പഴയ പാട്ടുകൾ ശേഖരിക്കുന്നതിൽ കവുപ്പൻ വളരെക്കാലം വ്യാപൃതനായിരുന്നു. അത്യന്തം ഹൃദ്യങ്ങളായ ആ ഗാനങ്ങളെ ഉദാഹരണസഹിതം വിവരിച്ചു് അവയുടെനേർക്കു് അനുവാചകന്മാരെ ഉന്മുഖീകരിക്കുന്ന ഒരു പ്രബന്ധമാണു് സാമുദായികഗാനങ്ങൾ എന്ന പുസ്തകം. ചെറുമൻപാട്ടുതൽ വിവിധ സമുദായങ്ങളുടെയിടയിൽ ഇന്നും പ്രചരിക്കുന്ന പതിന്നാലു തരത്തിലുള്ള പാട്ടുകൾ അതിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ പാട്ടുകളും പ്രത്യേകിച്ചു വഞ്ചിപ്പാട്ടും കവുപ്പൻ പാടിയാൽ കേൾക്കാനുള്ള സുഖം ആക്കാലത്തു് അനുഭവൈകവേദ്യമായിരുന്നു.

കവിതാമാതൃകകൾ:—കവുപ്പന്റെ കൃതികൾ പ്രായേണ പ്രസന്നപ്രൗഢസരസങ്ങളാണു്. ഉജ്ജ്വലമാണു് സാമാന്യമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശൈലി. ശയ്യാഹ്ലാദമില്ലാത്ത പദ്യങ്ങൾ വളരെവളരെ ചുരുങ്ങും. അതിവാസനക്കാരനായ ഒരു കവിയെയാണു് ഓരോ കൃതിയിലും നിരീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു് ഏന്റെ ആശയം വ്യക്തമാക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ആലസ്യം വിട്ടു നിത്യം പതിപരിചരണം
ചെയ്യണം; ക്രോധമാം മ—
ട്ടാലംബിക്കാതെ വത്തിക്കണ,മനിശമസൂ—
യാദിയെക്കൈവിടേണം;
ശീലം കാലം കുലം സജ്ജനതതിയിവയെ—
ച്ചിന്തകൊണ്ടും നികാമം
നീ ലംഘിക്കാതിരുന്നീടണമയി മകളേ!
ഭർത്തൃഗേഹം ഗമിച്ചാൽ." (മൈമീപരിണയം)

"ഭൃംഗിത്തയ്യലാളാം നളിനിയുടെ വരൻ
രാവൊളിക്കംബുളത്തെ—
സ്സുഭഗശ്രീ കളിക്കും മൃദുലതരകരം—
കൊണ്ടു നീക്കുന്നനേരം
മുഗ്ധാഹീനപ്രകാശം തടവി വിലസുമീ
മേടിനീമൗലിരത്നം
നിദ്രാഭംഗപ്രസംഗം ഹിമകണപുളകം
പൂണ്ടു കാണിച്ചിടുന്നു." (ബാലാകലേശം)

"തളിരാകിയ ചുണ്ടിനുള്ളിലോമ—
ന്മിളിതാഭം സുമമന്തപംക്തി കാട്ടി
അളികാമുകനെ ക്ഷണിച്ചു വല്ലി—
ക്കിളിനേർവാണികം കൂത്തടിച്ചിടുന്നു."
(ബാലാകലേശം)

"ആവിധം പ്രിയകൃതാവധീരണാ—
ദാവവഹനിയിലെരിഞ്ഞ ഹൃത്തൊട്ടും
പൂവലംഗികം തൊഴും ശകുന്തളാ—
ദേവി രാജസഭ വിട്ടിറങ്ങിനാൾ.

അന്യയെന്നരചനുദ്ധയെന്നു തൻ—
വന്യബന്ധുജനവും ത്യജിക്കയാൽ
ദൈന്യവാർദ്ധിയിലുഴന്നു മേനകാ—
കന്യ, നാവികരൊഴിഞ്ഞ തോണിപോൽ." (ശകുന്തള)

"കാറില്ലാത്തതുമൂലമോ പുകളെഴുന്നൗദ്യോഗികാദ്ധ്യായമ—
ഞ്ഞൂറില്ലാത്തതുമൂലമോ പഴയതാം പേരേടിലില്ലായ്കയോ
വേറില്ലാളകം കൂറിലെന്ന ധ്രുതിയോ മൂലം മനഃപൂർവ്വമായ്—
ക്കൂറില്ലാതെ വെടിഞ്ഞുപോലടിയനെക്കാരുണ്യവാരാന്നിധേ!"
(ഉദ്യാനവിരുന്നു°

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കാളിന്ദീനദിയിങ്കലന്ന കമലപ്പൂമ്പൈതൽ കൂപ്പുന്നൊര—
ക്കാളിപ്പെണ്ണു സലീലമത്തരണിയിൽത്തൃക്കാലണയ്ക്കായ്കിലോ
കേളിപ്പെട്ട പരാശരന്നഭിനവദ്വീപിൽ പ്രകാശോദയം
മേളിക്കും ഭുവനൈകവന്ദ്യതനയൻ സഞ്ജാതനായീടുമോ?"

(ഉദ്യാനവിരുന്നു°)

"ആ ലാവണ്യപയോധിയാകുമരയപ്പെണ്ണിന്നൊരുണ്ണിക്കിടാ—
വാ ലാക്കിൽ സ്പൃഹണീയവെണ്മണലണിദ്വീപിൽപ്പിറക്കായ്കിലോ
ന്യലാമാലകഠം തീർത്തു മാമറകളെത്തോഷജ്ഞർ വാഴ്ത്തുംവിധം
നാലായിട്ട പകുക്കുവാനിതരനാരുണ്ടായിരുന്നു വിഭോ?"

(ഉദ്യാനവിരുന്നു°)

ആ ഉപാലംഭം സമർപ്പിച്ച കവിയിൽ മഹാരാജാവിനു സന്തോഷമേ തോന്നിയുള്ളൂ. ആമാതിരി അവസരങ്ങളിൽ അധികൃതന്മാർക്കുള്ള വക്രീയചിന്ത അതോടുകൂടി നാമാവശേഷമായി.

ജാതിക്കുമ്മി:—ശങ്കരഭഗവൽപാദരുടെ മനീഷാപഞ്ചകത്തിന്റെ ഒരു വിവൃതമായ പരിഭാഷയാണു° ജാതിക്കുമ്മി.

"ശ്രീശങ്കരാചാര്യസ്വാമി മുന്നം
കാശിയിൽവച്ചു കുളികഴിഞ്ഞു°
ഈശനെ ധ്യാനിക്കാൻ പോയപ്പോളുണ്ടായ
പേശലിതു കേൾക്ക യോഗപ്പെണ്ണേ! അതു
മോശത്തരം തീർക്കും ജ്ഞാനപ്പെണ്ണേ!

തിങ്കൾത്തലയൻ പറയനുമായ°
ശങ്കരിയന്നു പറച്ചിയുമായ°
ശങ്കരാചാര്യൻ വരുന്ന വഴിമദ്ധ്യേ
ശങ്കയെന്യേ നിന്നു യോഗപ്പെണ്ണേ! തെല്ലൊ—
രങ്കമുണ്ടായപ്പോൾ ജ്ഞാനപ്പെണ്ണേ!"

എന്നിങ്ങനെയാണു° ആ കുമ്മിയുടെ ആരംഭം. താൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച സ്തോത്രപുസ്തകങ്ങളിലും കവി സ്വകീയങ്ങളായ അനേകം നല്ല കാവ്യശകലങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു മുൻപു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അവയും° ഇവിടെ മാതൃക കാണിക്കണമെന്നുദ്ദേശിക്കുന്നില്ല.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പത്തഞ്ചാമധ്യായം

ചില തിരുവിതാംകൂർക്കവികൾ (തുടർച്ച)

അഴകത്തു പത്മനാഭക്കുറുപ്പ് (1044–1107) ജനനം:— പത്മനാഭക്കുറുപ്പ് 1044–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 5–ാംനു- കരുനാഗപ്പള്ളി ത്താലൂക്കിൽ ചവറ തെക്കുംഭാഗത്തുള്ള സുപ്രസിദ്ധമായ അഴകത്തുകുടും ബത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു നാരായണൻ എമ്പ്രാന്തിരിയും മാതാവു കൊച്ചുകുഞ്ഞുകുഞ്ഞമ്മയുമായിരുന്നു. ഈ. പത്മനാഭക്കുറുപ്പ് എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹം അറിയപ്പെടുന്നതു്. അഴകത്തുകുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കു് ഈശ്വരൻ എന്നൊരു മാറാപ്പേരുണ്ടു്. ആ ഈശ്വര ശബ്ദത്തെയാണു് 'ഈ' എന്ന അക്ഷരം സൂചിപ്പിയ്ക്കുന്നതു്. കുടുംബ ത്തിലെ കാരണവനു 'ശ്രീകരണം പള്ളിയാടി' എന്നും, മറ്റംഗ ങ്ങൾക്കു 'കണക്കു പള്ളിയാടി' എന്നും സ്ഥാനമാനങ്ങളുണ്ടു്. അതനു സരിച്ചു് 'അഴകത്തു പള്ളിയാടി ഈശ്വരൻ പത്മനാഭൻ' എന്നാണു് കവിയുടെ സംപൂർണ്ണമായ നാമധേയം. ആ തറവാട്ടിലേയ്ക്കു തിരുവനന്ത പുരം ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രം സംബന്ധിച്ചുള്ള അധികാരങ്ങളെ പ്പറ്റി മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതാണല്ലോ.

വിദ്യാഭ്യാസം:—കുറുപ്പിന്റെ അച്ഛനു മാതൃഭാഷയായ കന്നാടക ത്തിനുപുറമേ തമിഴു്, ഹിന്ദുസ്ഥാനി എന്നീ ഭാഷകളിലും അറിവുണ്ടാ യിരുന്നു. പത്തു വയസ്സിനകം രഘുവംശം പ്രഥമസർഗ്ഗംവരെ കുറുപ്പു സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീടു തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചിരുന്ന അമ്മാവന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ അവിടത്തെ ഫോർട്ടു ഹൈസ്കൂൾ വിദ്യാലയത്തിൽ ആറു കൊല്ലം ആംഗലേയഭാഷ പഠിച്ചു. അക്കാ ലത്തും സംസ്കൃതം അഭ്യസിക്കുന്നതിലാണു് ആ ബാലൻ ആസക്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നതു്. അവിടെവച്ചു പതിനഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളെ കാണുവാൻ ഇടവരികയും, ആ മഹാ കവി സരസ്വതീവന്ദനരൂപത്തിൽ ഒരു ശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കുവാൻ നിയോ ഗിച്ചപ്പോഴും

"അഹം സരസ്വതീം വന്ദേ സച്ചിദ്സ്ഫടികസന്നിഭാം
പാദാരവിന്ദം ഭജതാം സർവ്വവിദ്യാപ്രദായിനീം"

എന്ന ശ്ലോകം നിമ്മിച്ചുചൊല്ലുകയും ചെയ്തു. മേലും സംസ്കൃതം തുടർന്നു പഠിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം വാത്സല്യപൂർവ്വം ഉപദേശിച്ചു. പതിനേഴാ മത്തെ വയസ്സിൽ കാരണവൻ അന്തരിക്കുകയാൽ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു തിരിയെപ്പോയി. അദ്ദേഹത്തിനു രണ്ടു ജ്യേഷ്ഠന്മാരും ഒരനുജത്തിയുമുണ്ടാ യിരുന്നു. മൂത്ത ജ്യേഷ്ഠൻ കരണത്താക്കുറുപ്പായി തിരുവനന്തപുരത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

താമസിച്ചു; ഇളയ ജ്യേഷ്ഠൻ ഇരണിയലുള്ള കുടുംബാവസ്തുക്കളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി അങ്ങോട്ടു പോയി. അദ്ദേഹം തിരുക്കുറം മലയാളത്തിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത ഒരു പണ്ഡിതനായിരുന്നു. കുടുംബത്തിലെ ഭരണം പത്മനാഭക്കുറുപ്പും ഏറെറടുക്കേണ്ടിവന്നു. എങ്കിലും അവിടെയും കുറെക്കാലം പുതുക്കാട്ടുമഠത്തിൽ കൃഷ്ണനാശാൻ എന്ന പണ്ഡിതന്റെ കീഴിൽ നാടകാലങ്കാരങ്ങളും ജ്യോതിഷവും പഠിച്ചു. കൃഷ്ണനാശാനെ ഗന്ധർവ്വവിജയം ആട്ടക്കഥയിൽ താഴെ കാണുന്നവിധത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

"മനീഷിപങ്കേരുഹകർമ്മസാക്ഷിണം
മനോജസങ്കാശശരീരശോഭിതം
സമുദ്രഗംഭീരമതീവ പേശലം
ഹൃദം ഭജേ സംപ്രതി കൃഷ്ണനാമകം."

പുതുക്കാട്ടുമഠത്തിൽ കൃഷ്ണനാശാൻ:—പ്രസ്തുതപണ്ഡിതനെപ്പററി സല്പം ഈ ചരിത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കൃഷ്ണനാശാൻ അഴകത്തു വിദ്വാൻ കുറുപ്പിന്റെ പുത്രനും ചവറയിൽ പുതുക്കാട്ടുമുറിയിൽ മഠത്തിൽവീട്ടിലെ ഒരു അംഗവുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1024 മേടത്തിൽ അശ്വതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു് ആ തറവാട്ടിലെ ഇടിക്കാളിയമ്മയായിരുന്നു. മാതാപിതാക്കന്മാർ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ മരിച്ചുപോയി. ആദ്യകാലത്തു് അച്ഛനും പിന്നീടു് ഓച്ചിറ തട്ടപുരയ്ക്കൽവീട്ടിൽ രാമൻപിള്ളയാശാനും സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചു. പിന്നീടു് ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ ശിഷ്യനായി ശാസ്ത്രാഭ്യാസം ചെയ്തു. വ്യാകരണം, തർക്കം, ജ്യോതിഷം, വൈദ്യം, മന്ത്രം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നല്ല അവഗാഹമുണ്ടായിരുന്ന ആശാന്റെ ശിഷ്യസമ്പത്തു് ഏകദേശം കുമ്മൻപള്ളി രാമൻപിള്ളയുടേതുപോലെ വിപുലമായിരുന്നു. പരവൂർ കേശവനാശാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഛാത്രനായിരുന്നുവെന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ചവറ പുതുക്കാട്ടുമുറിയിൽ കടവൂർ കാലാപടിഞ്ഞാറേതിൽ കുഞ്ഞുകുഞ്ഞമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. 1091–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസത്തിൽ മകയിരംനക്ഷത്രത്തിൽ മരിച്ചു. വൈദ്യമഞ്ജരി എന്നൊരു ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥവും പരശുരാമവിജയം ആട്ടക്കഥയും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വൈദ്യമഞ്ജരിമാത്രമേ അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളു.

അനന്തരകാലജീവിതം:—പത്മനാഭക്കുറുപ്പു ഹിന്ദുസ്ഥാനിയിലും സാമാന്യജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ആ ഭാഷ പഠിച്ചതു് അച്ഛനിൽനിന്നായിരുന്നു. കുന്നത്തൂർ പള്ളിക്കൽപ്പുകുതിയിൽ ചാങ്ങയിൽ പുതിയവീട്ടിലെ ഭാഗീരഥിക്കുഞ്ഞമ്മയായിരുന്നു പത്നി. അങ്ങനെ പതിനേഴാമത്തെ വയസ്സിൽ കുടുംബശാഖയുടെ ഭരണം കിട്ടിയ നമ്മുടെ കവി ഇരുപത്തൊന്നു കൊല്ലം ആ ഭരണം അനുസ്യൂതമായി തുടർന്നു. മിതവ്യയംകൊണ്ടും കാര്യശ്രേഷ്ഠികൊണ്ടും അതിലെ സമ്പത്തു വർദ്ധിപ്പിച്ചു. 1067–ൽ അമ്മ മരിച്ച അവസരത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠനോടുകൂടി ഒരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊല്ലം തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ ഒരു കൊല്ലത്തിനിടയ്ക്കു കരമന കേശവശാസ്ത്രിയുടെ കീഴിൽ സിദ്ധാന്തകൗമുദി പൂർവ്വാർദ്ധം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിച്ചു; പിന്നീടു സപ്രയത്നംകൊണ്ടു തത്സംബന്ധമായ ജ്ഞാനത്തിനു ദാർഢ്യം വരുത്തി. ആ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെയാണു് കവിതാനിർമ്മാണവും ആരംഭിച്ചതു്. ആദ്യത്തെ വാല്മയം പ്രതാപരുദ്രയശോഭൂഷണത്തിലുള്ള നാടകപ്രകരണമായ പ്രതാപരുദ്രകല്യാണം എന്ന അഞ്ചങ്കത്തിലുള്ള നാടകത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണു്. അക്കാലത്തു ഗോപാലമേനോൻ എന്നൊരു വക്കീൽ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം മറ്റു ചില കവികളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി മൂന്നുകടികം തർജ്ജമചെയ്തു വിദ്യാവിനോദിനിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിലെ നാലും അഞ്ചും ആറും അങ്കങ്ങൾ വിവർത്തനം ചെയ്തതു കേരളപ്പാണു്. 1084 അവസാനത്തിൽ കുടുംബഭരണത്തിൽനിന്നൊഴിഞ്ഞു ശാന്തശീലനായ കേരളപ്പൻ തന്റെ ചെലവിലേക്കായി തിരിച്ചുവച്ച ഏതാനും വസ്തുക്കളിലെ ആദായത്തിനുമാത്രം അവകാശിയായി പ്രത്യേകം താമസമാരംഭിച്ചു. ആ ആദായം ചെലവിനു തികയാത്തതിനാൽ 1093-ൽ ചവറ ഇംഗ്ലീഷ്ഹൈസ്കൂളിലെ മലയാളപണ്ഡിതനായി പണി നോക്കിത്തുടങ്ങി. 1104-ൽ കാസരോഗം ബാധിച്ചു. തന്മൂലം 1107-ാമാണ്ടു തുലാമാസം 20-ാംനു- യശശ്ശരീരനായി. അന്ത്യശ്വാസംവരെ സാഹിത്യനിർമ്മിതിയിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരുന്ന അദ്ദേഹം തുലാം 19-ാംനു-പോലും ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കിരീടധാരണം സംബന്ധിച്ചു ചവറ ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു ഗാനം ചെയ്യുന്നതിനു് ഒരു വഞ്ചിപ്പാട്ടു് എഴുതിക്കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. കേരളപ്പൻ തികഞ്ഞ ഒരു ശ്രീരാമഭക്തനായിരുന്നു. തുളസീദാസന്റെ ഹിന്ദീരാമായണം വായിച്ചപ്പോളാണു് അദ്ദേഹത്തിനു തദ്വിഷയകമായ ഭക്തി ഉറച്ചതു്. 1070മുതൽ അധ്യാത്മരാമായണം നിത്യപാരായണത്തിനുപയോഗിച്ചുവന്നു. രാമചന്ദ്രവിലാസം മഹാകാവ്യത്തിന്റെ രചനയ്ക്കും അതുതന്നെയായിരുന്നു പ്രധാനമായ പ്രേരകശക്തി.

കൃതികൾ:—പദ്മനാഭക്കേരളപ്പൻ മുൻപു മൂന്നിക്കാണിച്ച 1 പ്രതാപരുദ്രകല്യാണം നാടകത്തിനുപുറമേ, 2 മീനകേതനചരിത്രം നാടകം, 3 കുംഭനാസവധം ആട്ടക്കഥ, 4 ഗന്ധർവ്വവിജയം ആട്ടക്കഥ, 5 തുലാഭാരശതകം തർജ്ജമ, 6 വ്യാഘ്രാലയേശസ്തവം തർജ്ജമ, 7 രാമചന്ദ്രവിലാസം മഹാകാവ്യം, 8 പ്രഭുശക്തി എന്ന ഖണ്ഡകാവ്യം, 9 ശ്രീഗണേശപുരാണം കിളിപ്പാട്ടു്, 10 മാർക്കണ്ഡേയപുരാണം കിളിപ്പാട്ടു്, 11 ചാണക്യശതകം എന്നീ കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കുവലയാശ്വീയം എന്നു് അഞ്ചധ്യായങ്ങളിൽ ഒരു കിളിപ്പാട്ടു് 1090-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതു മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിലെ ഒരു ഭാഗമാണു്. മീനകേതനചരിതം ആയില്യംതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ അതേ പേരിലുള്ള

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗദ്യപുസ്തകത്തെ ഉപജീവിച്ച് 1068–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു നിർമ്മിച്ചു. തുലാഭാരശതകത്തിന്റെയും വ്യാഘ്രീലാലന്റേശസ്തവത്തിന്റെയും മൂലഗ്രന്ഥങ്ങൾ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ വാങ്മയങ്ങളാണ്. 1069–ലാണ് രാമചന്ദ്രവിലാസം ആരംഭിച്ചതു്. കൊല്ലത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടിരുന്ന മലയാളിപത്രത്തിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ അതു ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുവന്നു. ഒൻപതു സർഗ്ഗംവരെ രചിച്ചതിനുമേൽ കുറേക്കാലം കാര്യഗൗരവത്തെ പരിഗണിച്ച് അതിൽനിന്നു വിരമിച്ചുവെങ്കിലും അനേകം സുഹൃത്തുക്കളുടെ അഭ്യർത്ഥനയും പ്രോത്സാഹനവുംകൊണ്ട് അതു ക്രമേണ ഇരുപത്തൊന്നു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ മുഴുമിപ്പിച്ചു. കൊല്ലം 9–ാം ശതകത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിൽ നടന്നതായി ഐതിഹ്യവേദികയും പറയുന്ന ഒരു കഥയെ ആസ്പദമാക്കി 1089–ൽ തൃശ്ശൂർ ലക്ഷ്മീഭായി മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യമാണ് പ്രഭുശക്തി. അതിൽ മൂന്നു സർഗ്ഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു പുരാണങ്ങൾ കിളിപ്പാട്ടുരീതിയിൽ തർജ്ജമചെയ്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിനായി കേരളപൗരാണികൻ എന്നൊരു മാസിക ആർ. മാധവൻനമ്പ്യാത്താന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചു. രണ്ടു കൊല്ലവും ആറു മാസവുമേ അതു നടന്നുള്ളൂ. അതിലാണ് ഗണേശപുരാണത്തിന്റെയും മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിന്റെയും ആദ്യഭാഗങ്ങൾ ആവിർഭവിച്ചതു്. 1103–ൽ അപൂർണ്ണമായിക്കിടന്ന ഗണേശപുരാണത്തിന്റെ വിവർത്തനം വീണ്ടും തുടങ്ങി. 1105–ൽ ആ ഗ്രന്ഥം സംപൂർണ്ണമാക്കി. മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിന്റെ തർജ്ജമ പൂർത്തിയാക്കുവാൻ പിന്നീടു് ഉദ്യമിച്ചുവെങ്കിലും ഒടുവിലത്തെ പതിനഞ്ചധ്യായങ്ങൾ സ്പർശിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അവകൂടാതെ കവിയുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ നാരായണക്കുറുപ്പിന്റെ തിരുക്കുറൾഗദ്യതർജ്ജമയും കേരളപൗരാണികനിൽ മുദ്രിതമായി. മുക്തികോപനിഷദ്വ്യാഖ്യാനവും സംസ്കൃതം ആരംഭിച്ചു. ചാണക്യശതകം സംസ്കൃതത്തിലെ ചാണക്യശതകം എന്ന ലഘുവായ നീതികാവ്യത്തിന്റെ തർജ്ജമയാണ്.

കവിതാരീതി:—ഭാഷാകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഭ്യർഹിതമായ ഒരു സ്ഥാനമാണ് പത്മനാഭക്കുറുപ്പിനു നല്കേണ്ടതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടു പ്രധാനകൃതിയാണ് രാമചന്ദ്രവിലാസവും പ്രഭുശക്തിയും. അദ്ദേഹം ശബ്ദാലങ്കാരജടിലമായ തുലാഭാരശതകം തർജ്ജമചെയ്ത ചിത്രശ്ലോകനിർമ്മാണത്തിൽ വിദഗ്ധനായിത്തീർന്നിരുന്നതിനു രാമചന്ദ്രവിലാസത്തിൽ ലക്ഷ്യമുണ്ട്. അതിലെ എട്ടാം സർഗ്ഗം യമകാലംകൃതവും ഇരുപതാം സർഗ്ഗം ചിത്രശ്ലോകഗഹനവുമാണ്. ഭാഷയിലെ ഒന്നാമത്തെ മഹാകാവ്യമായ രാമചന്ദ്രവിലാസത്തിന്റെ പ്രണേതാവെന്ന നിലയിൽ കവി നമ്മുടെ സവിശേഷമായ ബഹുമാനത്തെ അർഹിയ്ക്കുന്നു. അതിൽ അനേകം സംസ്കൃതകവികളുടെ സൂക്തികൾ സംക്രമിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നുള്ള വസ്തുത അദ്ദേഹംതന്നെ അവതാരികയിൽ സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. താൻ പ്രധാനമാതൃകയായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭോജചമ്പുവിനെയാണെന്നും അദ്ദേഹം ഏറെപറയുവാൻ മടിച്ചിട്ടില്ല. മനസ്സുവച്ചാൽ പരോപജീവനം കൂടാതെതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു് ആ കാവ്യം ആമൂലാഗ്രം രചിക്കാമായിരുന്നു. പ്രൗഢശക്തിയാണു് സഹൃദയന്മാക്കു് ഒന്നുകൂടി രസനിഷ്യന്ദിയായിത്തോന്നുന്നതു്. ഇനി കവിപ്പിന്റെ കൃതികളിൽനിന്നു ചില ഭാഗങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഗന്ധവ്വവിജയം:—ഈ ആട്ടക്കഥയ്ക്കു വൈശിഷ്ട്യമൊന്നുമില്ല. ഒരു ശ്ലോകം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

"വിജിഗീഷുരാശു വിജയോഥ ഖേചരാൻ
സഹജം പ്രണമ്യ സ ഹി ജാതകൗതുകഃ
മന്യതേ സ്മ വായുതനയം കപീശ്വരം
രജനീചരൗഘരജനീദിനേശ്വരം."

രാമചന്ദ്രവിലാസം:—

"സൗധങ്ങൾ മേല്പെട്ടു വളർന്നു നമ്മെ—
ബ്ബാധിക്കുമെന്നുള്ളൊരു സംശയത്താൽ
ധാതാവു പണ്ടേ നിജലോകവാസം
സാധിച്ചതല്ലീ സകലത്തിനുംമേൽ?" (പ്രഥമസർഗ്ഗം)

"ചുള്ളച്ചെങ്കല്ലു കെട്ടിച്ചുമരു മുഴുവനും
വെള്ളവെച്ചാ മുറിയ്ക്കും
പുള്ളിപ്പോർമാന്റെ പള്ളയ്ക്കു്ഴമൊരു മുടികൊ—
ണ്ടുള്ളൊരാ പ്ലാൻതുണിയ്ക്കും
ചുള്ളിക്കൂട്ടങ്ങൾ തീയിട്ടെരിയുമളവുയ—
ർന്നീടുമൂറൻപുകയ്ക്കും
പൊള്ളിച്ചീടും ചിരട്ടക്കനലുടയ നെരു—
പ്പോടിനും നന്മ വന്നു." (അഷ്ടമസർഗ്ഗം)

ഒടുവിൽ രാമചന്ദ്രപരമായ ഒരു പ്രാർത്ഥനാനവകംകൂടി കവി ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. അതിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

"തൽകാരുണ്യം ലഭിക്കുന്നതിനധികധനം—
കൊണ്ടു സംതൃപ്തനാക്കാൻ
ശക്തിപ്പെട്ടില്ല വൈരോചനിയു;മൊരു മുറി—
ക്കീര നല്കീട്ടൊരിക്കൽ
നില്ക്കാൻ മേലാത്തൊരാപത്തിലുമപകടമി—
ല്ലാതെ പാഞ്ചാലി നിന്നാഥ;
കേതിക്കുന്ന വശ്യൻ പരമതിവന്നു ന—
ല്കീടണം ഭാഗ്യരാശേ!"

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രൗഢശക്തി:—ഇതു രചിച്ച കാലത്തു കവിയുടെ പാടവം എത്ര മാത്രം ഉയന്നിരുന്നു എന്നു താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുന്നു. പറയത്തക്ക യാതൊരു രചനാവൈകല്യവും ആ ഖണ്ഡകാവ്യത്തിലില്ല. നവനവോല്ലേഖങ്ങൾ അവിടെയവിടെ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്.

"ആരോടുമില്ലവനൊരുഭംക്കനിവാത്തശേ—
ക്കാരോടുമുണ്ടു ദിവസേന മുഴുത്ത ശത്രും
കാരോട്ടുകിണ്ടിയിലിരുന്നു ദുഷിച്ച കന്നിൻ
മോരോടവന്റെ പരിചാരകർ പങ്കുചേരും."

"അന്തിക്കു ചുരിരുളടഞ്ഞിതു ദിക്കിലെല്ലാം
മന്തിക്കുരങ്ങിനെതിരാം മഷിവർണ്ണമോടേ
ഉന്തിക്കുതിച്ചുയരുമഞ്ജനപർവ്വതംപോൽ
പൊന്തിക്കുടുക്കമൊടു കാർമുകിലും നിരന്നു.

ഉന്മാദമോടരിയ ദുഷ്ടരടുത്തു വന്നാൽ
തന്മാനഹാനിയെ നിനച്ചെതിരിട്ടിടാതെ
പിന്മാറാമുള്ള സുജനങ്ങൾകണക്കൊളിച്ചു
സന്മാർഗ്ഗവീഥികളിലുള്ളൊരു താരകാളി."

"പത്തൻപതായുധമെടുത്ത ജനങ്ങളോടു—
മൊത്തങ്ങു വന്നു ശഠനിന്നലെ രാത്രിയിങ്കൽ
ചിത്തം മറന്ന പടനായകനോടെതിർത്താൻ
മത്തദ്വിപത്തൊടു മറുത്തു കടന്നൽപോലെ."

കുവലയാശ്വീയം:—

"ഉണ്ടാക്കും പണിപ്പെട്ടു വിത്തത്തെപ്പുരുഷന്മാർ
കൊണ്ടുപോയ്വയ്ക്കുംതാനും തന്നുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽ.
നഷ്ടമായ്പ്പോകും ഭാര്യയാലെന്നാൽ ധനമതു
ദുഷ്ടയാം കുടുംബിനി പാക്കിലും നശിച്ചുപോം.
കാമദേവനൊക്കുണികാണുകില്ലസത്തായ
രാമയെ വേട്ടോൻ ധർമ്മപത്നിയെ വേർപിക്കാത്തോനും.
സ്നേഹിമാക്കു തമ്മിൽ പ്രീതിപൂർവ്വകമായ
സമ്പർക്കംനിമിത്തമായ്ക്കൈവരും ത്രയീധർമ്മം.
തന്നുടെ കളത്രത്താലല്ലാതെ പുരുഷനു
നന്ദനരുണ്ടാവാനും വേറെയില്ലൊരുവഴി.
തന്നുടെ പിതൃക്കളെപ്പുത്രരെക്കൊണ്ടും പുന—
രന്നസാധനംകൊണ്ടുമതിഥിജനങ്ങളെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പതിവായ് നിലിമ്പരെപ്പൂജിച്ചും പുലർത്തുന്ന
സതിയാം ഗൃഹിണിയെപ്പുരുഷൻ രക്ഷിക്കുന്നു.
തന്നുടെ പതിയോട്ടു കൂടാതെ തരുണിക്കും
വന്നിടാ ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങളെന്നറിഞ്ഞാലും.
ആകയാൽ ത്രിവർഗ്ഗമെന്നുള്ളോരീയർത്ഥം മൂന്നും
ലോകത്തിൽട്ടാമ്പതിയെയാശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.''

കരയംവെട്ടത്തു സുകുമാരപിള്ള (1043–1118)— ബാല്യം:—സുകുമാരപിള്ള പടിഞ്ഞാറേക്കൊല്ലത്തു കുന്നിന്മേൽച്ചേരിയിൽ കരയംവെട്ടത്തുവീട്ടിൽ 1043–ാമാണ്ടു മകരമാസം 24–ാംനു ജനിച്ചു. അമ്മ ഗോവിന്ദഗുരു എന്നൊരു സിദ്ധന്റെ പുത്രിയായ നങ്ങേലിയമ്മയും അച്ഛൻ കുരുനാഗപ്പള്ളി വടക്കുന്തല വലിയവീട്ടിൽ ഇളയ ആശാൻ എന്നുകൂടി അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഗണപതി കേളുക്കുറുപ്പുമായിരുന്നു. ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം ആട്ടക്കഥയുടെ ആരംഭത്തിൽ സഭാപിതാവിനെ

''ആശാനുണ്ണി കുറുപ്പിതി പ്രഥിതമാം നാമത്രയം പൂണ്ട ഭ–
മീശൻ നല്കിയ വീരശൃംഖല കലർന്നാനന്ദവാരാശിയായ°
ക്ലേശം ചേർന്ന ജനോപകാരകരനായ്ക്കീർത്ത്യാ വടക്കുന്തല–
ദ്ദേശത്താന്നൊരു വല്യവീട്ടിലെഴുമെന്നച്ഛൻ പ്രസാദിക്കണം''

എന്നു വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. അവരുടെ ഏകപുത്രനായിരുന്ന സുകുമാരപിള്ള. കേശവൻ എന്നായിരുന്ന യഥാർത്ഥനാമധേയം. അപ്പി എന്ന ഓമനപ്പേരിലാണ° ബാല്യത്തിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നതു°. അപ്പി ആശാൻ പിന്നീടു° ആതിച്ചമ്മൻനായരെന്നും തദനന്തരം സുകുമാരപിള്ളയെന്നും തന്റെ പേരു മാറ്റി. വിഷ്ണുദാസൻ എന്ന ഉപനാമംകൂടി ആ പേരിനുമുമ്പു കുറേക്കാലം എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ഒടുവിൽ ആ വിശേഷണംമാത്രം സ്വനാമധേയമായി ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. അച്ഛൻ പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിലും അമ്മ ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിലും മരിച്ചു. അമ്മാവനായ അയ്യപ്പനാശാൻ ഏഴാമത്തെ വയസ്സിൽത്തന്നെ അന്തരിച്ചുപോയി.

വിദ്യാഭ്യാസം:—ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സുവരെ കാര്യമായി ഒന്നും പഠിച്ചില്ല. അപ്പോഴേക്കു കവിതാഭ്രമം മൂക്കുകയാൽ സംസ്കൃതം നിഷ്ഷ്ടമായി അഭ്യസിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. അന്നു ധ്രുവചരിതം നാടകത്തിന്റെ പ്രണേതാവും ഹരിനാമകീർത്തനത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാതാവുമായ എസ്°. ശ്രീനിവാസയ്യങ്കാർശാസ്ത്രി കൊല്ലത്തു ജില്ലാക്കോടതി വക്കീലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ ഒരു കൊല്ലംകൊണ്ടു മാഘം പ്രഥമസർഗ്ഗത്തോളം പഠിച്ചു. തദനന്തരം വ്യാകരണത്തിലും വേദാന്തത്തിലും നിഷ്ണാതനായിരുന്ന കൊല്ലം ഇംഗ്ലീഷ്°ഹൈസ്കൂൾ സംസ്കൃതപണ്ഡിതൻ ലക്ഷ്മീനാരായണശാസ്ത്രിയോടു മാഘം പതിമ്മൂന്നാം സർഗ്ഗം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വരെയും നൈഷധം ആറാം സർഗ്ഗംവരെയും വായിച്ചു. ലക്ഷ്മീനാരായണശാസ്ത്രികളുടെ തിരുവനന്തപുരം രാജകീയമഹാപാഠശാലയിലേക്കു സ്ഥലംമാറ്റം കിട്ടിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനുപകരം കൊല്ലത്തു നിയമിതനായ ആപദുദ്ധാരണശാസ്ത്രികളുടെ ശിഷ്യനായി നാടകാലങ്കാരങ്ങളും സിദ്ധാന്തകൗമുദിയും പഠിച്ചു. ആ ശാസ്ത്രി കൊല്ലത്തുവച്ചുതന്നെ കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചു. പിന്നീടു ചെങ്കോട്ട സീതാരാമശാസ്ത്രി കൊല്ലം ഹൈസ്കൂളിലെ സംസ്കൃതാധ്യാപകനായി. അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പ്രത്യേകമായൊരു ഗ്രന്ഥവും പാഠിച്ചില്ലെങ്കിലും ആ ശാസ്ത്രിയുടെ പേരിലും കവിക്കു ഗുരുനിർവ്വിശേഷമായ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ "അന്തണേന്ദ്രഗുരുത്തമന്മാരെ" അദ്ദേഹം ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം ആട്ടക്കഥയുടെ ആരംഭത്തിൽ വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുകുമാരപിള്ള എന്ന പേർ ലക്ഷ്മീനാരായണശാസ്ത്രികൾ സമ്മാനിച്ചതാണ്. ആയുരന്തംവരെ നിലനിന്നതും അതുതന്നെയാണ്; വിഷ്ണുദാസൻ എന്ന പേർ ഉറച്ചില്ല. അകത്തൂട്ടു ദാമോദരൻ കർത്താവായിരുന്ന വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ ഗുരു; കുറേ സംഗീതവും അഭ്യസിക്കുകയുണ്ടായി.

വിവാഹവും മറവും:—വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞു സുകുമാരപിള്ള വൈദ്യവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. അതുതന്നെയായിരുന്നു മുഖ്യമായ ഉപജീവനമാർഗ്ഗം. കേരളവർമ്മവിലാസിനി എന്ന പേരിൽ ഒരു സംസ്കൃതവിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ച് അതിൽ കുറേക്കാലം വിദ്യാർത്ഥികളെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിൽ കരുനാഗപ്പള്ളി പടനായർകുളങ്ങരയിൽ കുറ്റപ്പുമ്പളത്തു കിഴക്കേവീട്ടിൽ നാണിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ ബന്ധം ഉറച്ചില്ല. തന്നിമിത്തം 30–ാമത്തെ വയസ്സിൽ പടിഞ്ഞാറേക്കൊല്ലത്തു പുത്തൻവീട്ടിൽ ലക്ഷ്മിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്യുകയും ആ യുവതി രണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു മരിച്ചപ്പോൾ, മുപ്പത്തിമൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ അവരുടെ അനുജത്തി നാരായണിയമ്മയെ പരിഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ദാമ്പത്യവും ശിഥിലമായി. നാല്പത്തിമൂന്നാമത്തെ വയസ്സിലാണ് ഒടുവിലത്തെ പത്നിയായ പടിഞ്ഞാറേക്കൊല്ലത്തു മണ്ഡലത്തുവീട്ടിൽ ലക്ഷ്മിയമ്മയെ സംബന്ധം ചെയ്തത്. അവർ 1100–ൽ മരിച്ചു. ഈശ്വരഭക്തിയാണ് സുകുമാരപിള്ളയിൽ സർവ്വോപരി പരിലസിച്ചിരുന്ന ഗുണവിശേഷം. വട്ടയ്ക്കാട്ടു നായർസമുദായത്തിന്റെ ഉന്നമനത്തെ ലക്ഷീകരിച്ചു പലതും പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തറവാട്ടു പൂർവ്വകാലത്തു് ഇടപ്പള്ളിയിൽനിന്നു കൊല്ലത്തേക്കു പോന്നതാണ്. അന്നു് അതു് ഒരു ഇല്ലത്തുനായർകുടുംബമായിരുന്നുവെന്നും പിന്നീടു തന്റെ പൂർവ്വന്മാർ ഒന്നുരണ്ടു ചക്കാലനായർസ്ത്രീകളെ സംബന്ധംചെയ്തു എന്നും തന്നിമിത്തം അവിടത്തുകാർ തന്റെ കുടുംബക്കാരെ ആ അവാന്തരജാതിയിൽപ്പെട്ടവരായി ഗണിക്കുന്നതിനു് ഇടവന്നു എന്നും മറവുള്ള പൂർവ്വചരിത്രം 1108–ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച തുക്കടവൂർ ഭഗവൽസ്തോത്രം എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുഖവുരയിൽ അദ്ദേഹം വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1118–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 18–ാംനു- മരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ എസ്. പുരുഷോത്തമൻ നായരും ഒരു സാഹിത്യകാരനാണു്.

കൃതികൾ:—സുകുമാരപിള്ള ആകെ ഒൻപതോളം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ പലതും ചെറുതും സ്തോത്രരൂപങ്ങളുമാണു്. 1 ശതമുഖരാവണവധം ആട്ടക്കഥ, 2 ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം ആട്ടക്കഥ, 3 സ്യമന്തകം ആട്ടക്കഥ, 4 ലക്ഷ്മണാസ്വയംവരം ആട്ടക്കഥ, 5 സതീ വിവാഹം കിളിപ്പാട്ടു്, 6 ഹരിഹരപുത്രചരിതം കിളിപ്പാട്ടു്, 7 സപ്തസ്കാരോഹണശതകം, 8 ശ്രീവിഷ്ണുസ്തോത്രം (സംസ്കൃതം), 9 സർവ്വദേവനമസ്കാരം (സംസ്കൃതം), 10 ശോണാദ്രീശ്വരീസ്തോത്രം (സംസ്കൃതം), 11 തൃക്കടവൂർ ഭഗവൽസ്തോത്രം (സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളും ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളും ഇടകലർന്നതു്), 12 ശ്രീപദ്മനാഭപ്രണതി (പാട്ടുകൾ) ഇവ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാങ്മയങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെടുന്നു. ആനന്ദവല്ലീശതകം, ഹിതോപദേശമുക്താവലി, ഛായാവിലാസിനി തുടങ്ങിയ കൃതികൾ അച്ചടിച്ചിട്ടില്ല. സപ്തസ്കാരോഹണശതകം ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ചരമഗതിയെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കാവ്യമാകുന്നു. മണലിൽക്ഷേത്രത്തിലെ ശിവനെ കവി ഒന്നിലധികം കൃതികളിൽ വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാരീതി കാണിക്കുവാൻ ചില ഭാഗങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"കരധൃതസരസിജമാലാ വിരചിതലോകാനുകൂലഗുണജാലാ
ളലിതനതാഖിലശമലാ കലയതു കല്യാണമനവഹം കമലാ."

(ശതമുഖരാവണവധം)

"ധർമ്മക്ഷ്മാപാലകത്വം ത്രിഭുവനപതിയാം
പദ്മനാഭന്റെ ദാസ്യം
ശർമ്മം മർത്ത്യർക്കു ചേർക്കും പ്രകൃതി ജിതസുര–
ക്ഷ്മാരുഹത്വം മഹത്വം
നിർമ്മായം ചേർന്ന നിത്യോത്സവജിതസുരലോ–
കത്വമിത്യാദിയാലേ
മർമ്മജ്ഞൻ മൂലകക്ഷ്മാവരമണി സുരലോ–
കേന്ദ്രജിത്തായ് ഭവിച്ചു."

"ശിഷ്ടാചാരവരിഷ്ഠ തുഷ്ടിദ വിഭോ സ്രഷ്ടഃ പ്രഹൃഷ്ടാശയേ
തിഷ്ഠൻ നിഷ്ഠുരദുഷ്ടിഘട്ടനഹതാരിഷ്ടപ്രപുഷ്ടപ്രഭേ
ഇഷ്ടാനിഷ്ടദ കഷ്ടനാശന നതാഭീഷ്ടപ്രദാക്ഷ്ടാക്ഷരം
സ്പഷ്ടം മേ വദതോ ഹരേ! ഹര ഗദക്ലിഷ്ടത്വമീഷ്ടപ്രിയ!"

(ശ്രീവിഷ്ണുസ്തോത്രം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''സൂര്യകോടിവിലസൽകിരീട നിടിലാഞ്ചിതോദ്ധ്വതിലക സ്ഫുരൽ—
കൗസ്തുഭാഭ തുളസീസ്രഗ്രജ്ജ്വല ദരാരിസാരസഗദാധര
സ്വർണ്ണസന്നിഭേക്ഷുല പദ്മദളനേത്ര നീലജലദദ്യുതേ
പദ്മനാഭ കമലാപതേ ഗരുഡവാഹന പ്രദിശ മങ്ഗലം.''
(ശ്രീവിഷ്ണുസ്തോത്രം)

''പുരഹര ഹര ശിവ ശങ്കര! പരമേശ്വര പാർവ്വതീശ ഭൂതേശ!
ദുരിതാണ്ണവതരണത്തിനു തിരുവടിയാകുന്നു പോതമഭവ, ഭവ!''
(തൃക്കടവൂർ ഭഗവൽസ്തോത്രം)

''അളകാളിലലാമലസന്നിടിലേ
ഹരദുണ്ഡുപാടുതപുഷ്പലതേ
തരുണേന്ദുസഹസ്രവിലാസലസ—
മുഖി! പാർവ്വതി! തേ ചരണം ശരണം.''
(ശോണാദ്രീശ്വരീസ്തോത്രം)

കല്ലമ്പള്ളി വിഷ്ണുനമ്പൂരി (1040–1112)—ചരിത്രം:—ഒരു കാലത്തു മനോരമാപങ്ക്തികളിലും മറ്റും ധാരാളം ശ്ലോകങ്ങളെഴുതി സാമാന്യം പ്രസിദ്ധിനേടിയ ഒരു കവിയാണു് കല്ലമ്പള്ളി വിഷ്ണുനമ്പൂരി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയ്ക്കു ചമൽകാരം കുറയുമെങ്കിലും കഷ്ടിച്ചു് അദ്ദേഹത്തേയും ഈ പുസ്തകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണു്. വിഷ്ണുനമ്പൂരി 1040–ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 8–ാംനു- തോട്ടപുഴ കല്ലമ്പള്ളിമനയ്ക്കൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻ വൈദ്യവിശാരദനായിരുന്ന കല്ലമ്പള്ളി ശങ്കരൻപോറ്റിയായിരുന്നു. അമ്മ കോലത്തുനാട്ടുകാരിയാണു്. സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ പിതാവിൽനിന്നു പഠിച്ചതിനുമേൽ പതിമ്മൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ ഇരിഞ്ഞാലക്കുട തരണനല്ലൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ഗൃഹത്തിൽ താമസിച്ചു നാലു കൊല്ലംകൊണ്ടു് ആ ഭാഷ നല്ലപോലെ വശമാക്കി. ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിൽ തോട്ടപുഴ എറാത്തുവാരിയത്തിൽ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിവാരസ്യാരെ വിവാഹം ചെയ്തു. തോട്ടപുഴ മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതിയിൽ ക്രിമിനൽ വക്കീലായി മുപ്പത്തേഴു കൊല്ലം വ്യവഹരിച്ചു. ആയുർവേദചികിത്സയിലും പ്രത്യേകിച്ചു വിഷചികിത്സയിലും നിപുണനായിരുന്നു. 1112–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 22–ാംനു- മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—1 ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം നാടകം, 2 ഭക്തിസംവർദ്ധനം കിളിപ്പാട്ടു്, 3 പഞ്ചാക്ഷരമാഹാത്മ്യം, 4 സീമന്തിനീചരിതം, 5 ഭാഷാശിവാനന്ദലഹരി, 6 അന്തർഗ്ഗതശതകം, 7 ബാലോപദേശം, 8 മാഗധവധം ആട്ടക്കഥ, 9 ലളിതോത്സവശതകം, 10 മംഗളപ്രാർത്ഥനാശതകം, 11 മൂഷകപമഞ്ജരി ഇവയാണു് വിഷ്ണുനമ്പൂരിയുടെ കൃതികൾ. ഇവയെപ്പറ്റി ഒന്നും വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിക്കാനില്ല. ഹരിശ്ചന്ദ്ര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചരിതം പത്തങ്കത്തിലുള്ള ഒരു നാടകമാണു്. അതിൽനിന്നുമാത്രം ഒരു ശ്ലോകം പകർത്തുന്നു.

"നന്നായിന്ദ്രാശയാകും യുവതിമണിമുഖാം—
ഭോജമിപ്പോഠം വിളങ്ങീ;
പിന്നെപ്പത്മം വിടർന്നു; ശ്രുവണസുഖദമാം
ശംഖനാദം മുഴങ്ങീ;
ചന്ദ്രൻ ചെന്നസ്തമിച്ചൂ; കുമുദനിരകളും
മങ്ങിയേറാം മയങ്ങീ;
തനുഭംഗിക്കുട്ടമെല്ലാം പ്രിയരുടെ വിരഹ—
ക്ലേശമൂലം കുഴങ്ങീ."

ഏറനത്തു് അച്യുതവാരിയർ (1066-1103)—വിഷ്ണുനമ്പൂരിയുടെ മൂത്ത പുത്രനായിരുന്നു ഏറനത്തു കേ. അച്യുതവാരിയർ. അദ്ദേഹം 1066—ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 20—ാംനു- ജനിച്ചു. ഒരു ഗവ മ്മേൻറ്സ്കൂൾ അധ്യാപകനായി കാലയാപനം ചെയ്തു. 1103—ാമാണ്ടു മരിച്ചു. പഷ്ഷ്ടമീശശതകമെന്നും വഞ്ചീശവിജയമെന്നും ഭാഗ്യവീയമെന്നും മൂന്നു കൃതികൾ അദ്ദേഹവും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. പഷ്ഷ്ടമീശശതകം അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാനെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു കാവ്യവും വഞ്ചീശവിജയം ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിൻെറ അപദാനങ്ങളെ വാഴ്ത്തുന്ന ഒരു വഞ്ചിപ്പാട്ടുമാണു്.

കുമ്മനം ഗോവിന്ദപ്പിള്ള (1051—1117)—ചരിത്രം:— കുമ്മനം കെ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള 1051—ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം ഉത്തൃട്ടാതി നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. തിരുവിതാംകൂർ കോട്ടയംതാലൂക്കിൽ അയ്മനം പകുതിയിൽ കുമ്മനംകരയിൽ മൂത്തേടത്തുവീടാണു് തറവാട്ടു്. അച്ഛൻ കണ്ണമല പത്മനാഭപിള്ള ആദ്യം പാവ്തുരും പിന്നീടു് ആഴ്വാഞ്ചേരി മനയ്ക്കലെ കാര്യസ്ഥനുമായിരുന്നു. ശക്തിയെന്നാണു് അമ്മയുടെ പേരു്. മലയാളത്തിൽ പല സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളും നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിച്ചതിനുമേൽ കോട്ടയം സി. എം. എസ്. ഹൈസ്കൂളിൽ അധ്യയനം ആരംഭിച്ചു. ഒളശ്ശയിൽ വിഷ്ണുമൂസ്സതിൻെറ സാഹചര്യത്തിൽ സംസ്കൃതവും ആയുർവേദവും അഭ്യസിച്ചു. ആദ്യം കോട്ടയം ഡിവിഷൻകച്ചേരിയിലും പിന്നീടു കുറേക്കാലം സ്കൂൾ ഇൻസ്പെക്ടരുടെ ആഫീസിലും ജോലിനോക്കി. ഒടുവിൽ ഒരു മലയാളം മിഡിൽസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അക്കാലത്തു കുട്ടൻപിള്ള എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹം അധികമായി അറിയപ്പെട്ടിരുന്നതു്. പിന്നീടു പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനുവേണ്ടി ഏറമാനൂർ മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതിയിൽ വക്കീലായി വ്യവഹരിച്ചുതുടങ്ങി. അതോടുകൂടി അന്നു മാന്നാനത്തുനിന്നു പ്രചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നസ്രാണിദീപികയുടെ പത്രാധിപ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സമിതിയിൽ ഒരംഗമായും ചേർന്നു. തെങ്ങുമൂട്ടിൽ വറുഗീസ്മാപ്പിള ആ സമിതിയിലെ മറെറാരംഗമായിരുന്നു. 1088–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് അവർ അതിനെ ആഴ്ചയിൽ രണ്ടുവീതമാക്കി പ്രചരിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ഏറുമാനൂരിലെ എല്ലാ പൊതുക്കാര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം സജീവമായ നേതൃത്വം വഹിച്ചിരുന്നു. ഒരു കാലത്തു പ്രശസ്തമായിരുന്ന പുന്നത്തൂറ പഞ്ചസാര കമ്പനിയുടെ സ്ഥാപകൻ അദ്ദേഹമാണു്. 1117–ാമാണ്ടു ഹൃദയസ്തംഭനംമൂലം മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—1 ശ്രീചിത്രോദയമഹാകാവ്യമാണു് ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ കൃതികളിൽ അതിപ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു്. അതു് 1111–ൽ അച്ചടിപ്പിച്ചു. അതു കൂടാതെ 2 അനഘ്ഘരാഘവം നാടകം (തർജ്ജമ), 3 നാഗാനന്ദം കാവ്യം, 4 ശ്രീമൂലരാജവിജയം അഷ്ടോത്തരശതകം, 5 കുമാരനല്ലൂർ ദേവീസ്തോത്രം, 6 ഹരിണപുരേശ്വര(ഏറുമാനൂർ) സ്തോത്രം. അവ കൂടാതെ ഒരു സംസ്കൃതകൃതിയും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശ്രീചിത്രോദയം അത്യന്തം ദീർഘമായ ഒരു മഹാകാവ്യമാണു്. അതിൽ ആകെ 33 സർഗ്ഗങ്ങളുണ്ടു്. ആദ്യകാലംമുതല്ക്കുള്ള വഞ്ചിരാജ്യത്തിന്റെ ചരിത്രമാണു് അതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു്. 27–ാമത്തെ സർഗ്ഗത്തിലേ ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ രാജ്യഭരണവൃത്താന്തം ആരംഭിക്കുന്നുള്ളൂ. സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ലുപ്തപ്രചാരങ്ങളായ അനേകം വൃത്തങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഈ കാവ്യത്തിൽ ശ്ലോകങ്ങൾ എഴുതിച്ചേർത്തിരിക്കുന്നു. മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിയ്ക്കാം.

"പോരിൽജ്ജയിച്ചു വിരുതോടു തിരിച്ചു വന്നു—
ചേരുന്നതിന്നു പരദേവതമാർ തുണയ്ക്കും
പോരായ്കയാണു മകനേ! പുറകും മുറിഞ്ഞു
പോരുന്നവന്റെ തറവാടിനതോർത്തുകൊൾക."

(പ്രഥമസർഗ്ഗം)

"പ്രാണൻ പോയാൽത്തുണ,മിവിടെ നാം ധർമ്മരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി—
ക്കാണിക്കേണം കളരിവിരുതും ശൗര്യവും ധൈര്യപൂർവ്വം
ആണത്തത്തോടരികളെയരിഞ്ഞപ്പുറം തള്ളി വഞ്ചി—
ക്ഷോണീജൈത്രക്കൊടികളയരെക്കെട്ടുവിൻ! കൊട്ടിയാർപ്പിൻ!"

(ത്രയോദശസർഗ്ഗം)

"ഇവിടെ മഴ ചുരുങ്ങീ; വാപിയൊട്ടൊട്ടുണങ്ങീ;
ദിവി ബഹു പൊടി പൊങ്ങീ; ഭാനുമാൻകൂടി മങ്ങീ;
വിവശതയൊട്ടു തെങ്ങിൻകുമ്പുപോലും വഴങ്ങീ;
ശിവ! ശിവ! കൃഷി മങ്ങീ; കർഷകന്മാർ കുഴങ്ങീ."

(ത്രയസ്ത്രിംശൽസർഗ്ഗം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ (1054-1094)—പന്തളത്തു രാജകുടുംബം:—പന്തളത്തു രാജകുടുംബാത്തിലെ അഞ്ചു പണ്ഡിതന്മാരെക്കുറിച്ചു നാല്പത്തിമൂന്നാമധ്യായത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ കുടുംബം സംസ്കൃതപാണ്ഡിത്യത്തിനും ശാസ്ത്രാധ്യാപനത്തിനും രണ്ടു ശതവർഷ്കാലത്തേക്കു കീർത്തിപ്പെട്ടിരുന്നു. 1100-ാമാണ്ടോടുകൂടിയാണു് ആ കീർത്തി അസ്തപ്രായമായിപ്പോയതു്. കൊട്ടങ്ങല്ലൂരും പന്തളവും ഏകദേശം ആ വിഷയത്തിൽ സമസ്പർദ്ധങ്ങളായിരുന്നു. അമാനുഷന്മാരായ മൂന്നു മഹാകവികളുടെ ജനനംകൊണ്ടാണു് കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ പ്രശസ്തമായതു്. അത്തരത്തിൽ ഒരു മേന്മയ്ക്കു പന്തളത്തിനു് അവകാശപ്പെടാവുന്നതല്ലെങ്കിലും ആ കുടുംബത്തിലും ഒരു മഹാകവി ഉണ്ടായി; അദ്ദേഹമാണു് നമ്മുടെ സ്മരണയ്ക്കു് ഈ ഘട്ടത്തിൽ വിഷയീഭവിക്കുന്ന കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ. തർക്കത്തിലും വ്യാകരണത്തിലും ആ കുടുംബത്തിലെ പല അംഗങ്ങളും പാരംഗതത്വം പ്രാപിച്ചിരുന്നു. ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ ബാല്യത്തിൽ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചതു് അവരിലൊരാളുടെ അടുക്കൽനിന്നായിരുന്നു എന്നൊരു മെച്ചവും അതിനു വിശേഷവിധിയായുണ്ടു്. കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ജീവിതത്തോടു് അനുബന്ധിച്ചു സ്മരിക്കേണ്ട അവിടത്തെ മറ്റു ചില തമ്പുരാക്കന്മാരെപ്പറ്റിയും ഭൂമികാരൂപത്തിൽ പ്രാസങ്ഗികമായി സ്വല്പം ഉപന്യസിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

1 മാളികത്താഴെ ഭരണിനാൾ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ:—അദ്ദേഹം 998 കന്നിമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. 1058 കന്നിമാസത്തിൽ മരിച്ചു. രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ സതീർത്ഥ്യനും സുപ്രസിദ്ധനായ ഒരു ജ്യോത്സ്യനും വൈയാകരണനുമായിരുന്നു. മഹാകവി ജനിച്ചപ്പോൾ "ഈ ശിശു ഒരു കാലത്തു് അതിപ്രസിദ്ധനായിത്തീരും" എന്നു ദീർഘദർശനം ചെയ്തതു് ഈ തമ്പുരാനായിരുന്നു.

2 വടക്കേക്കൊട്ടാരത്തിൽ തിരുവാതിരനാൾ രാജരാജവർമ്മ വലിയതമ്പുരാൻ:—നീരാഴിക്കെട്ടിൽ പൂരുരുട്ടാതി തിരുനാൾ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ അനന്തിരവനായ ഇദ്ദേഹം ഒരു വിശിഷ്ടനായ വൈയാകരണനും കവിയുമായിരുന്നു. 1 ധർമ്മശാസ്ത്രശതകം, 2 കൃഷ്ണലീല, 3 ദേവീസ്തോത്രം, 4 ശബരിഗിരീശസ്തോത്രം, 5 പന്തളമഹാദേവശതകം ഇത്യാദി കൃതികൾ രചിച്ചു.

"കരധൃതവരകരവാലം പദനതസൗവർണ്ണവർണ്ണരിപുകാലം
ശബരഗിരിവിഹൃതിലോലം ഹരിഹരബാലം ഭജേഹമനുവേലം."
(ധർമ്മശാസ്ത്രശതകം)

"നിഹതാമരാരിവർഗ്ഗാം നിർധ്വനമജ്ജനാരിഷഡ്വർഗ്ഗാം
കലയേഹം വനദുർഗ്ഗാം കാരുണ്യസുധാർദ്രലോചനോത്സർഗ്ഗാം."
(ദേവീസ്തോത്രം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"പുരന്ദരസഹോദരദ്രുഹിണവജ്രപാണിപ്രഭു–
തുമത്തുതതിമൗലിസംശ്രിതപദാരവിന്ദോദരം
ധരാധരവരാത്മജാസുകൃതഡംബരം ശങ്കരം
സ്മരാമി ഹരിദംബരം പ്രഥിതപന്തളാധീശ്വരം."
(പന്തളമഹാദേവശതകം)

രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 992 മീനത്തിൽ ജനിച്ചു. യഥാകാലം പന്തളത്തെ വലിയ രാജാവായി. 1077–ൽ മരിച്ചു. അദ്ദേഹവും രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ സഹപാഠിയായിരുന്നു. നമ്മുടെ ചരിത്രനായകന്റെ വ്യാകരണപഠനത്തിലും കാവ്യരചനാപരിശീലനത്തിലും ഇദ്ദേഹം പ്രത്യേകപ്രതിപത്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു.

൪ തെക്കേക്കെട്ടിൽ കൊട്ടാരത്തിൽ അത്തംനാൾ ഗോദവർമ്മ വലിയതമ്പുരാൻ:—ഇദ്ദേഹം 1015–ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. വ്യാകരണത്തിൽ അസാമാന്യമായ വൈദുഷ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്ന ഈ പണ്ഡിതനായിരുന്നു കവിയെ ആ ശാസ്ത്രം പഠിപ്പിച്ചതു്. ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാനും പന്തളത്തെ വലിയ രാജാവായതിനു മേലേ 1086–ൽ യശശ്ശരീരനായുള്ള. പല സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും ഏടുകൾ ശേഖരിച്ചു പന്തളത്തെ ഗ്രന്ഥഭാണ്ഡാഗാരം ഈ പണ്ഡിതൻ പരിപുഷ്ടമാക്കി.

ഇനിയും ചിലരെക്കുറിച്ചുകൂടി വഴിയേ പ്രതിപാദിച്ചുകൊള്ളാം.

മഹാകവിയുടെ ജനനം:—പന്തളംകൊട്ടാരം വലിയകോയിക്കലെന്നും കൊച്ചുകോയിക്കലെന്നും രണ്ടു ശാഖകളായി വേർതിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കുടുംബത്തിലെ മൂപ്പുസ്ഥാനത്തിനു രണ്ടു ശാഖകാർക്കും വയഃക്രമമനുസരിച്ചു് അവകാശമുണ്ടു്. പിന്നീടു വലിയകോയിക്കൽ ശാഖ തെക്കേടത്തു കോയിക്കലെന്നും വടക്കേടത്തു കോയിക്കലെന്നും രണ്ടുപശാഖകളായിപ്പിരിഞ്ഞു. വടക്കേടത്തായിരുന്നു വിദ്വാന്മാരധികം. നമ്മുടെ കവിയും ആ ഉപശാഖയിലെ ഒരംഗംതന്നെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവായ അശ്വതിനാൾ തമ്പുരാട്ടി തന്റെ രണ്ടു ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിമാരോടുകൂടി ആദ്യകാലത്തു പുത്തൻകോയിക്കൽ കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിച്ചുവന്നു. അവിടെ കഥാനായകൻ 1054–ാമാണ്ടു മകരമാസം 10–ാംനു- മകയിരംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിന്നീടു് അവർ നെയ്യല്ലൂർക്കോയിക്കലേക്കു താമസം മാറ്റി. മൂത്ത ജ്യേഷ്ഠത്തിക്കു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനെന്നും വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനെന്നും രണ്ടു പുത്രന്മാരും ഇളയ ജ്യേഷ്ഠത്തിക്കു രാമവർമ്മത്തമ്പുരാൻ എന്നൊരു പുത്രനും അതിനുമുമ്പുതന്നെ ജനിച്ചിരുന്നു. തമ്പുരാട്ടി ഒരു നല്ല വിദുഷിയും സാഹിതീരസജ്ഞയുമായിരുന്നു. മഹാകവിയുടെ പിതാവായ പുതുപ്പള്ളി തുക്കോണമംഗലം ദേശത്തു പെരിഞ്ചേരിയില്ലത്തെ വിഷ്ണുനമ്പൂരിക്കു് ഒരു മന്ത്രവാദി എന്ന നിലയിലായിരുന്നു അധികം പ്രശസ്തി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രണ്ടു പേരും അവരുടെ പുത്രനെ അത്യന്തം ആശാസ്യമായ വിധത്തിൽ വളത്തിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ശ്രദ്ധിച്ചുവന്നു. കഥാപുരുഷന്റെ വൈമാത്രേയന്മാരായ രണ്ടു സഹോദരന്മാരെക്കുറിച്ചും ഇവിടെ കുറഞ്ഞൊന്നു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. രാമവർമ്മത്തമ്പുരാൻ ഒരു നല്ല താക്കീകനും നൃത്തകലാവിശുദ്ധനുമായിരുന്നു. ഗ്രന്ഥങ്ങളൊന്നും രചിച്ചതായി അറിവില്ല.

4 നെയ്തല്പൂർക്കോയിക്കൽ മകയിരംനാൾ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ:—ഒരു പ്രശസ്തകവിയായ ഇദ്ദേഹം 1021-ാമാണ്ടു വൃശ്ചികത്തിൽ ജനിക്കുകയും 1065 മകരത്തിൽ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭ്രതനാഥോത്ഭവം തുള്ളൽക്കഥയും ആട്ടക്കഥയും ആർദ്രാമഹോത്സവചമ്പുവും (സംസ്കൃതത്തിൽ) രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. താഴെ കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ചമ്പുവിലുള്ളതാണു്.

"പായാട്ടിവ്യസ്രവന്തീകുചയുഗളപരി-
ഷ്വങ്ഗസക്താരുണാഭം
നിഹോതും നൂനമങ്ഗേ ഘൃസൃണമനുദിനം
ലിപ്യതേ യേന ഭസ്മ;
ഗൗരീനിധ്യാനഭീത്യേഗ്രതജനനിവഹേ
ദത്തദൃഷ്ടിഃ പ്രമോദാൽ
സോയം ശ്രീപന്തളേശോ ഹതഗദനിചയോ
നശ്വരിഭാനന്ദരൂപഃ."

"കരുൾ കാസരതൈത്യകക്കശശിരോനിഷ്പേഷണാനഗ്നള-
പ്രോദ്ഗച്ഛദ്ധൃധിരൗഘകാന്തിനികരൈർബാലാക്വഥം ഭാസുരം
വിഘ്നധ്വാന്തനിവാരണം വിധിമുഖാമത്ത്യൗഘനിത്യസ്തുതം
മൃത്സാപാദവിഹാരഗേഹവസതേർദ്ധ്വ്യുഃ പദാബ്ജദ്വയം."

മൃത്സാപാദമെന്നാൽ മണ്ണടി എന്നർത്ഥം. ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു് ഒരു മുക്തകമാണു്.

"ഭഗീരഥകുമാരികാരതിനിരീക്ഷണേഷ്വാസ്ഥര-
ന്മഹീധരകിശോരികാപ്രണയകോപശാന്ത്യുത്സുകഃ
ദശാനനഭുജാബലപ്രചലിതസ്വകീയാചല-
ത്രസദ്ഭവപഗ്രഹനപ്രമുദിതോ ഹരഃ പാതു വഃ."

5 നെയ്തല്പൂർക്കൊട്ടാരത്തിൽ തൃക്കേട്ടനാൾ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ:—പൂർവോക്തനായ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരനാണു് ഇദ്ദേഹം. 1033-ാമാണ്ടു മീനമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. 1082 തുലാമാസത്തിൽ മരിച്ചു. വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളിലും വിശിഷ്യ ന്യായശാസ്ത്രത്തിലും അഗാധമായ വൈദഗ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. കവിയെ തക്കം അഭ്യസിപ്പിച്ചതു് ആ പണ്ഡിതമൂർദ്ധന്യനാണു്. ഇദ്ദേഹം മഹാറാണി സേതുലക്ഷ്മീബായിതിരുമനസ്സിലെ മാതാവായിരുന്ന ആയില്യംനാൾ അമ്മത്തമ്പുരാനെ കാവ്യനാടകങ്ങളും പ്രത്യേകിച്ചു നൈഷധവും പാഠിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. മാവേലിക്കര സ്പെഷ്യൽസ്കൂളിലെ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിരുന്നു. രുക്മാങ്ഗദചരിതം കാവ്യം, ബാണയുദ്ധം ചമ്പു എന്നീ രണ്ടു സംസ്കൃതകൃതികളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്ത കൊച്ചി മഹാരാജാവിനു് അദ്ദേഹം സമർപ്പിച്ച ഒരു ശ്ലോകമാണു് അടിയിൽ കാണുന്നതു്.

"ദ്വാരേഷു കഞ്ചുകിഗണാസ്സതതം വസന്തി;
വ്യാപ്താനി കുണ്ഡലിചയൈശ്ച നികേതനാനി;
സൗധാശ്ചകാസതിതരാം ഖലു ഭോഗിവൃന്ദൈ;—
ശ്ചിത്രം തഥാപ്യഹിഭയം ഭവതോ ന രാജൻ."

അടുത്തതു് ഒരു പ്രഭാതവർണ്ണനശ്ലോകമാണു്.

"വിസൃതചരദിവാകരപ്രസൃതരശ്മിസമ്രാജ്ജനീ—
വിമുഷ്ടതിമിരോൽകരൈസ്സമുല്ലുകലോകാ ഇമേ
വിശന്തി ഗിരിഗഹ്വരം കലിതവൈരനിര്യാതനൈഃ
കുടുംബനിതഭീഷണൈഃ കരടസഞ്ചയൈഃ പീഡിതാഃ."

മഹാകവിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസം:—കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനെ സംസ്കൃതത്തിലെ ബാലപാഠങ്ങളാം അഭ്യസിപ്പിച്ചതു് പന്തളത്തു് അച്യുതവാരിയരായിരുന്നു. ശ്രീരാമോദന്തം കാവ്യംമാത്രമേ ആ ഗുരുവിനു പാഠിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചുള്ളൂ. തമ്പുരാനു് ഏഴു വയസ്സായപ്പോൾ അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയി. പന്തളത്തെ അവിട്ടംനാൾ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാനായിരുന്നു അടുത്ത ഗുരു; അദ്ദേഹം മറെറാരു ശാഖയിൽപ്പെട്ട ജ്യേഷ്ഠനായിരുന്നു. ആ ഗുരുഭൂതൻ ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം, കിരാതാർജ്ജുനീയം, നൈഷധീയചരിതം എന്നീ കാവ്യങ്ങളാം പാഠിപ്പിച്ചു. ആ കാലങ്ങളിലെല്ലാം മകൻെറ വിദ്യാഭ്യാസകാര്യങ്ങളിൽ മാതാവിൻെറ നിപുണമായ പര്യവേക്ഷണമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ തമ്പുരാൻ നൈഷധം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അവസരത്തിൽ

"ആനന്ദജാശ്രുഭിരനുസ്യൂയമാണമാർഗ്ഗാൻ
പ്രാക്കശോകനിർഗ്ഗമിതനേത്രപയഃപ്രവാഹാൻ
ചക്രേ സ ചക്രനിഭചംക്രമണച്ഛലേന
നീരാജനാം ജനയതാം നിജബാന്ധവാനാം"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ശ്രീഹർഷൻ "ആനന്ദജാശ്രുഭിരനുസ്യൂയമാണമാർഗ്ഗാൻ" എന്നു് ഏകസമസ്തപദത്തിനുപകരം അതിനെ രണ്ടു പദങ്ങളായി പിരിച്ചു പ്രയോഗിച്ചതു സമീചീനമായോ എന്നു് അമ്മ ചോദിക്കു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കയും ''ആനന്ദജാശ്രുസമനുസ്രിയമാണമാശ്ലാൻ'' എന്നു പ്രയോഗിച്ചിരുന്നാൽ ഒന്നുകൂടി ഭംഗിയായിരുന്നേനേ എന്നു് ആ ചോദ്യത്തിനു മകൻ മറുപടി പറഞ്ഞു് ആ മനീഷിണിയെ ആനന്ദിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. 14–ാമത്തെ വയസ്സിൽ ഉപനയനാനന്തരം ശാസ്ത്രപാഠം ആരംഭിച്ചു. തുക്കേട്ടനാടു് വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ തർക്കവും അത്തംനാടു് ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാൻ വ്യാകരണവും നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിപ്പിക്കുകയാൽ 21–ാമത്തെ വയസ്സിനകം കഥാനായകൻ ആ രണ്ടു ശാസ്ത്രങ്ങളിലും പ്രകൃഷ്ടമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. വിവിധഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിരന്തരമായി സ്വയം പാരായണം ചെയ്തു പല പ്രകാരത്തിൽ ആ പാണ്ഡിത്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പഞ്ചമഹാകാവ്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അത്യന്തം ആകർഷകമായിത്തോന്നിയതു മാഘമായിരുന്നു. ഒരു വൈയാകരണഹൃദയത്തെ സർവ്വോപരി ആവർജ്ജിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തി അതിനോളം അന്യകാവ്യങ്ങൾക്കില്ലല്ലോ. പശ്ചാൽകാലങ്ങളിൽ തമ്പുരാൻ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന പ്രശംസനീയമായ പദഘടനാപാടവത്തിനു് ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉപസ്ഥിതിയും ഒരു കാരണമായിത്തീർന്നു.

ബാല്യകാലകവിത:—ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ കഥാനായകനു വാഗ്ദേവത വശ്യയായിത്തീർന്നു. പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ നെയ്യല്ലൂർക്കോയിക്കൽ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ മരിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹമുണ്ടാക്കിയതാണു് അടിയിൽ കുറിക്കുന്ന ശ്ലോകം.

''കവിതാകീർത്തിപ്രഥമാനദീധിതി–
ച്ഛടാം കിരൻ കേരളവർമ്മഭൂമിപഃ
സുധാകരഃ പണ്ഡിതകൈരവാവലിം
വികാസയന്നസ്തമവാപ; കാ കഥാ?''

14–ാമത്തെ വയസ്സിൽ ധർമ്മശാസ്ത്രപരമായി ഒരഷ്ടകവും ഒരു ചെറിയ ശ്രീകൃഷ്ണസ്തോത്രവും രചിച്ചു. താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകം ശ്രീകൃഷ്ണസ്തോത്രത്തിലുള്ളതാണു്.

''ലക്ഷ്മീകുചോജ്ജ്വലിതകുങ്കുമപങ്കപാളീ–
ശോണായമാനവിപുലോരസമഭ്രകാന്തിം
വന്ദാമഹേ വലനിഷൂദനമുഖ്യദേവ–
വൃന്ദാദിവന്ദിതപദം ഭഗവന്തമാദ്യം.''

പന്തളത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ യുവാക്കന്മാരായ പല വിദ്വാന്മാരും കവികളും അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അവരെയെല്ലാം കൂട്ടിച്ചേർത്തു തമ്പുരാൻ ഒരു സാഹിത്യസമാജം സ്ഥാപിക്കുകയും അതിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കവിതാവേഗപരീക്ഷയിലും മറ്റും ദൃഢമായ പരിശീലനം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. ആദ്യകാലത്തെ കൃതികൾ സംസ്കൃതത്തിലായിരുന്നു രചിച്ചിരുന്നതെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ശബരിമല ശാസ്താ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിനെപ്പറ്റി ഒരു കേശാദിപാദവും രാസവിലാസം എന്നൊരു ഭാണവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അക്കാലത്തെ സംസ്കൃതകൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടതാണ്.

ഗൃഹഭരണം:—ഗുരുനാഥനായ അവിട്ടംനാൾ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 1076-ൽ മരിച്ചു. നെയ്യല്ലൂർക്കോയിക്കൽ താമസിച്ചുവന്ന മൂത്തവഴിയിൽ മൂത്ത ജ്യേഷ്ഠനായ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ മാവേലിക്കര സ്പെഷ്യൽസ്കൂൾ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായി നിയമിക്കപ്പെടുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിനു പന്തളത്തു താമസിക്കുവാൻ സൗകര്യമില്ലാതായിത്തീരുകയും തന്നിമിത്തം അവിട്ടത്തെ ഭരണം കഥാനായകൻതന്നെ ആയിടയ്ക്കു് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതായി വന്നുകൂടുകയും ചെയ്തു. 1073-ലേ ഭാഷാകവിതാകാര്യമായി എഴുതിത്തുടങ്ങിയുള്ളൂ. എന്നാലും വർഷങ്ങൾകൊണ്ടു വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ ഒരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ ആ 'അതിപ്രതിഭാശക്ത'നു ശതപത്രസുഹൃത്തമനായി പ്രകാശിക്കുവാൻ സാധിച്ചു.

കവനകൗമുദി:—ചില കൊല്ലങ്ങൾകൂടി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തമ്പുരാനു ഭാഷാകവിതയുടെ ഉന്നമനത്തെ ലക്ഷീകരിച്ചു് അശ്രുതപൂർവ്വമായ ഒരു ബൃഹദ്വ്യവസായത്തിൽ ഏർപ്പെടണമെന്നു തോന്നി. അക്കാലത്തു പല വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളിലും മാസികകളിലും പദ്യകാരന്മാർക്കായി കുറേ സ്ഥലം അധികൃതന്മാർ നീക്കിവച്ചിരുന്നു എങ്കിലും അതു് അവരുടെ ആവശ്യത്തിനു പര്യാപ്തമായിരുന്നില്ല. ആപാദമൂർധം പദ്യമായി—ഗദ്യത്തിന്റെ ഛായപോലും തട്ടാതെ—ഒരു പ്രതിപക്ഷമാസിക പ്രസിദ്ധീകരിച്ചാലെന്തെന്നു കഥാനായകൻ അന്തരാത്മാവിനോടു ചോദിച്ചു. അനുകൂലമായ മറുപടിയാണു് അവിടെനിന്നു കിട്ടിയതു്. 1080-ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 1-ാംനു-മുതൽ കവനകൗമുദി എന്ന പേരിൽ ആ പത്രിക ആരംഭിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽക്കഴിഞ്ഞുവല്ലോ. ഒരു ധീരോചിതമായ മഹാസാഹസംതന്നെയായിരുന്നു ആ സദുദ്യമം. തമ്പുരാന്റെ ഒരു സുഹൃത്തായിരുന്ന കുറൂർ പി. കെ. നാരായണൻ നമ്പൂരിയുടെ പ്രസാധകത്വത്തിൽ കായങ്കുളം സുവർണ്ണരത്നപ്രഭ അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചു പന്തളത്തുനിന്നു പ്രചരിപ്പിച്ച ആ പത്രത്തിൽ വർത്തമാനക്കത്തുകൾ, പുസ്തകനിരൂപണങ്ങൾ എന്നുവേണ്ട, പരസ്യങ്ങൾപോലും പദ്യത്തിൽത്തന്നെ വേണമെന്നു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു.

"പണമിടപെട്ടൊരെഴുത്തുകളൊന്നും തൊറാതപേക്ഷയും മറ്റും
അടിയിൽക്കാണും പേർ വച്ചടനിവിടെത്തിച്ചുകൊള്ളണം നിയതം."

എന്നായിരുന്നു പ്രസാധകന്റെ നോട്ടീസ്. പരദേവതാപ്രാർത്ഥനയും ഉദ്ദേശവിവരണവുമാണു് താഴെ കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽ കാണുന്നതു്.

"പുരുതരമഭിലാഷം സാധ്യമാക്കുന്നതിങ്കൽ—
സ്സുരതരുവൊട്ടു കീഴ്പ്പം വാങ്ങുവാൻ കെല്പിയന്നോൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹരിഹരസുതനാര്യൻ ഭ്രരികാരുണ്യഭ്രമാ
ചിരതരമിഹ കാമം പൂത്തിയായ്ച്ചേത്തീടട്ടേ.''

''എന്നും തീയതി മാസത്തിലൊന്നിലും പതിനഞ്ചിലും
മന്നിൽ പ്രസിദ്ധിചെയ്തീടും മാന്യാ കവനകൗമുദീ.''

ശബരിമല ശാസ്താവു പന്തളത്തു രാജാക്കന്മാരുടെ കുടുംബപരദേവതയാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പ്രസ്തുതപത്രത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം കൊണ്ടു കഥാനായകനു ധനസംബന്ധമായി നോക്കുമ്പോൾ നഷ്ടമാണുണ്ടായതെങ്കിലും അതു കേരളത്തിലെ എല്ലാ പണ്ഡിതന്മാരേയും കവികളേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുഹൃത്തുക്കളാക്കുന്നതിനും അവരുമായി ലേഖസമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നതിനും സഹായിച്ചു. തദ്വാരാ അഖിലകേരളപ്രശസ്തി അദ്ദേഹത്തിനു് അതിവേഗത്തിൽ സംസിദ്ധമായി. രണ്ടു കൊല്ലം പന്തളത്തുനിന്നും അതിനടുത്ത കൊല്ലം തൃശ്ശൂർ കേരളകല്പദ്രുമം അച്ചുക്കൂടത്തിൽനിന്നും അച്ചടിപ്പിച്ചു പ്രചരിപ്പിച്ച കൗമുദി നാലാമത്തെ കൊല്ലംമുതൽ മാസികയായി. അഞ്ചാമത്തെ കൊല്ലം സാല്പകാലം വീണ്ടും പന്തളത്തുനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടിവന്നു. ആദ്യത്തെ മൂന്നു കൊല്ലവും പത്രാധിപർതന്നെയാണു് പ്രായേണ എല്ലാ പങ്ക്തികളും സ്വകൃതികളെക്കൊണ്ടു പൂരിപ്പിച്ചുവന്നതു്. അഞ്ചാം സഞ്ചിക ഏഴാമത്തെ ലക്കംമുതൽ സഹൃദയോത്തമനും സതതോത്സാഹിയുമായ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ അതിന്റെ പ്രസാധകത്വം ഏറ്റെടുക്കുകയാൽ മലബാറിൽ കോട്ടയ്ക്കൽനിന്നു 1085 കുംഭംമുതൽ ആ മാസിക പുറപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. പ്രാരംഭദശയിലെ ക്ലേശങ്ങൾ അതോടുകൂടി ഒരുമാതിരി നീങ്ങി. തമ്പുരാൻ പിന്നീടും കൗമുദിയുടെ പ്രസാധകത്വം തുടർന്നുകൊണ്ടു് ആജീവനാന്തം അതിൽ സ്വകീയങ്ങളായ പല കൃതികളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അറുപതോളം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ കൗമുദി മാസികയായതിൽപ്പിന്നീടു് അതിന്റെ ആവശ്യത്തിലേക്കായി എഴുതി. ആദ്യത്തെ മൂന്നു കൊല്ലങ്ങളിൽ വൃത്താന്തപത്രമായിരുന്ന കാലത്തു ചേർത്തവയും നാല്പതിനുമേൽ വരും. 1106 കന്നിവരെ അനുസ്യൂതമായി സ്വച്ഛന്ദസഞ്ചാരം ചെയ്ത കൗമുദിയുടേയും അതിലെ വാഷ്പികസഞ്ചികകളുടേയും ആവിർഭാവം ഭാഷാസാഹിത്യത്തെ എത്രമാത്രം പോഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പരിച്ഛേദിക്കാവുന്നതല്ല; അത്രമാത്രം മഹത്താണു് തമ്പുരാൻ അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള തദ്വിഷയകമായ സേവനം.

ചില സംഭവങ്ങൾ:—1076-ൽ മാതൃഷ്വസ്രേയനായ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാൻ മരിച്ചതായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. 1079-ൽ മാതാവും 1080-ൽ പിതാവും അന്തരിച്ചു. 1080-ൽത്തന്നെയാണു് തമ്പുരാൻ ഒട്ടുവിൽ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരി അമ്മുക്കുട്ടിയമ്മയെ വിവാഹംചെയ്തതു്. ഒട്ടുവും കഥാനായകനും തമ്മിൽ കവനകൗമുദിവഴിക്കു വർദ്ധിച്ച സൗഹാർദ്ദമാണു് ആ സംബന്ധത്തിന്റെ മുഖ്യകാരണം. 1082 തുലാത്തിൽ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ പരമഗതിയെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രാപിച്ചു. ആ കൊല്ലം മീനത്തിൽ ആ തമ്പുരാന്റെ അമ്മയും നിര്യാതയായി. തന്മാത്രശ്രേഷ്ഠനായി നെയ്യല്ലൂർക്കോയിക്കൽ താമസിക്കുന്നതിനു മഹാകവി ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. 1089–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു തിരുവനന്തപുരം ഗവൺമെൻറ് ഇംഗ്ലീഷ്ഹൈസ്കൂളിൽ ഭാഷാപണ്ഡിതനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെ കൈതമുക്കെന്ന സ്ഥലത്തായിരുന്നു താമസം. അതിനുമുൻപുതന്നെ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾമഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈദുഷ്യത്തെ അഭിനന്ദിക്കുകയും പ്രതിമാസം ഒരു വഷ്ടാശനം വലിയ കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു നല്കുകയും രാജകീയവിദ്വത്സദസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തെ ഒരങ്ഗമായി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. കവിതിലകൻ എന്ന ബിരുദം മറ്റു ചിലരോടൊപ്പം മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സമ്മാനിച്ചു എന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. 1094 ഇടവം 24–ാംനു- ആ മഹാപുരുഷൻ അത്യന്തം അപ്രതീക്ഷിതമായി കാലയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ തിരോധാനം ചെയ്തു. അക്കാലത്തു ബാംബേപ്ലനി എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരുതരം ജ്വരമായിരുന്നു മരണകാരണമായി പരിണമിച്ചതു്. ആജീവനാന്തം ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിയ്ക്കുന്ന കാലത്താണു് എന്നോടുകൂടി വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യനും മഹാവൈയാകരണനുമായ തുറവൂർ നാരായണശാസ്ത്രികളുടെ ശിഷ്യനായി മഹാഭാഷ്യവും അലങ്കാരത്തിൽ ചില ഉൽകൃഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങളും വായിച്ചതു്. വിദ്യയുടെ ആദാനത്തിലെന്നപോലെ ദാനത്തിലും അദ്ദേഹം സദാ സമുത്സുകനായിരുന്നു. ഓവങ്കര ശങ്കരൻനമ്പൂരി, വെണ്മണിയസ്സു് ലക്ഷ്മണൻനമ്പൂരി, ചേപ്പാട്ടു് അച്യുതവാരിയർ മുതലായവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരാണു്. മഹാകവിയുടെ ആജ്ഞാകരനും ലേഖകനുമായിരുന്ന പന്തളം പറവേലി രാമൻപിള്ളയും തെല്ലൊരു വ്യൽപത്തിച്ചായയും കവിതാനൈപുണ്യവും സംസർഗ്ഗശക്തികൊണ്ടു ലബ്ധമായി.

കൃതികൾ:—കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികൾക്കു സംഖ്യയില്ല. നൂറോളം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ കൗമുദിയിൽത്തന്നെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടെന്നു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതകൃതികളേയും ഇതിനുമുൻപു സൂചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1073മുതൽ ഭാഷാകൃതികൾ രചിച്ചുവെങ്കിലും 1080–ൽ കവനകൗമുദി പുറപ്പെടുവിച്ച കാലം മുതല്ക്കാണു് ആ വ്യവസായത്തിൽ നിരന്തരവ്യാപൃതനായതു്. പതിനഞ്ചു കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിൽ ഇത്ര വളരെ ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിക്കുവാൻ സാധിച്ച അദ്ദേഹത്തിനു സമകാലികന്മാരിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനെമാത്രമേ തനിക്കുമുന്നിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കേണ്ടതായി കാണുന്നുള്ളൂ. 1 സുഭദ്രാസ്വയംവധം മണിപ്രവാളം, 2 ഭൃംഗസന്ദേശം, 3 വഞ്ചീശശതകം (1085), 4 ഭാഗീരഥി വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, 5 രുഗ്മാങ്ഗദചരിതം മഹാകാവ്യം (1088), 6 മാർത്താണ്ഡദേവോദയം (1090), 7 സൂക്തി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മാല (1090), 8 കഥാകൗമുദി (1090), 9 വിജയോദയം കാവ്യം (1090), 10 വേണീസംഹാരം നാടകം (1092), 11 ശ്രീമൂലരാജ വിജയം ഓട്ടൻതുള്ളൽ (1092), 12 ശബരിമലയാത്ര, 13 ശ്രീമൂല പ്രകാശിക (1093), 14 ഭാഷാദ്ഭുതവാക്യം വ്യായോഗം (1094) എന്നീ കൃതികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാങ്മയങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഓരോന്നിനും അടുത്തുകാണിച്ചിട്ടുള്ള ആണ്ടുകൾ പ്രസിദ്ധീകരണകാലത്തെയല്ലാതെ നിർമ്മാണകാലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നില്ല. ഇവകൂടാതെ 15 മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകവും, 16 കരന്ധമോപാഖ്യാനം എന്ന പേരിൽ ഒരു കിളിപ്പാട്ടും അദ്ദേഹം രചിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. ആ കൃതികൾ പൂർത്തിയാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. മുദ്രാരാക്ഷസം നാലങ്കത്തോളം തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കരന്ധമോപാഖ്യാനം ആരംഭിച്ചതേയുള്ളൂ. അതിപ്രധാനങ്ങളായ കൃതികൾ ഋശ്യാംഗചരിതം മഹാകാവ്യവും വിജയോദയം കാവ്യവും ഭാഷാവേണീസംഹാരം നാടകവുമാണ്. കഥാകൗമുദിയിലെ സൗഭദ്രനിർയ്യാണം, ഭീമപ്രഭാവം, ഊർമ്മിള എന്നീ ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും ആകൃതികൊണ്ടല്ലെങ്കിലും പ്രകൃതികൊണ്ട് അവയ്ക്കു തുല്യമായി പരിലസിയ്ക്കുന്നു. പതിനഞ്ചോളം കുട്ടകവിതകളും തമ്പുരാൻ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയെല്ലാം ഓരോ പ്രകാരത്തിൽ രമണീയങ്ങളാണ്. ആ പരിപാടിയനുസരിച്ച് അത്ര വളരെ കവിതകൾ കുണ്ടൂർമാത്രമേ എഴുതീട്ടുള്ളൂ.

കവനശൈലി:—ഈ കൃതികളെക്കുറിച്ച് ഉപന്യസിക്കുന്നതിനുമുമ്പായി തമ്പുരാന്റെ കവനശൈലിയെപ്പറ്റി അല്പം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനുമായി പല പ്രകാരത്തിലും സാമ്യമുണ്ടായിരുന്നു; ആ അനന്യാദൃശമായ സംസ്കൃതപാണ്ഡിത്യം, ആ വീരരൗദ്രരസങ്ങൾ വർണ്ണിക്കുന്നതിനുള്ള വിശേഷസാദൃശ്യം, ആ നിരങ്കുശമായ ദ്രുതകവനവൈഭവം, ആ അത്യുൽകടമായ ഭാഷാപോഷണവ്യഗ്രത ഈ ഉപാധികൾ രണ്ടുപേർക്കും തുല്യങ്ങളാണ്. അർത്ഥമൽകാരത്തോടൊപ്പംതന്നെ ശബ്ദസൗന്ദര്യം കവികൾ പാലിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള മതവും അവർക്ക രണ്ടുപേർക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു. കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ഏതദ്വിഷയകമായ ആശയം അധോലിഖിതമായ പദ്യത്തിൽ നിന്നു വെളിപ്പെടുന്നതാണ്.

"ഉള്ളിൽപ്പുരം ഗ്രണമിയന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം
കൊള്ളില്ല, കാന്തി പുറമേ ലവവും പെടാഞ്ഞാൽ
തുള്ളിക്കുമാഭ കലരാതെ ശമാദിചേരും
പുള്ളിക്കുരംഗമിഴി കൗതുകമാക്കുമേകാ."

കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റേതോളം ലളിതമല്ല കഥാനായകന്റെ ശൈലി; പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗംഭീരമായ ശബ്ദപ്രവാഹം തനിക്കു് അഭിമതമായ പ്രകടനത്തിനു് ഒന്നുകൂടി ഉപകാർപ്രദമായിരുന്നു എന്നു ചില

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അവസരങ്ങളിൽ തോന്നിപ്പോകും. രണ്ടുപേരും നിരവധി സജീവങ്ങളായ ശബ്ദങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കഥാനായകനെപ്പോലെ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടല്ല ഭാഷാശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടാണ് വിവക്ഷിതാർത്ഥപ്രതിപാദനം സാധിച്ചിരുന്നതു് എന്നൊരു മെച്ചം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ട്. ഫലിതത്തിലും വിജയം അദ്ദേഹത്തിനുതന്നെയാണ്. എങ്കിലായാലും കാവ്യസരണിയിൽ ആ മഹാകവിമൂർദ്ധന്യന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരനായി പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നതിനു വേണ്ട യോഗ്യത കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനുണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറയുന്നതിൽ അപാകമില്ല. സ്വഭാവനൈർമ്മല്യത്തിലും രണ്ടുപേരും സമശീർഷന്മാരായിരുന്നു. രണ്ടുപേർക്കും സ്വന്തം കൈയ്യൊടുങ്ങാ വേഗമുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നുകൂടി പറയേണ്ടതാണ്.

ആദ്യകാലകൃതികൾ—സുംഭനിസുംഭവധവും ഭൃംഗസന്ദേശവും:—ഇവ രണ്ടും 1073-ാമാണ്ടിടയ്ക്ക് എഴുതിയ കൃതികളാണ്. തമ്പുരാൻ ഇവയ്ക്കു സ്വാരസ്യം പോരെന്നുവച്ച് അച്ചടിപ്പിച്ചില്ല. പന്തളത്തുകാരനായ ഒരു യുവാവു വൈക്കത്തുക്ഷേത്രത്തിൽ ഭജനംചെയ്യുമ്പോൾ ശിവഭൂഷണമായ ഭൃങ്ഗത്തെ കാണുകയും അതിനെ വിരഹാർത്തയായി സ്വദേശത്തു താമസിക്കുന്ന തന്റെ പ്രിയതമയുടെ വസതിയിലേയ്ക്ക് ഒരു സന്ദേശവാഹകനാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ മയൂരസന്ദേശത്തെ കവി ധാരാളമായി ഉപജീവിച്ചിട്ടുണ്ട്. രണ്ടു കൃതികളിൽനിന്നും ഓരോ ശ്ലോകങ്ങൾ പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"വരനാരിമൗലിമണിതന്റെ ചാരുവാം
കരതാരിലുള്ള കനകാണ്ഡദോടിയും
പുരുകാന്തി ചേർന്ന രുചിരാംബരാടയും
വിരുതക്കുമോക്കിലുരചെയ്യുവാൻ പണി."

(സുംഭനിസുംഭവധം)

"മുമ്പിൽപ്പോകുന്നൊരു രുചിരമാം ബൊട്ടിനോടൊത്തിടാനായ്
പിൻപേ പോകും കരബലമെഴും ബൊട്ടുകാരൊട്ടനേകം
ഞൻപിൽത്തണ്ടങ്ങനെ തെരുതെരെച്ചാണ്ടിടും തോയമധ്യേ
തുമ്പില്ലാതുള്ളവരുമൊരുവൻ താഴെ വീഴുന്നതല്ല."

(ഭൃംഗസന്ദേശം)

കവനകൗമുദിയിലെ മുഖലേഖനങ്ങൾ:—കവനകൗമുദിയിൽ തമ്പുരാൻ ആദ്യകാലത്തെഴുതിവന്ന മുഖലേഖനങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഒരു ധീരനായ ദേശാഭിമാനിയും സ്ഥിരചിത്തനായ പ്രജാക്ഷേമകാംക്ഷിയുമായി നമ്മുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെപ്പറ്റിയുള്ളതാണ്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''മെച്ചംകൂട്ടുന്ന കച്ചേരികളുടെ നട്ടവിൽ—
ച്ചെന്നു കാൽ വച്ചു കാൽമേൽ—
പ്പുച്ചപ്പേക്കൂത്തു കാട്ടിച്ചിലതു 'കശുപിശ'—
പ്പേശിയാൽത്തന്നെ പോരാ;
പിച്ചക്കാരന്നുമീയുള്ളവനടിമപെടാ—
ന്നുള്ളവൻതന്നെയെന്നോ—
ത്തുച്ചത്തിൽക്കൃത്യവഗ്ഗങ്ങളെയുടനുടനേ
തീക്കണം തക്കമെന്യേ.''

വിദേശീയരായ മന്ത്രിമാർ തിരുവിതാംകൂറിനു വേണ്ടെന്നായിരുന്നു തമ്പുരാന്റെ പക്ഷം.

''ഇന്നാട്ടു കാത്തുകൊൾവാനിന്നാരും നാട്ടുകാരിലില്ലാഞ്ഞോ
അന്യായമന്യദേശാദന്യാഹചാനം ദിവാൻജിപദവിക്കായ്?''

എന്നു° അദ്ദേഹം ചോദിക്കുന്നു. രാജധർമ്മത്തെക്കുറിച്ചു° അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന അഭിപ്രായമെന്തെന്നുകൂടി നോക്കാം.

''ഇവനിഹ പരമെന്റെ സേവ,നെല്ലാ—
മിവനു കൊടുക്കണ,മേല്ക്കണം പ്രമോദം,
അവനവുമിവനൊത്തപോലെയാവാ—
മിവ നിനവാ ക്ഷിതിപനു യോഗ്യമല്ല.''

''ധരയുടെ വരവെത്ര കേമമാക്കീ?
പരമിതിലെത്ര പണം തൃണീകരിച്ചു?
പുരമതിലുകളൊക്കെ വെള്ളയിട്ടു?
സ്ഥിരമിതുകൊണ്ടു മഹത്വമെന്തു കിട്ടീ?''

അക്കാലത്തെ സ്ഥിതിക്കും പ്രത്യേകിച്ചു തമ്പുരാന്റെ നിലയ്ക്കും അത്തരത്തിലുള്ള ആശയപ്രകടനങ്ങൾ വിപ്ലവാത്മകങ്ങളായിരുന്നു എന്നുപോലും സമർത്ഥിക്കാവുന്നതാണു°.

രാജപ്രശസ്തികൾ:—വഞ്ചീശശതകം, ശ്രീമൂലരാജവിജയം, ശ്രീമൂലപ്രകാശിക ഇവ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ അപദാനങ്ങളെ പ്രകീർത്തനംചെയ്യുന്ന മൂന്നു കൃതികളാണു°. 1085—ൽ രചിച്ച വഞ്ചീശശതകത്തിൽ തമ്പുരാന്റെ സകലകവനസിദ്ധികളും അവയുടെ സമ്പൂർണ്ണരൂപത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്നു.

''ദിലീപമാന്ധാതൃഭഗീരഥാദ്യരാം
കുലീനരാജന്യരൊടൊപ്പമെപ്പൊഴും
സലീലമിക്ഷ്വാണി ഭരിച്ചു കംസഭീ—
ന്നിലീനചിത്തൻ നൃവരൻ ജയിക്കണം.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"സമുചിതവഞ്ചിധരാതലസമുദിതസൽപൂണ്ണപുണ്യപരിണതിയോ?
സമുദഞ്ചിതശ്രുഭജനതാസമുദയസൗഭാഗ്യഭാഗ്യകന്ദളമോ?"

ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടതല്ല. ജയദേവകവിയുടെ ചന്ദ്രാലോകത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള നൂറലങ്കാരങ്ങൾക്കും കാരികാരൂപത്തിൽ ലക്ഷണം കാണിച്ചു് അവയ്ക്കു് ഓരോന്നിനും ശ്രീമൂലകമഹാരാജപരമായ ലക്ഷ്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുകയാണു് കവി ശ്രീമൂലപ്രകാശികയിൽ അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള കൃത്യം. ഒരുദാഹരണം കാണിക്കാം.

ഉല്ലേഖം:

"ഉല്ലേഖം പലമട്ടായിട്ടൊന്നിനെപ്പലർ കാണ്മതും
വിഷയത്തിന്റെ ഭേദത്താൽ പലതെന്നേകനോപ്പതും."

(ലക്ഷണം)

"ശ്രീമന്മൂലനൃപാലനെ ശ്രിതജനം ശ്രീകാന്തനെന്നും ബുധ-
സ്തോമം സചർദ്രമമെന്നു,മനുരമൂതാച്ചിസ്സെന്നുമോക്കുന്നതേ;
ഓമൽക്കീർത്തിയിലജ്ജനൻ ഹരു ഗഭീരാലാപകാലത്തിലും-
ക്കാമം ചേപ്പൊരു ധർമ്മരാജ്യഭൃതിയിൽ ധർമ്മാത്മഭവിന്മഹാൻ."

മാർത്താണ്ഡദേവോദയവും സൂക്തിമാലയും:—മഹാനുഭാവനായ വീരമാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ചരിത്രത്തെ ചുരുക്കത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു കൃതിയാണു് മാർത്താണ്ഡദേവോദയം. അതിൽ ഇന്ദ്രവജ്രാവൃത്തത്തിൽ 127 ശ്ലോകങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. സൂക്തിമാല ചില ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളുടെ സമുച്ചയമാണു്. ശരൽകാലത്തിലെ പുഴ, പ്രഭാതവായു, വർഷാകാലത്തിലെ നദി ഇത്തരത്തിൽ വർണ്ണനാത്മകങ്ങളായ കൃതികളാണു് അവയിലധികവും. അതിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"ദ്രുതഗതി കലുഷസ്വഭാവമാത്മാ-
ശ്രിതതടമട്ടനമെന്നിതൊക്കെയും നീ
ധൃതതരമകലെക്കളഞ്ഞതാത്ര
ചിതമിയലും നദി! സൽപ്രസാദഹേതു."

(ശരൽകാലത്തിലെ പുഴ)

"സുരഭിലസുമജാലസന്ധുളീ-
സുരധുനിയിൽസ്സുഖമജ്ജനം നടത്തി
സരസിരുഹപരാഗഭൃതി ചാർത്തി-
സ്സുരഭസമിങ്ങണയുന്ന കാലുവാതം." (പ്രഭാതവായു)

കഥാകൗമുദി:—അതിവിശിഷ്ടമായ ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യസമാഹാരമാണു് കഥാകൗമുദി എന്നു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. അതിൽ മൻപു നിർദ്ദേ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശിച്ച മൂന്ന കൃതികൾക്കുപുറമേ ഒരു പുരാവൃത്തം, ചേലപ്പാനു്, പുരുഷസൂക്തം എന്നീ കൃതികൾകൂടി അടങ്ങുന്നു. തമ്പുരാന്റെ ഭാവാവിഷ്കരണശക്തി ഇവയിലും അപ്രത്യക്ഷമല്ല. അഭിമന്യുവിന്റെ യുദ്ധവൈദഗ്ധ്യമാണു് സൗഭദ്രനിര്യാണത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം. ലക്ഷ്മണന്റെ പത്നിയായ ഊർമ്മിളയുടെ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യത്തെ സമഞ്ജസമായ ഭാവനകൊണ്ടു മഹാകവി തികച്ചും അറിയുകയും ചമൽകാരകാരിയായ വർണ്ണനംകൊണ്ടു നമ്മെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. രൗദ്രരസപ്രധാനമായ ഒരു ഖണ്ഡകൃതിയാണു് ഭാരതയുദ്ധത്തിൽ ഭീമനും ദുശ്ശാസനനും തമ്മിൽ നടന്ന മല്ലയുദ്ധത്തെ വിവരിക്കുന്ന ഭീമപ്രഭാവം. ആ കൃതിക്കു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ശാശ്വതമായ പ്രതിഷ്ഠയ്ക്കവകാശമുണ്ടു്. ഭുജങ്ഗപ്രയാതവൃത്തത്തിൽ അതുപോലെ ഒരു മല്ലയുദ്ധം കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും പാണ്ഡവോദയം മഹാകാവ്യത്തിൽ ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടും ഒന്നുപോലെ ആകർഷകമായാണു് എനിക്കു തോന്നീട്ടുള്ളതു്. ചില ശ്ലോകങ്ങളും ഈ മൂന്നു കൃതികളിൽനിന്നും ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

"ചട്ടറ്റ ഫല്ഗുനശരങ്ങളും താങ്ങുകൊണ്ടു
വട്ടംകറങ്ങി നിപതിക്കുമിപ്രാജത്താൽ
പെട്ടെന്നു മറ്റു പല ജീവികളും പതിച്ചു
ഘട്ടത്തിലന്തകടേക്കു കുഴപ്പമായി.

കുത്തുള്ള ഫല്ഗുനസുതോഗ്രശരപ്രകാണ്ഡം
കോത്തുള്ളിലുള്ള കുടൽമാല വെളിക്കു ചാടി
പേത്തും പിടയ്ക്കുമതിഭീമശവങ്ങളും ഭീതി
ചേർത്തുൽക്കടോഭമവിടത്തിൽ നിരന്നിതപ്പോൾ."
(സൗഭദ്രനിര്യാണം)

"രാമായണത്തിലൊരു നായികയാക്കിടേണ്ടും
ശ്രീമാനുയായ് വിലസുമൂർമ്മിളയെ പ്രകാമം
ധീമാൻ മുനിപ്രവരനാദികവീന്ദ്രനെന്തേ
സാമാന്യരീതിയിലുമേതുമുരച്ചിടാഞ്ഞൂ?"

"കാന്താരസീമ്നി ഗതനാം കണവന്റെ കഞ്ജ-
കാന്താനനത്തെ നിരുപിച്ചു നിതാന്തതാപാൽ
താന്താശയത്തൊടെഴുമൂർമ്മിള വീരപത്നി
താൻ താഢശാത്തിഭരമേറ്റു സഹിച്ചുവല്ലോ."

"കല്യാണവേളയിലൊരിക്കൽ വെളിക്കു കാട്ടി-
ക്കല്യാശയൻ കവി മറയ്ക്കിലുമില്ല ദോഷം
കല്യാണഗാത്രികളണിഞ്ഞിടുമിന്ദ്രനീല-
ക്കല്ലായൊരൂർമ്മിളയെയാരുമനാദരിക്കാ." (ഊർമ്മിള)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ചൊടിച്ചുഗ്രമാം കണ്ണു തിണ്ണെന്നുരുട്ടി—
ത്തടിച്ചുള്ള കയ്യിൽഗ്ഗദാദണ്ഡമേന്തി
പിടിച്ചുക്കു കൂട്ടന്നൊരഭ്യാസി പല്ലും
കടിച്ചുഗ്ര ഭീമൻ രണാഗ്രത്തിലെത്തി.

ഉടുത്തുള്ള പട്ടൊന്നു മേല്പോട്ടൊതുക്കി—
ത്തിടുക്കെന്നരക്കെട്ടു ധ്വഷ്ടം മുറുക്കി
മിടുക്കോടിടങ്കൈ മടക്കീട്ടു മുട്ടിൽ—
ക്കടുക്കുന്ന കോപത്തൊടൊന്നാഞ്ഞടിച്ചു"

എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഭീമപ്രഭാവത്തിലെ ഓരോ ശ്ലോകവും പുളകപ്രദമാണു്. ഒരു ശ്ലോകംകൂടി പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"ഇരമ്പിക്കയർത്തേറു തുള്ളുസഹനോദ്യ—
ത്തരംഗങ്ങളാം രണ്ടു സിന്ധുക്കളെപോലെ
പരം ഘോരഘോരാട്ടഹാസങ്ങളാൽ ഭീ—
ഭരം ചേർത്തെതിർത്താരമിതുത്തിടന്നാർ."

ഭാഗീരഥി:—കവികൾ കല്പിതമായ ഏതെങ്കിലും ഇതിവൃത്തത്തെ അധികരിച്ചു ദ്രാവിഡവൃത്തത്തിൽ ഒരു കാവ്യമുണ്ടാക്കുവാൻ സാധിക്കുമോ എന്നു് ഒരു സുഹൃത്തു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കി. ആ പരീക്ഷയിൽ പ്രശംസനീയമായ വിജയം ഭാഗീരഥി എന്ന വഞ്ചിപ്പാട്ടു് എഴുതി അദ്ദേഹം നേടി. എങ്കിലും സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിലുള്ളിടത്തോളം സ്വാധീനത ഭാഷാവൃത്തങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അക്കാലത്തു ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ചില വരികൾ പകർത്താം.

"കാളകൂടം കുടിക്കുന്നു കാളതന്നിൽച്ചുരിക്കുന്നു
കാളികൂളികളോടൊത്തു കേളിയാടുന്നു.
പത്തി നീട്ടും പാമ്പുകളും വൃത്തി കെട്ടോരസ്ഥികളും
മുത്തണിമാലകളാക്കിയൊത്തിണക്കുന്നു.
കടുവാത്തോലുടുക്കുന്നു ചുട്ട ചാമ്പലണിയുന്നു
കടുചാറപ്പുറമേറിക്കിടന്നീടുന്നു.
ഭിക്ഷ തെണ്ടിനടക്കുമത്യക്ഷനെ നീ വരിപ്പാനോ
ഇക്ഷിതിയിൽത്തപിപ്പതുമിക്ഷുനേർവാണീ?
മതിമുഖി! നിന്റെ മോഹമതിരസമെന്നേ വേണ്ടൂ
മതി കെട്ടുള്ളൊരിത്തൊഴിൽ മതിയാക്കേണം.
വടുതന്റെ വടിവായിപ്പിടുവാമീശനുമേവം
തടവറു വടിച്ചപ്പോഴ്ത്തടില്ലതാങ്ങി
പല്ലിറുമ്മിപ്പാവ്തിയും ചില്ലിയല്പം ചുളിച്ചുടൻ
മല്ലടിച്ചു വിട്ടുനാട്ടമല്ലൽ നീക്കട്ടേ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രുക്മാംഗദചരിതം:—ഇനി നമുക്കു തമ്പുരാന്റെ രുക്മാംഗദ ചരിതം മഹാകാവ്യത്തിലേക്കു കടക്കാം. 1088—ലാണു് അതു മുദ്രിതമായതു്. എങ്കിലും 1083—ൽത്തന്നെ എഴുതിത്തീർന്നിരുന്നു. ഭാഷാസാഹിത്യത്തിലെ മാഘം എന്നാണു് അതിനെ ഭാവുകന്മാർ വാഴ്ത്താറുള്ളതു്. ആ ശബ്ദധാടി, ആ പാണ്ഡിത്യപ്രകർഷം ഇവ രണ്ടു കാവ്യങ്ങളിലും കാണാം. രണ്ടിലേയും ആറാം സർഗ്ഗം യമകഭൂഷിതമാണു്. മാഘം പത്തൊൻപതാം സർഗ്ഗംപോലെ രുക്മാംഗദചരിതം പതിനൊന്നാം സർഗ്ഗവും ചിത്രശ്ലോകജടിലമായിരിക്കുന്നു. ഭാഷാകാവ്യങ്ങളിൽ ശബ്ദചിത്രണത്തിനു രുക്മാംഗദചരിതംതന്നെയാണു് പ്രഥമസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നതു്.

"മന്ദരാഗത കൈവിട്ടു മന്ദരാഗതടം നൃപൻ
കന്ദരാഗതധാതുശ്രീകന്ദരാഗമണഞ്ഞുതേ"

എന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ടാണു് ആ സർഗ്ഗം ആരംഭിക്കുന്നതു്. ഈ വിദ്യയിൽ കവി എത്രമാത്രം അക്ലിഷ്ടകർമ്മാവാണെന്നു് ഓരോ ശ്ലോകവും വായിച്ചാലേ ബോധ്യമാകയുള്ളൂ. 'പടങ്ങളെക്കൊണ്ടു പന്താടുന്ന പന്തളം' എന്ന പ്രശസ്തി മഹാകവി സമ്പാദിച്ചതു പ്രസ്തുതകാവ്യത്തിന്റെ നിർമ്മിതിനിമിത്തമാകുന്നു. വ്യുൽപിത്സുകർക്കു രുക്മാംഗദചരിതത്തോളം പ്രയോജകീഭവിക്കുന്ന മറ്റൊരു മഹാകാവ്യം ഭാഷയിലില്ല. ആകെ പത്തൊൻപതു സർഗ്ഗങ്ങൾ അന്തർഭവിക്കുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ കാണണ്ടേ?

"മാനത്തൽ തേടുമലസാക്ഷികളിൽക്കവിഞ്ഞ
മാനത്തെ വേരൊടു പിടുങ്ങിയെടുത്തിടാനായ°
മാനത്തിൽ വന്നയരുമിന്നു തദാ നഭസ്സാ—
മാനത്തലയ്ക്കു പതിയുന്നൊരു പൊട്ടുപോലായ°."

(അഞ്ചാം സർഗ്ഗം)

"വദനമിതു സുധാംശുതന്നെ; ശോഭാ—
സദനമിതിൽസ്സുധ ഹന്ത! ഒന്തചേലം;
അദനമിതു കഴിക്കിലമ്മനോജ്ഞ—
കദനമൊരല്പവുമാക്കുമേല്ലയില്ല." (പന്ത്രണ്ടാം സർഗ്ഗം)

"അപാപനാം പുത്രനെ വാർദ്ധകത്തിൽ
നൃപാലനാക്കേണ്ടവനാകുമീ ഞാൻ
കൃപാലവം വിട്ടു തദീയകണ്ണാ—
വിപാടനത്തിനു തുനിഞ്ഞിടുന്നു.

പവിത്രഗാത്രൻ സുതനോ മമാസി—
പവിക്കു ലാക്കായ° സ്ഥിതിയെയ്തുമപ്പോഴും?

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭൂവി പ്രഭോ! മാധവ! ക്ഷേത്രരായാൽ
ഖേദിച്ചിടേണ്ടും സ്ഥിതിയേവമെന്നോ?''

(പത്തൊൻപതാം സർഗ്ഗം)

വിജയോദയം:—വിജയോദയം എട്ട സർഗ്ഗത്തിലുള്ള ഒരു കാവ്യമാണ്. കിരാതാർജ്ജുനീയോപാഖ്യാനമാണ് പ്രതിപാദ്യം. ആ കാവ്യം ഏറ്റവും മനോമോഹനമായിട്ടുണ്ട്. അടിയിൽ ചേർക്കുന്ന കിരാതഭർത്സനത്തിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക.

''കാചം മണിപ്രകരമോടിടചേർന്നപോലെ
വാചംയമാദിമുനികർക്കിടയിൽക്കിടപ്പും
ഭീചഞ്ചലത്വമിയലാതെ കടന്നിവണ്ണം
നീചപ്രവൃത്തി തുടരുന്നതു നീതിയാമോ?

പന്നിക്കിയന്നിടമിറച്ചി ഭുജിച്ചിടാനാ—
ണിന്നിച്ഛയെങ്കിലതു വേണ്ടതു ഞങ്ങൾ നല്കാം;
മുന്നിട്ടു പാഞ്ഞിടുമരണ്യമൃഗത്തെയേവം
കൊന്നിട്ടിടേണ്ട കുഹനാമുനിവേഷനാം നീ.
സർവ്വാല്പജീവിവനജന്തുവിഹിംസചെയ്യു
ഗർവ്വാഭിവേശമിയലും ഖലവൃത്തിയാം നീ
ഉർവ്വാശി പൂണ്ട സമരത്തിനു നമ്മൊടേറാൽ
സർവ്വാരഭാമിനിയൊരുത്തി കൃതാർത്ഥയാകും.''

ത്രുവകങ്ങൾ:—തമ്പുരാന്റെ വേണീസംഹാരം നാടകം കേരളവ്യാസന്റെ ആശ്ചര്യചൂഡാമണിയും മറ്റുംപോലെ ഒന്നാം കിടയിൽ നില്ക്കുന്ന ഒരു തർജ്ജമയാണ്. വേണീസംഹാരം അദ്ദേഹത്തിനുമുൻപു കിളിമാനൂർ കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ എന്നൊരു പണ്ഡിതൻ വിവർത്തനം ചെയ്തു വിദ്യാവിനോദിനീമാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. അതിനു യാതൊരു വിധത്തിലുള്ള ഗുണവുമില്ല. അദ്ദേഹം 1031 കർക്കടകത്തിൽ ജനിച്ചു; 1074 കർക്കടകത്തിൽ മരിച്ചു. ഭട്ടനാരായണമഹാകവിയുടെ പ്രൗഢോദാരങ്ങളായ പദ്യഗർജ്ജനങ്ങളെ അതേ നിലയിൽ ഭാഷയിൽ പരാവർത്തനം ചെയ്യണമെങ്കിൽ വീരരൗദ്ര രസങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ വിശേഷപാടവം സംസിദ്ധമായ ഒരു കവികേസരിക്കല്ലാതെ കഴിയുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടാണ് പ്രസ്തുതനാടകവും അതിനുമേൽ മുദ്രാരാക്ഷസവും തർജ്ജമചെയ്യണമെന്നു തമ്പുരാനോടു ഞാൻ അപേക്ഷിച്ചതു്. തമ്പുരാനല്ലാതെ അതിനുവേണ്ട ശക്തി തർജ്ജമചെയ്യുന്ന കാലത്തു മറ്റാർക്കും ഇല്ലെന്നായിരുന്നു എന്റെ ബോധം. മഹാകവി പ്രതീക്ഷയിൽക്കവിഞ്ഞു് ആ കൃത്യനിർവ്വഹണത്തിൽ വിജയം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ശസ്ത്രത്തെശ്ശരനാമെൻജനകനിനിയെട്ട—
ക്കില്ല നന്നെന്നുറച്ചി—
ട്ടത്രസ്ഥൻ നിവ്വിശങ്കം കരമിഹ ഗുരുവിൻ
മൌലിയിൽച്ചേത്തനേരം
വിശ്വത്തിൽപ്പാത്ഥപാഞ്ചാലകനിഖിലചമൂ—
മദ്ധ്യിയായ്ച്ചാപഭൃത്താ—
മശ്വത്ഥാമാവു വാഴുന്നൊരു കഥ വഴിപോ—
ലുള്ളിലോത്തില്ലയോ നീ?"

"നാളെക്കാലത്തു കയ്യിൽപ്പെട്ടുമൊരു ഗദയാ—
ലൂരു തട്ടിത്തകത്തി—
ട്ടാളെല്ലാം നോക്കിനില്ക്കെക്കഠിനത കലരും
നിൻശിരസ്സിൽച്ചവിട്ടി
ചാലേ നീമുൻപരാകും സഹജരുടെ കട്ട—
ഞ്ചോരയാം ചന്ദനത്താൽ—
ക്കോലം കാണാതെ കേശംമുതലടിവരെയും
ധാടിയിൽപ്പുശ്രുവൻ ഞാൻ."

ഭാസനേറതെന്നു ചിലർ ഊഹിക്കുന്ന ദൂതവാക്യവ്യായോഗം ചെറുതെങ്കിലും അതിന്റെ വിവർത്തനവും നന്നായിട്ടുണ്ട്. ഒരു ശ്ലോകം എടുത്തു കാണിക്കാം.

"പോരാടീടിലുമസ്സമീരഭഗവാൻ ഭീമസ്വരൂപത്തൊടും
പേരാളും വനമാലി പാർത്ഥവടിവായ് നേരിട്ടെതിർത്തീടിലും
ക്രൂരാഭോഷണകൃഷ്ണ! നിൻറെ മൊഴി കേട്ടീ ഞങ്ങൾ വീരൃത്തിനാൽ
നേരായ്ക്കാപ്പൊരു താതരാജ്യമതിലിങ്ങേകാ തൃണം കൂടിയും."

മുദ്രാരാക്ഷസം:—അപൂർണ്ണവും അപ്രകാശിതവുമായ ഈ കൃതിയിൽനിന്നുകൂടി ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കട്ടേ.

"ആദ്യത്തിൽത്താൻ തുടങ്ങും ക്രിയ ചെറുതുമതിൽ—
പ്പിന്നെയും വിസ്തരിപ്പാ—
നോത്തുംച്ചെന്നുള്ള ബീജോത്തരഫലമൊളിവായ്—
ക്കാട്ടിയും തദ്വിമർശം
ഹൃത്താൽച്ചെയ്യും ശ്രുതത്തോടഖിലമവ നിവ—
ർത്തിച്ചുമന്നാടകത്തിൻ
കർത്താവും ഹൃത്തിലെൻമാതിരിയെഴുമവനും
ക്ലേശമൊപ്പം സഹിപ്പൂ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാല്പതാമത്തെ വയസ്സിൽ ഈ കവിപുങ്ഗവൻ പരഗതിയെ പ്രാപിക്കാതെയിരുന്നുവെങ്കിൽ നിരവധി കൃതികഠം ഇദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പിന്നീടും ഭാഷയ്ക്കു ലഭിയ്ക്കുമായിരുന്നു. വിധി അതിനു വിപരീതമായിരുന്നു എങ്കിലും അതുവരെ രചിച്ച വാങ്മയങ്ങഠംകൊണ്ടുതന്നെ ഈ സുഗൃഹീതനാമാവു് അനശ്വരമായ യശുകായം സൃഷ്ടിച്ചതിനുമേലാണു് പരലോകത്തിലേക്കു പ്രയാണം ചെയ്തതു് എന്നോർത്തു കേരളീയർക്കു സമാശ്വസിക്കാം.

പന്തളത്തു രാഘവവർമ്മത്തമ്പുരാൻ (1049–1116):— രാഘവവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 1049–ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ കാർത്തികനക്ഷത്രത്തിൽ പന്തളത്തു ചവുക്കയിൽക്കൊട്ടാരത്തിൽ ജനിച്ചു. അച്ഛൻ കോട്ടയംതാലൂക്കിൽ പനച്ചിക്കാട്ടുകരയിൽ കീഴ്പ്പുറത്തില്ലത്തു വാസുദേവൻനമ്പൂരിയും അമ്മ കൊച്ചുകോയിക്കൽ അറപ്പുരശ്ശാഖയിൽ രേവതിനാഠം തമ്പുരാട്ടിയുമായിരുന്നു. കാവ്യനാടകങ്ങളും വ്യാകരണവും കൊച്ചുകോയിക്കൽ മകയിരംനാഠം കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കലും തക്കം കവിതിലകൻതമ്പുരാന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കലും പഠിച്ചു് ആ രണ്ടു ശാസ്ത്രങ്ങളിലും ഉറച്ച പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. തന്റെ മാതുലന്റെ പുത്രിയായ പന്തളം മുത്തീലേത്തുവീട്ടിൽ കാത്യായനിയമ്മയായിരുന്നു പത്നി. ഗ്രന്ഥപാരായണം, കാവ്യരചന, സംസ്കൃതാധ്യാപനം എന്നീ കാര്യങ്ങളിൽമാത്രമേ അദ്ദേഹം വ്യാപൃതനായിരുന്നുള്ളൂ. വലിയകോയിക്കൽ രേവതിനാഠം കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനും, പി. സി. രാമവർമ്മത്തമ്പുരാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരാണു്. 1116–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 10–ാംനു മരിച്ചു.

കൃതികഠം:—തമ്പുരാൻ വാഴ്ത്തിയൊഴിഞ്ഞ കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാന്റെ അപദാനങ്ങളെ വർണ്ണിച്ച 1 മാടഭൂപാലചരിത്രം എന്നൊരു കാവ്യവും, 2 കൃത്തികാഭാണവും സംസ്കൃതത്തിലും, 3 പാഞ്ചാലീഹരണം, 4 ജയദ്രഥവധം എന്നീ രണ്ടു് ആട്ടക്കഥകളും, 5 രത്നപ്രഭ എന്ന മഹാകാവ്യവും ഭാഷയിലും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ രത്നപ്രഭയ്ക്കുമാത്രമേ പ്രസിദ്ധിയുള്ളൂ. സംസ്കൃതഭാഷയിൽ കവനം ചെയ്യുന്നതിനായിരുന്നു കവിക്കു് അധികം വാസന. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം മാടഭൂപാലചരിത്രത്തിൽ ഉഠംപ്പെട്ടതാണു.

"അനുപമൈർവിവിധൈസ്സഹിതോ ഗുണൈ—
ർനരവരോ വിരരാജ പുരോദരേ
പ്രണതകല്പതരോഃ കമലാപതേ—
ർഭജനതോ ജനതോഷമുദഞ്ചയൻ."

രത്നപ്രഭഃ—പതിനൊന്നു സർഗ്ഗങ്ങഠം അന്തർഭവിക്കുന്ന ഈ കാവ്യത്തിലെ കവിത പണ്ഡിതന്മാർക്കാണു് അധികം ആസ്വാദ്യമായിക്കാണു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നതു്. എങ്കിലും സാമാന്യന്മാക്കു വായിച്ചു രസിക്കാവുന്ന ഭാഗങ്ങളും ധാരാളമായുണ്ടു്. മാതൃകാരൂപത്തിൽ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"അടിമുടി വിറപൂണ്ടു പാഞ്ഞു മിന്ന—
ല്ലൊടിയെതിർഗാത്രി ഘനാഘനാരവത്താൽ
ചൊടി തടവിട്ടമംബുപൂരമേറ്റി—
ട്ടടിയിളകും തരുമൂലവല്ലിപോലെ."

"ആ വാമലോചന വിയോഗിനി ഭീമസിംഹ—
ഭ്രവാസവാത്മജ തനിച്ചൊരു വാസരത്തിൽ
ആവാസനിഷ്കുടമണഞ്ഞു നിജാനനവായ—
ദൈവാച്ഛനത്തിനു സുമോൽകരമാനയിക്കാൻ."

(ഒൻപതാം സർഗ്ഗം)

പന്തളത്തെ മറ്റു ചില തമ്പുരാക്കന്മാരെക്കുറിച്ചുകൂടി ഇനിയും ഉപന്യസിക്കുവാനുണ്ടെങ്കിലും സ്ഥലദൌർല്ലഭ്യം അതിനു പ്രതിബന്ധമായി നില്ക്കുന്നു.

മൂലൂർ എസ്. പദ്മനാഭപ്പണിക്കർ (1044–1106)—കുടുംബവും ജനനവും:—തിരുവല്ലാത്താലൂക്കിൽ കടപ്രപകുതിയിൽ പനയന്നാർകാവു് എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഭദ്രകാളീക്ഷേത്രമുണ്ടു്. ആ ക്ഷേത്രത്തിനടുത്തു തെക്കുഭാഗത്തായി കാവിൽ എന്ന ഒരീഴവഗൃഹം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആ കുടുംബത്തിനു പ്രസ്തുതക്ഷേത്രത്തിലെ മതപരങ്ങളായ ചില ആവശ്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതായുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു പനയന്നാർകാവു ഭഗവതി ഈഴവർ എന്നു് അതിലെ പുരുഷന്മാരെ പറഞ്ഞുവരുന്നു. കാവിൽ വെളുത്ത കുഞ്ഞമ്മ എന്ന യുവതിയെ ചെങ്ങന്നൂർ ഇടനാട്ടിൽ മൂലൂർ ശങ്കരൻവൈദ്യൻ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ ദമ്പതിമാരുടെ ഏകപുത്രനായി പദ്മനാഭപ്പണിക്കർ 1044–ാമാണ്ടു കുംഭം 27–ാംനു- ജനിച്ചു. ശങ്കരൻവൈദ്യൻ ഒരു സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും പേരുകേട്ട ഭിഷഗ്വരനുമായിരുന്നു. പുത്രനു് അഞ്ചു വയസ്സു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാതാവു മരിച്ചുപോകയാൽ പിതാവിന്റെ സംരക്ഷണത്തിൽമാത്രമാണു് പുത്രനു വളരേണ്ടിവന്നതു്.

വിദ്യാഭ്യാസം:—നമ്മുടെ കവി അച്ഛന്റെ അടുക്കൽനിന്നു സംസ്കൃതത്തിൽ ബാലപാഠങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചതിനുമേൽ പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതനും പ്രശസ്തവൈദ്യനുമായിരുന്ന ആറ്റുള മാലക്കര കൊച്ചുരാമൻപിള്ള ആശാന്റെ കീഴിൽ കാവ്യപഠനം ആരംഭിച്ചു. കുമാരസംഭവം, നൈഷധം തുടങ്ങിയ അനേകം കാവ്യങ്ങളും ചില നാടകാലങ്കാരഗ്രന്ഥങ്ങളും ആ ഗുരുനാഥൻ അഭ്യസിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു നല്ല സംസ്കൃതകവിയുമായിരുന്നു. എട്ടു വയസ്സുമുതൽ പതിനെട്ടു വയസ്സുവരെ പത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊല്ലത്തോളം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യത്വത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയപ്പോഴും ആ ഭാഷയിൽ അടിയുറച്ച വ്യുൽപത്തി കിട്ടി. കവിരാമായണത്തിന്റെ പ്രാരംഭത്തിൽ ശിഷ്യൻ ആ ഗുരുവിനെ താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു.

"സ്മൃതീരവാസിനം ബാലരാമാമയഹരം ഗുരും
വിദ്വത്സരോജപടലീമിഹിരം മുഹുരാശ്രയേ."

കുമാരസംഭവം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു തോട്ടത്തിൽ കേശവൻ വൈദ്യനും 1057-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു നൈഷധം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴും അന്നു കുമ്പഴ്ക്കി രാമൻപിള്ളയാശാന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്ന ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമിയും പെരുന്നെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യനും ആ ധിഷണാശാലിയായ ബാലനെ നേരിൽ ചെന്നുകണ്ടു് അനുഗ്രഹിക്കുകയുണ്ടായി. അഷ്ടാങ്ഗഹൃദയം മുതലായ വൈദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളാണു് അച്ഛനോടു തന്നെയായിരുന്നു. 1057 മുതല്ക്കു കവിതയെഴുത്തു തുടങ്ങി. വിദ്യാസമ്പാദനത്തിൽ മകനു ശ്രദ്ധ പോരെന്നു തോന്നി ഒരിയ്ക്കൽ അച്ഛൻ ആ ബാലനെ ശാസിക്കുകയുണ്ടായി. അപ്പോഴാണു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളാണു് എഴുതി അച്ഛനു സമർപ്പിച്ചു. അവയിൽ ഒന്നാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

"ഇഷ്ടത്തോടു പഠിക്കയോ ശിശുജനംതന്നെപ്പഠിപ്പിക്കയോ
പുഷ്ടാമോദമഹം വിധാതുമിനിയും പൊല്ലീടുകിൽച്ചെയ്യുവൻ;
അല്ലാതേ ഗൃഹജോലിതന്നിൽ മമ സാമർത്ഥ്യങ്ങളില്ലാതെയായ്;
കല്യാത്മൻ, മമ ഭാഗധേയപിഴയാലെന്നങ്ങറിഞ്ഞീടണം."

അന്നു പണിക്കർ കവിതാമാഗ്ഗത്തിൽ പിച്ചവെച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നതേയുള്ളു.

അനന്തരകാലജീവിതം:—പണിക്കർ വൈദ്യമോ വേറേ ഏതെങ്കിലും തൊഴിലോ ഉപജീവനത്തിനായി സ്വീകരിച്ചില്ല. അതിനുള്ള ആവശ്യവും അദ്ദേഹത്തിനു് അതുയൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. സാഹിത്യം, സമുദായം, സംസ്ഥാനം ഇവയുടെ ഉന്നമനത്തിനായി തന്റെ ആയുശ്ശേഷം മുഴുവൻ വിനിയോഗിച്ചു് ആ പ്രവൃത്തിപഥങ്ങളിൽ ഓരോന്നിലും വിസ്മയാവഹമായ വിജയം നേടി. 1065-ാമാണ്ടു തുലാമാസം 29-ാംനു- അയത്തിൽ കുഞ്ഞുശങ്കരൻതണ്ടാരുടെ സഹോദരി കുറുംബയമ്മയെ പരിഗ്രഹിച്ചു. അയത്തിൽക്കുടുംബം വിശ്രുതവും വിഭവസമ്പന്നവുമാണു്. 1066-ാമാണ്ടു് അച്ഛന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി പന്തളം വടക്കേക്കര ഇലന്തിട്ടയിലേക്കു താമസം മാറ്റി. അവിടെ അയത്തിൽക്കുടുംബംവകയായ ഒരു പുരയിടം ഒറ്റിയൊഴിപ്പിച്ചു് അതിൽ ഒരാട്ടക്കളരി സ്ഥാപിച്ചു. അതാണു് പണിക്കരുടെ സ്ഥിരവാസതിയായി പിന്നീടു പരിണമിച്ചതു്. ആയിടയ്ക്കാണല്ലോ വറുഗീസു് മാപ്പിള മലയാളമനോരമ ആരംഭിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻ വലിയ മുതൽപിടിക്കാരനും മൂലൂരിന്റെ അച്ഛനും ചിരന്തനസുഹൃത്തു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്കളായിരുന്നതിനാൽ മൂലൂർ അതിൽ മൂന്നൂ ശ്ലോകങ്ങളാം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. പരവൂർ കേശവനാശാന്റെ സുജനാനന്ദിനി മുതലായ ഇതരപത്രങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൂലിക നൈരന്തര്യേണ വ്യാപരിച്ചു. ഓജസ്സും ഗാംഭീര്യവും തുളുമ്പുന്നവയായിരുന്ന ആ ശ്ലോകങ്ങളെല്ലാം. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു് അനായാസേന അഖിലകേരളപ്രശസ്തി വളരെ വേഗത്തിൽ സമ്പാദിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. സാഹിത്യസംബന്ധമായി നമ്മുടെ കവിക്കു് അനേകം വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടിവന്നു; അവയെക്കുറിച്ചു പിന്നീടു പ്രസ്താവിക്കാം. ആ വാദങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാപരാക്രമം അതിന്റെ അത്യുച്ചകോടിയിൽ പ്രകാശിച്ചു. 1070-ാമാണ്ടു ഭാഷാപോഷിണീസഭയുടെ ഒരു സമ്മേളനം തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു നടക്കുന്ന അവസരത്തിൽ 'ആസന്നമരണചിന്താശതകം' എന്ന ശീർഷകത്തിൽ നൂറു ശ്ലോകങ്ങളാം അയച്ചുകൊടുക്കുന്ന കവികളിൽ പ്രഥമഗണനീയന്മാക്കു പാരിതോഷികം നല്കുന്നതാണെന്നു ഭാരവാഹികളാം ഒരു പരസ്യം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ആ വിജ്ഞാപനമനുസരിച്ചു കവിത സമർപ്പിച്ചവരിൽ പരവൂർ കെ. സി. കേശവപിള്ള പ്രഥമസമ്മാനത്തിനും പത്മനാഭപ്പണിക്കർ ദ്വിതീയസമ്മാനത്തിനും അർഹരായിത്തീർന്നു. 1071-ാമാണ്ടു മകരമാസം 18-ാംനു- അച്ഛൻ മരിച്ചു. 1080-ാമാണ്ടു ശ്രീനാരായണധർമ്മപരിപാലനയോഗം അതിന്റെ ദ്വിതീയസമ്മേളനം കൊല്ലത്തുവച്ചു നടത്തി. അതുവരെ പ്രധാനമായി സാഹിത്യമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി സമുദായത്തെ സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കവി അന്നുമുതൽ അതിനെ തന്റെ ദിനകൃത്യങ്ങളിൽ അതിപ്രധാനമായി പരിഗണിച്ചു ഗുരുദേവന്റെ വിശ്വസ്തനും വിനീതനുമായ ഒരനുയായിയായി പല സൽകൃത്യങ്ങളിലും ഏർപ്പെട്ടു. സ്വദേശത്തും സ്വസമുദായത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന പ്രേരകശക്തി അനന്യാദൃശമായിരുന്നു. പല നിരത്തുകളും ചന്തകളും പള്ളിക്കൂടങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അക്ഷീണപരിശ്രമത്തിന്റെ ഫലമായി ഉൽഘാടനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. പന്തളം വടക്കേക്കരയിൽ മെഴുവേലി എന്ന സ്ഥലത്തു് ആനന്ദഭൂതേശ്വരം എന്നൊരു ക്ഷേത്രം സ്ഥാപിച്ചു. ആ ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രതിഷ്ഠ 1088-ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 1-ാംനു- നടന്നു. 1089-ാമാണ്ടു് ആ ദേശാഭിമാനിയായ സമുദായസേവകനെ തിരുവിതാംകൂർ ഗവൺമെൻറു് ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭയിലെ ഒരംഗമായി നിയമിച്ചു. പിന്നീടും പല കൊല്ലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ആ സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു ജനോപയുക്തങ്ങളായ വിവിധ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി നിവേദനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. പണിക്കരുടെ പ്രജാസഭാപ്രസംഗങ്ങൾക്കുള്ള സാരസ്യം പല സഹൃദയന്മാരുടേയും ഹൃദയങ്ഗമമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിക്കുകയുണ്ടായി. മിതവും ഹിതവും എന്നാൽ അതേസമയംതന്നെ നിശിതവും മർമ്മസ്പൃക്കുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഭാഷണരീതി. ആനന്ദഭൂതേശ്വരക്ഷേത്രത്തിനു വടക്കുവശത്തുള്ള ഇംഗ്ലീഷ്പള്ളിക്കൂടം പണിക്കുരുടെ ഉത്സാഹത്താൽ ആ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്ഷേത്രയോഗക്കാർ സ്ഥാപിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തി ആഘോഷിച്ച അവസരത്തിൽ എസ്. പി. പി. മെമ്മോറിയൽ സ്തുതം എന്നു് അതിനു നാമധേയം നല്കി. 1102–ാമാണ്ടു സാഹിത്യവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനായി പ്രബുദ്ധസിംഹളൻ എന്നൊരു മാസിക പുറപ്പെടുവിച്ചു. അതിന്റെ ഏതാനും ലക്കങ്ങളേ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ സാധിച്ചുള്ളൂ. ഇങ്ങനെ പല പ്രവൃത്തിമണ്ഡലങ്ങളിൽ സമർത്ഥമായും സ്വാർത്ഥരഹിതമായും സേവനം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന നമ്മുടെ കവി 1106–ാമാണ്ടു മീനമാസം 9–ാംനു- യശശ്ശരീരനായി. മരണഹേതുകമായ രോഗം മസൂരിയായിരുന്നു. ശയ്യാവലംബിയാകുന്നതുവരെ സാഹിത്യവ്യവസായത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ ലേഖനങ്ങളാണു് ഭാഷാപോഷിണിയിൽ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്ന 'കുമാരനാശാൻസ്മരണകം.'

കൃതികൾ:—1 ശ്രീപരീക്ഷിദുദ്ഭവം, 2 നളചരിതം, 3 കൃഷ്ണാജ്ജുനവിജയം, 4 കിരാതം എന്നീ നാലു് അമ്മാനപ്പാട്ടുകളാണു് പണിക്കരുടെ ആദ്യകാലത്തെ കൃതികൾ. ഇവയിൽ കിരാതം 1064–ാമാണ്ടും മറ്റു മൂന്നും അതിനു മുൻപുമാണു് രചിച്ചതു്. 5 1067–ൽ കുചേലശതകം നിർമ്മിച്ചു. 6 1068–ൽ മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ കോടിവിരഹം തർജ്ജമചെയ്തു. 7 1069–ൽ കവിരാമായണം നിർമ്മിച്ചു. 8 1070–ൽ വേങ്കടാധ്വരിയുടെ വിശ്വഗുണാദർശചമ്പുവിൽ ഏതാനും ഭാഗം വിവർത്തനംചെയ്തു. അതു പൂർണ്ണമാക്കീട്ടില്ല. ആ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെ 9 ഭാഷാപോഷിണീസഭ സമ്മാനം നല്കിയ ആസന്നമരണചിന്താശതകം നിർമ്മിച്ചു. 10 കവിരാമായണത്തിന്റെ ഛായയിൽ കേരളപ്പണം പത്രാധിപരായിരുന്ന കെ. രാമകൃഷ്ണപ്പിള്ളയുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു ഗരുത്മാൻ എന്ന വ്യാജനാമത്തിൽ പത്രാധിപഭാരതം എന്നൊന്നും, 11 അതേ രീതിയിൽ കഥകളിയിലെ പ്രസിദ്ധനടന്മാരെ പാത്രങ്ങളാക്കി നടമുഗമാല എന്നും രണ്ടു ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും എഴുതിയതു് 1075–1079 എന്നീ ആണ്ടുകളിലാണു്. 12 1072–ൽ പ്രതാപരുദ്രീയത്തിന്റെ രീതി പിടിച്ചും പി. കെ. കൃഷ്ണൻവൈദ്യന്റെ അപൂർണ്ണമായ പദോഷപ്രകരണത്തെ മാതൃകയാക്കിയും പദോഷപ്രകരണം എന്ന അലങ്കാരഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചു. ആകെ പതിനേഴു പദോഷങ്ങളെയാണല്ലോ വിദ്യാനാഥൻ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആ ദോഷങ്ങളെപ്പറ്റിത്തന്നെ പണിയ്ക്കരും പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ കൊല്ലംതന്നെയാണു് പാലാഴിമഥനം എന്ന അഞ്ചാമത്തെ അമ്മാനപ്പാട്ടും എഴുതിയതു്. 14 1076–ൽ കവികളുടെ കൃതികളിലെ രസങ്ങളെ ആഹാരപദാർത്ഥങ്ങളോടുപമിച്ചുകൊണ്ടു കവിതാനിരൂപണം എന്ന പേരിൽ രസവേദി എന്ന നാമം സ്വീകരിച്ചു കവിരാമായണത്തിന്റെ രീതിയിൽത്തന്നെ വടക്കൻകവികളെ കൂട്ടുതലായി ഉൾപ്പെടുത്തി മറെറാരു കൃതിയും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 15 1079–ൽ കൃഷ്ണാജ്ജുന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിജയം ആട്ടക്കഥയെഴുതി. വാരണപ്പള്ളി കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ പുത്രനും ഒരു നല്ല നടനുമായിരുന്ന വള്ളിക്കോട്ട കൊച്ചുപിള്ള ആശാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചായിരുന്നു അതിന്റെ നിർമ്മിതി എന്നുള്ളതിനു്

"നാട്യപ്രചാരപരമന്തിവിഹാരനാഥ—
പുത്രസ്യ ബാലശിശുനാമനടസ്യ വാചാ
മൂലാഖ്യമന്ദിരപതേസ്തനയോ വ്യധത്ത
കൃഷ്ണാജ്ഞനീയവിജയം നടനപ്രബന്ധം."

എന്ന ശ്ലോകം തെളിവാകുന്നു. ഈ കൊച്ചുപിള്ള ആശാന്റെ പിതൃകുടുംബം വാരണപ്പള്ളിയാണു്. 16 അതേ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ സന്മാർഗ്ഗസംഗ്രഹം എന്ന ഗദ്യപുസ്തകം സന്മാർഗ്ഗചന്ദ്രിക എന്ന പേരിൽ 400 പദ്യങ്ങളായി വിവർത്തനം ചെയ്തു. 17 1080—ൽ കോകിലസന്ദേശം എന്ന ശീർഷകത്തിൽ നൂറിലധികം ശ്ലോകങ്ങളടങ്ങിയ ഒരു സന്ദേശകാവ്യം നിർമ്മിച്ചു. സഹൃദയനായ പി. കെ. കൃഷ്ണൻവൈദ്യനു് ഒരു കയിൽമുഖേന കവി അയയ്ക്കുന്ന സന്ദേശമാണതു്. അമ്പലപ്പുഴ മാധവപ്പൊതുവാൾ വെണ്മണിക്കായിതം എന്നൊരു സന്ദേശം വെണ്മണിമഹനു് അയയ്ക്കുന്ന ഭാവത്തിൽ അതിനു് അല്പകാലംമുൻപു് എഴുതി. അതിന്റെ ഒരു ഉജ്ജ്വലമായ പ്രത്യുഖ്യാനമാണു് കോകിലസന്ദേശം.

"നാകേ നാകിജനങ്ങളോടു സതതം സംക്രീഡ തങ്കീടുമാ—
പ്പീ. കേ. കൃഷ്ണഭിഷഗ്വരിഷ്ടനൊടു മത്സന്ദേശമിന്നോതുവാൻ
ലോകേ പാടവമേവനുള്ള സുമതേ! നീയിങ്ങിരിക്കുംവിധൗ?
രാകേന്ദുപ്രഭ വിഷ്ടരിക്കുമളവിൽത്താരം പ്രകാശിക്കുമോ?"

ഇത്തരത്തിൽ അതിലെ ശ്ലോകങ്ങളും മധുരഗംഭീരങ്ങളായി പ്രകാശിക്കുന്നു. 18 തന്റെ മൂന്നു് ഇളയ ആങ്ങമ്മക്കൾക്കുവേണ്ടി എഴുതിയ ഒരു കൃതിയാണു് മൂന്നു താരാട്ടുകൾ. 19 1082—ൽ രചിച്ച അവസരോചിതമാല കവിയുടെ പ്രധാനകൃതികളിൽ ഒന്നാണു്. അതു പൂർവ്വഖണ്ഡമെന്നും ഉത്തരഖണ്ഡമെന്നും രണ്ടു ഖണ്ഡങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഉത്തരഖണ്ഡത്തിന്റെ ഗതി അകാരാദിക്രമത്തിലാണു്. ആകെ ആയിരത്തിൽപ്പരം ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ ഭൂരിഭാഗവും സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു വിവർത്തിതമാണു്. 20 1084—ൽ ഭജനകീർത്തനമാലയും, 21 1089—ൽ സന്ധ്യാനാമകീർത്തനം എന്നുകൂടി പേരുള്ള മറൊരു ഭജനകീർത്തനമാലയും ഗാനവാസനയുള്ള ചില ശിഷ്യന്മാർക്കുവേണ്ടി എഴുതി. പണിക്കർക്കു സംഗീതകൃതികൾ എഴുതുന്നതിനും സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു് ഈ രണ്ടു കൃതികളും വിശദീകരിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ മാലയിൽ ഗണപതി, സരസ്വതി, ഹനുമാൻ, സുബ്രഹ്മണ്യൻ, ശിവൻ, പാർവ്വതി, ശ്രീരാമൻ, ശ്രീകൃഷ്ണൻ തുടങ്ങിയ അവതാര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പുരുഷന്മാരെയും ദേവതകളേയും കുറിച്ചുള്ള ഗാനങ്ങളും, രണ്ടാമത്തേതിൽ രാമായണകഥാസംക്ഷേപരൂപത്തിലുള്ള ഗാനങ്ങളുമാണു് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു്. 22 1086–ൽ കുചേലവൃത്തം കഥകളിയുണ്ടാക്കി. 23 1087–ൽ കൃഷ്ണൻവൈദ്യന്റെ സുഭദ്രാഹരണം സംഗീതനാടകമായി മാറ്റിയെഴുതി. പണിക്കരുടെ രണ്ടു് അത്യുൽകൃഷ്ടകൃതികളാണു് 24 ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം കിളിപ്പാട്ടും, 25 ധർമ്മപദം കിളിപ്പാട്ടും. ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം സ്കാന്ദപുരാണാന്തർഗ്ഗതമായ മൂലകൃതിയുടെ പരിഭാഷതന്നെ. അതു് 1082–ൽ ആരംഭിച്ചു. 1090–ാമാണ്ടു് ധനുമാസം 6–ാംനു-പൂരിപ്പിച്ചു. കവിയുടെ അന്തിമപുത്രിയായ കാത്യായനിയമ്മയ്ക്കു ഗാനം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടിയാണു് അതു രചിച്ചതെന്നു്

"മകളേ! കാത്യായനി! നിനക്കു ഗാനംചെയ്യാൻ
സ്വകൃതിയിപ്രകാരമുപസംഹരിപ്പൂ ഞാൻ"

എന്ന ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിലെ വരികളിൽനിന്നു നാം ധരിക്കുന്നു. കുറേ ഭാഗം ഭാഷാപോഷിണിവഴിക്കു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. സുപ്രസിദ്ധബുദ്ധമത ഗ്രന്ഥമായ ധർമ്മപദത്തിന്റെ തർജ്ജമ 1092–ൽ തുടങ്ങി. 1101–ൽ അവസാനിപ്പിച്ചു. അനുസ്യൂതമായല്ല അദ്ദേഹം ആ രണ്ടു കിളിപ്പാട്ടുകളും എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നതു്. 26 രാഹുവിന്റെ അയിത്തം അഥവാ തീണ്ടൽ ഗാഥ എഴുതിയതു് 1097–ലാണു്. വളരെച്ചെറിയ ഒരു കൃതിയാണെങ്കിലും അതിലും കവിയുടെ കലാകൗശലം നിരീക്ഷിക്കാവുന്നതാണു്.

"തേജസ്സുണ്ടെങ്കിലും നെഞ്ചിൽക്കളങ്കത്തെ
ഭ്രാജിപ്പിച്ചുടൻ വാസിക്കുമൂലം
ഓജസ്സു പോയ കുടിലനാമിദ്വിജ–
രാജനെത്തീണ്ടുന്ന സൈംഹികേയ!
വണ്ണമില്ലാത്ത നീയിന്നസ്സവണ്ണനെ–
ച്ചെന്നുടൻ തീണ്ടുന്നതൗചിതിയോ?
നിന്നെത്തമസ്സെന്നു വിദ്വാന്മാർ ചൊല്ലുന്ന–
തിന്നതു ഹേതുവാലായിരിക്കാം.
നിന്നെത്താൻ സ്വർഭാനുവെന്നും പറയുന്നു
പണ്ഡിതർ നിഷ്പക്ഷപാതരത്രേ.
സിംഹികയാകുന്ന സിംഹളസ്ത്രീ പെറ്റ
മാഹാത്മ്യക്കേടിരിക്കുന്നതിനാൽ
ദേവവർത്മത്തിൽ നിനക്കു ചരിക്കുവാൻ
കേവലം സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലപോലും."

ഈഴവരുടേയും മറ്റും ക്ഷേത്രപ്രവേശനവാദംകൊണ്ടു് അന്തരീക്ഷം മുഖരിതമായ ഒരു കാലമായിരുന്നു അതെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇവകൂടാതെ ബാലബോധനം, നീതിസാരസമുച്ചയം, പരിഷ്കൃതവിവാഹ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിധി, തീവ്രരോദനം (കുമാരനാശാന്റെ അകാലപ്രമത്തെപ്പറ്റി), ഗ്രന്ഥസ്വാമികീർത്തനം, പൂപ്പടപ്പാട്ട്, സന്ദേശഗീത (മദ്യവർജ്ജനത്തെപ്പറ്റി), ചരമാനുശയം (കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ദേഹവിയോഗത്തെപ്പറ്റി), കളഹംസം (തനിക്കു മനഃക്ഷോഭം വരുത്തിയ സ്വസമുദായാംഗങ്ങളെപ്പറ്റി) ഇങ്ങനെ പല ചെറിയ പദ്യകൃതികളും ലഘുകഥാരത്നാവലി എന്നൊരു ചെറിയ ഗദ്യകൃതിയും പണിക്കരുടെ വകയായുണ്ട്. അവയുടെയെല്ലാം നാമനിർദ്ദേശത്തിനുപോലും സ്ഥലസൗകര്യമില്ലാതെയിരിക്കുന്നു. സാഹിത്യവിഷയത്തിൽ തനിക്കു സിദ്ധിച്ച അഭ്യുദയങ്ങൾക്കു പ്രധാനഹേതുഭൂതനായി സരസകവിസ്ഥാനം നല്കി തന്നെ അനുഗ്രഹിച്ച വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ പേരിൽ നമ്മുടെ കവിക്കു് അപാരമായ ഭക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മാരകമായി കളരിക്കൽ വീട്ടിന്റെ മുൻവശത്തു കേരളവർമ്മസൗധം എന്ന പേരിൽ ഒരു മന്ദിരം പണിയിച്ചു് അവിടെയാണു് പണിക്കർ ഒടുവിൽ താമസിച്ചുവന്നതു്. അങ്ങനെ കളരിക്കൽവീടു കേരളവർമ്മസൗധമായി. ആ മന്ദിരത്തിൽ

"യഃ കാളിദാസോഭിനവോ ബഭൂവ
പഫ്പക്ഷമാപാലശിഖാകലാപഃ
തസ്യ പ്രഭോഃ സ്മാരകരൂപ ഏഷ
ജേജീയതേ കേരളവർമ്മസൗധഃ"

എന്നൊരു ശ്ലോകം പണിക്കർതന്നെ എഴുതിവച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ചില വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ:—പണിക്കർ ചില വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു മുൻപു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അവയിൽ പണിക്കർവാദം, കവിരാമായണവാദം, സ്ത്രീപുരുഷദൂഷണവാദം ഇവ പ്രധാനങ്ങളാണു്. ഒരു കാലത്തു വളരെ ഒച്ചപ്പാടുണ്ടാക്കിയ ഈ വാദങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രകൃതത്തിൽ കുറഞ്ഞൊന്നു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

1 പണിക്കർവാദം:—നമ്മുടെ കവി മനോരമയുടെ പ്രാരംഭകാലത്തു പദ്മനാഭശൗണ്ഡികൻ എന്ന പേരിലായിരുന്നു അതിൽ ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിവന്നതു്. ആലപ്പുഴ മട്ടാഞ്ചേരി ഗോവിന്ദൻ വൈദ്യൻ എന്നൊരു പണ്ഡിതൻ ആ പ്രയോഗം ശരിയല്ലെന്നു വാദിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ വാദം അബദ്ധമാണെന്നു തോട്ടത്തിൽ കേശവൻ വൈദ്യനും മറ്റും സമർത്ഥിച്ചുവെങ്കിലും അഭിപ്രായഭിന്നതയെ ആദരിച്ചു മൂലൂർ തനിക്കു കുടുംബസിദ്ധമായ 'പണിക്കർ' എന്ന സ്ഥാനപ്പേർതന്നെ സ്വന്തം പേരോടു ചേർത്തു് എഴുതിത്തുടങ്ങി. മനോരമയിലെ ഏതോ ഒരു സരസൻ പണിക്കരെ പണിക്കനാക്കി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേർ മുദ്രണം ചെയ്യിച്ചു. അങ്ങനെയിരിക്കേ ഒടുവിൽ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ ആ പേർ ഏതു കാരണത്താലാണു് മൂലൂർ ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങിയതു് എന്നു മനോരമവഴിക്കു ചോദിക്കുകയും അതിന്നു് കവി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"എക്കാലത്തെന്നറിഞ്ഞീടരുതു കരുതുകെൻ
വംശ്യരാരോ പുരാ നാ—
ടക്കാലം വാണ ഭൂപാലകനൊട്ടു നലമേ—
റുന്നൊരീ സ്ഥാനമേറവു;
ഉംക്കോലും മാനമോടിങ്ങതുമുതലവരിൽ—
പ്പിന്നെയുണ്ടായ ഞങ്ങൾ—
ക്കിക്കാണും നാമുണ്ടായിതു സുകവിമണേ!
കള്ളമില്ലെള്ളിടയ്ക്കും"

എന്നു മറവടി എഴുതുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ അതോടുകൂടി ആ വാദം അവസാനിച്ചില്ല. പരവൂർ കേശവനാശാന്റെ സുജനാനന്ദിനിയിൽ അതു മറ്റൊരു രൂപത്തിൽ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. പണിക്കനു് എങ്ങനെ പണിക്കരാവാം എന്നു കെ. എസ്. പി. എന്ന പേരിൽ ഒരു കവി മൂലൂരിനോടു ചോദിച്ചു. കന്നിമേൽമഠത്തിൽ സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി (പിന്നീടു പ്രസിദ്ധഗദ്യകാരനായ സി. എസ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി എം. എ.) ആയിരുന്നു ആ പ്രശ്നം ഉന്നയിച്ചതു്. അതിനു മൂലൂർ തന്റെ പൗരുഷം സകലവും വിടാതെ

"തണ്ടാർ ചാന്നാരു രണ്ടിങ്കലുമിവിടൊരുപോ—
ലിപ്രയോഗങ്ങൾ കാണ്മാ—
നുണ്ടല്ലോ ഹേ! പണിക്കക്കിടമസുലഭമോ—
യീടുവാനെന്തു ബന്ധം?
പണ്ടത്തെപ്പാക്കനാരോടറിക പുലയനാ—
രോടുമീ ലേഖമൂന്നി—
ശ്ശുണ്ഠയ്ക്കോരുന്നുവോ താൻ ഹൃദയമതിമിടു—
ക്കേവമെൻ സൂത്രധാര!

ഭീഷ്മൻ ഭീഷ്മരുമാം കൃപൻ കൃപരുമാം ദ്രോണൻ തഥാ ദ്രോണരാം
വൈദ്യൻ വൈദ്യരുമാം വരൻ വരരുമാം ഭോ! വാരിയൻ വാര്യരാം
ചാന്നാർ, നായർ, പണിക്കരയ്യരതുപോലാചാര്യരെന്നൊക്കെയും
ചൊന്നീടാമതു ഹേ! മഹാരസിക! താനോക്കാതിരിക്കുന്നുവോ?"

എന്നും മറവും ഉത്തരമെഴുതി. പണിക്കർ കവിതാകേസരി എന്നും പോറ്റി കവിതാകിരാതൻ എന്നുമുള്ള കൃഹനാനാമങ്ങളിൽ ആ യുദ്ധം തുടർന്നുകൊണ്ടുപോയി. ഒടുവിൽ പത്രാധിപർ കിരാതന്റെ ശ്ലോകങ്ങൾ ചേർത്തു വാദമവസാനിപ്പിച്ചു. കേസരി ഇച്ഛാഭംഗത്തോടുകൂടി സുജനാനന്ദിനിക്കു്

"ഞാനും കൂട്ടരുമയ്യോ! മാനം കെട്ടോരിലാദ്യരായ്ത്തീർന്നു;
ഊനം പെട്ടിഹ നിന്നിൽ സ്ഥാനം തട്ടാൻ കരേറുകില്ലിനിമേൽ"

എന്നും മറവും ഒരു ലേഖനമയച്ചു് ആ വാദത്തിൽനിന്നു വിരമിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

2 കവിരാമായണവാദം:—കവിഭാരതത്തിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ പല കവികളേയും ചേക്കാതിരുന്നതു് ആ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന അജ്ഞതനിമിത്തമാണെന്നു് അന്യത്ര ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ കൃതി പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു് അദ്ദേഹം 1068-ൽ ഒരു വിജ്ഞാപനം വറുഗീസ്മാപ്പിളയ്ക്കു വേണ്ടി മനോരമയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അതിൽ തോട്ടത്തിൽ കേശവൻവൈദ്യനേയും, ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമിയേയും, പി. കെ. കൃഷ്ണൻവൈദ്യനേയും ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്നു പണിക്കർ അവകാശവാദം ചെയ്തു. തമ്പുരാൻ അതിനു്

"കല്യശ്രീ കലരും കവീന്ദ്രരെ മരിച്ചാലും സ്മരിച്ചീടുവാൻ
ചൊല്ലും മൽകവിഭാരതത്തിൽ വിവരിച്ചാശ്ശൗണ്ഡികന്മാരെയും
ചെല്ലുംമാതിരി ചേർത്തിടാതെ വിടുമോ? മുൻപേ കടന്നീവിധം
സോല്ലാസം പറയുന്നതെന്തിനു ഭവാൻ ഹേ! പദ്മനാഭാധുനാ?"

എന്നു പ്രത്യുക്തി നല്കി. എന്നാൽ ഒരു കാര്യംകൂടി അദ്ദേഹം അതോടൊപ്പം വ്യക്തമാക്കുവാൻ ഒരുമ്പെട്ടു.

"സാരം ചേർന്ന സമസ്യയൊന്നു സരസം പത്രങ്ങളിൽക്കാണുകിൽ—
ച്ചേരുംമാതിരി മൂന്നു പാദമുഴറിക്കഷ്ടിച്ചുപിഷ്ടിച്ചുതാൻ
ഏറെത്തന്നെ മുഷിഞ്ഞൊരാഴ്ചയിടകൊണ്ടൊപ്പിച്ചുമാറീടുവാ—
നാരുള്ളു പടുവായിടാതെ? കവിയാകില്ലീ പ്രയോഗത്തിനാൽ."

അത്തരത്തിലുള്ള കഷ്ടിപിഷ്ടിക്കാരുടെ നാമനിർദ്ദേശം പണിക്കർ ചെയ്യാതിരുന്ന സ്ഥിതിക്കു് അത്ര പരുഷമായ ഒരു മറുപടിക്കു പ്രകൃതത്തിൽ ഔചിത്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സത്യത്തിൽ ശുദ്ധഹൃദയനായ തമ്പുരാനെ അറിയുന്നവർ ആ പ്രസ്താവന 'കലവറ' വച്ചുകൊണ്ടാണെന്നു ധരിക്കയുമില്ല. പുനരാലോചനയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു കവിഭാരതത്തിന്റെ പരിഷ്കാരം ആശാസ്യമായിത്തോന്നിയില്ല. പണിക്കർ കവിരാമായണമെഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ

"കണ്ടേൻ കവിരാമായണമുണ്ടേതാണ്ടിതിനു കവനസാമർത്ഥ്യം
കണ്ടേടംകൊണ്ടു നുകർന്നേ ബോധ്യംവരാത്ത വിഷയങ്ങൾ"

എന്നുപക്രമിച്ചുകൊണ്ടു കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ വളരെ ചെറുപ്പമാണെന്നും, അദ്ദേഹത്തെ കവിരാമായണത്തിൽ ഹനുമാനാക്കിയതു നന്നായില്ലെന്നും, അതിനു തക്കവണ്ണമുള്ള കൃതികളൊന്നും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടില്ലെന്നും മറ്റും ചില അഭിപ്രായങ്ങൾ ഖണ്ഡനരൂപത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചു. പണിക്കർക്കു് അതു സഹ്യമായില്ല.

"അക്കൃഷ്ണനാമഗദഹാരി തുലോം ചെറുപ്പം
കൈക്കൊണ്ടൊരക്കുറവു പാരമ്പര്യക്കൊണ്ടോ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഇക്കണ്ട സിംഹളകുലത്തിലൂടിക്കൊണ്ടോ
ചൊല്ലൊണ്ട മാരുതിപടത്തിനനഹ്നായി?''

എന്നു° അദ്ദേഹം തിരിഞ്ഞുകേറിച്ചോദിക്കുകയും ഉക്തിപ്രത്യുക്തികഠം ക്കിടയിൽ കവിഭാരതത്തിലെ ചില അസാങ്ഗത്യങ്ങഠം ചൂണ്ടിക്കാണി ക്കുകയും ചെയ്തു.

''എല്ലാം തെറെന്നു കല്പിച്ചരുളുകിൽ മറുക—
ത്തിന്നെറാനെന്നുമാത്രം
ചൊല്ലാമല്ലാതെയിങ്ങൊന്നിനുമിവിടെയൊരു—
ങ്ങീടുവാനാവരുല്ല;
കല്യാണാംഭോനിധേ! നിൻതിരുവടിയിനിയ—
ശ്ശാഠ്യമോതിക്കഴിക്കും
മല്ലന്മാരേ നിയോഗിക്കരുതു പടയിടാ—
നല്ലനാമിക്കിടാവിൽ''

എന്നു പണിക്കർ എഴുതുകയും അതിനു തമ്പുരാൻ

''അഥ കവിരാമായണഗ്രഥനകഥയല്ലാതതിനു ദോഷമോതാ ഞാൻ;
അതുമല്ലെന്നുടെ ഗണവും കതുകാൽക്കുറവോതുകില്ലിനിപ്പോരേ?''

എന്നു° അദ്ദേഹത്തെ അല്പമൊന്നു° ആശ്വസിപ്പിക്കുവാൻ തുനിയുകയും ചെയ്തു. വാസ്തവത്തിൽ തമ്പുരാൻ ആരംഭത്തിൽത്തന്നെ

''ഓരോരോ കവിപുങ്ഗവക്കുചിതമായൊപ്പിച്ച പേരിട്ടിടാൻ
പോരോത്താൽ കവിഭാരതാദികവിയാം ഞാനും ഭവാനും ദൃഢം''

എന്നു° അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിഷ്കൃഷ്ടമായ അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തിയി രുന്നു. കുറേക്കഴിഞ്ഞു തമ്പുരാൻ സമരരങ്ഗത്തിൽനിന്നു° അപ്രത്യക്ഷ നായി. സാക്ഷാൽ ഹനുമാൻതന്നെ ആ സ്ഥാനത്തു കയറുകയും ചെയ്തു. അതു നമ്മകലഹപ്രസിദ്ധനായ ഒട്ടുവല്ലാതെ മറാരുമായിരുന്നില്ല.

''ഞാനല്ലേ രക്ഷിണാംഭോനിധി ഞൊടിയിടയിൽ—
ച്ചാടിയോൻ സൂക്ഷ്മമോത്താൽ?
ഞാനല്ലേ സേതു ബന്ധിച്ചവനടലിൽ നിശാ—
ടാനചയം സുന്നമാക്കാൻ?
ഞാനല്ലേ ഹേതു പിന്നത്തതിൽ മരണമെനി—
ക്കെന്നുമില്ലാത്തതാമെൻ—
സ്ഥാനം നീ ചത്ത കൃഷ്ണാഭിധശിശുവിനു ക—
ല്പിച്ചതും പിച്ചുതന്നെ''

എന്നും മറവുമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗർജ്ജനങ്ങഠം. അദ്ദേഹ ത്തിന്റെ വാദങ്ങളെ പണിക്കർ ജാംബവാനെന്ന പേരിൽ നിർദ്ദീകനായി ഖണ്ഡിച്ചു. ഹനുമാനെ സഹായിക്കുവാൻ ഭദ്രകാളി എന്ന നാമത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ളയും മാറനേകം പേരുകളിൽ വേറെ പല കവികളും പുറപ്പെട്ടു. അവരോടെല്ലാം പണിക്കർ ഉറച്ച ഉശിരോടുകൂടിത്തന്നെ പരസഹായംകൂടാതെ പടവെട്ടി. ഭദ്രകാളിക്കയച്ച ശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒന്നാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

"രേ! മുഷ്ക്ക! പിശിതാതിചവ്വണകഷായാസ്യേതിഹാസ്യേ! ഭവൽ—
ക്കാമക്കൈകളയോഗ്രഘട്ടനകളാൽത്തീക്കാൻ ശ്രമിക്കാമഹം;
ജാമിത്രേ തവ സിംഹികാതനയനോ ഭൂപുത്രനോ മന്ദനോ
ഹാ മുല്ലുക്ക തടുത്തിടുന്നതു ശരേ! ചൊല്ലമ്മടീ! ശംഭളീ!"

ഒടുവിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻതന്നെ വീണ്ടും രംഗപ്രവേശംചെയ്തു് ആ വാങ്മയസമരം സമാപിപ്പിച്ചു.

"അയ്യോ കഷ്ടം! ഹനുമാനൊരുവനപരനോ
ജാംബവാനെന്നിവണ്ണം
പൊയ്യോട്ടം പേരു മാറിപ്പുനരിവർ കലഹി—
ച്ചിട്ടു മല്ലിട്ടിടുന്നു;
ഇയ്യോരോ യോഗ്യർതമ്മിൽത്തെറി പറയുകയാ—
ണിന്നു കച്ചോടമമ്പോ!
വയ്യോതാനേതു രാമായണമതിലിതുമ—
ട്ടീ മഹാന്മാർ പിണങ്ങി?"

എന്നും മറ്റും അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു. ഇരുകൂട്ടരേയും ലജ്ജിപ്പിച്ചു. പിന്നെയും ആ സമരം ഒന്നുകൂടി പ്രകാരാന്തരേണ വളർന്നയന്നു. കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ കവിമൃഗാവലി എഴുതി വിദ്യാവിനോദിനിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അതിൽ

"അപ്പുരുപംക്തികഥം തകർത്തമരുന്ന മൂലൂർ—
പ്പപ്പുപ്പണിക്കർ തടിയൻ കിടിയാണു നൂനം"

എന്നു നമ്മുടെ കവിയെ വർണ്ണിച്ചിരുന്നു. തത്സംബന്ധമായി പണിക്കർ ഒരു കവിയെന്നും ഒടുവു വേറൊരു കവിയെന്നും പേർവച്ചു കേരള ചന്ദ്രികയിൽ വീണ്ടും യുദ്ധമാരംഭിച്ചു. മൂലൂരിന്റെ വന്ദനശ്ലോകം

"കുലകഷ്മാഹംകൃതി പൂണ്ട ദൈത്യ—
സ്ഥൂലാധമൻതന്നുടെ മാറു കീറി
ഭൂലോകമത്തോറ്റയിലുദ്ധരിച്ച
കോലാധിനാഥൻ കുശലം തരട്ടേ"

എന്നും ഒടുവിന്റേതു്

"മുക്കണ്ണൻതൻ മൂടിച്ചെഞ്ചിടമുതലടിയോ—
ളം മുറയ്ക്കുള്ളിലാക്കി—
ത്തീക്കണ്ഡത്തിൽത്തപം ചെയ്യളവതിനു തട—
സ്ഥത്തിനായ് നേത്ത പൂശ്ശൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൂക്കും മുഷ്ക്കാന്ന മൂകാസുരമുതുമുരടൻ
പന്നിയാപ്പന്നിയെക്കൊ—
ന്നുക്കാൽട്ടിക്കെട്ടുമിട്ടാട്ടിയ വിജയശര—
ക്കാറകറേറണമൂനം''

എന്നുമായിരുന്നു. ആദ്യത്തെ കവിരാമായണം പണിക്കർ രണ്ടാമതു പരിഷ്കരിച്ചു് അതിൽ പേർ വിട്ടുപോയ ചിലരെക്കൂടി ചേർത്തു. മുൻപിലത്തെ വാദപ്രതിവാദികളിൽ പലരും അതിനിടയ്ക്കു സുഹൃത്തുക്കളായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. രാമകൃഷ്ണപിള്ള അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു് ഒന്നിലധികം കൃതികൾ എഴുതിച്ചു. ആ തരത്തിലുള്ള സമരങ്ങൾകൊണ്ടു് ഈഴവക്കു സവർണ്ണഹിന്ദുക്കളോടൊപ്പം സാഹിത്യമണ്ഡപത്തിൽ ശാശ്വതമായ സ്ഥാനം ലഭിച്ചു. അവരുടെ ആത്മവിശ്വാസം പൂർവ്വാധികമായി വിജൃംഭിച്ചു. അങ്ങനെയും സമുദായത്തെ നിപുണമായി ഉപാസിക്കുവാൻ നമ്മുടെ കവിക്കു സാധിച്ചു എന്നുള്ളതു സ്മരണീയമായ ഒരു പരമാർത്ഥമാണു്. പുലയരുടേയും മറ്റും ഉന്നമനത്തിനു പണിക്കർ യാവജ്ജീവം അക്ഷീണമായി പ്രയത്നിച്ചു. കുമ്പൻദൈവത്താനെ ആ സമുദായത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിനു് അർഹനാക്കി. ആവക കാര്യങ്ങൾക്കു സ്വാനുഭവവും സ്വല്പം പ്രചോദനം നല്കിയിരുന്നു.

3 സ്ത്രീപുരുഷദൂഷണവാദം:—1084—ൽ മൂക്കോത്തു കുമാരന്റെ പ്രസാധകത്വത്തിൽ പ്രചരിച്ചിരുന്ന മിതവാദി എന്ന പത്രികയിൽ പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതനായ എം. കോരപ്പൻഗുരുക്കൾ വിശിഷ്ടസ്ത്രീയെന്നും മൂല്യർ വിശിഷ്ടപുരുഷനെന്നും മറ്റുമുള്ള പേരുകളിൽ പുരുഷദോഷങ്ങളേയും സ്ത്രീദോഷങ്ങളേയും യഥാക്രമം വർണ്ണിച്ചു കുറേക്കാലം ഒരു വാദപ്രതിവാദം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ മൂല്യരിന്റെ വാശ്ലേഷണിയിൽപ്പെട്ടവയാണു്.

''മെത്തും രുഷാ പരുഷമായ് മുടിയാൻ പിരാകും
മുത്തശ്ശിമാരുടയമാതിരി നിങ്ങളെന്നെ
ക്രുദ്ധിച്ചു സംപ്രതി ശപിച്ചതിലെന്തു ലാഭം?
കത്താ കിണറ്റിലൊരു കൊള്ളി വലിച്ചെറിഞ്ഞാൽ.''

''മധ്യത്തിൽ മല്ലമഥ വേണ്ടുകിൽ വീണ്ടുമാവാം
സദ്യസ്സു ഹാനി വരുമോ തവിയൊന്നൊടിഞ്ഞാൽ?
തത്തൽപ്രസങ്ഗഗതികൊണ്ടിനിയത്തെ മേളം
ശ്രദ്ധേയമായ്സ്മരണമായതിനുണ്ടപേക്ഷ.''

ഈ പ്രകരണത്തിൽ ഉദ്ധരിച്ച ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു കവിയുടെ നിരർഗ്ഗളമായ വാസനാവൈഭവം ആക്കും വ്യക്തമാകുന്നതാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടു മറ്റു കൃതികളിൽനിന്നു് ഉദാഹരണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല; എങ്കിലും ചില വരികൾ എടുത്തുകാണിക്കാതെ മുന്നോട്ടു പോകുന്നതു യുക്തമല്ലെന്നു തോന്നുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം ആട്ടക്കഥ:—

"സോമബിംബാനനമാരേ നമ്മഥം
ശ്രീമധുസൂദനൻതന്റെ മുൻപിൽ
പ്രേമവിലോലം—ഗാനംചെയ്യ
കാമാനുകൂലം—കളിക്കുക,
താമസശീലം വെടിഞ്ഞടി—
രാമേ! മമ ഭാമേ! ശുഭകാമേ! സഖി വാമേ! ഗുണ—
ഭൂമേ! നീ താളം പിടിച്ചിടേണം—മോദ—
സ്തോമം ഹരിക്കു ഭവിച്ചിടേണം." (കുമ്മിയിൽനിന്നു°)

അവസരോക്തിമാല:—

"ദൈവസ്മരണമൊന്നത്രേ ഭവമൃത്യുവിനാശനം;
വനവഹ്നി കെടുത്തീടാൻ ഘനങ്ങൾക്കാണു പാടവം;

ചാരത്തു മേവുകിൽപ്പൂജ്യന്മാരെയും കൂട്ടിടാ ജനം;
ഗണ്ഡ സംശ്രയയെന്നാലുമങ്ങുള്ളോർ കുമ്പിടുന്നുവോ?

സത്തിൻ ഗുണങ്ങൾ വണ്ണിക്കാൻ സത്തിനത്രേ സമർത്ഥത;
തിന്മാൻ കോകിലമാണഹ്നം തേന്മാവിൻ നവപല്ലവം."

ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം:—

"വിപ്രാലയങ്ങൾ നിറയുമാ ഗ്രാമത്തിൽ
വിപ്രനേകൻ വന്നു പാപ്പൂ ചിരന്തരം;
വേദാധ്യയനൈകതൽപരൻ, സംസാരി—
സാധു, സൽകർമ്മി, ശ്രുതിബന്ധുനാമവാൻ,
നിർധനൻ, മക്കളധികമായുള്ളവ,—
നർത്ഥമാർജ്ജിക്കാൻ വഴിയറിയാത്തവൻ,
വക്കറ വസ്തുമുട്ടത്തോത്തു ചൊല്ലുവോ—
നക്കുടുംബത്തിൻ വിചാരമില്ലാത്തവൻ.
മുഷ്ടിമാത്രം ചോറെടുത്തതു വെള്ളത്തി—
ലിട്ടു കലക്കീട്ടവന്റെ കുടുംബിനി
കുട്ടികൾക്കായിക്കൊടുക്കു,മതുകൊണ്ടു
കഷ്ടമയ്യോ! പശി മാറുന്നതെങ്ങനെ?
കുട്ടക്കിടാങ്ങൾ വിശന്നമ്മതൻമുഖം
കഷ്ടമേ! നോക്കിക്കരഞ്ഞു കരഞ്ഞുടൻ
'അമ്മേ! തരിക നീ ഞങ്ങൾക്കു ചോറെ'ന്നു
വിമ്മിപ്പുറഞ്ഞു കേഴുന്നു ദിനേ ദിനേ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചില ചില്ലുറക്കൃതികൾ:—

"പടിമ പലതു തേടിപ്പൈങ്കിളിപ്പാട്ടു പാടി—
ക്കൊടി മുകിലിടമെങ്ങും നാട്ടി വിഖ്യാതി തേടി
നെടിയ നില സമാജ്ജിച്ചോരു തുഞ്ചന്റെ പൂഞ്ചേ—
വടിയുടെ പൊടി പേനത്തുമ്പിനേകട്ടെ ധാടി."

(കടമറ്റത്തു കത്തനാരും യക്ഷിയും)

"നീയേകനധ്വഗനനാലയനത്ഥശൂന്യൻ
ന്യായാസനൈകവികലൻ വരടാസഹായൻ
ഹാ,യീ മഹാഖഗപരിഷ്കരണാത്ഥമിങ്ങോ—
ട്ടായാതനോ? മൂടവനാക്കു ചയറിൽ മോഹം!" (കളഹംസം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അമ്പത്താറാമധ്യായം

മലബാറിലെ ചില കവികൾ

വെള്ളാനശ്ശേരി വാസുണ്ണിമൂസ്സതു് (1030-1089)—ജനനവും പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസവും:—തെക്കേ മലബാറിൽ സംസ്കൃത വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിനുവേണ്ടി 11-ാം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ തീവ്രമായി പ്രയത്നിച്ച മൂന്നു പണ്ഡിതന്മാരിൽ ഒരാളാണു് വാസുണ്ണിമൂസ്സതു്. മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാനും പൂന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മാവുമായിരുന്നു മറ്റു രണ്ടുപേർ. അവർ മൂന്നുപേരും പല വിഷയങ്ങളിൽ സഹപ്രവർത്തകന്മാരുമായിരുന്നു. വെട്ടത്തുനാട്ടിൽപ്പെട്ട പൊന്നാനിത്താലൂക്കിൽ കുറുമ്പ്രനാടു് എന്ന സ്ഥലത്തു വെള്ളാനശ്ശേരി എന്നൊരില്ലമുണ്ടു്. ആ ഇല്ലത്തിൽ ദാമോദരൻമൂസ്സതിന്റെയും ഉണ്ണിമായ മനയമ്മയുടേയും പുത്രനായി നമ്മുടെ ചരിത്രനായകൻ 1030-ാമാണ്ടു കുംഭമാസം 10-ാംനു- മൂലംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മൂസ്സതിന്റെ കുടുംബം സമ്പൽക്ഷയംകൊണ്ടു സങ്കടമനുഭവിച്ചുവന്ന ഒരു കാലഘട്ടമായിരുന്നു അതു്. കോപ്പുറമ്പത്തു പാലയ്ക്കൽ കൃഷ്ണൻനായർ ഏഴുനൊരാഠം നിലത്തെഴുത്തും കൂട്ടിവായനയും പഠിപ്പിച്ചു. ഉപനയനം കഴിയുന്നതുവരെ മറ്റൊന്നും അഭ്യസിച്ചില്ല.

ഉപരിവിദ്യാഭ്യാസം:—സമാവർത്തനാനന്തരം കവി തന്റെ അമ്മാവൻ വാസുദേവൻമൂസ്സതു നടത്തിവന്ന കഥകളിയോഗത്തിൽ ചേർന്നു കിമ്മീരവധത്തിലേയും നരകാസുരവധത്തിലേയും ലളിത, ബാലിവിജയത്തിലെ നാരദൻ മുതലായ വേഷങ്ങൾ കെട്ടി ഒരു നല്ല നടനെന്ന വിഖ്യാതി നേടി. 1045-ൽ തിരുവിലാമല ശങ്കുണ്ണിനമ്പീശന്റെ കീഴിലാണു് കച്ചകെട്ടി കയ്യും മെയ്യും സ്വാധീനമാക്കിയതു്. 1047 വരെ അങ്ങനെ അഭിനയവിദ്യയുമായി കഴിഞ്ഞുകൂടി. അപ്പോഴാണു് തുപ്പങ്ങോട്ടു കിഴക്കേപ്പുല്ലത്തു മൂസ്സതന്മാരുടെ ഇല്ലത്തിൽ ഒരു കളിക്കായി പോകുകയും അവിടെവച്ചു "ദൗത്യംഗ്രഹപരീണാഹജിഹ്വാചലനഭീരവഃ" ഇത്യാദി ശ്ലോകം കുഞ്ഞുണ്ണിമൂസ്സതിന്റെ മുഖത്തുനിന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്തതു്. അതോടുകൂടി വാസുണ്ണിയുടെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു വലിയ പരിവർത്തനം സംഭവിച്ചു. അദ്ദേഹം വീണ്ടും വിദ്യാർത്ഥിയായി കുഞ്ഞുണ്ണിമൂസ്സതിന്റെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം പഠിച്ചുതുടങ്ങി. രണ്ടു കൊല്ലക്കാലത്തേക്കേ ആ പഠിത്തം തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധിച്ചുള്ളുവെങ്കിലും അതുകൊണ്ടുതന്നെ അടിയുറച്ച വ്യുൽപത്തി സിദ്ധമായി. പിന്നീടു നാലു കൊല്ലം തൃക്കണ്ടിയൂരിനു സമീപമുള്ള കോടീരി ഇല്ലത്തു മാധവൻനമ്പൂരിയോടു് അലങ്കാരവും മറ്റും അഭ്യസിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അനന്തരം ആ അഭ്യാസത്തിനു പൂർത്തിവരുത്തിയതു സപരിശ്രമം കൊണ്ടായിരുന്നു.

അനന്തരജീവിതം:—അത്രയുമായപ്പോഴ്ക അന്നു വെട്ടത്തുനാട്ടു സബ്ജഡ്ജിയായിരുന്ന ഉള്ളാട്ടിൽ അച്യുതൻനായരുടെ പരിചയം സമ്പാദിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭവനത്തിൽ സംസ്കൃതാധ്യാപകനായിത്തീർന്നു. കാര്യമായി പഠിപ്പിച്ചതു് അച്യുതൻനായരുടെ ഭാര്യാസഹോദരിയുടെ പുത്രിയായ പരുവക്കാട്ടു് അമ്മുക്കുട്ടിയമ്മയെയായിരുന്നു. അമ്മുക്കുട്ടിയമ്മ ഗോഗ്രഹണം മണിപ്രവാളമെഴുതി ഒരു കവയിത്രി എന്ന നിലയിൽ പില്ക്കാലത്തു യശസ്വിനിയായി. 1055–ാമാണ്ടോടുകൂടി വാസുണ്ണിമൂസ്സതു കുറച്ചകലെയുള്ള സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു പോന്നു. അവിടെ ഒരു മലയാളം പ്രാഥമികവിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചു് അതിൽ ജയിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചു; ആ വിദ്യാലയം പിന്നീടു് ഒരു സംസ്കൃതപാഠശാലയായി വികസിച്ചു. വിദ്യാർത്ഥിചിന്താമണി എന്നായിരുന്നു അതിന്റെ പേരു്. 1062–ൽ വിജ്ഞാനചിന്താമണി എന്ന പത്രം ആരംഭിച്ചു് അതിൽ സംസ്കൃതമയൂഖമെന്നും കേരളമയൂഖമെന്നും രണ്ടു ഖണ്ഡങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും സംസ്കൃതമയൂഖത്തിൽ സംസ്കൃതത്തിലും കേരളമയൂഖത്തിൽ മലയാളത്തിലും ഗദ്യപദ്യലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അച്ചടിപ്പിച്ചതു കുന്നംകുളം അക്ഷരരത്ന പ്രകാശിക അച്ചുക്കൂടത്തിലായിരുന്നു. അതു് അന്നു കുഞ്ഞുണ്ണിമൂസ്സതിന്റെ കീഴിൽ വ്യാകരണം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പുന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മാവിന്റേയും തന്റേയും നേതൃത്വത്തിൽ സമാരംഭിച്ച സാരസ്വതോദ്യോതിനീസംഘത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിലാണു് പ്രചരിപ്പിച്ചതു്. ഭരതപ്പിഷാരടി എന്നൊരു പണ്ഡിതന്റെ മുമതലയിലായിരുന്നു പ്രസിദ്ധീകരണം. മൂന്നു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞതിനുമേൽ രണ്ടു കൊല്ലത്തേക്കു് അതു മുടങ്ങിപ്പോയി. പിന്നീടു നമ്പിതന്നെ പത്രത്തിന്റെ എല്ലാ മുമതലയും കയ്യേറ്റു. വിജ്ഞാനചിന്താമണികൊണ്ടു കേരളത്തിൽ സംസ്കൃതത്തിനും ഭാഷയ്ക്കും ആദ്യകാലത്തു സിദ്ധിച്ച ഉത്തേജനം സാമാന്യമല്ല. തത്സംബന്ധമായ ബഹുമതിയിൽ ഒരംശത്തിനു് അതിന്റെ പ്രഥമപ്രവർത്തകനായ വാസുണ്ണിമൂസ്സതും പാത്രീഭവിക്കുന്നു. സാഹിത്യരത്നാവലി എന്ന പേരിൽ പട്ടാമ്പിയിൽനിന്നു കുറേക്കാലം പ്രചരിച്ചിരുന്ന സംസ്കൃതഗ്രന്ഥമാലയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിലും അദ്ദേഹം പുന്നശ്ശേരിനമ്പിയുടെ സഹചാരിയായി പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഇതരപ്രവർത്തനങ്ങൾ:—ചരിത്രനായകനു വൈദ്യത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലും സാമാന്യം നൈപുണ്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ആ വിഷയങ്ങളും വിദ്യാർത്ഥികളെ പഠിപ്പിച്ചുവന്നു. സ്വദേശത്തു് ആരോഗ്യചിന്താമണി എന്ന പേരിൽ ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചു. 1077–ൽ ആ വൈദ്യശാലയിൽ സമ്മേളിച്ച സഭയാണു് പിന്നീടു് ആര്യവൈദ്യസമാജമായി പരിണമിച്ചതു്. തന്റെ വിദ്യാലയത്തെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ട്ടുത്തി ഒരു മധ്യമപാഠശാലയാക്കി 'ഇതരസംസ്കൃതപാഠശാലകൾക്കു മാതൃകയായി ശോഭിക്കത്തക്കവണ്ണം അതിനു പരിപോഷണം നല്കി. 1074മുതൽ 1078വരെ പല മരാമത്തുപണികളും നടത്തി ഇല്ലവും അതോടടുത്ത 'പേരില്ലാത്തപ്പൻ' എന്ന പരദേവതാക്ഷേത്രവും നവീകരിച്ചു. കൊല്ലന്തോറും ധനു 1-ാംനു-മുതൽ 12-ാംനു-വരെ ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവം ആഘോഷിച്ചു് അതിനോടു് അനുബന്ധിച്ചു് ഒരു കവിസമ്മേളനവും നടത്തി. 1085-ൽ കേരളത്തിലെ പണ്ഡിതന്മാരെയെല്ലാം ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി പ്രസ്തുതപാഠശാലയിൽവച്ചു് ഒരു വിദ്വത്സമ്മേളനവും നിർവ്വഹിച്ചു. ഇത്തരത്തിലുള്ള പല വൻകാര്യങ്ങളും അദ്ദേഹം സാധിച്ചതു് ഉത്സാഹശക്തി ഒന്നുകൊണ്ടുമാത്രമാണു്. 1089-ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 3-ാംനു- വാസൂണ്ണിമൂസ്സതു കാലഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. റററാനസു് (Tetanus) എന്നു് ഇംഗ്ലീഷിൽ പറയുന്ന പ്രണായാമരോഗം അദ്ദേഹത്തെ കുറേക്കാലമായി ബാധിച്ചിരുന്നു.

"കത്തുന്ന വസ്തുഖമാസകലം കലാശ-
മെത്തുന്നമാതിരി ഹരേ! കരുണാപയോധേ!
തത്തുന്ന താവകകൃപാകലിതാവലോക-
മെത്തുന്നതാകിലകലും നിഖിലാമയം മേ"

എന്നും മറ്റും അദ്ദേഹം അതിനെപ്പാറി വിലപിക്കുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. മരണത്തിനു കാരണം കാലിന്മേൽ ഒരു മുള്ളുകുത്തി അതു പഴുത്തതാണു്. 1096-ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 16-ാംനു- നൂറാമത്തെ വയസ്സിലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവു് അന്തരിച്ചതു്.

കൃതികൾ:—മൂസ്സതിനു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ഒന്നുപോലെ അനർഗ്ഗളമായും അനായാസമായും ആകർഷകമായും കവനം ചെയ്യുന്നതിനു ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. ഗദ്യമെഴുത്തിലും അദ്ദേഹം പിന്നോക്കം നിന്നിരുന്നില്ല. 1 ശ്രീപാദാദികേശപഞ്ചാശിക, 2 ശ്രീമാനവിക്രമ സാമൂതിരിമഹാരാജചരിതം, 3 മായാസ്തവം, 4 സാത്രുപ്യസാമ്രാജ്യം, 5 വൃത്തരത്നമാല എന്നീ സംസ്കൃതകൃതികളും, 6 ജനരഞ്ജിനീവിജയം, 7 ഓണവൃത്തം, 8 തിരുമാസം എന്നീ ഭാഷാകൃതികളും നമ്മുടെ കവി രചിച്ചിട്ടുള്ളതിനുപുറമേ, 9 ജാനകി 10 സരള എന്നീ രണ്ടു നോവലുകളും എഴുതീട്ടുണ്ടു്. 11 പലക്കും അയച്ച പദ്യലേഖനങ്ങളുടെ സമാഹാരമാണു് കൃതിമാല. 12 പഞ്ചബോധത്തിനു് ഒരു ഭാഷാവ്യാഖ്യാനവും എഴുതീട്ടുണ്ടു്. കവത്തപാറ ദാമോദരൻനമ്പൂരിയായിരുന്നു കവിയുടെ പ്രധാനസാഹിത്യഗുരു.

ശ്രീപാദാദികേശപഞ്ചാശികയും മായാസ്തവവും:— ഈ സ്തോത്രങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു ലക്ഷ്മീപരവും രണ്ടാമത്തേതു പാർവ്വതീപരവുമാണു്. ശ്രീസ്തവത്തിൽ അൻപതും മായാസ്തവത്തിൽ അറുപ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ത്തൊന്നും ശ്ലോകങ്ങാം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടു കൃതികളിൽനിന്നും യഥാക്രമം ഓരോ ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ദൂരീകരോതു പരിതാപഭരം മദീയ—
മൂരീകൃതാമിതകൃപാലഹരീവിനോദാ
മായേ! സദാച്യുതമനഃകൃതകാംബുവഷ്—
കാദംബിനീ തവ കടാക്ഷവിലാസലക്ഷ്മീഃ."

"സരോരുഹവിലോചനം സരസിജാസനാരാധിതം
സരീസൃപവിഭൂഷണപ്രമഥനോത്സുകാപാങ്ഗകം
കരോതു ദുരിതക്ഷയം കരുണയാ മമാത്യദ്ഭുതം
പുരാണപുരുഷപ്രിയം കിമപി വസ്തു മോക്ഷപ്രദം."

സാത്രുപ്യസാമ്രാജ്യം:—ഇതു് ആഴ്പാഞ്ചേരിമനയ്ക്കലെ രണ്ടു തമ്പ്രാക്കന്മാർ തലേന്നും പിറേന്നുമായി മരിച്ചുപോയതിനെപ്പറ്റി എഴുതിയ ഒരു ചെറിയ ചമ്പുവാകുന്നു. കവിത വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ടു്. അവക്കു വിഷ്ണുസായുജ്യം ലഭിച്ച വൃത്താന്തം നാരദൻ ദേവേന്ദ്രനെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്നതായാണു് കാവ്യവസ്തുവിന്റെ ഘടന. ഒരു ശ്ലോകം മാത്രം പകർത്താം.

"സാമോദം വലമാനമന്ദപവമാനാചാര്യസഞ്ചാലിതം
രങ്ഗേ നന്ദനനാമ്നി കോകിലകളാരാവേണ ഗീതാനുഗം
ചഞ്ചൽപല്ലവപാണിതാളമധുരം മന്ദാരവീരുന്നടീ—
നൃത്യം വൃത്രരിപുർവ്വിലോക്യ സഫലീചക്രേ സഹസ്രാക്ഷതാം."

മാനവിക്രമസാമൂതിരിമഹാരാജചരിതം:—മാനവിക്രമ എട്ടൻതമ്പുരാന്റെ അപദാനങ്ങളെ വർണ്ണിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു മഹാകാവ്യമാണു് പ്രസ്തുതകൃതി. അപൂർണ്ണാവസ്ഥയിൽ ഇരിക്കുന്ന ആ കാവ്യം തന്നെയാണു് മൂസ്സതിന്റെ വാങ്മയങ്ങളിൽ പ്രഥമഗണനയ്ക്കു് അർഹമായിട്ടുള്ളതു്. ഒരു സർഗ്ഗം ചിത്രശ്ലോകഘടിതമാണു്. കവിയുടെ കലാകൗശലം താഴെ കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു സഹൃദയന്മാർക്കു സ്പഷ്ടമായി ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിയും.

"ശ്രീകേരളാഭിധാ ഭാതി കാപി നീവ്യുന്മതല്ലികാ
ഭാഗ്യവാനഗ്ര്യളപ്രോദ്യൽപ്രഭാവമുകരസ്ഥലീ.

പായയിത്വാ പയസ്തസ്യ സന്താനാനന്തരാന്തരാ
ലാളയന്തീ പ്രിയാളീവ യാം പ്രാവൃഡനുവർത്തതേ.

രാജതേ സുമനോരാജരംഭാചിന്താമണീയുതാ
സദാ സുരദ്രുഗശ്രീകാ ശ്രീനാകനഗരീവ യാ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

യത്ര മന്ദാനിലോദ്ധൂതമൗലയഃ പൂഗസഞ്ജ്ഞയാഃ
ശ്ലാഘന്ത ഇവ താംബൂലവല്ലീസംശ്ലേഷജം സുഖം.''

ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ ഏറാംപ്പാടായപ്പോഠം കരിമ്പുഴയ്ക്കു കൊട്ടിച്ചെഴുന്നള്ളത്തു നിവ്വഹിച്ച അവസരത്തെ കവി വണ്ണിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിലുള്ളതാണു് അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം.

''ചചാര മാരുതസ്തത്ര ഹൈമകങ്കണഭൂഷിതഃ
അനുകുവ്വന്നിവ ശ്രീമദ്ധ്വജപാലസേവകാൻ.''

താഴെക്കാണുന്നതു പടിഞ്ഞാറേ കോവിലകത്തിന്റെ വണ്ണനമാണു്.

''ഏതാസാം രാജധാനീനാം തിസ്രണാം പശ്ചിമാഭിധാ
യഥാ ശ്രുതീനാമൂകശാഖാ ശ്ലാഘാമത്യന്തമഹ്നതി.

യസ്യാസ്സാദ്ധ്യമാപ്നോതി കഥം നാമാമരാവതീ
അശോകസംഗമജ്ഞൂഷഃ ശതമന്യുനിവാസഭൂഃ?

യത്സൗധാഗ്രജൂഷോ ബാലാ വിലോക്യാധോഗതാൻ ഗജാൻ
മക്കുണാൻ പശ്യ പശ്യേതി മാതുഃ കഷ്ടതി കഞ്ചുകം.''

പൂനാനഗരത്തെ വണ്ണിക്കുന്ന ഒരു ശ്ലോകംകൂടി കുറിക്കാം.

''നാനാധനാധിപസമാനജനൈവിരാജ–
മാനാമനാദ്ഭുതമഹേന്ദ്രപുരാഭിമാനാം
പൂനാമനാരതരസേന നിരീക്ഷമാണാ–
വേനാവിനാവചരതാമഭിതോഭിജാതൗ.''

വൃത്തരത്നമാല:—ഇതു വൃത്തശാസ്ത്രം സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥമാണു്. പ്രസ്തുതമാലയിൽ 13 രത്നങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ലക്ഷണനിവ്വചനം ഗദ്യംകൊണ്ടും ഉദാഹരണപ്രദർശനം പദ്യംകൊണ്ടുമാണു് നിവ്വഹിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഗ്രന്ഥം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

''ശിഷ്യായ കവിതാപാണിഗ്രഹണായ യിയാസവേ
ഭാതവ്യേതി മയാ വൃത്തരത്നമാലാ വിരച്യതേ.''

ഭാഷാകൃതികഥ:—ജനരഞ്ജിനീവിജയം വയക്കര മൂസ്സതിന്റെ മനോരമാവിജയംപോലെയുള്ള ഒരേകാങ്കനാടകമാണു്. കടത്തനാട്ടു് ഉദയവമ്മതമ്പുരാന്റെ ആധിപത്യത്തിൽ പ്രചരിച്ചുവന്ന ജനരഞ്ജിനിയുടെ പ്രശസ്തിയെ അതിൽ കവി വിഷയീകരിക്കുന്നു. ഓണക്കാലത്തു കേരളത്തിൽ നടക്കുന്ന ആഘോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചു വിവരിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമാണു് ഓണവൃത്തം. അതിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം ചുവടേ ചേക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"പറഞ്ഞാലൊരെള്ളോളമുള്ളിൽക്കടക്കി—
ല്ലറിഞ്ഞിട്ടു ചെയ്യുന്നതോ പിന്നെയല്ലേ?
അരഞ്ഞാളു തീപ്പിച്ച നല്ലായ്മമൂലം
കരഞ്ഞാളുമാടല്ലെട്ടന്നു കുമാരി."

ഇന്ദ്രാണിയോടു് ഓണത്തിന്റെ വിശേഷങ്ങൾ ഒരു തത്ത പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്നതായാണു് കവിയുടെ ഭാവന. ആഴ്ചാഞ്ചേരിമനയ്ക്കൽ ആഘോഷിച്ച ഒരു പന്ത്രണ്ടാം മാസത്തെപ്പറ്റി പരമേശ്വരൻ പാർവതിയെ വിവരിച്ചു കേൾപ്പിക്കുന്നതാണു് തിരുമാസം. അതിലെ ശ്ലോകങ്ങൾക്കു അസ്സൽ വെണ്മണിച്ഛായയുണ്ടു്. നോക്കുക ഒരു ശ്ലോകം.

"സ്വാധ്യായക്കിണ്ടി ഭാണ്ഡം കുട കുടവയറും ക്ഷുരമല്പം കഷണ്ടി—
ച്ചുറവും പുറവിപ്പിടിക്കും നരയുമൊരു കുറംകെട്ടിയാം പൂണൂലും
ശ്രുതിത്തം ക്ഷുത്തടിക്കുന്നൊരു മുഖരസവും ബ്രഹ്മതേജസ്സുമോല്വ—
ന്നച്ഛൻനമ്പൂരിമാരെപ്പലരെയുമവിടെക്കണ്ടു കൊണ്ടോടിനേൻ ഞാൻ."

മാസസ്സദ്യ കഴിഞ്ഞു സ്വഗൃഹങ്ങളിലേക്കു തിരിയെപ്പോകുന്ന അന്തർജ്ജനങ്ങളോടു തുണക്കാരായ നായർസ്ത്രീകൾ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

"യാഹൈ, നല്ല പഴപ്രതോനടിയനി,സ്യാഹൈ, പഴംപള്ളയിൽ—
ക്കൊള്ളാഞ്ഞിട്ടു വലഞ്ഞതെന്തു വിടകൊണ്ടീടേണ്ടു കുഞ്ഞാത്തലേ?
കൂട്ടിക്കാവടിയന്റെ പെണ്ണിനു കുറേപ്പഞ്ചാര,യാഹൈ, പഴ—
ങ്കയ്യിൽക്കോരിയൊഴിച്ചതൊക്കെയവളാകാരിക്കുമമ്മാത്തലേ."

മൂസ്സതിന്റെ നോവലുകളിൽ 'ജാനകി'യുടെ ആദ്യഭാഗങ്ങൾ കവനോദ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രസകരമായ ഒരു ഗദ്യശൈലി അദ്ദേഹത്തിനു സ്വാധീനമായിരുന്നു.

ഒരു മുക്തകം:—സമുദ്രവർണ്ണനപരമായ ഒരു ശ്ലോകമാണു് താഴെ ചേർക്കുന്നതു്.

"സുമിത്രാനന്ദനാസക്തമമും ഭൂപമവേക്ഷ്യ വാ
അഥവാംഗ്രഷ്ടകായം മാം സിന്ധുരാക്രോശതീദൃശം."

മൂസ്സതു് എന്തെഴുതിയാലും അതിനു പ്രത്യേകമായ ഒരു ആസ്വാദ്യതയുണ്ടെന്നുള്ളതിനു് ഈ ശ്ലോകവും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.

കെ. വി. അവിനാശിഎഴുത്തച്ഛൻ (1039–1084)—

ജീവിതചരിത്രം:—അവിനാശിഎഴുത്തച്ഛൻ തെക്കേ മലബാറിൽ ചെപ്പുള്ളശ്ശേരിക്കടുത്തുള്ള കരുമാനാംകുറിശ്ശിദേശത്തു കുരുത്തിക്കടവത്തു വാഴയിൽ എന്ന ഭവനത്തിൽ 1039–ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം പുണർതംനക്ഷത്രത്തിൽ ജാതനായി. അവിനാശിയുടെ പിതാവായ ചെല്ലു എഴുത്തച്ഛൻ ഒരു ജ്യോത്സ്യനായിരുന്നു. പ്രഥമഗുരുവായ അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്റെ പതിനൊ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ മരിച്ചുപോയി. പിന്നീട് എറിശ്ശേരി പുത്തൻ വീട്ടിൽ നാരായണപ്പണിക്കരോട് ചില കാവ്യങ്ങൾ പഠിച്ചതിനുമേൽ കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയരുടേയും മറ്റും ശിഷ്യനായി സംസ്കൃതത്തിൽ സാമാന്യവ്യുൽപത്തി സമ്പാദിച്ചു. കാരമ്പള്ളി വലിയ കുഞ്ഞുണ്ണി ക്കുറുപ്പും ഒളപ്പമണ്ണ എം. പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിപ്പാടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുരസ്കർത്താക്കന്മാരായിരുന്നു. 1067-ാമാണ്ടിടക്ക് എഴുത്തച്ഛൻ പാല ക്കാട്ട് ഭാരതി ആപ്പീസിൽ ഒരു പരിഭാഷകനായിച്ചേർന്നു. ഹിന്ദുമത പ്രസംഗം എന്നൊരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ഹിന്ദുമതപരിഷ്കാ രത്തെ വിഷയീകരിച്ചു പല ടിക്കുകളിലും പ്രസംഗിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഒറവപ്പാലം ഹൈസ്കൂളിൽ സീനിയർ മലയാളപണ്ഡിത രായി. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അനാരോഗ്യംമൂലം ആ പണി യിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞു. ആയുസ്സിന്റെ അവശിഷ്ടമായ അംശം കാരമ്പ ള്ളിയിലും സ്വദേശമായ കരുമാനാംകുറിശ്ശിയിലുമായി കഴിച്ചുകൂട്ടി. 1084 കർക്കടകമാസം 14-ാംനു- മരിച്ചു. പ്രമേഹമായിരുന്നു രോഗം.

കൃതികൾ:—അവിനാശിയുടെ പ്രധാനസംസ്കൃതകൃതികൾ 1 ശ്രീ മൂകാംബികാസ്തോത്രവും, 2 ഗുരുവായൂപുരേശസ്തവവുമാണ്. മൂകാം ബികാസ്തോത്രം 'അ' മുതൽ 'ക്ഷ' വരെയുള്ള വർണ്ണങ്ങളിൽ യഥാക്രമം ആരംഭിക്കുന്ന നാല്പത്തെട്ട് ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ട് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നു. ഗുരുവായൂപുരേശസ്തവത്തിൽ എഴു ദശകങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ട്. കവി ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ ഒരു ഉറച്ച ഭക്തനായിരുന്നു. രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ മൂകാംബികാസ്തോത്രത്തിൽനിന്നുദ്ധരിക്കാം.

"ചാരുശാരദസരോജസോദരവിലോചനേ! ദുരിതമോചനേ!
വേദസാരമണിദീപികേ! പികവിഡംബകാരിമധുരസ്വനേ!
ദേവി! ദേവഗണപൂജിതേ! ജിതതടിൽപ്രഭേ! വിതര ശങ്കര—
പ്രാണധാരണമഹൗഷധേ! തവ കടാക്ഷവീക്ഷണമിഹൈകദാ."

"ഋക്സാമാദിസമസ്തനൈഗമവചസ്സാരോദകാന്തഃസ്ഥിതാ
ഉൽസാരജ്യജിതാംബുജാ ബുധജനൈരാരാധിതാംഘ്രിദ്വയാ
ശ്യാമാംഭോദകദംബകുന്തളതമിസ്രാന്ധീകൃതത്രീക്ഷണാ
മൂകാംബാ ഹൃദി നിർവ്യളീകമചിരാദേവാസ്തു ദേവസ്തുതാ."

ഭാഷയിൽ പുഷ്പബാണവിലാസവും മേഘസന്ദേശവും തർജ്ജമ ചെയ്യാൻ ആരംഭിച്ചു. അവ പൂർണ്ണമായിട്ടില്ല. കിട്ടീട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ അത്ര നന്നാ യിട്ടുമില്ല. പുഷ്പബാണവിലാസമാണ് തമ്മിൽ ഭേദം. ഒരു ശ്ലോകം പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"പാടീടിൽക്കർണ്ണരസ്യത്തിനു ബത! കടുവായ്
വന്നിടും വീണ; പിന്നെ—
ത്തേടീടും മന്ദഹാസം പൊഴികിലവളഹോ!
ചന്ദ്രികാ കൃഷ്ണവർണ്ണം; .

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വാടീട്ടും കണ്ണു കണ്ടാൽപ്പുതിയ കമലവും
കാന്തി കാണുന്നനേര—
ത്തീടേറും മിന്നലിന്നും പ്രഭ കുറയുമതി—
ന്നില്ല സന്ദേഹമേതും.''

കാളിദാസചരിതമെന്നും വൈഷ്ണവസ്തവമഞ്ജരിയെന്നും രണ്ടു കൃതികൾ അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു ഞാൻ വായിച്ചിട്ടില്ല. കാമദേവശകാരം, ഞാൻ, ഇന്നത്തെ ലോകം എന്നിവ ചെറിയ കൃതികളാണു്. അവയിൽ 'ഞാൻ' നന്നായിട്ടുണ്ടു്. അതിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ചേർക്കുന്നു.

''ഞാനല്ല കണ്ടതുമറിഞ്ഞതുമോർത്തിടുമ്പോ—
ളനം വരാതെയതിലൊക്കെയുമുൾക്കലർന്നും
താനേ തെളിഞ്ഞു സകലത്തിനുമപ്പുറത്തും
മാനം വെടിഞ്ഞു മരുവുന്നൊരു വസ്തുവാം ഞാൻ.''

''എന്നെത്തിരഞ്ഞു വഴിപോലെയറിഞ്ഞുവെന്നാൽ
പിന്നെ പ്രമാദമവനില്ലവനില്ല ദുഃഖം,
എന്നും നശിപ്പൊരുവനല്ലഹമാ വിശേഷാ—
ലെന്നെപ്പറഞ്ഞുവരുമീ'ങ്ങവിനാശി'യെന്നും.''

കപ്പടത്തു ശങ്കരമേനോൻ (1029—1104)—ചരിത്രം:—
ശങ്കരമേനോൻ പാലക്കാട്ടുതാലൂക്കു പള്ളത്തേരി അംശം കപ്പടത്തു് എന്ന ഭവനത്തിൽ 1029—ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ പൂരാടംനാളിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു നാണിയമ്മയും പിതാവു് അതേ അംശത്തിൽ മണ്ണിൽ നാണുനായരുമായിരുന്നു. അക്കാലത്തു കപ്പടത്തു് ഒരാശാന്റെ നിലയിൽ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന മാക്കോത്തു കൃഷ്ണമേനോനാണു് ശങ്കരമേനോന്റെയും ഗുരു. അദ്ദേഹത്തിന്റെയടുക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി കൊണ്ടുചെന്നാക്കിയതു ജ്യേഷ്ഠനായ നാരായണമേനോനായിരുന്നു. അവരെപ്പറ്റി കവി കാശിമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

''അല്പജ്ഞനായോരെന്നെശ്ശൈശവേ ഗുരുതങ്ക—
ലപ്പിച്ച വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തിച്ച മഹാഭാഗൻ
സപ്പേന്ദ്രശായിയായ മാരുതഗേഹേശന്റെ
നല്പദാംഭോജേ ലയിച്ചീടിന മമാഗ്രജൻ
കെല്പോടുമനുഗ്രഹം ചെയ്തുകൊണ്ടെന്നുള്ളുത്തി—
ലെപ്പോഴും വിളങ്ങേണമതിനായ്ത്തൊഴുന്നു ഞാൻ.
ചിത്രപത്തനവാസിയാകുമെൻ ഗുരുനാഥ—
നുത്തമോത്തമൻ ശ്രീകൃഷ്ണാഭിധാനാലംകൃതൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശാസ്ത്രാത്ഥതത്ത്വവാദിതൻചരണാംഭോരുഹ—
മാത്തി തീർത്തകതാരിൽ വിളങ്ങീടണം സദാ.''

1096—ാമാണ്ടു ചിറവൂർ അച്ചോത്തുവീട്ടിൽ അയിച്ചിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ഗുരുനാഥന്റെ അനുഗ്രഹത്തിനുപുറമേ ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാർ, ശാമുമേനോൻ മുതലായവരുടെ സ്നേഹവും സമ്പാദിക്കുന്നതിനു് ഇടവന്നതിനാൽ ശങ്കരമേനോൻ ഒരു നല്ല ഭാഷാകവിയായി കിളിപ്പാട്ടുകഥ രചിച്ചുതുടങ്ങി. ചിറവരുമായി ബന്ധമുള്ള കവികഥ ശുകഗാന നിർമ്മാതാക്കളായിത്തീരുന്നതു് അസാധാരണമല്ലല്ലോ. 1104—ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 1—ാംനു- വസൂരി ബാധിച്ചു പരേതനായി.

കൃതികഥ:—1 അരുണാചലമാഹാത്മ്യം, 2 കാശിമാഹാത്മ്യം, 3 ഹരിണാലയമാഹാത്മ്യം എന്നീ മൂന്നു കിളിപ്പാട്ടുകളും, 4 ശിവതത്ത്വസുധാനിധി എന്നൊരു വേദാന്തഗ്രന്ഥവും ശങ്കരമേനോൻ ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. 1082—ാമാണ്ടു പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കാശിമാഹാത്മ്യത്തിൽ നിന്നു ചില ഈരടികഥ ഉദ്ധരിച്ചു കവിതാരീതി കാണിക്കാം. പദ്മപുരാണത്തിൽ അന്തർഭൂതമാണു് മൂലം; അതിൽ അഞ്ചധ്യായങ്ങളും ആകെ 655 ശ്ലോകങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അരുണാചലമാഹാത്മ്യത്തിനു പിന്നീടാണു് അതിന്റെ നിർമ്മിതി.

''ഘോരമായുള്ള വിന്ധ്യകാന്താരം ബഹുനാഗംകൊ—
ണ്ടോരാത ദുഃഖത്തോടും ചെന്നുചേന്നൊരുശേഷം
രോഷത്താൽ ചലിതമായുൽക്ഷിപ്തമായങ്ങതി—
ഭീഷണമായ ലാംഗ്രലത്തോടു സമേതമായ്
വിദ്രുതം മൃഗയൂഥവിമർദ്ദിയായീടുന്ന
ശാർദ്ദൂലശാബയൂഥത്താൽ സദാ നിഷേവിതം
വാരണവീരനിനാദങ്ങളാൽച്ചിലേടത്തും
ഘോരപഞ്ചാസ്യഗർജ്ജിതങ്ങളാൽച്ചിലേടത്തും
ഭൈരവമഹിഷഹുങ്കാരത്താൽച്ചിലേടത്തും
പാരമാകുലം വിശ്വഭീഷണം മഹാവനം.''

തേലപ്പുറത്തു നാരായണൻനമ്പി (1051–1099)— ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കവി, കഥാകൃത്തു്, ഗ്രന്ഥവിമർശകൻ, പത്രപ്രവർത്തകൻ, ജ്യോത്സ്യൻ എന്നിങ്ങനെ പല നിലകളിൽ പ്രഖ്യാതനായ തേലപ്പുറത്തു നാരായണൻനമ്പി 1051 മീനമാസത്തിലെ സ്വാതി നക്ഷത്രത്തിൽ നാരായണൻനമ്പിയുടേയും ഫറോക്കിനടുത്തുള്ള ചെറുവണ്ണൂർ ദേവകി ബ്രാഹ്മണിയുടേയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. പ്രകൃതത്തിൽ നമ്പി എന്നതു് ഒരു സ്ഥാനപ്പേരല്ല. തെക്കേ മലബാറിൽ ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ നമ്പീശന്മാർ തമ്മിൽ കാണുമ്പോഥം അവരവരുടെ നാമ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ധേയത്തോട്ട ചേത്തു നമ്പി എന്നു വിളിക്കുന്ന സമ്പ്രദായമുണ്ട്. ഏറനാട്ട തൃപ്പനച്ചിഗ്രാമത്തിൽ തേലപ്പുറം എന്ന ഭവനത്തിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനം. മഞ്ചേരിയിൽനിന്നു് ആറേഴു നാഴിക പടിഞ്ഞാറാണു് തൃപ്പനച്ചിഗ്രാമം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻ നാരായണൻനമ്പി ഒരു നല്ല പണ്ഡിതനും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞനുമായിരുന്നു. ആ നാരായണൻനമ്പി ധർമ്മപുത്രവിജയം എന്നൊരാട്ടക്കഥ ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. അപ്ഫൻ രാമൻനമ്പി തദ്ധികനായ ഒരു സംസ്കൃതജ്ഞനും ജ്യോതിർവ്വിത്തുമായിരുന്നതിനുപുറമേ അദ്വൈതവേദാന്തത്തിലും നിഷ്ണാതനായിരുന്നു. സാഹിത്യചിന്താമണി എന്ന മാസിക 1080–ൽ നടത്തിയതു രാമൻനമ്പിയും കവിയും കൂടിയായിരുന്നു. രാമൻനമ്പി 1099–ാമാണ്ടു കന്നിയിൽ തിരുവാതിരനക്ഷത്രത്തിലാണു് അന്തരിച്ചതു്. ആറാമത്തെ വയസ്സിൽ അമ്മ മരിച്ചുപോയി. കവി അച്ഛനേറയും അപ്ഫനേറയും സംരക്ഷണത്തിൽ വളർന്നു. അവർതന്നെയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനു സംസ്കൃതത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലും ഗുരുനാഥന്മാർ. 24–ാമത്തെ വയസ്സിൽ വള്ളുവനാട്ടുതാലൂക്കിൽ കരിമ്പുഴ പടിഞ്ഞാറേ പുഷ്പകത്തു നാരായണൻനമ്പീശന്റെ പുത്രി നങ്ങയ്യബ്രാഹ്മണിയെ വിവാഹം ചെയ്തു. അപ്പോഴേയ്ക്കു് അദ്ദേഹം സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ഒരു ഗണനീയനായ കവിയും ദൈവജ്ഞനുമായി വികസിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

അനന്തരജീവിതം:—നമ്പി ആദ്യകാലത്തു ചില പ്രഭുഗൃഹങ്ങളിൽ താമസിച്ചു് ആ ഗൃഹങ്ങളിലെ ബാലന്മാരെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. 1075–നുശേഷം മഞ്ചേരിക്കോവിലകത്തു് അന്നു മണ്ണാർമല രാജാവായിരുന്ന അപ്പുക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായി രണ്ടുമൂന്നു കൊല്ലം സംസ്കൃതാധ്യാപകനെന്ന നിലയിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടി. മഞ്ചേരിക്കോവിലകത്തെ അഞ്ചാംമുറത്തമ്പുരാനാണു് മണ്ണാർമല എന്ന സ്ഥാനത്തിനവകാശി. 1080–ൽ പത്രപ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. സാഹിത്യചിന്താമണി എന്ന മാസികയെപ്പറ്റി സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. ആ മാസിക അപ്പുക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ഉടമസ്ഥതയിൽ പട്ടാമ്പിയിൽനിന്നാണു് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു്. ഒരു കൊല്ലവും ഏതാനും മാസവുമേ അതു പ്രചരിച്ചുള്ളൂ. അതിനുമുൻപുതന്നെ നമ്പിയുടെ പാണ്ഡിത്യവും കവിതാവും മാനവിക്രമക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ഹൃദയത്തെ വശീകരിക്കുകയും ആ വിദ്വൽപ്രിയൻ അവിടത്തെ 'സഹൃദയസമാഗമ'മെന്ന സമാജത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനും സമ്മേളിച്ചു സാഹിത്യസേവനം ചെയ്യാൻ സൗകര്യം നല്കുകയും ചെയ്തു. പുന്നശ്ശേരി നമ്പിയുടെ വിജ്ഞാനചിന്താമണിമാസികയിൽ നമ്പി അക്കാലത്തു ധാരാളം സംസ്കൃതപദ്യങ്ങളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

അതിൽപ്പിന്നീടു കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കോട്ടയ്ക്കൽവച്ചു മഹാഭാരതം തർജ്ജമ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന അവസരത്തിൽ നമ്പി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേഖകനായി മൂന്നു കൊല്ലത്തോളം പ്രവൃത്തിനോക്കി. അന്നു് ഒരിക്കൽ നമ്പിക്കു് ഒരു കോർട്ടുകാര്യമായി സ്ഥലം വിടേണ്ടിവന്നപ്പോൾ തമ്പുരാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയക്കു്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"നാരായണൻനമ്പിയെ നമ്പരിന്നായ°
നേരായയച്ചിട്ടെഴുതാൻതുടങ്ങി;
നാരായണൻ ചക്രമെടുത്ത ചാട്ട–
ന്നോരാ സ്ഥലം വൃത്തവിചിത്രമത്രേ"

എന്നൊരു കത്തിൽ എഴുതിക്കാണുന്നു. അക്കാലത്തോടടുപ്പിച്ചാണു° കടത്തനാട്ടു° ഉദയവമ്മതമ്പുരാന്റെ കവനോദയത്തിൽ കവി കല്യാണസൗഗന്ധികം ഖണ്ഡകാവ്യവും യയാതിചരിതം നാടകവും സ്വാത്മനിർവ്വപണം എന്ന വേദാന്തഗ്രന്ഥവും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു°.

1083മുതൽ നിലമ്പൂർ അപ്പുക്കുട്ടൻതമ്പുരാനെന്ന മാനവിക്രമരാജാവിന്റെ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കുവാൻ അവിടെ താമസിച്ചു. അക്കാലത്താണു°, ആ പ്രഭു 1086–ൽ മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പു° അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹായ്യത്തോടുകൂടി ഇംഗ്ലീഷുഭാഷ പഠിച്ചു° അതിലും നല്ല അറിവു സമ്പാദിച്ചു ബങ്കിമചന്ദ്രചതോപാധ്യായന്റെ ചന്ദ്രശേഖരൻ എന്ന നോവലിനെ മലയാളത്തിൽ വിവർത്തനം ചെയ്തതു°. 1086–നുമേൽ നാലു കൊല്ലത്തോളം കോട്ടയ്ക്കൽ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെ ലക്ഷ്മീസഹായം അച്ചുക്കൂടത്തിൽ ജോലി നോക്കി. അന്നു° ആ മുദ്രാലയത്തിൽ നിന്നു ധനന്തരി, ലക്ഷ്മീവിലാസം, ജന്മി, കവനകൗമുദി എന്നീ നാലു മാസികകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവന്നിരുന്നു. നമ്പിയുടെ അനേകം ലഘുകൃതികൾ കവനകൗമുദിയിൽ പ്രകാശിതങ്ങളായിട്ടുണ്ടു°. അക്കാലത്താണു° സുപ്രസിദ്ധമായ ധമ്മപദം എന്ന ബുദ്ധമതഗ്രന്ഥം ഭാഷാന്തരീകരിച്ചതു°. 1090–ൽ വീണ്ടും നിലമ്പൂരിൽ താമസം തുടങ്ങി. 1096–ൽ തൃശ്ശൂർവച്ചു° അന്തരിച്ച നിലമ്പൂർ വലിയരാജാവിന്റെ കുട്ടികളെ ഇംഗ്ലീഷും സംസ്കൃതവും പഠിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു പണി. ആയിടയ്ക്കു രമേശചന്ദ്രദത്തന്റെ മാധവീകങ്കണം മലയാളത്തിൽ വിവർത്തനംചെയ്തു. 1096–ലെ മാപ്പിളലഹളക്കാലത്തു° അവിടം വിട്ടു കോഴിക്കോട്ടു പുളിയമ്പറമ്പു കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ നടത്തിവന്ന മനോരമാപത്രത്തിന്റെ സഹപത്രാധിപരായി. പിന്നീടു° അവിടെത്തന്നെ പ്രസിദ്ധബുദ്ധിമതാനയായിയായ സി. കുഞ്ഞന്റെ ഉടമസ്ഥതയിൽ പ്രചരിച്ച മിതവാദിപത്രത്തിന്റെ സഹപത്രാധിപരായിക്കൂടി. അതിനു° അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാധമ്മപദം സഹായമായി ഭവിച്ചു. 1099–ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ വസൂരിരോഗംനിമിത്തം കുഞ്ഞന്റെ ചേവായൂരുള്ള ബംഗ്ലാവിൽവച്ചു വിശാഖംനാളിൽ നിര്യാതനായി. അങ്ങനെ ഒരു കാൽ ശതാബ്ദത്തോളം കാലം അദ്ദേഹം ഭാഷയേയും സാഹിത്യത്തേയും അവിശ്രാന്തവിശ്രമനായി സേവിച്ചു. ഒരു ജ്യോത്സ്യൻ എന്ന നിലയിലും അദ്ദേഹത്തിനു ജനമധ്യത്തിൽ സമുന്നതമായ സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു: സംസ്കൃതം, ഇംഗ്ലീഷു° ഈ ഭാഷകൾക്കുപുറമേ നമ്പി പാലിയിലും തമിഴിലും കൂടി സാമാന്യമായ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ഒരു പത്രപ്രവർത്തകനായും അദ്ദേഹം ശോഭിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികഥം:—1 സ്വാഹാസുധാകരം, 2 ആർദ്രാപ്രബന്ധം, 3 കല്യാണസൗഗന്ധികം, 4 ശ്രീബുദ്ധൻ എന്നീ കാവ്യങ്ങളും, 5 യയാതിചരിതം, 6 സുമംഗലീചരിതം, 7 ശാർങ്ഗധരചരിത്രം എന്നീ നാടകങ്ങളും, 8 സ്വാത്മനിരൂപണം എന്ന വേദാന്തശ്ലോകാവലിയും, 9 ധമ്മപദം, 10 ബുദ്ധമതദീപ്പണം, 11 ചന്ദ്രശേഖരൻ, 12 മാധവീകങ്കണം, 13 നീതിബോധകഥകഥം, 14 സുകുമാരി, 15 ആനന്ദപുരം, 16 വനജം എന്നീ ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളും നമ്പിയുടെ വാങ്മയസമുച്ചയത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇവകൂടാതെ അനേകം ഗദ്യപദ്യകൃതികഥം പത്രങ്ങളിലും മാസികകളിലും ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്നു. മാപ്പിളലഹളക്കാലത്തെ ചില സംഭവങ്ങളെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ടെഴുതിയ വനജം പിന്നീട് പ്രസിദ്ധീകരണാഹ്മല്ലെന്നു തോന്നുകയാൽ പരിത്യജിച്ചു. സ്വാഹാസുധാകരവും ആർദ്രാപ്രബന്ധവുമാണ് ആദ്യത്തെ കൃതികഥം. നീതിബോധകഥകഥം ബുദ്ധമതസാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. സാഹിത്യചിന്താമണിയിലും മറ്റും അദ്ദേഹം എഴുതിയ ചില ചെറുകഥകഥം സമാഹരിച്ചു പുസ്തകരൂപത്തിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബുദ്ധമതദീപ്പണം ജിനരാജദേവന്റെ ഇംഗ്ലീഷുകൃതിയുടെ പരിഭാഷയാണ്. നമ്പി ആദ്യകാലത്തു് എഴുതിയ ഒരു ചെറിയ നോവലാണ് സുകുമാരി. ആനന്ദപുരം ഒരു സുദായവിഷയകമായ നോവലാകുന്നു. ശാർങ്ഗധരചരിത്രം ഒരു സംഗീതനാടകമാണ്. സ്വാത്മനിരൂപണത്തിൽ 156 ശ്ലോകങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അതു തെങ്ങാളിമഠത്തിൽ രാമൻനമ്പിയാരുടെ വ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടി കടത്തനാട്ട് ഉദയവമ്മതമ്പുരാൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. യയാതിചരിതവും ആ തമ്പുരാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണ്. "സൗജന്യാദിഗ്രണങ്ങളുടെ നിവാസഭൂമിയായ കടത്തനാട്ട് ഉദയവമ്മ ഇളയതമ്പുരാൻതിരുമനസ്സിലെ കല്പനപ്രകാരം നാനാദേശങ്ങളിൽനിന്നും വന്നുചേർന്ന വിദ്വാന്മാരുടെ ഈ സദസ്സു കേമം തന്നെ" എന്നു സൂത്രധാരൻ അതിൽ പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. യയാതിചരിതത്തിനു പിന്നീടെഴുതിയ സുമംഗലീചരിതം അതിനൊക്കാം നന്നായിട്ടുണ്ട്. നമ്പിക്കു കഥാഗ്രംഥനത്തിൽ പ്രശംസനീയമായ പാടവമുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുതയും ഈ ഘട്ടത്തിൽ അനുസ്മരണീയമാണ്. നമ്പിയുടെ സരളമായ കവിതാരീതി ഗ്രഹിക്കുവാൻ മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങളും ഉദ്ധരിക്കാം.

"വല്ലായുള്ള വലിപ്പമിങ്ങനെ പറഞ്ഞല്ലോ ഭവാനോട്ട ഞാൻ;
പുല്ലാണെന്നു നടിച്ചു ഹന്ത! മനസാ മാനുൻ മദീയാഗ്രജൻ;
എല്ലാമിന്നു പൊറുത്തിടേണമറിവില്ലാതുള്ള പൈതങ്ങഠംതാൻ
വല്ലായ്മക്കൊരുമിക്കിലും ഗുരുജനം മെല്ലെ ക്ഷമിക്കില്ലയോ?"
(കല്യാണസൗഗന്ധികം)

"ഏറും ജോലിയെടുത്തലഞ്ഞിവർ മെഴുക്കൊട്ടും പിരട്ടായ്കയാൽ
നാറും തൻമുടിയൊക്കെ നാലു പുറവും പാറിപ്പറപ്പിച്ചഹോ!

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചേവം മെയ്യിലണിഞ്ഞുകൊണ്ടൊരു പഴംപന്നാസ്സുതാകും തുണി–
ക്കീവും ചുറ്റി വരുന്നിതീ നില നിരൂപിച്ചാൽ മഹാസങ്കടം."
(യയാതിചരിതം)

"നാമുഹിച്ചതു യുക്തമെന്നു സുമതേ! തോന്നുന്നു ഭൂയിഷ്ടമീ–
ന്നാ മൂന്നാളകം വന്നിടുന്ന സമയം ദൈവേച്ഛയാൽ നിശ്ചയം
ആമൂലാഗ്രമിതാ! വിറച്ചു തനുവിൽപ്പൈൺകുട്ടി തങ്കം ഭയാൽ
ധീ മൂർച്ഛിച്ചു വിഷണ്ണയായ്ജ്ജനകനെച്ചാരുന്ന ചാവ്ംഗീയാം."
(സുമംഗലീചരിതം)

മണന്തല നീലകണ്ഠൻമൂസ്സതു് (1043–1121)— ജീവിതചരിത്രം:—നീലകണ്ഠൻമൂസ്സതു കടത്തനാട്ടു കോവിലകങ്ങൾക്കു പടിഞ്ഞാറു മൂന്നു നാഴിക അകലെയുള്ള ഇരിങ്ങണ്ണൂരംശത്തിൽ മണന്തല ഇല്ലത്തു കേശവൻമൂസ്സതിന്റേയും തിരുനാവായ കല്പകശ്ശേരി മൂസ്സതിന്റെ മകൾ ശ്രീദേവിമനയമ്മയുടേയും മൂത്ത പുത്രനായി 1043–ാമാണ്ടു ധനു മാസം 9–ാംനു- ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അത്യന്തം മേധാവിയായിരുന്ന തന്റെ മകനെ അച്ഛൻ സംസ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി കിഴക്കേപ്പുല്ലത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിമൂസ്സതിന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കി. അന്നു വെള്ളാനശ്ശേരിയും പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മാവും അവിടെ വ്യാകരണം പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. കുറേക്കാലംകൊണ്ടു കാവ്യ നാടകാലങ്കാരങ്ങളിലും വ്യാകരണശാസ്ത്രത്തിലും നല്ല അറിവു കിട്ടി. തർക്കശാസ്ത്രവും സാമാന്യമായി അഭ്യസിച്ചു. വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം എന്നീ വിദ്യകൾകൂടി നിപുണമായി പഠിക്കുകയും അവകൂടി കാലാന്തരത്തിൽ ജീവികാമാർഗ്ഗങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തു. വിദ്യാഭ്യാസാനന്തരം സഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങി ഏതാനും കൊല്ലം അവിടെവച്ചു പിപഠിഷുക്കളെ അലങ്കാരം തർക്കം വ്യാകരണം വൈദ്യം ജ്യോതിഷം എന്നീ വിഷയങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നീടു കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാന്റേയും മറ്റും ആശ്രിതനായിക്കൂടി. 1077–ാമാണ്ടു തലശ്ശേരി ബ്രുന്നൻകാളേജിൽ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെ വളരെക്കാലം ആ പണി നിർവ്വഹിച്ചതിനുമേൽ വീണ്ടും സഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി വൈദ്യവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. 1121–ാമാണ്ടു മേടമാസം 21–ാംനു- മരിച്ചു. വൈദ്യരത്നം തുപ്പങ്ങോട്ടു ശങ്കരൻമൂസ്സതിന്റെ പുത്രി നങ്ങയ്യമനയമ്മയെയായിരുന്നു വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നതു്.

കൃതികൾ:—നീലകണ്ഠൻമൂസ്സതു സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ഒട്ടു വളരെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അധ്യേതാവായിരുന്ന കാലത്തു് എഴുതിയ ഒരു കൃതിയാണു് 1 കുമാരകണ്ഠാഭരണം. സഗൃഹത്തിൽ സംസ്കൃതാധ്യാപകനായിരുന്ന ഘട്ടത്തിൽ 2 നീലകണ്ഠശതകം, 3 ശ്രീരാമപഞ്ജരം, 4 വിജയവിംശതി മുതലായ സ്തോത്രങ്ങളും, 5 ശൃങ്ഗാര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശൃങ്ഗകം എന്നൊരു ഖണ്ഡകാവ്യവും രചിച്ചു. കടത്തനാട്ടു താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്താണു് സാഹിത്യസാരാവലി എന്നൊരു സംസ്കൃതപത്രിക പ്രചരിപ്പിച്ചതു്. അതേകാലത്തുതന്നെ 6 ശബ്ദശാസ്ത്രക്രമം എന്ന ബാലവ്യുൽപത്തികാരകമായ ഒരു ചെറിയ വ്യാകരണഗ്രന്ഥവും, 7 ലഘുകൗമുദീപ്രകാശം എന്ന പേരിൽ ലഘുകൗമുദിക്കു് ഒരു ഭാഷാവ്യാഖ്യാനവുമെഴുതി. ഉദയവർമ്മതമ്പുരാനാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യസേവനം ഭാഷയിലേക്കു തിരിച്ചുവിട്ടതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് 8 രാമായണം എന്ന പേരിൽ ഒരാട്ടക്കഥയും, 9 അത്ഭുതരാമായണം ഭാഷാനാടകവും, 10 കമലം എന്നൊരു നോവലും ഉണ്ടാക്കി. ബ്രുന്നൻകാളേജ്പണ്ഡിതരായിരുന്ന കാലത്തായിരുന്നു 11 കല്യാണോദയം എന്ന മഹാകാവ്യത്തിന്റേയും, 12 കൃഷ്ണവർമ്മപ്രശസ്തി എന്ന ചമ്പുവിന്റേയും, 13 മൈത്രീഭുപവിജയം എന്ന നാടകത്തിന്റേയും നിർമ്മാണം. അത്ഭുതരാമായണം പൂർത്തിയാക്കിയതും അവിടെവച്ചുതന്നെയാണു്. കല്യാണോദയത്തിൽ ആകെ എട്ടു സർഗ്ഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഏഴാമത്തേതു ചിത്രസർഗ്ഗമാണു്. കടത്തനാട്ടു പോർളാതിരി കൃഷ്ണവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ജീവിതചരിത്രമാണു് ഇതിവൃത്തം. 14 ശാസ്താവിനെപ്പറ്റി ധർമ്മപ്രശാസ്തൃശതകം എന്നൊരു സ്തോത്രം 1085-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 15 ആര്യസങ്കേതസങ്ഗ്രഹം, 16 ജാതിക്കല്പം, 17 ഭാരതസാമ്രാജ്യം എന്നീ മൂന്നു കൃതികളുംകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായുണ്ടു്. ആര്യസങ്കേതസങ്ഗ്രഹം ഹിന്ദുമതതത്ത്വത്തെ അധികരിച്ചു രചിച്ചതാണു്. മൂസ്സതിന്റെ സംസ്കൃതകവിതയ്ക്കാണു് ഭാഷാകവിതയെക്കാൾ മെച്ചം. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ മാതൃക കാണിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ശ്ലഥനീലവിലോലസാന്ദ്രദീർഘ-
പ്രചുരസ്നിഗ്ധസുഗന്ധികേശപാശം
ശശിഖണ്ഡവിശേഷഖണ്ഡിഫാലം
സ്മരദിന്ദീവരകണ്ണികാരനാസം;

സ്മരകാർമ്മുകഹാസിസുന്ദരഭ്രൂ-
പ്രഹിതാപാങ്ഗവിലോളിതത്രിലോകം
ധവളസ്മിതഭിന്നശോണദന്ത-
പ്രഭശോഭാജിതഹീരപട്ടരാഗം;

കുചകുംഭവിനിർജ്ജിതേന്ദ്രകുംഭി-
പ്രതികുംഭം സുതജാലതാഭിരാമം
സുതഗോദരരാജിരോമരാജീ-
ഗ്രഹണസംസൂചിതയൗവനപ്രകാശം."

•(ധർമ്മപ്രശാസ്തൃശതകം; വിഷ്ണുമായാവതരണം)

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"കാന്തേ! നിൻ കേശപാശത്തൊട്ട പട പൊരുതും
കാളമേഘങ്ങൾ പോയീ
സാന്ത്വസ്താപം തവാസ്യപ്രഭയുടെ ഗ്രണമോ-
ത്തുല്യസിക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ
ചിന്തും നൈർമ്മല്യമൂലം നദികളുമധുനാ
നിർമ്മനംപോലെയായീ
പന്തൊക്കും കൊങ്കയാളേ! ശരദൃതുസമയം
വന്നതോക്കുന്നതുണ്ടോ?" (അത്ഭുതരാമായണം)

എം. കുഞ്ഞൻവാരിയർ (1047–1118)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—തെക്കേ മലബാർ പൊന്നാനിത്താലൂക്കു മേഴത്തൂരംശത്തിൽ മങ്കളങ്ങര എന്ന ദേശത്തു മങ്കളങ്ങര പടിഞ്ഞാറേ വാരിയത്തായിരുന്ന കുഞ്ഞൻവാരിയരുടെ ജനനം. തറവാടിന്റെ പഴയ പേർ മാരായമംഗലം എന്നാണു്. 1047 ഇടവമാസത്തിൽ പുണർതംനാളിലാണു് ജനനം. തൃത്താലക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു തെക്കോട്ടു ഗ്രാമവായുക്കു പോകുന്ന നിരത്തിൽക്കൂടി ഒരു നാഴിക ചെന്നാൽ മങ്കളങ്ങരയായി. മാതാവു മാധവിവാരസ്യാരും പിതാവു് ഇരട്ടഇല്ലത്തെ ഒരു നമ്പൂരിയുമായിരുന്നു. ആ നമ്പൂരിയുടെ പൂർവ്വന്മാരിൽ ഒരാൾക്കു ശുചീന്ദ്രപ്രത്യയത്തിനു വിധേയനായി രണ്ടു കയ്യും തിളയ്ക്കുന്ന എണ്ണയിൽ മുക്കേണ്ടിവന്നു. ആ വഴിക്കാണു് ഇരട്ട എന്ന സംജ്ഞയുടെ ആഗമം. കുഞ്ഞൻവാരിയരുടെ യഥാർത്ഥനാമധേയം ഉഴത്തിരൻ (രുദ്രദാസൻ) എന്നായിരുന്നു. മങ്കളങ്ങര വാരിയത്തുനിന്നു സുമാർ ഒന്നര നാഴിക തെക്കുപടിഞ്ഞാറായി വൈദ്യമഠം എന്നൊരു സുപ്രസിദ്ധമായ വൈദ്യഗൃഹമുണ്ടു്. ആ ഇല്ലക്കാർ അഷ്ടവൈദ്യന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ടവരല്ലെങ്കിലും അവരെപ്പോലെതന്നെ ആയുർവ്വേദചികിത്സയിൽ വിഖ്യാതന്മാരാണു്. ആ ഇല്ലത്തിലാണു് കുഞ്ഞൻവാരിയർ സംസ്കൃതവും വൈദ്യവും പഠിച്ചതു്. ആ വസ്തുത ദേവീസ്തവമാലികയിൽ കവിതന്നെ അധോലിഖിതമായ പദ്യത്തിൽ വെളിപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്.

"ശ്രീമാടഭൂമീശപദോപസേവീ
ശിഷ്യോ വിദോർവൈദ്യമാർഗ്ഗജിജസ്യ
എം. കുഞ്ഞനാമാ വിതനോതി ദേവീ-
സ്തവാഖ്യമാലാമിഹ രുദ്രദാസഃ."

വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞു് ഒരു കൊല്ലം ശുകപുരത്തു ദക്ഷിണാമൂർത്തിയെ ഭജിച്ചു. ഗുരുപദേശത്തിനുപുറമേ ഗ്രന്ഥപാരായണംകൊണ്ടും സംസ്കൃതത്തിൽ ദൃഢമായ വ്യുൽപത്തി സമ്പാദിച്ചതിനുപുറമേ സമർത്ഥനായ ഒരു വൈദ്യനെന്നും പേരു കൈവരിച്ചു.

അനന്തരജീവിതം:—അനന്തരം വാരിയർ കൊച്ചി രാജകുടുംബത്തിലെ ഒരു രാജകുമാരനെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു നിയുക്തനായി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തുപ്പൂണിത്തുറ താമസം തുടങ്ങി. അവിടെവച്ച് ഇക്കണ്ടത്തു കുഞ്ഞൻ വാരിയരുടെ അടുക്കൽനിന്നു തർക്കശാസ്ത്രം പഠിച്ചു. പിന്നീട് അക്കാലത്തു കലക്ടരായിരുന്ന കോഴിക്കോട്ടു മാനവേദൻരാജാവിന്റെ പ്രഥമപുത്രനായ മുള്ളത്തു വിക്കരവെള്ളോടിയെ ബാലപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആ രാജാവിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഒരു കൊല്ലം കഴിച്ചുകൂട്ടി. വീണ്ടും തുപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു പോയി അവിടത്തെ ഹൈസ്കൂളിൽ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായി. അതിനുമേൽ ഇരിങ്ങാലക്കുട, ഒല്ലൂർ, കുന്നംകുളം എന്നീ ഹൈസ്കൂളുകളിലും അതേ പണി നോക്കി. അങ്ങനെ പതിനാറു കൊല്ലത്തിനുമേൽ സക്കാർസേവനം അനുഷ്ഠിച്ച് ഒടുവിൽ അനാരോഗ്യംമൂലം 55 വയസ്സു തികയുന്നതിനുമുൻപുതന്നെ ജോലിയിൽ നിന്നു പിരിഞ്ഞു. കാലക്ഷേപത്തിനുവേണ്ടി വീണ്ടും വൈദ്യവൃത്തിയിൽത്തന്നെ ഏർപ്പെട്ടു. ആദ്യം ചെറുതുരുത്തി ആയുർവേദവൈദ്യശാലയിൽ കുറേക്കാലം പണി നോക്കി; പിന്നീടു കോഴിക്കോട്ട് ആര്യവൈദ്യശാലയിലും പത്തു കൊല്ലത്തിലധികം പ്രവൃത്തിയെടുത്തു. ഒടുവിൽ സ്വദേശമായ തൃത്താലയിൽത്തന്നെ ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചു വൈദ്യവൃത്തി നടത്തി. തുപ്പൂണിത്തുറെ കൂടെക്കൂടെ പോകുകയും അവിടത്തെ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ വാത്സല്യപൂർവമായ സംസർഗ്ഗത്തിനു പാത്രീഭവിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ശാലീനനും സഹൃദയധുരീണനും സംഭാഷണചതുരനുമായ അദ്ദേഹത്തിനു പരിചിതന്മാരെല്ലാം സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. 1118-ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 14-ാംനു- ഹൃദയസ്തംഭനംമൂലം യശശ്ശരീരനായി.

കുഞ്ഞൻവാരിയരുടെ ആദ്യത്തെ ഭാര്യ കരിമ്പുഴ പുതിയവാര്യത്തു കുട്ടിവാരസ്യാരായിരുന്നു. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞ് ആ സംബന്ധം വേർപെടുത്തിക്കൊണ്ടു ഗുരുവായൂർ വടക്കേപ്പാട്ടുവാരിയത്തെ അമ്മുക്കുട്ടിവാരസ്യാരെ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ ദാമ്പത്യവും വിച്ഛിന്നമായി. മൂന്നാമത്തെ ഭാര്യ പാലക്കാട്ടുതാലൂക്കിൽ കോങ്ങാടിനടുത്തുള്ള മുണ്ടൂർ വാരിയത്തു പാറുക്കുട്ടിവാരസ്യാരായിരുന്നു. ആ സ്ത്രീ വസൂരിയിൽ മരിച്ചതിനുമേൽ ദാരസംഗ്രഹം ചെയ്തില്ല.

കൃതികൾ:—കുഞ്ഞൻവാരിയർ സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും ഒന്നുപോലെ അക്ലിഷ്ടമധുരങ്ങളായ അനേകം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാഷാകവനത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രശസ്യമായ പാടവമുണ്ടായിരുന്നു. അതു സ്വതന്ത്രകാവ്യങ്ങളിലും വിവർത്തിതകാവ്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം സമസ്ഥിതിയിൽത്തന്നെ പ്രകടീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതികൾ 1 ശ്രീരാമവർമ്മവിജയം കാവ്യമാണ്. 2 ദേവീസ്തവമാലിക എന്നും ആ ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം മേഴത്തോളംശത്തിലുള്ള കോടനാട്ടമനയ്ക്കൽ പ്രതിഷ്ഠിതയായ കൊടിക്കുന്നത്തു ഭഗവതിയെപ്പറ്റി ഒരു സ്തോത്രം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1086-ലാണ് ആ സ്തോത്രത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം." അതു് അദ്ദേഹം കുന്നംകുളം ഹൈസ്കൂളിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പണ്ഡിതനായിരിക്കുമ്പോളായിരുന്നു. 1105_ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു് ശ്രീരാമവർമ്മവിജയം അച്ചടിപ്പിച്ചതു്. 3 ഒടുവിലത്തെ കൃതിയായ മാനവേദചമ്പുവിന്റെ ഭാഷാനുവാദം 1115_ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 4 1109_ലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വതന്ത്രഭാഷാകാവ്യങ്ങളിൽ മുഖ്യമായ ലക്ഷ്മിണയാത്രയുടെ പ്രകാശനം. ഇവ കൂടാതെ, 5 ജനകോപദേശം, 6 ഒരു പ്രാർത്ഥന, 7 ഷഷ്ടിപൂർത്തിഗാഥ, 8 ബാലകൃഷ്ണസങ്കീർത്തനം (കണ്ണപവ്വ രീതി), 9 വിശ്വംഭരവിലാസം, 10 കൊച്ചിക്കുള്ള മെച്ചം, 11 കനകധ്വജോത്സവം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 12 ആര്യവൈദ്യശാലാജൂബിലിവിജയം, 13 ശ്രീമാന്ധാതൃശൈലേശ്വരീസ്തവം, 14 മൂകാംബികാസ്ഥലവിലാസം, 15 ഉത്തരയാത്ര, 16 ശ്രീരാമഹരി എന്നീ കൃതികളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാങ്മയങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഒരു പിതാവു പുത്രിക്കു നല്കുന്ന ഉപദേശങ്ങളാണു് ജനകോപദേശം. സദാചാരപരമായ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിനും അസാന്മാർഗ്ഗികങ്ങളായ വെണ്മണിയുടേയും മറ്റും അംബോപദേശങ്ങൾക്കുംതമ്മിൽ രാവും പകലുംപോലെയുള്ള അന്തരമുണ്ടു്. കൊച്ചി ഇക്കുഅമ്മത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിയാണു് ഷഷ്ടിപൂർത്തിഗാഥയിലെ വിഷയം. ബാലകൃഷ്ണസങ്കീർത്തനത്തിലും വിശ്വംഭരവിലാസത്തിലും ഗുരുവായൂരപ്പനെ സ്തോത്രംചെയ്യുന്നു. വിശ്വംഭരവിലാസം ഗീതിവൃത്തത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ശതകമാണെന്നുമാത്രമേ വ്യത്യാസമുള്ളൂ. മാന്ധാതൃശൈലേശ്വരി തിരുമാനാംകുന്നിലെ ദേവിയാണു്. മൂകാംബികാസ്ഥലവിലാസത്തിൽ കവി മൂകോല ഭഗവതിയുടെ അപദാനങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്നു. കനകധ്വജോത്സവം തൃപ്പൂണിത്തുറക്ഷേത്രത്തിൽ സ്വർണ്ണധ്വജം സ്ഥാപിച്ച അവസരത്തിൽ എഴുതിയതാണു്. ഉത്തരയാത്ര കൊച്ചി മഹാരാജാവിന്റെ ഉത്തരദേശസഞ്ചാരത്തെ വിഷയീകരിച്ചുള്ള ഒരു കൃതിയാകുന്നു. ഇനി മൂന്നുനാലു പ്രധാനകൃതികളെക്കുറിച്ചു സ്വല്പം വിസ്തരിക്കാം.

ശ്രീരാമവർമ്മവിജയം:—ഇതു പത്തു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ കൊച്ചി രാജർഷി രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ അപദാനങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു മനോഹരമായ മഹാകാവ്യമാണു്. അവിടത്തെ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തിവരെയുള്ള ജീവിതചരിത്രം ഈ കാവ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

"യസ്യാസ്സ മധ്യേധികമുന്നതാഗ്രോ
ജാഗർത്തി ഖണ്ഡാഞ്ചിതസൗധ ഏകഃ
യേന സ്വനാമൈർദ്ദിവിഷജ്ജനോപി
വിജ്ഞപ്യതേ കാലകലാവിഭാഗാൻ." (പ്രഥമസർഗ്ഗം)

"യത്രാങ്കനാനാം നവരൂപലക്ഷ്മീ—
ന്നിത്യം ഹരത്യാശു മനാംസി യൂനാം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആസാം തു ചേതാംസി വിധൂതപാപാ
പൂണ്ണത്രയീശാംഘ്രിസരോജഭക്തിഃ.'' (പ്രഥമസർഗ്ഗം)

''കാഞ്ചിൽ പുനഃ സ്വജനനീകരുണാകടാക്ഷ–
പാത്രായിതാമിഹ വിരാജ്യജാരാജ്ഞ ശൂദ്രീം
ആനായ്യ മാതരമിവൈവ കൃതാദരോസൗ
ഗംഗാക്ഷമാല°(?)പരിപൂതതനും വ്യതാനീൽ.'' (ഷഷ്ഠസർഗ്ഗം)

ദക്ഷിണയാത്ര:—ദക്ഷിണയാത്രയിൽ വിവിധവൃത്തങ്ങളിലായി 415 ശ്ലോകങ്ങാം അടങ്ങീട്ടുണ്ട്°. കവി പാളയംകോട്ട, മധുര, സേതു, രാമേശ്വരം, ശുചീന്ദ്രം, കന്യാകുമാരി, തിരുവനന്തപുരം, കൊച്ചി, ഇരിങ്ങാലക്കുട, ഗുരുവായൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുകയും അവിടങ്ങളിലെ ദേവന്മാരെ വന്ദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുഹൃത്തുക്കളായ ചില കവികളെ സന്ദർശിച്ച വിവരവും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്°. ചില ശ്ലോകങ്ങാം പകർത്തി ഈ കൃതിയെയും അനുവാചകന്മാർക്കു പരിചയപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്°.

''വഴിയിലിരുപുറത്തും നില്പൊരാ വേപ്പുവൃക്ഷ–
ച്ഛടയുടെ ഹരിതശ്രീവർണ്ണകാന്തിപ്രകർഷം
ചരമരവിമയൂഖം തട്ടി മിന്നുന്നനേര–
ത്തതുലരുചി വളർത്തും കാഴ്ചയൊന്നെത്ര രമ്യം!''

''ഇത്തിരുമുടിയും തിലകവുമിത്തിരിയോർക്കിൽസ്സുഖം തരും മിഴിയും
കത്തിയ തീയെതിരാം മൂക്കുത്തിയൊഴുക്കും ശുഭപ്രഭാധരിയും

വഞ്ചിതഹരമതിധ്യുതി പുതുപുഞ്ചിരിയും പൂർണ്ണചന്ദ്രസാദൃശ്യം
തഞ്ചിന തിരുമുഖവും പരമഞ്ചിതസൗഭാഗ്യകാന്തികന്ധരയും

പൊങ്ങിടുമിരുമുലകാംക്കിട തിങ്ങിയുടിക്കും നവാക്ബിംബമുടൻ
മങ്ങിടുമാറു കുചാന്തേ തങ്ങി ലസിക്കും പതക്കരത്നമിതും

ആലോലവരണമാലാലീലോദഞ്ചൽകരാഞ്ചലപ്രഭയും
മാലോടു കൂപ്പുവോരെത്താലോലിപ്പോരഭീതിമുദ്രികയും.''
(കന്യാകുമാരീശ്വരീപാദാദികേശം)

''അങ്ങോട്ടു പോകുമ്പൊഴതെന്റെ പെട്ടി
സൂക്ഷിച്ചൊരാ വിപ്രഗൃഹം തദാനീം
പൂട്ടിക്കിടക്കുന്നു; വഴിയ്ക്കുനിന്നു
മോട്ടാർ വിളിക്കുന്നു; കുഴക്കിലായ° ഞാൻ.''

ജനകോപദേശം:—ഇതിൽ 106 നല്ല ശ്ലോകങ്ങാം ഉാംക്കൊള്ളുന്നു. അവയിൽ രണ്ടെണ്ണം താഴെച്ചേർക്കാം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ഞാനോ മദീയവധുവിന്നറിവുള്ളതെങ്കി—
ലേനോനിവൃത്തി വരുവാനതുലപ്രയത്നം
മാനോന്നതീച്ഛയൊട്ടു ചെയ്യു ചിരം; ഫലാപ്തി—
ഹീനോദ്യമത്വമതിലേറെയധികം വിഷണ്ണൻ."

"ചേലഞ്ചുമാറിതുവിധം ശിഖയെ സ്മൃതിച്ചും
നാലഞ്ചു നാളിനകമേ തുലയുന്ന ദേഹം
മാലങ്കരിക്കുമൊരു ദുർന്നിലമെന്നുറച്ചും
കാലം കഴിക്ക മകളേ! പുകളേറെയുണ്ടാം."

കൃഷ്ണാട്ടം:—മാനവേദകൃതി മലയാളത്തിൽ തർജ്ജമചെയ്ത എന്നല്ലാതെ സാമാന്യകവികളെക്കൊണ്ടു് ഒരു പ്രകാരത്തിലും സാധ്യമല്ല. കുഞ്ഞൻവാരിയരുടെ ഈ കൃതിക്കു മറേറതു വിവർത്തിതഗ്രന്ഥങ്ങളോടും കിടനില്ക്കുവാൻവേണ്ട ഗുണപൗഷ്കല്യമുണ്ടു്. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക.

"വീര്യത്താൽ സർവ്വശത്രുക്ഷിതിപരെ വിജയി—
ച്ചുള്ളൊരാ വിക്രമോർവ്വീ—
പാലൻതൻ ഭാഗിനേയൻ ഹരികഥയിൽ മന—
സ്സാണ്ടൊരീ മാനവേദൻ
വർണ്ണിച്ചീടുന്ന വൃഷ്ണീശ്വരനുടെ ചരിതം
വിശ്വതാപം ഹരിപ്പാൻ
വിണ്ണോർഭാഷാപദംകൊണ്ടിതിൽ വിബുധജനം
തുഷ്ടിയേല്ക്കട്ടെ നിത്യം."

"ഗോപാലർ തന്ന പുതുവെണ്ണ കരത്തിലേന്തി—
ക്കണ്ണെത്തിലപ്പുലിനഖാഭവിഭൂഷ ചാർത്തി
തെല്ലുകരിച്ച ചെറുപല്ലണിയും മുഖത്തു
മന്ദസ്മിതം പൊടിയുമമ്മയെ ഞാൻ തൊഴുന്നേൻ."

"സ്മരാസ്ത്രംകൊണ്ടേറേം പരവശത പൂണ്ടനുവധുവിൻ
ഭുജാകാണ്ഡം ഭോഗിപ്രവരസുഭഗം തൻഗളതലേ
ദൃഢം ചുറ്റീ; പോകാൻ തുടരുമസുവായ്ക്കളെയുടൻ
പണിപ്പെട്ടും നിർത്തുന്നതിനു മുതിരുന്നെന്നതുവിധം."

ഈ ശ്ലോകങ്ങൾപോലെതന്നെ പ്രസ്തുതകൃതിയിലെ ഗീതങ്ങളും ഹൃദയംഗമങ്ങളാണു്.

കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാർ (1048–1097)—

ജനനം:—വാസനാസമ്പന്നനായ നിമിഷകവി, ഫലിതമുത്തിയായ ഗദ്യകാരൻ, സരസനായ വാഗ്മി, ഊർജ്ജസ്വലനായ പത്രപ്രവർത്തകൻ,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പരോപകാരിയായ സമുദായസേവകൻ എന്നിങ്ങനെ പല കക്ഷ്യകളിൽ പ്രഖ്യാതനായിരുന്ന ഇരുവനാട്ട കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാരെ പ്പറ്റി കേട്ടിട്ടില്ലാത്ത ഭാഷാഭിമാനികഠം ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. വടക്കേ മലബാറിൽ മയ്യഴിപ്പുഴയ്ക്കു് ഇടത്തും വലത്തുമായി കിടക്കുന്ന രണ്ടു ദേശങ്ങളാണു് കടത്തനാടും ഇരുവനാടും. ഒരു കാലത്തു് ഇവയിൽ രണ്ടാമത്തെ നാടു് ഇരുവനാട്ട നമ്പിയാരന്മാർ എന്ന പ്രഭുക്കന്മാരാൽ ഭരിക്കപ്പെട്ടുവന്നിരുന്നു. അവരിൽ ഒരു ശാഖയിൽപ്പെട്ടവരാണു് 'കുറേരി കേളോത്തു് അച്ഛൻ' എന്ന സ്ഥാനപ്പേരോടുകൂടിയ നാലുവീട്ടുനമ്പിയാരന്മാർ. കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാർ ഈ നാലുവീടുകളിൽ ഒന്നായ കുന്നിന്മേൽത്തറവാട്ടിലെ ഒരംഗമായിരുന്നു. ധനാഢ്യമായിരുന്ന ആ കുടുംബം 1048–ൽ മരിച്ച ഒരു കാരണവന്റെ സ്വജനദ്രോഹംനിമിത്തം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട സിവിൽവ്യവഹാരത്തിന്റെ ഫലമായി അത്യന്തം ശോചനീയമായ ദാരിദ്ര്യദുഃഖത്തിൽ അധഃപതിച്ചു. ആയിടയ്ക്കു് 1048–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസത്തിലെ അനിഴംനാളിലായിരുന്നു നമ്പിയാരുടെ ജനനം. കുന്നിന്മേൽഭവനത്തിലെ സ്ത്രീകളെ ഓരോ കാലത്തു കടത്തനാട്ടു രാജാക്കന്മാരിൽ പലരും പരിഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നമ്പിയാരുടെ മുത്തശ്ശിയുടെ അച്ഛൻ 1007–ൽ തീപ്പെട്ട കടത്തനാട്ടു തമ്പുരാനായിരുന്നു. 1055–ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസത്തിൽ ഇളമസ്ഥാനത്തിൽ ഇരുന്നു തീപ്പെട്ട ശങ്കരവർമ്മതമ്പുരാനായിരുന്നു അമ്മയുടെ അച്ഛൻ. ആ തമ്പുരാന്റെ പ്രഥമപുത്രിയായിരുന്ന പാവ്വതിയമ്മയെ 1058–ൽ മരിച്ച ആയഞ്ചേരിക്കോവിലകത്തു മൂന്നാംമുറ രാമവർമ്മതമ്പുരാൻ വിവാഹം ചെയ്തു. അദ്ദേഹം അക്കാലത്തെ ഒരു പ്രസിദ്ധനായ വൈദ്യനായിരുന്നു. അവരുടെ നാലാമത്തെ മകനാണു് കെ. സി. ശങ്കരവർമ്മതമ്പുരാൻ സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്ത വസ്തുക്കളിൽനിന്നുള്ള ആദായംകൊണ്ടായിരുന്നു പ്രായേണ കുന്നിന്മേൽക്കാരുടെ കാലക്ഷേപം. ആ ഭവനത്തിനു സമീപം തെക്കുള്ള പുലിക്കോട്ടമഠം എന്ന ഗൃഹത്തിലാണു് നമ്പിയാർ ജനിച്ചതു്. കടത്തനാട്ടു് ഇളമസ്ഥാനക്കാർക്കു പുറമേരി എന്നൊരു കോവിലകമുണ്ടു്. ശങ്കരവർമ്മതമ്പുരാനു സുമുഖനും ഔജസ്വിയുമായ ഔഹിത്രന്റെ പേരിൽ അപാരമായ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ പുറമേരിയിൽത്തന്നെയാണു് നമ്മുടെ കവി വളർന്നതു്.

വിദ്യാഭ്യാസം:—നമ്പിയാരുടെ പതിനൊന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ അച്ഛൻ മരിച്ചു. ഗുരുമുഖത്തുനിന്നു വളരെയൊന്നും ഗ്രഹിക്കുവാൻ അതിനുമുൻപും അതിൽപ്പിന്നീടും അദ്ദേഹത്തിനു് ഇടവന്നില്ല. കീഴിലിൽവളപ്പിൽ ചക്രപാണിവാരിയർ എന്ന ഒരു ജ്യോത്സ്യനാണു് എഴുത്തിനിരുത്തിയതു്. മുത്തച്ഛൻ മരിച്ചതിനുമേൽ അച്ഛൻ സമ്പല്കാലം ഒറ്റമലക്കോവിലകത്തും അതിൽപ്പിന്നീടു് ആറോട്ടുമഠത്തിലും താമസമാക്കി. എട്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ കോളിയോട്ടു മാധവവാരിയരുടെ അടുക്കൽ ഗണാഷ്ടകം പഠിച്ചു. അന്നുതന്നെ കവിതയിൽ ഭ്രമം തുടങ്ങി.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ആനത്തലവനായുള്ള ഗണനാഥനെ വന്ദനം;
അവലിങ്ങു നിവേദിക്കാം കവിതയ്ക്കു തുണയ്ക്കണം"

എന്നും മറ്റും ചില നാല്ലാലികാം കുത്തിക്കുറിച്ചു. അതു് ഒൻപതാമത്തെ വയസ്സിലാണു്. അക്കാലത്തുതന്നെ ഗണാഷ്ടകത്തെ അനുകരിച്ചു് ഒരു നാണാഷ്ടകം ഉണ്ടാക്കി.

"മുത്തശ്ശിക്കുള്ള വാത്സല്യമതുയും നാണനപ്പയിൽ
അതു മറ്റാരിലും നാസ്തി പുത്രന്മാരെന്നിരിക്കിലും.
അമ്മയ്ക്കും കുഞ്ഞിയമ്മയ്ക്കുമമ്മാവന്മാക്കുമങ്ങിനെ
സമ്മതം സകലന്മാക്കും സമ്മാനങ്ങളുമങ്ങിനെ"

ഈ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും അതിലുള്ളതാണു്. അച്ഛനു മകനെ ഗണിതം പഠിപ്പിക്കണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അതു ഫലിച്ചില്ല. ഇംഗ്ലീഷിലും അപ്പർപ്രൈമറിക്ലാസ്സുവരെയേ പഠിച്ചുള്ളൂ. ഭാഗ്യവശാൽ ഭാഷാപോഷണവ്യഗ്രനായ നടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാന്റെ ഒയാട്ടുഷ്ണി അക്കാലത്തു് ആ ബാലനിൽ പതിഞ്ഞു. ആ തമ്പുരാന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രിതന്മാരായ പണ്ഡിതന്മാരുടേയും കവികളുടേയും സാഹചര്യംകൊണ്ടു് ഒരുമാതിരി ലോകവ്യുൽപത്തി നേടുന്നതിനും കാവ്യാധ്വാവിൽ സ്വച്ഛന്ദം സഞ്ചാരം ചെയ്യുന്നതിനും സാധിച്ചു. കവി തന്റെ ബാല്യകാലസ്മരണകളിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "പ്രൈമർ ഏതാണ്ടു മുഴുവനേ പഠിച്ചു. പക്ഷേ ഒന്നുകൂടി അധികം പഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു മറ്റൊന്നുമല്ല. പഠിക്കുംതോറും മറന്നുകളവാൻമാത്രമാണു്." തന്റെ അക്കാലത്തെ വിദ്യാഭ്യാസത്തെക്കുറിച്ചു കന്യാകുമാരീപ്രാർത്ഥനയിൽ താഴെച്ചേർക്കുന്ന പ്രസ്താവനയും കാണ്മാനുണ്ടു്.

"അച്ഛനിന്നകീർത്തി കലരുന്ന കടത്തനാട്ടു-
ള്ളച്ഛൻ മദീയനവനീപതി രാമവർമ്മൻ
സ്വച്ഛന്ദമട്ടിവി ഗമിച്ചൊരു കാലമീ ഞാൻ
കൊച്ചൻ മഹാമടിയനിപ്പൊഴുല്ലലാക്ഷി!

എന്നാലുമമ്മയുടെ ചാരുകൃപാവിശേഷാൽ
തന്നാലതന്നെ മലയാളമതും പഠിച്ചു.
പിന്നാലെ നല്ലുദയവർമ്മനൃപാലകന്റെ
പിന്നാലെ കൂടിയൊരുമാതിരിയാക്കിവച്ചു."

"മാതൃപ്രിയം മനസി കണ്ടതുകാലമെന്റെ
പൈതൃഷ്വസേയനുദയക്ഷിതിപാലകേന്ദ്രൻ
മാതൃത്വമോടിവനു വിദ്യ വിളിച്ചുതന്നു
ധാതൃപ്രതാപമതുമിത്തിരിയസ്തമിച്ചു."

എന്നു ഗോകർണ്ണപ്രാർത്ഥനയിലെ ഒരു ശ്ലോകത്തിലും ആ വസ്തുതയുടെ സൂചനയുണ്ടു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഉദയവമ്മതമ്പുരാനും കൂടാളി കുഞ്ഞിക്കമ്മാരൻനമ്പിയാരും:—ഉദയവമ്മതമ്പുരാൻ 1065–ൽ നമ്പിയാരെക്കൊണ്ടു് ഒരു മുദ്രാലയം വാങ്ങിച്ചു് അതിൽനിന്നു് 1066–ൽ ജനരഞ്ജിനി എന്ന പേരിൽ ഒരു പത്രം പുറപ്പെടുവിച്ച വിവരം ഞാൻ മറെറാരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ക്ഷണത്തിൽ നമ്പിയാർ തമ്പുരാന്റെ ബഹിശ്ചരപ്രാണനായിത്തീർന്നു. അഞ്ചു കൊല്ലത്തോളം കാലം ആ മാസിക നല്ല നിലയിൽ നടന്നു. അയിടയ്ക്കു് ഒന്നര മാസത്തോളം കാലം പണ്ഡമാരുതാചാര്യരുടെ അടുക്കൽ തർക്കസംഗ്രഹം വായിച്ചു. ഉടനേ അതു തർജ്ജമ ചെയ്യുവാനുള്ള തിടുക്കമായി. അങ്ങനെ ആ ഉത്സാഹവും അവസാനിച്ചു. ആ കാലഘട്ടത്തിൽത്തന്നെ തമ്പുരാൻ നമ്പിയാരെ തന്റെ കോവിലകത്തെ പ്രധാനകാര്യസ്ഥനായി നിയമിച്ചു. തന്റെ കാശിയാത്രയിൽ കൂടെക്കൊണ്ടുപോയി. കവനോദയം എന്ന പത്രഗ്രന്ഥം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെയും സൂത്രധാരത്വം വഹിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ 1082–ൽ ആ പുണ്യശ്ലോകൻ അന്തരിക്കുന്നതുവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്തതസഹചാരിയായി കാലയാപനം ചെയ്തു. നമ്പിയാക്കും തമ്പുരാന്റെ പേരിലുള്ള ഭക്തിക്കു് അതിരുണ്ടായിരുന്നില്ല.

"സത്സാഹിതീവിദിതചിത്രചരിത്രനായ
മത്സ്യാമിയാമുദയവമ്മമഹീമഹേന്ദ്രൻ"

എന്നും മറ്റും അദ്ദേഹത്തെ പല അവസരങ്ങളിലും പുകഴ്ത്തീട്ടുള്ളതിനു പുറമേ പ്രതാപരുദ്രീയത്തിന്റെ രീതിപിടിച്ചു് ഉദയാലങ്കാരം എന്ന പേരിൽ ഒരലങ്കാരഗ്രന്ഥവും കവനോദയത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. അതു സംപൂർണ്ണമായിട്ടില്ല. ഇരുവനാട്ടു ചന്ത്രോത്തുതറവാട്ടു് ഇരുവനാട്ടു പ്രമുഖകുടുംബത്തിലെ നാലുവീടുകളിൽ ഒന്നാണു്. ആ തറവാട്ടിലെ ഒട്ടുവിലത്തെ കാരണവനായിരുന്ന കുഞ്ഞിച്ചന്തുനമ്പിയാർ നമ്മുടെ കവിയെ സ്വന്തം അനന്തരവനെയെന്നപോലെ സ്നേഹിക്കുകയും സ്വകുടുംബത്തിലേക്കു ദത്തെടുത്ത മാലിഖാനയെസ്സംബന്ധിച്ചുള്ള അവകാശം നല്കുകയും ചെയ്യണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് ഒരു ദാനപ്രമാണം എഴുതി; എന്നാൽ അതു രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പു് അദ്ദേഹം അന്തരിച്ചുപോയി. ആ വഴിക്കാണു് കുന്നിന്മേൽ നാരായണൻനമ്പിയാർ കുന്നിന്മേൽ ചന്ത്രോത്തു (കെ. സി.) നാരായണൻനമ്പിയാരായതു്. കുഞ്ഞിച്ചന്തുനമ്പിയാർ മരിച്ചുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദ്വിതീയപുത്രൻ ചന്ത്രോത്തു കൂടാളി താഴത്തുവീട്ടിൽ കുഞ്ഞിക്കമ്മാരൻനമ്പിയാരുമായുള്ള സൗഭ്രാത്രനിർവ്വിശേഷമായ സൗഹാർദ്ദം കവിയുടെ നിര്യാണംവരെ അഭംഗുരമായി നിലനിന്നു. പലതരത്തിലുള്ള സാഹായ്യങ്ങളും അദ്ദേഹം കവിക്കു നല്കുകയുണ്ടായി.

അനന്തരജീവിതം:—ഉദയവമ്മതമ്പുരാൻ മരിച്ചതിനുമേൽ നമ്പിയാർ കോട്ടയത്തെ മനോരമയുടേയും ഭാഷാപോഷിണിയുടേയും സഹപത്രാധിപരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അതിനുമുൻപുതന്നെ അദ്ദേഹം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ച് 1070-ൽ നടന്ന ഭാഷാപോഷിണീസഭയിൽ സന്നിഹിതനായി തന്റെ കവനകുശലതയേയും ഗവേഷണമഹത്ത്വജ്ഞതയേയും പ്രകാശിപ്പിച്ചിരുന്നു. മനോരമയിൽ തുടച്ചയായി എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഗദ്യപദ്യസമ്മിളിതമായ മലബാർക്കാര്യങ്ങൾ എന്ന ലേഖനപരമ്പര ആ പത്രത്തിന്റെ പ്രശസ്തിക്കുള്ള പ്രധാനകാരണങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു. മലബാർക്കാര്യങ്ങളെയെല്ലാം അദ്ദേഹം ആ കത്തുകളിൽ നിർഭയമായും നിഷ്കളങ്കമായും വിമർശിച്ചുവന്നു. അതിനു മുൻപുതന്നെ അഞ്ചാറു കൊല്ലം മലബാറിൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് ബോർഡ് മെമ്പറായി രാജ്യസേവനം ചെയ്തിരുന്നതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനു പൊതുക്കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ധാരാളം പ്രായോഗികപരിജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു. ആ കത്തുകളിൽ നമ്പിയാർ അനുസ്യൂതമായി വാരിക്കോരി വിളമ്പിയിരുന്ന ഫലിതങ്ങൾ ആരെയും പൊട്ടിച്ചിരിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. ആ സ്മരണമാധുര്യംനിമിത്തമാണ് മനോരമയുടെ ഭാരവാഹികൾ അദ്ദേഹത്തെ അവിടേക്കു ക്ഷണിച്ചതു്. നമ്പിയാരെ അതിനുമുൻപുതന്നെ ഒരു വലിയ ദുശ്ശീലം ബാധിച്ചിരുന്നു. അതു വാരുണീസേവയല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. ആ ദോഷം പരസ്യമായി സമ്മതിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു യാതൊരു സങ്കോചവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കുഞ്ഞിക്കമ്മാരൻനമ്പിയാർ ഒരിയ്ക്കൽ അദ്ദേഹത്തെ ആ വിഷയത്തിൽ ഗുണദോഷിച്ചപ്പോൾ കിട്ടിയ മറുപടി താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകമായിരുന്നു.

"എണാക്ഷീമണിയായ കാന്തയരികത്തില്ലെങ്കിൽ വല്ലാതെയായ്—
ക്കാണാതുള്ളൊരു താങ്കളെത്ര വിഷമിക്കുന്നുണ്ടതേമാതിരി
പ്രാണാധീശ്വരിയായനേകദിനമായ് ലാളിച്ച മദ്യാഖ്യയാം
വീണാലാപിനി വിട്ടിരിപ്പതു സഹിക്കാവല്ലെനിക്കൊട്ടുമേ."

അനേകം സാഹിത്യകാരന്മാർ മദിരാശികളായിരുന്നു. അവരിൽ ചുരുക്കം ചിലരേ ആ വസ്തുത സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളു. കവിയുടെ ധനം പോയി; മാനം പോയി; ആരോഗ്യം പോയി; ആകാരസൗഷ്ഠവം പോയി; 'നമ്പ്യാരു നല്ല ചുണയുള്ളൊരു കുട്ടി' എന്നു് എല്ലാവരും വാഴ്ത്തിവന്ന ആ പഴയ കാലം പോയി. തന്റേതെന്നു പറയത്തക്കവണ്ണം യാതൊന്നുമില്ലാതെയായി. 1072-നു മുൻപുതന്നെ ദാരിദ്ര്യം അല്പമായി അദ്ദേഹത്തെ വലയംചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരുന്നുവെന്നു് ആ കൊല്ലത്തിൽ തീപ്പെട്ട കടത്തനാട്ടു വലിയതമ്പുരാനു് അടിയറവച്ച ചില ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു വിശദമാകുന്നു. അവയിൽ ഒന്നാണു് താഴെച്ചേർക്കുന്നതു്.

"ഇക്കാലം നൃപസേവകൊണ്ടുമധികം കൈക്കുലികൊണ്ടും പരം
മുക്കാലും ബത! കട്ടുമൊട്ടു പണമുണ്ടാക്കുന്ന ലാക്കുള്ളവർ;
കക്കാനും വശമില്ല; സേവ പറവാനാവില്ല; കൈക്കുലിയായ്
മുക്കാലും വരുവില്ലിവന്റെ കഥയത്രൈകാലുരയ്ക്കും ദുഡും."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മനോരമയാപ്പീസിൽ അഞ്ചെട്ടു കൊല്ലം പണി നോക്കി; ആ പത്രത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥന്മാർ അദ്ദേഹത്തിനു സകലസൗകര്യങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. എങ്കിലും അവിടെയും ഇരിപ്പുറച്ചില്ല.

"പക്ഷം രണ്ടു പുറത്തുമുണ്ടു കഴിവില്ലാക്ഷം പിടിക്കാനാഹോ!
ലക്ഷം ഒിക്കു പറന്നുകാണുമധികം കൊണ്ടോട്ടുമെല്ലാടവും
ഭക്ഷിപ്പാൻ വകയേറെയില്ലെവിടെയും ക്ലേസില്ല നാരായണ—
പ്പക്ഷിക്കും ബത! നമ്പിയാക്കുമൊരുപോലൊക്കും വളയ്ക്കും ഭ്രമം"

എന്നു് അദ്ദേഹംതന്നെ തന്റെ അത്തരത്തിലുള്ള പരക്കംപാച്ചിലിനെപ്പറ്റി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

1087—ൽ തിരിയെ കടത്തനാട്ടേക്കുതന്നെ പോരുകയും അവിടെയും ചന്ദ്രോത്തുമായി കഴിഞ്ഞുകൂടുകയും ചെയ്തു. 1091—ൽ നായർസമുദായപരിഷ്കാരി എന്നൊരു മാസിക ഉത്തരകേരളീയരായ നായന്മാരുടെ അഭ്യുന്നതിയെ ലക്ഷീകരിച്ചു വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻനായനാരുടെ സ്മാരകമായി കുഞ്ഞിക്കുമ്മാരൻനമ്പിയാരുടേയും മറ്റും നേതൃത്വത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോൾ നമ്പിയാരാണു് അതിന്റെ ആധിപത്യം പ്രധാനമായി വഹിച്ചതു്. ആ മാസികയുടെ ജീവിതം ഹ്രസ്വമായിരുന്നു. അതിനുമുൻപും 1079—ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ഭാരതകേസരി എന്നൊരു പത്രം അദ്ദേഹം നടത്തിയിരുന്നു. ഒടുവിൽ ചന്ദ്രോത്തു താമസിച്ചുകൊണ്ടു പല പ്രകാരത്തിൽ തന്നെ ബാധിച്ചിരുന്ന രോഗങ്ങൾക്കു ചികിത്സ നടത്തുകയും അതൊന്നും ഫലപ്പെടാതെ 1097—ാമാണ്ടു മേടമാസം 11—ാംനു- മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആയഞ്ചേരി അംശത്തിൽ കോമത്തുവീട്ടിൽ നാരായണിയമ്മയായിരുന്നു പത്നി.

കവിതാരീതി:—ഏറ്റവും വശീകരണശക്തിയുള്ളതാണു് നമ്പിയാരുടെ കവിത. ഒഴുക്കും ഫലിതവുമാണു് അതിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ. ഒരു ക്ലേസലില്ലായ്മ ഏതു വിഷയത്തെപ്പറ്റി എഴുതുമ്പോഴും കാണാം. ദ്രുതകവനത്തിലാണു് അധികം വാസന. അപശബ്ദങ്ങൾ അങ്ങിങ്ങു പ്രയോഗിക്കും. വൃത്തനിയമംപോലും അപൂർവ്വമായി ലംഘിക്കും. ആരെങ്കിലും ആക്ഷേപിച്ചാൽ താൻ പ്രയോഗിച്ചതു ശരിയാണെന്നു കഴിയുന്നിടത്തോളം വാദിച്ചുനോക്കും. നില്ക്കക്കള്ളിയില്ലാതെവന്നാൽ സ്വതസ്സിദ്ധമായ നർമ്മോക്തികൗശലത്തിൽ പിടിച്ചുനിന്നു "നാരായണപ്രയോഗത്താൽ സാധുഃ" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഒഴിഞ്ഞുമാറുകയും ചെയ്യും. എങ്കിലും ആ നിരങ്കുശതയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയ്ക്കു് ഒരലങ്കാരമായിത്തന്നെ അവശേഷിക്കുന്നു. ഉത്തരകേരളത്തിൽ അതിവാസനക്കാരായ മൂന്നു ഫലിതമാന്മികന്മാർ ഈ അടുത്ത കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നു. അവരിൽ ഒരാളാണു് നമ്പിയാർ. വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻനായനാരും, എം. ആർ. നായരുമാണു് മറ്റു രണ്ടുപേരെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികഠം:—നാരായണൻനമ്പിയാർ ദീഗ്ഘകൃതികളായി യാതൊന്നും ഉണ്ടാക്കീട്ടില്ല. 1 അപൂർണ്ണമായ ഉദയാലങ്കാരം, 2 പുളിച്ചങ്ങോത്തു അമ്മുണ്ണിഅമ്മ എന്ന വ്യാജനാമം ധരിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വടക്കൻ ചക്കീചങ്കരം നാടകം, 3 ഒൻപതധ്യായത്തിൽ എഴുതിയ കല്യാണീകല്യാണം നാടകം—ഈ വാങ്മയങ്ങഠംമാത്രമേ ആ കൂട്ടത്തിൽ പെടുന്നുള്ളൂ. ഇവ കൂടാതെ, 4 മൂകാംബാസ്തോത്രം, 5 ഭാരതവ്യവഹാരം, 6 മുൻസീപ്പുഭാരതം, 7 കന്യാകുമാരീപ്രാർത്ഥന, 8 ഗോകർണ്ണപ്രാർത്ഥന, 9 തപതീസംവരണം കാവ്യം, 10 ഇന്ദുലേഖാനാടകം, 11 ശിന്നമ്മു, 12 അസംബന്ധം, 13 ശുദ്ധമേ കമ്പം, 14 പ്ലേഗ്രവധം കഥകളി, 15 പരിഷ്കരിച്ച കവിതാരാമായണം എന്നീ കൃതികളും, ചെണ്ട, ഗീതം, ചെറുനാരങ്ങ, പപ്പടം, സങ്ഗീതം, പുതിയ പരിഷ്കാരം മുതലായ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി മൂന്നൂറു ശ്ലോകങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രാജാക്കന്മാക്കും പ്രഭുക്കന്മാക്കും അടിയറവച്ച ശ്ലോകങ്ങഠംക്കും മറ്റും സംഖ്യയില്ല. ഓണപ്പാട്ടു്, പരാശക്തി ഇത്യാദി കൃതികഠം ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിലും എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്.

ഉദയാലങ്കാരം:—ഉദയാലങ്കാരത്തിൽ പ്രതിപാദ്യമെന്തെന്നു മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഗതാനുഗതികന്യായേന നായകനായ ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാനെയും മറ്റും ഉദാഹരണശ്ലോകങ്ങളിൽ വർണ്ണിക്കുന്ന ആ അലങ്കാരഗ്രന്ഥം അനൗചിത്യജടിലമാണു്. പക്ഷേ അത്തരത്തിലുള്ള ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാമൊപ്പിച്ചു് ഒരു ശാസ്ത്രപുസ്തകം നിർമ്മിക്കണമെങ്കിൽ അതല്ലാതെ മാർഗ്ഗവുമില്ല. അതിൽ ശ്ലോകങ്ങളെല്ലാം നമ്പിയാരുടേതുതന്നെയാണു്. മൂകാംബാസ്തോത്രത്തിലെ ചില പദ്യങ്ങഠം ആ കൂട്ടത്തിൽ കാണ്മാനുമുണ്ടു്. എന്നാൽ ലക്ഷണവിവരണവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ഉദയവർമ്മസദസ്സിലെ മറ്റു ചില പണ്ഡിതന്മാരുടെ സാഹായ്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു് അനുമാനിക്കുന്നതിൽ അപാകമില്ല. നമ്പിയാക്കു ശാസ്ത്രവ്യുൽപത്തി എത്രമാത്രമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. അദ്ദേഹംതന്നെ ഗോകർണ്ണപ്രാർത്ഥനയിൽ

> ''ഭേഷായിരിക്കുമൊരു സംസ്കൃതമിങ്കിലീഷു—
> ഭാഷാടിയിൽപ്പരിചയം കലരാതിവണ്ണം
> ഭോഷാഗ്ര്യനായൊരുവിധേന പിടിച്ചുകേറി—
> ബ്ഭാഷാകവിപ്രവരനായിവനത്ര പോരേ?''

എന്നു് ഏറ്റുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഉദയാലങ്കാരത്തിലെ രസപ്രകരണവും മറ്റും വായിച്ചാൽ അദ്ദേഹം ഒരു വലിയ ആലങ്കാരികനായിരുന്നു എന്നേ തോന്നുകയുള്ളൂ. കവി പ്രതാപരുദ്രീയത്തെ അവലംബിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിനു് അടിമപ്പെട്ടിട്ടില്ല. കാരികകളും ഉദാഹരണങ്ങളും പ്രായേണ മനോഹരങ്ങളാണു്. നാടകപ്രകരണം സ്പർശിച്ചിട്ടില്ല; അത്ഥാലങ്കാരപ്രകരണം പൂർത്തിയാക്കിയോ എന്നു സംശയവുമുണ്ടു്. താഴെക്കാണുന്ന

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു പ്രസ്തുതകാവ്യത്തിലെ ശൈലി ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്.

"മല്ലിട്ടാട്ടേവലോകപ്രഭയൊടു പൊരുതും
മഞ്ചമധ്യേ കപോത—
ക്കല്ലിന്മേൽച്ചെന്നു പൂവൻ പിടയുടെ മുടുവാം
മേനി ചുംബിച്ചിരിക്കേ
അല്ലിത്താരമ്പനന്യും രസമൊടു വിലസും
ക്രൂജിതംകൊണ്ടു തമ്മിൽ—
ത്തല്ലിക്കും പ്രാക്കളെക്കണ്ടുടയനുപതിതാൻ
തെല്ലു നോക്കിച്ചിരിച്ചു."

"രേരേ! സാമൂരിയങ്ങേക്കൊരു മടമതിയാ—
യുണ്ടു പണ്ടേയതല്ലേ
നേരേ കോരപ്പുഴയ്ക്കിപ്പുറമിഹ വരുവാ—
നന്തകാസ്യത്തിലെത്തി?
തീരെക്കേട്ടീലയെന്നോ കൊടിയ രിപുമഹാ—
ഭ്രതസംഹാരിയായി—
പ്പേരേറ്റം നാമസപ്താക്ഷരിയുടയനരാ—
ധീശനെന്നുള്ള മന്ത്രം!"

ചക്കീചങ്കരം നാടകം:—അന്തവും ചന്തവുമില്ലാതെ അനേകം ഭാഷാനാടകങ്ങൾ കേരളത്തിൽ എങ്ങും തലപൊക്കിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ ആ ദുഷിച്ച സാഹിത്യത്തിനു് അവസാനമുണ്ടാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കവി രചിച്ചതാണു് ചക്കീചങ്കരം. പുളിച്ചിങ്ങോത്തു് അമ്മുണ്ണിയമ്മ എന്ന പേരിൽ കവി അതു് 1069 കന്നിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പി. രാമക്കുറുപ്പു് അതേ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി ഉണ്ടാക്കിയ ചക്കീചങ്കരത്തെ തെക്കനെന്നും ഇതിനെ വടക്കനെന്നും പറഞ്ഞുവരുന്നു. നമ്പിയാരുടെ നാടകത്തിലെ നായിക ചക്കിയും നായകൻ ചങ്കരച്ചാരുമാണു്. ഇഞ്ചിഞ്ചീംനായ്ക്കരബ്ബൻ പ്രതിനായകനും. ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ചക്കിപ്പെണ്ണേ! ചടുലനയനേ! ചത്തു ഞാനെന്നിവണ്ണം
ദുഃഖിക്കൊല്ലേ! ചതിയരുടെയച്ചപ്പടാച്ചിക്കു ചൊറും
തക്കം വച്ചും തകൃതി പറകിൽത്താമസിക്കാതെകണ്ടാ—
ത്തക്കം നോക്കി പ്രിയതമയെ ഞാൻ വേഗംക്കുവൻ കേഗംക്ക ബാലേ!"

ഇതിൽ അവതാരികയുടെ തലക്കെട്ടു് 'ഒരു പൊടിക്കയ്യു്" എന്നാണു്. അതിൽനിന്നുതന്നെ നമ്പിയാരുടെ നർമ്മോക്തികിമ്മീരിതമായ ഗദ്യ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശൈലിയുടെ സ്വഭാവം കാണിക്കാൻ കുറേ വാക്യങ്ങൾ പകർത്തുന്നതു് അനുചിതമായിരിക്കുകയില്ലല്ലോ.

"ചക്കീചങ്കരം എന്ന ഈ നാടകം ഉണ്ടാക്കണമെന്നു ഞാൻ കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ സ്വപ്നംകണ്ടതാണു്. ചക്കി=ശക്തി, ചങ്കരൻ =ശങ്കരൻ എന്നാണു് ഇതിന്റെ ധാതു. "ശിവശ്ശക്ത്യാ യുക്തോ" എന്നുമുണ്ടല്ലോ. ഇതു് ഒന്നാമതു ഞാൻ ഒരേ ഇരുത്തത്തിൽ 'എഴുതിയതല്ലാതെ രണ്ടാമതു് ഒന്നു വായിച്ചുനോക്കുകകൂടി ചെയ്തിട്ടില്ല. എന്നല്ല ആ സമയം മറ്റു പല ജോലികളുമുണ്ടായിരുന്നു. കാവ്യദോഷങ്ങൾക്കും കാവ്യഗുണങ്ങൾക്കും ഉദാഹരിക്കാവുന്ന നിലയിൽ ഇതിലുള്ള കവിതയുടെ സ്ഥിതി വായനക്കാർതന്നെ അവിടവിടെ കണ്ടുപിടിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതാണു്. നാടകലക്ഷണപരിപൂർത്തിക്കായി ഞാൻ കഴിയുമ്പോലെ ഉത്സാഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 'ശാകുന്തളേ ചതുർത്ഥോങ്കഃ' എന്ന പ്രമാണപ്രകാരമാണു് നാലങ്കമായി വിഭജിച്ചതു്. നൂറു ശ്ലോകം കണക്കായെങ്കിലേ മതിയായുള്ളുവെന്നുവച്ചു് അങ്ങനെതന്നെ ആക്കീട്ടുണ്ടു്. ഒരങ്കത്തിൽ രണ്ടുവിഭാഗം ചെയ്തതു് ആ വകക്കാക്കു രസിപ്പാൻവേണ്ടിമാത്രമാണു്. ഒരു പത്തുപന്ത്രണ്ടു ശ്ലോകം അരങ്ങത്തുവച്ചു് ഒരാളെക്കൊണ്ടു ചൊല്ലിക്കേണ്ടെന്നുവച്ചു് ആ ഭാഗം അണിയറയ്ക്കു നീക്കിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ പലക്കുംകൂടിച്ചൊല്ലാമല്ലോ. പ്രഭാതം, സന്ധ്യ, മധ്യാഹ്നം ഇതൊക്കെയും രണ്ടാമത്തെ അങ്കത്തിന്റെ അവസാനം ഒന്നായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവിടവിടെ ചേർത്തിട്ടുള്ള അലങ്കാരങ്ങളും മറ്റും കണ്ടതന്നെ അറിയേണ്ടതാണു്. ഇതിനു് ഒരു ശ്ലേഷപത്രം ചേർത്താലോ എന്നു ഞാൻ ആദ്യത്തിൽ വിചാരിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ അതു വായനക്കാർതന്നെ ചെയ്യോട്ടേ എന്നു ഞാൻ സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. കഠിനപദങ്ങൾക്കു ശരിയായി ഒരു വ്യാഖ്യാനവും കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. പൊന്നുണ്ണിത്തമ്പാൻ, ശങ്കരവാര്യർ, ഇട്യാശ്മേനോൻ മുതലായവരുടെ സട്ടിഫിക്കെറ്റുകൾ സ്ഥലച്ചുരുക്കത്താൽ നിർത്തിവെച്ചിരിക്കയാണു്."

വ്യാഖ്യാനത്തിൽ ഏഴു പദങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു് "താങ്ങിടട്ടെ —ഈകാരാന്തസ്ത്രീലിങ്ഗം സപ്തമ്യേകവചനം. ഇരിക്ണു—ഇല്ലാത്ത നിഘണ്ടുവിലെ 105–ാം ഭാഗം നോക്കുക. ഒക്കേനും—സർവ്വേഷാം; (for all)" ഇതാണു് അതിന്റെ മാതൃക.

ഇന്ദുലേഖാനാടകം:—ഇതും നാടകകൃത്തുക്കളേയും നോവലെഴുത്തുകാരേയും പരിഹസിക്കുവാൻവേണ്ടി 1071–ൽ എഴുതിയ ഒരു കൃതിയാണു്. ഇതിൽ പ്രസ്താവനമാത്രമേയുള്ളു. കവിയുടെ പൊണ്ണത്തം വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു ശ്ലോകമാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

"ചെറുപ്പായം പാത്താൽ കവിത രസികൻ ഭാഷയിലഹോ!
ചുറുക്കേറുംപോലും; പരമസരസൻ, പണ്ഡിതവരൻ,

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പരക്കെക്കൊണ്ടാട്ടം ജനത ബഹുമാനിച്ച പുരുഷൻ,
പരിഷ്കാരക്കാരൻ, പലപല ഗുണം ചേർന്നൊരു മഹാൻ.''

താഴെക്കാണുന്നതു ഭരതവാക്യമാണു്.

''നല്ലനല്ല ഗുണമുള്ള സൽക്കഥ വളച്ചുകെട്ടി വശളാക്കിയും
നല്ല നാടകമതെന്നുവച്ചു ചില ബുക്കടിച്ചതു പരത്തിയും
സൊല്ലയാക്കി മരുവുന്ന യോഗ്യരെ ഹസിച്ചിടട്ടെ യുവതീജനം
വല്ലവണ്ണവുമുള്ളപ്പൊരല്ലുളവായിടട്ടെയിനി മേല്ക്കുമേൽ.''

കല്യാണീകല്യാണം:—നമ്പിയാരുടെ സകലകൃതികളിലും വച്ചു് ഉത്തമമായി എനിക്കു് അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു് ഈ കാവ്യമാണു്. 1092-ൽ ചന്ത്രോത്തു കുഞ്ഞിക്കമ്മാരൻനമ്പിയാരുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു പ്രസ്തുതകൃതി വടക്കേ മലബാറിലെ നായർകുടുംബങ്ങളിൽ അക്കാലത്തു നടപ്പിലിരുന്ന താലികെട്ടുകല്യാണത്തിന്റെ അത്ഥശ്രുനൃതയെ വിശദീകരിക്കുന്നതിനും അതിന്റെ കാലോചിതമായ പരിഷ്കാരത്തിനു് അനുവാചകന്മാരെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രയോജകീഭവിച്ചു. ഏതു ഭാഷാകവിയുടെ ഏതു മധുരമായ കാവ്യത്തോടും കിടനില്ക്കുന്നതിനുവേണ്ട ഗുണപൗഷ്കല്യം അതിനുണ്ടു്. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ എടുത്തു കാണിക്കാം.

''പവിഴനിറമെഴുന്ന ചുണ്ടുമോമൽ—
ക്കവിളിണയും തെളിവുള്ള കൊച്ചുപല്ലും
അവികലമൃദുമന്ദഹാസവാസ്യം
ഭവി സകലക്ഷമമന്ദമോദമേകും.

തെളിവു വളരെയുള്ള കണ്ണിലോമൽ—
ക്കളികഠം നിറഞ്ഞ വിലാസഭംഗി കണ്ടാൽ
നളിനമിഴിയെയൊന്നെടുത്തു ലാളീ—
ച്ചളികമതിങ്കലൊരുമ്മ വയ്ക്കുമാരും.''

''നെറ്റിത്തടത്തിലൊരു നീലിമയുള്ള പൊട്ടു
പറ്റിച്ചു കണ്ണെഴുതിയമ്മിണി നന്നു ചേർത്തു
ചുറ്റിത്തിരിപ്പതിനു ശക്തിയെഴും കടാക്ഷം
ചെറ്റിത്തിരിക്കുവെളിൽ വന്നു മയങ്ങിനിന്നു.''

ഇതരകൃതികൾ:—മറ്റു കൃതികളെപ്പറ്റി വിസ്തരിക്കുവാൻ സ്ഥലം അനുവദിക്കുന്നില്ല. മഹാഭാരതകഥയെ ഒരു സിവിൽക്കേസ്സിന്റെ സമ്പ്രദായത്തിൽ ചുരുക്കി എഴുതീട്ടുള്ളതാണു് 'ഭാരതവ്യവഹാരം'. മലബാറിലെ മുൻസിഫന്മാരെ മഹാഭാരതത്തിലെ പാത്രങ്ങളായി വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ കാവ്യമാണു് മുൻസിഫുഭാരതം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൂലൂർ പത്മനാഭപ്പണിക്കരുടെ കവിരാമായണത്തിൽ വിപ്രതിപത്തി തോന്നി അതിന്റെ പരിഷ്കരണത്തിനാണു് നമ്പിയാർ തന്റെ കവിരാമായണത്തിൽ ഉദ്ദേശിച്ചതു്. അതു കവിഭാരതത്തെക്കാൾ സംക്ഷിപ്തമാണു്. ഉദ്ദേശം ഫലിച്ചിട്ടുമില്ല. പുന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ ഒരിക്കൽ നമ്പിയാരുടെ നിമിഷകവിത കാണണമെന്നും കഥ തപതീസംവരണമാകട്ടേ എന്നും പറഞ്ഞപ്പോൾ പെട്ടെന്നു് ആ കഥയെ വിഷയീകരിച്ചു നമ്പിയാർ അമ്പതു ശ്ലോകങ്ങളും രണ്ടു മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ എഴുതി. ആ ശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒന്നാണു് അടിയിൽ കാണുന്നതു്.

"നീലക്കാർമേഘമമ്പും തലമുടി നിടിലപ്പൊട്ടു തുക്ഷം കടാക്ഷം
ബാലപ്പോർകൊങ്ക ബിംബാധരമധുരവിലാസങ്ങളും മെയ്ത്തളിപ്പും
ചേലേലും ചേലയെന്നീവക നരപതി കണ്ടിട്ടു മിണ്ടാതെയേറാം
മാലേകും മാരബാണപ്പുതുമയുടെ പുരാണങ്ങളും വാഴ്ത്തിസ്തുതിച്ചു."

പരാശക്തി:—പരാശക്തിയുടെ മഹിമയെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഈ പാട്ടിനു പ്രത്യേകമൊരു മാധുര്യമുണ്ടു്.

"ഒന്നും തിരിയുന്നതില്ല പുനരൊന്നുമറിയാവതല്ല
എന്നും പറയാവതല്ല പുനരെന്നുള്ളിലുണ്ടതു ചൊല്ലാം.
ആദ്യന്തമെന്നുള്ളതില്ല പിന്നെച്ചോദ്യത്തിനും വകയില്ല
ഏതൊന്നൊരാത്മരൂപമറിയാ ഇതുയാതൊന്നുകൊണ്ടുമറിയാ
അങ്ങനെയുള്ളൊരു നിന്നെയിവനെങ്ങനെ കാണുന്നു പിന്നെ?"

ഇത്തരത്തിലാണു് ആ ചെറിയ താരാട്ടിന്റെ രീതി.

ചില മുക്തകങ്ങൾ:—

1 ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു് അടിയറവച്ചതു്.

"ആമൂലധ്വംസനത്തിന്നുഴറിയധികമായ്
ടിപ്പു തട്ടിപ്പു കാട്ടി—
സ്സാമൂരിപ്പാട്ടുമൻപായ് പലരുമിഹ കലാപത്തിലാപത്തിലായി
ശ്രീമൂലക്ഷോണിപാലേശ്വര! സകലനരാധീശ! വഞ്ചീശവംശ—
ശ്രീമൂലം രക്ഷ കിട്ടീ പരമിതു മലബാർ—
ജില്ലതൻ നല്ല കാലം."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

2 കടത്തനാട്ട കോവിലകത്തു് ഒരിക്കൽ കവിക്കു പക്കത്തോ കൊടുത്തതിനെപ്പററി പരാതി:

"അച്ഛൻതമ്പായി മുന്നം നിജഗണിതവഴി—
ക്കാക്കുവാൻ നോക്കിയെന്നെ—
ത്തച്ഛൻ ഞാനന്നമാന്തിച്ചതിലൊരു കഴി—
വുണ്ടായതില്ലായതാട്ടെ
അച്ഛന്നം പാചകന്മാരുടെയൊരു കൃപയാ—
ലിന്നു പഞ്ചാംഗഭാഗം
സച്ചന്ദം ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചേൻ നരവര! കളിയ—
ല്ലുഞ്ഞിലൊന്നഞ്ഞലെന്യേ."

3 ചെണ്ടയെപ്പററി:

"അയ്യയ്യോ! രണ്ടുപാടും പ്രഹരമനുദിനം
കോലുകൊണ്ടെത്ര കൊള്ളും?
നിയ്യപ്പോളൊച്ച മൂപ്പിച്ചഹഹ! കരകിലും
നീ കലാശിക്കുവോളം
തെയ്യാറായ്ക്കേട്ടു മന്ദസ്മിതമൊടു തലകൊ—
ണ്ടാട്ടിയേറാം രസിക്കു—
ന്നിയ്യാത്മക്കാക്കെന്തു ഭണ്ഡം? ശിവശിവ! ഭയയി—
പ്പാരിലിന്നാരു കണ്ടു?"

ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ സർവ്വോപരി വാസനയുടെ തള്ളിച്ചകൊണ്ടു് മാത്രം ഉയർന്ന കേരളീയകവികളിൽ കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാരെ പ്രഥമഗണനീയനായി കരുതേണ്ടതാണു്. അദ്ദേഹം താനുണ്ടാക്കണമെന്നു സങ്കല്പിച്ച ഒരു കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഗണപതിയിൽ സരസ്വതിയോടു്

"താണിട്ടിരുന്നു നയത്തോടുമക്കടി—
ഞ്ഞാണിട്ടിളക്കിത്തെളിക്കും ഭശാന്തരേ
പോണിക്കുതിരകളോടും കണക്കിനേ
വാണിക്കൊഴുക്കം വരുത്തേണമീശ്വരീ!"

എന്നു ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രാർത്ഥന ആ ദേവി തികച്ചും സഫലീകരിച്ചതായി മേവുകവാക്കു് ബോധ്യമാകാതെയിരിക്കയില്ല.

കടത്തനാട്ടു കൃഷ്ണവാരിയർ (1043-1111)—ജീവിതചരിത്രം:—കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ആസ്ഥാനകവികളിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന കടത്തനാട്ടു കൃഷ്ണവാരിയരെപ്പററിയാണു് ഇനി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതു്. കൃഷ്ണവാരിയർ കടത്തനാട്ടു ലോകമലയാർകാവിനു സമീപം കീഴ്മേശ്ശേരി കോളിയോട്ടുവാരിയത്തിൽ പാവ്തിവാര

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്യാരുടേയും താഴത്തുമഠത്തിൽ ചക്രപാണിവാരിയരുടേയും പുത്രനായി 1043–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 16–ാംനു- ജനിച്ചു. ചക്രപാണിവാരിയർ ഒരു ഉറച്ച സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും വൈദ്യത്തിലും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും നിഷ്ണാതനുമായിരുന്നു. 1094–ൽ മരിച്ച കടത്തനാട്ടു വലിയരാജാവിന്റെ ഗുരുവുംകൂടിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഭാരകാപ്രവേശം എന്നൊ ഒരാട്ടക്കഥ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാർ അദ്ദേഹത്തിനു തന്റെ കവിതാരാമായണത്തിൽ സുമന്ത്രസ്ഥാനം നല്കിക്കാണുന്നു. അദ്ദേഹം കടത്തനാട്ടുകോവിലകത്തെ കാര്യസ്ഥനും കൂടിയായിരുന്നതിനാൽ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞതിനുമേൽ കൃഷ്ണവാരിയർ പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി കോവിലകത്തു താമസിച്ചുതുടങ്ങി. അച്ഛനിൽനിന്നും അവിടത്തെ ഇതര പണ്ഡിതന്മാരിൽനിന്നും സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു് ആ ഭാഷയിൽ പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചു. ഉദയവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ഒരു പ്രധാനാശ്രിതനായി വിനീതനും വിദ്യാസമ്പന്നനുമായ ആ യുവകവി പരിണമിച്ചതു് ആശ്ചര്യമല്ലല്ലോ. 1072–ൽ ആ തമ്പുരാന്റെ മുക്തിയാർകാര്യസ്ഥനായി പുറമേരിക്കോവിലകത്തു പാർപ്പുറപ്പിച്ചു. കാവ്യരചനയും കാവ്യാധ്യാപനവുമായിരുന്നു മുഖ്യദിനകൃത്യങ്ങൾ. കവനോദയത്തിന്റെ പ്രസാധനഭാരം അദ്ദേഹമാണു് വഹിച്ചതു്. കടത്തനാട്ടു് എ. കെ. ശങ്കരവർമ്മതമ്പുരാനെ അദ്ദേഹം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1094–ൽ അന്തനാട്ടു വലിയതമ്പുരാന്റെ അമ്മയുടെ മാസമടിയന്തരത്തെസ്സംബന്ധിച്ചു് ഒരു പ്രബന്ധമെഴുതി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു വീരശൃംഖല സമ്മാനമായി വാങ്ങി. 1111–ൽ മേടമാസം 24–ാംനു- മരിച്ചു. തുണ്ടിയിൽ ഇട്ടിച്ചിരി എന്നുകൂടി പേരുള്ള പാപ്പിവാരസ്യാരായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നി.

കൃതികൾ:—കൃഷ്ണവാരിയർ സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും സമർത്ഥമായി സാഹിത്യസേവനം ചെയ്തിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ മദിരാശിയിൽവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ സിംഹാസനാരോഹണത്തെ അധികരിച്ചു് 1 ശ്രീരാമവർമ്മമഹാരാജാഭിഷേകം എന്ന പേരിൽ ഒരു കാവ്യം നാലു സർഗ്ഗത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 2 ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതി ഭാഷാരാമായണചമ്പുവാണു്. അതിനുപുറമെ, 3 സീമന്തിനീചരിതം കാവ്യം, 4 പൊവ്വരവച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ഷഷ്ട്യബ്ദപൂർത്തിയെ വിഷയീകരിച്ചു് 1097–ൽ രചിച്ച ഷഷ്ടിപൂർത്തികാവ്യം എന്നീ കൃതികളും അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. 5 ക്ഷേത്രിസംവർദ്ധനശതകത്തിന്റെയും 6 കോടിവിരഹത്തിന്റെയും തർജ്ജമകാവ്യംകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഭാഷാരാമായണചമ്പു:—രാമായണചമ്പുവും കോടിവിരഹവും സീമന്തിനീചരിതവും ഉദയവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിർമ്മിച്ച കൃതികളാണ്. അവ കവനോദയത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഭോജരാജാവിന്റെ സുന്ദരകാണ്ഡാവസാനംവരെയുള്ള രാമായണചമ്പുവിലെ അഞ്ചു കാണ്ഡങ്ങളും ലക്ഷ്മണകവിയുടെ യുദ്ധകാണ്ഡവും കവി തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം ആ കൃതിയുടെ അവസാനത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

"ശ്രീമത്താം ഭോജകാവ്യം ശുചി, രഘുപതിതൻ
സച്ചരിത്രം വിചിത്രം,
സോമശ്രീകീർത്തി ചേന്നോരുദയയുവനൃപാ—
ലാജ്ഞയാലജ്ഞനാം ഞാൻ
ഈമട്ടിൽക്കേരളീയക്കൊരുവിധമുപകാ—
രത്തിനെത്തേണമെന്നും—
ക്കാമത്താൽ ഭാഷയാക്കീ; കുശലമരുളണം
രാമനും സീതതാനും."

എത്ര മനോഹരമാണ് ഈ കൃതി എന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. പില്ക്കാലത്തു ചുനക്കര ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണവാരിയർ ഭാരതചമ്പു തർജ്ജമചെയ്യുന്നതിനു മാർഗ്ഗദർശകമായിത്തീർന്ന ഒരു വാങ്മയമാണ് അതു് എന്നുകൂടി പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പകർത്തിക്കാണിക്കാം.

"ഏണീജാലഗളം കടിക്കുമളവിൽപ്പൊട്ടുന്ന നാനാസിരാ—
ശ്രേണീനിഷ്ഠ്യൂതശോണിതാരുണമുഖം ചേരുന്ന ചെന്നായ്ക്കുലം
വാണീടും വനസീമ്നി മൽപ്രിയതമേ! നെന്തേനിതൻ മാർഗ്ഗവം
താണീടും മൃദുമേനിയെങ്ങനെ വലയ്ക്കുമ്പോൾ സഹിക്കുന്നു ഞാൻ?"

"പാരാതേ ഭ്രരിജന്മാർജ്ജിതസുകൃതവശാൽ
ദൃശ്യനാം രാമനെത്ത—
ന്നാരാൽക്കണ്ടും ജനിതൃവരയുഗളവശാ—
ലാത്തയാം വൃത്തി കേട്ടും
സാരാത്മാവാം നിഷാദപ്രഭവിനു പെരുതാം
ധൈര്യവും മൂഢമേന്തും
ധീരാളം ഹർഷശോകോദിതനയനജലം—
കൊണ്ടു വന്ദ്യം നനഞ്ഞു."

"ദേവന്മാരും മനുജരുമരം വാഴ്ത്തുമസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടും
ദ്യോവും ഭൂവും വിരവിലണയും വിക്രമപ്രൗഢികൊണ്ടും
നീക്കിക്കൂടാതൊരു ജര മദംഗത്തിലെത്തിപ്പിടിച്ചൂ
പാർക്കിൽപ്പൂവല്യാംബുജതതിയിലാ വെണ്ണിലാവെന്നപോലേ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സീമന്തിനീചരിതം:—സീമന്തിനീചരിതവും നല്ല ഒരു കാവ്യമാണു്. അതിലുള്ളവയാണു് അധോലിഖിതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങൾ.

"സോമലേഖാകലാപന്റെ വാമഭാഗമഹന്നിശം
കോമളാഭമെനിക്കൊറാം കാമലാഭം തരേണമേ."

"പാടീരസാലാഗതവായുസംഗാ—
ലാടീ രസാലാശ്ര ലതാവധൂടീ
പാടീരസാലാശ്രിതകോകിലാളീ
പാടീ രസാലംബിവിയോഗിപാളീ."

"പ്രിയനെക്കലചെയ്ക വൻനടീ—
സ്വയമൻപോടടർചെയ്കടക്കവാൻ
നയനാഞ്ജനമോലുമശ്രുവാൽ
സ്വയമായന്നടിയൊന്നു തീർത്തുവോ?"

അന്യകൃതികളെക്കുറിച്ചു വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

കോളിയോട്ടു മാധവവാരിയർ:—കോളിയോട്ടു മാധവവാരിയർ കുഞ്ഞുവാരിയരുടെ ജ്യേഷ്ഠനായിരുന്നു. 1030—ാമാണ്ടാണു് ജനനം. ഖാണ്ഡവദാഹമെന്ന പേരിൽ ഒരു കഥകളിയും, ദേവീമാഹാത്മ്യം ഭാഷാകാവ്യവും പാവ്തീസ്വയംവരം പതിനെട്ടുവൃത്തം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടും ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. ഒരു നല്ല വൈദ്യനായിരുന്നു.

മീത്തലമഠം ശങ്കരവാരിയർ (1015–1056)—കൃതികഠം:—ഇദ്ദേഹം കടത്തനാട്ടു മീത്തലമഠത്തിൽ 1015—ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. കടത്തനാട്ടു് ആസ്ഥാനപണ്ഡിതനായിരുന്ന ചിറപ്പുറാശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ തക്കം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചു പഠിച്ചു. 1056 കർക്കടകമാസം 13—ാംനു മരിച്ചു. 1 ഉദയചരിത്രം, 2 മഹാമൃത്യുഞ്ജയചരിതം എന്നീ രണ്ടു സംസ്കൃതകാവ്യങ്ങളും, 3 ദേവയാനീചരിതം ആട്ടക്കഥയുമാണു് കൃതികഠം. ഉദയചരിത്രത്തിലെ നായകൻ 1056—ൽ തീപ്പെട്ട കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാനാണു്. അധോലിഖിതമായ പദ്യം അതിൽനിന്നു പകർത്തുന്നു.

"കവിജനപദവീരാസദേയം
മമ ധിഷണാതിലഘീയസീ തഥാപി
തദനുപമഗുണൗഘനന്നഭാവാ—
ദുദയചരിത്രമിദം ബ്രുവീമി കാവ്യം."

താഴെക്കാണുന്ന മുക്തകം കവി ആ തമ്പുരാനു സമർപ്പിച്ചതാണു്.

"പാണ്ഡിത്യേന ബൃഹസ്പതേസ്സുരതരോർവ്വിശ്രാണനേനാധുനാ
സൗഭാഗ്യേന മനോഭവസ്യ ധനദസ്യാർത്ഥേന പൂർണ്ണേന ച

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൈമിക്ഷോണിഭൂജോജസാ ച യശസാ നിർമ്മൂലയന്തം സദാ
സമ്മാനം തരണേരജന്യധിപതേഃ കസ്യാമതിക്രാമതി?''

''സമ്മാനം തരണേ'' എന്ന പ്രാർത്ഥനകൂടി ഈ ശ്ലോകത്തിൽ സംക്രമിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നീലഞ്ചേരി ശങ്കരൻനായർ (1050–1109)—ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—ശങ്കരൻനായർ തലശ്ശേരിക്കടുത്തുള്ള നാരങ്ങാപ്പുറത്തു നീലഞ്ചേരിവീട്ടിൽ നാരായണിയമ്മയുടേയും വി. ഗോവിന്ദൻനായർ എന്ന മാനുനേറയും പുത്രനായി 1050–ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞതിനുമേൽ മൂരലാട്ടുമഠത്തിൽ ഗോവിന്ദൻഗുരുക്കളുടെ കീഴിൽ സംസ്കൃതത്തിൽ ചില കാവ്യങ്ങളും നാടകങ്ങളും പഠിച്ചു. ആ ഗുരുവിന്റെ പേരിൽ നമ്മുടെ കവിക്കുണ്ടായിരുന്ന ഭക്തിപ്രകർഷത്തെ

''ഗോവിന്ദാചാര്യകാരുണ്യധാരാപ്രക്ഷാളിതാത്മനാ
മയാ കൃതമിദം നിദ്രാഭംഗം ജേജീയതാം പരം''

എന്നു നിദ്രാഭംഗത്തിലും

''ആവിധമനുകരിച്ചഭ്യസിപ്പിച്ച ഗുരു
ഗോവിന്ദപാദാംബുജമാശ്രയം വിശേഷിച്ചും''

എന്നു കേരളമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടിലും അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. സാഹിത്യത്തിലെന്നപോലെതന്നെ സംഗീതത്തിലും ശങ്കരൻനായർക്കു വാസനയുണ്ടായിരുന്നു. കുറേക്കാലം കുഞ്ഞിരാമൻനായർ എന്ന സംഗീതജ്ഞന്റെ അടുക്കൽ ഫിഡിൽവായന അഭ്യസിച്ചു.

ഇനന്തരജീവിതം:—വിദ്യാഭ്യാസാനന്തരം കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ആരംഭിച്ച സാരോദയം മാസികയുടെ പ്രസാധകനായി. പിന്നീടു കല്ലാട്ടു രാഘവന്റെ പ്രസ്സുമാനേജരായി കോഴിക്കോട്ടു താമസം തുടങ്ങി. കുറേക്കാലം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. അതിനുമേൽ കല്ലാട്ടു രാഘവന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലും കെ. സി. നാരായണൻനമ്പിയാരുടെ പ്രസാധകത്വത്തിലും തലശ്ശേരിയിൽനിന്നു പ്രചരിച്ച ഭാരതകേസരിപത്രത്തിന്റെ സഹപ്രവർത്തകനായി. 1079–ൽ കോട്ടയം കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു വീരവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാന്റെയും മറ്റും ആശ്രിതനായി ആ സ്ഥലത്തേക്കു പോയി. അവിടെനിന്നു 1082–ൽ ആ തമ്പുരാൻ പുറപ്പെടുവിച്ച സുജനവിനോദിനി എന്ന മാസികയുടെ ആധിപത്യം സമർത്ഥമായി വഹിച്ചു. സുജനവിനോദിനിമാസ്സുമായാണു് ശങ്കരൻനായരുടെ യശസ്സുയർന്നതു്. കുത്തുപറമ്പിൽ മേരിമെമ്മോറിയൽ പ്രസ്സു് എന്ന പേരിൽ ആ തമ്പുരാൻ സ്ഥാപിച്ച മുദ്രാലയത്തിന്റെ മാനേജരും നായർതന്നെയായിരുന്നു. അതിനുമുൻപുതന്നെ നാടകഭ്രമം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ദേഹത്തെ ബാധിച്ചു. 1079–ൽ മന്ത്രം എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു നാടകയോഗം സംഘടിപ്പിച്ചു് അതിലെ അംഗങ്ങൾക്കു കളിക്കുവാൻ രാഘവമാധവം എന്നൊരു സംഗീതനാടകം എഴുതിക്കൊടുത്തു. അദ്ദേഹം ഒന്നാമതായി അച്ചടിച്ച വാസന്തികാപരിണയം എന്ന സംഗീതനാടകം 1086–ൽ സുജനവിനോദിനിയിൽ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ആ മാസിക സംഘടിപ്പിച്ചുള്ള. പിന്നീടും വളരെക്കാലം കോട്ടയം കോവിലകം മാനേജരായി ജോലി നോക്കി. ആയിടയ്ക്കു നവകേരളം എന്ന പത്രത്തിന്റെ ആധിപത്യവും വഹിക്കുകയുണ്ടായി. സമുദായദീപിക എന്നൊരു പത്രവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസാധകത്വത്തിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. 1105–ാമാണ്ടു ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യംനിമിത്തം സകലപ്രവർത്തനങ്ങളിൽനിന്നും ഒഴിഞ്ഞു. 1109–ാമാണ്ടു മീനമാസം 23–ാംനു- മരിച്ചു. മരിക്കുന്നതിനുമുൻപു ഭാഗിനേയനായ നാരായണൻനായരെ വിളിച്ചു താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ഒസ്യത്തെന്ന രീതിയിൽ ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു.

> "സാഹിത്യകൃഷിയിൽപ്പഴുത്ത വിളവായ്ക്കൊയ്തിട്ടതില്ലെങ്കിലും
> തുറിപ്പാറിയളന്നു നോക്കുക; കേവലോപായനപ്രായമായ്
> ഉണ്ടാം വല്ലതു;മില്ല മറ്റു ധനഭ്രസത്തുക്കളിക്കാണ്മവ–
> യ്ക്കെല്ലാം നീയധികാരിതന്നെ; ശരിയായ്ക്കൈകൊരുമൊപ്പിച്ചു
> ഞാൻ."

കൃതികൾ:—ശങ്കരൻനായരുടെ കൃതികളിൽ ഭൂരിഭാഗവും സങ്ഗീതനാടകങ്ങളാണു്. ഭാഷയിൽ ആ മാതിരി നാടകങ്ങൾ ആദ്യമായി രചിച്ച തൃശ്ശൂർ രാമഞ്ചിറമഠത്തിൽ ടി. സി. അച്യുതമേനോനെപ്പറ്റി അന്യത്ര പ്രസ്താവിക്കാം. ഉത്തരകേരളത്തിലെ എണ്ണപ്പെടേണ്ട ഒരു സങ്ഗീതനാടകകാരനായിരുന്നു ശങ്കരൻനായർ. 1 രാഘവമാധവം, 2 പാലാഴിമഥനം, 3 സുഭദ്രാഹരണം, 4 ഭൂതഗോപാലം, 5 വാസന്തികാപരിണയം, 6 സീതാപഹരണം, 7 ഉഷാനിരുദ്ധം, 8 ഒമയന്തിസ്വയംവരം, 9 ജീവകാരുണ്യം എന്നീ സങ്ഗീതനാടകങ്ങൾ അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. 10 സതി താര, 11 നിദ്രാഭങ്ഗം ഇങ്ങനെ രണ്ടു ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും, 12 രാമഗീതയും, 13 കേരളമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടും ചില തുള്ളലുകളും മറ്റുംകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. അവയ്ക്കൊന്നും പറയത്തക്ക പ്രചാരമില്ല. നിദ്രാഭങ്ഗം കുംഭകർണ്ണന്റെ പ്രബോധനത്തെ വിഷയീകരിച്ചെഴുതീട്ടുള്ളതാണു്. കേരളമാഹാത്മ്യം പൂർത്തിയായിട്ടില്ല. ജീവകാരുണ്യത്തിലെ ഇതിവൃത്തം കുമാരനാശാന്റെ കരുണയിലേതുതന്നെയാണു്. ശങ്കരൻനായരുടെ നാടകങ്ങൾ പ്രായേണ അഭിനയയോഗ്യങ്ങളാണു്. വാസന്തികാപരിണയമാണു് അവയിൽ പരക്കെ അറിയപ്പെടുന്നതു്. ഗാനങ്ങൾ സാമാന്യേന സരളങ്ങളാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"ഹന്ത! വിധിവൈഭവമോ കിന്തു ചെയ്യുതയ്യോ സ്വാമിൻ?
ബന്ധമില്ലിതിനൊന്നുമേ ബന്ധുവാരിന്നെനിക്കുള്ളൂ? (ഹന്ത)

ന്യായമായ് നടന്നോരെന്നിൽ മായമുണ്ടെന്നോർത്തു കഷ്ടം!
കായനാശം വരുത്തുന്നു തോയജാക്ഷ! രക്ഷിച്ചാലും. (ഹന്ത)

നിശ്ചലാത്മാവായ് വിളങ്ങും സച്ചിദാനന്ദരൂപനേ!
വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നവക്കിച്ചതി പെടുത്തിടാമോ? (ഹന്ത)

സത്യമെന്നൊന്നുണ്ടെന്നാകിൽ നിത്യനിഷ്കളസ്വരൂപ!
കൃത്യമായതിൻഫലം നീ മിഥ്യയാകാതേകിടേണം. (ഹന്ത)"

ഈ പാട്ട് അവയുടെ ഒരു മാതൃകയായി സ്വീകരിക്കാം.

ചില ശ്ലോകങ്ങൾ:—

"നിശാചരാധീശനശേഷവിദ്യാ—
വിശാരദൻ രാവണനൊന്നുനാഥം
പ്രശാന്തസുസ്മേരവിലാസരമ്യം
കുശാങ്ഗിയോടിങ്ഗിതമേവമോതി."

(അശോകവനികയിലെ സീത)

"ഗന്ധം തീർന്നൊരുമട്ട നല്ല നിലയിൽക്കാൽവയ്ക്കുമക്കൈരളി—
പ്പെണ്ണയ്യോ ചരടറു തൻതല ചിരയ്ക്കാറായിരക്കാറുമായ്
കണ്ണും പൊട്ടിയലംകൃതിപ്പെരുമ പോയ് തക്കം കുതക്കത്തിലായ്
തിണ്ണം വ്യാകരണം പഴിച്ചൊരു പഴമ്പാട്ടായിരിപ്പായി ഹാ!"

(എം. കെ. കോരപ്പൻഗുരുക്കളുടെ മരണത്തെപ്പറ്റി)

കുട്ടമത്തു കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പ് (988–1060)—കുടും ബം:—ദക്ഷിണകണ്ണാടകത്തിൽപ്പെട്ട കാസർകോഡ്താലൂക്കിൽ മലയാളികളാണ് ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളും എന്നുള്ള വസ്തുത വായനക്കാർക്ക് അശ്രുതപൂർവ്വമല്ലല്ലോ. അവിടെ കുട്ടമത്തുദേശത്തു കുന്നിയൂർ എന്ന പേരിൽ ഒരു സുപ്രസിദ്ധമായ നായർഗൃഹമുണ്ട്. അവിടെയും മലബാറിൽ കുറുമ്പ്രനാട്ടുതാലൂക്കിൽ കോവുക്കൽകുന്നിയൂർ എന്ന ഗൃഹത്തിലുമായി ഉണിച്ചിക്കണ്ടക്കുറുപ്പ് എന്ന ഒരു മാന്യപുരുഷൻ തന്റെ തറവാട്ടു സ്ഥാപിച്ചു ഭാഗിനേയന്മാർക്കു പ്രശസ്തമായ ധനസമ്പത്തിയും വൈദുഷ്യവിഭവവും നല്കി. ആ കുറുപ്പ് 1036–ാമാണ്ടു മകരമാസത്തിലെ കാർത്തിക നാളിൽ അന്തരിച്ചു. കുന്നിയൂർക്കുടുംബം അനേകം പണ്ഡിതന്മാരെയും കവികളെയും ജനിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരിൽ ആദ്യത്തെ ആളാണ് കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗിനേയനായ ചെറിയരാമക്കുറുപ്പിനെ കേരളത്തിലെ പ്രഥമഗണനീയന്മാരായ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്പെട്ടത്തണം. ആ കവിയുടെ അനുജൻ കുഞ്ഞിക്കേളുക്കുറുപ്പ്, അവരുടെ ഭാഗിനേയന്മാരായ കുഞ്ഞനമ്പുക്കുറുപ്പ്, ഗോവിന്ദക്കുറുപ്പ്, കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ് ഇങ്ങനെ ആറു സാഹിത്യകാരന്മാരെപ്പറ്റി നമുക്കു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അവരിൽ 'മഹാകവി കുട്ടമത്തു' എന്ന നാമാന്തരത്തിൽ സുവിദിതനായിരുന്ന കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ് ഏറ്റവും മഹനീയനായ ഒരു ഭാഷാകവിയായിരുന്നു.

ജീവിതചരിത്രം:—കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പു സദ്വൃത്തനമാലാകർത്താവായ ശങ്കരവമ്മതമ്പുരാന്റേയും കുന്നിയൂർ ശ്രീദേവിക്കെട്ടിലമ്മയുടേയും പുത്രനായി 988-ാമാണ്ടു ജനിച്ചു. പിതാവിന്റെ വൈദുഷ്യം അനുവാചകന്മാർക്കു പരിചിതമാണല്ലോ. മാതാവും ഒരു വിദുഷിയായിരുന്നു. ആ സുചരിത ഭർത്താവിനു് ഒരവസരത്തിൽ അയച്ചതാണു് താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം.

"ശ്രീദേവിയെന്ന തരുണീമണി കയ്യെഴുത്തി—
തെൻജീവനാഥനറിയേണ്ടമവസ്ഥയെന്നാൽ
സന്ദേശപത്രമിതു കണ്ടുടനേ വരാഞ്ഞാൽ
സന്ദേഹമില്ല, മരണം മമ വന്നുകൂടും."

അച്ഛനെപ്പോലെ അദ്ദേഹവും യഥാകാലം ഒരു ജ്യോതിസ്സന്നുജ്ഞനായി വികസിച്ചു. അച്ഛൻതന്നെയായിരുന്നു പ്രധാനഗുരു. നമ്പിയാരെഴുത്തച്ഛൻ എന്ന മറൊരു പണ്ഡിതനും അദ്ദേഹത്തെ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ജ്യോതിഷം മൂഴുവൻ അഭ്യസിച്ചതു പിതാവിനോടുതന്നെയായിരുന്നു. കമ്മാരപ്പൊതുവാൾ എന്ന സമകാലികനായ ഒരു ദൈവജ്ഞൻ

"തത്താദൃഗ്ഗുണരത്നപൂർണ്ണജലധിഃ കുഞ്ഞുണ്ണിനാമോദ്ഭവൽ
പുത്രോതീവ വിശിഷ്ടഗോളഗണിതാദ്യാധാരഭൂവിശ്രുതഃ
കോലാധീശ്വരദൈവമിരാടു്പ്രഭൃതിസന്മാന്യൈസ്സുസമ്മാനിതഃ
ശ്രീവിദ്യാചരണാബ്ജമന്തമധുപഃ ശാന്താന്തരാത്മാത്മവാൻ"

എന്നും മറ്റും അദ്ദേഹത്തെ പ്രശംസിച്ചുകാണുന്നു. ഗോളക്രിയ എന്ന അതിസൂക്ഷ്മമായ തന്ത്രം അക്കാലത്തു നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നതു കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പിനുമാത്രമായിരുന്നു. ഹിംസകാര്യപ്രഹൃഷ്ടഃ എന്ന കലിവാക്യത്താൽ സൂചിതമായ 1060-ാമാണ്ടു മേടം 1-ാംനു-യായിരുന്നു കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പിന്റെ സ്വർഗ്ഗതി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവു് 1061-ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ 95-ാമത്തെ വയസ്സിൽ മരിച്ചു.

കൃതികൾ:—കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പിന്റെ കൃതികളെല്ലാം സംസ്കൃതത്തിലാണു്. 1 ദേവീമാഹാത്മ്യം, 2 കപോതസന്ദേശം, 3 വ്യാസോൽപത്തി എന്നിവ ആ കൂട്ടത്തിൽപ്പെടുന്നു.

ദേവീമാഹാത്മ്യം:—ദേവീമാഹാത്മ്യത്തിലെ ഉപാഖ്യാനത്തെ വിഷയീകരിച്ചുകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആകെ പന്ത്രണ്ടു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സർഗ്ഗങ്ങളും ഇരുപതു പദ്യങ്ങളുള്ള ഒന്നാം സർഗ്ഗമൊഴിച്ചു ബാക്കിയുള്ള സർഗ്ഗങ്ങളിൽ സാമാന്യേന പതിപ്പത്തു ശ്ലോകങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കോലത്തുനാട്ടു രാജകുടുംബത്തിന്റെ പരദേവതയായ മാടായിക്കുന്നിലെ (തിരുവർകാട്ട്) ഭഗവതി(ഭദ്രകാളി)യെയാണു് കവി സ്തോത്രംചെയ്യുന്നതു്. പ്രസ്തുതകൃതിയുടെ നിർമ്മിതി സമാപ്തമായതു് 1121-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം 13-ാംനു-യായിരുന്നു.

''കിഞ്ചിൽ കാലദിഗാദ്യമേയമുപമോപാധ്യാദിഹീനം പരം
സത്താമാത്രമതീന്ദ്രിയം ഭവതി യൽ പൂർണ്ണം സുഖം ശാശ്വതം
യച്ചക്ഷ്യാ ബഹ്വധാതുവിശ്വപരിണാമതോപന ഭാത്യേവ ത-
ത്താവത്താം പ്രണതോസ്മി ശംഭുമഹിഷി! ത്വാം ദേവി! മായാമയീം''

എന്നതാണു് പ്രഥമശ്ലോകം. മറ്റൊരു ശ്ലോകംകൂടി പകർത്താം.

''തിരുഗ്ധൃത്വാഥ ശൂലം പൃഥുരുധിരസമാ-
ക്തോഗ്രധാരം കരാഭ്യാം
പശ്ചാൽകൃത്തൈകപാർശം കിമപി ച നമയീ-
ത്വാ തനും രക്തസിക്താം
സുംഭേ പ്രാണപ്രയാണേ ഭുവി ലുഠതി സരോ-
ഷം സ്ഥിതാ ബദ്ധദൃഷ്ടിഃ
സാ മാം രുദ്രാണ്യുവ ത്വം ത്രിദശമുനിഗണൈ-
സ്സംഭ്രമാൽ സ്തൂയമാനാ.''

കവപ്പു കളാണ്ണവാദിതന്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിഷ്ണാതനായ ഒരു ശ്രീവിദ്യോപാസകനായിരുന്നു.

കപോതസന്ദേശം:—ഇതിലെ എതാനും ശ്ലോകങ്ങളേ കണ്ടുകിട്ടീട്ടുള്ളൂ. ഒരു ശ്ലോകം പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

''പദ്മാം സൂര്യാദരതരപുരസ്കാരമാന്യാം പ്രപദ്യ
സൈരോൽപാതിന്യപി ഭവതി തദ്വാസവാക്ഷേപമൂഹേ;
കോ വാ ഹർത്തും ഗരുഡവദസൗ യാതി പീയൂഷസാരം
വിദ്വേഷീ സ്യാദിഹ ഖലു ജലോ യഃ പരൗന്നത്യസേഷ്യുഃ.''

വ്യാസോൽപത്തിസംക്ഷേപം:—ഇതിൽ 36 ശ്ലോകങ്ങളേ അന്തർവിക്കുന്നുള്ളൂ. ഏറ്റവും ലളിതമാണു് ശൈലി.

''നൗകാദണ്ഡം സുലളിതഗതം സംഭ്രമാന്മാഗ്രയന്തീം
പാന്ഥാലോകപ്രഹിതനയനാമാശ്ലഥന്നീവികേശാം
നാഭീമൂലോൽക്രമതനുതനൂല്ലക്ഷ്യരോമാളിമുദ്യ-
ദ്വക്ഷോജാമപ്യയമുഷിരഭ്രദ്വീക്ഷ്യ താം കാമതന്ത്രഃ.''

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരു ഭാഷാശ്ലോകം:—യമകകവനത്തിനു കുന്നിയൂർക്കുട്ടംബം വിശേഷിച്ചു കീർത്തിപ്പെട്ടതാണെന്നു് അനുവാചകന്മാർ ഇതിനുമേൽ അറിയും. താഴെക്കാണുന്നതു കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പിന്റെ യമകങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെട്ടതു.

"കൊടുത്താ വാരം പറയാ—
ലളനേ കളവെത്ര വാരം പറയാം?
വാശിയടക്കം കോരാം
നെല്ലറയിൽനിന്നു പയ്യാടക്കം കോരാ."

'പയ്യാടക്കം കോരാ'യെന്നതു പാട്ടമളക്കേണ്ട കുടിയാന്റെ പേരാണു്.

കുട്ടമത്തു ചെറിയ രാമക്കുറുപ്പു് (1022–1081)

ജനനവും വിദ്യാഭ്യാസവും:—കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പിന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരിയായ ലക്ഷ്മിയമ്മയുടേയും പാച്ചഇല്ലത്തു വിഷ്ണുനമ്പൂരിയുടേയും പുത്രനായി ചെറിയ രാമക്കുറുപ്പു് 1022–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസം ഉത്രാടം നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളിൽ കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പുതന്നെയായിരുന്നു ഗുരുനാഥൻ. വ്യാകരണത്തിലും നമ്മുടെ കവി പരിനിഷ്ഠിതമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. മറ്റൊരമ്മാവനായിരുന്ന കൃഷ്ണക്കുറുപ്പിന്റെ കീഴിൽ വൈദ്യശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചു് ഒരു ഉത്തമഭിഷക്കെന്ന യശസ്സു നേടി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കുഞ്ഞനമ്പുക്കുറുപ്പും കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പും ഉൾപ്പെട്ടുന്നു. മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ പേരിൽ ചെറിയ രാമക്കുറുപ്പിനു് അപാരമായ ഭക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. 'ഗോവിന്ദകേളി'സംസ്കൃതസ്തോത്രത്തിൽ

"ലക്ഷ്മീർമ്മമാനേകഗുണൈവ മാതാ
വിഷ്ണുഃ പിതാ വേദവിദാം നിഷേവ്യഃ
ആസ്തേ ച രക്ഷാം കൃപയാസ്യ ലക്ഷ്മീ—
വിഷ്ണോ ക്രിയാസ്താം ന കഥം സദാ മേ?"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ കവി അവരെ വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. കവിയുടെ കാലഗതി 1081–ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം 21–ാംനു-യായിരുന്നു.

കൃതികൾ:—രാമക്കുറുപ്പു സംസ്കൃതത്തിൽ 1 സുഭദ്രാഹരണം കാവ്യവും, 2 ഗോപാലകേളി, 3 ഗോവിന്ദശതകം എന്നീ പ്രധാനസ്തോത്രങ്ങളും, ഇവ കൂടാതെ 4 ആനന്ദജനനി, സാരസ്വതം, ലക്ഷ്മീപ്രശസ്തി, ഗിരികന്യാഷ്ടകം, ദേവീസ്തോത്രം, മഹാബലാഷ്ടകം, ശിവസ്തോത്രം, ധ്യാനാന്തരം, മൃത്യുഞ്ജയമുകുന്ദസ്തോത്രം എന്നിങ്ങനെ പല ലഘുസ്തോത്രങ്ങളും, 5 രുക്മിണീസ്വയംവരം, 6 സീതാസ്വയംവരം എന്നീ യമകകാവ്യങ്ങളും, 7 സർവ്വഗരളപ്രമോചനം എന്ന വിഷവൈദ്യഗ്രന്ഥവും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗോവിന്ദശതകം 1055–ൽ ഉണ്ടാക്കിയതാണു്. സപ്ത ഗരളപ്രമോചനം 12 അധ്യായങ്ങളടങ്ങിയ ഒരു ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥമാകുന്നു. ഭാഷയിൽ 8 കേശിവധം, 9 കംസവധം, 10 ശ്രീരാമാവതാരം, 11 കൃഷ്ണാവതാരം, 16 പൂതനാമോക്ഷം, 13 അഹല്യാമോക്ഷം എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു് ഓട്ടൻതുള്ളലുകളും നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്രീരാമാവതാരമാണു് ഒടുവിലത്തെ കൃതി. അദ്ദേഹത്തെ കുഞ്ഞനുക്കുറുപ്പും ഉഷാനിരുദ്ധനാടകത്തിൽ

> ''ഭൂമിക്ഷോഭഭയാലിളയ്ക്കുമുരഗസ്വാമിക്കൊഴിഞ്ഞനുരാം
> കേമന്മാക്കു തലയ്ക്കുണയ്യൊരു വചസ്സാമർത്ഥ്യമേറും കൃതി
> നാമം കേൾക്കുകിലും ഗദങ്ങളകലും ധീമാൻ ഭിഷക്കമ്മഠൻ
> രാമാഖ്യൻ കനിയേണമെന്നിലമിതപ്രേമാതുലൻ മാതുലൻ''

എന്നു വന്ദിച്ചിരിക്കുന്നു. രാമക്കുറുപ്പിന്റെ കൃതികൾ പ്രായേണ യമകാലംകൃതങ്ങളും പാണ്ഡിത്യമണ്ഡിതങ്ങളുമാണു്. പട്ടത്തു വാസുഭട്ടതിരിയുടെ വാസനാവൈഭവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിലും അമ്ലാനമായി പ്രകാശിക്കുന്നു. ആ വാസനയുടെ ബീജം മാതുലന്റെ ദേവീമാഹാത്മ്യത്തിൽത്തന്നെ കാണ്മാനുണ്ടു്. ഭാരതത്തിലെ ഇതരദേശങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു കേരളം യമകകവികൾക്കു കീർത്തിപ്പെട്ടതാണു്. ആ കവികളുടെയിടയിൽ അപശ്ചിമമായ ഒരു സ്ഥാനം രാമക്കുറുപ്പിനും നല്കേണ്ടതാണു്. അദ്ദേഹമാണു് കേരളത്തിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഒടുവിലത്തെ സംസ്കൃതകവി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽനിന്നു ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ചകത്താം.

സുഭദ്രാഹരണം കാവ്യം:—

''നാനാസ്രജാലമിശ്രസ്യ സാധ്വ്യാ സാപി മഹീയസഃ
ജഗാഹേ രസനാതര്യാ പാരം വിദ്യാസരസ്വതഃ.''

സ്തോത്രങ്ങൾ:—

''ഹൃഷീകേശഃ കേശവ്രജകലിതപിഞ്ഛോ ഹൃദി സതാം
കൃതാവാസോ വാസോരുചിവിജിതവിദ്യുദ് ദിശതു മേ
പരാം ലക്ഷ്മീം ലക്ഷ്മീം ദധദുരസി വിശ്രാവനവിധൗ
സദാ ലോലോ ലോലോജ്ജ്വലദമലവിസ്തീർണ്ണനയനഃ.''

(ഗോവിന്ദശതകം)

ശബ്ദചിത്രജടിലങ്ങളാണു് ഗോവിന്ദശതകത്തിലെ പല ശ്ലോകങ്ങളും. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ പന്ത്രണ്ടു മാസങ്ങളുടെ പേരുകളും ശ്ലിഷ്ടരൂപത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"യച്ചക്രുരം ചന്ദ്രഭം യോ ധൃതമകരമണീ—
കുണ്ഡലോ യോതിഗോമാം
ശാർങ്ഗം ചാപം ദധദ്യോ മിളദളിവനമാ—
ലോജഹര്യാശ്രിതോ യഃ
യോ ദേവോങ്ഗശ്രിതാപ്തോ ഝഷമൃഗളിതുലാം
രാധികോരോജകുംഭാ—
ശ്ലേഷീ യസ്സ്യാനുഗേ വോ ബുധശരണപദ—
സ്സോഖിലക്ഷേമരാശിഃ." (ഗോവിന്ദശതകം)

"സുധാധാരാധാമ്നീ സ്ഥിതവതി! സഹസ്രച്ഛദധരേ
ഷഡാധാരാണാമപ്യുപരി പരിദീപ്തേ സരസിജേ
ലസന്തീമസ്പഷ്ടാം പരമശിവജുഷ്ടാം കതിചന
സ്മരന്തി ത്വാം ധന്യാഃ പരചിദമൃതാനന്ദലഹരീം."
(ആനന്ദജനനി)

"ധീമച്ചിത്താബ്ജവാടീവിഹരണവരടീ—
ഭാവഭാഗംബരാടീ—
കോടീകോടീരകോടീമണിഘൃണിപരിടീ—
പ്പാംഘ്രിരാമ്നായവാടീ
പാടീരപ്രൗഢഗന്ധിജ്വലിതകുചതടീ—
ലംബിതാനഗ്ഘശാടീ
കൂടീഭൂതാ ശ്രിയാം മേ ധൃതവിധുമകുടീ
ഭാതു ധാതുവ്ധൂടീ." (ദേവീസ്തോത്രം)

മഹാബലൻ എന്നതു ഗോകർണ്ണക്ഷേത്രത്തിലെ ശിവനാണു്. മൃത്യുഞ്ജയ മുകുന്ദസ്തോത്രത്തിൽ ഏഴു ശ്ലോകങ്ങളാണു് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു്. ഓരോന്നിനും ശിവപരമായും വിഷ്ണുപരമായും അർത്ഥകല്പനചെയ്യാം. ഒരു ശ്ലോകം പകർത്താം.

"ശ്രിയോ നിവാസോ ജഗതാം പതിര്യ—
സ്യ ചന്ദ്രകോല്ലാസികലാപമൗലിഃ
അഘസ്യ കുവ്നുപരോധമസ്മാൻ
മൃത്യുഞ്ജയോവ്യാദഥവാ മുകുന്ദഃ."

രുക്മിണീസ്വയംവരം:—ഈ യമകകാവ്യമാണു് രാമകൃഷ്ണപ്പിന്റെ വാങ്മയങ്ങളിൽ അത്യുത്തമമായി പ്രശോഭിക്കുന്നതു്. അതിൽ ആകെ മൂന്നു സർഗ്ഗങ്ങളും 201 ശ്ലോകങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങളിൽ കവി പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പദഘടനാവൈചിത്ര്യം പരിശോധിക്കുക.

"വിഹരൻ വൃന്ദാവനതഃ കപടശിശ്രേയോ മനീഷിവൃന്ദാവനതഃ
യമുനാതോയേ നാഗഃ പൃഥുലോ മഥിതശ്ചിരം ധൃതോ യേനാഗഃ."

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

"മായാവിനാഥ ഹരിണാകഥി സാരസേന—
പുത്രീപ്രപൂജ്യവചനേ സ്ഥടസാരസേന;
ഹാ ദേഷപാത്രമഹമസ്മൃതസാരസേന—
ഭ്രമീഭൂതാം തവയി പരം തമസാ രസേന."

സീതാസ്വയംവരം:—അതു മറൊരു മഹാകാവ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"ആസേവേമഹി മധുരം സദാ മുകുന്ദം പരോദയന്മഹിമധുരം
ഹാടകരുചിപടലസിതം സ്മിതം ദധാനം ശശിപ്രഭാപടലസിതം"

ആട്ടക്കഥകൾ:—ഇവയിൽ ശ്രീരാമാവതാരമാണു് പ്രധാനം. അതിലെ ശ്ലോകങ്ങൾക്കും പദങ്ങൾക്കും ആസ്വാദ്യതയുണ്ടു്. അനേകം ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും യമകഭൂഷിതങ്ങളാണു്.

"സച്ചം സച്ചന്ദചേഷ്ടാവ്യഥിതജഗദഥാ—
ശോകനീചാമ്രജാതീ—
മല്ലീമല്ലീയമാനഭ്രമരപികകുലം
പങ്ക്തികണ്ഠഃ കദാചിൽ
ലങ്കാലങ്കാരഭൂതം ലളിതമുപവനം
ജായയാ സാർദ്ധമച്ചൻ
ലീലാലീലായതസ്ഥാം മയദനുജസുതാ—
മബ്ധാവീൽ കമ്പ്രരേന്ദ്രഃ"

എന്നതു് അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമാകുന്നു.

കുട്ടമത്തു കുഞ്ഞിക്കേളുക്കുറുപ്പു് (1038—1090)—

ജീവിതചരിത്രം:—കുഞ്ഞിക്കേളുക്കുറുപ്പു ചെറിയരാമക്കുറുപ്പിന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരനായിരുന്നു എന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുനാഥൻ ചെറിയ രാമക്കുറുപ്പുതന്നെയായിരുന്നു. കുഞ്ഞിക്കേളുക്കുറുപ്പും ഒരു വൈദ്യനെന്ന നിലയിൽ അത്യന്തം പ്രശസ്തനായിത്തീർന്നു. 52—ാമത്തെ വയസ്സിൽ 1090—ാമാണ്ടു മീനമാസം 23—ാംനു-യായിരുന്നു മരണം. ജനനദിവസം ഏതെന്നു സൂക്ഷ്മമായറിയുന്നില്ല.

കൃതികൾ:—കുഞ്ഞിക്കേളുക്കുറുപ്പിനു സാഹിത്യത്തിൽ തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനത്തോടായിരുന്നു അധികം പ്രതിപത്തി. സ്വന്തമായി ഒരു തുള്ളൽക്കളിയോഗം അദ്ദേഹംതന്നെ സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. 1 ഖരവധം, 2 സീമന്തിനീസ്വയംവരം, 3 സീതാസ്വയംവരം, 4 കുചേലഗോപാലം, 5 ശങ്കരാചാര്യചരിതം, 6 രാധാമാധവം എന്നീ ഓട്ടൻതുള്ളൽകൃതികൾ ആ കവി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വാക്കിനു നല്ല ഫലിതമുള്ള ഒരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സരസൻതന്നെയായിരുന്നു കൃഷ്ണപ്പൻ. പാട്ടുകളും ധാരാളമായി ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. ദേശ്യപദപ്രയോഗം കുറേ അധികമുണ്ടു്.

"കാട്ടുമൃഗങ്ങടെ മാറത്തുടനടി കുട്ടിച്ചോര തുളുമ്പിവിളങ്ങിന
ദംഷ്ട്രായുഗവും കരിമസമാമധരോഷ്ഠം താഴ്ത്തും കൊന്തൻപല്ലും
വിട്ടതികോമളമാക്കിയതോത്താലൊട്ടെങ്കിലുമതു ചൊല്വാൻ മേലാ.
നീളംപൂണ്ടു കനത്ത കരിമ്പനയോളം നീണ്ടു കറുത്ത കുചങ്ങളെ
താലഫലത്തിനു തുല്യത നല്കീത്താലോലിച്ചുടനൊന്നു കുലുക്കി
മാലിനൃം പെരുതാം പല മൃഗകുടൽമാലകൾകൊണ്ടു ഭയങ്കരമാകും
മാറും വയറും കണ്ടാൽപ്പുരുഷർ മാറും പേടി മുഴത്തൊരു ഭാഗേ.
ചോരും ദുചാരകളുംകൊണ്ടധികം നാറും തുണിയതു നോക്കുന്നേരം
തേറുന്നാളുകളില്ലെന്നാലഥ കാറും കണ്ടവർ; സംശയമില്ല."

(ഖരവധം)

"ജന്മികൾ നിജകുടിയാന്മാരിൽ(?) മന്മാക്ലേശമുദിക്കുന്നവിധം
പാട്ടം പതിവിലതിക്രമമായിത്തോട്ടങ്ങൾക്കു ചുമത്തുന്നില്ല.
ശീലക്കാശുമിടക്കോഴകളിവ ശീലക്കേടാൽ വാങ്ങുന്നവരെ
മൂലയ്ക്കാക്കിവിടുന്ന മഹാശയൻ ചൂലേപ്പോലതിനിന്ദിതരാക്കി.
കുടിയന്മാരല്ലാതെ വസിക്കും കുടിയാന്മാർ നിജഭൂസ്വത്തുകളിൽ
കുടികുടമൊട്ടു ചമഞ്ഞീടാതേ കുടിപാർക്കുന്നു കൃഷിത്തൊഴിലോട്ടും.

എങ്ങും രാഗദ്വേഷവിഷാദികൾ പൊങ്ങും മൂർഖമനുഷ്യാഹികളാ—
ലില്ല ഭയവ്യസനാദികളവിടെസ്സ്വാല്യയകന്നു സുഖിക്കാനാക്കും."

(സീമന്തിനീസ്വയംവരം)

"മൂർഖന്മാരതിധനവാന്മാരായാക്കംകൂടാതുണ്ടൊരുപോലെ
നോക്കുന്നോരം നല്ലാളുകൾതന്നേ വാക്കും മധുരത ചേർത്തുരചെയ്യും.
ആക്കാനും ജലപാനംപോലും പാർക്കുകിൽ നല്കുകയില്ലവരാരും.
ക്ഷുത്തു സഹിപ്പാൻ കഴിയാതേ ബത! ചത്തുമറിഞ്ഞു പതിച്ചീടുകിലും
വിത്തം ചിലവിട്ടവനായിട്ടൊരു ചിത്തം വയ്ക്കുകയില്ലെന്നല്ല
സത്തുക്കളെയവമാനിപ്പതിലുമസത്തുകളേറ്റം മോദിക്കുന്നു."

(കുചേലഗോപാലം)

കുട്ടമത്തു കുഞ്ഞനുക്കുറുപ്പു് (1032–1086)—ചരിത്രം:—ചൊറിയരാമക്കുറുപ്പിന്റെ ഭാഗിനേയനാണു് കുഞ്ഞനുക്കുറുപ്പെന്നു നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അദ്ദേഹം 1032–ാമാണ്ടു കന്നിമാസം മകംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. നല്ല സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും വൈദ്യനുമായിരുന്നു. 1086–ാമാണ്ടു് ഇടവമാസം 28–ാംനു് മരിച്ചു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികാരം:—1 കീർത്തിഭൂഷണചരിത്രം കാവ്യവും, 2 ഉഷാനിരുദ്ധം, 3 വൈദർഭീവാസുദേവം, 4 അംശുമതീധർമ്മഗ്രന്ഥം എന്നീ മൂന്നു നാടകങ്ങളുമാണു് കേരളവർമ്മയുടെ വാങ്മയങ്ങളാകുന്നതു്. ആദ്യത്തെ രണ്ടു നാടകങ്ങളും 1060മുതൽ 70വരെ നീണ്ടുനിന്ന നാടകനിർമ്മാണബഹളകാലത്തു് എഴുതിയതാണു്. 1069—ലാണു് വൈദർഭീവാസുദേവത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം. 1081മുതൽ അഞ്ചു കൊല്ലം അംശുമതീധർമ്മഗ്രന്ഥം രചിക്കുവാൻ വിനിയോഗിച്ചു. സോമവാരവ്രതമാഹാത്മ്യം കഥയാണു് പ്രതിപാദ്യം. ആ നാടകം ഗാനസംഘടിതമാണു്. രണ്ടു ഭാഗങ്ങളിലായി പത്തങ്കങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്. തന്റെ അനുജൻ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പിന്റെ ദേവയാനീചരിതം നാടകം കണ്ടപ്പോൾ അതിനെ അനുകരിച്ചു നിർമ്മിച്ചതാണു് ആ കൃതി. കവിക്കു സംഗീതത്തിൽ വാസനയുണ്ടോ എന്നു നടി സൂത്രധാരനോടു ചോദിക്കുകയും അതിനു സൂത്രധാരൻ ഇങ്ങനെ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്യുന്നു.

"ധീമാന്മാർ മുടിചൂടിടും പടുവചസ്സോമപ്രസൂനോത്ഭവാ—
രാമാഭൻ, ഭവബന്ധമറു പരചിദ്ധാമാശ്രയം ചെയ്തവൻ
രാമാഖ്യൻ ഗുരു മാതുലന്റെ കനിവാൽ പ്രേമത്തൊടീ മർത്ത്യനിൽ—
സ്സാമാന്യം കൃതി മിക്കവാറുമണയും താനോ സുധാനേർമൊഴി!"

ഈ നാടകത്തിൽ ചില സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളുംകൂടി ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. ഗാനങ്ങൾക്കാണു് ശ്ലോകങ്ങളെക്കാൾ അധികം സചാരസ്യം. പതിവുപോലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ മാതൃകയായി ഉദ്ധരിക്കാം.

"കണ്ടാൽ പ്രതിഭടരോടും ഭയങ്കരത്വം പെരുത്തതൻ ഭടരോടും
ഷണ്മുഖനാണ്മയിലേറി സ്മരിപ്പവൻ വരുവതാണിതാണ്മയിലേറി."
(ഉഷാനിരുദ്ധം)

"ചുണ്ടിൻപുറത്തിളകുമാറു കറുത്തു നില്പും
നീണ്ടുള്ള പല്ലുമൊരു കോണു തിരിഞ്ഞ കണ്ണും
കുണ്ടുള്ള രണ്ടു കവിളും ചുളിവുള്ള മെയ്യും
കണ്ടാലറയ്ക്കുമൊരു മൂർത്തിയിതേതൊരുത്തി?"

"വരുണഭയിതയാം ദിശാമുഖത്തി—
ന്നരുണലലാമമലങ്കരിച്ചപോലെ
വിരവൊട്ടു വിലസുന്ന സൂര്യബിംബം
വിരഹിയിലേറിന മൂടൊടൊത്തിടാനീം."
(വൈദർഭീവാസുദേവം)

"ഗിരിവരസുതേ! നാഥേ! പാരേ പതിക്കുമെനിക്കു നീ
ഹരിയെ വരനായ്ക്കാട്ടിക്കുട്ടിത്തരും വരമേകണം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരുവനധികം ദുഃഖം സൗഖ്യം പര,ന്നിവയൊക്കെ നിൻ
കരിമിഴിയിണത്തെല്ലാലല്ലാതെ വന്നിട്ടമോ ശിവേ?''
(വൈദ്യവാസുദേവം)

''കിഴവനെ യുവാവാക്കും വാക്കും, തിലപ്രസവപ്രഭ—
സ്സ്ഫുഴലനദിനം മൂക്കും മൂക്കും മിനുത്തൊരു ഗണ്ഡവും
മിഴികളടിയാലാക്കും ലാക്കും തകപ്പൊരു കാറണി—
ക്കുഴലിയിവന്തൻ നോക്കും നോക്കും തരുന്നൊരു കൗതുകം.''
(അംശുമതീധന്മഹ്വം)

ഒരു ഭാഷാശ്ലോകം:—വാതലിന്റെ മറവിൽനിന്നുകൊണ്ടു കുശലപ്രശ്നം ചെയ്ത ഒരു സ്ത്രീയോട്°

''ശോണാധരീകുലമണേ! ഭവദീയഭർത്തു—
പ്രാണാധികപ്രണയമാന്നൊരു സേവകൻ ഞാൻ
കാണാമെനിക്കു ഭവദാസ്യമതല്ലയായ്കി—
ലേണാങ്കബിംബമിതു കണ്ടു രസിച്ചുകൊള്ളാം.''

കുട്ടമത്തു കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ്° (1056–1119)—ജനനം:—ഈ അടുത്ത കാലത്തെ കേരളീയഭാഷാകവികളിൽ അത്യുന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനത്തിലാണ്° കുട്ടമത്തു കുന്നിയൂർ കുഞ്ഞികൃഷ്ണക്കുറുപ്പ്° ആതുഡനായിരുന്നതു്. കുഞ്ഞമ്പുക്കുറുപ്പിന്റെ അനുജനായ അദ്ദേഹം 1056–ാമാണ്ടു കന്നിമാസം 27–ാംനു- ഉത്രാടംനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു ദേവകിയമ്മയും പിതാവു പ്രസിദ്ധനായ ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യരുടെ ഭാഗിനേയൻ വങ്ങാട്ട്° ഉദയവർമ്മൻ ഉണിത്തിരിയുമായിരുന്നു. 'ബാലഗോപാലൻ'നാടകത്തിലെ ഒരു സമസ്യാപൂരണശ്ലോകത്തിൽ കവി ആ മാതാവിനെ

''അമ്മേ! ദേവകി! ദേവി! തന്നരുളി നീ നൽബാലഗോപാലനിൽ
ശം മേ നേന്ന സുശീലപൊൽ മയി മുലപ്പാലും മുകുന്ദേച്ഛയും;
ഉന്മേഷത്തൊടിവന്നു ഹന്ത! ഭഗവാൻ പ്രത്യക്ഷനായീ കനി—
ഞ്ഞെന്മേൽ വെച്ചതു തൽകഥാപരിമളംമാത്രം ജഗന്നായകൻ''

എന്നു സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. 1079–ലായിരുന്നു ദേവകിയമ്മയുടെ മരണം.

വിദ്യാഭ്യാസം:—കുറുപ്പിനെ അഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ എഴുത്തിനിരുത്തിയതു പിതാവിന്റെ ഭാഗിനേയനായ നാരുഉണിത്തിരിയായിരുന്നു. പിതൃഗൃഹത്തിനു സമീപമുള്ള കരിവളളൂർ ഗ്രാമവിദ്യാലയത്തിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴത്തന്നെ നാരുഉണിത്തിരിയുടെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതവും അഭ്യസിച്ചു. പത്താമത്തെ വയസ്സിനുമേൽ ഇംഗ്ലീഷു പഠിച്ചതു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ടങ്ങിയെങ്കിലും അതു് ഒരു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേ മുടക്കേണ്ടിവന്നു. കാലാന്തരത്തിൽ സപ്രയത്നംകൊണ്ടു് ആ ഭാഷ കുറേക്കൂടി അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീടു കുന്നിയൂർഭവനത്തിലേക്കു താമസം മാറ്റി. അവിടെ കവിയുടെ മാതുലനും കവിപുങ്ഗവനുമായ ചെറിയരാമക്കുറുപ്പിന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ ഗോവിന്ദക്കുറുപ്പിന്റെയും കീഴിൽ തന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ കുഞ്ഞിച്ചിണ്ടക്കുറുപ്പിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ സംസ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസം തുടർന്നു. കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളിലും സാമാന്യമായി വ്യാകരണത്തിലും അറിവുനേടി. അപ്പോഴേ ഇരുപതു വയസ്സായി. പിന്നീടും ചെറിയ രാമക്കുറുപ്പിന്റെ അന്തേവാസിയായി 1081വരെ കഴിച്ചുകൂട്ടി, വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിലും നിഷ്ണാതനായി. സാഹിത്യത്തിലുണ്ടായ സാമാന്യാധികമായ അഭിനിവേശംനിമിത്തം വൈദ്യവൃത്തി ഒരു തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചില്ല. എങ്കിലും അളക്കാടിവിഷചികിത്സയിലും ബാലചികിത്സയിലും ആവശ്യംപോലെ സമർത്ഥമായി പ്രവർത്തിച്ചുവന്നു. നമ്മുടെ കവി ആദ്യകാലത്തു കീചകവധം എന്നൊരോട്ടൻതുള്ളലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ ഗോവിന്ദക്കുറുപ്പുമായിച്ചേർന്നു കുട്ടമത്തു ഭഗവതീക്ഷേത്രത്തിൽ കൊല്ലംതോറും നടത്തിവരാറുള്ള ഉത്സവത്തെ അധികരിച്ചു് ഉത്സവചരിതം എന്നൊരു കാവ്യവും രചിച്ചു. ആ ക്ഷേത്രം കാസർകോഡിലെ ഒരു മലയാളകുടുംബമായ താഴയ്ക്കാട്ടുമനവകയാണു്.

അനന്തരജീവിതം:—കുറുപ്പിന്റെ പ്രശസ്യങ്ങളായ കൃതികളിൽ ആദ്യത്തേതു കാളിയമർദ്ദനം യമകകാവ്യമാകുന്നു. അതു് 1074—ൽ കവിക്കു 18 വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുണ്ടായിരുന്നപ്പോഴേ നിർമ്മിച്ചതാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അത്യദ്ഭുതമായ കവനവൈഭവം സഹൃദയന്മാർക്കു തദ്വാരാ ബോധ്യമായി. അതു ചെറിയരാമക്കുറുപ്പിന്റെ രുക്മിണീസ്വയംവരം സംസ്കൃതയമകകാവ്യത്തെ അനുകരിച്ചു ഭാഷയിലെഴുതിയതാണു്. രാമക്കുറുപ്പു താനുണ്ടാക്കിയ കൃതികളെ ആ ശിഷ്യനെക്കൊണ്ടു് എഴുതിക്കുകയും കവനരീതി വഴിപോലെ ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പിനു സാഹിത്യത്തിലെന്നപോലെ സംഗീതത്തിലും അവഗാഹമുണ്ടായിരുന്നു. അടുത്ത കൃതിയായ ദേവയാനീചരിതം എന്ന സംഗീതനാടകം 1083—ൽമാത്രമേ വിരചിതമായുള്ളൂ. 1091—ൽ കിരാതഭില്ലി എന്ന മഞ്ജരീവൃത്തത്തിൽ ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതു പിന്നീടു് അമൃതരശ്മി പഞ്ചമകലയിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. 1086—ൽ അദ്ദേഹവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയസുഹൃത്തും പണ്ഡിതകവിയുമായ പി. കെ. കൃഷ്ണൻനമ്പിയാരും കരിപ്പുത്തു കുഞ്ഞിരാമപ്പൊതുവാളും ചേർന്നു യോഗവാസിഷ്ഠത്തിന്റെ ഒരു വൃത്താനുവൃത്തമായ ഭാഷാനുവാദം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. അതിന്റെ പത്തു ലക്കങ്ങളേ പുറത്തു വന്നുള്ളൂ. 1099—ാമാണ്ടു കണ്ണൂരിലെ ആയുർവ്വേദവൈദ്യശാലയുടേയും മറ്റും ഉടമസ്ഥനായ എം. കെ. കുഞ്ഞിരാമൻവൈദ്യൻ പുതുതായി ആരംഭിച്ച കേരളചന്ദ്രിക എന്ന മാസികയുടെ പ്രസാധകനായി. ആ മാസിക

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒന്നരക്കൊല്ലത്തിനുമേൽ പ്രചരിച്ചില്ല. അതുവരെ കുറപ്പ് ഈഡിക മൊന്നും എഴുതാതെയാണിരുന്നതു്. 1101–ാമാണ്ടു മനസ്സിനു നേരിട്ട കഠിനമായ അസ്വാസ്ഥ്യത്തിന്റെ നിവാരണത്തിനായി മൂകാംബിയിൽ ഭജനത്തിനു പോകുകയും വിദ്യാരൂപിണിയായ അവിടത്തെ ദേവി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചതായി കവിക്കു തോന്നുകയും ചെയ്തു. തിരിയെ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു പോന്നപ്പോൾ കാവ്യനിർമ്മിതിയിൽ പൂർവ്വാധികമായ ഔത്സുക്യവും ശക്തിയുമുണ്ടായി. തദനന്തരമുള്ള പതിനെട്ടു വർഷങ്ങളിലാണു് അദ്ദേഹം നിരന്തരമായി സാഹിത്യവ്യവസായം ചെയ്തതു്. ഏറ്റവും ഫലഭൂയിഷ്ഠമായിരുന്ന ആ വ്യവസായം. 1102–ൽ നീലേശ്വരം രാജകീയ ഹൈസ്കൂളിലെ മലയാളപണ്ഡിതനായി പ്രവൃത്തി ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അതിനു് അത്യന്തം അനുകൂലമായ പരിതഃസ്ഥിതിയും കിട്ടി. 1092–ൽ അഞ്ചാം രംഗമായ ഭഗവൽപ്രത്യക്ഷംവരെ എഴുതിയിരുന്ന 'ബാലഗോപാലൻ' നാടകം 1095–ൽ പൂരിപ്പിച്ചു് ആ സ്കൂളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു് അഭിനയിക്കുന്നതിനായി അതിനുമുൻപുതന്നെ കൊടുത്തിരുന്നു. 1115വരെ ആ പണി തുടർന്നുകൊണ്ടുപോയി. പണ്ഡിതരായതിനുമേൽ 1102–ൽ നചികേതസ്സു്, 1111–ൽ ധ്രുവമാധവം, 1113–ൽ വിദ്യാശംഖധ്വനി, 1115–ൽ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ എന്നീ സംഗീതനാടകങ്ങളും എഴുതി അവയേയും ആ സ്കൂളിൽത്തന്നെ അതാതു കൊല്ലത്തെ വാർഷികോത്സവാവസരത്തിൽ രംഗപ്രവേശം ചെയ്യിച്ചു. 1107–ൽ ആരംഭിച്ചു പൂർണ്ണമാക്കാത്ത അത്ഭുതപാരണ എന്ന സംഗീതനാടകവും 1114–ൽ പൂർണ്ണമാക്കി അരങ്ങേറ്റം കഴിപ്പിച്ചു. 1116–ൽ അറുപതാമത്തെ വയസ്സു തികഞ്ഞതോടുകൂടി അധ്യാപകവൃത്തിയിൽനിന്നു വിരമിച്ചു. 1117–ൽ ചിറയ്ക്കൽക്കോവിലകത്തു രാമവർമ്മ വലിയതമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിദിനത്തിൽ കുറപ്പിനു 'മഹാകവി' എന്ന ബിരുദം സമ്മാനിച്ചു. തദനന്തരം ചരിത്രനായകന്റെ ഓജസ്സു ക്രമേണ ക്ഷയിക്കുകയും, 1119–ാമാണ്ടു കർക്കടകമാസത്തിൽ വാതാദിരോഗങ്ങൾ മൂർച്ഛിച്ചു് അദ്ദേഹം ഐഹികവാസം ത്യജിക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീവിദ്യോപാസനയും യോഗാഭ്യാസവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൈനംദിനചര്യയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. എണ്ണാടൻവീട്ടിൽ ശ്രീദേവിഅമ്മയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹധർമ്മിണി.

കുട്ടമത്തുതറവാട്ടു നൂറു കൊല്ലത്തിനുമേലായി നിലനിന്നുപോരുന്ന സാഹിത്യപാരമ്പര്യം ഇന്നും ഏറെക്കുറെ പരിലസിപ്പിച്ചുപോരുന്നു. കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പിന്റെ അനുജൻ നാരായണക്കുറുപ്പു ഗോവർദ്ധനാരാധനം എന്ന സംഗീതനാടകത്തിന്റെ പ്രണേതാവാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉത്സാഹത്തിലാണു് 'കുട്ടമത്തുഗ്രന്ഥസമുച്ചയം' എന്ന പേരിൽ കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പു തുടങ്ങിയുള്ള കവിവര്യന്മാരുടെ വാങ്മയങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൃതികഥം:—ഞാൻ മുൻപു നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്ത 1 കാളിയമർദ്ദനം യമകകാവ്യം, 2 യോഗവാസിഷ്ഠം, 3 ദേവയാനീചരിതം, 4 ബാല ഗോപാലൻ, 5 നചികേതസ്സ്, 6 ധ്രുവമാധവം, 7 ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ, 8 അത്ഭുതപാരണ എന്നീ സംഗീതനാടകങ്ങളും, 9 കെ. കേളപ്പന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചെഴുതിയ ചിത്രാന്തരങ്ങളും (ചില ചെറിയ ഗദ്യഭാഗങ്ങളും), 10 കൂത്താളിനായരുടെ മകൻ സി. അപ്പുക്കുട്ടൻനമ്പിയാരുടെ ആവശ്യം പ്രമാണിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാധാകൃഷ്ണകലാലയം കഥകളി യോഗത്തിലേക്കുവേണ്ടി 1103-ൽ എഴുതിയ ബാലഗോപാലൻ ആട്ടക്കഥ, 11 തിരുവല്ലാ രാമകൃഷ്ണാശ്രമപ്രവർത്തകന്മാരുടെ ആഗ്രഹപൂർത്തിക്കുവേണ്ടി രചിച്ച ശ്രീരാമകൃഷ്ണഗീത, 12 മൂകാംബികാപുരാണം കിളിപ്പാട്ട്, 13 കപിലോപാഖ്യാനം കിളിപ്പാട്ട്, 14 ഇളന്തളിരുകഥം, 15 അമൃതരശ്മി എന്ന പേരിൽ പത്തു കലകളായി (ഭാഗങ്ങളും) പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഖണ്ഡകൃതികഥം, 16 സുദർശനൻ എന്ന ഗദ്യകഥ ഇങ്ങനെ പല വാങ്മയങ്ങളുടെ ജനയിതാവാണ് അദ്ദേഹം. കീചകവധം തുള്ളലിനേയും ഉത്സവചരിതം തുള്ളലിനേയും കണക്കിൽ കൂട്ടേണ്ടതില്ല. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹം 17 മൂകാംബികാഷോഡശീ, 18 അനുഭൂതി മഞ്ജരീ എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു സ്തോത്രങ്ങളും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. 19 ഗീത ഗോവിന്ദത്തിന്റെ രീതിയിൽ വേങ്ങയിൽ ഗോവിന്ദൻനായനാരുടെ ആവശ്യപ്രകാരം എഴുതുവാനാരംഭിച്ച ശ്രീദേവീചരണാമൃതം അഥവാ അമൃതാനന്ദൻ എന്ന ഭാഷാകൃതിയും, 20 ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാഗവതവും പൂർത്തിയായിട്ടില്ല.

കവിതാരീതി:—കുട്ടമത്തു തികഞ്ഞ ഒരു ആസ്തികനും ദേവീഭക്തനും ശ്രീകൃഷ്ണോപാസകനുമായിരുന്നു. ഭാഗവതവും ഭഗവദ്ഗീതയും അദ്ദേഹം പതിവായി പാരായണം ചെയ്തുവന്നു. വിവിധവിഷയങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം സമാർജ്ജിച്ചിരുന്ന വിസ്മയനീയമായ വിജ്ഞാനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിൽ തെളിഞ്ഞുകാണാവുന്നതാണ്. ആ ശിശുകോമളമായ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു സ്ഫുടികനിർമ്മലങ്ങളായ ചിന്തകളല്ലാതെ ബഹിർഗ്ഗമിച്ചിരുന്നില്ല. പ്രാചീനങ്ങളും നവീനങ്ങളുമായ ആശയങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ സമഞ്ജസമായി സമ്മേളിച്ചിരുന്നു. ആധുനികകേരളത്തിലെ ഭക്തകവി എന്നു് അദ്ദേഹത്തെ പറയാറുണ്ട്. അതു പരമാർത്ഥവുമാണ്. എന്നാൽ ഭക്തൻമാത്രമല്ലായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ദേശാഭിമാനം, ഭാഷാഭിമാനം, സമുദായാഭിമാനം ഇത്യാദി വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളും ആ സുഗൃഹീതനാമാവിൽ പ്രകൃഷ്ടമായി പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. രാമകൃഷ്ണപരമഹംസന്റെ ഒരു വിനീതാനുയായിയായാണ് അദ്ദേഹം തന്റെ ജീവിതം നയിച്ചുവന്നതു്. ഒരു സൽകാവ്യത്തിനുവേണ്ട രസഭാവങ്ങളും ശബ്ദാർത്ഥാലങ്കാരങ്ങളും മറ്റും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതു കൃതിയിലും സുലഭമായി നിരീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. നാലഞ്ചു വാക്കു് അദ്ദേഹവുമായി സംസാരിച്ചാൽ ആരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുഹൃത്തുക്കളായ്ത്തീരും. അത്രയ്ക്കു ശാന്തവും വിനീതവും

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മധുരോദാരവുമായിരുന്ന ആ സാത്വികന്റെ പെരുമാറ്റം. പണ്ഡിത പ്രിയമായ കാളിയമർദ്ദനത്തിൽനിന്ന സർവ്വജനപ്രിയമായ അമൃതരശ്മി വരെ അദ്ദേഹത്തിനു് ഉൽപാദിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. നിസർഗ്ഗജമായ വാസനാവൈഭവത്തെ നിരന്തരമായ ഉത്സാഹംകൊണ്ടും നിസ്തന്ദ്രമായ പരിശ്രമംകൊണ്ടും എത്രമാത്രം പോഷിപ്പിക്കാമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യജീവിതം പ്രഖ്യാപനംചെയ്യുന്നു.

കാളിയമർദ്ദനം:—സംസ്കൃതത്തിൽ ധാരാളം യമകകാവ്യങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിലും ഭാഷയിൽ മുക്തകങ്ങളേയുള്ളൂ. യമകശബ്ദം ഞാൻ ഇവിടെ ആര്യാഗീതിവൃത്തത്തിൽ സംഘടിതമായ യമകം എന്ന സങ്കുചിതാർത്ഥത്തിലാണു് പ്രയോഗിക്കുന്നതു്. ആ ന്യൂനത ആദ്യമായി പരിഹരിച്ചതു് കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പാണു്. മറ്റൊരു കവി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ സരണിയിൽ സഞ്ചരിക്കുവാൻ ഇതഃപര്യന്തം ഒരുമ്പെട്ടിട്ടില്ല. അതൃഷ്ണ പ്രയാസമേറിയതാണു് ആ പണി. പതിനെട്ടു വയസ്സുമാത്രമുള്ള ഒരു ബാലപ്രായൻ പദങ്ങളെക്കൊണ്ടു് എങ്ങനെ പന്താടുന്നു എന്ന നാലു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ 127 ശ്ലോകങ്ങളടങ്ങിയ ആ കൃതിയിൽ പ്രസ്പഷ്ടമായി ഭാവുകന്മാർക്കു നിരീക്ഷിക്കാവുന്നതാണു്.

"പാലയ മാമലമങ്കേ ഗണപതിതന്നെത്തരിച്ച മാമലമങ്കേ!
തവ പദനിലയേ വിലയേറീടുന്നതു കൃഷ്ണദ്രോനിലയേ! വിലയേ."

കുട്ടമത്തിന്റെ സംസ്കൃതീകൃതരൂപമാണു് കൃഷ്ണദ്രം.

"അഭ്രത്തോളം തുള്ളിക്കുട്ടം പൊങ്ങിക്കളിച്ചിതോളം തുള്ളി
പ്രിയയൊട്ടു സംഭോഗിക്കും പൊഴുതിതിനാൽ ഞെട്ടി മാനസം
ഭോഗിക്കും."

സംഗീതനാടകങ്ങൾ:—കുട്ടമത്തിന്റെ ഏഴു സംഗീതനാടകങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. അവയിൽ 'ബാലഗോപാല'നാണു് പ്രഥമഗണനീയമെങ്കിലും മറ്റു നാടകങ്ങളും ഉൽകൃഷ്ടങ്ങൾതന്നെ. നചികേതസ്സു കഠോപനിഷത്തിലെ കഥയേയും വിദ്യുച്ഛംഖധ്വനി സാന്ദീപനിയുടെ സന്നിധിയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ഗുരുകുലവാസത്തേയും അത്ഭുതപാരണ ദുർവ്വാസസ്സിനു ദ്രൗപദി നല്കിയ ആതിഥ്യത്തേയും വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിരിക്കുന്നു. എല്ലാ നാടകങ്ങളും അഭിനയയോഗ്യങ്ങളാണു്. പദ്യങ്ങൾ ചുരുങ്ങും. ഗദ്യങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ടു്. അവയ്ക്കുതന്നെയാണു് അധികം ഭംഗിയും. ബാലഗോപാലനിലെ ആറാം രംഗത്തിൽനിന്നു് ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം. അതിനെ പദ്യകോടിയിലാണു് കവി ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതു്.

"ദേവകീംബാഹിതത്തിനുവേണ്ടി നിരാലംബം ജഗദാലംബം
ദേവകിദേവിയിൽനിന്നു പിറന്ന നിരാകാരം മധുരാകാരം

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

താവകവിഗ്രഹമഞ്ജനഖണ്ഡലസദൃണ്ണം ജഗദാപൂണ്ണം
സേവകതിമിരശമപ്രദമീശ! വന്ദേഹം ഗതസന്ദേഹം.''

താഴെക്കാണുന്നതു് ഒരു പാട്ടിലെ ചില വരികളാണു്.

''ഫണിഹണദന്തുരരങ്ഗതലം ഫണമണിഗണമയദീപകുലം
ക്ഷണസുരതാഡിതവാദ്യകുലം കദനിതവിപഞ്ചികസുരമഹിളം
ഝണഝണനിനദിതകിങ്കിണികളകളരണിതകനകമണിനൂപുരകടകം
കമ്രവിസപ്പണഘമ്മപയഃകണരമ്യസുദപ്പണഗണ്ഡതലം
താമ്രപടാപ്പണനമ്രബൃഹൽഫണനിമ്മഥിതോലംബണസപ്പബലം.''

അടിയിൽ ചേർക്കുന്നതു് അതിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണു്.

''ദാരിദ്ര്യമോ വിദുഷി! നിൻ ഗുരു? നിന്നെറ പാഠം
വൈരാഗ്യമോ? തവ ധനം ഹരിഭക്തിതാനോ?
സദാരാജ്യമണ്ടു ഹരിവിഗ്രഹമോ? കൊട്ടത്താൽ—
ത്തീരാത്ത ഭാഗ്യനിധി നിൻ സുതനോ സുശീലേ?''

ബാലഗോപാലൻ ആട്ടക്കഥ:—ഈ ആട്ടക്കഥയുടെ അരങ്ങേറ്റം 1104—ലായിരുന്നു. 'ബാലഗോപാലൻ'നാടകത്തിൽ ബാലഗോപാലൻ എന്നൊരുണ്ണിയെ വിധവയായ ആ ഉണ്ണിയുടെ അമ്മ സുശീല എന്ന ഗോപസ്ത്രീ പാഠശാലയിലേക്കു് അയയ്ക്കുന്നതുമുതലുള്ള കഥ ആരംഭിക്കുന്നു. സുശീല ദരിദ്രയെങ്കിലും ചാരിത്രവതിയായ ഒരു സ്ത്രീരത്നമായിരുന്നു. ഭക്തിശാലിനിയായ ആ സാധ്വിയുടെ ഉപദേശത്താൽ മകന്റെ മുന്നിൽ ഭഗവാൻ ബാലഗോപാലൻതന്നെ പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കുന്നു. ആ ഭക്തവത്സലൻ അക്ഷയപാത്രരൂപത്തിൽ ഒരു നെയ്യടം ബാലന്റെ കയ്യിൽ കൊടുക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിലാണു് അതിലെ ഇതിവൃത്തത്തിന്റെ പുരോഗതി. ആ രൂപത്തിൽ ആട്ടക്കഥയ്ക്കുവേണ്ട പല മാറ്റങ്ങളും വരുത്തിയാണു് പ്രസ്തുതകൃതിയുടെ നിബന്ധനം. ദേവേന്ദ്രൻ, ഇന്ദ്രാണി, നാരദൻ, ധൂമ്രാക്ഷി (കരി), സുദർശനം (ചുവന്നതാടി), ജാംബവാൻ (വെള്ളത്താടി) ഈ പാത്രങ്ങളെ സമുചിതമായ രീതിയിൽ അതാതു സ്ഥാനത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്ലോകങ്ങളിൽ അധികവും ഭാഷയാണു്. പദ്ധതി പ്രായേണ ആകർഷകങ്ങളായിട്ടുണ്ടു്.

''പൈന്തേൻവാണീ! പറകെന്താണീപ്പാഴ്മാലിന്ദ്രാണീ!
ശാന്തേ! നിർജ്ജരകുലനിധാനേ! (പൈന്തേൻ)

മഞ്ഞു പൊഴിഞ്ഞഴലേറ്റതിവേലം
മഞ്ജുളകമലംപോലിതുകാലം
കുഞ്ജരഗാമിനി! നിൻമുഖമതുലം
കുണ്ഠതയേല്പാനെന്തൊരു മൂലം? (പൈന്തേൻ)''

ഇത്യാദി ഭാഗങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കിളിപ്പാട്ടുകഥ:—മൂകാംബികാപുരാണത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം മൂകാംബികാക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യംതന്നെ. അതിൽ മൂന്നധ്യായങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കപിലോപാഖ്യാനത്തിലെ വിഷയം ഭാഗവതം തൃതീയസ്കന്ധത്തിൽ അന്തർഭൂതവും കർദ്ദമപ്രജാപതിയുടെ പുത്രനായ കപില മഹർഷി സ്വായംഭുവമനുവിന്റെ പുത്രിയും തന്റെ മാതാവുമായ ദേവഹൂതിക്കു നല്കുന്ന ജ്ഞാനോപദേശവുമാണു്. അതിൽ പന്ത്രണ്ടു് അധ്യായങ്ങളുണ്ടു്. ഒന്നാമധ്യായത്തിൽനിന്നാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്ന വരികൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നതു്.

"ഓരോരോ വ്യക്തികൾക്കുമുണ്ടല്ലോ നിജസ്വാത—
ന്ത്യാരോഹണത്തിന്നിച്ഛ ചിന്തിക്കിൽ പ്രപഞ്ചത്തിൽ.
ഉറുമ്പുമതിനെക്കാൾച്ചെറുകീടങ്ങൾപോലും
കുറുമ്പു കാണിപ്പൂ തൻസ്വാതന്ത്ര്യവിഘാതത്തിൽ.
സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുകീഴായിച്ഛയുമിച്ഛയ്ക്കാത്ത
പൂതസൗഖ്യവും കിട്ടാൻ യതിപ്പൂ ജന്തുവൃന്ദം."

അമൃതരശ്മി:—അമൃതരശ്മി എന്ന ഗ്രന്ഥപരമ്പര കൂട്ടമത്തിന്റെ ഖണ്ഡകൃതികളുടെ സമാഹാരമാണു്. അതിൽ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിലും ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിലും വർണ്ണനാത്മകങ്ങളായും തത്ത്വോപദേശങ്ങളായും പ്രാചീനരീതിയിലും നവീനരീതിയിലും കവി പല അവസരങ്ങളിലുമായി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒട്ടുവളരെ കൃതികൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. ആകെ എട്ടു ഭാഗങ്ങളേ ഇതുവരെ പുറത്തു വന്നിട്ടുള്ളൂ. വിഷയവൈവിധ്യം കൊണ്ടെന്നപോലെ വിശിഷ്ടഭാവനാപരമ്പരകൊണ്ടും ഓരോ ഭാഗവും സഹൃദയന്മാരെ ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നു. അനേകം ദേശീയഗാനങ്ങളും ഇക്കൂട്ടത്തിലുണ്ടു്. എല്ലാമാതിരിയിലുമുള്ള കവനങ്ങൾക്കും ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തുകാണിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലെങ്കിലും രണ്ടുമൂന്നു ഭാഗങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

"ഹാ! ഭാരതം നമ്മുടെ മാതൃഭൂമി
കരഞ്ഞതാരാരെ നിനച്ചുകൊണ്ടോ
പരേതരാ നാലു മഹാശയന്മാർ
താരങ്ങളായ്നില്പിതു വാനിടത്തിൽ.

കുതിച്ചു ഞാനങ്ങു പുറത്തിറങ്ങീ
കണ്ണിന്നുമുൻപേ കരം വാനിലെത്തീ,
നഭസ്സിൽ നിന്നീടിനൊരാൾത്തിരക്കി—
ലന്നാലുപേരെത്തിരയാൻ തുടങ്ങീ."

(നാലു നക്ഷത്രങ്ങൾ)

ആ നാലു പേർ സെൻഗ്രപ്ത, ആനിബസൻറ്, ററി. എം. നായർ, വിട്ടൽഭായി എന്നീ മഹാശയന്മാരാണു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

''തരുനിരകളയന്ന വാനിൽ മുട്ടി–
പ്പുരുഷത വിട്ടു വിടന്ന പന്തലായി,
ഒരുമയൊട്ടു വിരിച്ചു നല്ല തങ്ക–
ക്കുറികളെയും നിഴലായ നീലവസ്ത്രം.
അലിവൊട്ടു ചെറുതൈകളെത്തലോടീ
വലിയ മരങ്ങാം തളിത്ത ശാഖയാലേ,
കലിതകുതുകമശ്രുപോലെ പുഷ്പാ–
വലികളുതിർത്തു പുണർന്ന ഗാഢഗാഢം.

ചുണയെഴുമിളമാൻകിടാവിനെപ്പോയ്–
പ്പുണരുകയായ് പുലി ജാതിവൈരമെന്യേ,
തൃണതതികളിൽ മേഞ്ഞിടുന്നൊരേണീ–
ഗണമൊട്ടു ചേരുകയായ് നരിക്കിടാങ്ങാം.''

(ഗരുഡവാഹനൻ)

''നൂതനമാമനാസക്തിയോഗത്താൽ
ഗീതയിൽച്ചെന്നൊരർത്ഥം വെളിവാക്കി;

പൂതമാക്കി 'ഹരിജന'നാമത്താൽ
നാഥഗാന്ധിയധഃകൃതവർഗ്ഗത്തെ.

മാമുനിമാരും കൂപ്പി സ്തുതിക്കുന്ന
മാധവ! തവ ക്ഷേത്രത്തിലേറുവാൻ

മാനസികമാം സംസ്കാരശുദ്ധിതാൻ
മാനവർക്കു മണിവിളക്കെപ്പൊഴും.

അതു സംസ്കാരശുദ്ധി കലർന്നവ–
രെതുയുണ്ടായധഃകൃതവർഗ്ഗത്തിൽ!

നന്ദനെന്ന പായൻ ചിദംബരം–
തന്നിലീശനെക്കണ്ടില്ലയോ പുരാ?'' (പതിതപാവനൻ)

ആഘ്സംസ്കാരത്തിൽ അടിയുറച്ച വിശ്വാസവും അളവറ്റ ആദരവും കുറപ്പിനുണ്ടായിരുന്നു. ആ സംസ്കാരത്തിന്റെ മർമ്മം ശരിക്കു ഗ്രഹിച്ചതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് അദ്ദേഹത്തിനു നമ്മുടെ പൂർവ്വന്മാരുടെ പുരോഗമനംതന്നെ

''മുന്നോട്ടു പോക നാം മുന്നോട്ടു പോക നാം
മുന്നോട്ടു പോക നാം ലോകരേ! നിർഭയം.
കുന്നോ കുഴികളോ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽക്കണ്ടു
പിന്നോക്കമേതും തിരിക്കേണ്ട നാം പദം''

എന്നു് ഏറ്റുപാടുവാൻ യാതൊരു വൈമുഖ്യവും തോന്നാത്തതു്. കിരാതഭില്ലി കിളിമാന്നൂർ - ചിത്രമെഴുത്തു കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഒരു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചിത്രം കണ്ടു് എഴുതിയതാണു്. അതിൽ അർജ്ജുനനു പാശുപതാസ്ത്രം ദാനംചെയ്യുവാൻ ആവിർഭവിച്ച കിരാതരുദ്രനേറയും ത്രിതാദേവിയുടേയും പ്രത്യുദ്ഗ്രവർണ്ണനയും കിരാതകഥാകഥനവും അടങ്ങീട്ടുണ്ടു്.

മൂകാംബികാകടാക്ഷമാല:—അകാരാദിക്രമത്തിൽ ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതവൃത്തത്തിൽ കവി അവസാനകാലത്തു രചിച്ച ഈ സ്തോത്രം ലകാരംകൊണ്ടു് ആരംഭിക്കുന്ന നാല്പത്തിമൂന്നാം ശ്ലോകം കഴിഞ്ഞു മുന്നോട്ടു നീങ്ങീട്ടില്ല. അതിൽനിന്നുകൂടി ഒരു ശ്ലോകം ചേർക്കാം.

"ഫാലം ഫാരു ലലന്തികാവിലസിതം ബാലേന്ദുമൗലിസ്ഥലം
ലോലംബാളകചുംബികുണ്ഡലമലസൽകസ്തൂരികാസുന്ദരം
നീലത്താമരലോചനം നിഖിലനിർമ്മാണത്തിൽ നിഷ്ണാതമാം
ഭൂലാസ്യങ്ങളുമംബ! കാണണമെനിക്കാനന്ദസന്ദായകം."

യോഗവാസിഷ്ഠം:—കുട്ടമത്തും കൂട്ടുകാരായ രണ്ടു സുഹൃത്തുക്കളും ചേർന്നു വൃത്താനുവൃത്തമായി തർജ്ജമചെയ്തുതുടങ്ങിയതു വരവൂർ ശാമുമേനോനും മറവും വിവർത്തനംചെയ്തിട്ടുള്ള ലഘുയോഗവാസിഷ്ഠമല്ല; ബൃഹദ്യോഗവാസിഷ്ഠംതന്നെയാണു്. അതിനെ വാസിഷ്ഠമഹാരാമായണം എന്നും പറയാറുണ്ടു്. ഉൽപത്തിപ്രകരണത്തിലെ അൻപതൊന്നാം സർഗ്ഗത്തിന്റെ അവസാനംവരെയേ ആ തർജ്ജമ പുരോഗമിച്ചിട്ടുള്ളു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സൂചിക

നാലാം വാല്യം

(വശം 1 മുതൽ 750 വരെ)

അംബരീഷചരിതം (ആട്ടക്കഥ) 15
അംബരീഷചരിതം (കാട്ടൻതുള്ളൽ) 298, 299
അംബരീഷചരിതം (കൈകൊട്ടിക്കളി ക്ഷാട്ട°) 633
അംബരീഷചരിതം (സംസ്കൃതം) 186, 189, 190
അംബാഷ്ടകം (ഭാഷ) 553, 558
അംബോപദേശം (മണിപ്രവാളം, ഒറവങ്കര) 317, 505
അംബോപദേശം (മ. പ്ര., കഞ്ഞി ക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ) 361
അംബോപദേശം (മ. പ്ര., കൊച്ചുണ്ണി ത്തമ്പുരാൻ) 317, 335, 344
അംബോപദേശം (മ. പ്ര. നട്ടുവത്ത മ്മൽ) 317, 490, 491
അംബോപദേശം (മ. പ്ര., വെണ്മണി മഹൻ) 314, 317
അംബോപദേശം (മവേലിക്കര ഉദയ വർമ്മതമ്പുരാൻ) 542, 543
അംബോപദേശം(വലിയ രാമനിളയതു°) 534
അംശുമതിധർമ്മഗ്രഹം (നാടകം) 741, 742
അകത്തൂട്ട് ദാമോദരൻ കർത്താവു° 288
അകവൂർ ചാത്തൻ (കാവ്യം) 509, 512
അങ്കബർ (ഇംഗ്ലീഷ്°) 401
അങ്കബർ (ഡച്ച്°) 401
അങ്കബർ (മലയാളം) 401, 410, 430
അക്രൂരഗോപാലം (നാടകം) 490
അക്ഷയപാത്രം (നാടകം) 482
അക്ഷയപാത്രം (വ്യായോഗം) 529, 530
അക്ഷയപാത്രവ്യായോഗം (ഭാഷ) 530, 532
അഗണിതം - 291, 292
അഗസ്ത്യഭട്ടൻ 439
അങ്ഗദസന്ദേശം 587
അച്ചൻകണ്ടത്തു° നമ്പിയാർ 98
അച്യുതൻനായർ, കെ. വി. 443
അച്യുതക്ഷണിക്കർ, വേർക്കോട്ട° 257
അച്യുതക്ഷിഷാരടി, തൃക്കണ്ടിയൂർ 278
അച്യുതമേനോൻ, കാത്തുള്ളിൽ 98, 306, 307, 319, 320, 332, 351, 464, 498—500, 626
അച്യുതമേനോൻ ടി. സി. 463, 732
അച്യുതമേനോൻ സി. പി. 313, 366 368, 369, 404, 450, 457—469, 493, 508, 509, 519, 573, 604, 637
അച്യുതവാരിയർ, ഏറാത്തു° 664
അജാമിളമോക്ഷം (ഒട്ട. കു. കൃ. മേ.) 496, 516, 518
അജാമിളമോക്ഷം (കുണ്ടൂർ. നാരാ. മേ.) 314, 509, 511
അജാമിളമോക്ഷം (നാടകം. ദാമോ. നമ്പൂ) 530, 531
അജാമിളമോക്ഷം (വെണ്മണിമഹൻ) 311
അജാമിളോപാഖ്യാനം (സം) 12, 15
അജ്ഞാതവാസം (ആ. ക. വെണ്മണി മഹൻ) 314
അജ്ഞാതവാസം (നാടകം, കുട്ടിക്കുഞ്ഞി തങ്കച്ചി) 250, 253
അജ്ഞാതവാസം (നാടകം, കൊച്ചുണ്ണി ത്തമ്പുരാൻ) 335, 345
അജ്ഞാനകഠാരം 178,255
അഞ്ചടി 151
അഞ്ചടികഥം (ലഘുകൃതി) 283
അതിമോഹം (നാടകം) 314, 322, 323, 328, 329.
അതിനിയം 127
അത്തച്ചമയം (കുറത്തിഷാട്ട°) 527
അത്തച്ചമയസപ്തതി 588
അത്ഭുതപാരണ 744—746
അത്ഭുതരാമായണം (കി. പാ. കൊ. കൃ. കൃ. ത.) 362
അത്ഭുതരാമായണം (കി. പാ. ശാമുമേനോൻ)614,615
അത്ഭുതരാമായണം (ഭാഷാനാടകം) 482, 711, 712,
അത്ഭുതരാമായണകഥാസംഗ്രഹം (ഗദ്യം) 479

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അദ്ധ്യാത്മരാമായണം (കി. പാ) 27, 281, 295, 510
അദ്ധ്യാത്മരാമായണം (കൊ. ശങ്കുണ്ണി) 588, 592, 598
അദ്ധ്യാത്മരാമായണം (സംസ്കൃതം) 510, 592, 656
അദ്ധ്യാത്മരാമായണസഭാചാരങ്ങൾ 221, 225
അദ്വൈതാനന്ദൻ (കി. പാ) 213—215
അനംഗജീവനം (ഭാണം) 334, 341
അനന്തനാരായണ അയ്യർ റാവി. പി. 620
അനന്തൻനായർ. ടി. വി., ബി. എ. ബി. എൽ. 514
അനന്തപുരത്തു രാജരാജവർമ്മ മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാൻ 436
അനന്തരാമശാസ്ത്രികൾ 189,242
അനഘരാഘവംനാടകം (തർജ്ജമ) 665
അനാഗസ്തോത്രം 505
അനുഭൂതിമഞ്ജരി 745
അനുമോദനമാല (ഭാഷ) 479
അനോളൊജി ഓഫ് റിലീജിയൺ 1 (Analogy of religion) 88
അന്തർഗ്ഗതശതകം 663
അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ അപരാധം 515, 517
അൻപത്തിനാല്വദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകൾ 27,164
അന്യാപദേശം (സം) 334,354.407
അന്യാപദേശദ്വാസപ്തതി 186,191
അന്യാപദേശമാല 545,547
അന്യാപദേശവിവർത്തനം 407, 421, 426, 427
അന്യാപദേശശതകം (മാവേ. ഉദ. ത.) 542.
അന്യാപദേശശതകം (സം., രവി വർമ്മ) 485
അന്യാപദേശശതകത്തിന്റെ അവതാരിക 12, 15, 407
അന്യാപദേശശതക വ്യാഖ്യാനം 23,407
അപ്പൻ (രാമവർമ്മ) തമ്പുരാൻ 459, 466, 509
അപ്പാദീക്ഷിതർ 189
അപ്പാശാസ്ത്രി പാലക്കാട് 205, 206
അപ്പുനെടുങ്ങാടി. ടി. എം. 441, 443, 459
അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം (ഭാ., കുഞ്ഞിക്കു. ത) 362
അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം(ഭാ., കേരളവർമ്മ) 124, 263, 345, 382, 462, 463, 510, 553, 602
അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം (സം) 382, 402, 410, 413, 510
അഭിനന്ദമഹാകവി 381
അഭിമന്യുത്ഭവം (നാടകം) 530
അമരം ബാലബോധിനി 271
അമരകോശം 265, 272, 296, 577, 578, 580
അമരകോശം (ബാലപ്രിയാവ്യാഖ്യാസഹിതം) 271
അമരകോശപ്രദീപിക 143
അമരുകശതകം (ഭാഷാ. വ്യാഖ്യാനസഹിതം) 271
അമരുകശതകം (മണിപ്രവാളം) 406 409, 421, 424, 427, 443
അമരുകശതകം (സം) 406, 424
അമൃതമഥനം 411
അമൃതരശ്മി (ഖണ്ഡകൃതികൾ) 743, 745, 746, 748
അമൃതാഹരണം (പാറ. തു.) 628
അമ്പലപ്പുഴ മാധവപ്പൊതുവാൾ 688
അമ്പാടി കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പൊതുവാൾ 9, 87, 319
അമ്പാടി നാരായണപ്പൊതുവാൾ 359
അമ്മുണ്ണിമേനോൻ 626
അയോദ്ധ്യാകാണ്ഡം (ഗാഥ) 361
അയ്മനം പി. ജോൺ 141
അയ്യപ്പൻപിള്ള. ബി. എ. 590
അയ്യാത്തുരശാസ്ത്രികൾ 482
അയ്യഴി ജയന്തൻനമ്പൂരി 45, 58
അരിപ്പാട്ട് കൊച്ചുഗോവിന്ദവാരിയർ 9, 82
അരിപ്പാട്ട് കൊച്ചുപിള്ള (ശങ്കര) വാരിയർ 9, 27, 28, 82, 124, 249
അരിപ്പാട്ട് രാമവാരിയർ 9, 85, 86
അരിസ്റ്റോട്ടിൽ 128, 178
അരുണാചലമാഹാത്മ്യം (കി. പാ) 706
അരുവിപ്പുറം സ്ഥലമാഹാത്മ്യം 235
അർജ്ജുനൻ (ഗദ്യം) 588
അർത്ഥപ്രകാശിക 274
അർത്ഥവിമർശിനി 157, 159, 161, 165
അർത്ഥാലങ്കാരം (കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ) 362
അർത്ഥാലങ്കാരം (കേശവൻവൈദ്യൻ) 231, 232
അലങ്കാരരത്നപ്പണം (ഭാ) 611
അലങ്കാരദീപിക 562, 564, 565
അലങ്കാരമാല 335, 354
അലങ്കാരശാസ്ത്രം 177
അലമ്മേനകാനാടകം 611
അവസരോക്തിമാല 688, 696
അവിനാശിഎഴുത്തച്ഛൻ കെ. വി. 703

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അവിവേകചരിതം നാലുവൃത്തം (കൈ. പാ) 478
അശ്വതിതിരുനാൾ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 289
അശ്വത്ഥഗണനാഥാഷ്ടകം 186, 187
അഷ്ടകമാലിക (ശോണാദ്രീശസ്തോത്രം, പാരമേശ്വരരഹസ്യിക) 116, 117
അഷ്ടപദി (ഭാഷ) 99, 101, 403
അഷ്ടപദി (ഭാഷാവ്യാഖ്യാനസഹിതം) 271
അഷ്ടപദി (സം) 12, 15, 101
അഷ്ടപദിയാട്ടം 279
അഷ്ടമീഷ്നാന 168
അഷ്ടമീയാത്ര 490, 492
അഷ്ടമീരോഹിണീ മാഹാത്മ്യം (കി. പാ., ഇക്കുഅമ്മത്തമ്പുരാട്ടി) 628, 630
അഷ്ടമീരോഹിണിമാഹാത്മ്യം (കൈ. പാ:, കേ. കോ. തമ്പു) 421, 427
അഷ്ടാംഗസാരം 277
അഷ്ടാംഗഹൃദയം (ഭാവപ്രകാശവ്യാഖ്യാന സഹിതം) 221
അഷ്ടാംഗഹൃദയം (ഭാഷാശ്ലോകങ്ങൾ) 231
അഷ്ടാംഗഹൃദയം (സം) 32, 156, 158, 162, 231, 234, 277, 281, 489, 544, 553, 584, 685
അഷ്ടാംഗഹൃദയം (സാരാർത്ഥപ്പുണർത്തുന്ന വ്യാഖ്യാനസഹിതം) 271
അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിന്റെ രോഗാധ്യായം വരെയുള്ള ഭാഗത്തിനു ഭാഷാനുവാദം 235
അഷ്ടാംഗഹൃദയവ്യാഖ്യാ 553
അഷ്ടാദ്ധ്യായി 156, 173, 174, 331
അസംബന്ധം 722
അഹല്യാമോക്ഷം (ആ. ക.) 542, 543
അഹല്യാമോക്ഷം (ക. തു) 737
അഹല്യാമോക്ഷം (കൈ. പാ) 35, 42
അഴകത്തു നാരായണക്കുറുപ്പ് 655, 656
അഴകത്തു പത്മനാഭക്കുറുപ്പ് 216, 654, 659
അഴകത്തു വിദ്വാൻകുറുപ്പ് 213, 214
അറബിക്കഥ (Kamaralzanean and princess budur) 124
അറബിക്കഥ (ആനന്ദാമൃതസാഗരം) (കി. പാ) 221, 224

ആ

ആ പാരുഭ്രഷണം 650
ആട്ടലനമ്പൂരി 200
ആത്മകഥാസംക്ഷേപം (കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി) 173
ആത്മകഥാസംക്ഷേപം (പാച്ചുമൂത്തതു്) 159, 167
ആത്മബോധം (പാന) 361
ആദിത്യഹൃദയം 280, 281
ആനന്ദപഞ്ചരം (സം) 542
ആനന്ദപുരം 709
ആനന്ദരാമായണം (കി. പാ) 499
ആനന്ദവല്ലീശതകം 662
ആനന്ദാമൃതസാഗരം (അറബിക്കഥ. കി. പാ) 223
ആനിബസന്റ് 748
ആഭോണകമാല 194
ആയയും മകനും 145
ആയയും മതാമ്മയും (തർജ്ജമ) 144
ആയില്യം തിരുനാൾ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ, ലക്ഷ്മീപുരം, 550, 551, 554
ആയില്യംതിരുനാൾ ജന്മർക്ഷമഹം (പദ്യം) 60
ആയില്യംതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു 1, 2, 24, 60, 90, 91, 119, 129, 138, 157-159 161, 166, 168, 175, 183, 184, 188, 189, 191,—193, 250, 251, 256, 259, 326, 392—396, 403, 412, 413, 417, 420, 434, 546, 603, 632, 633, 656
ആരോഗ്യകല്പദ്രുമം (ബാലചികിത്സ) 271
ആരോഗ്യരക്ഷോപായം 430
ആരോഗ്യസ്നാനം 489
ആക്കിമിഡിസ് 128
ആച്ചുഡിക്കണ് ഉമ്മൻ (മാമൻ ഉമ്മൻ) 180, 181
ആച്ചുഡിക്കണ് കോശി 144
ആർദ്രാമഹോത്സവചമ്പു 668
ആർദ്രാപ്രബന്ധം കാവ്യം 709
ആര്യവൈദ്യശാലാജൂബിലിവിജയം 714
ആര്യസങ്കേതസംഗ്രഹം 711
ആര്യാശതകം (ഇക്കാവമ്മ) 635, 636
ആര്യാശതകം (ഇലത്തൂർശാസ്ത്രി) 186
ആര്യാശതകം (കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ) 360
ആര്യാശതകം (ഭാ; മാവേ. ഉദ. ത.) 553, 556, 559
ആര്യാഷ്ടോത്തരശതകം (ആര്യാശതകം) 186, 187
ആലത്തൂർ അനുജൻ (കൃഷ്ണൻ) നമ്പൂരിഷാട് 513, 642, 643
ആൽഫ്രെഡ് (ഏകാങ്കനാടകം) 408
ആശൗചദശകം 34
ആശൗചദീപകം 39
ആശൗചദീപകവ്യാഖ്യാ 34, 35, 37

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ആശൗചഷോഡശകം 34
ആശ്ചര്യചൂഡാമണി (ഭാ. നാ) 362, 382, 383, 462, 607, 681
ആശ്ചര്യചൂഡാമണി (സം) 365, 382
ആസന്നമരണചിന്താശതകം (കെ. സി. കേ. പി.) 686
ആസന്നമരണചിന്താശതകം (കൊ. ശങ്കുണ്ണി) 587, 588
ആസന്നമരണചിന്താശതകം (മൂല്യർ. എസ്. പദ്മ. പണി) 686, 687
ആസ് യൂ ലൈക്കിറ (As you like it) -129
ആത്മമാറാട്ടം (തർജ്ജമ) or ഒരു നല്ല കേളിസല്ലാപം 138, 143, 264, 455
ആറന്മുളവിലാസം (മ. പ്ര.) 246, 247
ആറൂരടിതിരി-32, 42, 331
ആറകാൽ ശങ്കരക്കിള്ള 62, 64, 185, 205, 620

ഇ

ഇംഗ്ലണ്ടുചരിത്രം 429
ഇംഗ്ലീഷുനിഘണ്ടു (വെബ്സ്റ്റർ) 177
ഇംഗ്ലീഷ് മലയാളം ഡിക്ഷണറി (ബെയിലി) 133
ഇക്കണ്ടവാരിയർ 473
ഇക്കാവമ്മ (തോട്ടയ്ക്കാട്ട്) 465, 481, 612, 633
ഇക്കുഞ്ഞമ്മ (സുഭദ്ര)ത്തമ്പുരാൻ (കൊച്ചി) 627, 714
ഇത്തമ്മർ രവിവമ്മ മൂത്ത കോയിത്തമ്പുരാൻ 540, 542
ഇൻഡ്യൻ ആൻറിക്വറി (Indian Antiquity) 151
ഇൻഡ്യൻ സ്റ്റേറ്റ്സ്മേൻ(Indian Statesman) 127
ഇൻഡ്യാചരിത്രം (ഇംഗ്ലീഷ്) 142
ഇൻഡ്യാചരിത്രം (ഭാഷ) 142, 397, 429
ഇൻഡ്യാവിവരണം (ഒന്നും രണ്ടും ഭാഗങ്ങൾ) 430
ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം (ആ. ക.) 85, 86
ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം (കാ. തു.) 289
ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം (കൈ. പാ.) 35
ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം (ഭാഷാഗദ്യം) 473
ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം (നാടകം) 482
ഇന്ദുലേഖാനാടകം 722, 724, 725
ഇന്നത്തെ ലോകം 705
ഇമ്പിച്ചൻഗുരുക്കൾ 277
ഇരയിമ്മൻതമ്പി 2, 9, 21, 22, 25, 27, 28, 47, 53, 64-80, 97, 248, 249, 253
ഇരയിമ്മൻതമ്പുരാൻ (ഗോമതീവിലാസൻ) 25, 60, 120, 122, 182, 197, 205, 207, 254, 392, 393, 403, 408, 469, 569, 575, 654, 655, 666, 667
ഇലത്തൂർ സുന്ദരരാജയ്യങ്കാർ ശാസ്ത്രീകം 197
ഇലത്തൂർ സ്ഥലപുരാണം (ശ്രീധർമ്മസംവർദ്ധിനീ മാഹാത്മ്യം) 186
ഇളന്തളിരുകം 745
ഇളമന കല്യാണിഅമ്മ 645
ഇളയിടത്തു തെക്കോട്ടു മൂസ്സതു് 320
ഇളയിടത്തു ഭട്ടതിരി 49,50
ഇളേടത്തു തെക്കോട്ടു നാരായണൻ മൂസ്സതു് 489
ഇളേടത്തു തെക്കോട്ടു് ഇട്ടിരി മൂസ്സതു് 489,522

ഈ

ഈസോപ്പിന്റെ കഥകം (തർജ്ജമ) 29, 124
ഈസോപ്പിന്റെ സാരോപദേശ കഥകം 285

ഉ

ഉച്ചിഷ്ടഗണപതികം (തമിഴ്) 611
ഉണ്ണായിവാരിയർ 69, 173, 220, 239, 296, 543
ഉണ്ണിനമ്പി (മാസിക) 643, 644
ഉണ്ണിരിക്കുട്ടിവൈദ്യൻ 281, 282, 286
ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം 408
ഉത്തരബ്രഹ്മവിദ്യാസാരം 198
ഉത്തരയാത്ര 714
ഉത്തരരാമചരിതം (കാവ്യം) 334, 336, 341, 342
ഉത്തരരാമചരിതം (ഗദ്യനാടകം) 263
ഉത്തരരാമചരിതം (ഭാ. നാ., എടമന കൃഷ്ണൻ എമ്പ്രാന്തിരി) 464
ഉത്തരരാമചരിതം (ഭാ. നാ., ചാ. മന്നാടിയാർ) 462, 534, 604, 605, 607, 608, 609
ഉത്തരരാമചരിതം (ഭാ. നാ., നടുവത്തു മഹൻ) 493, 494
ഉത്തരരാമചരിതം (ഭാ. നാ., സി. പി. അച്യുതമേനോൻ പ്രഭൃതികം) 464, 465
ഉത്തരരാമചരിതം (സം. നാ.) 592, 608, 609
ഉത്തരരാമായണം (ഗദ്യം) 136
ഉത്തരരാമായണം (കി. പാ) 151, 153
ഉത്തരാസ്വയംവരം (ആ. ക.) 66, 68, 253

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഉത്തരാസ്വയംവരം (കാ. തു.) 286
ഉത്താലൻ (കതെല്ലോ തർജ്ജമ) 454
ഉത്രംതിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ 1, 23, 32, 58, 67—69, 78, 82, 85, 86, 90, 98, 99, 116, 119, 120, 126, 129, 157, 167, 182, 183, 188, 196, 231, 249, 256, 262, 392, 432, 433, 437—439, 529, 570, 632
ഉത്സവപ്രബന്ധം (ഉത്സവവർണ്ണന പ്രബന്ധം) 12, 16
ഉത്സവചരിതം (തുള്ളൽ) 743, 745
ഉദയചരിത്രം 730
ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാൻ മാവേലിക്കര 363
ഉദയാർദ്ധയാത്രം 538, 539
ഉദയാലങ്കാരം 480, 482, 719, 722, 723
ഉദ്ദണ്ഡശാസ്ത്രികൾ 381
ഉദ്യാനവിരുന്ന് 650—653
ഉപകോശ (കണ്ടൂർ പ്രഭൃതികൾ) 509, 516
ഉപകോശചരിതം (കാവ്യം) 287
ഉപദേശമുക്താവലി 475, 478
ഉപദേശശതകം 493
ഉപനിഷദ്വ്യാഖ്യാനം 134
ഉപന്യാസങ്ങൾ 139
ഉഷോത്ത് കണ്ണൻ 276—278, 281
ഉമാവിവാഹം (നാടകം) 335, 345, 346
ഉമ്മൻ പിലിഷോസ് ആശാൻ, 143, 144, 264, 455
ഉമ്മാപവ്വം 178
ഉവ്വശീസ്വയംവരം (ആട്ടക്കഥ) 27, 29
ഉഷാകല്യാണം (ഭാഷ) 553, 555
ഉഷാനിരുദ്ധം (സം. നാ.) 732
ഉഷാനിരുദ്ധനാടകം 737, 741
ഉഷാപരിണയം 49
ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ 428, 509, 548, 552, 673, 681
ഉഴത്തിര കഞ്ഞൻവാരിയർ എം. 712

ഋ

ഋഗ്വേദം 269
ഋതുവർണ്ണനം 545, 549, 550

എ

എം. ആർ. നായർ 443
എക്കണത്തു കയ്യാൾ 290, 291
എച്ച്. എച്ച്. വിൽസൺ 133, 135, 142
എടമനകൃഷ്ണൻ എമ്പ്രാന്തിരി 464
എഡ്വേഡ് വിജയം (സം. നാ.) 650
എണ്ണക്കാട്ട രാജരാജവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 561
എഫ്. സ്മിഗ്ഗ് 134
എബ്രായിക്കുട്ടി നാടകം 454, 455
എരുവയിൽ എം. ചക്രപാണിവാരിയർ 320, 321, 610
എ ഹാൻഡ് ബുക്ക് ഓഫ് ട്രാവൻകോർ 177
(A handbook of travancore)
എഴുത്തച്ഛൻ 147, 173, 208, 209, 263 269, 295, 343, 385, 444, 467, 498, 500, 606, 610, 616
എഴുവത്തു നാണുക്കുട്ടിമേനോൻ 209 606, 616

ഏ

ഏകാദശീമാഹാത്മ്യം 151
ഏകാവലി 10
ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ (മാനവിക്രമൻരാജാ) 387, 388, 409, 412, 431, 450, 472, 482, 529, 698, 702, 707
ഏറുമാന്നൂർസ്തോത്രം 645, 646
ഐതിഹ്യമാല 588, 593, 600, 601

ക

കടി (പച്ചമലയാളകൃതി) 368
കടവിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ 496, 513, 615, 622, 623, 672, 690, 693, 694.
കടവിൽ ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോൻ 513, 615, 622
കതെല്ലോ 362, 382, 383
കന്നാംപാഠം 429
കരാസ്യൻ (Horace) 178
കള്ള കഥ 522—524
കരു കറുത്ത പൂച്ച 599
കരു ചരിത്രപാഠപുസ്തകം 429
കരു താരാട്ട് (കെ. വി. കൃഷ്ണൻ) 650, 651
കരു താരാട്ട് (മന്നാടിയാർ) 604, 606
കരു താലോലക്കാട്ട് 553, 554
കരു നല്ല കേളിസല്ലാപം, ആത്മമാറാട്ടം 138
കരു പതിവ്രതയുടെ കഥ 516
കരു പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടരുടെ വധം 515, 517
കരു പ്രാർത്ഥന 714
കരു ഭാഷാശ്ലോകം (കുഞ്ഞനുക്കുറുപ്പ്) 742
കരു ഭാഷാശ്ലോകം (കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പ്) 730
കരു മാരൻപാട്ട് 235

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഒരു മിടുക്കൻ 534
ഒരു മുക്തകം (ദാമോദരൻ നമ്പൂരി) 531
ഒരു മുക്തകം (നെയ്ക്കല്ലൂർ കേ. വ. തമ്പുരാൻ) 668
ഒരു മുക്തകം (വാസുണ്ണിമൂസ്സത്°) 703
ഒരു മുക്തകം (ശങ്കരനാരായണജ്യോത്സ്യർ) 64
ഒരു രാത്രി (കടുവിൽ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ) 520
ഒരു രാത്രി (കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ) 509, 512
ഒരു വഞ്ചിപ്പാട്ട° 656
ഒരു വാതിൽ തുറപ്പാട്ട° 435
ഒരു വിദ്യ (കാവ്യം) 509, 512
ഒരു സ്വപ്നം 534
ഓവിദ്യൻ (ovid) 178
കാവുങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരി (രാജൻ) 306, 307, 312, 317, 320, 333, 356, 357, 373, 464, 497, 502
കാവുങ്കര ശങ്കരൻനമ്പൂരി 673
കാരശ്ലോകങ്ങൾ (ഇരിയിമ്മൻതമ്പി) 68, 76
കാരശ്ലോകങ്ങൾ (കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പൊതുവാൾ) 96, 97
കാടനത്തനം (വ. പാ.) 254
കാണവൃത്തം 700, 702, 703
കാണാഘോഷം വഞ്ചിപ്പാട്ട° 239.
കാദനവനേശ്വരവിജയം (നാടകം) 475, 477

കം

കംസൻ (കാവ്യം) 361, 367, 375, 376
കംസവധം (ആ. ക., അം. കുഞ്ഞുകൃഷ്ണവാരിയർ) 93, 95
കംസവധം (ആ. ക., പെരിയ രാമക്കുറുപ്പ°) 737
കംസവധം (കാവ്യം) 243
കംസവധം (പന്തു) 198, 199, 411, 412, 415
കംസവധം (ശ്രീ. തു.) 628, 631
കചചരിതം (അമ്മാനപ്പാട്ട്°) 234
കടത്തനാട്ട° ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 199, 450, 472, 480, 481, 482, 486, 614, 615, 625, 702, 708—710, 716, 719, 722, 727—730
കടത്തനാട്ട° കൃഷ്ണവാരിയർ 482, 672, 707, 708, 727
കടത്തനാട്ട° പെരിയ വാസു 108
കടത്തനാട്ട° രവിവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 485
കടത്തനാട്ട° ലക്ഷ്മിത്തമ്പുരാട്ടി 486, 487
കടത്തനാട്ട° വാസുനമ്പി (കാവിൽ വാസു) 104, 106
കടത്തനാട്ട° ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 634
കടിയംകുളത്ത° ശ്രീധരമേനോൻ 201
കട്ടക്കയത്തിൽ പെരിയാൻമാഷിളള 312
കണക്കു°പുസ്തകം 430
കണക്കു°സാരം 153
കണാടൻ 106, 108
കണാരൻ (തച്ചകണാരൻ) 283, 284
കണ്ടത്തിൽ വരഗീസു°മാഷിളള 366, 373, 404—406, 444, 467, 469, 470, 514, 559, 571, 573, 576, 578, 585, 586, 591, 593
കണ്ടിയൂർ കുഞ്ഞു (ശ്രീകണ്ഠ)വാരിയർ 238
കണ്ടിയൂർ മഹാദേവശാസ്ത്രികൾ 370, 542
കണ്ടിയൂർ ശിവരാമശാസ്ത്രിഷാരടി 542
കണ്ണീശകീർത്തനം 239
കണ്ണൻകാവ്യം 509, 511
കണ്ണൻനായർ 649
കണ്ണശ്ശരാമായണം 451
കത്തുകളി (എഴുത്തുകളി) (കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ) 360, 372, 380, 384
കഥാകൌമുദി 674, 677
കഥാമഞ്ജരി 467, 468
കഥാവാഹിനി 221, 223, 224
കഥാസരിത്സാഗരം 279
കഥാസരിത്സാഗരവിവർത്തനം 279
കനകധാരാസ്തവം (ശ്രീസ്തുതി) 381
കനകധാരോത്സവം 714
കന്നിറവുപ്രദേശം 145
കന്യാകുമാരി പ്രാർത്ഥന 718, 722
കപിലോപാഖ്യാനം (കി. പാ.) 745, 748
കപോതസന്ദേശം 527, 734, 735
കഷടത്തു ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ 612, 705
കമലം (നോവൽ) 711
കമ്മാരപ്പൊതുവാൾ 734
കരഷൻ (ബാലചരിതം) 362
കരന്ധമോപാഖ്യാനം 674
കരയംവെട്ടത്തു സുകുമാരപിള്ള 660
കരിഷത്തു കുഞ്ഞിരാമപ്പൊതുവാൾ 743
കരുണ 743
കരുണാവിലാസം (തജ്ജമ) 428
കരുണാവിലാസം (സംസ്കൃതം) 428
കൽപ്പൽവെൽഷ° 3
കലഹനിവാരണനാടകം 454, 455
കലിനാശനസ്തോത്രം 186, 187
കൽക്കട്ടാറിവ്യൂ 128
കല്ലിപ്പുരാണം (കി. പാ., ഇക്കാവമ്മ) 635
കല്ലിപ്പുരാണം (കി. പാ., കട്ട. ശങ്കുകുട്ടി) 612—624
കല്ലമ്പള്ളി വിഷ്ണുനമ്പൂരി 663

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കല്ലാഴ്ക്കൽ കുട്ടിക്കുമേനോൻ 646, 647
കല്ലേക്കുളങ്ങര രാഘവപിഷാരടി 151
കല്ല്യാണമഹോത്സവം (വ. പാ.) 221
കല്ല്യാണവൃത്തം (മണിപ്രവാളം) 235
കല്ല്യാണസൗഗന്ധികം (അ. പാ.) 471
കല്ല്യാണസൗഗന്ധികം (കാവ്യം) 708, 709
കല്ല്യാണസൗഗന്ധികം (നാടകം) 689
കല്ല്യാണാഘോഷം (മണിപ്രവാളം) 251, 254
കല്ല്യാണിക്കുട്ടിഅമ്മ ടി. സി. 509
കല്ല്യാണിക്കുട്ടിഅമ്മച്ചി 631
കല്യാണികല്യാണം (നാടകം) 722, 725
കല്യാണികല്യാണം (പ്രഹസനം, ഒട്ട. കുഞ്ഞിക്കു. മേ.) 516, 519
കല്യാണോത്സവം 558
കല്യാണോദയം 711
കവനകൗമുദി (മാസിക) 367, 644, 671—673, 675, 676, 708
കവനകൗമുദിയിലെ മുഖലേഖനങ്ങൾ 674
കവനോദയം (മാസിക) 481—483, 494, 592, 611, 614, 703, 708, 719, 728, 729
കവികലാപം 483
കവിതാനിരൂപണം 687
കവിതാഭരണം 483—485
കവിതാവലി 527
കവിപകഷാവലി 908, 909
കവിപക്ഷിമാലാ 320
കവിപുഷ്പമാലാ 98, 319, 320, 499
കവിഭാരതം 98, 320, 334, 357, 361, 369, 373, 639, 692, 693, 726
കവിമൃഗാവലി 320, 694
കവിയൂർ രാമൻ നമ്പിയാർ 571, 577, 578, 579
കവിരാമായണം (മൂലൂർ. എസ്. പദ്മ. പ.) 320, 516, 685, 687, 692, 695, 726
കവിരാമായണം (പരിഷ്കരിച്ചത്. കെ. സി. നാ. നമ്പി.) 722, 726, 728
കവിസഭാരഞ്ജനം (നാടകം) 553, 559, 560
കവിസഭാരഞ്ജന ഭാഷ്യം 559
കളഹംസം 690, 697
കഥകളി അനുഷ്ഠാനം 528
കഥകളി രാമോത്തരൻനമ്പൂരി 553
കഥകൻ കെ. പി. 648, 649, 650

കാ

കാഞ്ചനപായ്യൻ 513
കാഞ്ഞിരപ്പള്ളിൽ, ഇട്ടിരാരിച്ചമേനോൻ 498
കാത്യായനീഷ്ടകം (സം) 553, 555
കാദംബരി (ഭാഷാഗദ്യം) 473
കാദംബരി (സം) 228, 230
കാദംബരീകഥാസാരം (കുഞ്ഞി. കൃ. തമ്പു.) 362, 381
കാദംബരീകഥാസാരം (കുമ്മമ്പള്ളി) 228, 230
കാദംബരീ കഥാസാരം (ലക്ഷ്മീപുരം. രവി. വ. കോ. ത.) 553, 554
കാദംബരീസാരം (സം) 381
കാന്തവൃത്തം 331, 354
കാന്തിപ്രതാപചരിതം 581
കാമതിലകം (ഭാണം) 314, 320, 321 328, 344
കാമദേവശകാരം 705
കാമാക്ഷീചരിതം (തജ്ജന്മ As you like it) 129
കാമാക്ഷീശേഖരം (നാടകം) 530
കാരാട്ട നമ്പൂരി 482
കാരായി കൃഷ്ണൻഗുരുക്കൾ 280, 282
കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു് 1, 3, 5, 56, 64, 65, 87, 98, 129, 302, 340, 349, 388, 389, 433, 472, 528
കാലകേയവധം (ശി. തു.) 35, 43, 298—300
കാലടിക്ഷേത്രം 360
കാവേരിമാഹാത്മ്യം 201
കാവ്യകലാനിധി 113, 114
കാവ്യമാല (സം.,) ത്രൈമാസിക) 482, 483
കാവ്യശകലങ്ങൾ 494, 495
കാശിയിൽ ഗുരുദാസപണ്ഡിതരും ഒരു ഇംഗ്ലീഷുജഡ്ജിയുമായുണ്ടായ സംവാദം. 139—141
കാശിഖണ്ഡം 63
കാശിമാഹാത്മ്യം (കി. പാ) 705, 706
കാശിയാത്ര 641, 642
കാശിയാത്രാചരിതം 479
കാശിയാത്രാപ്രബന്ധം 157, 159
കാശിയാത്രാവർണ്ണനം 186, 192
കാശിയാത്രാവർണ്ണന (തുള്ളൽ) 159
കാശിയാത്രാവിവരണം 157
കാളികാപുരാണം (കി. പാ) 626
കാളിദാസൻ 29, 30, 130, 388, 396, 402, 425, 507, 509, 557

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കാളിദാസചരിതം 705
കാളിയമർദ്ദനം (ആ. ക.) 90, 95
കാളിയമർദ്ദനം (എട്ടുവൃത്തം) 648
കാളിയമർദ്ദനം (കാ. ഇ.) 650
കാളിയമർദ്ദനം (കൈ. പാ) 314, 324
കാളിയമർദ്ദനം (യമകകാവ്യം) 743, 745, 746
കാളിയാക്കം° 211, 213
കാളികേളീയാത്രാഭാണം, രസ്സദനം 34, 35, 37
കാളങ്ങാശാൻ, മടവൂർ 216, 217

കി

കിരാങ്ങോട്ട്° ശങ്കരൻനമ്പൂരിഷ്പാടു° 360
കിരാതം (ആ. പാ.) 687
കിരാതം (കൊത്തിഷ്പാട്ട്°) 250, 252
കിരാതം (പതിനാലുവൃത്തം, കൈ. പാ.) 509
കിരാതരുദ്രസ്തവം 360
കിരാതവിംശതി 51, 52
കിരാതസൂനചരിതം (ആ. ക.) 588, 592, 593
കിരാതാർജ്ജുനീയം (സം) 130, 391 669
കിരാതാർജ്ജുനീയവ്യായോഗം 360, 371, 372, 643
കിരാതാർജ്ജുനീയവ്യായോഗതർജ്ജമ 643
കിരാതാഷ്ടപദി 475
കിളിമാന്നൂർ അംബാദേവിത്തമ്പുരാട്ടി 58
കിളിമാന്നൂർ ഉമാദേവിത്തമ്പുരാട്ടി 45, 57
കിളിമാന്നൂർ ഗോദവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ 57, 58
കിളിമാന്നൂർ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 57, 58
കിളിമാന്നൂർ രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 1, 57, 460
കിളിമാന്നൂർ വിദ്വാൻ രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ (കേരളൻ) 9, 11, 20, 45, 239, 240, 289, 324, 390

കീ

കീചകവധം (ആ. ക.) 66, 68—70 71, 253
കീചകവധം (തു. ക.) 743, 745
കീചകവധം (വ. പ.) 314
കീർത്തനമാല 454, 455
കീർത്തിഭൂഷണചരിതം (കാവ്യം) 741
കീർത്തിവിലാസം (ചമ്പു) 120, 122, 186, 188, 189, 393

കു

കുംഭകോണയാത്ര 516
കുംഭനാസവധം (ആ. ക.) 656
കുകൽസുവിജയം (ആ. ക.) 234, 236, 237
കുചശതകം 483, 484
കുചേലകഥയും രാവിവർമ്മചരിതവും 566, 567
കുചേല കൃഷ്ണീയം (യമകകാവ്യം) 280
കുചേലഗോപാലം (കുഞ്ഞിക്കേളു) 739, 740
കുചേലഗോപാലം (കൊ. ശങ്കുണ്ണി) 588, 591, 595
കുചേലഗോപാലശതകം 314
കുചേലവൃത്തം (ആ. ക., ശങ്കരൻപോറ്റി) 582, 583
കുചേലവൃത്തം (കു. തു., കൊവങ്കരാജൻ) 505, 507
കുചേലവൃത്തം (കഥകളി, മൂലൂർ പദ്മ. പണി) 689
കുചേലവൃത്തം (കാവ്യം) 243
കുചേലവൃത്തം (കൈ. പാ., ശാമുമേനോൻ) 615
കുചേലവൃത്തം (തുള്ളൽ, കുഞ്ഞവാരിയർ) 238
കുചേലവൃത്തം (തുള്ളൽ, പൂന്തോട്ടം മഹൻ) 303, 304
കുചേലവൃത്തം (തുള്ളൽ, വെണ്മണി മഹൻ) 314
കുചേലവൃത്തം (മ. പ്ര., കുഞ്ഞവാരിയർ) 239, 240
കുചേലവൃത്തം (മ. പ്ര., ഗ്രാമ. രാ. വ. കോ. ത.) 545—546
കുചേലവൃത്തം (ലഘുകാവ്യം, രാമനിളയത°) 534, 535
കുചേലശതകം 687
കുചേലോപാഖ്യാനം 12, 15
കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ 27, 54, 73, 101, 103, 173, 263, 280, 282, 295, 297—299, 318, 329, 343, 385, 444, 523
കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, കൊട്ടാരക്കര 98, 305—308, 311, 320, 328, 330, 333, 334, 355, 405, 428, 448, 449, 460, 462, 464, 465, 489, 492, 494, 499, 500, 503, 504, 508, 514, 533, 553, 559, 578, 585—587, 589—591, 593, 607, 636, 639, 643, 673, 674, 675, 692—694, 707

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കുഞ്ഞിക്കുട്ടിമാസ്റ്റർ 287
കുഞ്ഞിപ്പാഷ്യഗ്രുക്കൾ 285, 286
കുഞ്ഞിരാമൻമേനോൻ. സി. 441
കുഞ്ഞിരാമവമ്മത്തമ്പുരാൻ 378
കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപ്പൊതുവാൾ അമ്പാടി 9, 87, 319
കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ 320
കുഞ്ഞു (ശ്രീകണ്ഠ)വാരിയർ, കണ്ടിയൂർ 238
കുട്ടമത്തുകുന്നിയൂർ കുഞ്ഞമ്പുക്കുറുപ്പ് 734, 736, 737, 740
കുട്ടമത്തു കുന്നിയൂർ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ് 734, 736, 741, 742
കുട്ടമത്തുകുന്നിയൂർ കുഞ്ഞിക്കേളുക്കുറുപ്പ് 734, 739, 740
കുട്ടമത്തുകുന്നിയൂർ കുഞ്ഞുണ്ണിക്കുറുപ്പ് 733, 744
കുട്ടമത്തുകുന്നിയൂർ ഗോവിന്ദക്കുറുപ്പ് 734, 743
കുട്ടമത്തുകുന്നിയൂർ ചെറിയരാമക്കുറുപ്പ് 733, 736, 739, 741, 743
കുട്ടമത്തുകുന്നിയൂർ നാരായണക്കുറുപ്പ് 744
കുട്ടിക്കുഞ്ഞിത്തങ്കച്ചി 248, 249, 636
കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ 306, 312 314, 368, 369, 460, 464, 465 492, 493, 507, 614, 615, 674
കുന്ദലത 441
കുന്നത്തു സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി 213
കുമാരകണ്ണാഭരണംസ്തോത്രം 710
കുമാരനല്ലൂർ ദേവീസ്തോത്രം 665
കുമാരനാശാൻ 732
കുമാരനാശാൻ സ്മരണകൾ 687
കുമാരമംഗലത്തു് നീലകണ്ഠൻ നമ്പൂരിപ്പാടു് 448, 559
കുമാരസംഭവം (ചമ്പു) 6, 234
കുമാരസംഭവം (തർജ്ജമ) 509, 512, 513
കുമാരസംഭവം (ഭാഷാ, എ. ആർ ആർ. വി.) 427
കുമാരസംഭവം (ഭാഷ, നടുവത്തച്ഛൻ) 490
കുമാരസംഭവം (ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം) 271
കുമാരസംഭവം (സം) 347, 509, 512 557, 568, 684, 685
കുമ്മനം ഗോവിന്ദപ്പിള്ള കെ. 664
കുലടാഗഹ്നം (കാവ്യം) 499
കുലശേഖരവർമ്മ 577
കുലശേഖരവിജയം 530
കുവലയാനന്ദം 156, 216, 231, 564
കുവലയാശ്വീയം 656, 659, 660
കുശനാഭകന്യാഖ്യാനം 509
കുഴിക്കാട്ടു് അക്കിരമ്മൻ (അഗ്നിശർമ്മ) ഭട്ടതിരി 51, 169, 170
കുഴിക്കാട്ടു് പച്ച 172
കുഴിക്കാട്ടു് മഹേശ്വരൻഭട്ടതിരി 169, 170, 242, 246
കുഴിക്കാട്ടു് ശങ്കരൻഭട്ടതിരി 169

കൂ

കൂക്കയിക്കണിയാർ 482
കൂടല്ലൂർ വാസുദേവൻനമ്പൂരിപ്പാടു് 41, 258, 259
കൂനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോൻ 363, 366, 369

കൃ

കൃതജ്ഞതാസ്തുതിഃ (സം) 360
കൃതിമാലാ 700
കൃതിരത്നപഞ്ചകം 361, 367, 376
കൃത്തികാഭാണം 683
കൃപാവതി നാടകം 447
കൃഷ്ണകേശാദിസ്തവം 562, 564
കൃഷ്ണനാമാവലി (സം) 542
കൃഷ്ണനാശാൻ, പുതുക്കാട്ടുമഠത്തിൽ 214
കൃഷ്ണൻനമ്പിയാർ പി. കെ. 743
കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ പി. കെ. 233, 687–689, 692, 693
കൃഷ്ണൻ സി. 708
കൃഷ്ണപദ്ധതി (ഭാഗവതവ്യാഖ്യാ) 110
കൃഷ്ണമാചാര്യർ ആർ. വി. (അഭിനവ ബാണഭട്ടൻ) 474, 475
കൃഷ്ണമിശ്രൻ 229
കൃഷ്ണമേനോൻ, മാക്കോത്തു 465, 611–613, 634
കൃഷ്ണമേനോൻ റാവി. കെ. 459, 462, 509, 591, 616, 634, 638, 649
കൃഷ്ണയ്യർ എസ്. 370
കൃഷ്ണലീല 666
കൃഷ്ണലീലാമൃതം (താലോലക്കുട്ടി) 82
കൃഷ്ണലീലാസ്തുതി (സം) 542
കൃഷ്ണവർമ്മപ്രശസ്തി ചമ്പു 711
കൃഷ്ണവാരിയർ, കടത്തനാടു് നോക്കുക
കൃഷ്ണവാരിയർ പി. വി. 361, 364, 365 367, 370, 372, 385
കൃഷ്ണസുധി 113
കൃഷ്ണസ്തുതി 293
കൃഷ്ണാട്ടം 716
കൃഷ്ണാഭിഷേകം (ആ. ക.) 542, 543
കൃഷ്ണാർജ്ജുനം, അഥവാ. കംസനാടകം 530, 531
കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം (അമ്മാനക്കുട്ടി) 687
കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം (ആ. ക.) 288 (കുമ്മനപ്പിള്ളി രാമൻപിള്ള ആശാൻ)
കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം (ആ. ക. മൂലൂർ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പദ്മനാഭപണിക്കർ) 687, 688, 696
കൃഷ്ണാഭ്യുദയശതകം 198, 199
കൃഷ്ണാവതാരം (ആ. ക) 90, 95
കൃഷ്ണാവതാരം (കാ. തു) 737
കൃഷ്ണാവനാഷ്ടകം 505
കൃഷ്ണാവിവാഹശതകം 614, 615

കേ

കേരളം (മൂന്നാംഭാഗം) 361, 376
കേരളകവികഥം 588, 59
കേരളകേസരി (പത്രം) 640, 641
കേരളകോകിൽ 265
കേരളകൗമുദി 153, 166, 173, 174
കേരളചന്ദ്രിക (പത്രം) 441, 442, 522, 694, 743
കേരളചരിത്രഗീതം (കൈ. പാ) 478
കേരളചരിത്രപരിശോധന 112
കേരളദർപ്പണം (പത്രം) 687
കേരളനന്ദിനി (പത്രം) 604, 605
കേരളപത്രം (വാരിക) 443, 445, 447
കേരളപത്രിക 267, 441, 442
കേരളപാണിനീയം 173
കേരളപുരാണികൻ (മാസിക) 657
കേരളക്ഷേമ 151, 152, 155
കേരള (കൈരളി) പ്രശസ്തി 390, 421, 426, 486, 683
കേരളഭാഷാവ്യാകരണം 157, 159, 166
കേരളമാഹാത്മ്യം 167, 731, 732
കേരളമിത്രം 264, 266, 267
കേരളവർമ്മതിരുമുല്പാട് 256, 257
കേരളവർമ്മരാമായണം 151, 153
കേരളവർമ്മവലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ 22, 23, 32, 57, 60, 120, 121, 126, 128, 129, 131, 136, 148, 158, 177, 182, 185, 198, 199, 207, 247, 248, 250, 263, 270, 272, 318, 319, 345, 370, 371, 373, 382, 387, 388, 443—451, 458, 460, 462, 466, 472, 474, 475, 478, 486, 489, 492, 519, 561—563, 586, 591, 593, 602—604, 636, 638, 657, 671, 673—675 688, 690
കേരളവർമ്മശതകം 588, 591, 594
കേരളവിലാസം 475—477
കേരളവിശേഷ നിയമവിവരം 1..7, 166 167, 256
കേരളവ്യാസൻ (ആശ്ചര്യചൂഡാമണി കർത്താ) 681
കേരളവ്യാസൻ (പത്രം) 644
കേരളാചാരം 256
കേരളീയ ഭാഷാശാകുന്തളം (കേ. വ. കൃതി) 402, 408, 409, 421, 423, 424, 427, 451
കേരളീയവാണിജ്യ വൈമുഖ്യം 221, 225
കേരളോത്പത്തി 153, 167, 476
കേശവകവി 198
കേശവനാശാൻ, പരവൂർ 469—471, 686, 691
കേശവൻ വൈദ്യൻ വെളത്തേരി 230, 231, 234
കേശവപിള്ള കെ. സി. 428, 449, 451, 470, 476, 562, 638, 686
കേശവശാസ്ത്രി കരമന 637, 656
കേശിവധം (ആ. ക. കുഞ്ഞികൃഷ്ണപത്തു വാഠം) 90, 95
കേശിവധം (ആ. ക. പെറിയ രാമക്കുറുപ്പ്) 737

കൈ

കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർ (വിദ്വാൻ) 265, 267, 373, 431, 488, 704
കൈരളി (മാസിക) 376
കൈരളീകൗതുകം (മൂന്നാം ഭാഗങ്ങാം) 650
കൈരളി (കേരള) പ്രശസ്തി 390, 421, 426, 486, 638
കൈവല്യ വല്ലീപരിണയം (നാടകം) 186

കൊ

കൊക്കോകം (മണിപ്രവാളം) 235
കൊച്ചിക്കുള്ള മെച്ചം 714
"കൊച്ചി പെറിയ ശക്തൻതമ്പുരാൻ" (കാവ്യം) 509, 511
കൊച്ചി രാമവർമ്മ മഹാരാജാവ്
(984 M. E.) 630
കൊച്ചി (വാഴുയൊഴിഞ്ഞ, രാജർഷി) രാമവർമ്മമഹാരാജാവ് 458, 459, 474, 489, 514, 649—651, 714
കൊച്ചിൻ സ്റ്റേറ്റ് മാന്വൽ 461
കൊച്ചുപ്പൻ തരകൻ പി. കെ. 363, 367, 451
കൊച്ചുപ്പൻമാപ്പിള, കെ. എം. 456, 457
കൊച്ചുഗോവിന്ദവാരിയർ, അരിപ്പാടത് 9, 82—84
കൊച്ചുണ്ണിമേനോൻ (തെക്കെക്കൂറ്റ്) 299
കൊച്ചുപിള്ളവാരിയർ, അരിപ്പാടത് 9, 27, 28, 82—85, 124, 249
കൊച്ചുരാമൻപിള്ളവൈദ്യൻ ആറന്മുള) 264
കൊടിയവിരഹം 523, 553

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ക്രിസ്തുവദചരിത്രം 266
ക്രിസ്തുസഭാചരിത്രം 151

കചി

കചിൻറിലിയൻ 179

ക്ഷ

ക്ഷമാപണസഹസ്രം 399, 411, 413, 414, 417
ക്ഷമാപണാഷ്ടകം 411, 414

ക്ഷാ

ക്ഷാമവൃത്താന്തം 128, 130

ക്ഷീ

ക്ഷീരാബ്ധിശായ്യി 9

ക്ഷു

ക്ഷുദ്രോദ്ദനവിജയം (ആ. ക) 221, 222

ക്ഷേ

ക്ഷേത്രതത്ത്വദീപിക 186. 193, 194
ക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം 588, 593
ക്ഷേത്രവ്യവഹാരം 430
ക്ഷേമേന്ദ്രൻ 483, 592, 625
ക്ഷേമേശ്വരൻ 612

ഖ

ഖണ്ഡകൃതികൾ (വൈക്കം. സി. എൻ. രാ. പി.) 775, 776
ഖരവധം (ഓ. തു) 739, 740

ഖാ

ഖാണ്ഡവദാഹം (ആ. ക) കോളി. മാധവവാരിയർ 730
ഖാണ്ഡവദാഹം (ആ. ക. ശങ്കരവർമ്മ ഭാഗിനേയൻ) 480

ഗ

ഗംഗാവതരണം (രൂപകം കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ) 361, 363, 364, 587
ഗംഗാവതരണം (രൂപകം കൊട്ടാ. ശങ്കുണ്ണി, 587, 588, 595
ഗംഗാസ്നാനം (ഓ. തു) 250—252
ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം (ഇക്കണ്ണമ്മേതമ്പു) 628
ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം (കണ്ടിയൂർ കുഞ്ഞവാരിയർ) 239
ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം (കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചി) 250
ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം (മൂത്തേ. വാസുദേവൻ പോറ്റി) 243
ഗണനക്രിയാക്രമം 186
ഗണപഞ്ചകം 633

കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ ഭഗവതി (കവ. പാ)–361
കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ (ഗോദവർമ്മ) ഉള്ള യതമ്പുരാൻ 10, 21, 31, 107, 123, 156 182, 298, 299, 302, 305, 310, 330—332, 336, 356, 464, 465, 649
കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി 312, 314, 326, 370, 382, 384—387, 405, 448, 456, 470, 482, 483, 509, 520, 559, 571, 583

കോ

കോകസന്ദേശം 408
കോകിലസന്ദേശം (ഭാഷ) (കൊട്ട. കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ) 362, 381, 382
കോകിലസന്ദേശം (ഭാഷാ)മൂലൂർ എസ്. പദ്മനാഭപണിക്കർ) 688
കോകിലസന്ദേശം (സം) 339, 381
കോടശ്ശേരി കുഞ്ഞൻതമ്പുരാൻ 448, 639
കോടിവിരഹം or സംഗീതകേതുചരിതം 271, 483, 687
കോടിവിരഹതജ്ജമ കട. കൃഷ്ണവാരിയർ) 728
കോടിവിരഹതജ്ജമ (മൂലൂർ എസ്. പദ്മ. പണിക്കർ) 687
കോട്ടയത്ത് അനിഴം തിരുനാൾ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 566, 567
കോന്നത്തു ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ 611, 622, 623
കോമഡി ഓഫ് എറോഴ്സ് (Comedy of errors 143
കോമഷൻ (പച്ചമലയാളകൃതി) 368, 508, 510
കോമുമേനോൻ 443
കോമ്പിഅച്ചൻ, വിദ്വാൻ 200, 612
കോയിക്കൽ പരമേശ്വരക്കുറുപ്പ് 320, 443
കോരുഷൻഗുരുക്കൾ എം. 695
കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി 153, 166, 172
കോളിയോട്ട് മാധവവാരിയർ 730

കൗ

കൗമുദി (കഥ) 520
കൗമുദിസോമനാടകം 122

ക്രി

ക്രിയാസംഗ്രഹം 169
ക്രിസ്തുചരിതം (കി. പാ) 646
ക്രിസ്തുവിന്റെ ജനനംവരെയുള്ള കഥകൾ 149

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഗണപതിപ്പോറ്റി ഇടമന 293, 294
ഗണപതിപ്രാതൽ 305
ഗണപതിശാസ്ത്രി ടി. 270, 404
ഗണാഷ്ടകം 717
ഗണേശപുരാണം (സം) 657
ഗണേശാഷ്ടകം 475
ഗന്ധർവ്വവിജയം (ആ. ക) 655, 656, 658
ഗന്ധചയനപ്രമാണം 34

ഗാ

ഗാന്ധാരചരിതം 186, 189, 190
ഗാന്ധപുരാണം (കി. പാ) 289
ഗാന്ധപുരാണം (ഭാഷ) 370
ഗാന്ധപുരാണം (സം) 370
ഗാഫ്ഫെയിറഫ്സായിഷ് 152, 153, 285
ഗാലെറ്റി, എ. 461
ഗാറെറ 142

ഗീ

ഗീതഗോവിന്ദം (സം) 745
ഗീതാഞ്ജലി (ബംഗാളി) 510, 513
ഗീവറ്റഗിസ് പാതിരി (ജോഷ്വാ മാഞ്ഞൻ) 121, 124, 136, 144, 148, 153, 178

ഗു

ഗുമാനി കവി 493
ഗുരുവായൂപുരമാഹാത്മ്യം കി. പാ) 303
ഗുരുവായൂപുരേശസ്തവം (അവിനാശി എഴുത്തച്ഛൻ) 704
ഗുരുവായൂപുരേശസ്തവം (കേ. വ. കോ. ത) 360, 411, 412, 416
ഗുരുവായൂപുരേശസ്തോത്രം 282
ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ കഥ 494
ഗുരുസ്വാമികീർത്തനം 690

ഗൃ

ഗൃഹസ്ഥാശ്രമമാഹാത്മ്യം (കാവ്യം) 221, 224, 225

ഗൈ

ഗൈവ്വാണി വിജയം (സം. നാടകം) 576
ഗൈവ്വാണി വിജയതജ്ജമ 576

ഗോ

ഗോകർണ്ണപ്രാർത്ഥന 718, 722
ഗോഗ്രഹണം 699
ഗോദവർമ്മതിരുമൽപാട്, കോട്ടപടിക്കൽ 295, 302 304
ഗോദാചരിണയചമ്പു 198
ഗോപാല(ഗോവിന്ദ)കേളി 736
ഗോപാലകൃഷ്ണമാർക്കർ സി. എസ് 608
ഗോപാലമേനോൻ പള്ളിയിൽ 459, 656
ഗോപികാഗീത 435, 436
ഗോപികാവസ്ത്രാപഹരണം (കൈ. പാ) 435
ഗോവർദ്ധനാരാധനം (സം. നാടകം) 744
ഗോവിന്ദചരിതം (കാവ്യം) 287
ഗോവിന്ദൻ എളേടം സി. 638
ഗോവിന്ദൻനമ്പീശൻ 106
ഗോവിന്ദൻനമ്പൂരി ചെറുവാറ 482
ഗോവിന്ദപട്ടാഭിഷേകം 221
ഗോവിന്ദപിള്ള പി. സുബ്ബാധികാര്യക്കാർ 23, 29, 68, 106, 109, 176, 177, 213, 277, 280, 289, 290, 482
ഗോവിന്ദബ്രഹ്മാനന്ദീയം (സംക്ഷിപ്ത ശ്രീനിവാസീയം) 82, 83
ഗോവിന്ദമാരാർ (ഗോവിന്ദസ്വാമികൻ) 8, 9
ഗോവിന്ദശതകം 736—738
ഗോവിന്ദാനന്ദൻ 381
ഗോശ്രീശാസ്ത്രിചരിതം (മഹാകാവ്യം 335, 349, 350
ഗോളാദ്ധ്യായ വ്യാഖ്യാനം 34

ഗൗ

ഗൗണസമാഗമം 186, 192
ഗൗരിക്കെട്ടിലമ്മ 634
ഗൗരീതന്ത്രം 63
ഗൗരീപരിണയം (ഭാഷാചമ്പു) 553, 557
ഗൗളീശാസ്ത്രം (ഭാഷാവ്യാഖ്യാ) 271

ഗ്രാ

ഗ്രാമത്തിൽ രാമവർമ്മകായിത്തമ്പുരാൻ 544, 553, 555, 561

ഘോ

ഘോഷയാത്ര (ആ. ക) 288
ഘോഷയാത്ര (കാ. തു) 522, 523, 525
ഘോഷയാത്ര (നാടകം) 494
ഘോഷയാത്ര (രൂപകം) 361

ച

ചക്കീചങ്കരം (നാടകം തെക്കൻ) 723
ചക്കീചങ്കരം (നാടകം വടക്കൻ) 722, 723
ചക്രപാണിവാരിയർ എം. എൻവയിൽ 320, 321, 610
ചക്രവർത്തി (ചരിത്രം) 640

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചങ്°ഗണാദ്ദീശ്വരീ സ്തോത്രം 411
ചങ്ങനാശ്ശേരി രാജരാജവർമ്മ കോയിത്ത
മ്പുരാൻ 22, 23, 391, 407, 421
ചണ്ഡകൗശികം (ഭാഷാനാടകം) 465,
612, 613
ചണ്ഡകൗശികം (സം) 612
ചണ്ഡമാരുതശാസ്ത്രി (ആചാര്യൻ) 485
ചണ്ഡാലീമോക്ഷം 516, 517
ചതുരോക്തികഠം (ഗദ്യം) 601
ചന്തുമേനോൻ ഒ. 405, 406, 535
ചന്ദ്രഗ്രഹപ്പുവിജയം 553
ചന്ദ്രമതീസ്വയംവരം (കൈ. പാ) 620
"ചന്ദ്രശേഖരൻ" (ബംഗാളി) 708
ചന്ദ്രശേഖരൻ (തർജ്ജമ) 708, 709
ചന്ദ്രസംഗമം 151
ചന്ദ്രഹാസം (നാടകം) 638, 639
ചന്ദ്രഹാസൻ (നോവൽ) 638
ചന്ദ്രലോകം 193, 677
ചന്ദ്രിക (നാടിക) 357, 361, 371, 377
ചന്ദ്രികാവീഥി 362
ചന്ദ്രോത്സവം (കാവ്യം) 482
ചമ്പത്തിൽ ചാത്തുക്കുട്ടി മന്നാടിയാർ
275, 276. 345, 369, 462, 463,
465, 466, 493, 578, 602, 613,
637
ചരകം 281
ചരകൻ 471, 569
ചരമാനുശാസനം 690

ചാ

ചാണക്യശതകം (ഭാഷ) 656, 657
ചാണക്യശതകം (സം) 657
ചാണക്യസൂത്രം (കി. പാ) 151—153,
178
ചാതകസന്ദേശം 65, 81, 82
ചാരുചര്യാശതകം (സം) 475
ചാരുചര്യാശതകവിവർത്തനം 475
ചാലക്കുടിപ്പുഴ (ഖണ്ഡകൃതി) 492

ചി

ചികീർഷാക്രമം 584
ചിത്രശ്ലോകാവലി 397, 411, 413
ചിത്രാന്തരങ്ങഠം 745
ചിത്രാലങ്കാരം 650
ചിദംബരവാദ്ധ്യാർ കെ. 20, 129
ചിദംബരാഷ്ടകം (ഭാഷ) 211
ചിദംബരാഷ്ടകം (സം) 211, 212
ചിദചിലാസ്സയതി 616
ചില ചില്ലര കൃതികഠം 697
ചില വാദപ്രതിവാദങ്ങഠം 690
ചില ശൃംഗാരശ്ലോകങ്ങഠം
553, 560, 561
ചില ശ്ലോകങ്ങഠം 733
"ചിറമ്മൽ വാസുദേവൻ നമ്പൂരിഷ്പാട°"
(കട്ട: കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ) 516
"ചിറമ്മൽ വാസുദേവൻ നമ്പൂരിഷ്പാട°
(കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ) 509

ചെ

ചെങ്കളത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞിരാമൻമേ
മേനോൻ 441
ചെങ്കളത്തു വലിയ കുഞ്ഞിരാമൻ
മേനോൻ 441
ചെണ്ട, ഗീതം മുതലായവയെഴുതി
യുള്ള ശ്ലോകങ്ങഠം 722
ചെമ്പകശ്ശേരി രാമൻ തമ്പുരാൻ 530
ചെല്ലൂരനാഥോദയം (സം) 482
ചെല്ലൂർ മാഹാത്മ്യം (ഭാഷ) 403
ചെറിയാൻ മാഷിന്റെ,
കട്ടക്കയത്തിൽ 312
ചെറുശ്ശേരി ചാത്തുമേനോൻ 619
ചെറുശ്ശേരി ഭാരതം 509

ചേ

ചേന്നമംഗലം അയ്യാശാസ്ത്രികഠം
640, 643
ചേഷ്ടാട്ട° അച്യുതവാരിയർ 673
ചേലക്കരമ്പു° 296, 297

ഛാ

ഛായാവിലാസിനി 662

ജ

ജഗന്നാഥപണ്ഡിതർ 354, 428
ജനകോപദേശം 714, 715
ജനനീസ്തവം 475, 476
ജനരഞ്ജിനി (മാസിക) 481, 702, 719
ജനരഞ്ജിനി വിജയം 700, 702
ജനാർദ്ദനമേനോൻ കുന്നത്തു° 511
ജന്മി (മാസിക) 708
ജയദേവൻ 101, 232, 612, 677
ജയദ്രഥവധം 683
ജരാസന്ധവധം (വ്യായോഗം)
360, 371
ജലന്ധരാസുരവധം (ആ. ക.) 186, 196

ജാ

ജാതകാദേശം (തർജ്ജമ) 538
ജാതികല്പം 711
ജാതിക്കുമ്മി 650, 651, 653
ജാതിനിരൂപണം (ഉപന്യാസം) 412
ജാനകി (നോവൽ) 482
ജാനകീപരിണയം (ഗദ്യനാടകം) 482,
588, 592, 596

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ജാനകീപരിണയം (ഭാഷാനാടകം) 345, 462, 463, 602, 604, 605, 607, 609
ജാനകീപരിണയം (സം. നാടകം) 607, 609

ജി

ജിനരാജദേവൻ 709

ജീ

ജീവകാരുണ്യം (സം. നാ.) 732
ജീവന്മുക്തിപ്രകരണം (ഭാഷാവ്യാഖ്യ) 271
ജീവാദിശ്ലോകമഞ്ജരി 611

ജൂ

ജൂബിലി നാടകം 650
ജൂബിലി മഹോത്സവം (ഓ. തു) 308, 311, 314, 324

ജൈ

ജൈമിനി ഭാരതം (കണ്ണാടകം) 500
ജൈമിനി ഭാരതം (തെലുങ്കു) 500
ജൈമിനി ഭാരതം (സംസ്കൃതം) 500, 501
ജൈമിനി മഹർഷി 500
ജൈമിനീയാശ്വമേധം (കി. പാ) 498, 500
ജൈമിനീയാശ്വമേധം (തമിഴ് തർജ്ജമ) 500

ജോ

ജോൺപി അയ്യനം 141—143
ജോർജ്ജകരിയൻ പാതിരി 143
ജോസഫ് പീറേസായിപ്പ് 134, 135, 137, 144
ജോസഫ് ബട്ട്ലർ 138

ജ്ഞാ

ജ്ഞാനകീർത്തനം 254
ജ്ഞാനനിക്ഷേപം 138, 141, 145
ജ്ഞാനഷ്ടാന 151
ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠം (കി. പാ) 613—615, 617
ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠം (സം) 63

ജ്യോ

ജ്യോതിഷപ്രദീപം 545
ജ്യോത്സ്നിക (വിഷവൈദ്യം) 482

ഞ

'ഞാൻ' 705

ട

ടാഗ്ലറിന്റെ ഗീതാഞ്ജലി (മലയാളം) 510, 513

ടെ

ടെയിമിങ് ഓഫ് ദി ഷ്രൂ 455

ട്രാ

ട്രാവൻകോർ ഹെരാൾഡ് 247

ഡാ

ഡാക്ടർ കോശി 181
ഡാക്ടർ ഗ്രണ്ടട്ട് (ഹെർമാൻ സായിപ്പ്), 138, 148—153, 173, 174
ഡാക്ടർ, ടി. എം. നായർ 443
ഡാക്ടർ മുള്ളർ 139
ഡാക്ടർ വാക്കറിന്റെ ഒന്നും രണ്ടും ചോദ്യോത്തരപുസ്തകങ്ങൾ 134

ഡി

ഡികോളോന്യദോമിനിക്കൻ 179 (Dominico decolomica)
ഡിയസ്. ഇ. (E. Diez) 152

ത

തടാതകാപരിണയം (തി. പാ) 604
തടാതകാസ്വയംവരം (ഓ. തു) 287
തത്തമംഗലം, സുന്ദരേശമേനോൻ എം. എ. 620, 621
തന്ത്രസമുച്ചയം 170, 171
തന്ത്രസമുച്ചയവ്യാഖ്യ (ഭാഷ) 170, 171
തപതീപരിണയം (ആ. ക) 542, 543
തപതീസംവരണം (കെ. സി. നാ. നമ്പിയാർ) 722, 726
തപതീസംവരണം (വള്ളത്തോൾ) 496
തപതീസംവരണം (സം) 726
തമിഴ് നന്നൂൽ 152, 173, 174
തരവത്തു അമ്മാളുഅമ്മ 409, 509
തക്കശാസ്ത്രം (ഭാഷാവ്യാഖ്യ) 271
തക്കസംഗ്രഹം 156, 172, 503, 627, 719

താ

താതോപദേശം 542
താരകാസുരവധം (കഥകളി) 303
താരാട്ട് (കാമനത്തികഠംക്കിടാവോ) 68, 75
താരാനാഥ തർക്കവാചസ്പതി 184
താരോപദേശം 271
താലോലം പാട്ട് 89
താഴമൺ പരമേശ്വരൻഭട്ടതിരി 116

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തി

തിരുക്കുറാം 654
തിരുക്കുറാം (മലയാളം) 655, 656
തിരുക്കുറളിന്റെ തർജ്ജമ 235
തിരുനാഥംക്കുമ്മി 650
തിരുനാഥം പ്രബന്ധം 60, 120, 391, 395, 408, 411, 412
തിരുക്ഷത്രമാഹാത്മ്യം (കി. പാ) 646, 647
തിരുക്ഷോരാട്ടം Holy war of banyan) 145
തിരുമാസം 700, 703
തിരുമാസപ്രബന്ധം 186
തിരുവനന്തപുരം സ്ഥലപുരാണം (കി. പാ) 250
തിരുവവതാരമാഹാത്മ്യം 145, 146
തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രം (തർജ്ജമ) (കേ. വ) 397, 429
തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രം (പാച്ചുമൂത്തതു) 157, 159, 166
തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രം (ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ) 166
തിരുവെങ്കിടാചലയാത്തിരൈ (തമിഴ്) 647
തിരുവേങ്കടാചാര്യർ 610
തിലോത്തമാവാസവം ആ. ക. 542, 543
തിലോത്തമാവിജയം (ആ. ക) 231

തീ

തീണ്ടൽഗാഥ 688
തീക്കാട്ട് (തമിഴ്) 611
തീവ്രരോദനം 690

തു

തുഷൽക്കോളാമ്പി 361, 374, 375
തുലാഭാരപ്രബന്ധം 186, 190, 191
തുലാഭാരവണ്ണനം 566, 567
തുലാഭാരശതകം 397, 411, 412, 415, 657
തുലാഭാരശതക തർജ്ജമ 656, 657
തുലാഭാര ശ്ലോകങ്ങൾ 553, 554
തുളസീദാസൻ 656
തുളസീദാസ രാമായണം (കി. പാ) 221

തൃ

തൃക്കടവൂർ ഭഗവത് സ്തോത്രം 661—663
തൃക്കണാമതിലകം (ഉപന്യാസം) 386
തൃക്കണ്ടിയൂർ അച്യുതക്ഷിക്ഷാരടി 278
തൃണാവർത്തവധം (കൈ. പാ) 628
തൃക്കുണിത്തുറ ഉത്സവം (വൃശ്ചികോട്ട്) 628

തേ

തേലക്കുറത്ത് അച്ചുതൻ നായർ നമ്പി 707
തേലക്കുറത്ത് അപ്പൻ രാമൻനമ്പി 707
തേലക്കുറത്ത് നായർനമ്പി 706

തൈ

തൈക്കാട്ട് മൂസ്സത് ഇളയിടത്ത് 320

തോ

തോട്ടത്തിൽ കേശവവൈദ്യൻ 690, 692
തോമസ് സി. 443

ത്യാ

ത്യാഗരാജൻ (ത്യാഗബ്രഹ്മം, ത്യാഗയ്യാ) 6—9, 17, 610

ത്രി

ത്രിപുരദഹനം (എക്കണത്ത് കയ്യാ) 291, 292
ത്രിപുരദഹനം (കൊട്ട. വി. ഗോദവർമ്മാ) 34
ത്രിപുരദഹനം (വാസുദേവൻപോറ്റി) 243
ത്രിപുരദഹനം (വെൺമണിമഹൻ) 314
ത്രിപുരസുന്ദരീകേശാദിപാദസ്തവം 186, 187
ത്രിപുരാരഹസ്യം (കി. പാ) 614—616, 618
ത്രിശത്യന്തരം 393, 394, 411, 414

ദ

ദക്ഷയാഗം (ആ. ക) 27, 68—70, 72
ദക്ഷയാഗശതകം 361, 363, 373
ദക്ഷിണയാത്ര 714, 715
ദണ്ഡനാഥാസ്തോത്രം 411, 414
ദമയന്തീസ്വയംവരം (നാടകം) 732
ദശകുമാരചരിതം (ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ) 479
ദശകുമാരചരിതം (കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ) 360
ദശകുമാരചരിതം (കുമ്മമ്പള്ളി ആശാൻ) 228
ദശാവതാരദശകം 34

ദാ

ദാക്ഷായണീസ്വയംവരം 221
ദാത്യൂഹസന്ദേശം 522—524
ദാമോദരൻ കർത്താ 616
ദാമോദരൻനമ്പൂരി, കവിത്തപാറ 373, 482, 528
ദാരുകവധം (ആ. ക) 58

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭാവാനലനവരത്നമാലിക 475
ഭാവാനലവണ്ണനം 412

ടി

ടി ഡച്ച് ഇൻ മലബാർ 461
(The Dutch in Malabar)
ടീനകരം (തക്കം) 32
ടി മാനേജ്മെൻറ് ഓഫ് ടി
സിക്ക്ഹോം 128
(The Managerment of the
sick home)

ഠീ

ഠീനഭയാപഹചമ്പു 475
ഠീനസംരക്ഷണം (തജ്ജമ) 128, 130
ഠീനസ്വരം 650, 651
ഠീപം (പത്രം) 443

ഡ

ഡരേ്യാധനവധം (ആ. ക) 571, 572,
574, 575 582
ഡസ്ഫോനാടകം 521, 523

ഢ

ഢതഗോപാലം (നാടകം) 732
ഢതഘടോത്കചം (ആ. ക) 530
ഢതഘടോത്കചവ്യായോഗം
(തജ്ജമ) 509, 510, 513
ഢതഘടോത് കചവ്യായോഗം (സം)
509, 513
ഢതവാക്യം (ആ. ക) 238, 239
(കണ്ടിയൂർ കുഞ്ഞവാരിയർ)
ഢതവാക്യം (ആ. ക) 566, 567
(കോ. കേ. വ. ത)
ഢതവാക്യം (ശി. ഇ) 103, 104
ഢതവാക്യ വ്യായോഗം 682

ത

തേവതേവേശ്വരാഷ്ടകം 34
തേവയാനീ ചരിതം (ആ. ക) 730
തേവയാനീ ചരിതം (നാടകം)
741, 743, 745, 746
തേവരാജൻ 110
തേവസേനാപരിണയം (ആ. ക) 288
തേവസേനാസ്വയംവരം (കൈ. പാ) 82
തേവീനാമാവലി (സം) 542
തേവീഭാഗവതം (കി. പാ.
പാത്തുമേനോൻ) 620
തേവീഭാഗവതം (കി. പാ. വ.
ശാമുമേനോൻ) 615
തേവീഭാഗവതം (ഭാഷ) 370
തേവീഭാഗവതം (സം) 370
തേവീഭാഗവതം ഭാഷ 63, 64, 185,
205—207
തേവീമാഹാത്മ്യം (കി. പാ) 62 205
തേവീമാഹാത്മ്യം (കുട്ടമ കുഞ്ഞണ്ണി
734, 735, 737
തേവീമാഹാത്മ്യം (ചില ശ്ലോകങ്ങൾ)
505
തേവീമാഹാത്മ്യം (ഭാഷാകാവ്യം) 730
തേവീമാഹാത്മ്യം (ഭാഷാവ്യാഖ്യ) 271
തേവീമാഹാത്മ്യം (വൃത്താനുവൃത്ത
വിവർത്തനം) 335
തേവീമാഹാത്മ്യം അഥവാ
കോലേശ്വരീമാഹാത്മ്യം 524
തേവിവണ്ണുകുതാവലി 186
തേവിവിലാസം 587, 588, 592, 596
തേവിവ്യപാശ്രയസ്തോത്രം 505
തേവിസ്തവം(കോമ്പിഅച്ചൻ) 202
തേവിസ്തവം അഥവാ കാളിയാക്ക
(വ്ര. ശാമുമേനോൻ) 615, 616
തേവിസ്തവമാലാ 712, 713
തേവിസ്തോത്രം 666
തേവ്യക്ഷരമാലാ 554
തേവ്യക്ഷരപ്രാസശതകം 186

ധൈ

ധൈവയോഗം 407, 409, 410, 421,
426
ധൈവവൈചിത്ര്യം 611

ധോ

ധോഷവിചാരം (കി. പാ) 361

ദ്രോ

ദ്രോണാചാര്യൻ (ഭാഷാകാവ്യം)
361, 371

ദ്വൗ

ദ്വൗപദീഹരണം 509

ദ്വാ

ദ്വാദശവണ്ണകം 215
ദ്വാരക (കഥ) 519
ദ്വാരകാപ്രവേശം (ആ. ക) 728

ധ

ധനഞ്ജയവിജയം 513
ധനഞ്ജയവിജയവ്യായോഗം 509, 513
ധനതത്വനിരൂപണം 429
ധനശാസ്ത്രകാരിക 360, 372, 373
ധന്യാധന്യവിവേചിനി 475
ധന്വന്തരി (മാസിക) 708
ധമ്മപദം 689, 708, 709
ധർമ്മപുത്രവിജയം (ആ. ക) 707

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ധന്മനിണ്ണയം (പാന) 628
ധന്മപദം (കി. പാ) 689
ധന്മരാജാവു 544, 549, 566, 632
ധന്മശാസ്ത്രശതകം 711
(മണ. നില. മൂസ്സതു)
ധന്മശാസ്ത്രശതകം 666
(രാജരാജവന്മ വലിയരാജാ)
ധന്മസംവത്സിനിസ്തോത്രം 186, 187

ധാ

ധാതുകാവ്യം 400
ധാരാകല്പം 279

ധ്രു

ധ്രുവചരിതം (ആ. ക. കഞ്ഞിക്കുട്ടിമാസ്റ്റർ) 287
ധ്രുവചരിതം (ആ. ക. കേ. വ. വ. കോ. ത.) 421—423
ധ്രുവചരിതം (ആ. ക. മാ. കൃഷ്ണമേനോൻ) 612
ധ്രുവചരിതം (ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ) 475
ധ്രുവചരിതം (നാടകം) 660
ധ്രുവചരിതം (പതിനാറു വൃത്തം) 588
ധ്രുവചരിതം (സംഗീത നാടകം) 650
ധ്രുവമാധവം (സംഗീത നാടകം) 744, 745

ന

നക്ഷത്രമാലാ (കേ. വ. വ. കോ. ത) 391, 397, 411, 412, 415
നക്ഷത്രമാലാ (രവിവന്മാ) 553
നക്ഷത്രമാലാ അഥവാ വ്യാഘ്രാലയേശസ്തോത്രം 158, 159, 161
നക്ഷത്രവൃത്താവലീ (സം) 569, 571, 572
നക്ഷത്രവൃത്താവലീ വ്യാഖ്യ 569, 573
നചികേതസ്സ് (സംഗീ. നാ) 744, 745, 746
നടനഗമാലാ (ഖണ്ഡകാവ്യം) 687
നട്ടുവത്ത് അച്ചൻ (ദിവാകരൻ)നമ്പൂരി 306, 307, 311, 312, 317, 333, 369, 373, 384, 409, 448, 464, 465, 488, 493, 509, 522, 589, 639
നട്ടുവത്തച്ചന്റെ എഴുത്തുകഥം 490, 492
നട്ടുവത്തച്ചന്റെ ഖണ്ഡകൃതികഥം 490
നട്ടുവത്ത് മഹൻ (നാരായണൻ) നമ്പൂരി 306, 356, 369, 460, 489, 490, 492, 493, 497
നട്ടുവത്ത് ശങ്കരൻനമ്പൂരി 494
നമ്പൂരിമാരോട് 538
നരകപദ്ധം 178
നരസിംഹാവതാരം (സം) 411
നല്ലഭോഷ (പച്ച മലയാളകൃതി) 361, 368, 374, 508
നല്ലീശപരാഷ്ടകം 283
നവകേരളം (പത്രം) 732
നവരാത്രി പ്രബന്ധം 68, 75
നവരാത്രി മാഹാത്മ്യം (കി. പാ) 207
നവസാഹസാങ്കചരിതം (സം) 400
നസ്രാണിദീപിക 267, 664, 665
നളകഥാസാരം (ആ. ക) 542, 543
നളചരിതം (അമ്മാനഷാട്ട°) 687
നളചരിതം (ആ. ക) ഉണ്ണായിവാരിയർ 220, 239, 543
നളചരിതം (കാവ്യം, തൈക്കാട്ട നാരായണൻമൂസ്സത°) 527
നളചരിതം (കാവ്യം) (മാടായിമന്ദൻ ഗുരുക്കൾ) 280
നളചരിതം (കി. പാ) 27, 151, 152, 295
നളചരിതം (കുറുഷാട്ട°) 250
നളചരിതം (കൈ. പാ) ഉണ്ണിരിക്കുട്ടി വൈദ്യൻ 282
നളചരിതം (കൈ. പാ) കൊട്ട: വി: ഇള: തമ്പുരാൻ 35
നളചരിതം (നാടകം) 635, 636
നളചരിതം (നാടിക) 239, 240
നളചരിതം (പതിന്നാലു വൃത്തം. കൈ. പാ) 435, 436
നളചരിതം (രൂപകം) 361, 362, 377
നളചരിതം (വഞ്ചിഷാട്ട°) 314
നളചരിതം സാരശോധന 151

നാ

നാഗാനന്ദം (കാവ്യം) 665
നാഗാനന്ദം നാടകം (തജ്ജമ) 499, 500
നാഗേശഷ്ടകം 260
നാണാഷ്ടകം 718
നാണു അയ്യാശാസ്ത്രികഥം സി. എ. 482, 610
നാണുക്കുട്ടിമേനോൻ, എഴുവത്ത° 209
നാനാർത്ഥരത്നമാലാ 412
നാമഭാഷ്യം 63
നാമാനുശാസനം (ഭാഷാനുവാദം) 577, 580
നായർസമുദായ പരിഷ്കാരി (മാസിക) 721
നാരദമോഹനം (കി. പാ) 250
നാരദീയ മഹിമാനുവർണ്ണനം 411
നാരായണ കവിരായൻ 3
നാരായണൻ (കവി) 170
നാരായണൻനമ്പി, തലക്കുറത്ത° 366, 482

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നാരായണൻ നമ്പീയാർ കെ. സി. 451, 480—482, 520, 716, 728, 731
നാരായണൻ നമ്പീശൻ പി. കെ. 527
നാരായണൻ നമ്പൂരി (നല്ലൂർകണ്ടി) 482
നാരായണൻ മൂസ്സത് (തൃശ്ശൂർ) 526, 527
നാരായണപഞ്ചാശത്തു് 411
നാരായണപിള്ള (തിരുവട്ടാറു്) 463
നാരായണപിള്ള ആശാൻ 471
നാരായണഭട്ടതിരി, മേല്പുത്തൂർ 12, 157, 161, 219, 400, 403, 408, 420, 421, 483, 554, 571, 574, 594, 687
നാരായണമേനോൻ കണ്ണൂർ 306, 312 314, 368, 369
നാരായണമേനോൻ വള്ളത്തോൾ 370
നാരായണീയം 12, 14, 116, 256, 257, 416, 634
നാരായണീയം (മാപ്രാ. നാരാ. പിഷാ) 538, 539
നാരായണീയ വ്യാഖ്യ (അച്യുത പ്പണിക്കർ) 256, 257
നാരായണീയ വ്യാഖ്യ (രാമവാരിയർ) 271
നാലുകഥകൾ 520
നാലുകെട്ടിൽ കൃഷ്ണമേനോൻ 626
നാഗാണത്തുഭ്രാന്തൻ (കാവ്യം) 509, 512

നി

നിഘണ്ടു (ഇംഗ്ലീഷ്, വെബ്സ്റ്റർ) 177
നിഘണ്ടു (ഇം-മലയാളം, ബെ. ബെയ്ലി) 133
നിഘണ്ടു (മല-ഇംഗ്ലീഷ്, ഗ്രണ്ടർട്ട്) 148, 150—154
നിഘണ്ടു (മല-ഇംഗ്ലീഷ്, ബെ. ബെയിലി) 133, 135
നിഘണ്ടു മല-ഇംഗ്ലീഷ്, റവ: ബെയ്ലി) 10
നിഘണ്ടു (മലയാളം, റിച്ചർഡ് കാളൻസ്) 135
നിദാനം 151
നിദ്രാഭംഗം (കാവ്യം) 731, 732
നിധിയിരിക്കൽ മാണിക്കത്തനാർ 559
നിരഞ്ജനാസികപ്രബന്ധം 571, 574
നിരഞ്ജനാസികപ്രബന്ധം (തർജ്ജമ) 571, 574
നിവാതകവചവധം (ഇരുപത്തിനാലു വൃത്തം) 588

നീ

നീതിബോധകഥകൾ 709
നീതിരാമായണം 198, 199
നീതിശതകം (ഉണ്ണിരിക്കുട്ടിവൈദ്യൻ) 283
നീതിശതകം (ഭാമോദരൻകർത്താ) 289
നീതിശതകം, തർജ്ജമ 303
നീതിസാരസമുച്ചയം 689
നീതിസാരസംഗ്രഹം 412
നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ 12, 23, 407
നീലകണ്ഠൻ മൂത്തതു് വൈക്കം 158, 168, 169
നീലകണ്ഠശതകം 710
നീലഞ്ചേരി ശങ്കരൻനായർ 731
നീലാസുരവധം (ആ. ക) 201—204

നൂ

നൂതനസിദ്ധരൂപം (ഭാഷാവ്യാഖ്യ) 271

നെ

നെയ്യല്ലൂർ കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 668
നെയ്യല്ലൂർ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 668—670

നേ

നേത്രചികിത്സ (ഭാഷാവ്യാഖ്യ) 271
നേത്രോദ്ഗചരിതം 228

നൈ

നൈഷധം (ഗദ്യം) 588
നൈഷധം (ഭാഷ) (രാമനാശാൻ) 221
നൈഷധം (മഴമംഗലം) 553
നൈഷധം (സം) 172, 544, 581, 584, 634, 661, 669, 684, 685
നൈഷധചമ്പു (ഭാഷ) 403]
നൈഷധ ഭാഷാവ്യാഖ്യ 271

പ

പങ്കിപഞ്ചകം 519
പഞ്ചഗ്രാമാഷ്ടകം 412
പഞ്ചതന്ത്രം 151, 178, 295
പഞ്ചബോധഗണിതം 200
പഞ്ചബോധ ഭാഷാവ്യാഖ്യ 700
പഞ്ചവടി (സംഗീ നാ) 650
പഞ്ചസന്ധ (തുള്ളൽ) 99, 102
പഞ്ചാക്ഷരമാഹാത്മ്യം 663
പഞ്ചാങ്ഗി 516
പടിഞ്ഞാറെ കോവിലകത്തെ അമ്മാവൻതമ്പുരാൻ 473
പട്ടത്തോൾ വിദ്വാൻ നമ്പൂരിഷ്പാട് 258, 259, 627
പട്ടണത്തു് പിള്ളയാർ (ഗാനം) 228
പട്ടണത്തു് പിള്ളയാർ പാട്ടു് (തമിഴ്) 230
പട്ടത്തു് കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പിയാർ 9, 98—100
പട്ടത്തു വാസുഭട്ടതിരി 737

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പട്ടാഭിഷേകം കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ) 361
പട്ടാഭിഷേകം (കുഞ്ഞുകൃഷ്ണ ഷൊതുവാ൦) 90
പണക്ഷയ്യം 208, 209
പതഞ്ജലിഭാഷ്യം 273
പതിവ്രതാധർമ്മം (കേശവനാശാൻ) 471
പതിവ്രതാധർമ്മം (മന്ദൻഗ്രന്ഥക്കാ൦) 280
പത്തു വയസ്സുള്ള ഒരു പെൺപൈതൽ 144, 145
പത്രാധിപഭാരതം 687
പദഭോഷപ്രകരണം (പദ്മനാഭ ഷണിക്കർ) 687
പദഭോഷപ്രകരണം (പി. കെ. കൃഷ്ണൻ വൈദ്യൻ) 235, 687
പദയോജന (ഭാഗവതവ്യാഖ്യാനം) 108, 109
പദസംസ്കാരചന്ദ്രിക 271—273
പദ്മനാഭപിള്ള ജി. ശ്രീകണ്ഠേശ്വരം 176
പദ്മനാഭഷണിക്കർ എസ്, മൂലൂർ, 470, 516
പദ്മനാഭമേനോൻ കെ. പി. 460
പദ്മപുരാണം 706
പദ്മാവതി (രൂപകം) 485
പദ്മാസുരവധം (ആ. ക) 288
പദ്മിനീപരിണയം 198
പദ്യപേടിക 485, 486
പദ്യാവലി 542, 543
പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയർ 559, 571, 575, 576
പന്തളം കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 59, 60 509, 666
പന്തളം ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 667, 670
പന്തളം രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 60
പന്തളം രവിവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 59
പന്തളം രാഘവവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 683
പന്തളം വടക്കേകൊട്ടാരത്തിൽ രാജരാജവർമ്മവലിയതമ്പുരാൻ 666, 667
പന്തളപുരി മാഹാത്മ്യം 186
പന്തളമഹാദേവശതകം 666, 667
പയ്യന്നൂർ പാട്ട് 154
പരദേശി(യുടെ) മോക്ഷയാത്ര (തർജ്ജമ) 144, 145
പരമുപിള്ള കെ. പ്രൊഫസർ 552
പരമേശ്വരഭാഗവതർ പാലക്കാട് 6, 16
പരമേശ്വരമേനോൻ കുനേഴത്തു് 363, 366, 369, 460, 462, 464, 494
പരമേശ്വരിസ്തവം 576
പരശുരാമചരിതം (വിജയം) (ആ. ക) 243, 244
പരശുരാമവിജയം (ആ. ക) (കേ. വ) 421, 422
പരശുരാമവിജയം (കൃഷ്ണനാശാൻ) 655
പരാശക്തി 726
പരാസ്തുതി 169
പരീക്ഷിരാജാവിന്റെ കഥ 284, 285 (പെരിക്ലീസ് വിവർത്തനം)
പരിഭാഷാരീതി (A comparative study of English and Malayalam as a guide to reciprocal Translation) 283
പരിഷ്കൃതവിവാഹവിധി 689, 690
പരുവക്കാട്ട് അമ്മുക്കുട്ടിഅമ്മ 699
പല്പുഭൂമീശശതകം 664
പലവക (കറവങ്കര) 505—507
പശ്ചിമതാരക (കേരളപതാക) 143, 263, 264, 266, 267
പള്ളിയുടെ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ചു് ഒരു സംവാദം 134
പഴഞ്ചൊൽമാല (ആയിരം പഴഞ്ചൊൽ) 151, 152
പഴനിയാണ്ടിസ്വാമികീർത്തനം 282
പഴയനിയമം 151
പായൻ ഗണപതി 308, 310, 314, 316
പാറവേലി രാമൻപിള്ള 673

പാ

പാക്കനാർ 509, 511
പാച്ചുമൂത്തത് വൈക്കത്ത് 25, 33, 120 121, 155, 173, 256, 437
പാഞ്ചാലധനഞ്ജയം (നാടകം) 482, 588, 591, 592, 595, 596
പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാക്ഷേപം (വട. പാ) 534, 535
പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം (കാള ആശാൻ) 217
പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം (വെണ്ണണിമഹൻ) 311, 312, 314, 324
പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം (നാടകം) 335, 345
പാഞ്ചാലീഹരണം (ആ. ക) 683
പാഠമാല 151, 152, 155
പാണിനി 106, 173
പാണ്ഡവോദയം (മഹാകാവ്യം) 335, 347, 348, 678
പാതാളരാജാവ് 519
പാതാളരാമായണം (ആ. ക) 471
പാതിവ്രത്യപഞ്ചകം 633
പാത്രചരിതം (കൈ. പാ) 95, 96
പാദ്മപുരാണം 353
പാദാരവിന്ദശതകം 397, 411, 413, 415

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പാഞ്ഞാട്ട° നമ്പൂരി 319
പാരമാത്മികോപനിഷദ്വ്യാഖ്യ 198
പാരമാത്മികോപനിഷദ്വ്യാഖ്യാഭാഷ്യം 198
പാരിജാതാപഹരണം (ശോണാദ്രീശ സ്തോത്രം, അഷ്ടമാലിക) 116, 117
പാരിജാതാപഹരണം (ആ. ക) 291, 292
പാർവ്വതീപരിണയം (സ്വയംവരം) (കാവ്യം ഇലഞ്ഞൂർ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികൾ) 186, 189, 190
പാർവ്വതീപരിണയം (കാവ്യം, മാടായി മന്ദൻഗുരുക്കൾ) 280
പാർവ്വതീപരിണയം (ഗദ്യം) 479
പാർവ്വതീപരിണയം (വാമനഭട്ടബാണൻ) 479
പാർവ്വതീപുരത്ത° കേരളവർമ്മ(വികടകവി) തമ്പുരാൻ 60
പാർവ്വതീവിരഹം 523
പാർവ്വതീസ്തോത്രങ്ങൾ 435
പാർവ്വതീസ്വയംവരം (അംബാദത്തവിത്തനൂരാട്ടി) 58
പാർവ്വതീസ്വയംവരം (എട്ടൻതമ്പുരാൻ) 478
പാർവ്വതീസ്വയംവരം (കല്യാണിക്കുട്ടിഅമ്മച്ചി) 633
പാർവ്വതീസ്വയംവരം (കുട്ടിക്കുഞ്ഞിത്തങ്കച്ചി) 249, 250
പാർവ്വതീസ്വയംവരം (മാധവവാരിയർ) 730
പാലക്കാട്ട° രാമസ്വാമിശാസ്ത്രി 544
പാലാഴിമഥനം (അനന്ത. രാജ. രാജ. വ) 439
പാലാഴിമഥനം (മൂലൂർ പദ്മനാഭക്ഷണിക്കർ) 687
പാലാഴിമഥനം (രവിവർമ്മ കോ. തമ്പു) 553
പാലാഴിമഥനം (ശങ്കരൻനായർ) 732
പാലിയത്തു° കാമനക്കുഞ്ഞമ്മ 643
പാലിയത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണിഅച്ഛൻ 496, 513, 640, 641
പാലുള്ളിചരിതം 361, 374
പാസവൃത്തം 254

പി

പിന്നവിരഭദ്രയ്യ 500
പിൽഗ്രിമ്സ° പ്രോഗ്രസ്സ° (Pilgrims progress) 135, 144, 145

പീ

പീയൂഷവിശ്യോദയം (നാടകം) 314, 322
പിലിഷ്ലോസ° റമ്പാൻ 132

പു

പുണ്ഡരീകപുരേശസ്തോത്രം 186, 187
പുതിയ നിയമം 151
പുതുക്കാട്ടുമഠത്തിൽ കൃഷ്ണനാശാൻ 655, 656
പുനം 546
പുനത്തൂർ രാമഗുരുക്കൾ 286
പുന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മാ 261, 262, 270, 275, 449, 474, 475, 479, 529, 599, 698, 707 710, 726
പുരന്ദരാർജ്ജുനം (നാടകം) 314, 322, 326
പുരാണശ്രവണമാഹാത്മ്യം 635, 636
പുരാണേതിഹാസതർജ്ജമ 601
പുരുത്തിയൂർ കൃഷ്ണശാസ്ത്രി 122, 123
പുരുഷോത്തമൻനമ്പൂരി പലിയൂർ 242
പുല്ലേലി കുഞ്ചു 145, 146
പുഷ്പഗന്ധനാടകം 443
പുഷ്പഗിരിശതകസ്തോത്രം 604, 609
പുഷ്പബാണവിലാസം (തർജ്ജമ അവിനാശി, എഴുത്തച്ഛൻ) 704, 705
പുഷ്പബാണവിലാസം (തർജ്ജമ. കുണ്ടൂർ. നാരാ. മേ) 510
പുഷ്പബാണവിലാസം (സംസ്കൃതം) 510
പുഷ്പബാണവിലാസവ്യാഖ്യ 271
പുളിയന്നൂർ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ 708

പൂ

പൂതനാമോക്ഷം (കാ. ഭൂ) 737
പൂതനാമോക്ഷം (കൈ. പാ. ഇക്ക. അമ്മത്ത) 628
പൂതനാമോക്ഷം (കൈ. പാ. കൊച്ച. ഗോദ. ത) 330
പൂതനനാമോക്ഷം (ചമ്പു) 553, 554
പൂതനാമോക്ഷം (വഞ്ചിക്ഷാട്ട°) 509
പൂന്തോട്ടത്തു രാമോദരൻ അച്ഛൻനമ്പൂരി 35, 43, 88, 92, 97, 295, 298, 299, 303, 304, 309, 488
പൂന്തോട്ടത്തു രാമോദരൻ മഹൻനമ്പൂരി 298, 303
പൂഷടക്ഷാട്ട° 690
പൂരപ്രബന്ധം 314, 328
പൂർണ്ണത്രയീശകേശാദിപാദവർണ്ണനം 628
പൂർണ്ണത്രയീശപാന 628

പെ

പെട്ടഴിയത്തു പെരിയരാമനിളയതു 533
പെട്ടഴിയത്തു വലിയ രാമനിളയതു 532, 534, 535
പെരിക്ലീസ° (Pericles) 284

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പൈ

പൈവള്ളിക്കൽ സുബ്രഹ്മണ്യൻ പോറ്റി 569

പൊ

പൊന്നയ്യാ 6

പൗ

പൗരഗീത 641

പ്ര

പ്രകീയാസമുച്ചയം 400, 401, 412, 420

പ്രകീയാസമുച്ചടീഷ്ണി 400, 412, 420

പ്രച്ഛന്നപാണ്ഡവം (നാടകം) 304, 314, 322, 324

പ്രതാപമുകുടചരിതം 499, 500

പ്രതാപരുദ്രകല്യാണതഞ്ജമ 656

പ്രതാപരുദ്രയശോഭൂഷണം 656

പ്രതാപരുദ്രീയം 687, 719, 722

പ്രതിപ്രയാണം 238, 240

പ്രതിശ്രുതദശകം 475

പ്രത്യഭിജ്ഞാദർശനം 565

പ്രബുദ്ധസിംഹളൻ (മാസിക) 687

പ്രബോധചന്ദ്രോദയം (ഭാഷാനാടകം, കോന്നാനത്തു ശങ്കുണ്ണീ) 611

പ്രബോധചന്ദ്രോദയം (ഭാഷാനാടകം, കുമ്മമ്പള്ളീ രാമൻപിള്ള ആശാൻ) 228, 229

പ്രബോധചന്ദ്രോദയം (ഭാഷാനാടകം) നാണു അയ്യാശാസ്ത്രീ 482, 611

പ്രബോധചന്ദ്രോദയം(സംസ്കൃതനാടകം) 229

പ്രഭാവതീ സ്വയംവരം (ആ. ക) 291

പ്രഭുശക്തി 656—659

പ്രമദ്വരാചരിതം 509

പ്രലംബവധം (ആ. ക) 421, 422

പ്രഹസനം (വ്യാകരണം) 278

പ്രഹസനത്തിന്റെ ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം 278

പ്രശ്നമാർഗ്ഗം (ഭാഷാവ്യാഖ്യ) 271

പ്രശ്നരീതി 482

പ്രശ്നോത്തരമാല 475, 477, 478

പ്രസന്നരാഘവം 232, 612

പ്രസന്നരാഘവം(ഭാ. നാടകം) (മാക്കോ കൃഷ്ണമേനവൻ) 612

പ്രസന്നരാഘവം (ഭാ. നാടകം വെള്ള. കേശവൻവൈദ്യൻ) 231, 232

പ്രസാദം (ശ്രീഹർഷവ്യാഖ്യ) 258, 259

പ്രഹ്ലാദചരിതം (ആ. ക. കാളഅശാൻ) 217, 218

പ്രഹ്ലാദചരിതം (ആ. ക. ദാമോദരൻ കത്താ) 289

പ്രഹ്ലാദചരിതം (സങ്കീർത്തനം, കുട്ടിക്കഞ്ഞിത്തങ്കച്ചി) 250

പ്രഹ്ലാദചരിതം (നീലകണ്ഠൻ മൂത്തത്) 168

പ്രാചീനതാരക 266

പ്രാചീനാര്യാവർത്തം 462

പ്രാർത്ഥന 360

പ്രാസോപന്യാസം 12, 17

പ്രിയദർശിക (തർജ്ജമ) 483

പ്രിയദർശികാ 483, 484

പ്രേ

പ്രേതകാമിനി 475, 478

പ്രൌഢമനോരമ 32, 77, 258, 259, 440

പ്ലേ

പ്ലേഗുവധം (കഥകളി) 722

ഫ

ഫൽഗുനവിജയം (ഭാഷാനാടകം) 330, 335, 345, 346, 460

ഫാ

ഫാദർ ജെറാർദ് 177

ഫൂ

ഫുൽമോറി (ഗ്രന്ഥം) 138

ബ

ബങ്കിമചന്ദ്രചട്ടോപാധ്യായൻ 708

ബണിയൻ 134, 135, 144, 145

ബന്ധനസ്ഥനായ അനിരുദ്ധൻ 511

ബഭ്രുവാഹനവിജയം (സം. ഖണ്ഡകാവ്യം) 360

ബലഭദ്രവിക്രമം (ആ. ക) 542, 543

ബറോസ (ചരക്കു പുസ്തകം) 152

ബാ

ബാണയുദ്ധം (ചമ്പു) (കൊ. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ) 334, 336, 337, 340, 341

ബാണയുദ്ധം (സം. ചമ്പു) (വീരകേ. വ. ത) 669

ബാലകൃഷ്ണഷണിക്കർ. വി. സി. 428, 482, 538

ബാലകൃഷ്ണസങ്കീർത്തനം 714

ബാലഗോപാലൻ (ആ. ക) 745, 747

ബാലഗോപാലൻ (സംഗീ: നാ) 745, 747

ബാലധ്രുവചരിതം (നാടകം) 530, 531

ബാലപാഠാമൃതം 231

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബാലപ്രബോധനം, സമാസചക്രം
എന്നിവയുടെ ഭാഷാവ്യാഖ്യ 271
ബാലപ്രബോധാമൃതം 228, 230
ബാലപ്രിയൻ 181
ബാലബോധനം 689
ബാലഭാരതമഹാകാവ്യം 439, 440
ബാലഭാരതി 581
ബാലഭൂഷണം, 157, 159, 164, 165
ബാലവതീരാമകുമാരം
(അനന്തൻനായർ ടി. വി.) 514
ബാലാകലേശം (നാടകം) 650 651
ബാലാഭ്യസനം 139, 141
ബാലിസുഗ്രീവസംഭവം 231 232
ബാലോദ്യാനം 650
ബാലോപദേശം (കാവുങ്കര.) നില: 505
ബാലോപദേശം (കല്ലമ്പള്ളി
വിഷ്ണുനമ്പൂരി) 663
ബാലോപദേശം (കൊ. കൊച്ചുണ്ണിത്ത)
335, 354
ബാല്യോത്ഭവം (ആ. ക) 238, 239
ബാല്യോത്ഭവം (എട്ടുവൃത്തം) 490
ബാല്യോത്ഭവം (മഹാകാവ്യം)(or മഹേ
ന്ദ്രവിജയം) 34

ബു

ബുദ്ധമതഖണ്ഡനം 709

ബൃ

ബൃഹത്കഥാമഞ്ജരി 625
ബൃഹദ്യോഗവാസിഷ്ഠം 750

ബെ

ബെൻജമിൻബെയ്‌ലി 131, 134

ബേ

ബേക്കൺ 128

ബൈ

ബൈബിൾ 455, 592
ബൈബിൾ തർജ്ജമ (ബെ. ബെയ്‌ലി)
133
ബൈബിൾ തർജ്ജമ (റമ്പാൻ. ഗീ.)
132, 133

ബ്ര

ബ്രഹ്മസൂത്രഭാഷ്യം 268
ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം (കി. പാ) 136
ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം (സം) 229, 427
ബ്രഹ്മാനന്ദവിലാസം (കാവ്യം) 643
ബ്രഹ്മീതാനാടകം 553, 560
ബ്രഹ്മീതാനാടകപുരാണം
546, 547, 548

ഭ

ഭക്തിമ്മായാദപ്പണം 611
ഭക്തിമഞ്ജരി (സം) 12, 13, 19
ഭക്തിലഹരി 494, 495
ഭക്തിസംവർദ്ധന or മുകുന്ദശതകം 638
ഭക്തിസംവർദ്ധനം (കി. പാ) 663
ഭക്തിസംവർദ്ധനശതകതർജ്ജമ 728
ഭഗവതീകേശാദിപാദവർണ്ണനം 628
ഭഗവദ്യഷ്ടകം 628, 629
ഭഗവത്സ്തുതി 490, 492
ഭഗവത്സ്തുതിപരമായ ഞങ്ങു
പ്പാനകം 361
ഭഗവദ്ഗീത (അനന്തൻനായർ)
ടി. വി) 514
ഭഗവദ്ഗീത (കി. പാ.
കഞ്ഞമ്പാഷ്യഗ്രന്ഥക്കം) 285
ഭഗവദ്ഗീത (കി. പാ: കൈക്കുളങ്ങര,
രാമവാരിയർ) 272, 274, 275
ഭഗവദ്ഗീത (സം)
271, 355, 745, 749
ഭഗവദ്ഭക്തൻ (കാ. ഭ) 99—101, 103
ഭഗവദ്ഭക്തൻ (നാടകം) 465, 490, 491
ഭഗവന്നാമസ്തുതിമാഹാത്മ്യം (കി. പാ)
228, 230
ഭജനകീർത്തനമാല 688
ഭജനഗാനമഞ്ജരി 611
ഭജേകേരളം (പദ്യം) 640
ഭട്ടനാരായണമഹാകവി 681
ഭട്ടൻതനൂരാൻ–കൊട്ട: വിദ്വാൻഗോദ:
നോക്കുക.
ഭട്ടികാവ്യം 187
ഭട്ടോജിദീക്ഷിതർ 261
ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യം (ആ. ക) 294
ഭദ്രാഖ്യാനം 280
ഭദ്രാസ്തവാഷ്ടകം 235
ഭദ്രോത്പത്തി (കി. പാ. കൊച്ചുണ്ണി
ത്തമ്പൂരാൻ) 335, 352, 462
ഭദ്രോത്പത്തി (കി. പാ.
വാസുപ്പോറാറി) 243, 244
ഭദ്രോത്പത്തി (പാന) 588
(കൊ: ശങ്കുണ്ണി)
ഭദ്രോത്സവം (നാടകം) 343
ഭരതശാസ്ത്രം 332
ഭർത്തൃസാന്നിദ്ധ്യം (ഗദ്യം) 601
ഭർത്തൃഹരി 283, 289, 303, 644
ഭർത്തൃഹരിസുഭാഷിതം (കി. പാ) 644
ഭവഭൂതി 591, 642
ഭവിഷ്യപുരാണം (കൃഷ്ണയ്യർ
പി. എസ്.) 370
ഭവിഷ്യപുരാണം (സം) 370
ഭസ്മക്കാരി 145

ഭാ

ഭാഗവതം (എഴുവത്തു് നാണുമേനോൻ)
606

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഭാഗവതം (കീ. പാ) 151, 178, 263
ഭാഗവതം (ഭാഷാഗദ്യപരാവർത്തനം) 279
ഭാഗവതസംക്ഷേപം 486
ഭാഗവതസാരസംക്ഷേപം 210, 211
ഭാഗീരഥി (വ. പാ) 673, 679
ഭാട്ടദീപിക 156
ഭൂതകോപവിജയം (ആ. ക) 288
ഭാരതം (കീ. പാ. അച്യുതമേനോൻ) 462
ഭാരതം (കീ. പാ) എഴുത്തച്ഛൻ) 263, 264, 269, 290, 295, 500
ഭാരതം (കീ. പാ) രാഘവക്ഷിഷാരടി) 151—153
ഭാരതകേസരി (പത്രം) 721, 723
ഭാരതചമ്പു 482
ഭാരതചമ്പുടിക്ഷണി 403
ഭാരതവ്യവഹാരം 722, 725
ഭാരതസാമ്രാജ്യം 711
ഭാരതമഞ്ജരി (ക്ഷേമേന്ദ്രൻ) 483, 592, 615, 625
ഭാരതമഞ്ജരി ദ്രോണപർവ്വം (കാവ്യം) 362, 371, 379
ഭാഗ്ഗവീയം 664
ഭാവപ്രകാശം 472
ഭാഷാഗീതഗോവിന്ദം 545
ഭാഷാഗൂളീശാസ്ത്രം 588
ഭാഷാചരിത്രം (പി. ഗോവിന്ദപിള്ള) 68, 109, 176, 177, 280, 482
ഭാഷാദ്ധതവാക്യം (വ്യായോഗം) 674, 682
ഭാഷാനാരായണീയം (കെ. സി. കേശവപിള്ള) 451, 465, 466
ഭാഷാനാരായണീയം (കീ. പാ) (കൃഷ്ണമേനോൻ) 626
ഭാഷാനൈഷധചമ്പു 177
ഭാഷാപോഷിണി (ത്രൈമാസിക) 404—406, 431, 450, 451, 453, 519, 571, 575, 577, 585—587, 687, 689, 719, 720
ഭാഷാബ്രഹ്മസംഹിത 335, 354
ഭാഷാഭാഗവതം 136
ഭാഷാഭോണം 542
ഭാഷാഭാരതം (മാസിക) 380
ഭാഷാഭൂഷണം 379, 427, 548
ഭാഷാഭൈമീപരിണയം (നാടകം) 650, 652
ഭാഷാമുക്തകങ്ങൾ (കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർ) 274
ഭാഷാമുക്തകങ്ങൾ (കൊ. വി. ഇളയ്തമ്പുരാൻ) 43
ഭാഷാമുക്തകങ്ങൾ (ചേലക്കാമ്പൂ°) 296, 297
ഭാഷാമുക്തകങ്ങൾ (കുട്ടമത്തു° കണ്ണിക്കുഞ്ഞുമേ.) 745, 746
ഭാഷാമൃഷ്ടകടികം 615, 616, 619
ഭാഷാരാമായണചമ്പു 482, 728, 729
ഭാഷാലേഖനമാല 479
ഭാഷാശാകുന്തളം (ഗദ്യകൃതി) 121, 123—124
ഭാഷാശിവാനന്ദലഹരി 663
ഭാഷാഷ്ടപദി 460
ഭാസൻ 513, 682
ഭാസ്കരം (അഷ്ടാംഗഹൃദയവ്യാഖ്യ) 277, 278, 281
ഭാസ്കരീയഗണിതവ്യാഖ്യാനം 34

ഭി

ഭിക്ഷുഗീത (ശി. ഇ) 628
ഭിക്ഷുഗീതാസ്തവം 475

ഭീ

ഭീമപ്രഭാവം 678, 679
ഭീഷ്മവിജയം (ആ. ക) 82

ഭു

ഭുജംഗസന്ദേശം 673, 675
ഭുവനാംബാസ്തവം 202, 204
ഭുവനേശ്വരസ്തവം 202

ഭൃ

ഭൃതനാഥോദ്ഭവം (തുള്ളൽകഥയും, ആട്ടകഥയും) 668
ഭൃതിഭൂഷചരിതം (മണിപ്രവാളം) 314, 315, 317, 328, 499, 523
ഭൂവിവരണം 430
ഭൂസുരഗോഗ്രഹണം (ആ. ക) 588, 592, 593, 598

ഭൈ

ഭൈമീപരിണയം (നാടകം) കാവുങ്കര 505
ഭൈമീപരിണയം അഥവാ നളവിജയം (മണ്ണിക്കൽ രാമശാസ്ത്രി) 650
ഭൈമീഭൂപവിജയം 711
ഭൈഷജ്യരത്നാവലി 472

ഭോ

ഭോജചമ്പു (രാമായണം) 658, 729
ഭോജരാജാവു° 11, 30, 729

മ

മങ്കമ്മത്തനൂരാൻ 628
മങ്ഗടശ്രീവല്ലഭൻതമ്പുരാൻ 287, 288
മങ്ഗളപ്രാർത്ഥനാശതകം (ലക്ഷ്മി: കെ. വ) 551

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മംഗളപ്രാർത്ഥനാശതകം (വീണ്ടനനമ്പൂതിരി) 663
മങ്ഗളോദയം 360, 361
മച്ചാട്ടിളയതു 533
മഞ്ജുഭാഷിണി (ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസവ്യാഖ്യ) 184, 187, 194, 195
മട്ടാഞ്ചേരി ഗോവിന്ദൻവൈദ്യൻ 690
മദ്രാസ്ജേണൽഓഫ് ലിറ്ററേച്ചർ ആൻഡ് സയൻസ് (Madras journal of Literature and Science) 151
മണക്കാടൻ കുഞ്ഞമ്പു 287
മണക്കാടൻ രാമുണ്ണി 287
മണന്തല നീലകണ്ഠൻമൂസ്സതു് 482, 710
മണക്കാട്ട് ശങ്കുവാരിയർ 569, 573, 575, 576, 584
മണിദീപ്പണം (തക്കഗ്രന്ഥം) 77
മണിപ്രവാളശാകുന്തളം (കേ. വ) 424
മണ്ടിക്കൽ രാമശാസ്ത്രി 650
മതവിചാരണ 151
മത്സ്യവല്ലഭവിജയം (ആ. ക) 421—423
മദനകേതനചരിതം or മദനവിലാസം (കൊട:കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ) 335, 354
മദനകേതനചരിതം (ശിവൊ. നാരാ. നമ്പൂ.) 522, 523
മദനമഞ്ജരീവിലാസം: (ഭാണം ചങ്ങനാശ്ശേരി രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ) 320, 321, 551, 552, 553, 558
മദിരാശി കടൽക്കര 516, 517
മദിരാശിയാത്ര 361, 374
മധുരമങ്ഗലം (നാടകം) 332, 333, 345, 346, 384
മധുസൂദനവിജയം (ആ. ക.) 361
മധുസൂദനാഷ്ടകം 186
മനീഷാപഞ്ചകം 279, 653
മനീഷാപഞ്ചകവ്യാഖ്യ 279
മനുസ്മൃതി 650
മനുഷ്യപോദ്യങ്ങൾക്കു(ള്ള?) ദൈവം കല്പിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരം 151
മനുഷ്യഹൃദയം 151
മനുഷ്യാലയചന്ദ്രികയുടെ വ്യാഖ്യാനം 246
മനോരമ (കോഴിക്കോട്ടുപത്രം) 360, 708
മനോരമത്തമ്പുരാട്ടി 109, 110, 472
മനോരമാവിജയം 466, 467, 571, 573, 702
മനോഹരാ 440
മന്ത്രോടത്തു് നമ്പൂരിക്കാട് 298
മന്ദാരമാലിക (വീഥി) 530
മധുരോദ്വജചരിതം 10വൃത്തം (കൈ. മ.) 361
മയൂരസന്ദേശം (കേ. വ.) 406, 408, 409, 421, 425—427, 431, 434, 435, 451, 467
മരണാസന്നലക്ഷണം (കീ. പാ.) 612
മരണപദ്ധതി 178
മലബാർ കാര്യങ്ങൾ 720
മലയവതീസ്വയംവരം (ആ. ക.) 582
മലയാംകൊല്ലം (കാവ്യം) 335, 350
മലയാണ്മയുടെ വ്യാകരണം (ഗിവഗിസ്) 138, 139
മലയാളം ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു (ഗുണ്ടർട്ട്) 148, 150, 151, 153
മലയാളം ഇംഗ്ലീഷുനിഘണ്ടു (ബെ. ബെയിലി) 10, 131—135
മലയാളനിഘണ്ടു (റി. കാളിൻസ്) 135
മലയാള ഭാഷാവ്യാകരണം (ഗുണ്ടർട്ട്) 138, 151, 152
മലയാള മനോരമ 235, 246, 247, 363, 366, 369, 404, 427, 446, 447, 451, 453, 456, 467, 469, 479, 490, 492, 494, 499, 503, 514, 520, 571, 573, 575, 585, 587, 593, 639, 663, 685, 690, 692, 719, 720, 721
മലയാളമിത്രം 267
മലയാളവിനോദിനി 448, 573
മലയാളവ്യാകരണം (എഫ്. സ്പ്രിങ്) 134
മലയാളവ്യാകരണം ചോദ്യോത്തരം (ഗുണ്ടർട്ട്) 151, 152
മലയാളം വ്യാകരണം (ജോസഫ് പീറ്റ്) 134
മലയാളവ്യാകരണം(റാബർട്ട്ഡ്രമണ്ട്) 134
മലയാളവ്യാകരണം (റെവ: പീറ്റസായിഷ്) 10
മലയാളി 221, 463, 657
മലയാളശബ്ദശാസ്ത്രം (കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ) 335, 354, 357, 362, 378, 379
മലയാളശാസ്ത്രം (കുഞ്ഞിരാമവർമ്മ തമ്പുരാൻ) 378
മലയാളശാകുന്തളം (എ. ആർ.) 424
മഹച്ചരിത ഭാണ്ഡാഗാരം (Treasury of Biography) 128, 401
മഹച്ചരിത സംഗ്രഹം (കേരളവർമ്മ ത) 131, 401, 402, 410, 430
മഹച്ചരിതസംഗ്രഹം (വിശാഖം തിരുനാൾ) 129—131
മഹാത്മാഗാന്ധി 496, 642, 749

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ആശ്രമപ്രവേശം 494, 496
മഹാദേവശാസ്ത്രികൾ, കണ്ടിയൂർ 238
മഹാഭാരതം (ഭാഷ) (ഹരിവംശപരിതം) 362, 366, 369, 370, 379, 380
മഹാഭാരതം (കി. പാ.) ഭാരതം (കി. പാ.) നോക്കുക
മഹാഭാഷ്യം (വ്യാകരണം) 332, 673
മഹാമൃത്യുഞ്ജയപരിതം 730
മഹാവീരചരിതം 641, 642
മഹിഷമങ്ഗലംഭാണം (വ്യാഖ്യാ) 271
മഹിഷമർദ്ദനം അഥവാ (വാ. രാ) പരിഷാരിയിക്കൽ അമ്മ 494, 496, 497
മഹിഷമർദ്ദിനീസ്തോത്രം 435
മഹേന്ദ്രവിജയം (ബാല്യകൃതം മഹാകാവ്യം) 34
മഴമങ്ഗലം (നൈഷധചമ്പുകർത്താ) 177, 553
മഴമങ്ഗലത്തു് പരമേശ്വരൻനമ്പൂരി 39
മഴമങ്ഗലഭാണം 234, 577
മഴമങ്ഗലഭാണത്തിന്റെ പരിഭാഷ 234, 577, 578
മറിയക്കുട്ടി വലിയതമ്പുരാൻ 559, 580, 581
മറുകത്തു് (കാവ്യം) 509, 511
മറേസായിക്കിന്റെ വ്യാകരണ സംഗ്രഹം 134

മാ

മാഗധവധം (ആ. ക.) 663
മാഘം (ശിശുപാലവധം) 36, 172, 584, 660, 670, 680
മാഘവ്യാഖ്യ 271
മാടഭൂപാലചരിത്രം (കാവ്യം) 683
മാടമഹിശകാശിയാത്ര (വ. പാ.) 646, 647
മാടമഹിശശതകം 588
മാടായി മന്ദൻഗുരുക്കൾ 279, 280, 282
മാടാവിൽ വലിയകുഞ്ഞിരാമൻ വൈദ്യൻ 287
മാണിക്കത്തനാർനിധിനിക്കൽ 447
മാണിക്യഗാരം (നാടകം) 362
മാണിക്യസൂക്തമുദ്രണം 611
മാണ്ഡർസായിക്കു് 128
മാതങ്ഗലീല (ഭാ.) 246
മാതങ്ഗലീല (സം) 34
മാതൃമരണനിവേദനം 475, 476, 478
മാത്തൻ, ഇട്ടിയവിര, തകടിപയൽ 254
മാധവനിദാനം 471
മാധവനുണ്ണിത്താൻ (ആർ.) 657
മാധവാവൂദിവാൻജി 429, 441
മാധവാചാര്യർ 616
മാധവീകങ്കണം (ബംഗാളി) 708
മാധവീകങ്കണം (വിവർത്തനം) 708, 709
മാധവീശേഖരം (ഭാണം) 320, 321
മാനവിക്രമഇളയരാജാവു്, നീലമ്പൂർ 263
മാനവിക്രമൻരാജ, ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ നോക്കുക
മാനവിക്രമൻശക്തൻസാമൂതിരി 110—112
മാനവിക്രമരാജാ കെ. സി. D. C. 372
മാനവിക്രമീയം (ചമ്പു) 110, 111
മാനവേദചമ്പു 714, 716
മാനവേദചമ്പുവിന്റെ ഭാഷാനുവാദം 714
മാനസോദ്യാനം (കാവ്യം) 221, 224
മാനസോല്ലാസം 576
മാപ്രാണം നാരായണക്ഷിയാരടി 537
മാമൻമാഷ്ടർ കെ. സി. 451
മായാസ്തവം 700, 701
മാരൻചാട്ടു് 435
മാരാവാഹനം (ശി: തു.) 92, 95
മാർക്കണ്ഡേയചരിതം (ആ. ക.) 214 215
മാർക്കണ്ഡേയപുരാണം (കി. പാ.) 656, 657
മാർക്കണ്ഡേയപുരാണം (സം) 657
മാർത്താണ്ഡദേവോദയം 673, 677
മാർത്താണ്ഡവർമ്മ ഉത്രം തിരുനാൾ നോക്കുക.
മാർത്താണ്ഡവിജയം (നാടകം) 361, 377
മാലതി 520
മാലതിമാധവം (കൊ. ശങ്കുണ്ണി) 588, 589, 591, 592, 597
മാലതിമാധവം (സം) 591
മാവേലിക്കര ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാൻ ബി. എ. 438, 559
മാവേലിക്കര പുത്തൻകൊട്ടാരത്തിൽ ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 542, 543
മാളവികാഗ്നിമിത്രം 509
മാളവികാഗ്നിമിത്രം (തർജ്ജമ) 460, 509 512
മാളികത്താഴെകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 666
മാളിയമ്മാവിൽ കുഞ്ഞുവാറിയത് 265—270, 367, 616, 620

മി

മിതവാദി (കോഴിക്കോട്ടു പത്രിക) 695, 708
മിത്തലമഠം ശങ്കരവാര്യർ 730
മിത്രസഹമോക്ഷം (ആ. ക.) 249—251
മിശിഹാചരിതോദയം (തു. ക.) 646

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മിസ്സസ് ഗ്ലാസ്റ്റൺ 128
മിസ്സ് ഷെർവുഡ്സ്റ്റിന്റെ ഭാരതീയ തീർത്ഥാടകൻ (Indian Pilgrim) 134

മീ

മീനകേതനചരിതം (ആയില്യം തിരുനാൾ) 121, 123, 656
മീനകേതനചരിതം (പദ്മനാഭ കവിഭട്ട) 656
മീനകേതനം ചരിത്രം (ചമ്പു) (രവിവർമ്മ കോ. ത.) 545, 546, 555
മീനാക്ഷീനാടകം (മീനാക്ഷീ കല്യാണം) 291—293

മു

മുകുന്ദൻ (കടവിൽ ശങ്കരമേനവൻ) 625
മുകുന്ദൻ (ശങ്കരനാരായണജ്യോത്സ്യർ) 64
മുകുന്ദകവി (ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികൾ) 195
മുകുന്ദകവി എണ്ണക്കാട്ട് (രാ. രാ. വ. കോ. ത.) 565
മുകുന്ദകവി (കടത്തനാട്ട് വാസുദേവൻ നമ്പി) 106
മുകുന്ദകവി (കണ്ടിയൂർ കുഞ്ഞുവാര്യർ 241
മുകുന്ദകവി (കാത്തുള്ളി അച്യുത മേനോൻ) 501, 502
മുകുന്ദകവി (കുട്ടിക്കുഞ്ഞിത്തങ്കച്ചി) 253, 254
മുകുന്ദകവി (കെ. സി. നാരാ. നമ്പിയാർ) 726, 727
മുകുന്ദകവി (കേരളവർമ്മ വ. കോ. ത) 431
മുകുന്ദകവി (കൊട്ട: കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ ത:) 360
മുകുന്ദകവി (കൊട്ട: വിദ്വാൻ ഇളയ തമ്പുരാൻ) 35, 40
മുകുന്ദകവി (കോവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി 175, 176
മുകുന്ദകവി (ഗോദവർമ്മതിരുമുല്പാട്) 302
മുകുന്ദകവി (ഗ്രാ. ര. വ. കോ. ത.) 545, 550
മുകുന്ദകവി (നീലകണ്ഠൻ മൂത്തത്) 169
മുകുന്ദകവി (പട്ടത്തോൾ വാസുദേവൻ നമ്പൂരിപ്പാട്) 260
മുകുന്ദകവി (പട്ടത്തു കുഞ്ഞുണ്ണി നമ്പിയാർ) 102, 103
മുകുന്ദകവി (പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയർ) 577
മുകുന്ദകവി (പാച്ചുമൂത്തത്) 167
മുകുന്ദകവി (പൂന്തോട്ടത്തച്ഛൻ) 299
മുകുന്ദകവി (പൂന്തോട്ടത്തച്ഛൻ) 301, 302
മുകുന്ദകവി (പെട്ടഴിയത്തു വലിയ രാമനിളയത്) 534—536
മുകുന്ദകവി (മന്നാടിയാർ) 604, 609 610
മുകുന്ദകവി (മിത്തലമഠം ശങ്കര. വാര്യർ) 730, 731
മുകുന്ദകവി (മൂത്തേടത്തു വാസുദേവൻ പോറ്റി) 245
മുകുന്ദകവി (ല. പു. രവിവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ) 553, 561
മുകുന്ദകവി (വയക്കര ആര്യൻ നാരാ: മൂസ്സത്) 575
മുകുന്ദകവി (വിശാഖം തിരുനാൾ) 131
മുകുന്ദകവി (വിദ്വാൻ കിളിമാനൂർ തമ്പുരാൻ 56
മുകുന്ദകവി (വെണ്മണി അച്ഛൻ) 308—310
മുകുന്ദകവി (വെണ്മണിമഹൻ) 325
മുകുന്ദകവി (ശിവൊള്ളി നാരായണൻ നമ്പൂരി) 523, 525
മുക്താവലി 77, 172
മുക്തികോപനിഷദ്വ്യാഖ്യാനം 657
മുക്തിവിലാസം 714
മുചുകുന്ദമോക്ഷം (ആ. ക. കിളിമാനൂർ ഗോദവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ) 57
മുചുകുന്ദമോക്ഷം (ആ. ക. മങ്കട ശ്രീവല്ലഭൻതമ്പുരാൻ) 287
മുചുകുന്ദമോക്ഷം (പാച്ചുമൂത്തത്) 157, 159, 164
മുത്തുലക്ഷ്മി (ഗദ്യം) 482
മുത്തുസ്വാമിദീക്ഷിതർ 6, 17
മുദ്രാരാക്ഷസം 151, 460, 464, 494
മുദ്രാരാക്ഷസം (തർജ്ജമ) 493, 494
മുദ്രാരാക്ഷസം (ഭാഷാനാടകം) 674 681, 682
മുദ്രാരാക്ഷസച്ഛായ 6
മുൻസീഫ് ഭാരതം 722, 725
മുരാരിപുസ്തോത്രം 34
മുരിങ്ങൂർ ശങ്കരൻപോറ്റി 582
മുല്ലമംഗലത്തു നമ്പൂരി 302
മുഹമ്മദചരിതം (അച്യുതക്ഷണിക്കർ) 257
മുഹമ്മദചരിത്രം (ഗ്രണ്ഡട്ട്) 151
മുറജപചരിതം 588
മുറജപഷാന 68, 74
മുറജപപ്രബന്ധം 529—531
മുറജപമഞ്ജരി 663

മൂ

മൂകപഞ്ചശതി 418
മൂകാംബികാസ്തോത്രം 722

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മൂകാംബികാകടാക്ഷമാല 750
മൂകാംബികാപുരാണം (കി. പാ.) 745, 748
മൂകാംബികാഷോഡശി 745
മൂകാംബിസ്ഥലമാഹാത്മ്യം (സം) 523
മൂന്നാം പാഠപുസ്തകം 411, 429
മൂന്നു താരാട്ടുകഥ 688
മൂക്കോത്തു കുമാരൻ 695
മൂളൂർ എസ്. പദ്മനാഭക്ഷണിക്കർ 320, 684, 726
മൂളിയിൽ കൃഷ്ണൻ 278

മൃ

മൃഗയാസ്മരണകഥ 410, 411

മെ

മെക്കാളെ 466

മേ

മേഘസന്ദേശം (ഭാഷ, എ. ആർ. രാ. രാ. വ) 427
മേഘസന്ദേശം (തർജ്ജമ, അവിനാശി എഴുത്തച്ഛൻ) 704
മേഘസന്ദേശം (തർജ്ജമ, എണ്ണക്കാട്ട് രാ. രാ. വ.) 562, 565
മേഘസന്ദേശം (തർജ്ജമ, കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ) 509, 512, 513
മേഘസന്ദേശം (സംസ്കൃതം) 339, 425, 427, 509, 512
മേഘസന്ദേശവ്യാഖ്യ 271
മേദിനീകോശം 412
"മേനോക്കിയെ കൊന്നതാരാണ്?" 519
മേലൂട്ട് കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻ ഗുരുക്കൾ 287
മേല്പുത്തൂർ, നാരായണഭട്ടതിരിനോക്കുക.

മോ

മോക്ഷദായകം 151
മോക്ഷോപായപ്രദീപിക 198
മോഹനതുല (ഭാ. നാ) 646, 648
മോഹിനീമോഹനം (നാ) 571—573
മോറിസ്സ് സായിപ്പ് 142

യ

യജുർവ്വേദം 269, 293
യജ്ഞസുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതർ (സ്വാമിദീക്ഷിതർ) 197, 198
യദുകുലരാഘവം-ഒപ്പുവിച്ചേടത്തു (ആ. ക.) 445, 454
യമപ്രണാമശതകം 400, 411, 414, 419, 420
യയാതിചരിതം (ആ. ക.) 542, 543
യയാതിചരിതം (നാടകം) 12
യയാതിചരിതം (നാടകം, തേലപ്പുറം, നാരാ. നമ്പി) 482, 708, 709, 710
യാത്രാചരിതം 588, 591
യാദവദാനവീയം 527

യു

യുക്തിഭാഷ 34
യുദ്ധകാണ്ഡം (ലക്ഷ്മണകവി) 729
യുദ്ധകാണ്ഡം (ഇരുങ്ങമ്മ) 627, 628, 630, 631
യുധിഷ്ഠിരവിജയവ്യാഖ്യ 271
യുവാക്കന്മാരോടുള്ള ഉപദേശങ്ങൾ 430

യൂ

യൂക്ലിഡ് 193

യോ

യോഗവാസിഷ്ഠം (കി. പാ.) 289, 290
യോഗവാസിഷ്ഠം (സം) 290
യോഗവാസിഷ്ഠം 750
യോഗാനന്ദസ്വാമികഥ 271
യോഗാമൃതം (വൈദ്യഗ്രന്ഥം) 277
യോഗാമൃതലഘുടിഷ്പണി 277
യോഷാഭൂഷണം 454

ര

രഘുവംശഭാഷാവ്യാഖ്യാനം 271
രഘുവംശം (തർജ്ജമ) കുണ്ടൂർ: നാരാ. മേനവൻ) 509, 512, 513
രഘുവംശം (ശി. ഉ.) 305
രഘുവംശം (സം) 130, 234, 240, 509, 512, 575, 584, 654
രഘുവിജയം (ആ. ക.) 542, 543
രജതജൂബിലിഘോഷം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്) 221, 224
രണ്ടാം പാഠപുസ്തകം 411, 429
രണ്ടു ആട്ടിൻകുട്ടികഥ 134
രണ്ടു കീർത്തനങ്ങൾ (സം) 52, 53
രതിസുന്ദരി 466, 468
രത്നദീപിക (വല്ലീപരിണയചമ്പുവ്യാഖ്യ) 198
രത്നപ്രഭ (കാവ്യം) 683, 684
രത്നശിംഗരാജചരിതം 475, 477
രത്നാവലി (തർജ്ജമ) 483, 484
രത്നാവലി (നാടകം) 483
രമണീസന്ദേശം 478
രമേശചന്ദ്രത്തൻ 708
രവിവർമ്മാ (തമിഴ്) 592
രവിവർമ്മാ (മലയാളം) 588, 592, 598
രവിവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ, ചങ്ങനാശ്ശേരി 320, 321, 548, 550
രസഗംഗാധരം 354
രസരത്നാകരം (ഭാണം) 99—101

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രസലേശിക (റാസലസ° വിവർത്തനം) 284
രസസഞ്ജനഭാണം (കാളീകേളിയാത്ര) 34, 35, 37
രസസപ്തശതീനിരൂപണം 545, 548
രസികഭൂഷണം (ഭാണം) 483
രസികരഞ്ജിനി 350, 360, 367, 386, 459, 494, 496, 520

രാ

രാഘവചരിതം 6
രാഘവൻ നമ്പിയാർ, വിലപട്ടത്ത° 245—247
രാഘവപാണ്ഡവീയം, കല്ലേക്കുളങ്ങര 151
രാഘവമാധവം (സംഗീ. നാ.) 732
രാഘവാമൃതം (സം) 279
രാജയോഗം Or നക്ഷത്രമാല 615
രാജരാജവർമ്മ കൊച്ചുകോയിത്തമ്പുരാൻ, കിളിമാനൂർ 540, 541
രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ എ. ആർ. 60, 173, 180, 270, 335, 379, 400, 404, 407, 424, 427, 428, 449, 450, 484, 548, 559, 576
രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ, എം. 370
രാജസൂയം (ഋ. തു.) 303, 304
രാജസൂയപ്രബന്ധം 157, 161
രാജഹംസവാക്യമം (മണിപ്രവാളം) 68, 76
രാജാകേശവദാസചരിത്രം 588, 590, 594
രാധാമാധവം 739
രാധാമാധവയോഗം 361
രാധാമാധവസംവാദം 647
രാമകൃഷ്ണപരമഹംസൻ 745
രാമക്കുറുപ്പ° വി. 723
രാമഗീത 732
രാമചന്ദ്രവിലാസം മഹാകാവ്യം 656—658
രാമചരിതം 151, 152, 154
രാമചരിതം മഹാകാവ്യം 123, 336
രാമനാമാവലി 542
രാമൻനമ്പിയാർ (തെങ്ങാളിമഠം) 709
രാമൻപിള്ള ആശാൻ, കുമ്മമ്പള്ളി 225—231, 234, 235
രാമൻപിള്ള ആശാൻ പേട്ടയിൽ 219, 228, 234, 235
രാമൻപിള്ള സി. വി. 509
രാമൻമേനോൻ (പേഷ്കാർ) വി. കെ. 460
രാമപുരത്തു വാരിയർ 101, 233, 403, 460, 567
രാമക്ഷിഷാരടി (സഹൃദയതിലകൻ) 649
രാമഭദ്രദീക്ഷിതർ 194, 607
രാമഭദ്രവിജയം (ചമ്പു) 198, 199
രാമഭദ്രസ്തുതിശതകം 198
രാമമോഹനറായിയുടെ ഉപനിഷദ്ധ്യാനം 134
രാമയ്യർ പി. ജി. 384
രാമയ്യാശാസ്ത്രി സി. എൻ. എ. 611
രാമരാജൻ (പത്രം) 514, 520
രാമവർമ്മ മഹാരാജാവ° ആയില്യം തിരുനാൾ നോക്കുക
രാമവർമ്മ മഹാരാജാവ°, (രാജർഷി) കൊച്ചി 345
രാമവർമ്മ മഹാരാജാവ° വിശാഖം തിരുനാൾ 2, 11, 24, 119, 121, 122, 125, 157, 159, 175, 177, 181, 183, 184, 186, 190—192, 194, 195, 197, 198, 230—232, 239, 251, 263, 284, 288, 289, 339, 340, 394, 397—403, 413, 419, 420, 427, 546, 572, 575
രാമവർമ്മ മഹാരാജാവ° സ്വാതി തിരുനാൾ 1, 41, 42, 45—49, 51, 53, 57, 60, 67—69, 75, 77, 80, 82, 84, 85, 89, 90, 98, 116, 119, 120, 123, 133, 169, 189, 214, 219, 249, 250, 256, 403, 407, 540
രാമവർമ്മവിജയ ചമ്പു 4, 9, 30
രാമവർമ്മാ, ചില സ്മരണകൾ 461
രാമവാരിയർ അരിക്കാട° 9, 85, 86
രാമവാരിയർ വിദ്വാൻ കൈക്കുളങ്ങര 265, 267, 373
രാമാഭിഷേകം (ആ. ക) 221, 542, 543
രാമായണം (ആ. ക) 711
രാമായണം (ഇരുപത്തിനാലു വൃത്തം) 178
രാമായണം (കീ. പാ) 264, 265, 269
രാമായണം (ഭാഷാനാടകം) 626
രാമായണം (മണിപ്രവാളം) 280—282
രാമായണചമ്പു (രാമപുരത്തു വാരിയർ) 403
രാമായണപാരായണം 601
രാമായണമഞ്ജരി (കീ. പാ.) 623—625
രാമായണമഞ്ജരി (സം) 625
രാമായണ സാരസങ്ഗ്രഹം 208
രാമാശ്വമേധം (കീ. പാ.) 335, 343, 353
രാമാഷ്ടപ്രാസം 194
രാമേശ്വരയാത്ര 516
രാമോദയം 186, 193
രാവണനിപാതസഖ്യം (ആ. ക.) 542, 543

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രാവണവിജയം (ആ. ക.) 45, 52, 53
രാവണാജ്ജുനം (നാടകം) 571, 572, 574
രാസക്രീഡ (ഇക്കാവമ്മ) 633
രാസക്രീഡ (ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ) 478
രാസക്രീഡ (കല്യാണിക്കുട്ടിഅമ്മച്ചി) 633
രാസക്രീഡ (രവിവർമ്മൻ തമ്പി) 68
രാസക്രീഡ (രാ. രാ. വ. കൊച്ച്. കോ. ത.) 541, 542
രാഹുവിന്റെ അയിത്തം അഥവാ തീണ്ടൽ (ഗാഥ) 689

രു

രുക്മാംഗദ ചരിതം (നാടകം) 582
രുക്മാംഗദ ചരിതം (മഹാകാവ്യം) 673, 674, 680, 681
രുക്മാംഗദ ചരിതം (സം) 669
രുക്മിയുടെ കത്തിനു് രുക്മിണിയുടെ മറുപടി 511
രുക്മിണിപരിണയം (നാടകം) 530
രുക്മിണിപരിണയം (മണിപ്രവാളം) 280
രുക്മിണിബായി രാജകുമാരി 1, 21, 119
രുക്മിണി സ്വയംവരം (എണ്ണ. രാ. രാ. വ. ത.) 562
രുക്മിണിസ്വയംവരം (കാത്തുള്ളി അച്യുതമേനോൻ) 351, 499
രുക്മിണിസ്വയംവരം (കുട്ടമത്തു പെറിയ രാമക്കുറുപ്പ്) 736, 738, 739
രുക്മിണിസ്വയംവരം (കൊട്ട: കൊച്ചുണ്ണി തമ്പുരാൻ) 335, 351
രുക്മിണിസ്വയംവരം (പത്തുവൃത്തം. കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ) 73
രുക്മിണിസ്വയംവരം (മണിപ്രവാളം ഓമോരൻ നമ്പൂതിരി) 529, 530

ല

ലക്ഷണാപരിണയം (ക. തു.) 280
ലക്ഷണാസംഗം (രൂപകം) 357, 358, 361, 371, 460
ലക്ഷണാസ്വയംവരം (ആ. ക.) 662
ലക്ഷണാസ്വയംവരം കഥകളി 303
ലക്ഷണാസ്വയംവരം ചമ്പു 562, 564
ലക്ഷ്മണകവി 729
ലക്ഷ്മണൻപിള്ള ബി. എ. 592
ലക്ഷ്മണോപദേശത്തിന്റെ ഭാഷാ വ്യാഖ്യ 271
ലക്ഷ്മീകല്യാണം (ഭാഷാനാടകം) 476, 638
ലക്ഷ്മീകല്യാണം (സം. നാ.) 475, 476
ലക്ഷ്മീഭായി (മാസിക) 347, 348, 588, 591, 593, 657
ലക്ഷ്മീഭായി (വായനശാല) 601
ലക്ഷ്മീവിലാസം (മാസിക) 372, 708
ലക്ഷ്മീവിലാസ ശതകം 515, 519
ലക്ഷ്മീവിശിഷ്ടാദ്വൈതഭാഷ്യപ്പണം 198
ലക്ഷ്മീശൻ 500
ലക്ഷ്മീസ്തവം (ഒറവങ്കര) 505
ലക്ഷ്മീസ്തവം (അഴകത്തു വിദ്വാൻ കൃഷ്ണ°) 214
ലക്ഷ്മീസ്വയംവരം (കി. പാ.) 335, 352, 353
ലക്ഷ്മീകഥാരത്നാവലി 690
ലഘുകൗമുദീപ്രകാശം 711
ലഘുയോഗവാസിഷ്ഠം 614, 750
ലഘുവാസിഷ്ഠം 290
ലഘുസ്തോത്രങ്ങൾ 736, 738
ലഘുവ്യാകരണം 135
ലഘുശബ്ദേന്ദുശേഖരം 258
ലളിത (ബ. ഭാരതവ്യാഖ്യാ) 439, 440
ലളിതാംബാഭണ്ഡകം (കേ. വ. കോ. ത.) 411, 414
ലളിതാംബാഭണ്ഡകം (ല. പ. രവി: വ. ത. 535, 555
ലളിതാംബാസ്തോത്രം 411, 414
ലളിതാപുരാണ വിവർത്തനം 581, 582.
ലളിതാവിലാസ ചമ്പു 291
ലളിതാസഹസ്രനാമം 414
ലളിതോത്സവശതകം 663
ലളിതോപഹാരം 650
ലളിതോപാഖ്യാനം (തർജ്ജമ) 612
ലളിതോപാഖ്യാനം പാട്ട° 291
ലളിതോപാഖ്യാനം (സം) 612

ലാ

ലാംബസ° ടെയിൽസ° ഫ്രം ഷേക്സ്പിയർ (ഇം) 129, 284
ലാടവൈധൃത ഗണിതം 200

ലീ

ലീലാതിലകം 358
ലീലാതിലകകാരൻ 295
ലീലാവതി 216, 228

ലേ

ലേഡി കാഫ° ദി ലേക്ക° 283

ലോ

ലോകത്തിന്റെ ശൈശവാവസ്ഥ 401, 430

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വ

വജ്രസൂചി 151
വഞ്ചീപതിശതകം 411
വഞ്ചീശവംശം (മഹാകാവ്യം) 331, 335, 348, 349
വഞ്ചീശവിജയം 664
വഞ്ചീശശതകം 673, 676, 677
വഞ്ചുളേശസ്തവം 628
വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം (അമ്മുണ്ണി മേനോൻ) 626
വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം (മൂക്കോ. കു. മേനോൻ) 612
വടിവേലു (നട്ടുവൻ) 6—8, 11
വടുതല നായർ (കാവ്യം) 509, 512
വട്ടക്കള്ളി ഭാസ്കരൻ മൂസ്സതു് 117, 118
വട്ടക്കള്ളി സ്ഥാനികം മൂത്തതു് 156
വനജം 709
വയക്കര ശാസ്തൃസ്തോത്രം 576, 577
വയസ്കര ആര്യൻ നാരായണൻ മൂസ്സതു് 319, 326, 447, 466, 467, 559, 567, 582, 584, 586, 702
വരവൂർ നാരായണമേനോൻ 615, 616
വരവൂർ ശാമുമേനോൻ 509, 612, 613 622—624, 750
വരാഹാവതാരം (ആ. ക.) 289
വക്കല സ്ഥലമാഹാത്മ്യം (കി. പാ.) 225, 226—228, 229
വർണ്ണസ്തവമഞ്ജരി 661
വർത്തമാനപുസ്തകം 136
വഷ്കാലാവസ്ഥ (Winter Tales തർജ്ജമ) 129
വല്മീകവധം (ആ. ക.) 582, 583
വല്ലീപരിണയം (കൈ. പാ.) 82, 84
വല്ലീപരിണയ ചമ്പു 197, 198
വസ്ത്രാപഹരണം (കൈ. പാ.) 534
വളഷ്ടിൽ ആശാൻ 31
വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോൻ 370, 496, 509, 511
വഗ്ഗീസ്മാഷിളെ, കണ്ടത്തിൽ നോക്കുക

വാ

വാഗാനന്ദലഹരി 271, 273, 274
വാഗീശീസ്തവം 542
വാമദേവസ്തവം 271, 273, 274, 431
വാമനഭട്ടബാണൻ 479
വാമനാവതാരം (ഓ. തു.) 238
വാരാണസീഗമനം 646—648
വാല്മീകി 106, 287
വാസനാവികൃതി 519
വാസന്തികാപരിണയം 732, 733
വാസവദത്താപഹരണം (ആ. ക.) 542, 543
വാസിഷ്ഠം (കി. പാ.) 68
വാസിഷ്ഠമഹാരാമായണം, അഥവാ യോഗവാസിഷ്ഠം, വൃത്താനുവൃത്തം (സംഗീത നാ.) 743, 745, 750
വാസിഷ്ഠരാമായണം 2
വാസുണ്ണിമൂസ്സതു് 529
വാസുദേവൻനമ്പൂരിഷ്ടാട് കൂടല്ലൂർ 41, 258, 259
വാസുദേവൻപോററി, മൂത്തേടത്ത് 242
വാസുദേവപ്രഭു 466, 468
വാസുദേവമനനം (ഭാഷാവ്യാഖ്യ) 271
വാസുനമ്പി (കാവിൽ വാസു) കടത്തനാട് 104

വി

വിംശതിവ്യാഖ്യ 271
വിക്രമാദിത്യചരിതം (കി. പാ) 499
വിക്രമോർവ്വശീയം (ഭാഷ (കൊട്ടകഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ) 362, 382, 460
വിക്രമോർവ്വശീയം (കൊ: ശങ്കുണ്ണി) 588, 591, 596
വിക്രമോർവ്വശീയം (സം) 29, 80, 592
വിക്രമോർവ്വശീയ കഥാനാടക സംഗ്രഹം 588, 597
വിക്രമോർവ്വശീയസാരം 335
വിക്ടോറിയാചരിതം 588
വിക്ടോറിയാചരിത്ര സംഗ്രഹം 411, 414
വിചാരം തെററി 520
വിജയവിംശതിസ്തോത്രം 710
വിജയോദയം കാവ്യം 674, 681
വിജ്ഞപ്തികഥ 186
വിജ്ഞാന ചിന്താമണി (സം: പദ്യം) 270, 275
വിജ്ഞാനമഞ്ജരി 397, 408, 410, 429 430, 474, 699, 707
വിടരാജവിജയം (ഭാണം) 331, 332 334, 337
വിട്ടലൻഭായി 748
വിദ്യാകലാവിഹരണം 335, 354
വിദ്യാക്ഷരമാല (ഭാഷാവ്യാഖ്യ) 271
വിദ്യാധരൻ 10
വിദ്യാനാഥൻ 687
വിദ്യാവിനോദിനി (മാസിക) 366, 368 404, 450, 459, 460, 462, 467, 508, 519, 615, 656, 681, 694
വിദ്യാവിലാസിനി (മാസിക) 128, 231, 263, 402
വിദ്യാശംഖധ്വനി 744, 746
വിദ്യാസംഗ്രഹം 141

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വിദ്യുന്മാലാസ്തുതി 271
വിദ്വദ്വരാജചരിതം 32, 35, 37, 38, 337
വിദ്വാൻ കുഞ്ഞിരാമവമ്മത്തമ്പുരാൻ 306, 307
വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാൻ 169
വിധുരവിലാപം 485
വിധുരവിലാപടീക 485
വിനായകമാഹാത്മ്യം (കി. പാ.) 588, 593, 600
വിനോദിനി 515
വിനോദപദ്യമഞ്ജരി 611
വിനോദമാലിക (പത്രം) 620
വിപ്രസന്ദേശം (സം) 331, 332, 334, 337—340
വിരഹിണീപ്രലാപം (റാണി ലക്ഷ്മീഭായി) 435, 436
വിരഹിണീവിലാപം(രവിവമ്മൻതമ്പി) 81
വിരാധവധം (ആ. ക.) 527
വിരൂപാക്ഷപഞ്ചാശിക (തർജ്ജമ) 562, 565
വിലാപവിംശതി 490
വില്ക്കിൻസൺ 135
വിലപട്ടത്തൂർ രാഘവൻ നമ്പിയാർ 445, 447, 559, 569, 582
വിൽസൺ എച്ച്. എച്ച്. 133, 135, 142
വിവിധ പദ്യമഞ്ജരി 611
വിശാഖം തിരുനാൾ, രാമവമ്മ രാജാവ് നോക്കുക.
വിശാഖം തിരുമേനിയുടെ ലേഖനങ്ങൾ 127—130
വിശാഖദത്തൻ 494
വിശാഖ രാജവിജയം (ആറകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള) 206, 208
വിശാഖ രാജവിജയം (കണ്ടിയൂർ കുഞ്ഞുവാരിയർ) 238, 239
വിശാഖവിജയം (മഹാകാവ്യം) (കേരള വമ്മ) 126, 182, 393, 402, 406, 411, 414, 419, 420, 434
വിശാഖവിജയോല്ലാസം 475, 478
വിശാഖവിലാസം (കാവ്യം) 231
വിശ്രുതചരിതം 479
വിശ്വംഭരവിലാസം 714
വിശ്വഗുണാദർശചമ്പു 164, 364, 687
വിശ്വഗുണാദർശചമ്പുവിവർത്തനം 687
വിശ്വരൂപം 538
വിശ്വരൂപദർശനം (ഭാഷ) 628
വിശ്വാമിത്രചരിതം 588, 593
വിഷ്ണുകേശാദിപാദാക്ഷരപദി 475
വിഷ്ണുദാസചരിതം (സം) 243, 244
വിഷ്ണുനമ്പൂരി 644
വിഷ്ണുപാദാദികേശസ്തോത്രം 564
വിഷ്ണുപുരാണം (ഭാഷ) 370, 538
വിഷ്ണുപുരാണം (സം) 13, 64, 370
വിഷ്ണുപോററി, പെരുകടൽ 240
വിഷ്ണുഭുജംഗപ്രയാതം 530
വിഷ്ണുമായാചരിതം (തുള്ളൽ) 45
വിഷ്ണുഷ്ടപ്രാസശതകം 186
വിസ്മയജനനം 10വൃത്തം 454
വിസ്മയസ്വയംവരം 254
വിളംബിമഞ്ജുഷ (സം) 360

വീ

വീരമാർത്താണ്ഡവമ്മ ചരിതം 186
വീരരായൻ രാജാ കെ. സി. (ബി. എ.) 379, 380

വൃ

വൃജിലിയൻ (Virygil) 178
വൃത്തമഞ്ജരി 484
വൃത്തരത്നമാല 700, 702
വൃദ്ധകവി പ്രശ്നോത്തരം 409
വൃഷലാഷ്ടകം (ശൂദ്രാഷ്ടകം) 243, 244

വെ

വെങ്കടാചലമയ്യങ്കാർ 3
വെങ്കടാചലസ്ഥല പുരാണം (തമിഴ്) 647
വെങ്കടാധ്വരി 687
വെങ്കടേശ്വര സമാചാരം (ഹിന്ദുസ്ഥാനി പത്രം) 478
വെങ്ങോട്ട ശങ്കരനാഥ പണ്ടാല 9
വെനീസ്സിലെ വ്യാപാരി 473
വെബ്സ്റ്റർ സായിപ്പ് 177
വെണ്മണി അച്ചൻ (പരമേശ്വരൻ) നമ്പൂരി88, 92, 98, 260, 295—299, 302, 304—312, 319, 342, 343, 350, 355—357, 369, 373, 489, 516, 525
വെണ്മണിക്കായിതം 688
വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനം (ഭാഷാകവന പദ്ധതി) 31, 44, 282 295—299, 317, 409, 448, 462 488, 505, 508, 514, 531, 553, 589
വെണ്മണി മഹൻ (കുഞ്ചൻ)നമ്പൂരി 53, 69, 94, 236 295—297, 300 304—313, 315—330, 333, 335, 342—344, 350, 357, 365, 369, 373, 448, 464, 485, 493 495, 499, 503, 505, 508, 522, 525, 526, 529, 559, 560, 571, 586, 639, 688

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വെണ്മണി വിഷ്ണുനമ്പൂരിഷ്പാടു് 305
വെസ്റ്റൺ സ്റ്റാർ 143, 263, 264
വെൻലോക്കശതകം 581
വെസ്റ്റു് കോസ്റ്റു് സ്പെക്ടേറ്റർ 284, 285
വെളുത്തേരി കേശവൻ വൈദ്യൻ 129
വെള്ളാനശ്ശേരി വാസുണ്ണിമൂസ്സതു് 698, 710
വെള്ളാറ്റഞ്ഞൂർ നാരായണമേനോൻ 593

വേ

വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻ നായനാർ (കേസരി) 442, 443, 457, 460, 519, 520, 721
വേണീസംഹാരം (കിളി: രാമവർമ്മ കോ. ത) 460, 681
വേണീസംഹാരം (പന്തളം കേ: കോ: ത) 674, 681, 682
വേതാളചരിതം 151—153
വേദചരിതസാരം 151
വേദവ്യാസൻ 214, 366
വേദസംയുക്തി 138—140
വേദാന്തദർപ്പണം 482
വേദാന്തരാമാനുജാചാര്യർ 110, 111
വേമഭൂപാലചരിതം 400
വേലായുധൻ പി.രാമു ബഹദ്ദൂർ 284
വേളിമഹോത്സവം (തുള്ളൽ) 643, 644

വൈ

വൈക്കം യാത്രാശതകം (മണിപ്രവാളം) 235
വൈക്കം സ്ഥലപുരാണം (കി. പാ) 250
വൈഖാനസമഹിമമഞ്ജരി 198
വൈദ്യഭൂഷണം വാസുദേവം (തർജ്ജമ) (കട. ഉദയ: ത:) 483
വൈദർഭീ വാസുദേവം (നാടകം: ഇല; സുന്ദരരാജയ്യങ്കാർ) 198, 199, 483
വൈദർഭീ വാസുദേവനാടകം (കുട്ട: കുഞ്ഞമ്പു) 741, 742
വൈദ്യമഞ്ജരി 655
വൈദ്യസംഗ്രഹം 471
വൈദ്യസംഗ്രഹലഘുടിപ്പണി 471
വൈദ്യാമൃതതരങ്ഗിണി (ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം) 271
വൈയാകരണസിദ്ധാന്തസംഗ്രഹം 562, 563
വൈരാഗ്യപഞ്ചോദയം 151
വൈരാഗ്യതരംഗിണി അഷ്ടപദി 475, 477
വൈശാഖമാഹാത്മ്യം (ആ. ക.) അയ്യോഴി നമ്പൂരി 45, 58, 59
വൈശാഖമാഹാത്മ്യം (ആ. ക.) (ആര്യൻ നാരായണൻ മൂസ്സതു്) 571
വൈഷ്ണവസുവചനമഞ്ജരി 705
വോൺ ലിം ബഗ്ഗ്°ബ്രൗവർ 401

വ്യ

വ്യാകരണം (ചോദ്യോത്തരം) (ഗാത്തുവെയിറ്റു്) 285
വ്യാകരണം (ചോദ്യോത്തരം ഗ്രണ്ഡട്ട്°) 151, 152
വ്യാഘ്രാലയേശസ്തോത്രം (നക്ഷത്രമാല) 158, 159, 161
വ്യാഘ്രാലയേശശതകം 412, 414, 416
വ്യാഘ്രാലയേശസ്തവം 657
വ്യാഘ്രാലയേശസ്തവ തർജ്ജമ 656, 657
വ്യാസ (ശ്രീമന്മഹാ) ഭാരതം 268, 366 500, 501, 574
വ്യാസോദ്ഭവം (തു:ക.) 646
വ്യാസോത്പത്തി (തുള്ളൽ) 87, 88, 95
വ്യാസോത്പത്തിസംക്ഷേപം 734,735

ശ

ശംബരവധം (വ. പാ.) 534
ശകുന്തള അഥവാ നിരാകൃതയായ നായിക 650, 652
ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യർ(ശങ്കരൻ പണ്ടാല) 61, 205—207, 620
ശങ്കരൻനമ്പൂരിഷ്പാടു്, കിരാങ്ങോട്ടു് 360
ശങ്കരൻമൂസ്സതു് കഴക്കെപ്പുല്ലത്തു് ഉപ്പങ്ങാട്ടു് മൂസ്സതു്) 260, 276
ശങ്കരഭഗവത്പാദർ 268, 279, 340, 346, 377, 381, 564, 653
ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാൻ (അമ്മാവൻ) 480, 734
ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാൻ (ഭാഗിനേയൻ) 480
ശങ്കരവാരിയർ ദിവാൻജിയുടെ ചരിത്രം 462
ശങ്കരവിജയം (കി. പാ.) 238, 240
ശങ്കരാചാര്യചരിതം (കു. തു.) (കുഞ്ഞിക്കേളുക്കുറുപ്പു്) 739
ശങ്കരാചാര്യചരിതം (കി. പാ. കാളിആശാൻ) 217
ശങ്കരാചാര്യ ചരിതം (ഭാഷ. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ) 335
ശങ്കരാചാര്യ ചരിതം (സം) കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ 362, 382
ശങ്കരാചാര്യചരിതം (സം) ഗോവിന്ദാനന്ദൻ 381
ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ (പേംഷ്ണർ) 166
ശങ്കുണ്ണിമോനോൻ ദിവാൻജിയുടെ ചരിത്രം 462

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശങ്കുണ്ണിവാരിയർ, എൻ, (ബി. എ), 467
ശതകത്രയഭാഷണം 293, 294
ശത്രുസംഹാരപ്രാർത്ഥനാഷ്ടകം 411, 414
ശബരിഗിരീശസ്തോത്രം 666
ശബരിമലയാത്ര 674
ശബ്ദകൗസ്തുഭം (സം) 77, 156, 258, 259, 261, 400
ശബ്ദതാരാവലി 176
ശബ്ദരത്നം 258
ശബ്ദശാസ്ത്രക്രമം 711
ശബ്ദാലങ്കാരം 362, 379
ശബ്ദേന്ദുശേഖരം 331
ശരഭോജിമഹാരാജാവു° തഞ്ചാവൂർ 5, 6, 7
ശമ്മാന 151

ശാ

ശാകുന്തളം (ആ. ക.) (പു. കൊ. ഉദ. ത.) 542, 543
ശാകുന്തളം (സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി, ആ. ക.) 291
ശാകുന്തളം (കൈ. പാ.) 82
ശാകുന്തളം (ചമ്പു) 186
ശാകുന്തളം (തമ്പ°ഷ്ടാട്ട°) 435
ശാകുന്തളം (തഞ്ജമ, പി. ജി. രാമയ്യർ) 384
ശാകുന്തളം (വഞ്ചിഷ്ടാട്ട°) 650
ശാകുന്തളം (സം) 412, 413, 724
ശാകുന്തളം (സംഗീതനാടകം) 650
ശാകുന്തളടീക 82
ശാകുന്തളാരാമ്യം (സം) 412, 413
ശാന്തിപർവ്വപരിഭാഷ 615
ശാർങ്ങ°ധരചരിത്രം 709
ശാർങ്ങ°ധരസംഹിത 472

ശാ

ശാസ്ത്രസ്തുതി (ആര്യ: നാരാ; മൂസ്സതു°) 571, 572

ശി

ശിന്നമ്മു 722
ശിവകേശാദിപാദവർണ്ണനം 628
ശിവകേശാദിപാദസ്തവം 261, 262
ശിവതത്വസുധാനിധി (കി. പാ.) 706
ശിവപാദാദികേശസ്തവം 615
ശിവപുരാണം (കി. പാ.) 27, 295
ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം (ആ. ക.) 661, 662
ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം (കി. പാ.) 250
ശിവശക്ത്യാനന്ദലഹരിവിവർത്തനം 576
ശിവാഷ്ടപ്രാസശതകം 186, 164
ശിശുപാലവധം, മാഘം നോക്കുക.
ശിഷ്ടാചാരം 638

ശീ

ശീലാവതി 151
ശീവൊള്ളിക്കുതികഥം 354
ശീവൊള്ളിനാരായണൻ നമ്പൂരി 494, 495, 497, 520

ശു

ശുകസന്ദേശം (ഭാഷ) 362, 364. 381, 382
ശുകസന്ദേശം (സം) 339, 381, 403, 412
ശുകസന്ദേശത്തിന്റെ ലഘുടീക്ഷണി 403, 412
ശുക്രനീതി 641
ശുചീന്ദ്രസ്ഥലമാഹാത്മ്യം (കി. പാ.) 243
ശുദ്ധമേകമ്പം 722
ശുഭ്രമനോൻ, കടിയംകുളത്ത° 201

ശൂ

ശൂഷ്കകം or വൃഷലാഷ്കകം 243, 244
ശൂർപ്പകവധം (വ. പാ) 647

ശൃ

ശൃംഗാരപദ്യമാലാ (കൈ. പാ) 478
ശൃംഗാരമഞ്ജരി 475
ശൃംഗാരമഞ്ജരി (ഭാണം) 392, 397, 411—413, 415
ശൃംഗാരമഞ്ജരിമണ്ഡനം 475, 476, 478
ശൃംഗാരമഞ്ജരിമണ്ഡനം (ഭാണം) 320, 527, 528
ശൃംഗാരവിലാസം (ഭാണം) 112, 113
ശൃംഗാരശൃംഗകം 710, 711
ശൃംഗേരിയാത്ര 490, 492

ശേ

ശേഷഗിരിപ്രഭ എം. 509
ശേഷയ്യങ്കാർ, ശ്രീരംഗം 17
ശേഷസമുച്ചയം 170
ശേഷസമുച്ചയവ്യാഖ്യ 170, 171

ശോ

ശോണാദ്രീശസ്തോത്രം or ആര്യാസ്തോത്രം (കെ. വ) 403, 412, 414, 416, 417
ശോണാദ്രീശസ്തോത്രം, പാരമേശ്വരം സാഹസ്രിക or അഷ്ടമാലി°ക (താഴമൺ പരമേശ്വരഭട്ടതിരി) 116, 117
ശോണാദ്രീശ്വരി മാഹാത്മ്യം 588, 599
ശോണാദ്രീശ്വരി സ്തോത്രം 662, 663
ശൗരോജവിജയം 447

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്യാ

ശ്യാമാശാസ്ത്രി 6, 17

ശ്യേ

ശ്യേനസന്ദേശം 571, 572

ശ്രീ

ശ്രീകണ്ഠേശ്വരസ്തോത്ര പഞ്ചാമണി 186, 187, 194
ശ്രീകരുംബാസ്തവം 335
ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം (ബാലകാവ്യം) 105
ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം, മണിപ്രവാളം 151, 280, 282, 295
ശ്രീകൃഷ്ണചൈതന്യസ്വാമികഥ 615
ശ്രീകൃഷ്ണജയന്തി 201, 202
ശ്രീകൃഷ്ണദണ്ഡകം 186, 187
ശ്രീകൃഷ്ണൻ 588
ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം 184, 187, 194, 195, 488, 577, 669
ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസതഞ്ജം 577, 579, 580
ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസവ്യാഖ്യ 271
ശ്രീകൃഷ്ണസ്തവരത്നമാല 475
ശ്രീകൃഷ്ണസ്തുതി 326
ശ്രീകൃഷ്ണാഷ്ടപദി 475, 477
ശ്രീകൃഷ്ണോദന്തം 117, 118
ശ്രീഗണേശപുരാണം (കി. പാ) 656, 657
ശ്രീഗൗരീസംവാദം (കറ. പാ) 647
ശ്രീചിത്രോദയമഹാകാവ്യം 665
ശ്രീദേവിക്കെട്ടിലമ്മ 734
ശ്രീദേവീചരണാമൃതം or അമൃതാനന്ദൻ 745
ശ്രീധരാചാര്യൻ 109
ശ്രീധരീയവ്യാഖ്യ 110, 211
ശ്രീധന്വന്തരിമാഹാത്മ്യം (ഇലത്തൂർ സ്ഥലപുരാണം) 186
ശ്രീനാരദോപാഖ്യാനകാവ്യം 505
ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമികഥ 228, 685, 686, 692
ശ്രീനിവാസദീക്ഷിതർ 198
ശ്രീനിവാസയ്യങ്കാർ ശാസ്ത്രി, എസ്സ് 660
ശ്രീനിവാസാചാര്യർ 82
ശ്രീപദ്മനാഭപദപദ്മശതകം (ഭാഷ) 421, 426
ശ്രീപദ്മനാഭപ്രണതി 662
ശ്രീപദ്മനാഭപ്രബന്ധം (സം) (സ്യാനന്ദൂരപുരവർണ്ണനം (പ്രബന്ധം) 2, 12—14, 22
ശ്രീപദ്മനാഭശതകം (ഭാഷ) (കേ. വ.) 407, 409
ശ്രീപദ്മനാഭശതകം (സം) സ്വാതിതിരുനാൾ 12
ശ്രീപരീക്ഷിദ്ഭവം (അമ്മാനഷാട്ട്) 687
ശ്രീപാദസപ്തകം 34
ശ്രീപാദാദികേശപഞ്ചാശിക 700, 701
ശ്രീബുദ്ധൻ 709
ശ്രീഭൂതനാഥോദ്ഭവം (തുള്ളൽ) 588, 600
ശ്രീമതിസ്വയംവരം 249—251
ശ്രീമദ്ഭാഗവതം (ഭാഷാ, ഗാനം) 330
ശ്രീമദ്ഭാഗവതതഞ്ജം (പതുത്ഥസ്കന്ധംവരെ) 362
ശ്രീമദ്ഭാഗവതം (സം) 13, 117, 211, 279, 353, 362, 375
ശ്രീമദ്രാമായണം (വാല്മീകിരാമായണം) 35
ശ്രീമന്മഹാഭാരതം or വ്യാസഭാരതം 268, 366
ശ്രീമഹാഭാഗവതം, ഗാഥ 335, 353, 354, 615, 628, 631, 745, 748
ശ്രീമാനവിക്രമവിജയം (രൂപകം) 361, 377, 378
ശ്രീമാനവിക്രമ സാമൂതിരിമഹാരാജചരിതം 700, 701
ശ്രീമാന്ധാതൃശൈലേശ്വരിസ്തവം 714
ശ്രീമൂകാംബികാസ്തോത്രം 704
ശ്രീമൂലകരാമവർമ്മമഹാരാജപാദപദ്മശതകം 413
ശ്രീമൂലകാപദ്മാനസ്തവം 562
ശ്രീമൂലപ്രകാശിക 674, 676, 677
ശ്രീമൂലരാജവിജയം (അഷ്ടോത്തരശതകം) 665
ശ്രീമൂലരാജവിജയം (കാ. തു) 674, 676
ശ്രീമൂലരാജവിലാസം (പത്തുവൃത്തം) 588
ശ്രീമൂലരാജഷഷ്ടിപൂർത്തി 540
ശ്രീമൂലരാജഷഷ്ടിപൂർത്തി മഹോത്സവം (തു) 588, 599
ശ്രീമൂലവിലാസം or ശ്രീമൂലരാജസ്തവം 553, 557, 558
ശ്രീമൂലശതകം കാവ്യം 644
ശ്രീരങ്ഗനാഥത്തൊരാട്ട് (തമിഴ്) 611
ശ്രീരാമകർണ്ണാമൃതം 264
ശ്രീരാമകൃഷ്ണഗീത 745
ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാഗവതം 745
ശ്രീരാമചരിതം (മഹാകാവ്യം) 34, 35
ശ്രീരാമചരിതപൂരണം (സം) 334, 336, 337
ശ്രീരാമപഞ്ജരസ്തോത്രം 710
ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം (ആ. ക) 588
ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം (നാടകം) 334, 335
ശ്രീരാമഭക്തിവിലാസസ്തവം 475

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശ്രീരാമവർമ്മകാവ്യം, 334, 337, 342, 345
ശ്രീരാമവർമ്മചരിതം (സം: കാവ്യം) 120, 121, 158, 159, 160, 166
ശ്രീരാമവർമ്മ മഹാരാജാഭിഷേകം 728
ശ്രീരാമവർമ്മ വിജയം (ഭാ: ഗാ:) 615, 616
ശ്രീരാമവർമ്മ വിജയം (സം: കാ) 713, 714
ശ്രീരാമസ്തുതിരത്നം 186, 193
ശ്രീരാമഹരി 714
ശ്രീരാമാവതാരം (ആ. ക.) (കുഞ്ഞിക്കുട്ടിക്കുറുപ്പ്) 737, 739
ശ്രീരാമാവതാരം (ആ. ക) (കൊ: ശങ്കുണ്ണി) 588
ശ്രീരാമാശ്രയസ്തോത്രം 186, 187
ശ്രീരാമോദന്തം 117, 155, 669
ശ്രീരാമോദന്തം (പുതിയത്) 287
ശ്രീരാമോദന്തവ്യാഖ്യ 271
ശ്രീലളിതാപ്രാതഃസ്മരണസ്തോത്രം 186
ശ്രീവിഷ്ണുസ്തോത്രം 662, 663
ശ്രീശങ്കരഗുരുചരിതം, ഖണ്ഡകാവ്യം 360, 372
ശ്രീശങ്കരവിജയം (ഭാഷ) 613, 615, 616, 618, 624
ശ്രീസ്തുതി (കടവിലത്തെ വിവർത്തിത കാവ്യം) 362, 381, 382
ശ്രീസ്തുതി (കനകധാരാസ്തവം) 381

ശ്രു

ശ്രുതിഗീത (അവിദ്യാസംഹാരം) (കൊ: കൊച്ചുണ്ണിത്ത:) 335, 354, 355
ശ്രുതിഗീത (കി. പാ) (വ്യ. ശാമു. മേ) 615—617

ശ്ല

ശ്ലോകാകന്നല്ലാപം (സം. പദ്യം) 217, 218

ഷ

ഷഡങ്കുരശാഷ്ടകം (ഗദ്യം) 412
ഷഷ്ടിപൂർത്തി (ശി: ഉ) 335
ഷഷ്ടിപൂർത്തി കാവ്യം 728
ഷഷ്ടിപൂർത്തിഗാഥ 714
ഷഷ്ടിപൂർത്തി ഡർബാർ 335
ഷഷ്ടിപൂർത്തിമംഗളം (വഞ്ചിഷ്ടാട്ട്) 361
ഷഷ്ടിപൂർത്തിഷഷ്ടി 428

ഷാ

ഷാൺമാതുരമാഹാത്മ്യം (കി. പാ.) 228

ഷി

ഷിഫ്ടിംസായിഷ് 10

ഷേ

ഷേക്സ്പിയർ 129, 143, 284, 454, 455, 473

സം

സംക്ഷിപ്തശ്രീനിവാസീയം (ഗോവിന്ദ ബ്രഹ്മാനന്ദീയം 82, 83
സംഗമേശതകം 640
സംഗമേശസ്തവം 538
സംഗമേശാഷ്ടകം 314
സംഗീതകേളുചരിതം (കോടിവീരഹം) 271
സംഗീതനൈഷധം 463
സംഗീതശാകുന്തളം 604
സംഗീതശാസ്ത്രം (ഭാഷാവ്യാഖ്യാ) 271
സംബന്ധവിലാസം (തുള്ളൽ) 527
സംസാരിയുടെ പാരവശ്യം 305
സംസ്കൃതം-ഇംഗ്ലീഷ് ഡിക്ഷനറി (വിൽസൺ) 133

സ

സഗ്രണോപാസനം 640—642
സങ്കടപഞ്ചകം 367
സച്ചരിതശതകം 454, 456
സതി താര 732
സതിനിദ്രശനം (കാവ്യം) 499
സതിവിവാഹം (കൈ. പാ) 439
സതിവിവാഹം (കി. പാ) 662
സത്യം തെളിഞ്ഞു 520
സത്യം, വസ്തുധാരണം, മലയാളഭാഷ എന്നീ മൂന്നു വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രസംഗങ്ങൾ 145, 147
സത്യനാദകാഹളം (സത്യനാദം) 266, 267
സത്യപഞ്ചകം (ഭാഷ) 633
സത്യവാദഖേട (ന)ം 124, 138, 140, 141
സത്യവേദ-ഇതിഹാസം 151
സത്യസന്ധത (കാവ്യം) 221
സത്യാസ്വയംവരം (ആ. ക) 228
സപ്തതമാല 480, 734
സപ്തതമാല (മാലിക) 483—485
സപ്തതരത്നാവലി സവ്യാഖ്യാനം 186, 192, 193
സനാതനി (പത്രം) 640
സന്താനഗോപാലം (കാവ്യം, നടുവത്തു മഹൻ) 494, 496
സന്താനഗോപാലം (കാവ്യം, ലക്ഷ്മിക്കുമത്തമ്പുരാൻ) 486, 487
സന്താനഗോപാലം (നാടകം, കൊ: കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പു) 361—363, 508

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സന്താനഗോപാലം (ശ്രീ: തു) (കിളി: വി: തമ്പുരാൻ) 52, 54, 324
സന്താനഗോപാലം (ശ്രീ: തു; കണ്ടിയൂർ കുഞ്ഞുവാര്യർ) 239, 240
സന്ദിഷ്ടവാദി (പത്രം) 247, 267, 441
സന്ദേശഗീത 690
സന്ധ്യാനാമകീർത്തനം 688
സന്മരണവിദ്യ 151
സന്മാർഗ്ഗചന്ദ്രിക 688
സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപം 401, 410, 430
സന്മാർഗ്ഗവിവരണം 401, 410, 430
സന്മാർഗ്ഗസംഗ്രഹം 397, 410, 412, 429, 430, 688
സന്മാർഗ്ഗോപദേശം (കാ. തു.) 684, 636
സമാസചപ്പണം 611
സമുദായദീപിക (പത്രം) 732
സരസ (ഏകാങ്കനാടകം) 483, 484
സരസപ്രത്യക്ഷകം 475
സരള 700
സരോജിനിഭോയി 520
സരോഭോമിനിവിലാസം 283
സർവ്വഗരളപ്രമോചനം 736
സർവ്വദേവനമസ്കാരം 662
സർവാഫ്ടർ സ്കാട്ട് 283
സഹദേവവാക്യം 151
സഹസ്രയോഗം 584
സഹൃദയദർപ്പണം 611

സാ

സാദാശിവി 34
സാംബൻ (കാവ്യം) 509, 511, 512
സാംബശിവശാസ്ത്രി കെ. 112, 113
സാമുദായികഗാനങ്ങൾ 650, 651
സാമുദ്രികാശാസ്ത്രം ഭാഷാവ്യാഖ്യ 271
സാമുവൽ ജോൺസൺ 284
സാരചന്ദ്രിക 471

സാ

സാരൂപ്യസാമ്രാജ്യം 700, 701
സാരോദയം (വ) 432, 731
സാരോപദേശശതകം 493, 522—524
സാലുവതിമ്മഭണ്ഡനാഥൻ 440
സാവിത്രീചരിതം (ആ. ക) 612
സാവിത്രീചരിതം (കു. പാ) 303
സാവിത്രീമാഹാത്മ്യം 335, 348
സാഹിത്യചിന്താമണി (മാസിക) 707, 709
സാഹിത്യസാരാവലി (സം: പത്രിക) 711
സാഹിത്യസാഹ്യം 180
സാഹിത്യസൗരഭം 644, 645

സി

സിംഹധ്വജചരിതം (ആ. ക) 27, 29
സിംഹാവതാരം (ആ: ക) 201, 203
സിദ്ധരൂപം 296, 584
സിദ്ധാന്തകൗമുദി. 32, 77, 88, 156, 172, 258, 259, 261, 273, 331, 473, 503, 527, 551, 562, 565, 656, 661
സിന്ദൂരമഞ്ജരി (ഭാഷ) 527

സീ

സീതാപഹരണം (സംഗീ:) 732
സീതാവിജയം (ആ: ക) 57
സീതാവിവാഹം (ആ: ക) 588, 598
സീതാവിവാഹം (തുള്ളൽ) 612
സീതാസ്വയംവരം (കാ. തു) 739
സീതാസ്വയംവരം (കി. പാ) 250
സീതാസ്വയംവരം (യമകകാവ്യം) 736, 739
സീതാസ്വയംവരം (രൂപകം) 361, 363, 378
സീമന്തിനീചരിതം 663
സീമന്തിനീചരിതം (ആ: ക) (കട: വാസുനമ്പി) 104—106
സീമന്തിനീചരിതം (കാവ്യം) 728, 730
സീമന്തിനീചരിതം (നാടകം) 588
സീമന്തിനീസ്വയംവരം (കാ; തു) 739, 740
സീസർ 179

സു

സുംഭനിസുംഭവധം (മണിപ്രവാളം) 673, 675
സുകന്യാചരിതം (നാടകം) 540
സുകുമാരി 709
സുകൃതമുള്ള സ്ത്രീ 181
സുഖബോധകം 158, 159, 163, 164
സുഖബോധിനി 110
സുഖസാധകം 158—160
സുജനവിനോദിനി (മാസിക) 731, 732
സുജനാനന്ദിനി (പത്രം) 469, 686, 691
സുജനാനന്ദിന്യുപപത്രം 469
സുദർശൻ (ഗ) 745
സുധാനന്ദലഹരി 34
സുനന്ദസുരസവീരം (നാടകം) 460, 638
സുന്ദരകാണ്ഡം (തുള്ളൽ) 286, 335, 351, 352
സുന്ദരകാണ്ഡം (പാന) 630
സുന്ദരരാജാചാര്യർ 483
സുന്ദരി (സ്യാനന്ദൂരപുരവർണ്ണന പ്രബന്ധ വ്യാഖ്യാനം 2, 23

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സുന്ദരീസ്വയംവരം (ആ. ക.) 211, 213
സുന്ദരീസ്വയംവരം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്) 235
സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം 509
സുബ്രഹ്മണ്യക്കടവുകഥ പതികം (തമിഴ്) 611
സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി, കുന്നത്ത് 213
സുബ്രഹ്മണ്യൻ പോറ്റി. സി. എസ്. 470, 691
സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി, നല്ലേഷള്ളി 290
സുബ്രഹ്മണ്യസ്തോത്രമാലാ 228
സുഭദ്രാധനഞ്ജയം (നാടകം) 577, 578
സുഭദ്രാധനഞ്ജയ തജ്ജമ 577, 578
സുഭദ്രാർജ്ജുനം (ഭാ. നാടകം) 465, 634—636
സുഭദ്രാർജ്ജുനം (സം. വിവർത്തനം) 637
സുഭദ്രാഹരണം (കാ. തു.) 227—229
സുഭദ്രാഹരണം (കാവ്യം) 736, 737
സുഭദ്രാഹരണം (കൈ. പാ.) 68, 73
സുഭദ്രാഹരണം (നാടകം) 235—237, 689
സുഭദ്രാഹരണം (പ്രബന്ധം) 594
സുഭദ്രാഹരണം (വ്യായോഗം) 360, 372
സുഭദ്രാഹരണം (ശതകത്രയം) 588, 589, 594
സുഭദ്രാഹരണം (സംഗ്ര: നാ) (മൂലൂർ എസ്. പദ്മനാഭപണിക്കർ) 689
സുഭദ്രാഹരണം (സംഗ്ര: നാ) (ശങ്കരൻ നായർ) 732
സുഭാഷിതതരങ്ഗിണി (പദ്യം) 478
സുമങ്ഗലീചരിതം (നാടകം) 709, 710
സുമനോരഞ്ജിനി (കംസവധപ്രസ്താവ്യാഖ്യ) 198
സുമനോരഞ്ജിനി (ഗോദാപരിണയപ്രസ്താവ്യാഖ്യ) 198
സുയോധനൻ 370, 371
സുശ്രുതരാഘവം സമവ്യാഖ്യാനം 186, 187
സുശ്രുതം 281, 569
സുശ്രുതൻ 471

സൂ

സൂക്തിമാല 673, 674, 677
സൂര്യാഷ്ടകം 108
സൂര്യോദയം 334, 354

സെ

സെൻഗ്രപ്പാ 748

സേ

സേതുസ്നാനം (പാന) 250, 251

സൈ

സൈനികസ്മരണകഥ (Military Reminiscences) 3

സോ

സോമതിലകം (ഭാണം) 320, 321, 332, 343, 344
സോമവാരവ്രതം (ആ. ക) (കേരളവർമ്മ) 421
സോമവാരവ്രതം (ഭാഷ: ആ: ക) (പഞ്ച. രാ. രാ. വ) 23
സോമവാരവ്രത മാഹാത്മ്യം (തുള്ളൽ) 217, 218

സൗ

സൗദാമിനി (സംഗ്ര: നാ) 650
സൗന്ദര്യലഹരി (സം) 187, 273
സൗന്ദര്യലഹരി(ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം) 291
സൗഭദ്രനിര്യാണം 678
സൗഭദ്രസ്തവം 628, 629
സൗഭാഗ്യലഹരി 505

സ്ക

സ്കന്ദശതകം (സം) 411, 414, 415
സ്കാറിയാസൂത്രാദ്ധ്യായം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്) 254, 255
സ്കാന്ദം (സം: പദ്യം) 243
സ്കാന്ദപുരാണം (കി. പദ്യ) 623, 624
സ്കാന്ദപുരാണം (ഭാ) (കൊട്ട: കുഞ്ഞൻ: ത) 370
സ്കാന്ദപുരാണം (സം) 370, 593, 623, 689
സ്കാന്ദസംഹിത 612

സ്ക

സ്കവമഞ്ജരി 494, 495
സ്കവമാലിക (ഭാഷ) 633

സ്തു

സ്തുതിശതകം (ഭാ) 407, 409, 421, 426

സ്ത്രീ

സ്ത്രീചരിത്രദർപ്പണം 611
സ്ത്രീധർമ്മം (മണിപ്രവാളം) 235, 237
സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസം (ഉപന്യാസം) 221, 225

സ്ഥി

സ്ഥിരീകരണത്തിനുള്ള ഉപദേശങ്ങൾ 151

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ

സംക്ഷോഭവിജയം 198—200

സ്മ

സ്മരണാവലി 588

സ്യ

സ്യമന്തകം (ആ: ക. കരയം. വെ.സുക) 662
സ്യമന്തകം (ആ. ക. പൂന്തോട്ടത്തു ഇല്ലം നമ്പൂരി) 298—300
സ്യമന്തകം (നാടകം) 356, 357, 362
സ്യമന്തകചരിതം (കൈ. പാ.) (അനന്തപുരം രാ. രാ. വമ്മ മൂന്ത കോ. ത.) 439

സ്യാ

സ്യാനന്ദൂരപുരവർണ്ണന പ്രബന്ധം 2, 12—14, 22

സ്വ

സ്വപ്നവാസവദത്തനാടക തർജ്ജമ 562, 565
സ്വയംവര മന്ത്രാക്ഷരമാല (സ്തോത്രം) 360
സ്വർഗ്ഗവാതിൽ ഏകാദശിമാഹാത്മ്യം 250
സ്വർഗ്ഗാരോഹണ ശതകം 662

സ്വാ

സ്വാതിതിരുനാൾ, രാമവർമ്മ മഹാരാജാവ് നോക്കുക
സ്വാത്മനിരൂപണം 708, 709
സ്വാമിദീക്ഷിതർ (യജ്ഞസുബ്രഹ്മണ്യ ദീക്ഷിതർ) 197, 198
സ്വാഹാസുധാകരം (കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചി) 250
സ്വാഹാസുധാകരം (നാരായണൻനമ്പി) 709
സ്വാഹാസുധാകരം (മേല്പത്തൂർ) 483

ഹം

ഹംസസന്ദേശം (ഭാ) 361
ഹംസസന്ദേശം (സം) 114, 116

ഹ

ഹനുമദഷ്ടകം 186
ഹനുമദുദ്ഭവം 22, 390, 391, 398, 421, 422
ഹനുമദ്വിജയം 198
ഹരിണപുരേശ്വര സ്തോത്രം 665
ഹരിനാലയമാഹാത്മ്യം (കി. പാ) 706
ഹരിണീസന്ദേശം (കൈ. പാ) 314, 325
ഹരിനാമകീർത്തനം 660
ഹരിവംശചരിതം (മഹാഭാരതം) 362, 366, 369, 370, 379, 380
ഹരിവംശതർജ്ജമ 483
ഹരിവംശസംഗ്രഹം 588, 592
ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ (സംഗീ: നാ) 744, 745
ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം (ആ. ക.) 221, 222
ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം (നാടകം) 663, 664
ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം (ഭാഷാചമ്പു) 235
ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം (ഭാഷാനാടകം) 646, 648
ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം (മണിപ്രവാളം) 282, 286
ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം (ശി. ഇ.) 285, 286
ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം (സംഗീ. നാ) 610
ഹരിശ്ചന്ദ്രപുരാണം (കി. പാ.) 620
ഹരിശ്ചന്ദ്രപുരാണസംഗ്രഹം 257, 258
ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം (കി. പാ.) 689
ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം (തർജ്ജമ) 362, 381
ഹരിഹരപുരചരിതം (കി. പാ.) 662
ഹർഷദേവൻ 483

ഹാ

ഹാംലെററ്, 362, 382, 383
ഹാലാസ്യ മാഹാത്മ്യം (കി. പാ.) 602—605
ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം (തർജ്ജമ) 211
ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം (സം) 211
ഹാറൺ ക്ഷേത്രഗണിതം (Hatton's Geometry) 193

ഹി

ഹിതപ്രദാനം (കി. പാ) 221, 224
ഹിതോക്തിമുക്താവലി 662
ഹിതോപദേശം (ഭാഷാശ്ലോകത്തിൽ) 231
ഹിതോപദേശമിത്ര ലാഭതർജ്ജമ 581
ഹിന്ദിരാമായണം 656
ഹിന്ദുമതപ്രസംഗം 704
ഹിന്ദുശാസ്ത്രസാരസംഗ്രഹം (തർജ്ജമ) 206
ഹിരണ്യാക്ഷവധം (ആ. ക) 314

ഹൃ

ഹൃദയപ്രിയം 159, 162, 163, 166
ഹൃദ്യ (വാഗാനന്ദലഹരിവ്യാഖ്യ) 274

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹേ

ഹേതപ്രഭോസനവകം 34
ഹേമാംബികാസ്തവം (സം) 202, 204

ഹോ

ഹോരാശാസ്ത്രം ഭാഷാവ്യാഖ്യ 271

ാാ

ാണി ഗംഗാധരലക്ഷ്മി 644, 645
ാണി ലക്ഷ്മീബായി സി. ഐ. 392, 394, 401, 406, 414, 417, 421, 425, 426, 432
ാബട്ട് ഡ്രമണ്ഡ് 134
ാസലസ് 284

റെ

റെവറൻറ ചാറ്റർ സായിപ്പ് 10, 181
റെവറൻറ് ബെയിലിസായിപ്പ് 10
റെവറൻറ് റിച്ചാർഡ് കോളിൻസ് 135

റോ

റോമൻ ചരിത്രം 177

ൎറി

ൎറി. എം. നായർ 748

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ശുദ്ധിപത്രം

[* ഈ അടയാളമുള്ള വരികൾ താഴെനിന്നും.]

പേജ്	വരി	അബദ്ധം	സുബദ്ധം
2	20	വൈരികളില്ലനം	വൈരികളില്ലായ്മ
7	*5	ക്കനിയാർ	ക്കനിയൂർ
21	16	ശാസ്ത്രനാദമോ	ശാസ്ത്രവാദമോ
25	*3	പൂശ്ചൂരണ	പൂരശ്ചാരണ
28	12	താര	സാര
31	26	വെള്ളിങ്ങല്ലൂർ	വെള്ളാങ്ങല്ലൂർ
33	23	വൃദ്ധാന്യന്യ	വൃദ്ധാന്യസ്യ
34	*5–4	ഭാസ്കരീയ	ഭാസ്കരീയ
36	13	രൈരവ്യയാപ്യാഃ	രൈരപ്യയാപ്യാഃ
50	6	സ്ഥാവതസ്ഥാം	സ്ഥാവദാസ്ഥാം
60	15	മനസാകലസ്യ	മനസാകലയ്യ
66	16–17	ശാതാവിനേയും	മാതാമഹനേയും
80	15	സംഗീതകീത്തന	സംസ്കൃതകീത്തന
86	6	ഐതിഹ്യവാദി	ഐതിഹ്യവേദി
98	7	മൂടിക്കന്നനെറ	മൂടിക്കന്നനെറാ
99	12	സ്സാധുവത്ത	സ്സാധുവത്സ
100	*6	ധാനസ്യ, കസ്യ	ധാനസ്യ, നാരായണാഭിധാനസ്യ, കസ്യ
113	*3	കീത്തിഃ	ക്ത്തിഃ
120	10	മൻപു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലൊ	പിന്നീട പ്രസ്താവിക്കും
121	31–32	മൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ	പിന്നീട പ്രസ്താവിക്കും
123	24	മഹാബേത്തി	മഹാവൈത്തി
127	5	ഉത്രം	വിശാഖം
139	*4	ദേഹത്തിൻെറ	ദൈവത്തിൻെറ
145	*6	ബന്നിൻെറ	ബണിയൻെറ
147	22–23	ഗയോപാഖ്യാനം	നളോപാഖ്യാനം
153	9	തമിഴ് നൂലും	തമിഴ് നന്നൂലും
161	*6	ആലോചൃക്ഷി	ആലോചൃാക്ഷി
165	9	പ്രായഗ്രണ	പ്രാസഗ്രണ
165	25	കാഴ്ച	കാഴ്ചയ്ക്ക്
173	*1	സമുക്കെ	നമുക്കെ
176	*4	18	28
180	23	യുക്തിയും	ശക്തിയും
191	13	വ്യൂൽപന്നന്മാർ	അവ്യുൽപന്നന്മാർ
194	*9	സാമാന്യമായി	സമസ്യാവലി
202	9	രണ്ടാമത്തേതിൽ പതിനാറും	രണ്ടാമത്തേതിൽ ഇരുപത്തെട്ടും മൂന്നാമത്തേതിൽ പതിനാറും
206	9	ഗ്രണസ്വാമി	ഗ്രന്ഥസ്വാമി
209	*2	മാതാമഹനും	പിതാമഹനും
212	3	നല്ലാതെ	വല്ലാതെ
224	7–8	1085-ൽ രചിച്ച ഹിതപ്രദാനമാണ് 1091-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു...	1085-ൽ രചിച്ച് 1091-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഹിതപ്രദാനമുണ്...

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

229	15	ഹരണങ്ങളും	ഹാരങ്ങളും
247	16	ഞറാ	ഞൂറാ
255	*1	കഥകഠം	കൊലകഠം
293	*3	ഡിഡിക	ഹഡീക
296	20	ചേലുപ്പുമ	ചേലുപ്പുറമ
299	12	നാടൃബന്ധങ്ങളെ	നാടൃപ്രബന്ധങ്ങളെ
300	12	നഃള്ളിൽ	നള്ളുതിൽ
330	22	സമസ്കാരം	നമസ്കാരം
338	15	രാജാക്കന്മാക്കം	രാജന്തിമാക്കം
347	*6_5	സചയംവരെ	സചയംവരംവരെ
359	5	തമ്പാടി	ഞമ്പാടി
370	*2	എം. ആർ.	എം.
376	9	മുന്നോട്ട കുതിയ്ക്കു	പിന്നോട്ട തിരിയ്ക്കു
377	*10	മല്ലുകിൽ	മനുകിൽ
379	10	കോത്തിടാം	കൊത്തിടാം
381	2	തചക്കേചാ	തുക്കേചാ
411	*2	13	23
414	4	പ്രശാമ	പ്രണാമ
419	26	സൈമീ	സൈഷ
443	24	വിദ്യാവിലാസം	വിദ്യാവിലാസം വിട്ടം
472	*6	1044	1004
475	13	പണ്ഡിതാ	പ്രഭോഃ പണ്ഡിതാ
478	15	1880	1089
478	*6	കപിതോ	കപിതോ
484	16	കൂടാഃത	കൂസാതേ
486	12	യുവാനാം	യുവാനം
500	1	കാവ്യമാണം	കാവ്യമാണം പ്രതാപമുകട ചരിതം
516	7	പാഞ്ചാങ്ഗീ	പഞ്ചാങ്ഗീ
516	*2	മുണ്ടെന്നു	മുണ്ടുന്നു
519	*5	ക്കൊന്നതാണം	ക്കൊന്നതാരാണം
525	16	മില്ലില്ലലൊ	മില്ലുങ്ങലൊ
542	8	താടദ്ധ	താവദ്ധ
552	21	കാര്യാനേചഷണാരംഭം	കാര്യാനേചഷണഭാരം
565	*5	കിഴി	തകഴി
573	*1	തെന്നു	ലെന്നു
586	10	ചേന്ന	വന്നുചേന്ന
595	20	ഗോഗ്രഹണം	ഗങ്ഗാവതരണം
604	2	1055	1057
608	*2	കരഠം	കരകഠം
625	18	ക്കണ്ണാൻ	ക്കണ്ണാൽ
629	19	തത്തു	തചത്തു
641	15	ച്ചല്ലം	ച്ചൊപ്പം
643	4	മുത്തപ്പൻ	മുത്തപ്പൻ
649	*2	1102	1112
654	13	ഞഴകത്തു പള്ളിയാടി	ഞഴകത്തു കണക്കു പള്ളിയാടി

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

658	*1	ഭാഗ്യരാശേ	ഭവ്യരാശേ
671	5	മൂത്തവഴി	താവഴി
671	20	മാസികം	പത്രികം
673	*2	രുഗ്മാങ്ഗദ	രുക്മാങ്ഗദ
684	4	പാഞ്ഞ	ചാഞ്ഞ
695	7	വാദ	വാദി
697	3	മുകിലിട	യുലകിട
706	1	തത്തപവാദി	തത്തപവേദി
706	3	1096	1069
714	14	രാവും പകലും	പകലും രാവും
715	4	വിരാജ്ജഠരാഞ്ച	ചിരാജ്ജരഠാഞ്ച
715	6	മാല°	മാല്യ
715	*7	പാദാദികേശം	കേശാദിപാദം
718	13	നടത്തനാട്ട°	കടത്തനാട്ട°
721	*7	പ്രയോഗത്താൽ	പ്രയോഗാൽ
725	11	പ്രസ്തുതകൃതി	രചിച്ച പ്രസ്തുതകൃതി
728	7	കവിതാ	കവി
732	24	ഭൂതഗോപാലം	ഭൂതഗോപാലം
734	*12	മന്ത	മത്ത
737	3–4	ശ്രീരാമാവതാരം	ശ്രീരാമാവതാരം എന്നീ മൂന്ന° ആട്ടക്കഥകളിം
737	*11	നാനാസ്തു	നാനാസ്ത്
738	5	ശ്രീതാഃപ്പാ	ശ്രീയാഃപ്പാ
739	5	മഹാകാവ്യ	യമകകാവ്യ
740	4	കരിമസമാമ	കരിമലസമമ
740	13	ജന്മികഠം നിജ	ജന്മികഠം നിജനിജ
740	18	ചമഞ്ഞീ	ചുമത്തീ
749	17	നാഥ	നാഥൻ

121—122 'എന്നു വായനക്കാർ ധരിച്ചുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ' എന്ന ഭാഗം വിട്ടുകളയുക.

പേജ° 142 വരി 29 "വെടികൊണ്ട° പിന്നോക്കം കാടി" എന്ന ഭാഗത്തിനു പകരം "വെടികൊണ്ട° മുസല്മാന്മാർ ഭയപ്പെട്ട° സുൽത്താനേയുംകൊണ്ട° പിന്നാക്കം കാടി" എന്നു തിരുത്തി വായിക്കുക.

പേജ° 144 താഴെനിന്നു രണ്ടാമത്തെ വരി "1873–ൽ കോട്ടയത്തേക്കു സ്ഥലമാറ്റം കിട്ടി" എന്ന വാക്യത്തിനു പകരം "1873–ൽ പള്ളത്തേയ്ക്കും 1881–ൽ അവിടെനിന്നു° കോട്ടയത്തേയ്ക്കും സ്ഥലമാറ്റം കിട്ടി" എന്നു തിരുത്തി വായിക്കുക.

പേജ° 147 വരി 5 "സ്നേഹം" എന്നവസാനിക്കുന്ന വാക്യം കഴിഞ്ഞ° "ഈ ഒക്ടോബറിനെ സാഗ്രഹത്തിനു തുല്യമാക്കുന്ന സ്നേഹം!" എന്ന വാക്യംകൂടി ചേർത്തു വായിക്കുക.

പേജ° 167 വരി 8 "സമ്മിശ്രകൃതിമമായും" എന്ന ഭാഗത്തോടു ചേർത്ത° "ആത്മവാദമാവാം എന്നു° കാവ്യലക്ഷണത്തിൽ പ്രമാണമുള്ളതിനാൽ അതിനെ അനുസരിച്ച° കേരളോല്പത്തിയിലെ സത്യമായ ക്ഷേത്രനാമത്തെയും" എന്നുകൂടി വായിക്കുക.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പേജ് 181 ശലോമന്റെ സുഭാഷിതങ്ങൾ എന്ന ഭാഗത്തിലെ

1 "കണ്ണാടിയിൽ നോക്കി മുഖത്തുള്ള കുറങ്ങൾ അറിവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ ഇതിനെ ക്ഷമയോട വായിക്കട്ടെ" എന്ന വാക്യത്തിനു പകരം "കണ്ണാടിയിൽ നോക്കി മുഖത്തുള്ള കുറങ്ങൾ അറിയുന്നപ്രകാരം ഹൃദയത്തിലുള്ള കുറങ്ങൾ അറിവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ ഇതിനെ ക്ഷമയോട വായിക്കട്ടെ" എന്നു തിരുത്തി വായിക്കുക.

2 "അപ്രകാരം ഈ പുസ്തകങ്ങൾ" എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാക്യത്തെ "അപ്രകാരം ഈ പുസ്തകങ്ങൾ പ്രയോജനം വരുണമെങ്കിൽ അതിരാവിലെ ഒരു രഹസ്യസ്ഥലത്തുവച്ച് മനസ്സിനു് യാതൊരു കലക്കവും വരാത്തവിധത്തിൽ ഭക്തിയോടും..." എന്നു തിരുത്തി വായിക്കുക.

3 "ഹൃദയം വഞ്ചനയുള്ളതാകയാൽ" എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാക്യത്തിനു പകരം "ഹൃദയം വഞ്ചനയുള്ളതാകയാൽ സ്വന്തം കാര്യം അറിവാൻ ആർക്കും മനസ്സില്ല. അതുയുമല്ല അതിനെ അറിവാൻ അഹംഭാവം സമ്മതിക്കയുമില്ല" എന്നു തിരുത്തി വായിക്കുക.

പേജ് 447 വരി 17 "ശോഭരാജവിജയം" കഴിഞ്ഞു് "കൃപാവതി എന്ന നാടകങ്ങളുടെ പ്രണേതാവുമായ നിധീരിക്കൽ" എന്നുകൂടി ചേർത്തു വായിക്കുക.

പേജ് 503 വരി 13 "1056–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു്" എന്നതു കഴിഞ്ഞു "കുറവങ്കര ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ സാദ്ധ്വി പരലോകയായി" എന്നുകൂടി ചേർത്തു വായിക്കുക.

പേജ് 582 വരി 17–ലെ "പശുപതിം നാരായണാഖ്യം ഗുരും" എന്ന ഭാഗത്തിനു പകരം "പശുപതിം ശേഷാചലാധീശ്വര ഗൗരിം ലോഹിതശൈലശ്രൈത്യവസിതം നാരായണാഖ്യം ഗുരും" എന്നു തിരുത്തി വായിക്കുക.

പേജ് 585 വരികൾ 7—8 "ഏവൂർ പനവേലി എന്ന ഭവനത്തിലെ ശ്രീദേവിയമ്മയാണു് ആ ഭാര്യ" എന്ന വാക്യം വിട്ടുകളയുക.

പേജ് 585 വരികൾ 10—12 "പനവേലി" എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാക്യത്തിനുപകരം "ഏവൂർ പനവേലി ഇല്ലത്തെ ശ്രീദേവിഅമ്മയും തിരുവല്ലാ നെടുമ്പുറത്തു പനവേലിയിൽനിന്നു ലക്ഷ്മിഅമ്മയും, തുപ്പണിത്തുറ പെങ്ങാലി തെക്കേടത്തുനിന്നു ദേവകിയമ്മയുമാണു് ആദ്യഹത്തിന്റെ പത്നിമാർ" എന്നു തിരുത്തി വായിക്കുക.

പേജ് 625 16–ാം വരിയായ "കോപപാവകജ്വാല ചിന്നിടും മുഖമാന്നു" കഴിഞ്ഞു് "വാപിളന്നടുത്തിതു താടക സാട്ടഹാസം" എന്നുകൂടി ചേർത്തു വായിക്കുക.

പേജ് 747 താഴെനിന്നു് ആറാംവരിയായ "ശാന്തേ! നിർജ്ജരകലനിധാനേ!" എന്നതിനു പകരം

"ശാന്തേ! ശാരദശശധരവദനേ
കാന്തേ! നിർജ്ജരകലനിധാനേ" എന്നു തിരുത്തി വായിക്കുക.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

Digitized By Kerala Sahitya Akademi